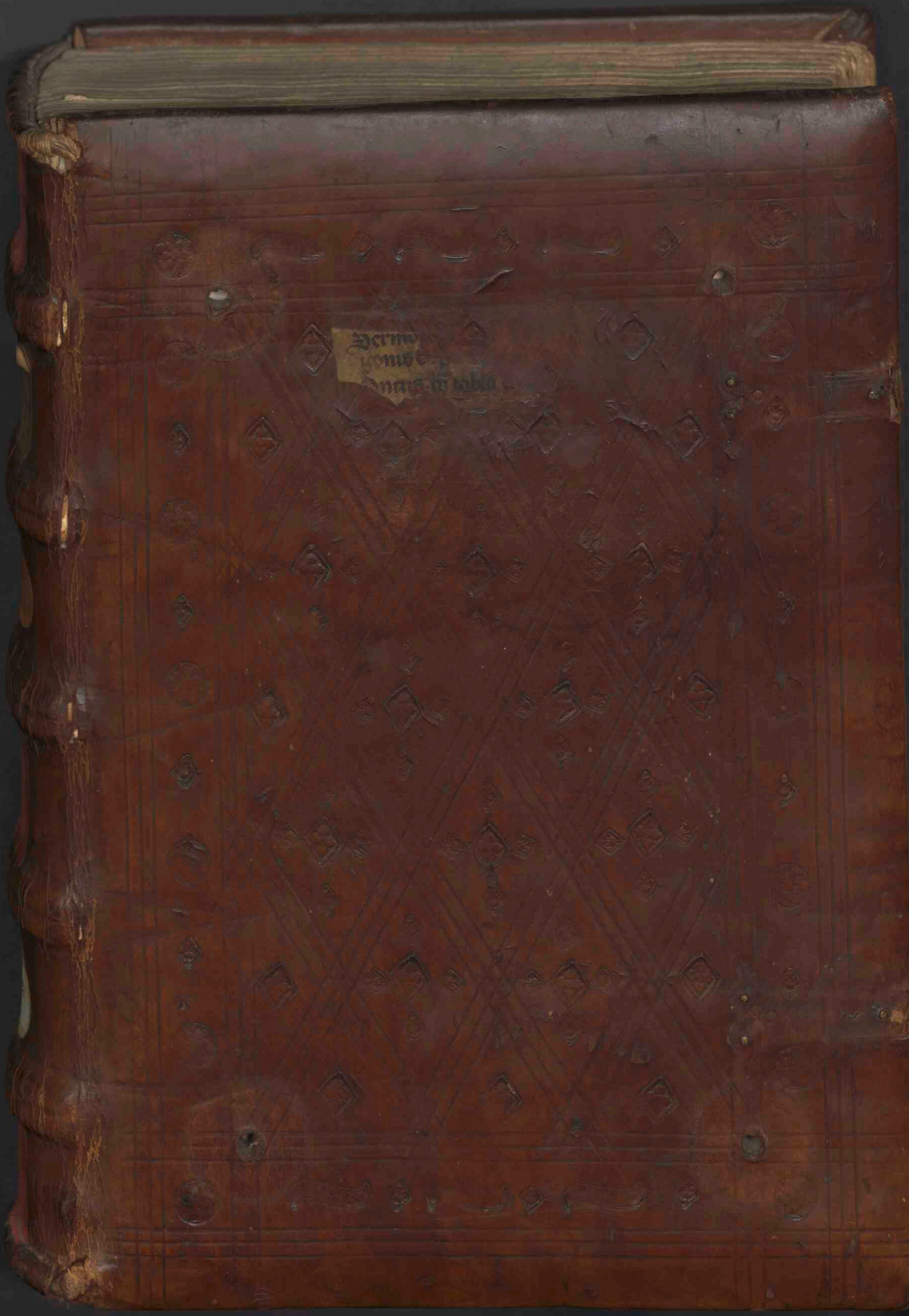
Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Sermones. Hugonis de prato florido de. Sanctis

https://hdl.handle.net/1874/461434

Dit boek is gescand in het kader van het Incunabelen project.

Een incunabel of wiegendruk is een boek of geschrift dat gedrukt is vóór 1 januari 1501. Gezien de bijzondere aard van deze vroege gedrukte werken is besloten deze uitgebreid te beschrijven en te digitaliseren.

Meer informatie over de collectie is beschikbaar op:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

Bij deze boeken wordt ook de volledige buitenkant gescand en een scan gemaakt van het geopende boek. De hierna volgende scans zijn (in volgorde waarop ze getoond worden):

- het midden van het geopende boek*
- de rug van het boek
- de kopsnede
- de frontsnede
- de staartsnede
- het achterplat

*Een deel van de banden in deze collectie bevatten meerdere titels, het is dus mogelijk dat de pagina's in deze overzichtsscan horen bij een andere titel.

This book has been digitized as part of the Incunabula project.

An incunable or incunabulum is a book, pamphlet, or broadside that was printed before January 1st 1501. Due to their special nature a project has been started to better describe and then digitize these early printed works in our collection.

More information on this collection is available here:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

The digitized version of these books includes scans of the outside of the book and a scan of the open book. The scans after this notice are (in the order in which they are shown):

- the open book (opened approximately in the middle)*
- the spine
- the head edge
- the fore edge
- the bottom edge
- the back board

*Some of the bindings in this collection contain multiple titles, therefore it is possible that this scan shows pages which belong to a different title.

effusum solutū est redemptionis nostre preciū. et patet hominibus introit⁹ in celum. Tertio in cruce dñi inuenitur potē/tia fructuosa quia p̄ mortē quā christ⁹ in cruce p̄ nobis sustinuit memoriale transgressionis deleuit. Collo. ij. Delēs quod aduersum nos erat: deleuit cirographū decreti quod erat cōtrariū nobis. et ipm tulit de medio affigens illud cruci. Cirographū decreti fm glosam dicit memo/riale transgressionis qđ erat ex decreto. ex lege. per legem enī erat peccati cogni/tio sed nō deletio. istud cirographū erat aduersum nos et nobis contrariū quasi nobis nocens et nos crucians. Nam memoriale transgressionis nos interi⁹ in cō/scientia cruciabat. et nos exterius diabolus accusabat. sed deleto isto cirographo in baptismo nec conscientia timet nec diabol⁹ qđ obiciat habet. istud cirographū de medio tulit hoc est de cōmuni. qz oīb⁹ erat cōmunis memoria trāsgressionis ex decreto vel dictamine legis. istud etiā cirographū christus cruci affixit. qz p̄ mortem quā christus in cruce sustinuit et trās/gressionis memoria et legalis obseruan/tia cessauit. Secundo inuenitur in cruce christi sapientia preciosa. j. Cozin. ij. Nō iudicaui me scire aliud inter vos nisi christum iesum ⁊ hunc crucifixū. quid est qđ dicit apostolus q̄ solum iesum crucifixū inter chozinthios se scire iudicauit. non ne est ille qui vsq̄ ad tertium celū rapt⁹ fuit. et arcana verba que non licet homi/ni loqui audiuit. sed fm glosam istud solu/itur p̄ hoc qđ dicit inter nos nimis ca/paces sc̄z dicit glosa. in quo tangit offici/um bonoꝝ predicatorū qui non solū dñt in suis auditoribus arcana fidei et secre/toꝝ celestium astruere sed etiā debēt eos in bonis moribus instruere et etiā infoꝛ/mare. vt de parte christi p̄ correctionem mozum et mortificationē cozpoꝝ appare/ant esse. Gala. v. Qui christi sunt carnē suam crucifixerunt. dicit glosa pugnātes cum vicijs et concupiscentijs. sic enim il/li qui sunt de familia christi debēt christo militare. vt veterem hominē crucifigant. peccatum destruant. peccato etiā vltra nō seruiant. Ro. vi. Vetus homo noster cru/cifixus est vt destruat corpus peccati. vt vltra non seruiamus peccato. ꝓpter hoc apostolus qui secreta celestia ꝓgnouit ad informationē auditoꝝ et cōfirmationē bo/nozū se solum christū iesum et hunc cru/cifixum scire iudicauit. Sciendū est etiā q̄ christū iesum cognoscere est oīes thesauros sapientie et scientie possidere. Col/lo. ij. In ipso sunt oīes thesauri sapien/tie et scientie absconditi. Qui habet arcā plenam diuitijs non potest conqueri de inopia sed pot⁹ potest gloriari de copia. Christus enī fuit arca testamenti in qua fuit abscondita sapientia et scientia noui et veteris testamenti. sed ista arca p̄ mor/tem crucis christi fuit nobis reserata. qm̄ enim in cruce de latere christi mortui san/guis et aqua fluxerunt vsq̄ ad nos fm̄ be/atum Zugustinū sacramēta ecclesiastica ꝓcesserūt. in quoꝝ effectibus et virtute ē tanta sapientie ꝓfunditas q̄ ad ipm̄ nō sufficit humana infirmitas. ꝓpter istam abundantē sapiam et veritatē in christo latentem vocabat ap̄lus dei virtutē et sa/pientiā. j. Cbozin. j. Ꝓdicamus xp̄m cru/cifixū iudeis quidē scandalū gentib⁹ aūt stultitiā. ipsis autem vocatis iudeis atq̄ grecis christum dei virtutē et dei sapien/tiā. Tertio inuenit in cruce christi abun/dantia copiosa. Ephe. j. In quo habem⁹ redemptionē p̄ sanguinē eius et remissi/onem peccatoꝝ. fm diuitias gratie eius in christo iesu. fm glosam. redemptionē habemus vt possimus reuerti a captiui/tate qua seruiebamus diabolo venunda/ti sub peccato. et hoc fuit p̄ sanguinē cru/cis eius. qz fm glosam p̄ sanguinē quem in cruce p̄ nobis effudit suā gratiam ger/minauit. qz etiā nos a seruitute redemit et peccata remisit. sicut dicit ap̄lus scōm

diuitias gratie sue effecit. O quante di/uitie gratie christi ⁊ preciosi sanguinis ꝓ nobis in cruce effusi. p̄ quas diuitias gra/nos a seruitute redemit. peccata remisit. ius diaboli quod in nobis habebat de/struxit preciosus sanguis christi p̄ quem facta est nostra liberatio. de qua scriptū ē in ps. Copiosa apud eum redemptio

Quarto in cruce dñi inuenit fama ⁊ ma/gnificentia gloriosa. Phil. ij. Humilia/uit semetipm̄ factus obediēs vsq̄ ad mor/tem mortē aūt crucis. ꝓpter quod ⁊ deus exaltauit illū ⁊ donauit illi nomē quod ē sup̄ omne nomē vt in nōe iesu omne ge/nu flectat celestiū terrestriū et infernoꝝ. et omnis lingua cōfiteat qz dñs ille chri/stus in gloria est dei patris fm glosam i verbo ꝓposito tria notat ap̄lus de christo Primo eius būiliatōez Secundo eius exaltationē. Tertio eius glorificationem

Quantum ad primū dicit. humiliauit se memꝑsum factus obediens ⁊c. quod ita exponit glosa nō solū sustinendo ꝓpria et obprobria sed etiam vsq̄ ad mortē ꝑ magna būilitas būiliauit se christus vs/q̄ ad incarnationē. vsq̄ ad mortalitatis humane participationē. vsq̄ ad diaboli tentatioē. vsq̄ ad sputa et vicula alapas et flagella. vsq̄ ad mortem. ⁊ si parui est hoc de genere mortis addendū ē aliquid mortem aūt non quālibet sed crucis. que ignominiosioꝝ ē. fm glosam habem⁹ bu/militatis exemplū superbie medicamentū. Quid ergo intumescis homo. O pellis morticina quid intendis. o sanies fetida quid inflaris. princeps tuus humilis ē. et tu superbis. caput humile et membrū su/perbū. ecce quantū ex būilitate christi no/bis data est doctrina et moꝝ disciplina sic ergo fm verba apostoli in verbis ꝓpo/sitis primo notatur eius humiliatō. Se/cūdo notat eius exaltatio quod notat cū dicitur ꝓpter quod et deus exaltauit illū et in ipsis cōpetens est ordo. quia exalta/tionē precedere debet humiliatio. primū tanq̄ meritū. secundū tanq̄ premiū. vñ in glosa dicitur būilitas claritatis ē me/ritum. claritas humilitatis est premium Tertio in predicta auctoritate notat christi glorificatio. vnde et subdit. et oīs lin/gua confiteat quia dñs noster iesus chri/stus in gloria est dei patris Nos ergo ad similitudinē et imitationē christi primo humiliemur. secundo ꝓfectu bonoꝝ ope/rum exaltemur vt tandē imitatores chri/sti effecti cum christo i eterna letitia glo/riemur. ad quam nos ꝓducere dignetur

De Sancta cruce Sermo secundus.

Benedictum li/gnū p̄ quod fit iustitia Sa/pientie. xiij. Ad honoꝛē san/ctissime crucis dñi in verbo ꝓposito tria notant̄ Primo enim notat instrumentū nostre redemptionis cū dicit Bñdictum lignum Secundo notat fulcimentū fru/ctuose opatōis. cum dicit p̄ quod fit iu/stitia. Tertio notatur impensum obsequi/um digne cōmendatōis. cū dicitur bñdi/crum. Quantū ad primū sciendū. q̄ in ligno sancte crucis triplex virtus repitur ꝓpter quam in nobis tripliciter operatur Primo enī opatur dulcorationē in affe/ctu. secundo viuificationē in effectu Ter/tio opatur redemptionē in euentu. Pri/mo ergo lignum sancte crucis opat dul/corationem in affectu Exodi. xv. Clama/uit moises ad dñm qui ostendit ei lignū quod cū misisset in aquas in dulcedinē verse sunt. et in opatione dei relucet eius potentia sapientia clementia. sed potēt/ia maxime in rerum magnitudine. sapien/tia in pulcritudine. clementia vel boni/tas in rerum ordine. in inuentōne sancte crucis relucēt ista tria. clementia in exau/ditione clamoꝛis. qz clamauit moyses p̄ quē p̄ tā hēlena fidelissima signari que ꝓ inuentōe sancte crucis ad dñm orādo clamauit. sapia designat in oīsione sctē

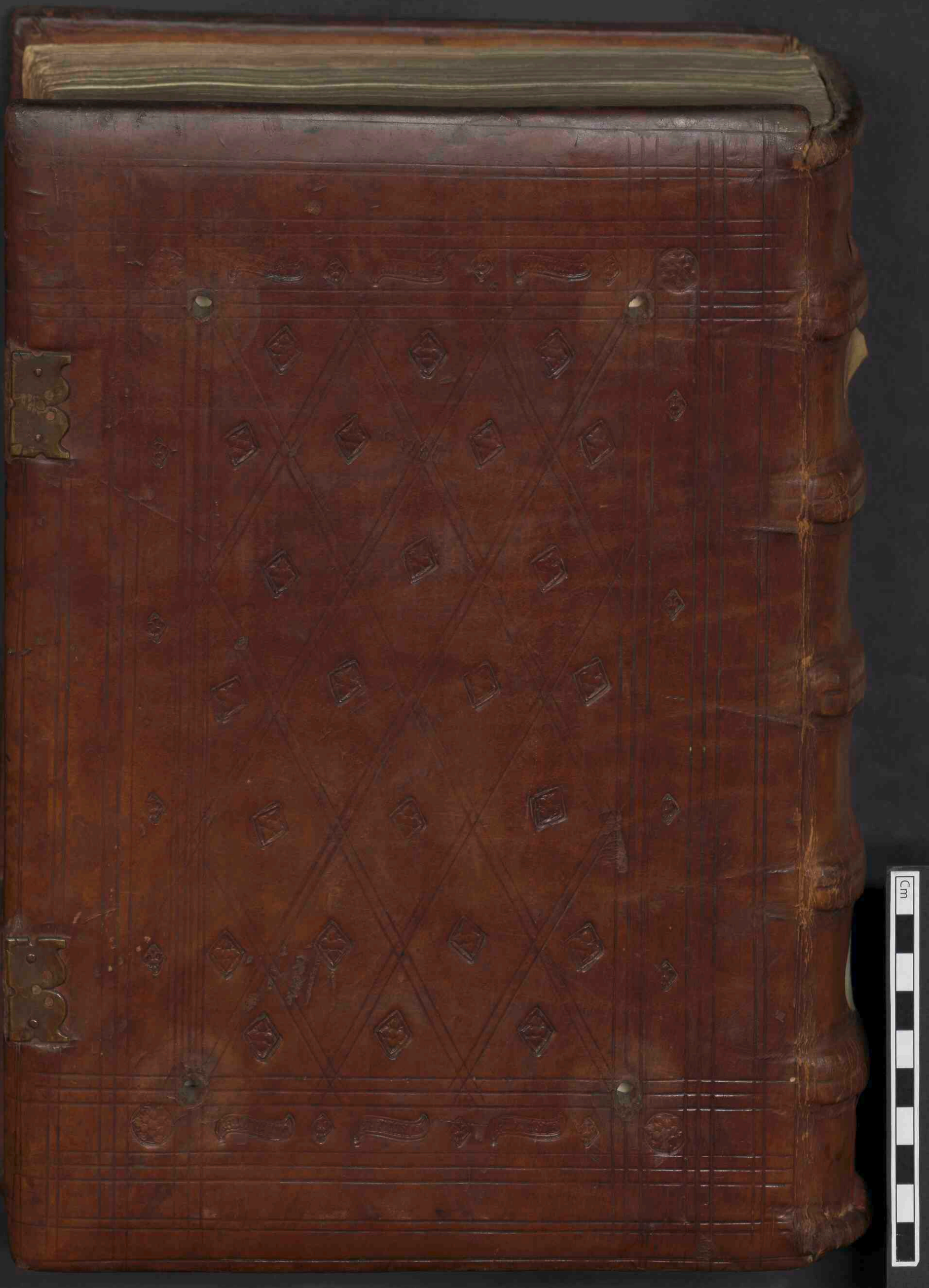

Sermones hugonis
de prouincio &
sanctis
E. so.
86
Rariora
Cm

Cm

159
t

Cm

Cm

318. **Hugo** (de Vinac) de Pratoflorido, Sermones de sanctis. Heidelberg [drukker van den Lindelbach (Hei. Knoblochtzer)] 21 Jan. 1485. 2o. E. 2o. 86

Typen 1, 2. — HC* 9007. — BMC III p. 666. — Zie over den druk: Voulliéme, Die deutschen Drucker des XV. Jahrh. (1916) p. 52.

Op het 1e en het laatste bl.: „liber monasterii S. Pauli in Traiecto inferiori". — In oorspr. led. stempelband, waarvan de stempels zijn beschr. en afgeb. bij Hulshof-Schretlen p. 6, pl. I 10, 13, 15; doppen en sloten ontbreken. — In den catalogus van 1608.

N 157 C.

Incipit Registrum

in sermones Hugonis de prato florido de sanctis.

Nota pro intellectu tabule sequētis q primo notatur quelibet dictio scōm oz dinē qui sibi ex alphabeti debet serie. Vbi inde vnus numerus qui cotat sermonē de sancto subsequenti. Tertio ponit̄ rursus numerus cotans columnā illius sermonis. Et iuuat ista tabula ad inueniē dum omnia puncta que in bis continentur sermonibus.

A

Aaron figuraz christi gerit. Sermone pmo de passione dñi colūna pma.

Abel christū figurat. sermone. ij. de innocentibus. columna quinta.

Abrahām christi similitudinez repñtat sermone. j. de sancto Martino colūna. v. in fine. Et ser. iij. de frācisco colū. vltima.

Abstinētie pñalis parcitas comparatur aq̄ breui. ser. ij. de vigilia natiuitatis. co. vl.

Abstinere debemus a tribus vt possim? puenire ad terram promissionis. ser. iij. de vigilia natiuitatis columna secūda.

Adamanti christus ꝓparat̄. sermone. ij. de passione domini columna tertia.

Adhærere deo bonum est ꝓpter tria. ser. j. de innocentibus columna nona.

Adinuētio ē duplex. ij. de s. Jero. co. vj.

Aduersoz tolerantia est via pueniēdi ad regnū dei ser. j. de petro ⁊ paulo. co. penl̄.

Affectio carnalis ad cognatos ⁊ consanguineos in spūalibus conferendis mala est. ser. ij. de Barnaba. columna tertia.

Ager ōdruplex est. ser. j. de mathya. co. ij.

Agnetis sancte fortitudo in trib? ꝓsistit. sermone. j. de agnete columna prima.

Amalech significat diaboli sattellites. sermo. j. de thoma cantuariēsi. colūna. vij.

Amaritudo passionū in dulcedinē puertit̄ ꝓpter tria. ser. j. de scō stephano. co. ij.

Amicus falsus Jude compar̄. sermo. j. de iohanne euangelista. columna. iiij.

Amici dei sunt laudandi in quatuor. ser. ij. de sancto Jacobo. columna. vj.

Amonitio triplex a deo nobis porrigitur sermone. j. de animabus. columna. iij.

Angelus dñi duo facit in nobis. sermone. ij. de angelis. columna. iij.

Angeli mittunt̄ ad nos ꝓpter quatuor. ser. ij. de angelis. columna. j.

Angeli dei nos ꝓcedunt nos custodiunt nosq̄ ad eternam gloriam introducunt. ser. ij. de angelis. colū. ij. in principio.

Angeli boni nobis secreta reuelant si sit in nobis detestatio pcōz. lacrimosa pecca toz confessio. fidei ꝓfessio. feruens dei et hominū dilectio. humilisq̄ oratio. sermone. ij. de angelis. columna. iiij.

Angeli mali designant̄ per cornuos. ser. j. de thoma cantuariensi. columna. ix.

Angustia est triplex. sermone. ij. de sancto Vincentio. columna. iij.

Angustia iterū triplex est. sermone. ij. de Johanne euangelista. columna. iij.

Anime dignitas cōsistit in tribus. sermone. ij. de sancta Lucia. columna. iij.

Anima fidelis debet surgere a tribus. sermone. ij. de agnete. colūna. j. Debet etiaz ipsa eadē ad tria ꝓperare. eodē ser. co. iij.

Anima dei grana illustrata dr sponsa xpi soror christi eius etiam colūba immaculata. sermone. j. de sancta katherina. colum. iij. Compar̄ lilio. sermone. j. de resurrectione dñi colum. vj. Et p speculum sermone. j. de sancto Marco. colum. v. Et p hierusalē. ser. j. de cecilia. co. iiij.

Anima nostra non potest nisi a deo repleri ser. ij. de trinitate. columna. vij.

Anima nostra ornat̄ decore pscientie multiplicis virtutis. carnis ꝓprie maceratōe. et oris discretione. sermone. j. de bernardo. columba. iiij. circa principium.

Anima peccatoris compar̄ mulieri babē ti fluxum sanguinis p decē⁊ octo annos. sermo. j. de innocentibus. colum. vj.

Animabus fidelibus subueniendu3 est orationibus ⁊ elemosinis ser.j. de aiabus columna nona. Et hoc ꝓpter tria ꝑmone secūdo de animabus columna tertia.
Animabus fidelibus in purgatorio existentibus ꝓpati debemus ꝓpter tria sermone primo de aiabus colūna nona.
Debem⁹ etiā eis esse amici veraces fideles ⁊ feruētes ser.ij. de aiabus colū.v.
Alie fideles in purgatorio puniunt tripliciter ser. secūdo de aiabus colū. secunda.
Alie fideliū ab igne purgatorii liberantur ꝑ vere fidei confessionem sermo. primo de animabus columna octaua.
Anime sancte duas habent alas quibus ad celū volare ꝑnt sermone scdo de ascēsione columna nona.
Anthonius pullulauit tripliciter sermone de anthonio columna secunda.
Anthonius commendatur quo ad triplicē statū sermone de anthō. colum. secūda
Apis designat virū sanctum et innocentē ser. secūdo de scō martino colū .vii.
Apostoli dei dicunt messores. eoꝝ vero successores spicaꝝ collectores ser. primo de sancto clemēte colūna sexta. Dicuntur etiā cāpane dūice ser.ii. de ꝓuersione sancti pauli colum. nona. Et sermone primo de trinitate colūna octaua. Dicunt quo ꝙ come christi sermone primo de assumptione marie columna nona.
Apostoli dei compant argēto qđ examinat ꝑ ignē sermone secūdo de spūsancto colūna quarta. Et hoc ꝓpter tres causas ser. secūdo de philippo et Jacobo co.iiij.
Apostoli etiā designant per cedrū sermone.ij. de spū sancto colūna quinta. Similiter ꝑ nubes ser. primo de sancto clemēte colū. secunda. Et sermone primo de trinitate co. sexta. et sermone secūdo de barnaba colūna quarta. Compant etiā soli ꝓpter tria sermone primo de philippo ⁊ iacobo. columna tertia.
Apostoli fuerunt fortes fortiores fortissimi ser. secūdo de symone et Juda co.vii.
Apostoli fuerunt bñdicti a dño bñdictōne triplici sermone primo de symone ⁊ iuda columna quinta.
Apostoli dei cōmendant quadrupliciter. ser. secūdo de symone et Juda co.vi.
Apostoli fuerūt repleti ad tria ser. primo de spū sancto columna secunda.
Apostoli locuti sunt triplicia eodem sermone columna octaua.
Apostoli duplices fructus collegerunt. ser. secundo de petro ⁊ paulo colūna.v.
Apostoli fuerūt ducules ꝑ tria. ser.ij. de philippo ⁊ iacobo columna septima.
Apostoli a deo assumpti sunt ad quatuor ser. primo de mathia columna quinta
Apostoli rutilauerunt tripliciter ser. primo de philippo et iacobo colūna quinta.
In apostolis fuerunt tria laudabilia ser. primo de symone ⁊ Juda colū. quarta.
Aquilo signat tentationem Auster spūs sancti inspirationem. sermone primo de conuersione sancti pauli colum. quinta
Arabia interpretatur humilis ser. secūdo de epiphania columna tertia.
Ascensus ad montem glorie tria requirit ser. primo de innocenti. colūna prima.
Ascēdere debemus exēplis sanctoꝝ tripliciter ser. secūdo de oībus sanctis co. prīa.
Auditores verbi diuini sunt triplices sermone secūdo de cle. columna secunda
Augustinus ceteros doctores excellit tripliciter. ser.i. de Augu. co.vii. ⁊ ꝑ.
Augustinus in hac valle miserie inuenit excelsum magnū maius et maximum eodem sermone columna septima.
Auaritia est seruitus ydoloꝝ ser. primo de thoma. columna tertia.
Auaroꝝ ꝓprietates ser. primo de thoma cantuariensi columna secunda.
Aurum est duplex eodē ser. co. tertia. Et adhuc triplex ser. secūdo de nico. co.vi.
Aurum significat charitatem sermone secundo de epiphania columna quinta.

b

Baptismus est ianua regni celoꝝ. ser.ij.

de cecilia columna sexta. Et sermone secũdo de barnaba columna secunda.
Baptismus delet omnia peccata sermo. primo de spũsancto columna sexta.
Barnabas interpretat filius consolatõis ser j. de eodem columna prima.
Barnabas cõmendat a tribus sermone primo de barnaba columna tertia.
Bartholome? designat p tubã ꝓpter triplicẽ utilitatẽ tube ser. ij. de bartho. co. iij.
Bartholomei vox fuit valida libera et fructuosa. ser. ij. de bartho. colũna prima.
Beati habent letitiã sm omnes differentias positõis ser. j. de conuer. pauli co. v.
Bellũ cõnis et affectõis carnalis i nobis est ꝓtinuũ. ser. ij. de siluestro colũna. iiij.
Bñdictus signat p moisen ser. ij. de sancto bñdicto co. j. et p enoch ser. ij. de eodẽ co. vj. Et p iosiã eodẽ ser. co. vj. Et p neptalim eodẽ ser. co. vij. Et p ioseph co. decima sermone eodem.
Benedictio ẽ triplex ser. ij. de sancto martino columna secunda.
Benedictio iterũ triplex inuenit ser. secũdo de benedicto columna. viij.
Benedictõ electoꝝ in tribus consistit ser. ij. de sancta cruce co. x.
Benedictio redꝺ fit triplici de causa. ser. ij. de sancta cruce columna nona.
Bernhardus fuit vas preciosuz musicũ aureũ solidũ ser. j. de bernhar. co. j.
Bernhardus fuit ornatus iaspide fidei. sapbiro spei. calcedonio caritatis. smaragdo virginitatis. ser. j. de bernhar. co. vj.
Bernhardus fuit peritus dñi citharedi. ser. ij. de bernhardo columna quarta.
De bernhardi testamẽto ser. ij. de eodem columna tertia.
Bonus habet multitudinẽ virtutũ quarum quelibet habet suũ officium ad dñm honorifice hospitãdũ. ser. ij. de tri. co. iiij.
Ad pfecte bonũ quatuor requirunt ser. j. de thoma cantuariẽsi. colũna secunda.
Bona temporalia nõ sunt vera bona ser. secundo de nicolao columna prima.

Camin? ẽ ꝙdruplex ser. j. de eligio. co. vj.
Campus est duplex dei et diaboli ser. primo de cõuersione pauli columna tertia.
Caput habet quatuor ꝓprietates ser. primo de francisco columna sexta.
Caput adhuc habet quatuor ꝓrogatiuas ser. j. de iohãne euangelista colũna. iiij.
Caritas designat p oleũ ser. j. de epipha. co. iiij. et ser. j. de ambrosio columna. v. et p solẽ. ser. j. de agnete columna quinta.
Caritatis opa designantur p purpuram ser. j. de agnete columna octaua.
Caritas ẽ excellentissimũ donũ p qd delẽtur pcta. ser. j. de spũsco. colũna sexta.
Caritas tria opatur in nobis ser. ij. d trinitate colũna tertia.
Caritas colligatura ẽ et ꝙsi cementũ virtutum ser. ij. de ꝓmemoratõe pauli. co. vj
Caritas dicit vnctio ser. ij. de cathedra petri columna prima.
Caritas est vinculum pfectionis ser. ij. d sancto mathia colũna secunda.
Caritas est virtutũ ꝓdimentũ ad modũ salis ser. ij. de benedicto colũna quarta.
Caritatis arma sunt patientia et benignitas ser. j. de iohanne euan. colum. ij.
Caritatis odor signat p odorem vestimẽtoꝝ. sermone. j. de laurentio. colũ. iiij.
Caritas ꝓpatur auro ser. ij. d nico. co. vi.
Carmen triplex canit citharis dei ser. primo de bernhardo colũ. iij.
Carnalis concupiscẽtia deiecit vulnerat et interficit. ser. ij. de agatha co. ij.
Carnalis ꝓcupiscẽtia quatuor facit mala ser. ij. de cecilia columna. ij.
Carnalis ꝓcupiscentia habet duo incentiua eodẽ ser. colum. iij.
Carnalis concupiscẽtia ꝓpat igni. ibidẽ Et qui sunt eius effectus Et p quid extinguit ser. eodem columna quarta.
Castitas signat p lunã. f. j. de agne. co. v
Cathedra ẽ triplex f. j. de cathe. pe. co. i.
Cecilia signatur p iudith ser. primo d cecilia columna septima.

Cena dñica figurata p cenam abzabe ser
mone secũdo de cena dñi. colũ nona.
Certamen est quadruplex. sermone prio
de sancto vincentio columna prima.
Certare debemus cõtra hereticos dupli
citer ser. primo d vincẽtio colũ. tertia.
Certare debemus cũ motibus carnalib⁹
tripliciter. eodem sermone colũ. secũda.
Circũcisio est q̃drupler. cozdis oris auris
et ꝓpucij. Et de vtilitanb⁹ earũdẽ sermo
primo de circũcisione co. prima.
Claues ecclesie due sunt. ser. j. de cathe
dra petri. co. quarta.
Clementia pastoris valet ad quatuoz ser.
primo de clemente columna quinta.
Clementia est sicut cementuz in edificio
spũali. ser. primo de tho. colũna sexta.
Clericus debet habere duas spũales pre
bẽdas ser. primo de aĩabus colũna. vij.
Cogitatio est triplex sermone secundo
de tho. cantua. columna prima.
Columne septem sunt dona septẽ spũs
sancti ser. j. de ascensione. colũna octaua.
Cõbustio est triplex sermone primo de
lucia columna sexta.
Cõmunio est triplex ser. secũdo de sancta
lucia columna septima.
Cõmunio hoim non solũ debet eẽ corpa
lis ser. secũdo de oibus sanctis colũ. ix.
Compassio in quatuoz consistit ser. j. de
animabus columna prima.
Compassio est cõmendanda ser. primo.
de resurrectione columna tertia.
Compbensoꝛes babent plenum visum
ser. primo de clemente columna quinta.
Concupiscẽtie bũane due sunt filie. ser.
tertio de francisco columna nona.
Cõcupiscẽtia eẽ triplex. j. de vincẽ. co. vj.
Cõfessio est triplex ser. primo de augusti
no. co. j. et ser. ij. de thoma colũna. iiij.
confessio vera peccatũ expellit eodem ser
mone columna quinta.
cõfessio laudis est sacrificiũ spũale. ibidẽ.
Confessoꝛes signant per iosiam sermone
secũdo de Siluestro columna nona.
Confidentia diuina quatuoz opaf in no
bis sermone secũdo de victoze co. prima.
Confusio est triplex.
confusio verecundie est dupler.
cõfusio adhuc q̃druplex f. ij. de cathe. v.
Conscientia est testis fidelis sermone se
cundo de sancto siluestro colum. quarta.
Conscientia cozrodit tripliciter sermone
primo d siluestro columna prima.
conscientie nequitia est causa timiditatis
sermone secũdo de sancto Luca co. ii.
conscientie nequitia duobus calcaribus
vzget. ibidem.
consoꝛtia maloꝛ sunt fugienda ser. prio.
de sancto siluestro columna secunda.
contritõis quis sit effectus sermone pri
mo de passione dñi columna tertia.
conuersatio mũda est margarita precio
sa ser. tertio de vigilia nati. colum. prima
Coꝛ humanũ designaf p terram sermo.
secundo de martino columna secũda. Et
p altare sermone primo de vigi. natui. co
lum. secunda. et argento ser. tertio de vi
gilia natiuitatis columna. prima.
coꝛ peccatoꝛis est terra ardens ser. primo
de iohanne euangelista colũ. septima.
coꝛ humanũ a gratia destitutũ est mari
me incõstantie ser. secũdo de trini. co. ii.
Coꝛ bũanũ ẽ ager ser. i. d mathia. co. iii.
Coꝛ sapientis debet esse in iugi cogitatio
ne claritatis sapie salutaris sermone pri
mo de purificatõe. columna sexta.
cozona domini iesu christi ẽ triplex. ser.
primo de spinea cozo. dñi colũ. secunda.
Cozpus boĩs est saccus aie sermone pri
mo de cõuersione pauli colũna quinta.
Crementũ est q̃druplex ser. ii. de natiui
tate marie. columna octaua.
crux christi a xp̃o exaltata ẽ tripliciter ser.
primo de exaltatõne crucis colũ. quinta.
Crux xp̃i per palmam signatur sermone
primo de exaltatõne crucis colũna. ii.
crux christi est signum directiuum trium
phale ⁊ memoriale sermo. primo de exal
tatione crucis columna quinta.

Crux xpi valet ad quatuor sermone eo/
dem columna sexta.
Crucis xpi effectus qui sint sermone ter/
tio de francisco columna octaua.
Crux xpi tria in nobis opatur sermone se
cundo de sancta cruce columna prima.
Crux christi fuit pulcra et suauis eodem
sermone columna vndecima.
Crux est quadruplex sermone secūdo de
sancto andrea columna septima.
Culpa angustiat.onerat et amarificat ser
mone.ij.de iobā.euan.columna quarta.
Cupidi designantur p agar ser.primo d
thoma cantuariensi columna prima.
Cura ē triplex ser.j.de agatha co.iiij.

D

Decor castitatis cōsistit in tribus sermo/
ne primo de agnete columna quinta.
Deductio est quadruplex .sermone prīo
de sancto victore columna sexta.
Deductio sophistica habet duplicez cau
sam.ibidem.
Desperationis effectus sermone secūdo
de thoma cantuariensi columna tertia.
Detractor compatur rane sermone secū/
do de sancto eligio columna tertia.
Detractoris lingua ꝓpatur tribulo ser/
mone eodem columna quarta.
Detractor signatur per philisteum ser.j.
de circūcisione columna.ij.et.iij.
Dei visio habet quatuor vilitates ser.ij.
de angelis columna sexta.
Deus est mirabilis in quatuor ser. prīo
de sancto victore columna nona.
Deus virtutem suā posuit in tribus ser.
primo de ambrosio columna secunda.
Deus nos dilexit tripliciter ser.ij.de pas
sione domini.columna prima.
Deꝰ in creaturis sibi debitā obedientiaz
seruauit.ser.j.de cecilia columna octaua.
Diabolum toties deuorare quid est ser.
secundo de stephano columna secunda.
Diabolus tria facit peccatoribus sermo/
ne.j.de sancto iacobo columna tertia.
Diabolus nos obsidet vndiquaq; ser.ij.
de sancto Marco columna secunda.
Diabolus signatur p cyrā sermone se/
cundo de cōuersione pauli colūna tertia.
Diabolus homines erigit deprimit q de
cipit ser.j.de sancto victore columna.iiij.
Diadema est triplex sermone secūdo de
spinea corona columna sexta.
Diadema xpi quid est sermone tertiō de
vigilia natiuitatis columna secunda.
Dilectio dei valet ad quatuor. sermone
primo de sancto andrea columna quinta.
Et ꝓpar adamāti ser.j.de trini.co.iij.
Ad dilectionē penitentis tria coopantur
ser.primo de magdalena colūna quarta.
Dilectio et cognitio sunt sorores sermo.
ij.de iohanne euangelista.columna.ij.
Dilectio est ꝑdimentū oīm virtutū ser.
primo de agatha columna septima.
Dilectio diuina tripliciter est causa cure
infirmitatis .ibidem.
Dionisius dīm laudauit tripliciter.ser.
ij.de sancto dionisio columna sexta.
Dionisius nomen iesu xpi predicauit tri
pliciter ser.ij.de sancto dionisio colū.ij.
Dionisius tria iudicauit sermo. primo
de eodem columna secunda.
Dionisiꝰ credidit tripliciter.eodē.co.vj.
Disciplina ad tria valet sermone secun/
do de sancto bernhardo colūna sexta
Disciplina est triplex ser.j.de luca.co.j.
Disciplina bonoꝝ opeꝝ assimilat nuci.
eodem sermone columna secunda.
Disciplina triplex.ser.j.de agatha co.ij.
Disputare solemus dupliciter sermone
primo de innocentibus.columna septia.
Diuine dulcedinis immēsitas signat p
manna ser.primo de vincē.colūna vltia.
Diuitie sunt triplices sermone secundo
de sancto nicolao columna prima.
Diuitie tpales compant spinis sermo/
ne primo de sancto luca .columna sexta.
Diuites duplici de causa acquirunt in/
iuste ser.ij.de thoma cantuari.colum.ij.
Diuitibus huius mundi tria sunt ꝓpria
eodem sermone.columna secunda.

Diuites in conuiuijs tria habent sermo. secundo de benedicto. columna septima.
Doctor ecclesie signatur p̄ aser sermone primo de iobāne euan. columna tertia.
Doctores ecclesiastici designant p̄ dauid ser. primo de carbedra petri colū. secūda.
Dolor penitentie est tunica inconsutilis ser. ij. de capite ieiunij columna tertia.
Afflictio q̄si cappa eodē ser. co. quarta.
Dominicus meruit quadrupliciter ser. primo de dominico columna sexta.
Dominicus designatur per ioliam eodē sermone. columna quinta.
Dominicus positus fuit ad quatuor sermone secundo de eodem colūna prima.
Dominus descēdit de celo ratione q̄druplici ser. primo de ascensione. colū. ij.
Domin⁹ in missione spūssancti nos erudiuit ad quatuor. ser. j. de trini. co. v.
Dñs vocat electos tripliciter sermone secundo de petro ⁊ paulo. columna prima.
Domin⁹ dupliciter se manifestat sermone primo de agatha columna septima.
Dominus ostendit viscera misericordie sue tripliciter ser. j. de capi. ieiunij. co. iij.
Ad dominum debemus cōuerti in corde quadrupliciter. eodē ser. colūna quinta.
Dñs donat nobis quadruplex donū ser. secundo de Barbia colūna quinta.
Dominus p̄mendat duo in dispensatore suo ser. secundo de eodē colū. tertia.
Dominus nos hortatur ad quatuor. ser. primo de benedicto columna secunda.
Dñs nos eripit dirigit ⁊ reficit. sermone primo de petro mar. columna tertia.
Dominus impinguat nos tripliciter sermone. j. de ioban. euan. columna prima.
Dominus nos adiuuat quadrupliciter ser. tertio de magdalena colū. prima.
Dominus sanctos liberat quadrupliciter eodem sermone. columna quinta.
Dominus duobus vberibus nos consolatur In prologo.
Dominus designatur p̄ adamantem. sermo. secundo de martino columna tertia.
Dominus nos visitat tripliciter ser. secundo de eligio columna penultima.
Dominus ponit bonū hominē ad quatuor sermo. primo de lucia colū. secunda
Dominus nobis respōdet tripliciter sermo. primo de vigilia nati. colū. quinta.
Dominus religiosis dat duo. ser. primo de sancto siluestro columna quinta.
Dñs dat fortitudo. j. de agnete. colū. iij. Et vmbraculū eodē sermone co. quarta.
Dñs vocat aiam fidelē ad tria sermo. secundo de agnete columna sexta.
Dominus p̄uertit peccatores q̄druplici ter. ser. primo de cōuersione pau. co. j.
Dominus dat suis tria. sermone primo de purificatione columna sexta.
Dominus dicitur dñator clemēs miseri cors sapiens potens veniēs ser. secundo de eodem colūna secunda et tertia.
Dominus quatuor facit fidelibus ser. ij. de magdalena colum. penultima.
Dominus amicicia3 manifestat electis q̄dripliciter ser. ij. de iacobo colum. j.
Dominus electos honorauit q̄druplici ter eodē sermone columna quarta.
Dominus est nobiscū tripliciter ser. secūdo ad vincula petri. colūna prima.
Dominus electos eripit tripliciter eodē sermone columna quarta.
Dñs glorificat specialiter tria genera hominū eodem sermone columna septima.
Dñs venit ad nos tripliciter ser. j. de natiuitate Marie. columna tertia.
Dñi aduētus duas habet vtilitates. sermone. ij. de dominico columna sexta.
Dñi iesu xp̄i nomē est virtuosum spacio sum fructuosum ser. ij. de dionisio co. prima. Et valet ad tria. Ibidē.
Dominus est triplex ser. ij. de thoma cantuariensi. columna quinta.
Domū p̄scie debemus p̄parare dño ser. primo de katherina co. vj. Et munire dupliciter sermone. ij. d victore colum. ij.
Dom⁹ est q̄druplex ser. j. de kathe. co. v.
Dos est quadruplex ser. ij. de luca. co. iij

Et.ij.de sancta cruce colūna octaua.
Dotes sunt duplices.ij.de andrea co.vj

E

Ecclesia dicit ortus cōclusus ser.ij.de animabus colūna quinta.et ser.j. de conuersione pauli columna quarta.et ortus voluptatis. Ibidem.
Ecclesia signat p sion sermone.j.de cecilia columna vltima.
Ecclesia est duplex sermone primo de iohanne euangelista .columna octaua.
Ecclesia est domus iusti sermone primo de innocentibus columna secunda.
Ecclesia signatur p ciuitatem ierusalem sermo.ij.de spūsancto .columna quinta.
Et per ignē ibidem.et p arcā noe ser.j.de bñdicto.co.ij.et p speculam ser.j.de petro co.vij.et p oniam eodem ser.colū .xj.
Ecclesia est domus discipline sermo.primo de petro et paulo columna septima.
Ecclesia dicit magna pura et firma ser.secundo de cathedra petri columna prima
Ecclesie turris ⁊ colluz sunt doctores ser. primo de augustino columna octaua.
Ecclesie speculatores debēt pdicare tria. sermone primo de Ieronimo colū.iij.
Ecclesie filij debent exultare ꝓpter tria sermone primo de eodem columna quinta.
Egredi debemus quadrupliciter .ser.iij. de vigilia natiuitatis. colūna prima.
Electi signant p montem sinai.sermone primo de laurentio columna secunda.
Electi a domino ad tria ponunt sermone secundo de fabiano ⁊ sebastiano co.j.
Elemosina est duplex sermone primo ō animabus.columna quarta.
Elemosina ꝓparatur semini sermone secundo de martino columna tertia.
Elemosina duo facit .sermone primo de sancto nicolao columna.j.
Elemosina cum quibus circūstantijs debet fieri.ser.j.de dñico.columna tertia.
Eloquia domini quatuor faciunt animabus In prologo.
Eloquiū diuinum comparatur nauj. sermone secundo de martino colum. tertia.
Eloquia domini qualia sunt. ser.primo de sancto Gregorio. colūna sexta.
Episcopi sorte non eligunt triplici ō causa ser.secundo de matbia columna tertia.
Eucaristia ꝓparat pani arto sermo.scdo de vigilia natiuitatis. columna vltima.
Eucaristia sumēda ē cū oī reuerētia quadruplici de cā.ser.j.de cena dñi.co.pria.
Eucaristia salutē opatur in nobis ꝙdrupliciter eodem sermone .colūna quarta.
Eucaristia ē panis sanctꝰ validus refectus ⁊ sapidus eodez ser.columna.vij.
Euangelij opus est iocundū secretum ⁊ gloriosum ser.ij.de marco colū.septima.
Euāgeliste signant p quatuor animalia ser.secundo de luca.columna tertia.
Excelsuz est quadruplex sermone primo de sancto victore .columna nona.
Exclamatio cōtra epicureos sermone primo de katherina. columna octaua.

F

Fame denigratio compatur flatui serpētis ser.secundo de lucia columna octaua
Faciei est duplex terminus.ser.secundo de capite ieunij. columna prima.
Felicitas eterna signatur p agnū sermone.j.de matbia .columna quarta.
Fercula peccatoꝝ que sunt.sermone prio de conuersione pauli columna septima.
Fideles duobus brachijs debent luctari ser.primo de omnibus sanctis co.prima.
Fideles signantur p isaac sermo.primo. de martino.columna.v.Et p stellas sermo.ij.de puer.pauli colū. ij.
Fideles xpi quid sint.sermone primo de matbia.columna septima.
Fideles debent babere tria.ser. secundo de victore columna quinta.
Fideles dñi congregari cū deo abrāā ꝙdrupliciter ser.j.de petro ⁊ paulo colum.vj.
Fideles debent babere tria ꝓposita.ser.j. de barnaba.columna sexta.
Fides signatur p iaspidem ser.primo de bernbardo columna sexta.

Fides est hostiarius celi sermone primo de benedicto colnmua sexta.
Fides debet seruari quadruplici de causa sermone secūdo de conuer. pauli colū .v.
Fides exaltat tripliciter sermone secūdo de eligio columna septima.
Fides est scutū ser. q. de tho. colū. prima.
Fides xpi q̄ tuor bona nobis facit. ibidē.
Fides est turris fortis fortior fortissima. ser. secundo de eligio colūna septima.
Filij sion signant filios ecclesie ser. primo de thoma cantbuariensi columna tertia.
Filiorum malorū sunt quatuor genera. ser. primo de thoma cantb. colūna prima
Fletus ex quadruplici causa consurgit. ser. primo de resurrectōe columna prima
Franciscus creuit quadrupliciter sermone secundo de francisco columna quinta.
Franciscus fons parnus creuit in fluuiū ser. secundo de eodem columna nona.
Franciscus signat̄ per iacob sermone tertio de eodem columna quinta.
Franciscus secutus ē vestigia quadruplicia eodē ser. colū. v. vij. et vltima.
Fructus est quadruplex sermone secūdo de sancto Jeronimo columna quinta.
Fuga ē quadruplex. ser. j. de silue. co. j.
Funiculus peccatoris est triplex ser. prīo de petro martire columna quarta.

G

Gaudium quadruplex sermone secūdo de andrea columna prima.
Gladius triplex sermone primo de sancto Jacobo columna sexta.
Gladius diuinus ex vtraq; pte scīdens est seueritas diuini iudicij. sermo. primo de sancto siluestro columna tertia.
Gloria beatitudinis qualis sit et quanta sermone primo de victore colū. penulti. Et designat̄ p mitrā sermo. primo de sancto stephano colū. penul. Et per eam nos liberamur ab angustia pēnis miserie sermone secundo de sancto vincē. colū. vij.
Gratia diuina operat̄ in nobis quatuor. ser. primo de sancta margareta co. j.
Gratia diuina iteq; optatur in nobis tria sermone secūdo de trini. colū. prima. Et sermone primo de iacobo colū. quinta.
Gratia dei nos liberat a culpa ser. secūdo de sancto vincentio columna sexta. Constituit etiā nos in via moq; Introducitq; ad exercitiū bonoq; operum ser. primo de sancto vincentio columna secūda Et reddit p sobrietatem hominem stabilem sermone. j. de sancto iacobo colūna quinta.
Gratie plenitudo est triplex sermone secundo de annunciatione. colū. sexta.
Gratia vacua q̄ sez ē sine boni opis effectu ꝓpat̄ arbori sine fructib⁹ ser. j. de barnaba co. v. et ser. j. de marga. colū .iij.
Gregorius fuit fidelis dñi seruus ꝓpter quatuor ser. q. de eodē co. prima. Est etiā laudandus a quatuor eodē ser. columna quarta. et signari potest per nepthalim sermone primo de eodē columna sexta.
Gressus nostri debent eē plani. circūspecti recti et erecti ser. q. de cle. colū. vij.

H

Habitatio est quadruplex sermone primo de omnibus sanctis columna prima. secunda. tertia. quarta. et quinta.
Habitatio sanctoq; est iocunda secura et gloriosa sermone secundo de omnib⁹ sanctis columna nona.
Habitaculū est duplex ser. primo de Johanne euangelista columna octaua.
Heretici dñt a simplicib⁹ deuitari et a sapientibus impugnari. ser. j. de petro co. v.
Heretici designant̄ p vulpes samsonis. ibidē. et p leprosos ser. j. de agatha. co. vj. et p saul ser. primo de martino colū. vij.
Hostes sunt triplices sermone secundo de ioban. euan. colū. v. et adhuc triplices sermone. q. de magda. co. iij.
Hominū tria sunt genera. sermo. primo de Lauren. columna secunda.
Hominū duo sunt genera ser. primo de omnibus sanctis columna secunda.
Hoīm tria sunt genera pacē christi violantiū ser. secundo de eligio colū. tertia.

Hominū sequētium dñm quatuor sunt genera ser. secundo de stephano. colū. v.
Hominum sua relinquentium tria sunt genera eodē sermone colūna sexta.
Hoīm in via mor currentiū tria sunt genera ser. ij. de cōuer. pauli colūna prima.
Hominū qui foris stāt sunt quatuor genera ser. j. de benedicto colūna sexta.
Hominū vane gloriantiū quatuor sunt genera ser. j. de sancta cruce colūna prima.
Hominū male obꝺientium tria sunt genera ser. ij. de symo. ⁊ iuda. col' ij.
Homo est duplex ser. j. de silue. co. viij.
Hō volens sequi dñm debet habere tria ser. secūdo de stephano co. penultima.
Homo ꝙdrupliciter ꝓbat ser. secūdo. de cena domini columna prima.
Homo bonus debet tria habere sermone secundo de laurentio columna prima.
Homo bonus debet tripliciter laborare. ser. ij. de petro et paulo colūna tertia.
Hō bonus debet crescere tripliciter sermone secūdo de decolla. iobā. co. j. Et diminui ꝙdruplr. eodē ser. co. quarta.
Hō debet habere triplicē pacē ser. ij. ō co ro. spinea columna quarta.
Hō debet contemplari duo sermone primo de angelis columna tertia.
Ad hoīem iustū tria requirunt sermo ij. de sancto luca columna secūda.
Homines libenter audiunt ꝓpter tria ser primo de sancto remigio colūna quarta. Et ser. ij. de benedicto columna. v. Tria sunt que reddūt hoīem diligibilē eodem ser. colū. tertia. Et tria cōmendabilē. ser primo de cecilia colūna sexta.
Hoīes suauitatē spūs non sentiūt ꝓpter quatuor. ser. ij. de mathēo colūna tertia.
Homo bonus ꝓpat nebule sermo. tertio de franciſco columna secunda. Et signat pabſolon. eodem sermone colū. quarta.
Hō carnalis ꝓpat sophistis ser. secundo de nicolao columna quinta. Et signat per bestias ser. secūdo de trini. colū. septima.
Hostiarij sunt duplices. ser. j. ō omnibꝫ sanctis columna secunda.
Humanitas christi signat ꝑ mel sermone. v. de nati. columna secunda.
Humanū genus signat ꝑ danielē ser. ij. de sancto vincētio colūna septima.
Humani corpis fragilitas ꝑ plagūculam ser. secundo de purificatōe colum. quarta
Hūilitas ē ꝙdruplex p. ij. de nati. ma. v.
Humilitas est soror virginitatis. sermone primo de lucia columna octaua.
Humilitas est magna virtus sermo. secundo de magdalena colūna septima.

J

Jeiunare debemus tripliciter. sermone secundo de capite ieiunij columna prima.
Jeronimus fuit doctor studiosus copiosus ⁊ glorioſus. ser. j. de iero. co. septima.
Jeronimus fuit sapiens quadrupliciter ser. secundo de eodem columna secunda.
Jerusalem celestis habet imperatorē xpm ser. ij. de oībus sanctis columna vltima.
Jesus nomē est magne excellētie ⁊ vtilitatis ser. secūdo de circūcisione eiusdē colū. iij. Et ser. primo de ascēsione colūna tertia. Et sermone secundo de capite ieiunij columna quarta.
Jesus qui saluator interpretat saluabit nos ꝙdrupliciter ser. scōo de circūci. co. v.
Jesus ascendit in celum quadrupliciter ser. primo de ascēsione colū. v. Assumpt est etiā tripliciter sermone secūdo de ascēsione columna quinta.
Jesu christi nomen valet ad quatuor ser. secundo de circū. columna prima.
Jesus christus sanctos suos reficit duodecim ferculis sermone secundo de sancta cruce columna quarta.
Ignis ē ꝙdrupler. j. de lau. j. ⁊ adhuc triplex. j. de remi. vi. et. j. de lucia. co. j.
Ignis nō potest dicere sufficit sermo. primo de sancta lucia colūna secunda.
Ignis carnalis ꝓcupiscentie tria facit eodem sermone columna tertia.
Imber triplex nobis datur a domino ser

mone primo de clemen. columna. vij.
Imitator christi debet habere tria.
Imperiū ecclesiasticū debet timeri reue/
reri ⁊ amari. ser. ij. de catix. petri. co. iij.
Impietas ē triplex ser. ij. de iohā. euan.
colūna. vj. ⁊ ser. ij. de tho. cantu. colū. j.
Incantant boies a trib⁹. j. de ephīa. vij.
Incantatores christi dupliciter incantāt
eodem sermone columna vltima.
Indumentū ē triplex ser. primo de agne/
te columna septima.
Infern⁹ signat p babiloniā. j. ꝫ ascē. viij.
Infirmitas est triplex. j. de aga. iiij.
Ingratitudo quid sit. ij. de agne. iiij.
Iniquitas debet expelli quadruplici de
causa. ser. j. de sancto lauren. colum. v.
Iniust⁹ ꝺr a quatuor. j. de aīabus. co. v.
Iniustus est quadruplex sermone secū/
do de petro martire colūna tertia.
Innocētia ē triplex. j. de innocē. co. ij.
Innocētes pueri sunt philomene regni
eodem sermone columna tertia.
Innocētes dicunt recti eodē ser. co. viij.
Innocentes fuerunt congregati triplici/
ter sermone. ij. de eodē. columna prima.
Innocētes dicunt filij iuda et israel eo/
dem sermone columna secunda.
Innocētes ꝓpant aque maris eodē ser.
colū. iiij. et micis eodē. co. iij. ⁊ abyssо eo
dē co. iiij. ⁊ astris eodē ser. co. v. ⁊ floribꝫ
eodē. co. v. ⁊ capillis eodē ser. co. vj.
Innocēt⁹ dicunt grex triplici ratōne eo
dem sermone columna quinta.
Innocentū mors dicitur victima ꝓpter
tria eodem sermone columna octaua.
In innocente debent esse tria. sermo. pri/
mo de thoma columna prima.
Intelligentia completa tria requirit ser.
ij. de iohanne euangelista colūna prima.
Interfectio est triplex ser. ij. de thoma cā/
thuariēsi columna quarta.
Jocūditas dulcedinis eterne retributio
nis in trib⁹ ē ser. j. de Bern. colūna. iij.
Jocunditas celestis excellit auꝝ et argen
tū. ser. ij. de sancto nicolao. columna. vij.
Jocunditas talis est contemnenda ser
mone. ij. de andrea columna prima.
Johānes baptista missus fuit ad q̄uor.
ser. ij. de iohāne bap. columna prima.
Johannes baptista loquebatur quadru
plicia eodē ser. columna quarta.
Johannes baptista corripiebat herodem
tripliciter. ser. j. de decolla. iohā. colū. j.
Johannes baptista fuit bñdictus multi
pliciter eodē sermone columna quīta.
Johānes euangelista habuit quinq; do/
na. j. de iohāne euangelista columna. v.
Johannes euangelista fuit iustus tripli/
citer. ser. ij. de eodem columna secūda.
Johannes euangelista dicit amicus xpi
ꝓpter tria. ser. j. de eodem columna. ij.
Johā euā. ꝓuilegiū habuit ex trib⁹. ibidē
Johā. euā. tripliciter ascēdit eodē. co. iiij
Johannes euangelista fuit exaltatus tri
pliciter ser. ij. de eodē columna quarta.
Johannes euangelista signat p binulū
capree. ser. j. de eodem columna sexta. Et
p arcā sermone secūdo de eodem colūna
vij. Et ꝓpatur musto ser. j. de eodē co. iij.
Ypocrita ꝓpat sophiste. ser. j. de ofbus
sanctis co. j. Et falso denario. ser. ij. de an/
drea co. iij. et vulpecule. j. de innocen. iij.
Irriguū ē duplex ser. j. de io. euā. co. vij.
Jubilus quid sit ser. j. de ꝓmemoratione
pau. columna vltima.
Judiciū est quadruplex. ij. de matxo. v.
Justitia ē triplex. ij. de scta cruce co. vj.
Justitia est magna virtus plures habēs
effect⁹. j. de cathe. petri colūna quinta.
Justitia quomodo dicit esse nostra ser. ij
de angelis columna octaua.
Just⁹ ꝺr tripliciter ser. ij. de Clincē co. j.

L

Katherina fuit mulier sapiēs ꝓcellēs cō
stans ⁊ fulgēs ser. primo de kathe. co. ij.
Katherina fuit mulier prudēs. prudētior
prudentissima. ibidem.
Katherina signat p abela. ibidē. Et p iu/
dith. ibidē. ⁊ co. iij. Et p mulierez amicā
sole ⁊c. eodem ser. columna quarta.

Katherina fuit lucerna lucens. ardens: eminens ⁊ ꝓminẽs. ser. ij. de katherine. co. j.

L

Labor sanctoꝝ est quadruplex ser. primo de fabiano et sebastiano. colum. prima.
Laurentius dicit merito beatus ꝓpter quituor ser. ij. de eodẽ columna tertia.
Laus impioꝝ breuis. bonoꝝ vero longa sermone secũdo de andrea. colum. tertia.
Letitia sanctoꝝ est quadruplex sermo. j. de omnibus sanctis colũna quinta.
Lex duplex scz vetus et noua sermo. secũdo de sancto bernbardo colũna quinta.
Lex dei dicitur immaculata sermone secũdo de sancto clemente colũna tertia. Utilis est autẽ ad quatuor. eodẽ ser. co. j.
Lex dei in caritate radicatur ser. secundo de sancto clemente. columna quinta.
Lex euangelica a triplici seruitute nos liberat sermone secũdo de clemente co. vj.
Lex consilioꝝ dei ẽ gratiosa radiosa et fructuosa ser. secũdo de bernbardo co. v.
Libeꝝ arbitriũ nostꝝ designat ꝑ pullum asine alligatũ ser. j. de bñdicto colũ. vij.
Libido est caput peccati sermone secũdo de sancto andrea. columna octaua.
Lingua iusti comparat argento ser. secũdo de sancto eligio columna sexta.
Lingue percussio est valde mala ser. prio de sancto bartholomeo colũna tertia.
Lis est duplex scz aperta ⁊ occulta ser. ij. de capite ieiunij columna secunda.
Lixiuiũ penitentie quo nos mũdamur a peccatis fit ex aqua ꝑritõis ⁊ cinerib⁹ cognitõis ꝓprie fragilitatis siue mortalitatis, sermone secũdo de andrea colũna quarta Et ser. ij. de capite ieiunij co. vj.
Lucas exaltat⁹ fuit tripliciter ser. j. de eodẽ colũ. vj. Cõmendat idem a quatuor. sermone secundo de eodẽ colũ. quinta.
Lumbi duplices scz corpales et spũales ser. secundo de sancto vincẽtio co. quarta
Lumen sapientie cito obliuioni traditur si nõ frequenter memorie ꝓmendet tripli ci de causa ser. j. de scio nicolao colum. iij.
Lux habet quatuor ꝓprietates ratõe quarum bene per eam signatur beatus augustinus ser. secundo de eodem co. quinta.

M

Magi triplici nose nũcupant ser. j. de epi phania columna sexta. Jn magis fuerũt tria ser. ij. de eodẽ colũna secunda.
Macula est triplex ser. ij. de nico. col. iij. malicia quõ inchoat ꝓgredit cõsũmat et Jõstrat ser. ij. de ambro. colũ. prima
Malũ cogitat dupliciter sermõe secũdo de petro columna tertia.
Mãdatorum obseruantia tria operatur sermone primo ad vincula pe. co. vj.
Mãdata dei quomõ debemus custodire ser. secũdo de sancto bernbar. co. iij.
Mãdata dei sunt seruanda sermone primo de remigio columna tertia.
Manus est quadruplex sermõe tertio ꝺ assumptione marie colũna prima.
Manus domini tria facit sermone secũdo de animabus colũna septima.
Mãsuetudo valet ad quatuor sermone primo de andrea colũna prima. Et signatur ꝑ modos musicos. ij. ꝺ dio. co. iij.
marcus a christo fuit assumpt⁹ ad quatuor ser. primo de marco co. prima.
Marcus habet quatuor interpretatões eodẽ sermone columna quarta.
margaretha habuit tria ornamẽta ser. j. de margaretha columna sexta.
margaretha dicit mulier sancta quadruplici rõne ser. secundo de eadez co. iij.
margarethe labia fuerũt gratiosa fructuosa dulcia ⁊ fortia sermone primo de sancta margaretha columna quarta.
Maria signat ꝑ arcã quadruplici ratõe ser. j. de nati. marie co. v. Et ꝑ aquilã. ij. de eadẽ. r. Et ꝑ virgã. ij. de exal. cru. j. Et ꝑ virgam aaron eodẽ ser. co. v. Et ser. iij. de assump. co. vij. Et ꝑ reginã ser. j. de cecilia colũ. vltima. Et ꝑ sceptrum aureũ ser. secũdo de fabiano ⁊ seba. co. iij.
Maria ẽ fõs quadruplex ser. ii. de nati. Marie columna secũda. Et quadruplex

fluui⁹.eodē ser.colū.xj. Et virgula fumi ser.tj.de exalta.crucis.co.tj.Et fons ⁊ oz/ tus ibidē.⁊ ser.tj.de annū.co.iitj. Et po/ ta domus dñi.iitj.de vigi.nati.vtj.

Varia compatur colūne nubis.ser.j. de omnibus sanctis.colum.quarta.

Varia laudaf a tribus.sermone.j.de an nunciatione.columna.iitj.

Varia fuit libera a triplici ve.tj. de eodē columna prima.

Varia signaf per nubem.ser.j.de eodē co.j.Et.j.de assump.tj.⁊.v. Et p vellus ser.j.de annūc.tj.⁊.v.

Varia habuit tria.tj.de eodem.vtj.

Varia habuit dñm secuꝫ tripliciter.eo/ dem ser.columna.vitj.

Varia fuit mūda secura ⁊ gloriosa.ser. iitj.de assumptione.columna.j.

Variam dominus deduxit per quatuoꝛ eodem ser.columna quinta.

Varia celos ascendit et qualiter.ser.pri mo de assump.columna quarta.

Varie delitie ꝓsistūt in tribus.eodē.x.

Variam christus suscepit quadruplici/ ter.ser.iitj.de eodem.columna.vitj.

Varia quatuoꝛ modis nos saluat.ser.j. de natiuitate marie.co.vitj.

Varia ascendit de deserto per desertum. ser.tj.de exaltatione crucis.columna.j.

Varia ꝓpatur virge aaron rubo moisi. velleri gedeonis.j.de vigilia nati.vtj.

Varia significat vitā ꝓtemplatiuā.mar tha actiuā.ser.j.de magda.vj.

Martires signanf ꝑ lapides ꝛc̄.ser.tj.de omnibus sanctis.columna.x.

Mathematica diuidif in quatuoꝛ.sermo ne.j.de Aug.columna.x.

Matrimonium est duplex.ser.tj.de mar ga.columna quinta.

Medicina est duplex.ser.tj.de aga.vj.

Medicus quatuoꝛ facit circa infirmuꝫ. eodem ser.columna.vitj.

Memoria sanctoꝝ est in benedictōe qua tuoꝛ de causis.ser.tj.de silue.co.vj.

Milites sunt duplices.tj.de lucia.vj.

Minister bonus tria debet intelligere ser. j.de tho.apostо.columna.iitj. In ministe/ rio debent esse tria.eodem ser.colū.j.

Mirabilia quatuoꝛ fecit dñs inter nos. ser.primo de nati.columna.v.

mirra significat mortificationē coꝛporis. ser.tj.de epiphania.co.vj.

miseratio hoīs debet esse circa primuꝫ ꝓ/ pter tria.ser.tj.de aīabus.co.iitj.

Miseria est triplex.eodē ser.co.j.

Misericordia quatuoꝛ facit.sermone.tj. de francisco.columna.j.

misericordia signatur per adamantē.ser. j.de animabus.columna prima.

moꝛs ē triplex.eodē ser.co.v.

moꝛtes tria accersiunt.sermone.tj.de tho/ ma cantbuariensi.columna.tj.

moꝛs sanctoꝝ habet tres ꝓprietates.ser. primo de cōme.pau.colūna secunda.

moꝛs peccati quatuoꝛ modis consumaf. ser.tj.de cecilia.columna quinta.

mulier bona est triplex.j.de ceci.tj.

mundari debemus a duobus ser.j.de vi/ gilia natiui.columna prima.

mundicia seruatur quatuoꝛ modis.ser. tj.de ceci.columna quinta.

mundicia castitatis signatur ꝑ vestimen ta alba sermone.j.de agnete.columna se ptima.Silr ꝑ bissum eodē ser.co.vitj.

mundus signaf per iordanem sermo.tj. ad vincula petri.columna.iitj.

mundus compatur deserto triplici ratō ne ser.primo de assump.marie.co.tj.

munus domino oblatum quale debet eē ser.tj.de epiphania.columna prima.

muscе sunt duplices.ser.iitj.de vigilia na tiuitatis.columna septima.

mustum habet tres ꝓprietates sermone. j.de iohanne euangelista.columna.iitj.

N

Natiuitas christi reddit mirabilis ꝓpter tria.ser.primo de vigi.nati.colū.quīta.

Noe trium filioꝝ pulcra significatio ser. primo de nati.beate marie virgi.co.tj.

Nos debemus dominū sequi tripliciter

sermone primo de sancto matheo . co. tj. et columna sexta .

Nos debemus deū diligere tripliciter sermone primo de philippo ⁊ iacobo columna prima. Et sermone primo de sancto ambrosio columna quarta.

Nos debemus ambulare p triplicem viam et tripliciter coram domino sermone secundo de sancto remigio . colū. prima.

Nos debemus crescere in gratia sermone secundo de decollatione iohannis baptiste columna tertia .

Nos debemus dīm accedere cū vero et bono corde sermo. secundo de annunciatione marie columna septima. et ei seruire quadrupliciter sermone secūdo de sancto steffano. columna prima.

Nos debemus ad dīm cōuerti triplici ter sermone primo de resurrectōe domini columna secūda. Et sermone secundo de decollatione iohannis baptiste colūna secunda Et nos lauare oportebit anime vires sermone secundo de capite ieiunij columna sexta . Egrediq debemus ad tria. ser. secūdo de spinea corona. colū. prima.

Nos debemus luctari cum sapientia duobus brachijs . sermone primo de sancto Luca columna septima . Sumere quoq debemus medicinam spiritualem eodez sermone . columna tertia.

Nos debemus tria relinquere . sermone primo de sancto Matheo columna quarta. Ut possimus esse pfecti trib⁹ modis. sermone secundo de sancto Remigio columna quinta.

Nos christi fideles debemus libenter pati pro christo ꝓpter tria que nos animari debent. sermo ne secundo de sancto petro. columna prima.

Nobis tria sunt valde necessaria sermone secūdo de agnete columna sexta. Tria quoq sunt que nos faciūt deo acceptos. sermone primo ō sancto thoma apostolo columna. vitj. Et sunt tria nobis sumopere considerāda sermone primo de sancto Johanne euangelista . columna quarta

Nos debemus habere thesaurum triplicem sermone primo de sancto nicolao columna septima .

O

Obedientia subiectorum debet esse prompta grata firma . sermone secūdo de cathedra petri. columna sexta.

Obumbrare quid est. sermone tertio de vigilia natiuitatis. columna quarta.

Oculus est duplex sermone secundo de Agnete columna tertia.

Odium est triplex. sermone primo de decollatione iohannis columna quinta.

Odores appropriantur virtutibus sermone secundo de Petro et Paulo columna sexta.

Offerre debemus deo tria sermone secūdo de epiphania . columna quinta.

Officium regis quid est ⁊ iudicis sermone primo de sancto eligio colūna quinta.

Oleum est quadruplex . sermone primo de sancto nicolao. columna sexta.

Olei ꝓprietas est triplex. sermone primo de sancto Johanne euāgelista. columna sexta .

Onus ē triplex sermone secundo de sancto petro et paulo columna quinta.

Operatōnes male sunt filij impij sermone primo de sancto thoma cantuariensi columna quarta.

Opus est triplex sermone secundo de spinea corona columna secunda. Ad operis boni complementū tria requirunt sermone primo de sancto Matthia colum. tj.

Oratio duo facit sermone primo de sancto nicolao columna prima . Et alia tria sermone primo de sancto thoma cantuariensi columna nona.

Oratio efficax debet habere quatuor sermone secundo de sancta margaretha columna secunda.

Oratio est sicut incensuz sermone secundo de sancto victore columna quarta.

Orationis fumus efficit ex duob⁹ sermo

ne primo de sancto Laurentio colū.iij.
Orationes sanctoꝝ duo faciunt. sermo. primo de sancto remigio colūna septima
Oratio debet esse placida feruida valida sermone primo de inuēcione stephani columna prima.
Orationes sanctoꝝ cōparant̄ speciebus aromaticis sermone secūdo d̄ sctā margareta columna tertia.
Oratio est nūcius sermone primo de scō stephano columna secunda.
Os est duplex sermone quarto de vigilia natiuitatis columna sexta.
Ostensio regni dei est duplex sermone secundo de sancto Vincentio colū. prima.

P

Patientia nos liberat ab angustia tribulationis sermone secundo de sancto vincentio columna penultima. Et cōparatur speciebus aromaticis sermone secūdo de sancto barnaba. columna sexta.
Patiens debet habere beneuolentiā obedientiā et perseuerantiā. sermone primo de sancto fabiano et sebastiano columna quarta.
Pallium est triplex. sermone primo de sancto bartholomeo. columna sexta.
Palme celestis fructus sunt dulces delectabiles et imputribiles. sermone primo de sancto iohanne euangelista. columna sexta.
Paruuli sunt quatuor ꝓprietates ꝓmendabiles sermone primo de sancto francisco columna secunda. Et sermone primo de scō iohanne baptista colum. prima.
Pastor duplex est scz bonus ⁊ malus sermone primo de cathedra petri colū. vj.
Contra pastores malos pulcre inuehit sermone secundo de purificatione columna quinta.
Patres antiqui inuocabāt filij dei aduētum dupliciter sermone secundo de vigilia natiuitatis. columna. tertia
Paulus fuit bos fortissimus. sermone ꝓmo. de conuersione pauli. colūna. iiij
Paulus fuit vas electionis. sermone secundo. de conuersione eius. colūna. ij.
Paulus fuit opus dei electū et odorifer sermone secundo de cōuersione eiusdem. columna octaua. fuit etiam apoteca oīm virtutū et ideo non immerito designat̄ p̄ iosiam eodem sermone colū. penultima.
Paulus fuit admirabilis tripliciter sermone secundo de cōuersione pauli. colū. sexta. Cōmendat̄ etiā a tribus sermone. j. de eodem columna. ij. Obtulit quoq; domino deo corpus et animā suam atq; laudem sermone et columna eisdem.
Pauptas est quadruplex. sermone p̄mo de sancto dñico colūna prima Et sermone secūdo de sancto laurentio colū. prima
Par est triplex. sermone primo de capite ieiunij columna quarta.
Peccatū vulnerat in naturalibus. spoliat in gratuitis. et facit delectari in his que sunt contra rectā rationē sermone secūdo de vigilia natiuitatis christi columna. ij.
Compatur autez vermi sermone primo de sancto siluestro colūna prima. et meretrici eodē sermone colū. ij. et cani sermone primo de cōuersione pauli colū. viij. et ꝓfunde fouee sermone primo de barnaba columna quarta.
Peccatū peccatorem capit vinculat et incarcerat. sermone primo de sancta margareta columna prima.
Peccatum hereticoꝝ est grauissimū sermone primo de sancta agatha colū. iij.
Peccatū est duplex scz spūale et carnale sermone primo de maria magdalena columna quarta.
Peccatū sanat̄ tripliciter sermone secundo de vigilia natiuitatis colūna tertia.
Peccatoꝝ p̄teritoꝝ memoria alleuiat penam alicui inflictam. sermone secundo d̄ sancto clemente columna quinta.
Peccator ꝓ insipientiā recedit ab innocētia. ꝓ malicia accedit ad noxia. ꝓ penitentiā resurgit ad salubria. Per perseuerantiam assurgit ad celestia. sermone secūdo

de sancto Vincentio .columna tertia.
Peccator ꝓparatur dormienti. sermone secundo de sancta agnete columna tertia.
Peccatoris duo sunt fundamēta. sermone secundo de sancta lucia colum.ix.
Peccatori peccanti mortaliter tria accidunt. sermone secundo de annunciatōne marie columna quarta.
Peccator debet tribulari in spiritu suo tatione triplici. sermone infra sermonem de magdalena et de dominico.
Peccator ligat tribus funibus sermone primo de sancto dñico. columna secūda.
Peccator sunt due catbene sermone primo de sancto dñico columna prima.
Peccatoris penitentis pulcrum argumētum sermone primo de simone et iuda columna tertia.
Peccator duo sunt genera sermone secundo de spūsancto columna septima.
Peccatorem debent mouere ad cōuersionem quatuor sermone primo de capite ieiunij columna secunda.
Peccatores de malicia gaudentes ꝓparantur freneticis sermone secūdo de sancto Andrea columna sexta.
Pecunie obedire faruū est sermone secūdo de simone et iuda columna secunda.
Penitentia ꝓparat adamanti .sermone primo de conuersione pauli. colū.vij.
Et p portā ferream sermone primo de collatione iobannis baptiste .colum.iiij.
Penitentia babet duas pedissequas .sermone secundo de iobāne baptista colū.ij.
Penitentia tria operat in nobis sermone.ij.de petro ⁊ paulo .colūna quarta.
Ad penitentiam agendā quatuor sunt q̄ nos mouere debent sermone primo de cōuersione pauli columna sexta.
Penitentia est secunda tabula post naufragiū sermone primo de sancto matbia. columna septima.
Penitentie tristitiā libenter sustinere debemus sermone primo de sancto benedicto columna tertia.
Penitere debent filij iuda sermone secundo de sancta agnete. columna tertia.
Penitentis aīa designat p̄ bester sermone secundo de capite ieiunij columna.iij.
Percussor tria sunt genera sermone primo de sancto bartbolomeo. colūna.ij.
Petrus a tribus est laudandus sermōe primo de catbedra petri columna .vij.
Petrus a tribus est laudādus .sermone primo de catbedra petri columna .vij.
Petrus quatuor modis interpretat sermone primo de sancto petro ordinis prędicatorum martire columna secunda.
Petrus dictus est a petra sermone prīo de petro martire columna sexta. Et designat etiam p̄ iosiam sermone eodē colū. decima. Et p̄ simeonē colū. xj.
Petrus edificauit ecclesiā eodez sermōe columna nona.
Petri sanctitas eminens fuit interi? sermone.j. de catbedra petri colū. quarta.
Plebs dñi ꝓmendat a tribus sermone secundo de sancto eligio. columna.ij.
Porta est triplex .sermone primo de collatione iobannis. columna tertia.
Porte sunt due p̄ quas ingredimur in salutem eternam sermone primo de cena domini columna quinta.
Porte celestis bierusalē sunt sancti dei. sermone secūdo de omnibus sanctis co.x.
Porte sunt duplices .sermone secūdo de oībus sanctis columna septima.
Potestas est duplex scz secularis ⁊ ecclesiastica sermone secundo de catbedra petri columna quarta.
Predicator debet babere tres conditōes. sermone secūdo de scrō dāmēte colū. ix.
In predicatore debet esse eruditio studio sa et opatio fructuosa sermone primo de spiritu sancto columna quinta.
Predicatoris exbortatio interius debet consistere sermone prīo de scō barnaba columna quarta.
In predicatore debent esse quatuor ser. j. de sancto Gregorio columna tertia.

Predicatores debent predicare quatuor ser. ij. de sancto dñico. columna quinta.

Predicatorꝝ diuersi sunt fines. sermone secūdo de sancto francisco colū. octaua.

Predicatores debēt populo p̄dicare tria sermo. ij. de sancto dionisio columna. iij.

Preclarus debet habere q̄tuor p̄ditiones ser. j. de sancto clemēte colū. j. Et debet habere duos custodes sermone eodē colum. vij. Et designat̄ per dauid sermone p̄mo de sancto martino columna. vij. Et p̄ moisen ser. j. de sancto victore. colūna. iij.

Prelatus debet esse būilis ser. j. de sancto eligio colūna secunda. Et eligit̄ ad q̄tuor sermone primo de sancto eligio columna. j. Et sermone. ij. de sancto eligio co. quinta. Et debet regere suos subditos sermone primo de sancto victore. colū. vij.

Prelatus bonus exaltat̄ p̄ tria ser. secundo de sancto eligio columna septima.

Prelatus debet vigilare tripliciter ser. ij. de sancto marco colū. j. Debet etiā laborare tripliciter ser. ij. de sancto marco columna quinta.

Prelati debent habere baculū ad sustentationē et oculū ad directionē deuiorum ser. ij. de exaltatione crucis colū. vj. Et cōparantur ccollo sermone primo d̄ bathsebrina. columna octaua.

In prelatis tria debent esse. sermone secundo de innocenti. colūna septima.

Prelati debent esse segregati a trib⁹ sermone. ij. de sancto barnaba. colum. ij.

Prelati mali sunt ecclesie destructores. ser. j. de sancta lucia. columna quinta. Et solent habere quatuor conditōnes sermone primo de sancto andrea colū. vij. Et per arborē quam vidit nabuchodonosor designat̄ sermone primo de sancto victore columna decima.

Prelati ignari p̄pantur adulteris et idolis sermo. ij. de innocē. colum. vij.

Prealti austeritas aues dispergit. ser. j. de sancto clemente columna quinta.

Prelati duo in se habere debent sermone primo de sancta agnete colū. secunda.

Premiū sanctorꝝ duplex est sermone de oībus sanctis colū. vj. et sermone primo de sancto stephano. columna quinta.

Primitiarꝝ tria sunt genera sermone primo de sancto dionisio. columna quarta.

Principes huius mundi sunt triplices. ser. primo de cathedra petri. colū. iij.

Principes debent habere claritatē in cognitione. honestatē in cōuersatione. potestatē in defensione. ⁊ largitatē in distributione sermone primo de sctō petro ⁊ paulo columna secunda.

Prophete designant̄ p̄ nubes. sermo. j. de annunciatione marie. columna. ij.

Prophetas sanctos quatuor p̄comitant̄ sermone primo de sancto iohanne euangelista. columna secunda.

Pueri sancti et boni debent habere tres conditiones sermone primo de sancto iohanne euangelista columna tertia.

Pugna quadruplex est sermone primo de sancto Thoma cantbu. colum. vj.

Q

Quare magis in die natiuitatis christi q̄ alia die dicunt̄ a nobis auferri peccatorū musce. sermone tertio de vigilia natiuitatis colū. vij.

Quare spūssanctus apostolis apparuit in linguis igneis. sermone primo de sancto Gregorio. columna secunda.

Quō dicuntur aromata fluere cum sint sicca. sermone primo de conuersione sancti pauli columna quinta.

Quō circūcisio p̄dest cum tñ dicat apostolus ad Gallatas Si circūcidimini nichil proderit. ser. j. de circūci. co. penul.

Quare christi sanguis dicat̄ mundare. cum tñ sanguinis sit maculare. sermone primo de sctō Andrea. colū. vj.

Querere debemus dñm spūaliter. clementer. festinanter. ⁊ p̄seueranter. sermone. ij. de purificatione beate marie virginis. columna sexta.

Quid sit boiem egredi foras sermone. j.

de sancto Marbia·columna.tj.
Quid sit opus nostrū forās ꝓparari ser
mone primo de sancto marbia colū.iij.
Quid sit patiēna ser.tj.de steffano.co.v.
Quō palatū nostꝝ interius infectū pos
simus sanare vt acquirat appetitū ꝓme
dendi spūalia sermone primo de capite ie
iunij columna sexta.
Quare peccatū male cōsuetudinis dicit
generare mortē et non pctū cōsensus in
teriozis aut exteriozis cū tū qlibet eoꝝ
sit peccatum mortale. sermone secūdo de
sancta cecilia columna quinta.

R

Raptus mulierꝝ multum vituperabilis
sed raptus sapientie laudabilis.ser.secū
do de sancto eligio.columna octaua.
Rectitudo est triplex sermone primo de
innocentio columna quinta.
Refectio eterna designat ꝑ mōtem ozeb.
sermo.j.de cena domini.columna tertia.
Regula sacerdocij officij est destruere pec
cata ⁊ offerre spūales hostias sermone se
cundo de oībus sanctis columna sexta.
Religio designat ꝑ vitē sermone secūdo
de natiuitate marie colū. octaua.
Religiosus designat ꝑ achimaas sermo
ne.j.de sancto martino columna sexta.
Religiosi faciūt votū obedientie castita
tis et paupratis sermo.tj.de petro ⁊ pau
lo colūna secūda. Et debent esse separati
a tribus ser.tj.de sancto barnaba.colū.j.
Etiā debent dimittere suū posse nosse et
velle sermone.tj.de sancto martino colū.
quarta. Et terrena omnia debēt relinque
re sermone secundo de omnibus sanctis.
columna prima et tertia.
Reliquie cogitationū bonaꝝ in deo posi
taꝝ in tribus cōsistunt sermone de inuē
tione sancti Stephani columna quinta
Reliquiaꝝ quatuoꝛ sunt genera ser.j. de
inuentione sancti stephani colum.iij.
In reliquiaꝝ sancti stephani inuentōne
triplex est vtilitas secuta, sermone de eo
dem columna sexta.
Remigij memoria est grata eterna ꝑfu
sa ⁊ imitanda ser.primo de eodeꝫ co.vj.
Requies eterna bona est et opulenta ser
mone prio de sancto būdicto colum.v.
Resurrectionis mortuoꝝ efficax argumē
tum sermone.tj.de resurrectōe colum.tj.
In resurrectōe nostra tria notanf sermo.
secūdo ō sancto philippo ⁊ iacobo co.iiij.
Resurrectōis nostre vere a peccato est tri
plex argumentū sermone secundo de re
surrectione.columna tertia.
Retributio gloriosa ē insignita quadru
plici consideratione laudabili ser.primo.
de scō fabiano et sebastiano.colū.vij.
Rex bonus debet in se habere tria sermo
ne primo de sancto thoma apostolo.co.v.
Regis iustitia que et qualis esse debeat
sermone primo de passione dñi.co.ij.
Rubigo spūalis expellif tripliciter quē
admodum et corpalis.sermone tertio de
vigilia natiuitatis.columna prima.

S

Sabba interpretaf clamans et designat
feruoꝛem desiderij.sermone secundo de
epiphania.columna tertia.
Sabbatū sanctifcare est ab omni vicio
abstinere sermone secundo de omnibus
sanctis.columna octaua.
Sacra scriptura hortaf nos ad tria.ser
mone secundo de sancto stephano. colu
mna secūda. Cuiusꝫ sermones sacri sunt
pij ser.j.de sancto thoma cantbarensi.
columna sexta Ideo oleo ꝓpatur sermo.
primo de sancto ambroſio co.vj. Et eius
spūs spūalis designaf ꝑ nucleū.sermo.
secundo de sancto martino colū.vltima.
Sacrificium est quadruplex sermo. pri
mo ad vincula Petri.colūna quarta.
Sacrificioꝝ duo sunt genera.sermone
primo de thoma apostolo columna.viij.
Sagitta est triplex ser.secundo ne sancto
fabiano et sebastiano.colūna quarta.
Sanctus quilibet est deo dilectus ꝓ
pter quatuoꝛ sermone secundo de sancto
siluestro.columna secunda.

Sancti hospicium habere dicunt in cor/
dib⁹ nostris ser.ij.de oibus sanctis co.vij
Sancti sollicite orant p nobis.sermone
primo de sancto siluestro co.iiij.et signā/
tur p papes ser.ij.de eodē co.ix.Lentia au
tem eor ē quadruplex sermone primo ō
resurrectione dñi columna quinta.
Sancti tria solent petere in suis oratio/
nibus sermone primo de purificatōe ma
rie.columna prima.
Sancti diligunt a deo et hoibus pter q
tuor sermone.j.de sancto remigio co.ij.
Sanctor facta nobis ponunt in exem/
plar ser.ij.de sancto dionisio colū.iiij.
Sanctor arguto ad tria valet.sermo.j.
de apostolis simone ⁊ iuda.colūna.j.
Sanctificari debem⁹ quadrupliciter ser/
mone.j.de vigilia natiuitatis xpi colū.j.
Sapientia tria debet petere sermone pri
mo de sancto thoma apostolo.colū.x.
Sapientia coexigit humilitatē sermo.ij.
de iohanne euangelista.colum.iiij.
Sapientia est honorabilis sermone pri/
mo de sancta agatha colū.vij.Pura et
solida sermone primo de victore co.viij.
Spōsa aie pulcra et pudica sermo ij.de
assumptōne colū.v.Quieta pacifica spe
ciosa clara secunda sermone.ij.de sancto
Augustino co.viij.Generans in nobis
castitatem ⁊ honestatem ser.ij.de assum
marie colū.v.Patur quoq in suis p/
fessoribus exclusionē infamie.declamatō
nem culpe.et adeptionē vite eterne.ser.ij.
de sancto marco colum.iiij.Expellit etiaz
errorē hereticor.amorē tpalium et timo/
rem tormentor sermo.ij.de cōmemora/
tione sancti pauli.columna secunda.
Sapientie fructus est triplex ser.secūdo
de fabiano et sebastiano columna.iiij.
Sapientiā debemus amplecti duobus
brachijs ser.ij.de sancto eligio.co.nona.
Ad sapientie salutaris acquisitionē qua/
tuor requirunt sermone primo de fabia/
no et sebastiano.columna secunda.
Ad sapientiam diuinā ptinentia quedā
sunt publica quedam secreta sermone se/
cundo de sancto clemente.colū.quinta.
Sapientes huius mundi designant per
chusi.ser.primo de sancto martino co.vj.
Sapientis duo sunt opa.sermo.primo
de sancta Lucia columna secunda.
Scolaris boni sunt tres condictōes.ser.
secundo de sancto siluestro.colum.sexta.
Ad scolarium bonor pfectum duo requi
runt sermone primo de sancto Hieroni/
mo columna septima.
Sedes discretōis est in corde.ire in felle
fluuitie in iecore.sermo.secundo de san
cta agatha columna quinta.
Sepulcrū designat eterni gaudij secretū
ser.primo de conuersione pauli.
Sermo diuinus mundat audientem tri
pliciter sermo.ij.de sancta cecilia.co.vj.
Sermo peccatoris est sicut circulus au/
reus in naribus suis ser.j.de sancta mar/
gareta columna quinta.
Serui sunt duplices sc̄z christi et diabo/
li ser.j.de vigi.natiuitatis columna.iiij.
Signū triplex sermone secūdo de fabia/
no et sebastiano columna tertia.
Siluester designari potest p samuelē ser
mone.ij.de sancto siluestro colum.quar/
ta Et p iosiam eodē ser.colūna nona.
Simeon tria expectabat ser.primo de pu
rificatione marie columna tertia.
Simonia aliqua ē subtilis sermone pri/
mo de cathedra petri.columna secunda.
Simplicitas cordis est diligenda ser.se/
cundo de cena domini.columna tertia.
Solis duplex est actus sermone pmo de
sancto vincentio.columna tertia.
Sol iustitie nobis tria tribuit.sermone
iij.de vigilia natiuitatis.colum.iiij.
Solitudo bona est quadruplex sermone
primo de sancto siluestro colūna quinta.
Sors quadruplex repit in scriptura.ser/
mo.j.de sancto siluestro columna prima.
Spes fideliū ptat anchore sermone.j.
de barnaba colū.vij.et sapbiro sermone
primo de sancto bernbardo columna.vij

Spes fundat in fide eisdē. ser. et colū.
Spūssanctus datus ē apostolis triplici de causa. ser. j. de spūsancto colūna. v.
Spūssanctus missus est quadruplici de causa. ser. ij. de spūsancto. columna pria.
Spūssanctus tria operatur i nobis sermone. ij. de sancta trinitate. columna sexta.
Spūssanctus dr dulcis sup mel. sermo. primo de sancto barnaba colū. iij. Et ser. primo de sancta trinitate. colum. viij.
Spūssanctus predicatores suos solet replere quadrupliciter sermo. primo d sancto Gregorio. columna secūda.
Spūssanctus dat mīstris ecclesie ꝓpter quatuor. sermone secūdo de sancto MathEo columna secunda.
Spūs est triplex scz diuinus. humanus et angelicus ser. j. de angelis. co. prima.
Spūs angelicus dicit spūs bon⁹ ꝓpter tria sermone primo de angelis co. tertia.
Status apostolor designat p sapbiruz.
Confessor vero p smaragdum sermo. ij. de omnibus sanctis colū. x.
Status bolm est triplex sermone secundo de sancto martino colū. j. Et sermo. secundo de cōuersione pauli. colum. v.
Status vite presentis designat p cedar. ser. secundo de assumptōne colū. viij. Et p gabaon sermone primo de sancto Augustino. colūna septima.
Status defunctor est triplex sermo. primo de animab⁹. columna vndecima.
Stat⁹ peccator nolle tenebraz noiant ꝓpter quatuor ser. ij. de augu. colūna. ij.
Steffanus vidit deū tribus modis sermone de inuētōe sancti steffani. colū. iij. Et petijt a deo utiliter et efficaciter ser. j. de eodem columna penultima.
Steffanus dr vas auri. vas solidū oīni lapide precioso ornatū. sermone primo d eodem. columna sexta.
Sublimitas in tribus consistit ser. ij. de sancto iohanne euan. colū. vij.
Superbia quid sit ser. primo de sancto vincore colūna nona. Et qui sint ei⁹ effect⁹. sermone. ij. de annunciatione marie. cosecunda. Et designat p superbia. sermone secundo de omnibus sanctis. colū. ij.
Superbi designant p paleas. ser. primo de sancta lucia. colūna octaua.
Superioritas est triplex ser. primo de sancto iohanne euāgelista. columna. vij.

T

Tabernaculū est quadruplex sermo. secundo de assumptōe. columna sexta.
Templū est triplex sermone. ij. de purificatione columna vltima.
Testimonū nostre liberatōis dat pater tripliciter ser. j. de trinitate. columna. iij.
Similiter filius columna quinta. t spiritussanctus colum. vij.
Thabsis quō inter pretat sermone secundo de epipbania columna. iij.
Thesaurus est quadruplex ser. primo de sancto nicolao. columna prima.
Thesaurus adhuc triplex sermo. primo de epipbania colūna prima.
Thesaurus quando aperit eodē sermo. columna quinta.
Thomas cantbuariensis signat p simeonem onie filium sermone secūdo de thoma cantbuariēsi columna. vj.
Thorus iniquus quid est sermone prio de cōuersione pauli. columna nona.
Timor dñi tria operat in nobis sermone primo de sancta cecilia columna. iiij. Et alia tria sermone secundo de annunciatione columna sexta.
Timor dei est thesaurus sermo. secundo de sancto nicolao co. ij. Et ancilla ser. primo de vigilia natiui. colū. ij.
Timor dei sapientiā iniciat. confirmat t consummat sermone. ij. de annunciatōe columna sexta.
Transitum humanum ꝓcomitant quatuor conditiones sermone secundo de assumptione. columna prima.
Tribulatio nostra signat per mare ignez et aquam eodem sermone columna prima et tertia.

Tribulatio ad quid valet sermone secun
do de sancta agatha columna tertia.
Tribus est duplex sermone primo de cō
uersione pauli· columna sexta.
Trinitas personaꝝ cum vnitate essentie
ostendit tribus similibus· sermo. primo
de trinitate columna secunda.
Tubaꝝ vsus valet ad tria sermone secū
do de philippo et iacobo columna .ij.
Turturis que sit natura. sermone secun
do de sancto bernhardo. colūna sexta.

V

Vanitas est triplex sermone primo d̄ san
cto Laurentio columna quinta.
Vas est duplex sermone secūdo de san
cto ambrosio colūna prima. Et de reple
tione eorundē Ibidem et colū·iij.
Ve est triplex sermone secundo de annū
ciatione columna prima.
Ve huius mundi est triplex eodem ser
mone columna quarta.
Verbi diuini auditus ad tria valet ser
mone secundo de sancto Bartho· colū. v.
Verbum diuinū ꝓparat pluuie ser·iij·d̄
sancto francisco columna·iij. Et furculo.
sermone primo de sancto Andrea co.ij.
Et signat ꝑ oleū sermone primo de san
cto nicolao columna octaua.
Verbū diuinū dicit verbū glorie tripli
ci ratione sermone primo de sancto augu
stino colum·x· Et gratie medicine et vite.
sermone primo de circūcisione colū·iiij.
Verbū diuinū multū valet. sermo .ij. de
sancto Marco columna tertia.
Verbū dei est iocundū virtuosum ⁊ fru
ctuosum ser.ij. de circūcisione colū.iij.
Verbū diuinū est gladius spūalis ser.j.
de sancto eligio columna secunda·
Veritas est linea regularis sermo·j·de ca
pite ieiunij colum.v·Et compat soli ser
mone primo de margareta columna.vij.
Via est triplex sermone secūdo de sancto
remigio. columna secunda.
Via ad regnū ducens est duplex sermo
ne secūdo de sancto clemente colū.vij.
Et alie due ser·ij.de spū sancto co. prima
Via in hac vita duplex est sermone secū
do de sancta Lucia columna quinta.
Vicia supplantant ꝑ tria sermone p̄mo
de sancto iacobo columna secunda.
Victor sanctus quatuor vicit sermone.j.
de sancto Victore columna secunda.
Victoriā ꝑ quatuor obtinemus sermone
secundo de eodē columna quarta.
Vincentius vicit quadrupliciter sermo
ne primo de sancto vincētio. colūna sexta
Vincentius signat ꝑ equū album eodē
sermone columna sexta.
Vinculū est quadruplex sermone primo
de vincula petri colūna prima·
Vinum vetus habet tres ꝓprietates ser
mone·j. de iohanne euan. columna.iij.
Vir perfectus tria requirit sermone.j. de
sancto ambrosio columna sexta.
Virginitas signat ꝑ smaragdū sermone
primo de sancto bernhardo columna vl
tima.
Virgines signant ꝑ lapidē candidū ser
mo·ij. de oībus sanctis columna.x.
Virginalis status signat ꝑ desertū et so
litudinē sermone primo de sancto silue
stro. columna vltima.
Virtus designat ꝑ tbus sermone.j.d̄ scā
margareta columna sexta Et ꝑ stellas ser
mone·j. de sancta agnete columna.v.
Vita beata in tribus consistit sermone·ij·
de sancto nicolao columna sexta.
Vita beata qualia bona habet sermone·j.
de cena dñi colū·vltima. et sermone secū
cundo de sancta cruce colū.iiij·et.vij. et
sermone secundo de spinea corona colu
na quinta.
Vite nouitas in quatuor consistit sermo
ne.ij·de resurrectōe columna quinta.
Vita viri sancti qualis debet esse. sermo·
secundo de sancto francisco columna pe
nultima.
Vita beata signat ꝑ palmam sermone.j.
de sancto iohanne euangelista. columna
sexta.

Elite nostre cõformitas ad vitam christi in tribus cõsistit sermone tertio de sancto francisco columna septima.

Elite presentis defectus in quatuor statsermone .j. de animabus p totũ .j. pũctũ.

Elita pñs signat̃ per duos surculos sermone primo de asabus colũna .ij. Et rote comparatur sermone secundo de sancto Nicolao columna quarta.

Elita est triplex sermone secundo de sancta Lucia columna quinta.

Elita pñs dicitur odibilis sermone pño de conuersione pauli columna sexta.

Elitam presentẽ tria concomitant̃ eodez sermone columna sexta.

Elitam penitentis concomitant̃ tria. eodem sermone columna octaua.

Elngi debemus tripliciter sermone secũdo de capite ieiunij columna octaua.

Elorum est quadruplex. sermone primo de sancto augustino columna quinta.

Elulnus est triplex.

X

Xp̃s est verus medicus ⁊ fidelis et fortis amicus ser. ij. de sancta agatha. colũ. vij. et vltima Et sermone secundo de sancto Jacobo columna quarta.

Xp̃s est sol verus sermone tertio de vigilia natiuitatis colũna octaua. Et sermone quarto de eadẽ vigilia columna secũda Et sermone secũdo de sancto vincẽtio colũna penultima. Et ser. secũdo de purificatõne beate marie virginis colũ .ij. Et sermone secundo de spũsancto. columna tertia Et ser. j. de annũciatõe marie co. v.

Xp̃s est vera lux sermone secundo de sancto augustino columna secunda.

xp̃s est fons verus sermone primo de sancta trinitate colũ. v. ⁊ sermone .ij. de angelis colũna nona. Jpse etiam in die natiuitatis assumpsit nouitatẽ militaris nobilitatis. sermone tertio de vigilia natiuitatis columna septima.

xp̃s est panis angelorꝝ et hominũ sermone primo de natiuitate marie colũna .vij

Et ideo compatur mãne sermone primo de vigilia natiuitatis christi. colũna .vij.

xp̃s compatur flori ser. v. ỏ natiui. Et sermone primo de sancto remigio. colũ .ij.

xp̃s designari potest p noe ꝓpter quatuor sermone pño de natiuitate beate Marie virginis columna .j. Per samuelẽ sermone .j. de petro ⁊ paulo columna .v. Et per salomonẽ sermone secũdo de spinea corona colũ .iiij. Et per dauid sermone quito de natiuitate columna tertia. Et per oniam sermone .ij. de thoma cantuariensi. columna sexta Et per samaritanũ sermo. primo de circũcisione columna .iiij. Et p Jacob sermone secundo de ascẽsione co. quarta. Et p sampsonẽ ser. ij. de aiab⁹ colũ. quarta. Et p esau ser. iij. de sancto frãcisco colũ .v. Et p serpentẽ eneuz ser. pño de assumptõne marie colũ .iiij. et ser. j. de vigilia natiuitatis christi colũ .vij. Et per lignũ ex cuius tactu aqua amara in dulcedinẽ versa est ser. j. de vigilia natiuitatis co. vij. Et per vitulũ sermone .ij. de capite ieiunij columna sexta.

xp̃s est petra ser. j. de agnete co. iiij. Et sermone primo ỏ sancto vincẽtio co. iiij. Et ser. j. de sancto bñdicto colũ .ij. Et sermone .j. de sancto ambro. colũ .j. xp̃s etiaz ỏz esse fossa ser. j. de sancto bñdicco colũ .ij. Et ser. j. de sancta agnete co. iiij. Et ỏz iusticia ser. ij. de vigilia nati. colũ. prima.

xp̃s est homo diues agrũ bñs vberes fructus ꝓferentẽ ser. j. de sancto marbia columna .iiij. Cuius liberalitas designat̃ p manuũ eius fossurã ser. ij. de sancto Ambrosio columna .iij.

xp̃s ozitur quadrupliciter ser. iiij de vigilia natiui. colũ .vj. Et sermone quinto de natiuitate. columna prima.

xp̃s exiuit tripliciter sermone .j. de spinea corona columna quarta.

xp̃s nos cõsolat̃ tripliciter ser. j. de sancto barnaba colũ .j. Et nobis fidelibus ꝙuor impẽdit ser. j. de agatha co. vj. Et ỏz legat⁹ ser. j. de vigi. nati. xp̃i colũna .iij.

Xps in celum ascēdit cum insupabili po-
testate. cū honorabili societate. cum mi-
bili maiestate ser. j. de ascensione co. ix.
xps est summus pontifex sermone secun
do de ascēsione colū. vj. Et est exemplar
nostre vite sermone eodē colū. ij. Guber-
nat etiā doctor corda sermone primo de
sancto clemente columna quarta.
xps fuit vnctus quadrupliciter sermone
primo de passione dñi. colūna prima.
xps laudatur a tribus sermone primo de
annunciatione marie. columna sexta.
xps consueuit effundere quatuor sup ele-
ctos suos sermone primo de sancto Am-
brosio. columna prima.
xps habuit potentiā sapientiā bonitatē ⁊
imperiū. ser. iij. de sancto francisco co. j.
xps vicit falsitatē fortitudinē ⁊ vanitatē.
ser. j. de spinea corona. columna sexta.
xps synagoge dedit libellū repudij pluri-
bus de causis ser. j. de scō augu. co. iij.
xps fuit fructus humilis ⁊ sublimis ser-
mo. secūdo de scō ieronimo colū. vlti.
xpi tormenta dicunt mala punica sermo
ne primo de sancta trinitate columna. vj.
xps bis est exaltat⁹ sermone primo ō san
cta agnete columna tertia.
In passione christi debemus ꝓsiderare q̄
tuor ser. j. de passione dñi. colū. tertia.
xpi dolor augebat a tribus eodem sermo
ne columna quarta.
xps passus est ꝓ nobis q̄druplicīter eodē
sermone columna vltima.
xpi sanguis tria facit electis. ser. ij. de eo-
dem columna quinta.
De xpi testamento. ibidem.
xps surrexit tripliciter sermone secūdo de
resurrectione. columna prima.
xps est hostium sermone secundo de mar
co colū. iij. Et legifer rex ⁊ saluator eodē
sermone. colūna septima.
In xpi cruce gloriandū est ꝓpter quatu-
or. ser. primo de sancta cruce. colū. v.
xps per mortem crucis tria fecit. ibidem.

Sermones. Hugo
nis de prato florido
de Sanctis.

De Omnibus sanctis. Ser. I

Incipiūt sermones de sanctis p totū annū: editi a fratre Hugone de prato florido ordinis predicatorum.

Prologus

Lerabor ego sup eloquia tua ps. c. xviij. Sup eloqa dīna est letandum triplici ratōne. Primo quia sunt animas castas faciēntia. ps. xij. Eloquia dñi eloqa casta. Sicut enī iste sol visibilis istū aerē sensibilē radijs sue illustratōnis pfundit ⁊ pfundendo nec diuidit nec corrumpit, sic eloquia diuina aīas sanctas radijs suis illustrāt ⁊ illustrando sine corruptōne fecundant. Sapientie. iiij. Ōīm pulcra est generatō casta cū claritate, ecce q̄ fecūdatōem sapientie castā nominat. attamē generatōem esse pnūciat. Secō eloqa diuina sunt inflammātia. ps. c. iiij. Eloquiū dñi inflammauit eum. sicut enim iste sol visibilis simul habet illuminatōnem ⁊ calorem, ita eloquia diuīa sic aīas sanctas illustrāt q̄ ad amorē dei ⁊ proximi ipsas inflammāt. Iere. xxiij. Nunquid non verba mea q̄si ignis. Tercio eloquia diuina sunt confortantia. Dan. x. Loquere dñe confortasti enim me. sicut enī mater lugētē puulū pſolat ex oīs iōe et applicatōe vberū. sic nos dñs desolatos pſolat ex inspectōe ⁊ cognitōe scripturaꝝ. Canti. j. Exultabimus ⁊ letabimur in te memores vberū tuoꝝ. Quo sunt in sacra scriptura quibus nos dñs quasi vberibꝰ cōsolatur. Primū est pſolatio presentiū bonoꝝ. Isaie. j. Si volueritis ⁊ audieritis me. bona terre comedetis. alterū ē pmissio futuroꝝ. vnde seruo bene operanti dñs promittit centuplū accipies ⁊ vitam eternā possidebis. ⁊c. Rogemus ergo deum ⁊c.

De Omnibus sanctis. Sermo. I.

Sicut letāti um oīm habitatio est inte. Ad honorē sāctoꝝ omniū. In verbo ppo sito notātur duo. Primo notatur sanctoꝝ omniū mansio secura. cū dicitur omniū habitatio est inte. Secō notatur secure mansionis iocūda possessio. cū dicitur sicut letantiū. Sāctoꝝ ergo omniū notatur secura māsio. cū dicit. omniū habitatio est inte. Actuum. xvij. In ipso viuimus. mouemur. et sumus. Sciendū ergo in principio. q̄ habitatio est vera sine simulatōe. mūda sine inquinatione. eleuata sine depressione. eterna sine defectione. Primo ergo habitatio vera est sine simulatōe. Gen. xxv. Jacob vir simplex habitās in tabernaculis. Jacob interpretat lucratoꝝ. q̄ dē signant fideles cristiani. qui in hoc mūdo in quodā luctu sunt positi. ⁊ q̄ duobꝰ brachijs debent luctari. s. brachio circūspectōis ne ab aduersario decipiant ⁊ deijciant. j. Pe. v. Eligilate q̄ aduersarius vester diabolus circuit querens quē deuoret. debent etiā luctari brachio dilectōis. vt a domino stabiliant ⁊ fortificent. Canti. viij. Fortis est vt mors dilectio. mors tante est fortitudinis. q̄ omnes generaliter ad terram deijcit. Qui ergo deū diligit ab ipso diligetur. Prouer. viij. Ego me diligentes diligo. vel ex ipa dilectōe ne in lucra corruat a domino roborat. vir ergo fidelis debet esse luctator. debet et esse simplex. i. sine plica duplicitatis siue fallacie. deus enī simplicitatis amator. ⁊ duplicitatis detestator. contra multos qui sunt sicut sophiste dialetici qui ex apparentia exteriozis sāctitatis. ⁊ defectu latētis iniquitatis ducūt homines ad pclusionem siue peruerse persuasionis. Sed dñs tanquam bonus logicus. hoc sophisma dissoluet p dissolutōem multiplicis. Mathei. xxiij.

a ij

Liber monasterij sancti pauli ordinis sācti benedicti in Trajecto ibidem

Diuidet eū partemꝫ eius ponet in ipo critis vt in aīa puniaf vetme qui nō moritur. crucietur igne qui nō extinguif. fidelis ḡ xp̄ian? debz esse sic iacob vir simplex. habitās in terra in tabernaculo. Gen. xxv. xiij. Apparuit dñs abrahe sedenti in hostio tabernaculi sui. Tabernaculū est corhūanū. in isto tabernaculo debemus habitare. Exodi. xij. Nullus vestrū egrediatur hostium domus sue. hostiū huius tabernaculi dicif esse ꝓsensus bonus. p ipm em̄ ꝓpositū bonū ad tabernaculū cordis ingrediet ibi custodif quousqꝫ in partū boni opis producaf. Johā. x. Ego sū hostiū. si quis p me introierit saluabif. Ad custodiā istius hostij debent duo hostiarij deputari. sicut isti magnates bñt hostiarios suos qui inimicos expellūt. et amicos introducūt. sic timor est hostiari? qui repellit inimicū. Eccle. j. Timor domini expellit peccatū. Iste hostiari? cū magna sollicitudine hostiū suū debet custodire. ne cōtingat inimicū intrare. ij. Regū. iiij. Filij remon. berochite. rechab. et banaa ad ysboseth introierūt. et ipm sup stratum suū occiderūt. Et sequif. em̄ ancilla hostiaria purgās triticū obdormierat. Secdus hostiarius est amor. qui introducit aiam Can. iij. Tenui eum nec dimittā. donec introducā in domū matris mee. et in cubiculū genitricis mee. Secdo habitatio sanctoꝝ est mūda sine coinquinatōe. ps. Dñe quis habitabit in tabernaculo tuo. aut quis requiescet in monte sancto tuo. innocens manibꝫ et mūdo corde. dñs ecclesiā militātē sub duplici noīe describit. tabernaculi scz. et mōtis. et hoc quantū ad duo genera hoīm in ecclesia exīntium. actiuorū scz. et contēplatiuoꝝ. Actiui designātur nomine tabernaculi. tabernacula em̄ sunt militantiū. Hume. xxiiij. Cū vidissz balaā exercitū filioꝝ israel. dixit. Quam pulcra sunt tabernacula tua iacob. tentoria tua isrl. vnde et actiui q̄ milites cristi sunt in bello laboris multiplicis ꝓstituti. Contemplatiui āt signanf noīe mōtis. Isa. xl. Sup montē excelsū ascēde tu qui euāgelisas syon. isti sunt ꝓdicatores qui dicunt ascendere supeminentiā mōtis. i. scientie et sanctitatis. et inde dñt ad deū eleuari p celsitudinē cōtēplatōnis. Iste etiam due vite p martham et mariam designant. quaꝝ altera sollicitaf et turbaf erga plurima. s. martha. audit vero altera cū quiete et trāquillitate. audit verbum dñi. s. maria. Luce. x. et sicut dicit Grego. ps maria ita laudaf. q martbe non vituperatur. In istis duobꝫ duo genera religiosoꝝ designant. quidā enim sunt fortes corpore. ebetes mente. et isti dñt aliis ministrare. et alij sunt ingenioſi et apti mēte. et isti cū maria debent cū omni diligentia verbum dñi audire. et in scripturis sacris studere. Sed tanta est puersitas hoīm. q illi qui possent in sacra scriptura. pficere. volunt officiales et ministeriales esse. et sub hoc pallio p campos licētie discurrere. alij āt qui sunt fortes corpore nolūt fratribꝫ deseruire. & dicūt q velint orare vl studere. et sic vix inueniunf aliqui qui sint ꝓpti seruitijs suis. sicut ego video q artiste disputant q̄stiones theologoꝝ. theologi vero questiones artistaꝝ et philosophoꝝ. et sic quilibet trāsgredif limites suoꝝ finium. Prouer. xxij. Ne trāsgrediaris termios antiquos quos posuerūt patres tui. In tabernaculo vite actiue habitat innocēs manibꝫ p bonā opatōez. Job. xxij. Qui lauabif immūdicia manuū suaꝝ. in mōre vite ꝓtemplatiue habitabat mūdus corde p ꝓtēplatōez diuinoꝝ. Mat. v. Beati mūdo corde. q̄m ipi deū videbūt. Tercio habitatio sanctoꝝ est eleuata sine cēpteſsione. Eccle. xxiiij. Ego in altissimis habitauiq thronus meus in columna nubis. Ista verba sunt sapientie increate. q̄ dicit in altis. altrioribꝫ. altissimis ihabitare. in altis. quātū ad statū subditoꝝ. in altrioribus. quātū ad statū ꝓlatoꝝ. in altissimis quantum ad statum spirituū beatorum.

De Omnibus sanctis. Ser. I.

Quãtũ ad statũ subditoꝝ in ꝑs. dr. Accedet bõ ad coꝛ altũ ⁊ exaltabit deus, bõ ad coꝛ altũ ascẽdere dr. qñ ꝓceptis tpalibꝫ ad eterna eleuat ⁊ sic de⁹ in coꝛde eleuato exaltat. Quãto eñ equ⁹ altioꝛ est supꝫ quẽ sedet miles. tanto eleuatioꝛ est miles qui equo insidet. Scõo habitat dñs in altioribꝫ quantũ ad statũ ꝓlatoꝝ. j. Regũ. x. Saul ab humero ⁊ sursũ altioꝛ fuit vniuerso ꝓplo. btus Grego. Talis debz esse ꝓlat⁹ vt eius ꝓpatõe ꝓplus grex dicat. qñto eñ ꝓlatus alios excedit in dignitate. tãto eos excedere debz in scientia ⁊ sãctitate. Tercio habitat dñs in altissimis qntum ad statũ spirituũ btoꝝ. hec eñ sunt altissima q fecit de⁹ magnalia. ista cõdictio ageloꝝ fuit altissima qntũ ad creatõez magnalia etiã fuerũt sibi collata qntũ ad cõfirmatõem. Isa. vj. Vidi dñm sedentẽ supsoliũ excelsũ, qntũ ad statũ sue creatõis ⁊ eleuatũ qntũ ad statũ sue cõfirmatõis. sapiẽtia ergo increata habitat in altissimis in natura diuinitatis. Qz thronus ei⁹ in colũna nubis ꝑm naturã bũanitatis, tronus est sedes iudicis, iudiciũ ãt datũ est xpo ꝑm naturã bũanitatis. Jo. v. Pater non iudicat quẽqꝫ. sz oñe iudiciũ dedit filio. Nubis colũna est btã ẏgo maria. Isa. xix. Ascẽdet dñs supꝫ nubẽ leue, btã maria dr nubes leuis, qꝛ ab omni sarcina pcti tã originalis qꝫ actualis liberata, et quanqꝫ xpm intra vterũ suũ cõcluserit, tñ supꝫ eã ascẽdere dr, qꝛ ipam scõm naturã diuinitatis trãscẽdit. Nubes visionẽ solis nobis tpat, vt sol sub nube videat. q nõ ꝑt videri in rota, sic filius dei qui in natura sui inuisibilis est, ꝑ assũptã bũanitatẽ in terris visus est cũ hoibus cõuersat⁹ est. Baruth. iij. Nubes ardorẽ nobis obtẽpat. sic btã maria irã filij sui cõtra pccores interpellãdo, ꝑ ipis mitigat, vñ ei sic cãtam⁹. Eya ergo aduocata nostra. Nubes vmbrã facit. sic virt⁹ altissimi obumbrauit ei. Lu. j. Spũs sãct⁹ supueniet in te ⁊ virt⁹ altissimi obumbrabit tibi. vmbra generat ex duobꝫ ex lumine scz ⁊ corpe, qñ igit lux incorporea in btã virgie corp⁹ suꝑfluit ex lumine ⁊ corpore vmbrã fecit. Quarto habitatio sãctoꝝ ẽ eterna sine defectõe. ij. ad Thorin. v. Scim⁹ qꝛ si terrestris domus nra hui⁹ habitatõis dissoluat. q edificatõez a deo habebim⁹ domũ nõ manufactã. sz eternã in cel. Dom⁹ nra est corp⁹ in q tanqꝫ in domo lutea habitam⁹. ista ãt domus de necessitate corrũpit. qꝛ ex ptrarijs cõponit et in cõtraria resoluit. ⁊ ex resolutõe dissoluit. qñ pauper nõ bñt nisi vnicã domũ qñ corruit vel cõburit. mlti tristant. sz diuites hoies q mltas bñt mãsiones si vna corruat vel ꝓburat ex aliaꝝ possessiõe ꝓlat. sm istũ modũ loquit apls. qꝛ si dissoluat dom⁹ nra cõsolari debemus. qꝛ parat nobis habitatio eterna, in q est quies sine ꝓturbatõe aliq. ps. Hec requies mea in seculũ seculi, hic habitabo qñ elegi eã. sic ergo primo notat scoꝝ oĩm secura mansio cũ dr habitatio est in re. Scõo notat secure mãsiõis iocũda possessio cũ dr sicut letantiũ. Sciendũ ergo q in illa solẽnitate supna leticia oĩm scoꝝ est letitia vera. Isa. lj. Gaudiũ ⁊ leticia inueniet in ea, grãrũ actio ⁊ vox laudis. Dist̃ iguamus ista qtuoꝛ sic. vt dicat gaudiũ ꝓpter remissionẽ pccoꝝ. leticia ꝓpter exercitõez meritoꝝ. grãrũ actio ꝓpter euasiõez periculoꝝ. vox laudis ꝓpter assecutõez oĩm bonoꝝ. Vñ sicut dr in. ps. Exultãt sãcti in gl̃ia letant in cubilibꝫ suis. sicut isti reges et imꝑatoꝛes duplex festũ solẽt facere pr̃incipib⁹ suis. speciale scz. vt sigillatim ꝓmendo cũ ipis in camera. ⁊ generale inuitãdo eos cõiter in pallacio vel in aula regia. sic dñs festum spẽale in alijs solẽnitatib⁹ facit sãctis suis q̃i ꝓuocando in camera. quod notat cũ dr in cubilibus suis. in sanctis enim ꝓpter preeminentias prerogatiuarũ sunt specialitates solennitatum. sicut apostoli habuerũt prerogatiuam in

a iij

conuersione populoꝝ martires in supatione tyrannoꝝ Cõfessores in cõfutatõe hereticoꝝ ꝛ eruditõe indoctoꝝ Virgines in refrenatõe carnaliũ concupiscẽtiarum et puritate conscientiatũ Apoca. vij. Hi sunt qui venerunt ex magna tribulatione. quantũ ad cõcupiscẽtiarum refrenatõem et lauerũt stolas suas ꝛ dealbauerũt eas. quantũ ad cõscientiaꝝ puritatem Sic ergo dñs sanctis suis facit cõuiuiũ qsi speciale in alijs solẽnitatibus. sed hodie in illa supna ciuitate generalis curia mãdat. et omnes ad conuiuiũ regium inuitantur Hester. ij. Jussit assuer parari conuiuiũ p magnificũ cũctis principibus p pũcti one ꝛ nuptijs Secõ ẽ ibi leticia magna .j. Jacba. iiij. Ornauerũt faciẽ tẽpli coronis aureis ꝛ dedicauerũt altare dño et facta est leticia magna in pplo Templuꝫ dr coꝛ bñantũ. j. Choꝝ. iij. Tẽplũ dei sanctũ est quod estis vos huius tẽpli facies conscientia dicitur qꝛ sicut hõ ex facie dinoscit. sic ex testimonio conscientie vtrum sit electus vel reprobus cognoscetur. j. Choꝝ. iiij. Veniet dñs qui illuminabit abscondita tenebraꝝ ꝛ manifestabit consilia coꝛdium et tunc laus erit vnicuiq; a dño ex testimonijs scz cõscientiaꝝ facies hui⁹ tẽpli dicitur ornari facies dicit pinnaculuꝫ anterius in istis eñ magnis ecclesijs diuerse imagies sculpũtur reges ꝛ alie multe imagines sic sũt aliqui qui in pietibus ecclesiarũ cũ magnis sũptibus diuersas imagines depingi faciũt ꝛ vtinã diligenter cogitarẽt de pictura qui dei imagies ꝛ deformes similitudies sũt Spũaliter faciees nostri tẽpli coronis aureis dr ornari ẽm retributõem duplicis pmij substãtiaꝝ scz ꝛ accidẽtalis Substãtiale pmiũ cõsistit in visione dei Accñtale vero ex prerogatiua excellentie alicuius virtutis sicut doctoꝛibus ex pꝛogatiua cognitõnis in viu. rationali debẽt corona sapie Prouer. iiij. Dabit capiti tuo augmẽta gratiarũ ꝛ corona inclita pteget te ꝛ sicut martiribus ex prerogatiua fortitudinis in virtute irascibili debetur coꝛona victorie Jacobi. j. Beatus vir qui suffert tentatõem qm cũ pbatus fuerit accipiet coꝛonã vite Et sicut virginibus ex pꝛogatiua repressionis cõcupiscẽtiaꝝ carnaliũ incõcupiscibili debetur corona virginalis palme Can. iiij. Veni de libano sponsa mea veni coꝛona beris Libanus interpretaꝫ candidatio ꝛ p candoꝛe mundicie debetur coꝛona virginalis palme Exodi. xxv. faciesq; supra coronã aureã in qua signaꝫ retributio pmij substantialis ꝛ sup illã aliã coꝛonã aureã in qua signatur retributio pmij accñtalis Sic ergo ornauerũt faciẽ templi coꝛonis aureis. sequiꝫ Et dedicauerũt altare dño Altare est coꝛ humanũ qd dño dedicatur qñ irreuocabiliter ad eius laudẽ ꝛ gliam cõsecraꝫ In dedicatõe altaris ꝛ ecclesie tria solent cõferri. scitas. decoꝛ et immunitas Vtõ in illa supna ciuitate in illi⁹ dedicatõis solennitate triũphantis ecclesie tria collata sunt sanctis scz sãctitas q̃ nõ pt violari Decoꝛ qui non pt deturpari. Immunitas que non pt infringi sequiꝫ Et facta est leticia magna in populo In dedicatõe ecclesiaꝝ solẽt viri et mulieres de villis remotis ad ecclesias cum leticia magna venire vt indulgẽtias que ibi ab epis cõferuntur possint habere et oratiõnũ que in ecclesia fiunt pticipes esse Dicsũmus pontifex in solẽnitate dedicatõnis illius ecclesie triumphantis dat indulgentias ꝛ bñdictões bonoꝝ oĩm plenariã pticipatõem Vath. xxv. venite bñdicti patris mei ꝛc Tercio aũt scõꝝ leticia est sũma. j. Pe. j. Exultabitis leticia inenarrabili ꝛ glorificata reportãtes fidei vre finẽ salutẽ aiarum vrãꝝ recte illa leticia summa pt dici de qua dicit apls petrus qꝝ est inenarrabilis Isa. lxiij. Oculus non vidit deus absq; te q̃ prepasti diligẽtibus huius leticie lras sed tñ signatas. apostolus accepit qñ raptꝰ ad terciũ celũ audiuit archana verba q̃ nõ licet hoĩ loqui.

Sed istarum litterarum sigillum nobis aperuit qñ suprema leticia nobis ꝓpalauit. i. ad cor. ij. qđ oculus nō vidit nec auris audiuit nec in cor hoīs ascendit. q̄ ꝓparauit deus his qui diligūt eū. exultabimus ergo leticia inenarrabili & glorificata. hoc ē a deo qui falli nō ꝑt gloriosa reputata. ps. Gloriosa dicta sūt de te ciuitas dei. Quarto illa leticia est eterna. Isa. xxv. Leni ent in syon cū laude & leticia sempiterna erit sup caput eorum. syon interpretat specula. Hoīes in specula ponūtur vt ea que desiderāt de longe ꝓtemplētur. vt ipsis visis iter arripiāt. vt ea assequātur. sic nos modo q̄ de longe illa gaudia cōtemplamur. et ad illa ꝓsequēda iter accipimus. qñ ab isto mortali corpe a deo vocamur. Quodo nra speculatio est obscura. qz videmus ꝑ speculū et enigma. Sed tunc erit speculatio clara. qñ xp̄m videbimus facie reuelata. ij. cor. iij. Nos vero oēs reuelata facie dñi gloriā speculātes. in eandē imaginem trāsformamur. a claritate in claritatem. a claritate fidei in claritatē rei. a claritate vie in claritatē patrie. sic ergo venient in syon cū laude & leticia sempiterna erit sup caput eorū. nō dicit in capite sed sup caput. quia sicut video q̄ sicut homo in aquā ꝓfundā submergitur caput eius altitudine & ꝓfunditate opitur. sic immēsitate illius glorie aīa quātumcūq̄ sciā nō poterit caput suū ad hoc erigere. q̄ possit ad ullius glorie celsitudinē attingere. illa em̄ gloria sic est intra qđ est supra. vñ cū dīs seruū bonū & fidelē in gaudiū introducit. nō dicit ip̄m intrare gaudium dñi. quia oīe ꝓtinēs maius est cōtento. Sed dicit serue bone et fidelis intra in gaudiū dñi tui. ad quod nos ꝑ.

De oīb̄us sanctis. Sermo scōs.

Accēdite ad gētem quietā et habitantē confidenter. Iere. xlix. In verbo ꝓposito describitur status sanctorum a tribus. Primo ab eminētia vite. cum dr ascendite. Secūdo ab intima tranquillitate. cū dicitur ad gentē quietā. Tercio a summa securitate. cū dicitur et habitantē confidenter.

Quantū ad primum ꝓponit nobis vita sanctorum in exemplū. quantū ad duo seqntia monstrat nobis eorū gloria. vt ad ea trāsdamus ꝓmeritū & assequamur vt premium. Primo ergo ꝓmendat sc̄z status scōrum ab eminētia vite. cū dr ascendite. Et sciendū est q̄ exemplo sanctorum tripliciter debemus ascēdere. primo ꝑ terrenorū contemptū. scdo ꝑ celestiū appetitū. tercio ꝑ ꝓfectōis obtentū. Primo ergo debemus ascendere ꝑ terrenorū ꝓemptū. iiij. Reij. Ascende calue ascende calue. Caluicies nihil aliud est q̄ corpalis denudatio frōtis. ex amissione capillorum. sic caluicies spiritualis nihil aliud est q̄ ꝓfessio voluntarie paupertatis. et contēptu terrenorum. Sed notandū q̄ bis dr ascēde calue. ascēde calue. qz hō religiosus terrena nō solū debet dimittere quantū ad realem possessionem. sz etiā quantū ad interiorē affectionē. Sed de multis religiosis ꝑt dici. qđ dicit poeta. Fronte capillata post est occasio calua. satis mōstruosum esset. si homo ex pte posteriori esset decaluatus. et ex parte anteriori depressa cesarie obumbratus. Istud accidit in multis religiosis. qui in ꝓfessione sue paupertatis rpalia sua tanq̄ ea q̄ retro sunt dimittūt. sed in pte anteriori hoc est in mēte tanq̄ depssa cesarie cōcupiscētijs inardescūt. Leui. xiij. dicit. q̄ ille qui curabatur. debebat radere capillos capitis et barbe. et supcilia & pilos totius corpis. Per capillos qui subtiliter

de capite fluũt signãtur subtiles cogitatõnes que de mente ꝓcedũt. Capillos ergo capitis radere. nihil aliud est ꝙ subtilitatem cogitationũ suarũ nõ sibi sed deo attribuere. vñ capillos capitis sui apostolus raserat cũ dicebat. ij. ad cor. iij. Non ꝙ sufficientes sumus cogitare aliquid ex nobis quasi ex nobis sed sufficientia nostra ex deo est. Radebat etiam pilos barbe. In barba signatur vigor virilis. quia in virili etate barba crescere consueuit. pilos ergo barbe radere. nihil aliud est ꝙ fortitudinem suam non sibi sed deo attribuere. Istos pilos barbe sue raserat david cum dicebat. diligam te domine fortitudo mea. Per supercilia designatur superbia. Unde beatus Hieronymus. de quibusdam superbientibus de sacris literis dicit. Alij abducto supercilio de sacris scripturis grandia verba trutinantes inter mulierculas philosophantur. Supercilium ergo radere nihil aliud est. ꝙ intellectum suum in obsequium fidei captiuare. ij. ad Corinthios. x. In captiuitatẽ redigentes omnem intellectum in obsequium christi. Decipiebatur etiam illi qui curabatur radere pilos totius corporis. Pili de superfluitate corporis oriuntur. in quo superflua temporalia designãtur. Pilos ergo totius corporis radere. nihil aliud est ꝙ superflua temporalia ꝓpter christum relinquere. Istos pilos totius corporis raserat beatus Petrus cum dicebat. Ecce reliquimus omnia. et secuti sumus te. Mathei. xix. Secundo debemus ascendere per spiritualium appetitum. Isaie. lvj. Ascendet sicut virgultum coram eo. et sicut radix de terra sitienti. virgultum excolitur et irrigatur ad hoc ꝙ vberes ꝓferat fructus. sic anima fidelis et maxime claustralis debet irrigari aquis sapientie salutaris. ad hoc ꝙ faciat fructus multiplices bone operationis. Canticorum. quarto. Fons ortorum puteus aquarum viuentium. que fluunt impetu de lybano. Istis aquis anima sancta irrigatur quando vberes ꝓfert fructus. benedictionem a domino assequitur. Hebreorum. sexto. Terram super se venientem sepe bibens imbrem. et germinans herbam opportunam illis a quibus colitur. accipit benedictionem a domino. Sed multi religiosi sunt. sicut tantalus. qui in medio aque arescebat. Unde poeta. Tantalus in media tantalus aret aqua. Sic sunt multi qui aquis sacre scripture frequenter irrigantur. ad accrum illis ad valorem huius calicis aque frigide vix vel nunquam imbuuntur. Isti sunt similes mergulo. qui frequenter se in aqua immergit. vnde et nomen accepit. Mergulus enim a mergendo dicitur. et cum de aquis exierit nullum in eo remanet vestigium humectationis. Nã cum de scolis exierint. in ipsis non appareat in dictis vel factis ꝙ nunquam fuerint aquis sapientie salutaris irrigat. Tales homines sunt mirabiles et miserabiles. Ego video ꝙ Britones. Saxones. et gallici linguam maternam in qua nutriti sunt intelligunt. isti autem linguã dei que sibi die ac nocte scripturis sacris loquitur non intelligunt. Imo quod peius est intelligere contemnunt. sed vir iustus ascendet sicut virgultum coram domino. Sequitur. Et sicut radix de terra sitienti. Terra sitiens est anima iusticiam desiderans. Mathei. v. Beati qui esuriunt et sitiunt iusticiam. Ista anima quasi arbor bona in terra radicatur quando in caritate dei et ꝓximi solidatur. Sed eius radix ascendit quando in desiderio bonorum eternorum crescit. Ephesi. iij. corroborari per spiritum eius in interiori homine christum habitare per fidem in cordi-

De Omnibus sanctis Ser. ii.

bus vestris in charitate radicati et fundati vt possitis comprehendere cum omnibus sanctis que sit latitudo et longitudo et sublimitas et profundum. Scire etiam supereminentem scientie charitatē christi vt impleamini in omnem plenitudinem dei. Latitudo scilicet bonitatis immense. Longitudo durationis eterne. Sublimitas supernorum gaudiorum. et profundum iudiciorum diuinorum.

Tercio debemus ascendere per perfectionis obtentum. Ecclesiastici xlvj. Et dedit dominus ipsi Caleph fortitudinez et vsqz in senectutem permansit illi virtus vt ascenderet in excelsum terre locum. et semen ipsius obtinuit hereditatem. Et viderunt omnes filij israel quia bonum est obsequi sacto deo. Et iudices singuli suo nomine quorum non est corruptum cor qui non auersi sunt a domino vt sit memoria illorum in benedictione. Virtutez hic accipimus p perseuerantia. sine qua nulla virtus assequitur suum finez. Sūt enim aliqui qui in iuuentute bene viuere incipiunt. sed ad modum cancri non p cedunt sed potius retrocedūt. Galat. iij. Hoc solum a vobis volo discere. Ex operibus legis spiritum accepistis. an ex auditu fidei. Sic stulti estis vt cum spiritu ceperitis nunc carne cōsummamini. Tanta passi estis sine causa. si tamen sine causa. Qui ergo tribuit vobis spiritum et operatur virtutes in vobis. ex operibus legis. an ex auditu fidei. Sicut scriptum ē. Abraham credidit deo et reputatum est illi ad iusticiam. Cognoscite ergo. quia qui ex fide sunt hi sunt filij abrahē. Sic enim video q locusta cruribus posterioribus se impellendo volare intendat. sed pondere corporis grauata magis saltando quam volando citius cadit. sic homines ex pondere corruptionis ad lapsum sunt proni. Genesis. octauo. Sensus et cogitatio humani cordis prona sunt ad malum ab adolentia sua. Et ideo homines ad statum perfectionis non possunt ascendere nisi iuuentur diuino munere. Philippen. ij. Deus est enim qui operatur in vobis et velle et proficere pro bona voluntate. Et ideo diuinum auxilium debemus petere. et sanctorum omnium patrocinium vt sint nobis in adiutorium. Psalmist. Leuaui oculos meos in mōtes. id est in sibi alta eminentes. vnde veniat auxilium mihi. auxilium meum a domino. Nos ergo pijs supplicationibus dominum pulsare debemus vt desideratam nobis sue propiciationis abundantiam. multiplicatis intercessoribus largiatur. Sic ergo virtus perseuerantie debet in bono homine vsqz in senectutem. hoc est vsqz in finem permanere. Sequitur. Et ascenderet vsqz in excelsum terre locum. Excelsus terre locus dicitur status perfectionis in via. vel status supernę fruitionis in patria. Psalmista. Domine quis habitabit in tabernaculo tuo. aut quis requiescet in monte sancto tuo. Respondet. Innocens manibus et mūdo corde. qui non accipit in vanum animam suam. Ille in vano animam suam accipit. qui in virtute perseuerantie persistens solidat eam in consideratione veritatis et contemplatione summe bonitatis. Sic ergo primo commendatur status iustorum ab eminentia vite cum dicitur ascendite. Sequitur. Ad gentem quietam. vbi commendatur ab intima tranquillitate. Sciendum ergo q diuinitas sanctorum est gens sancta. per amotionem immundorum. Gens iusta per subuentionem primorum. gens quieta per celebrationē spūalium sabbatorum. Primo ergo communitas sanctorum est gens sancta. j. Petri. ij. Vos estis genus electū regale sacerdotiū. gēs scā. pp̄is ac/

quisitionis sicut dominus in tribubus filiorum israel elegit vnam tribum ex qua carnem assumpsit. sic inter omnes populos elegit populum fidelium qui est sibi peculiaris. Vnde. ps. Hec est generatio querentium deum. Et propterea dicitur genus electum congregatio sanctorum. Sequitur. Regale sacerdotium vbi simul duo exprimit regiam scilicet potestatem et sacerdotalem dignitatem. Ad regiam potestatem pertinet destructio peccatorum. Prouerbiorum. viceſimo. Rex qui sedet in solio iudicij intuitu suo dissipat omne malum. Ad sacerdotalem dignitatem pertinet oblatio spiritualium hostiarum. ecclesiastici. xxxviij. Da suauitatem et memoriam simulaginis et impingua oblationes. Da suauitatem boni scilicet odoris ex honestate bone conuersationis. q. ad Corinthios. ij. Christi bonus odor sumus deo. Sequitur. Da memoriam simulaginis. simulago est farina purissima et delicatissima in qua signatur interioz mundicia. Dare ergo memoriam simulaginis est offerre deo mundiciam interioris puritatis. Sequitur. Et impingua oblationem pinguedine scilicet interne deuotionis. ps. Sicut adipe et pinguedine repleatur anima mea. Sequitur. Gens sancta vulgariter dicitur. q. bono domino familia docta. Ecclesia. r. Qualis rector ciuitatis tales habitantes in ea. Et ideo sanctus dominus etiaz agnus sine macula vult q eius familia sancta sit et immaculata. ps. Ambulans in via immaculata hic mihi ministrabat. Sequitur. Populus acquisitionis. Et reuera nos sumus populus acquisitionis Dominus enim proprio sanguine nos acquisiuit. j. Petri. j. Non corruptibilibus auro vel argento redempti estis de vana vestra conuersatione paterne traditionis. Sed precioso sanguine quasi agni incontaminati et immaculati iesu christi. Dominus enim bene potest de nobis ad voluntatem suam ordinare et de nobis legitimum testamentum condere. Quia magis de conquestu eius sumus q de hereditate. Certe qui non cauent sibi timore penarum inferni vel amore gaudioruz paradisi debent ab eo cauere consideratione precij pro nobis impensi effusione scilicet sanguinis christi. Secundo communitas sanctorum est gens iusta et custodiens veritatē. Due porte nostre sunt duo disciplinales sensus visus scilicz et auditus. Portam visus debemus sanctis aperire. eorum doctrinas in scriptis eorum attendo legendo et sic eos per amorem amplectendo. Portam auditus debemus eis aperire vitas eorum et miracula audiendo deuote et eorum opera quantum possumus imitando. Sed dicat aliqs. nō habeo latum hospicium sed paruum tugurium. Non habeo latas portas sed strictum posticum. vnde nō possum recipere tantam multitudinem sanctorum. Ego respondeo tibi. Ego video q iste nobiles mulieres habent manicas gratiles. et quia de facili non possunt ibi brachia induere. habent quoddam instrumentum quod vocatur inductiuum vel introductorium. quod ratione sue lenitatis in manica inducit. et per consequens brachium introducit. ita si volumus beneficia sanctorum recolere inuenietur quomodo eorum multitudinem possumus leniter et in eorum hospicium cordium nostrorum introducere. Recolamus quomodo beatissima virgo theophilum de faucibus infernj eripuit et diuine gratie reformauit. recolamus quomodo sancti homines ab errore infidelitatis ad veritatem fidei conuerterunt incredulos. quomodo mortuos suscitauerunt. Quomodo omnem infirmitatem non solum in hominibus sed etiā in iumentis curauerūt. et sic habem? inductiuuz. quō eos de facili poterimus

introducere in hospicia cordiū nostrorū. et ꝓpter hoc dicitur. aprite portas sequiꝫ Et ingrediet̄ gens iusta .i. iusticiā erudiens. ꝙ ꝓ hoc pigris subueniēs. Dani. xij. Qui ad iustitiam erudiūt multos fulgebunt quasi stelle in ꝑpetuas eternitates. Sequiꝫ. Et custodiēs veritatē. Sancti custodierunt veritatē nō tanꝯ auari possessores sed tanꝯ liberales dispēsatores. j. Cor. iiij. Sic nos existimet hō vt ministros christi ⁊ dispēsatores mīsteriorū dei Tertio cōgregatio sanctorū est gēs quieta ꝓ celebrationē spūaliū sabbatorū. Exo. xvj. Sex diebus colligetis mānā. septimo die sabbatū est dñi. ꝓ sex dies signat tps quo debemus in actiue vite opibus occupari. ꝓ septimū diē q̄ ē dies sabbati signatur status vite ꝓemplatiue. in q̄ cessantes ab opibus exterioribus debemus vacare diuīe cōtemplationi. Iste due vite signātur in martha ⁊ maria. Luce. x. ꝓpter hoc dr Exo. xx. Memento vt diē sabbati sanctifices Diē sabbati sanctificare ē nō solū a strepitu exteriorū actionū sed etiā a tumultu pcōrū in cōsciēna quiescere Qui enī in festis sanctorū alte cantando in strepitu peccatorū solennizat non sabbatizat sed seipsum potius scādalizat. Threno j. Viderūt eam hostes ⁊ derisērūt sabbata eius. Hostes sunt inimici q̄ derident sabbata facta in peccatis. ⁊ merito deridēd? est hō liber q̄ seipsum volūtarie seruituti subiiceret Reuera nos sum? liberi Jo. viij. Si filius vos liberauerit vere liberi eritis. sed tūc nos subiicimus seruituti. qñ volūtarie nos subiicimus peccatis. Jo. viij. Qui facit pcm̄ seruus ē peccati. sic gēte iudeorū indulta est celebratō spūalium sabbatorū. Deutro. iiij. que est alia gēs sic inclita. nō ē alia natio tā grandis q̄ habeat deos appropinquātes sibi. sic dñs deus nr̄ adest cūctis obsecratōnibus nr̄is. ⁊ iō illi diligenter hostias spūales offerre debemus q̄ adest nr̄is cōsecratōibus. Aug. viij. de tri. Et quid imus et currimus ꝓ sublimia celorū ⁊ ima terrarū. querētes eū qui apud nos ē si velimus esse apud ipm̄ Tertio cōmendatur stat? sanctorū a summa securitate cū dr. et habitantē Sciendū ergo. q̄ illa habitatio sctōr̄ ē habitatio iocūda. habitatio secura. habitatio gloriosa. ꝓ Primo ē habitatō iocūda. ps. Ecce q̄ bonū ⁊ q̄ iocundum habitare fratres in vnū Unitas vel vnio in sacra scriptura multū ꝓmēdat. qr oīa ab vno ꝓductore regunt. ad vnū dirigūtur. ad vnū inquā qr ad vnū tanꝯ finez vltimū ordinant. similiter diuersitas et diuisio in sacra scriptura vituꝑant. vñ recedentes ab vnitate fidei ecclesie dicunt heretici. recedētes ab vnitate caritatis ecclesie dicunt scismatici Sed sciendū est. q̄ ista vnio q̄ in sacra scriptura cōmēdatur. nō solū dr esse corꝑalis sed etiā cordialis. Quis enī morbida q̄ꝯ vnit gregi. sed ne gregē inficiat sepatur ꝓ industriaz pastoris. Silr humor pniciosus vnit vi sceribus ⁊ ꝓ industriā medici dr expelli. Silr scabies adheret cuti et carni. et ꝓ industriā phisici debet amoueri. scdm istaz viā antiqui patres in ecclesia ꝓtra contumaces et rebelles sententiā excōicatōnis introduxerūt. nō in nocumentū sed ī medicamentū. vt hoīes ex sepatōne ab ecclesia cōfusi ⁊ būiliati correcti reuertent. ad sancte matris ecclesie sinū. ꝓpter hoc vt dixi. ista vnio ꝓmēdabilis nō solū dr esse corꝑalis sed ⁊ cordialis. Act. iiij. Multitudinis credentiū erat vna aīa ⁊ cor vnū in deo Vere ergo iocūda illa superna ciuitas in q̄ nulli molesti. nulli inueniunt̄ infesti. ⁊ po. xxij. Foris canes ⁊ venefici. Foris canes hoīes scilicet maledicti aprē latrantes. ⁊ venefici id est scorpiones pestiferi occulte pungētes. vere ergo illa iocunda superna ciuitas. in qua nullus latrabit. nullus mordebit. sed vnusquisq̄ de aliena gloria tanꝯ de ꝓpria gaudebit. Secundo illa celestis habitatio est secura. Jud. xvij. Viderunt ꝓpm̄ habitan

tem absq; vllo timore quietū ⁊ securū. Ille plus scōr habitat in celis absq; vllo timore/ qz nō sunt ibi insidie inimici latentis/ habitat etiā quiete. ꝓpter interiorē trāquillitatē cordis. Habitat etiā secure. ꝓpter certitudinē indeficiētis felicitatis. Ista gliosa habitatio nobis describit. ¶ Hobie. xiij. vbi d⁊ porte hierusalē edificabunt ex sapbiro/ ⁊ smaragdo. ⁊ ex lapide precioso in circuitu/ murus em̄ eius ⁊ platee eius ex lapide cādido ⁊ mundo sternent. ⁊ per vicos eius cantabit alla. ¶ Porte celestis irlm sūt sācti. p quos nobis patet ingressꝰ regni celestis. Iste porte primo ex sapbiro edificantur. in quo signatur cetus apostolor. Sapbirꝰ em̄ est celestis coloris. in quo signatur statꝰ apostolor. qui adhuc carne viuētes in terris iā mēte ꝑuersabāt in cel'. Philip. iij. Conuersatio nrā in celis est. ¶ Smaragdus est viridis coloris. in quo signat status scōr cōfessor. qui virorē fidei electis ꝓdicauerūt. ⁊ ex istis cōfirmauerūt. Isa. xxxv. In loco vbi prius habitabant dracones oriet' viror calami iuncꝰ. ¶ In lapide p̄cioso in quo muri hierusalē circūdari dicunt status scōr martirū designat/ ipsi em̄ sup firmā petrā q̄ christꝰ est edificati. in morte sua fundauerunt ecclesiā effusiōe ꝓpr̄i sanguinis/ de quibꝰ lapidibꝰ p̄ciosis in p̄s. ¶ Preciosa est in cōspectu domini. mors scōr eius. ¶ Per lapidē mundum ⁊ candidū. signat status virginum. Apo. vij. ¶ Hi sunt q̄ venerūt amicti stolis albis. qui sūt: et vnde venerūt? subditur. Apo. xiiij. ¶ Hi sunt qui cū mulieribꝰ non sunt coinquinati/ virgines em̄ sunt. et sequunt agnum quocūq; ierit/ ⁊ ideo dicūtur in platcis. q̄i in nullo cōcitati. in nullo angustiati/ sed sequunt agnum dimissuꝫ ꝓpr̄e libertati. ¶ Sequit. et p vicos eius cātabit alleluia. Alleluia est verbū grecum ineffabilē exprimens iocūditatis affectū. Qō angelici spūs ad exhileratōez illius supne curie. maxime in hac sacra solēnitate non cessant alleluia organice modulatōis iubilo decātare. Job. xxxviij. vbi cum me laudarent astra matutina/ et iubilarēt omnes filij dei. ¶ Hodie fratres charissimi verus assuerus facit cōuiuiū p magnificū cunctis principibus suis ⁊ pueris fortissimis ꝓcerum ⁊ medor inclitis/ ⁊ ꝑfectis puinciaum cora hester. ¶ Nos ergo fratres carissimi exemplo illius paupis lazari iacemus ad portam istius diuitis humiliter in oratione prostrati/ cupientes saturari de micis que cadunt de mensa diuitis. Et credo certissime q̄ non recedemus vacui/ ille enim summus imperator non est durus nec auarus. sicut ille diues epulo. Lu. xvj. sed est liberalis/ liberales etiā dispensatores. liberales ministri. Et ideo si petamus vt debemus vacui nō recedemus/ sed ex aliqua parte sequitur nos cibus regius. et aliquā bonā pictantiā impetrabim⁹. ¶ Tercio est ista habitatio sancta gloriosa. Sophon. ij. Hec est ciuitas gloriosa habitans in confidētia. ps. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. ista ciuitas habitare in cōfidentia dicit. Hec mirum quia habet imperatorem potentissimū. supius/ videt hostes inuisibiles ꝓstratos inferius. Habet milites inuincibiles interius/ habet angelicos spūs custodes anterius/ habet certitudinē indeficientis felicitatis posteriusꝫ nihil ergo illa felici iocunditate. illa iocunda felicitate securius/ illa em̄ nulli doloꝛi miscebit. nulla interruptōe rūpet. nullo fine claudet. Ad quā nos ꝓducere dignet.

De Aliabus Sermo I

OMnes morimur ⁊ in gaudiū volumus venire. Eccle. viij. In vbo ꝓposito notant duo. ¶ Primo em̄ notat pēnis vite generalis defectus. cum dicit omnes morimur. ¶ Secundo notatur vite future vniuersalis appetitus. cum dicitur.

et in gaudiū volum⁹ venire. ¶ Ptis aūt vite generalē defect⁹ in q̄tuor ꝓsistit. ¶ Prio in velocitate dissolutōis. ¶ Scdo in vtilitate resolutōis. ¶ Tercio in abūdātia desolatōis. ¶ Quarto in caretia ꝓsolatōis. ¶ Primo ergo huius vite defectus ꝓsistit in velocitate dissolutōis. ij. Regū. xiiij. ¶ Oēs morimur. & q̄si aqua dilabimur in terrā q̄ non reuertet. omnes morimur. nobiles & ignobiles. diuites & pauper. lacrēres sil' cū homine sene. puluis eī reuertif in terram suā vñ erat. & spūs ad deū qui dedit illū. vulgariter dicif q̄ in terrā reuertitur sicut est iustū. q̄ puluis reuertaf ad terrā suā tanquā ad principiū. spūs aūt ad deum qui dedit illū tanq̄ ad principiū efficiens & finale. & cū habeamus istā dissolutōis necessitatē. nō tñ videmur habere recordatōem. excitat nos sapiēs. Eccles. xxxviij. Memor esto iudicij mei. sic eī erit & tuū. mihi heri & hodie. q̄ diceret sic modica est distātia inter heri & hodie. ita inter mortē meā & mortē tuā. et iudiciū meū & iudiciū tuū. sic ergo oēs morimur. ¶ Sequif. et q̄si aq̄ dilabimur in terrā. aq̄ est que semp descendit ad inferiora. nunq̄m tñ ascendit ad supiora. sic etas nostra naturaliter descendit ad inferiora senectus. mortis. & sepulcri. nunq̄ tñ ad superiora ascēdit grate iuuentutis. ſm naturā. Eccle. xj. est qui laborat & ꝓceagendo. & nescit q̄ tp̄us ꝓtereat & mors appropiquat. et relinquat oīa alīs moriat. & huius vite status videf esse similis duabꝰ sicculis in eodē puteo exeuntibꝰ. q̄ dū vna ad inferiora descēdit alia ad supiora ꝓtendit. et cū existēs sup̄ marginē putei sicculam descēdentē cernit. ascēdentē aūt nō aduertit ab ipsa vel in capite vel in latere pcutif & ledif. sic nos dū nūeꝝ annoꝝ trāseūtiū (q̄d pondus sicculę descendētis significat) ꝓsiderādo nūeramus & situlā aduenientis. s. mortis nō aduertim⁹. dolore capitis vel lateris ꝓcussi infirmamur & morimur. ¶ Scdo describif ptis vite status. vel defectus ab vtilitate resolutōis. Eccl. vij. ¶ Melius est ire ad domū luctus quā ad domū ꝓuiuij. ibi eī finis cūctorū āmonet. ¶ Hā in domo ꝓuiuij implem⁹ ventrē. in domo luctus purgamus mētem. vnde maria magdalena plus domū luctus quam domū cōuiuij elegit. imo de domo cōuiuij domū luctus effecit. Cum eī dñs accubuissz in domo symonis leprosi. stans retro secus pedes eius. ipsos suis lachrimis rigauit & rigādo peccatorū suorū maculas terſit. Lu. vij. Dimissa sunt ei peccata multa. q̄ dilexit multum. ¶ Sic ergo melius est ire ad domū luctus quā ad domū cōuiuij. Et subdit ratio. in illa eī finis cūctorū āmonet hoīm. ¶ Sciē dū est q̄ dñs facit nobis triplicē ammonitōem. ¶ Prima est exscripturarū inspectōe. Sacra eī scriptura facit nobis ammonitōem ad mortis recordatōem. Eccle. ix. Fili cōmunionem mortis scias. q̄ mors oīb cōicat. Mors eī hz cōueniētia vel cōmunionē suā. istius cōitatis primus parēs maior fuit. q̄ ipse preceptū dñi ꝓuaricādo peccauit. & reginā omniū viuentiū q̄ sup̄ omnes regnat sibi despōsauit. Ro. v. per vnū hominē peccatū introiuit in mundum. & per peccatū mors. ¶ huius cōitatis scabini sunt sensus & cogitatōes peruerse affectionis. Genesis. viij. Sensus & cogitatio humani cordis ꝓna sunt in malum ab adolescentia sua. ¶ Scda āmonitio. q̄m facit nobis dñs est ex morientium cōsideratōe. multū enim nobis debet esse terribile. quando videmus corpus viuidum. colore nitiduꝫ. vtute solidum. tanquā cadauer putriduꝫ. proīci in sepulcrum. et tamen ista nō aduertimus. et si aduertamus non timem⁹ vt deberemus. Ecclesiastici. iij. Cuncta subiacent vanitati. nullꝰ debet de sua stabilitate confidere. attamē homines quāto vaniores sunt. tanto sibi videntur stabiliores. vñ superbi se solos reputāt esse solidos. hūiles vo nullꝰ mōnti. & vanos;

Cū tamē humiles sint solidi ⁊ superbi vani. Job. xi. Vir vanus in superbiā erigit. quia cūcta pgunt ad locū vnū scz mortē vel sepulcrū. qđ qlibet debz timere/ video q naturaliter quilibz timet quādo ducitur ad tormentū. peccatores ergo scientes se duci ad penam purgatorij si p̄ acta peccata peniteant/ non tamē plene satisfaciunt/ vel ad penā inferni si nō peniteant mirabiliter timere deberent/ Sed in stultis peccatoribo implet id q̄ vulgariter dicitur/ fatuus nō timet donec accipiat. iusti vero considerata morte cōcutiunt timore Job. ij. In horrore visionis quādo solet sopor occupare homines. pauor tenuit me et tremor ⁊ omnia ossa mea p̄territa sunt.

¶ Tercia ammonitio quam facit dñs fit ex mortis p̄pinquitate. Sed hec non tantū est monitio. sed peremptoria citatio/ vñ peccator qui p̄ diuersa subterfugia p̄cauit exceptiones dilatorias. multū debet timere quando recogitat q̄ oportebit eū ante faciem districti iudicis comparere. Prouer. vi. zelus ⁊ furor viri non parcz in die vindicte/ nec acquiescet cuiuscq̄ precibus nec accipiet pro redemptōne dona plurima/ Tria sunt que solēt iudices corrumpere. affectio carnalis/ supplicatio familiaris/ susceptio munerū. Sed scelus et furor viri. i. cristi non parcet in die vindicte carnali affectione subuersus/ nec acquiescet cuiuscq̄ precibus familiari supplicatōe seductus/ nec recipiet dona plurima munerū susceptōe corruptus. Tercio cōsistit defectus vite p̄ris in abūdātia desolatōis. Eccle. xli. O mors q̄ amara est memoria tua homini habenti pacē in substantijs viro quieto. cuius directe sunt vie in omnibus/ ⁊ adhuc valenti accipere cibū/ Non tam amara est mortis experientia. quin tam amara est mortis memoria/ Non tam amarus eius gust⁹/ quin tā amar⁹ est eius olfactus. Hec amaritudo signata est. iiij. Regū. iiij/ Mors in olla vir dei mors/ Qui mō delectant in ollis carnaliū volatiliū ⁊ venatōnum bene clamare poterint mors in olla/ quādo amaritudinem mortis gustabūt/ ista mortis memoria dicit amara homī iniusto/ nā delectabilis est viro iusto. nec mirū. quia mors viro iusto est ingressus vite. Sapientie. iij. Justoz anime in manu dei sunt/ ⁊ non tanget illos tormentuz mortis. visi sunt oculis insipientiū mori. illi autem sunt in pace/ vnde sicut video q̄ homines pessimi in carcere recluſi elōgant se ab hostio carceris quantū possūt. timētes quādo educti fuerint distractōez et suspensionem/ Justi autem incarcerati stant ad ostium carceris sperātes ex testimonio cōscientie liberatōem. ita iusti appetunt a carcere corporis liberari. sciētes q̄ mors est ipsis ingressus regni celestis. mali vero ⁊ iniusti timent a carcere corporis liberari. sciētes quia mors est ipsis ingressus iehēne. Job. xxxviij. Nūquid aperte sunt tibi porte mortis. aut ostia tenebrosa vidisti/ Triplex est mors/ nature. culpe. iehenne. Quando ergo mors culpe coniungit̄ morti nature/ tūc est introitus ad mortem iehenne. sequit̄. aut hostia tenebrosa vidisti/ ad custodiā hostioz isto/rū ministri infernales deputati sunt/ qui omnes aduenientes recipiunt ⁊ nullum exire p̄mittunt/ ¶ Mortis ergo memoria hoī iniusto est amara/ et describit hoiem iniustum a q̄tuor scz a diuitys/ a delitys. ab euentu fortune/ a valitudine nature/ Describit ipsum a diuitys cum dicit habenti pacem in substantijs suis. Job. xxi. Impy viuūt sublimati conformanq̄ diuitys/ Sed istam diuitiaz abundantiā vertet dñs impys in summā paupertatē/ vnde cuidā dño ampliato qui se de diuitiarū abundantia iactabat dicit̄. Apo. iij Tu dicis q̄ diues ⁊ locupletat⁹ ⁊ nulli⁹ egeo. et nescis quia tu miser es ⁊ miserabilis ⁊ pauper ⁊ cecus ⁊ nudus/ vnde non sunt vere diuitie que replent arcam. sz que replent mentem. Mathei. sexto.

De Animabus Ser. Primus

Thesaurisate vobis thesauros in celo. vbi nec erugo nec tinea demollit nec fures effodiūt nec furant. Deō describit hoīem iniustū a delicijs. qui sic vult esse quietus q̄ nulla molestia pulsef. Sapi. ij. Venite fruamur bonis que sunt. hoc est inuitatoriū diaboli q̄ cantant mēbra diaboli socijs suis. Sed dīs astās ponit vnū puluinar ad caput. ⁊ vnū ad pedes sc̄z vt ducāt in bonis dies suos ⁊ audiāt q̄ sequit et i pūcto ad inferna descēdent et submergent. Job. xxi. Tercio describit eum ab euentu fortune. cū directe sūt vie in omnib⁹ sunt em̄ hoīes mali ita fortunati q̄ oīa veniunt ad nutū sue voluntatis sed si dīs fortunatus esset sup̄ cāpanile beate virginis nō videret in fortunium q̄ accideret ei. Apoc. xviij. dicis sedeo vt regina ⁊ vidua non sū ⁊ luctū non videbo. ⁊ ecce vna die venient plage eius mors luctus et. fames ⁊ igni comburet.

Quarto describit virū iniustū a valitudine nature. cum dicit et adhuc valēti accipere cibum. sunt multi qui p̄latos nr̄os p̄como celis cōmendant. q̄a multa cōmedūt multa deuorāt. pauci hodie cōmēdantur ab austeritate parsimonie. ab eminentia sciētie. a p̄fectōne vite. Sed multi hodie cōmendantur a vestium curiositate ⁊ ciborū superfluitate. vñ clerici volentes cōmendare prelatos suos dicunt. bonus prelatus est ip̄e socijs dat tot cappas fozricatas. in mensa sua habet quotidie tot fercula. vñ cōmendatur dīs valētinus sicut ille diues a vestium curiositate et ciboruz superfluitate. Lu. xvj. Homo quidam erat diues. qui induebatur purpura et bisso. ecce curiositas vestium. et epulabatur quotidie splendide. ecce superfluitas ciborum. et ex istis duobus cōcludit eius dīs eternū supplicium. vñ sequitur mortuus est diues et sepultus est in infernuz. Quarto describitur defectus vite p̄fectis a defectu consolatōnis. eccle. xviij. ante obitum opare iusticiaz. quia nō est apud inferos inuenire cibuz. gloſa. ante obitum tuum operare iusticiam. id est opera iusticie et bonorum operum exemplaz primis tuis relinque. quia non est apud inferos inuenire cibum id est refectionem vite. ergo dū possumus bene operari debemus. ne tūc incipiamus velle cū non poterimus. Aug. iustissima pena peccati est. vt qui recte sciens non facit. amittat scire quid recte sit. et qui bene facere cū possz noluit amittat posse cum velit. In hac ergo vita sic nobis p̄uideamus vt in futura refectōnem inueniamus. hominesz p̄uidi multum cōmendantur qui de cibo potu vestimentis et alijs necessarijs. tpe oportuno sibi p̄uidēt. et dicitur de eis q̄ denarius eorum tres obulos valet. Clericus qui cum prebenda ecclesiastica habet duas prebendas alias. scilicz p̄uidentiam et temperantiā p̄t ducere bonam vitam ⁊ honestam. illi aūt qui habent duas prebendas istis contrarias. scilicet negligentiam et p̄digalitatem. oportet q̄ finaliter ducant vitam miseram. ad confusionem ergo ip̄oz eis denarius obulum nō valet. ecclesiastes. ix. Quodcunq̄z p̄t manus tua instanter opare. q̄z nec opus sanctificiens. nec ratio excusans. nec sciencia subterfugiēs nec sapia demulcēs erūt apud inferos quo tu p̄peras p culpaz. ante obitum ergo opare iusticiā. et hoc quia non est apud inferos inuenire cibū id est refectōnem. Certe malum est hospicium in quo non potest homo inuenire cibum. non est aliquis qui intraret religionē qui non crederet inuenire qualemcūq̄z sustentationem. fugiamus ergo ab isto loco horribili et vaste solitudinis. ⁊ p̄r aliam viā reuertamur in regionē nr̄az. sic ergo notatur p̄nūs vite defectus cū dz oīes mori. et iste generaliter defectus nō solū ponit ad incutiendū timorē quantū ad nos. sz etiaz quantū ad excitandā deuotōez nr̄az. quātum ad fideles dei defunctos in tribulatione purgatorij constitutos. j. macha. v.

Conuenit ecclesia magna cogitare quid facerent fratribus suis qui in tribulatõne erant/ecclesia dei que magna est numero merito dignitatis fastigio hodie debz cõ uenire in sermonibus/in missaruz solen nitatibus/et alijs sanctis occupatõibus/ cogitare quid faciant defunctis dei fideli bus in pena purgatorij existentibus/que pena fm Aug. et si sit trãsitoria tñ maior nõ est q̃ pena quã aliquis exptus fuerit in hac vita/alijs diebus expectant a nobis t pres et mres et fratres et sorores. aliquã refectionem. Sed hodie exprectant a no/ bis pictantiam generalem/faciamus er/ go quod fecerũt filij israel filijs in tribula ¶ tione cõstitutis j. macha. v. iudas t iona thas liberauerũt fratres suos in galaady tim t galilea/galaadytim interpretat̃ re/ tustas/t signat aias fidelium defunctorũ in purgatorio positoruz/qui secũ aliquid de veteri homine scilicet peccatorũ venia lium et reatu mortalium detulerunt/de quibus penitentiã nõ pegerũt. Sed ista vetustas ignis pnrgatorij renouatur t ora tionibus nostris et elemosinis alleuiatur ps. Renouabitur vt aquile iuuẽtus tua. ¶ Liberauerunt et fres qui erant in galilea. ¶ galilea interpr̃atur trãsmigratio et signat statum fidelium in purgatorio positoruz. qui nõ sunt ibi ad pmanentiã sed ad trãs migrationẽ/illa enĩ dura pr̃enda nõ de/ bet habere residentiã perpetuã/sed tempo ralem a summo pontifice christo. scilicet scõm arbitriũ suum taxatã. ¶ Isti ergo iudei qui erãt in galaaditim et galilea tribula/ ti per iudam. ionathã et simonem sunt liberati/et in his tria signantur p que fi/ deles christi ab igne purgatorij liberãtur/ ¶ Primo p veram pfessionem fidei christi. vñ et hoc signatur p iudam. iudas enim interpr̃atur confessio. Ro. x. Corde credi/ tur ad iustitiam. ore aũt cõfessio fit ad sa/ lutem. Hec mirum. si vera cõfessio nois christi obtinet relaxatõnem reatus culpe. quia impetrat indulgentiã misrdie diui/ ne. Prouer. xviij. Qui abscondit scele/ ra sua non dirigetur/qui aũt pfessus t re/ liquerit ea misericordiã pseq̃tur. Liberã/ tur etiã p ionathã qui interpr̃atur colum ba. p quod signatur q̃ fideles xpi p purã et simplicez liberantur orõnem/dñs enĩ non diligit fraudulentas vulpes sed co/ lumbinas mres. puer. iij. Cum simpli/ cibus sermocinatio eius. ¶ Liberãtur etiã p simonem qui interpretatur obediẽs. obediẽtia enĩ hominẽ liberat t ipsum ex/ altat. phi. ij. Humiliauit semetipsum fa ctus obediẽs vsq̃ ad mortẽ mortem aũt crucis propter quod et deus exaltauit il/ lum. ¶ Nos ergo debemus habere com/ passionẽ ad fideles defunctos/et est ratio quadruplex que debet nos ad hoc move/ re. ¶ Prima est quia status eorũ est misera bilis. scda quia est repabilis. tercia quia status sui liberatio est nobis vtilis/quar ta quia eorũ status est btificabilis. ¶ Pri/ mo ergo status eoz est miserabilis. Job. xix. Miseremini mei miseremini mei sal tem vos amici mei/q̃ parẽtes t amici no stri in purgatorio pstituti duplicãt nomẽ miseratõis. dicentes bis miseremini. du pliciter eos iuuare debemus. ¶ Secimo di/ strictum iudicẽ pijs supplicatõibus pul/ sando/tanta est enĩ misrdie benignitas q̃ eius indulgentiã inclinat. ¶ Nos p defun/ ctis xpi fidelibus ad dñm ꝓperemus/et seruitutis nre scutum orõnum ꝓferamus/ et p incensum deprecatõnum alligemus. vt sicire diuine resistemus. t necessitati fi nem imponamus. Cap. xviij. ꝓperans bõ sine querela deprecari p pplo/pferẽs seruitutis sue scutum orõnum/et p incen sum deprecatõnum alligans restitit ire t finẽ imposuit necessita ti. sicergo clamãt fideles defuncti miseremini mei p nobis orando/et iterũ miseremini p nobis ele/ mosinas largiendo. ¶ Parentes relinquũt filijs abundantiã diuitiaz. et petunt sibi tribui aliquã portiunculã ad vsus paupe rum ꝓpter remissionẽ peccatoz/ecclesiij.

De Animabus Sermo 1.

Ignem ardentem extinguit aqua et ele/mosina resistit peccatis. Pessimus iudi/caretur homo qui prem vel mez in igne cõburi videret et nõ magis quasi insan? ad eius liberatõem cz lentus incederet. z nos pntes nostros in igne purgatorij af fligi credimus. attamen vel nos ,nõ mo/uemus vel gressu testudineo incedimus.

Scõa ratio que nos debet monere est quia status fideliũ est repabilis. Corint. iij. vniuscuiusqz opus quale fuerit ignis pbabit. si cuius opus manserit quod su/peredificauit mercedẽ accipiet. sic cuius opus arserit detrimentũ patietur. ipe tñ saluus erit. sic tñ quasi pignem ,dimitta/mus eos qui scõm gloriam supedificant aurũ in dilectõne dei. argentũ in dilectio ne. primi. lapides preciosos boni operis.

De istis enĩ debet esse sermo breuis. quia pauci sunt quales aurifabri. pauci sunt in hac pte industriosi z voluntarij. ,dimitta/mus etiã illos qui secũ trahunt ferrũ plũ bum et es. hoc est pondus peccatorũ mor taliũ. que tante adherentie sunt qz etiã per ignẽ gehenne ,buri nõ pñt. et loquimur de illis qui secũ trahunt lignuz. fenum et stipulas. hoc est diuersitates venialiũ pec catorum. Maior scz mediocris et minor.

De talib dicitur. saluus erit. sic tamen quasi pignem certi sumus de afflictõne. Et ideo ad auxiliũ ipsoz petamus a dño irrignũ supius interne deuotionis. et irri guum inferius lacrimose orõis. et sic ma defacti. sic ,pluti p ,passionem descẽda/mus ad eos in fornacẽ ignis. vt p nostraz lacrimosam supplicatõem dñs faciat me/dium fornacis quasi ventũ roris flantez. et sic faciamus quomodo incendij tpe so/lent hoĩes facere. ipi enĩ pannis madefa/ctis solẽt ignẽ extinguere. in igne ergo co gnoscimus afflictõem. sed cũ dicit saluus erit. cognoscimus liberatõem. Nos ergo de liberatõe eoz ,fidentes. certa spe eriga/mur ad dñm. scientes qz spes nõ ,fundit. si tamẽ charitas dei diffusa est in cordib

nr̃is rogare debẽ? ,p fidelib dei defũctis. quia status siue liberatõs est vtilis. ij. ma cha. xij. Sancta enĩ et salubris cogitatio est ,p defunctis exorare. vt a peccatis soluã tur. Cogitatio orandi ,p mortuis est san/cta in se. sed nobis est salubris id est salu/taris. quia existẽtes in purgatorio et nr̃a supplicatõe liberati in gloria recepti. iuua bunt nos suis affectionib et oratõnibus sanctis. Non enĩ nobis pñt esse ingrati. quia sunt in gratia cõfirmati. Ingratus enĩ est qui gr̃am nõ recipit. et gratã non rependit. Debemus ergo ,p defunctis ex/orare. vt a pectatis soluãtur. Solutio nõ est nisi ligatoz. fideles ergo in purgatorio positi sunt ligati. ,puerbi. v. Funibus pec/catorum suoz quisqz constringitur. Nos ergo igne dilectõnis dei z ,primi succensi. ad fideles dei defunctos feruẽti amore de scendamus. et ad dñm feruẽti desiderio et supplicatione ascẽdamus. vt sic p verũ sampsonẽ ipoz vincula dirũpãtur. Iudi. xvi. Rupit vincula quasi si rũpat quis fi lum de stupa tortũ sputamine. cum ignis ardorẽ accepit. Quarto debemus roga re ,p fidelib dei defunctis. quia eorũ sta/tus est beatificabilis. Apo. xiij. Beati mor tui qui in dño moriũtur. Sciendũ est qz fideliũ dei defunctoz triplex est status. q/dam sunt pfecti. quidã imperfecti. quidaz pueri. Perfecti moriuntur in terra pro/missionis sepulti. in albea cũ sara in spelũ ca duplici. Albea interpraf quatuor. et si gnatur ecclesia quatuor euãgeliorũ fideli bus documẽtis monita. in his sepeliũtur sancti cũ q̃tuor virtutibus cardinalib tẽ perantia. iusticia. prudẽtia et fortitudine quadrati. Apoca. xxi. Ciuitas erat in qua dro posita. Hec ciuitas est triplici muro vallata. fide scz trinitatis. et tribus vir/tutibus theologycis. vt sic dicatur aia in eo posita ter sancta quaterqz beata. Quidã fideles moriũtur in terra egipti. egiptus interpratur meroz. ,p quod signãtur iusti qui moriũtur in meroze ,pritõis. nonduz

soluti a peccatorum vinculis ij. ¶ Zacha. j. Iudeis qui sunt p egiptū salui dicūt qui in hierosolimis sunt iudei et in regiōe iu ¶ dea et pacem bonā. Iudei qui sunt in hie/rosolymis sunt sancti, qui iam sunt in vi/sione dei recepti. Iudei qui sunt in regio/ne iudea sunt omnes existentes in hac vita viuentes in pfessione diuina. ¶ Iudei qui sunt p egiptū sunt aīe fideliū in purgato rio existentiū. isti tam sancti in diuina vi/sione recepti q̄ hoies in hac vita pstituti/ dicūt salutem hoc est adoptōem eternoꝝ premiorū et pacem bonā hoc est absolu/tionem peccatoꝝ. ¶ Nos solemus hoies et istentes in longinqua regione p nuncios salutare. fideles mortui in purgatorio cō stituti sunt a nobis qui sumus in hac vi/ta et a sanctis qui sunt in patria remoti tā q̄ ab vtrorūq̄ statu elongati, salutemus ergo ipsos p fidelē nunciū deuote orōnis/ mandātes eis pacem bonā siue liberatōis et salutē eterne remuneratōis. ¶ Tercij fi/deles sunt puersi et isti morientur in deser/to diuina gratia destituti. ¶ Joelis ij. post eū solitudo deserti et non est qui effugiat ¶ In huius signū multa corpa in egipto defunctoꝝ in terrā pmissionis delata sūt et. xij. patriarcharū, sz nō legimus q̄ ossa aliq̄ in dēsto mortuoꝝ deportata fuerīt in terrā pmissionis/ qz p illis qui sunt in egi pto id est in meroze purgatorij orat eccle sia/ vt deportētur in terrā pmissionis. hoc est vite celestis/ sed non orat pro illis qui mortui sunt in terra deserti diuina gratia destituti. hoc est p reprobis. sic ergo notat/ pūtis vite generalis defectus cū dicitur. ¶ Omnes morimur. ¶ Secō notatur vite brē vniuersalis appetitus cū dr. et in gaudiū volumus venire. Sed qz hodie cythara nostra in luctū debz verti/ et organum no/strū in vocem flentiū pmutat/ i. ¶ Job. xxx. ¶ Nihil ad pūs de gaudio dicemus. ¶ Nam beati qui lugēt qm̄ ipsi consolabūtur. ¶ Jo ban. xvj. ¶ Plorabitis et flebitis vos mun dus aūt gaudebit/ sed tristicia vestra verte tur in gaudium. ¶ Istud autem gaudium non est momentaniū sed eternū/ vñ sub/ditur gaudiū vestrū nemo tollet a vobis. Ad quod gaudium nos perducere digne tur qui viuit et regnat.

¶ De animabus ¶ Sermmo. ij.

Miseremini mei saltē vos amici mei qnia ma/nus dñi tetigit me. ¶ Job. xix. Verbum istud est verbū iustorū in pena purgatorij positorū, et notātur tria in ver bo ppōsito. ¶ Primo enī ostendūt miseriaz sue afflictionis cum dr miseremini mei miseremini mei. ¶ Secō excitāt affectionē specialis miserationis cū dicit saltez vos amici mei. ¶ Tercio subdūt ratōem sue in/uocationis cum dicit/ quia manus dñi te tigit me. ¶ Primo ergo ostendunt mortui in purgatorio positi miseriā sue afflictōis cū dicit miseremini mei miseremini mei Et sciendū q̄ tm q̄ triplex est miseria, est enī miseria culpe, miseria pēnitētie, et est miseria pene purgatorie/ scōm hoc est tri/plex misericordia. est enī misericordia cō/donās. est misericordia pfolās/ est etiā mi sericordia liberans. ¶ Prima ergo miseria est culpe, puer. xiiij. sz miseros facit popu los peccatū. hoies in statu gre tanq̄ diui tes et nobiles ornant varietatibꝫ vtutuz. ¶ Dotant thesauro diuinoꝝ donorū et spū alium carismatū, puer. viij. ¶ In viis iusti cie ambulo. in medio semitarū iudicij/ vt ditem diligētes te et thesauros eorū im/pleā. sz cum peccator a gra in peccatū ruit efficit paup et miserabil. ¶ Apoc. iij. miser es et miserabilis et paup et cecus et nudus ¶ Ista miseria culpe vt diximus āmouet p misericordiaz pdonantē. ¶ Habac. iij. cū ira/tus fueris misericordie recordaberis. dñs enī iratus fit nobis, pter nrāz offensam, sz mise ricordia recordat, pter suā pissimā beni/gnitatatē. ¶ ad Ro. ij ignorās qm̄ benigni tas dei ad pnāz te ducit/ benigna dei mia

est sicut adamas. Nam sicut adamas attrahit ferrum sic diuina misericordia attrahit cor durum in peccatis obduratum. Secundo est miseria pene. Jaco. iiij. miseri estote et lugete. homo quantumcunq; diues quantumcunq; nobilis si vere de offensa penitet debet se reputare miserum et se habere ad modum miseri. j. paralip. xxj. legitur q; cum dauid peccasset numeratione populi et desineret plaga in pplo cecideruntq; dauid et maiores natu israel pni in terra vestiti cilicijs sicut purpura regum et nobilium ita cilicium est penitentium se p; pmissis peccatis miseros reputantium. Ista miseria penitentium amouetur p; misericordia psolationis dine. vñ ibidem legitur. q; misertus est dñs sup magnitudine mali dixitq; angelo qui percutiebat sufficit. cessat iam manus tua. sic ergo vere penites debet se ostendere miserum et abiectum ad delendum superbiam. ita debet se ostendere luctuosum p; tra ineptaz letitiam vel lasciuiam. vt sic impetret consolationem diuinam. Matth. v. Beati qui lugent q; ipi consolabuntur. piissimus enim dñs et pr misericordiarum et deus totius consolationis qui psolatur nos in omni tribulatione nra. Tercio est miseria pene purgatorie. Job. xiiij. Homo natus de muliere breui viues tpe repletur multis miserijs. Homo natus de muliere. ecce fragilitas conditionis. breui viuens tpe. ecce breuitas duronis. replet multis miserijs. ecce multiplicitas afflictionis. anie enim iustor in purgatorio puniuntur multiplicitate penarum. Primo enim puniuntur ministrorum errores. sicut enim dicimus q; iesus ductus est in desertum a spu sco. vt tentaretur a dyabolo. ita credimus q; anime iustor ducantur ad purgatorium ministerio angelor sanctorum. vt ibi purgentur ministerio angelorum malorum. Quis eorum intentio non sit animarum purgatio. sed earum afflictio. istorum ministrorum infernaliu horribilis visio que est magna cruciatio. Job. vij. Per visiones horrore me p;cuties. Secunda miseria est ex penarum magnitudine. Job. x. non leuabo caput saturatus afflictione et miseria. magno pondere no pmitur qui adeo affligitur q; no pt leuare caput. et in hoc magnitudo penarum purgatorij designat. de hoc loques beatus Aug. ait. q; ista pena ignis purgatorij maior est q; aliqua pena qua vnq; ho in hac vita expt fuerit. Tercia miseria in purgatorio e ex viriu imbecillitate. Non enim ibi anie pnt se iuuare qui ibi non est tpus merendi. sed tempus recipiendi. Apo. xiiij. ammodo iam dicit spiritus vt requiescat a laboribus suis. opera enim illorum sequuntur illos. Idcirco inuocant affectum nostre miserationis. dicentes miseremini mei tc. et nos debemus eis p; pati et eorum misereri. ecclesiasticus. xviij. miseratio hois circa proximum. Ista triplex miseria remouetur p; misericordia liberantem. dicit enim. miserator et misericors cuius misericordia sup; oia opa eius. propter miseria inopum et gemitu pauperum nunc exurgam dicit dñs. Dona in salutari. dñs exurgit ad liberationem animarum. et saluationem earum. compatiendo miserie ipsarum. q; se iuuare no pnt. gemitu pauperum p; seipsis in hac vita afflgentium. Sciendum ergo q; tria sunt que nos monere debent ad rogandum p; fidelibus dei defunctis. Primum est connexio ecclesiastice vnionis. Ro. xij. sicut enim in vno corpore multa membra habemus. omnia aut membra non eundem actum habent. ita multi vnum corpus sumus in christo. singuli aut alter alterius membra. vnde sicut ego video q; occulus no solum videt sibi. sed pedi. et manus non solum operatur sibi sed ori. et pes non solum portat seipsum sed corpus totum. Ita debemus esse solliciti no solum p; nobis. Sed pro; primis nostris viuis et defunctis. ij. Machabeorum xij. sancta et salubris cogitatio est. p; defunctis exorare vt a peccatis soluantur. Modo p; primi nostri dilectissimi tenentur ligati in purgatorio vinculis peccatorum venialium.

et reatibus mortalium/de quibus penitē tam non egerūt. ideo pijs supplicatōibus/ et feruore ꝓcedētibus vincula eoꝝ virtū/ pamus et eorū solutionē a dño impetremus. Jud. xvj. Rupit vincula quō si rūpat quis de stuppa filū torti ſputamine. cum ardorē ignis accepit/hoc dicitur de sampsone qui interpretat sol eorū/p quē christus signatur. qui ad ardorē feruētis orationis vincula fideliū defunctorū dirupit/ Secūda ratio/ꝓpter quā debemus rogare/p fidelibus defunctis est/ꝓmptitudo diuine miserationis/vñ vox fideliū defunctorū in purgatorio positorū ꝑt esse. Isa. xxxiij. Dñe miserere nr̄i. Te enī expectamus esto brachiū nr̄m in mane et salus nostra in tpe tribulatōis/qđ est tempus purgationis in quo fideles dei defūcti/p tribulationes et afflictōes purgant̄ a peccatis suis/et quasi rīdens deus ad inuocationē aīe in purgatorio posite dicit. Isa. liij/Ad punctū in modico dereliqui te/et in miserationibꝫ magnis cōgregabo te/qñ quicquid finē habet breue est et momentaneū respectu eternitatis/et cū finez habeat ignis purgatorij. ideo ad punctū in momēto dicūtur iste aīe derelinqui. id est afflictōibꝫ exponi. sequit. Et miserationibus magnis ꝓgregabo te/tūc in miserationibꝫ magnis ꝓgregat aīas purgatoꝝ qñ collocat eas in ꝓgregatione sanctorū/ps. In cōsilio iustoꝝ/et congregatōe/magna opa dñi. Terciū quod nos debet mouere ad rogandū ꝓ fidelibus defunctis est assecutio ꝓsimilis subuentionis/ Jacob. v. Beati misericordes/qñ ipsi misericordiā consequūtur/ Justi enim nostris supplicationibus liberati non ꝑnt nobis esse ingrati/ cum sint in gratia cōfirmati/et ideo sicut rogamus ꝓ ipsis. sic et ipsi rogabūt ꝓ nobis fidelissimis/et feruidis orationibꝫ. ij. Machab. vlti. Hic est qui multū orat pro populo/et vniuersa/scā ciuitate. Hieremias/ꝓpheta dei/sic ergo ostendūt fideles defuncti miseriā sue afflictōnis cum dicitur/ miseremini. Secundo excitant affectionē ſpecialis miserationis. cum dicūt saltem vos amici mei. Sciendū est ergo/q̄ debemus esse fidelibus dei defunctis amici veraces in ꝓmissione/fideles in dilectione/ feruentes in oratione. Primo ergo debemus esse fidelibus defunctis amici veraces in ꝓmissione. puer. vi. Si ſpoponderis ꝓ amico tuo/defixisti apud extraneum manuz tuā. et sequit. Fac ergo qđ dico fili mi/et teipsuz libera. qz incidisti in manū ꝓximi tui/discurre festina/suscita amicum tuum. Boies ſpondent/ꝓ amicis suis. qñ seculares vel regulares pauperes bona ipsorū recipiētes obligāt se ad capellanias vel anniuersaria annua facienda ꝓ ipsis/sed tūc apud extraneū aīas suas defigūt. qñ non soluētes quod ꝓmiserūt indignationē omnipotētis dei incurrūt/dñs ꝓximus noster est bñficia largiēdo. sed extraneus erit/ꝓ receptis rationē exigēdo/nos videmus q̄ pater ſcōm leges humanas tenetur filū latronē vel homicidā abiurare. hoc est q̄ non sustentabit eum. nec prestabit auxilū nec consiliū iurare. sic facit dñs ꝑm legem iusticie sue. ipse enī filios ꝓ creationē qui latrones sunt recipiendo bona mortuorū. et non soluēdo quod eis ꝓmiserunt/qui etiaz in hoc homicide animarum quasi abiurādo a facie sua repellit. et exhibet se eis tanqz extraneum. ps. lxviij/extraneus factus sum fratribus meis. et peregrinus filijs matris mee. sic ergo apd extraneum animas suas defigunt/qui fidelibus defunctis non soluunt quod promiserant/vnde sequitur. Discurre per collegia sanctorum. ab eis petens liberationē fidelium defunctorum/festina ne morte preoccupatus gemas et defleas te fuisse negligentem. et non soluisse promissum. vnde et sequitur. Suscita amicum tuum hoc est fidelem in hoc pondere penarum quasi sepultū/vt resuscitatus ascēdat ad gloriam sanctorum. Secundo debemus esse fidelibus defunctis amici fideles in

dilectione. Eccle. vj. amicus fidelis protectio fortis. Qui autem inuenit illum inuenit thesaurum. Ysti reges et potentes ideo solent thesaurisare vt possint ad thesaurum suum tempore necessitatis recurrere, sic solēt fideles mortis certitudinem habentes horaz aūt mortis penitus ignorantes testamēta sua cum magna delectatione condere, et sic bona sua in vsus paucorum tanꝯ in thesauro recondere, vt inde pauperes bona ipsoꝝ recipientes teneantur eos loco et tpe iuuare, et hoc precipue in purgatorij afflictione. Eccle. vj. si possides amicum in tentatōne posside illum, in tentatione scz illius purgatorie afflictionis. de qua. ecclē. xxvij. Clasa figulj probat fornax. et hōies iustos tentatio tribulationis. Tercio debemus esse fidelibꝰ defunctis amici feruentes in orōe. Cant. viij. Qui habitas in ortis amici auscultant te. Fac me audire vocem tuam. Ista pñt esse verba dñi ad suffragia fideliū defunctorum et hortantis. debemus habitare in ortis. id est in ecclesia militante. in q̄ debemus esse tanꝯ arbores fructuose, pferentes fructus opationis bone. vt possimus fidelibus defunctis subuenire. Vñ Can. iiij. Ecclesia ortus conclusus dicit. ortus, pter pductionem bonorum operū. Sed dicitur conclusus, pter custodiam mandatorum. Iste ortus etiā mūnitus est p̄ ꝓpugnacula cōsilioꝝ amici nostri in purgatorio positi volūt audire nostre pie supplicatōnis vocem, qui sumus in orto meritorum cōstituti, nec immerito. quia p̄ suffragia bonoꝝ breuiatur pena iustoꝝ in purgatorio existentiū. Josue. x. dicitur. q̄ iosue rogauit dñm vt non moueretur sol contra gabaon. nec luna contra vallē baylon. et ibi dicitur q̄ steterit sol p̄ spaciū vnius diei obediente deo voci hominis. si ergo elongata est dies ad vocem vnius hominis ad impugnationē inimicorum, fortiori ratione ad supplicatōem omniū fideliū breuiabit̄ pena iustoꝝ in purgatorio positorum, propter quod dicit dominus illud quod sequitur. fac me audire vocem tuam. Dominus enim libenter audit vocem columbinā mansuetā et bulem luctum pro gemitu habentem. Judith. ix. nō enim superbi tibi ab initio placuerunt. sed humiliū et mansuetorū semper tibi placuit deprecatio. Tercio ponūt fideles in purgatorio constituti rationem scilicet inuocationis cum dicit. quia manus domini tetigit. Sciendū q̄ manus domini quandoq̄ se extendit per largitionem benefactorum, quandoq̄ tangit per purgationem peccatorum, quandoq̄ eripit per liberationem purgatorum. Primo ergo manus domini se extendit p̄ largitionem bonorum. Prouer. j. vocaui et renuistis. extendi manum meam et non fuit qui aspiceret, vocaui ad penitentiam. et renuistis, pter cordium vestroꝝ duriciam. Extendi manum meam per beneficiorum largitionē, et non fuit qui aspiceret propter nimiā ingratitudinem. sed eorum sequitur damnatio, cum dicitur. ego in interitu vestro ridebo. Secūdo tāgit manus domini p̄ purgationem peccatorum. Job. ij. Mitte manum tuam et tāge os eius et carnem eius, et videbis q̄ in facie benedicat tibi, sathan qui beatū Job acceperat ad flagellandum dicebat. Mitte manum tuam, hostis enim antiquus super nos nihil habet nisi a domino permissus. Nec mirum si nihil super dignitatem hominum qui nisi a deo permissus potuit in gregem porcorum. Math. viij. Si eicis nos hinc mitte nos in gregem porcorum. Diabolus nihil intendebat nisi sancti iob afflictionem interiorem et exteriorem, vnde dicebat. Tange os eius quantum ad afflictionem interiorem, et carnem eius quantum ad afflictionez exteriorem. Intendebat etiam anime sancti viri subuersionem, vnde dicebat. et videbis q̄ in facie benedicat tibi, sed quia diabolus disponebat ad fraudē. dominus

ordinauit ad coronam. nec fuit flagellatus a domino sanctus vir propter demeritum peccatorum. sed propter cumulum meritorum et augmentum premiorum. ¶ Tercio manus domini eripit per liberationem purgatorū. ps. cxliij. Emitte manum tuam de alto. eripe me et libera me de aquis multis. ¶ Bene purgatorij quandoq; dicuntur aque propter abundantiam. quandoq; ignis propter acerbitatem. et tam de abundantia penarum q̄ de acerbitate consueuit dominus suos liberare. Isaie. xliij. Cum transieris per aquas tecum ero. et flumina nō operient te. cum ambulaueris in igne non combureris. et flamma non ardebit in te. quia ego sum dominus tuus sanctus israel saluator tuus. sic ergo dominus liberat suos a locis penarum. q̄ ipsos eleuat ad gaudia sanctorum. Ad que nos perducat.

¶ De scō Martino Sermo primus.

AB infantia creuit mecum miseratio. Job. xxxj. In verbo proposito notantur duo. a quibus commendatur beatus martinus. ¶ Primo enim commendatur a dulcedine affectus pietatis. cum dicitur miseratio. ¶ Secundo a fecunditate status proficientis et diuturnitate temporis. cum dicitur creuit mecum ab infantia. Sciendum ergo q̄ compassio in quatuor consistit. ¶ Primo in detestatione peccatorum preteritorum vt pereant. ¶ Secūdo in cautela futurorum. ne fiant. ¶ Tercio in reuelatione miserie proximorū. ne egestate deficiant. ¶ Quarto in eruditione indoctorum. ne a tramite veritatis exorbitent. ¶ Primo ergo cōsistit miseratio in detestatione peccatorum vt pereant. Michee. vj. Indicabo tibi o homo quid sit bonum. et quid dominus requirat a te vnicq; facere. Judicium. hoc dicitur in discussione anime causarum. et diligere misericordiam. et hoc in liberatione anime peccatorum vinculis alligate. et sollicite ambulare cum deo tuo. hoc dr̄ per cautelā et circumspectione vite. Deutro. iiij. Custodite animas vestras sollicite. Debet enim homo custodire a superiori. ne elatōe euanescat. ab inferiori. ne voluptate sordescat. ab interiori. ne per negligentiaz torpescat. ab exteriori. ne immoderatis cupiditatibꝫ exardescat. ¶ Secundo consistit miseratio in cautela futurorum peccatorum. ne fiāt. Eccle. xxxvj. Miserere nostri deus oīm. et respice nos. et ostende nobis lucem miserationum tuarū. Tria dicit contra tria que facit peccatum. reddit enim miseruz. et quantum ad hoc dicit miserere nostri. Apoca. iij. Tu dicis quia diues sum. et locupletatus et nullius egeo. et nescis quia tu miser es. et miserabilis et pauper. et cecus et nudus. Tu dicis quia diues sum. thesauro virtutum. et locupletatus incremento bonorum operum. et nullius egeo scilicet fulcimento aliorum. Ita dicit ypocrita. sequitur. et nescis quia tu miser es in affectu. et miserabilis in intellectu. et pauper miseria peccatorum. et cecus ignorantia agendorum. et nudus carentia virtutum. ¶ Secundo peccatum facit hominē vilem et abiectum. contra quod dicitur. et respice in nos per gratiam acceptantem. que facit hominem deo charum. animo uendo seruitutem et conferendo spiritus libertatem. Ro. viij. Non enim accepistis spiritum seruitutis iterum in timore. sed spiritum adoptionis filiorum in quo clamamus abba pater. ¶ Tercio peccatuz reddit hominem incircumspectum. cōtra quod dicitur. et ostende nobis lumen miserationum. non recte ambulat homo cū sibi relinquitur. Piere. x. Scio domine quia nō est hominis via eius. nec viri est vt ambuler et dirigat gressus suos. homo enim sibi derelictus ambulat vias elationes montosas. voluptate lutosas. errore

rtuosas/sollicitudine spinosas/odio vel rancore saxosas. Tercio consistit miseratio in releuatione miserie proximoru3 ne egestate deficiant. Eccle.xviij. Miseratio hominis circa primu3 suum/misedia autem dei super omnem carnem. Miseratio hominis debet esse circa proximum suum propter eternum supplicium vt euitetur. Tobie.iiij. Elemosina ab omni peccato et a morte liberat et non patietur ire aias in tenebras. Secundo debet esse miseratio hominis circa proximum suum/propter futurum premium vt acquiratur. Ibimo.iiij. Quomodo poteris ita esto misericors. si multum tibi fuerit abundãter tribue. si vero exiguum tibi fuerit etiã exiguum libenter impartiri stude/premium enim bonũ thesaurisas tibi in die necessitatis. Tercio propter charitatem que est concordia mentium. vt conseruetur. j. Johan. iij. Qui habuerit substantiam huius mũdi et viderit fratre3 suum necessitatem habere/et clauserit viscera sua ab eo quomodo charitas dei manet in eo/in fidelibus enĩ christi debet esse vnitas cordium. Actuum.iiij. Multitudinis autez credentium erat cor vnum et anima vna in deo. Hanc vnitatem cordium debet sequi distributio rerum. ij. Thor. viij. Vestra abundantia inopiam illorum supplet. Quod bene impleuit beatus martin? Cum enim diuisset dominus/qui habet duas tunicas det non habenti. Hoc beato martino non suffecit sed pallium quo operiebatur diuisit et pauperibus distribuit. Helyas pallio diuisit aquas vt trãsiret iordanem. iiij. Regum. ij. Sed beatus martinus pallium diuisit vt releuaret pauperis egestate. Joseph diuisit pallium vt vitaret fornicationez. Geñ. xxxix. Beatus martinus diuisit pallium. vt calefaceret christum in membris suis frigus sustinentem. vnde in legenda eius. martinus adhuc cathecuminus hac veste me contexit. sic ergo miseratio hominis debz esse circa proximu3 suum. Misedia autem domini super omnez carnem id est hominem (et non dicit circa sed super cum loq̃tur de misericordia domini/quia misericordia domini superat omnem miseriam hominis. ipse enim preuenit voluntatem hominis. ps. lviij. misericordia eius preueniet me/coronat perseuerantez. ps. ciij. qui coronat te in misericordia et miserationibus. Quarto cõsistit miseratio in eruditione indoctorum. ne a tramite veritatis exorbitent. Eccle. xviij. Qui misericordiam docet et erudit. quasi pastor gregem suum. et sequitur. Nonne ardorem refrigerabit ros. sic et verbum melius q̃z datum. Tria dicit quantum ad tres status hominum. scilicet incipiẽtes. et respectu illorum debet esse eruditio. id est extra ruditatem positio/proficientes quantum ad illos dicit docet. perfecti quantum ad illos dicit quasi pastor gregem suum. Sicut enim grex regitur voluntate pastoris. sic homo religiosus qui est in statu perfectionis debet duci voluntate prelati sui siue superioris. Et preponit sapiẽs elemosinam spiritualem corporali. cum dicit q̃ verbum melius est q̃z datum. elemosina enim corporalis non ordinatur nisi vt indigentiam proximi releuet. sed elemosina spiritualis q̃ est in doctrina verbi dei dirigit intellectum/ne a tramite veritatis obrret/reprimit appetitum ne indebitis honoribus anhelet. mitigat affectum ne cupiditatibus estuet. refrenat effectum ne in ordinatis voluptatibus se inclinet. Beatus ergo martinus non solũ subsidio corporali sed etiam spirituali/proximoru3 inopiam releuauit. et ipsos telis spiritualibus ad impugnandam eorum audaciaz muniuit. ij. Jacha. xv. Armauit eos nõ clipei aut hastę munitione/sed sermonibo optimis et exhortationibus frequenter cõtra hereticos disputauit. et eos mirabiliter confutauit. Augustin? Aduersus garrulos rõnatores/elatiores q̃z capaciores

rationibus catholicis et similitudinibus ꝓgruis ad assertõez defensionẽqꝫ fidei est vtendũ/sic ergo primo ꝓmendaꝫ beatus martinus affectu pietatis·cũ dr miseratõ

Sequiꝫ/creuit mecũ ab infantia/vbi cõmendaꝫ a fecũditate status ꝓficiẽtis ex diuturnitate tpis/Creuit igitur btũs martinus ẽqdrupliciter/Primo in executione mãdatorꝫ in statu militari/Secõ in aggressione ꝓfitorꝫ in statu monachali/tercio in regimine subditorũ in statu epali/quarto in opatõe miraculorũ ad ostensionẽ virtutis dei et interioris sanctitatis/Primo ergo creuit btũs martinus in executione mandatorũ in statu militari. Geñ.xxj.creuit ysaac et ablactatus est·fecitqꝫ abraam grande conuiuiũ in die ablactatõis eius. Ysaac interpretaꝫ risus/in quo homo fidelis qui se exercet in mãdatis euangelij cristi signaꝫ/qui nõ ex tristicia aut ex necessitate sed ex amore illa implere tenetur/Breuis em̃ differẽtia noui ⁊ veteris testamenti est timor ⁊ amor/sicut dicit Augustinus/Iste debet crescere vt de bono in melius incedendo semp ꝓfectior habeaꝫ·Jo.xv.Posui vos vt eatis ⁊ fructũ afferatis et fructus vester maneat· Posui vos nõ vt sedeatis vt claudi.non vt iaceatis vt porci·non vt circũeatis vt vagi.non vt retrocedatis vt ebrij·sed eatis vt nũcij/ad brauium supne vocatõnis destinati/et afferatis fructum bone opationis.et fructus vester maneat in horreũ eternitatis·sequiꝫ·Et ablactatus est·in ablactatõe signatur recessus a dulcedine voluptatis carnalis/que necessaria est ad executõem mandatorũ dei ⁊ declinationez iniquitatis/Isa.xxviij·Quẽ docebit sciẽtiã/⁊ quẽ intelligere faciet auditũ/ablactatos a lacte/auulsos ab vberibus·ps·cxviij·A mãdatis tuis intelleri/ꝓterea odiui omnẽ viam iniquitatis/sequiꝫ·Fecitqꝫ abraã grande conuiuium in die ablactatõis eius. Abraam interpretatur pr̃ multarũ gentiuz/in quo signaꝫ cristus/qui est pr̃ oim credentiũ.

Et iste pater conuiuium facit/qñ hoiem a dulcedie voluptatis carnalis abstrahit/et ad mandatorũ suorum executionem inducit. Apoca.iij/Si quis audierit vocez meã p mandatorũ sciz intelligentiã/et aperuerit mihi ianuam p eorũ executionẽ·intrabo ad eum/p gr̃e infusionem.et cenabo cum illo et ipse mecum/p mutuam cõdelectationẽ.delicie em̃ sunt homini habere deum socium· et delicie sunt dño habere corda fideliũ·puer.viij.Delicie mee esse cum filijs hoim/quomodo aũt in executione mandatorũ dei creuit btũs martinus/ in legenda eius in pluribꝫ locis cõtineꝫ.

Secõ creuit btũs martinus in aggressione ꝓfitorũ in statu monachali·puer.iiij Justorum semita quasi lux splendens ꝓcedit ⁊ crescit vsqꝫ ad pfectam diem/semita est director vie·in quo signãtur religiosi/qui et supra stratam pubilcam mandatorum addere debẽt compendiũ consiliorum/qđ signatur·ij.Regũ.xviij·vbi dicitur qꝫ currebant achimaas et chusi/curritqꝫ achimaas p viam compendij ⁊ pervenit citius ad dauid/achimaas interpretatur fratris mei onus. In quo signatur religiosus qui supra se accepit dñicum iugum siue onus·Matth·xj.Tollite iugum meum supra vos/et sequitur. iugum meum suaue est et onus meum leue/Chusi interpretatur archanũ siue ꝓfunditas·in quo signantur sapientes huius mundi. qui profundi sunt in cogitationibus suis Isti non curant de via compendij/imo deridẽt et impediunt volentes aggredi·j.Chorinteorum·j.Elidere vocationem vestram fratres quia non multi sapientes secundum carnem/non multi potentes. nõ multi nobiles.sed que sunt stulta mũdi elegit deus.vt confundat sapientes· Istorum iustorum semita hoc est aggredientium viam compendij debet esse quasi lux per mundiciam/splendens per boni exempli ostensionem/procedens per meritorum cumulationem/et hoc vsqꝫ ad p/

fectam diem p finalez perseuerantiā vsqz ad supernam visionem. Psalmo. lxxxiij. Melior est dies vna in atriis tuis super milia. Tercio creuit beatus martinus et debet crescere quilibet bonus prelatus in statu prelationis. in regimine subditorū. iij. Regum. iiij. Dauid proficiens et seipso semper robustior. Domus autem saul decrescens quotidie. Dauid interpretatur manu fortis. aspectu deliderabilis. et signat prelatum qui debet esse fortis per constantiam. aspectu desiderabilis. ppter sapientiam. iij. Regum. x. Vniuersa terra desiderabat videre vultum salomonis. vt audiret sapientiam in corde eius. Iste dauid id est prelatus debet esse proficiēs per doctrinam. Hieremie. xij. Plantasti eos et radicem miserunt et faciunt fructum. Istud dicitur de prelatis quos plantat dominus. Isti faciunt fructum vt beatus martinus et sui consimiles. Sed sunt alij qui plantantur ab hominibus. Osee. viij. Ipsi regnauerunt et non ex me. principes extiterunt et non cognoui. Isti non faciunt fructum sed fructum destruunt. Sed tales magni vocatores hodie libentius eligunt qz animarum zelatores. Danielis. xiiij. Nonne tibi videtur esse bel deus viuens. an non vides quanta comedat et bibat quotidie. Sic ergo debet prelatus esse proficiens per doctrinam. sed semper seipso robustior per patientiam. Prouerbiorum. xix. Doctrina viri per patientiam dinoscitur. Sequitur. Domus autem saul decrescens quotidie Saul interpretatur abutens. in quo heretici designantur. qui auctoritatibus sacre scripture abuuntur. isti tempore beati martini decreuerunt quia ab ipso frequenter superati fuerunt. eorum vanitatem refellendo per solidam veritatez. Augustinus de doctrina christiana. Gratanter recipit osculum columbinum pulcerrima et delectabilissima charitas. dentez vero caninum vel euitat charissima bumilitas. vel retendit solidissima veritas. Quarto creuit beatus martinus miraculorum operatione ad ostensionem virtutis dei et interioris sanctitatis. Ecclesia. ij. Coniungere deo et sustine. vt crescat in nouissimo vita tua. Beatus martinus fuit coniunctus deo per vinculum charitatis. sustinuit autem per fortitudinem sapientie in aduersis. et ideo in nouissimo creuit vita eius choruscando miraculis. Ipse enim fuit beatus homo diues qui post aurum non abijt. nec speauit in pecunia et thesauris. imo inuentus est sine macula. et ideo nō est mirum si fecit mirabilia in vita sua. Ecclesiastici. Luce. simo primo. quia ergo beatus martinus plenus fuit miseratione et misericordia. plenus charitate et mundicia. Ideo modo mundo corde videt deum in gloria. Ad quam nos perducere dignetur qui sine fine viuit et regnat. Amen.

De sancto Martino Sermo II.

Benedictionez omnium gentium dedit illi dominus. Ecclesiastici. xliiij. In verbo proposito commendatur beatus martinus. et quamuis quilibet confessor in verbo proposito possit commendari. tamen specialiter hoc verbum pertinet ad commendationem beati martini. Status enim ecclesie distinguitur in partes tres. seculares scilicet regulares et pastores. Beatus martinus fuit in hoc statu triplici seculari. regulari. pastorali. etiam in hoc statu dominus ei benedixit. Vnde de ipso proprijssime dicitur. benedictionem omniuz gentium dedit illi dñs. Primo ergo fuit in statu seculari. ad quē statum triplex benedictio requiritur sine

qua nō est salus secularibus. Prima est eruditionis, secunda remissionis, tercia largitionis. De bñdictione eruditionis. Hebre. vj. Terra sup se sepe venientē bibens ymbrem & germinans herbā opportunam illis a quibus colitur, accipit bñdictionem a dño. Terra sunt humana corda que debent struere ymbrē diuine eruditionis, vt germinent & pducant fructū bone opationis. Deutro. xxxij. Cōcrescat vt pluuia doctrina mea, fluat vt ros eloquium meū. Eloquium diuinū est sicut nauis que p aquas sapiētie salutaris deducit aiam vsq; ad fontem eterne beatitudinis, vbi potatur et inebriatur aia torrēte summe voluptatis. ps. inebriabuntur ab vbertate domus tue. Ista ergo terra sic debet ymbrem bñdictionis portare, vt possit herbaz oportunā in se sementem bone opationis habentem germinare, sicut em in veteri lege erat maledicta sterilis que priuabatur fructu ventris, sic in noua lege maledicta est aia sterilis, que nō repletur fructu bone opationis. Sed terra oportune germinans a deo recipit bñdictionez. talis terra fuit beatus martinus, quia sicut de eo legitur, cum esset annoz. x. ad ecclesiam pfugit, secq; fieri cathecuminū postulauit, et ideo a dño bñdictionem accepit, puer. x. Bñdictio dei sup caput iusti. Secda bñdictio in statu seculari est remissionis. Joelis. ij. Quis scit si puertatur & ignoscat, et relinquat post se bñdictionez. Aia misera p peccatū a deo auertitur, nec ipsi facie ostendit sed dorsuz vertit, et i deo dñm adorare nolentes dorsum, nec conuertentes facie ad ipsum. Hiere. ij. Converterunt ad me tergum & non facie. Peccatrix ergo aia reuertere, vt dñs intueatur te, et si non audes ostendere dño faciē tuam sciens ipsam peccatoz fuligine denigratam. Trenoz. iiij. Denigrata est super carbones facies eoz. Laua ipsaz p lacrimosam confessionez. ps. Lauabo p singulas noctes lectum meum, lacrimis meis stratum meū rigabo, hoc est p singula peccata lachrimis meis lauabo, ipse em̄ desiderat eā videre. Cant. ij. oñde mihi facie tuā, et sequif. facies em̄ tua decora. Quis scit ergo si puertatur et ignoscat deus. Dei p pprium est misereri semp & pcere, vñ sicut dulce puocat appetitum, & sicut adamas attrahit ferruz, ita dñs de culpa trahit ad gram pre magnitudine miserationum suarum. Cant. i. traxe me post te curremus in odore vngentoz, et cū sic dñs aiam ad seipsum traxerit, post se bñdictōnem dereliquit. Job. ix. Dies mei pertransierunt quasi naues poma portantes, sicut poma odorē bonū post se relinquūt, ita cum dñs aiam traxerit a culpa ad statum gre, relinquit in ea nitorem pscientie, et odorez bone fame. Banc tñ bñdictionem btūs martinus bene habuit. De ipso legitur primo de statu militari, q liber fuit ab illis vicijs q; bus illud genus hoim implicari solet. Et ideo dicit. eccle. xj. Bñdictio dei in mercede iusti festinat. Tercia bñdictio in statu seculari ē largitōis. ij. cor. ix. qui pce seminat pce & metet, et q seminat in bñdictionib; de bñdictionib; & metet vitā eternā, p similitudinē seminis horat nos deus ad elemosinaz & largitōez, quia sicut ex paucis seminibus multas fruges colligimus, ita ex elemosinis paupib; impēsis magnā retributōz recipiemus. huius largitōis forma & exēplar fuit btūs martinus. q tpe nēcitatis paupi indigēti chlamydē diuisit, eiq; media ptez distribuit. magn? dñs btūs vir, & laudabilis nimis, q dñm iesum xp̄m ad vestes suas tenuit, vñ dictū est voce saluatoris. martinus adhuc catheczuminus hac me veste opterit, & vixerat dñs qui hz duas tunicas det vnā nō habenti, & nō dixit q hz vnā dimidiet nō habēti, vñ btūs martinus pfectōi euāgeliste supererogauit, vñ elemosinas illius enarrabit oīs ecclesia sanctoz. eccle. xxxj. elemosinā bti martini nō solū nō narramus q eccia & tēplū eius fumus. & pietes

ecclesiarum et domorum in quibus pau/peri diuidens suum pallium depingitur. ¶Secundo fuit beatus martinus in statu regulari quia fuit monachus. et in isto sta tu triplex est benedictio. ¶Prima est volũ tarie subiectionis. secunda deuotionis. ter cia est orationis. ¶Prima ergo benedictio religiosi est voluntarie subiectionis/ eccle. iij. ¶Benedictio patris firmat domos filiorum. ¶Nos celestis patris benedictionez accipimus quando nostris superioribus cum humilitate et deuotione obedimus/ Eccle. iij. ¶Filij sapientie ecclesia iustorum/ et natio illorum obedientia et dilectio. talis autem debet esse obedientia boni regularis/ vt relinquat posse nosse et velle/ qđ bene signatum fuit actuum. ix. in conuersione pauli. vbi legimus q̃ cecidit in terram super faciem suam/ in casu notatur. q̃ amittebat suam potentiam/ ¶Qui enim cadit se non esse potentez ostendit. ¶Johã. xxi. ¶Cum esses iunior cingebas. et ambulabas vbi volebas/ cum autem senueris extendes manus tuas et alius cinget te et ducet te quo tu non vis/ ¶Religiosi debẽt esse senes non tam multitudine annorum/ q̃ gravitate morum/ relicta leuitate secularium lasciuiarum/ isti debent extendere manus suas per desiderium supernorum/ istos cingunt prelati cingulis precepto. consiliorum/ et regularium institutionum. ¶Secundo religiosus non debet habere p̃prium nosse. vnde de paulo dicitur/ q̃ apertis oculis nihil videbat/ sic regulares ad religionem venientes quantecunq̃ sint sapientie/ debent tamen omni simplicitate et humilitate obedire. ¶Religiosi solent merito male tractari qui sapientes videntur culpas suas/ defendentes et rationes proponentes ad excusandas excusationes in peccatis. j. Chorin. iij. ¶Si quis videtur inter vos sapiẽs esse in hoc seculo. fiat stultus vt sit sapiens. ¶In religione enim plus laudatur rusticitas sancta. q̃ superbia docta/ q̃ ergo beatus martinus monachus vere obediens fuit. et obediendo superiores suos honorauit. ¶Philipp. ij. ¶Humiliauit semetipsum factus obediens/ ideo a domino benedictionem accepit. Eccla. iij. ¶Honora patrem tuum vt superueniat tibi benedictio a deo. ¶Secunda benedictio religiosi est deuotionis. Gen. xxvij. ¶In pinguedine terre et in rore celi desup erit benedictio tua. ¶Anime multorũ sunt aride pinguedine deuotionis destitute/ quibus nec placent orationes. nec correctiones. nec religionis discipline. isti possunt dicere/ quod legitur numeri. xj. ¶Anima nostra arida est/ et ideo pinguedinem deuotionis a domino debent petere. sicut faciebat dauid qui dicebat/ ¶Sicut adipe et pinguedine repleatur anima mea. et vt exaudiretur eorum petitio debent facere sicut industriosi faciunt/ qui gallinas macillentas iuxta pingues in basta ponunt. vt macillente irrorẽtur a pinguedine pinguiorum. sic in religione fratres aridi deberent se coniũgere melioribus/ et magis deuotis. sed non ita faciunt/ ¶Sed deuotos homines abhominando derelinquũt. et quilibet ad voluntatem suam suum inuenit gulemerum. ¶Proner. xxix. ¶Abhominantur impij eos qui in via recta sunt. ¶Beatus martinus in pinguedine diuine gratie et deuotionis fuit repletus. Genes. xlix. ¶Aser pinguis panis eius/ aser intelligitur beatus martinus. qui tanta pinguedine deuotõnis repletus fuit. q̃ in domo conscientie sue panis et pictantia refectio deuotionis delicios fuit/ sicut vir religiosus commendatur a pinguedine deuotionis. ita commendari debet a certa expectatione superne remunerationis. sicut enim ros ardorem solis nobis obtempe/rat ita expectatio certa superne remunerationis labores nostros mitigat. vñ Gregorius. Cõsiderato premij minuit vim flagelli. nec tritura aree fatigati murmuramus si vberratẽ p̃mioꝝ cõsideramus. ¶Ro. viij. ¶Nõ sunt ꝑdigne passiones hui?

temporis ad futuram gloriam. que reue/labitur in nobis. Ber. Clere non sunt cō/digne ad preteritam culpam que remitti tur ad futuram gloriam que promittitur./

Tercia benedictio viri religiosi. est oratiōnis. Sapi. xvi. Oportet solem preueni re ad bñdictionem tuam. et ad ortū lucis adorare te dñe. Viri religiosi in monasteriis ꝓstituti bene solent solē ad benedictionem preuenire. quia solēt ante diē ad horas matutinas ad bñdicendū deū. et laudandū surgere. et huius ratō est. qz nō habent illos tumultus in vigilijs nocturnis. quos solent habere in clamoribus seculi. Osee. ij. Ducā eum in solitudinē. et loqr ad cor eius. Dñs non vult secreta sua in foro. et molendino reuelare. et ideo animā cui secreta reuelat vult in solitudinez. hoc est in carentia tumultuū ꝓsistere. sic ergo oportet solem ante bñdictionem preueni re. sequit. et ad ortū solis adorare te dñe. Ortus solis ē charitas gratie nos illustrātis. que dum in cordibus nris oritur. magis. et magis ad rogandū dñm incitamur. et vult dñs nos ab ipso petere qđ ipse paratus est nobis dare. Luce xj. Petite. et accipietis. pulsate et aperietur vobis. et totū dñs ad vtilitatē nostrā cōuertit. quia ad ipsius exhortationē orando cor nostrū dilatatur. ꝙ dilationem ampliatur vt dona dei in maiori abundātia recipe possumus. Math. xxv. Dedit vnicuiqz ꝓm ꝓpriam virtutem. Tercius status sancti martini fuit pastoralis. et in illo statu triplicē bñdictionem assecutus fuit. Prima benedictio fuit ꝓsecrationis. secūda prędicatōis. tercia eterne retributionis. Prima ergo bñdictio fuit ꝓsecrationis. ps. Preuenisti eum in bñdictionibꝫ dulcedinis. posuisti in capite eius coronā de lapide precioso. Dñs preuenit beatū martinū ad culmen dignitatis pastoralis. hūiles enim qui dignitates refugiūt a dño preueniūtur et ꝓficiūtur. sed ambicioſi qui totis viribus ꝓcurant ꝓfici. dñm preuenire volūt et qñz turpiť repellūť. Iz btūs martinus a dño fuit preuētus. et hoc in bñdictione dulcedinis. Quāte enī dulcedinis fuerit de ipso legimus. Dum enī in morte eius dicerent discipuli sui. salua sunt ꝑmia tua potius nostri miserere quos tales/piꝫ visceribus commotus fleuisse ꝓhibetur et dixisse. Domine si adhuc populo tuo sum necessarius non recuso laborem fiat voluntas tua. Ecce quāte dulcedinis beatus martinus. iam enim quasi vnum pedem habebat in paradiso. et si placuisset domino ꝓ vtilitate discipulorum volebat remanere. hic est apis dominica de qua Eccle. xj. Breuis in volatilibus apis et initiū dulcoris habet fructus eius. Apis succos amaros florum colligit. et ipsos in mellis dulcedinem cōuertit. sic sancti viri quicquid sustinent ꝓpter christum per deuotionem sibi in dulcedinem cōuertunt et mel de petra. et oleum de saxo durissimo sugūt. Deutrono. xxxij. Sugeret mel de petra et oleum de saxo durissimo. sequitur. Posuisti in capite eius coronam de lapide precioso. Hoc fuit in die consecrationis quādo in archiepiscopū thuronen. consecratus fuit. quā do mitra pontificalis que circulum aureum solet hr̄e capiti suo imposita fuit. Eccle. xlv. Corona aurea super mitram eius expressa signo sanctitatis. et tunc a domio benedictus benedixit populo domini. Eccle. xxxvi. Secundum benedictionem aaron da populo tuo. Aaron de mādato domini consecratus ꝑ moisen. Exodi. xxix. Fundes oleū vnctionis super caput eius. Et hoc ritu consecrabitur. vnde ex hoc cōsuetudo inoleuit. ꝙ gratia episcopi consecrati benedicunt populis. Unde cum solenniter celebrat episcopus Clamat dya conus humiliate vos ad benedictionem.

Secūda benedictio quam habuit in statu pastorali fuit predicationis. Prouer. xj. Qui abscondūt frumenta maledicentur in populis. benedictio domini super ca

put vendentium frumenta sunt scripture sacre verba que non debent abscondi sed in publico ꝓponi et per diligentes exposiones dicuntur vendi sacre scripture et ipso noīe venditōnis exprimere qz sicut ꝑ multa verba ad ꝓsummationē contractus deuenit ita per multa verba ad lucidam cognitōis spūalis intelligentiā peruenitur. Spūalis eñ intelligēcia in sacra scriptura est sicut nucleus in testa quia dum duriciā obscuritatis sacre scripture ꝑfidem ꝛ lucidā expositionem frangimus ad dulcedinē nuclei spūalis intelligēcie peruenimus. hanc bñdictionē habuit beatus martinus qz et frumēta sacre scripture ꝑfecte ꝑ ꝓdicatōz dispēsauit ꝛ ꝓtra hereticos acrime disputās pugnauit. eccle. xxxix. Bñdictio illius q̄si fluuius inundauit ⁊ terram bñdictio quā habuit btūs martinus in statu pastorali fuit eterne retributōis. ij. Pe. iij. in hoc vocati estis vt bñdictionē hereditate possideatis. qñ principes seruientibus suis dāt possessiones ad virā suā curialitas est sed nō est plena. sed qñ dāt eis ꝛ heredibus suis tūc est possessio hereditaria ꝛ est curialitas ꝑfecta. ſm istū modū loquit scriptura qñ dicit in hoc vocati estis ⁊c. Ro. viij. si filij ꝛ heredes. heredes quidē dei coheredes aūt christi. hāc bñdictionē habuit btūs martinus. Gen. xxiij. ingredere bñdicte dñi. Cur ibi eñ para est bñdictio eterne retributionis. Ad quam nos ꝓducere dignetur. ⁊c.

De sancta Cecilia Sermo primus.

Mulier timens dñm ipsa laudabitur. puer. vlti. In verbo ꝓposito describitur beata Cecilia a tribus. Primo a cōditione seruus naturalis. cum dicit mulier. Secōdo ab humilitate debite subiectionis. cū dicit timēs deū. Tercio ab honore digne ꝓuersatōnis. cū dicitur ipsa laudabitur. Quantū ad primū sciendū ꝙ beata cecilia fuit mulier sedula. mulier sc̄a. mulier fortis. siue firma. Primo ergo btā cecilia fuit mulier sedula. eccle. xxvi. Cōta mulieris sedule delectabit virū suū ⁊ ossa illius impinguabit. Btā cecilia dicit mulier sedula qz discreta ⁊ argumentosa. vñ de ipsa legit. Cecilia famula tua quasi apis argumētosa deseruit tibi. argumentū est graue ⁊ ad soluendū difficile. quia apis amaros succos flozz colligit ⁊ in ducedinē mellis ꝓuertit. eccle. xj. Breuis in volatilibz est apis ⁊ initiū dulcoris habet fructus eius. Cecilia dz recte mulier argumētosa qz valerianū sponsum suū quē quasi leonē ferocē accepit ad vrbanū episcopū quasi agnū mansuetū trāsmisit. et ꝓsensum in carnalē copulā in ꝓsensuz obseruātie sue virginitatis ꝓuertit. ecclesia. xxv. In tribz placuū est spūi meo q̄ sunt ꝓbata coram deo ⁊ hoibz. Concordia fratrū. et amoz primoz. et vir et mulier sibi inuicē consentientes. mulier sedula virū suū delectauit qz ardorē carnalis ꝓcupiscētie in dulcedinē ⁊ dilectōem castitatis mutauit. sequit. et ossa illius impinguabit. ossa sunt virtutes. qz sicut in ossibz ꝓsistit fortitudo corꝑalis. sic in virtutibz fortitudo spūalis. ista ossa in luxuriosis sunt arida. qz ardore carnalis concupiscētie desiccata. Job. xxxi. ignis est vsqz ad ꝓsumptōez deuorās ⁊ oīa eradicās virtutum genimina. sz ista ossa in ꝓximētibus sunt pinguia. qz adipe et pinguedine interioris dulcedinis ⁊ deuotōis repleta. ps. lxiij. pinguescēt speciosa deserti. Desertū dz btā cecilia. qz cōsortio carnalis copule minime fuit sociata. Ista dicit speciosa cādore virginitatis. pīguis adipe interne deuotōis. Job. xxj. viscera eius plena sūt adipe ⁊ medullis ossa illi irrigant. Secōdo fuit btā cecilia mulier scā. Ecci. xxvi. gra sup gram mulier sancta et pudorata. omnis autē ponderatio nō est digna continentis anime. sicut sanctitas pertinet ad dispositionem mentis. ita pudor pertinet ad dispositionem corporis. Tunc in muliere dicitur gracia su-

per gratiam esse. quando sanctitati mētis additur verecundia pudoris. homines verecundi solent in facie et maxime in genis rubore perfūdi. et hoc facit ad augmētum pulchritudinis. Cantic. iiij. sicut fragmen mali punici ita gene tue. fragmen mali punici habz rubozē qui facit ad mali punici pulcritudinem ꝛ cōmēdatiōem. sic ergo pudoz reddit virginem cōmēdabilem. ita et irreuerentia reddit eam vituperabilem. Ecclesiastici. xxvj. ab omni irreuerētia occulozum eius caue. et huius rationem reddit beatus Augu. quia impudicus oculus impudici cozdis ē nūcius. vnde sicut dominus ad beatissimaz ⁊ginem ꝛ pudozatā misit angelum bonū. sic mulier in continens tanqz angelū malum mittit irreuerentiaz oculoz̄. sic ergo super gratiam mulier sancta ꝛ pudozata. ℣ sequitur. omnis ponderatio nō est digna continētis anime. ꝛ huius ratio est. q; pōderatio auri vel argenti est bonum fortune. continentia autē est bonum gratie. qđ incompabiliter excedit bonum fortune. ℣ ponderatio auri vel argenti replet archā continentia replet mentem. ponderatōez auri vel argenti ꝓcurat cupiditas hominī. continentia autem est donū dei. Sap. viij. sciui quia aliter non possum esse continēs nisi deus det. Bta ergo cecilia fuit mulier casta. et ideo felix. quia thozum in delicto nesciuit. Sap. iij. felix est incoinq̄nata. q; nesciuit thozū in delicto. habebit fructum in respectione animarum sanctarum. vnde cantantibus organis cecilia decātabat dicens. fiat domine coz meum et corpus meum immaculatum. vt nō confundar. ℣ Tercio fuit beata cecilia mulier fortis siue firma. ℣ Prou. vltimo. mulierē fortem quis inueniet. procul ꝛ de vltimis finibus erit precium eius. Ista questio de fortitudine mulieris non in portat in possibilitatem. Sed difficultatem. Istud enim videt esse difficile in sexu fragili. maiorez audaciam et fortitudinem quam in pugilibus et militibus reperire. Beata cecilia fuit mulier fortis. que in fragilitate sexus femineī habuit animū masculini generis. ij. Macha. vij. mirabilis et bonoruz mēoria digna repleta sapia. feminee cogitationi masculinum animum inserēs. sic ergo beatam ceciliam mulier ē esse fortem inuenimus. ℣ Sequit. procul ꝛ de vltimis finibus est precium eius. isti nobiles solent filijs in remotis ptibus vxores q̄rere. et eas sibi in matrimonio copulare. sic ille qui habitationem habet in celis beatam ceciliam sibi desponsauit in terris. ij. Chor. xi. Despōdi enim vos vni viro. virginem castaz exhibere christo. sic ergo describitur beata cecilia a cōdictione sexꝰ naturalis. cum dicit mulier. ℣ Secūdo describit ab humilitate debite subiectionis cum dicitur timens deū. Ad obseruātiā aūt timoris domini totis viribus studere debemus. quia sine timore dñi in nullo bono spirituali ꝓficimus. ꝛ p timorē dñi ad omne opus bonum nos erigim?. sed spiritualiter sciendum est. q; sunt tria bona que operatur in nobis timor domini. ℣ Primū est expulsio peccati. ℣ Secūdum est executio boni. ℣ Tertium est conseruatō sācti ꝓpositi. et bone opationis. ℣ Primū ergo bonū q; facit timor. ē expulsio peccati. Ecci. i. Timor dñi expellit peccatū. ℣ Nam q̄ sine timore est. nō potent iustificari. ℣ timor dñi ē sicut scoba domū cōsciētie mūdās. et ab ipsa immūdicias expellēs. ps. Exercitabaz et scopebā. qz requirit exercicitū et diligēs studiū ad hoc. q; hō scopa cōfessionis possit mūdare spm̄ suū. ℣ Item timor dñi est sicut discretus bostiarius. q̄ amicos dñi sui introducit et inimicos expellit ps. Iniquos odio habui. ℣ Item timor dñi est sic medicina purgatiua. q̄ malos hūores cōmouet. cōmotos expellit. et p? expulsiōz sanitatē in corpe derelinq̄t. ps. cōmouisti trā. ꝛ cōturbasti eā. sana cōtritiones. qz ꝓmota ē cōmouisti trā. liberi arbitrij. ꝓ recordatōz perpetrati sceleris. conturbasti

eam per dolorem contritionis/ commota est vsq; ad vocem lacrimose cõfessionis. Et ideo sequitur sanitas contritionis per remissionẽ peccati cõmissi. sic ergo timor ¶ dñi expellit peccatũ. Et sequit. Nã qui sine timore est nõ poterit iustificari/ nec mirum q; sicut seta introducit filũ/ sic timor dñi introducit charitatẽ q̃ est excellentior via veniẽdi ad patriã. j. cor. xij. adhuc excellentiorẽ viã vobis demonstro. ¶ Itẽ sine timore dñi nõ poterit aliquis iustificari/ q; sicut ad hoc q; aliquis accedat ad terminũ ad quẽ/ oportz q; recedat a termino a quo. sic ad hoc q; aliquis accedit ad iustitiã oportz q; recedat a peccato/ puer. xv. p timorẽ dñi declinat oĩs a malo. ¶ Itẽ sine timore dñi nõ pt aliquis iustificari/ q; sicut sine semine nõ fit cõceptio nec pturitio/ nec ptus emissio. Sic sine timore dñi non fit fructus spũs salutaris assecutio. Isa. xxvi. vbi nos hẽmus a facie tua. alia trãslatio habet. a timore tuo dñe concepimus/ & quasi pturimus & peperimus spiritũ saluatis. ¶ Scõm bonũ qõ facit nobis timor est exlecutio boni. eccle. xv. Qui timet deũ faciet bona/ & timor enĩ dñi est sic aculeus pũgens asinũ & faciẽs illũ currere ad molendinũ/ vñ timor dñi vltra hoc quod facit nos declinare peccatũ facit nos velociter incidere de bono in bonũ. ¶ Item timor dñi est sicut accipiter quo viso auicule timẽt & velotiore volatu fugiẽdo festinãt. pũs. Timor & tremor venerũt super me. et sequit. Quis dabit mihi pẽnas sicut columbe & volabo & requiescã. vñ poeta Pedibus timor addidit alas. ¶ Nota bile est. q; nõ dicit qui timet deũ faciet bonũ sed bona. Nã ex vna radice surgit vna arbor q̃ in ramos dilatat folia & flores et fructus ꝓdensat/ sic ex timore dñi viri iusti aĩa ad oĩe bonũ ampliat. eccle. j. plenitudo sapie timere deũ. et plenitudo a fructibus illius/ glo. quãto aliquis magis timet deũ tãto fructibo bonoz operũ est plenior/ timor enĩ dñi nõ est ociosus/ facit enĩ nos q̃libet die facere vnã dietã. donec veniamus ad illã supnã/ & manentẽ mansionem. Hebre. vlti. Non habemus hic manentem ciuitatem/ sed futuram inquirimus. ¶ Tercium bonũ quod facit in nobis timor dñi est cõseruatio sancti ꝓpositi et bone opatõnis. eccle. xxvij. Si nõ in timore dñi tenueris te instãter cito subuertet domus tua/ timor domini est sicut cementum lapides edificij spũalis coniũgens et ꝓglutinãs/ ne p diuisionẽ lapidũ ab inuicem domus ruinam minetur. Vnde si cut ꝓter timorẽ inimicorum hoĩes porẽtes edificant castra et ea muris firmis et turribus circũdant/ sic nos ex timore domini contra hostes inuisibiles. vrbem virtutum construi et eam muro et antemurali inuocatõnis dine fortitudinis munimus. Isa. xxvj. Urbs fortitudinis nostre. saluator ponetur in ea murus et antemurale/ et sicut tempore obsidionis castroruz speculatores poni consuerũt. qui clamant alagarite ad iactus petrarum. et tunc hoĩnes se abscondunt ne interficiãtur ictibus petrarum. sic nos ex conceptõe timoris dñi vicia fugimus. et nos ab ira diui ne indignationis abscondimus. Geñ. iij Vocem tuam audiui domine in paradiso. eẽ timui et abscondi me. ¶ Tercio describit beata cecilia ab honore digne conuersationis. cum dicitur ipsa laudabitur. ¶ Sũt autem tria que beatam ceciliam reddunt commendabilem. ¶ Primum est dulcedo misericordie/ scõm est fortitudo victorie. tercium est beatitudo patrie. ¶ Primo ergo commendatur beata cecilia a dulcedine misericordie. pueri. vlti. Date illi de fructu manuum suarum/ et laudent eam in portis opera eius. fructus manuuz est distributio elemosinarum. hunc fructum manuum habuit beata cecilia/ que larga manu elemosinas pauperibus distribuit. ¶ Unde de ipsa legitur q; pauperibus quos nutrierat dimisit vniuersa que habuit/ et sancto pape vrbano tradidit ꝓmẽdatos

Dixit nāq; adhuc triduanas mihi popo/
sci inducias. vt istos tue beatitudini tra/
derem. et hāc domū meam in ecclesiā con
secrares; vñ de ipa p̄t dici quod legit̄ pro
uerbi. vlti. manū suam aperuit inopi/ & pal
mas suas extēdit ad pauperē. Cōtra mul
tos qui semp manū tenēt clausam/ nesci/
unt facere de pugno palmā. vt palmas su
as extendant ad paupes. Sequitur. Et
laudent eam in portis opa eius. glo. In
portis id est in die iudicij/ Nam in portis
solebāt antiquitus iudicia terminari. vel
in portis id est in ingressu regni celestis.
vbi laudant nō hōim fauores supuacui.
sed opa ipsa que fecit ipso examināte. & p
bante et remunerāte cui est honor et glo/
ria in seculū seculi. Secō laudatur be
ata cecilia a fortitudine. Judith. xiij. be/
nedictus dñs qui hodie nomē tuum ita
magnificauit. vt non recedat laus tua de
ore hoim. hec verba legūtur de iudith que
holofernē interfecit. p quam p̄t p̄petenter
cecilia signari. p̄ter tria. que iudith. viij.
legūtur de ea. Primo q̄ multas diuiti/
as habebat. sic et btā cecilia possessiones
multas. de quibus largas elemosinas vt
supra iam dictū est faciebat/ Secūdo de
iudith legitur. q̄ in superioribus domus sue
fecit sibi cubiculū secretū ad orandum/ sic
de beata cecilia legimus/ q̄ valerianus ce
ciliam in cubiculo orantē inuenit. et iuxta
illam stantez angelū dñi/ Tercio legitur
de iudith. q̄ habebat sup lumbos suos ci
licium/ sic de beata cecilia legimus q̄ ce/
cilia subtus ad carnē cilicio induta. desu/
per auratis vestibus tegebatur/ ptra hy/
pocritas qui in apto p̄tendunt vite asperita
tem. et in secreto ducunt vitā delectabilē
et lasciuam/ sic ergo dñs nomē btē cecilie
magnificauit. vt nō deficiat laus eius de
ore hoim. laus btē cecilie non p̄t de hoim
ore deficere. quia eius solennitatē ad lau
dem eius & gloriā pstituit sancta eccles̄ia
quolibet anno solēniter celebrari/ preco/
nio laudatur ergo magno in celis. q̄ tam
excellenter ex institutione sancte eccles̄ie
p̄mendatur in terris. vñ de ipsa cantatur
in eccles̄ia. O beata cecilia que duos fra/
tres puerist̄i. almachiū iudicē superasti. vt
banum ep̄m in vultu angelico demōstra
sti/ bonū certamē certasti. cursum cōsum/
masti. fidē seruasti/ et ideo in reliquo repo
sita est tibi corona iustitie ad laudē & glo/
riam tui nois. q̄ ad Timoth. iiij. Tercio
p̄mendatur btā cecilia a p̄rie beatitudine
Can. vj. Viderūt eam filie syon et beatis
simā predicauerūt. & regine laudauerunt
eam. Syon interp̄tatur specula. p quā si/
gnatur eccles̄ia q̄ in specula p̄templatōis
est posita. filie syon sunt aie scē que eccle/
siā in suis martiribus debent predicare.
vñ glosa. Si tantū in hac vita in christo
sperantes sumus miserabiliores sumus
oīb hoīb/ j. Cor. xv. Sed quia p alia
vita militam⁹. merito q̄ñ apparuerit q̄
erimus tūc sanctā eccles̄iā in suis martiri
bus predicabimus/ Sequitur. Et regine
laudauerūt eam. Regina potest dici btā
virgo maria. de qua dicitur in p̄s. Astitit
regina a dextris tuis in vestitu deaurato/
circūdata varietate/ Bene est induta ista
regina glorioss̄ima. q̄ veste caritatis de
aurata. et varietate diuersarū virtutū for/
mata. Btā cecilia ist̄i regie bñ dz p̄mēda
ri/ quia p̄ter nomē vnigeniti filij sui. ad
quē quid habet honoris refundit. terribi/
lia ad mortē inducentia et mortez ipsam
p̄tempsit/ Judicū. v. qui p̄pria voluntate
obtulistis aīas vras discrimini benedici/
te dño/ Ideo beata cecilia dño in perpe/
tuum bñdicit. et ab ipo meretur in perpe
tuū benedici. Matth. xxv. Venite bñdi/
cti patris mei ꝛc. Ad quam nos perduce
re dignetur.

De scā Cecilia Sermo secundus.

QVi scis domi
ne. quia nunq̄ p̄cupiui virū

et mundam seruaui animam meã. Ad hoc. iij. In verbo ꝓposito ꝓmendatur bta cecilia a duobꝫ. Primo a refrenatõe carnalis concupiscetie. cum dicit. tu scis dñe qz nunqꝫ concupiui virũ. scdo a conseruatione puritatis conscietie. cũ dicit. mundam seruaui aiam meã. Quantũ ad primum sciendũ. q̃ debemus refrenare carnalẽ cõcupiscentiã ꝓpter quatuor mala que facit. Primo em illicit p delectationẽ. secũdo accedit p feruoris immoderationẽ. tercio impedit mentis dñationem. quarto interficit psequentẽ damnationẽ. Primo ergo illicit p delectatõem. Jaco. j. vnusquisq; tentatur a concupiscẽtia sua abstractus et illectus. concupiscẽtia em carnalis a bono incõmutabili ad bonũ cõmutabile inordinate ꝓuertit. in quibus duobꝫ psummatio peccati cõsistit. vñ aug⁹. Peccatuz est spreto bono incõmutabili. rebus ꝓmutabilibus adhrere. qd fit. ꝓpio libertatis arbitrio. vñ sicut mel allicit. vrsum. ꝓpter naturalẽ dulcedinẽ. et sicut lac allicit catum. ꝓpter inditam delectationẽ. sic carnalis concupiscẽtia allicit aiam. ꝓpter introductã corruptionẽ. Gen. viij. sensus et cogitatio hũani cordis prona sunt ad mala ab adolescentia sua. Eñ sicut equus sine freno p campos libere discurrit et de facili in precipitiũ ruit. sic homo nisi refrenetur a concupiscẽtia carnali dominio rõnis in peccatũ de facili cadit. eccle. xviij. post concupiscẽtias tuas nõ eas. et a uolũtate tua auertere. si em ꝓstes aĩe tue concupiscentias eius faciet te in gaudiũ inimicis tuis. Nullus libẽter dat amico suo exeniuz p qd̃ inimicis eius faciat gaudiuz. et p qd̃ mortis incurrat piculũ siue detrimentũ. sic fortiori rõne homo nullo modo debet aĩe sue ꝓcupiscẽtias eius pstare. ne incurrat detrimentũ damnatõis eterne. Secũdo carnalis concupiscẽtia accendit p feruoris immoderatõnem. Danie. xiij. De duobus senibus sacerdotibus dr̃ q̃ exarserũt in concupiscentiã susanne. duo sunt per que precipue exardescit ignis exterius incentiuũ. et materia dispositia ad ꝓburẽdũ. vñ ignis extinguit in aquis. et non ardet de facili in viridibꝫ lignis. ꝫ in desiccatis. ꝑa. Exarserũt sicut ignis in spinis exterius incentiuum. est spes siue pulcritudo mulierũ. Dani. xiij. Spes decepit te. et ꝓcupiscẽtia subuertit coz tuũ. spes decepit te exterius alliciẽdo. puer. vlti. Fallax gra et vana est pulcritudo. dr̃ fallax gra; plures em fallũtur sup pulcritudine mulierũ. qꝫ fallãtur in garlãdria sophisticatis artistarũ. ita etiam gra dicit vana. qz satis est vanus appetitus qui querit delectari ad momentũ vñ cruciat inetternuz. ꝓpter qd̃ dr̃ spes decepit te. et sequit. et cõcupiscẽtia subuertit coz tuũ. ad hoc em cõcupiscentia subuertit. q̃ illud qd̃ deberet sursum poni ponit deorsum. Danie. xiij. Auerterũt sensuz suũ et declinauerũt oculos suos. vt nõ viderẽt celũ. neq; recordarẽtur iudiciorz iustorum. Scdo ad hoc q̃ ignis exardescat. oportet q̃ sit materia dispositia ad ꝓburendũ. et hoc fit p ardorem interiorũ ꝓcupiscẽtiarũ. Job. xxxj. Ignis est vsq; ad pditõem deuorans. et oia eradicãs virtutũ genimina. Ignis venialis cõcupiscẽtie aliquantulũ obfulcat. Sed ignis concupiscẽtie mortalis vsq; ad consumptionẽ. Nã deuorat tpalium bonorũ possessionẽ. Deuorat potentiaz naturaliũ vigorẽ. deuorat etiã bone fame. et sancte cõuersatõis odorẽ. Concupiscẽtia etiã eradicat oĩm virtutũ genimina. Verbe et plãte. ꝓpter duo solent germinare. ꝓpter terre pinguedinẽ. et ꝓpter aque infusionẽ. vbi illi in quibꝫ regnat concupiscẽtia carnalis aridi sunt. qz sunt sine deuotõe nec infundũtur aquis salutaris sapiẽtie. ipsi em cõtemnũt ad sermones et ꝑdicatões venire. Et ideo nõ ꝑsit in opibus bonis germinare. ꝫ sicut dupliciter extinguit ignis materialis. qñq; p aq̃ infusionẽ. qñz p lignorũ subtractõz. sic dupliciter debz ignis cõcupiscẽtie carnalis extingui. qñq; per aque

infusionem. sic lauit maria magdalena lachrimis pedes dñi rigando. et capillis suis tergendo. Luce. vij. Stans retro secus pedes dñi. lachrimis cepit rigare pedes eius. ¶ Scdo extinguitur ignis p subtractionem lignoꝝ. et sic extinguitur ignis carnalis concupiscẽtie p subtractõez delectabiliũ. que sibi prestãt incentiuũ. et hec precipue sunt delectabilia scõm tactũ. z scõm gustũ. ¶ Delectabile scõm tactũ subtrahebat sibi beata cecilia. de qua legit. Cecilia subtus ad carnẽ cilicio induta. deauratis desup vestibus tegebatur. cõtra aliquos religiosos qui molliora vestimẽta hñt ad carnem interius. aspiora ostendũt hoibus exteriusꝫ ¶ Sic ergo debet subtrahi carni delectabile scõm tactũ. ꝫ hoc non sufficit nisi subtrahat delectabile scm gustũ. contra aliquos qui cꝫuis interioribus induãtur cilicijs quantũ ad tactũ. superflui tñ sunt in epulis quantũ ad gustũ. similes porcellis. qui cꝫuis feris tangꝫ aspo cilicio sunt induti tñ sunt gulosi. vtrũcꝫ delectabile sibi subtraxerat sancta cecilia. Judith. viij. vbi dr. hñs sup lũbos cilicium. ieiunabat oẽbus diebus vite sue pter sabbata et neomenias. z festa dñi israel. ¶ Tercia carnalis concupiscẽtia impedit rõnis dñationem. Gal. v. Caro concupiscit aduersus spm. spiritus aũt aduersus carnẽ. ¶ Caro dr concupiscere. qz aia secundũ carnẽ concupiscit. sic oculus dicit videre. z auris audire. qz aia videt p oculum. et audit p aurem. nec oculus sine aia pt videre. nec auris audire. sic caro impedit dñium rõnis cꝫuis et debeat subiugari. ad hoc q rõne ministretur domus aie rõnalis. Aug⁹. male ordinata est domus illa. in qua mulier ordinat. impat. vir obtempat. Gen. iij. Sub viri ptate eris. et ipse dñabitur tui. Sed qñ cꝫ diu viuimus in hac pugna positi sumus. et si nõ possumus totaliter hostez intrinsecũ supare. tñ caueamus ne ipm p mittam⁹ regnare. ad Ro. vj. Nõ regnet peccatũ in vro mortali corpe. vt obediatis eius concupiscentijs malis. Isti male instituti sunt qui volũt concupiscẽtie obedire. qz non cessat sibi obedientes ad mortem eternã trahere. ¶ Quarto interficit cõcupiscẽtia carnalis. Concupiscẽtia interficit p sequentẽ damnatõnez. Jaco. j. cũ cõcupiscẽtia concepit parit peccatũ. peccatũ vero cũ consummatũ fuerit mortẽ generat. ¶ concupiscẽtia cepit p cõsensuz interiorez sed parit peccatũ p actũ exteriorẽ. ꝫ psummat̃ p malã consuetudinẽ. Sed pt queri. cũ interior consensus z etiã exterior actus sint peccata mortalia sicut et peccata consuetudinis. qz non dr generare mortẽ peccatũ consensus interioris et actus exterioris. sicut peccatũ male consuetudinis. ¶ Ad hoc eñ est rñsio. q cũ peccatũ est solũ in interiori consensu. adhuc remanẽt signa vite multa. ꝫ qñ ꝓpetrat̃ in exteriori actu remanẽt aliq̃ sed tñ paucioza. In consuetudine aũt nulla remanent vite signa. et ideo in ista consummatõe dr mors generata Sciendũ ergo q p peccatũ quatuor modis consummat̃. ¶ Delectatione consensu. ope. consuetudine. In delectatione aia infirmat̃. in consensu moritur. in ope extra domũ ejicitur. in consuetudine sepelitur. et ideo fetens et quadridnanus dr. nec de facili suscitat̃. Jo. xi. q̃driduan⁹ ẽ iam fetet. ¶ Sic ergo primo cõmẽdatur beata cecilia a refrenatione carnalis concupiscentie. cũ dicit. Tu scis dñe q nunq̃ concupiui virũ. ¶ Scdo cõmendatur a cõseruatione puritatis conscientie. cũ dicit. sed mundã seruaui aiam meã. Sciendũ est ergo q quadrupliciter seruatur mundicia. ¶ Primo p lauacrũ regenerationis. ¶ Scdo p auditũ diuini sermonis. ¶ Tercio p compassionem fraterne tribulationis. ¶ Quarto p dilectionez interne mundicie vel sanctificationis. ¶ Primo ergo mundamur p lauacrũ regenerationis. Ezechel. xxxvj. Effundã sup vos aquã mundaz. et mundabimini ab oĩbus inquinamentis vris. aqua baptismatis dicitur mundati

ua et inquinamentoꝝ spiritualium ablu
tiua. Tit. iij. p lauacrū regenerationis ⁊
renouationis spiritussancti quē effundit
in nos abunde p iesum christū saluatorē
nm. vt iustificati gratia ipsius hæredes si
mus scdm spem vite eterne. p lauacrū re
generationis dicit q sicut p generationē
carnalem venimus in hunc mundū sic p
generationē spūalem que hic vocatur re
generatio patet nobis ingressus regni ce
lorum. Jo. iij. Nisi quis renatus fuerit ex
aqua et spū sancto. nō intrabit in regnū
celorum. Isti reges ⁊ imperatores hūt ia
nitores qui aliquos a palatio regio exclu
dunt aliquos introducūt. sed lauacrū re
generatōis est ianitor ita liberalis q nul
lum a regno excludit sed oēs quantum
in se est introducit. Hoc etiā lauacrū dici
tur renouationis p exspoliationē veteris
hoīs et induitionē noui qui renouatur in
agnitionē dei. Colo. iij. Exspoliantes vos
veterem hoīem cū actibus suis et induen
tes nouū eum qui renouatur in agnitōez
dei. vult em dns q faciamus sicut faciūt
diuites hoīes in diebus solennibꝫ. exspo
liant em vetera et quotidiana vestimenta.
et induūt solennia et noua. et p hanc reno
uationem spiritussancti et renouatōnem
aque accipimus gratiā iustificantē p quā
deuenimus ad vitā eternam. vñ sequitur
Et iustificati gra ipsius heredes simus
scm spem eterne vite. Pater nr cum non
haberet nisi vnū filium naturalē p gram
iustificantem plures voluit habere filios
adoptiuos qui cū naturali filio pticipa
rent vitā eternam. Ro. viij. si filij et here
des. hæredes quidē dei. coheredes autem
christi. Secundo aūt mundamur p au
ditum diuini sermonis. Jo. xv. Jam vos
mūdi estis ꝓpter sermonē quem locutus
sum vobis. Sciendū ergo q auditus di
uini sermonis mūdat tripliciter. Primo
abluendo. Iuō. ij. Ascendet angelus dñi
de galgalis ad locū flentiū. ⁊ preposuit fi
lios israel peccata eoꝝ. et sequitur. q ele
uantes vocem suam filij israel fleuerunt.
vocatusqꝫ est locus flentū sine lachryma
rum. homo em qui laborauit ad iniquita
tum ꝓpetrationē. Hiere. ix. vt iniqua age
rent laborauerūt. laborare debet gemitib
ad ipsarum ablutōez. ps. Laborauī in ge
mitu meo. nam ex aqua ꝓpunctionis et
memoria mortis ⁊ incinerationis debet fi
eri lixiuiū ad ablutōem oīs malicie ⁊ in
iquitatis. Secdo mundat sermo diuinus
inflammando. Hiere. xxiij. Nūquid nō
verba mea sunt quasi ignis. et quasi mal
leus conterens petrā. verba dei sunt qua
si ignis corda frigida inflāmando. et qua
si malleus conterēs petras corda dura e
molliendo. vñ sicut aurū et argentuꝫ per
ignem purgātur a fecibus et superfluitati
bus. sic p ignē verbi dei debent corda im
munda purgari a peccatoꝝ sordib. Tercio mūdat sermo diuinus interius p spm
sanctū illustrādo. Act. x. Adhuc loquente
petro verba hec. cecidit spūs sanctus sup
oēs qui audiebāt verbū. verbū magne
virtutis est diuinum. qđ auditoribus suis
impetrat spiritussancti gram ad regendū
et dirigendū. ps. Spūs tuus bonus de
ducet me in terrā rectam. p quā debet esse
via ad vitā eternā. que debet esse via mū
da et immaculata. In hac via spūssanct?
est luceria in cordibus nris. vt p ipsum p
ficientes nō reuertemur ad vomitū. et ab
ipsa declinantes sordidemur p immūdi
ciam peccatoꝝ. q. Petri. q. Canis reuer
sus ad vomitū suū. et sus lota i volutabro
luti. Tercio mūdamur p ꝓpassionē fra
terne tribulationis. Jaco. j. Religio mū
da et immaculata apud deū et patrē hec
est. visitare pupillos ⁊ viduas in tribula
tione eoꝝ. Dns specialē curā gerit de
pupillis et viduis ex speciali gra sue pie
tatis. nam pupilli nō hūt defensores. vi
due nō hūt viros ꝓsolatores. eccle. iiij. esto
pupillis in iudicando misericors vt pa
ter et p viro matri illoꝝ. Et cū pupillos
et viduas in volūtate domini teneamur

visitare maxime in tribulatione eorũ debemus facere. Eccle. vij. Non desis plorantibus in consolationẽ et cum lugentibus ambula. non te pigeat visitare infirmum. Ex his em̃ in dilectõne firmaberis

¶ Notabile est q̃ dñs ex infirmoꝝ visitatione nos dicit firmari in dilectione. visitatio enĩ potentum q̃q̃ fit ꝓpter talem vtilitatẽ q̃q̃ ꝓpter humanũ fauorem. ꝑ visitatio pauperũ infirmoꝝ non fit nisi ꝓpter diuinũ amorem. et ideo in se cõtinet firmã dilectionis radicem. ¶ Quarto mũdamur p dilectionẽ interne sanctificationis. Prouer. xxij. Qui diligit cordis mũdiciam ꝓpter gratã labioꝝ suoꝝ habebit amicũ regem. mundiciã cordis debemus diligere et habere. Isa. i. Lauamini mũdi estote. Ex mundicia cordiũ ꝓcedit gratia labioꝝ. Nam verba sunt sicut fructus arboris cordis. ex quibus vtrũ cor sit bonum vel malũ ꝓt cognosci. Matth. vij. A fructibus eorum cognoscetis eos. Et sequitur. Nunquid colligũt de spinis vuas. aut de tribulis ficus. ñ sicut rosa ꝓpter sui mundiciam dat suauitatẽ odoris. sic lutũ vel stercora ꝓpter sui immundiciã exalãt corruptionem foetoris. Sic hoĩes misericordes ꝓsueuerũt dicere ẽba honesta et bonis hoĩbus gratiosa. homines aũt interius infecti et immundi ꝓrumpunt ad verba honesta. et hominib bonis abhominabilia. ergo cordis mundiciã diligamus. vt propter gratiã labiorũ nostroꝝ regem regum amicum habeamus. Solẽt reges facies suas ab inimicis abscondere. et amicis suis ostendere. sic qui cordis mundiciã diligenter custodiũt. regem regum in decore suo videbũt. Matth. v. Beati mũdo corde. q̃m ipsi deum videbũt. in illa em̃ visione totaliter desideriũ anime rõnalis complebitur. Nam qui replet in bonis desiderium anime rationalis futurus est intelligentie plenitudo lucis. voluntati. multitudo pacis. memorie ꝓtinuatio eternitatis. Ad quam nos ꝓducere dignetur.

De sancto Clemente ¶ Sermo I.

Qui clemencia et lenitate gubernare subiectos. Hester. xiij. In verbo ꝓposito ꝓmendatur beatus clemens a duobus. ¶ Primo em̃ ꝓmendatur a sollicitudine regiminis pastoralis. cum dicitur. volui gubernare subiectos. ¶ Scõdo commendatur a dulcedine affectionis precordialis. cũ dicitur. clemẽtia et lenitate. Sciendum est ergo q̃ quilibet bonus ꝓlatus qui nomine gubernatoris intelligitur debet habere quatuor. ¶ Primo enim debet habere discretionẽ in cognitione. ¶ Scõdo sollicitudinẽ in eruditione. ¶ Tercio patientiam in tribulatione. ¶ Quarto rectitudinem in intentione. ¶ Primo ergo gubernatoꝛ ecclesiasticus debet habere discretionem in cognitione. Ezechielis xxviij. Sapientes qui facti sunt gubernatores tui. magna vtilitas est ecclesie et totius reipublice q̃ inferiores reguntur a ꝓlato vel ꝓncipe sapiente. vñ Boe. in li. de cõso. Beatas iudicaui respublicas foꝛe si eas studio sapiẽtie regerẽt. vel si corũ rectores studere sapiẽtie ꝓtigisset. ¶ Prouer. xj. vbi nõ est gubernator ꝓpius corruet salus autem vbi multa consilia. isti ꝓlati et ꝓncipes qui p se nõ sufficiũt subiectos regere debent sapiẽtes cõsiliarios in societate sua habere. nam sicut pennule sagitte coaptantur quibus ab arcu emissa ad signũ positum recte destinatur. sic ꝓncipibus et prelatis debẽt sapiẽtes ꝓsiliarij coaptari. vt p ipsos valeant recta iudicia discerni. ¶ Sed multi sunt gubernatores sopiti. qui sicut nicolaus supercalciatã similitudinem episcoporũ gerunt. et p seipsos aliquod magnũ agere non sufficiũt. nec sapientes p quos regatur habere volũt. ¶ Prouer. xxiij. Eris quasi sopitus gubernator in medio mari. amisso clauo. ¶ Scõdo gubernatoꝛ ecclesiasticus debz habere sollici-

trudinem in eruditione. Job. xxxvij. Nubes spargunt lumen suũ que lustrãt cuncta p circũitu, quocũq; eas volũtas gubernãtis duxerit. Nubes fuerunt apli qz suis sanctis oꝛõibꝰ refrigerãt ardoꝛẽ i. indignationẽ veri solis, et resoluũtur in pluuias aque sapiẽtie salutaris, chozuscant etiã miraculis. Mathei. x. Euntes predicate dicentes, quia appropinquabit regnum celorum. infirmos curate. moztuos suscitate. leprosos mundate. dẽmones eijcite. Iste nubes lumẽ suum sparserunt qũ orbez terrarũ claritate fidei illustrauerũt. Matb. v. Vos estis lux mũdi. sic luceat lux vra coꝛã hoibus. ꝛc. sequitur

Que lustrãt cũcta p circũitu. Sciendũ est. q; diabolus circũiuit ad decipiendum. Job. j. circũiui terrã et pambulaui eam. Istum circũitum pmittit dñs ad btõrum pbationem ꝛ afflictõnem, sed vt clauus clauo et circũitu retundẽtur, voluit dñs vt apostoli sui circũirent ad mozum informationẽ et peccatoꝝ liberationẽ. Luce. ix. Egressi apli circũibant p castella euãgelizãtes ꝛ curãtes vbiq;. Iste nubes lustrãt quocũq; eas volũtas gubernãtis duxerit. Eliñ et saulus qui et paulus postmodum est vocatus primo ecclesie seuissimus psecutoꝛ qui vẽtus aquilo erat, et nubes pluentes id ẽ discipulos dñi ipsos alligãdo et incarcerãdo dissipabat, cũ audiret dominũ dicentẽ saule saule quid me persequeris, ex vẽto ꝓtrario nubibus quasi austro flãte id ẽ spũsancto inspirãte ad modũ nubis est in multas pluuias sacre eruditõis resolutus, vñ dño dicẽti saule saule quid me psequeris. statim rñdit. dñe quid me vis facere. quasi diceret, patus sum volũtati tue in oibus obedire, et idcirco ille q̃ prius nubes eruditõis impediuit tanquã vas a deo electũ, et eisdẽ aquis repletũ fideles aqua sapiẽtie sinẽtes potauit. Act. ix. Vas electõis mihi est iste. vt portet nomen meũ coꝛã gentibꝰ et regibus et filijs israel. Tercio gubernatoꝛ ecclesiasticus debet habere patientiam in tribulatione, p uer. xiiij. qui patiẽs est multa gubernat sapiẽtia, qui aũt impatiẽs exaltat iusticiam suã, sapiẽtes huius mũdi solẽt psulere. q; boies causam hñtes et litigantes, se ipsos quantũ pñt teneãt in sua possessione. Nam sicut dicunt iurispiti melioꝛ est conditio possidẽtis, et scisma multũ valet sicut reynardus dicit. homo ergo patiens multa sapiẽtia gubernatur, qz in possessione aĩe sue seruatur. Luce. xxj. In patientia vra possidebitis aĩas vras. Dñs Exegozius. Idcirco possessio aĩe in virtute patiẽtie ponitur, qz radix custosq; omnium virtutũ patiẽtia est, qui ergo est impatiens, nõ habet radicẽ, nõ est mirũ si carens dẽuotõe arescat, qui nõ habet custodem, non est mirũ si a recto tramite exoꝛbitans pereat. ꝓpter qd dicit. Qui patiẽs est multa gubernatur sapiẽtia. sequit. qui aũt impatiẽs est exaltat stulticiam suam. Videmus quotidie in capitulis religiosoꝝ q̃ frater qui in capitulo accusatur si culpam suã bũiliter recognoscit et emendatõez de futuro, pmittit, charitatiue coꝛripitur. et impolita ꝓpetenti penitẽtia in pace bona dimittitur, sed frater impatiẽs exaltat stulticiã suam. Nam sicut ventilogium sup campanile monasterij ponitur vt ad aspectũ illius cognoscat ex qua pte pcedant ventoꝝ flatus, sic frater impatiens spũ elatõnis in flatus et spũ vertiginis exagitatus, constituitur in aspectu fratrum qui ipm inspiciẽtes in timoꝛez coꝛdis conuersum superbũ reputãt et elatum. Eliñ sicut ventilogiũ semp habet rostrum ꝓtra ventũ flantem directũ, sic frater impatiens habet flatum spũs murmuris et odij, qui rostrũ ventilogij ꝓtra charitatiuas frm accusatões a peccatis. Isa. lj. quiescite ab boie cuius spũs in naribus eius est. quia excelsus reputatus est ipse. Quarto debet habere gubernatoꝛ ecclesiasticus rectitudinẽ in intentione. Eccl. xlix. Gubernauit ad dominũ coꝛ ipsius, et in diebus

peccatorũ corroborauit pietatem. Homines positi in periculis maris et suis laboribus et gubernatoribus nihil aliud acquirunt niti vt perueniant ad portum salutis. Sed dñs cor beati clementis et aliorũ doctorum ecclesiasticorũ ad seipm gubernauit, nauẽ pbendo, gubernacula dirigẽdo, ad portum salutis attrahendo. Primo ergo nauẽ pbuit, pbiculũ scz salutifere sue crucis. Sap. xvj. Etriguo biguo credunt hoies aĩas suas et transeũtes mare p ratẽ liberati sunt. Scõo gubernat dñs dirigendo. Isa. xlviij. Ego dñs deus tuus docens te vtilia, gubernãs te in via qua ambulas dicit dñs. Docens te vtilia. vtilia dicit non subtilia. Nam subtilibus acuitur intellectus, vtilibus reficitur affectus. Partum pdest homini cibos regios ante oculos suos delatos respicere, et ieiuno stomacho esurire, sic faciunt multi qui in subtilibus studentes quantũ ad intellectũ nulla pinguedine deuotõnis saciant affectum. iiij. Regũ. vij. videbis oculis tuis et inde nõ comedes. Tercio gubernat dominus ad portũ salutis alliciẽdo et aduocando, hoies eñ qui fuerũt in maris afflictione ad portum venientes, bona indigẽt refectione et recreatõe. Matth. xi. Venite ad me oñes qui laboratis et onerati estis et ego reficiam vos, sic ergo dñs corda suorum gubernat ad seipm, sequitur. Et in diebus peccatorũ corroborauit pietatem. qõ precipue pertinet ad beatum clementez qui in diebꝫ peccatorũ id est iudeorũ et gentilium in principio ecclesie nascentiũ corda fidelium roborauit, vt inspecta idigentia paupertũ credentiũ insisterent opibus pietatis, ne pcaminaren t indeorũ aut gentilium donis, vñ in legenda eius dicitur q quotidiana pdicatione diuites ac mediocres ammonebat, ne paterentur baptizatos pauperes a iudeis stipam publicã accipere, ne vita baptismatis pfectõe mũdana donis gentiliũ inquinaretur. Sic ergo comendatur beatus clemens a sollicitudine regiminis pastoralis. cum dicit. volui gubernare subiectos. Scõo cõmendatur a dulcedine affectõnis precordialis cum dicitur clementia et lenitate. Sciendum ergo q clementia boni pastoris valz ad quatuor. Primo ergo valet ad reconciliationẽ peccatorũ. Scõo ad eruditõem indoctorũ. Tercio ad consolationẽ afflictorum. Quarto ad solidatõem pfectorum. Primo ergo clementia boni pastoris valet ad reconciliatõem peccatorũ. iij. Regũ xx. Audiuimus q reges domus israel clementes sunt, ponamus ergo saccos in lumbis nris, et funiculos in capitibus nostris. Reges israel sunt ecclesiastici pastores qui debẽt esse pastores clementes. vt p clementiã et benignitatẽ suam ad se alliciãt peccatores. Nullus secure accedit ad furiosum in manu sua tenentẽ gladiũ, gladius ecclesiastice ptãtis datur prelato tpe sue institutionis, iste gladius in manu furibundi ponitur qñ prelato crudeli et austero grex dominicus pmittitur, p quẽ tandẽ p lupũ oues dñi dispergũtur. Ezechel. xxxiij. Cum austeritate impabatis eis et cum potentia, et dispersse sunt oues mee. Nam sicut oues refugiunt lupũ sic infirmi subiecti refugiũt austerũ platum, nec aues alliciuntur nec flabello nec terrente tympano sed dulci sibulo. Debent ergo prelati clementiam in seipsis habere, vt a morte culpe ad vitam gre suos subiectos valeant reuocare. Prouer. xj. Clementia preparabit vitã, sic ergo reges israel id est prelati clemẽtes debent esse, et eorũ subiecti de ipsorũ clementia cõfisi, debent saccos in lumbis et funiculos in capitibus suis ponere. In assumptõne sacci signatur integra humiliatio ex timore. In assumptione funiculorũ signatur pfecta piunctio ex amore. Quantũ ad primũ dicitur. Jone iij. q cum de voluntate dñi predicaret ionas niniuitis adhuc xl. dies et niniue subuertur, surrexit rex de solio suo et abiecit vestimentũ suum a se et indutus est sacco et

sedit in cinere. In indumēto sacci signat abiectio sui ex psideratōe vilitatis peccati. In cinere signatur memoria mortis. Genes. iij. cinis es et in cinerem reuerteris. Istam pfectam humiliationē dñs multum approbauit. Jone. iij. Misertus est dñs sup malicia qua locutus fuerat vt faceret eis et nō fecit. sic ergo saccos in lumbis nris ponere est nos in cōspectu dñi p fecte abjcere et būiliare. sequit. et funiculos in capitibo nris. Caput nostrū mens nra dicitur in qua viget spūalis sensus et motus. funiculos ergo in capitibus nris ponimus. qñ pfecta dilectōe pstringim?. Matth. xxij. Diliges dñm deū ex toto corde tuo. ex tota aia tua. et in tota mente tua. qd̄ pt sic exponi. Ex toto corde id ē ex intellectu sine errore. Ex tota aia tua id ē ex voluntate sine contradictōe. Ex tota mente. hoc est ex memoria sine obliuione. hic est funiculus triplex qui difficile rūpitur. Ecclesiast. iiij. Fūa sicut in funiculo triplici corda corde pnectit vt difficilius rumpatur. sic intellectui volūtas. et vtriq; memoria copulatur. vt deus pfectissime et p solidissime diligat. talis ꝑlatus clemētia repletus fuit btūs clemēs. qui re. et noie tenuit clementiā adeo. vt sicut de ipo legitur iudeis. et gentilibo cōplaceret. nec mirum. nam lex clemētie in lingua eius. p uer. vltī. Scdo valet clementia ad erudition̄ indoctor. Ruth. ij. vadā in agrū et colligam spicas que metentiū fugerint manus. vbicūq; clemētis in me pūsfamilias reperero gratiā. messis dicūtur ppli in dñicum hereū cōgregati. messores fuerunt apli. Luce. et Matth. ix. messis quidem multa oparij aūt pauci. rogate ergo dñm deum messis vt mittat oparios in messem suam. collectores aūt spicarū fuerunt successores aplor. inter quos vnus de pcipuis btūs clemēs extitit. qui post apostolos quasi spicas colligēs in tm̄ pfecit. q; intra annū septuagintaq; ecclias domino acquisiuit. Nota notabile est q; dicit vbicunq; clementis patrisfamilias reperero gratiam. Multi em̄ sunt duri et dño ingrati q; de campis suis faciunt expelli collectores spicaruz. et ibi porcellos suos introducunt. qd̄ est magne malicie argumentū. beatus clemēs inuenit gratiā clementis patrisfamilias. id ē xpi. Exo. xxxiij. Miserebor cui voluero. et clemens ero in quē placuerit mihi. si volatilia ad sui similia solēt puenire nō est mirum si clemētissimus dñs beatū clementē sibi voluit in familiarē amicitiam copulare. Tercio valet clementia ad pſolationē afflictor. puer. xvj. In hilaritate vultus regis vita. et clemētia eius quasi imber serotinus. rex regū dñs in hilaritate vultus sui quasi risum vitalē nobis facit. qñ nobis gratiam iustificantē infūdit. qui prius fueramus mortui in peccatis. Genes. xxj. risum fecit mihi deus. et quicūq; audierit cōridebit mihi. nam quicūq; intelligit peccatorē conuersuz de statu culpe in statū grē debet eidem congratulādo quasi cōridere. Sz sciendū ē q; qñcūq; in pñti vita aliquis sit pfectus in gratia pleno ore nō rideat. qz quātumcunq; in sanctis in p̄senti vita abundet nō est plenus risus. qz ipam cōcomitatur multiplex miseria. sed amota miseria p gl̄am sancti pleno ore ridebunt. et dulcissonis labijs iubilabunt. Job. viij. Implebitur os tuum risu et labia tua iubilo. sic ergo in hilaritate vultus regis vita sequitur. et clementia eius quasi imber serotinus. Sciendum est q; dñs infundit nobis matutinū imbrē. qñ dat nobis gratiā preuenientē. vt bene velimus. ps. lviij. Misericordia eius preueniet me. misericordia dei ꝑuenit nos. qñ nobis gratiam iustificantē infundit. Imbrem aut̄ serotinū nobis infundit dñs. qñ ex misericordia sua nobis dat gratiaz ne bonū frustra velimus. ps. misericordia eius subsequet me. Imbrem aūt quasi meridianuz infundit dñs. qñ ex misericordia sua dat nobis gratiaz ꝓcomitantē. vt efficaciter bonū velimus.

vt per hoc in misericordia et miserationibus coronemur/ps. cij. qui coronat te in misericordia et miserationibus. Hūs clemens istam grām triplicem bene habuit/ nam sibi habitaculū ad modū templi marmorij in extremis maris preparauit/ vbi ancora ad collum missa ꝓpter testimoniū fidei xpi ꝑcipitatus fuit/et ibi gratia diuina eum visitauit/et ad regna celestia pduxit. ps. Si habitauero in extremis maris/ etenī illuc manus tua deducet me. et tenebit me dextera tua. Quarto clemētia valet ad solidationē pfectoꝝ. puer. xx. Misericordia et veritas custodiūt regem/et roboratur clemētia thronus eius/ vt sepe dictum est. Rex dicitur quilibet bonus ꝓlatus/qui duos custodes debet habere/veritatem que custodit ipm dirigendo. Vallabie. ij. Lex veritatis/ fuit in ore eius/et iniquitas nō est inuenta in labijs eius. et sequitur. In pace et equitate ambulauit mecum/misericordia custodit prelatuꝝ ipsum stabiliēdo. j. macha. ij. Dauid in sua misericordia ꝓsecutus est sedem regni in seculā. Hi sunt duo custodes de quib. isa. lxij. Sup muros tuos hierusalē cōstitui custodes/tota die et tota nocte imperpetuum non tacebūt/ Veritas clamat vt recta viam teneamus/puer. iiij. Eliaꝝ sapientie monstrabo tibi/et ducā te p semitas equitatis/ Misericordia clamat vt insistamus opibus pietatis/si misericordiam volumus consequi. Matth. v. Beati misericordes qm ipsi misericordiā ꝓsequent. Istis duobus preconib⁹ credendū est bene/ qz autoritatē habent ex veritate sacre scripture/et illa habet autoritatē ex spūssancti inspiratōne. ij. Petri. j. Non em voluntate humana allata est aliqn ꝓphecia sed spū sancto inspirati locuti sunt sancti dei homines/ Sic ergo misericordia et veritas custodiunt regem. Sequitur. Et roboratur clementia thronus eius. istud ad ītam partē. ij. Paralip. x. vbi legitur/ qd dixerūt sapientes ad roboam regem israel/ si lenitus fueris populum istum verbis clementibus/ seruient tibi omni tpe/et quia sapientib⁹ non credidit. Imo derelicto sapientum consilio/ꝑ pessimū iuniorū verbis durioribus illis rndit/et ideo decem ptes regni sui amisit/sed hūs clemens clementia et lenitate subiectos pplos gubernauit. Ad Galath. vj. Si ꝓoccupatus fuerit homo in aliquo delicto/vos qui spūales estis huiusmodi instruite in spū lenitatis/et quia beatus clemens lenis fuit. ideo eum dominus in fide et lenitate sanctificauit/et ad eternā gloriam deduxit. Eccī. xlv. In fide et lenitate ipsius sanctū fecit illum/et elegit eum ex omni carne. et ostendit illi gloriam suam/ Ad quā nos pducere dignetur qui viuit et regnat in secula seculorum Amen.

De sancto Clemente. Sermo. ij.

Lex dei eius in corde ipsius et non supplantabūtur gressus eius. ps. xxxvj. In verbo ꝓposito ꝓmēdatur hūs clemēs a duobus. Primo em ꝓmendatur a cognitione legis diuine. cū dr. Lex dei eius in corde ipsius. Secōdo ꝓmendat ab executōne opationis bone. cū dicit. et nō supplantabūtur gressus eius. Quantū ad primū sciendū. qd lex dei vtilis est ad ītuor. Primo em auertit a deuio viciorū. Secōdo convertit ad exercitiū operū bonoꝝ. Tercio cōfortat in ppessione aduersoꝝ. Quarto elevat ad ꝓcipatōez eternoꝝ. Primo ergo lex diuina auertit a deuio viciozuꝝ. Job. xxij. Suscipe ex ore illius legē et pone sermones eius in corde tuo/ si reuersus ad omnipotentē edificaberis. et longe facies iniquitatē a tabernaculo tuo. Lex dei quidem ex ore ipius suscepta nō tam resonat exterius tumultu vocis/ qz chorusca interius in radiatione veritatis. vñ hūs Grego. in moral. Lex dei facta ad nos/ ponus

videtur q̄z auditur, dum em̄ semetipsum sine mora sermonis insinuat repentina lu ce nostre tenebras ignorantie illustrat; sic ergo ex ore dei debemus legem suscipe, de bemus etiam sermones eius in cordibus nostris ponere, non tantum auribus au scultare sicut faciunt quidam qui sermo nes frequentant & audientes predicatores ipsos diiudicāt, dicēdo. Iste est asininus iste est verbosus, iste este curiosus et quod audiunt quaternis committunt et parum vel nihil in cordibus suis reponunt. Isti sunt auditores curiosi, quod audiunt ore reponūt in corde. et isti sunt auditores stu diosi. Prouerbiorum. iij. Precepta mea cor tuum custodiat, sed si illud quod audi unt et custodiunt corde. non exequātur in opere sunt auditores infructuosi, signati per ficum in qua dominus querens fru ctum non inuenit et ideo maledixit. Var ri xj. hec tria genera scolarium signantur Numeri. xxiij. Dixit auditor sermonum dei, hoc dicitur quantum ad curiosos, q visiones omnipotentis intuitus est, hoc dicitur quantum ad studiosos qui cadit apertos oculos habet, hoc dicitur quan tum ad infructuosos. Romanor. ij. Non auditores legis sz factores iusti sunt apud deum, hoc dicitur quantum ad fructuo sos. sic ergo debemus ex ore dei legem su scipere et sermones eius in cordibus no stris ponere. Sequitur. si reuersus fue ris ad omnipotentem edificaberis, quan do peccator ab omnipotente per culpam auertitur tota structura spiritualis edifi cij destruitur, sed cum peccator ad domi num per penitentiam reuertitur. tunc est sicut hierusalem que vt ciuitas reedifica tur. Hieremie. iij. Reuertere ad me & ego suscipiam te. Sequitur. Longe faciens iniquitatem a tabernaculo tuo. Taberna culum nostrum quandoq̄ corpus quan doq̄ mens dicitur, quia sicut in corpore habitamus mente, ita in mente habita mus cogitatōe, ab isto tabernaculo men tis nostre scilicet iniquitas longe efficitur. qñ in lege domini & in eius electis medi ramur. p̄s. Centesimodecimonono. In corde meo abscondi eloquia tua. vt non peccē tibi. Mā sic tyriaca expellit venenū. sic meditatio legis diuse expellit peccatū. In hac lege beatus clemens bene studu it qui doctrinam beati petri vt de eo legi tur secutus fuit. Prouerbiorum. decimo tercio. Lex sapientis fons vite vt declinet a ruina mortis. Secundo lex dei conuer tit ad exercitium bonorum operum. p̄s. decimooctauo. Lex domini immaculata conuertens animas testimonium domi ni fidele sapientiam prestans paruulis. Lex domini dicitur immaculata, quia maculam non suscipit. Nam sicut tene bre claritatem lucis obfuscant, sic falsitas suo nubilo quandoq̄ veritatem obum brat. Lex ergo domini immaculata, quia habet puritatem veritatis sine admixtio ne falsitatis. Speciosior est sole et super omnem dispositionem stellarum luci cō parata inuenitur prior. Sic ergo lex do mini immaculata dicitur, quia maculam non suscipit. Dicitur etiam immaculata, quia immaculatos reddit. Psal. j. Bea ti immaculati in via. qui ambulant in le ge domini. Ista lex immaculata est con uertens animas. Nam sicut contemptus legis diuine a deo auertit. sic appetitus eiusdem ad deum conuertit. Prouerbio rum. Vicesimooctauo. Qui declinat au res suas ne audiat legem. oratio eius erit execrabilis, sicut enim ab ecclesia ejciun tur excommunicati. sic etiam contempto res diuine legis expelluntur ab adiutorio dei. Sed sicut contemptus legis a deo a uertit, sic eiusdem appetitus ad deum cō uertit. Exquo enim homo collum suum diuine legi subjicit ex hūilitate a deo me retur exaudiri. Ysaie. vltimo. Ad quem re spiciam nisi ad pauperculum et contri tum spiritu, et trementem sermones me os. Sequitur. Testimonium dñi fidele

Dominus testatur se fidelem in ꝓmissis
qꝫ veraciter soluit qđ ꝓmittit. Nume. xxiij
Nõ est deus quasi hõ vt mentiatur/ nec
vt filius hoīs vt mutetur/ Hoc testimo/
niũ dñi fidele sapientiã pstans parvulis.
Matb. xj. Abscõdisti hec a sapiẽtibꝫ et re/
uelasti ea ꝓvulis/ Hec sapiẽtia in btõ cle
mente tanto fuit maiꝫ quãto ipe fuit mi
noꝫ id est hũilioꝫ. Epix. iij. Mihi autem
oĩm sanctoꝝ minimo. data est gratia hec/
in gentibꝫ euãgelizare inuestigabiles di/
uitias gr̃e xp̃i. Tercio lex diuina p̃fortat
in ꝓpssione aduersoꝝ. Job. xj. vtinã de/
us loqueretur tecũ/et aperiret labia sua ti
bi/vt ostenderet tibi secreta sapiẽtie/et qꝫ
multiplex esset lex eius/et intelligeres qꝫ
multo minora exigaris ab eo qꝫ meretur
iniquitas tua. Homo loquitur sibi qñ car/
naliter sapit/sed tunc cum eo deus loquit.
qñ ad diuina ⁊ celestia eleuatur/ de quo lo
quebatur petrus qñ loquẽte dño de sacra
mento sue passionis ei dixit. absit a te dñe
nõ erit tibi hoc. tũc increpando dñs dixit;
vade post me satbana scandalu3 mihi es
quia nõ sapis ea que dei sunt. Matb. xvj.
℣ cũ petrus ad celestia se erexit a dño me/
ruit cõmendari/qꝫ nõ de suo sꝫ diuinitus
inspiratus rñdit. Cum eñ quereret dñs
Matb. xvj. Vos aũt quẽ me esse dicitis.
Rñdens symon petrus dixit. Tu es xp̃s
filius dei viui. Cui dñs. Btũs es symon
barjona qꝫ caro et sanguis nõ reuelauit ti
bi. sed p̃ meus qui est in celis/ dicit ergo,
vtinã deus loqueretur tecũ/ sequitur. Et
aperiret labia sua tibi. qñ homo clausis la
bijs nihil loquitur/ tũc eius sapiẽtia igno
ratur. sed qñ apertis ꝓfert qđ sentit/ eius
sapientia innotescit; Dñs ergo labia sua
nobis aperit. qñ enormitatẽ culpe et seue/
ritatem iusticie sue nobis ostẽdit. Hiere.
xxij. Postꝫ ostẽdisti mihi quãta sit enor
mitas culpe et seueritas tue iusticie/ pcus/
si femur meũ confusus sum et erubui; so/
lent mulieres in signũ doloris pcutere fe/
mora sua in dimissione charoꝝ suoruꝫ sic
peccatores in signum doloris debent femo
ra sua percutere ex perpetratione peccato/
rum. Sequitur. vt ostenderet tibi secreta
sapientie. Quedam sunt diuine sapien/
tie publica/ quedaꝫ sunt diuine sapientie
secreta; ad publica diuine sapiẽtie ꝑtinet
qꝫ ea que creauit gubernat/ qꝫ homines q̃s
ad imaginem et similitudinem suam cõ/
didit ad beatitudinem ordinat/ Sed ad
secreta diuine sapientie pertinet qꝫ homi/
nem quem ad imaginem et similitudinẽ
suam fecit et sua gratia illustrauit. finali/
ter cadere et damnari permittit/ propter
hoc secretum secretoꝝ exclamat apo/
stolus. Ro. xj. O altitudo diuitiarum sa
pientie et scientie dei q̃ incomprehensibi/
lia sunt iudicia eius et inuestigabiles vie
eius. Sequitur/ et qꝫ multiplex esset lex
eius. lex domini quantumcũq̃ dilatetur
in sola charitate radicatur/ sicut enim ex
vna radice arbor in stipitem erigitur et in
ramos dilatatur/ ⁊ floribus ⁊ foljs et fru
ctibus adornatur. sic quecunq̃ fiunt secũ
dum legem dei bona opera in sola chari/
tate implentur. Ro. xiij. Plenitudo legis
dilectio. vnde Aug⁹. Ille totum habet et
quod latet ⁊ quod patet in diuinis sermo
nibus/ qui charitatem tenet in moribus.
℣ Sequitur. et intelligeres qꝫ multa mino
ra exigaris a deo q̃ meret iniquitas tua.
ac si diceret deus non reddit magnitudi/
nem pene secundum exigentiã culpe tue.
ista verba sunt sophar naamotites qui ad
consolandũ beatum iob venerat/ quem cre
debat pcussum a deo. ꝓpter punitionem
peccatoꝝ non ꝓpter augmentatõꝫ me/
ritoꝝ. aut cumulationẽ premioꝝ. et re
uera verba ista sic intellecta erãt ꝓsolato/
ria; qñ eñ homo a deo flagellatur patien/
tius flagella sustinet si peccata sua ad me/
moriã reducãtur. vñ btũs Greg. dolor fla
gelli minuit cũ culpa cognoscitur. Tanto
enim quisq̃ patientius terramentũ medi
ci tolerat/ quanto putridũ videt esse qđ se
cat. Quarto lex dĩna eleuat ad ꝑticipatio

nem eternorum. Jaco. j. qui perspexerit in lege perfecte libertatis et pmanserit in ea non auditor obliuiosus factus sed factor operis hic beatus in suo facto erit. In lege perfecte libertatis debemus perspicere id est perfecte inspicere contra quosdam qui in modico tempore multos libros transcurrunt et cum ad finem peruenium patrum aut nihil perfecisse repereunt et huius ratio est quoniam sicut gallus super pruinas transeunt. Prouer. ij. si inclinaueris cor tuum prudētie si quesieris eam quasi pecuniam et sicut thesauros effoderis illam tunc intelliges qui fodit thesaurum nō transit donec inueniat. sic qui fideliter studet non debet transire difficilē passū donec intelligat. sic ergo debemus perspicere in lege perfecte libertatis. Lex euāgelica dicitur perfecte libertatis quia nos perfecte liberat a triplici seruitute. scilicet a seruitute culpe corruptionis et mortalitatis. Primo ergo lex euangelica liberat nos a seruitute culpe. Jo. vj. nunc autem liberati a peccato. serui aute facti deo habetis fructum vestrum in sanctificationem. Secundo liberat a seruitute corruptionis. j. Thorinteorum. xv. corruptibile hoc induet incorruptionem. Tercio liberat a seruitute mortalitatis. j. Thorinte. xv. mortale hoc induet immortalitatem. tunc enim erimus immortales non sicut adam qui fuit immortalis id est potens non mori. sz erimus immortales id est nō potentes mori. Isa. xxv. precipitabit dns mortem in sempiternum. Sequitur. Non auditor obliuiosus factus sed factor operis quia sicut iam supra tactum est. verba legis non solum debemus audire sed etiā opere implere. Jacobi. i. Estote factores verbi et non auditores tantum fallentes vosmetipsos. Ille qui in sacra scriptura bene agendum nouit et nō facit seipsum fallit quia in damnationem sue peruersitatis secum defert testimonium veritatis. Sequitur. Hic beatus in facto suo erit. Nam cognitio veritatis et executio opis ad beatitudinez eleuat et disponit. Nam dns pro bonis operibus beatitudinem retribuere consueuit. Sap. iij. Bonorz laborum gloriosus est fructus. sic ergo commendatur beatus clemens a cognitione legis diuine cum dicitur lex dei eius in corde ipsius. Secundo commēdatur ab executione operationis bone. cum dicitur et non supplantabūtur gressus eius. Sciendum est qz gressus nostri sicut fuerunt gressus beati clementis debent esse plani per offendiculorum ammotionem circūspecti per discretionem recti per intentionem erecti per contemplationez. Primo ergo gressus nostri debent esse plani per offendiculorum ammotionem. Prouer. iiij. viam sapiētie monstrabo tibi ducam te per semitas equitatis quas cum ingressus fueris non arctabuntur gressus tui et curreus non habebis offendiculum. Duplex est via perueniendi ad regnum celorum. Prima est via obseruatōis mādatorz et p hāc pueniūt ad regnū boni seculares. Secōa est via superogatōis. et pfectz veniūt ad regnū boni regulares. Ista duplex via signata est. ij. Regū. xviij. ibi legitur qz duo currebāt ad dauid scz chusi et achimaas. ⁊ achimaas cucurrit p viaz ꝓpendij et citius puenit ad dauid ꝙz chusi p viā ꝓpēdij signatur aggressio ꝓsiliorum dei talis eñ via est ꝓpendiosa. vñ et vocata ē semita. semita eñ est directio vie. p hāc semitā religiosi currūt et citius ad dauid ꝙz multi sapiētes huius mūdi pueniūt. Chusi erat hō multū sapiēs. vnus de cōsiliarijs dauid. p quē signāt sapiētes huius mūdi qui non solū p viā ꝓpendij nō currūt. imo currere volētes impediūt. Juuenes eñ religionē intrare volentes. nō dicūt spūsancto inspiratos ⁊ spū melācolie ꝓcitatos. isti sunt fascinatores galatarū. De quibo ad Gala. iij. O insensati galate quis vos fascinauit non obedire veritati. rc. Et sequitur. sic stulti estis

vt cum spiritu ceperitis nunc carne psum mamini. multi enim qui per malas exhor tationes sapientie huius mūdi a statu vi te spiritualis retrabūtur. ¶ Postmodū car naliū voluptatū turpitudinib⁹ inuolnūt. ¶ Venit ergo achimaas p viā ppendy ad xpm currere. et vtinā ipe p strata publicā posset ad eundē gressu festudineo pueni re. ¶ Sta ergo duplex via nobis demōstra tur cū dicitur. viā sapiētie monstrabo tibi / ducā te p semitas equitatis. ¶ Sequit quas cū ingressus fueris nō artabūtur gressus tui. obseruatio regularū institutionuz in principio videtur esse difficilis et arta. sz p ꝓcessum tpis p assuefactionē efficit faci lis et lata. et diligētibus ambulare p eam efficitur etiā plana. ¶ Nam p obseruantiā regularū institutionū ammouentur of fendicula peccatoꝝ. Eccī. xxj. via peccanti um ꝓplantata est lapidibus et in fine illo rum inferi et tenebre et pene. ¶ Isa. xl. quā tum ad iustos dicitur. erūt prava in dire cta et aspera in vias planas. ¶ Ecdo gres sus nri debent esse circumspecti p discreti onem. puer. iiij. ¶ Oculi tui videat recta et palpebre tue precedāt gressus tuos. cū di citur. oculi tui videāt recta. ista visio non solū est speculatiua sed etiā practica. ¶ Ti chee. ij. Nōne verba mea bona sunt. cū eo qui recte gradit. ¶ sequitur. et palpebre tue precedāt gressus tuos. palpebras nostras gressus nros pcedere. nihil aliud est q̄z ea que agimus cū magna discretione et deli beratione pficere. ¶ Nam ille qui retroce dit. nō de facili potest videre quo vadit. ¶ qui ante se vadit gressus suos precedenti bus palpebris dirigit. et precedentē videt do. ¶ sequitur. et caue sibi ab offendiculis ¶ Nos ergo precedentē dnm sequimur. vt ipso illustrāte ad lumē vite puenire vale amus. ¶ Jo. viij. ego sum lux mundi. qui se quitur me nō ambulat in tenebris. sed ha bebit lumē vite. ¶ Hercio gressus nri debēt esse recti p intentionē. ¶ Debre. xij. ¶ Rectos facite gressus pedibus vestris. vt nō clau dicans quis erret magis aūt sanetur. ¶ No stri pedes sunt nostre affectiones. gressus istoꝝ pedū sunt bone opationes. tunc ergo rectos gressus nris pedib⁹ facimus. cū oēs nras affectiones. opatiōes p rectā intentionem in deum ordinamus. ¶ Nos enim q̄ sumus. q̄ viuimus. et q̄ sapimus totum a deo accepimus. et ideo totuz in sui laudem et gloriam per rectam intenti onem ordinare debemus. ¶ j. ad Chorinth. iij. ¶ Quid habes quod non accepisti. si autem accepisti. quid gloriaris quasi nō acceperis. Ego video q̄ isti hystriones et ioculatores quibus isti diuites consueue runt et vestes et alia exennia dare. nō ces sant eos magnis preconijs commendare. ¶ Nos ergo qui a domino quicquid habe mus accepimus si non ad dei laudem et gloriam ordinamus. deteriores sumus io culatoribus z hystrionibus. ergo qui glo riatur in domino glorietur. ij. Chorinth. x. ¶ Propter quod dicitur rectos faci te gressus pedibus vestris. ¶ Sequitur. vt non claudicans quis erret. Ille claudicās errat. qui illud a deo accepit ad comoduz temporale. vt ad propriam gloriam incur rat. Hoc est de sanctis animalibus hoc ē predicatoribus dicitur. Ezechielis. j. ¶ Pe des eoꝝ pedes recti. et planta pedis eo rum quasi planta pedis vituli. et scintille quasi aspectus eris candentis. ¶ Hic tria notantur que debent esse in predicatori bus. ¶ Primum est rectitudo intentionis. Et hoc notatur cum dicitur. pedes eoruz pedes recti. Canticoꝝ. j. ¶ Recti diligūt te. ¶ Illi enim soli habent intentionis recti tudinem. qui ad deum eriguntur per dile ctionem. ¶ Secundo debet esse in predica toribus cognitio veritatis. quod notatur cum dicitur. et planta pedis eoꝝ qua si planta pedis vituli. ¶ Vitulus ruminat et vngulam diuidit. ¶ In ruminatione si gnatur iugis meditatio diuine legis. ¶ In diuisione vngule signatur discretio cogi tatōis. que debet esse in p̄dicatoribus scīs.

Tercio debet esse in ipsis honestas ꝓuersationis. et hoc notatur cū dicitur. et scintille quasi aspectus eris candētis. In scintillis notatur ꝙ debent esse agiles in operatione. in ere signatur ꝙ debēt esse viriles in tribulatione. in candore signatur ꝙ debent esse decori in ꝓuersatione. ¶ Matth. v. Sic luceat lux vestra coram hominibus vt videāt opa vra bona. ¶ Quarto gressus nostri debent esse erecti ꝑ contemplatōz. ps. xxxvj. ¶ Apud dñm gressus bōis dirigētur. et viam eius volet. ¶ Gressus suos perꝓtemplationez ad dñm aplius direxerat. cum dicebat. q. Cho. iiij. ¶ Nō contemplantibus vobis que videntur. sed que nō videntur. que enī videntur tpalia sunt. que aūt non videntur eterna sunt. ¶ Sic et beatus clemens dicere poterat illud Job xxiij. ¶ Vestigia eius secutus est pes meus. Sicut enī crucifixus ꝑ multas tribulationes in regnū celoz introiuit. sic et beatus clemens ꝑ multas tribulatōnes ad idem regnum pueniꝫ. ¶ Ipse enim anchora ligata ad collum in ꝓfundū maris demersus fuit. et hoc illi vt ad regnum pueniret expediens fuit. ¶ Matth. xviij. expedit ei vt suspendatur mola asinaria in collo eius. et demergatur in ꝓfundū maris. Ibi accepit viaz deueniendi ad regnū dei. ps. In mari via tua. et semite tue in aquis multis. q. istas aquas id est tribulationes ad deum pueniꝫ. ¶ Actuū. xiiij. ꝑ multas tribulationes oportet intrare in regnū celoruz. Ad quod nos ꝓducere dignetur.

¶ De sancta Katherina ¶ Sermo. j.

SApiens mulier edificat domū suam. ꝓuer. xiiij. In verbo ꝓposito cōmendatur beata Katherina a duobꝫ. ¶ Primo essi ꝓmendatur a discretione rōnis. cū dicitur. sapies mulier. ¶ Scdo ab vtilitate operationis. cū subditur edificat domū suam

Sciendum ergo ꝙ beata Katherina mulier fuit sapiēs discretōe rōnis. mulier ꝓcellens puritate castitatis. mulier fortis. t ꝓstās aggressione rei terribilis. morte inducēns. mulier fulgēs honestate cōuersationis. ¶ Primo ergo btā Katherina fuit mulier prudēs discretōe rōnis. j. Reguz. xxv. Erat mulier illa prudentissima et speciosa. ¶ Btā Katherina fuit mulier prudēs. prudētioz. prudentissima. ¶ Prudens iugi meditatōe legis diuine. vñ signatur ꝑ illam sapientē mulierē que erat in abela. ij. Regū. xx. Exclamauit mulier sapiens de ciuitate. sermo inquit dicebatur in veteri ꝓuerbio. qui interrogāt interrogēt in abela. et sic ꝓficiebāt. Abela interꝓtatur committens ei. in quo signatur status prelatorum et doctoꝝ ecclie dei. quibꝫ cōmissa est dispensatio talēti verbi diuini. in quorum doctrinis debēt interrogatōes subditoꝝ. t auditoꝝ formari. ¶ Multi sunt qui libētius formāt interrogatōes suas in nouitatibꝫ rumoꝝ. q̄ꝫ i doctrinis mgroꝝ suorū. et ideo nō ꝓficiūt. ¶ Hebre. v. Cū deberetis mgri esse. ꝓpter tpa. rursus indigetis vt vos doceamini q̄ sint elementa exordij sermonū dei. verecundū est boi cū. ꝓpter tpus deberet mgr esse. t alios docere. vt ruri ns ponaī ad suū. a. b. c. d. qō hodie accidit in vniuersitate. multi enim volūt mgri esse qui nondū sciūt artis sue maximas nec principia. nec etiā ꝓpria. quibus scatis nō ꝓpter hoc scitur are. ignorātis tñ ignorāt ars. nō talis fuit btā Katherina ꝫ fuit mulier prudēs. iugi meditatōe legis. ps. j. in lege dei meditabitur die ac nocte. ¶ Scdo fuit mulier prudētioz elegāti. vbi dim ꝓpositōe. Judith. xj. nō est talis mulier sup terrā in aspectu. in pulcritudine. t in sensu et in sciētia. vboz. sicut corpus ꝓficitur aīa. sic verbū ꝓficitur debita sīa. et sicut corpus putrescit et vilescit sine aīa. sic verbū putrescit sine sīa debita. illorum enim verba aut sunt ociosa. aut litigiosa. aut detractoria. tales signantur

per ficulneam que non habebat fructum sed tantum folia. et ideo est a domino maledicta; Talis non fuit beata Katherina. Sed gratia dei pro fructu labiorum est repleta. et ideo ẽ a domino benedicta. ps. xliij. Diffusa est gratia in labijs tuis. Tercio mulier fuit prudentissima efficaci philosophoꝝ ꝓfutatione. Judith. xiij. Una mulier hebrea fecit ꝓfusionẽ in domo regis nabuchodonosoꝛ. ꝓa eñ quinquaginta philosophos superauit disputãdo. et de sinistra erroꝛis trãstulit ad dexteram veritatis. efficiẽs testes fidei quos hostes ꝓtulit. et ideo ista cõfusio nõ peccatũ sed gram et gloriaꝫ adduxit. Eccle. iiij. sic ergo btã Katherina fuit mulier prudens discretione rõnis. Scõdo fuit mulier precellẽs puritate castitatis. Eccle. xl. Edificatio ciuitatis ꝓfirmabit nomen. et super hãc mulier immaculata cõputabit. Edificatio ciuitatis ꝓfirmat nomẽ edificantis. vt nõ possit cito de memoria hoĩm deleri. Eñ adhuc viuit nomen remi in ciuitate remẽsi. et nomẽ romuli in ciuitate romana. qui ipsaꝫ edificauit. Sed sup istos debet mulier immaculata ꝓputari. Isti aũt vocauerũt noĩa sua in terris suis. mulier aũt immaculata p celebre nomẽ suũ in libro agni et vite conscripsit. Talis mulier immaculata fuit btã Katherina. Cant. v. Una est soꝛoꝛ mea sponsa columba mea immaculata. Ita sancta dꝛ soꝛoꝛ christi p naturę vnitatẽ vel conformitatẽ. speciosa p fidei veritatẽ. columba p humilẽ simplicitatẽ. immaculata p interioꝛẽ puritatem ij. Choꝛin. xi. Despondi vos vni viro. virginem castã exhibere christo. bene coniungitur ista duo virgo casta et cũ christo desponsata. In desponsatõe xpi et aĩe nõ queritur fructus ventris sed mẽtis. vbi tãto maioꝛ fit elongatio a putredine coꝛruptõnis. quãto maioꝛ fit vnio incõmutabilis veritatis. et ideo talis ꝓnũcio felix. Bap. iij. Felix sterilis ꝛ incoinquinata que nescuit thoꝛũ in delicto. habebit fructũ in respectione aĩarum sanctaꝝ. quã ꝓcomitat integritas et incoꝛruptio. Tercio fuit btã Katherina mulier foꝛtis. aggressione rei terribilis mortẽ inducẽs. puer. xlvi. mulierem foꝛtez quis inueniet. Possumus rñdere q inuenimus mulierem foꝛtẽ. scz beatam Katherinã. hec enim lumbos foꝛtitudine accinxit. hec eñ foꝛtitudine ꝛ decoꝛe seipsaꝫ induit. hec dilectio mortẽ foꝛtiori mortẽ superauit. Ruth. iij. Scit omnis ꝑplus qui intra ꝑtes vrbis mee habitat mulierẽ te esse virtutis. ij. Pacha. vij. Supra moduꝫ mater mirabilis et bonoꝛum memoria digna. singulos illoꝝ boꝛta bat voce patria foꝛiter repleta sapientia. et femineę cogitationi masculinũ animũ inserens. mulieres habẽt femineas cogitationes id est fragiles et fleꝛibiles p naturam. Sed qñq sibi vendicãt virilẽ aĩm p gratiam. sed ecõtrario hoĩes qui deberẽt habere cogitationes viriles p naturã ipis inferunt animũ femineũ p culpam. qñ enim aliqua foꝛti tentatõne pulsantur statim succumbunt et deiciũtur. similes ventilogio posito sup campanile. qđ cum vento concutitur statim vertitur et peruertitur. vñ qñq accidit. q in operibus foꝛtis et ardue penitentie plus posset vna debilis ꝙ decem milites. plus decem pugiles ꝙ decem rustici foꝛtes. Quarto fuit btã virgo Katherina mulier fulgens honestate conuersationis. Apoca. xij. Mulier amicta sole. et luna sub pedibus eius. et in capite eius coꝛona stellaruꝫ duodecim. beata Katherina fuit mulier amicta sole. per honestam conuersationem. mulieres solẽt habere duplicia vestimenta. quedam quotidiana ad exercitiuꝫ et vsum. et hec sunt vestimenta gratie et conuersationis honeste. Hec enim amicta lumine sicut vestimento potuit dicere id. j. ad Choꝛin. xv. Gratia dei sum id quod sum. et gra eius in me vacua non fuit. Habent etiam vestimenta solennia ad ornamentum. Et sunt vestimẽta glorie. quibus induta fuit

beata Katherina in nuptijs solennitatis supne. Apo. xix. Venerunt nuptie agni et uxor eius preparauit se. et datū est illi vt cooperiat se bysſino splendēti et candido ¶ Beata Katherina mulier gratiosa fuit. et ideo gloriā adinuenit. quia velut ornamēto solis splendentis ipam sponsus supernus vestiuit. sic ergo fuit mulier amicta sole p honestaz conuersationem. sed luna sub pedibus eius p rep mundanarū contemptū ⁊ conculcationem. qđ em̄ contemnimus ponimus sub pedibus. sic faciebat apl̄us qui oīa tpalia ꝓpter christū vt ſterc̄ora arbitrabat. ¶ Sed multi sunt qui cupiditatem tpalium non ponūt sub pedibus sed sup caput eius. plus em̄ de tpalibus q̄z de spūalibus cogitant ⁊ negociātur. et ideo valde illis timendum est ne propter thesaurum terrenum amittant thesaurum celestem. Mā vbi est thesaurus tuus ibi est et cor tuum. Matb. vj. sequitur Et in capite eius corona stellaz duodeci. ¶ Stella munda est et pura. Duodenarius ex̄ constat ex senario duplicato qui senarius numerus est pfectōnis. in quo signatur mundicie pfectio. que debet esse in virginibus christi aīe scz et corpis. ¶ Parum em̄ valet mundicia exterioz si ipsam non comitetur interioz. vñ virgines fatue q̄z/uis secū haberēt lampades que sunt mūde ⁊ polite. quia tm̄ fuerūt vacue a nuptijs sunt repulse. Matb. xxv. sic ergo beata katherina fuit mulier sapiens discretione rationis. sequit. Edificat domum suā. vbi commendat ab vtilitate opationis. Sciēdum ergo q̄ est quadruplex domus. Est em̄ domus cōscientie que data est ad examinationē. Est domus ecclesie que cōstructa est ad orationē. Est domus discipline. que facta est ad eruditionem. Est domus celestis curie que prepata est ad refectionem. Primo ergo est dom⁹ consciētie. p/uer. ix. sapientia edificauit sibi domū. ista sapiēcia est sapiēcia increata scz filius dei. qui sibi edificauit domū cordis humani. et tm̄ in ea desiderat habitare. q̄ delicias suas dicit ibi esse. puer. viij. Delicie mee esse cū filijs hoīm. Domū ergo cordis nr̄i diligēter debemus prepare ei. qui tantum desiderat in nobis habitare. j. Reguz. vij preparate corda vr̄a dño. ¶ Sed diceret aliquis quō potero dño domū cordis preparare. qui nihil in me dignū habeo tāto hospiti. Rñdeo. Accidit q̄ aliquis egrotus. malis hūoribus plenus ꝓsilio medicoꝝ accipit medicinā laxatiuā. sed prius accipit potionē preparatiuā que malos humores cōmoueat. vt medicina laxatiua cōmotos inueniat et expellat. sic debes cor tuū preparare excitādo ⁊ ꝓmouendo malos humores peccatoꝝ p contritionē ⁊ dolorem. vt sic cos postmodū expellas p cōfessionem quasi medicinā laxatiuā. et sic ꝓsequaris a dño salutem. ps. lix. Cōmouisti terrā et conturbasti eam. sana contritiones eius q̄ cōmota est. sic hospicium p parabat ille qui dicebat exercitabar ⁊ scopebam spūm meū. debet em̄ hoc exercitium esse virorꝝ religiosoꝝ exercitiū ⁊ scrutinium conscientiarū suarum. sicut em̄ aduocat/allegationes suas ordinat et affirmat antecq̄ cor̄a iudice compeat. sic tu antecq̄ cōpareas cor̄a sacerdote quasi subdelegato iudice a summo pontifice. debes allegationes peccatoꝝ tuoꝝ ꝓtra teipsum ordinare et confirmare. nam in foro conscientie tanto debet esse allegatio efficacioz quāto causa est grauioz et periculosioz. ¶ propter q̄d dicit exercitabar animum meum diligenter examinando. et scopebam spiritus meum mundādo. mulier q̄n vult scopa mūdare domū suam paleas et puluercs congregat in vnū cumulū. vt facilius ei/iciat extra domū. sic tu debes p diligentiā cogitationum paleas ⁊ puluercs peccatoꝝ tuorum in vnū cumulū congregare. vt facilius ea possis expellere extra domum conscientie tue. qđ est ꝓtra multos qui q̄n veniunt cor̄am sacerdote. nesciunt quo capite debeant confessionem suam incipere.

¶ Secundo est domus ecclesie que constructa est ad oranonẽ.q̃.¶ Paralip.vj.¶ Quia hec fuit voluntas tua vt edtficares domuz nomini meo.bñ quidẽ fecisti huiuscemõi bñs voluntatẽ.¶ Hec domus est eccia dei/ que est domus orõnis in qua dens peccatores exaudit.iij.¶ Regũ.viij.¶ Si quis cognouerit plagã cordis sui.z expãderit manus suas in domo hac id est in eccia hac/ tu exaudies eum de celo.bene dicit si quis recognouerit plagã cordis sui.multi sunt qui plagã cordis nõ cognoscũt.vñ superbus alios ꝓtemnẽs.dicit cõtemptũ hmõi nõ esse supbiam sed naturaliũ strennuitatem q̃ despicit.non naturã sed culpã.multi etiã cupidi dicũt cupiditatẽ suam nõ esse auaritiã sed ꝓuidentiam/et simul bene posse stare deo seruire et diuitias congregare.contra sententiã saluatoris dicentis/ Nõ potestis deo seruire z mãmonẽ/multi etiã guloli dicũt se in excessu nõ peccare/ non eñ dicũt se querere delectationẽ sed necessitatẽ/sed dũ queritur necessitas frequẽter ex corruptõe nature immiscet se libido vel voluptas/.ꝓter qd̃ dicit si quis cognouerit plagã cordis sui/sequit.et expanderit manus suas ad te.solẽt hoies leprosi ꝑpetuo morbo dãnati in loco infirmitatũ suaz/et extensis manibus auxiliũ postulare/¶ Sic nos in domo ecclesie cunctis plagis infirmitatũ nrarum debemus eas tam ꝑi misericordiarũ ostendere.et extensis manibus eius auxiliũ mendicare.ipse enĩ ꝓatus est exaudire et subueni/re ps.cxj.¶ Ad dñm cum tribularer clamaui et exaudiuit me.¶ Domus est tercio discipline facta ad eruditionẽ.eccle.vlti.appropiate ad me indocti z congregate vos in domũ disciplinẽ.¶ Indocti debẽt appropiare ad domũ sapientie.sicut ceci ad lumen.sicut frigidi ad ignem/sicut famelici ad panem/et debent se ꝓgregare in vinculo dilectionis siue charitatis.in domo disciplineꝝ vt ibi illustrentur luce sapientie/ quilibet ẽm modũ et statũ facultatis sue.

¶ Sed multi sunt qui nõ congregantur in domo disciplineꝝ plus sectãtes scolas grammaticoꝝ q̃z scolas vbi legũtur libri topicoꝝ et elencoꝝ/plus amplectantes ampboras vini q̃z metbaforas noui et veteris testamenti/plus frequentantes grecam intercationẽ z exercitationẽ q̃z latinã eloquentiã et catholicã eruditõnem/¶ Ista domus non est disciplineꝝ.¶ Bath.vij.domus que non erat fundata supra firmam petrã cecidit/et facta est ruina domus illi magna/¶ Istam domũ debent edificare ꝓlati z doctores ecclesiastici/in seipsis z in alijs.¶ Cant.iiij.¶ Collum tuũ sicut turris dauid que edificata est cum ꝓpugnaculis Collũ istud dicũtur ꝓlati.sicut eñ collũ mediũ est inter cetera membra et caput./sic ꝓlatus debet esse medius inter mẽbra ecclesie mistica/z caput nrm qd̃ est xp̃us.¶ Istud collũ debet esse sicut turris dauid.turris eñ habet firmitatẽ/rectitudinem.et altitudinẽ/sic et ipi dicũtur habere firmitatem in constantia z virtute.rectitudinem in intentione.altitudinẽ in eminẽtia vite/¶ Ista turris debet edificari cum ꝓpugnaculis.qz debent habere ꝑ modũ munitionis auctoritates et rõnes ad defensionem fidei catholice/sed istud collum in multis infirmatur morbo squinantie/implentur eñ sic ex adipe et pinguedine/q̃ non pñt verbũ formare ad eruditionẽ plebis subdite/sicut canes muti non valentes latrare/solebant antiquitus commendari ꝓlati.eo q̃ abstinenter viuerent/eleganter verbũ dei opibus misericordie iuuarent/seipsos murũ ꝓ domo dei opponerẽt/sed modo ꝓmendãtur eo q̃ curiosi induantur.et sumptuose viuant/vñ dicit clericus alicuius magni ꝓlati.¶ Dominus meus est optimus ꝓlatus/habet eñ in comitatu suo tot cappones frixatos/ministrat in mensa sua tot fercula/o ꝑcones epicuri nolite laudẽ aplor̃z et ministrorũz christi que in pauꝑtate z in humilitate cõsistit.quertere in ꝑconiũ inuitatoriũ belis

qui non est commendatus nisi in magnitudine voracitatis. Daniel. vltimo. Draco magnus bel omnia deuorat. Tales dum dominos suos commendare intendunt illorum laus valet vituperiu; Ipsos enim commendare ex curiositate vestium et superfluitate ciborum nihil aliud est nisi q̄ iam premissas acceperunt. ex quibus concludetur eternum supplicium. Luce. xvj. Homo quidam erat diues qui induebatur purpura et bysso ecce curiositas vestium et epulabatur quotidie splendide ecce superfluitas ciborum. Ex quibus duobus tanquam maiori et minori apposito ne conclusum est ei eternum supplicium. Vnde subditur. mortuus est autem dives et sepultus est in inferno. Quarto est domus celestis curie que p̄parata est ad refectionem. ij. Thessalonicorum. v. Scimus enim quoniam si terrestris domus nostra habitationis huius dissoluatur q̄ edificationem ex deo habemus domum non manu factam sed eternam factam in celis. Hec est domus in qua transiens dominus ministrabit nobis. Luce. xxij. Et edatis et bibatis super mensam meam in regno meo. Quod nobis prestare dignetur qui viuit et regnat in secula. Amen.

De sancta Katherina Sermo. ij.

Draui lucernā christo meo inimicos eius induam confusione. ps. Centesimotricesimoprimo. In verbo proposito commendatur beata katherina in duobus. Primo enim commendatur a cognitione veritatis. cum dicitur. Paraui lucernam christo meo. Secundo commendatur a destructione falsitatis. cum dicitur. inimicos eius induam confusione. Quantum ad primum sciendu; q̄ beata katherina lucens per cognitionem fuit. ardens per dilectionē. eminens per intentionem. visitans per subuentionem. Primo ergo beata katherina fuit lucerna lucens p̄ cognitionē. vnde dicere potuit illud. ps. xvij. Tu illuminas lucernam meam domine. Ad hoc q̄ lucerna alios illustret exterius oportet q̄ illuminetur interius. iō dominus cor beate katherine interius lumine sapientie illustrauit. quod exterius per splendoris abundantiam redundauit. Frequenter accidit q̄ ex intenso lumine sic reuerberatur facies humana q̄ videre nō potest quod prius videbat. sicut patet q̄ quando sereno aere solem conspicimus in tota ex intenso lumine radij nostri visuales reuerberantur. vt videre non possimus quod prius videbamus. Actuum. ix. De saulo dicitur q̄ circumfulsit eum lux de celo. et apertis oculis nihil videbat Prius fuit excecatus quantum ad carnalem legis obseruantiam. vt postmodum illuminaretur quantum ad spiritualem intelligentiam. Vnde sequitur in eodem capitulo. q̄ dixit ei Ananias. Saule frater. dominus misit me iesus qui apparuit tibi in via qua veniebas. vt videas et implearis spiritusancto. et sequitur. Confestim ceciderunt tanquam squame ab oculis eius. visum recepit. et extunc ille qui erat seuissimus persecutor factus est instantissimus predicator. Secundum istum modum ex lumine sapientie quo dominus lucernam beate katherine illustrauit. oculi interiores quinquaginta rectorum siue sapientium reuerberati. quantum ad sensum carnalem excecati. interius sunt lumine fidei illustrati. ita q̄ illi qui erant lumini fidei rebelles. effecti sunt fidei testes. et pro fide glorioſi martires. vnde de ipa cantatur Officiens testes fidei quos pertulit hostes. Secundo fuit beata katherina lucerna ardens per dilectionem. Judithei. v. Neq; accendunt lucernam et ponunt eam sub modio. sed sup candelabrū

¶Lucerna accensa fuit beata Katherina que fuit totaliter igne dilectionis dei et proximi inflammata quod patuit. Nam istam lucernam extinguere non potuerunt nec blandicie/nec mine/nec exquisita tormenta. Eius enim charitas tanti erat feruoris q̃ aquis suppliciorum vel tormentor̃ non poterat extingui. Cantico. viij/aque multe non potuerunt extinguere charitatem. nec flumina obruent illam/Imo q̃ mirabile erat scom quod crescebãt tormẽta magis augmentabatur charitas. ¶Sapientie. xvj. Quod enim mirabile erat in aqua que omnia extinguit/plus igne valebat. Unde sicut video. q̃ faber ferrum candens aspergit aqua/vt fortificata virtute ignis et appositione contrarij fortius exardescat/sic in beata Katherina exq̃sitis tormentis tanquam aquis superectis. nec tepebat nec torpebat. sed vehemẽtius in amorem dei ardebat. Unde de ea legitur quod dicitur. nec terus blandimẽta nec exquisita tormenta poterant et eius amore aliquatenus extrahere/¶Tercio beata Katherina fuit lucerna eminens per intentionem. Unde. vj. Lucerna corporis tui est oculus tuus/oculus in anima intentio dicitur. Nam sicut oculus videt totum corpus/et videndo totũ corpus. totũ corpus regit/et ad terminũ quo tẽdit pducit/sic intentio omnia opera ad finem debitum dirigit et deducit. Unde sicut cecus non potest recte incedere nisi ab alio regatur. sic opera nostra non sunt recta sed tortuosa/nisi rectitudine intentionis dirigantur. Talis lucerna bene fuit beata Katherina. Ecclesiastici. xxv. Lucerna splendens super candelabrum sancte ecclesie exaltata/quia et a deo q̃ ab hominibus honorata. fuit etiã species faciei quia fuit tam exterius q̃ interius decora. Canticorum. iiij. Tota pulcra es amica mea et macula non est in te. Unde imperator marencius pulcritudinem faciei exteriorꝭ ppendens sed dẽ pulcritudine interiori non curãs beate Katherine dicebat. O virgo gloriosa/o digna imperiali purpura facies. consule iuuentuti tue/sed sciendum est q̃ ista species faciei erat constituta super etatem stabilez. Nam et si ratione sexus subiecta erat infirmitati/erat tamen ratione charitatis firma et stabilis q̃. Canticorum. vij. Uater mirabilis et bonorum memoria digna fortiter repleta sapientia femineee cogitationi masculinum animum inserens/¶Quarto fuit beata Katherina lucerna visitans per subuentionez. Sophonias. j. Scrutabor hierusalem in lucernis et visitabo. In monasterijs bene institutis aliquis superponitur qui curator vocatur/ad cuius officium spectat officinas circũire/vt si quid inordinatum in fratribus inueniat in capitulo ꝓponat. vt prelatus possit eos corripere/Sed aliquãdo accidit q̃ aliqui fratres qui aliquid inhonestum circa se sentiunt quandoq̃ lucernaz curatoris extinguunt/et sic eius accusationem se posse euadere credũt/sic dominus lucernam suam in nobis certam facit q̃ nobis noticiam mandatorum suorum cõmittit. Prouerbior. vj. Mandatum lucerna est et lex lux. Sed huiusmodi lucernam in se extinguunt/qui mandatis diuinis non obediunt. Prouerbior. xiij. Lucerna impioꝝ extinguetur/sed talis lucerna non fuit beata Katherina/sed semp lucens semp accensa. Prouer. vltimo. Nõ extinguetur in nocte lucerna eius/propter quod dicitur scrutabor. Sequitur. et visitabo. Dñs in beata Katherina et ꝑ beatã Katherinam nos visitauit/q̃ ad eius piã supplicationẽ et subuentionem nobis in morte siue in ꝑiculo si ipsam pie inuocauerimus ꝓmisit. Sic ergo beata Katherina primo ꝓmendatur a cognitione veritatis cum dicitur. paraui lucernã christo meo.

¶Secdo ꝓmendatur a ꝓdemnatõe falsitatis. cũ dr. inimicos eius induã confusione.

De Bãcta Catherina Ser. II.

Sciendum est q̃ quadruplex est confusio. Est eñ cõfusio ex veneratione idolorum. Scdo ex ꝓtemptu et omissione agẽdoꝝ. Tercio ex recogitatione peccatorum. Quarto ex despectione obꝓbrioꝝ et irrisione tꝑalium ꝓpter assecutionẽ eternoꝝ bonoꝝ. Prima ergo confusio est ex veneratõne idoloꝝ ps. xcvj. Confundãtur omnes qui adorant sculptilia et magna esset ꝓfusio qui liber esset qui seipsum ex ꝓpria voluntate subiiceret. deus hoiem fecit tante libertatis q̃ omnia sub pedibꝫ eius subiuganit. ps. viij. Omnia subiecisti sub pedibus eius. et hoc fuit a principio institutionis. Geñ. j. Crescite ⁊ multiplicamini et replete terrã et subiicite eam et dñamini piscibꝫ maris. ⁊c. Sed homo istud dominium ꝓtemnit. et seipm seruituti subiicit. q̃ creatore ꝓtempto creature cultuꝫ latrie exhibendo deseruit. Diere. ij. Populus meus mutauit gloriã suam in idolum. et quia istud est multum mirabile ⁊ stupendũ. ideo immediate sequitur. Obstupescite celi sup hoc. Est ergo prima cõfusio ex veneratõe idoloꝝ. Diere. ij. Quõ confunditur fur q̃ deprehenditur. sic confusi sunt domus israel. Eñ q̃ idolatris loq̃tur statim inuitur cum dicitur. Dicenti de ligno pater meus es tu. et lapidi tu me genuisti. Secunda confusio est ex contẽptu et omissione agendoꝝ. Prouerbi. x. Qui congregat in messe filius sapiens est. qui aũt dormit in estate filius confusionis. In ꝑsenti debemus cõgregare vt in futuro possumus viuere. ad modũ formice. que ꝑm documentũ sapientis. puer. vj. Parat in estate cibuꝫ sibi ⁊ cõgregat in messe q̃d comedat. Eñ cum electi venient ad diem iudicij portantes cum exultatione manipulos beatoꝝ operum. negligentes et remissi extra regnum ꝑmanebunt electis ingredientibus. quia cum fatuis virginibꝫ lampades vacuas tulerunt. Matth. xxv. Amen dico vobis nescio vos. Tercia confusio est ex recordatione peccatoꝝ. Diere. xxxj. Postq̃ ostendisti mihi ꝑcussi femur meũ cõfusus sum et erubui. Eñ dñs peccata nr̃a ad memoriam reducit nobis materiam magne confusionis inducit. sicut si aliquis in mensa principis comederet. et aliquid vel in barba vel in veste haberet quod abhominationẽ videntibꝫ generaret. si aũt illam immunditiã ei ostenderet ei materiam confusionis induceret. attamen eius honestati ꝑuideret. sic dñs nr̃e ꝑuidet honestati q̃ turpitudinem peccatorum nobis ad memoriam reducit vt cõfundamur ꝓ ipsis. et ideo in dicta autoritate sequitur. Confusus sum et erubui. Et multi ita effrontes et sine verecundia inueniuntur. q̃ similes mulieribꝫ meretricibus dicuntur. Diere. iij. Frons mulieris meretricis facta est tibi noluisti erubescere. q̃diu homo erubescit adhuc in eo remanet signum et spes vite. Sed qui sine erubescentia peccat non est in eo nisi signuꝫ culpe. et timoꝝ sequẽtis damnatõis eterne. vita boĩs et cuiuslibꝫ animalis in sanguine cõsistit. et erubescẽtia ex sanguine consurgit. Eñ ergo homo non erubescit de cõmissione peccati. nullum signum in eo est spũs vitalis. sed q̃ obnoxius est morti etiã damnationi. Apoca. vj. et ecce equus pallidus. ecce defectus sanguinis ex quo pallor ꝓcedit. et sequitur. et qui sedebat sup eum nomen illi mors et infernus sequebatur illum. Quarta confusio est ex despectõne obꝓbrioꝝ ⁊ irrisione tẽporalium ꝓpter assecutionẽ eternoꝝ bonorum. Hebre. xij. Aspicientes in autorem fidei et consummatorẽ iesum. qui ꝓposito sibi gaudio sustinuit crucem confusione contempta. atq̃ in dextra dei sedet. aplus dñm nr̃m iesum christum nobis ꝓponit in exemplũ et speculũ. vt in ipo legamus et inspiciamus. vt sicut ipe ꝓ nobis obꝓbria et contumelias despexit et patienter sustinuit. ita et nos sustineamus ea et contemnamus patienter. ꝓpter ipm. Hec est eñ confusio que gr̃am adducit ⁊ in gl̃am

introducit. Eccle. iiij. Est confusio adducens gratiam et gloriam. Ad quā nos p̄ducere dignetur.

De sancto Andrea Sermo p̄mus

FIli in mānsuetudine opa tua pfice et super gloriā hoīm diligeris. Eccle. iij. In verbo ꝓposito hortatur sapiēs nos ad duo. Primo hortatur nos ad mansuetudinem cordis. cum dicitur. fili in mansuetudine opa tua pfice. Scōo subdit rationem sue exhortatōis. cū dicitur. et super gloriam hoīm diligeris. Quantū ad primum sciendū. q̄ mansuetudo ad quatuor est utilis. Primo em̄ est utilis ad susceptionem gratie iustificātis. Scōo ad cognitionem veritatis. Tercio ad inuentionem saluatoris. Quarto ad assecutionez salutis. Primo ergo est utilis mansuetudo ad susceptionem gr̄e iustificātis. puer. iij. Illusores ipe deludet. et mānsuetis dabit gr̄am. Bene requirit diuina gratia iusticiam. vt vnicuiq; retribuatur scōm merita sua vel demerita. et ideo qui alios deludunt ipis deludetur scōm iustum iudicium. qō bene signatū est. iij. Regū. xviij. vbi dicitur. q̄ cultores baal inuocabāt eū dicentes. baal exaudi nos. et illudebat eis helyas dicens. Clamate voce maiore. deus em̄ vester est. et forsitan cum alio loquitur aut in diuersorio est. aut in itinere aut certe dormit vt excitetur. q̄ ergo magis seruiebant creature cū creatori qui est benedictus in secula merito merebātur irrideri. Quid mirum si in die iudicij illudet pfidis iudeis. cum ipi illuserint saluatori. Marci. x. Illudent ei et flagellabunt et ꝓspuent eum. et ideo illusus illusores abhominatur. Prouerbi. iij. Abhominatio est deo omnis illusor. et cum simplicibꝰ sermocinatio eius. sic ergo illusores ipe deludet. sequitur. et mansuetis dabit gr̄am

Mansuetudo disponit cor humanū vt sit dignum habitaculū ad recipiendū diuinam gr̄am. tanq̄ preciosissimū thesaurū. Eccle. j. beneplacitū est timor fides et mānsuetudo et adimplebit thesauros illius. Dns em̄ thesaurū humani cordis replet thesauro gr̄e iustificantis. Prouerbi. xxi. Thesaurus desiderabilis et oleū in habitaculo viri iusti. Scōo mansuetudo valet ad cognitōem veritatis. Eccle. v. Esto mansuetus ad audiendū verbū dei vt intelligas. et cum sapiētia. pferas responsum verum. sicut ego video q̄ in trunco viridi fit incisio de facili ad hoc vt in ipo inseratur surculus. ex quo ꝓducatur debitus fr̄cus. Sic mansuetudo cor humanum disponit et abile reddit. vt in eo inseratur surculus diuini verbi ad productionem multiplicis fructus bone operationis. Jaco. j. in mānsuetudine suscipite insitum verbum. quod saluare p̄t aīas vr̄as. magne dignitatis et utilitatis erat lignum vite in medio paradisi. cuius vsu poterat vsus corpalis vite perpetuari. Sed multo dignior et utilior est insertio diuini verbi tanq̄ plantatio ligni in medio cordis bōani. tanq̄ in medio paradisi. q̄ quod p̄t aīe imperpetuum saluari. sic ergo esto mansuetus ad audiēdū verbū dei. Sed sic debes audire vt intelligas. id est vt intus legas. Partū em̄ ꝓ. dest stare in exteriori cortice fr̄e nisi penetretur ad medullam interioris intelligētie. quod fit intellectus sagacitate et frequenti cognoscibiliū discussione. sicut em̄ p̄ mastricationē deuenimus ad sensum dulcedinis delectabilis cibi. sic p̄ frequentez discussionem et obscuroꝝ declaratōem deuenimus ad dulcedinē intelligētie spūalis ps. cxviij. Declaratio sermonū tuoꝝ illuminat et intellectū dat paruulis. sequitur Et cum sapiētia. pferas responsum verū. intellectus in claustro aīe rōnalis est tanq̄ abbas. qui imponit silentiū rudibus nouicijs. sed dat loquendi licentiā generalez sapientibꝰ et pfectis. Eccle. v. Si est tibi

intellectus respõde proximo tuo. sin aũt manus tua sit sup os tuũ ne capiaris vbo indisciplinato et pfundaris. ¶ Tercio valet mãsuetudo ad inq̃sitionẽ ⁊ inuentõz salvatoris. Sophon. ij. ¶ Querite dñm oñes mansueti terre qui iudiciũ eius estis operati querite iustum querite mansuetum. Sophonias ꝓpheta specialiter mansuetis dñm querendum esse proponit. quia sicut mollis cera et ad informandum facilis apta est ad receptionẽ cuiuslibet impressionis sic mansuetudo cor hominis molle reddit et abile ad psiderandum et sequendum rectas semitas saluatoris. ¶ Psalmo. xxiij. Dirriget mansuetos in iudicio docebit mites vias suas. sed cum ꝓpheta dixisset ¶ Querite dñm omnes mansueti terre sequitur. qui iudicium eius estis operati Sic enim homo debet habere mansuetudinem p̃ passionem fraterne miserie. q̃ in seipso faciat iudicium ⁊ iusticiam p̃ cognitionẽ ꝓprie culpe. et ideo iudiciũ mansuetudini voluit cõiungere. vel si istud volumus ad prelatos referre possumus dicere q̃ ipi debent exercere mansuetudinez quantũ ad tractabiles ⁊ corrigibiles. Sz debent exercere iudicium quantuz ad incorrigibiles et rebelles. j. Chorin. iij. quid vultis. in virga veniam ad vos an in charitate et spũ mansuetudinis. in virga volebant venire p̃ punitionem rebelliũ. sed in spũ mansuetudinis parus erat venire p̃ consolationẽ correctoꝝ. ¶ Sequitur. querite mansuetum. ꝓpheta sicut prius mansuetudinem coniungit. ne solam iusticiaz cõsiderantes p̃ desperationẽ frangamur. et ne solam misericoidiam attendentes p̃ presumptionẽ inflemur. ꝓpter hoc samaritanus vulneribus sauciati vinum infudit et oleũ. ¶ Luce x. vinum est pungitiuuz oleum est lenitiuũ. in quo signatur q̃ q̃ qz debem? aspere corripere ne vulnera peccatorum p̃ nimiam mansuetudinẽ putrescant. q̃q̃z debemus peccatores consolando delinire. ne austeritate correctionis impatientes effecti vincula mandatorum et regularium institutionum dirumpant. ¶ Quarto mansuetudo valet ad assecutionem saluris. p̃s. cxlviij. Beneplacituz est dño in populo suo et exaltauit mansuetos in salutem. ¶ Dño mansueto beneplacituz est in mãsueto ꝓpo. quia sicut crudeli populo debetur crudelis dñs. ita mansueto populo mansuetus dñs. nam qualis dñs talis familia. qualis cultellus talis vagina. ¶ Crudeli ergo populo debetur crudelis dñs quasi ſtrucio in deserto. hoc dicitur de iudaico populo. qui traditus est illi dño de quo. ¶ Iere. vj. ¶ Crudelis est et nõ miserebitur. sed dñs noster iesus christus est dñs mansuetus. ¶ Iere. xj. quasi agnus mansuetus qui portatur ad victimam. et ideo sibi debetur mansuetus populus. homines mansueti in corde suo deferunt insignia armoꝝ christi. et ipsos dominus tanq̃ milites ꝓprios et de familia ꝓpria recognoscit. p̃s. cxxj. ¶ Memento domine dauid et oñis mansuetudinis eius. ¶ Sic ergo beneplacitum est dño in populo suo. sequitur. et exaltabit mansuetos in salutẽ. ¶ Magna est virtus et efficacia mansuetudinis. qui mansuetos vsq̃z ad celsitudinem celi. vbi est vera ꝓmissionis exaltant. p̃s. xxxvj. ¶ Mansueti autem hereditabunt terram. et inhabitabunt in seculum seculi sup eam. ¶ Banc mansuetudinem bene habuit beatus andreas. de quo legitur. ¶ Fuit iste in populo minimus apparuit. sanctitate et gratia plenus. ¶ Unde cum ipe crucifigeretur clamabat populus. concede nobis hominez iustum. redde nobis hominem sanctuz. non interficias hominem deo charum. mansuetum. et pium ¶ Et ideo btũs andreas quasi agnus mansuetus cum martirisato christo per eandẽ viam scilicet per viam crucis est eternam gloriam consecutus. vnde de ipo legitur. beatus andreas orabat. domine rex eterne suscipe me pendentem in patibulo. sic ergo primo portatur nos sapiens ad be-

nignitatem pij cordis cum dicit In manſuetudine opera tua perfice. Secūdo ſubiungit rationem ſue exhortationis. cum dicit. et ſuper gloriam hominum diligeris. Sciendū eſt q̄ dei dilectio valet ad quatuor. Primo enim valet ad remiſſionem peccatorum. Secūdo ad ablutionez immūdorum. Tercio ad tolerantiam aduerſor. Quarto ad aſſecutionē eternorum. Primo ergo valet diuina dilectio ad remiſſionem peccatorum. Eph̄. j. Glorificauit nos in dilecto filio ſuo in quo habemus redemptionem per ſanguinem eius in remiſſionem peccatorum. Dominus in dilecto filio ſuo nos glorificauit. id eſt p̄ dilectū filiuz ſuū. et dilectionē quā ad nos habuit nos ad gloriā ordinauit. ad eph̄. v. Ambulate in dilectione ſicut et xp̄s dilexit nos et tradidit ſemetipſum p̄ nobis oblationem et hoſtiam deo in odorem ſuauitatis. Sic ergo deus pater in dilecto filio ſuo nos glorificauit. id eſt per dilectionem quam ad nos habet et nos ad ip̄m habere debemus ſibi coniunxit. et nos ad ſui gloriam ordinauit. Sapien. iij. Fideles in dilectione acquieſcent et. Sequit ibidem. In quo habemus redemptionē per ſanguinem eius. Chriſtus enim per ſuum ſanguinez quem pro nobis effudit nos liberauit. j. Petri. j. Redempti eſtis precioſo ſanguine quaſi agni incontaminati et immaculati ieſu chriſti. magna dignitas eſt rationalis anime. et magna diligentia deberet ſibi homo a peccato cauere. per quod incurritur mors anime. cum propter eius redemptionez dignatus ſit ſaluator noſter precioſiſſimum ſanguinē fundere. Bernhardus. O homo appende ex precio ne vileſcas. quanto enim res carius emitur tanto diligentius cuſtoditur. ergo in chriſto habemus redemptionem per eius ſanguinis effuſionez. habemus etiam in chriſto peccatorum remiſſionem. ſicut enim nix reſoluitur ex calore ſolis. et ſicut cera liqueſcit ex caloze ignis. ſic chriſtus ex p̄tiſſima miſericordia peccata noſtra remittendo diſſoluit. Pſalmo. lxvij. Sicut fluit cera a facie ignis. ſic pereant peccatores. id eſt peccata in peccatoribus a facie dei. Secundo valet diuina dilectio ad ablutionem immundorum. Apocalip̄. j. Qui dilexit nos et lauit nos a peccatis noſtris in ſanguine ſuo. Chriſtus nos dilexit et ideo debemus ipſum diligere quia preuenit nos in dilectione. j. Johannis. iij. Diligamus eum quoniam prior ipſe dilexit nos. et ex ſua dilectione voluit nos a peccatis lauare. Dominus enim ex cinere noſtre mortalitatis quam pro nobis aſſumpſit. et aqua lachrimarum quam pro nobis effudit liquium fecit. per quod nos a ſordibus peccatorum noſtrorum mundauit. Hebreo. quinto. Preces ſupplicationeſq̄ cum clamore valido et lachrimis offerens exauditus eſt pro ſua reuerentia. Sed miſerabile videtur quod dicit. q̄ dominus lauit nos in ſanguine ſuo. Nam enim ſanguinis eſt maculare potius q̄ mundare. ſed dicendum eſt. q̄ dominus qui dedit contrarijs virtutem vt poſſint contraria ſanare. potuit et voluit ſanguini ſuo dare efficaciam vt animas maculare non poſſet ſed potius mundare. Apocalip̄. ſeptimo dicitur de innocentibus. Hi ſunt qui venerunt de tribulatione magna. et lauerūt ſtolas ſuas. et dealbauerunt eas in ſanguine agni. Tercio valet dilectio dei ad tolerantiam et victoriam aduerſorum. Romanor. viij. In omnib̄ propter eum ſuperamus qui dilexit nos. Locutus fuerat de multis tribulationibus quas de facili ſuperamus ſi dilectionem quam chriſtus ad nos habuit attendamus. Ipſe enim dilectione quam ad nos habuit de gloria ad miſeriam expandit. et dilectā animam ſuam in manus perſecutorum tradidit. Hieremie. xij. Dimiſi domum meam. reliqui hereditatem meam. dedi dilectā animam meam in manus inimicorum eius

Magne dilectionis signum est quando homo pro amico suo mobilia sua expendit, sed maior est dilectio quando hereditatem suam pro eo exponit, sed maxima dilectio quando ipsum pro amico suo tradit in mortem. Johannis. xv. Maiorem hac dilectione nemo habet ut animam suam ponat quis pro amicis suis. Et propter hoc beatus andreas pellem pro pelle. animam pro anima. crucem pro cruce domino rependit. Unde de ipso cantatur. Hiduo viuens pendebat in cruce beatus andreas pro christi nomine et docebat populum. sic ergo de facili aduersitatem superamus. si dilectionem dei ad nos diligenter attendamus. Et ideo sancti per fidem per dilectionem operantem. meruerunt regna. superauerunt tortores et tormenta.

Quarto valet dei dilectio ad assecutionem eternorum. Johannis. iij. Sic deus dilexit mundum ut vnigenitum filium suum daret, ut omnis qui credit in eum non pereat sed habeat vitam eternam. Deus pater dedit pro nobis filium suum. hoc est, omne datum optimum, et omne donum perfectum. desursum est descendens a patre luminum. Hoc est donum precipuum et pretiosissimum. in quo fit distributio omnium donorum, qui dat principale dat accessorium. sic deus pater in proprio filio dedit nobis plenitudinem omnium bonorum. Romanorum. viij. Qui proprio filio suo non pepercit sed pro nobis omnibus tradidit illum, quo non etiam cum illo nobis omnia donauit. Sic ergo deus dilexit mundum ut daret pro eo vnigenitum filium suum. Sequitur. Ut omnis qui credit in eum non pereat. sed habeat vitam eternam. Romanorum. x. Corde creditur ad iusticiam, ore autem fit confessio ad salutem. secundum istum modum dilexit andream dominus in odorem suauitatis, et ideo ad claritatem lucis eterne sublimauit. Vñ de ipso legitur. q ipm pendentem in cruce circundedit splendor veniens de celo, vt penitus pre ipso splendore oculi humani eum non possent, aspicere. Cum permansisset splendor fere dimidie hore spacio ascendente lumine emisit spiritum, simul cū eo lumine perrexit ad dominum. Cui honor et gloria in secula seculorum Amen.

De sancto Andrea Sermo. ij.

Proposito sibi gaudio sustinuit crucem. Ebreor. xij. In verbo proposito notantur duo. a quibus commendatur beatus andreas. Primo enim notatur tē poralis iocunditas. quam contemsit. cū dicitur. proposito sibi gaudio. Secundo notatur passionis acerbitas. quam elegit cum dicitur. sustinuit crucem. Quantuz ad primum sciendum. q est quadruplex gaudium. Est gaudium vanum. quod debemus contemnere. Est gaudium maluz quod debemus effugere. Est gaudiuz verum. quod debemus diligere. Est gaudium securū. quod debemus appetere. Primum ergo est gaudium vanum. Job. xxj. Tenent timpanuz et citharam, et gaudet ad sonitum organi. Deducūt in bonis dies suos. et in puncto ad inferna descendūt. Nomine timpani et organi et citare signatur iocunditas temporalis, que non est appetenda sed contemnenda. et hoc q non est vera. quia non est firma. sed nociua. Primo dico non est vera. quia multiplici amaritudine respersa. Prouerbior. xiiij. Risus dolore miscebitur. et extrema gaudij luctus occupat. Contingit enim aliquando q homo affluens delicijs et diuitijs huius mundi. aliqua graui infirmitate corripitur. et tunc que solent esse delectabilia et iocunda in amaritudinem et tristiciam conuertuntur. Illa enim quibus non potest vti ad libitum non possunt esse delectabilia. verum magis nociua.

Secundo est contemnenda temporalis iocunditas quia non est firma neq; stabilis. qñq; enī accidit. q; quanto homo amplius intendit delectari in temporali delectatione tanto citius affertur et supueniens mortis incertitudo. vnde temporalis iocunditas est sicut anguilla. que quāto fortius stringitur tāto citius elabitur. vñ. Piero. Quō si anguillam vel murenulā stricte velis tenere manibus. Quanto fortius tanto citius elabitur. sic est ⁊ de temporali gaudio. Tercio iocunditas tēporalis est contemnenda quia non est p; ficua sed nociua. licet enī pretendat delectamentum. nihil tñ relinquit nisi infirmitatis et mortis venenum. Prouer. xxiij. Ingreditur blande sed in nouissimo mordebit vt coluber et sicut regulus venena diffundet. Tñ delicati huius mūdi. similes sunt homini lambenti sup; tribulos ⁊ spinas. talis enī est si sentiat breuem et superficialem delectationē. inuenit tñ longā et intimā afflictionē. Sic ergo iocunditas tēporalis designatur noīe tympani. cythare et organi. et sequitur. q; tales ducūt in bonis dies suos. ista bona sunt bona tpalia. in quibus spreto bono incōmutabili delectatur peccatrix aīa. qđ est tota et sola eius puersitas. Sapi. ij. Fruamur bonis que sunt. et vtamur creatura tanq; in iuuētute celeriter. sed finis huius mundane iocunditatis tangitur cū subditur. q; in puncto ad inferna descendūt. iste pūctus est punctus mortis. hic est pūctus de quo solet dici q; ꝓpter vnū puuctū amisit galibertus asinā suā. istud gaudiū vanū ꝓtēpsit btūs andreas. ipe enī nō respexit in vanitates et insanias falsas. sz secutus est xp̄m qui est via. veritas. et vita. Matb. iiij. Vidit dñs petrum ⁊ andreā fratrē eius. et dixit. venite post me. et faciā vos fieri piscatores hoīm. et sequiē. q; secuti sunt eum. Scđo est gaudiuz malum qđ debemus fugere. Job. xx. Laus impioz breuis est. et gaudium hypocrite ad instar puncti. si ascēderit vsq; ad celum superbia eius. et caput eius nubes tetigerit. quasi sterquilinium in fine perdetur. Laus impiorum breuis est. sicut solet dici pueris quando instruuntur in arte versificandi. syllaba breuis est que non habet nisi vnum tempus. longa vero habet duo tempora. Laus ergo impiorum breuis esse dicitur. quia non habet nisi vnum presens tempus. Quodo enim laudatur peccator in desideriis anime sue. et iniqu? benedicitur. Sed ista laus cito finietur. quando in futuro benedicto in maledictionez conuertetur. cum dicetur. Ite maledicti in ignem eternum qui preparatus est diabolo et angelis eī? Matthei. xxv. Sic ergo laus impioz brevis. sed laus iustoruz est longa. ipa enim habet duo tempora. laudatur in presenti vita laude temporali. et in futura laude eterna. Ecclesiastici. xliij. Laudemus viros gloriosos ⁊ parentes nostros. et sequitur. omnes isti in generationibus gentis sue gloriam adepti sunt. gloriam scilicet bone conscientie et honeste conuersatōnis. quantū ad laudē pñtem. et in diebz suis boc est eternitatis. bñtur in laudibz quātum ad futurā. sequitur. et gaudiū hypocrite ad instar puncti. pūctus est minimū in magnitudinibus. sic status hypocritarum minimus est inter ceteros hominuz status. vnde sicut falsus denarius minimus est et quasi nullus in genere monetarum. sic status hypocritarum inter ceteros status hominū. falsus denarius et si habeat debitā formam imaginis et superscriptionis. habet defectuz materie valētis minus. sic hypocrita et si habeat formam operationis et honeste conuersationis. habet tamen defectum materie latentis scilicet iniquitatis. Unde hypocrite nihil aliud sunt. q; diabolica sopbismata. Nam si habent apparentiam in forma peccant tñ in materia. vnde hypocrite nō tam sunt homines q; hominum simie. Simia sicut dicit philosoph? assimilat

homini in ridiculosioribꝫ/sic ipi assimilantur bonis hominibus in exterioribus actionibus/que sunt rudes.quia corporales/non in interioribus affectionibus que sunt subtiles.quia intellectuales.

¶ Sequitur/Si ascenderit in celum superbia eius.Rei vane est ascendere/vñ vapor subtilis in altũ eleuatur.et fumus resolutus et igne et materia cõbustibili in altum erigitur.et hoc ꝓpter vanitatem/sic hypocrite qꝝ vani erigũtur in altũ supbie et elationis.Job.xj.Cur vanus in supbiã erigitur.Et bene dicit.si ascẽderit in celũ. solẽt enim ypocrite erigi ꝑtra hoies pfecte ꝛ celestis ꝙuersatõis.Sequit.et caput eius tetigit nubes.Nubes habꝫ quandã obscuritatem.sic ypocrite qñqꝫ hñt vilitatẽ ꝛ vitus aspitatem.quibꝫ quasi nube se operiunt et obumbrant.vñ in canonica iude Hi sunt nubes sine aqua.nebule vento agitate.quibus caligo tenebraꝝ seruatur ineternum.solet dici vulgariter/ꝙ male operit se cuius posteriora apparẽt/sic ypocrite male se opiunt/nam eoꝝ pudẽda in fine temporꝝ apparebũt.j.Chorin.iiij.Celniet dñs qui illuminabit abscondita tenebrarum et manifestabit ꝙsilia cordiũ/Sequitur.quasi sterquliniũ in fine pdetur. Nam sterquilinũ est quod quanto plus mouetur.tanto abeo maior fetor emittit/sic ypocrite si ꝙmoueantur p̃ statꝰ sui increationẽ vel correctionẽ triplicem emittunt fetorem.scz defensionẽ sui peccati.cõmendationẽ statꝰ sui/vituperationẽ alieni.Isti sunt tres spũs immũdi.quos vidit Jo.in apo.xvj.Vidi de ore bestie exire tres spũs immundos in modũ ranarum. Rane ergo garrule sunt.et clamose sic et hypocrite/¶ Tercio est gaudium verum quod debemus diligere.Isaie.Sexagesimo primo.Dabit coronã ꝓ cinere.et oleum gaudij ꝓ luctu/Ex cinere et aqua fit liquium.ex qua immundi mundificãtur et dealbantur/sic ex cinere cognitõis ꝓprie fragilitatis.et aqua ꝓritionis et compunctõnis fit liquiũ mundatiuũ patrati sceleris/in ablutionem menstruate et peccatoris. Hiere.xxv.vlulate pastores/ꝛ clamate et aspergite vos cinere/vlulate.dicit non flere ꝓpter magnitudinẽ doloris ex consideratione enormitatis peccati.aspergite vos cinere ꝓ recordationeꝫ ꝓprie infirmitatis. Gen.iij.Memento homo qꝝ cinis es.et in cinerem reuerteris.Pro isto cinere dabit dominus coronam retributionis eterne/Cum enim anima est mũdata liquio ex aqua contritionis/et cinere recognitionis ꝓprie infirmitatis confecta.vocatur a sponso eterno coronanda.Cantico.iiij Veni de libano sponsa mea/veni de libano veni coronaberis.Libanus interꝑtatur cãdidatio.sic ergo dabit dominꝰ coronam pro cinere/¶ Sequitur.et oleum gaudij pro luctu.In oleo signatur nitor conscientie ex presentia diuine gratie/sicut in balsamo solet signari odor bone fame/id est oleum quod non debet capite mentis deficere.sed debet vsqꝫ in barbam aaron.id est vsqꝫ ad viriles operationes descendere/hoc oleum debet mentez nostram replere.sicut repleuit habitaculum beati andree.Prouerbiorum.xxj.Thesaurus desiderabilis et oleum in habitaculo viri iusti/hoc oleum gaudij datur pro luctu peccati.Unde marie magdalene ad monumentum lachrimanti.dominus post resurrectionem suam manifestus apparuit/et petro post trinam negationẽ amare flẽti dominus gaudia resurrectionis sue nũciauit/hoc gaudium quod est in serenitate cõscientie ex presentia diuine gratie nõ solum gaudij id est verum et eminẽs gaudiuꝫ dicitur esse/ita quod illud apostolus non solum gaudium sed gloriam voluit appellare.ij.Chorinthcorũ.j.Gloria nostra est testimonium conscientie nostre.

¶ Quarto est gaudium securum quod debemus apperere.Isaie.lxj.Gaudẽs gaudebo in domino.et exultabit anima mea in deo meo.quia induit me vestimentis

salutis et indumẽto iusticie circũdedit me; Gaudens gaudebo in dño. bonis opibus nõ in peccatis ⁊ actõibus deformibꝫ sicut illi qui letãtur cũ male fecerint et exultant in rebus pessimis, puer-ꝝ Frenetici solẽt ridere et cantare cũ tñ oppressi sint graui infirmitate/et hoc est quia nõ bñt sensum et cognitionẽ infirmitatis/sic peccatores qñqꝫ letantur cũ male fecerint ⁊ exultant in rebus pessimis/et hoc est qꝛ nõ habent cognitionẽ sue infirmitatis/Et ideo debent ligari rancꝫ frenetici salutaribꝫ documẽtis que sunt vincula sapientie dei. Ecclesiastici. vj/vincula illius alligatura salutis. Nam sicut dicit aug⁹. et qui litargi cum excitat et qui freneticuꝫ ligat ambos molestat et ambos amat/sequit/et exultabit aĩa mea in deo meo. Hoc intelligitur in interioribus cogitationibꝫ et affectõnibus/Cogitatões eñ et affectus debemus in eum iactare. et nr̃as affectões in eũ erigere/qui finis desideriorꝫ nr̃orꝫ debet esse tam in aduersitate ꝙꝫ in ꝓsperitate/Isaie xxvj. Aĩa mea desiderauit te in nocte/sed et in spũ meo in precordijs meis. de mane vigilabo ad te/Ratio aũt quare debemus gaudere in exterioribus actõibus. et exultare in deo nr̃o in interioribus affectõibꝫ redditur cum subditur/qꝛ induit me vestimẽtis salutis/et in hoc notatur retributio duplicis stole corꝑis scꝫ et aĩe/Corꝑis cũ dicitur induit me vestimẽtis saluti/Ista vestimẽta sunt quatuor dotes corꝑis/quibus in corꝑe dotatur sponsa xp̃i. Nã sicut dicit Aug⁹. Aberit a corꝑibus electorum oñis infirmitas/oñis deformitas/oñis tarditas/omnisqꝫ corruptiõ. oñis infirmitas ꝓ dotẽ subtilitatis/omnis deformitas ꝓ dotẽ claritatis/oñis tarditas ꝓ dotem agilitatis/omnisqꝫ corruptio ꝓ dotem immortalitatis/Iste sunt vestes varie in quibus stat regina. astitit a dextris in vestitu deaurato et circũdata varietate/Scõdo notatur retributio quantũ ad dotes aĩe. cũ dr̃/et indumẽto iusticie circũdedit me; in illa eñ retributõne inebriabuntur ab vbertate domus dei/quãdo torrente voluptatis sue nos potabit/qui replet in bonis desiderium suum. id est desideriũ anime rationalis. futurus est intelligẽtie plenitudo lucis. voluntati plenitudo pacis. memorie continuatio eternitatis/has duplices dotes scilicet anime et corꝑis simul comprehendit beatus bernhardus cum dicit/sicut replebit animam nostram deus. cum fuerit in ea perfecta scientia. ꝓfecta iusticia/ꝓfecta letitia/sic replebitur maiestate eius oñis terra/cum fuerit corꝑus immortale. agile. impassibile. configuratuꝫ denicꝫ corꝑi claritatis sue/hac duplici dote gaudet beatus andreas decoratus vna stola. securuscꝫ de reliqua/sic ergo primo notatur temporalis iocunditas. quam beatus andreas contempsit. cum dicit ꝓposito sibi gaudio/sequitur. Sustinuit crucem. vbi notatur passionis acerbitas quam elegit. Et sciendum ꝙ est quadruplex crux. Est enim crux culpe que est peccatorum/Crux gehenne que est damnatorum/Crux penitentie que est conuersorum/sed quarto est crux eminentis patientie que est perfectorum. Primo eñ est crux culpe que est peccatorꝝ. Hebre. vj Rursus crucifigentes sibimetipsis filiuꝫ dei et ostentui habentes. Glosa. Filium dei sibimetipsis crucifigentes id est quantum in se est crucifigunt et contumelie habent/qui gratiam eius vilipendentes in peccatis iacẽt. Peccatores simetipsis crucifigentes filium dei sunt cruce signari diaboli et sunt eius peregrini. Iam enim acceperunt et baculum cum quo properant ad infernum. tales peregrini sunt fatui. qui ex ista peregrinatione non assequuntur aliquam indulgentiam/non enim in inferno inuenient papam legatuꝫ vel episcopum/qui possit per eas ministrare absolutionem vel remissionem peccatorum. Non ergo fratres simus de peregrinis diaboli sed christi. vt iam nõ regnet pecca/

tum in corpe nr̃o sed mortui peccato vi/
uamus iusticie/et sic ambulemus in no/
uitate vite vt mereamur effici pticipes re
surrectõnis btẽ. Ro. vj/quõ xp̃us surrexit
a mortuis p gloriam patris. ita et nos in
nouitate vite ambulemus. Si eñ pplanta
ti facti sumus similitudinis mortis eius.
simul et resurrectionis erimus. Secõdo est
crux gehenne que est damnatoꝝ. Geñ. xl.
Auferet pharao caput tuũ ac suspendet te
in cruce/et deuorabũt volucres carnes tu/
as. Caput peccati est libido siue voluptа/
tis peccandi. que peccatori dñatur. sicut ca
put p̃sidet ceteris membris. vñ Aug⁹. ni
hil aliud dicimus in toto malefaciẽdi ge/
nere q̃z libidinem dñari. sed istud caput
auferetur. qñ voluptas in afflictionẽ muta
bitur. Apoca. xviij. Quantũ glorificauit
se et fuit in deliciis. tm̃ date illi tormentuꝝ
et luctũ. et sequiñ. Et suspendet te in cruce
Ista crux est damnatio et afflictio geben
ne. Hec ẽ crux in qua aman liberato mar
docheo est affixus. Hester. vij. Hec est
crux in qua diues epulo in inferno crucia
tur. Luce. xvj. Sequiñ. Et deuorabũt vo
lucres carnes tuas. Ista deuoratio vel di
laceratio intelligitur nõ quantũ ad esse re
ale. sed quantũ ad bene esse et quietuꝝ esse.
vñ desinent esse nõ desinendo esse. sic eñ
damnatos pene infernales cruciabunt. q̃
semp in penis durabũt. Deutro. xxxij. de
uorabunt eos aues morsu amarissimo.
Tercio est crux penitẽtie que est puersoꝝ.
Math. x. Qui nõ accipit crucẽ suam et se
quitur me nõ est me dignus. Dicit glo.
q̃ crux dñi accipitur carnẽ domando. vel
primo ppatiendo. vñ Gregori. Crux xp̃i
duobꝰ modis tollitur. Cũ aut pabstinen
tiam affligitur corpus. aut p ppassionez
animi afficitur animus. Crucẽ ergo xp̃i
debemus accipe. vt mortez gehenne possi/
mus effugere. Ezech. ix. Omnẽ sup quẽ
videritis thau ne occidatis. Dicit glosa
Rabani. q̃ crux semper est portanda vt a/
mor xp̃i ostendatur. cruce signati nõ solẽt
cruces suas deponere nisi finita pegrina/
tione. q̃ nos q̃diu sumus in hac vita pe/
grinamur a dño. semp ergo portemus cru
cẽ penitẽtie. sic faciebat ille glorioſus ap̃ls
ꝑm illud. q̃. Thor. iiij. semp mortificatõez
ihesu xp̃i in corpe nr̃o circumferẽtes. vt et
vita ihesu in corpibꝰ nr̃is manifestetur. sed
qñq̃z crux penitẽtie solet accipi ab ypocri/
tis rõe simulatõis. vel rõe alicuius carna/
lis occasionis. Et ideo subditur. Et sequi
tur me. vbi notatur rectitudo intentõis. j.
Pe. q̃. xp̃us passus est p nobis. vobis re/
linquẽs exemplũ vt seq̃mini vestigia eius.
Sic faciebat iste glorioſus ap̃ls btũs an
dreas. Job. xxiij. vestigia eius secutus est
pes meus. et intm̃ ẽ secutus q̃ ipm̃ est as/
secutus. puer. iiij. Iustoꝝ semita quasi lux
splendẽs. pcedit et crescit vsq̃z ad pfectum
diẽ. cõtra multos qui cũ maximo feruore
penitentiã incipiũt et statim deficiũt. simi/
les cãcro qui cũ deberet pcedere retrocedit.
siles etiam pullis asinoꝝ qui in iuuẽtute
sua sunt pulcri et grati. turpes efficiũtur
p̃cessus tp̃is. Galath. iij. Sic stulti estis
vt cũ spũ cepitis. nũc carne ꝑsummamini
Quarto est crux patiẽtie eminentie. que
est pfectoꝝ. Galat. q̃. xp̃o pfixus sum cru
ci. Istud spealiter btõ andree ꝑuenit. qui
fuit fixus cruci ad ĩam. et hoc ad honorez
et imitationẽ xp̃i. Job. q̃. pellẽ p pelle. sed
carnẽ p carne et crucẽ p cruce. tanto deside
rio affectabat crucẽ. q̃ ipam letus et gau/
dẽs cupiebat ascẽdere. vñ in eius legẽda
dr̃. salue crux in corpe xp̃i dedicata es. et in
mẽbris eius tanq̃z margaritis ornata. se/
curus ergo et gaudẽs venio ad te. ita et tu
exultãs suscipias me. accipe me ab hoĩbꝰ
et redde me mgr̃o meo vt p̃ te me recipi/
at qui p̃ te me redemit. Ista crux est illud
exiguũ lignũ. cui btus andreas aiam suã
commisit. lignum in crucis dicitur exigum.
quia ante passionẽ christi fuit vile et abie
ctum. sed per eius passionẽ est exaltatum

Unde beatus Augustinus. Crux finita est in pena in gloria. de locis supplicioz transitum fecit ad frontes imperatorum. qui tantum honorē dedit penis suis. quid faciet fidelibus suis. Sapiēter ergo beatus andreas isto exiguo ligno animam suam commisit. nam per ipsum cepit eruminare id est amaritudinem mortis ruminare. et quasi per christum liberatus pervenit ad portuz eterne salutis. qui portus est christus filius et verbum dei patris. ad quam nos perducat.

De sancto Eligio Sermo primus

Elegi te in camino paupertatis. Isa. xlviij. In verbo ppositio describitur beatus eligius a duobus. Primo enim describitur a profectu sue sublimationis. cum dicitur. Elegi te. Secundo a statu precedentis humiliationis. cum dicitur. in camino paupertatis. Sciendum est ergo q̄ beatus eligius et quilibet bonus prelatus debet eligi ad quatuor. Primo ad impugnationem viciorum. Secundo ad executionem operuz bonorum. Tercio ad cultum ecclesiasticorum honorum. Quarto ad regimē subditor. Primo eī debet eligi bonus prelatus sicut fuit beatus eligius ad impugnationem viciorum. j. Regum. xvij. Eligite ex vobis virum et descendat ad singulare certamen. Ille qui eligitur debet esse non solum vir quantuz ad sexus distinctionem. sed quantum ad animi virtutem. Quidam enim sunt qui in sexu muliebri habent animum virilez. sicut illa bona mater septem fratrum machabeorum et martirum. de qua. ij. Machabeorum. vij. Supra modum mater mirabilis et bonorū memoria digna horatabatur filios ad martirij passionem voce p̄ris fortiter repleta sapiētia et femineee cogitationi masculinuz animum inserēs. Quidam autez sunt qui in sexu virili habent animum muliebrem. sicut prelati timidi et formidolosi. de quibus in p̄fusionem filiorum israel dicitur. Isa. iij. Dabo pueros principes eorum. et effeminati dominabuntur eis. et corruet populus. populus enim pronus est ad casum qui nō habet prelati stabilis fulcimentum. sic ergo prelatus debet esse vir quantum ad animi virtutem. Jacobi. j. Beatus vir qui suffert tentationem. quoniaz cum probatus fuerit accipiet coronam vite. sic ergo ille qui eligitur debet esse vir quantum ad animi virtutem. Sequitur. Et descēdat quia prelatus debet descendere per humilitatem. vir enim vanus in superbiaz erigitur. Job. xj. Homines enim superbi et ambicioli per munera. per obsequia. per fraudes exquisitas faciūt sibi scalam quō ad culmen prelationis ascendant. sed cū assecuti fuerint quod cupierunt sine scala in infernale precipitium descendunt. vir autem humilis per humilitatem stabilitur. unde in eo locum non inuenit casus. Aug⁹. Vere humilis non habet quo cadat quia in imo est. Debet ergo prelatus descendere per humilitatem. et hoc singulare certamen solet esse pugilū. solus enī pugnat contra solum. et solent habere duplicia arma quibus contra ictus aduersariorum protegunt. et sicut est in certamine corporali sic debz esse in certamine spirituali. Gladius quo hostez impetimus est gladius spiritus. quod est verbum dei. ij. Machab. vltimo. Accipe sanctum gladium munus a deo in quo deijcies aduersarios populi mei israel. Arma autem quibus protegimur sunt arma iusticie. et fidei sancte. ad Ephesios. vj. Induti loricā iusticie sumentes scutum fidei in quo possitis omnia tela nequissimi ignea extinguere. Isti etiaz pugiles in duello certantes solēt hīe mgīos qui in gymnasijs

experti sunt et ipsis quomodo se debeant ꝓtegere et alios offendere ostendũt. Magister gymnasioꝝ xp̃s fuit qui nobis artẽ spũalis certaminis oñdit et ideo ad ip̃m debemus aspicere et sicut ip̃e certauit certare. Hiere. xvij. Ber patientiã curramus ad ꝓpositũ nobis certamẽ aspicientes in auctorẽ fidei et ꝓsummatorẽ iesum. Secundo debet eligi ꝑlatus ad exercitiũ operum bonoꝝ. Zacha. ix. Quid bonũ eius est et quid pulcrũ eius nisi frumentũ electorum et vinũ germinãs ṽgines. Duo ꝓiungit ꝓphẽta bonitatẽ et pulcritudinẽ. bonitas ptinet ad munera conscientie. de qua bonus homo solet quandã leticiaz et gl̃am spũalem hr̃e. ij. Chorin. j. Gl̃a nr̃a hec est testimoniũ ꝓscientie nr̃e. Pulcritudo ptinet ad odorẽ bone fame. ij. Chorinte. ij. Bonus xp̃i odor sumus in deo in bis qui salui fiunt et in bis qui peunt. sic em̃ ex odore florẽtis vinee delectãtur homines fugãtur bufones. sic ex odore bone fame bonoꝝ virorũ pueri tristantur. boni aũt edificãtur. vinũ ergo et pulcrũ electoꝝ debet esse in exercitio bonoꝝ opm. et hoc signatur ꝑ fructũ et vinũ. fructus em̃ datur nobis ad sustentatõez. vinũ ad iocunditatem et delectatõez. et ista duo se solẽt ꝓuicari in opibus bonis. bonis opibus sustẽtabimur. puer. vj. Vade ad formicã o piger. et cõsidera viã eius et disce sapientiã. que cũ non habeat ducẽ nec preceptorez nec principẽ parat in estate cibũ sibi et cõgregat in messe qd̃ comedat. sic ex bonis q̃ facimus in futuro causaliter sustentabimur. Gala. vj. Bonũ faciẽtes nõ deficiamus. tpe em̃ suo metemus nõ deficiẽtes. Et hic fructus ptinet ad sustentatõz. sic vinũ ad delectationẽ. Ex bonis em̃ opibus nõ solũ sustẽtabimur sed etiã delectabimur. Jud. ij. Quõ possum deserere vinũ meũ. qd̃ letificat deũ et hoies. Istud vinũ mixtum est in pñti vita. qz quantũcũz sancti ex bonis meritis interius delectãtur. multis tñ pressuris et tribulatõibus exterius affligũntur. puer. ix. Comedite panem meum et vinũ bibite qd̃ miscui vobis. Sed istud vinũ in vita btã erit purũ et optimũ. qz interior delectatio cordis nulla poterit exteriore afflictõe turbari sequit̃. Vinum germinãs ṽgines. Istud vinum dicitur germinans virgines. vinũ corpale est corruptionẽ virginũ inducẽs. Eph. v. Nolite inebriari vino in quo est luxuria. sed vinum spũalis iocũditatis est germinans virgines. id est incorruptionem seruãtes multiplicia germina bonoꝝ operũ ꝓducere faciens. qz quanto homo magis in bonis opibus delectatur tanto amplius ad ip̃oꝝ exercitiũ excitatur. Tercio eligitur ꝑlatus ad cultũ ecclesiasticoꝝ bonoꝝ. Sapien. iij. Habitur ei fidei donũ electuz et sors in templo dei acceptissima. Bonum fidei dicitur donũ electuz. quia est totius edificij spũalis fundamentũ. j. Chorint. iij. Fundamentũ aliud nemo ꝑt ponere preter id qd̃ positum est. qd̃ est ip̃e christus iesus. glo. id est fides iesu christi. et qz beatus eligius vera fide claruit. ideo chorusscat vel chorusscauit miraculis ad opationem sanitatis. nõ solum in boĩbus ꝟ etiã in iumentis. opatio em̃ miraculoꝝ firmã fidem habet ꝓ fundamento. Math. xvij. Si habueritis fidez sicut granũ sinapis. dicetis monti huic transi hinc et transibit. et nihil impossibile erit vobis. Sic ergo beato eligio datũ est ei fidei donũ electuz. sequitur. Et sors in templo dei acceptissima. Beato eligio data est sors accepta. acceptior acceptissima. Accepta in ꝓphetia siue natiuitatis. Ihñ in vita ip̃ius legitur. qz cum mater eius in ipsius natiuitate ꝑ doloris magnitudine cepisset piclitari. vocauerũt quendã religiosum presbyterũ boni testimonij virũ. vt ꝓ eadem orare deberet. qui cum venisset ad eam in publico mox vsurpans ait ad illam. Noli inquit mater timere. qm̃ benignũ partũ tibi deus dignabitur largiri. erit em̃ vir sanctus ac de gẽte scã sua elcũs. vocabit̃ xp̃i sacerdos

Secundo data est acceptior sors interio/
ris sanctitatis. Prouer. xvj. Initium bo/
ne vie facere iusticiam accepta est apud
deum magis q̄z immolare hostias facere iu
sticiam dicit. hoc est opera iusticie que p/
cedunt ex interiori sanctitate. Tercio da/
ta est ei sors acceptissima ratione superne
beatitudinis. Romano. iiij. Sicut et da/
uid dicit beatitudinem hominis cui deus
accepto fert iusticiam sine operibus legis.
Christus beato eligio sine onere veteris
legis p̄tulit sanctitatē gr̄e iustificantis. et
ideo ad gloriam summe beatitudinis per
uenit. Quarto debet eligi prelatus sicut
electus est beatus eligius. ad regimen sub
ditorum. Sapientie. ix. Tu autem elegi/
sti me regem populo tuo et iudicem filio
rum tuorum. Officium regis est dissipa/
tio malorum. officium iudicis est punitio
reorum et liberatio iustorum. Prouer. xx.
Rex qui sedet in solio iudicij. dissipat om
ne malum intuitu suo. Sed certe multi
prelati in subditis non possunt mala dis/
sipare. qui non cessant eorum intuitus. ma
lis verbis. pernicios exemplis corrum/
pere. Hieronymus. Sordes tegere non
valent manus que lutum tenent. ij. Co
rinthior. x. Paulus dicit sibi et alijs pre/
latis potestatem a deo datam in edifica/
tionem et non in destructionem. sed mul
ti prelati ecclesias sibi commissas magis
destruunt q̄z edificent. quia destructis co
lumnis ereis id est viris bonis. firmis per
constantiam. sonoris per predicationem.
subtractis per mortem. loco ipsorum in ec
clesijs ponunt festucas per nepotulorum
suorum introductionem. et ideo nisi do/
minus manu sua regimen teneret. non es
set mirum si minaretur in ruinam. sic er
go officium regis debet esse dissipatio ma
lorum. et officium iudicis est punitio reo
rum. ij. Corinthior. x. In promptu ha
bentes vlcisci omnem inobedientiam. cū
impleta fuerit vestra obedientia. Necesse
est etiam iudicis officiū liberatio iustor.
Prouerbi. xxiiij. Erue eos qui ducuntur
ad mortem. Ista duo scilicet punitionem
reorum et liberationem bonorum simul
comprehendit apostolus. j. Corinthior.
iiij. Quid vultis in virga veniam ad vos
Hoc dicitur quantum ad punitionem reo
rum. sequitur. An in charitate et spiritu
mansuetudinis. hoc dicitur quantū ad libe
rationē iustor. Sic ergo primo describit
beatus eligius a profectu sue sublimatio/
nis. cum dicitur. elegi te. Secundo descri/
bitur a statu precedentis humiliationis.
cum subditur. in camino paupertatis. Be
atus enim eligius faber fuit et ex illa arte
q̄ est in camino ignis et in illo statu pau/
pertatis deo cooperante ad culmen ponti
ficale peruenit. Sed sciendū est q̄ est qua
druplex caminus. Primo est caminus
humilis recogitatōnis. Secundo est ca/
minus grauis tribulatōnis. Tercio est ca
minus feruentis predicationis. Quar/
to est caminus perfecte vel supereminētis
charitatis vel dilectionis. Primo ergo
est caminus humilis recogitationis. Exo
di. ix. Tollite plenas manus cineris de
camino. et spergat illum moises in celū
coram pharaone. sitq̄ pulvis super omnē
terram egypti. Caminus est cor huma/
nū. quod debz esse igne diuini amoris suc
censum. ligna istius camini sunt diuina
beneficia que nobis sunt quotidie cogitā
da. Leuitici. vj. Ignis in altari semper ar
debit. quem nutriet sacerdos subijciens
ligna. sicut iam dictum est. ista ligna sunt
diuina beneficia que traduntur sacerdoti
bus nobis ꝓponenda. et nobis traduntur
quotidie recolenda. Istorum lignorum ci/
nis est recogitatio proprie infirmitatis.
quia quanto plura beneficia a deo homo
recepit. tanto amplius debet in conspe/
ctu suo humiliari. vñ ille abraam quem
dominus tam familiari amore diligebat.
q̄ eum dominus contra omnes custodie/
bat. et se daturum ei terram ꝓmissionis
ꝓmiserat. et q̄ se in semine suo būdicturū

omnes gentes promiserat/receptis tot beneficijs se puluerem et cinerem approbauit. Genes. xviij. Decimooctauo. Loquar ad dominum meum cum sim pulus et cinis. Cinerem ergo de camino tollere est infirmitatem recognoscere propriam/sed illū cinerem in celis spergere est non solum se coram hominibus sed coram deo humiliare/Sequitur. Sitq; puluis in tota terra egipti/Egiptus tenebra interpretatur/In quo signatur status penitentium qui non debent esse iocundi vel lasciui/sed debent esse tenebrosi. scilicet per lamentum et fletuz. et ideo in capite ieiunij quod est tempus penitentie consecratum. consuevit vniuersalis ecclesia ponere cinerem super caput fidelium/Secundo est caminus gratis tribulationis. Ecclesiastici. xxvij. In igne probatur aurum et argentum. homines vero receptibiles in camino humiliationis/aurum et argentum sic in igne probantur/q̄ illud quod est impurum tollitur. illud vero quod est purum in sua puritate amplius solidatur/sic caminus gratuis tribulationis valet ad purgationem viciorum et solidationem virtutum. Ecclesiastici. Cliicesimoseptimo. Vasa figuli probat fornax. homines vero iustos tentatio tribulatōnis/Sed notanduz est qđ dicit q̄ homines receptibiles probantur in camino humiliationis. non enim semper immittitur a deo tribulatio ad punitionem peccatorum/sed quandoq; ad augmentationem meritorum ⁊ cumulationē premiorum/Ecclesiastici. Cliicesimooctauo. Quia acceptus eras deo. necesse fuit vt tentatio probaret te/Tercio est caminus ferventis predicationis. Zacharie. duodecimo. Ponam duces iuda sicut caminum ignis in lignis/et sicut facem ignis in feno. et deuorabunt ad dexteram et ad sinistram omnes populos in circuitu/Duces iuda sunt predicatores et prelati qui debent esse inflammati igne diuini eloquij. Psalmo. Centesimoquarto. Eloquium domini inflammauit illum/sic erat inflammatus ille hieremias qui dicebat/factus est sermo domini in corde meo quasi ignis exestuans claususq; in ossibus meis et defeci ferre non sustinens. Hieremie. Cliceslimo/Quia iste propheta interius igne diuini eloquij ardebat/ideo alios exterius inflammabat. et quia prelati moderni frigore auaricie congelantur. mirum esset si ex ipsorum gelicidio homines inflammarentur. glacies enim infrigidat sicut ignis inflammat/Quarto est caminus perfecte supereminentis charitatis vel dilectionis. Ysaie. Tricesimoprimo/Dec dicit dominus cuius ignis in syon/et caminus eius in hierusalem/Per syon quod interpretatur specula signatur ecclesia militās/Per hierusalem que interpretatur visio pacis signatur ecclesia triūphans/Ignis ergo charitatis est in ecclesia militante. Luce. xij. Ignem veni mittere in terram/et quid volo nisi vt accendatur/Iste ignis non extinguetur sed potius augebitur/ecclesia. xij/Et scintilla augetur ignis; Nam et si fides et spes in patria euacuātur/charitas tamen non euacuabitur sed consummabitur/j. Chorin. xiij. Charitas nunq; excidit/et ꝓpter hoc dicitur q̄ caminus in hierusalem erit. Nam secundum Augu. In vita beata summum bonum videbimus clare. laudabimus alte. amabimus plene/Ad cuius amoris plenitudinē nos perducere dignetur.

De sancto Eligio Sermo. ij.

Exaltaui electū de plebe mea. ps. lxxxviij. Intentio boni viri debet esse/vt de statu miserie/q̄ statum gratie/ꝓueniat ad statuz glorie/Dic est triplex terminus/Terminus a quo/terminus q̄ quem/terminus ad quem/Scōm hoc in verbo ꝓposito beatus eligius describitur a tribu.

Primo a populari conuersatione a qua est egressus. quod notatur cū dicit. De plebe. Secundo describitur a familiari dilectione per quam est progressus. quod notatur. cum dicitur. electum. Tercio describitur a speciali sublimatōne. ad quam est ascensus. quod notatur cum dicitur. exaltaui. Quantum ad primum sciendū q tria debent commendari in plebe domini. Primū est inuocatio diuine miserationis. Secundum est continuatio pacis et dilectionis. Tercium est commendatio diuine et mirifice operationis. Primo ergo debet esse in plebe domini inuocatio diuine miserationis. Ecclesiastici. xxxvj. Miserere domine plebi tue super quam inuocatum est nomen tuum. nomē christi super nos inuocatur. quia a christo christiani vocamur. vnde nos oēs christiani eius filioli sumus. et ipse est omnium primus. ad Ephesios. j. In quo credentes signati estis spiritu promissionis sancto qui est pignus hereditatis nostre. Princeps exercitus per vexilla et insignia armorum cognoscit qui de exercitu eius sunt. et illos protegit et defendit. aduersarios autem impetit et occidit. Ezechielis. ix. Signa thau super frontes virorum dolentium et gementium. et sequitur. Omnem autem. super quem videritis thau ne occideritis. Istud thau est signū crucis. quia sicut dicit ibi glosa. Thau est littera in antiquis hebreis libris habens similitudinem crucis. per hoc signum ab inimicis defendimur et protegimur. et sic credētes in christum et per ipsum signamur. et hoc spiritu sancto promissionis qui est pignus nostre hereditatis. ille qui pro pecunia sibi debita pignus habet. certus est q pecuniam habebit. si pignus longe amplius cū pecunia debita valet. Si ergo nihil est comparabile spiritui sancti bonitati. et ipse est pignus nostre hereditatis. certi esse debemus. q hereditatē habebimus si in ipso manserimus. Johannis. j. Dedit eis potestatem filios dei fieri. his qui credunt in nomine eius. Certum est q hereditas patris filijs debetur. Romanorum. viij. q si filij et heredes. heredes quidem dei. coheredes autem christi. Nos ergo sup quos signatū ē nomē xpi. suffragio fidelis oratōis audacter inuocare possumus bonitatem sue miseratōnis. quod infideles non possunt. quia in ipsum non credunt. Romanorum. Decimo. Quomodo inuocabunt. in quem non crediderunt. Secundo debet esse in plebe domini continuatio pacis et dilectionis. Psalmo. Octuagesimoquarto. Loquetur pacem in plebem suam. Dominus enim intantum pacem dilexit. q de ipsa testamentum suum condidit. et ipsam pro legato discipulis suis reliquit. Johannis. Decimo quarto. Pacem relinquo vobis. pacem meam do vobis. Illi ergo qui pacem fidelium perturbant. quantum in ipsis est testamentum dei violant et euacuant. Et ista sunt tria genera hominum turbantium pacem. Primum genus est bilinguium vel detractorum. Secundum est litigatorum. Tercium est raptorum. Primo ergo susurrones et detractores pacem fratrum perturbant. Ecclesiastici. Octauo. Susurro et bilinguis maledictus. multos enim turbauit pacem habentes. Iste sunt rane que venientes in fontibus puritatem fontis sordidant. sic et isti trāquillitatem conscientiarum perturbant. Iste rane sicut alie nō clamant in hyeme sed in estate. quia si arriseris detractori ostendendo q verba eius tibi placeant detractiones cumulabit. si autem offenderis q tibi displiceant quasi in hyemali tēpore a detractione cessabit. Ecclesiastici. Octauo. Si sufflaueris quasi ignis erardebit. Loquitur de lingua detractoris. que ad detractionem inflammatur per auditorum complacentiam. Et sequitur. Si expueris super illam extinguetur. per displicentiam auditoris. vnde di-

citur q̃ si non esset auditor non esset detractor. Ista monstra habitant in desertis quia detractores qui sunt monstruosi homines habitant in claustris. et hec dominus ad probatõnem bonorum permittit. Lingua enim detractorum est sicut herba fullonum que vocatur tribulus. Tribulus suis punctionibus pannum exterius exterit. et per hoc ipsum planiorem et meliorem reddit. sic cum patientia tribulatur per linguam detractoris. tunc cor boni viri politur. Secũdi homines qui turbant pacem sunt aduocati et litigatores. isti enim sunt canes latrantes. Philip. iij Videte canes. videte malos operarios. videte concisionem. Isti canes de monasterijs deberent eijci. sed eorum latratus tã vsq̃ ad religiosos peruenit. Sunt enim multe abbatie in quarũ qualibet est vnus monachus qui habet officium. ex quo causidicus vel placitator vocatur. et isti inter ipsos habẽtur quasi de honorabilioribus. cum tamen deberent esse de contemptibilioribus. j. Chorinthiorum. Decimo. Secularia iudicia si habueritis. contemptibiles qui sunt in ecclesia illos constituite ad iudicandum. quoniam ab ipsis molestetur. Michee. Secundo. Populus meus in aduersarium consurrexit. Iste populus est populus religiosorum. qui per aduocatos monachos homines vicinos siue velint nolint sibi aduersarios constituunt. Certe antiquorum patrum pax et tranquillitas introduxit in abbatijs possessionem. sed possessio excludit pacem et tranquillitatem. vnde sequitur. Michee. ij. Desuper tunicam pallium sustulistis. et eos qui transiebãt simpliciter conuertistis in bellum. Tercij qui turbant pacẽ fidelium sunt raptores. et isti sunt principes aues predales subditos lacerãtes. vicinos molestantes. Sophonie. Tercio. Principes eius in medio eius quasi leones rugientes. iudices eius lupi vespere. Ista genera hominum plebem domini cam infestant. sed Ecclesiastici. Triceſimo sexto. Qui possimant plebem tuam in uenient perditionem. Plebem domini cam possimare. est ipsam possime turbare. et hoc est perditionem propriam querere. Vnde sicut rusticus querit in sotularibꝰ foramen quod non vellet inuenire. sic isti possimis suis operibus querunt perditionem quam velint nolint inuenient nec illam poterunt effugere. Tercio debet esse in plebe domini cõsideratio diuine et mirifice operationis. Luce. Decimooctauo. Et vidit omnis plebs dedit laudem deo. sicut dominus perfecit laudem ex ore infantium et lactentium. sic voluit perficere laudem ex ore plebeiorum et popularium. Nam populares mirabilia domini glorificabant. Scribe autem et pharisei ipsa quantum poterant deprauabant. vnde quod ipse faciebat per spiritum sanctũ. dicebant illum facere in spiritu maligno dicentes. In beelzebub eijcit demonia.

Secundo describitur beatus eligius a familiari dilectione. cum dicitur. electum. Sciendum est ergo quod bonus prelatus primo eligitur ad exercitium bone operationis. Ecclesiastici. Decimotercio. Omne opus electum iustificabitur. Et qui operatur illud honorabitur in illo. Ita est in operibus sicut et de piscibus. sicut enim boni pisces in vasa congregãtur. mali autem foris mittuntur. sic opera mala debemus fugere. bona vero eligere. vt iustificationem possimus obtinere. Multum fatuus est qui mortem querit. vitam refugit. qui ad ignem ardentem manum apponit. aquam vero refrigerantem contemnit. Ista omnia peccatores faciunt qui malum eligunt bonum contemnunt. Ecclesiastici. Decimoquinto. Ante hominẽ vita et mors. bonum et malum. quodcunq̃ placuerit ei dabitur illi. Et ibidem in eodem capitulo. Apposuit ei ignem et aquam. ꝓpter quod dicitur. q̃ omne opus electum iustificabitur. Quia per ipsum

operans iustus esse monstratur et ad regnum eternum perducitur. Sapientie. Decimo. Iustum deduxit dominus per vias rectas et ostendit illi regnum dei. Que ostensio non soluz intelligenda est speculatiua et visu, sed practica et gustu. Sequitur. Et qui operatur illud honorabitur in illo. Nam pro bonis operibus homo bonus gloria et honore coronatur, et finaliter fructuz glorie consequetur. Sapien. iij. Honoz labor gloriosus est fructus. Secdo debz eligi bonus plat̃us ad verbū sce predicatōnis, puer. x. Argentū electū lingua iusti, lingua iusti ꝓparat argēto duplici rōe. Argentū em̃ est mūdum et sonorū. sic lingua iusti debz esse munda p sanctificatōz. j. thessa. iiij. Non vocauit nos deus in immundicia ꝫ in sanctificatione. Secdo debz esse sonora p predicatōz. Isa. lviij. Clama ne cesses quasi tuba exalta vocē tuā et annūcia pplo meo scelera eoz. Sophon. iij. Reddā pplo meo labiuz electū. vt inuocēt oēs nomē dñi. Vocez em̃ predicatōnis debet p̃cedere inuocatio diuini nois et suffragiū orōis. Coloss. iiij. Rogātes simul et p nobis, vt deus aperiat nobis hostiū sermonis ad loquendū misterium xpi. Tercio eligitur bonus plat̃us ad premiū eterne beatificatōnis tā in se qz in subiectis suis, vñ de subiectis. ij. ad thimo. ij. Oīa sustineo ꝓpter electos. vt et ipi salutē ꝓsequātur, que est in xpo iesu domino nro. Officiū boni plati est subiectos regere, supportare, sustinere. Roma. xv. Debemus nos firmiores imbecillitates infirmoz sustinere, sed quidā nō regūt qz sunt ignorātes, quidā nō sustinēt qz sunt imbecilles, quidā nō supportāt qz sunt impatiētes, sed aplus volebat, p electis oīa sustinere vt ipos possz ad salutē pducere eternā, a qua illoz gla in augmentuz sue glorie et corone redūdabat, ꝓfectus em̃ auditoz redundat in gla m̃ dicatoz vel doctoz. j. thessa. j. Que est em̃ nra spes aut gaudiū aut corona gle. Nonne vos ante dñm nrm iesum christū in aduentu eius. vos em̃ estis gla nra et deo gaudiū. Tercio describitur beatus eligius et quilibet bonus prelatus a speciali sublimatōne ad quam est ascensus. Sciendū est ergo q tria sunt p que exaltatur bonus prelatus. Primū est fides recta. Secōm est sapientia vera. Tercii est humilitas firma. Primo ergo exaltatur bonus prelatus p fidē rectam. Prouer. xviij. Turris fortissima nomen dñi, ad ipsam ꝓfugit iustus et exaltabitur. nomen dñi id est fides diuini nominis est fortis p remissionē peccatoz. que virtute diuini nominis remittūtur p baptismum. Math. vlti. Docete baptizantes eos in noīe ptris et filij et spūssancti. Sed est turris fortior p electionē demoniorum. Marci vlti. In noīe meo demonia eiicient. Est turris fortissima p saluatōez electoz. Actuū. iiij. Neqz em̃ est aliud nomen sub celo datum hoībus in quo oporet nos saluos fieri credentes. Ad istā turrim fortissimam debet iustus currere. qz in via moz debet gressibus sanctaz operationum festinare, vt vitā possit apprehendere. j. Thoz. ix. Sic currite vt ꝓprehendatis. et p hanc fortissimaz turrim diuini nois meretur iustus exaltari. Fides em̃ est de rebus que sunt supra naturā et supra intelligentiā hūanam, vñ p ipam exaltabitur ad intelligentiā creatoris. Hebreo. xj. Fide intelligimus aptata esse secula verbo dei, vt ex inuisibilibo visibilia fierēt. Secundo fides exaltat p sublimationē iustorum. Hebreoz. xj. Fide enoch translatus est vt nō videret morte et nō inueniebat. quia transtulit eum dñs, ante translationem em̃ habuit testimoniū placuisse deo. sine fide aūt impossibile est quenq̃ placuisse deo. Tercio fides exaltat p expectatōez societatis electoz. Hebre. xj. Fide qui vocatur abraam expectabat fundamēta habentem ciuitatē cuius artifex ⁊ ꝑditor est deus. Secdo exaltatur bonus prelatus p sapientiam veram. Prouerbioz. iiij.

Arripe illam id est sapientiam et exalta/bit te glorificaberis ab ea cum eam fueris amplexatus. Dicit arripe sapientiã id est ad te rape eam. Sed sciendum est q̃ ra/ptus mulierum multũ est vituperabilis, et sc̃dm leges humanas morte debet pu/niri et huius ratio est quia in raptu mu/lierum est vsurpatio violenta, coniũctio immunda, generatio infructuosa. Sapi entie. viij. Adulterine plantatiões nõ da/bunt altas radices, nec stabile firmamen tum collocabũt, et sequitur. fructus eorũ inutiles et acerbi ad manducandũ. Ra/ptus aũt sapientie in sacra est laudabilis. quia in ipsa est concupiscentia grata, coniũ ctio casta, generatio fructuosa. Primo di co q̃ in raptu sapientie est concupiscẽtia grata et accepta. Sapien. vj. Preoccu/pat eos qui se concupiscũt vt illis se priorẽ ostendat. Unde sicut ego video in amore naturali q̃ ille qui magis diligit amicuz preuenit visitando et ipi dona et exenia cõ ferendo. sic sapientia qñ dignum amato/rem inuenit ipm visitando et bonis oñi/bus cumulando preuenit. Prouer. viij. In vijs iusticie ambulo. in medio semi/tarum iudicij. vt ditem diligentes me. et thesauros eoz impleam. Secdo in raptu sapientie est ꝓiunctio casta. Sapientie. v Custoditio legum que a sapientia ꝓcedit ꝓsummatio incorruptõnis est. Tercio in raptu sapientie est generatio fructuosa. sa pientie. viij. Omnium bonoz mater est. Propter hoc puer. viij. Melior est fructus meus auro et lapide precioso, et genimina mea argento electo. Et his omnibus ra/ptus sapiẽtie dicitur laudabilis propter qõ dicit arripe illam et exaltabit te. Eccleſia. xj. Sapientia humiliati exaltabit caput il/lius. Bene ꝓiungit ista duo sapientiaz et humilitatẽ. Nam in corde sapiẽtis sapiẽ/tia et hũilitas in statera ponũtur, et quan to amplius coz ꝑ pondus humilitatis ad ima deprimitur, tanto amplius per sa/pientiam ad secreta sublimia eleuatur. propter quod dicit Arripe illam et exal/tabit te. Sequitur. Et glorificatus eris cum eam fueris amplexatus. Sciendum est q̃ nos debemus sapientiam amplecti duobus brachijs. Debemus enim eam amplecti sinistro brachio. vacando ab ex teriozibus occupationibus. Ecclesiastici. Tricesimooctauo. Sapientiam scribe in tempore vacuitatis, et qui minoratur actu sapientiam percipiet. Secundo debemus amplecti sapientiam brachio dextro insi/stendo interioribus meditationibus, et spi ritualibus exercitationibus. Prouerbio. secundo. Si enim sapientiam inuocaue/ris et inclinaueris coz tuum prudentie. si quesieris eam quasi pecuniaz, et sicut the/sauros effoderis illam, tunc intelliges ti/morem domini et scientiam dei inuenies. sic ergo sapientiam duobus brachijs de/bemus amplecti. Canticoz. ij. Leua eius sub capite meo, et dextera eius amplexa/bitur me. Et dicitur q̃ glorificaberis ab ea cum eam fueris amplexatus, quia am plexus sapientie sequitur collatio eterne corone. Prouerbiorum. quarto. Dabit capiti tuo augmenta gratiarum, et coro/na inclita proteget te. Tercio exaltatur bo nus prelatus per humilitatem firmam. prima. Petri. Quinto. Humiliamini sub potenti manu dei, vt vos exaltet in tẽ pore visitationis. Homines se solent sub manibus regum et potentum humiliare vt fauorem et aliquid temporale possint ab eis obtinere. Sed fortiori ratione sub potenti manu dei se debet quilibet humi/liare. Ipse enim est qui potest et corpus et animã beatificare, et verunq̃ in geben nam perdere, cum sit nemo qui de manu sua possit eruere. Humiliamini igitur sub potenti manu dei. Sequitur, vt vos exaltet in tpe visitatõis. Sciendum est q̃ tripliciter visitat nos dñs. Primo illu/strando rõnabilem ad veroz cognitõnez. Luce. Primo. Visitauit nos oriens ex al to, illuminare his qui in tenebris et in

vmbra mortis sedent. Secundo visitat nos custodiendo ꝓcupiscibilē. ne defluat spirādo ꝙ male ꝓcupiscētie inordinatōez. Job.x. visitatio tua custodiuit spūm meū. Tercio visitat nos quietando irascibilem. per eternorum bonorum participationem Ysaie. Sexagesimo. Ponam visitationem tuam pacem. non solum pacem temporis vel pectoris. sed pacem eternitatis. Ad quam nos perducere dignetur.

De sancto Nicolao. Sermo. j.

Thesaurus desiderabilis et oleum in habitaculo viri iusti. Prouerbi. xxj.

In verbo ꝓposito notantur duo a quibus cōmendatur beatus nicolaus. Primo a plenitudine. cum dicit. thesaurus desiderabilis. Secō cōmendatur a dulcedine pietatis. cum subdit. et oleum in habitaculo viri iusti. Quantum ad primū sciendū ꝙ est quadruplex thesaurus. Est em thesaurus pecunie. sapiētie. ꝓsciētie bone. et glorie. Primo ergo est thesaurus pecunie de quo Thobie. xij. Bona est oratio cum ieiunio et elemosina. magis ꝙ thesauros auri recōdere. Bene ꝓiungit istas duas socias orationem et elemosinā. Nā oratio surſum eleuat ad deum per piam affectionem. elemosina aīam inclinat ad ꝓximum ꝙ cōpassionem. Oratio refistit ire diuine. Sapien. xviij. Properans homo sine querela. deprecari ꝓ ꝓximis et ꝙ incensuz deprecationū alleganſ restitit ire. Elemosina liberat hoiem a reatu culpe. tho. iiij. Elemosina ab omni pcō ⁊ a morte liberat. nec patiet aīas ire in tenebras. sic ergo bona oō cū elemosina sequit magis ꝙ thesauros auri ꝓdere. i. recōdere. cōtra auaros diuites qui quicqd acquirūt. sicut pica vel monedola recondūt. ps. xxxviij. Thesaurisat et ignorat cui ꝓgregabit ea. ꝓpter hoc ad informatōez diuitū dr. j. ad thimo. vj. Precipe diuitibz huius seculi nō sublime sapere. i. non debēt de diuitijs tanꝙ sublimes supbire. vū. glo. grandis est animus qui inter diuitias mozbo supbie nō tenetur. magnus qui non ideo magnū se putat. qz diues est. qui aūt ideo se magnū putat supbz ⁊ egenus est. in cat ne crepat. in corde mēdicat. inflatus est et nō plenus. Et facili tribuere ex liberalitate que est in affectū. puenit facilitas distributōis in effectu. ꝓta diuites auaros qui bñt manus aridas. nec pñt eas ad bursaz ꝓ paupibz inclinare. et li inclināt habent ipas plūbeas. nec pñt eas vsqz ad paupes eleuare. Debēt diuites ꝓicare. i. oia ꝓia reputare. omia aūt ꝓia fuerunt tpe nature. vñ etiā institute fuerūt tpe nascētis noue eccie. Actu. iiij. nec quisqz eoz ꝙ possidebat aliquid suū esse dicebat. ꝙ ista ꝓ noia meū tuū. istā ꝓmunionē distinxerūt. Et ꝓmo maiorem huius ꝓnionis ꝓnem charitatē. (de qua. j. chorin. xiij. maior aūt boz est charitas) ꝙ gelicidio extinxerit. Vadi. xxiiij. Et qm abūdabit iniquitas refrigescit charitas multoz. antiquitus charitas multoz refrigescebat ꝙ ntis tpibus gelicidio est extincta. scabinos etiaz istius ꝓnionis que sunt large distributōes ⁊ liberales affectōes in carcerē retraxerūt. sequif. Thesaurisare sibi fundamentū bonū. glo. i. solidas virtutes. nō solū bonas opatōes. et hoc vt a ꝓximo capiāt verā vitā. id est futurā. que nō est fluida sicut pñs vita ꝙ eterna. scōm istū modū btūs nicolaus paupibz thesaurizauit. vñ de ipo legitur. ꝙ cū quidā diues ad tantā inopiā deuenisset vt vite necessaria nō bñret. tres filias virgines quas habebat decreuit ꝓstituere. vt eaz infami ꝓmercio infelicē ageret vitā. qđ vt cognouit btūs nicolaus auro ꝓiecto eius inopiā releuauit. et virginum infamiaz ꝓpulsauit. Secō est thesaurus sapiētie. q. Thozin. iiij. Deus qui dixit de tenebris lumē splendescere. ipse illuxit in cordibz nūis ad illmiatōz scie claritatis dei

Habemus autem thesauruz istum in vasis fictilibꝫ. ℣ Tenebre ignorantie ⁊ erroris erãt sup faciem abyssi id est hũani cordis. ℣ Quando ille qui est lux vera illuxit in cordibus nostris ad dirigendos pedes nostros in viam pacis. et tunc dixit lumen splendescere de tenebris illucendo in cordibus nostris. Ephesi. quinto. ℣ Eratis aliquando tenebre nunc autem lux in domino. sicut enim homo de se habꝫ culpam. a deo autem gratiam et vitam bonam. sic de se habet tenebrarum obscuritatem. a deo autem cognitionis lumen. ℣ Propter quod dicit. Eratis enim aliquando tenebre per propriam ignorantiam. ℣ Nunc autem lux in domino per diuinam illustrationem. ℣ Sequitur. Habemus autem non thesaurum istum in vasis fictilibus. vas fictile de facili frangitur. sic lumen sapientie nisi per frequentes cogitatões in memoria commendetur cito obliuioni tradi tur. ℣ Huius autem triplex est ratio. ℣ Prima est obnubilatio memorie. ℣ Quidam enĩ sunt tam obnubilate memorie ꝙ candelis accensis de nocte vel sole lucente in meridie claritatem sapientie non possunt videre nec memoriter retinere. ℣ Secunda ratio est cure secularis occupatio. Aqua enim sapientie salutaris quasi per quasdam rimas et quedam foramina occupationis secularis effluit. ℣ Tercia ratio est corruptio corporalis. quanquam enim anima quantum in se est non senescat quia est perpetua. tamen quia alligata est organis corporeis. senescentibus organis quasi senescit. Unde multi qui in bona etate fuerunt sapientes et ingeniosi. in etate decrepita fiunt hebetes et ignari. Sapiene. Nono. ℣ Corpus quod corrumpitur aggrauat animam. et terrena inhabitatio deprimit sensum multa cogitantem. istũ thesaurum sapientie bene habuit beatus nicolaus. Isaie. Quadragesimoquinto. Dabo illi thesauros absconditos. et arcana secretorum. vt sciat quia ego dominus. Beatus nicolaus habuit thesauros absconditos diuine sapientie. per inuestigationem et doctrinam. Unde de ipso legitur. Ecclesie sancte frequentans limina sacro pectore condebat mandata. Habuit etiam archana secretorum per infusionem. Ipse enim quasi fidelis dispensator domini sapientiam a domino petijt et accepit. Jacobi. Primo. Si quis vestrum indiget sapientia. postulet a deo qui dat omnibus affluenter et non improperat. et dabitur ei. postulet autem in fide nihil hesitans. ℣ Tercio est thesaurus bone conscientie. Prouerbiorum. Octauo. ℣ Ego in vijs iusticie ambulo in medio semitarum iudicij. vt ditem diligentes me et thesauros ipsorum repleam. ℣ Dominus facit nos ambulare in vijs iusticie. per obseruantiam mandatorum. Psalmo. Centesimo decimooctauo. Viam mandatorum tuorum cucurri. cum dilatasti cor meũ. ℣ Qui non obseruant mandata sedent secus viam et non ambulant in via. Luce. Decimooctauo. Secus viam sedebat cecus mendicans. Iste cecus sedebat sicut contractus super calciatam. nullam habens bone operationis occupationem. et non erat in via sed secus viam. quia non seruabat mandatorum regulam vel lineam. Galathas. vltimo. ℣ Quicunq; hanc regulam secutus fuerit pax super illum est. in presenti pax pectoris. in futuro pax eternitatis. ℣ Fratres nos sumus regulares canonici. et ideo debemus esse positi in regula obseruantie mandatorum dei. ne si sumus in spacio constituti proximos decipiamus sub appellatione falsi nominis. ℣ Sedemus autem in medio semitarum. ℣ quando dominus nos eleuat ad aggressionem consiliorum. Hec enim est via compendiosa perueniendi ad regnum celorũ. ij. Regum. Decimooctauo. Cucurrit achimaas ꝑ viã ꝓpꝛ et peruenit ad dauid citius ꝙ chusi. Chusi erat hõ sapiẽs ꝓfilia rius dauid. ⁊ signat sapiẽtes huius mũdi

qui dicunt q̄ eis sufficit q̄ possint saluari per viam mandatorum dei et dicūt q̄ isti iuuenes isti artiste sunt fatui et melancolici qui volunt ad alta consiliorum volare antequam possint alas habere. Modo incedat cū si gressu testudineo per latam et spaciosaz viā que ducit ad p̄dictionez. et sinat iuuenes nr̄os cū achimaa currere p artā et p̄pendiosaz viā q̄ ducit ad vitaz. Sequitur. Et ditez diligentes me et thesauros eoz impleaz. Thesaurus dicitur locus vbi diuitie reponūtur. et aurum et argentū et lapides p̄ciosi qui in thesauro ponūtur. Alī coz beati nicolai fuit thesaurus et repositoriū spiritualiū gratiaz scilicet et virtutū. Quantū ad locum repositionis potest dici de corde beati nicolai. vbi thesaurus tuus ibi coz tuū. Sathv. Quantum ad diuitias in corde beati nicolai repositas. Isa. xxxiij. Diuitie salutis sapiētia z sciētia. timor dñi nō soluz est thesaur? s thesaurari? p ipm eñ thesaurus cordis p̄seruat ne p̄ p̄cēm effodiatur. et spūales diuitie amittantur. Eccli. xxvij. Si nō in timore dñi tenueris te instanter cito subuertet domus tua. Quarto est thesaurus glorie. Sathe. xix. Si vis p̄fectus esse vade et vende oīa q̄ habes et da paupibus. z veni sequere me. z habebis thesaurū in celo. Diuitie q̄ñ pauperibus eroganf non amittuntur. sed p̄mittunf. Lu. xvj. facite vobis amicos de mamona iniquitatis. vt cum defeceritis recipiāt vos in eterna tabernacula. mamō dicitur demon qui diuitijs p̄sidet. et tanquam mater monetarum diuites auaros tanquam numularios sibi subditos in obedientia sua tenet. Hec mamona dicitur iniq̄tatis id est inequalitatis. quidā enim abundant. alij autez inopiam sustinent. Unde ecclesia in mēbris suis q̄si claudicat habens in quibusdam tibias longiores vt in diuitibus. in quibusdam breuiores vt in paupibus. hanc claudicationem docet apostolus reducere ad equalitatem. ij. Chorinteoz. viij. cum dicit. et equalitate in p̄senti tempore vestra abūdantia illorum inopiam suppleat. vt et illorum abundantia vestre inopie sit supplementum. Cum enim diuites pauperibus temporalia tribuūt et pauperes diuitibus spiritualia refundunt. tunc gressus rectos pedibus suis faciunt. Hebreorum. duodecimo. Rectos gressus facite pedibus vestris. ne quis claudicans erret magis autem sanetur. Et subdit rationez cum dicit. Ut cum defeceritis recipiant vos in eterna tabernacula. Homo libenter reciperet in hospicio suo ad tempus illum. per quem crederet se bene hospitari ad semper. secundum istum modum loquitur dominus cum dicit. vt cum defeceritis recipiant vos in eterna tabernacula Non sunt contemnendi boni pauperes quorum est regnum celorum. et ibi possunt recipere diuites sicut in propriaz domum. Sequitur. Et habebis thesaurum in celo. homines libenter diuitias suas reponunt in thesauro quem credunt esse tutum et securum. Unde solent dare illi qui habent thesauros bonos iste thesaurus non timet incendium. nec insultus latronum. in isto loco solido. beatus nicolaus thesaurisauit. quia diuitias patrimoniales auare non retinuit. sed per manus pauperum liberaliter premisit. Sarbei. sexto. Thesaurisate vobis thesauros in celo. vbi erugo nec tinea demolitur. nec fures effodiunt nec furantur. Sic ergo beatus nicolaus commendatur a plenitudine bonitatis. cum dicitur thesaurus desiderabilis. Secundo cōmendatur a dulcedine bonitatis. cum dicitur. et oleum in habitaculo viri iusti. Sciendum est q̄ est quadruplex oleum. Oleuz compassionis. quod debet extrahi de thesauro pecunie. Secundo est oleum luminis quod debet accipi de thesauro sapiētie. Tercio est oleū suauitatis. q̄d oritur de thesauro bone p̄scientie. Quarto est oleū iocūditatis q̄d in-

De ꝯcto Nicolao Ser I.

uenitur in thesauro glorie. Primo ergo est oleum compassionis. Hiere. xlj. Noli nos occidere quia habemus in agro thesauros olei frumenti z mellis. In oleo signatur ꝓpassio mētis, in frumēto reuelatio aliene nēcitatis, in melle dulcedo ꝓsolatōis. In his tribꝰ ꝓsistit thesaurus boni diuitis. Primo ergo debem⁹ hāc thesaurū olei per compassionem mentis ꝓra multos qui ita sunt aridi sine amore pietatis sicut stipula ariditate plena, et ideo multum debent sibi timere ne sint ad eternuz incendium ꝓparati. Non sic aridus fuit beatus nicolaus sed dulcedine pietatis a domino impinguatus. Psal. xxij. Impinguasti in oleo caput meū. Debemus etiam habere thesaurum frumenti, de frumento panis triticeus conficitur et quo pauperis necessitas sustentatur et in robore confirmatur, ꝑs. Panis cor hominis confirmat. Istum panem supertranseuntes aquas id est pauperes de hostio ad hostium discurrentes diuites mittere debebrent, quia post multa tempora reperirent. Sed diuites huius mundi ita sunt duri. Q̄ raro compatiuntur proximorum necessitati et ideo amittunt charitatem dei. j. Johannis. ij. Si quis habuerit substantiam huius mundi et viderit fratem suū necessitatez habere, et clauserit viscera sua ab eo quomodo charitas dei manet in eo. Multi habent substantiam huius mundi qui non compatiuntur necessitatibus proximi. Sed clauso hostio comedūt z viscera compassionis non ostendunt. Isti sunt porcelli euiscerati, dracones diaboli sine visceribus pietatis. Unde in talibus non potest manere charitas dei, si duo socij essent in eodem hospicio quorū vnus vellet omnia cōmunicare alter vellet omnia infiscare, non possent pariter habitare, imo vnus vellet oculos alterius eruisse. sic est de charitate et auaritia. Charitas enim omnia cōmunicat et ideo cum auaricia non potest remanere charitas. nō diligamus ergo verbo nec lingua sed opere et veritate. j. Johannis. iij. Multi sunt amici verbosi et linguosi qui multa ꝓmittunt et tempore necessitatis pauca soluēt, et si cum vna necessitate venit ad eos amicus reuertitur cum duabus, quia cum necessitate paupertatis secum refert necessitatem confusionis, tales dicunt sicut lumbardi qui cum de aliquo rogantur de amicis suis dicunt. omnia alia facerem pro te. hoc autem non possum frater mi. Debemus etiam habere thesaurum mellis id est pie consolationis, contra multos qui si aliquid pauperi tribuunt illud dant cū vituperio persone et amaritudine verborum, homines miseri qui in dulcibus herculis pietatis nesciunt dare aliam salsaz. q̄ sinapium vel mostardum. Ecclesiastici. Decimooctauo. Nonne ardorem refrigerabit ros. sic et verbuz melius q̄ datum, secundum hoc beatus nicolaus habuit datum ad sustentationem et verbuz ad consolationem. Canticorum quarto. Mel et lac sub lingua tua. Lac ad sustentationem pauperum siue paruulorum, mel ad consolationem. Secundo est oleum luminis quod debet accipi de thesauro sapiētie. Exodi. vicesimoseptimo. Precipe filijs israel vt afferant tibi oleum de arboribus oliuarum purissimum, pilocꝰ contusum. vt ardeat semper lucerna in tabernaculo testimonij. In oleo luminis signatur claritas sapientie salutaris, que de sacra scriptura tanquam de arboribus oliuarum debet educari. Istud oleuz primo debet esse purum, quia verbum sacre scripture debet predicari sine falsitate, contra multos qui in suis predicationibus solent fabulas et falsitates inserere. Psalmo. Centesimodecimooctauo. Narrauerunt mihi iniqui fabulationes, sed non vt lex tua. Et istud est multum absurdum illum scilicet qui est veritas laudare per mē dacium. non eī indiget lux laude vel testimonio tenebrarū. Job. Decimoterc̄io.

Nunquid deus indiget nostro mendacio vt pro eo loquamur dolos? Secundo debet esse purius quia debet esse absq; vanitate. ℣ Psalmo. Undecimo. Vana locuti sunt vnusquisq; ad proximum suum. ℟ beatus nicolaus non predicauit vana sed solida et ideo beatificatur in sacra scriptura. ℣ Psalmo. Tricesimonono. Beatus vir cuius est nomẽ domini spes eius et nõ respexit in vanitates et insanias falsas. Tercio predicatio verbi diuini debet esse oleum purissimum quia debet esse absq; terrena cupiditate. ij. Chorinteor. ij. Nõ sumus sicut plurimi adulterantes verbũ dei sed ex sinceritate sicut ex deo coram deo in christo loquimur. Sequitur. ℣ Dilo cõtusum. Oleum in pila feriente pilo desuper venientes per frequentes percussiones et repercussiones significat q̃ per frequentes cogitationes et recogitationes auaritiam et obscuritatem sacre scripture p̃ diligentes expositõnes frangimus et in oleum spiritualis intelligentie eliquamus et in cellario memorie conseruamus. ℣ Sequitur vt ardeat semper lucerna in tabernaculo testimonij. ℣ Ista lucerna fuit beatus nicolaus qui non fuit lucerna sub modio abscondita sed super candelabrum ecclesie eleuata et oleo benedictionis in die sue ꝓsecrationis replera sicut lampas diuina. Exodi. xxix. Fundes oleum vnctionis super caput eius atq; hoc ritu cõsecrabitur. Tercio est oleum suauitatis quod debet oriri de thesauro bone ꝓscientie. Ecclesiastes. ix. Omni tempore sint candida vestimenta tua et oleum de capite tuo nõ deficiat, sicut corpus indumentis materialibus induitur sic anima corpore suo tanq; vestimentis propꝛijs vestitur. Beatus nicolaus omni tempore vestimenta candida habuit qui mundiciam virginalis innocentie ꝓseruauit. Et sciendum q̃ due bone socie sunt abstinentia et continentia. De abstinentia beati nicolai legimus q̃ cum adhuc lacte matris aleretur cepit bis in ebdomada feria quarta scilicet et sexta mammas matris semel bibere et hac vice contentus contentus tota die sic permanebat. et ideo per abstinentiam seruauit continentiam virginalem. Ipse fuit ille angelus. vel homo agelicus de quo Ezechiel. xxviij. Erat aspectus ei? sicut fulgur. quia habebat claritatem honeste conuersationis. Vestimenta autez eius sicut nix per candorem innocentie virginalis. beatus ergo nicolaus omni tempore vestimẽta sua candida seruauit et oleum de capite eius nõ defecit. Caput beati nicolai possumus dicere eminentiam sancte conscientie, que oleo suauitatis vacua non fuit. Imo dominus eius faciem in oleo exhilarauit. In cuius testimoniũ et eius tumba marmorea sacrum oleum effluit. Job. Uicesimonono. ℣ Petra fundebat mihi riuos olei. Quarto est oleum iocunditatis quod inuenitur in thesauro glorie. ℣ Psal. Quadragesimoquarto. Unxit te deus deus tuus oleo leticie pre consortibus tuis. Certe beatum nicolaum dominus pre ceteris sanctis oleo iocunditatis inunxit. Multas enim tribulationes et miserias et erumnas de alijs sanctis legimus. De beato autem nicolao nihil inuenimus, Ipse enim semper fuit diues opulentus. semper dilectus. semper honoratus. vnde alios sanctos tanquam per viam scopulosas deduxit ad regnum celorum. Actuum. Decimotercio. ℣ Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum celorum. sed beatum nicolaum tanquam dilectũ tenerrimum quasi p̃ prata amenissima deduxit de gaudio in gaudium, de gaudio spei ad gaudium rei, de gaudio cõscientie ad gaudium glorie. de gaudio presentis affligentie ad gaudium felicitatis eterne. Ad quam nos perducat qui viuit et regnat in secula. Amen.

De sancto Nicolao ℣ Sermo. ij.

Beatus diues qui inuentus est sine macula et qui post aurum non abijt. Eccl. xxxj. In verbo ꝓpositio ꝓmendatur beatus nicolaus a tribus. Primo em̃ commendatur a copia spualium bonoꝝ. cũ dicitur. btus diues. Secdo ꝓmendatur a carentia inquinantiũ viciorꝝ. cũ dr. sine macula. Tercio a ꝓtemptu ꝓcupiscẽtie terre norꝝ. cũ dr. et post aurũ nõ abijt. Primo ergo cõmendatur a corona spiritualiũ bonorum. cũ dr. btus diues. Et sciendũ ꝙ triplices sunt diuitie. tpales que deficiũt. Secdo sunt diuitie spuales que deficiũt. Tercio sunt eternales que ꝓficiũt. Primo ergo sunt diuitie tpales que deficiũt. Ihimo. vj. Diuitibꝫ huius seculi ꝓcipe nõ sublime sapere neqꝫ sperare in incerto diuitiarꝝ. q̃ superbiẽdo sapit seipm̃ ad tenebras detrahit. vñ qr lucifer superbiẽdo sublime sapuit. ideo a luce glorie ad tenebras tartareas depulsus detrusus est. Isaie. xiiij. Detracta est ad inferos superbia tua concidit cadauer tuũ. sic ergo diuitibꝫ huius seculi precipiendũ est nõ sublime sapere et sequitur. nec sperare in incerto diuitiarꝝ. sa/ tuus est qui sperat in boie mẽdace. qr si ꝓmittit ꝛ nõ soluit. ille cui ꝓmisit nõ ꝓt aliud facere. nisi illud qõ vulgariter dicitur ꝓ verideꝫ do dicit ꝓt ab eo ꝙ vno mẽdacio pignus auferre. talia sunt bona tpalia. siue diuitie tpales nõ em̃ sunt vera bona. sed falsa et mendacia. Eccl. xxxiij. quasi qui apprehendit umbrã. et plequitur ventum. sic et qui attẽdit ad visa mẽdacia. tpalia em̃ ꝓmittũt quietẽ ꝛ nõ soluũt nisi laborẽ. ꝓmittunt securitatẽ et nõ soluũt nisi timorẽ. ꝓmittunt iocunditatẽ et nõ soluũt nisi dolorem. hoc est qõ dicitur ꝓuerb. ꝙ diuitie tpales acquirũtur cũ labore. possidẽtur cũ timore. amittũtur cũ dolore. btus nicolaus hmõi diuitijs tpalibus diues fuit. sed in ipis nullo modo speravit. imo dispersit dedit pauperibꝫ. et ideo iusticia eius manet in seculum seculi. Secdo diuitie sunt spuales que deficiũt. Isaie. xxxiij. Diuitie salutis sapiẽtia et scientia. timor dñi. ipse est thesaurus eius. sicut cibus corpalis dicitur salutaris. ꝙ quem dolor infirmitatis tollitur. et dulcedo sanitatis salvatur. sic diuitie salutares in scientia et sapientia ponũtur. nam ꝙ scientiaꝫ vitatur dolor infirmitatis peccati. quia ꝙ scientiaꝫ cauemus insidias diaboli. ne ab ipo capiamur et ducamur captiui. Isaie. v. Propterea ductus est populus meus captiuus/ quia nõ habuit scientiã. Sapiẽtia conseruat sanctitatẽ mentis et dulcedinẽ custodit. sicut cibus salutaris dulcedinẽ sanitatis corpis. sapientia em̃ scdm nomen suũ sciẽtia dicitur. Habet em̃ sapiẽtia ꝓprie dicta charitatem sociam. que est acumen penetrans interiores delicias menti suggerens. habet enim delectatões in dextera sua vsqꝫ in finem. sic ergo diuitie salutis sapiẽtia et scientia. sequit. Timor domini ipse est thesaurus eius. sicut reges et principes solẽt thesaurisare. vt imminẽte necessitate habeãt vñ possint bellatores ꝓducere. ꝓ quos possint terram suam defendere. sic tota custodia domus ꝓscientie de facili subuertitur. sed ꝓ timorẽ dñi firmiter custoditur. Eccl. xxvij. Si nõ in timore dñi tenueris te. instãter cito subuertetur domus tua. Tercio sunt diuitie eternales que ꝓficiunt. ꝓuer. iij. Longitudo dierũ in dextra eius et in sinistra illius diuitie ꝛ gloria. Nos res illas quas amplius diligimus ad dextrã ponimus. ad sinistram vero res illas quas minime diligimus. et certe parum esset habere diuitias et gloriam homini qui certus esset ꝙ haberẽt finem. cum fm Boxciũ. infelicissimum infortunij genus sit fuisse felicem. ꝓpter hoc in sinistra dñi ponuntur diuitie et gloria. sed diuitie dicũtur quesite ad copiã eternorũ bonoꝝ. sed gloria dñi quantum ad liberalem vsum ipsorũ. Cum aliquis diuitias multas habet et ipsis ad

voluntatem suam non vtitur/non est felix sed miser dicendus. Eccles. vj. Cui deus dedit diuitias et substantiaz et bonorem/et nihil deest aie sue ex omnibus que desiderat. nec tribuit ei pãtem vt comedat ex eo/sed homo extraneus vorabit illud. hoc vanitas et magna miseria est/sic ergo in sinistra dñi sunt diuitie et glorie/ꝟ longitudo dierum ponitur in dextra/quia nullo modo posset esse felicitas nisi diuitiarum ꝟ glorie esset duratio eterna. ps. xc. Longitudine dierũ replebo eũ et ostendam illi salutare meũ. ¶ Homo in hac vita longitudine dieꝝ non ꝑt repleri/quia sicut dies diei succedit/ita die succedente alia ꝓtransit. Et ideo plenitudo dieruz in ꝑñi vita que in successione est ꝓtinua nõ ꝑt inueniri/ꝫ inuenietur in patria/vbi est eternitas vera tota et perfecta/scõm enim boꝫcium/eternitas est interminabilis vite simul tota et ꝑfecta possessio/his diuitijs repletus modo beatus nicolaus gloriatur/ñ ꝑt dicere illud puer. viij/mecũ sunt diuitie et gloria. Secõdo ꝓmendatur btũs nicolaus a carentia inquinamentiũ vicioꝝum. cum dr. sine macula. ¶ Primo est macula interne crudelitatis/¶ Secũdo est macula peruerse loquacitatis/¶ Tercio est macula ꝓcupiscentie carnalis. ¶ Primo ergo est macula interne crudelitatis. Numeri. xxxv/Ne polluatis terrã habitatõis vẽque insontiũ cruore maculatur/terraz habitatõis sue caym maculauit qui frẽm suum abel innocentẽ occidit/et tantus fuit horroꝝ eius effusi sanguinis/ꝙ eius clamoꝝ vsqꝫ ad aures dñi dei sabaoth introiuit. Gen. iiij. Clor sanguinis fratris tui abel clamat ad me de terra/ sine ista macula interne crudelitatis bene fuit btũs nicolaus/qui erat mitissim? et benignissimus sicut agnus. ¶ Pe enim erat de illis sacerdotibus/de quibus. j. Machabe. iiij. dr. Elegit sacerdotes sine macula hõtes voluntatem in lege dei. ¶ Secõdo est macula puerse loquacitatis. Jaco. iij. Lingua ꝓstituitur in membris nostris/que maculat totum corpus et inflãmat rotam natiuitatis nãe inflãmata a gehenna. Lingua cõstituitur in mẽbris nãis tanꝫ vnũ de nobilioribꝰ mẽbris/ Data est enim nobis lingua ad laudandũ deũ/et edificandũ. et ad sustentandũ ꝓximũ/ꝟ nõ ad subuertendũ nec ꝓfundendũ. Isa. l/ Linguã eruditã dedit mihi dñs. vt sciã sustentantẽ eũ qui lapsus est verbo. Ista lingua in membris nãis ꝑstituta dicit totũ corpus maculare/qz quantũcunꝫ linguosus et detractor abundet gratijs ñ tanꝫ maculatus et immũdus hoibus redditur abhoiabilis/ñ sicut visa re abhoiabili solemus inspuere. ita audito detractore nõ debemus in aliquo fauere/sed quasi inspuendo debemus ꝟ eius verba refellere. Eccl. xxviij. Si sufflaueris quasi ignis exardebit. Si sufflaueris ei fauẽdo ꝟ libẽter audiẽdo/ꝙ ignis exardebit/magis ꝟ magis detrabẽdo/ et si expueris sup illã extinguet. si expueris sup illã eius detractões detestando ꝟ increpãdo/extinguet a detractõe cessando. Ista lingua inflãmat rotã natiuitatis nãe. Extra nãa rote ꝓpat/sic enim rota sua reuolutõne a pũcto a quo incipit terminatur. ita nos ab eodẽ puncto a quo incipimus ad eundem terminamur. quia et a puluere exordium sumimus. ꝟ in puluere reuertemur. ¶ Istam rotam natiuitatis nostre inflammat lingua maligna/quasi a malo igne ignita. Jaco. iij. Lingua nostra est ignis vniuersitas iniquitatis/sicut in vniuersitate parisiensi addiscũtur subtilitates artium. ita in vniuersitate istarum linguarum detractorum addiscuntur subtilitates adinuentionum/ad denigrationem fame bonorum. Eccle. xj. Bona enim in mala conuertens insidiatur/et in electis imponet maculam. In ista vniuersitate est cancellarius qui dat licentiam/scilicet effrons irreuerentia/qui lingue larat habenas ad imponendũ bonis iniqua et puersa/lingua enim detractoris non cõsueuit

deum timere et homines reuereri. Luce. xvij Hec inflāmatio bis signata est. Gene. xxxj. Vbi q cum laban falsē imposu/ isset iacob q furatus fuisset idola sua/ad iracundiam inflammatus pro criminati one falsa/ Vnde ibi dicitur. Tumens ia/ cob cum iurgio ait quam ob culpam me am et ob quod peccatum meum sic exarsi sti post me/ quia laban per falsam crimi/ nationem cōtra iacob exardebat/ideo san ctum patriarcham ad iracundiaz et iram inflammabat/sic ergo lingua roram nre natiuitatis inflāmat/ Et sequitur. Quia inflammata a gehenna/ et dicitur lingua a gehenna inflammari non tam ratione ardoris q̄z ratōne inextinguibilitatis/ alij eñ hoīes corrigūtur/sed detractores z lin guosi non possunt corrigi/ Ecclesiastici. xxij. Homo assuetus in verbis impro/ rij omnibus diebus suis non erudietur/ quia ergo tales arguuntur et corripiun/ tur in capitulis/quare ergo non possunt corrigi/certe huius ratio est q̄z prelati ma gis eligunt arando litus operam perdere/ qui ipsos corripiendo nō negligentes in suo officio apparere/ Tercio est macula carnalis cupiditatis. ij. Petri. ij. Volu/ ptatem existimantes diei delicias coin/ quinationis et macule. Bene dicit. existi/ mantes/quia illi decipiuntur ex falsa esti/ matione qui in carnali concupiscentia cre dunt veram delectationem inuenire/ Eñ sicut sophista ex apparentia z defectu deci pit et decipitur/ sic isti ex apparentia dele/ ctationis spiritualis superficialis cum de fectu latentis z sequentis perditionis di/ citur paralogizari vel decipi/ Vnde sicut ego video q̄ fimus niue coopertus dele/ ctat visum ratione candoris/ sed niue reso luta molestat olfactum ratione feroris/ sic carnales homines et si inueniant brevem et superficialem delectationem. inueniēt tamen longam et intimam afflictionem. Vnde sicut nullus sapiens nullo modo comederet cibuz quantūcunq̄ delicatum/ in quo crederet latere venenuz. sic nullus sapiens debet amplecti delectationez sub qua credit latere peccatum/ et per ꝓsequēs supplicium eternum. Prouerbioz. xxiij. Ingreditur blande sz in nouissimo mor/ debit vt coluber et sicut regulus venena diffundet. Tercio commendatur beatus nicolaus a contemptu concupiscentie ter renorum. cum dicitur. Et post aurum nō abijt. Sciendum q̄ triplex est auruz. Est enim aurum mundane cupiditatis/ Se/ cundo est auruz fraterne charitatis/ Ter/ cio est aurum eterne iocūditatis. Primo enim est aurum terrene cupiditatis. Ba ruch. iij. Qui thesaurisant sibi aurum et argentū/ in quo confidunt homines/ z nō est finis acquisitionis eorum. bene dicit. Non est finis acquisitionis. sicut enim ex apposicione lignorum non minuitur sed augetur ignis materialis/ ita ex aggrega/ tione diuiciaruz non minuitur ignis mū dane cupiditatis/ Prouerbi. xxx. Ignis nunq̄ dicit sufficit. Isto auro beatus nico laus diues fuit. sed istud auruz auare nō retinuit/ nec recondit. sed liberaliter distri buit z proiecit. Vñ de ipso legitur q̄ au/ ro proiecto. trium virginum quas pater earum prostitui decreuerat vt earum sal/ tem turpi cōmercio miseram ageret vitā et infamiam ꝓpulsauit/ z patris inopiam releuauit. Secundo est aurum fraterne charitatis. Apoca. iij. Suadeo tibi emere a me aurum ignitum z probatum/ per au rum in sacra scriptura signatur charitas/ sicut enim aurum inter cetera metalla p̄ cellit. sic charitas omnibus virtutibus an/ tecellit. j. Chorinthioz. xiij. Maior autez horum est charitas. Istud aurum emere nihil aliud est q̄z charitatē a domino san/ ctis orationibus impetrare/ istud aurum debet esse ignitum. quia cor humanuz de bet esse in dilectione dei z proximi inflam matum/ Luce. xij. Ignem veni mittere in terram. Istud aurum debet esse probatuz/ quia non sufficit interius hēre charitatem

in affectu niſi exterius loco et tempore p̄betur in op̄e in effectu. Eme ergo aurum ignitum ꝙ p̄batuꝫ et hoc vt locuples fias. Quid locupletius btō nicolao/ qui poſtq̄ diuitias paternas diſtribuit ad culmē pontificale a dño p̄motus fuit/ vbi quod natura nō poterat gr̄a ſibi a deo data multiplicationem bonoꝝ t̄palium impetrauit. Cū in ip̄ius legenda legimus/ q̄ cum populus ſibi ſubditus fame tabeſceret/ ꝙ nautis p̄ portū adriaticū tranſeuntibus p̄ ſingulam ratem p̄ces ſuis obſecratōibus cētum modios tritici impetrauit/ mira res q̄ ſicut ipſe p̄miſit apud regium exactorē nulla minoratio inuēta fuit. et poſtmodū mirabilibꝰ mirabiliora ſucceſſerūt/ q̄ ita ſtudioſe p̄p̄o ſuo diſtribuit. q̄ illud modicum quod quiſq̄ accepit ad ſuſtentatōnem p̄ totum annū ſuffecit. Modo videamus/ q̄ eminētes fuerūt diuitie beati nicolai/ nos videmus ex paucis granis opē et adiutorio nature multas ſegetes multiplicari/ ſed tante fuerūt beati nicolai diuitie/ q̄ ſine adiutorio nature p̄ces ſanctis orōnibus triticum augmētabat. Aurum eſt aurum eterne iocūditatis. Job. xxviij. Non adequabitur ei aurum/ vel vitrum/ nec p̄mutabuntur p̄ ea vaſa auri excelſa et eminēta. Sed querendū eſt cum diuiſer nō adequabitur ei aurum/ quare accumulando ſubdidit vel vitrū cum certi ſimus q̄ aurum long e amplius ſit precioſum q̄ vitrū. Sed ad hoc rñdetur illud quod btūs Gregorius dicit/ q̄ ibi obloquebatur de vita beata/ vbi eſt p̄ſcientia q̄ euidentia et tranſparentia/ vnde verū eſt q̄ vas aureum ceteris metallis colore p̄cellit. ſed iſtud quod intra clauſuꝫ retinet exterius non patet/ ſed quicquid in vaſe vitreo p̄tinetur clauſuꝫ interius exterius patet/ et ideo vltra aurum addidit vitrū/ quia vltra bonitatem conſcientiarum/ tanta erit iocunditas ex inſpectione bonorum alienorum/ q̄ alterius mentem ab alterius oculis co:pulentia nō abſcondet/ imo ſic mala conſcientia hominis conſpicabilis alteri erit; p̄pter hoc illam ſupernaꝫ ciuitatem beatus iohannes in apocalipſi ſub iſtis duobus cōp̄hendit. ſcilicet ſub auro et vitro. Apocalip̄. Vicesimoprimo Ciuitas illa aurum mundum ſimile vitro mundo. Aurum mundum dicitur p̄pter munditiam ꝙ valorem/ ſed ſimile vitro mundo. dicitur p̄pter conſcientiarū alternam viſionem et cognitionem/ tunc enim beati qui videntē omnia videbunt in ipſo viſionem aliorum habebunt. Ad quam viſionē nos p̄ducere dignetur qui viuit ꝙ regnat in ſecula Amen.

De ſancta Lucia Sermo. j.

Quum ambulaueris in igne/ nō combureris et flamma non ardebit in te. Iſaie. xlij. Quadrageſimo tercio. In verbo p̄poſito notantur tria. Primo enim notatur diuina ſapientia exponens fideles ſuos ad p̄bationem. cum dicitur. Cū ambulaueris in igne. Secundo notatur diuina clementia. viſitans ipſos ad liberationem. cum dicitur. non combureris. Tercio notatur diuina p̄otentia ſibi ſeruans ſeuientis creature obedientiam. cum dicitur. et flamma non ardebit in te. Quantum ad primum ſciendū ꝙ ſicut dicitur j. Johannis. v. Mundus totus in malignio poſitus eſt/ malignum dicitur malo igne ignitum/ et ſecundum ꝙ triplex malignitas inuenitur/ ſecundum hoc triplex malus ignis diſtinguitur. j. Johānis. ij. Quicquid eſt in mundo/ aut eſt concupiſcentia carnis/ aut concupiſcentia oculoꝝ/ aut ſuperbia vite/ ſecundū hoc diſtinguitur ignis triplex. Eſt em̄ ignis terrene cupiditatis. eſt ignis concupiſcēie carnalis. Eſt ignis ſuperbie vel elationis. Primo ergo eſt ignis terrene cupiditatis/ p̄uerbiorum xxx. Ignis nunquam dicit ſufficit.

Duplex autem est ratio quare ignis terrene cupiditatis nō ꝑt dicere sufficit. Primo quia terrena nō habent in se nisi vanitatem. Scdo quia terrena ꝙuerti nō ꝑñt in substantiā anime. terrena dico nō bñt in se nisi vanitatē. vñ si alias diceret de terrenis sufficit. tanꝯ ignarus logycus argueret ab insufficiēti. cum in ipsis nō sufficientia sed sola vanitas possz repiri. Eccles. j. Vanitas vanitatū. & oīa vanitas. vñ auari huius mundi patiūtur famem valonis siue famē validam. ps. lviij. Famē patiētur vt canes. & circūibunt ciuitatem. vñ homo in via nequaꝯ de terrenis ꝑfect dicere sufficit. nec fames eius sedari. quia in ipsis nō est nisi vmbra. & vanitas. ꝺ solū in patria vbi est vera gloria. & gloriosa veritas. ps. xvj. Satiabor cū apparuerit gloria tua. Scda rō quare auarus de terrenis non ꝑt dicere sufficit est. quia nō ꝑñt terrena in substātiā aīe ꝙuerti. video q aīalia ex sumptis alimentis nutriūtur. vegetantur augmētantur. & ad ꝑfectionez debitā ꝓducuntur. et huius rō est. qz sumpta alimenta in eoz substantiā ꝙuertuntur. sed nullum terrenū ꝑt in substantiaz aīe ꝙuerti. quia est substantia spūalis. sed necꝯ ꝑt ei fm substantiā sed solum scōm affectionez vniri. nam pecunia ponitur in archa. fames aūt et sitis possessionis pecunie est in anima. sicut hō non ꝑt saciari cibo qui apponitur eius auri. sed oportet ori apponi. quod est porta stomachi. vbi celebratur digestio ad ꝑfectionē incoꝛporatōis et transsubstantiatōis. sic homo nō saciat pecunia que reponitur in archa. cū fames eius sit in aīa. Eccles. v. Auarus nō implebitur pecunia. Scdo est ignis ꝙcupiscētie carnalis. Job xxxj. Ignis est vsqꝯ ad ꝓditionem ꝺeuorās. Sciendum est q tria sunt que ignis carnalis ꝙcupiscētie deuorare specialiter ꝓsueuit. Primo pulcritudinē grate iuuētutis. scdo possessionē paterne hereditatis. tercio claritatē bone fame vel opinionis. Primo ergo ignis cōcupiscentie carnalis. deuorat pulcritudinem grate iuuētutis. Joelis. j. Ignis deuorauit speciosa deserti. Deserti est mūdus ꝓpter peccata a dño derelictus. huius deserti speciositas est iuuentus grata. que ab igne ꝙcupiscētie deuoratur. qñ a concupiscētia in actū deijcitur. Eccl. xviij. Post concupiscētias tuas nō eas et a voluntate tua auertere. vñ sicut video q sicut ex ardore solis marcescit et aresci pulcritudo floris. sic ex feruore libidinis marcescit pulcritudo grate iuuentutis. Frequenter enī ex immoderantia libidinis amisso venusto colore rubozis. vertitur luxuriosus iuuenis in coloratōem pallozis. Apoc. vj. Ecce equus pallidus. & qui sup illuz sedebat nomē illi moꝛs. & infernus sequebat eum. Equus pallidus est iuuenis luxuriosus immoderātia libidinis in pallorem. ꝙuersus. sup ipm diabolus sedet. quia sicut sessoꝛ equum freno circūducit vbi sibi placet. sic diabolus luxuriosum iuuenem postꝯ ipm seducit. ducit. & deducit sicut libet. et bñ dicitur q nomē illi moꝛs. quia diabolus tentatū boiem ducit in culpam moꝛtalē. et infernus sequitur eum. qz post modū inducit in gebennā vel mortē eternam. Scdo deuorat ignis cōcupiscentie carnalis possessionē eterne hereditatis. Luce. xv. De filio ꝓdigo qui portionē substātie que eū ꝓtingebat a ꝑre petijt. & recepit. et ipam luxuriose viuendo cū mulieribꝫ deuorauit. Cū insup oēs boes ꝓdigi luxuriosi amplas facultates. ꝓ momentaneis delectatōnibus cōmutantes sunt sup oēs boes insipiētissimi mercatoꝛes. totum studiū mercatoꝛ est care vendere et ꝓ vili ꝓcio emere. sed isti ecōtrario caras possessiones vili ꝓcio vendunt. et valde care vilissimas delectatōes emūt. iste modus negociatōis oꝛtū habuit in nūdinis primi parentis. qui ꝓpter pomū cupitum qꝺ modici erat valoris. mandatū dñi pre

terrã/et ideo pulcritudinẽ grate innocẽtie/ duratõez immortalitatis accepte/ amenitatẽ possessionis paradisi terrestris amisit. ¶Nos ergo nõ negociatõz primi hois adequi de terra terrenus fuit/sed secundi qui de celo celestis extitit sequamur. ipe enim pauptate regnum. ignominia glaz. morte vitam pollicetur. ¶Mercio deuorat ignis ꝓcupiscentie carnalis claritatẽ bone fame vel opinionis. ¶Istud enim peccatũ sicõm sanctos/et si nõ sit maioris culpe. ñ est maioris infamie/et huius rõ est/ quia pudenda que sagacitate nature ⁊ labore industrie bũane opiũtur. in peccato carnis denudantur. video ꝙ natura caudas dedit brutis aialibus ad tegendũ turpitudines eorum. ¶Primi etiã parentes post peccatũ videntes se nudos folia ficus ꝓsuerunt. et sibi perizomata fecerũt/ Gen. iij. ¶Deminus etiã ad istam vestem paupertẽ addidit et sibi pelliceas tunicas fecit et eos induit. ¶Istam honestatẽ non solum habz natura. non solũ sapientia diuina/sed etiã industria humana. j. Chorinte. xij. Et que ignobiliora sunt membra corpis his abũdantiorem honorẽ circundamus. ¶Dissoluti hoies ab alijs reuerentiã et honorem mendicant/et seipsos ꝑ immunditias deturpant. et ideo seipsos indignos reuerentia ⁊ honore demonstrant. Eccl. x. ¶Quis honorabit erbonorantẽ animã suam. ¶Ercio est ignis supbie vel elatõis/ Iud. xx. ¶Qui ceperant ciuitatẽ succẽderũt ignem/ fumus enim qui ascendebat captam esse ciuitatẽ demonstrabat. Ciuitas est anima que deberet esse bierusalez que edificatur vt ciuitas/ istam qñq̃ hostes inuisibiles sez capiunt ⁊ incendunt/ qñ in ea ignẽ supbie ⁊ elatõis ꝑ suggestiones accendũt/ ¶Supbia in hoc habet naturam ignis. quia semꝑ celsiora ⁊ sublimiora petit. hũc ignẽ diabolus primo in se accendit quando voluit ascendere vsq̃ ad celsitudinẽ dei/et decelo corruens ignem istum non extinxit. ꝙ potius augmẽtauit. Eius eñ supbia semper ascendit. ps. lxxiij. ¶Supbia eoꝝ qui te oderunt ascendit semꝑ/ et ideo tanq̃ malus focarius istum locum insuff lare ⁊ accendere non cessat in nobis. ¶Sed notabile ẽ qõd dicitur in ꝓdicta autoritate/ ꝙ fumus qui ascendebat captã esse ciuitatẽ demõstrabat. ¶Fumus est sequela ignis. vñ sic solet argui. fumus est/ ergo ignis adest vel affuit. ¶Certe ex fumis ascendentibus ignem supbie ⁊ ambitõnis perpendimus ¶Videmus in istis ecclesiasticis electionibus episcoporꝝ. capratõnes familiaritatũ/ firmationes partiũ. supfluas expensas cõuiuiorꝝ. ꝓuocatões aduocatorꝝ. formatões appellatõnum. visitatõnes liminum apostolorum. et quid aliud sunt ista nisi fumi ignis supbie ⁊ ambitõnis bonorꝝ. ¶Isti fumi miseram ciuitatem. id est aiam ambitiosi non solum a diabolo obsessam. ꝫ iam captam esse demonstrãt. ¶Isti in vinea dominica se custodes ꝓstitui contendũt/ qui ꝓpriam vineam id est animam custodire nequaq̃ sufficiũt. Cantico. j. ¶Posuerũt me custodẽ in vineis. vineam meam nõ custodiui/ quanq̃ non bene dicere ꝓsit primum. posuerũt me custodez in vineis/ ꝫez quia illi custodes nõ ponuntur qui non ꝑ electionẽ canonicam ꝓficiũtur/ sed ꝑ procurationem ⁊ importunitatẽ ꝓpriam ingerunt/ sed illud quod sequitur bene ꝓpetit illis/ vineam meaz non custodiui. multos videmus quoꝝ vinee non nisi spinas et tribulos germinãt/ attñ se custodes ꝓstitui sup vineã dñicam ꝓcurant/ vñ miseram vineam quo sibi semꝑ pñs est. ⁊ ipaz ante oculos suos semper habent non sufficiunt custodire/ scilicet salutem anime. ꝓprie. attamen semet ad custodiam decem milium animarum non formidant obligare. ¶Isti non sunt custodes non sunt pastores non sunt structores. sed potius destructores. Isaie. Quadragesimonono. ¶Venerũt structores tui destruentes te. nã

re vera prelati qui ecclesiam construere et custodire deberent/ipsam destruere nō cessant/nec mirum quia in ecclesia dei in qua deberet esse archa federis est locus veneris/ Ubi deberet esse abstinentia/et amor voluntarie paupertatis inuenitur statua belis voratoris/vbi deberet esse propiciatorium et dulcedo consolationis/statuitur abbominatio desolationis/ipsi sacro crismate consecrantur et execranda perpetrāt. In mitris ipsorum cornua ponuntur/vt malos ventilent et ipsi bonos affligentes ipsos exterminant/Datur eisdē baculus pastoralis/vt a grege domini lupos arceant/et ipsi lupis vespertinis crudeliores oues lacerant/Ponitur anulus in manibus eorum/vt ipsi tanquaz sponsi ecclesie per euangelium in christo iesu filios spirituales generent/et ipsi generatos malis verbis et peruersis exemplis spiritualiter necant/sic ergo illi qui debent esse ecclesie structores ipsius efficiuntur destructores/Secundo notatur diuina clementia subueniens ad liberationem/cum dicitur. et non combureris/Sciendum q̄ cum combustio sit effectus ignis/triplex est combustio. secundum quod triplex distinctus est ignis/Est enim combustio auaricie. lururie. superbie/Primo ergo est combustio auaritie/Ysaie. Tricesimo tercio/Spine congregate igne comburē/tur/Per spinas (quod exponit saluator. Mathei. Decimotercio.) signantur spales diuitie/que suis sollicitudinib9 cupidoz aīas pungūt/et suis punctōnib9 affligunt/Istas spinas auari miseri in malum suum congregant/et secum reatum immoderati amoris ipsorum deferunt/et sic efficitur vt vehementius ardeant/Unde miseri cupidi secum deferunt materiaz incendij tanquam ipsis nō sufficiat ignis incendū infernalis. Josue. septimo. Cū achan furatus de anathemate de iericho palleum coccineum valde bonum/et ducentos siclos argenti et regulam auream quinquaginta siclorum/ductus igne cupiditatis diuina sententia promulgatum fuit/q̄ quicunq̄ in isto facinore fuerit deprehensus comburetur igni cum omni substantia sua/sic ergo ignem cupiditatis sequitur affectus combustionis/Sed beata lucia et alie virgines domini hoc igne non ardebant/quia paupertatem spiritus diligebant/Communiter virgines pauperes esse solent. Quia si pecuniose inuenirentur/amici earum malam suspitionem conciperent/ne pecuniam ab amatore peruerso recepissent/Unde cum quis se multum pauperem vult exprimere solet dicere in communi prouerbio/q̄ ego sum pauperioz q̄ virgo que exit de de balneo/In cuius figuram asuerus desponsauit sibi hester opibus paupertem. patria destitutam/parentibus orbatam. talem vult christus esse sponsam. Psalmo. Quadragesimoquarto/Audi filia et vide/et inclina aurem tuam et obliuiscere populum tuum et domum patris tui/Et sequitur. et concupiscet rex decorem tuum Secundo est combustio ignis luxurie. vnde cum diceretur iude. Genesis. Tricesimooctauo/Fornicata est thamar nurus tua. Judas respondit. Producite eam vt comburatur/Afflictio enim ignis corporalis pena est debita igni libidinis/Ysaie. Nono. Uestimentum mixtum sanguine/in combustionem erit/et cibus ignis/Per vestimentum in isto loco/ornatus virtutum signatur/hoc vestimentum sanguine miscetur quando opera virtutum immūdina carnis et sanguinis maculātur/imo potius corrumpuntur/et ideo in combustionem/et cibum ignis reseruantur/sed beata lucia et cetere christi virgines vestimenta sua seruauerūt/quia p̄fessionē nuditatis timuerūt. Apoc. xvj. Beatus qui vigilat et custodit vestimenta sua ne nudus ambulet/et videāt bones turpitudinē illi/

us. sic gl'ose virgines vestimẽta sua seruauerũt mũda ꝛ candida. Ecc̃ es. ix. Omni tpe vestimenta tua sint candida, vt sic ulli sponso ꝓgruerẽt qui est candor lucis eterne speculũ sine macula. Tercio est combustio quã facit ignis superbie. Matth. iij. Cõgregabit triticũ in horreũ suũ. paleas aũt ꝓburet igne inextinguibili. ꝑ paleas signãtur superbi. qui rõe leuitatis de facili agitãtur vento vanitatis ꝛ ambitõis. Isti referuãtur ꝓburẽdi igne inextinguibili. ß pauperes spũ in imo subsistũt solidate hũilitatis, vñ sicut video q naues in mari ventis vela pflantibo impellũtur ꝛ agitantur. anchore aũt firmitate solide stabiliũt. sic superbo q̃i palea agitat vanitate superbie ꝛ elatõis, hũilis aũt stabilitur soliditate hũiliatõis. hũilitas em̃ virtus est que debet esse soror ꝛ socia ỽginitatis. qz mirabiliter placet in oculis saluatoris. vñ cũ beatissima ỽgo se sciret virginẽ ꝛ hũilez esse. magis pfessa est in cantico suo dominuz eius humilitatẽ. q̃z virginitatẽ respexisse. Luce. j. Respexit humilitatez ancille sue.

Tercio ponitur diuina potentia creature seruiẽtis sibi seruãs debitã obedientiam et subiectionẽ. qđ notatur cũ dr. et flãma nõ ardebit in te. Sciendũ est ergo q ꝓtra vsitatũ cursum nature dñs sibi in creaturis debitã obedientiã seruauit. ꝑ quã ad nutum suũ de ipis agit quicquid voluerit et sibi placuerit. vñ dñs qui de paucis granis multas segetes ꝓducere ꝓsueuit quinq̃ panes ordeaceos ad refectõem quinq̃ milia hoim multiplicauit. Jo. vj. Dñs etiã qui quotidie vsu nature et hũore nature ꝛ radice vitis vuas in palmitib crescere facit. et quib eliq̃tur vinũ ad vsum hois. qñ sibi placuit aquã in vinum subito ꝓmutauit. Dñs ee q̃ in generali resurrectõe oñes ꝓuiter suscitabit. qñ sibi placuit filiã archisynagogi. filiũ vidue. lazarum in sepulcro quadriduanũ suscitauit.

Dñs etiã qui bestias ferocissimas ad punitionem malox creauit. leones ferocissimos ne in lacu danieli nocerẽt in mansuetudinẽ duerit. Dñs etiã qui ignis aceruitatẽ ad reprobox punitõem inflammabit. flammam fornacis ne noceret ananie azarie misaeli mitigauit. et misso angelo mediũ fornacis quasi ventuz roris flantẽ effecit. ꝓpter qđ dr. Sapiẽ. xvj. Creatura tibi factori deseruiẽs exardescit in tormentum aduersus iniustos. et leuior fit ad bñ faciendũ. ꝓ his qui in te ꝓfidũt. quia ergo sancta lucia ꝛ alie sancte ỽgines ꝛ martires totã suã fiduciã siue spem in dño ponebãt. et ideo sibi q̃libz creature crudelitatis sue oblite in mãsuetudine seruiebãt. Ro. v. Gloriamur in spe glorie filiox dei. nos ergo in dño firmiter speremus in hac vita in spe. in futuro in re gloriã hereditatis filiox ꝓcipemus. Titum. iij. Justificati gra ipsius heredes sumus ẽm spem vite eterne. Ad quam nos perducere dignetur qui sine fine viuit et regnat in secula seculoz. Amen.

De sancta Lucia ꝟ Sermo. ij.

Posuit anima mea ad vitã ꝛ nõ dedit in commotionẽ pedes meos. ps. lxv.

Q̃libz finis mouet efficientẽ ꝛ finis prior est in intentõe. cuius sit posterior in executõne. ideo in ỽbo ꝓposito notãtur duo.

Primo em̃ tangit terminus notat bonoz oim finis scz felicitas. cũ dr. posuit aiam meã ad vitã. Scdo notat tangit via ad terminũ firme fidei ꝛ bonoz opm stabilitas cũ dicit. et nõ dedit in ꝓmotõez pedes meos. Circa primũ notãtur tria. Primo em̃ notatur ponentis autoritas. cum dicitur posuit. Scdo notat posite rei dignitas. cũ dicitur. animam meam. Tercio notatur positõnis eternitas. cũ dicitur. ad vitam.

Circa primum sciendum q̄ ponit dñs bonum hoiem. primo ad cognitōem secretorum. scdo ad edificatōem. primoz. tercio ad execūtōnem bonoz opm. Primo ergo ponit deus hoiem ad cognitōem secretoz. Aggei. ij. Ponaz te quasi signaculū quia elegi te. Signaculum vel sigillū valet ad tria. Primo eñ facit ad rei evidentē ꝓgnitionem. scdo ad secreti occultatōnem. tercio ad p̄standā autoritatē. p sigilluz eñ cuius sit lr̄a cognoscatur. p sigillum etiam autoritas scripture p̄statur. Non eñ littera quantūcunq; bene dictata habet virtutem autoritatis. nisi muniatur caractere sigilli. Ista tria bene dicta sunt daniel. xij. Clade daniel. et claude sermones. z signa librū vsq; ad statutū tp̄us. claude sermones p occultatōes secreti. signa librū p p̄stationem autoritatis. sed hoc vsq; ad tp̄us statutū quo debeat revelari. z exhiberi cognitio veritatis. Scdo ponit deus hominem ad eruditionē. primoz. vñ. ꝓpheta dauid. ps. cxl. Pone dñe custodiam ori meo. z hostiū circumstantie labijs meis. In custodie positio. ori ponitur. q̄ lingua in humido sita est. z de facili labitur. Sequitur. et hostiū circumstātie labijs meis. Idcirco hostiū ponitur in domo. vt tpe oportuno claudatur. z aperiatur. Sm hoc os hois debz claudi a verbis turpibz. z detractorijs. debet aperiri verbis salubribus et edificatorijs. p̄ter multos qui os suū verbis edificatōnis cladūt. verbis aūt malignis. z detractōis quasi semp apertum dimittunt. In ore nō solum debet hostium sed hostiū circūstantie poni. Nam opus q̄ est de genere bonoz multuz decoratur ornatu circumstantiaz. vñ qui aliū corripit nō tam debet advertere veritatē q̄z modum correctōis. Nam et si aliquis vellet de oculo meo ejcere festucam ita immoderate. z indiscrete. posset facere q̄ cum festuca extraheret pupillaz. Galath. vj. Si preoccupatus fuerit homo in aliquo delicto. vos qui spūales estis hmōi instruite in spiritu lenitatis. Tercio ponit dñs suos ad multiplicatōnem operum bonoz. Johannis. xv. Posui vos vt eatis et fructum afferatis. Posui vos vt eatis id est de virtute in virtutem. de bono in melius ꝓficiatis. Gratia eñ dei modum habet viui argenti. q̄ nunq; quiescit sed in motu semp cōsistit. j. Cho. xv. Gratia eius in me vacua nō fuit. sed abundātius oñibus his laboraui. hoc est contra fratres ociosos. quibus videtur sufficere si caveant sibi ab illicitis. z transgressionibus ordinis. sed nō sic fratres ociosi. non sic. Dñs eñ arbores fructuosas vult in orto suo. (qui est religio) plantari. vñ dicitur in laudem hominis iusti. quod erit tanq; lignum quod plantatū est secus decursus aquarum. quod fructum suum dabit in tempore suo. Unde beatus Johannes bapt. arboribus infructuosis ꝓminatur in precisionē. z ꝓbustionē. Matth. iij. Omnis arbor que non facit fructum bonum excidetur. z in ignē mittetur. Secundo notatur posite rei dignitas. cum dicit. animam meam. Sciendum est. q̄ anime dignitas in tribus ꝓsistit. Primo in eo q̄ est a deo dilecta. Scdo in eo q̄ est ad deū erecta. Tercio in eo q̄ est ad ꝓticipationē summe bonitatis ordinata. Primo enim dignitas aīe ꝓsistit in eo q̄ est a deo dilecta. Sapi. iij. Placita erat deo aīa illi? ꝓpter hoc ꝓperavit educere illū de medio iniquitatū. Anima deo est placita. z a deo dilecta. quia est eius imagine et similitudine insignita. Eccle. xiij. Omne animal diligit sibi simile. pater speciali amore diligit filium. quando audit ipsum esse sibi similimum. Ideo deus trinitas humanum diligit intellectum eius similitudine insignitum. huius dilectionis magnitudinem bene dei filius ostendit. quando ipsam suo sanguine redemit. et etiam reparavit. Johānis. Decimoquinto. Maiorem hac dilectōe nemo habet. q̄z vt animam suam ponat quis pro amicis suis.

Secundo consistit anime dignitas in eo q̄ est ad deum erecta sine etiam eleuata. Job. vij. Suspendiū elegit aīa mea. Nō est credendū q̄ ille vir sanctus iob cui veritas testimoniū phibuit q̄ non erat ei in terra in sanctitate similis elegisset suspendium ex vicio desperatōis sed ex studio cōtemplationis. Quod enī suspenditur a terra elongatur ⁊ celo ꝓpinquius efficī. sic iob sanctus eligebat suspendiū ꝑ terre norum ꝓemptum ⁊ celestium appetitū. Isaie. xxvj. Aīa mea desiderauit te in nocte sed et spū meo in precordijs meis de mane vigilabo ad te. Nouimus suspendium boni latronis. nouimus suspendiū iude ꝓditoris. Judas ꝓditor in suspendio suo habuit totum corpus liberum solam vocem habuit interclusam. et ideo nec cōfessus est culpā. nec petijt veniaz. nec adeptus est remissionē. sed bonus latro totuz corpus habuit ꝓfixum et clauis ligatū. solam vocē habuit liberam. et ideo libere cōfessus est culpā dicens. et nos quidem digna factis recipimus. ꝓfessus aūt ꝙ̄ bonitatem ⁊ innocentiā dicit. hic autē nihil mali fecit. Petijt aūt ⁊ obtinuit eterni regni possessionē dicēs. Memēto mei dñe dum veneris in regnū tuum. Vñ ipe meruit audire a dño. Hodie mecum eris in padiso. Luce. xxiij. Nos ergo non suspendium desperatōis cū iuda ꝓditore. sed suspendium ꝓemptatōis cū iob sancto homine. suspendiū etiā penitentie et macerationis carnis cum beato latrone eligamus. vt cum ipso regnare imperpetuuz valeamus. Tercio ꝓsistit dignitas aīe in eo q̄ est ad ꝓcipationē summe bonitatis ordinata. Treno. iij. Pars mea dñs dixit aīa mea ꝓterea expectabo eū. O anima sancta bonum consilium habuisti. que dominum in tuam pacem elegisti. apposita tibi morte et vita mortem neglexisti. vitam assumpsisti. Apposito tibi bono ⁊ malo. malum contempsisti. bonum accepisti. sit ergo pars tua dominus. vt dixi tibi. o anima tibi quoq̄ ita bene consulta. et dominum expecta. Ego video. q̄ filij huius seculi cū magno desiderio patrum suorum expectant hereditatem. et quandoq̄ pre vehementia desiderij machinantur in ipsoz mortem. Sed tu anima charissima cum sancto desiderio expecta hereditatem superne ciuitatis. ad quam non maleficijs sed solum operibus bonis potest peruenīri. Expecta spe et longanimitate vt finaliter possis dicere. Dominus pars hereditatis mee et calicis mei tu es qui restitues hereditatem meam mihi. Tercio notatur possessionis eternitas. cum dicitur. ad vitam. Sciendū est ergo q̄ est triplex vita. Est vita nature. vita gratie. vita glorie. De vita nature. Actuum. xvij. Non in manufactis templis habitat nec manibus hūanis colitur indigēs aliquo. cum ipse det oīmbus vitā ⁊ inspiratōem ⁊ oīa. Dñs dat vitā aīalem. inspiratōem rōnalem. ps. viij. Oīnia subiecisti sub pedibz eius. vñ sup vegetatōem vite aīalis vocauit deus aīam hūanam. excellētia vite rōnalis. Gen. ij. Formauit deus hoīem de limo terre. ⁊ inspirauit in faciē eius spiraculū vite. Formatus est hō de limo terre. vt hēret vñ būliaretur. Dñs inspiravit in faciē eius. i. in rōez in qua sicut in facie eius apparet sensus ⁊ motus. ⁊ spiraculū rōnalis vite. Secūdo est vita grē. de qua ad Ro. vj. Quō christus surrexit a mortuis ꝑ gloriam ꝑris. ita ⁊ nos in nouitate vite ambulemus. vetustas vite ptinet ad culpam quam debemus purgare. ⁊ expellere. j. Chorin. v. Expurgate vetus fermentum. vt sitis noua conspersio sicut estis azimi. Tripler repitur via in hac vita. quedā est lata que ducit ad pditōnem. Alia est arta que ducit ad vitam. Queliber istarum viarum habet suum ductorē et conductorem. Lia lata habet suū ductorē ⁊ pductorē prudentiam carnis. que suum viatorē ducit ad precipiciū mortis. Roma. viij. Prudētia carnis mors est.

De sancta Lucia Ser. II

Via arta habet suum ꝓductorē prudentiā spiritus siue ratōnis/qui suum viatorem ducit ad pacem et tranquillitatem mentis et perceptionem vite celestis. Ro. viij. Prudentia spiritus vita et pax. Boues vestimenta pannosa libenter abiciunt et libenter vestimētis festiuis et iocundis se ipsos induūt. sic et nos vestimenta vetustatis culpe debemus abiicere vt ad vestimenta iocunditatis vite possimus peruenire. Tercio est vita glorie de qua. ij. chorin. iiij. Semp mortificatōem iesu christi in corpe nr̄o circūferentes/vt et vita iesu in corpibus nr̄is manifestetur. sicut dicitur. Job. vij. Milicia est vita hois super terram. Et sciendū q̄ in ista vita sup terram sunt quidam milites xp̄i/quidā aūt sunt milites diaboli. et quilibet defert insignia armoꝝ dñi. Insignia armoꝝ deferebat aplus. cum dicebat. Galath. vj. Stigmata dñi iesu christi in corpe meo porto. Milites christi quasi insignia calcarium id est aspiratis penitēcie in corpibus suis deferunt. vñ btūs Hieronymus. Cinis et ciliciū arma sunt penitentiū. Sed milites diaboli tanq̄ nobiles flatorarij flatones et cartas deferunt in armis suis/se ipsos armātes talibꝰ iuxta ignem camini ꝓ̄ra hostiles incursus frigoris byemalis. Sed dñs vnicuiq̄ ꝓpatus est reddere stipendia militie sue/malis penā. bonis aūt vitam eternā. Vñ in p̄dicta autoritate/vt et vita iesu in corpibus nr̄is manifestetur/ quod fiet cū hoc mortale corpus immortalitatē induerit/et surget in gloria/q̄ in ignobilitate seminatū fuit/ꝑ hoc nō sufficeret nisi ꝓcederetur ad dotes aie rōnalis/nō eēt nisi ꝓpter ipaꝫ inuenitur in corpe causa remuneratōis sue/et istud fiet q̄n aīa regem in decore suo videbit. quod est summa et tota remuneratio hois. Jo. xvij. Hec est vita eterna/vt cognoscant te solum deum verū et quem misisti dñm iesum christū/sic ergo in verbo ꝓposito primo notatur tanq̄ terminus bonoꝝ oīm finis felicitas. cū dr. Posuit aīam meam ad vitā/Sequitur. Et nō dedit in cōmotionē pedes meos. Ibi notatur via tanq̄ ad terminū firme fidei/et bonoꝝ operum stabilitas. Sciendum est ergo q̄ est triplex commotio. Est commotio indignationis/est commotio dissensionis/est cōmotio desperatōnis. Primo ergo est cōmotio indignationis. iij. Regum. Decimonono. Post spiritum commotio/non in commotione dominus/In spiritu signatur vehemencia elationis/Isaie. secūdo. Quiescite ab homine cuius spiritus in naribus eius/quia excelsus reputatus est ipse/Homo superbus ex tumore elationis de facili ꝓrumpit in verba indignatōnis/sicut homo sputum quod habet inter labia de facili erpuit et fluxum nariuꝫ de facili expellit/Sed dicitur q̄ post spiritum est commotio. Homines enim elationem cognoscentes patres de facili indignātur fratribus suis/et ideo proni sunt ad casum peccati. Prouerbiorum. Decimonono. Qui ad indignandum est facilis erit ad peccata procliuior. Sed sicut clauus clauo retunditur ita indignatio humana indignatione diuina punietur. Romanorum. Secundo. Ira et indignatio tribulatio et angustia in omnem animam hominis operantis maluꝫ. Secundo est cōmotio dissensionis. Sapientie. Decimo octauo. Letigit iustos tentatio mortis/et commotio in heremo facta est multitudinis. Tentatio mortis est lingua detractoris/Ecclesiastici. Vicesimooctauo. lingua testificans adducet mortem. Quidā sunt falsi fratres qui mirabiliter habent artem detrahendi fratribus suis/ipsi eēt quodaꝫ titulo religionis loquentes detrahunt fratribus suis de missis supercilijs/ interpolatis suspirijs/loquentes sub quadam maturitate et humilitate sermonis/ inuocantes deum in testimonium veritatis/q̄ id quod dicunt dicāt pro bono fratris. Ista lingua testificās mortē adducit

quia simplicem fratrem cui loquitur et verbis suis et simulato religioso loquẽdi modo ad male iudicandũ de fratre quem prius diligebat inducit. Sed dicitur q̃ ista tentatio mortis in deserto fit et heremo. Ista enim monstra detractor̃ abundant in claustris. Deutro. viij. Vbi dicitur q̃ in deserto erat serpens flatu adurens et scorpio ac dypsas. In serpẽte flatu vrente designatur denigratio fame primi. Flatus enim vrens illud cui punctum fuerit in nigredinem conuertit. In scorpione designatur fallacia vel calliditas detrahendi. Premisso enim quodaz prologo dilectionis fratris cui detrahit verba sua finaliter ad eius diffamationem conuertit. Hec est natura scorpionis quia facie blanditur et cauda pungit. In deserto etiam est dypsas id ẽ in claustro religionis qui fratrem cui loquitur in odiuz et detestationem illius cui detrahit conuertere intendit. Dypsas dicitur esse talis nature q̃ hominez quem pungit reddit sitibundũ sic detractor illum cui loquitur intẽdit cõuertere in fratris odium intantum vt sitiat eius miseriã et p̃fusionẽ imperpetuũ. Per istos ergo fit commotio multitudinis in heremo id est in deserto religionis. Isti enim loquaces et detractores fratres contra fratres cõmouent, conuentus contra priores et abbates cõcitant. Inde oriuntur dissensiones, inde firmãtur partes. Inde formantur appellationes. Inde procurant huiusmodi loquaces detractores quomodo ab aliqua parte fiant procuratores, inde accidit q̃ soluris babenis claustri per latiores campos licie discurrentes fiant romipete et cursores. Tercio est commotio desperationis. Sapientie. iiij. Disrumpet inflatos sine voce et commouebit eos a fundamentis et vsqz ad supremum desolabuntur. Dominus inflatos apostemate peccati qui sunt sine voce confessionis disrumpet id est in duas partes rumpet, corpus scilicet et animam, vt alterum tradatur in incinerationẽ, alia vero scilicet anima mittatur in gehennã ignis. Sequitur. Et commouebit eos a fundamentis. Duo sunt fundamenta peccatoris. Primũ est libido voluptatis. Aliud est nimia p̃sumptio diuine miseratõnis. Primum fundamentuz commouebitur quando voluptas in tormentum murabitur. Apoca. xviij. Quantum glorificauit se et in delicijs fuit tantum date illi tormentum et luctum. Fundamentum p̃sumptionis de subsidio diuine miseratonis tolletur quando reprobi timore horribili turbabuntur, et pre timore iudicij et iudicis dicent montibus et petris. Cadite super nos et abscondite nos a facie sedentis super thronum. Apoc. vj. Sequitur. Et vsqz ad supremum desolabuntur. Cuncerit desolatio vsqz ad supremum, quando omnis delectatio conuertetur in luctum. Baruth. iiij. Cõtristabitur in desolatõe sua et amputabitur exultatio multitudinis eius et omne gaudiuz eius vertetur in luctuz. Et tunc finaliter erit desperationis commotio quando reprobus destituetur omnis miserationis auxilio. Sed bta lucia bñ potuit dicere nõ dedit in cõmotionem pedes meos. Legitur enim de illa q̃ cum persecutores vellent eam trahere ad lupanar tanto pondere fixit eam spiritussanctus vt penitus moueri nõ posset, adducta sunt multa paria boum vt ab ipsis traberetur. nec sic preualuerunt virginem christi remouere, quam enim spiritussanctus stabilierat quomodo et manibus peccatorum moueri poterat, nullo modo adiuuabit eam deus vultu suo deus in medio eius, et ideo non erat mirum si non moueretur nec cõmoueretur. Dominus enim ipsam stabilierat firmitate gratie sue. Hebreorum. vltimo. Optimũ est gratia stabilire cor, vt ex stabilitate gẽ ipsam perduceret ad stabilitatem glorie. Ad quam nos perducere dignetur qui viuit et regnat in secula. Amen.

De sancto Thomã.

Accept⁹ est regi minister intelligens. ℣ Prouer. xiij. Ad cõmendatõem beati thome apostoli. ℣ In verbo ꝓposito notanꝫ duo. ℣ Primo enim notaꝫ ex parte ministerij seruientis subiectio discreta cũ dr̃ minister intelligens. ℣ Scõdo notaꝫ ex parte prelidentis deuotio serena, cum dicit accept⁹ regi. ℣ Quantum ad primũ sciendũ ꝙ in ministro seruiente duo debẽt esse. humilitas in obsequendo quod notaꝫ cum dicitur minister. ℣ Secũdo perspicacitas in cognoscendo. quod notaꝫ cum dicit intelligens. ℣ Quantum ad primũ sciendum ꝙ in ministro tria debent esse. ℣ Primum est pulcritudo innocentie. ℣ Secũdum est promptitudo obedientie. ℣ Tercium est fortitudo patientie. ℣ Primo ergo in ministro debet esse pulcritudo innocentie. i. Regũ. ij. ℣ Puer aũt ministrabat in conspectu dñi, añ faciẽ hely sacerdotis. ℣ Dic notanꝫ tria q̃ dñt ee in mĩstro. ℣ Primũ ẽ castitas grata. qõ notaꝫ cũ dr̃. puer aũt samuel. ℣ Scõm est voluntas recta qõ notaꝫ cum dicit ministrabat in cõspectu domini. ℣ Tercium est obedientia debita qõ notaꝫ cum dicitur in cõspectu hely sacerdotis. ℣ Primo ergo in innocente debet esse castitas grata. Daniel. i. ℣ Precepit rex vt introducerent pueri in quib⁹ nulla esset macula, decori forma, eruditi omni sapia. ℣ Pueri ergo ministerio dñi manipati dñt esse sine macula. ꝙ carentiã vicioꝝ. Decori forma per varietatẽ virtutũ eruditi sapiẽtia per noticiaꝫ eloquioꝝ diuinoꝝ. ℣ Sequitur. ꝙ puer samuel mĩstrabat in conspectu domini. ℣ Tota enim intentio bom ministri debet esse vt placeat coram oculis domini, ꝓ̃a multos. qui q̃i laruatas facies deferẽtes ante oculos humanos honestam cõuersatõem ostendũt. ℣ Sed in oculis domini immunde viuũt. sicut in istis laruatis imaginibus est pictura pulcra exterius. sed maculata et rugosa et nigra frequenter latet intus. ℣ Tales fatui sunt et semetipsos decipere non possunt Ecclesiastici. xxiij. ℣ Oculi dñi multo lucidiores sunt super solem circũspicientes omnes vias hominũ et profundũ abissi et hominum corda intuentes in absconditas partes. ℣ Sequitur. et ꝙ ministrabat añ faciẽ hely sacerdotis. ℣ In quo notatur obedientia debita que debꝫ esse in subditis respectu prelati. Debre. xiij. Obedite prepositis vestris et subiacete eis. ℣ Ipsi enim pervigilãt q̃si rationem ꝓ animab⁹ vestris reddituri, multũ ingratus est subditus qui scit tam in spũalibus quã in temporalib⁹ prelatum suum pro eo laborare vel vigilare qui non est prõptus et paratus ipsi humiliter obedire. ℣ Scõo requiritur in bono ministro ꝑmptitudo obediẽtie. Johãnis. ij. ℣ Dixit mr̃ ihesu ministris. Quecũqꝫ dixerit vobis facite in omnibus que precipit nobis dominus obedire tenemur. ℣ maxime vtilitas obediẽtie nr̃e ibi inuenitur. vbi aqua in vinũ mutatur. ℣ cepit domin⁹ vt idrie implerentur aqua que in vinũ optimuꝫ est mutata. per aquam designatur lamẽ ratio pro peccatis. ps. vi. ℣ Lauabo ꝙ singulas noctes lectum meũ. lacrimis meis stratũ meum rigabo. ℣ ꝙ vinũ notatur se quens consolatio spũalis. vinũ enim letificat cor hominis. hec mutatio designatur. Mathei. v. vbi dicitur. beati qui lugent quoniam ipsi cõsolabuntur. ℣ Unde Ezechiel dixit sibi ostẽsum libruꝫ in quo erant lamẽtatões et carmen. ℣ ve. Ezechielis. ij. Lamẽtationes ibi erant pro detestatõne peccatoꝝ. ve. ꝙ timore infernaliũ tormentoꝝ. Sed carmen erat pro spe mr̃ titudinis miseratõnum diuinaꝝ. ℣ Modo videre quomõ dominus scit inter duas arbores virides. vnam maturam ponere. Ne enim anima ꝙ nimio dolore de peccatis tabesceret. et ne pro nimio timore infernalis suplicij desperet. interposuit carmen spei diuine miseratõis vt vtrũqꝫ tẽperaret. ℣ Tercio debet esse in bono ministro fortitudo patiẽtie. ij. Thoꝝ. vi. ℣ In omnibus exhibeamus nosmetipos sicut

dei ministros. in multa patientia/ministri debent suo dño cõformari/Ecc. x. Sim iudicem populi sic et ministri ei⁹/et qualis rector ciuitatis. tales et inhabitantes in ea/sic ergo ad exemplar diuine patientie debemus et nos pacientes esse. De patiẽtia eius/Sapiẽtie. ij./contumelia ⁊ tormento interrogemus eum/vt sciam⁹ reverentiam eius et ꝓbemus patientiaz illius/patientia cristi non fuit probata illationibus syllogismoꝝ. nec ꝓductionibꝰ testium/sed afflictionibus tormentoꝝ/ qui ergo vult cristum imitari in se deferat vexillum patientie cristi/ ℣Prouer. xiij/qui patiens est multa gubernat̃ sapientia qui autẽ impatiens exaltat stultitiam suam/patiẽs gubernatur sapiẽtia/ quia iudicat cuz tranquilitate/ ℣Prouer. xix/Doctrina viri per patientiaz dinoscitur. Sed impatiens exaltat stultitiã suã/ quia precipitatur perturbationẽ/Sic ergo primo in ministro debet esse humilitas in obsequendo/qꝺ notatur cum dicitur minister/Secundo debet in eo esse ꝑspicacitas in intelligendo. cum dicitur intelligens/Sciendum est ergo ꝙ tria sunt q̃ bonus minister debet intelligere/Primo debet intelligere immũditiaz viciorꝝ. ad detestationẽ/Secꝺo fallatiam laqꝯ. ad declinationem/Tertio viam mandatoꝝ. ad inquisitionem/Primo dico bonus minister debet intelligere immunditiã viciorꝝ ad detestationem Ephe. v./Hoc scitote intelligentes ꝙ omnis fornicator/aut immundus/aut auarus qꝺ est ydoloꝝ seruitus non habet hereditatem in regno xp̃i et dei/Dic nominat tria peccata. fornicationem q̃ est peccatum carnis secundum naturã/immunditiã q̃ est peccatum contra naturam/Auaritiã q̃ nominat ydoloꝝ seruitutẽ/quia auarus amorem et honorem q̃z debet creatori conuertit in creaturam/Tales hereditatez in regno dei non hñt idest in regno celoꝝ/Cũ tanq̃z banniti eicientur de regno dei/nec introducentur tanq̃z filij/Nam sicut dicitur ℣Io. viij. Filij et heredes/heredes quidem dei/coheredes aũt cristi/Secꝺo bonus minister debet intelligere fallatiã laqueorum. ad declinationem. Ephe. v. Videte fratres quõ caute ambuletis/nõ quasi insipientes sed vt sapientes. bonꝺo caute ambulat nõ alta appetendo/Sed humilia sentiendo/non videmus isti architectores domoꝝ edificatores/qui super tecta. super trabes altas incedunt ⁊ inde q̃q̃z corruentes/q̃q̃z brachia q̃q̃z crura frangunt/vel q̃q̃z totũ corpus cõfringunt Sed super solidam terram incedẽtes securi vadũt/i. Bacha. vi. Ibãt ꝑ loca humilia caute et ordinate. per loca humilia debemus ambulare/quia debemus humilibus consentire. hoc debem⁹ caute ⁊ ordinate facere. Caute ne decipiamur. Ordinate ne destituamur. i. Cor. xiij/Omnia honeste et secunduz ordinẽ fiant in vobis. sit ergo debem⁹ caute ambulare. et hoc non quasi insipientes. Dõ enim insipiens est sicut equꝰ excecatus q̃ non videt malum passum/et ideo de facili cadit in precipicium. Baruth. iiij/quia non habuerunt scientiam pierant ꝓpter suam insipientiam/et ideo debemus ambulare non quasi insipientes. sed quasi sapientes/sapiẽs eñ debet oculos in capite suo habere vt possit pericula ꝓuidere et ꝓuisa deuitare/ ℣Prouer. i. Frustra iacitur rete ante oculos pennatoꝝ/Oculi pennatorũ/sunt circumspectiones istorum/Isti eñ habent oculos sapiẽtie quibus preuident/habent pennas virtutum quibꝰ volando ꝓuisa deuitant/Tertio debet bonus miñster intelligere viã mãdatoꝝ ad inquisitionem/ps. xiij/vt videat si est intelligens. aut requirens deũ Nos deum debemus intelligere in mentis puritate/et tranquilitate/In mentis tranquilitate ne inquietetur cupiditatibꝰ terrenis. ℣Puritate ne inquietetur immoderatis delicijs/Job. xxviij. Sapientia vbi inuenitur/et quis est locus intelligentie/Nescit homo ꝓcium eius/ nec in

uenitur in terra suauiter viuentiū. Debemus ergo deū intelligere puritate et trāquilitate cordiū. Debemus etiā ipm requirere obseruatione mandatorum. Ille enī qui est via ꝛitas et vita. Jo. xiiij. ibi inuenīt vbi obſuant mādata. Matthei. xix. Si vis ad vitā ingredi ſua mādata. sic ipm requirebat ꝓpheta Dauid ps. cxviij. a mandatis tuis intelleri. ꝓpterea odini omēz viā iniquitatis. Talis mīster intelligēs fuit beat? Thomas apl?. Nam sicut de ipo legit. cū rex indoz misisset ꝓpoſitū ſnū vt sibi adduceret architectorice artis virū eruditū. beat? Thomas ex mādato dñi iuit. et cū ꝙreret ab eo ꝓpositus ꝙre ceteris ſuis ꝓpoſuisset eū mgr̄ ſuus. Rñdit ꝙ iacebat fundamēta q̄ nūq̄z veterascebāt. erigebat pietes q̄ nunq̄z deficiebāt. nō multū curās de edificio corpali. sed loqñs de edificio ſpūali et ſpūalibus fundamētis. fundamēta enī eius in mōtib? ſctis. et ex iſta eleuata itelligētia meruit in edificio ecclesie vnus de ꝑcipuis instructionib? ordinari. ꝓuer. i. Intelligens iubernacula possidebit. sic ergo primo notat ex pte mīstri subiectio discreta cū dicit mīster intelligēs. Scdo notat ex pte pñtis dñatio serena cū dz accept? est regi. et ibi notant duo. Primo enī notat eminētia dignitatis cuz dicitur regi. Secūdo notatur affluentia bonitatis cū dz accept? est. Quantū ad pmū sciendū est ꝙ tria sunt q̄ in bono rege debēt esse. Primūē sapiētia in ꝓgnoscendo. Scdm est clemētia in ꝓdonando. Tertiū est potentia in puniēdo. Primo ergo dico ꝙ in bono rege debet esse sapiētia in congnoscēdo ꝓuerbioz. xx. Rex qui sedet in solio iudicij dissipat omne malū intuitu suo. Rex cristus ē qui sedet i solio iudicij idest i eminētia iudiciarie potestatis. iste debet oīe malū dissipare intuitu sue cōsiderationis. Magna fatuitas est ꝙ homo qui erubescit turpitudines suas exercere i ꝓsentia alicuius viri. non erubescit eas facere ante oculos iudicis cuncta cernentis. homo erubescit verenda sua in ꝓspectu hominū denudare. mirū est quō auderet aſi oculos dñi denudare. et turpia conſciētie ſue. non dico denudare p ꝓfessionē. quia sic denudare est opire. vñ Luz. Si homo detegit de? tegit. Sed dico denudare p ꝓuaricatōz. qz iſtō denudare ē deū ad iracundiā ꝓuocare. Nō. n. scim? qñ iudiciū dei ē fm ꝛitatē. fm ꝛitatē dz vt nō credat. quia timor dñi iudicij solū ꝓponitur hominibus ad ꝓminationē vt terreantur. imo ꝓponitur eis fm veritatē qz vere punientur nisi corrigātur. Scdo debet esse in rege clementia in condonando. Prouer. xx. Misericordia et ꝛitas custodiūt regē et roboratur clemētia tronus eius. veritas custodit regē illustrādo intellectū. misericordia custodit eūdem leniēdo affectū. vñ veritas offert dño q̄ſi cereū cognitōnis lūis ꝛitatis. misericordia offertur eidem q̄ oleū ꝓpassionis siue pietatis. Ecclesiastes. ix. oleū de capite tuo non deficiet. vñ rex sine ꝙgnitiōe ꝛitatis est asinine stoliditatis. sine ꝓpassione pietatis est lapidee sensibilitatis. sic ergo misc̄dia et ꝛitas custodiunt regē. equitur et roboratur clemētia tronus eius. clementia est sic cemētū in edificio spūali. lapides ꝙglutinās. et ne ab iuicē dissoluāt fortiter ꝓiungēs. et vbi ē duritia siue austeritas nō ē spūale cemētū. et ideo in edificio spūali dissoluitur de facili iunctura lapidū. ne rex supvnitatē ꝓpli obtineat dominatū. Nabucho. regi. ꝓpter suā crudelitatem dictū ē. eijciēt te ex hōinib? et cū bestijs erit hītatio tua. Dañ. iiij. vñ etiam accidit ꝙ qz roboam nō est locutus ꝓplo filioū israhel lenia fm ꝓsiliū semoz. sed locut? est eis dura et aspera. fm ꝓsiliuz iunioz. male ei accidit. qz decē ptes regni sui ꝓdidit. Tertio debet ee i bono rege potentia inpuniendo. q̄ est in rege regū domino ieſu xp̄o. Dañ. vij. potestas eius potestas eterna. q̄ nō auffertur. et regnū eius qđ nō corrūpetur. regnū amittitur duobus modis. aut ꝓpter violentiam potēcioris.

amittitur regnū/et trāsfertur ꝺ ꝑplo in po
pulū Ecc̄l.x. Regnū a gēte in gentē trās
fertur ꝓpter iniustitias et iniurias et cō/
tumelias et diuersos dolos. ſz istud reg/
nū a rege regū nō pōt trāfferri/qz nō est q̄
ei? ptāti possit resistere/nō solū dico ptāti
sed etiā volūtati -vñ Hest.xiij / Dñe in
ditiōe tua cūcta sunt posita/et nō est qui
tue possit resistere volūtati/sic ergo pote/
stas ei? ptās eterna que non auferet/nec
auferet regnū eius ꝑ dissolutionē mortis
Eccle.x. Hodie est rex et cras morietur./
/qz sicut inter hodie et cras nihil ē mediū
nisi interpolatio noctis/sic inter vitaz et
mortē mali regis nō est mediū nisi inter
positio tenebraꝝ siue ī ꝑsideratiōis Hap
vj. horrende et scito apparebit vobis/qm̄
iudiciū durissimū in his q̄ ꝑsunt fiet/ex/
iguo eñ ꝓceditur miscōia/potētes eñ po
tenter tormēta patientur/Quatuor di/
cit q̄ solent esse in malis principib⁹ et ꝑla
tis Primū ē ꝑsideratio futuroꝝ cōtra qꝺ
dicitur horrende et scito apparebit vobis
/per affl ictionē in prouisarum penarum/
Scōm est oppressio subiectoꝝ. ptra qꝺ
dicitur iudiciū durissimū in his qui pre
sunt fiet/Iuditiū durū fiet qz male vixe/
rūt/durius qz subditos oppesserit. durissi/
mū qz ī diuersis mortalib⁹ finaliter pseue
rarūt/Tertiū malū qꝺ est ī malis ꝑlatis
est vespectio pusillorꝝ. vespicere eñ pusil
los vicii est precipue prelatorꝝ/ ptra qꝺ
dicitur exiguo ꝓceditur miscōia/qz ita so
lent ꝓtemnere alios paupes. sicut diui/
tes/Quartū est inpugnatio viciorꝝ. ho/
mines eñ potentes nō cessant suos vici/
nos impugnare/nec permittunt eos in
pace panē suū ꝓmedere/cōtra qꝺ dicitur
/q̄ potentes potenter tormenta pacientur.
qz sicut vicinos suos affl ixerunt ꝑ poten
tiam tpalem/ita penaliter affl igentur ꝑ
potētia sempiternā/sed nō tale est regnuz
cristi. qz nō pōt corrumpi/quia internum
ꝑmanebit/Dan.vj. regnū ei? nō dissipa
bitur/et ptās eius vsqꝫ ineternum/ sic er
go ex pte prelidentis notatur eminentia
potestatis. cū dicitur regi Scꝺo notatur
ex pte eadē clemētia bonitatis. cū dicitur
acceptus ē Sciendū ē ergo q̄ tria sunt q̄
faciūt hominē acceptū deo/Primū ē de
testario pctōrꝝ/Scōm ē tollerātia aduer
sorꝝ/Tertiū est intelligēria secretorꝝ/Pri/
mū ergo qꝺ facit acceptū deo ē detestatio
peccatorꝝ. Ecc̄l.xxxv. Sacrificiū iusti ac/
ceptū est et memoria ei? nō obliuiscetur
dñs/sacrificiū iusti ꝺz vel qꝺ offertur ab
eo q̄ ē iusti?/vel qꝺ offertur a pctōre vt sit
iustus Sciendū ē ergo q̄ sunt duo gene/
ra sacrificiorꝝ/est enim sacrificiū victimarꝝ
in quo animalia diuidūtur et scidūtur/et
est sacrificium holocaustorum. in quo ob
lata ad honorez dei totaliter cremebātur
Scōm hoc spūaliter in nobis ē duplex
differentia sacrificij spūalis Primū est
sacrificiū spūs cōtribulati ꝑ detestatōem
pctī/ps.l/ sacrificiū deo spūs contribu/
latus. in hoc sacrificio sicut in veteri lege
animalia in victimis diuidebantur/sic in
isto spūaliter corda nostra ꝑ ꝓtritionem
scindūtur/Iohe.ij/scindite corda vestra
et non vestimēta vestra/Iudei rudes et
carnales erant/et solū exteriora q̄rebant/
/et ideo in signū doloris vestimēta sua exte
riora scidebāt. ſz nos q̄ spūales debem⁹ ābula
re dēm⁹ corda nīa scidere ꝑ dolorē et ꝓtri
tionē Scōm genus sacrificiorꝝ est sacrifi
ciū holocaustorū. holocaustū sicut iā di/
ctū est totaliter cremebatur ad dei cultū/
iij. Regū.xviij. dz/q̄ cecidit ignis dñi et
totaliter vorauit holocaustū. in q̄ signa/
tur q̄ igne diuini amoris debent corda
nostra totaliter cremari. hoc igne creme/
batur. Iere/ꝓpheta qui dicebat De excel
so misit ignē ī ossibus meis Treno.i. hoc
igne estuabāt qui dicebāt/Nonne cor no
strū ardēs erat in nobis/de iesu dū loqre
tur nobis in via Luc̄.xxiiij. sic ergo sacri/
ficiū iusti acceptū/et sequitur/et memoriā
eius nō obliuiscet dñs/amici solēt q̄nq⁹
aliqua iocalia dimittere amicis suis/si me
moriā amoris/sic ergo anima sancta in
corde domini sui amoris mēoriā derelin/

Rota.

quit. Cñ aũt homo aliquẽ fortiter vulnerauit solet dicere. ego vedi ei tale mẽoriale qđ vsqz ad longa tpa ab eo nõ recedet aliqua obliuiõe, sic dñs ab aĩa sancta se fortiter vulneratũ dicit. ꝛ nõ memoriale vlterius nõ amittit. Cañ. iiij. vulnerasti cor meũ sponsa mea in vno oculoꝝ tuoꝝ. Duo sunt oculi anime rationalis. vnus oculus est nude cõsiderationis, alius est intime dilectionis, et in isto oculo se dñs vulnerari dicit. Scõm qđ reddit hominẽ acceptũ deo, ẽ tollerãtia aduersoꝝ. Tho. xij. qz acceptus eras deo. necesse fuit vt tẽptatio ꝓbaret te. Argumẽtũ diuine dilectionis, vel acceptationis est expositio calicis sue passionis. Cñ filiꝰ zebedei petẽtibus vt vnus sederet ad dexterã suã aliꝰ ad sinistrã in regno celesti. Rñdit potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum. Hath. xx. ïsi diceret q vult puenire ad me terminũ oportet qđ examinẽ ꝑ multas tribulatões vnde Actuũ. per multas eñ tribulationes oportet intrare in regnũ celoꝝ, sic ergo, qz acceptus eras deo, necesse fuit vt tẽptatio ꝓbaret te. Dñs eñ suos ꝓbare cõsueuit, tanqz aurũ in fornace ignis. Sap. iij. tanqz aurũ in fornace. ignis ꝓbauit illos. q̃ holocausti hostiaz accepit illos. et in tpe erit respectus illoꝝ. sicut aurũ pro in fornace ꝓbatur. postea vas acceptũ inde formatur, et post aspectui regis pñtatur. sic dominus facit de electis suis. Primo ꝓbat eos in igne tribulationis. ꝛ hoc notat cũ dr tanqz aurũ in fornace ꝓbauit illos. Deinde format illos tanqz vasa digna sue acceptatõis, vñ subdit. et q̃si holocausti hostiã accepit illos. vñ de paulo in vase accepto forma/to dicitur Actuũ. ix. vas electionis mihi est iste. Deinde pñtat aspectui summi regis. qñ regẽ in decore suo videbit. ꝛ rex regũ eis gratã faciẽ suã demõstrabit. Et cũ qđ facit hoiñ acceptũ deo ẽ intelligẽtia secretoꝝ. Sap. ix. mitte illã a sede magnitudinis tue vt mecũ sit et mecũ laboret vt sciam quid acceptũ sit apud te. In hoc verbo tria petit sapiens. Primum est affluentia largitatis. Scõm est efficacia ptãtis. Tertiũ est intelligentia veritatis. Primo ergo petit affluentiã largitatis. cũ dicit. mitte illaz a sede magnitudinis tue. loquit de sapiẽtia quã deus recte penitẽtibꝰ dat, cũ largitate et affluentia. Jacobi. j. si quis vũm indiget sapia postulet adeo qui dat omnibus affluenter, et non imꝓperat. In hoc qđ dicit affluenter. notat diuina liberalitas, in hoc qđ dicit nõ imꝓperat notat eius curialitas. ꝓra multos qui sunt tenaces. ꝛ ideo exigua dant. sunt incuriales, et ideo multa imꝓperãt. Scõm petit a sapiẽte affluẽtia prãtis. cũ dicitur vt mecũ sit et mecũ laboret homo eñ sine sapientia laborans, est sicut ille q̃ currit celeriter extra viã, et sicut ille qui arãdo litus perdit opaz. Sap. ix. si quis erit ꝓsumatus inter filios hominũ. q̃tũcunqz sez polleat potestate. si ab illo abfuerit sapiẽtia in nihilũ ꝓputabit, quia caret gubernaculo sapientie siue regimine. vnde cõmuniter dr melior est fortis q̃ fortitudo. ꝛ hoc sensibiliter videmus, qz dno homines ꝑtẽ onus lapidũ vel lignoꝝ in altũ trahũt, qđ viginti bõies trahere ñ possent tota fortitudine virũ suarũ. Sap. vi. melior est sapiẽtia q̃ vires. et vir prudens magis q̃ fortis. Tertium qđ petit sapiens est intelligentia veritatis. cũ dicitur, vt sciã quid acceptuz sit apud te hoc eñ obtinetur lũine sapieutie diuine. Sape. vij. sup salutẽ et speciem dilexi sapiẽtiã, et ꝓposui ꝓ luce habere illam. qñ in extinguibile est lumẽ illi. Justi diuites ꝛ potentes gloriant i candelis suis ꝛ cereis, qui añ ipsos deferunt, et satis cito cessat gloria ista, qz cum adlectos suos pueniũt extinguũtur. Sed lumẽ sapientie omnino ẽ inextinguibile. Ego video qđ carbunculus qui est lapis magni splẽdoris, lucẽte sole splendorẽ suũ nõ ostendit. Sed lumẽ diuine sapiẽtie nõ solũ durat in huius miserie tenebris, sed etiã in nomine glorie ꝓmanebit. Dañ. xij. fulgebũt

iusti sicut splēdor firmamēti et qui ad iu-
sticiā erudiūt plurimos q̄i stelle imppe-
tuas eternitates. Hoc erit in domo eter
nitatis in q̄ fulgebūt iusti in regno p̄is
nostri ad qd̄ nos perducat.

De sancto Thoma. Sermo. ij.

QOrde creditur
ad iusticiā. ore aūt fit cōfessio ad
salutē. Johā. xj. In verbo ꝓposito notātur
duo. Primo em̄ notat in corde firma fi-
dei possessio cū dr corde credit ad iusticiā
Scdo notat eius dē fidei in ore libera p-
fessio. qd̄ notat cū subdit. ore aūt ꝓfessio fit
ad salutē. Quātū ad pmū dic glo. corde
credit ad iusticiā. idest fide cordis iustifi-
cat aliquis. hoc est de impio pius fit. Ac-
tuū. xv. fide purificās corda eor. Sciend̄
est ergo. Dr credere in deū. siue fides x̄pi
ḡtuor bona nobis facit. Primū bonū ē le
sionis euasio. Scdm est boni inchoati p
fectio. Tercīū est depositi fidelis cōserua-
tio. Quartuz est eterne salutis adeptio.
Primū ergo bonū qd̄ facit est lesionis e-
uasio. Dañ. vj. Eductus est daniel de la
cu leonū. et nulla lesio inuēta est in eo. qz
credidit deo suo. bene cōgruit clementie
summe bonitatis. vt fidelē seruū suū qui
in eū totaliter cōfidit consulet. et adiuuet
in tpe tribulatōnis. Unde et sicut hic dr
de lacu leonū fidelē suū danielē illesum
eduxit. et tres pueros illesos de camino
ignis ardētis. Dañ. iij. Nec ē mirū. q̄ scīt
tormēta. p fide x̄pi cōtēpserūt. qui in fide
x̄pi tela neq̄ssimi ignea extīxerūt. Ephe.
vj. In omnib? sumētes scutū fidei in q̄
possitis oīa tela nequissimi ignea extin-
guere. Sicut em̄ bon? miles opponit cli
peū cōtra iacula aduersarior. Sic bon?
x̄pian? debet obūcere scutū fidei cōtra tē-
ptamēta demonū. j. Pe. v. Aduersarius
vester diabol? tāq̄ leo rugiēs circuit. que
rēs quē deuoret. cui resistite fortes in fide
Scdm bonū qd̄ facit nobis fides est in-
choati boni pfectio. Lu. j. Beata q̄ credi-
disti q̄m pficient in te q̄ dicta sunt tibi a
dño. beata vgo cōtra spem in spem credi
dit nūciante angelo. Ro. iiij. Contra spē
in spē credidit. qz cōtra spē vsitati cursus
nature credidit in spem diuīe potentie t
plenitudinis grē. vñ angelo nūciāti. Ec-
ce cōcipies in vtero et paries filium. sciēs
hoc esse contra vsitatū nature cursum. cū
nūquā ꝓponeret ꝓgnoscere virū nec con
trahere matrimoniū. rndit nūciāti āgelo;
quō fiet istud. q̄m virū nō ꝓgnosco. i. nū-
quā cognoscere ꝓpono. Sed angelus de-
scendēs a p̄e luminū edocet? de mīonio
scole celestis de spū sancto. p spūm sanctū
marie virgini respōdit. spūs sanct? supue
niet in te. et virtus altissimi obumbrabit
tibi. Ideoq̄. et qd̄ nascet ex te sanctū vo
cabit filius dei. quod ergo firma fides in
beata virgine inchoauit. spiritussanctus
cū patre et filio consumauit. qz indūm sa
sunt opa trinitatis q̄n creatura creatorem
cōcepit. et qui creauit virginē in taberna-
culo eius requieuit. et q̄n in gloriosa eius
natiuitate. inuisibilē indutū carne mūdo
visibilē edidit. tūc viderūt fideles ei? glo
riā q̄i vnigeniti a patre: plenū grā et ve-
ritatis. Jo. i. Tercīū bonū qd̄ facit in no
bis fides est depositi fidelis cōseruatio.
ij. Thimo. j. Scio cui credidi et certus
sū qz potēs ē depositū meū ꝑnare in illū
die. boēs qui deposita sua conseruanda
reponūt i loca tuta. t fideles custodes in
quirūt loca tuta. ne deposita eor ꝑ alieno
rū violētiā rapiantur. Scdm hoc in loco
tuto est repositū. qd̄ fideli dei custodie est
cōmissum. Quia nō est qui ei? possit re-
sistere ptāti. nō solum dico ptāti imo nec
etiā volūtati. Grē hoēs deposita sua fide
libus custodibus cōmittūt. ne p custodi-
am infideliū. malicīā t iniusticiā i pōr de
posita diripiant. Unde maxime in locis re
ligiosis solēt deposita poni. qz ibi creditur
esse iusti t boni. ꝓpter hoc ap'lus de-
posita certaminū laborz t opū. penes illū
deposuerat quē iustū esse restitutorē cer-

ritudinaliter sciebat. ij. Thimo. iiij. Bonum certamen certaui cursum consumaui fidem seruaui. Sequitur. in reliquo reposita est mihi corona iusticie quã reddet mihi dominus in illa die iustus iudex. Quartum bonum quod facit in nobis fides est eterne salutis adeptõ. j. Petri. j. In quem nunc non videntes creditis, credentes autem exultabitis iusticia inenarrabili et glorificata reportantes finem fidei vestre salutem animarum vestrarum sicut dicitur fides est credere qõ non vides. Sed beatus thomas credere noluit nisi quod vidit. vnde dicentibus alijs discipulis vidimus dominum; respondit nisi videro in manibus eius fixuram clauorum. mittam digitum meum in latus eius non credam. sicut dicit beatus Bern. pusilla fides & miro modo de cordis magnitudine procedens. fortiter enim de sua innocentia et etiam iusticia confidebat qui manus et latus domini qui a mortuis resurrexerat se tangere tam audacter petebat. Sz tãgit btũs petr9 in ista auctoritate magnum meritum fidei cum dicit in quẽ nunc non videntes creditis. Sed subdit magnum premium visionis siue spei cum subdit. videntes autem exultabitis lericia inenarrabili et glorificata. et hoc erit quãdo pro premio videbunt quod oculus non vidit nec auris audiuit. nec in cor hominis ascendit. que preparauit deus his qui diligunt illum. et tunc electi reportabunt finem siue fidei salutem animarum suarum. quando pro premio oportet exaltari filium hominis qui exaltat9 est tripliciter. p crucis passionem ignominiosam. per resurrectõnem gloriosam. per euidentem et iocundam ascensionem. Ascendit enim deus in iubilo. & dominus in voce tube. ps. xl vj. Hec autem exaltatio apertionem celestis ianue promeruit. et nobis introitũ qui firmiter in eum credimus acquisiuit Vnde. sequitur. vt omnis qui credit nõ pereat. sed habeat vitam eternã. Sequit Ore autem cõfessio fit ad salutem. in quo notatur fidei habite in ore libera professio. non enim sufficit interius corde credere. nisi audeas exterius illud quod credis ore affirmare. Cñ quotquot christo crediderũt. ideſt fidem eius corde tenuerũt. si timore mortis coram persecutorib9 ore christum confiteri timuerũt finaliter perierunt. nisi illi qui per penitentiã reuixerunt. Vnde petrus fidem christi in corde finaliter tenebat. sed ipsum negando et dicendo se non nouisse hominẽ ore mẽdacium proferebat. Vnde si fides cordis petro ad salutem suffecisset. nunquã culpam negationis in ore defleuisset amare

Sciendum est ergo q9 quadruplex confessio. est enim confessio peccati. est cõfessio laudis. est confessio fidei. est confessio exultationis et adeptione eterne refectionis Primo ergo est confessio peccati. Prouer. xxviij. qui abscondit scelera sua non dirigetur. qui autem confessus fuerit et reliquerit ea misericordiam consequetur. Peccata habent de sui natura q9dam spirituales tenebras. propter quas peccatores erant in inuio. et non in via. peccatum enim est seminarium antiqui serpentis. qui callidior ceteris animantibus. et incedens tortuosus primos parẽtes. et per consequens genus humanum a regula iusticie retraxit. et incuruitatem culpe dedocuit. vnde recto tramite nõ possunt incedere qui imitando retinent vestigia huius tortuosi serpentis. nos ergo si dirigi volumus in peccatorũ tenebris non maneamus. Sed ea in lucem perveram cõfessionem proferamus. vt misericordiam consequamur. & hoc est q9 sequi

tur/qui autem confessus fuerit et relique
rit ea misericordiam consequetur/ Nam
sicut tiriaca expellit venenum. ita confes/
sio vera expellit peccatum/qđ est antiqui
serpentis venenum mortiferum/sicut ce/
ra fluit a facie ignis et sicut nix ad calorez
solis liquescit/sic vera confessio iram dei
in mansuetudinem et consolationem cō/
uertit./Ysaie .duodecimo. confitebor tibi
quoniam iratus es mihi/cōuersus est fu
ror tuus et consolatus es me/Secundo
est confessio laudis. Ecclesiastici quadra/
gesimoseptimo/Dedit dominus confes
sionem sancto suo/et excelsum fecit illum
in verbo glorie. De omni corde suo lau/
dauit deum/hic loquitur de confessione
laudis qꝑ est spirituale sacrificiuz/in quo
se dominus reputat honorari. ps. xlviij.
Sacrificium laudis honorificabit me/t
illic iter quo ostendam illis salutare dei:
laudare enim debemus pro beneficijs a
deo acceptis. Qui enim gratias nō agit
de datis indignus est dādis/Sequitur/
excelsum fecit illum in verbo glorie. ver/
bum glorie est verbum sapientie diuine.
quod sapientem facit excelsum. quia red/
dit ipsum clarum et honoratum. Sapi/
entie octauo. Habebo ꝓpter hāc claritatē
ad turbas/et honorem apud seniores/t
facies principum mirabuntur me/Se/
quitur. De omni corde suo laudauit de/
um/Debemus enim confiteri domino
confessionem laudis et honoris/pro be/
neficijs receptis. ps. quadragesimo octa/
uo Confitebitur tibi cum benefeceris illi
/vñ cū. Thobias multa beneficia a domi/
no susceperat/ipse enim post cecitatem a
domino ministerio angelico visum recu/
perauit/post paupertatem diuitijs ha/
bundabat/filium et senectutis sue bacu/
lum quem mortem esse timebat sanum
et incolumē receperat/ideo ipsum ad con
fessionem laudis pro beneficijs acceptis
cum vxore et filio prouocabat/ Thobie
duodecimo. benedicite deum celi/t coram
omnibus viuentibus confitemini illi/qz
fecit vobiscum misericordiam suam.
Tercio est confessio fidei. Luce duodeci/
mo/Qui me confessus fuerit coram ho/
minibus/confitebor et ego illum coram
patre meo/Beatus Thomas apostolus
de resurrectiōne domini dubitauit/Sed
postmodum cōfessus est eum coram deo
et apostolis suis/et quod ipse dubitauit
dominus ad vtilitatem nostram refudit
minus enim prestitit maria que cito cre/
didit/quam thomas qui diu dubitauit.
Illa enim cito credens ne dominum tā/
geret prohibita fuit. Johānis vicesimo
Noli me tangere nondum enim ascendi
ad patrem meum/beatus vero thomas
post dubitationem cicatrices vulnerum
tengit/et tangendo omne ambiguitatis
vulnus de nostris peccatoribus ampu/
tauit/tres solet cognosci tripliciter in au/
ditu/visu/et gustu/sicut vinum cogno/
scit tripliciter voce clamatoris/claritate
coloris/dulcedine saporis/et ista est cog/
nitio certior duabus precedentibus erti
nit/et ideo beati thome vox apostolorum
dicentium. vidimus dominum/ei nō suf
fecit/nec presentia corporalis domini/ꝫ
loco gustus vsus est sensu tactus/tanquā
testimonio certiori. Nam ceteri sensus
cognoscunt in quadam elongatione/ta/
ctus autem et gustus/in quadam coniun
ctione. et ideo sub maiori certitudine/vo
de dominus volens ad plenum beatum
thomam certificare. dixit ei/Johannis.
vicesimo Infer digitum tuum huc. vi/
de manus meas. et affer manum tuam
et mitte in latus meum. et noli esse incre/

dul? sed fidel'. Et sequit. R̄ñdit thomas / et dixit ei / dñs meus et ds meus / ne / q3 thomas meritum sue fidei amisit quā do tangendo credidit / tetigit enim huma nam naturam exterius / Sed credidit la tentem diuinitatem interius / et propter hoc dixit dominus meus et ds meus. hoc est predictum in psalmo. Nunc cog / noui quoniam ds meus es. ¶ Deus se cundum naturam eterne diuinitatis / et diuine eternitatis. ¶ Deus scōm naturaz assumpte hūanitatis / Isaie nono. ¶ Par / uulus natus est nobis ⁊ filius datus est nobis / Sed dicit es singulariter propter vnicam ⁊ singularem personam in vtra / q3 natura tam diuinitatis quam huma / nitatis / sic ergo dicit dominus qui me confessus fuerit coram hominibus / Se / quitur. confitebor et ego eum coram pa / tre meo / tunc autem erit ista confessio q̄n do pro toleratis tribulationibus redde / tur eis eterna remuneratio / nam si com / patimur et cum regnabimus ¶ Quarto est confessio exultationis pro perfectione eterne refectionis ps. quadragesimoprimo In voce exultationis et confessionis sonus epulantis. hec est confessio de qua alibi dicitur / confessio et magnificentia opus eius / quia ex confessione exultatio / nis tanquam magnificus laudatur / In de. Exodi. decimoquinto / Magnificus in sanctitate terribilis atq3 laudabilis et faciens mirabilia. Dominus dicitur ma gnificus in sanctitate / quia est sanctus sā ctorum terribilis per punitionem malo / rum laudabilis per liberationem iusto / rum / faciens mirabilia propter magni / tudinem retributionis premiorum. Sa pientie decimo R̄eddidit iustis domin? mercedem laborum suorum et deducet eos in via mirabili / quia mirabiliter iu / uat suos per gratiam in presenti vita / mi rabiliter remunerat eos in futura et bea / ta vita / Ad quam nos perducere digne / tur. Iesus christus ·

¶ In vigilia natiuita tis domini.

Sermo. I

Sanctificami ni cras enim faciet domi nus mirabilia inter nos. Iosue tercio / In verbo proposito notantur duo / Primo enim hortatur nos sacra scriptura ad saluta / rem preparationem / cum dicitur sancti / ficamini / Secundo ostendit sue exhorta tionis causam siue rationem cum subiun git. Cras enim faciet dominus ¶ Scie dum est ergo q̄ debem? sanctificari qua / drupliciter / Primo solicitudine timoris / Secundo dulcedine deuotōnis / Tercio feruore desideriq̄ mentis / Quarto magni tudine bone operationis. ¶ Primo ergo debemus sanctificari sollicitudine timo / ris. ij. Chorinthiorum septimo / Mun / demus nos ab omni inquinamento car / nis et spiritus perficientes sanctificatō / nē in timore domini. In q̄ homo ex du / plici portione consistit anime scilicet et corporis / In hoc duplex inquinamentuz contrahit homo carnis scilicet et spiritus siue mentis / Debemus etiam mundari ab inquinamento carnis / carnales affecti ones repellendo / affectio enim carnalis

hostium claudit spiritui / ne possit intra / re ad cognitionem secretorum dei / prima Corinthe○z secundo / animalis hō non percipit ea que spiritus dei sunt / Secun do debem⁹ mūdari ab inquinamēto spūs peccata spiritualia ammonendo / vt pos simus omnia iudicare / et a nemine iudi / cari / prima Chorinthe○rum secundo / spi ritualis oīa iudicat ⁊ a nemine iudicatur hāc sāctificatō○z debem⁹ pficere in solici / tudie / Timo○r enī est diligēs ancilla / q̄. so○r des ejcit de hospicio cordis / Timo○r enī domini expellit peccatum. ps. lxxvj. Ex ercitabar et scopebam spiritum meū. In nobis debet precedere vsus ⁊ exercitium ad hoc q̄ scopa timo○ris bene possim⁹ mū dare hospicium cordis / scopa fit de reb⁹ asperis / vt de virgis sic ipsa mūdicia de / bet fieri asperitate contritionis et dolo / ris / Secundo debemus sanctificari dul / cedine deuotionis / Exodi. xxix / Vnda / bis altare cum imolaueris expiatōis ho / stiam. vngesq̄ in sanctificatōem / Altare est cor humanum. ps. lxxxiij. Altaria tua domine virtutum / istud altare debet esse altare holocausti / per macerationem om nis motus brutalis vel sensualis / debet esse altare incensi per ardorem caritatis. debet esse altare luminis per cognitione⁊ mandato○rum et consilio○rum dei / debet es se intra velum non extra in viris religio sis / per elongationem a conuersatione se / culari / Debet esse intra cherubin per ple nitudinem sapientie / Debet esse iuxta p / piciato○rium per spem impetrationis di / uine clementie / maxime intercessionibus beate marie. que propiciato○rium dicitur esse / debet etiam esse iuxta archam / in qua continebatur manna refectionis / hac enī die natalis domini panis viuus nos re / ficit qui de celo descendit / Istum panem hodie virgo beata tetulit ⁊ porexit. Pro / uerbio○rum vltimo / Facta est quasi nauis institoris de longe portans panem suum / Istud altare debz vngi ⁊ sanctificari dul cedine deuotionis / Hanc vnctionem tres marie emerunt vt ve[illegible]ies vngerent ie / sum / ita et nos istam vnctionem debem⁹ mendicare ad dulco○rationem cordis no / stri a b illo vngentario / de quo dicitur in Ecclesiastico. xxxviij. Vngentarius pig / menta faciet suauitatis / Tercio debemus sanctificari in feruo○re desiderij mentis. Jheremie. xvij. Solium glorie altitudi / nis a principio. locus sanctificatōis no / stre expectatio israhel. cristus a principio solium glorie altitudinis habuit / Isaie. vi. Vidi dominum sedentem super so / lium excelsum et eleuatum / Iste ex tem / po○re factus est locus nostre sanctificatio / nis / ipse est qui venit plenus gratie et ve / ritatis. de cuius plenitudine nos omnes accepimus gratiam pro gratia. Johan / nis primo / Iste idem fuit expectatio isra / hel. Istum cum mentis desiderio expecta bat. Isaias. lxiiij. capitulo. qui dicebat. vti nam dirrumperes celos et descenderes. Istum desiderabat ille bonus senex Sy / meon qui dicebat / putas ne durabo; hoc feruens desiderium antiquo○rum patrum exprimunt illi clamo○res in aduentu / O sapientia / O adonei / O radix ieesse / Ipe enim erat legatus / Jeremie. xlix. legatus ad gentes missus sum / q̄n legatus mitti / tur ex latere domini pape / solet ei totus clerus processionaliter occurrere / et nos ergo occurramus obuiam saluato○ri no / stro cum solemni processione / occurram⁹ ei cum cruce recordatōis sue sanctissime passionis / et thuribulo deuote orationis / cum aqua benedicta idest salsitudine cō / tritionis et doloris pro memo○ria patrati sceleris / cum cereis mundicie interio○ris ⁊ honeste conuersationis / occurramus bini

et bini in vinculo gemīe caritatis/ in cap pis sericeis ruboze amoris/ et albis sin/ ceritatis ⁊ veritatis/ vt de nobis possit di ci. dilectus meus candid⁹ et rubicundus sicut dicitur/ Cantico⁹. v. Offeramus ei sicut vero abrahe vinum compunctōnis/ et panē mutue refectōnis/ vt nos reficia/ mur in ipso et ipse in nobis/ cenando cū illo et ipse nobiscū/ Apo. iij. Quarto de/ bemus certificari magnitudīe bone opa/ tionis. Ro. vj. Nunc autē liberati a pec cato/ serui autem facti deo habetis fructū vestrum in sanctificatōe/ finem vero vitā eternam/ qui a peccato liberatur a seruī/ tute diaboli manumittitur et in seruitu/ tem christi tranffertur. et sic de filio ire ef ficitur filius gratie/ differentia istius ser uituris perpendi potest ex differentia re/ munerationis. quia isti vitam eternam. alij suplicium eternū mezentur/ ⁊ tamen mirabile est/ ꝙ diabolus hz seruos plu/ rimos christus autē paucos. Ratio au/ tem huius potest esse. quia diabolus est incantator magnus/ Isti magi et incan/ tatores illudūt homines vt sibi videatur res esse quod non est/ vt panis lapis vel lapis panis. sic diabolus suis deceptioni bus facit videri hoībus mala bona et q̄ bona sunt vana. vt cum dicimus scōm apostolum/ quod oculus nō vidit nec au ris audiuit nec in cor hominis ascendit. que preparauit deus diligentibus se/ Ista que sunt vera bona ⁊ eterna dicunt hoīes a demonibus decepti. ꝙ ista sunt somnia et inuentiones/ et quod debet te/ neri id quod videtur. et contemni id qđ non videtur/ ⁊ sic credunt vera esse vana

Iterum de vanis faciūt credi ꝙ sint ve/ ra bona. vana bona sunt trāsitoria/ Eccle siastes. j. Vanitas vanitatum et omnia vanitas. Ista facit diabolos credi verio ra quā eterna/ vnde Ecclesiastes. ij. Nō/ ne melius est comedere et bibere et letari in bonis suis. cē/ Sed nos per spiritum sanctum informati debemus vana tem/ poralia contemnere vt adhereamus eter

nis non considerantibus nobis que vi/ dentur sed que non videntur/ que autem videntur temporalia sunt/ que autem nō videntur eterna/ Nos ergo a peccato li/ berati et in seruitutem cristi translati. ha/ bebimus fructum nostrum sanctificatio/ nem tanquā viaticum/ et in presentis vi/ te sustentamentum/ finem vero vitam eter nā tanquā finale premiū/ Sic ergo hor/ tatur nos primo ad salutarē preparatio/ nem. cum dicit sanctificamini/ sequitur. Cras enim faciet dñs inter nos mirabi/ lia. In quo ponit exhortatōis rationem.

Sciendū ergo ꝙ quatuor mirabilia fe/ cit inter nos dñs/ Primo in singularita te natiuitatis/ Scdo in integritate matris/ Tercio in magnitudīe operatōis/ Quar to in plenitudine retributōnis/ Primo ergo fecit dominus inter nos mirabile in singlaritate natiuitatis. Ecclesiastici. xlvij/ Elas admirabile opus excelsi/ christus fuit admirabilis in singularitate natiui/ tatis/ Ipe enī qui in celo habuit patrem sine matre. in terris habuit matrem sine prē/ Illud etiā qđ mirabile est in prin/ cipio erat verbum: et verbum erat apud deū. et deꝰ erat verbū. hoc erat ab initio eternitatis/ ex tpe verbū caro factū est et habitauit in nobis. Istud ē vas admirabi le de q̄. Ecclesia. l/ Quasi vas auri soli/ dū/ quedā sunt vasa aurea. q̄dam aurea nō sunt. sed de aurata que se habent in re bus. sicut sophiste in sophismatibus/ Cū enim videantur esse aurea. sunt vasa lita rgiria. vel auricalcea thaurino felle tincta Isti carent premio sui operis vel nego/ ciationis/ Nam contractus cum soluto/ ne falsē monete scōm iura nullius momē ti reputatur. Sed christus fuit vas auri non deauratum/ Sed opus excelsi. excel/ sus enim dominus et humilia respicit. ⁊ alta a lōge cognoscit. Cū ei⁹ opa sūt cor/ da humilia. que ab ipso non sunt remota Sed ei vicinitate coniuncta/ Vnde Au/ gustin⁹ in libro de penitētia. in reb⁹ visi/ bilib⁹ vt excelsa q̄sq; p̄tigat/ in altū exigit

deus aūt cū sit oīm excellētissim⁹ nō ela/tione sed hūilitate ꝓtingit. Iste ergo spe/cialiter fuit opus excelsi qui spēaliter abū/dantiā gratie habuit vñ Luce. ij. Inuēie/tis infantē pannis inuolutū et positū in/ p̄sepio et ibi ꝓmendatur a tribꝰ. Ꝓpter hoc ab humilitate status cū dicitur infantez. Ille em̄ qui ab eterno fuit exēplar totius locutionis tā mentalis q̄z corpalis ꝓ no/bis infans q̄si nō fans effici voluit. Hu/iusmodi exemplo informati multi sapiē/tes eloquētes in claustro sese recluserunt/ et quasi infantes strictū silentiū seruaue/rūt. Sz extra diabolus sal ponit in porta/ quia ubi qui non audebant loqui in secu/lo volunt esse aduocati in claustro. Be/cūdo describitur a pauptate vel vilitate domus cū dicit positū in p̄sepio. Ille em̄ qui sine principio fuit in pallacio celi voluit in p̄sepio coartari. Cūm plures san/cti imitati exēplar eius in solitudinibus errauerūt in spēluncis et incauernis ha/bitationē fecerūt. Contra multos religiosos qui quāuis in tugurijs nutriti fuerint tñ ex q̄ habuerūt habitū religiōis nolūt or/dinare ꝺ edificādis palacijs. Sequit pānis inuolutū ibi describit a pauptate habit⁹. Ille em̄ qui a principio mūdi rāq̄z vesti/mētū ornat⁹ fuit angelis sanctis ꝓ nobis in natiuitate sua voluit inuolui pānicul' ꝓtra multos qui q̄uis pānosi fuerint in se/culo tñ mollibus indui volūt in claustro. Secōo fecit mirabilia in ītegritate mēbris Eccī. xxxvj. innoua signa immuta mirabi/lia. In veteri lege in signū pr⁹ virginei ꝟ/ga aaron sicca floruit fronduit et fructū fecit. In natiuitate saluatoris innouatū signū fuit q̄ beata virgo sine virili semi/ne ꝓcepit et peperit. In veteri lege datum fuit signū in rubo et igne q̄ rub⁹ ardebat et nō ꝓburebat. Sic beatissima virgo ar/dens caritate nō ꝓbusta fuit libidine et iō pepit sine dolore. In veteri lege datū fuit signū in vellere gedeōis q̄ sicca area ꝓplutū fuit q̄z sicca virili semine roze. s. s. ꝓpluta fuit in descensu saluatoris de quo in. p̄s. lxxj. descendet sicut pluuia in vel/lus. Pluuia ꝓpter velleris nō diuidit sed ꝓstringit sic saluator descendēs in uterū beate ꝟginis claustra sue virginitatis nō fregit sed potius solidauit et eius virgi/nitatē nō minuit sed sacrauit. Tertia mira/bilia. Mirabile fuit etiā in vetere le/ge q̄ dñs. xl. annis filios israhel mānā de celis descendente nutriuit. Sed īmu/tatū fuit mirabile q̄ ipe qui est panis vi/uus qui de celo descendit manducanti ex eo salubriter vitā eternā ꝓmittit et tri/buit. In vetere lege mirabile erat q̄ per/cussi a serpentib⁹ ad aspectū serpentis erei liberabant. Sed īmutatū est mirabile. q̄z ad fidelē aspectū ad xp̄m crucifixum et de/moniaci liberātur et demones expelluntur. Marci vltio. In nōie meo demonia ej/cient. etc. Item mirabile fuit in vetere lege. q̄ ex ligno indulcorata est aq̄ amara. Sz hoc mirabile īmutatū est in natiuitate et passione. quā passionē ꝓsideras applus ñ solū lignū crucis reputat dulcore. Sz etiā gloriā. Gal'. vltio. mihi absit gloriari nisi in cruce dñi nr̄i ihesu cristi. Tertio fuit mirabile in magnitudine operationis. Job. v. qui facit magna et inscrutabilia et mirabilia absq̄ numero. Deus fecit ma/gna et inscrutabilia in natiuitate sua si/cut dicit beat⁹ Bern. q̄z cōiūcta sunt simil' deo et homo fides et rō mēs et ꝟbo. Atramē/ta nō fuit inutilis ꝓiugatō sz utilis cō/iūctō q̄z humanitas ex ꝓiūctione sui ad di/uinitatē nō anichilatur sz substantificat. Rō ex ꝓiunctōe sui ad fidē nō deꝓmit/ sed potius eleuatur. Ergo ex eo q̄ matere nō corrūpit sed potius in virginitate ex/cellētissime ꝓmēdatur. Cūm et virgo vir/ginū eē in laudibus ecclesie decātatur de magnitudine miraculoꝝ cristi loqui vo/lumus. quid mirabilius q̄z mortuos su/scitare. cecos illūinare. sup mare sicco ve/stigio ābulare. vētis et mari ꝓperare. nec conemur eius mirabilia innumerabilia nūerare. ne ipsa subarto eloquio nostro videamur velle cōcludere. cū. Johan. vl

tio dicatur. multa et alia fecit iesus q̄ non sunt scripta in libro hoc/ que si per singula scriberentur. nec ipsum arbitror posse capere mundū eos qui scribendi sunt libros.

Quarto fecit mirabilia in plenitudine retributionis Hester. xv. valde admirabilis es dñe et facies tua plena est grārū. Mirabil' es dñe in sanctitate. q̄ntū ad bonos terribilis atq; laudabilis. q̄ntū ad reprobos. et faciens mirabilia q̄ntū ad electos; de quib⁹ dicitur r q̄ respectu ipsoz eius facies plena est gratiarū quod in pluribus dicit. qm̄ in corpe et in anima nostra suas gratias diffundit. ipse enī est qui quantū ad corp⁹ reformabit corpus humilitatis nr̄e p figuratū corpi claritatis sue/ q̄ntuz ad animā exhibebit se amabilē laudabilē. uisibilē qm̄ videbimus sicuti est q̄ nobis cōcedat

Respondebit mihi cras iustitia mea Gen. xxx. Qm̄ fm repsentationē ecclesie hodie terminatur aduētus post cuius terminationē pater misit filiū/ et missus est a patre filius/ ideo in verbo ꝓposito tria notantur. Primo enim notatur equitas filij venientis. cū dicitur iustitia mea/ Secundo notatur veritas patris ꝓmittentis. cū dicitur. rñdebit mihi. Tertio breuitas et oportunitas tpis. cū dicitur cras. Sciendū est ergo q̄ cristus iustus ꝓ excellētie iustitia vocatur/ et hoc ꝓpetenter fm naturam diuinam/ q̄ sicut dicit beatus Bern/ diuina natura non ꝓstat ex ꝓtibus sicut corpus/ nec distat affectibus sicut aīa/ nec subsistat accidētibus vt quodlibz aliud creatum subsistens. filius ergo dicitur iusticia triplici rōne fm triplicem descriptionē iusticie. Primo enim dicitur iusticia ꝓpter rectitudinē voluntatis. iusticia em̄ est rectitudo volūtatis ꝓpter se ꝑuata. vt dicit apls ad Ro. j. Qui cū ꝓgnouissent iustitiā dei/ non intellexerūt qm̄ qui talia agūt digni sunt morte/ ex hac iustitia dicitur cristus rectus. Rectū em̄ est cuius medium nō exit ab extremis. et ideo cristus vere rectus ē. Ipe em̄ exiuit a patre ꝓpter nā generationē Ecclesiastici. xxiiij/ ego ex ore altissimi ꝓdij/ ꝓcessit per patrē ꝓ mādatorū eius impletionē. Joha. iiij. meus cibus est vt faciā voluntatē eius q̄ misit me/ regressus ē ad pr̄em ꝓ plenū dominium et generalez omniū rerū subiectionez. Philip. ij/ In noīe eius oīe genu flectatur celestium. terrestrium et infernorū. Isti rectitudini debemus ꝓformari. Gregorius. in moralibus/. In carne cristus apparuit. vt humanā vitā admonēdo. exempla ꝓbendo accenderet. moriendo redimeret. resurgendo reparet/ Ex peccatores ab ista rectitudine exorbitant; Cū enīz a deo ꝓcedant ꝓ creationem. per ipsum non ꝓcedunt ꝓ mādatorū ꝑuaricationē. et ideo ad ipsum nō reuertūtur ꝓ glorie susceptionem Gen. iiij/ Ejcis me hodie a facie tua r ero vag⁹ r pfugus super terrā/ qui ejcitur a facie alicuius abeo a quo ejcitur recedit/ qui vagus est recto tramite non incedit/ qui pfugus est fñ reuertitur ad eū a quo exiuit/ Secōdo dicitur cristus iustitia ꝓpter latitudinē miserationis/ et hoc q̄ fm Aug. iustitia est in subueniendo miseris Sap. xij. virtus tua initiū iustitie est/ et ob hoc q̄ omniū dñs es omnib⁹ re ꝓcere facis/ se tps pcē/ di et tpus miserendi venit tpe incarnationis/ in quo vuln⁹ peccatorū interijt Isa. j. vulnus et liuor et plaga tumēs non est circūligata nec curata medicamine nec fota oleo/ Ubi notantur tria. secundum tria que facit peccatum/ peccatum enim vulnerat i naturalib⁹/ r spoliat in gratuitis siue virtutibus/ facit etiā delectari in eo q̄ rō recte disposita detestat/ dicit ergo vulnus. q̄ntū ad vulnerationē naturaliū. liuor q̄ntū ad spoliationē gratuitoz. plaga tumēs q̄ntū ad ꝓfitēdi delectū. ꝓpter q̄z relinquitur apostema peccati intra cor humanū/ Sap. iiij. disrumpet illos inflatos sine voce. Infiatos apostemate peccati sine voce confessionis. disrūpet dñs i die iudicij/ contra ista tria q̄ facit pcm̄ potest

alia tria istis respondere/ vñ dicit/ non ẽ circũligata plaga peccati circũligatur cõ/ tritiõe pcti/ ℣ Dolor eñ ⁊ detestatio peccati sunt q̃i q̃dã circuli/ q̃b⁹ ligat dolũ male volũtatis/ ne ad modũ mustie stuãtis ef fluat sanies illicite voluptatis/ ℣ Itẽ plaga peccati curat medicamine confessiõis ps. xxxj/ ℣ Dixi cõfitebor aduersum me iu stitiã meã dño/ et tu remisisti impietatez pecti mei/ ℣ Itẽ plaga pcti fouetur oleo sa/ crificiõis ℣ Dan. iiij/ peccata tua elemosinis redime/ et in iustitias tuas misericordijs paupũ/ videẽs ergo filius dei tantã magnitudinẽ infirmitatis pcti et absentiã medici tẽpe quo magis piculosa fuit infirmitas ad medendũ nãtis vulneribꝰ descẽdit. Ore sup Ezechielẽ. vt humanũ genus de suo languore sanaret/ et tũc magna aparuit medici potentia cũ languor creuit egroti/ ℣ Tertio dꝛ xps iustitia ,ppter pmptitudinẽ debite redẽptionis/ pr eñ antiquis patrib⁹ incarnationẽ filij pmiserat. filius autem se ipsum incarnare dispposuerat/ Unde Exodi tercio/ Uidi afflictionem populi mei qui est in egipto. et clamorẽ eorꝫ audiui et descendi vt liberẽ eũ/ et bñ dicitur ibesus descendere vt mõ ꝓpetenti possit nos liberare/ ℣ Diuinitatẽ in sua altitudine nõ poteramus comprehendere. qz diuinitas in sua altitudine a nobis cõprehẽdi nõ potuit ideo straiuit se hõinib⁹ p humanitatẽ/ et q̃i in iacẽte ascendim⁹. surrexit ⁊ leuati sum⁹ sequitur ℣ Respondebit mihi vbi notatur ℣ vitalis patris ,pmittentis/ sed qñ verbũ trãsitionis p̃cedere dꝛ auditus vocatiõis/ ℣ Ideo sciendũ qꝫ antiqui patres vocabãt/ et invocabãt aduentũ filij in carnẽ tripliciter/ ℣ Primo sicut paupes ad bñficij impetrationem/ Hume. vj. Jnuocabunt nomen meum sup filios israhel et ego benedicã eis/ Nomẽ a notitia dicitur/ filius autẽ notificat pr̃em/ Nam ante aduentũ filij in carnẽ notus in iudea deus/ sed post eius aduentum in israel magnũ nomen eius sequitur/ ⁊ ego bñdicã eis/ nobis dꝛ pt bñdicit ꝙ ipẽsionẽ bñficij/ et maxime immissione filij/ Gen. xxvij/ in rore celi desuper/ et pinguedine terre erit benedictio tua/ per rorẽ qui desuper venit signatur eminentia diuinitatis cristi/ per pinguedinẽ que terrã fecundificare facit. signatur fructus humanitatis/ et in his duobus nostra vnlis benedictio cõsistit/ ℣ Secũdo inuocabãt vt captiui ad liberationem/ ps. Jnuocãs inuocaui dñm/ et eduxit me de lacu miserie/ ℣ Zach. ix. tuq̃ꝫ in sanguine testamenti tui/ emisisti vinctus de lacu in quo nõ erat aq̃/ hic ẽ sãguis q̃ assumpsit i btã virgine ad nostrã exaltationẽ/ hic est sanguis q̃ effudit in passione ad nostram redẽptionẽ/ hic ẽ sãguis q̃ effudit post passionẽ mortuus in cruce ad nostrã mũdationẽ/ cũ de latere cristi incruce mortui fluxerũt sãguis ⁊ aqua/ side formata ecclesiastica sacramenta/ ex quibus mũda sunt peccatorũ corda/ Aug. fusius est sãguis medici et sanctũ ẽ medicamẽtũ frenetici/ ℣ Tertio invocabãt vt dissimiles ad similitudinis ⁊ cõformitatis adeptionẽ/ Cant. viij. Quis mihi det te fratrẽ meũ/ hoc petit quãtũ ad ꝓformitatẽ naturesugentem vbera matris mee. hoc dicit q̃ntũ ad assumptionẽ infirmitatis nostre/ ex hoc enim qꝫ cristus nostram infirmitatẽ assumpsit passus ẽ et satisfecit pacẽdo p nobis vt inuenia te solũforis hoc dicit q̃ntũ ad distinctiõem psone/ sic eñ incarnatus ẽ filius qꝫ ñ pater et spiritussanctus/ sequif et desoculer te. vbi petit iocũditatis vicinitatẽ mutue/ et iam nemo medispiciat hic petit exaltatiõez humãenature/ sic eñ ex incarnatione xpi exaltrata est humana natura/ qꝫ qz post incarnationez angel⁹ phibuit ne ab hõnibꝰ adorarer/ ℣ Apoltõ dixit angelus Johanni qui ipsum volebat adorare/ Vide ne feceris Conseruus eñ tuus sum/ sic ergo facta est conformitas nature/ et fraternitas cristi ad nos per assumptionem carnis nostre/ Aug. de verbis domini/ ℣ Vultos filios dei facit vnicus filius dei/ emit sibi fratres effu

Sermo ¶ Secundus.

sione saguinis ꝑtꝝ/ probauit reprobat⁹/ redimit venditus/ honorauit iniuriatus/ suscitauit mortuos/ an dubitas ne det si/ bi bona sua qui dedignatus est suscipere mala tua/ sic ergo sancti patres aduentū cristi inuocabant/ et cristus respondit tri pliciter sicut inuocabant ei/ per beneficij impensionem Job. v. Eloca ergo si est q̄ tibi respondeat/ et ad aliquem sanctorum conuertere/ ¶ Locat homo per fauores de siderij/ ¶ Respondit dominus/ per impen/ sionem beneficij/ et hoc precipue quādo ad aliquem sanctorum se conuertit/ hoc ē ad ipsum qui est sanctus sanctorum ¶ Da nielis. ix/ ¶ Cum venerit sanctus sanctorum cessabit vnctio vestra/ in aduentu cristi vntio iudor cessauit/ sed vnctio fidelium incepit ¶ Inde ab vncto dicti sumus vn cti/ sicut a cristo cristiani ¶ Aug. nomīe suo vocauit me/ vt memoriale eius essem/ vt ab vncto essem vnctus/ et a cristo cristia/ nus ¶ Secundo respondit eis per capti/ uorum liberationem. Isa. xxxviij. ¶ Dñe vim pacior/ propter difficultatez malorū. respōde pro me. ¶ Quid dicam aut quid respondebit mihi/ quia nescio respōde/ re ꝓpter perplexitatem peccatorum/ funes ēm peccatorum circumplexi sunt me/ ¶ lo quitur ad modum simplicitatis homi/ nis/ qui causam habet coram iudice/ qui conducit aduocatum qui pro se possit ꝓ/ ponere vel etiam respondere/ ¶ Sed dicit peccatrix anima timens ne per se vel per alium possit impetrare/ quid dicā ad per/ suadendum ne respondeam/ aut quid re/ spondebit mihi/ quod mihi placeat/ cum ipse fecerim/ idē peccauerim ex vo luntate ꝓpria/ ¶ Sed sciendum q̄ non respondet nobis dominus/ ꝓpter bonitatem nostrā que nulla est/ sed ꝓpter suam que summa est. ¶ Ēm Aug. ī meditacionib⁹ suis/ quid est iesus nisi saluator? ¶ Esto ergo mihi ie sus propter temetipsum/ noli domine no li sic attendere malum meum/ vt obliui/ scaris bonum tuum/ et si ēm ꝓmisi. erq̄ damnare potes/ tu non amisisti vnde sal uare soles/ ¶ Terno respondit dñs per filij incarnationem/ immo corporis distribu/ tionem ad nostram intimam incorꝓatio/ nem/ ¶ Isa. xxxj/ ad vocem clamoris tui sta tim vt audierit respondebit tibi/ et dabit vo bis dñs panem artum et aquam bre/ uem/ panis artus est corpus cristi sub sa cramento/ qui est panis viuus in seipso/ et panis vite in premio/ isti pani adiun/ gitur aqua breuis/ per q̄ signatur parci tas abstinentie penitentialis/ que hoc sa cramentum debet precedere et cōmunica ri/ vnde ante pasca in quo omnes fideles ꝓmunicant. Ecclesia ieiunium. lx. dierum instituit/ ¶ Sequitur cras/ vbi notatur bre uitas et oportunitas temporis/ per hoc q̄ est cras importatur dies crastina/ dies in qua lucet sol. (qui non solum habet splē dorem sed etiam calorem). est lucida ꝓ ꝓ pationem ad noctem et calida/ ¶ Ita hic tria notantur cum dicitur cras/ ¶ Primo enim notatur breuitas temporis/ ¶ Eccle/ siastici .x./ ¶ Hodie rex est et cras morietur quia modico tempore viuit/ ¶ Habacuc. ij/ si moram fecerit expectabo eum/ quia veni ens veniet et non tardabit/ ¶ Sed quomō possunt simul stare qui dicit/ moram fece rit et non tardabit/ respondeo moram fa/ ciebat cristus per comparationem ad de siderium expectantis/ ¶ Sed non tardabit ꝓpando tp̄us ad eternitatem venientis/ omne ēm tp̄us quantumcunq̄ ꝓtensuꝫ quasi momentum est compatum eterni/ tati/ ¶ Secundo cum dicitur cras notatur illustratio luminis. ij. ¶ Para xx. ¶ O iuda et ierusalem nolite timere horrorem tene brarum/ cras egrediemini ad lucis ortuꝫ et luminis beneficium/ que est lux vera q̄ illuminat oēm hoīez veniētē in hūc mū/ dū ¶ Tertiū notatur bñficiū caloris. cū dr cras. i. ¶ Re. xvj. cras erit nobis salus cuꝫ icaluerit sol/ tūc sol incaluit/ cū xp̄s ex fer uenti amore icarnari voluit/ et ꝺ virgine nasci pro salute humani generis/ ¶ Beatus Bernh. xp̄s amicus dulcis. consiliarius prudens/ adiutor fortis. huic securū me credo qui me saluare velit/ nouit. et pos/ sit. q̄ sanitatem tc̄/

¶ Sermo

C Tercius

Quras egredieminī ⁊ dominꝰ erit vobiscū. ij. ℣ Paralip. xx. ℣ In verbo ꝓposito notantur tria. ℣ Primo enī excitatur humana fragilitas. cum dr ℣ Egredieminī. ℣ Scdo tangitur temporis opportunitas. cum dicitur cras. ℣ Tercio ponitur excitatōis vtilitas. cū dicitur. et dñs erit vobiscū. ℣ Quantū ad primū sciēdū. ꝙ quadruplex est egressus. debemꝰ enim egredi. a duob⁹. ⁊ ad duo. ℣ Primo enim debem⁹ egredi a feditate pccōꝝ ℣ Prouer. xxv. ℣ Aufer rubiginē de argēto. ⁊ egredietur vas purissimuꝫ. argentum est cor humanū. hoc est argentū igne examinatum. hoc est ardore tribulatōm. argentum ꝑ immundiciā vetustatē cōtrahit et rubiginē. sic ⁊ cor hūanū ꝑ malā cōsuetudinē rubiginē peccati ꝓtrahit. ℣ Ezechiel. xxiiij. ℣ Multo labore sudatum est et non exiuit de ea nimia rubigo. homo multuꝫ debet laborare vt rubiginē male cōsuetudinis a se possit expellere. ℣ ꝙa nec primo ictu cadit q̄rcus. nec vna gutta. ℣ Sed gutarū frequēcia cauatur lapis. ℣ Et sciendū ꝙ sicut rubigo materialis tripliciter expellitur. ita rubigo spūalis tripliciter expellitur. ℣ Primo aspera confricatōne ꝓtritōnis et doloris. ℣ Scdo aspersiōe aquarū compunctionis. ℣ Tercio inflatione ignis gratie spūssancti. Ezechiel. xxiiij. ℣ Conflentur in medio eius. et inquinamentū eius et rubigo ꝓsumatur. ℣ Malach. iij. ℣ Sedebit ꝑflans et emundans argentū et purgauit filios leui. ℣ sic ergo offertur rubigo de argento. i. de corde humano. ℣ et tunc egredietur vas purissimū. purū in cogitatōe puri⁹ in locutōe. purissimū in casta ⁊ mūda ꝙuersatōe. cōuersatio em̄ mūda et immaculata est illa p̄ciosa margarita. ꝓpter quā cōpandā oīa sunt vendenda. ℣ Primi enim et purissimi fructus eius. ℣ Prouer. iij. vnde factui sunt mercatores qui tā p̄ciosam margaritā dant ꝓpter breuem et momentaneā delectatōem. ℣ ex ista em̄ negotiatōe non assequuntur nisi fletū. et lamentatōnem. ℣ Apoc. xviij. ℣ Negociatores terre flebunt. ℣ Scdo debem⁹ egredi a cupiditate terrenoꝝ. Gen. xij. ℣ Egredere de terra et de cognatione tua. et de domo patris tui. et veni in terrā tuā quā mōstrauero tibi. ℣ Aria ponit a quib⁹ debem⁹ abstinere vt ad quartum possim⁹ ingredi. ℣ primo enim debemus dimittere terram ꝓprie natiuitatis. vñ dicit egredere de terra tua. cōtra multos qui nolūt religionē nisi in sua dioceſi vel in ciuitate. ℣ Dicunt enim non ibimus in normānīā. quia ibi bibunt fratres siceram. nō ibimus in flādriam vel in inferiora terre. quia bibunt ibi fratres ceruisiam. si l'es viti que noluit dimittere vinū suū. et ficulnee que noluit dimittere dulcedinē suā. Judicū. ix. ℣ Talibus in aliquo similis erat beatus thomas apostol⁹. qui dicebat. ℣ Domine mitte me quo vis preter quā ad indos. ⁊ dominus dans regulaꝫ prelatis. ꝙ magis debent seruire subditoꝝ vtilitati quā voluntati ip̄m ad indos misit. ℣ Scdo debemus. Egredi de cognatōne nostra. ꝑ dimissiōeꝫ carnaliū affectōm. ℣ Deutro. xxxij. ℣ Qui dixit patri suo et matri sue. nescio vos. et fratribus suis ignoro illos. et nescierūt filios suos. hi custodierūt eloquium tuum et pactum tuū ſuauerūt. ℣ Illud pactū est ꝓmissio stabilitatis in ingressu religionis. qō multi male custodiūt. vel extorsas lūinas exteri⁹ discurrēdo. vel si nō possunt extorquere. sicut ostiū vertitur in cardine sic ip̄i vertuntur de loco ad locū. de cellula ad cellulā. curiose eundo. sic ergo debet egredi de cognatōe ꝑ loci stabilitatem. ℣ Debet etiā egredi de ea ꝑ carnalis affectōis dimissionem. contra m̄los de quibus. Ezechi. xvi. ℣ In die ortus tui non est p̄cisus vmbilic⁹ tuus. religionis ingressus est dies in qua religiosus spūaliter oritur. in qua die ortus sui vmbilicus carnalis affectōis debet p̄scindi in eo. ℣ ꝙ vmbilicū adheret puulus viscribus matris. ℣ In quo notatur affectio carnal. ℣ verecūdum est homini barbato et iā ꝑfecto ad herere viscerib⁹ patris. vel mr̄is.

fratris vel sororis. Sed multi sunt vitu
li mugieres post matres. qui adhuc hñt
rostrū cū quo lactauerūt. et ideo seipsos
indignos scientia diuina ostendūt. Isa.
xxviij. Quē docebit scientiā. ⁊ quē intel
ligere faciet auditum ablactatos a lacte
auulsus ab vberib⁹. Quamobrem debet homo
ingredi de domo patris sui p dimissionē
possessionis tpalis. Matth. xix. Ecce nos
reliquimus oīa ⁊ secuti sumus te. Nō
est mirū nec est magnū. si hō, ppter deum
oīa relinquit. que sunt oneri. et in offē
diculū. q̄ fm beatū bern. recte reliquim⁹
et nō ad insipientiā tui. quō enī illū sequi
poterat omnē? qui exultauit vt gygas ad
currendaz viā. Sic ergo a tribus debemus
egredi vt ad quartum possimus ingredi.
hoc est in terrā, pmissionis. hec est terra re
ligionis que debet deuorare habitatores
suos. vt nō sit ei causa voracitatis. Non
enī debent intrare religionez vt ibi se pa
scāt. et bona ecclesie deuorēt. Sed debent
esse eis materia deuotionis. q̄ debent in
trare vt ibi morianī ⁊ decedāt. contra ml'
tos qui cū sacerdotibꝰ belis p occulta ho
stialia intrant. ⁊ quicquid inueniūt in tē
plo deuorant. Dañ. vltimo. Cū enī que
rat ab aliquibus quare volūt intrare ad
religionē. respōdent. q̄ hoc volunt. vt ad
frugē meliorē vite se trāsferant. ⁊ vt aspe
riuāt. et pcā sua defleāt. hec sunt occul
ta hostialia que falsa sunt atq̄ mendacia.
q̄ non intrāt nisi vt habeāt coctū panem
suū. qđ apparet p processum tpis. q̄ non
volunt nisi epulari et gaudere. nec volūt
aliquid arduū attēptare. nec aliquid dif
ficile sustinere. imo si est clericus est sicut
colūba seducta nō hñs cor ad meditādū.
nec caput ad ieiunādū. nec os ad alte cā
tandū. si est laycus habet brachia cōfra
cta ad operandū. bene verissime solet dici
de talibus. compatiamini fratri confra
cto fratri debilitato. quia de cetero p sani
tatem non lucrabit vnū panē. Quamobrem de
bemus egredi ad cōsideratōez mirabiliū
diuinoz. Dañ. iij. Egredimini filie syon.
et videte regem salomonē in diademate
quo coronauit eū mater sua in die despō
satōnis illius. quāuis istud posset exponi
de diademate quo coronauit eum mater
sua synagoga in passione. tamē sm exigē
tiā materie exponam? de dyademate quo
coronauit illū mater sua beata virgo ma
ria in incarnatōne ⁊ natiuitate. ⁊ dicit na
tura humana a xpō assumpta dyadema.
quasi duo demens. scz originale peccatuz.
q̄ fuit virtute spūs sancti cōceptus. et a
ctuale. q̄ iste est qui peccatū non fecit. nec
inuentus est dolus in lingua nec ore eius.
vñ beate virgine querēti modū incarna
tōis. Rñdit angelus. spūssanctus super
uenier inte. ⁊ virtus altissimi obumbra
bit tibi. obumbrare nihil aliud est quam
vmbram facere. Vmbra fit ex pñtia lu
cis et corporis. q̄a ergo lux incorporea in
beata virgine corpus assumpsit. ideo in
ipa vmbrā fecit. que vmbra sibi refrigeri
um pstitit. hec est vmbra alarū dei sub q̄
debemus sperare. hec est vmbra arboris
ad ylicē mābre. sub qua debemus quiesce
re. hec vmbra hedere refrigeriuz. prestās
fatigato et afflictō. Egrediamur ergo ad
cōsideratōem mirabiliū diuinoz. in dia
demate carnis nostre factoz. Nā videm⁹
q̄ cū rex tpalis debet coronari. tam maio
res quā minores. tā nobiles quā ignobi
les egrediunt ad videndū. Isa. lx. Tunc
videbis et affluens et mirabit. ⁊ dilatabit
cor tuū. tunc. hoc est tpe incarnatōnis vi
debis oculis corporeis eū. qui illis temp
fuit inuisibilis. sicut enī sol qui in rota est
inuisibilis. sub nube videt. sic filiꝰ dei qui
in natura sua inuisibilis erat. vt a nobis
videret. tactus est nostra carne. tunc ergo
videbis oculis corporeis. ⁊ affluens. i. af
fluere debes magnitudine deuotōis. Joēl. iij. In die illa stillabūt montes dul
cedinem. ⁊ colles fluent lacte. Dies illa
est dies dominice natiuitatis in qua mō
tes. idest. eminentes scī. nobis stillāt qđ
hauserunt de dulcedine diuinitatis chri
sti. Isa. xl. Omnes gentes quasi stilla si

tule/ fistula stillando refundit quod in co/pia ⁊ plenitudine ex fonte bonitatis acce/pit/ sic eminētes sancti dulcedine deuotō/nis quā in copia et plenitudine ex fōte bo/nitatis ⁊ diuinitatis xp̄i hauserunt pro capacitate nostra nobis stillādo refude/runt. ¶Sequit̄ et colles idest sancti mino/res fluent lacte. i. magnitudine dulcedi/nis deuotōis ex cōsideratōne diuinitatis christi/ ¶O dñe iesu sana palatū interio/ris cordis ab immūdicia culpe et iniqui/tatis a felle amaritudinis odij ⁊ rancoris/ ab accepto impatientie ⁊ murmuratōis. vt nobis sapiat et nos afficiat magnitu/do tante dulcedinis/ ne cum sancti lauāt pedes suos in butiro pinguedinis deuotō/nis/ et petra .i. christus fundit tibi riuos olei. i. gratie multiplicis/ aīa nostra rema neat arida. sicut terra sine aqua tibi/ ne si/mus sicut terra sabulosa que suscep̄tione pluuie efficit̄ magis dura/ ne sim⁹ sic̄ tan tal⁹ q̄ in media aq̄ posit⁹ sitiebat. ¶Quar to debemus egredi ad refectōem p̄mio⁹ ¶Ecclesiastici. vij. ¶De carcere cathenis q̄z interdū quis egredit̄ ad regnū/ carcer est hūanū corpus in quo spūs custoditur. si ne ferro reclusus/ cathene sunt infirmita/tes humane/ sicut calor ⁊ frigus fames si/tis et huiusmodi quib⁹ sancti fuerūt cō/stricti. ¶Sed ab his cathenis egressi sunt ad p̄ceptionem regni celestis/ ¶Luce. xxij. ¶Vos estis qui p̄mansistis mecū in tribu latōnib⁹ meis/ ⁊ ego dispono vobis sicut disposuit mihi pater meus regnū/ vt edā/tis et bibatis sup̄ mensam meā in regno meo/ istud cōuiuiū erit eterna refectio. qñ verus assuerus faciet p̄parari cōuiuium p̄ magnificū p̄ coniūctōe ⁊ nuptijs hester/ hoc erit in fine mundi qñ venient nuptie agni/ ¶Apoc. xix/ solent hoīes ad nuptias inuitati p̄cere vētri/ vt cū maiori auiditā/te possint refici/ sic ⁊ nos fratres carissimi qui ad veras nuptias sumus inuitati. p/camus ventri nec curemus de ventre. vt famelici ⁊ ieiuni vt cum sapore claritatis maiori iocūditate ⁊ auiditate illa delica/ta refectōe possimus impleri. sic ergo exci/tat̄ humana fragilitas. cum dicit̄ egredi/

¶Femini sequit̄. ¶Cras vbi tangit̄ temporis oportunitas/ ¶Sciendū est ergo q̄ crastī/na dies est dies ostēsionis/ dies ozōnis/ dies inflāmatōis/ dies refectōis siue re/tributōis. ¶Primo dico est dies ostensio/nis. ¶Exodi. viij. ¶Ponā diuisionem inter populū meū ⁊ populū tuum. cras eīm erit signū istud/ populus crucifixi est popul⁹ cri/stianus sic a cristo noīatus/ vñ ¶Aug⁹. no mine suo vocauit me vt memoriale suuz esset apud me/ vt ab vncto essem vnctus et a xp̄o cristian⁹. ¶Diuisio est inter popu/lum xp̄i ⁊ populū pharaonis. i. diaboli. et est diuisio p̄ oppositā/ q̄z iste pius ille impius/ iste fidelis ille infidelis. ¶Tenea/mus ergo nos in altera p̄te diuisionis in qua xp̄s nos posuit/ ne dimittendo posi/tū ⁊ cōcedendo oppositū/ p̄cludat̄ nobis eternū supplicium. ¶Opus enī bñ respondē/tis est seruare positū fm modum. et nihil cōcedere repugnās posito/ xp̄us enim ser uās positū pietatis et fidei. de cōclusione mala educit. ¶Isa. xlij/ ¶Dedi te in fedus populi. in lucē gentium vt aperires oculos cecoz ⁊ educeres de cōclusione vinctum. de domo carceris sedētes in tenebris. Cri stus etiā deserentes positōem/ ad conclusi onem malā deducit/ ¶Ezech. ix. ¶Quia re/pleta ē terra sāguinib⁹ igit̄ meus nō p̄cet oculus nec miserebor/ ¶Et hac p̄clusione turbatio sup̄ turbatōem veniet/ quando videntes faciē turbati ⁊ irati iudicis tur/babunt̄ timore horribili/ quando dicent mōtibus ⁊ petris cadite super nos. ⁊ ab/scondite nos a facie sedentis sup̄ thronuz

¶Sequit̄. ¶Cras erit signum istud/ ¶Crastina enim dies est dies signatōis ⁊ ostensiōis/ solent reges ⁊ p̄ncipes caris suis dare in/terdū signa/ quib⁹ ab amicis honorent̄ ⁊ ab inimicis liberent̄. ¶Istud signū est si/gnū incarnatōis/ ¶Isa. vij. ¶Propter hoc dabit dominus ipe nobis signum. Ecce virgo concipiet et pariet filium ⁊ vocabi tur nomen eius emanuel/ signo incarna/

tionis sic honorant amici cristi/ q quidaz sunt super angelos ⁊ archangelos sublimati/ nec se permittūt ab hominibus adorari/ sic enī honorabit quēcūq; rex voluerit honorare/ Hester. vi. Inter signo etiā incarnationis liberam ab inimicis. Iste enī littere sunt conductus nostri. Ezechi. ix. Sup quē videritis thau ne occidatis illum. Scdo dies crastina est dies orationis. Exo. viij. Egressus a te orabo dominum. et recedat musca a pharaone ⁊ a populo ⁊ a seruis eius cras. Per muscā signant peccatū/ Sed sciendū q quedam musce sunt volatiles/ quedā sunt morētes. i. morē inducentes/ Nam sunt peccata leuia ⁊ venialia que expellunt facilit er/ sicut per orationē dominicā. paq; benedicte aspersionē. p pectoris confessionē/ sicut musce faciliter eiciunt de vase p ipsi? cōfessionē. iste musce suauitatis odorē nō pdunt. Sed musce morētes perdūt suauitatē vngēti/ Ecclesiastes. x. ab his tamē muscis liberam suffragio orationis ⁊ meritor p̄/ sed potest queri quare magis die crastina/ q; alia auferunt a nobis musce peccatoz p suffragia orationū/ Ad hoc ē responsio. q; nos videmus/ q; in fauorem nobilitatis militaris concedit nouis militibus. q; ipsi possunt hoiem morti ad iudicatū de patibulo eripere/ ⁊ liberari ⁊ securitati reddere. ⁊ qm̄ christus cuius tota vita militia super terrā extitit/ hac die nouitatem militaris nobilitatis assumpsit/ hac enim die deus pater ipsū gladio nostre nature accinxit/ in quo amicos suos ab inimicis defendit. ⁊ aereas ptates deiecit. Hic est gladius quem vidit Io. in apo. acutū ex vtraq; parte. Appē. j. q; cristus assumpsit humanā naturā ad defensionem amicoz ⁊ deiectōem inimicorum Hic est gladius potentie ⁊ defensiōis nostre. ps. Accīgere gladio tuo super femur tuū potentissime. hac etiā die deus pater calcaria humane penalitatis calciauit. vt eius exemplo informati carnē nostraz cū vicijs ⁊ concupiscētijs nostris crucifigamus ⁊ cum balaam asinam nostrā. i. corpus nostrū calcaribus aspiratis pñialis vrgeamus. hac etiā die deus pater dedit ei colaphū institutionis militaris/ quando mādato ⁊ opatōe ipsius carnē assūpsit/ in q̄ sputa opprobria colaphos ⁊ flagella ⁊ morē sustinuit/ non q̄cunq; sed morē carnis ⁊ crucis. non est ergo mirū si in hac die in qua miles noster de nouo est institutus in omnibus pro sua reuerētia exaudit/ ⁊ ab ipso a vinculis culpe ⁊ a patibulo iehēne liberamur. Tercio dies crastina est dies inflāmationis. j. Regū xi. Cras erit vobis salus/ cum incaluerit sol/ verus sol iusticie cristus est deus noster/ qui quasi nobis refriguit. quando a nostro emisperio ꝓpter peccatū primi hominis recessit/ nec mirū quia primus hō quādo contra preceptum cibū vetitū comedit. tūc aliquid terrenū inter se ⁊ verū solē opposuit. ⁊ ideo passus est eclipsim. sed tempore incarnationis iste sol nobis incaluit. quia egrediēs de intemerate virginis vtero. in nostro emisperio apparuit Ecclesia. xliij. Tripliciter sol exurens mōtes. radios igneos exsufflans ⁊ refulgens in se/ sol exurit montes omnez rubiginem culpe āmouēdo. radios igneos exsufflat/ mentem interius inflammando/ ꝫ resplēdet pedes nostros in viam pacis exterius dirigendo. Ad calorē ergo huius sol' frēs carissimi. nō remaneamus frigidi/ nec gelicidio peccati congelati/ Sed sicut fluit cera a facie ignis. sic ipsius inflāmatione pereant peccatores. i. deest peccata in nobis peccatoribus/ Quarto dies hec est dies retributionis. Genē. xxx. respondebit mihi cras iusticia mea/ quando placiti tempus aduenerit coram te. Sed deus meus iusticia mea. cum tam parum sit edocta parum exercitata/ Quomodo poteris respōdere. forte posset de aliquo leui sophisma te. i. deest de aliqua exteriori operatione. et hoc nondum plene nec perfecte/ Sed q̄i balbutiendo mutire/ Sed de subtilibus questionibus interioz affectionuz ⁊ me/

ditationū/ de operibus perfectionis ꝛ ex/
cellentie. quāuis ad ea teneamur ex pro/
fessione. non video quomō posset respon/
dere/ imo respondēdo non auderet capu/
cium amouere. ¶ Sed dicere, omēs enim
iusticie nostre quasi pannus menstruate.
Isa. lxxiiij. ℔ dicere possumus. ꝙ sicut cri
stus est spes expectantiū. fortitudo patiē/
tium. ita ꝛ iusticia laborantiū; vnde sicut
solet dici de aliquo qui non est multū lit/
teratus. cum bene respondet de aliqua q̄/
stione/ ꝙ ipse loquitur p os spūs sancti/
sic potest bene respondere. iusticia nostra
subornata ꝛ edocta iusticia cristi. vñ sub
dit/ q̄n placiti tpus aduenerit coram te.
¶ Istud tpus est tpus bñ placiti/ tēpus ple/
nitudinis. in quo misit deus filium suum
vt adoptionem filioꝝ reciperemus/ ꝛ sic
dñs noster scū ꝛ nos cum illo/ ꝛāquam fra
tres et ꝓparticipes eterne hereditatis esse
mus. Nā si filij ꝛ heredes/ heredes qui/
dam dei. coheredes autem cristi; cuius he
reditatis nos principes efficere dignetur ie
sus cristus filius dei qui cū patre ⁊c.

¶ In vigilia nati. ¶ Sermo IIII

ORietur vobis timentibus nomē meum sol iusticie ¶ Malach. vltō ¶ Na/
tiuitas saluatoris venerāda solēnitas/ caritatē nostram compellit/ cū
paupcula vidua duo era minuta nos hō die ꝓponere ꝛ offerre/ que eadem natiui/
tas nos debet mouere. vt ea in cordibo nostris tanquā in gazophilaciū dominicum
possitis reponere et seruare/ hec autē duo era minuta dicunt duo que in verbo ꝓpo
sito notantur. ¶ Ista autem duo era. nō dicunt minuta in se cū sint maxima precio/
sitate materie/ sed pcussoris nūismatis siue nummularij inertia ꝛ in eruditione.
¶ Primo enim in verbo ꝓposito notat na/
scentis dignitas. cum dicitur sol iusticie.
¶ Secūdo natiuitatis vtilitas. cū dicitur
oriet nobis timentibo nomen meū. ¶ Sci
endū ergo ꝙ cristus dicit esse sol intelli/
gentie/ quantū ad eruditionem indocto
ꝝ Bap. v. ¶ Erraumus a via veritatis ꝛ iu/
sticie lumen non luxit nobis ꝛ sol intelli/
gentie non est ortus nobis. ¶ Sciendū ꝙ
mali dicunt se non tam errasse in via pe/
dum. quā in via mentis. ¶ Nam duplex est
via. mandatoꝝ scz ꝛ consilioꝝ. ¶ Prouer.
iij. viā sapientie monstrabo tibi. ¶ Quātū
ad viā cōsilioꝝ ꝛ ducā te p semitas equi
tatis/ quantū ad viam mandatoꝝ tuoꝝ.
errant mali seculares institutionū legali/
um transgressores. ꝛ q̄ instrata publica
in via consilioꝝ. errant mali religiosi insti
tutionū regularū transgressores ꝛ quā
in via minus consueta. ¶ Ille qui errat in
via inconsueta non multū debet. vt videt
error suus imputari ei. ℔ certe fratres nō
sic est. qz viatoꝛ inueniens semp hominē
a quo possit viā petere. si ꝓtermit ab ipo
requirere/ imo si dedignetur dirigentem
audire/ si erret error ei non tam imputat
negligētie q̄ malicie. ¶ Luce xvi. bñ moi
sen ꝛ ꝓphetas audient illos. ¶ Sed iam
moises non audit in seditōe clamoris/ iam ꝓ
phetis non credit in ostensione vir. ¶ Se/
quit. iusticie lumen non luxit nobis. ꝛ sol
intelligētie nō est ortus nobis. ¶ Et quid
dicunt ipi ꝙ ¶ Iath. v. dz. ¶ Solem suum
facit oriri super bonos ꝛ malos. ꝛ certe si
sol intelligentie non oriatur eis. nō est ex
defectu luminis. ¶ Sed ex malicia peccato
ris. ¶ Quidam enim procurant eclipsim in/
ter se ꝛ verum solem. p interpositōem ter
reno ꝝ. sicut cupidi ꝛ auari. ¶ Quidā exce/
cant seipos. sicut vrsus pelle calida carna
lis cōcupiscētie. vt luxuriosi et immundi.
¶ Quidā autē claudunt hostia ꝛ fenestras
cordis sui. ne ver? sol ingrediat. sicut mur
muratores inobediētes ꝛ querulosi. ¶ Job
xxi. ¶ Qui dicūt deo recede a nobis ꝛ scie/
tiā viaꝝ tuaꝝ nolumus. et ¶ Isa. lxv. ¶ Isti
fumus erunt in furore. ignis ardens tota
die. ¶ Secūdo est sol leticie ad consolatio/
nem afflictoꝝ. ¶ Ecclesiastes. xi. ¶ dulce lum

et delectabile oculis videre solem. lumen christus ē de quo dr. Lumē ad reuelatōez gēntū. Lu. ij. istud lumen ē dulce. Est enī mel in ore. melos in aure. iubil? in corde. Cā. ij. subumbra illi? q̄ desideraueram sedi. et fructꝰ ei? dulcis gutturi meo. Umbra prestat nobis refrigerū ꝓtra ardorem solis, sic beata virgo prestat nobis refrige/rū ꝓtra ardorē peccati. sub umbra illius debemus sedere. ꝛ in umbra alarum eius debemus sperare. fructus huius. i. christ? debet esse dulcis nostro gutturi. uñ beata arbor que fructū talē portauit. Lu. j. Bñ/dicta tu in mulieribus ꝛ bñdictus fructꝰ ventris tui. diuinibus huius mūdi solēt fructus in fine ꝓpinqy mōstrari ad ꝓdimē/tū oris. sic oēs asperitates penitentie isto fructu debemus ꝓdire. sicut apli faciebāt Actuū. iiij. Ibant apli gaudētes a ꝓspe/ctu ꝓcilij q̄m digni habiti sunt ꝓ nomine iesu ꝓtumelia pati. religiosi qui asperita/tē religiosis sine isto ꝓdimento in se traj/cūt ꝛ sibi incorporant, similes sunt caro q̄ ꝓmedit piscē suū sine salso. ꝛ ꝓdimēto ali/quo sequit. ¶ Delectabile oculis videre so/lem q̄libet potentionaliter delectat in asse/cutione sui finis. ꝛ ostēsione ꝓprij obiecti. Sed aīa rationalis facta est vt deū intel/ligeret. intelligēdo amaret, amādo possi/deret, possidēdo frueret. Ecce quō ꝑ ali/quos gradus a visione ad iocūdā fruitio/nem ꝓuenitur. q̄ vbi non est visio. nō po/test esse iocunda fruicio. Ysa. v. Quale gaudiū mihi erit qui in tenebris sedeo ꝛ lumē celi non video. vos videtis istos ce/cos paupes sedētes sup calciatas ꝛ añ ec/clesias clamātes. bñfacite nobis. q̄ mul/tū est paup qui non videt. Certe summa pauptas summa miseria erit malis. quā/do tollent impij ne videant gl'iam dei. et mittent in tenebras exteriores ibi erūt de/trusi ꝛ demersi. ¶ Hercio est christus sol iu/sticie ad punitōez pcōrū. Ysa. xiij. obte/nebratus est sol. in ortu suo. ꝛ luna non splendebit in lumine suo. ꝛ visitabo super orbis mala ꝛ ꝓtra impios iniq̄tatē eoꝝ. de/ri solis dei pūtia obtenebrari dr sol mate/rialis nō re. sz cōparatōe. sicut ad irradiatō/nē solis obtenebrat lumē candele. Unde vulgo solet dici. venit pulcrū sup pulcrū. et amittit pulcrū pulcritudinē suam. ꝛ q̄ iste sol sit sol iusticie. ad punitōem pcōrū ostendit cū subdit. visitabo sup orbē. ¶ Ꝛ tangit duo genera hoīm subditorū. sz et prelatorū. visitatores religionū solēt re/quenter peccata subditorū grauiter puni/re. ꝛ maioribꝰ ꝑcere. vnde offēdit aliquis simplex claustralis. aliquis quersus ar/guit. ꝛ verberat. intra meras claustri recludi/tur. vt comedat sup genua sua ad terram ꝓsternit. prelatus vero excusat. reuelatur. et culpa eius ānullat. Sed sic non erit in visione districti iudicis. Ysa. xl. Ab ortu solis vocauit nomē meū. ꝛ adducet magi/stratus q̄si lutū. ꝛ velut plastes ꝓculcans humū. Et illi qui fuerūt sicut pileus vel almucia super capita subiectorū. fiant sic pedales. ꝛ sicut lutum sub pedibus eorum. Malach. vlti. Calcabitis impios cū fue/rint cinis sub planta pedū vestrorū. ꝛ hoc fit non tam ex volubilitate rote nature. q̄z ex moderamīe preordinatōis diuine. vt qui iniuste agendo floruerūt in sublimi/tate. iuste patiendo arescant in vilitate et dieiectōe. ¶ Quarto xp̄s ē sol bonitatis abū/dantissime ad remuneratōem bonorum. Deutro. xxxiij. Det tibi deus bñdictōem de pomis fructuuz solis ac lune. de vertice mōtiū antiquorū. de pomis colliū eterno/rū. In ista auctoritate tria notant. q̄ nobis a vero iusticie sole tribuunt. ¶ Primuz est sanctitas ꝓuersatōnis. cū dr. det tibi deus de pomis fructuū solis. sol est cā generati/onis animantiū. Est etiā cā ꝓductōis ter/re nascētiū. sic verus sol est cā productio/nis pomorū. in pomis notatur sanctitas ꝓuersatōis. Job. ix. Dies mei transierūt quasi naues poma portantes. Naues po/ma portantes post se reliquerūt suauita/tem odoris. sic vita boni viri ꝛ maxime re/ligiosi. odorem bone fame post se debet re/linquere. ex sanctitate ꝓuersatōnis. Eccle.

.xxiiij. Sicut cinamomū ⁊ balsamū aro/
matizans odorē dedi. quasi mirra electa
dedi suauitatē odoris. Sed dies maloꝝ
non trāseunt q̄i naues poma portantes.
q̄ post se non relinquūt odoris suauita/
tem vel suauitatis odorez. Sed q̄i naues
fimū portātes. q̄ post se relinquūt fetorē.
Sequit de vertice montiū antiquoꝝ In
quo notat sublimitas p̄tēplatōis. Hō/
tes antiqui sunt sancti et angeli / vertex
montium est sublimitas p̄templatōis
Isa.ij. Erit in nouissimis diebꝫ mōs do/
mini preparatus in vertice montiū ⁊ ele/
uabit sup colles ⁊ fluent ad illum gentes
et ppli multi et dicent. venite ascēdamus
ad montē dñi / vertex huiꝰ mōtis est emi/
nētia p̄tēplatōis ad quē debent se se mu/
tuo exhortari debent ascēdere cubiculū p/
prij cordis / vt ibi cōtemplent in quo phi/
ciūt in quo deficiūt / debent etiā ascendere
secretariū deuote orōis. vt ibi p̄templent
quid deo debeāt p̄ponere. quid sibi ab ip/
so fieri volūt vel deposcūt. Dñi etiā ascē/
dere celsitudinē celi / vt ibi p̄tēplent mer/
cedē suam. ppter quā deo seruiūt. ppter q̄
onus religionis assumpserūt / hmōi ascē
siōes p̄parat ille de q̄ dr. ps. lxxxiij. Ascē
siones in corde suo dispposuit in valle la/
crimarū. ad celsitudinē p̄tēplatōis plus
proficimus suspiriꝰ quam argumētis /
plus lacrimis quā probatōibꝰ acerimis /
plus mēte p̄trita et humiliata q̄ rōe ele/
uata sequit / de pomis colliū eternoꝝ;
vbi notat tertiū. i. iocūditas fruitionis.
colles eterni sunt sancti ⁊ angeli in eterni
tate iocūditatū ⁊ iocunditate eternitatis
collocati. Iste dat dñs de pomis suis. i.
de fructibus iocūde fruitōnis. Can. vij.
Omnia poma noua ⁊ vetera suaui tibi
dilecte mi. poma vetera possunt dici ille
delectatōes quas hāt aīe sancte in suaui
tate ⁊ dulcedine veritatis / vñ deus pater
fm veritatez vocatus est antiquus dierū.
Dan. vij. antiquus dierū sedit. Noua
poma pñt dici ille delectatōes q̄s hñt aīe
sctē in p̄tēplatōe hūanitatis xpi. Nouū
eni creauit deus sup terrā / q̄n mr̄ virū cir
cūdedit / ppter ista duo dr. Can. iiij. Mel
et lac sub lingua tua / Mel est sub lingua
aīe sancte ex p̄templatōe dulcedinis diui
nitatis / lac ex contēplatōe dulcedinis hu
manitatis fm q̄m p nobis voluit lactari
cū puulus natus est nobis ⁊ filius datus
est nobis. Isa. ix. sic ergo notat nascentis
dignitas cum dr sol iusticie sequit / oriet
nobis timētibus nomē meū in qno nota/
tur nascentis vtilitas. Sciendū est q̄ cri/
st⁹ oritur eternaliter a patre. Eccle. xxiiij.
Ego ex ore altissimi prodiui primogeni/
ta ante omnē creaturaz / Ego feci in celis
vt oriretur lumē indeficiēs. Sciendū est
ergo q̄ filius oriē a patre sicut verbū ori/
tur ex ore / sed est os corporis / ⁊ os cordis
de quo in p̄s. Os iusti meditabit sapien
tiam / ad os corporis non p̄tinet medita/
ri / sed in ore cordis p meditatiōnē formaē
illud q̄ ore corporis proferē / filius ergo
ex ore altissimi prodij. ex intimo oris. i. de
substātia patris. ⁊ oritus est sicut a corde
verbū q̄ erat a principio apud deū / Jo.
j. In principio erat verbū et verbū erat
apud deū et deus erat verbū. Iste fecit vt
in celis. i. in sanctis oriret lumen indefici
ens. ipse enī oriē ex patre sicut splēdor ab
igne / hanc celsitudinē secutus apostolus
di. Hebre. j. Qui cū sit splēdor glorie fi/
gura substātie ei⁹ / Ille est ergo qui oritur
a p̄te sic si esset ignis eternus oriret etern⁹
splendor ab eterno igne / Iste ignis eter/
nus sanctos replet splendoribꝰ. Mñ. ps.
Iusplēdoribus sanctoꝝ ex vtero ante lu/
ciferū genui te / Sodo oriē tpaliter a ma/
tre. Ezechi. xi / et eleuauit me spūs ⁊ intro
duxit me ad portā domus dñi que respi/
cit ad solis ortuz. Aplexa volens loqui de
incarnatōe dñi / se eleuatum in spū dicit.
nec mirū / Jo. enim baptista in vtero san
ctificatus. precursor dñi effectus. a salua
tore omnibus hoībus prelatus / nō tam ex
humilitate q̄m ex veritate voluit dicere /
cuius non sū dign⁹ corrigiā calciamētoꝝ
soluere. i. vnionē diuinitatis ⁊ hūanitatis

exponere Johã. j. ⁊ Mat. iij. Quis enim nisi mẽte eleuatus sufficiat explicare quõ fides et rõ piũgũt in vno hoĩe mẽ ⁊ vgo in dei genitrice deus ⁊ hõ in cristo in vnitate psone. Iste ergo pphẽta recte se dicit spũ eleuatũ volẽs loqui de incarnatione cristi sequit ⁊ introduxit me ad portã domus dñi. Ista porta est sãcta dei genitrix nõ ẽ em aliud quã domus dei ⁊ porta celi padisi porta pcua cũctis clausa est qñ cõ sensit suggestioni serpentis ⁊ p mariã vginẽ iterũ patefacta est qñ psensit ãgelo nũciãti misteriũ incarnatõis misera porta p quã filij expellunt. felix porta p quam extranei et miseri ad penitẽtiã reuocant et in palaciũ regis eterni introducuntur. Ista porta sp clausa fuit p mẽtis ⁊ corporis integritatẽ. Sed posticũ aperuit psentiente angelo nũciãte filij dei pceptõem. Sed portã regni celestis apperuit nobis pariẽdo saluatorẽ. qui est ille qui in eam descendit p carnis assumptõem ⁊ ascendit sup oẽs celos vt aperiret nobis ianuaz et oñderet viã. Ista porta respexit ad solis ortũ qñ pcepit verũ solẽ dei pris filiũ cõsentiendo angelo dicẽti. Spũs sanctus supueniet inter ⁊ virtus altissimi obumbrabit tibi. Ideoqz et qd nascet ex te sanctum vocabit filius dei. Lu. j. et nõ solũ respexit ortũ solis. ß occasũ ⁊ reditũ. Ecclesiastes j. Orit sol. expone i. in natiuitate. et occidit in passione. p meridiẽ gyrat in pentecoste ⁊ spũs sancti missione. et flectit ad aquilonẽ. i. ad iudiciũ in malozꝝ punitõe Here. j. ab aquilone pãdet oñe malum Tercio iste sol spũaliter orit in mẽte. ps. lxxxvi. Lux orta est iusto. ⁊ rectis corde leticia. i. ad vtilitatẽ iustozꝝ ⁊ iocũditatez rectozꝝ. Sed ad affligictõem malozꝝ lucet enĩ sol q̃ demulcet oculos puros affligit et recõdit occulos lippos. Apoc. vi. Nunc dicẽt mõtibꝫ ⁊ petris cadite sup nos. abscõdite nos a facie sedẽtis sup tronũ ⁊ ab ira agni abscondite nos. ne videamur. miser visus qui offẽdit a lũie. miser auditus qui offendit a melodia celestis armonie. miser gustus qui offẽdit a mellis dulcedine. miser tactus quẽ offẽdit lenitatis amenitas. miser olfactꝰ quẽ õffẽdit odoris suauitas. istũ solẽ ergo adoremus venerem. oportet em solẽ puenire ad bñdictõem ⁊ ad ortũ solis adorare te dñe qui vult bñdictõez impetrare oportet eũ solem ad bñdictõem obtinẽdã puenire. contra multos qui solẽ nõ preueniũt. ß puenit a sole qui dicẽtes maturinas suas ad cãdelã dei veniũt ad monumẽtũ orto iã sole Istũ solẽ non solũ puenjamus. sed etiaz adorem⁹ adorem⁹ iã a mortuis suscitatũ qué reges gẽtiũ adorauerũt moriturũ adorem⁹ iã regnãtẽ i celꝰ qz reges gẽtiũ adorauerũt vagientẽ in cunabulis adoremus spũ sancto instigãte quẽ reges gẽtiũ adorauerũt stella ducẽte. Quarto orit sol iusticie feliciter in retributõe. Isa. lx. Surge illuminare ierusalẽ qz venit lumen tuum ⁊ gloria dñi sup te orta est. Sciẽdũ est qꝺ orit dñs ꝓpter nos vt gratias agamus orit inter nos vt ei ꝓformemur orit sup nos vt in eo gloriemur. Jere. ix. In hoc glorietꝰ q̃ gloriat scire ⁊ nosse me. nosse em dñm ꝓsummata est iusticia imo vita eterna ⁊ btã. Jo. xvij. Hec est vita eterna vt ognoscãt te solũ deũ verum. quẽ misisti. iesum cristũ ad istã vitã nos pducat. ac. Amen.

¶ In die Nati. Sermo. V

EGressus es in salutẽ popli tui. Habacuc. iij

In vbo ꝓposito notant duo. Primo enim notat natiuitas saluatoris cũ dicit egressus es. Secõ notat fructus vel vtilitas natiuitatis. cũ dr. In salutez populi tui. Sciendũ est ergo qꝺ egressus est cristus q̃drupliciter. Primo sicut radius a sole p eternã generatõnem patris Osee. vi. q̃i diluculũ ꝓparatus est egressus eius. in diluculo est ortus solis q̃ de se radiũ pducit. nec tñ in se diminutõem suscipit. sic pater ab eterno filiũ generauit. tñ seipo sine vlla diminutõe inuaria

bilis pmã sit. hic est q̃ diẽ ꝓstituit. ¶ De quo in ps. ¶ Ego hodie genui te. sup quẽ locuꝫ hꝫ brũs aug⁹/ qz dies pñtiã signat. ⁊ in eternitate nihil ꝑteritũ ẽ. q̃i iã nõ sit futurũ. et ideo intelligit de sempiterna cristi natiuitate/ qđ dr. ego hodie genui te/ ¶ Hec est dies in q̃ ois refectõ ois leticia in q̃ nulla defectio nulla tristicia. ps. c. xvij/ ¶ Hec dies ã fecit dñs exultemus ⁊ letemur in ea ¶ Secũdo egressus est sicut mel de faui puritate/ p̃ natiuitatẽ t̃palẽ. Job. xxxj/ ¶ Ab infantia creuit mecũ mirabilis ꝺ vtero egressa est mecũ. xp̃s in vtero ṽginis assũpsit vnde nobis misericordiaꝫ ꝓtulit/ ⁊ vñ a nobis miseriã ãmouit. Bern. ¶ Ego omino fideliter qđ ex me mihi deest. vsurpo mihi ex virginitate iesu cristi/ q̃ misericordia affluãt nec defuerint enĩ manus eius ⁊ pedes eius ⁊ latus ⁊ lãcea ꝑforauerunt. p̃ has rimas licet mihi sugere mel de petra. oleũq̃ de saxo durissimo/ ¶ Hoc est mel de quo j. Reg. xiiij/ ¶ Apparuit mel flũis extẽdit ionathas sũmitatẽ ṽgule q̃ habebat in manu. et traxit in fauũ mellis. ꝓuertitq̃ manũ suã ad os suũ ⁊ illũinati sunt oculi eius. In melle significat hũanitas xp̃i. Bern. Cristꝰ est mel in ore. melos in aure. iubilus in corde.

¶ Fluens mel fluere. dr in quo liberalitas cristi signat. Joel. iij/ ¶ In die illa stillabũt mõtes dulcedinẽ ⁊ colles fluẽt lacte ¶ Fluens mel fluens apparuit in natiuitate cristi. Thitũ. ij. Apparuit benignitas saluatoris nr̃i iesu cristi/ mel oris de fauo qui hꝫ cerã purã. sic xp̃s mr̃ez habuit purã ṽginẽ ⁊ immaculatã. Aug⁹ in li. ꝑra quinq̃ hæreses. vñ ibidem in maria q̃ nec ꝓcipiẽdo libidinẽ. nec pariẽdo passa est dolorẽ. vñ sordes in domo. vbi nullus habitator accessit. Sed solus ad eã fabricator et dñs venit/ ¶ Jonathas interptat donuz colũbe/ ṽgula signat fides recta. Aug⁹. fides dirigit/ spes erigit. caritas vnit. tunc ergo sũmitas ṽgule extẽdit/ cũ cristꝰ non solũ verus hõ. sed etiam verus deus esse credit/ qđ est fidei articulus. ad quẽ de se nõ ꝑt ascẽdere animus hũanus/ ¶ Augustinus. mẽtis hũane acies inualida in tam excellẽti lucẽ nõ figit. nisi p iusticiaꝫ fidei emũdet/ tũc ãt manũ ad os ꝓuertimus cũ illud qđ ꝓdicam⁹ ope cõfirmamus/ sequitur. ¶ Illũinati sũt oculi eius/ cristus in aduẽtu suo oculos suos illustrauit radio fidei/ ipe enĩ venit illuminare his qui in tenebris ⁊ in vmbra mortis ledẽt/ ¶ Tercio cristꝰ egressus ẽ sicut ꝓphꝰ a potẽte generis hũani liberatoꝛ. j. Re. xix. ¶ Egressus David. i. xp̃s pũgnauit cõtra philisteũ. i. demones baculo crucis in passione. ꝓcussit ꝙ eos plaga magna in desolatiõe ad inferos. ⁊ fugerũt a facie in ascẽsiõe ad celos ¶ Quarto egressus est sicut flos ab arbore ad nr̃am recreatõem vel ꝓsolatõeꝫ. Isa. xj. ¶ Egredietur ṽga de radice iesse/ ⁊ flos de radice ascẽdet. ṽga est ṽgo maria. flos ẽ cristꝰ. vñ Eccle. ṽgo dei genitrix ṽga est/ flos ṽgo. filius eius. et genitrix ṽgo flori ꝓparat/ ¶ Flos enĩ hꝫ mũdiciã in actu. non p̃stat laborẽ in cultu. hꝫ pulcritudinez in aspectu. hꝫ odorem in odoratu. Recte ergo cristus flori compat/ qui in seipso fuit mundissimus. nec fuit hũano labore nec ex virili semine conceptus/ qui nobis est vt exemplar. ⁊ forma totius pulcritudinis/ qui etiam fuit odor deo patri gratissimus. Geñ. xxvij. ¶ Ecce odor filii mei sicut odor agri pleni cui bñdixit dñs. ¶ Horaliter iesse interpretat incendiũ amoris. in ṽga signat discipli nostre correctõis/ tũc ergo ṽga de radice iesse egredit. dũ p salute nostra in carnẽ a patre mittit. vñ Geñ. xlv. misit deus me in egiptũ añ vos/ egiptus interpretat tenebra. in quo signatur mũdus. in quẽ venit cristus. p salute nostra. Greg/ ¶ Is qui pro salute nostra angelis extitit in eccl̃ia. nos angelis virtute sue muneratõis eccl̃es effecit/ vñ ⁊ moriẽdo docuit mortẽ nõ metui/ ⁊ resurgẽdo de vita confidi/ ⁊ ascẽdendo de patrie celestis hæreditate gl̃iari/ ¶ Quarto egressus ẽ in salutẽ vite eterne. p exaltatione hũilitatis et bonoꝝ. Heb. v. ¶ Factus est omnibꝫ obtẽ

perãnibꝫ sibi cã salutis eterne ob tempare debemus cristo ꝓ obediẽtiã tanquã spũali patri ⁊ summo abbati. Sern. Habem⁹ añ nos maiores post nos minores a dextris amicos. a sinistris inimicos redda mus vnicuiqꝫ qđ suũ est maioribꝫ obedientiã. mĩoribꝫ doctrinã. amicis leticiã. inimicis patiẽtiã. sic obtemperantibꝫ sibi factus est cristus cã salutis eterne. qñ ipe futurus est finis desideriorꝫ nostrorꝫ. qui sine fine videbit. sine fastidio amabit. sine fatigatõe laudabit. ⁊ hoc erit in beata vita. vbi nulla aduersitas ꝑturbat. nulla necessitas ãgustiat. nulla molestia inquietat. ꝫ perhennis leticia regnat. Ad quã nos ꝓducere dignet ꝛc.

De sctõ Stephano Sermo. I

Domine ꝓuenisti eũ in bñdictionibꝫ dulcedinis. posuisti in capite eius coronã de lapide ꝑciosο. vitã pecijt a te et tribuisti ei. ps. xx. Solẽt tria ab hoĩibꝫ specialiter desiderari. Primũ est nouitas ꝑmitiaꝝ. sicut patz in floribꝫ. Secm est victoria certaminũ. sicut patz in aduocatis ⁊ pugilibꝫ. Terciũ est ĩperratio peritõnũ. sicut paret in medicis ⁊ paupib⁹. De cũctis hoc in ꝛbo ꝓposito. bt̃us stephanus ꝓmẽdat a trib⁹. Primo enĩ cõmendat aprimicijs passiõis. cũ dr ꝓuenisti eũ in bñdictionibus dulcedinis. Secdo cõmẽdat victoria certamis. qđ notat cũ dr posuisti in capite ei⁹ coronã de lapide ꝑciosο. Tercio a quo ꝓmendat est ĩperratio peritõnis qđ notat cũ dr vitã pecijt a te. tribuisti ei. Quãtũ ad primũ ꝓmẽdat a trib⁹. Primũ ẽ ꝓuẽtio tpis. cũ dr ꝓuenisti eũ. Secundũ est bñdictio oris. qđ notat cũ dr in bñdictionib⁹. Tercium est dulcedo cordis. cũ dr dulcedinis. Quãtũ ad primũ sciẽdũ ꝙ bt̃us stephan⁹ fuit ꝓuẽt⁹ primo a deo. Secũdo a iudaico ꝑplo. Tercio a seipso. Primo ergo fuit preuẽtus a deo. ps. lxiij. misericordia eius preueniet me. Unus fuit diuine miscõie qñ cristus voluit martires pati ꝓ suo noĩe. Philip. j. ⁊ hoc a deo quia nobis donatũ est ꝓ cristo nõ solũ vt in eũ credatis. sed etiam vt ꝓ illo patiamĩ. sic ergo adeo preuen⁹ fuit suo munere quia primus inter martires fuit certamine ⁊ passione. Iudi. j. Quis ascendet añ nos contra cananeũ ⁊ erit dux belli. Ñdicitqꝫ dñs iudas ascẽdet. Judas interpretat cõfitẽs. in quo bñ designat bt̃us stephanus q̃ fidẽ cristi tenuit in corde. ꝑdicauit in ore. firmauit in passione. Secdo bt̃us stepha preuẽtus est a iudaico ꝑplo. ipsi eĩ añ testiũ ꝓductõez. añ cãe vẽtilatõem. añ diffinitiuã sẽtẽtiã. nõ regula iuris. ꝫ in ira furoris ipsũ traxerũt ad mortẽ. Ac. vij. impetũ fecerũt vnanimiter in eũ. eiciẽtes eũ extra ciuitatẽ lapidabãt. Tercio fuit bt̃us stephanus preuentus a seipso. Añ in ps. cxviij. Preueni in maturitate clamaui. beatus eñ stephanus inter ictus lapidũ premisit orõem tanquã nuncium solennẽ. tãquã fidelẽ ꝑuratorẽ. q̃ penetrãs celos dño suã porrigeret petitõez. Sapi. xvi. optet solẽ preuenire ad bñdictõez. Ista ãt preuẽtio fit ꝑ deuotã orõez. Deuota eñ orõ. est nuncius tã sollicitus et tã fidelis. ꝙ in curia sũmi pontificis exaudita est in ecclesia trĩũ ꝑbãte. nõ ꝑt etiã ab hostiarijs ꝓhiberi donec porrigat petitõez suã in aspectu eterni iudicis. Eccles. xxxv. Orõ hũiliantis se nubes penetrabit ⁊ donec ꝓpinquet non ꝓsolabit. et nõ discedet donec altissimus aspiciat. Secũdo cõmẽdat bt̃us stephanus a bñdictione oris. cũ dicit in bñdictionibus. Et sciendũ ꝙ pluraliter dicit bñdictionibus. Ipse eñ a deo bñdictus fuit. Gen. xxvij. Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni cui benedixit dominus. Cum beatus stephanus lapidaret⁹ a iudeis fractũ est ala bastrũ ⁊ tota domus ecclesie militãtis impleta est ex suauitate odoris. imo etiã iste odor celos penetrauit. Canticorũ primo. Dum esset rex in accubitu suo. nardus mea dedit odorẽ suũ. Nardus est herba

bũilis et calide nature sicut dicũt illi qui ꝓsueuerũt naturas herbaꝝ inuestigare/ꝙ quã signaꝫ beati stephani bũilitas solida et caritatis feruor siue fragrantia/ex quibus duobus tãta emanauit fragrãtia odoris ꝙ cristus exñs in accubitu suo hoc est in sinu pris odoratus est suauitatem odoris. Btũs etiã stephan⁹ ñ solũ a deo bñ dictus fuit. Sed etiã bñdixit alijs nõ solũ bñfactoribus/de quibus in .ps. xlviij. dr. Cõfitebiꝫ tibi cũ bñfeceris ei. Sz etiã ꝓ ꝓsecutoribꝫ ipsum lapidãtibꝫ exorauit/ Act. vij. positis genubꝫ clamauit voce magna dicẽs. Dñe ne statuas illis hoc peccatũ/qz nesciũt quid faciũt. Btũs stephanus nõ poterat excusare in iudeis immanitatẽ crudelitatis/z ideo excusabat ignorantiã cecitatis/vt dũ dñs ipos sub nube ignorãtie peccare videret. ipsis facili⁹ cõdonaret. j. Thimo. j. Qui prius blasphemus fui z ꝓsecutor z iniuriosus sed misericordiã dei ꝓsecutus sũ/qz ignorãs feci in incredulitate/Sic g̃ btũs stephanus ꝓ ꝓsecutoribꝫ exorãdo bñdixit/z iõ dñs ei⁹ sacrificiũ impiguauit. Proue. xxj. Alia q̃ bñdixit impiguabiꝫ. Alia beati stephani impiguata est adipe caritatis z pinguedine deuotõis/ps. lxij. Sic adipe z pingue die repleaꝫ aia mea. Cõtra aliqs religiosos/qui q̃muis niteãt mũdicia castitatis. nõ tñ amicicia fraterne caritatis/z iõ eoꝝ sacrificiũ nõ est pingue sed aridũ/z iõ xpo nõ est acceptũ/sed cũ caritas iũgiꝫ castitati tũc sicut dr in ps. lxviij. ꝙ pinguescẽt speciosa deserti. Mercio ꝓmẽdat btũs stephanus a dulcedie cordis cũ dr dulcedinis/in dulcediez ꝓuertiꝫ passio ex dilectõe saluatoris. qđ bñ signatũ est/Exo. xv. Qz cũ filij isrl nõ possent bibere de marath aqs/eo q̃ essẽt amare/Clamauit moises ad dñm/qui oñdit ei lignũ qđ cũ misisset in aqs/in dulcedinẽ vse sunt/ꝙ amaritudinez aqrũ signanꝫ amaritudinel passionũ/q̃ ex ꝓsideratõe duoꝝ sãctis martirib⁹ in dulcedinẽ vse sunt. Primo ex ꝓpõe exẽplaris. Secũdo ex ꝓsideratõe finis. passio xpi tanq̃ exemplar ꝓposita est in martiribus. vt ꝙ ipso libenter paterenꝫ. De. xij Aspicientes in autorẽ fidei z ꝓsummatorẽ ieslũ/qui ꝓposito sibi gaudio crucẽ sustinuit cõfusione ptẽpta/ꝓsideratõe bui⁹ exẽplaris gaudebũt apli z martires cristi ludibria z verbera expti z in occisiõe gladij siue alijs tormẽtis mortis. j. De. ij. Cristi⁹ passus ẽ ꝙ nobis vobis reliquẽs exẽplũ. vt sequmi vestigia ei⁹. Qui eñ vult ad vitã ad q̃m cristus puenit. oportet eũ puenire ꝙ viã ꝙ quã ipse cristus ãbulauit/bern. dulcis tollerãtia amaritudinis z passionis nobis a fortitudine cristi distillauit. Judi. xiij. De forti egressa est dulcedo. fortis dr cristus qz aereas ptãtes debellauit/infernũ spoliauit/mortẽ etiã nrãz moriendo destruxit. De isto forti egressa est dulcedo dilectionis ꝙ quã martires cristi lucruz putauerũt q̃cũq̃z tormẽtoꝝ genera experiri/Secũdo dulcescũt nobis amaritudines passionũ ex ꝓsideratione finis/qui est ꝓsecutio eterne felicitatis/Ad ℞oma. viij. Nõ sũt ꝓdigne passiões huius tpis. ad futurã gl'az q̃ reuelabiꝫ in nobis. sic eñ gutta aq̃ missa in ãphorã/ãmittit insipiditatẽ suã/z totaliter xrist⁹ in vini dulcedinez/sic quecũq̃z ꝓ xpo patiamur in dulcediez cõuertim⁹/si cũ dilectõe z finis ꝓsideratõne sustinemus/z ñ sicut illis q̃ in stadio currũt monstraꝫ brauiũ/vt laborẽ cursus libentius sustineãt z velocius curzãt. Sic dñs btõ stephano brauiũ supne felicitatis oñdit/z iõ patiẽn⁹ z libẽtius ictus lapidũ sustinuit/hec est dulcedo de qua dicitur. Joelis. iij. z Amos. ix. Stillabũt montes dulcedinẽ/montes montiũ sunt celsitudines celoꝝ/qui ad dulcedinẽ passionis beati stephani apti sunt/Actuũ. vij. Ecce video celos aptos z filiũ hominis stantẽ a dextris virtutis dei. Secdo ꝓmẽdatur beatus stephanus a victoria certaminis. cũ dicit. posuisti in capite eius coronã de lapide precioso. Et ibi describit a tribus/Primo a celsitudine mẽtis. cum dicitur ponã in capite eius/Secdo ab as-

secutione eternitatis tum dicit coronam / Tercio a plenitudine glorie & honoris cū dicitur de lapide precioso. Primo ergo ꝓmendatur beatus stephanus a cellitu/dine mentis cum dicitur posuisti in capi/te per quod significatur eminentia men/tis q2 sicut caput preeminet ceteris men bris ita mens ceteris anime potētijs. Ec clesiastes. ix. Oleū de capite tuo non defi ciat. caput vt dictū est eminentia mētis / in q̄ nō debet deficere oleū deuotionis ad deū. erudītōnis ad vicinū. ꝓpassionis ad miserū. Ysa etiā mens in beato stepha/no fuit magne altitudinis. ps. lxij. Ascen det hō ad cor altū ⁊c. Quidā sunt homi/nes qui habent corda bassa. qui non consi derant nisi terrena / Sed illi habent alta corda qui cōtemplantur celestia. tale cor habebat apostolus ad Philip. iij. Que retro sunt obliuiscēs ad ea vero que sunt priora extendens meipsum ad destinatū / sequor. ad brauiū supne vocatōis dei. cū homo sit ad cor altū ascēdit. in ipso deus debet exaltari / sicut enim mirabilis deus in sanctis suis. sic & gloriosus deus in sā/ctis suis. in eis dē exaltat ipsis gloria & ho nore exaltatis / q̄ bene ꝓuenit brō stepha no de quo in ps. c.xi. dr. De torrēte in via bibet. ꝓterea exaltabit caput / beatus ste/phanus in via vite pūs bibit de torren/te passionis / & nō dns exaltauit caput illi? in culmine eterne retributōis / Secdo cō mēdat beatus stephanus ab assecutione eternitatis cū dr coronam. Ysa. lxi. Dabo coronā pro cinere. oleū gaudij pro lucro et amaritudie passionis / dat deus oleum gaudij eterne iocūditatis. vñ Ysa. xxviij In die illa erit dns corona glorie & sertū exultatōis residuo populi sui / & spūs iudi cij sedenti sup iudiciū. & fortitudo reuertē tibus de bello ad portā / corona glorie dr esse dns sanctis suis / quantū ad premiū substātiale q̄ est aurea / sed sertū exalta/tōnis dr esse in martiribus quantuz ad primū accidentale. q̄ est aureola. & nota/bile est q̄ residuū ꝓli vocare voluit san/ctos martires / sicut ei reliquie siue fragmī ta residuū sunt cibor & a diuinis ꝓtem/nuntur. sic martires xpi a potētibus & di/uitib? hui? mūdi rāc fragmēta sunt cō/tēpti / Ipsi etiā qui in ꝓspectu dei erāt pa nes integri a ꝓsecutoribus diuersis tormē/tis frustrati sunt diuisi. Hebre. xi. Lapi/dati sunt. secti sūt. tēptati sunt. in occisione gladij mortui sunt. p xpo / sequit / q̄ dns erit fortitudo reuertētib? de bello ad por tā. q̄ in brō stephano ꝓpletū fuit / qui de bello sui certaminis. diuīa fortitudine ad portā eterne iocūditatis introiuit / Actu. vij. Cū esset stephan? plen? spū sctō intē dens in celū vidit gloriā dei. & dixit cū es set plen? spū sācto / & pūs scūs eni cia scru/tat etiā. ꝓfūda dei. j. Chor. ij. vñ spūs sā/ctus sic sua sapia brūm stephanū repleue rat / q̄ iudeos adeo vt respondere nō pos/sent ꝓfūdebat. Actu. vj. Et nō poterāt re/sistere sapie & spūi qui loquebat / sic ergo stephanus spū sctō vidit gloriā dei vt sic domus. ei? flagella minueret. nā cōsidera tio pīj minuit vim flagelli / & militi suo ꝓ noīe eius suo sanguīe laureato portam celestis glē aperiet / & sic sibi reuertenti de bello ad portā fortitudinē ascēdēdi p ia/nuā celi ad dei glaz cōferret. Tercio cōmē dat brūs stephanus a plenitudine glorie et honoris / cū dr de lapide precioso / brūs em stephanus fuit vas auri solidū orna/tū oīm lapide precioso / brūs stephanus fuit vas auri p plenitudinē sapie / fuit vas solidū p fortitudinē cōstācie / Erz fuit or/natū oīm lapide p̄cioso / p virtutū varieta tē. Ezechi. xxviij. Oīnis lapis precios⁹ operimētū tuū / cristus fuit lapis angula/ris positus in fūdamēto ecclesie militātis / sup q̄d fūdamētū brūs stephanus seipsū tanq̄ lapidē viuū supedificat. Eph. ij. Supedificati sup fūdamētū aplor & p/phetar. ipso summo āgulari lapide iesu cri sto. vñ brūs steffanus q̄i lapis precios⁹ in edificio ecclesie est positus / Ipse enim fuit de precipuis inter illos de q̄bus alij supedificāt aurū. argētū. lapides p̄cios⁹ /

qz bñs stephan⁹ in edificio ecclie dei po/ suit aurū sapiēie/argētū eloquētie. lapi/ des pciosos in virtutū grāz̄ ⁊ donoz̄ spi ritussancti varietate. Tercio ꝓmendatur bñs stephanus ab impetratōe petitōnis cū dr. vitā pecit a te ⁊ tribuisti ei. Scien/ dū ergo qꝺ bñs stephanus pecit vtiliter qz vitā/ sapiēter qz a dño qui pt tribuere vitā/ efficaciter qz qꝺ pecit impetrauit. ℣ Primo ergo pecit vtiliter/ qz vitā pecit ps. Vnā pecy a dño. hanc requirā vt in habitem in domo dñi omnib⁹ diebꝫ vite mee. Isti pcuratoz̄ in curia romana pe titōnes multiplicanta deo/ qz aures sūmi pontificis onerant. ⁊ in multis vel qñq; in oīb⁹ patiunt repulsaz̄/ ß bñs stepha nus tanq; pcurator pitus ꝓ se vnam so/ lam petitōnem ponere cit. Actuū. vij. Dñe iesu suscipe spūm meū/ ⁊ iō petitōez suaz facillime impetrauit. Cū sequit. ⁊ cū hec dixisset obdormiuit in dño. vt accipet lit terā bullatā. vt pateret sibi ingress⁹ in re/ quiē sēpiternā. ps. In pace in idipsū dr mia ⁊ reqē. ℣ Scdo pecit sapiēter qz ab eo qui pt tribuere vitā. ij. Paral. xx. Cum ignoramus quid agere debeam⁹? hoc solū habemus residui. vt oculos dirigamus ad te dñe. Hos solemus libēter ad illos respicere/ qui nos pñt in piculis iuuare/ vñ ps. c. xx. Leuaui oculos meos in mō/ tes. vñ veniat auxilium mihi/ sic bñs ste phanus a solo dño auxiliū expectauit. iō impetrauit/ ipe enī vidit celos aptos ⁊ in/ trouit ⁊ iō ibidē feliciter requiescit. ℣ Ter/ cio bñs stephanus pecit efficaciter quia qꝺ pecit impetrauit qꝺ notat cū dr tribu isti ei. Apoc. xxvij. Tribuet tibi coro/ na in generatōe ⁊ generatōe/ hoc est in sē/ piternū. Ecclesiastici. xlv. Corona aurea sup mitrā eius. expressa signo sanctitatis Notanter dicit mitrā/ mitra enī supponi tur capiti/ ⁊ sup caput posita alī⁹ capite extollit/ in quo designat gl̄a sctōrum/ q̄ ex tollit sup cūmulū meritoz̄/ vñ gl̄a nō dr in sctōs intrare/ ß sancti in dei gl̄az introi re/ qz gloria dei ⁊ sctōs excedit celsitudine et merita pcellit plenitudine. ℣ Sed ista gloria dr exp̄ssa sigillo sanctitatis/ sancti tas enī est sigillū sanctoz̄ in quo sigillan tur hr̄ē eoz̄ vt admittant ad regnū celo/ rū. qꝺ est regnū glorie ⁊ honoris. quib⁹ dr mi⁹? beatū stephanū coronauit. ps. viij. Gloria ⁊ honore coronasti eū dñe. Hos ergo xp̄m natuz qui hodie coronauit ste/ phanū rogemus. vt cū ipo gloria ⁊ hono re coronem. qꝺ ipse nobis p̄stare dignet.

Sermo secūdus.

Si quis mihi ministrat me sequat/ Io. xij. In verbo ꝓposito notant duo ad q̄ nos hortat dñs. ℣ Primo ad impen/ satōez obsequiū. cū dr. si qs mihi ministrat. ℣ Scdo ad imitatōnem sui cū subdit. me sequatur. Quantū ad primū sciendū est qꝺ debem⁹ q̄drupliciter ministrare dño. ℣ Primo innocenter. p. mūdiciā carnis ps .c. Ambulās in via immaculata hic mi/ hi ministrabat/ ille qui est cādor lucis eter/ ne ⁊ speculū sine macula. vult habere mi/ nistros in quib⁹ sordium pccor̄ nulla sit macula. hō inspectis sordib⁹ ꝓcipit indi/ gnatōem ⁊ ꝓuocatur ad nauseā. sic dñs inspectis sordib⁹ pccor̄ q̄ndā spūalē ꝓci/ pit indignatōez̄ ⁊ ꝓuocatur ad vomitum Apo. iij. Et quia nec calidus es. per amo/ rē boni nec frigidus. per odiū mali. Sed tepidus. quiescens in sordibus tuis/ inci/ piam te euomere ex ore meo. Ambulās ergo in via immaculata hic mihi ministrabat/ qz beati immaculati in via. nullus dili/ git lutū in via pedum. attamē multi dili/ gunt lutū in via mor̄/ tanq; cariozes ha/ beāt sotulares q̄m interiozes affectiones/ o anima a sordibus viciorū tibi precaue/ si non pcauisti lauare/ lauare in olla con/ triti cordis/ aqua lacrimose confessionis/ vt deus infundat mūdiciā gratie sanctifi cantis/ Iohā. xiij. Si non lauero te non habebis p̄tē mecū. Quo audito respon/ dit petrus non solū pedes. sed ⁊ manus ⁊ caput/ vult ergo dñs vt sibi ministrem?

innocenter p mūdiciam carnis. Dañ. j. Precepit rex vt introducerent pueri in quibus nulla esset macula / decori forma / eruditi sapia / talis fuit beatus stephanus Actuū. vj. Elegerūt stephanū virū ple nū fide ⁊ spū sancto. Hec est fides q̄ p dile ctionē opat. q̄ corda mūdant et purifican tur. Actuū. xv. fide purificās corda eorū Secdo debemus mīstrare vigilanter p sa piētiā cordis ij. ad Thimo. iiij. Tu bōvi gila in oīmbus labora opus fac euāgeli ste. ministeriū tuū imple hortat nos apo stolus hic ad tria. Primo ad circūspecti onē ⁊ fugā maloꝝ. cū dicit. tu vero vigila .i. Petri. v. Sobrij estote ⁊ vigilate. qz aduersarius vester diabolus tanq̄ leo ru giens circuit querens quē deuoret. Dia bolū hoiēs deuorare nihil aliud est quam eos sibi incorporare / sicut enī boni p meri tū corpori xp̄i mistico incorporant. ⁊ eius mēbra efficiunt ita mali p demeritū cor pori diaboli mistico incorporant. et eius mēbra ꝓstituunt. an non mēbra diaboli hecodes pilatus ⁊ alij crucifixores cristi. vtiq̄ sicut dicit bēs Grego. ⁊ alij sancti Tu ergo vigila p circūspectōem ⁊ fugaz malo. qz circūspectō nihil aliud est q̄ cir cūcōstātiū maloꝝ solicita ⁊ sagax pscruta tio / ad quā spectat p̄teritorū maloꝝ retra ctatio / p̄sentū ꝓsideratio. futuroꝝ p̄medi tatio / ⁊ fm nomē suū dr veraciter sic circū spectio. Secdo hortat nos ad exercitiū bo norū. cū dr in oībus labora. Hō enī natꝰ est ad laborare vt sicut auis ad volādum / bonorū enī operū glorioſus est fructus / ⁊ in paucis vexati in multis bene disponen tur / Roma. viij. Nō sunt cōdigne passio nes huius tp̄is ad futurā glām q̄ reuela bit in nobis. bēs bern. vere nō sunt ꝓdi gne ad futurā glām q̄ p̄mittit p̄ntē ad p̄ teritā culpā q̄ remittit / ad grāz q̄ immit tit. Tercio hortat deus nos ad eruditōez indoctorū. cū dr opus fac euāgeliste. mi steriū tuū imple. glo. q̄ ope p̄dicas ope re testare / vt sic retorqueat os turturis ad ascellas / vt sint mala granata ⁊ tintina bula in extremis oris tunice iacīcrine / sic bēs stephanus mīstrauit dño vigilant. p sapiētiā cordis. Actuū. vij. Ecce video celos apertos. nō elemētorū reseratōe / sz spūali reuelatōe / q̄ fiebat in aīo iusti / ipse enī p̄mebat in terris. ꝓsolabat in celis. af fligebat ex illata miseria / afficiebat mi sericordia / iocundabat ex inspecta gloria. Tercio debemus ministrare dño viliter p misericordiā / ⁊ p doctrinā in p̄speris. j. Pe. iiij. Unusquisq̄ sicut accepit grāz in alte rutrū illā administrantes / sicut boni dispen satores multiformis grē ⁊ dei / gratis rece pimus gratiā eruditōis / ⁊ gratis debem? ipsam refundere. Math. x. Gratis acce pistis gratis date / ⁊ hoc in alterutrum .i. maiores minoribꝰ / sicut enī lux a corpori bꝰ superioribus in hec inferiora descendit / et illa radio sue illustrationis p̄fundit / sic lux sapie a superioribus ad inferiora debet descendere / ⁊ illos radio sue eruditōis il lustrare. Dañ. xij. Qui docti fuerint ful gebūt q̄si splēdor firmamenti. Et qui ad iusticiā erudiūt multos q̄si stelle imppe tuas eternitates / mīstremus ergo sicut bo ni dispensatores multiformis grē dei / di glo. forma te p desideriū vnīuscuiusq̄. sic māna filijs isr̄l sapiebat fm cibos q̄s vo lebāt / vs? enī grē forma formaꝝ fm appli catōez animi ad id qđ desiderat / vñ si ali quis applicat aīm ad patiētiā magis da tur ei vsus patiētie / si ad tpantiā magis vsus tpantie / sic bñ ministrauit bēs ste phan? dño viliter p doctrinaz in p̄speris. cum q̄nta p̄speritate cordis ⁊ autoritate mētis / ponebat verbū dei iudeis. lectio a ctuū apl̄oꝝ indicat. Spe enī q̄sdā terre bat facie. Actuū. vi. Intuētes eū oēs qui sedebāt in ꝓcilio. viderunt faciē stephani sicut faciez angeli / glo. p̄fulgore terribili. Spe etiā quosdā ꝓfūdebat simone Actu. vi. Nō poterāt resistere sapie ⁊ spiritui q̄ loq̄bat / Spe etiā alios ꝓfortabat in ope Actuū. vj. Stephanus plenus grā ⁊ for titudine faciebat p̄digia ⁊ signa magna in populo. intueamur q̄ q̄ntus sit glosus

iste signifer celestis militie/ ipe enim erat terror audaciū/ pfutator rebelliū/ pfortator debiliū/ ipse erat terribilis in aspectu/ insuperabilis in pflictu/ vtilis ⁊ amicabilis in conuictu/ Quarto debemus mīstrare vtiliter p patiētiam in aduersis. ij. Chor. vj/ In omnibus exhibeamus nosmetipsos sicut dei ministros in mlta patientia/ Debemus esse ministri in omnibus pspis scz ⁊ aduersis/ contra multos qui dño et amicis ꝓprijs tpe pspitatis obsecunt ⁊ ministrāt/ tpe vo aduersitatis ipsos negāt/ similes canibus qui ossa cū carnibus diligūt. rasa vo ⁊ arida contemnūt. illi non sūt amici psone ꝫ fortune/ Vñ Seneca mel muscę sequunt. lupi pdam. sic hec turba non hominē ꝫ fortunam/ vñ Eccle. vj. Est amicus socius mēse/ ⁊ non permanebit in die necessitatis/ Nos ergo in oībus pspis ⁊ aduersis exhibeamus nosmetipsos sicut dei ministros/ ⁊ hoc in multa patiētia/ Nos habemus libros et ꝛternos plenos de ꝓmendatione patientie/ ꝫ vtinaz vnū foliū vel vnā paginā vel saltē vnā lineam habere/ mus in corde/ vt sic possemus aīas nras possidere. Lu. xxj. In patientia vra possidebitis aīas vras. homo cāz bz ꝓtra mū dū/ ꝓtra carnē/ ꝓtra diabolū/ nec potest secure litigare nisi sit in sua possessione/ in q ponit p vsum patientie/ Melior enī est condictio possidētis/ ⁊ scisma multū valz sicut dicit Reinhardus/ beatus protho/ martir stephanus seipsum exhibuit sicut dei ministrū/ ministri enī dei. sunt sicut dicit glosa qui hominibus non adulant vt eis placeant/ contra multos qui in cōfessionibus suis et in suis ꝓmonib⁹ nō dicūt hominibus/ nisi q̄ eis placitū esse videt/ ⁊ ideo decipiūt ⁊ decipiunt. Isa. iij. populę meus qui beatū te dicūt ipsi te decipiunt/ ⁊ viā gressuum suoꝝ dissipāt. beatus stephanus seipsū exhibuit tanq̄ dei mīstrum/ qui non adulabatur hominibus in facie. Sed eos confundebat clara ⁊ rigida virtute/ Actu. vij. Dura ceruice ⁊ incircūcisis cordibus ⁊ auribus vos semp spiritui sancto restitistis/ ⁊ hoc faciebat in multa patientia/ patientiā sic describit beatus Gregorius est aliena mala equanimiter compati/ cōtra eum q̄z qui mala irrogat nullo dolore morderi. argumentuz validissimum est ꝙ beatū stephanū nullus dolor mordebat/ qui inter pressuras lapidum pro suis lapidatoribus exorabat/ plus compatiens inimicis suis. quā mēbris ꝓprijs/ Actuum septimo. ℣ Positis autem genubus orabat dicens. Domine ne statuas illis hoc peccatum. quia nesciūt quid faciūt/ ad positionem genuum fusum est oleum/ ⁊ tunc factum est oleuz effusum nomen suum ictibus lapidum/ fractum est alabastrum beati stephani. et tota domus ecclesie dei impleta est odore vngenti/ ⁊ factum est sicut vngentum in capite quod descendit in oram vestimēti eius (qui vestimētum seruauit) beati pauli. Ad cuius cōuersionem sicut credo oratio beati stephani efficaciter valuit/ Secūdo hortatur nos dominus ad imitatiōnē sui cum dicit/ me sequat/ Sciendum est ꝙ quatuor sunt genera hominū sequētium dominum/ Quidam secunt ipsum p viā latā/ quidā p viā artā/ quidā p viā duram/ quidaz p viā puram/ Quidā secunt dñm p viā latā obfuātie mādatoꝝ sicut faciunt boni seculares. Jo. viij. Qui sequitur me non ābulat in tenebris ꝫ habebit lumen vite/ Qui sequit me p viā latam obfuātie mādatoꝝ dei/ q̄ fūdāt in radice ⁊ mādato caritatis. De q̄ ps. c. xviij. Latū mādatū tuum nimis. talis non ābulat in tenebris/ qz bz lumē diuīe gīe directiū vie eius/ In ista via obfuātie mādatoꝝ dei. debemus cristū sequi ⁊ post ipm currere latitudīe cordis/ ps. c. xviij. viā mandatoꝝ tuoꝝ cucurri cū dilatasti cor meū. sed sunt aliqui homines qui hūt ita arida ruguria. i. corda/ ꝙ ibi non pūt intrare p amorē inimici/ cū tamē scriptū est. Diligite inimicos vestros. bñfacite his qui oderunt vos. Luce. vi/ Quidā enim sūt

puersiores/qui inueniunt ingrati amicis et bñfactoribus suis/ Mirabile est de cor dibo bũanis quã lata sunt ad vicia q̃z arta ad bona/si sic ambicios⁹ nõ replet̃ honoribo.si sit voluptuos⁹ non implet̃ delectatõibus.si sit auarus non implet̃ rebo tpalibo./Ad bona autẽ tam arida sunt/q̃ p̃ verũ amorem intrare non potest in eis nec inimicus nec amicus/non talis erat apostolus qui dicebat.ij.Chor.vi/Os nr̃m patet ad vos o corinthei cor nr̃m dilatatũ est.sic beatus stephanus dñm est secutus.Isa.lxi.Qui suscitauit ab oriente iustũ vocauit eũ vt sequeret̃ se.secutus est beatus stephan⁹ dñm.nõ a lõginquo sed ex vicino/Ipse enim mortẽ quã pro nobis saluator⁹ sustinuit.primus reddidit saluatori.et iõ lumen vite meruit asse qui.Ecclesiastes.xi/Dulce lumẽ et delectabile est oculis videre solẽ.btũs stephanus habuit delectatõem olei ex pietate/et cõpassione/primi/delectatõem mellis ex visione dei.Ihñ de eodem vase manabat oleũ cũ melle/oleũ pietatis.cũ melle iocunditatis/que est quesso in isto vase scilicet beato stephano olei/et mellis p̃mixta cõfusio/et in cõfusa p̃mixtio.Virgil si non miraris quõ bellator fortis sub vno eodẽ q̃z momẽto fugebat mel de petra.oleũq̃z de saxo durissimo/Scõdo sunt boni filij qui sequunt dñm p̃ viã artam voluntate pauptatis sicut boni regulares.Mathei .xix.Si vis pfectus esse vade et vende omnia que habes et da pauperibus/et sequere me/Duo notant̃ in verbo p̃posito.Primus est p̃ior⁹ dimissio/Scõm est christi imitatõ/Tria sunt genera hoim que solent sua relinquere/peregrini qui relictis supfluis.necessarijs in sua pegrinatõne sunt contenti/Nos ergo in hac vita quãdiu viuimus peregrini sum⁹.j.Pe.ij.Obsecro vos tanq̃z aduenas et peregrinos/et iõ relictis supfluis debemus esse cõtenti/q̃z nondum sumus ciues sed adhuc cerules.Hebre.xiij.Nõ habemus hic ciuitatẽ manentẽ sed futurã inquirim⁹.

Scõo solent relinquere imo p̃fcere sua nauigãtes mare in maris piculo cõstituti/mare mundus est p̃s.c.iij.Hoc mare magnũ et spacios⁹ illic reptilia quor⁹ nõ est numer⁹/Et vere pl'a sũt reptilia p̃ apertum terrenor⁹ q̃z volatilia p̃ celi veriũ supnor⁹/In hoc mari inueniunt̃ multa pericula/et qui nauigãt illud possunt enarrare illud.Eccles.xliij.Qui nauigat mare enarrat picula eius/Tercio solent dimittere ea cursores/pter premiũ agonis.j.Chor.ix.Omnis qui in agone cõtendit ab oñibo se abstinet/ab oñibo.s.impedimẽtis ad assequẽdum premiũ agonis/

Sciendũ est iuxta glo.q̃ in sacris scripturis de rebo nõ laudãdis similitudines assumunt̃.sicut de iniquo iudice qui viduã nolebat audire/et de illo qui nõ p̃pter amicicia sed tedio affectus surrexit/et comodauit panes petẽti/sic in isto loco non ludicra et organistica laudant̃/sed de reb⁹ nõ laudãdis laudãda similitudo sumit̃/sic ergo curamus vt cõprehendam⁹/Sequit̃ in predicta autoritate.et sequere me/videmus istos clericos qui prelatos sequũtur/obsequi vt aliqua bñficia assequant̃/et cũ assecuti fuerint modico tpe possidẽt q̃z morte p̃eniunt̃/ille ergo sequendus est cui⁹ bñficia nõ trãseũt sed p̃manet in vita.Eccle.xxiij.Magna gl'a est sequi dñm./lõgitudo enĩ dier⁹ in dextera eius/p̃ duratõem eternitatũ.et insinistra eius diuitie et gloria/p̃ dotes aie et corporis.Prouer.iij.Sic btũs stephanus dñm est secut⁹/Job.xxiij.Vestigia eius secut⁹ ẽ pes me⁹/viam ei⁹ custodiui et nõ declinaui ex ea.

Mota

Tercio sũt alij qui secunt̃ dñm p̃ viã durã abrenũciatõis p̃prie volũtatis/sicut facũt veri obedientes.et p̃cipue martires.Lu.viij.Si quis vult venire post me/abneget semetipm/et tollat crucẽ suã/et seq̃t̃ me/In ista auctoritate notat̃ tria/Primo notat̃ p̃mptitudo obedientie.cũ dr abneget semetipsum.Actuum nono.Dixit paul⁹ domine quid me vis facere/quasi diceret.paratus sum prompte obedire/

Secdo notaf asperitas regularis disciplíne cū dicit et tollet crucē suā. Galla. vi. Qui christi sunt carnē suam crucifixerūt .i. macerauerūt. dicit glo. pugnās scz cū vicijs et cōcupiscētijs. ibi dicit glo. nostre deuotioni pgruit vt qui dñm crucifixi passionē celebramus. repmendarū carnaliū voluptatū nobis crucē faciamus. In hac cruce semp in hac vita pendere debet cristianus. vt sit fixus clauis .i. pceptis iustície sicut christus clauis fuit fix⁹ in cruce. Tercio notaf cōformitas bone vite. cū dr. et sequaf me. Ephe. v. Estote imitatores dei sicut filij carissimi. et ambulate in dilectōe sicut xp̄us dilexit nos. et tradidit semetipm p nobis hostiā et oblatōez deo in odorem suauitatis. sic beatus stephanus dñm est secutus. Ipe em̄ nō solū pellem p pelle. sed etiaz carnē p carne. et ossa p ossibus reddidit. et cūcta que habebat p anima sua expādit. et seipm obtulit hostiam sanctā viuentē deo placentē in odorem suauitatis. Quarto sunt alij qui sequunf dñm p viam purā mūdicie siue castitatis. sicut faciūt cōtinētes et pcipue virgines. Apo. xiiij. Hi sunt qui cū mulieribus nō sunt coinquinati. virgines enim pmāserūt. et sequunf agnū quocūqz ierit. sequunf in illa ciuitate supna. q̄ non eget sole neqz luna vt luceāt in ea. Nā claritas dei ipam illuminat. et lucerna eius est agnus. cuius visio et assecutio est sūma beatitudo. Johannis. xvi. Hec est vita eterna vt cognoscāt te solū deū verū. et quem misisti iesum cristum. Ad quē nos pducat. Amē.

De sancto Johāne euāgelista.

Sermo. I

Rice ascende superi⁹. Luce. xiiij. Inter oēs affectiones amor est suauior. Inter oēs actōes amor est dignior. inter oīa loca supior est sublimior. In hoc beatus Johānes euangelista. In verbo ꝓposito cōmendaf a tribꝰ. Primo a familiari xp̄i vocatōe cū dicit amice. Secundo a curiali ascensiōe cū dicit ascende. Tercio a felici vite beate pceptōe. cū dicitur supius. Sunt aūt tria ex quibꝰ familiaritas xp̄i ad iohannem. et iohannis ad xp̄m specialiter declaratur. Primo ꝓpter mentis et corporis puritatē. Secdo ꝓpter specialē familiaritatē. Tercio ꝓpter singularē iohānis stabilitatē. et firmitatem.

Primo ergo vocaf amicus ꝓpter mētis et corporis puritatez. Prouer. xxij. Qui diligit cordis mūdiciā ꝓpter gratiā labiorū suoꝝ habebit amicū regē. btūs iohā. mundiciā cordis dilexit. Ipe enim virginitatē cordis et corporis obseruauit. et iō cristus sibi virgini matrē virginem cōmendauit. tūc cristus florem campi. et lilium cōuallium sociauit. Cañ. ij. Ego sum flos campi. et lilium cōuallium. Ego enī puratōis aduenerat. i. sepatōis cordis cristi a corpore militāte ecclesia. et ideo non fuit mirum si flores apparuerūt in terra nostra. Cañ. ij. Quia ergo beatus iohānes dilexit cordis mundiciam. ideo habuit qō sequif labioꝝ grāz. os enī loquif ꝓpter cordis habundantiā. et sicut afficit ita et loquif. et sic videmus q̄ affectiones hñt voces et locutōes sibi ꝓprias. sicut dolor hz voces gemebūdas. timor formidulosas. amor iocūdas. et gratulabūdas. sic et gratia habet gratiosas. cū ergo btūs iohānes in corde gratia dei repletus fuerit. non est mirū si diffusa est gratia in labijs eius. et ꝓpter istā labioꝝ gratiā amicū regem habere meruit. Johānis. vltio. Elidit petrus illū discipulū quem diligebat iesus sequentez qui et recubuit in cena supra pect⁹ eius et dixit ei. Dñe quis est qui tradet te. In ista auctoritate priuilegiū amoris beati iohānis a tribus describit. Primo ab interna caritate. cū dicit. discipulus quē diligebat iesus. Secūdo a magna familiaritate cū dicit. qui recubuit in cena dñi supra pect⁹ ei⁹. Tercio a cōfidentia et securitate. cū dicit dñe quis est qui te tradet. ceteris em̄ tñitibꝰ et non audientibus querere btūs iohānes

fidẽtior ceteris requisiuit dñm de suo tra
ditore. Non ergo frustra ⁊ sine causa iste
fidelis ꝓcurator ad curiã summi pontifi
cis. i. cristi accessit qui vltra ius cõmune
aliorꝫ ita priuilegiatus recessit. Secõdo vo
cat̃ brũs iohãnes amicus ꝓpter familia
ritatẽ specialem. Ecclesiastici. ix. Vinum
nouum amicus nouus veteraſcet ⁊ cum
suauitate bibe. Illud vinũ nouũ siue mu
stũ tres habet ꝓprietates. primo habet fer
uorẽ caloris. Secũdo fragrãtiam odoris
Tercio efficaciaꝫ inebriationis. Et ꝓpter
hoc beatus iohãnes potest vino nouo vel
musto comparari. Ipse enim habuit fer
uorẽ caloris ex dilectione. fragrãtiaꝫ odo
ris ex conuersatione. efficaciã inebriatio
nis in eruditione. Cã in manu eius fuit
calix domini vini meri plenus mixto. Ipe
em nobis ꝓpinauit vinũ merũ predican
do ⁊ scribendo de simplicitate diuinitatis
cristi. Johan. j. In principio erat verbum
et verbũ erat apud deum ⁊ deus erat ver
bũ. Ipse etiã nobis ꝓpinauit plenitudinẽ
vini mixti quantũ ad predicatõeꝫ vnio
nis et assumptõis nostre hũanitatis. Jo
hannis. j. Verbũ caro factũ est ⁊ habita
uit in nobis. Iste pũissimus euãgelista q̃si
liberalis anglicus vel normãdus fideles
cristi ad collatõem inuitauit. adeo ꝙ ipsos
nõ vino in quo est luxuria sed in quo ger
minat̃ corꝺis mũdicia inebriauit. Cã. v.
Comedite amici ⁊ bibite. et inebriamini
carissimi. ergo beatus iohannes vino no
uo siue musto comparat̃ vñ de ipso post
missionẽ spũssancti ⁊ similiter de aliis di
cebant iudei qm̃ musto pleni sunt. Actuũ
ij. q̃ sequit̃ veteraſcẽt ⁊ cũ suauitate bibes
illud. Vinũ vetus vltra mustuꝫ hꝫ tres
eminẽtes ꝓprietates. Est em̃ actu purius
aspectui pulcrius. olfactui suauius. sic bea
tus iohã. ex diuturna conuersatõe cũ cri
sto ⁊ ceteris apostolis fuit castitate puri
or. honestate pulchrior. odore bone fame
suauior. Gene. xxvij. Ecce odor filij mei
sicut odor agri pleni. cui benedixit domi
nus. Tercio beatus iohãnes dicit̃ amic?
ꝓpter singularẽ eius stabilitatẽ seu firmi
tatẽ. Eccleſi. vi. Si possides amicũ in tẽ
tatõne posside eum. multi sunt qui ami
cos habẽt sicut mobile ⁊ non sicut hꝛedi
tatẽ possidẽt. ⁊ si in tpe ꝓsperitatis ami
cũ se diligere dicãt. tamẽ in tempore ad
uersitatis nõ curãt. talis amicus cristi fu
it iudas proditor. quem dñs cum ceteris
ad apostolatũ vocauit. cui loculos ad cõ
munes expensas faciẽdas cõmisit. quem
etiã assumpsit in tantã familiaritatẽ ꝙ se
cum manũ in parapside intinxit. attamẽ
cum ipso in tempore necessitatis non per
mãsit. ⁊ qõ peius est ipsum tradidit. Ec
clesia. vi. est amicus socius mense ⁊ nõ ꝓ
manebit in die necessitatis. similiter tem
pore maioris tribulatõis cristi ceteri apo
stoli fuerũt amici vani. Ipsi enim eũ de
reliquerunt quãdo eum viderũt ad iudi
cari morti. secũdum ꝙ eis predixerat ille
qui nihil ignorat. Matth. xxvi. Omnes
vos scandalũ patiemini in me in ista no
cte. Scriptũ est enim ꝓcurã pastorem ⁊
dispergent̃ oues gregis. Sed beatus io
hãnes euãgelista fuit amic? verus. amic?
fixus. Ipse em̃ iuxta crucẽ cũ maria matre
eius stabat ceteris absentibus. Eccle. vi.
Si ꝓmanserit fixus erit tibi q̃ coequalis.
beatus iohannes fuit amicus qui iuxta
crucẽ domini stetit. fixus in gradu. fixus
in aspectu. fixus in affectu. ⁊ ideo iste ami
cus ꝙ ꝓmansit cum cristo fixus est. meri
to illi q̃si coequalis. non dixit equalis. ꝙ
infinito bono nihil potest equari. sed di
xit quasi coequalis. ꝙ eadẽ gloria modo
fruit̃ beatus iohãnes in vita beata p̃ par
ticipatõem. qua cristus fruit̃ p essentiam
et naturã. Secũdo cõmendat̃ beatus io
hãnes a curiali inuitatõe. cum dicit̃. ascẽ
de. Sciendũ est ergo ꝙ beatus iohãnes
euãgelista tripliciter ascẽdit. Primo em̃
ascendit per cognitõnem solide veritatis.
Secũdo p cõtemplatõem summe boni
tatis. Tercio per cõprehensionẽ eterne fe
licitatis. Primo ergo ascendit p cognitõ
nem solide veritatis. ps. xvij. Ascendit

sup̄ cherubin ꝙ volauit. volauit sup̄ pennas ventoꝝ. Nonne tibi videat̄ absurdum ꝙd dixi ꝙ beatus iohānes ascēdit sup̄ cherubin. ascenderunt enim ceteri apostoli qui fuerūt principales colūne ecclesie cristi. Ab ipsis enim angeli multa didicerunt maxime de his que p̄tinent ad misteriū incarnatōis. hoc est em̄ sacramētū abscōditū a seculis in deo qui oīa creauit. vt innotescat p̄incipibꝰ ꝙ potestatibꝰ in celestibus p̄ eternitatem multiformis sapiētie dei. beatus ergo iohannes sup̄ cherubin volauit p̄ cognitōem. ꝛsequit̄. ꝙ volauit sup̄ pennas ventoꝝ. Duo sunt venti in sacra scriptura vsitatissimi aquilo ꝙ auster Can̄. iiij. Surge aquilo ꝙ veni auster. p̄ aquilonē signat̄ status aduersitatis. p austrum. signat̄ status p̄speritatis. quilibet istoꝝ duoꝝ ventoꝝ habet pennas suas. Aquilo p̄o pennis habet difficultates tribulatōnū. auster vero p̄o pennis habet iocunditates p̄solacōnū. Beatus iohannes ascendit sup̄ vtrasq̄ pennas istoꝝ ventorum. qz ipse nec fuit p̄ difficultates tribulatōnū in aduersitate deiectus. nec fuit p̄ iocūditates cōsolatōnū in p̄speritate p tumorē erectus. Secōdo ascendit btūs iohānes per p̄templatōem summe bonitatis. Amos. ix. Qui edificat ascensiōem suam in celo ꝙ fasciculū suū sup̄ terram fūdauit. Beatus iohānes primo fasciculum mirre sup̄ terrā cordis sui fundauit. Ipse enim sibi ex obp̄probriis. ꝙ cōtumeliis. iniuriis et tormentis cristi fasciculum mirre ideſt amaritudinis sibi collegit. Can. j. Fasciculus mirre dilectus meus mihi inter vbera mea cōmorabit̄. quid aliud quā fasciculū sibi beatus iohānes collegit. quando sibi coniunctū carne. p̄iunctiōe mētis. cōiunctissimū familiaritate vidit insidiose se de p̄hensum. iniuriose dānatū. ignominose succensum. Certe ex istis fasciculū sibi collegit. ꝙ inter vbera. ī. in corde qd̄ est inter vbera collocauit. vñ dixit inter vbera mea cōmorabit̄. vñ bern. iohānes diues. o hospes liberalis quem in cordis tui hospicio posuisti. statim em̄ tua restituet tibi. Cant. iiij. Duo vbera tua sicut duo hinnuli capree gemelli. hinnulꝰ capree habz p̄spicacitatē in visu. agilitatem in saltu. in quo duo excellentia designant̄ que p̄o collatōe cristi inter vbera beati iohānis suis vberibꝰ rependunt̄. s. p̄spicacitas agnitionis. ꝙ sublimitas contemplatōis. ꝙ per hoc in celo ascensionem suam beatus iohānes edificauit. Homines diuites plura habētes domicilia siue mansiones. istud specialiter dicunt̄ habere qd̄ solent amplius diligere. habūdāti⁹ munire. libentius frequentare. scōm hoc sancti dicunt̄ ascensiōem suā edificare in celis. Istud enim edificium specialiter diligunt. illud specialiter sua merita premitt̄. tēdo muniūt. Ibi etiā p̄ sancta desideria frequentius vadunt. Matth. vi. Thesaurizate vobis in celo thesauros. parū curat sanct⁹ homo de ruina dom⁹ lutee in qua hospitat̄. qñ scit firmiter se iturum ad domū non manufactā. ꝛ eternam in celis. Tercio ascendit btūs iohānes p̄ cōprehensiōem eterne felicitatis. Can. vij. Ascendā in palmā et apprehendā fructū eius. p palmā significat̄ vita beata. palma enim dat̄ victoribus. sic vita beata dat̄ p̄ temptatōes ꝙ tribulatōes innocentibꝰ. Apo. ij. Vincenti dabo edere de ligno vite. qd̄ est in paradiso dei mei. Vidē ibi signās p̄ lignum vite qd̄ hic p̄ ascensiōem palme. fructus huius palme sunt dulces. delectabiles. imputribiles. dulces sunt. Can. ij. Sub vmbra illius quē desideraueram sedi. ꝙ fructus eius dulces gutturi meo. Ista palma in p̄senti⁹ vita vmbra nos refrigerat in tribulatōibꝰ p̄solādo. ꝛ in futura vita fructus eius dulcis erit. nos in auditis recreatōibus recreādo. Secōdo fructus huius palme sunt delectabiles. Prouer. iij. Primi et purissimi fructus eius. p̄mi dicunt̄ qz

magis placẽt puri dicunt qz pure ⁊ sine aliqua doloris admixtione delectãt. Tercio fructus huius palme sunt imputribiles. ps. j. Erit tanqz lignũ qd plantatum est secus decursus aquaz qd fructuz suũ dabit in tpe suo. Justus in vita beata dabit fructũ meritorum. ⁊ pro ipsis accipiet fructũ pmiorũ nec poterit sibi timere de putrefactione fructuũ suoz iustus in vita beata qñ non timebit de fluxu foliorum. subdit enim ⁊ folium eius non defluet. amãtissimus ergo dñi bea. io. euãgelista mõ in vita beata istos fructus imputribiles pcipit qz corpus ⁊ aiaz sine putrefactõne corruptionis seruauit. Tercio pmendat beatus ioban. a felici vite btẽ pceptõe. cũ dicit superius. Sciendum ergo qz triplex est superioritas. Prima est secũde deuotionis. Secũda est deuote orationis. Tercia iocũde pphetiõis. Quã ergo est secũde deuotõis. Josue. xv. Dixit filia caleph patri suo terrã arentẽ ⁊ australẽ dedisti mihi iuge ⁊ irriguã qui dedit ei irriguũ inferius ⁊ irriguũ superius. terra arẽs est corpus peccatoris. destitutũ fecũditate bũmectãtis deuotionis. p. c. xlij. Alia mea sicut terra sine aqua tibi. Sed ista terra dz australis ꝓpter expectationem peccatoris de grato aduẽtu sui saluatoris. Habacuc. iij. Deus ab austro veniet. sed post arentem terram ⁊ australẽ petit aiã irriguam ⁊ subdit qz dedit et pater irriguũ inferius ⁊ superius. Irriguũ inferius quantũ ad detestatõez peccatoz ⁊ ablutionẽ ipsoz p effusionẽ lacrimarũ ⁊ germinationẽ ⁊ pductionẽ bonorũ operũ. Hebre. vi. Terra sepe venientẽ supe bibens imbrẽ ⁊ germinans herbã oportunã illis a quibus colit accipit bñdictionẽ a dño. dedit etiã illi irriguũ superius p desideriũ ⁊ deuotionez supnorũ bonorũ. hec est terra cui intendit dñs multiplicare habũdantiam bonorũ ps. lxiij. Visitasti terrã ⁊ inebriasti eam. multiplicasti locupletare eã. sm hoc beat? ioha. euãgelista a dño fuit visitatus p dignationẽ siue vocationis. inebriatus ab vbertate domus sue felicitatis ⁊ locupletatus ex dotibus anime. ⁊ sicut quidã credũt ex dotibꝫ corporis. Quidã enim credũt qz non solũ in aia ꝫ etiã in corpore felicitate dotatus sit. Nam in monumẽto eius non corpus ꝫ solũ mãna inuentum fuit. Nec mirũ si dñs specialissimo suo voluit concedere qd in morte sua multis aliis dignatus est dare. Matth. xxvij. Multa corpora sanctoz que dormierãt resurrexerũt ⁊ exeũtes de monumẽtis post resurrectionẽ eius venerunt in sanctã ciuitatẽ et apparuerũt mlte. Secũda est deuote oratõis Actu. x. Ascẽdit petr? in superiora domus vt oraret. que habet duo domicilia vel in vno domicilio duo habitacula vnũ inferius ⁊ aliud superius. habitaculũ inferi? est administratio tpaliũ rerum. in quibꝫ est magnus tumultus. ideo in istis multũ oratio ⁊ orationis deuotio pturbat. ⁊ ideo ascẽdere debemus ad habitaculũ superi? In isto est desideriũ quietũ ⁊ dulcis apperitus ex consideratione supnoz bonoz In isto habitaculo tanqz in supiori solario debemus ascẽdere. ⁊ in ãbiguitatibus et etiam anxietatib? nris ad dñm oculos nros erigere. ij. Paralip. xx. Cũ ignoram? quid agere debeam? hoc solũ habem? residui vt oculos nros dirigamus ad te dñe. Ideo btus io. apls ⁊ euãgelista oculos erexit qui irreuerberata acie solẽ iustitie pspexit ⁊ mõ lõge clarius pspiciendo reuelata facie ꝓgnoscit. Tercia est iocunditas ꝓphẽtiõis. Ezechiel. xlj. Latꝰ erat tẽplũ in supioribus. ⁊ sic de inferioribus ascendebat ad supiora. tẽplũ est ecclesia hoc tẽplũ in inferiori pte. i. in eccia militãte est strict? in supiori pte ẽ lat?. Sz nõ est nobis desperandum qz ab inferioribus ad supiora ẽ ascẽsus. qz p merita ecclesie militãtis. quenim? ad pmia ecclie triumphãtis. vbi nõ est solũmõ ignis. sz immẽsus ignis caritatis ⁊ felicitatis. q̃ in ptia pcipue in caritate psistit. ad Eph. iij. In caritate radicati ⁊ fũdati vt possitis ꝓprehẽdere cũ oĩbꝫ sãctis. q̃ sit latitudo ⁊ sub-

limitas lōgitudo ꝛ pfūdū. Istud totum beatus io-euāgelista familiarissimus dñi mō ꝓpbēdit. Ipse em̄ mō scit supeminentē sciēie caritatē cristi/ ꝛ implet in omnē plenitudinē habūdātie vbertatū domus dei/ cuius plenitudinis ptices nos efficere dignet. ac

De sancto Johā. euan. Sermo. II

Ecce seruus meus intelliget ꝛ exaltabit ꝛ eleuabit ꝛ sublimus erit valde. Isa. lij. Creator aiam rōnalem ad imaginē ꝛ similitudinē suā formauit/ ꝛ ipsam triplici potētia decorauit/ scz rationali q̄ est respectu veri/ irascibili q̄ est respectu ardui/ ꝛ ꝓcupiscibili q̄ est respectu boni/ sm hoc btūs io-hā. euāgelista a tribꝰ in ꝝbo ꝓposito ꝓmēdat. Primo em̄ dr illustratus lumīe prime veritatis/ qđ ptinet ad potētiā rationalē. qđ notat cū dicit Ecce seruus meus intelliget. Secdo dicit sublenatus in culmīe celse maiestatis/ qđ ptinet ad irascibilē cū dicit exaltabit ꝛ eleuabit. Tercio dicit abstractus ꝛ illectus dulcedine summe bonitatis quod ptinet ad ꝓcupiscibilē. cū dicit ꝛ sublimus erit valde. Quātū ad primū dicit. Ecce seruus meus intelliget. Sciendū aūt q̄ ad ꝓpletā intelligētiā tria requirunt. Primo em̄ requirit māsueta būilitas ex infirmitate humana. Secdo fida securitas ex largitate diuina. Tercio infusa claritas. ex irradiatōne supna. Primo ergo ad intelligentiā requirit mansueta humilitas ex infirmitate būana. Eccle. v. Esto māsuetus ad audiēdū ꝝbū dei vt intelligas et cū sapīa ꝓferas responsum verū. bonus scolaris ꝛ similiter oēs fideles cristi debēt esse sicut asini dñici/ qui illud qđ eis imponit patienter recipiūt ꝛ ꝓ suis viribus libēter ferūt. Isa. j. Cognouit bos possessorē suū ꝛ asin⁹ ꝓsepe dñi sui. scola et ecclesia nihil aliud sunt q̄z dñica presepia. Nā in scol' ꝝbū dīnū/ qđ ē pabulū vitale aie boni scolaris ꝓponit ꝛ audit/ istud pabulū etiā fidelibus in ecclesijs ꝑdicādo ministrat/ qui ergo ab istis presepijs recedunt vacui. in solentiores asellis/ ꝛ stolidiores esse sunt asinis. Hoies mare nauigātes libenter se cōmittūt deducēdos ab illis nautis de quib⁹ audierūt q̄ alios frequēter adduxerūt ad portū salutis/ sin hoc ꝛ libēter audire debemus diuinū verbū. qz nos ꝓducit ad salutarē portū. Jaco. j. In māsuetudine suscipite insitū ꝝbū qđ saluare potest aias vrās/ ꝓpter hoc esto māsuetus ad audiendū ꝝbū dei/ ꝛ hoc vt intelligas/ audire em̄ ꝛ legere sine intelligere est negligere/ si vis ergo intelligere ꝝbū diuinū nō facies de corde tuo cānalem sz conchā/ Cānalis aq̄m recipit ꝛ statim reiect. Sed concha receptā aq̄m custodit Noli ergo facere de corde tuo cānalē ꝓ sola veritatis auditōem ꝛ nudā speculatōnē/ sed fac de eo frequētem meditatōez et firmā retētōez. Prouer. iij. Fili mi ne obliuiscaris legis mee ꝛ ꝑcepta mea cor tuū custodiat. Sequit. et cū sapientia ꝓferes responsū verū/ cor vanū nō ꝑt dare respōsū solidū neq̄ verū. Nā vanitas nō ꝑt esse alicuius solidi materia siue cā/ Et fundamo em̄ totius mūdi nō posset vna solida turris edificari. ꝛ certe vani sūt oēs hoies in quib⁹ nō subest scia dei. Sap. iij. Etī si vos audiatis istos iocularatores/ loqntes et histriones. nūq̄ vnū solū ꝝbū audietis ex ore ipōz. vñ si hoies sc̄lares ꝝba talium appellāt recreatōes/ ipsa nugas dñt appellare viri religiosi ꝛ ꝓne. Sap. ij. Tāq̄ nugaces estimati sum⁹ ab illo/ qz ergo beatus io. euā. ꝝba saluatoris cū oi māsuetudīe ꝛ humilitate audiuit ꝛ intellexit/ iō merito eccl'az gubernauit. Prouer. j. Intelligēs gubernacula possidebit/ ꝛ hoc nō sibi nec sue infirmitati sz dei glie attribuit/ qđ dñt facere viri iusti. ps. c. xiij. Non nobis dñe nō nobis sz nomi tuo da glaz Secdo ad ꝓpletā intelligētiā requirit fida securitas ex largitate diuina. Sap. iij. Qui ꝓfidūt in illū intelligēt veritatē ꝛ fideles in dilectōe acquiescent illi. In dño

debemus ꝓfidere ⁊ totū cogitatū nostrū in illū iactare. Ipse eīm est fōs lumīs qui lumen intelligentie ⁊ ꝑt ⁊ vult nobis dare. Jacobi.j. Omne datū optimū ⁊ omē donū pfectū de sursū est descēdēs a patre luminū. Nos in cordib nostris studēdo et meditādo lumē intelligētie mēdicam⁹ Nos etiā a predicatoribꝫ ⁊ doctoribꝫ illud lumē intelligentie flagitamus. ⁊ merito quidē. Nā ipsi sūt mīstri ⁊ elemosinarij dispensatores verbi diuini. Nos ergo cū ab ipsis tāqꝫ a riuulis aliquā stillā intelligentie degustauerimus. būiliter ꝑdeuotā orōem recurramus. ipse enī est qui larga manu ꝓsueuit distribuere petentibus se⁊ nō improperare. Jaco.j. Si quis vestrū īdiget sapīa postulet a deo. qui dat oīb affluēter ⁊ nō improperat. ꝓpter qđ dr qui ꝓfidūt in illū intelligent veritatē

Sequit. ⁊ fideles in dilectōe acquiescent illi ⁊ bñ ꝓiūgunt ista duo scz intelligentia veritatis siue ꝓgnitio ⁊ dilectio. qz cognitio sine dilectōe erat. bñ ergo inuicez sūt ꝓiūcte iste due sorores germane. Nā ꝓgnitio est dilectōis directiua. dilectio est elationis repressiua. btūs ergo iohan. euan. istas duas sorores in corde suo sibi matrimonialiter ꝓiūxit. qz dilectio in seipo oēm elatōem repressit. ⁊ cognitō aberore deuio recessit. Tercio requirit ad ꝑplerā intelligētiā infūsa claritas exinanitiōe diuina. ps. c.xviij. Declaratio sermonū tuoꝝ illūinet ⁊ intellectū dat puusis. bñ dicit declaratio ꝟmonū tuoꝝ illūinat. qz ꝟmōes diuini debēt clare ⁊ lucide predicari. ad hoc qꝫ ab ipsis possimus illuminari. vos scitis qꝫ lucerna abscōdita sub modio nō lucet. res inuoluta nō apparet. ꝓra multos q cū predicare⁊ populū dñi erudire ꝑnt nolunt. ß lucernā dñi sub modio abscōdūt. Sunt etiā alij qui legētes ⁊ disputātes sapīam dei sub sermonū obscuritate inuoluūt. Job.xxviij. Quis est iste inuoluēs sentēias ꝟmonibus impitijs. clara est ⁊ q nūqꝫ marcescet sapīa dei. Sapi.vj. Et iō clare ⁊ lucide debet predicari. ⁊ sic declaratio sermonuꝫ tuoꝝ illūinat. et intellectum dat puulis. paruuli sunt būiles spū. vel pauꝑes pane. vbi dei esurientes ⁊ desiderātes. talis pauꝑ erat dauid qui dixit. ps.c.xviij. Cō cupiuit aīa mea desiderare iustificatōes tuas in oī tpe. ß cū ꝓcupiscentia sapīe nihil aliud sit qm desiderū. ꝛe cū dixit cōcupiuit desiderare subiūxit iustificatōes tuas in oī tpe. rō huius est qz multi sunt q sapīaz dei ꝓcupiscūnt in affectu. qui non desiderant cum effectu. multi enim sunt qui multum affectāt habere sapientiam ß refugiūt labozē ꝓ quē puenit ad illā. tales sunt siles catis qui libenter pisces comederēt. sz ad piscādū illos nō se libenter in aqm ımergerēt. bñ vellēt sapiētiā brē in diuitijs ⁊ delicijs ⁊ recreatōib ⁊ ocys venātes lepozes in aquis. ⁊ q̄rētes pisces in siluis. fatui sūt. qz nō inueniūt in illis locis. sic nec sapiētia eligit sibi lectū in thalamo pleno diuitijs. ⁊ delicijs. Job.xxviij. Sapīa vbi inuenit. ⁊ quis est loc⁹ intelligētie. Et rndet. ꝙ nō inuenit in terra suauiter viuētiū. vñ btūs io. euā. nō inuenit sapīaz ⁊ itelligētiā in regali ꝓuinio. sz apocalipsim vidit in pathmos insula religatus exilio. Scdo dr io. euā. subleuat⁹ in culmine celse maiestatis cū dr exaltabit ⁊ eleuabit. Sciendū est ergo ꝙ btūs io. fuit exaltat⁹ tripliciter. Primo in ꝓgnitōne agendoꝝ. Scdo in executione cognitoꝝ. Tercio in adeptione ꝑmioꝝ. Primo ergo fuit exaltat⁹ in ꝓgnitōe agēdoꝝ. Eccle.xj. Sapiētia būiliabit exaltrabit caput illi⁹ et in medio magnatoꝝ ꝓsedere illū faciet bñ cōiūgit ista duo sapiētiā ⁊ būilitatē. qz sic̄ ego video ꝙ mūdicia pluuiaꝝ. primo mōtes infūdit. ⁊ postmodū mōtib siccis remanētib ad valles descēdit. sz in multis ingenio naturali pollētib⁹ sapiētia dei nō remanet. sz descendens ad corda būiliū tāqꝫ valles ipsos replet. būilitas eīm vas cōcauū diuine sapientie susceptiuuz Math.xi. Abscondisti hec a sapientib⁹ ⁊ prudentibus. scz secreta sapientie dei ⁊ re

uelasti ea puulis.i. hūilibus cōcaritatez suoz̄ exhibentibus ad receptionē aq̄ sapiētie salutaris. Ista sapiētia caput idest mentē hūiliat beati io. exaltauit. Eccles. xv. Exaltabit illum apud p̄rimos suos. Ista etiaz sapiētia hūilis ipsū in medio magnatoz̄ considere fecit/iustū est vt do ctoz̄ib⁹ inter magnos dē honorabil' loc⁹ Eccle. x. In medio fratrum rector illoz̄/t in honore q̄ timēt deū erūt in oculis illius/ et sic recte fuit bea. io. in ecclesia dei exal tatus. p̄s. c. vi. Exaltēt eū in ecclesia ple bis/t in cathedra senioz̄ laudent eū/ Secūdo fuit exaltatus bea. io. p̄ executionez cognitoz̄. p̄s. c. xvij. Dextera dñi exalta uit me dextera dñi fecit ℣tutem/q̄ homo exaltet istud p ℣tutē dñi p̄dicit q̄ in dextera dñi designat/ Sciendū est q̄ quidam sunt homines qui iacēt in lectulo concu piscētie carnalis. quidā sunt qui sedēt ad mensam mūdane cupiditatis/quidā sūt qui sunt parati ad opera sancte actionis. ℣/ De primis qui iacent in lectulo concupi scētie carnalis. ij. Pe. ij. Canis reuersus ad suū vomitū/t sus lota in volutabro lu ti. Vultū deberet esse verecundū homini/ qui scōm sniaz sacre scripture q̄ non mē tit vocat canis ad vomitū rediens/p reci diuationē vel peccati reiteratione/t sus lo ta in volutabro luti p̄ immūdicie carna lis sordidatione/ Sodi sedent ad mensā mūdane cupiditatis Mathei. xxi. Eiecit ementes/t vendentes de templo/t mensas nūmulatioz̄ euertit/qđ multū est con tra p̄ncipes/t magis abbates/q̄ hūt tpa lem iurisdictionem. qui cū possent t debe rent vsurarios expellere de terra sua non expellunt/immo accepta pecunia in terra sua ipsos defendūt/tanq̄z hoīes miseri t excecati qui festucā vident in oculis alte rius. trabem aūt in p̄prijs non cognoscūt oculis. audiunt sentētiā apostoli. ad Ro. j. Qui talia agūt digni sūt morte/istud bn̄ concedūt ad dānationē alienā. audi ant quid sequit ad dānationē p̄priā/sub iungit statim. Non solū qui faciunt ea sz etiā qui consentiunt facientibus/ Terci/ stāt prompti t parati ad exercitium bone operationis. Talis fuit bea. io. euange. qui potuit dicere dextera dñi exaltauit me. Isa. ij. Sicut exaltant celi a terra sic exal tant vie mee a vijs vestris/vie enim ve stre pollute sunt t lutosa q̄ntū ad luxurio sos/vie vestre spinose sunt q̄ntū ad cupi dos t auaros/ab istis exaltate sūt vie mee q̄ mūde sunt p castitatē q̄ euitat offēdi culoz̄ ruinā sic ergo potuit dicere dextera dñi exaltabit me. Sequit. dextera dñi fecit ℣tutem. Hā vltra exaltationē gratie dei requirit ℣tus bone operationis. Sunt enim multi qui p̄positū bonū concipiunt/ et q̄i crudeles mares in corde p̄prio p̄tuz conceptū extinguunt/ nec in lucē bone o/ perationis p̄ducūt. Isa. xxxvij. Generūt filij vsq̄z ad p̄tum/t ℣tus non est parien di/dñs beato iohāni euā. concessit bonuz p̄positū conceptū in lucem sancte t labo riose opatōis p̄ducere. j. Cho. xv. Grā ei in me vacua non fuit sed habundantius oībus illis laborauit/ Tercio fuit exaltatus bea. io. in adeptione p̄miorū. ij. Macha. v. In magna dñi reconciliatione cū sū/ ma gloria exaltabit. bea. io. euā. fuit ma gnus reconciliator dñi/q̄ multos predi catores tpe iracundie dño reconciliauit. Ecclesiastes. xliij. In tpe iracūdie facta est reconciliatio/audi qđ sequit in summa gloria exaltabit/ Ista summa gloria. Isa. xxxv. Describit/ vbi dicit exultabit soli tudo t florebit q̄i liliū. germinās germi nabit exultabit letabunda t laudās. glo ria libani data ē ei. vbi sufficiēter describit sūma gl'a bea. io. Ipse enī fuit solitu/ do p̄secretū contēplationis/ Ipse floruit q̄i lilium p̄ mundiciā continentie ℣ginā/ lis. Ipse germinauit p̄ boni p̄positi con ceptionē/aīa etiā ipsius exultauit letabū da t laudans p̄ bonoz̄ operū multiplica tōem/ex quibz viri sancti in cōsciētia hūt leticiā t exaltatōez/ista oīa p̄tinēt ad me ritū Audi qđ sequit. Gloria libani data est ei. istud p̄tinet ad premium/libanus

em interpretat candidatio/mō eius pre/
miū consistit in cōsortio angelorū mūdi/
cia virginū sup flores campi/ lilia cōualli
um cādentiū/ Tercio dr bea. io. abstract?
et illectus dulcedine sūme bonitatis. qđ
pinet ad ꝓcupiscibilē cū dicit sublimis
erit valde/ Sciendū ergo q sublimitas
eius in tribꝫ ꝓsistit/ Primo in mundicia
castitatis/ Secūdo in affluētia claritatis
/ Tercio in abundātia felicitatis/ Primo
ergo eius sublimitas ꝓsistit in mundicia
castitatis. ij. Chor. iiij. Habem? thesau/
rum istū in vasis fictilibꝫ vt sublimitas
sit virtutis dei/ non ex nobis/ thesaurus
quem habemus in vasis fictilibus est the
saurus castitatis/ Et qr vasa fictilia sunt/
cum magna obseruātia debent custodiri.
vñ dñt claudi/ firmari/ sic etiā/ hostia/
fenestre sensuū exteriorū ne intrent latrun
culi ꝓcupiscētie malorū/ ꝓ ipas introdu/
cātur magni latrones sensuū/ oꝑm per/
uersor/ sic de predemur/ thesaurū incō
pabilem amittamus/ vas fictile lōgo tē/
pore custodit sanū si exterius nunq̄ im/
pet/ pter hoc bea. io. in vase fictili thesau
rum castitatis custodiuit/ qr sensus suos
ab incursionibꝫ/ collisionibꝫ/ euagatōi
bꝫ exteriorū q̄tū potuit elongauit/ ℔ hoc
sicut sequit fuit diuine virtutis dei/ non
ex nobis/ qr q libīes cōtinentiā vel virgini
tatē seruāt totū debent attribuere diuine
bonitati/ Sapie. viij. Nō possum esse cō
tinēs nisi deus det/ hoc ipsum erat sum
ma sapiētia scire cui? esset hoc donū/ Se/
cūdo cōsistit sublimitas beati io. in affl
entia claritatis. Gene. vij. Aque leuaue/
rūt archā in sublime a terra/ ꝑ q̄s designa
tur claritas sapie diuine/ qr diuina sapi/
entia est clara nō turbida/ nec ꝑ admixti/
onē falsitatis lutosa/ Verito ergo ab aq̄
sapientie dei fuit archa leuata in subli/
mi/ archa fuit bea. io. euā. in seipso ꝓtinēs
tabulas/ veteris/ noui testamēti. virgaz
correctōis. māna incorruptōis/ iō vt di
ri ista archa leuata in sublimi fuit. Isaie
xly. Viri sublimes ad te transibunt/ tui
erūt/ inter ceteros sublimes debuit esse be
atus io. euā. de sublimioribꝫ/ qr dñi amā
tissimus/ Iste sublimus ad dñm trāsiuit.
qr eius obitus nō mors sz trāsitus debuit
dici/ tūc cū siue q̄n in pīnti vita/ siue q̄n in
futura accessit ad saluatorē/ ei? accessꝰ fu/
it transitus de tenebris ad lucem/ de vitā
ad mortē/ de mūdo ad patrem/ sublimes
tui ad te transibunt. sequitur. et tui erūt
Quid inter cristū/ beatū io. eius disci/
pulū posse esse meū/ tuū pinens ad ꝓ/
prietatis diuersitatē cū nihil inter eos es
set diuisū quātū ad aiaꝝ vnitatē/ Tercio
cōsistit sublimitas bea. io. in abundantia
premiorū. Job. xl. Circūda tibi decorez. et
in sublimi erigere/ esto gloriosus/ speci/
osis induere vestibꝫ/ bea. io. hac die trā/
situs/ natalis sui decorē sibi circundedit/
q̄n cristus ipm lūie sicut vestimēto vesti/
uit/ in sublime etiaz erectus q̄n hodierna
die ad celos ascēdit/ hac die etiā gloriosus
fuit qr ipm hodie dñs quantū ad stolam
anime glē/ honore corona uit/ preciosis
etiā vestibꝫ indutus fuit/ qr ꝑm q̄ a mul/
tis credit non solū in aīa sz in corpore ad
cristuz prexit/ ꝑm qđ legit q̄ in sepulcro
ei? nihil nisi māna inuentū fuit/ si aūt di
cat ab alijs q̄ nō surrexit in corpore/ sz tm̄
ascendit in aīa/ videt nobis q̄ sibi videat
mō in gloria satis secura posteriorū futu
re glorie in corpore/ in vbo certa ꝓgnitio.
Ad quā glām nos ꝓducere dignet. ꝛc

De Innocen. Sermo. I

Innocentes et
recti adhesērūt mihi. ps. xxiiij
Ad hoc q̄ de hac valle mise/
rie ascendat ad mōtē glē tria
requiruntur/ Primū est declinatio culpe.
/ Scōm est adeptio grē/ Tercium est ꝓtinua
tio in vtroq̄/ ꝑm hoc in vbo ꝓposito nota
tur tria/ Primū est declinatio peccatorū.
qđ notat cū dr innocētes/ Scōm est exe/
cutio bonorū oꝑm qđ notat cū dr recti.
/ Tercium ē ꝓformatio voluntatū nrāꝝ diuīe

i nq̄

volũtati ad sũmũ ⁊ incõmutabile bonũ/ qđ notaf cũ dr adheserũt mihi. felix ho/mo qui innocens est in seipso/rectus pri/mo/adherens deo/quantũ ad primũ er/go dicif innocẽtes. Sciendũ est ergo q̃ triplex est innocentia/ Prima est mũdi/cie cordis/ Scda bone opationis/ Tercia diuturnitatis ⁊ pseuerãtie finalis/ Pri/ma ergo est innocẽtia mũdicie cordis. ps. c. Per ambulabã in innocentia cordis mei in medio domus mee/ hoies qui de/ambulant cã recreatõnis non eligũt loca lutosa nec spinosa/ sed delectabilia ⁊ ame/na/ peccatores si pambulãt in medio cor/dis sui nõ inueniũt ibi materiã recreatõ/nis sed afflictionis/ ibi em̃ inueniũt loca sa/xosa p obstinatõem odij ⁊ rancoris/ ibi inueniũt loca spinosa p multiplicẽ pun/ctionẽ mũdane cupiditatis/ ibi inueniũt loca lutosa p immũdiciã cõcupiscẽtie car/nalis/ inueniũt etiaz ibi vias lubricas ad casum frequẽtis recidiuatõis/. Treno. .iij. Lubricauerũt vestigia nostra in itine/re plateartũ nostrarũ/ sed illi qui sunt mũ/do corde bñ pñt pabulare in medio cor/dis sui/ Ibi inueniũt materiã iocũdã re/creationis/ ibi em̃ sunt prata virentia/ ibi sunt arua fructifera/ ibi inueniunt rosarũ florez/ quantũ ad decorẽ vel pulcritudinẽ caritatis/ ibi inueniuntur lilia q̃llium p candorẽ humilis castitatis/ ibi inueni/unt flores cãporz quantũ ad odorẽ sancte cõuersatõis ⁊ lucide operatõis/ in his nõ solũ bñs ista recreaf. sed etiam dominus qui inter lilia pascif talibꝫ delectaf. Can. .ij. Dilectus meus mihi ⁊ ego illi/ qui pa/scif inter lilia/ talis ergo potest pambula/ri in innocẽtia cordis sui/ vt habeat mate/riam iocunde recreatõis. ⁊ hoc in medio domus sue/ dom⁹ iusti est ecclesia que est vniuersale rãte cõgregatõnis/ qđ reperif in quolibet suo singulari/ Ecclesia enim est q̃i quedã materfamilias bñs multos filios ⁊ multas filias/ aquoz quolibet si/ quaraf vbi est dom⁹ tua/ sicut q̃libꝫ a pue/ris queritur. vere ⁊ catholice potest dicere/ hec domus mea demõstrata ecclesia. Ec/clesia. ij. Appropiate ad me indocti/ ⁊ con/gregate vos in domũ disciplinę. In ista domo disciplne innocẽtes cristi hodie sũt inuẽti/ ⁊ in illa dure verberati/ qz iussu he/rodis sunt infidelũ gladijs trucidati/ in/nocentes em̃ p cristo infantes occisi sunt/ lactãtes ab iniquo rege interfecti sunt. Iz hoc ad bonũ ipsoz/ qz hodie in domũ nõ luteam nec manufactaz sed eternã intra/ uerũt. ij. Tho. v. Edificatõem ex deo ha/bemus/ domũ non manufactã sed eternaz in celis. Huius figura pcessit. Hester. iij vbi dicif q̃ Aman voluit interficere tota/ natõem iudeoz/ vt cum illis interficeret mardocheũ/ sic herodes a bimatu ⁊ infra fecit interfici multitudinẽ infantium ⁊ la/crantiũ/ vt cũ illis iuterficeret cristũ/ Iz mentita est iniquitas/ qz cristũ nec inue/nit nec occidit/ Scda est innocentia bone operatõis. Job. xxij. Saluabif innocens/ saluabif aũt mundicia manuũ suarz/ In/nocens dr/ qui nec nocet sibi nec alteri/ ho/mo em̃ q̃ nocet sibi iniquitatẽ diligẽ/do. ps. x. Qui diligit iniquitatẽ odit aiaz suã/ Q̃ nocet alteri p primũ circũueni/endo seu seducẽdo/ Job. xxvi. Simula/tores ⁊ callidi p uocãt irã dei/ ⁊ sequif q̃ morief in tempestate aĩa eoz/ Simulatores/ sunt/ qui palliatã sanctitatẽ habẽt oñdũt. Callidi sunt/ qui latentẽ iniquitatẽ inte/rius abscondũt. et qz tales dolosi sunt in/ dignatõem diuinã ⁊ eius odiũ incurrũt. ps. xxxv. Dolose egit in cõspectu eius vt innemaf iniquitas eius ad odiũ/ isti sunt vulpes de quibus dr. Can. ij. Capite no/bis vulpes paulas/ q̃ demoliunt vineas. Hypocrite dicunt vulpes paule nõ malicia Iz subtilitate/ Sunt em̃ ad modũ vulpiuz duo foramina in subterraneis/ vnũ p qđ ingredi nt/ aliud p qđ egrediũt/ foramẽ/ p qđ ingrediunt hmõi vulpes/ i. ipocrite

est palliatio exteriozis sanctitatis / p quā ingrediūr in familiaritatē pncipuz siue prelatozū / fozamen per quod egrediuntur / est assecutio intente vtilitatis hoc est prebende vel alicuius beneficij / quibus obtēti de ipsis non curāt. sed ipsos relinquūt / sed ista duo fozamia palliate sanctitatis in die iudicij obdurabit / qñ palliū simulate sanctitatis ab ipsis ammouebitur / r eozum turpitudines nudabunt. fozamen assecute vtilitatis dñi? obdurabit / qñ do assecutio intente vtilitatis in penaz iebenne ignis mutabitur / qñ ligatis manibus r pedibus in tenebras exteriozes pcientur. ¶ Vat. xxij. Sed punitis istis simulatoribus innocens saluabit in innocētia manuū suarū. Nō em sufficit adultis q eozū anime sint gratia r virtutibus decozate / nisi p tempoze r loco sequantur operatōes munde et laboriose / j. Ebo. xv. Grā dei sum id qd sum / Ecce decoz gratie r virtutū / sed in hoc non steuit sed subiunxit / r gratia eius in me vacua non fuit sed habūdantius omnibus his laborauit ecce executō laborioso?um operū / qui em decozauit coz mūdicia manus / dedit / pter laborioſa opa. Sed dices mihi / quid spectat ad istos sanctos innocētes de quibus loqueris / qui nō venerūt ad tpus laborādi / qua ratione ergo spectat eis ingressus in regnum dei. Respondeo q sicut puuli baptisati merito cristi p lauacrum regenerationis ac renouationis spiritus sancti decedentes / statim euolant in celum / sicisti baptisati baptismo sāguinis ad celestia suo sanguine volant. Tercio est p / seuerantia finalis innocentie. Job viceſimo secūdo. Donec deficiam non recedaz ab innocētia mea / iustificatōnem meam quam cepi tenere non deseram. homo ab innocentia sua recedit. castrum fortez bene munituz dimittit / r inermem gladijs inimicozum spiritualibus se opponit / nl' tum esset fatuus qui haberet forte castruz de quo certus esset qui si posset bene illud custodire / q ipse per custodiam castri posset ad regnum peruenire si id dimitteret / vel si id propria voluntate destrueret / sed hoc planum est q in innocentia cum magna diligentia est seruanda. Ipsa enim est introitus in regnum celozum meritoria causa / et sicut innocentia est seruanda ita iustificatio est patienter r perseueranter tenenda / anime enim iustificatio vel sanctificatō nihil aliud est q3 littera caractere sigillata / per quam deferēti aperitur introitus ad regna celestia / bis litteris munitis r ideo regio caractere insigniti hodie intrauerunt in regnum celozum innocentes noui milites cristi / vbi cum cristo letantur et letabuntur in seculum seculi / ipsi modo ibi cytarede dominici / laudantes dominum in cythāris suis. Apocalipsis decimoquarto. Et vocem quam audiui sicut voces cytharedozum cythare?antium in cythāris suis / ipsi ibi modo sunt sicut sunt philomene cristi / cantantes vocibus pergentes altisonis dulcisonis canticum nouum ante sedem dei.

Apocalipsis decimoquarto. Cantabant quasi canticum nouum ante sedem dei et ante quatuoz animalia et seniozes / et nemo poterat dicere canticum nouum nisi illa centum quadraginta quatuoz milia qui empti sunt de terra / Istud plane de innocentibus dicitur. Secūdo q de hac valle miserie ad statum glozie ascēdatur requiritur executio operum. et hoc notatur cum dicitur. et recti adbeserunt mihi / Sciendum est ergo q triplex est rectitudo. Est enim sancte affectionis / erecte intentionis / bone operatōnis. Prima ergo rectitudo est sancte affectionis. Canticozum primo. Recti diligunt te. Illi recti dicuntur / qui caritate que excellentioz via inter ceteras virtutes dicitur ad dominum eriguntur / quia sicut virtutes erigunt superius. Ita eodem modo vicia

inclinat ⁊ reflectant inferius. Luce.xiij. Legit q̄ in sinagoga erat mulier que habebat spūm infirmitatis.xviij.ānis/⁊ erat inclinata nec omnino poterat sursum respicere/quā dñs impolita manu curauit/ et cōfestim est erecta ⁊ deum glorificauit/ In ista muliere signat ala misera.pccōrū pondere incuruata/z notabile est.q̄ dr q̄ habebat spūm infirmitatis.xviij.ānis.q̄ peccatores frequenter trāsgrediunt obseruātiā decē mandator negligūt doctrinaz quatuor euāgeliorꝝ.ptemnūt decorē quatuor cardinaliū virtutū.in quibus tanq̄ in cardinibus vertit hostium/p q̄ patet introitus in regnū celorꝝ. Ista simul iuncta xviij faciūt/z tūc istos peccatores sanat dñs.cū eis manū misc̄die sue imponit/⁊ peccata oīm trāsgressionū istarū remittit/sed sicut peccatores inclinant inferius.sic viri iusti erigunt supius/ad Philipē.iij. Que retro sunt obliuiscēs ad ea vo q̄ sunt priora extendēs.meipsū ad destinatū psequor ad brauiū supne vocatōnis dei. Sc̄do est rectitudo erecte intētionis. Job.xviij. Si mūdus ⁊ rectus incesseris statim euigilabit ad te/⁊ pacatuz reddet habitaculū iusticie tue.bñ pūgit ista duo mūdiciā ⁊ rectitudinē/q̄ multi offendūt viatores vie tortuose ⁊ scopulose.marie q̄ ambulat in tenebrosa nocte. Sapi.v. Lassati sumus in via iniquitatis ⁊ pditionis/⁊ ambulauim⁹ vias difficiles/iusticie lumen nō luxit nobis/⁊ sol intelligentie non est ortus nobis. Sz dominus ex sua misc̄dia frequēter istas vias tortuosas in rectas.istas vias scopulosas in planas puertit/ Isa.xl. Erunt prava indirecta/⁊ aspera in vias planas/ipter hoc iungens mundiciā ⁊ rectitudinez dicit si mundus ⁊ rectus incesseris/sequitur statim euigilabit ad te/sed quomodo euigilare dicit de quo legimus non dormitabit neq̄ dormiet q̄i custodit isral.xl Certe domin⁹ non sibi sz suis quasi dormire dicit/quādo tribulationibus exponunt/sed iustis quasi euigilare dicit quādo p ipsum de tribulationibus liberant. Mathei.viij. Motus factus est in mari ita vt naucula operiret fluctibo/ipse vo dormiebat.⁊ accesserunt ad eum discipuli eius et suscitauerūt eum dicentes. Dne saluua nos perimus. Tunc surgens imperauit ventis ⁊ mari/⁊ facta est tranquilitas magna/⁊ hoc est qđ subditur.⁊ pacatum reddet habitaculuz iusticie tue. habitaculum iusticie est domus conscientie bone ⁊ certe/⁊ in cōscientijs iustorum tumultus multi et magni in hac vita reperiunt nisi a domino sedent/caro enī aduersus spiritum concupiscit.spiritus quātum potest carnis cōcupiscentias repellit/ in hac vita promissiones alliciunt/spes in timore luctatur/dolor cum gaudio aduersat. Ecce in anima viri iusti quāti sūt tumultus.tanti sunt q̄ nisi a domino fieret ibi deus tonans non audiretur/sed in hoc mari fit trauquillitas quādo a domino datur pax cordis siue securitas. Istā pacem optabat apostolus ad Philipē.iiij. Pax dei que exsuperat omnem sensū custodiat corda vestra ⁊ intelligētias vrās/ Tercia ē rectitudo bone operatōis Prouer.xx. Ex studijs suis intelligit puer/si recta ⁊ mūda sunt opera eius/pueri debēt esse viri iusti qui debēt esse sicut pueri innocentes mūdicia/humiles in disciplina/ condonātes iniuria/gratiosi forma.eruditi sapientia. Dañ.j. Precepit rex vt introducerent pueros in quibus nulla esset macla.decori forma.eruditi sapiētia.⁊ iste puer intelligitur ex studijs suis. Nos solemus duobꝰ modis studere/interiꝰ meditādo/exterius legendo.vel audiendo. Interius meditando vnus studebat de pueris domini paulus apostolus.nō puer etate sed puritate. Actuū.xxiij. In hoc et ipse studeo sine offendiculo conscientiam habere ad deum/⁊ homines semper. Multi sunt qui illud salutare studiū derelinquunt/⁊ se totaliter studijs cōtrarijs committunt/ Quidam enim studēt quo modo frēs suos in capitulis offendant/

Quidam student quō inde suas offēsio/nes offendāt/sicut sūt quidam religiosi ⁊ quidā seculares canonici/Alij studēt quō alienā pecuniā effundant/⁊ ppijs marsu pijs refundāt. sicut faciūt aduocati/Alij studēt quō nomen suū p ostentationem diffundant sicut faciūt p̄dicatores vani. Alij student quō socios in disputatōibꝫ confundūt. sic faciunt doctores ⁊ disputatores superbi. ista studia sunt offendiculum/non tale erat studiū beati pauli qui studebat quō sibi posset cauere ab offēdiculis. Prouer.xv. Iter pigrorū q̄si sepes spinarū. via aūt iustorū absq; offendiculo

Secōo studemus exteri⁹ legendo vel etiā audiendo. audi ieremiā ꝓphetā ⁊ si nō potes audire saltem in libro ipsius stude. Iere.vii. Bonas facite vias vestras ⁊ studia vestra ⁊ habitabo vobiscum/ grande bonū est habere dōm habitatorem vel sociū/qz eius pñtia fecundat/eius societas delectat/sic ex studijs suis intelligit puer.

Sequit. si munda sint ⁊ recta opa eius· munda puritate. recta intentione/ intentio enim est oculus mentis/qui totū corpus opm de genere bonorū vel lucidū vel tenebrosū facit. Sz si dicat mihi quid ad istos innocentes de hac rectitudine/quia nec habuerūt sāctā affectionē/nec rectam intentionē/nec bonā operationē/ qz non puenerāt ad discretā etatē. Respondeo q̄ fides ecclesie ⁊ meritū cristi in ipis supplet/qđ etas infirma minus habuit. audi simile. Mat.xv. Mulier chananea ex fide sue filie sue q̄ male a demonio vexabatur sanitatez a dño impetrauit/ vñ ibi dr O mulier magna est fides tua fiat tibi sicut vis ⁊ sanata est filia eius ex illa hora/ fides etiā ferentū paraliticū/⁊ p tegulas ipsum añ dōm submittentiū/ sanitatem paralitico impetrauit tam mentis q̄z corporis. Lu.v. Quorū fidē vt vidit. Dixit homo remittuntur tibi peccata tua/ corporaliter etiā sanauit. Vñ sequit. tolle lectuz tuū ⁊ vade in domū tuā. ⁊ confestim cōsurgens coram illis. lectū in quo iacebat tulit ⁊ ambulauit. sic ergo fides aliena alienis subuenit. Veritū cristi ⁊ fides ecclesie illud qđ minus habuit etas innocentū supplere potuit. Hodie ergo bñ fecit dñs bonis ⁊ rectis corde sanctis innocentibꝫ. Hodie spiritus rectus in eorū viscerib⁹ innouat. p̄s. Quā bonus israhel deus his qui recto sunt corde. deus ab ipsis cū magna dulcedie degustat hodie. sicut rectos decet collaudatio rectus dñs ab ipsis collaudat ⁊ glorificat. Tercio ad hoc q̄ de hac valle miserie ascendat ad tronū glorie requirit conformitas voluntatuz nostrarū/ad sūmū ⁊ incōmutabile bonū/qđ notat cum dr adheserunt mihi. Sciendū ergo q̄ adherere dño deo valde bonum est/qz ista adhesio est viuificatiua p gratiam/confortatiua p concordiā/ p motiua ad gloriā. Primo ergo est viuificatiua p gratiam. Deutro.iiij. Vos qui adheretis domino deo vestro viuitis vniuersi vsq; in presentem diem/ sicut anima est vita corporis. sic dñs est vita cordis/⁊ sicut corpus corporaliter moritur anima recedente a corpore/sic anima spiritualiter moritur deo p subtractionem gratie sue recedente a corde/ Joha.xiiij. Ego sum via veritas et vita/ via ducens. veritas lucens. vita sensificans· in ipso enim viuimus mouemur ⁊ sumus. Actuum.xvij. Ab ipso enī in nobis p̄cedit ⁊ omnis sensus ⁊ omnis vitalis motus.

Secōo bonū est adherere deo· qz ista adhesio est confortatiua p concordiā. Cloz.vi. Qui adheret deo vn⁹ sit spiritus cum eo/quod non intelligitur vnitate nature sed vnitate conformitatis voluntatis bone/⁊ ex ista conformitate bona efficitur anima formosa sic econtrario qñ discordant a voluntate dei peccatores. in interiori facie efficiuntur deformes. Treno.iiij. Denigrata est super carbones facies eorum. Nos ergo per voluntatem bonam adherendo ipi cōformemur. vel ab ipso non solū in aīa sz in corpe glorioso reformaremur· ad Philī.iij. Saluatorem expectamus dñm nrm ihesū cristuz

qui reformabit corpus humilitatis nostre configuratū corpori claritatis sue. Bonum est fruire tā glorioso principi q fruientib⁹ suis pcōsissimas vestes sue claritatis cōcedit. Tercio bonū adhærere est deo qm ista adhæsio promotiua est ad glām. Deutro. xxx. Dño deo adhæreas. Ipse enī est vita tua et longitudo dierū tuorū. Ipe erit vita in iocūda visione. ipe erit lōgitudo dierū in dextera eius. et in sinistra illius diuitie et gloria. in istis diuitijs mō sācti innocētes gloriāf. et dñm in lōgitudinē dierū sequūf. Alpoc. xiij. Hi sunt qui cū mulieribus nō sunt coinquinati. vgines enī sunt hi qui sequunf agnū quocunq ierit. Nec mirū si agnū sequunf agnelli nouelli. Sequēdo enī assequunf. et assequēdo gloriantur Eccle. xxiij. O quā magna est sequi dñm. lō gitudo dierū assūmef ab eo. Ad qm gloriā nos pducere dignef. ꝛc.

De Innocenti. Sermo. II

Congrega eos q̄i gregē ad victimam. Jere. xij. In vbo ppositō crudelitas herodis. et suorū satellitū describif a tribul. Primo enim describif a sanctorū innocentū nūerositate. Secūdo ab ipsorū simplicitate. Tercio ab eorū dē penalis afflictōis acerbitate. nō enim tanta esset crudelitas interfectio vni? q̄nta fuit interfectio multorū. cuius multitudinis nūerositas notaf. cū dicif. cōgrega eos. nec tanta esset crudelitas interfectio malignorū q̄nta fuit simpliciū. et bonorū quorū simplicitas notaf cū dicif q̄i gregem. nec tāta fuisset crudelitas vteratio puulorum q̄nta fuit interfectio eorum. q̄ interfectio notaf cum dicif ad victimam.

Quantū ad primū dicif. Congrega eos. Sciendū ergo q ipsi innocentes fuerunt congregati tripliciter. Primo sicut membra ad capitis vnionem. Secundo sicut oues in pascuis ad refectōem. Tercio sicut aues in capiolis ad sonorā. et delectabilem recreatōem. Primo ergo congregati fuerūt sicut membra ad capitis vnionem. Osee. j. Cōgregabūf filij israhel. et filij iuda pariter. et ponent sibimet caput vnū. et ascēdet de terra. sancti innocētes ad literā dicti sunt filij iuda. qr in tribu iude interfecti fuerūt. Mat. ij. Mittens herodes in bethleem iude. et in omnibus finib⁹ eius occidit oēs pueros a bimatu et infra. fm tpus quod exquisierat a magis. Idem innocētes fm spirituale intelligentiā dicunf filij israhel. ppter apertā visionē quā hñt p cordis mundiciā. Matth. v. Beati mundo corde quoniā ipsi deū videbunt. Isti innocētes filij iuda et filij israhel hodie cōgregati sunt. noster enim cācellarius celestis hodie generalē cōgregatōem fieri voluit. in ista generali cōgregatōe nō fuerūt dicte. ppositōes negociorū. nec ppositе allegatōnes aduocatorū. nec recitate opiniones errorū. fb facte fuerūt sole interfectōnes puulorū. multū videref ista cōgregatio esse luctuosa nisi cognosceretur eē fructuosa. reuera parēntibus et cognatis ista cōgregatō fuit lacrimosa. fb fuit innocentibus sāctis gloriosa. sanctis angelis gratiosa. in cōspectu domini preciosa. ps. cxv. Preciosa in cōspectu domini mors sanctorū eius. sic ergo dicif filij iuda. et filij israhel cōgregabuntur. Et sequif ponent sibimet caput vnū. dominus enim istum nouellum suum exercitum nō voluit esse sine capite. imo voluit ipsorū caput esse. cum sit caput totus vniuersalis ecclesie. ad Eph. j. Deus pater dedit eī caput super omnem ecclesiā que est corpus ipsius. sed queritur quomodo dicif sed ponet sibimet caput cum nōdū habe rent annos discretionis. nec piciam electionis. Ad hoc respondemus. q fm illum modum dicitur fm quē illa operari dicimur. que in nobis dominus operaf. Isa. xxvi. Omia opa nostra operatus es in nobis dñe. sequif. et ascēdēt de terra ad celū

Ipsi enī hodie ascēderūt de terra ad celū/ de exilio ad dīm. de miseria ad regnum. Mar. x. Sinite puulos venire ad me/ et ne phibueritis eos raliū enī est regnū celoꝝ. Secdo gregati sūt sancti innocētes sicut oues gregantᵉ in pascuis ad refectionē Jere. xxiij. Cōgregabo reliquias gregis mei de oibꝫ terris ad qs eiecero eos illuc/ et uertā eos ad rura sua. et crescent et multiplicabunt. Reliquie gregis dīni dicunt innocētes sācti. nō solēt fieri reliquie de panibꝫ magnis et integris sz de micis et minutis et puis morsellis/ panes magni et integri fuerunt apli dīni/ martires dei inclīti. cōfessores lucidi/ ipsis tāqꝫ panibꝫ integris et magnis reficimur. qñ sigillatī eoꝝ solēnia celebram?/ Sz hodie tanqꝫ reliquijs et fragmentis nos reficiuolui/ in solēnitate quā ipso dictante ecclesia instituit/ mulieres egrotātes et pgnātes qñqꝫ petūt de reliquijs bonoꝝ virorꝝ religiosoꝝ. qz p istas reliquias vel assequi sanitatē vel recupare appetitū se posse psequi fidūt. Nos ergo q egroti sum? corpore si a timore dīni spūs salutis cepim?. in istis fragmentis et reliquijs delectemūr. vt simus tanqꝫ catelli dīnici de quibus. Mat. xv. Catelli edūt de micis q cadunt de mesa dīnoꝝ suoꝝ/ Ista sunt fragmēta. iste sunt reliquie de quibꝫ dīns discipulis suis dixit vt studerēt ea colligere. Joba. vi. Colligite q superāt fragmēta ne pereant. hec sunt fragmta istoꝝ sāctoꝝ innocētiū q colligere debemus p freqntē meditatōez. ne peāt p oblīōez. Istas reliquias gregis hodie gregauit dīns fm quod pdictū fuit in. ps. lxxiij. Memor esto congregatōis tue qꝫ possedisti ab inicio/ et conuertā eos in rura sua. qmdiu nos in hac vita sumus in alienis ribꝫ pseruamur Hebre. xiij. Nō habemus hic manētē ciuitatē sed futurā inquirimus/ sed dīns ad rura. ppria nos puerit qñ ad pascua vbertima nos introducit. ps. xxij. Dīns regit me et nihil mihi deerit in loco pascue ibi me collocauit/ Sequit. Crescēt et multiplicabunt. vñ isti innocētes hodie creuerūt qñ sup celos celoꝝ virtutem erexerūt/ Nec mirū si isti creuerūt ppter suā mūdiciā cū in mūdo ruben dictū fuerat a patre suo iacob. effusus es sicut aq nō crescas/ et hoc ppter eius luxuriā. De bis etiā innocētibus dr multiplicabunt. vñ reuera isti innocētes sup nūerū multiplicati sūt/ qñ admirari sunt militie celestis exercit?/ cuius hūana puericia nō nouit numerū. Dañ. vij. Milia miliū ministrabāt ei et decies cētena milia assistebāt ei/ Mercio congregati sūt sancti innocētes sicut aues in capiolis ad iocūdā recreationē. Sophn. iij. Cam q eiecta fuerat congregabo et ponam eis in laudē et in nomē/ multū eiecta et deiecta fuit turba sanctoꝝ innocentum/ qz satellitibꝫ herodis etiā sepultura indigni sunt visi/ ps. lxxij. Effuderūt sanguinē ipsoꝝ tanqꝫ aqm in circuitu irlm/ et nō erat qui sepeliret/ istā ecclesiaz et deiectam turbā hodie dīns congregauit fm qđ predictū fuerat p ppheta dicētē/ ps. xxij. Cōgregans sicut in vtre aqs maris/ ponens in thesauris abyssos/ sancti innocētes dicti sunt aque ppter fluxibilē imbecillitatem etatis. Sed dicti sunt aq maris ppter amaritudinē mortis. istas aqs dīns hodie sicut in vtre congregauit/ qñ ipos in firma capacitate celi epyrei collocauit/ et ibi sicut alias fecerat. aqs tribulatōis in vinū letīcie pmutauit/ Ipse etiaz in thesauris abyssos posuit. hic sancti innocētes abissi dici pñt/ qz sicut abyssus multa q sit lōgitudo latitudo sublimitas et pfūdū regni celestis cū sāctis oibꝫ pphētūt/ iste abyssi posite sunt in thesauris. i. in celestibus diuitijs cū cristo. qui dicit. Prouer. viij. Mecū sunt diuitie et gloria opes superbie et iusticia. sic ergo dicit dīns de sanctis innocētibꝫ? Turbā eoꝝ q eiecta fuerat congregabo/ Sequit. et ponam eos in laudē et in nomē. In laudē et nomē passiue intelligit. istud de plano verū est qꝫ hodierna die mores viatoꝝ in tota ecclesia et noīat et laudat/ si autem actiue dicamus dominō

posuit eos in laudem ⁊ nomē q̄ nomē ei⁹ laudare nō cessāt. Job. trigesimooctauo Vbi eras cū me laudarēt astra matutina sancti innocētes xp̄i dicunt astra ꝓpter mortis cristi ꝓuētōem, ista astra matutina dñm laudant. nō em̄ solū qui sequunt sz et qui p̄cedūt osanna filio dauid decātāt. Matthei. xxj. vnde hodie impletum est in ipsis qđ prius dictum est p̄ dauid. ortus est sol ⁊ ꝓgregati sunt ⁊ in cubilibus suis collaudabunt. sol iusticie cristus deus ortus est in natiuitate, sed statim satis ꝓgregati sunt sancti innocētes ad mortē hodierna die, sed in cubilibus suis collocati sunt in eterna quiete. Luce. xi. Ecce ego ⁊ pueri mei quos dedit mihi dñs mecū sūt in cubilu, mō in isto cubili nō cessant cātare cāticū nouū añ sedē diuīaz. laudantes cū sāctis āgel⁹ ei⁹ maiestatē. ps. viij. ex ore infātiū ⁊ lactantiū p̄fecisti laudē, sicut em̄ ex pluribꝫ notulis artis musice p̄ ꝑsonā tiā sil̄ iūctis dulcis redd̄ mel odia, sic ex cātico innocentiū xp̄o iūcto vocibꝫ melli fluis angelorꝫ dei melodiosa redd̄ laus diuina. Secūdo describit crudelitas herodiana a sanctorꝫ innocentiū simplicitate cū dicit q̄ gregē. Sciēdū ergo q̄ innocētes cristi triplici ratōe noīe gregis sunt appellati. Primo q̄ apti ad immolatōnez Secūdo q̄ nati ad ablutōem. Tercio q̄ accepti p̄ dilectōem. Primo ergo sancti innocētes apti fuerūt ad modum gregis ad immolatōem. Gen. iiij. Abel obtulit de primogenitis gregis sui ⁊ respexit dñs ad abel ⁊ ad munera eius. abel interpretat miserabilis. in quo significat cristus miserator ⁊ misericors dñs. Nā misericordia ei⁹ sup̄ oīa opa ei⁹. iste abel deo patri de primogenitis sui obtulit, q̄n sāctos innocētes ad gloriā suā immolari voluit, cristus fecit ad modū regis. qui abiit in regionē lōginquā. qui cū reuerti intēdit nūcios mittit qui aduētū suū p̄nūciāt. flos fructū p̄cedit fm ordinē nature, sic innocētes xp̄m p̄cesserūt fm ordinē dispositōnis diuine, cristus est fructus gutturi bñ dispōsito dulcis. Luce. j. Bñdictus fructus ventris tui. Innocētes dicti sunt flores. Can. ij. Flores apparuerunt in terra nostra. ⁊ ideo hodie tp̄us putatōis. i. occisionis aduenit, cristus istos flores ante se qui est fructus bñdictus misit, cristus em̄ dñs non amisit suos acies sed p̄misit ad oblatōem istius gregis, qui noīe floris rebolentiū sunt vocati. dñs respexit ⁊ odoratus est odorem suauitatis. Genesis. viij. Secūdo sancti innocētes vocati sunt nomine gregis q̄z nati fuerūt ad ablutōez. Can. iiij. Capilli tui sicut greges caprarū que descēdūt de mōte golaad, sancti innocētes dicti sunt capilli. tum q̄z mollesc̄ ꝓpter etatem tenerē ⁊ fluxibilē, tū q̄z sicut capilli adherēt capiti sic ipsi cristo adhesērūt p̄ eius mortis similitudinē. ps. xxiij. Innocētes ⁊ recti adhesērūt mihi. Isti capilli dicunt sicut greges caprarum ꝓpter mortis acceleratōem a mortis dīi puentōez. iste grex dr ascendere de mōte galaad, galaad interp̄tat̄ homo vetus siue vetustas. sola de ista vetustate ascēderūt q̄ peccatū originale q̄ ad veterē hoiem p̄tinet ⁊ si nō baptismo flūinis tñ baptismo flāminis ⁊ sanguis abluerūt ⁊ stolas suas in sanguine agni dealbauerūt. Apoc. vij. Hi q̄ amicti sūt stolis albis qui sunt et vñ venerūt. ⁊ dixit mihi hi sunt qui venerūt de tribulatōe magna ⁊ lauerūt stolas suas ⁊ dealbauerūt eas in sanguine agni. Tercio sancti innocētes vocati sunt nomine gregis, q̄z accepti p̄ dilectionem. Isa. xl. Sicut pastor gregē suū pascet, in brachio suo congregabit agnos ⁊ in sinu suo leuabit. Officium pastoris est gregē suum pascere, vnde princeps pastorum dixit beato petro principi apostolorum. Pasce oues meas. pasce agnos meos. istud em̄ est opus misc̄die nec nō ⁊ iusticie gregē sibi subditū erudire. Eccle. xviij. Qui misc̄dias hz docet ⁊ erudit q̄ pastor gregē suū. & quō p̄t erudire qui eruditi non sunt, ⁊ quō p̄t predicare verbū dei

De Innocentibus. Sermo II

qđ nō audierūt/ vulgariter dicit qđ fatu? est qui querit sagimen in lecto canis/ sic fatuus est qui verbū predicatōnis vellet exigere a multis plātis/ qđ est panis vite ad vite sustentatōnem aīe fidelis/ vñ possunt dicere illud. Isa. iij. Nō sum medicus/ nec in domo mea nō est panis. nō sum medicus/ qz non didici curare. ꝫ solū illuminare. in domo mea non est panis/ quia consueui pasci non pascere/ propter hoc illud quod sequitur deberēt dicere/ nolite me constituere principem populi. sed hoc non dicunt/ imo ad hoc qđ sint principes et regimē animaꝝ habeāt se ingerūt/ volunt vocari ecclesie sponsi cū magis vocandi essent adulteri/ quia in sponsa christi que est ecclesia nō querūt fructū. ꝫ solum delectationē/ non querūt laborē ꝫ honorē/ querūt questū tpaliū/ non pastū ouium/ querūt/ pmotionē neporū suorū non dispensationē sacramentorū/ sic ergo bonus pastor dicit gregez suum pascere. Debet etiā agnos suos in brachio suo congregare. Vñ sequit in brachio suo cōgregabit agnos/ sed quō pt agnos suos in brachio gregare/ cuius brachiū siccatū est aridi/ tate. Zacha. xi/ O pastor et idolum derelinquēs gregē/ gladius sup brachiū eius/ et sup oculū dextrū eius. brachiū eius aridi/ tate siccabit/ bñ coniungit ista duo dum dicit o pastor et idolum/ qz reuera prelati sunt pastores officij dignitate/ sed sūt idolū ocij vanitate/ et boni ꝑpositi et sancti de/ fideij laruata vel simulata sanctitate.

Et subdit tria fm tria que sunt in prelatis. Primum est autoritas iurisdictionis et quantum ad hoc dicit gladius super brachium eius/ quia propter iurisdictionem quam bñt/ ꝓpter solam contumatio/ nem de mandato episcoporum/ officiales eorū de facili ferunt excommunicationis sententiā/ nec de facili absoluunt nisi ex/ queāt magnā pecunie summā. Secūdo episcopi bñt sup ecclesias prātē visitationis/ et per hoc debēt sibi ꝓcurationes deberi/ sed in hoc est gladius sup oculū dexterū eorū/ qz recte non intendūt ad punitionē peccatorū. sed ad exactionē immoderatarū ꝓcurationū/ et si pre pauprate vel priores vel sacerdotes soluere nō pūt statim eos suspendūt. Tercio habēt prelati bona temporalia ad distribuendum. sed quātū ad hoc dicit brachiū eius siccabitur ariditate/ qz brachiū bñt et manum suam aridā. nec palmas suas extendunt ad pauperem. sequitur et in sinu suo leuabit. sic bonus pastor dñs hodie istos sanctos innocētes in montē excelsum supne refectōnis leuauit. Ezechielis xxxiij. In pascuis vberrimis pascam eas/ et in montibus excelsis israhel erūt pascua eorum/

Tercio describit herodis crudelitas a pene acerbitate. Non enī esset tanta puulorū vberatio/ ḡnta fuit occisio/ qđ notatur cū dr ad victimā. Sciendū ḡ qđ mors innocentū dicta est victima triplici ratione. Primo ꝓpter penā trāsitorie occisionis. Secōdo ꝓpter subuentionem accelerate liberationis. Tercio ꝓpter retributionem eterne refectionis. Primo ergo mors sanctorū innocētū dr victima ꝓpter penā trāsitorie occisionis. Isa. xxxiij. Victima dñi in bosra. bosra interpt angustia. in quo signat status occisionis innocētum dñi/ vbi fuit āgustia nō solum ipis sz pntib. Mat. ij. Vox in rama audita est ploratus et vllulatus mltus rachel plorans filios suos/ et noluit ꝓsolari qz nō sūt. Hodie impletū ē illud qđ dictū est Ezech. xxi. Gladi? exacutus est et limat? vt cedat victias/ qđ hodie impletū est in victiatōe siue interfectione sanctorū innocētū/ sz notabiliter q̄dā bñt gladios exacutos p acumen ingenij naturalis/ bñt etiā gladios limatos p nitorē pulcre locutōnis/ sz docendo istis gladijs q̄ñq victias cedūt/ q̄ñq min? intelligētes spūaliter occidunt/ et q̄ñq vias difficiles et inassuetas ābulātes erāt et alios in errorē mittūt/ et sic in mirabilibo sup se ābulantes. plus procaci q̄z veraci fronte in seipsis deficiunt etiam maioris itelligētie capaces q̄ñq interimūt/

Judicū. iij. Legimus q̄ sangar vnovo/mere interfecit sexcētos viros. vomer est instrumentum rusticanū/per quod no/tat̄ q̄ sermo planus quamcū̄ non sit po/litus/si tamē sit solidus ⁊ sup firmitatem sacre scripture fūdatus/plus ad vestitu/tōnem peccatorū et informatōnem mor/pficit/quā sublimes volatus istor curio/sor/plus prosunt in domo carni qui perse/quunt mures sorulares rodentes/quā p/sunt irundies insequētes muscas volātes in aere/ Verito ergo huiusmodi irūdi/nes p aerem volare sustineamus/⁊ in ni/dulis suis residere permittamus/⁊ soli/dam veritatem sacre scripture firmius te neamus/nō tamē dico quin ab istis irun dinibus multum cauendum sit/legimus. Thobie. ij. q̄ sanctus thobias etiam post sepulturas mortuor ipsor stercoribus ex cecatus fuit/ Scōo mors sanctor inno/centū dicit victima ꝓpter subuentōem ac celerate liberatōis. Exo. xij. victima tran/situs dñi quando transiuit super domos filior israhel ipsos liberādo. Hodie domi/nus super istos innocentes sanctos trāsi/tum fecit/quādo ipos ad honorem suum occidi ꝑmisit/sed hec victima trāsitus do minici ipsis ꝓfuit/. q̄ per istam vi/ctimā fuerunt tam a peccato originali q̄ a pena a dño liberati. ps. c. xxiij. Laqueus cōtritus est ⁊ nos liberati sumus/⁊ vt sci as p quem ista liberatio facta fuit. statim subdit. adiutorū nostrū in nomīe domi/ni. Tercio mors sanctor innocentū dicta est victima ꝓpter retributōem eterne re/fectōnis. Prouer. ix. Sapiēria immolauit victimas/miscuit vinū/⁊ ꝓposuit mēsam suā/sapiētia crist? est qui hodie victimas innocētū immolari voluit/vt istis victimis reficeremur dulcedine deuotōis/ipse enī vinum miscuit quādo in sua sanctissima incarnatōe deitatem nostre humanitatis vniuit/vt in ipo plene reficeremur. ipm videndo non solū oculis corporis sed cor dis. sequit̄/ ꝓposuit mensam hec est mēsa fecūde ⁊ iocunde refectōis. Lu. xxij. vt co/medatis ⁊ bibatis sup mensaz meā in re/gno patris mei/in hac mēsa nihil est mo/lestū quia ibi est vera iocūditas/nihil in/festū quia ibi est firma securitas/nihil de fectuosum qz ibi est eterna felicitas. Ad quā nos ꝓducat ꝛc.

De de sancto Thoma Cantuariensi.

Filly matris mee pugnauerūt contra me. Can. j. In verbo ꝓpositio cru/delitas satellituz beati thome martirū interfector aggrauat̄/a duobus Primo a spūali ꝓpiquitate. cum dicit fi/lij matris mee/ Secūdo a crudeli puersi/tate cum dicit pugnauerunt contre me. Quantū ad primū sciendum est q̄ sunt quatuor genera filior malor. de bonis ēt modo non loquimur/ qz pessimos filios p manibo habem?/ Sciendū ergo q̄ q̄/tuor sunt genera filiorum malor/ Primi sunt filij negociatores ad acquisitōem ter renor/ Secūdi sunt filij trāsgressores ad immūdiciā peccator/ Tercij sunt subuer sores p receptōez primor/ Quarti sunt interfectores ad dānatōem ꝓpriam ⁊ glo riam sanctor/ Primo ergo sunt filij ne/gociatores ad acquisitōem terrenor. Ba ruth. iij. Filij agar exquisierūt prudentiā que de terra est negociatores terre/ agar interpretat̄ aduena p quem signant cupi di ⁊ auari/ cōgregatores terrenor qui se/ ipsos ⁊ aduenas ⁊ alienos a meritis san/ctor faciūt/ videmus q̄ q̄ hoīes adue/ne ⁊ alienigene p nemora condensa ⁊ vm brosa necesse habent homines indigenas et patrie illius ad cōductuz aduocare so/lent/ Sed isti agarite ita sunt aduene et alienati ab ecclesiastico regimine/q̄ vir aut nunquā volunt ad directōem vie sue sactos viros ⁊ religiosos/ sz solū aduenas sicut ipsi sunt aduocate/⁊ ideo p vmbro/sa ⁊ condensa cupiditatum istius mundi trāseunt/ Et qz non habent bonū ꝓductū

frequenter in manus latronum incidunt et pereunt. j. Thim. vi. Qui volūt diuites fieri incidūt in laqueū ⁊ temptatōem diaboli ⁊ in desideria multa inutilia ⁊ nociua que mergunt homines in interitū et pditōem. Tria dicit que sunt ꝓpria diuitibus huius mundi. Primū est cōcupiscētia mūdanoꝝ. quod notat cum dicitur Qui volunt diuites fieri. Scōm est opacitas vmbrosoꝝ. qđ notat cum dicit inde sideria multa. Tertiū est casus in manū latronū. qđ notat cum dicit que mergūt hominē in interitū. Ꝓpter hoc apostol⁹ tales volēs reuocare a tenebrosis tanq̄ existentes in tenebrosis ⁊ in vmbra mortis dicit ad. Ephe. v. Eratis aliq̄n tenebre nunc aūt lux in dño vt filij lucis ambulate ⁊ quasi aliquis q̄reret quis fructus vel vtilitas ambulationis in luce statim subdit. fructus lucis est in omni bonitate et iusticia ⁊ sanctitate ⁊ veritate ⁊ elegan ter ista quatuoꝝ proponit quia specialiter cōueniūt in istis ad hoc enim q̄ aliquis pfecte sit bonus quatuoꝝ requirunt. Primuꝫ est q̄ sit ꝓpriuꝫ bonoꝝ cōmunicatio qđ notat cū dicit fructus lucis est in oīni bonitate. Scōm est vnicuiq̄ quod suuꝫ est redditio qđ notat cum dicitur ⁊ iusticia. Tertiū est q̄ sit pcōꝝ exclusio quod notat cū dicit ⁊ sanctitate. Quartum est q̄ sit ꝓmissoꝝ obseruatio qđ notat cum dicitur ⁊ veritate. Sed auari ⁊ cupidi huius mundi negociatores bñt q̄tuoꝝ ꝓprietates p̄dictis quatuoꝝ ꝓprietatib⁹ aduersantes. sunt enim ꝓpriorum bonoꝝ auari retentores. ⁊ hoc est contra bonitatē alienorum bonoꝝ raptores ⁊ hoc est cōtra iusticiā. sunt etiā peccatorū fecib⁹ sordentes ⁊ hoc est contra sanctitatē. Sunt etiā ꝓprimis mendaces ⁊ hoc est cōtra veritatem. vñ negociatores huius mundi ꝓmuniter sub talibus vicijs inuenit. ⁊ talibus nullis insignit. Secōdo sunt filij transgressores ad immundiciā peccatorū. Treno iiij. Filij sion inclyti ⁊ amicti auro puro quomō reputati sunt in vasa testea opus manuū figuli. filij sion sunt filij ecclesie. qui inclyti debent esse. tāto tpe filij regis inclyti esse dicunt quādiu patris sui vestigia secunt. et tunc ab inclita origine recedūt quando post vestigia patris inclyti non incedūt. videmus q̄ canes venatici vestigio sanguinis predaꝫ sequunt donec assequant. sic nos si sim⁹ inclyti filij vestigia cristi debem⁹ sequi donec mereamur assequi. Philip. iij. Sequor aūt si quo cōprehendam. Isti filij syon dicunt esse auro primo amicti. duplex distinguam⁹ aurū. est aurū primū quod est gratie. est aurū scōm qđ est glorie. De primo. Apoc. iij. Cōsuadeo tibi emere a me aurum ignitū ⁊ probatū vt locuples fias. Istud aurum vt dixi est aurū gratie. Sed diceres quō istud auꝝ potest emi. Rñdeo tibi. q̄ vili plūbea moneta. hoc est detestatōe peccati plata voce confessionis in cōspectu nūmularij cristi. hoc est cōfessoris. qñ sic vilis ⁊ plūbea moneta profert aurū gratie non ex operibus iusticie que fecimus nos sed diuino munere ꝓpensat. Sed audi ꝓprietatē istius auri. Istud aurū dicit ignitū per caritatē inprosperis. ꝓbatum p patientiam in aduersis. Eccle. ij. In igne probat aurum et argentum. homines vero receptibiles in camino humiliatōis. Secōdo dico q̄ est aurū secundū. scz aurū glorie. Hoc est aurū de quo dicit ꝓpheta dauid. q̄ anima iusta vestris dei in vestitu deaurato ⁊ circumdata varietate assistet. quādo corona aurea supra mitram eius expressa signo sācritatis existet. Sed filie syon id est ecclesie militātis tādiu sunt primo auro amicti quādiu sunt in gratia dei. sed inter vasa testea opus manuū figuli reputant q̄ñ a diuina gratia auertunt. ⁊ tunc sunt vasa in cōtumeliā ⁊ non in honorem. ij Timo. ij. In magna domo non solū sūt vasa testea aurea ⁊ argentea. sed et lignea ⁊ fictilia. ⁊ quedam in honorem ⁊ quedaꝫ autem in contumeliam. Non est aliquis

adeo in alchimia erudiť/qui de facili poſ/
ſet aurea.ꝛ argentea facere/ꝛ hoc quotti/
die ſicut ſũmus artifex efficit cum pecca/
tores de ſtatu culpe ad ſtatũ gratie ꝓdu/
cit/maria magdalena vas in cõtumeliaz
fuit pro ſtatu culpe/ſed vas in honorem
fuit ꝓ ſtatu gratie/et finaliter vt de ipſa
cantať vas glozie translata eſt de vaſe cõ
tumelie.¶Tercio ſunt filij ſubuerſores per
ceptõem ꝓmozũ.Eccle.xvj.Ne iocũ
deris in filijs impijs ſi multiplicent.nec
oblecteris ſuper ipſos ſi non eſt timor dei
in illis/Fatuus eſt pater qui in multipli/
catione filiozum impiozũ letatur/qz hoc
eſt letari in filijs hominũ in quibus non
eſt ſalus/imo ꝑm multiplicatõem filiozũ
creſcit patri multitudo dolozũ.Eccle.xvj
Melioz eſt vnus timens deum quã mil/
le filij impij/ſed moraliter filij impij poſ
ſunt dici opationes male/iſti filij genera
tur ex puerſa cogitatõe/concipiunť in do
loſa delectatõne.ſed naſcunť in mortifera
operatõne.¶Luce.ij.Nato dño dixit ange
lus ad paſtozes euangelizo vobis gaudi/
um magnũ qđ erit omni populo qz natus
eſt vobis hodie ſaluator mundi.Sed ſi/
cut gaudiũ eſt angelis ꝛ hoibus ſanctis
quando hõ naſcit ad ſalutem/ſic gaudiũ
eſt angelis peruerſis quãdo homo naſcit
ad ihennaz/ſed de tali natiuitate que eſt
ad culpã debet homo peccator mirabili/
ter dolere/ꝛ diei talis natiuitatis maledi
cere.Job.iij.Pereat dies in qua natus
ſum/ꝛ nox in qua dictũ eſt ꝓceptus ẽ ho/
mo.Non eſt ergo iocundandum in filijs
impijs ſi multiplicent/nec oblectandum
ſuper ipſos/aliqui peccatores ita puerſi
ſunt/ꝙ oblectanť in operibz malis.Pro
uer.ij.Qui letanť cum malefecerint ꝛ ex
ultant in rebus peſſimis/In malis ope/
ribus non eſt letandũ.ſed ꝓnus eſt do/
lendũ/peccata eñ que cũ iocunditate per
petrantur.fletu remittunť.Baruth.iiij.
Nutriui illos cum iocunditate/dimiſi il
los cum fletu ꝛ luctu/Sciendũ ꝙ quidã
ita ſunt peruerſi peccatores/ꝙ non ſuffi/
ciunt eis ſcelera eozum niſi ꝓcedant vſq;
ad ſubuerſionem ꝓmozũ.ad Ephe.v.
Nemo vos ſeducat inanibz vbis/.Pter
hoc eñ venit ira dei in filios diffidẽtie.ta
les eñ bñt naturaz picis qne tangentẽ ſe
inquinare ꝓſueuit.Eccleſi.xiij.Qui tan
gerit picem coinquinabiť ab ea Eñ bo/
mines boni debent familiaritate recedere
qui ꝓſueuerũt ꝛ bis vel factis vel exem/
plis fratres vel ſocios inquinare/Quar
to ſunt filij interfectores ad damnatõem
ꝓpriã ꝛ gloriã ſanctozũ.ad Ephe.ij.Am
bulaſtis ſcõm principez poteſtatis aeris
huius ſpũs qui nunc operať in filios diſ/
fidentie.Filij diffidentie fuerũt ſceleratiſ
ſimi ſatellites/qui cõfiſi ſunt de potentia
regis terreni/qui ſolũ poteſt corpus occi
dere/diffiſi ſunt de vltione regis celeſtis
qui poteſt ꝛ aiam ꝛ corpus in ihennam
ꝓdere.Matth.x.Iſti ſũt infideles filij de
quibus.Iſa.j.Ele populo graui iniqui/
tate/semini nequã filijs ſceleratis/ve po/
pulo graui iniquitate/ſicut aliud eſt pon
dus in lapide ꝓ quod tendit deorſum/ali
ud pondus in igne ꝓ quod rendit ſurſũ/
ſic alia eſt grauitas mozũ in viris hone/
ſtis/alia eſt grauitas peccatozũ in mali/
gnis ps.xl.Qm iniquitates mee ſuper/
greſſe ſunt caput meũ ꝛ ſicut onꝰ grave
grauate ſũt ſup me/bñ iſtozũ homicidaz
iniquitates ſupgreſſe ſunt caput eoz/qñ
caput beati thome cãtuarienſis abſcideť.
/ve etiam ſemini neqm/Iſti eñ ſatellites
ſceleratiſſimi ſemen nequã poſſunt dici.
/eſt ſemen chanaan ꝛ non iuda.Daniel.
xij.Hoc eſt ſemen maledictuz ab inicio
Sap.xij.Hoc eſt ſemẽ de quo Iſa.xliij.
De radice coluber egrediet regulus/ꝛ ſe/
men eius abſorbẽs volucrẽ/hoc ſemẽ bñ
volucrẽ abſorbuit qñ beatũ thomã ad ce
leſtia ꝓ cõtemplationẽ occidit volantem/
de iſtis peruerſis filijs predixit ſaluator.
Matthei.x.Inſurgent filij in parẽtes et
morte eos afficiẽt/Iſti filij belial in prez

suum thomā archiepiscopum surrexerūt et eum morte crudeliter afflixerunt. iiij. Regū. vi. Nunquit scitis q̄ miserit filiꝰ homicide huc vt p̄cidat̄ caput meū. filiꝰ homicide. i. diaboli (de quo iohānis. viij. Ipse homicida erat ab initio) rex anglie potest dici qui ad prescindendū caput sāc̄i pontificis istos satellites trāsmisit. nec hoc solū sed quod deterius est fecerūt. sicut in vita ipsius legit̄ in qua dicit̄. non sufficit eis sanguine sacerdotis. nisi p̄phanare ecclesiam. et diem natiuitatis domini infestare. nisi coronā capitis quā crismatis vnctio deo dedicauerat amputatā. funestis gladijs etiā ejcerent. horribiliter etiā pauimentū cum cruore et ossibꝰ spargerent. et aures dei voce effusi sanguis ad implerent. Unde de ipso cantat̄ vox cruoris vox sparsi cerebri. celuꝫ replet clamore celebri. Sic ergo primo culpa istoꝝ satellitū ex aggerat̄ ex spūali p̄pinquitate cū dō filij matris mee. Scdo ex aggerat̄ a crudeli puersitate cum dicat̄ pugnauerūt cōtra me. Sciendū est ergo q̄ est quadruplex pugna. est em̄ callida ad deceptōem. Scdo est pugna valida ad occisionem. Tercio est pugna humilis ad recōciliatōnem. Quarto est pugna sublimis ad liberatōez. Primo est pugna callida ad deceptōem. j. ad Abimo. vj. Si quis non acquiescit sanis sermonibꝰ dñi nostri ie su cristi. et ei que scdm̄ pietatē doctrine sunt verbꝰ est nihil sciens. sed languēs circa q̄stiones et pugnas verboꝝ. Sermones sacre scripture sunt sermones sani q̄ in se non hñt infirmitatē sanitatis. et sanitatez tribuūt auditoribꝰ suis. sermones etiam dicunt̄ eius que scdm̄ pietatē doctrine. Hā a spū sancto qui est fons et origo tot̄ pietatis hñt originez. ij. Abimo. iij. Omis scriptura diuinit̄ inspirata. vtilis est ad docendū. ad arguendū. ad corripiendum. ad eruditionē in iusticia. vt p̄fectus sit hō dei ad omne opus bonuz instructus. ecce quātā sacra scriptura hz efficaciā. q̄ sufficit ad instruendū hominē dei ad omnem boni p̄fectōem. isti scripture scm̄ aplm. q̄ non acquiescit superbꝰ est et nihil scit. Certe quātūcūq̄ se reputat sciolū. et superbiat. p̄pter acceptū ingenū nihil scit. si nesciat medullā de ossibꝰ ejcere. si nesciat granū a palea ejcere. hoc est de cortice littere spūalem intelligentiā auditoribꝰ in lucē p̄ducere. et talis frequenter circa q̄stiōes ad pugnas verboꝝ languescit. Sūt enim multi qui siliquis porcoꝝ. i. resonātibus dictis philosophoꝝ tantā opam impendunt. q̄ ad intelligentiam sacre scripture non peruenīūt. sed in questionibus et pugnis verboꝝ semp̄ fatui existunt. Notabile est q̄ nō dixit aplꝰ infirmatus circa questiones et pugnas verboꝝ. s. lāgueās. lāguor est morbꝰ inueteratus qui de facili nō curatur. Eccle. x. Languor prolixior grauat medicū et certe graniter infirmant̄ tales. cum se sanos existimant et lāgueścāt. Eccle. xviij. Ante languorez adhibe medicinam. Tales qui se solos reputant sapientes ista que dico legere dedignantur. et si forte legerēt mihi qui loquor indignarentur. tamē si recte saperēt contra seipsos indignatōez suam retorquerent. Scdo est pugna valida ad occisiōem. Exodi. xvij. Amalech pugnabat contra israhel. amalech interpretat̄ gens bruta. vel populus lambens. isti satellites diaboli gens bruta. bene p̄nt appellari. bruta aīalia et maxime ferocia. libentius contra homines qui sunt ratōis capaces q̄z contra cetera aīalia pūgnant. ideo specialiter contra beatū thomā pugnauerūt quē capacē esse rationis cognouerūt. De ipso em̄ legit̄ q̄ tante ratōnis vigebat acumine. q̄ prudenter inauditas et difficiles solueret rationes. amalech vt dixi interpretat̄ lābens. homines libenter lambere solēt illud in quo inuenerūt suam delectationē. p̄pter hoc hic isti satellites. populus lambens dicti sūt. quia delectatōem suam in effusionem sāguinis beati thome martiris habuerunt.

¶ isti satellites contra israhel .i. contra beatū thomā p̄ veraꝫ fidē deū videntē pugnauerunt ¶ ipsū effuso sanguine expugnauerūt. qō bñ signatū est. Gen. iiij. vbi dicit Vox sanguinis fratris tui abel clamat ad me de terra. abel erat pastor ouiū. sic beat⁹ thomas erat pastor populorū. vñ in beato thoma bene est impletum qō de primo abel fuerat dictū. nō de ipso cantat. ¶ Thomas cesus dum datꝫ funeri nouus abel succedit veteri. Generatio istoꝝ satellitū beati thome homicidaꝝ est illa generatio prava atq; puersa. de q̄ Prouer. xxx. dicitur Generatio q̄p dentibꝫ habꝫ gladios. ipsi em̄ dispersis ouibꝫ pastorē ouiū cruelissimi lupis vesperinis nō dentibꝫ sz gladijs lacerauerūt. Isti sūt filij pessimi de q̄ Prouer. xxx. oculū qui subsannat patrez. et despicit partum matris sue effodient eū corui de torrētibus. Isti filij pessimi fuerunt patris sui spūalis subsannatores ¶ patr⁹ matris sue ecclesie despectores. subsannatores fuerūt in hoc q̄ vociferantes illi qui ad interficiendū venerāt dixerūt vbi ē archiepa. cū iā archiepm ipsū viderēt. sz sicut rei euidētia oñdit reputauerūt in suis oculis degradatū. vnde in ipsius legēda legit. q̄ cū vnus funestoꝝ militū ipm archiepm vocaret. Rñdit. Ecce ego q̄d vultis. ¶ Tūc in spū furoris sui ītulit vt moriaris. impossibile est vt āpli⁹ viuas. audiuistis vllulatū lupi ferocissimi. audiatis balatum agni mitissimi. ipe em̄ respondit. Ego p̄ deo meo mori paratus sum assertōe iusticie ¶ libertate ecclesie. Sed iste pius ¶ diligens pastor. oues sibi cōmissos ipso moriente intactos a lupoꝝ dentibꝫ voluit remanere. Vñ ¶ sicut in legenda eius legit. Subdit ex p̄te dei oñi potestis vobis p̄hibeo. ne alicui alij in aliquo alio noceatis. fuerūt etiā nō solū patris sui subsannatores. sed ¶ paratus matris sue despectores. ¶ non solus p̄tus sed etiā illius qui in ecclesia in caput assumptus erat. vñ in tantū despectū ipsum interfectum habuerūt q̄ ipm inter ceteros epos sepeliri noluerūt. Vñ legit q̄ tanti fuit furor p̄sequētiū q̄ dicebāt corpus p̄ditoris inter sanctos pontifices non esse humandū. ꝫ suspendēdū in patibulo vel piciendū in plaudē viliorem. Et de istis oculis filioꝝ pessimoꝝ sicut iam tactū est Prouer. xxx. dicit. Effodiāt eos corui de torrentibꝫ. corui sunt angeli mali ad modū coruoꝝ peccatis denigrati. desiderio clamorosi nocēdi cadaueribꝫ hoc est peccatorū dānatōibꝫ delectati. isti corui effodient oculos malignoꝝ. Effodere nihil aliud est q̄ extra fossam emittere. mō peccata maloꝝ in fossa p̄scientie abscondita sūt. sed tūc effodient. q̄n proclamātibꝫ demonibꝫ ¶ oñdentibꝫ in die iudicij. p̄alabuntur. isti corui dicunt corui de torrentibus. iste torrens p̄net ad iehennam. Isa. xxx. Preparata est ab heri topheth a rege preparata profūda ¶ dilatata. nutrimēta eius ignis ¶ ligna multa flat⁹ dñi sicut torrēs sulphuris succēdēs eā. ¶ Tercio est pugnabūlis ad recōciliatōez. Judith. ij. Ideo rores estote moisi q̄ amalech ñ in ferro pugnādo sz precibꝫ sāctis orādo deiecit p̄ orōnē būlē p̄sistere possūt? ī milicia q̄ ī vita ista sustinemus. Nā militia ē vita hois sup terrā. Job. vij. Quasi fidelē ¶ fortē et pugilē aduocare debemus. ipsa em̄ est q̄ cōsueuit deicere aduersariū. penetrare celū. recōliare reū. Prima ergo sancta oratio quasi fortis pugil aduersariuꝫ deicit. vnde sicut. ix. Judith legit deiectionē holofernis ¶ tutus assiriorꝝ a dño p̄cepit ¶ impetrauit. Ibi em̄ dicit fac domine vt gladio p̄prio eius superbia amputet. Sed o sancta oratio penetrat celum. Eccle. xxxv. p̄ Oratio humiliantis se nubes penetrabit. et huius ratio satis euidens. quia oratio humilis ex humilitate subtilis efficax ¶ ex subtilitate eius ¶ nubes penetrat. sicut ecōtrario orō superboꝝ est gibbosa. ¶ ad modū cameli non potest transire foramen acus Mat. x ij. ¶ Tercio oratio recōciliauit reū

Sapi. xviij. legit. Quaarō pferēs fuitutis sue
lcutū orōez p incēsū tepcatōez allegās resti
tit ire. Incēsū est boni odoris q dūs etiā in no
uo testamto voluit obfuari. qz oratio. in vete
ri et in nouo testamto redolet in naribꝰ suis.
Quarto ē pugna sublimis ad liberatōnem.
Paral. xx. Nolite timere nec paueatis banc
multitudinē. nō ē em nrā pugna sed dei.
Certe fra
tres carissimi. ex quo pugna nra ē in trāpratōi
bꝰ. nō in exercicijs spūalibꝰ dei timere nō debem?
q fugatis inimicis liberabimur. Exo. xiiij. Fugi
am? ei israhelē. dūs pugnat p eis pra nos.
et reuera fugerūt. nō effugerūt. Ibidē ei legit
de egipcijs cucurrerūt aq. et inuoluit eos dūs in
medijs fluctibꝰ. sic g ex quo pugna nō ē nra sed
dei audacter pfidere debē? q p ipm liberabi
mur. et saluabimur. isa. lvij. Ego q loquor iusti
cia. et pugnator ad saluandū in salute eterna
in q pcessit xps sal? eterna. et redēptio de nra.

Dies impy interfecerūt virū innocētū
in domo sua. ij. Reg. iiij. Inuerbo ppo
sito mouet bea. tho. archiepi aggrauat a trib?
Primo ab interficiēdū pximate cū dicit dies im
py. Secdo ab interfecti bonitate cū dicit interfe
cerūt virū innocētū. Tercio a loci interfectōis sā
ctitate cū dicit in domo sua. Quātū ad primū
sciēdū q triplex ē impietas. Primo interne co
gitatōis. Secdo puerse opatōis. Tercio obsti
nate despatōis. Primo ergo ē impietas interne
cogitatōis. Sap. iij. Impy aūt pm ea q cogita
uerūt correctōez habebūt. Sciendū q triplex
est cogitatio. Est em cogitatio vana. ē cogita
tio noxia. ē cogitatio bona. Cogitatōibꝰ? vanis
pleni sūt q cor suū totaliter dederūt cogitatōib?
frīuolis q nō pnt ee alicui? vtilitatis. Tales sūt
illi q solebāt in hispania castra pstruere. q cō
sueuerūt mōtes aureos fingere. silues ribaldis
qui ad portā clareuall nō cessāt caseos mona
choz oprādo pmedere. et isti vani remanēt sic
vani sūt ea q cogitāt. Isa. xxix. sōniat esuries
et pmedij. cū aūt fuerit expgefactus vacua est
aīa ei. Secda ē cogitatio noxia. Jere. iiij. Usq
queq? io morabunt in te cogitatōes noxie. ho
mines nō de facili sustinēt q hospites in domib?
eoz faciāt lōgā morā q ipsos molestāt. debo
nestāt. et depaupāt. certe hoc faciūt cogitatōes
male q sūt tāquā hospites aduētici in domo
pscientie. Eccle. xxvij. Apposia hoīs in cogita
tu illi? apposita et molestatio debonestatio de
paupatio. Tercio ē cogitatio bona hoc ē cogi
tatio q anim? habet circa sapiētiā et virā bonā.
Sap. vi. Cogitate de illa sēsus ē pfūmatus.
et bñ ista duo pūgit cogitatōez et sensus pfū
matōez. Nā illa cogitatio sapiētie q ē in sola
speculatōe nō pertinz nisi ad sensū visus. sed illa
que ē in sensus pfūmatōe pertinet ad sensū gu
stꝰ. qđ em veritatis speculo ostendit hoc amor
vitatis degustare facit. vñ be. Bern. fidus et
verus amor ē ille quo veritas adamat. cōtēnis
sp ppos. veritatis sp capax. sz vtinā nō fuerit
si amor veritatis defuerit. sz de cogitatōnibus
impijs loqmur et de quo cepimꝰ? pseqmur.
Impij pm ea q cogitauerūt correctionē habe
būt qz p leuioribꝰ? debet eis correctio mode
sta. p grauioribꝰ? correctō dura. vñ fidelis ma
ter et pius corrector filiozꝫ dicit. i. Choz. iiij.
Quid vultis in vga veniā advos an in cari
tate et spū māsuetudis. qi dicat. p grauioribꝰ
paratus sū grauiter punire. p leuioribꝰ leui?
me bre. Secdo est impietas puerse opatōis.
Sap. i. In iusticia est mortis acqsitio impij
aūt manibꝰ et pdis accersierūt illā. Diuites
duplici de causa solēt iniuste acquirere. s. pro
se. vel p sua posteritate. p se vt debꝫ tpalibꝰ
habūdēt. vt honeste incedāt. vt delicate viuāt.
Luc. xvi. Hō quidā erat diues qui induebat
purpura et bisso et epulabat cotidie splendi
de. Hō quidā erat diues. ecce in rebꝰ possessis
securi liras. induebat purpura et bisso. ecce in
vestimētis honestas. et epulabat cotidie splē
dide ecce in cibis delicata iocunditas. sed audi
pclusionē factā pra ipsum. mortuus ē diues
et sepultus est in infernum. Quilibz homies
acquirere solēt iniuste p sua posteritate. vt
sibi amplas possessiones relinquāt. qui qñqz
tā peccatis suis exigētibꝰ qm peccatis pnūz
ad sūmā egestatē deueniūt. Eccle. v. Diuitie
pseruate in malū sui dñi. peunt in afflictōe
pessima. generauit filiū qui in sūma egestate
erit. de vtrisqz. ps. Justi pement semē aūt
impioz pibit. sic ergo iniusticia mortis est ac
quisitio. sequit. impij et pdis accersierūt illā.
Tria sūt q mortē accersiūt. cogitatio q inici
at. locutio q pnūciat. opa mala que pficiūt.

Cogitatio mala a vita grē educit/locutio p/uersa puias iniusticie deducit/opa mortifera ad ianuas mortis ⁊ dānatōis introducit Job .x. Vadā ⁊ nō reuertar ad terrā tenebrosā/ et opertā mortis caligie/, ꝑpter hoc isaias nos re/uocās ab opibꝫ puersꝫ tāqꝫ a portis mortis/ dicit/qescite agere puerse/discite bñ facere. Ter/cio est īpietas obstinate desperatōis/. Prouer. xviij. Impius cū in ꝓfūdū venerit pcōꝝ ptē/nit/sz sequit eū ignōia ⁊ obꝓbriū/ꝓfūdū pec catoꝝ hic ꝑ duricia desperōis accipi/si bō cadat in lutū ad huc spes ē q; genu bo se ꝑt eri gere/si cadat in foueā nō mltū ꝓfūdā adhuc spes ē q; aliuꝫ vt exeat ꝑt eū iuuare/sz si cadat in abissū aut nulla aut modica spes vt iñ pos sit exire/nec abissus multa ē desperatio piculo/sa. Ihe. tj. An ignoras q; piculosa sit desperō/ vnicꝫ piculosa ē. sicut enī piculū egroti ꝓgno scit a medicis/relinquit qñ oīa ꝓ volūtate sibi exponūt sic in desperōe repit/qñ oīa si/bi volūtas indulget. Desperatio enī claudit si nū diuine misēdie. dat gladiū in manu diui ne iusticie/coꝝ pstringit ad mod duriciei lapi dee/habenas laxat oīnis immūdicie ⁊ impu/dicicie. Ephe. iiij. Qui desperātes semetipos tradiderāt im pudicicie/⁊ in operōem immū dicie/sz hic subdit qd sequit eū ignōia vel ob ꝓbriū/magna ignōia ē fuiēti vel militi q; in scriptis pro corndianis stipendijs inscribit/ qñ nomē eius ꝓpter pcā sua in ipis delet/sic fiet impijs ⁊ obstinatis q; ꝓ pcā sua de libro vite delebunt. in quo aliꝫ ꝓ pñtē iusticiā scri/bebant. ps. Deleant de libro viuētiū/⁊ cū iu stis nō scribant/⁊ talē impiū nō solū sequitur ignōia. sz obprobriū/magna est ꝓfusio latro ni qñ dēꝑbēdit/sz magnū obprobriū est ⁊ si/bi ⁊ suis qñ res q̄m furat? fuerat sibi in emi/nēti loco coꝝ oībus ad locū ligat/sic fiet im pijs pcōri bns. Treñ. j. vigilauit iugū iniq/tatū meaꝝ in manu eius ꝓuolute ⁊ im posi/te collo meo/sed dr in manu eius. cuius eius Certe in manu ei?. s. dñi tāqꝫ impatoris. ℔ in manu diaboli tāqꝫ execu toris ⁊ ē iste executor tā crudel q; si ꝓmitteret libēter pl? exigeret in pēnis q̄m ꝓmisū ē in culpis. Secdo aggra/uat passio be. tho. mar. a patiētis bonitate qd notat cū dr. interfecerūt virū innoxiū/. Sciē/dū est q; triplex est interfectio. Prima est de/formitatis culpe/. Secda est acerbitatis pene/. Tercia est iocunditatis glie. Prima ergo in/terfectio ē deformitatis culpe. Prouer. j. Auer sio pusillos interficiet eos. sicut ego video q; hō qñ de solliditate terre extrahit/⁊ in ꝓfūdu fluētis fluuij impellit/ibi demergit ⁊ suffoca tur/sic mortis cā ē pcōris qñ a solido boni in ꝓmutabilis auertunt/⁊ ad vana ⁊ defluēntia ista inferioꝝ totis votis ⁊ affectib; puertunt Treñ. j. Foris interficit gladi? domi ⁊ mors/ similis est gladi? culpe foris q; interficit pcōres a bono iꝓmutabili sepādo/⁊ domi mors similis est pcōres a vita grē excludēdo/. sz cū miser pcōr se auertēdo a deo ꝓpria culpa interficit/ qñcꝫ dñs ipm oculo misēdie respicit ⁊ eidez vite grē iterato ꝓcedit/⁊ sic a morte culpe re/surgit. Ezech. xxxvij. Da q̄tuor ventis veni spūs/ et insuffla sup interfectos istos/⁊ reuiuiscant/ q̄tuor ventis sūt q̄tuor affectōes aīe. s. tres spes/ dolor ⁊ gaudiū/timor sic flās vent? insuffl at formidinē pene. Spes optatōm venie. dolor detestatōem culpe. gaudiū hilaritatē ex pscie puritate. qñ ab isthis quatuor ventis inflat. si/ sanct? reuiuiscit mortuos. q; bñ dñs. Joh. .xx. cū dixit qñ suis discipulis insuffl auit dicēs/ Accipite spūm sctūm quoꝝ remiseritis pcā remittunt eis ⁊ quoꝝ retinueritis retenta sūt remissio pcōr ꝑ ministrū a ploꝝ opante spū sancto nihil aliud est q̄ resurrectio mortuoꝝ. Secdo ē interfectio acerbitatis pene. Dani. iij. Precepit rex vt necarent oēs aruioli magi et malefici/. istud enī ꝓcedit bñ ex voluntate dei vt in puersis puniant mala ab eo q; mini ster dei est iudex in ira q; nō sñi cā gladiū por/tat. vñ dilcūs deo helias ꝓphēta feruēs incul tꝰ diuini amore excellēs in miraculoꝝ operōe. zelo zelat? ꝓ domo dñi cultores baal viros q; dringētos ⁊ q̄dragīta in torrēte cyson interfe cit in quo bñ intelligit q; exstirpatio malorꝝ est ꝓmotio bonoꝝ. Tercio ē interfectio iocun ditatis sequētis glie. Apo. vi. Audi subt? al/ tare aīas interfectas ꝓpter verbū dei ⁊ testioni um qd habebāt. Isti interfecti ꝓpter verbū dei fuerūt innocētes ⁊ sācti dei/q; dicunt ee subt? altare dei/qz merito martirij tanqꝫ milites e/ grey seipos imolauerūt ꝓ noie xpi/⁊ illuxerit

sic hostia deo acceptabil. Et vt mira scta sctō/
tū in tēplo dñi fuerūt interfecti/de martiriby
loquor ꝓpter vbū dei qđ ꝓdicauerūt & ꝓpter
testionū qđ ei phibuerūt. Actu. iij/dixit be/
at⁹ petrus ꝓ se & alijs martiribꝫ xp̄m autorez
vite interfecisti quē de⁹ suscitauit a mortuis
cuius nos testes sum⁹. Reuera bñ acceptāđ
est testioniū istoꝝ testiū ablōz exceptōe malo
rū/maxime cū euidēter cecos illūinarēt. clau
dos erigerēt. leprosos mūdarēt. mortuos su/
scitarēt/& vt certi⁹ possimus scire quō de xp̄o
possent fidele testionū phibere. manē cū di/
cerēt eū a morte resurrexisse/audi qđ in oī pto
rio & curia regis & ꝑlati fidele testioniū phi/
bēt de visis & auditis/vñ isti fidele testioniū
de xp̄o phibere potuerūt/q̄ post refrectōez cū
ipso māducauerūt & ip̄m de regno dei loquē
tē audierūt/ista tercia interfectōe q̄ est via ad
gl̄am interfect⁹ fuit brūs tho/martir & archi/
epūs & iō ab ipō mortuo impy satellites ꝓdē
nāt. Sapi. iij. Cōdēnat iust⁹ mortuus impi
os viuos. btūs tho. iustus mortuus hoc ꝑt. q̄
ꝓ ecclie iusticia mortu⁹ fuit/& iō impios viuē
tes tāto āplius ꝓdēnauit q̄nto magis ex mor
te sua iusticiā ecclie ꝑ ipsū defendit/& ecclesie
bona augm̄tauit/& totū regnū āglie odore sue
sāctitatis respirit/vñ de ipso cātat granū cadit
copiā germinat fruitū alabastrum frāgit fra/
grat vis vngēti. Tercio aggrauat martiriuz
beati tho. mar. a loci passiōis sāctitate cū dr.
in domo sua. Sciendū ē ergo q̄ triplex ē do/
mus. Est domus interioris ꝓscie. ē do⁹ mili/
tātis ecclesie/ē dom⁹ iocūditatis eterne. Pri
mo ergo ē dom⁹ interioris ꝓscie. Hebreo. iij.
Cristus tāq̄ filius in domo sua. q̄ dom⁹ sū⁹
nos. felix dom⁹ felix ꝓscia. q̄ receptōe tāti ho/
spitis inuenit digna. miles se multū reputa
ret honoratū si rex vellet hospitari in domū su
am & descēdere. rex regū nō solū vult in nobis
hospitari. sed esse nobiscuz delicias esse dicit.
Prouer. viij. Delicie mee esse cū filijs hom̄i
nū. & dñe iesu quas delicias pores in me in/
uenire/qui domū meā male munitā deserta
inuiā/& inaquosā noui esse/nō est ibi aq̄ ꝓpū
ctōis. aia enī mea sicut terra sine aq̄ tibi. Nō
est ibi panis deuotōis de quo bñ ꝓphēta da/
uid qui dicebat. Fuerūt mihi lacrime mee pa
nes die ac nocte/nō est ibi vinū spūalis iocū
ditatis de quo in ps. Vinū letificat cor hoīs
et panis cōfirmat. vnde ergo bone iesu iste de
licie tibi sunt in me. Certe tibi in me nō sunt
ex me & exte/tu enī qui habes oēs spūales de
litias & diuitias in aduētu tuo illas tecū cō/
sue⁹isti afferre. Prouer. viij. Mecū sunt di/
uitie & gloria opes superbe & iusticia. Certe do
mine ꝓiectus a facie oculoꝝ meoꝝ fugiebam
ꝓsciētie mee domū. nō inuens ibi pacem nec
spūalem iocunditatē/similis ioculatori qui
fugit ꝓpriā domū q⁹ nō inuenit peius hospi/
cium. Sed q⁹ dñe tu ad domum meam ve/
nisti & tecū delicias & diuitias attulisti & ipaz
bene munisti. reuertar ad domum meā vnde
exiui. Sapientie. viij. Intrans in domū me
am ꝓquiescam cū illa/id est cū increata sapia
nō enī habet amaritudinē conuersatio illius
sed letitiā & gaudium. Scdo est domus mi/
litātis ecclesie. Eccle. l. Simeon vnie filius
sacerdos magnus qui in vita sua suffulsit do
mum & in diebus illis corroborauit templuz
per simeonem bene signatur beatus thomas
martir & archiepiscopus. Simeon enim in/
terpretat audiens merorem/bene beat⁹ tho/
mas bene merorem & cleri & populi audiuit/
quando martiriuz passus fuit/vnde de ipso
cantat mūdi florem a mundo conteri rachel
plorās non cessat conqueri. Iste simeon fuit
vnie filius. non solū filius creatōis. & imita/
tionis/per oniam cristus signat. nam onias
miseratio dei interpretat/per quē bene crist⁹
potest signari/qui nō ex operibus iusticie que
fecimus nos. sed scōm misericordiam suam
saluos nos fecit. Thobie. iij. Iste suffulsit do/
mum. id est iura ecclesie cantuariensis sibi cō
misse/vsqz ad mortem viriliter defendendo.
vnde de ipso legit. thomas mittit manum ad
fortia/spernit damna. spernit obprobria. nul
la thomam frangit iniuria. Iste etiam in die
bus suum corroborauit templum. tam in vi/
ta q̄z in morte. virtute diuina miracula mul/
ta opando/vnde de ipso cantatur cum rede/
unt miracula redit populo letitia/concurrit
turba languidoꝝ & cōsequunt gr̄az bñficioꝝ.

Tercio ē domus iocūditatis ij. Cho. v. Scimus qm̄ si terrestris domus nrā huius hītatōis dissoluaf/ꝑ edificatōez ex deo habeam? domū ñ manufactā. sz eternā in cel/hodie dom? be. tho. archiepi. z martiris satellitiū dia boli ipm interficiētiū z sāguīez ei? intra sinū eccie dei fūderi?/de ip̄o cātaf prēz nati p̄mūt i sinu mr̄no iubz mrīs facies sāguīe pr̄no/dissoluta fuit in pspcū dei ad nihilū deducti sūt maligni/sz scatore ꝑ hodie dñs scūm suū mirificauit. i. mirabilē eē demōstrauit/qñ corona aurea sup̄ mitrā eius q̄ qntū ad meritū ex p̄ssa est signo sācitatis/qntū ad p̄miū gla honoris/hodie domū lutea z trāsitoriā in domuz gl̄osā z eternā ꝑmutauit. vñ subdit habem⁹ domū nō manufcāz. sz eternā in cel. ad hanc domū hodie scūs tho. glosus ascēdit. Rogemus ergo dñm vr̄m thome sāguīem quē ꝑ se impendit faciat nos scādere quo tho. ascēdit.

De sancto siluestro. Sermo I

Longaui fugiens et mānsi in solitudine. ps. lxiij. beatus siluester dr ꝓpter metū ifideliū cū clericis suis in quodā loco latitasse/ꝓpter qđ xp̄o ꝓpositū bñ ei ꝓuenit. Et sciēdū est ꝙ in xp̄o ꝓposito notaf duo q̄ bñ ꝓueniūt q̄libz beato viro z maxie religioso/primū cauta clericōr mūda ne vanitatis qđ notaf cū dr eloganī fugiens. Scōz ē firma ꝓtinuatio ꝙ notaf cū dr z mānsi in solitudie. Quātū ad primū sciēdū ē ꝙ q̄ druplex ē fuga. scz a fcditatis vicio ꝙ. Scdo a societatis malo ꝙ. Tercio a formidis iudiciorū diuino ꝙ. Quarto a refugy z interpellatōis scō ꝙ. Primo ergo ē fuga a fcditatis vicio ꝙ. Deut. xxi. q̄ a facie colubri fuge peccata/z si accesseris ad illa suscipiēt te/hō fugit a facie colubri timēs colubris morsū. Sic hō debz fugere a facie peccati timēs ꝓscie remorsū. est em̄ peccatū in ꝓscia sic x̄m̄es inlignis/x̄mis em̄ in ligno nascit z lignū corrodit/sic pctm̄ in ꝓscientia inuenit et ꝓscientiā affligit/inuenit ait hō in ꝓscientia sua rone pccōrū suoz triplicē materiā corrosiōis. corrodit em̄ sine affligit ꝓscientia triplici rōe. Primo ꝓpter euacuatōem gr̄e. Scdo ꝓpter timorē iehēne. Tercō ꝓpter amissionē gl̄e. ꝓpter hoc dr in p̄sona pcōris in .ps. xxxvij. Miser factus sū/z curuatus sum vsq̄ in fin̄ē tota die ꝓtristabar. ingrediebar/miser factus propter gr̄e euacuationez/z curuatus sū propter iehēne timorē/ꝓtristabar ingrediebar. ꝓpter gl̄e amissionē/sz misericors dñs huius colubris morsū sanari voluit z ideo viā pñie salutaris p̄dicauit. Mat. iij. Penitentiā agite appropinquabit em̄ regnū celoz/vobis ꝑ penitētiā appropinquabit regnum celorū qui prius ꝑ culpā digni eratis infernalū tormentorū. Sic ergo peccata debemus fugere. Et subdit si acquiescēris ad illa suscipiēt te/peccata em̄ similia sūt ꝓmuni meretrici/q̄ oēs indifferēter suscipit z maxie iuuenes quos pecuniosos z bñ vestitos esse ꝓgnoscit. Prouer. vij. De meretrice z fatuo iuuene irretiuit cū multis frmonibus hoc ē retibe de quo in. ps. c. xl. Cadent in reciaculo ei? peccatores. Subdit sequit eā q̄libos ductus ad vicia mā z q̄i agn? latauicēs et ignorat ꝙ ad vincula stultus trahat z nescit ꝙ de piculo aie illius agit. Stultū esset qui libēter iret ad domū i q̄ sciret tractari de morte eius corpali/z tō magnus ē fatu? qui libenter in domū vadit in q̄ tractaf de morte illius spūali. Scdo est fuga societatis malorum. Tho. i. Cū irēt oēs ad vitulos aureos quos ieroboā fecerat rex israhel/thobias solus fugiebat ꝓsortia oīm z ꝓgebat ierusalē ad templū dñi z ibi adorabat dñm deū isrl/fugienda sūt ꝓsortia malorū. Nā sic ille qui vult azimos panes facere cauet sibi a fermēto/sic qui vult in azimis sinceritatis z puritatis seruire dño debet sibi cauere a malo cōsortio. i. Choz. v. Modicū fermenti totā massā corrūpit nā q̄libz modicus nūerus malorū corrūpit magnā multitudinē bonorū. Mat. xvi. Attendite z cauete a fermēto phariseorū z saduceoz. Ego video ꝙ hō quātūcūq̄z gulosus nullo mō cōtere de cibo delicatissimo in quo crederet latere venenū z naute mare nauigātes fugiūt vorces dulcisonas sirenarū sic fugiēda sunt ꝓsortia maloz qz cedūt in discrimē z preiudiciū animaz ipsi corrūpunt factis corrūpūt exemplis. corrūpūt verbis. i. Choz. xv. Corrūpūt bonos mores colloqa mala propter hoc thobias fugiebat malorū ꝓsortia nō sequēs carnis lasciuiā. sz frequentans eccliaz/vñ dr ꝙ

ibat ad templū dñi et ibi adorabat. Tercio est fuga formidinis iudiciorū diuinorū. Job xix. Fugite a facie glady qz vltor iniquitatis est gladius & scitote esse iudiciū/gladius hic appellat severitas sententie iudicy diuini/qz sicut gladius scindendo prem a pte diuidit/sic dñs gladio sententie sui indicy bonos a malis diuidit & seperabit. Apoc. j. De ore eius ex vtraqz parte gladius acutus exibat/sententia diuini iudicy gladius ex vtraqz parte acutus potest dici/qz ab alterutrū seperabunt p diffinitiuā sententiaz boni a malis sicut dixi. Nā bonis dicet venite benedicti patris mei pcipite regnum/malis dicetur. Ite maledicti in ignē eternū. Matth. xxv. Valde qz dura erit ista sepatio/nos em̄ qui inconsolabiliter dolemus de sepatōe carissimorū nostrorum cū seperant a nobis p mortem temporalem/vñ vide qz inconsolabiliter dolebūt reprobi quādo ab electis quos in hac vita cognouerūt & dilexerunt seperabuntur p mortē eternā/fugite ergo a facie glady/& huius ratio subdit qz vltor iniquitatū est gladius. Dominꝰ non sinit dedecus culpe remanere sine decore vindicte/peccator deformitate culpe sue q̄ntum in se est pulcritudinē vniuersi deordinat & decolorat. Qz dñs decore vindicte eandē pulcritudiem vniuersi reordinat & recolorat/vñ boecius. Ordo diuine pcuidentie cuncta cōplectitur/vt si quis ab assignato sibi ordine ceciderit in aliuz ordinē relabatur/vnde si quis cadit ab ordine gratie/siue bone vite relabitur in ordinem diuine iusticie vel vindicte/sic ergo vltor iniquitatū est dñs. pa. De vltionis dñs deus vltionū libere egit/libere agit deus vltionum peruersos puniendo/vnde ibidem subditur/exaltare qui iudicas terram redde retributionem superbis. libere etiam agit electos de temptatōnibus liberando & saluando. Isaie. lxiij. Ego qui loquor iusticiaz & propugnatorem ad saluandum. Quarto est fuga refugy & interpellationis sanctorum. Luce .xxi. Qui in iudea sunt fugiēt ad montes/iudea interpretatur confessor in hac vita debent esse catholici professores fidei christi/vt ipsam teneant corde & confiteantur in ore. Romanos. x. Corde creditur ad iusticiam. ore autem confessio fit ad salutē/isti qui in iudea sunt idest in confessione christi/debent fugere ad montes idest ad sanctos iam conregnantes in gloria celesti/interpellātes eos vt districtum iudicē rogent pro nobis/ipsi enim multū sunt solliciti pro nobis adhuc in periculis constitutis. Isa. lxij. Super muros tuos ierusalem constitui custodes tota die & nocte. perpetuo non tacebūt/imo pro nobis sūmum iudicem interpellabunt. Sed dices mihi q̄ istud intelligitur de angelis/verū dicis. nam & ipsi rogant pro nobis eorum custodie deputatis/omnes enim sunt administratorij spiritus in ministerium missi propter eos qui hereditatem capiunt salutis. Sed & sancti vt dicere ceperam solicite rogant dominū pro nobis/nec credo ipsos modo esse sanctis angelis potestate inferiores/& credo ipsos tanto nobis esse affectione coniunctiores/quanto sunt nobis in nature similitudine conformiores. Ipsi enim nouerūt pericula per que transierunt/in quibus nos miseros reliquerunt. Nonne hec vox est illorum. transiuimus per ignem & induxisti nos in refrigerium/ipsi nos miseros in medys flāmis/in medys fluctibus vident. quomodo crederes quin nobis porrigant manum adiutricem. Certe tam angeli q̄ sancti consummationem suam expectant a nobis/angeli cōsummationē numeri qui diminutus fuit per casum demonum qui reparabitur ex animabus sanctorum. sancti expectant a nobis consummationem demonum desideriorum per assumptōez corporum gloriosorum. quod fiet completo nūero electorū. Hebreos. xi. Deo pro nobis aliq̄d melius puidēte vt ne sine nobis

psūmarent/audi ieremiā p pplo suo oātē ·ij· Jach. vlti. Dic est qui multum orat p populo ⁊ vniuersa sancta ciuitate iere/mias pplxta dei. Dic orat p nobis beat⁹ siluester cuius hodie solēnia celebramus qui fuit vnus de euāgelicis pplxtis/ vī de ipso legī. q cum diceret ei terquinus q proxima sessione faceret eum diuersis supliciis interire/ Rndit spū sancto inspi rante. stulte hac nocte auferet aīa tua a te/ qđ factū fuit sicut rei euidentia cōproba/ tuit. Scdo notaf in beato viro firma cōti nuatio catholice sanctitatis cū dr manfi in solitudine. Sciendū ergo q quadru/ plex est solitudo bona/ Primo est solitu/ do religiose cōgregatōis/ Scdo interne meditatōis/ Tercio ppie discussionis. Quarto mūdicie vginalis/ Primo est solitudo religiose cōgregatōis. Hosee. ij. Ducaz eam in solitudinem ⁊ loquar ad cor eius. hic notant duo bona q facit dns viris iustis ⁊ religiosis pstat. enī illis cō/ ductū securū cum dicit ducā eum in soli/ tudinem/ Scdo dat eis cōsiliū secretum qđ notaf cū dr et loquar ad cor eius/ Do mine deus exquo mihi cōductuz prestare dignaris sequar te quocūq; ieris/ ideo ei puulus natus est nobis ⁊ filius datus ē nobis/ vt dirigas pedes nostros in viam pacis/ Talem ducem tutū est sequi. Sa/ piē. vij. Ipse est sapiētie dux ⁊ sapientiū emendator. sapie dux illustrādo ad cogni tōem veritatis. sapientiū emendator re/ ducendo ad pmotōem bonitatis/ Tutū est ergo sequi istū ducez qui dicit anime religiose ducam eum in solitudinē pstan do ꝺductū securum. Subditur ⁊ loquar ad cor eius inspirando secretū consilium deus cordis mei nolui dicere loquar ei./ sed loquar ad cor eius in hoc ostendēs q corde ad cor loquit ad aīam religiosam/ sicut sponsus ad sponsam dilectā/ ⁊ vt eī in secreto cordis loquentem audiamus petit a nobis vt cor nostrū ad ipm ꝓuerta mus/ ⁊ sibi aurē cordis inclinemus. Jo/ hēlis. ij. Conuertimini ad me in toto cor/ de vestro/ magne stoliditatis vl supbie de scriberetur homo pauper vel simplex si ho mo potēs vel sapiens vellet ei loqui si ipe dedignaret ipm audire/ nec vellet ei au/ rem suas accomodare/ pplxta dauid assue tus diuinis colloquijs/ dicebat. audiam quid loquatur in me dominus quoniam loquitur in plebem suam/ ⁊ super sanctos suos/ ⁊ in eos qui conuertunt ad cor/ Nō intelligit grecum loquentem ille qui gre ce lingue est ignarus/ nec latine loquentē qui latine lingue est inscius/ imo qui lo/ quitur est ei barbarus/ ita si dns in cor/ de nostro loquēte volumus intelligere de bemus ad intelligenda diuina colloquia diligenter studere/ Scdo est solitudo in terne meditatōis. ⁊ Treno. iij. Sedebit so litarius ⁊ tacebit/ quia leuauit se supra se Tria tangit que sunt necessaria ad hoc q completa sit meditatio interna/ Primū est corporalis quietatio q ꝺ notatur cū di citur sedebit/ Scdm est verborum repres sio quod notatur cum dicitur ⁊ tacebit./ Tercium est mentis eleuatio/ quod no/ tatur cum dicitur quia leuauit se supꝑ se./ Primo ergo ad completam cordis me/ ditationem requiritur corporis quietatō/ contra multos scolares ⁊ religiosos qui non possunt sedere in cathedris ad studē dum. nec in scolis ad audienduz/ sed per vicos ⁊ plateas ociosi ⁊ vrinam non vi/ cioli discurrunt/ Tales ad perfectaz me/ ditatōem cordis non pertingunt. Lu. vl./ Sedete hic in ciuitate quoadusq; indua mini virtute exalto/ apostoli quiete sede/ rūt. et ideo spiritum sanctum interius do centem exterius genera linguarum largi entem receperunt/ Actuum secūdo/ factus est repente de celo sonus tanq; aduenien tis spiritus vehemētis/ ⁊ replevit totam domum vbi erant sedentes/ Isti sunt apo/ stoli q de prde ꝺcto gaudebant. ⁊ ideo ad receptionem spiritus sancti et doctrinam in oi genere linguaꝝ seipos disponebāt/

De sancto Siluestro Ser. II

Actuū.ij. Ceperunt loqui varijs linguis/ prout spūs sanctus dabat eloqui illis. Secundo ad completā cordis meditationez requirit verborū repressio quod notatur cū dicit. ⁊ tacebit/ contra illos qui prius volūt loqui q̄z instrui/ dicere q̄z discere/ Eccle.xxxij. Audi tacēs/ ⁊ p reuerētia accedet tibi bona grā/ bonus scolaris longo tpe primū debet tacēs audire/ q̄z audeat loquendo docere/ Natura puloz̄ est q̄ longo tpe p̄z audiūt q̄z loquunt/ vnde isti presumptuosi ⁊ ad loquendū ꝓmpti naturā hūanaz puerrunt/ quia prius volunt erudire p verbū q̄z erudiant p audi/ tum. Tercio ad pfectā meditationez cordis requirit mentis eleuatio quod notat cum dicit qz leuauit se sup se. sed quō p̄t homo se sup se leuare/ cū res eadē eodem tpe non posset esse inferius ⁊ supius/ sm sanctos. duplex homo distinguit exterior et interior/ exterior ad inferius iacendum deprimit. Sap.ix. Corpus qđ corrum/ pit aggrauat aiam ⁊ terrena inhabitatio deprimit sensū multa cogitantez/ est etiā homo interior. qui de die in diē renouat/ quāq̄z corrūpat exterior/ ille ergo se super se eleuat qui neglecto exteriori hōīe interiorē p continuā mentis meditationez leuat/ sic leuabat se sup se apostolus paulus qui in terris habitās corpore in celis conuersabat mentis meditatione. Tercio est discussionis ꝓprie solitudo. Isa.xxxij. Habitabit in solitudine iudiciū/ qui em̄ bñ vult causam sciencie discutere/ debz tumultū mūdi fugere/ ⁊ apud semetipsū manere. vt sic se iudicando possit diuinū iudiciū euadere. j. Chor.xi. Si nosmetipsos iudicaremus non vtiq̄z diiudicaremur/ qz p iudiciū ꝓprie discussiōis ⁊ emēdationis effugimus iudiciū diuīe vltionis/ hōīes suspecti de magnis reatibus duplici iudicio solent examinari/ sc̄z iudicio aque ⁊ iudicio ignis. Nos ergo p̄io nosmetipsos iudicio aque examinemus/ vt sic p aq̄s lacrimaz a peccatis nostris nostras consciēcias lauemus p̄s.vi. Lauabo per singulas noctes lectū meū lacrimis meis/ ⁊ qđ post lotionē lacrimaz pec cati vel sequele ipsius remanserit igne caritatis purgemus. Nūe.xxxi. Omne qđ p̄t trāsire p flāmas igne purgabit. Quarto ē solitudo mūdicie ꝓginalis. Isa.xxxv. Letabit deserta ⁊ inuia ⁊ exaltabit solitudo ⁊ florebit quasi liliū. p deserta in via ⁊ solitudinē designatur ꝓginalis status. q status est magne iocunditatis ⁊ exaltationis/ hō qui hz castrū pulcrum multū letatur si post multos in cursus inimicoz̄ et multos ictus machinaz̄ inuenit castz̄ suū integrum ⁊ in nullo dissipatū/ certe longe amplius debet letari mūdicia ꝓginalis quādo post multos incursus temptationū carnis ⁊ corporis sui regnū inuenit. Sap.iij. Felix est sterilis ⁊ in coinq̄nata que nesciuit thorum in delicto habebit fructū in respectione animarū sanctarum. Ista solitudo non solū exaltabit/ sed sicut subdit sicut liliū florebit/ cristus spōsus anime sancte se liliū voluit appellare Can.ij. Ego flos campi ⁊ lilium ꝓvallium/ ⁊ ideo anime sancte sponsus qui lilium vocat lilijs castitatis delectat. Can. .ij. Dilectus me⁹ mihi. ⁊ ego illi. qui pascit inter lilia/ anime sancte sponsus non solum in rosis martirum. sed in liliis ꝓginum. ⁊ violis confessoz̄ sanctoz̄um delectatur. cum quibus beatus siluester confessor domini egregius perpetua iocū/ d rate letatur. Ad quā nos perducere dignetur. ꝛc. Amē.

De sancto Siluestro Sermo. II

Dilectus a deo et hominibus cuius memoria in benedictione est. Eccle siastici.xlv. In verbo proposito describitur beatus siluester cōfessor domini ⁊ pōtifex a duobus. Primo a merito sancte opatōis cum dr dilectus a deo ⁊ hoīb̄us

De sancto Thoma. Sermo I

Secõdo a preconio digne commendatõis cum subdit cuius memoria in benedicti
Cone Sciendũ ergo q beatus siluester dilectus fuit ꝓpter quatuor. Primo ꝓpter
executõem mandatoꝝ. Secõdo ꝓpter timorem iudiciorũ diuinorum. Tercio ad gubernatõez ꝑ̃ozũ. Quarto ad assecutõez
Veternorũ. Primo ergo dilectus fuit ꝓpter executõem mãdatorũ. Sap. iij. Qui
confidũt in illo intelligent veritatẽ et fi
deles in dilectõe. sicut homines formidulo
si timẽtes in bello deficere nõ aggrediun
tur pugnã. et ideo non assequunt coronã.
sic multi de domino cõfidentes et grauamen sui corporis formidãtes refugiũt studiorũ laborẽ. et iõ nõ puenit ad veritatis
intelligentiã. homines qui volunt ire ad
sanctũ iacobũ pegrinatõis gratia vel mare transferare negociationis cã. ad id q
intendũt non nisi cum magnis laboribus
et fatigationibus ꝓtingũt. auis etiaz que
est magne leuitatis ad locũ ad quẽ tendit
non nisi cum aliqua fatigatõne corporis
ꝓuenit. Sic homo ad laborẽ nascit. Job
.v. Intelligentiã veritatis non nisi cum
labore assequitur. Prouer. ij. Si sapientiam inuocaueris et inclinaueris cor tuũ
prudentie. si quesieris eã quasi pecuniam
et thesauros effoderis illam. tunc intelliges. ecce q magna afflictio laboris intelligentiã facit veritatis. nec tñ ad bocistud
sufficit nisi sit cõfidentia de auxilio diuine bonitatis. Sapi. vij. ipe est sapientie
dux. et sapientiũ emundatoz. quia ipse est
sapientie dux ideo est imitandus. qz est
sapientiũ emundatoz. iõ est diligenter audiendus. vt veraciter librũ nostre conscie
tie ad auditũ vborũ emendemus librum
istius emendatoris possumus corrigere.
ꝓpter q dicit qui confidunt in illo intelli
Vgent veritatem. sequit. et fideles in dilectione acquiescent illi. bene ꝓiungit ista
duo dilectõem et fidelitatem. dilectõnem
ad voluntariam susceptõem diuinorum
mandatorum. fidelitatez ad executõnem
ipsorũ. Joha. xiiij. Qui habet mandata
mea et seruat ea ille est qui diligit me qui
autem diligit me diligetur a patre meo et
ego diligam et manifestabo ei meipsum.
Dñe ielu nobis est magna vtilitas manifestatio tua. Col. ij. In ipso sunt omes
thesauri et sapientie et scientie dei absconditi. Cñ et tua manifestatio est oim thesauroꝝ et sapiẽtie et scientie possessio. Nõ
enĩ aliter lux corporea vel in corporea posidet. q cũ oculis cordis vel corporis videt. ista mandata bñ beatus siluester intellexit et dilexit. et ideo a via viciorũ recessit. Secõdo est dilectus bea. silue. ad timorem iudiciorum diuinorũ. Eccle. iij. Iudiciũ patris audite filij dilecti et sic facite
vt salui sitis. Dñs ꝓponit nobis consideratõem suoꝝ iudiciorũ sub affectõne paterna. volens. q ipsa cõsideremus cũ filiali timore et humili reuerentia. sicut enĩ coruscatio ꝑcedit tonitrũ. sic dñs ꝓponit nobis ꝓminationes sui iudicij añ districtũ
et tremendũ iudiciũ. Eccle. xliij. Eccelerat coruscatões emittere iudicij sui. et sicut visa magna coruscatõe de sequẽti magno tonitruo et fulgure timemus. sic post
auditas ꝓminatões diuinũ iudiciũ mirabiliter formidare debemus. Job. xxv.
Cum viꝝ puã stillam sermonis audiemus. quis potent tonitruũ magnitudis
illius intueri. sic ergo ad ꝑsideratõem iudiciorũ diuinorũ nos ꝓuocat cum dicit.
iudiciũ patris audite filij dilecti. Et subditur et sic facite vt salui sitis. Si queras
Vquõ facere possumus vt salui sim? Dñs
qui dedit ꝓsilium in generali alibi ponit
necessariũ documentũ in speciali. Eccle.
xviij. Ante iudiciũ interroga tei ꝑm et in
cõspectu dei inuenies ꝓpiatõnem. Nos
solemus homines peritos in suis facultatibus interrogare et consulere. et diuersimode ꝓ difficultatũ varietate. Nã me
dicos de valitudine corꝑũ. aduocatos
de discussiõe causarum. thẽologos de cõsultatione animarum. Sed quem potes

interrogare magis peritū. magis exercitatum anime tue in cā q̄m teipsuz. nullū omnino. quia sicut homini dat̄ potestas libera q̄m nullus potest ꝓpellere. sic dat̄ conscientia secreta q̄m nullus potest cognoscere. illo excepto de quo habet̄. Hebre. iiij. Omnia nuda ⁊ apta oculis eius ad quē nobis sermo. ꝓpter q̄ dicitur. hic ad iudiciū interroga teipsum discurre p̄ cogitationē quasi fidelis curator p̄ omēs officinas claustri tui cordis. et totum remoue quicquit ibi inordinatum reperis. est enī in isto claustro testis verax ⁊ fidelis qui non nouit mētiri. Conscientia est iste fidelis testis. si dicat cogitatio tua inuenis me a peccato liberū statim. clamabit conscientia tu non dicis verū. adhuc in angulis meis latent sordes viciorum. ꝓpter q̄s si ipsas nō expuleris ⁊ ego ⁊ tu proij̄ciemur in ignē. tu cogitatio te sanā dicis Ego scio q̄ infirma sum. ⁊ tali infirmitate que non cognoscit̄ tactu pulsus vel iudicio vrine. sed solū ministerio lingue in pura et integra peccatoruz ꝓfessione. ⁊ si sic ante iudiciū interrogare teipsum velis ꝓpiationē in conspectu dei inuenire poteris. Tercio dilectus fuit be. siluester ad gubernationē populoz̄. Ecclesia. xlvi. dilectus a deo suo samuel ꝓphēta dñi renouauit impium ⁊ vnxit principes in gente sua. Samuel interpretat̄ postulatus a deo. ꝑ quē bene bea. siluester signatur qui vt esset pontifex romanus a populo fuit a dño postulat? Iste bñ dicit̄ ꝓphēta dñi q̄ sicut in alio sermone diximus. tarquineo sano ⁊ incolumi morte suaz nocte sequente predixit. iste sicut diximus renouauit impiuz. quilibet nostrū hz intra se duplex impium in quo est continuū bellum duorū sibi inuicē aduersantium. quoruz vnum est discretio rationis. aliud est affectio carnalis. q̄n affectio carnis precipit et discretio rationis succūbit. tunc imperium anime auert̄ ⁊ antiquat̄. sed quādo ratio imperat ⁊ carnalis affectio obtpat tunc impium anime rectificat̄ ⁊ renouat̄ Ephesi. iiij. Deponite vos s̄m pristinam conuersationē veterē hominē qui corrumpit̄ s̄m desideria erroris renouamini autē in spiritu mentis vestre ⁊ induite nouuz hominē qui s̄m deum creatus est in iustitia ⁊ sanctitate veritatis. sic faciūt sancti homines qui cum vicijs ⁊ concupiscētijs crucifigunt veterē hominē exterius vt interior homo renouet̄ interius. q̄. Cho. iiij. Licet is qui deforis est noster homo corrumpat̄ is tñ qui intus est renouat̄ de die in diē. sic be. siluester ⁊ tute diuantis rationis victoriā obtinuit de carne sua. q̄ reuera debet esse ancilla. Ipe etiā vnxit principes de gēte sua. Primo a dño vnctus tā gratia iustificāte q̄z summi pontificis dignitate. q̄d signatum est. j. Reg. xvj. Tulit samuel cornu olei ⁊ vnxit eum in medio fratrū eius. iste sic in summū pontificē inunctus a dño officiū sumpsit inungēdi. Eccle. xlv. Compleuit moises manus eius ⁊ vnxit illū oleo sancto. notabile est q̄d dixit compleuit manus eius q̄ clerici dñi esse primo pleni bonis operibus. q̄z ascendāt ad graduz ecclesiastice dignitatis. sed vtinā tam vigiles essent ad bonaz vitam. q̄m alacres currunt ad cathedraz Sed q̄ ipsam ascendunt ornati peccatis ideo cum peccatis suis descendunt ad infernū profūdissimū sicut lapis. Quarto fuit bea. siluester dilectus ad assecutōem eternoruz bonoz̄. Sap. iiij. Placens deo factus ē dilectus ⁊ viuens inter peccatores trāslatus est. bea. siluester fuit placens deo p̄ eternā p̄ordinationem ⁊ ꝓbationem. sed factus fuit dilectus hominibus per specialem dei gratiā ⁊ bonam vitam. Prouer. xvi. Cum placuerint dño vie hominis inimicos quoq̄z eius conuertet q̄d bñ in bea. siluestro impletū est. de ipo ē legitur q̄ post mortem tarquinij pene omnes qui ad iniuriam sancti siluestri missi fuerant genubus eius prouoluti rogabāt vt pro eis oraret. ne quid eis simile eueniret

iste viuēs inter pēccatores translatus est
Ecclē.xviij. Enoch placuit deo ⁊ translatus est in paradisum/ sic beatus siluester hodie trāslatus est de morte ad vitam/ de tenebris ad lucem/ de miseria ad gloriā/ sic ergo primo beat⁹ siluester describitur a merito sancte opatōis. cum dicit dilectus a deo ⁊ hominib⁹. Scdo describitur a preconio digne ꝓmendatōis cum dicit. cuius memoria in benedictōez. Sciendū est/ q⁹ memoria beati siluestri ⁊ aliorū sanctor⁹ est in benedictōne quatuor de causis. Primo ꝓpter eruditōez indoctorū. Scdo ꝓpter ostēsiōem exemplor⁹ bonor⁹. Tercō ꝓpter diffusionē odor⁹. Quarto ꝓpter laudē diuini iudicij in secula seculor⁹. Primo ergo memoria beati siluestri ē in benedictōe ꝓpter eruditōez indoctorum. Job. viij. Interroga generatōez pristinā ⁊ diligenter inuestiga pūm mēoriā/ hesterni quippe sumus ⁊ ignoramus et sequitur ⁊ ipli docebunt te. Nos ergo debemus generatōem pristinā interrogare/ isti hoīes milites libenter audiunt cū recitantur gesta fortia caroli/ rolandi/ oliueri/ quia p eor⁹ gesta fortia querunt ad similia aīari/ similiter fily nobiliū regū et principum multū delectant⁹ qui illustria facta patrū auor⁹ suor⁹ ⁊ attauor⁹ narrantur/ q⁹ in istis q̄m plurimuz delectant⁹. sic nos qui sumus sanctor⁹ fily multū debemus in ipsor⁹ factis illustribꝫ delectari. Tho. ij. Fily sanctor⁹ patrū sumus ⁊ vitam illam expectamus q̄ꝫ deus daturus est bis qui fidem suā nunq̄m mutant ab eo/ interroga ergo generatōem pristinā. huius exemplū tradidit nobis saluator cuius oīs actio nostra est instructio. Lu. .ij. Inuenerūt iesum parētes eius sedentem in medio doctorum ⁊ seniorū audiētē illos ⁊ interrogantem/ in hoc instruunt⁹ in tribu scolares nostri/ q⁹ in tribu debent prouidere sibi/ Primo quō bone societati possint adiungi/ q⁹ notat⁹ cum dr inuenerūt ihesum sedentē in medio doctorum/ non ioculatorū. non histrionū/ contra malos scolares nostros qui sicut mali sūt in mala societatē ꝓcurāt/ ⁊ sic peccatis priorib⁹ sequēta peccata acumulant. Scdo instruunt⁹ scolares quō in audiendo doctores debent esse attenti. q⁹ notat⁹ cū dr. audiētē/ ꝓtra malos scolares qui in scolis dū legit magister inter socios suos q̄ iuxta ipsos sunt garriūt/ ⁊ sic alios scolares impediūt nec ipsi ꝓficiūt. Debēt etiā tercio esse de retinēda lectōe soliciti. q⁹ notatur cū dr interrogantē/ ꝓtra negligentes scolares qui reuertentes de scolis librum sup pulpitum suum ꝓficiunt/ ⁊ vagi huc illuc discurrūt/ ⁊ iō q⁹ nec repetūt lectionē nec interrogant doctorem illud q⁹ oblitioni dederāt non inuenūt/ sic ergo generatiōnē pristinā debemus interrogare. Debemus etiā pūm memoriā diligenter inuestigare/ memoria antiquorū patrū inuestigat⁹ ⁊ inuenit⁹ inuestigtis librorum quos nobis in suā memoriā ⁊ nostrā eruditionē reliquerunt. Eccle. xliij. Homines narrātes carmina scripturarū/ diuites in virtute/ pulcritudinis studium hñtes q⁹ narrāt carmina scripturarū debent diligēter audiri. Hā cū attentōne magna audiunt carmina/ q⁹ diuites in virtute. ideo libenter eos debemus imitari/ illos eñ pauperes libencer imitant⁹ de quorū bonis ditant⁹/ q⁹ sūt pulcritudis studiū hñtes/ ipsis in q̄ntū possū? debemus ꝓformari/ vt exēplo eorū possimus reformari ⁊ decorari/ quare aūt istos sanctos prēs in tāta veneratione debemus hre. cā subdit cū dicit. hesterni quippe sumus ⁊ ignoramus. hesterni dicit ꝓpter breuitatē tpis/ ignoramus dicit ꝓpter modicitatē capacitatis. Nam si aliquis q̄ntūcunq̄ virtuosus vel studiosus nostri tēpis credat se antiquis posse equari superbus est ⁊ nihil sciēs/ ⁊ semet ipm decipit dīs fortiores ⁊ industriores suos milites tpe belli in acie sua posuit sicut nos videmus q⁹ hoīes militares altis gladijs ⁊ altis armis vtunt⁹ in torneamentis

et in periculosis/ & vt ita dicã mortalibus bellis/ sic dñs suos martires tanqm egregios pugnatores fortibꝫ armis tã patientie qꝫ aliarũ ꝛrutũ armauit ꝛpe ꝓsecutionis contra seuiciã tirãnorũ/ sapiẽtissimus etiã ꝓmilito sanctarũ scripturarũ exposi/ tores armauit acutissimis gladijs dei in ꝛbis/ contra astuciã hereticorũ/ ¶ Nos ergo hesterni sumus & ignoramus. in cõpe/ tatõe ipsorũ sequit/ et ipsi docebũt te-ipi enĩ sunt possessores scripturarum. ij. ¶ Tbi. iij/ ¶ Omnis scriptura diuinitus inspirata vtilis est ad docendũ. ¶ Secũdo ꝓmendabilis est mẽoria beati siluestri & aliorũ sanctorum ad exteriorum ꝓuersationem ¶ Sapiẽtie. iij/ ¶ O qꝫ pulcra es generatio casta cum caritate/ immortalis enim memoria illius/ quoniã apud deũ nõn est et apud homines/ bñ coniungit ista duo castitatẽ & caritatẽ/ ¶ Nã castitas aiam decorat/ caritas aiam fecũdat/ & istis duobꝫ similꝫ ꝓcurrentibꝫ pulcriorem efficit aia sancta/ sicut videmus qꝫ arbor longe pulcrior videt qñ fructibus decorat & folys ornat qꝫ si istorũ alterutro vestiat/ ¶ Canti. iij. ¶ Quã pulcra es amica mea/ quã pulcra es/ oculi tui colũbarũ absqꝫ eo qꝫ intrinsecus latet/ bis dicit pulcrũ eẽ aiaꝫ castã qz pulcra debet eẽ intern9 puritate cordis/ exteriusꝫ castitate corporis/ ¶ Dñt eẽ eius oculi colũbarũ ꝓ simplicitatẽ intẽtionis absqꝫ eo qõ in trinsecus latet/ ꝓ impensioẽꝫ operũ caritatis. subdit qõ immortalis ẽ memoria illius/ ¶ Hec mirum. ¶ Sapientie. i/ ¶ Iusticia ꝑpetua est & immortalis/ & talis aia iusta est. qz vnicuiqꝫ quod suũ est reddit/ deo enĩ reddit pulcritudis venustatẽ siue ꝓsciẽtie puritatẽ/ ꝓmo reddit ex caritate misericordie largitatẽ/ talis generatio casta apud deum & hoĩes est nota/ non tãtũ corã deo sed etiã corã hoĩbus/ qꝫ bñ fecit be. ¶ Siluester qz de ipso legit qõ tantã grãm deus ei ꝓtulit/ vt a cristianis et gentilibus nimio diligeretur affectu/ ¶ Tercio ꝓmẽdabilis est mẽoria beati siluestri & aliorꝫ sctõrꝫ ꝓpter infusionẽ odorum Ecclesiastici/ mẽoria iosie in ꝓpositõe odoris facta est opus pigmẽtarij/ in oĩ ore qĩ mel indulcabit/ iosias interpretat in quo non est incensum dñi. in quo signat beatus siluester & alij ꝓfessores sancti/ qui cõpãtur incenso qz fuerũt in oratione deuoti. ps/ ¶ Dirigat oratio mea sicut incensũ in ꝓspectu tuo/ fuerũt etiã sctã conuersationi odoriferi. ij. ¶ Cho. ij/ ¶ Christi bon9 odor sumus deo/ ¶ Qꝫ notabile est qꝫ non dixit mẽoria iosie in odore facta est. sz in compositione odoris/ & licet enĩ per se redoleat quelibet spẽs aromatica tũ longe plus redoleat ꝓpositio multarũ spẽrũ aromaticarũ arte pigmentarij ꝓfecta/ sicut video qꝫ vnus flos odorẽ fundit. sz multitudo florꝫ longe ampliorẽ redolentiã diffũdit. ¶ Genesis. xxvij/ ¶ Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni/ memoria iosie non solum dz facta in ꝓpositione odoris/ sed etiã dz opus pigmẽtarij/ qz homo qntũcũqꝫ sanctus si polleat ꝛrutibus hoc non hz a se/ sz a datore ꝛrutũ a patre luminum a fonte munerũ/ ¶ Eccle. xxxviij. ¶ Ingẽtari9 faci/ et pigmẽta suauitatis & vnctiones ꝓfici/ et sanitatis/ ista mẽoria iosie dz in oĩ ore qĩ mel indulcorari. ¶ Nã vite sanctorũ consideratio debet esse cordiũ nostrorꝫ dulcoratio. ¶ Eccles. xi/ ¶ Breuis inuolatibus est apis & inicio dulcoris hz fructus/ sancti apibus compant qz breues ꝓ hũilitatez/ volantes ꝓ contemplatiõem/ dulces ꝓ bonitatis eorꝫ recordatiõez/ isti scti habuerũt initiũ dulcoris in pñti vita/ eo qz dulcedinẽ bonitatis diuine gustauerũt ad modicũ/ sz mõ in beata vita bibũt ad multũ. ps. ¶ Quã magna multitudo dulcedinis tue. ¶ Quarto ꝓmẽdabilis est memoria beati siluestri & aliorꝫ sanctorꝫ ꝓpter laudẽ diuine iusticie in secula seculorꝫ. ps/ ¶ Imme/ moria eterna erit iustus/ in ista eterna memoria modo beatus siluester cũ alijs sanctis exultat/ qui multas tribulationes qs in hac vita pro cristo sustinuerũt eterna gloria & bonorꝫ mẽoria remunerati sunt ps/ ¶ Memoriã habũdantie suauitatis tue

eructabūt ⁊ iusticia tua exultabūt/sic mō
ra. Siluester. est de illis sanctis qui ex/
ultāt in gloria/letabunt in cubilibꝫ suis.
Ad qm nos pducere.

De Circūcisione. Sermo. I.

Circūcisio pro
dest si legē obserues. In ver/
bo ꝓposito notant duo. Pri/
mo notat utilitas circūcisiōis, cū dr circū
cisio pdē. Scdo notat qr circūcisio nō ē bo
nū fm se/pdictō vel circūstātia sub q̄ vti/
lis est cū dr si legē obserues. Scienđ er/
go sicut dicit inglosa sup id. Gen. xvij.
Tulit abrahā ysaac filiū suū ⁊ circūcidit
carnē ꝓpucij eius. Quadruplex est circū
sio. s. cordis de q̄ ibi dicit glosa, qui fidei
puritatē in cōscia custodit corde circūcis?
est. Scda oris de qua ibi circūdamus la
bia nostra ne ad malū aut turpe aut ocio/
sum loq̄mur. Tercia ast auris de q̄ ibidē.
circūcidam? aures nostras ꝛbo dei. de q̄
dr. qui hz aures audiendi audiat. incir/
cūcisis enī auribꝫ ꝛba sapie nō possum?
audire. Quarta est ꝓpucij de q̄ ibidem
ecclesia gratia cristi ꝑ se crucifixi robora/
ta nō solū a licitis se rpatur/ntiā hz a cōcessis
et tanq̄m ꝛgo spōsa cristi pudicis ꝛginibus floret in quibꝫ vera circūcisio prepu
cij seruat in carne. fm istā glo. distinguā/
mus quadruplicē circūcisiōem. Est enī
circūcisio cordis que fit ꝑ puritate fidei ⁊
animotōis cogitatōis malaꝝ. Ro. ij. Nō
enim qui in manifesto iudeus est neq; in
manifesto in carne est circūcisio. hz qui in
abscōdito iude? est. ⁊ circūcisio cordis in
spū. nō. littera/cuius laus nō est ex hoīb?
sed ex deo. Exponamus istā auctoritatē li/
minādo verba glorioſe q̄ ibi ponunt sanct
Phuse. Ille in manifesto iudeus est/qui ap
to cristū ꝓfitet ꝓfessiōe oris. Alle inabscō/
dito iudeus qui interius cristū ꝓfitet cō/
stātia fidei ⁊ puritate mētis. Ille ergo qui
in manifesto iudeus est non esse verus ab
aplo dr. qr nō ꝓdest exterius ꝓfessio oris,
nisi interi? puritas fidei ⁊ ꝓstantia mētis
ꝓsineat. x. Ro. Corde creditꝫ ad iusticiā
ore aūt fit ꝓfessio ad salutē. Circūcisio fit
in manifesto in carne fm ritū iudeoꝝ per
operatōem hoīm/circūcisio aūt cordis fit
non lrā. i. non cultro lapideo sicut littera
legis dictabat/hz spū. i. ꝑ spūm sanctū. Et
ideo laus circūcisionis spūalis non est ex
hoīb? qr nō laudat hūano preconio. hz ex
deo/qr obtinet munere diuino/vñ aug?.
de spū ⁊ lrā. circūcisio cordis est q̄ purifi/
cat aiam ⁊ interioꝝ maculas abscindit. ⁊
talis circūcisio non est ex hominibꝫ. hz ex
deo. q̄ illicita ꝓcupiscētia amputat. qp nō
fit lrā docēte ⁊ iuuēte ꝙ subsequēte/ista cir
cūcisio ē de q̄ dr circūcisio, pdest. ⁊ hoc tri
plici ratōe. Primo qr viuificat animam
morientē. vñ sup illud. Jere. iij. Circū/
cidimini dño. dicit glo. qđ ꝓpter hoc dicit
circūcidimini viri iuda/habitatoribꝫ ie/
rusalē ꝓcipit vt deserat lrām occidentem
et sequāt spūm viuificāte post rpus reue
late gratie/lrā occidens fuit in circūcisiōe
carnis. spūs viuificās in circūcisiōe men
tis. Scdo pdest qr declarat imminentez
penā. vñ sup illud Jeremie. iiij. Circūci/
dimini dño/gloſa mouet ⁊ pdicit ne face
re cogat in nuiuntis, ꝓbamus quibꝫ pdi
cta est sñia vt imminētē penā declinarēt
penitētia. Tercio pdest qr lauat cōsciēriā
Isa. j. Lauamini mūdi eltote. auferte ma
lū cogitatōm nostrarꝫ ab oculis nostris.
in amotōe aūt malarū cogitatōm circūci
sio spūalis ꝓsistit. ista circuncisio cordis q̄
fit ꝑ puritatē ⁊ mūdiciā mentis bene fuit
in cristo. Habacuc. j. Mūdi sunt oculi mi
dñe. ne videas malū ⁊ ad iniquitatē respi
cere non poteris. Nō respicit dñs ad ini/
quitatē vt sibi placeat. sed bñ respicit ad
ipam vt eam ꝓgnoscat vt puniat. Secū
do est circūcisio oris q̄ fit ꝑ resecatōez in/
ordinatoꝝ ꝛbꝝ. j. Regū. xvij. quis est
philisteus in circumcisus qui exprobra/
uit acies dei viuēris. philistei us vel phili
stea interpretat duplex ruina in q̄ signat

detractor qui in circũcisus labijs p verbũ detractõis duos interficit, s. seipm qui detrahit & eũ qui libẽter ipm audit. Eccle. xxviij. Sepe aures tuas spinis ne audias linguã nequã. Acies dei viuẽtis sunt cõgregatões sanctor in arta penitentia sub certa regula deo militãtiũ. istis frequenter exprobrant philistei. i. detractores puerũ, ꝙ non est ipsis curandũ qz p hoc purgant & deo priores efficiũt. Detractores enim deo odibiles sunt, vilissimũ genus hominũ qui de liguis suis facũt tersoriũ ad tergendas sordes hoim. et sic p ipsos purgant. Ité p hos primiores efficiunt deo. Grego. Illũ bũana detractio vel versio facit deo primũ quẽ ab bũanis puerilibz vite innocentia seruat alienũ. Debemus ergo labia nostra circuncidere vt nihil malũ nihil turpe nihil ociosum loquamur sicut habitũ est in glo. a principio p posita. Non debet eñ dici verbũ malum qđ noceat primo nec ꝟbũ turpe qđ generet maculã in dicentis aiã. Nec ociosum qđ careat fine vel ordine recto. Hec est ergo circũcisio de q̃ dicit circũsio pdest. p quã nobis cauem? ab isto triplici malo. Primo ergo debemus circũcidere labia ne vẽ dicam? verbis malis qđ noceat primo. Greg. in moza. Duo sũt genera locutionũ valde iportuna & bũano generi valde noxia, vnũ adulonis qđ curat puersa laudare, aliud detractõis qđ suadet etiã rẽte facta puertere. Scõo debemus nobis cauere a turpi verbo qđ generat maculaz in dicentis aio. Grego. in dialogo. loquendo cũ secularibz fit vt ab ociosis ad noxia a leuibz ad grauiora veniamus & os nrm ab omnipotẽte dño rãto minus exaudiatur in pre q̃nto ãplius inquinat turpi locutõe. Tercio debemus circũcidere labia nostra a sz mõe ocioso qđ careat fine vel ordine recto. Grego. in moza. qui verba sua metiri nesciunt, peculdubio in ociosa ꝟba dilabunt. in quibus se mime deprehẽdũt statim ad noxia vel ꝓtumeliosa prosiliũt

Isto genere circũcisionis bñ fuit xps circũcisus. ipse eñ est qui peccatum nõ fecit nec inuẽtus est dolus in ore eius. j. Pe. ij. Tercio circũcidere debem? aures p diuini ꝟbi diligẽtẽ auditũ. Actu. vij. Dura cervice et in circũcisis auribz & cordib? sp spũi sancto restitistis. dura cervice & hõ ꝓpter obstinatõez. in circũcisus corde, ꝓpter interiorẽ immũdiciã, sz in circũcisus auribus ꝓpter diuini verbi ꝓemptũ vel negligẽtiã. spũi sancto & resistere p veritatis agnite impugnatõem. Debemus ergo aures nras in ꝟbo dei circuncidere, in circũcisis auribz ꝟba veritatis & sapientie nõ possumus intelligere nec audire sicut dictũ fuit in glo. a principio sermõis ꝓposita. Hec est enī circũcisio de qua dictũ est circũcisio pdest & hoc triplici ratione. Primo quia ꝟbũ dei est ꝟbum gratie. Actuũ. xx. et nunc cõmendo vos deo & ꝟbo gratie ei? ꝟbũ dei & ꝟbũ grẽ in q̃ntũ aiam ad penitẽtiã illustrat. sic eñ ianuaz celestis regni reserat. vt aĩa intrare valeat. Grego. in pastorali. Clauis aptionis est sermo correctõis. qz increpatio culpã detegit q̃ sepe nescat & ipse qui ꝑpetrauit. Scõo ꝟbũ dei est ꝟbũ medicine inquãtũ aiam languentẽ sanat. Sapi. xvi. Etenī nec herba nec malagina sanauit eos, sz sermo tuus dñe qui sanat oĩa. Dñs est ille bonus samaritanus qui vulneribus sauciati scit infundere vinũ & oleũ. vinũ increpatõis dure ꝓtra amorẽ male inflãmantẽ oleũ pie cõsolatõis ꝓtra timorem male bũiliantẽ. Tercio verbũ dei est verbum vite inquantũ animã morientẽ viuificat. Joha. vi. Dñe ad quẽ ibim? verba vite eterne habes. Magnũ signũ diuine dilectõis est qñ homo libenter attendit p dicationi ꝟbi sui qz p esse frequenter suscitat a peccatis. Grego. in omel. subtili occultoq̃ dei iudicio a quorundã auribz p̃dicatio subtrahit qz suscitari p gratiam non merent. Ista circũcisio bñ fuit in christo. Luce. ij. Inuenerunt iesum pentes

eius sedentē in templo doctorū audientē illos & interrogantē in quo dat forma clericis sacerdotib? & prelatis q primo dñt esse auditores deinde disputatores & predicatores contra illos qui prius assumūt sibi officiū p̄dicatōis q̄ nomē habuerūt auditoris. Bern. Est funicul? triplex qui difficile rumpit. si recte sentias si digne proloq̄ris si viuēdo cōfirmas. Q̄ quō recte sentiet qui non audiuit quō digne proloquat qui non didicit quomodo viuendo confirmabit qui moribꝫ contradicit difficile est. Quarto est circuncisio p̄pucij que fit p carētiā vel refutatōem carnalium voluptatū. Luce. ij. Postq̄ consummati sunt dies octo vt circūcideret vocatū est nomen eius ihesus. ihesus q vocatum est ab angelo priusq̄ in vtero concipere? sicut dicit beda circūcisio cōstituta fuit contra vulnus originalis peccati qđ in cristo esse non potuit qui non virili semine sed spūs sancti operatōe concept? fuit circūcisus ergo fuit cristus nō vt circūcisio ipsū mūdaret. q̄ vt se venisse de genere abrahe cui p̄miss? fuerat mōstraret. et vt se venisse nō ad soluēdū q̄ ad ipl̄endū legē oñderet & vt nos ad obseruātiā circūcisionis spūalis p̄pucij informaret. Hec enim est circūcisio de qua dictū in auctoritate a principio sermonis .p̄posita eccle sia gratia cristi crucifixi p se roborata non solum ab illicitis se tempat sed etiā a cōcessis & tanq̄ virgo sponsa cristi pudicis virginibus floret in quo vera circuncisio p̄pucij seruat in carne & hec circūcisio de qua dicitur circūcisio & hoc triplici ratōe q̄ honorifica. Judith. xv. Tu honorificentia populi nostri eo qđ castitatē dilexeris & p̄ter virū tuū alterū nescieris circūcisio ei spūal' p̄pucij q̄ in pudicicia vel castitate cōsistit hominē honorificū reddit vnde Cipr̄ianus pudicicia est ornamentum nobiliū exaltratō humiliū. nobilitas ignobiliū. pulcritudo debiliū. p̄rietas laborantiū. solamē merentium. Secōo prodest q̄ sponsa. Sapi. iiij. O quā pulcra es casta generatio cū claritate. Isido. de summo bono amāda est pulcritudo castitatis cuius degustata delectatio dulcior inuenit? q̄m carnis castitas est gustus suauitatis securitas mentis sanitas carnis. Tercio prodest q̄ preciosa. Eccles. xxvi. Non est digna ponderatio aīe cōtinentis. Jeron? magnus est pudicicie labor sed maius est premiū temporalis custodie. q̄ remuneratio eterna talis remuneratio p̄pucy que dicit castitas fuit in cristo non ita q̄ castitas dicat carentia carnalis concupiscētie non em̄ tale in cristo potuit esse q̄ omnia erāt pacata in arcb a noe vnde de ipso solo potest dici. q̄ nec caro aduersus spūm nec spūs aduersus carnem concupiuit. ij. Cho. x. Desponsi vos vni viro virginē castā exhibere cristo gloſa vero dicit nō adulteto sed sponso casto. hoc est sponsus ex cuius cōplexu aīa casta nō corrumpit sed corrupta casta efficitur in hac desponsatōe iniciat matrimoniū spirituale q̄ habet in se quietē libertatem & dignitatē sicut ecōtrario matrimoniū corporale bꝫ tribulatōez. j. Chorin. vij. Tribulatōem carnis habebūt hmōi haberet seruitutē. j. Chor. vij. Mulier non habet potestatez corporis sui sed mulier bꝫ etiam subiectionem vñ valerius in epistola ad rufinū narrat q̄ metellius marcij filiam dote diuitem forma nobilem genere clarā fama fidelem voluit ducere in vxorem sed ait malo esse meus q̄ suus cui marcius .ipsa erit tua & ille non imo oporet virum esse vxoris q̄ longum est q̄ talia erūt p̄dicata qualia p̄miserint subiecta. Sequitur. si legē obserues vbi notat cōditio sub qua circuncisio est vtilis sꝫ hic incidit quod cū apostolus scribens gallatis legē obseruātibus dicat. si circumcidimini cristus nihil vobis proderit. Quomō hic dicat circūcisio prodest si legem obseruet. hoc em̄ videt circūcisiōem cum legis obseruātia approbare cuius p̄trariū

ad gallatas etiã respondeo distinguenda sunt tpa ⁊ cõcordabit scriptura. Scriptura em loquit ad gallatas p tempore revelate gratie. hic dñs loquit pro tpe veteris legis que fuit lex vmbre. De hac observatõne. Exodi. xxiij. Observa eum et audi vocẽ eius ⁊ inimicus ero inimicis tuis. audit bõ vocem dñi legi eius autez humiliter inclinãdo, obseruet autẽ id qđ audiut memoriter retinẽdo, inimic⁹ est inimicus bonoz ex malitiã detestando ⁊ affligentes eos affligit malos in gladio spũs q̃ est verbũ dei efficaciter expugnãdo. Apoca. j. De ore eius gladius ex vtra q̃ parte acutus exibat, gladius spũs q̃ est verbum dei est acutus a sinistris. in quãtũ p ipsum boni a malicia malox separantur. ps. A mãdatis tuis intelleri, ꝓterea odiui oẽm viam iniquitatis, a dextris autez acutus, in q̃ntũ p legem dei fm diuersitatem status boni ad inuicẽ se bũt ⁊ hoc in merito, in futuro in premio discernitur. Grego. in moralibus sicut in hac vita est discretio meritoz ita in beata erit dignitatũ, vt sicut hic vnus merito aliũ supat ita ibi vnus aliũ retributõe transcendat, q̃ñ ei custodia mãdatoz dei erit retributo multa ad q̃m nos ꝓducere.

De Circũcisione. Sermo II

VOcabis nomẽ eius iesus ipse em̃ saluũ faciet populũ suũ a peccatis eoz. Matthei. j. Hodie dñs iesus cristus fm preceptũ legis voluit circũcidi ex dispensatõne nõ ex necessitate. quia voluit p oia fribꝰ assimilari. hodie etiã fm ꝓsuetudinẽ legis. apratũ est ei nomẽ fm q̃ gabriel predixit. vnde in verbo ꝓposito notant duo. Primũ est impositio nois. cum dr vocabis nomẽ eius iesus. Scdz est ratio impositõis. cum dicit ipse em̃ saluũ faciet populum suum a peccatis eoz.

Quantũ ad primũ sciendũ q̃ nomẽ cristi valet ad quatuor. Primo ad electionem peccatoz. Scdo ad eruditõez indoctoz. Tercio ad saluatõez electoz. Quarto ad ꝓemplatõem eternoz. Primo ergo valet nomẽ cristi ad electõem peccatoz. Marci vltõ. In nomine meo demonia ejcient. ad hãm apostoli missi a dño ad predicandũ. demones eiecerũt fm q̃ a domino preceptum acceperũt. Mat. x. Euntes predicate dicẽtes q̃ appropinq̃bit regnũ celoz. ⁊ sequit. infirmos curate mortuos suscitate. leprosos mũdate. Demões ejcite audacter poterãt isti exire ad p̃dicãdũ sm̃ pera ⁊ baculo sm̃ pecuniã ⁊ sacculo quibꝰ nõ solũ infirmitates. Sz etiã demones obediebant solo verbo audacter poterant exire inermes ad prelium quoz ꝟbo cedebãt acies non solũ hoim sed etiã demonũ ⁊ aliud q̃ ad hãm factũ est ꝟbum tute ꝟbi diuini in electõe demonũ cotidie fit spũaliter virtute eiusdẽ verbi in ablutõe peccatoz. baptismus em̃ ꝓsecratus est in aq̃ ꝟbo ꝟbi diuini, i quo curãt pueri a peccato originali ⁊ adulti non soluz ab originali sed ⁊ ab actualibꝰ superadditis. vt sic deposito onere peccatoz statim post baptismũ decedẽtes euolare p̃nt ad fastigia celoz. Augu⁹. que est tanta vis⁹ aq̃ vt corpus tangat ⁊ coz abluat nisi accedente verbo ad elemẽtũ ⁊ fit sacramẽtũ. Secũdo valet nomẽ dñi ad eruditõnem indoctorum. Apocalipsis. xx. Vocabatur nomẽ eius verbũ dei. verbo docemur. sed precipue illo verbo de quo. Joban. j. In principio erat verbũ ⁊ verbum erat apud deũ ⁊ deus erat verbũ. verbũ hois nõ est homo. verbũ angeli nõ est angelus. Sz ꝟbũ dei est deus. vt hic dicit ⁊ deus erat ꝟbũ. vnde quicũq̃ interius instruit verbo radiãte sciat instruit deo docente. de⁹ em̃ auctoritatez docendi sibi retinuit. q̃muis misterium docendi tã angelis q̃m hoibus cõmunicauerit. Nã sicut dicit brũs dionisius. angeli illuminant et purgãt ⁊ p̃fi-

ciũt homines ⁊ sapientes alios homines verbo vite eruditunt. Philipẽ. ij. Lucetis sicut luminaria in mũdo vbũ vite continentes. Qm pciosum doliũ qđ dũ cõtinet verbũ vite ptinet vinũ spũalis iocũditatis ptinet pigmentũ boni saporis cõtinet et balsamũ boni odoris. Verbũ em̃ dei est verbũ iocundũ. verbũ vtuosũ. verbũ fructuosũ. Dico q verbũ dei est iocundum vel solacioſum. Hebre. vltio. Rogo vos vt sufferatis verbũ solacij. Secđo verbuz vtuosum qz suscitat a morte peccatorum Job̃. vi. Verba q̃ ego locutus sum vobis spũs ⁊ vita sunt. i. spũaliter viuificãtia sunt. Tercio verbũ dei est fructuosuz. Isa. lv. verbũ qđ egredietur de ore mo non reuertet ad me vacuũ. sz prosp̃abit istud verbũ seminat in pdicatõe. Lu. viij. Semẽ est verbũ dei radicat in cogitatõe crescet in bona opatõe maturescit in pseuerantia vel finali ptinuatõe. sed colligitur in horreũ dñicũ cum' portitore suo in eterna retributõe. Matthei. iij. Congregabit triticum in horreũ suũ. Tercio valet nomen dñi ad saluatõem elector. Actu. iiij Nec em̃ aliud nome datũ est sub celo hominibus in quo oporteat nos saluos fieri istud nome opat nostrã salutẽ qz est nom̃ sup omne nomẽ. Philip̃. ij. Istud nomẽ interius nos defendit. Jere. xiiij. Tu aũt in nobis es dñe ⁊ nomẽ sanctũ tuũ inuocatum est sup nos. Rex quo in nobis es tu dñe castrũ est rutũ ⁊ bñ munitũ. tu es em̃ rex admirabilis consiliarius deus fortis. Isaie. ix. ⁊ exquo in nobis est rantus dñs non timebimus a timore nocturno ⁊ sagitta volante in die a negocio p ambu. in tene a demonio meridiano ⁊ ideo nõ est vnde timere debeam? dum tu dñe es in nobis. Hã ratio subdit. Cadent a latere tuo mille decẽ milia a dextris tuis. istud etiã nomẽ nos defendit exterius. vnde dr nomen tuũ inuocatum est sup nos. istud nomẽ est summi regis vexillũ cui celestes spũs se se subiciunt. ⁊ homines obediunt. ad cuius aspectũ infernales potestates pretmiscuñt. In noie ihesu omne genu flectat celestiũ terrestriũ ⁊ infernor̃. Quarto valet dñi nomen ad ptemplationẽ eternorũ Apo. ij. Vincenti dabo mãna abscondituz. et dabo ei calculũ lucidũ. ⁊ in calculo nomen nouũ scriptum. q̃ nemo scit nisi qui accipit. In calculo lucido signat prime ⁊ eterne veritatis cõtemplatio. Hã eterne veritatis contemplatio dr calculus. pter soliditatẽ eternitatis. Calculus enim est lapillus. sed iste calculus dr lucidus. pter claritatẽ veritatis. Vnde alia lra bz. Vincenti dabo margaritã. Ecclc. xxxij. Sermula carbunculi in ornamẽto auri. auri cetteris metallis prevalet carbunculus cetteris lapidibo preciosis p̃fulget. in quo notat q̃ sancti in summa ⁊ eterna cõtemplatõe inestimabiliter valebũt. eminẽter fulgebunt. euidenter videbũt. Hic est calculus quo angelus labia ysaie pphete purgauit ⁊ ad p̃dicandũ misit. vidi dñm sedentẽ sup̃ soliũ excelsum ⁊ eleuatuz. Isa. vi. Sed dicit q̃ in isto calculo erit nom̃ nouũ scriptũ. qz sancti in eterna visione vel pt̃emplatõe dei merebunt nouo noie appellari. Hã in p̃senti vita dicunt a christo christiani. vñ Actu. xi. dr. q̃ in antiochia primo christiani sunt appellati. Sed in beata vita appellabunt a iesu iesuani. i. a saluatore saluati. Isa. lxij. Vocabit tibi nomen nouũ q̃ os dñi noiauit. vñ seruos suos vocabat dñs noie alio ⁊ si queras quid ẽ illud nomẽ rñdet. Isa. lxij. Vocabit voluntas mea in ea. vñ qz in vita beata erit omnino pformitas in aĩa. Ideo erit diformitas claritatis in ipsa. Et subdit q̃ istud nomẽ nemo scit nisi q̃ accipit. istud nomẽ tãte est excellentie q̃ ille qui accipit nõ p̃t alij exprimere ad modũ alteri? scilicet p̃ magnitudie leticie. sicut ego video q̃ quãto bõ gaudio respgit q̃n q̃ vita in risum dissoluit. q̃ alteri exprimere non p̃t illud qđ ab ipo querit. Job. viij. Donec impleat os tuum ⁊ labia tua iubilo. pter hoc ap̃s dicit ad terciũ celũ raptus sum. / arcana verba audiui. q̃ non licet hoi lo/

qui.ij. Chor.xij. sic ergo primo notat impositio nois cristi cū dr vocabis nomē eius .Secdo notat ratio impositōis cū dr ipe enī saluū ꝛc. Jesus etiā interpatat saluator. Et sciendū q̄ iesus saluabit q̄dr/pliciter. Primo a peccatis liberādo. Secdo a piculis eruēdo. Tercio viam veritatis mōstrādo. Quarto ad salutē eterne beatitudis pducēdo. Primo ergo saluabit nos dñs a peccatis liberando. Ephe. .ij. Deꝰ āt qui diues est in miscdia, ꝓpter nimiā caritatē suā q̄ dilexit nos cū essem⁹ mortui peccatis cū vivificavit nos cristo. cuius grā estis saluati. boies huius mūdi sunt diuites ꝙz hoc in auaricia cū enim habeant multa temporalia bona ipsa abscondunt, nec pauperibus cristi in suis necessitatibus subueniūt ꝛ ideo p auariciā suam dei caritatē amittunt. Jo. iij. Qui habuerit substātiā huius mūdi ꝛ viderit frem suum necessitatē habere, ꝛ clauserit viscera sua ab eo, quō caritas dei manet in eo? q̄ diceret nō p̄t manere, q̄z auaricia ꝙz bonipiciū caritas nō inuenit vllū refugiū, ꝓpter q̄ dicit q̄ deꝰ diues ē ñ in auaricia sed in miscdia. ipe enī p viscera sue miscdie nō cessat nobis tā bona nature q̄ꝫ fortune q̄ꝫ gratie tribuere. Jaco. j. Qui dat oībus affluenter ꝛ nō imperat. iste dominus in via caritate nos dilexit magna/caritate in nature nostre assūptōe, ꝙz maiorē dilectōem nobis oñdit in p̄dicatōne et fidelium eruditōne, maiorē oñdit dixi q̄z dilectio dei in se nō recipit magis vel minus ꝙz solū in suis effectibus ꝙz maximā dilectōem oñdit miraculoꝝ opatōe ꝛ nostre fidei solidatōe. Nimiā aūt dilectōez ostēdit imprōpꝝ sāguinis effusione, p nrā redemptōe ꝛ captiuoꝝ liberatōne. Ephe. j. In quo habemus redēptōez p̄ sanguiez eius, remissionē pcatoꝝ ꝑm diuitias grē eius. Deus in ista nimia caritate voluit nos vivificare. Nā cū invidia ꝛ caritas sint ꝓtraria, sicut p̄ invidiā mors introivit. Sapiē. ij. Invidia diaboli mors introivit in orbē terrarū, ita p̄ caritatē mortuꝰ revixerit, nec mirū q̄ ille idē dñs qui est caritas. j. Johā. iiij. Deꝰ caritas est, ille idē vita. Joh. xiiij. Ego sum via veritas et vita. ꝛ ideo cū deꝰ ex caritate nos dilexit vitaꝫ intulit, mortē expulit, cuius gratia sumus saluati. Titū. iij. Nō ex opibus iusticie q̄ fecimus nos ꝙz ꝑm suā miscdiam saluos nos fecit. Veritas enī nrā ad hoc nō p̄t sufficere q̄ possim⁹ sine dei grā in salutē pvenire, sicut enī auis non p̄t volare sine pēnis ꝛ plumis, sic nos nō possū⁹ erigere ad celestia, p̄merēda, sine grā dei ꝑvtu/tibus ꝛ donis. Secdo saluat dñs a piculis eruendo. Matth. viij. Dñe salua nos perim⁹. hoc dixerūt apostoli in magno piculo ꝓstituti, motus enī magnus factus est in mari ita vt nauicula operiret fluctibus ꝛ iō necessitate ꝓpulsi clamauerunt. Dñe salua nos p̄imus. Ego video q̄ in graui infirmitate ꝓstituti, clamāt ad dñz vt pualeant, in vinculis ꝓstituti clamant vt exeāt, sic non mirū si in piculis ꝓstituti clamēt ad dñm vt salui fiāt, ipse enī est qui tā in tēptationibus q̄ꝫ in piculis ꝛ adversitatibus ꝓsueuit manū porrigere salutarē, ꝓpter qđ ꝓpheta dauid in p̄s. dicit. Ad dñm cū tribularer clama, ꝛ q̄i dñs diceret nō feci isti q̄ clamauit ad me aurē suā. ꝑ exaudiui ipius clamorē ꝛ extēdi illi manū adiutricē ꝛ pduxi illū ad gl̄az. p̄s. Clamauit ad me ꝛ ego exaudiā eū cū ipso sū in tribulatiōe. eū ꝛ glorificabo eū. Tercio saluat dñs viā veritatis ostēdendo. j. Chor. j. placuit deo p̄ stulticiā p̄dicatōis saluos facere credentes. predicatio fidei xp̄i vocat ab apl̄o stulticia p̄dicatōis nō ꝑm rei veritatē, ꝑ ꝑm sapiētū hui⁹ mūdi falsā reputatōez. p̄dicatō enī apl̄oꝝ verisa fuit ꝛ stulta reputata a sapiētia mundanoꝝ ipi ei tāq̄ asini rudibiles assueti ad sola onera terrenoꝝ videbāt apl̄os qui erāt aues volātes p̄ ꝓtēplatōez et alios eleuātes p̄ p̄dicatōez eternoꝝ ꝛ ipoꝝ sapiam ille q̄ est sūma sapia dei prīs fecit stulta.

nō.

.j. Chor. ix. Nõne stultã fecit deus sapiẽtiã huius mũdi/ q uãdo homo stultus est confusus ⁊ stupefactus/ solet dici de ipso nescit vbi sit. Sm istum modum .j. Cho. j. loquit aplus/ de stultis mũdanis/ sapientibus tamẽ in oculis suis/ vbi sapiẽs. vbi scriba/ vbi inquisitor huius seculi/ nescio/ deus scit ⁊ vna istud nunq̃ sciat per experiẽtiã aliquis cristi fidelis. Quarto saluat dñs ad salutẽ eterne beatitudinis p/ ducendo. Isa. xlv. Israhel saluatus est in dño salute eterna. Non est multũ cõmendãda salus temporalis/ quia aliquis ad tempus cõualescat de ordinato calore afflictõis febrilis cũ q̃q̃ post istã ꝓuale scentiã incidat indeteriorẽ ardorẽ cõcupiscentie carnalis/ per quẽ q̃q̃ deducit per combustionem ielxenue ignis/ sed multũ approbãda est illa salus eterna qua in domino saluabunt electi/ Illi em̃ corruptibilitas nulla succedit aut accidit illam nulla deformitas cõfundit ibi deformis claritas electos non solũ in aĩabꝰ. sed etiam in corpibꝰ perfundit. Philip. iij. Saluatorem expectamus dominũ nostrũ ihesuꝫ cristũ/ qui reformabit corpus humilitatis nostre configuratuꝫ corpori claritatis sue/ ad quã claritatem nos perducere dignetur.

De epiphania. Sermo I

gmdã ab afflictõ debite largiaꝫ

Apertis thesauris suis/ obtulerũt magi domino munera aurũ thus mirram. Jarbei .ij. In verbo ꝓposito magi dominici cõmendantur a duobꝰ. Primo ab affluẽtia debite largitatis cũ dicit apertis thẽ. suis. Scdo a veneratõe siue reuerentia sũme maiestatis cũ dicit obtulerũt ẽ. Quantũ ad primũ sciendũ q̃ triplex est thesaurus ꝓpalis habundantie. Scdo salutaris sapientie. Tercio bone sibi attestantis conscientie. Primo ergo est thesaurꝰ temporalis abũdantie. Baruth .iij. Thesaurisant sibi argentum ⁊ aurum in quo cõfidunt homines/ stultus est qui ponit fiduciam suam in re que non ꝓt eum necessitatis tempore adiuuare. Jere. xvij. Maledictus homo qui confidit in hoĩe ⁊ ponit carnẽ brachiũ suum/ fortitudinẽ auris vel defensionis. fortitudo nõ est in carnibꝰ sed in ossibꝰ sic spes adiutorij nõ debet poni in hominibus carnalibus sz spiritualibus. Ex carnalitate em̃ non colligimus nisi corruptõez/ sed ex spiritualibus tanq̃ ex ossibus obtinemus auxiliuꝫ vel defensionem. Job. xxj. Medullis ossa illis irriganꝫ ꝓ medullas exprimtes in ossibꝰ signatur pinguedo gratiarũ ⁊ virtutum/ que est in ciusa in ossibus viroꝝ sanctorũ/ ista ossa tanq̃ canes dominici dentibus frequẽtium orationũ debemus rodere/ vt ipsis pro nobis intercedentibus valeamus spiritualem piguedinem impetrare/ vt sz m. ꝓphetam dauid sicut adipe ⁊ piguedine anime nostre impleantur/ et sic a nobis dominus labijs exultationis laudetur. sz m hoc ergo non est in hominibus ꝓfidendũ ⁊ fortiori ratione minus confidendum est in rebus omnibus que sunt inferiores hominibus. si enĩ homines carnales in se confidentes liberare nequeũt. longe minus res inferiores in se confidentes liberare possunt. Sophonie .j. Argẽtum eorum ⁊ aurum/ non poterit eos liberare in die ire furoris domini. Certe non solum malos possessores argentum eorũ et aurum liberare non poterunt/ sed tanquam mola asinaria ad ipsorum colla suspensa ipsos demergent in supplicium eternum. Secundo est thesaurus salutaris sapientie. Isaie. xlv. Dabo ei thesauros absconditos ⁊ archana secretorum ⁊ sciat quia ego dominus thesauri dominice incarnationis. passionis. ⁊ resurrectionis. fuerunt sub vmbris ⁊ figuris legis veteris absconditi/ sicut sub paleis grana sub vuis vina/ sicut oleum sub amurca.

Sapi.vij. Sapiētia infinitus thesaurus est hominibus ista sapientia est cristꝰ qm dei virtutē ⁊ sapiētiā appellat apostolus a qua lumē totius cognitōnis recipimus q̄ thesaurus infinitus a sapiente appellat ⁊ recte infinitus quia quāto plus homo in sapiētia ꝓficit tanto amplius in quo ꝓficere poterit reperit. Vñ in sapiētia sacre scripture impleť q̄ in ꝑte sui aliqua continetur cū ꝓsumpnauerit hō tunc incipiet. Eccleſia.xliij. Hoc est enī luminare qđ minuit. Nam q̄ntocito pl⁹ homo credit ascendisse ad sapientie profectū tanto amplius incipit cognoscere ꝓfectū. vnde cōpetenter sapiens dixit sapientiā infinitū thesaurū. sm philosophū infinitū dr cuius quantitatē accipientibus ſp est aliquid aliud extra sumere ⁊ reuera istud in sapientia accidit. Quāto enim homo plus de sapiētia acquirit tanto amplius quid de ea acquirere possit inuenit. Ista thesauri vt dicere cepam erant abscōditi. Sed ex quo puulus natus est nobis ⁊ filius datus est nobis. ipse in quo erant oēs thesauri sapiēcie ⁊ sciētie dei abscōditi sūt. Collo.ij. nobis ꝑdictos thesauros reuelauit. j. Chor.ij. Nobis aūt reuelauit deus p̄ spūm suum. Spiritus enī oīa scrutať etiā profunda dei ⁊ sm istam viaz thesauros absconditos nobis dedit et archana secretor̄ se daturū nobis promisit q̄ etiā veraciter adimpleuit. Dominus enī antiquis suis prophetis ministerium siue incarnatōis tēporis gratie. ꝑdicatōis euāgelij. tāquā secretū depositū ꝓmisit q̄ explicari tempore reuelate gratie dispositi, hoc secretū depositum. Isaias ꝓpheta sub silentio tenebat. Isaie.xxiij. Secretū meum mihi. ß cum diuina voluntas affuit istud secretuz publice promulgauit. Isaie. vij. Ecce virgo concipiet ⁊ pariet filiū. istud secretū fuit promulgatū in nativitate domini angelo ꝑdicante. Luce.ij. Promulgatū est hodie sctā ⁊ curiosa istorū regū inuestigatōne ⁊ stelle apparitōne Mathei.ij. Promulgatū est etiā paterna voce ⁊ spiritus sancti in specie colūbe manifestatōe. Math.iij. Ante nativitatē domini dicebat vere tu es deus absconditus deus israhel saluator. Isa.xlv. Sed post nativitatem eius non solum notus in iudea deus. ß in israhel magnuz nomē eius. Nam post tempus nativitatis a solis ortū vsq̄ ad occasum laudabile nomē domini predicantibus apostolis tanquā predicatōibus dominicis ⁊ quidē in oēm terrā exiuit sonus eor̄. ⁊ in fines orbis terre verba eor̄. Ideo est thesaur⁹ bene sibi attestātis ꝓscienne. ℔ Prouer.xxi. Thesaurus desiderabilis ⁊ oleū in habitaculo viri iusti. habitaculum viri iusti est mens vel conscientia hominis fidelis. vbi dñs tanq̄m in templo sancto suo tanq̄z in celo quiescit. in isto habitaculo dr esse thesaurus desiderabilis summe ⁊ eterne caritatis sm verbū saluatoris. vbi thesaur̄ nostrum habemus ibi mente habitamus. vbi thesaurus tuus ibi ⁊ cor tuū. Mat.vj. Propter hoc sancti in celestibꝰ desideriis habitabant q̄ ibi thesaurū suū ponebāt. Mathei.vj. Thesaurizate vobis thasauros in celis. Ad istū thesaurū isaias prophēta totis desideriis ⁊ precordijs suspirabat Isaie.xxvi. Anima mea desiderauit te in nocte. sed ⁊ spiritu meo in p̄cordijs meis de mane vigilabo ad te. huic thesauro desiderabili desiderij celestis debz piū gi oleū caritatis. caritas p̄ oleū designať Nā sicut oleū supereminet ceteris liquoribus sic caritas supereminet cūctis. j. Cho. xij. Adhuc excellentiorē viam vobis demonstro ⁊ bñ vt dixi ꝓiungunť isti duo desideriū ⁊ caritas Nā desiderium est ignis ardēs caritas ē oleū pascēs ⁊ ñ oleū caritatis desiderij. ignē nō extinguit sz extēdit et igne desidery oleū caritatis nō ꝓsumit sz po⁹ ꝓsūmať sz si amorē tuū ad ista vilia ⁊ interiora extēdis oleū caritatis in acq̄ istor̄ fluxibiliū ⁊ trāsitorior̄ puertis ⁊ iō igne desiderij i teipo extinguis. Isa.xxiij

Quoniã habundauit iniquitas refrige/
scet caritas multorum. Sic ergo vt dixim.
triplex est thesaurus. et ille thesaurus tri/
plex tripliciter aperitur. Nam thesaurus
pecunie aperitur elemosinarum largitio/
ne. thesaurus sapiẽtie aperitur in doctor
eruditõe. thesaurus pscientie aperit in ad/
uentu dominico. munde pscientie. xpi. et
sãctor mutua delectatione. Primo er/
go thesaurus pecunie aperitur in elemo/
sinar largitõe. Prouerbior. vlti. Ma/
num suã aperuit inopi. et palmas suas ex/
tendit ad paupem. Ptra auaros hui mũ
di qui pollices suos tenent in suis mani/
bus ne diripiant a paupibus cristi auxi/
liũ ab ipsis petentibus cum magis ipsis
subuenẽdo liberarent a deceptionibus.
Nam sicut video. q sicut sophisma intri
catur equiuoci. ppositõis multiplicis di/
stinctõis. et extricat multiplicis distinctõ/
nes. sic diuites ab ardore peccatorũ et vin/
culis ipsor liberant elemosinarũ largitõ
ne. Eccle. iij. Ignem ardentem extinguit
aqua. et elemosina resistit peccatis. et deus
pspector eius qui reddit grã. Secõ the/
saurus sapientie aperit in doctorũ erudi/
tõe. Apoca. xiij. Vidi angelũ volantem
descendentẽ de celo amictũ nube. et habe/
bat in manu sua libellũ apertũ. iste ange/
lus est angelus magni cõsilij qui dicitur
fortis. Isaie ix. vocabit nomẽ eius admi
rabilis cõsiliarius. deus fortis. iste angel9
habet libellũ apertũ in manu sua. ipe em
q clausum est. et occultũ ex natura ppria
pro sua volũtate apit et manifestat. Apo.
iij. Habet clauẽ dauid qui apit et nemo
claudit. claudit et nemo aperit. sicut enim
nos clausis totaliter hostijs et fenestris to
taliter sumus in tenebris et lumẽ celi nõ
videmus. sic nos remanebimus in tene/
bris eror nisi deus nobis aperiat archa
na secretor. et intelligentiã scripturarum
sicut. Luc. vlti. dicit de duobus discipulis
euntibus in emaus. q apuit illis sensum
vt intelligerẽt scripturas. Tercio aperit
thesaurus cõscientie cristi et aie sanctorũ
mutua iocundatõe. Zach. xi. aperi portas
tuas libane. libanus iterpretat candida/
rio. in quo signat aia sancta candore mũ/
dicie decorata. huius libani due sunt por
te. s. intellectus et affectus. Sm q in spon/
so duo sunt. s. decor et dulcor. ipe em ipõ/
sus decor9 forma p filijs hoim qõ pinz
ad decorẽ. ipse etiã suauis et mitis et mi/
te miscõie inuocantibus se. qõ pertinet ad
dulcore. aperi ergo portas libane. Pmo
portã intellectus vt lumine decoris eru/
diaris. Secõ portã affectꝰ vt sapore dul/
coris reficiaris. Apocali. iij. Si quis au/
dierit vocem meam et apperuerit ianuaz
introibo ad illũ et cenabo cũ illo et ipse me
cũ. Ista pmunis cena nihil aliud ẽ q xpi
et aie scte cũ dilectõne mutua iocũdatio.
Sic ergo pmẽdant ab affluẽtia debite lar/
gitatis cum dicit apertis thesauris suis.
Secõ pmendat a veneratõe vel reuerẽ/
tia maiestatis cũ dr obtulerũt magi dño
Sciendũ ẽ ergo q illi magi triplici no/
mine pñt appellari. Primo eñ possunt
appellari reges. Secõ sapientes. Tercio
incantatores. Primo ergo pñt appellari
reges. et eodẽ mõ oẽs xpi fideles. Prouer.
xx. Rex q sedet in solio iudicij. dissipat oẽ
malum intuitu suo. rex est ratio qui in so
lio anime rationalis tanq̃ iudex debet se/
dere. et intuitu sue considerationis omne
malum tam operis q̃ cogitationis q̃ lo/
cutõis dissipare. Nos malũ operatõis
videm9 et pbẽdim9. Nos malũ locutõis
audiuim9 et arguim9 et pbẽdim9. ẽ ma/
lum cogitationis nec videre possum9 nec
audire. et ideo malis cogitatoib9 nõ bene
possũ9. ptrauenire. ẽ in hoc quilibz debet
esse rex et corrector et iudex. Ex malicia em
cogitationis procedit malicia locutõnis.
psalmi. Cogitauerunt nequiciam et lo/
quitur. inquitatem locuti sunt. procedit
etiam ex mala cogitatõne malicia opera/
tõnis. Sapiente secundo. hoc cogitaue
runt impij et erauerunt. non tam in via

pdū q̄ in via moꝛ q̄ ſpectat ad puerſita
tē opm̄ nē medic⁹ q̄ vult p̄fecte infirmi
tatē curare dz īcipe. ſic ille q̄ in ſeip̄o vult
curare pfcē ſpūalē mozbū a puer⁹ cogita
tōibo ſumere dz exordiū ps. Cogitaui vi
as meas & pueru pdes meos in teſtionia
Scdo iſti magi p̄ñt appellari ſapientes.
non illa ſapiēna q̄ deorſum eſt q̄ eſt ter
rena aīal & diabolica ſed illa q̄ de ſurſum
eſt ſapiēna q̄ pudica eſt pacifica & mode
ſta. Jacobi iij. Sapiēna q̄ de terra eſt dr
terrena ꝓpter cupiditatē aīalis ꝓpter volu
ptatē diabolica ꝓpter fallaciā ſm mali
gnitatē. ſed illa ſapiēna q̄ de ſurſū eſt pu
dica eſt ad amotōm immūdicie carnalis.
pacifica p exclusionē tumultus ꝑcupiſcē
ne tpalis modeſta. i. modū tenēs in ꝓg
nitione prudētie ſeculares vt ſit prudens
ad modū ſerpentis ne ſe ab alīs decipi p
mittat & ſicut ſimplex colūba ne alios de
cipiat tali ſapientia iſti magi bene ſapiē
tes fuerūt qui doloſitatē vulpinā hero
dis reliquerūt & ſtella duce ad ſimplici
tatē colū binā criſti puuli pucnerūt. Ter
cio iſti magi p̄ñt appellari incantatores.
Sciendū ergo q̄ tres inueniri p̄ñt qui
homines incātare ꝓſueuerunt. ſcz mūd⁹
caro. diabolus. Mūdus incātando mū
danos facit illis ad modū incātatoris q̄
ſua arte & manuū leuitate facit videri ho
mibo aliq̄d aliud eē ſub pileo cū nihil ſit.
vl facit aliud ibi videri q̄ ſit ſi c̄ eſt credit
ibi inueniri panē inuenit lapidē. ſic mun
dus incātando mundanis ſuis facere cō
ſueuit. Nam iſta mundana oſtendit eis
tanq̄ magna. ſed amoto pileo carnis in
morte inueniunt penitus eſſe nulla. ps.
Dormierunt ſomnū & nihil inuenerunt
oēs viri diuitiaꝝ in mambꝫ facit etiam
mūd⁹ videri aliud ſub pilio quid ſit. mō
ēm mundanis oſtēdit diuitias delicias &
honores ſed āmoto pileo in morte dole
būt ſe longe aliud inuenire. Nā ex bono
ribo inuenient deiectōem ꝓ delicijs affli
ctōm ꝓ diuitijs ſūmā paupertatem. Nā
ille diues epulo qui epulabatur cotidie
ſplēdidi vnam guttam aque non potuit
impetrare ſed habet criſtus bonos incan
tatores ſuos qui longe melioꝛa inueniūt
amoto pileo q̄ ſibi p̄mittantur a mūdo.
ipſi enim ſm auguſtinum inueniunt ſub
paupertate regnum. ſub ignomina glo
riam ſub morte vitā. j. Thoꝛ. vij. qui vtun
tur hoc mundo ſint tanq̄ non vtant. p̄eterit
enim figura huius mundi figura di
cit quia in mundo non eſt ſoliditas vera.
tranſactio & incantatio fantaſtica. Secū
do ſolet incantare caro ſiue carnalis affe
ctio. ipſa enim promittit dilectionem. ſed
amoto pileo non inuenimus niſi affli
ctionem & perditionem. Prouerbioꝛum
.v. Fauus diſtillans labia meretricis.
hoc eſt affectionis carnalis & hoc q̄ ꝓ dele
ctatōem allicit nouiſſima aūt illi⁹ ama
ra quaſi abſinthium & hoc eſt quia affli
ctionem inducit & lingua eius acuta qua
ſi gladius biceps quia in anima & coꝛpo
re interficit. ſed penitētes criſti ſunt incā
tatoꝛes boni. qui carnalem affectionē in
cantant cum vicijs et concupiſcētijs car
nem crucifigendo macerant. talis incan
tatoꝛ erat apoſtolus ſecundo. Thoꝛinthe
oꝛum quarto. ſemper mortificationem ie
ſu criſti in coꝛpoꝛe noſtro circumferentes.
vt et vita ihesu in coꝛdibus noſtris ma
nifeſtetur. que apertioꝛ & euidētioꝛ q̄ iſta
in qua nunc anima nr̄a quaſi mortua cū
criſto regnat in vita. Tercio incantat dia
bolus. ipſe enim quandoq̄ ſimulationcz
ſingulis religionis p̄tēdit p q̄ nos ſepa
tos a ꝓiunctōe aliorū tanq̄ a grege domini
luporum infernalium de nubus expone
re nos intendit. ſecunda. Thoꝛinthioꝛum
vndecimo. ipſe ſathana s tranſfigurat ſe
in angelum lucis. ſed iſti magi tanq̄ bo
ni incantatoꝛes diabolum incantauerūt
quando relicto herode per quē diabolus
figuratur. per aliam viam in regionē ſuā
reuerſi ſunt. cū herode qui peccat vadit ad
herodem vadit qui peccare proponit. ſed

sed recedēs ab herode p aliā viā in regio
nē suā reuertit qui de peccatis suis peni/
tēs ad cristū puertit: Iste diabol⁹ tanq̄
magnus magister artis magice hz sub se
discipulos ipocritas pfessores incātatōis
sue qui trāsfretādo t transfigurando in/
cantāt ad modū satbane ij. Cbo. ij. Cu/
iusmodi pseudo apostoli sūt operary sub
doli trāsfigurātes se in aplos cristi. Istos
puersos incantatores boni incātatores cri
sti dupliciter incātant vel ad penitētiam
reuocando. Exodi. vij. dicit q virga moi
si que versa fuit in colubrū deuorauit vir
gas magorū pharaōis q verse fuerant in
dracones in quo signatur q sancti homi
nes q̄q puersos ad sui vtilitatē incan/
rant quādo ipsos puocātes ad penitētiaz
p̄po incorporant. Secūdo incātant q̄q
sancti homies puersos incātatores ipsis
penā a dño iusto iudice infligēdo. Actuū
.xiij. dicit de elymago qui querebat pau/
luz p consulem a fide auertere. audiuit a
beato paulo. o plene dolo t omni fallacia
fili diaboli inimice omnis iusticie nō de/
sinas subuertere vias dñi rectas t sequit
ecce manus dñi sup te t eris cecus t cō/
festim cecidit in eū caligo t tenebre t cir/
cuiens q̄rebat qui manū ei daret. o aper/
ta et manifesta incātatio pauli egregij do
mini īcātatoris. qui ita incātauit illū qui
erat aliorū seductor. vt quēcūq vilē t p/
uulū quereret qui eius posset esse ductor.
sed vt finē faciamus omniū incantatorū
summus est dñs ihesus cristus. Collo. j.
Qui eripuit nos de potestate tenebrarū
et trāstulit in regnū fily dilectōis aptōis
sue apte t euidenter est a cristo diabolus
incātatus. qui illos quos prius infideles
tenebat sub pileo tenebrarū sue potesta/
tis mō trāslatos ad regnū videt gaudere
cum cristo in lumine perpetue claritatis.
Ad quā nos pducat.

Obtulerūt ma
gi domio munera. aurū thus
et mirram. Mathei. secūdo.
Hesterno die ꝓpositi thematis diffusa
materia ꝓpulit nos magis sermonē rum
pe q̄z finire vñ q̄ i alio sermone min⁹ suf
ficienter diximus in pñti sermone diligē
tius annectamus. Sciendū est ergo q
duo notant in vbo ꝓposito. Primuz est
regū vel magorū debita oblatio q notat
cum dicit. obtulerūt magi dño munera.
Secūdo notat oblatorū munerū pulcra
et discreta distinctio cū dicitur aurū thus
et mirrā. Quātū ad primū sciēdū q̄ mu
nus dño oblatū debet esse triplici consi/
deratōe nobili decoratū. Primo enī de
bet esse trāquillū contra irā t disceptatō
nē. Secūdo debet esse absconditum con/
tra vanā gloriam t ostentationem. Ter/
cio debet esse piū ad dei cultum t venera
tionem. Primo ergo debet esse trāquil/
lū. i. in tranquillitate animi factū contra
irā t disceptationē. Matb. v. Si offers
munus tuū ad altare t ibi recordat⁹ fue
ris q frater tuus hz aliquid aduersuz te
relinque ibi munus tuū añ altare t va/
de prius reconciliari fratri tuo. Non pla
cet deo tuo quodcunq munus oblatū si
bi nisi prius fuerit dulcedine caritatis cō
ditum sicut non placent fercula q̄muis
multa t bona tribuant nisi sale debito cō
diātur. Ecclesia. vij. Exorare t facere ele/
mosinā nō despicias ecce appositio fercu
lorū bonorū. hz q̄ non placeant nisi habe
ant caritatis ꝑdimentū. statim subdit ne
dicat in multitudine munerum meorum
respiciet deus t offerēte me deo altissimo
munera suscipiet quia sic vera munera ac
ceptrando non suscipit. si dulcedo carita/
tis defuerit sine ipsa enim non est cibus
escabilis nec gustus delectabilis. nec esus
acceptabil. nec palatū cordis eoz accēdit.
quos ira t disceptatio inficit. prima Ibi
mo bei secūdo Leuantes puras manus

De Epiphania Sermo II

qui eñ cū ira ⁊ diſceptatõe leuat manus. magis eas videt leuare ꝓtra dñm ad impugnatõez. q̃m ad ipſum ad ſuplicatõez. Scõo munus deo oblatũ debet eſſe abſcõditũ ꝓtra vanã gloriã ⁊ ozõem. Prouer. xxi. Munus abſconditũ extinguit iras. et donũ in ſinu indignatõem maximã. munus abſconditũ ⁊ donum in ſinu irã et indignatõem extinguũt/quia ꝓ interiorem bonã operatõem intentõem/non per exteriozẽ oſtẽtatõem ⁊ vanam gloriã accepta ſunt deo. Criſtus eñ verus ſponſus anime tãto amoze ipſi cõſtringit̃ q̃ in ei? aſpectu ad nihil aliud preter intentõnem que ad ſe reſpicit delectat̃/ſicut ecõtrario ſponſa mirabiliter ſponſum oſtẽdit. quãdo ad aliũ libentius q̃z ad ipſũ diuertit a ſpectũ. Mat. vi. Cum facis elemoſinam noli ante te tuba canere ſicut ypocrite faciũt. amen dico vobis ſuſcepervũt mercedem ſuã. Merces eoz̃ eſt ventus inanis glorie non retributõis eterne. ⁊ hoc eſt q̃z intentio fuit inuentũ ſeminare. Eccleſia. v. Quid ꝓdeſt ei q̃ laborauit inuentuz. ꝫ dñs ſuos inſtruens ad intentõez ſecretam ⁊ rectam ſubdit elemoſina tua ſit abſcondita ⁊ pater tuus qui videt in abſcõdito reddet tibi/ dñs eñ ſecreta q̃rit. publica tumultuoſa refugit. ipſe eñ delectat̃ ſecretis cogitatõibus. internis ſingultibus nõ inclamoſis tumultibus ⁊ exteriozibus vanis laudibus. Tercio munus oblatũ debz eſſe piũ ad dei cultũ ⁊ veneratõem. Iſa. xix. Colẽt eũ in hoſtijs ⁊ muneribus/ ⁊ vota vouebũt dño ⁊ ſoluẽt. Iſtud bene impletũ eſt i iſtis tribus regibus qui cũ muneribus ad dñm venerũt ⁊ exhibendo cultũ latrie ipſũ coluerũt. ꝑs. Reges tharſis ⁊ inſule munera offerẽt. Reges arabum ⁊ ſabba dona adducẽt. In iſto ꝟſiculo tria notari ꝓnt que in oblatis muneribus iſtoꝝ regũ triũ inuenta ſunt/ Primũ eſt diſcretio tm intẽtõe q̃ notat̃ cũ dicit̃ reges tarſis. Scõm eſt delectõ in bũiliatõe q̃ notat̃ cum dicit̃ reges arabũ/ Tercũ eſt devotõ in ozõe q̃ notat̃ cum dicit̃. ⁊ ſabba dona adducẽt. Primo ergo in ipſis fuit diſcretio in intentõe q̃ notat̃ cum dicit̃. reges tharſis/ tharſis eñ interpretat̃ exploratio gaudij/ in quo notat̃ diſcretio intentõis ipſoꝝ q̃z ad explorandũ lumẽ veri gaudij venerũt. Iſa. lx. Cup te oriet̃ dñs. et gl'ia eius in te videbit̃. ⁊ ambulabunt gentes in lumine tuo. ⁊ reges in ſplendore ortꝰ tui. In ſplẽdore ſtelle de nouo create q̃ ipſis apparuit ambulauerũt ⁊ illa duce ad illũ qui eſt ſplẽdor glorie puenerũt ⁊ ibi verũ gaudiũ inuenerũt. Luce .ij. Euangeliſo vobis gaudium magnũ/ q̃ erit omni populo. q̃z natus hodie ſaluator/ Scõo fuit in iſtis regibus delectõ in humiliatione q̃ notatur cum dicitur. Reges arabum. Arabia eñ interpretat̃ humilis/ ⁊ revera iſti reges magnaz humilitatem oſtenderunt/quando dimiſſis regnis ſuis in terra aliena ꝓpter criſtum peregrini facti ſunt. ſed in hoc acceptum ſacrificium deo obtulerũt. l. ꝑs. Cor contritum ⁊ humiliatum deus non deſpicies. deus ſacrificiũ cordis humiliati non ſolum deſpicit/ſed ad illud libenter aſpicit. Iſa. lxvi. Ad quem reſpiciam niſi ad pauperculum ⁊ contritum ſpiritu. in hoc vult dicere ſe libenter ad tales reſpicere. Tercio notat̃ in iſtis regibus devota oratio q̃ notatur cum dicitur ⁊ ſabba dona adducent. ſabba interpretat̃ clamãs. vbi ſignatur feruoz deſiderij in quo ꝟtus oratõnis devote conſiſtit. Exodi. xiij. Dixit dominus ad moiſen quid clamas ad me. non legitur moiſes aliud diriſſe attamẽ dominus teſtatur clamaſſe. Nam vox ſancti deſidery vſq̃ ad aures domini aſcendit/ qui autem ſine ſancto deſiderio orat. ſicut es ſonans aut cimbalus tinniens/ in auribus hominis reſonat/ ſed nihil dignum vel gratum in diuinis auribus hominis perſonat. Sed cum ſpiritum ſancti interi? pulſantẽ accipimus audacter in paternis auribus ꝓſonam? Ro. viij.

De Epiphania Sermo I

Accepistis spiritum adoptionis filiorum dei in quo clamamus abba pater. Sm istū modum isti tres reges dñz sollicite quesierunt. Mat. ij. vbi est qui natus est rex iudeorū & inuentū humilem adorauerūt Math. ij. Et procedentes adorauerunt eum. Sm em qđ ꝓdictum fuerat adorauerūt in loco vbi steterūt pedes eius. si hoc accipiamus ad litteraz pedes dñi corpora les tunc in loco illo nō steterunt. vbi tres reges dñm inuenerūt & positus pānicu lis inuoluti iacuerunt. Sed spiritualiter duos pedes dñi. intelligimus iudicium diuinitatis qđ timemus & misericordiā q̄z ab ipso expectamus. & sic isti duo pedes tam in orōe q̄z in omni nostra ꝓsideratione sic dñt ꝓiungi. qꝫ nō dñt ab inuicem separari. Si enim peccator solum iudicium consideret statim ipsū timor deicit. dolor affligit. spes afficit. gaudiū lāguescit. vt sic peccatoris filius qđ vētro rapit tremefact. hoc solum ad dñm deprofundis compellatur clamare. quis voluit potestatem ire tue aut pretimore tuo iram tuā dinūerare. si autem peccator misericordiam sine iudicio consideret statim in seipo experitur qꝫ est actio tepidior. qꝫ est oratio pinguior. qꝫ est vsus promptior. Imo incautior. qꝫ est totus homo interior inconstantior. vñ tu peccator attendere debes & dicere. non misericordiam solam nec solum iudiciuz sed misericordiam & iudicium cantabo tibi dñe. sic ergo notatur trium regum debita oblatio cum dicitur obtulerunt domino munera. Scđo notatur oblatorū munerum pulcra distinctio. cum dicitur aurum thus & mirram. Sciendum est ergo qꝫ in istis tribus tria in cristo dño commendantur. Primum est potentia regie dignitatis cum dicitur aurum. Scđm est excellentia diuine maiestatis cum dicitur thus. Tercium est memoria assumpte mortalitatis cum dicitur & mirram. Sm ista tria & nos debemus habere q̄ deo cristo deuote debemus offerre. ipsi enim debemus offerre aurum interne caritatis. thus deuote oratōis. mirraz proprie mortificationis. Primo ergo debemus ei offerre aurum interne caritatis. Apoca. iij. Suadeo tibi emere aurum ignitū & probatum vt locuples fias. aurum ignitum dicit proprie ardor caritatis. qđ debet sēp ardere in ardore caritatis. ps. Concaluit cor meū ītra me & in meditatōe mea exardescet ignis. calescere debet ignis in corde viri iusti ꝓ recogitatōem diuinorū bñficiorū. tanta enī sunt in nobis diuina beneficia qꝫ si illa bñ sciremus recolere. ad modum fornacis deberent in nobis concalescere. & non solum cor nostrum debet concalescere in nobis. sed in meditatione nostra exardescere debet ignis vt feruentes simus ad graziarum actiones pro beneficijs acceptis. & ex eodem ardore diligamus proximos factos ad illius imaginem & similitudinē qui condidit. sic ergo istud aurum debet esse ignituz ardore dilectionis. Debet etiam esse probatum examine tribulationis. Sapi. iij. Quasi aurum in fornace probauit illos. sicut enī auruz in fornace purificat & sicut in area flagello granum a palea separat. sic frequenter homo examine tribulationis & a multis reliquijs peccatorum purgat. & a temptationibus cautius conseruat. Ideo aurum ignitū emimus vt locupletes fiamus. quod ad caritatem precipue ptinere dinoscit. sine qua quantumcunqꝫ homo sit diues diuinijs corpalibus nichil hz in spūalibus. vbi caritas q̄ est mater & radix & nutrix oīniū nō habet. Col. iij. Sup omnia caritatē hītes in nobis qđ est vinculū pfectionis. istud aurū ergo qđ a dño recipimus. ipsi deuote & promꝫ a pro animo offeramus. q̄ oblatio. iij. Regum. notat. vbi dicit qꝫ regina saba obtulit salomoni vasa aurea. Scđo debemus offerre deo thus deuote oratōis. Eccle. j. Quasi lilia q̄ sunt in transitu aque. & q̄si thus redolens in diebꝰ estatis. In liljs

designat candor mūdicie castitatis in trā/situ aq̄ signat fluxū hūane corruptionis/ propter quē candor mūdicie est magis lau/dabilis. Non em̄ in angelis tātū p̄men/dat innata v̄ginitas qualis in hoīb⁹ q̄ cum corruptione cordis multipliciter est p̄cussa/ et reuera vbi maior est pugna ibi glorioſior est corona. Debemus ergo esse sicut lilia que sūt in trāsitu aq̄ sequit q̄i/bus redolēs in diebo estatis p̄ dies hie/mis signat status culp̄e p dies estatis si/gnat status gratie. dies em̄ estatis sunt clariores et sūt lucidiores et sunt longiores/ diebus hiemis in quo signat q̄ dies no/stri dñt esse in cādore puritatis in ardo/re caritatis in diuturnitate p̄seuerātie fi/nalis p̄s. Melior est dies vna in atriis t. sup̄ milia cum sic pure et mūde viuimus/ tibus redolēs in diebo estatis cristo dño offerimus et vt gratius oblatio istius thu/ris efficiat angelus dñi adolendū incen/sum deuotar orationū nostrarum a deo mittit. Apo. x. Stetit angelus iuxta arā templi hēns thuribulū aureum in manu sua et data sunt ei incensa multa vt offer/ret de orationibus sanctor. Tercio debe/mus offerre dño mirram p̄prie mortifica/tionis. Can. j. Fascilus mirre dilectus meus inter vbera mea p̄morabit q̄ mirrā signat mortificatio carnis. sicut em̄ mirra corpus a corruptione custodit sic morti/ficatio a carnalibus vicijs. Ro. viij. Si spū facta carnis mortificaueritis viuetis/ qđ paulus apostolus non solū alijs pre/dicabat sed in corpore p̄prio exercebat. j. Chor. ix. Castigo corpus meū et in seruitutē redigo. Corpus em̄ est sicut asinus qui impiguatus recalcitrat/ dure sustentatus patienter onera portat. Est etiā sic̄ seruus qui delicate nutritus manumissi/onē a dño suo querit disciplinatus hūili/ter obedit. Eccle. xxxij. Seruo maliuolo tortura et p̄pedes mitte eū in operationem ne vacet. Corpus em̄ est sicut prauus sco/laris qui sp̄ vacationes querit et lectiones tā ordinarias q̄z curſorias audire negli/git et ideo ad p̄fectionē sciētie nequaq̄m p̄tingit. sic ergo fascículus mirre dilectus meus mihi q̄ mortificatōnis exēplū. sed inter vbera mea. i. in corde meo p̄morabi/tur in memoriale sempiternū. Trenorū. iij. Memoria memor ero et inde fit q̄ q̄ memor dei existit ip̄m deus in mēoria sua custodit. vnde in p̄s. In memoria eterna erit iustus ab auditione mala non time/bit qua dicet ite maledicti ꝛc. Mat. xxv. Sed illā audiet et obtinebit qua dicetur venite bñdicti patris mei p̄cipite regnū quod vobis ꝛc.

De sancto Fabi. et Seba. Sermo I

Reddidit deus mercedē iustis laborū suorū. Sapi. x. Ad laudē et gloriam istorū sanctorū martirū. In hoc p̄posito notant duo. Primo em̄ notat fructuosa exercitatio meritorū et hoc in labore suo. Secō notat retributio premiorū et hoc in redditione mercedis eorū. Quātū ad primum sciendū q̄ quadruplex est labor sanctorū. Primo em̄ est labor dolentium ad delētionē peccatorum. Secō est labor studentiū ad inquisitōez ecclesiasticorū. Tercio est labor patientiū p̄ tollerātiam aduersorū. Quarto est labor meditātiū p̄ exemplatōem eternorū. Primo ergo est labor dolentiū ad delētionē peccatorū p̄s. Laborani in gemitu meo. lauabo per singulas noctes lectū meū lacrimis meis stratū meū rigabo. Non est mirū si in gemitu suo laborat qui peccatorū suorū vi/as difficiles. tortuosas. saxosas et lutosas cōsiderat et tāto maiorē in eis materiam reperit gemitus et lamētatōis quāto am/plior ibi materia repit diuine offensiōis. p̄s. Cor meū conturbatū est et inde do/lor dereliquit me virtus mea et inde timor et lumē oculorū meorū ipsū nō ē mecū.

et inde error ⁊ q̃a si homo semp haberet oculũ ad offensiões peccatorũ timẽdũ est ne ꝓpter nimiã tristiciã obduratus ꝓcipitaretur in desperatõis baratrum. Ideo dñs vult nos oculos ꝓsideratõis nostre reflectere ad eius laudẽ ⁊ gloriam ꝓ receptõe bñficiorũ suorũ. Isaie. lviij. laude mea infrenabo te ne intereas. hoc frenum non habuit iudas. ⁊ ideo tanq̃ effrenis magis cucurrit ad desperatõis ꝓcipiciuꝫ. q̃ ad diuine pietatis remediũ. hoc etiam freno cayn caruit. ⁊ ideo maiorẽ esse iniquitatẽ suã q̃ vt veniã mereret desperãdo dixit maior est iniquitas mea q̃ vt veniam merear. Gen. iiij. Sed ablit hoc a penitentibus. de diuina pietate sperãtibꝫ. maior em̃ est dei pietas q̃ sit quelis iniquitas. Secõdo est labor studẽtiũ ad inquisitõem occultorũ. Eccle. vi. In ope ipsiꝰ exiguũ laborabis ⁊ cito edes de generatõibꝫ illius. hoc dicit de sapiẽtia. ſz quõ dicit ꝙ exiguus est labor inuestigare sapientiã expti sciũt ꝙ non est exiguũ imo multũ nimis valde. Prouer. ij. Si inuocaueris sapiẽtiã ⁊ inclinaueris cor tuũ prudentie si q̃sieris eã quasi pecuniaꝫ ⁊ sicut thesauros effoderis illam. tunc intelliges. Ad acquisitõez sapiẽtie salutaris quatuor requirunt sicut hic dicit. Primũ est assiduitas oꝛõis ꝙ notat cũ dicit si inuocaueris sapiẽtiã .i. inte ⁊ ad te ꝓ frequẽtem oratõem vocaueris requirit etiã auiditas eruditõnis ꝙ notat cũ dicit inclinaueris cor tuũ prudentie. Tercio requirit seduli tas inuestigatõis ꝙ notat cũ dicit si q̃sieris eã q̃i pecuniã. Quarto notat ꝓfunditas ꝓscrutatõis qõ notat cũ dicit. ⁊ quasi thesauros effoderis illã. hec oĩa sine labore non fiunt. imo multũ laboriosa sunt; quõ ergo dicit in ope ipsius exiguũ laborabis. Rñdeo eadẽ ratio est de veratõibꝫ sanctoꝝ ⁊ inquisitõibꝫ occultorũ. que q̃m uis in se multe sint. tñ pauce sunt respectu fructus ꝓsequẽtis. Sapi. iij. In paucis verati in multis bñ disponent. sic labor acquirẽde sapiẽtie q̃m uis in se sit multus. tñ exiguus est respectu ꝓsequẽtis fructus. qui fructus notat cũ dicit ⁊ cito edes de generatõibꝫ suis. Sciendũ est ergo ꝙ triplex est fructꝰ. que sapia facit in ortu sertũ aie sapiẽtis. Primo em̃ generat claritatẽ in ratõabili. Sapie. vi. Clara est ⁊ q̃nũ ꝝ marcescet sapia. sapiẽtia clara dicit nõ solũ i actu. ſz etiã in affectu. ipa em̃ ds sua claritate respergit claros facere ꝓsuit. Sapi. viij. Habeo ꝓpter hanc claritatẽ ad turbas. ⁊ honorem apud seniores; Secõdo generat trãquillitatẽ in ꝓcupiscibili. Sapi. viij. intrãs in domũ meã ꝓquiescã cũ illa. nõ em̃ hz amaritudinẽ puersatio illius ſz leticiã ⁊ gaudiũ. Tercio generat honestatẽ in irascibili. Sapi. vij. Sñ fictõe didici ⁊ sine inuidia ꝓmunico. ⁊ honestatẽ illius nõ abscõdo. pudenda ⁊ verenda solẽt abscondi. ſz honesta solent in publicuꝫ ꝓdalari. in quo designat ꝙ ꝑmo diuine sapiẽtie nõ debꝫ sub modico occultari. nec in sub terraneis in secretis puenticulis edoceri. sed sup cãdelabrũ exaltari. et ibidẽ ꝓ sui honestate predicari. Sapi. vij. Innumerabilis honestas ꝓ manus illius. fructus istius sapiẽtie bñ ꝓceperat beatus sebastianus. de quo legit ꝙ erat in sermone verax. in iudicio iustus in omni morũ honestate ꝓclarus. Tercio est labor patientiũ ꝓ tollerãnã aduersoꝝ. Apo. ij. Scio opera tua. q̃m patiẽtiã habes ⁊ sustinuisti ꝓpter nomẽ meũ ⁊ non defecisti. deus qui nihil ignorat tũc opa nostra et laborẽ nostrũ scire dicit. q̃n ꝓ eius bñplacitũ approbant sicut ecõtrario tunc se noscere reprobos nescit q̃n puersa ipsorum opa intuet. Mat. vij. Tunc ꝓfitebor illis quia nõ noui. vos discedite a me qui operamini iniquitatẽ. sequit. ⁊ patiẽtiã tuaꝫ Cũ ꝓpter ꝓmissa opa ⁊ laborẽ ad faciendum bonũ eos ꝑmat. vltimo posuit patientiã. ipsa enim tanto est preciosioꝛ q̃nto in terris inuenitur rarioꝛ. Patiẽtia em̃ rara quis est in terris non solũ in secula

ubi sed in religiosis ubi magis deberet reperiri tangz in statu pfectiori cū ipsa sit virtus pfectōis. Jacobi. j. ℣ patientia pfectū opus hz. ut sitis pfecti ⁊ integri in nullo deficientes. Dicia dicit que vir patiens debet habere. ℣ primo eñ debet habere benivolentiā in subiectōe. ꝑter qđ dicit ut sitis pfecti. ℣ Scđo obedientiā in correctōe. ꝑter qđ dicit ⁊ integri. ℣ Tercio pseverātiā induratōe. ꝑter qđ dicit in nullo deficientes. ℣ Primo ergo debet habere benivolentiā in subiectōe. Ecclesia. ij. In būilitate tua patientiā habui qm̄ in igne probat aurū ⁊ argentū. homines vero receptibiles in camino humiliatōis. homo eñ bene patiens debet esse ad modū pile que quacūqz parte impellit eadē facilitate volui. similis etiā q̄drato qui in q̄cūqz latus vertit firmiter stabilitur. sic bene patiēs debet diligere subiici. tollerare pfici. sed ista regula dialetice in claustris deficit. ibi enim reperiunt p̄dicata sine subiectis. ℣ Nam vereoēs volūt p̄esse. officium aliqđ ⁊ administratōem habere. ⁊ pauci vel nulli spāliter subesse. ⁊ si in claustris inveniant subiecta. hoc est fm regulā valerij maximi dicētis. talia erūt p̄dicata q̄lia p̄miserūt subiecta. sere eñ oēs subiecti volunt platos suos dirigere. nō ab eis dirigi. gubernare ⁊ nō gubernari. ꝓtra quos apls scīēs naturā subiectōis ⁊ p̄dicatōis ait. Hebre. xiij. ℣ Obedite p̄positis vris et subiacete eis. et cā subiectōis insubditis sequit. ipsi eñ pervigilāt quasi rōem p aīabꝰ vīs reddituri. Ecclesiastica ei plato habet se ad modum p̄dicatōis. ipsi eñ sunt in reddenda rōe primiores. tāto sūt ad modum p̄dicati subiectis superiores. sic ℣ religiosi primo dñt esse pfecti benivolentiā in subiectōe. ℣ Scđo debent esse integri p facilem obedientiā in correctōe. contra multos qui cū pro suis excessibus increpantur. statim p impatientiā et qñqz ad inobedientiā dissoluunt. ⁊ nō si quas hūt gratias effundunt. Eccle. xix Gratie fatuoꝝ effundent. ℣ frequēter accidit q̄ in vna hora in capitulo arguunt. p excessibus suis adeo p impatientiā dissoluunt q̄ p multos dies naꝛu. stupa. pice malleolis. hoc est dulcoribus monitis ad modum dissoluti doliꝰ resarciri vel etiā religari nequeūt. ꝓter qđ apl̄us. ad exemplar totius patiētie ⁊ bonitatis nos mittit. Hebre. xij. ℣ p patientiā curramus ad ꝓpositū nobis certamē aspicientes in auctorē fidei ⁊ cōsūmatorē ihesū. ad istud exemplar ꝓtinentie deberemus aspicere et libros cōscientiaꝝ nostraꝝ multis vicioꝝ mēdacijs falsificatos. ⁊ etiā depravatos ad aspectū istius exēplaris corrigere. ℣ debent etiā religiosi esse in nullo deficientes p pseverantiā finalē. Hebre. vj. Efficiamini imitatores eoꝝ qui fide ⁊ patientia hereditabūt ꝓmissiōes. nō eñ p̄venit ad hereditatē. nisi p pseverātiā finalē. ij. ℣ Pe. j. ℣ Ad cōplementū ꝓmēdatōis patiē tie. ponit in abstinētia patiaꝝ. in patiētia pietatē. in pietate fraternitatis amorem. ℣ Quidā eñ sunt in religione quasi pbari sci. qui quadaꝝ singulari abstinentia pre eminent et ad modū hericita aculeati ⁊ spinosi sunt. q̄ fratres ad ipsos accedere non audent. sed fratres alios scādalisant solent eñ de talibꝰ dicere. iste homo ꝓter singularē abstinentiā ita generosus est q̄ nullus ei loqui audet. venit homo ille nō māducās ⁊ bibēs ⁊ dicūt demoniū habz Luce. vij. Sic ergo ministrare debemus in abstinētia patiētia. ℣ Sed sciendum q̄ quidā sunt qui satis patiēt. sunt ad illa ta verba vel ꝛbera. attamē in ipsis vacua sunt pietatis ⁊ caritatis misteria. quibus dicit q̄ pietatē et fraternitatis amorē ministrare dñt in patiētia. ℣ Quarto est laboꝛ meditantiū p contēplatōem eternoꝝum. Isa. liij. ℣ Pro eo q̄ laboꝛavit aīa eius videbit ⁊ saturabit. non dicit simpliciter laboꝛavit. sed dicit laboꝛavit aīa eius volens ex primere digniorē ⁊ excellentiorem laboꝛē. ℣ Quidā eñ sunt labores qui exercēt

in corpore ⁊ p corp⁹ sicut exercitatio ope/
rum exteriorū/ Quidā autē sunt labores
qui exercentur in corpore non p corpus si
cut meditatio ⁊ ptēplatio eternor⁹ ⁊ isti
labores maioris dignitatis ⁊ sublimita/
tis existunt/ ⁊ subiūgit meritū istor⁹ labor
cum dicit videbit ⁊ saturabit̄. videbit vt
sic intellectus illustret̄ lumine claritatis.
saturabit̄ vt sit affectus reficiatur dulce/
dine bonitatis/ visio qua sancti videbunt
in gloria nō erit in luce stupe fem vel stra/
minis/ nec erit in splendore lune vel solis
sed erit in cereo ⁊ ex cereo pfecturo ex cera
virginea assumpte humanitatis in vtero
matris virginis ⁊ exigue luminis diui/
nitatis/ Apo. xxi. Ciuitas illa non eget so
le neq; luna. nā claritas dei illūinabit eā
Ecce ecclesie ecce illustratio apte deitatis
Et lucerna eius est agnus eius. ecce illu
stratio apte assūpte hūanitatis/ affec tus
etiā reficietur in dulcedie bonitatis/ pter
q̄ dicit ⁊ saturabit̄/ in pūti vita esurit aīa
quantūcūq; sancta/ sed saturabit̄ cū appa
ruerit gloria tua diuina/ Quō enī aīa no/
stra agitat̄ vanitate ⁊ ideo esurit veritatē/
iactat̄ pturbatōnib⁹ ⁊ ideo esurit pacem
et tranquillitatē/ obtundit̄ obliuione ⁊ iō
esurit eternitatē beatā ⁊ beatificātē trini/
tatē/ vñ beatus Bern. O veritas caritas
eternitas beata ⁊ beatificās trinitas ad te
nostra misera trinitas miserabiliter suspi
ratq; ad te infeliciter exulat/ Nā ratio no
stra sepissime in iudicio fallit̄/ voluntas q̄
druplici pturbatōe iactat̄ memoria mul/
tiplici obliuione pfundit̄ huic triplici va
nitati subiecta est aīa uostra etiā non vo/
lens in spe/ Nam esuriendo sperat ⁊ spe/
rādo esurit q̄ q̄ repler in bonis desideriū
aīe futur⁹ sit intelligētie plenitudo lucis
voluptati plenitudo pacis/ Memorie pfinu/
ario eternitatis/ Dicit ergo primo notatur
fructuosa exercitatio meritor⁹ q̄ notat̄ in
labore sanctorū suor⁹/ Secdo notat̄ glorio/
sa retributio pmior⁹ que notat̄ in recorda
tōe mercedis ipsor⁹/ Sciendū est ergo q̄
ista retributio gloriosa est q̄druplici con/
sideratōe laudabile insignita/ Primo ei
est merces leta ad recordatōem merentiū
Secdo est merces festinata ad cōsolatōez
expectātiū/ Tercio est merces copiosa ad
remuneratōem opantiū/ Quarto ē mer
ces gloriosa ad beatificatōem regnantiuz
Primo ergo est merces leta ad recreatio
nem merentiū. Jere. xxxj. Quiescat vox
tua a ploratu. ⁊ oculi tui a lacrimis. quia
est merces operi tui. in hac vita est tēpus
flendi/ sed in futura erit tps ridendi/ Ec/
clesia. iij/ Oz dñs fletū nostrū in risū cō/
uertēdū pmittit/ Luce. vi. Beati qui nūc
fletis q̄ ridebitis/ dñs enī faciet nobis in
futuro ad modū pie matris ⁊ bone nutri/
cis/ que lacrimas ab oculis flentis abster/
gendo. vbera sibi exhibendo. ⁊ sup genua
blandiendo eius luctū in risum puertit.
Apo. xxi. absterget deus oēm lacrimā ab
oculis sanctor⁹. blādiet̄ etiā eis q̄ gestan
do sup genua ⁊ ostētione vberū consola/
tōnū suarū/ Jsaie. lvj. Gaudete gaudio
vniuersi qui lugetis ⁊ sugatis ⁊ replea/
mini ab vberibus psolatōis eius ad vbe
ra portabimini ⁊ sup genua blandiet̄ vo/
bis. ⁊ de bis vberibus. Cañ. j. Meliora
sunt vbera tua vino fragrātia vngētis op
timis/ Secundo est merces festinata ad
psolatōem expectantiū. Ecclesia. xi. Bñ/
dictio dei in mercede iusti festinat/ bñdi/
cio dei omnipotētis dabit̄ electis ab ipo
qui ē sūmus pontifex cū dicet eis venite
bñdicti patris/ Matth. xxv. ⁊ ad cōsolatio
nem expectantiuz cū dicit q̄ ista bñdictio
in mercede iusti festinabit. Ebor. ij. Ex/
pectantis semp anxiat̄ quantūcunq; festi
nat ille qui cū magno desiderio expectat̄
Abacuc. ij. Si morā fecerit expecta eum
veniens enim veniet ⁊ non tardabit/ sed
quō coniungunt̄ ista duo tam diuersa q̄
aduersa. morā fecit ⁊ non tardabit. q̄ cer/
te si moram fecit tardabit/ Jz rñdeo q̄ ad/
uentus cristi siue in carne siue ad gl̄am/ ⁊
morā fecit vobis ⁊ non tardauit meritis.

mozā faciebat votis Isa. dicentis. Isaie .lxiij. Vtinam dirūperes celos ⁊ descenderes / sed non tarda uit meritis quia ei⁹ aduentus nō est assecutus merita. sed p̄cessit. Titū. iij. Non ex operibus iusticie que fecimus nos. scd̄m magnā miscdiaz suā saluos nos fecit / vnde de eius miseri cordia non subsequēte merita. sed p̄cedē/te dicit in. p̄s. Miscdia eius p̄uenier me simile huic habet Joh̄ā. xvi. Modicum iam ⁊ non videbitis me / ⁊ iterū modicū et videbitis me / Quid dñe q̄d dicis mo dicū ⁊ videbitis me / saluū sit ⁊ vbū dñi nostri ihesu cristi non est modicū imo lōgū valde nimis / sed sicut p̄ius dicebat. ad/uentus cristi videt esse longus mult⁹ nimis votis expectantiū / sed est modic⁹ me ritis credentiū / non em̄ credentiū merita sufficiunt ad tanti saluatoris aduentum. Tercio est merces sanctoz copiosa ad re/muneratōem operantiū. Math. v. Gau dete ⁊ exultate q̄m merces vestra copiosa est in celis. huius copie cumulus nobis. Luce. vj. monstrat / vbi dicit mensurā bo/nam p̄ssam / ⁊ coagitatā / ⁊ supereffluen tem dabit in sinū vestrū / video domine q̄ magna est mensura tua sine mensura / sed in quo consistit ista mensura siue im/mensitas. legimus apostolū paulū diui/norum p̄scium secretoz in cellam vi/nariam introductum / in qua ab vbertate domus tue ira inebriatus et torrente vo/luptatis tue potatus fuit / q̄ vel non potu it / vel sibi non licuit ea nobis narrare que vidit archana / que nō licet homini loqui / sed certe sicut dixim⁹ q̄ negatōnes de deo sunt vere affirmatōnes vero in p̄pacte / sic est de illa gloria que in deo. ⁊ de deo est q̄ non licet eā homini affirmādo narrare / ⁊ ideo voluit eā nobis apostolus. q̄ potuit per circūlocutōem negatiuas exprimere. j. Cho. ij. Q̄d oculus non vidit / nec auris audiuit / nec in cor hois ascendit que p̄pa/rauit deus diligentibus se / ⁊ illud q̄ mō nō docet scriptura / sed q̄ ignorat speculatia sciētia tūc docebit nra experientia. Isa. lx. Tūc videbis ⁊ afflues ⁊ mirabit ⁊ dila/tabit cor tuū / tūc videbis in lumine pri/me veritatis / mirabit cor tuū magnitudi ne celse maiestatis / ⁊ dilatabitur latitudi ne ample caritatis / hāc affluentiā delicia rum summe bonitatis videtes angeli in aīa sancta ascendēte de deserto vite p̄n̄tis dicebant / Cañ. viij. Que est ista que ascē dit de deserto delicijs affluens innixa su per dilectū suū / bene cū dixisset / delicijs af fluēs dicit enixa sup dilectū suū. sicut aīa quātūcūq̄z sācta frustra ad tātas delitias p̄uenire nitit si nō super dilectū innititur / Quarto merces sanctorū est gloriosa per beatificatōem regnantiuz. Geñ. xv. Ego sum protector tuus / ⁊ merces tua magna nimis / dñs ihesus cristus est p̄tector electo rū suoz̄ in via / sed est eoz̄ merces mag/na nimis in patria. Quid dñs nobis vl/tra se posset p̄mittere cum seipsū p̄mittat immunere. Certe in ipso est omnis suffi/cientia / absq̄z ipo vbiq̄z reperit indigētia / Cogita omne appetibile ⁊ laudabile ⁊ in ipso absq̄z ambiguitate poteris inuenire / forte sapientiam cōcupiscis in ipso repe/ries in quo sunt omnes thesauri sapientie et scientie dei absconditi / Collo. ij. Dēs etiam in ipso ⁊ cū ipso sunt docibiles dei. Jo. vi. In presenti etiam vita quantum vas dicere est / docibiles ei dicuntur qui a doctoribus ⁊ predicatoribus a deo constitu tis in ecclesia instruunt. Nō sic illi quos oues ioseph deduxit / qui confidētes in so lis quaternis ⁊ pellibus ouinis / audacter vsurpant sibi officium predicatōnis / non de facili a predicatore expectetis fructum qui non ab alio cancellario q̄z a domina licenciatus assumit sibi predicationis of/ficium. Nam si populis mentitur predi/cator plurimis mentiri compellitur / forte gloriam ⁊ diuitias appetis. certe in cristo cum omni abundātia obtinebis. Deuer bioz̄. viij. Decum sunt diuitie ⁊ gloria opes supbe ⁊ iustificia / forte honorari q̄/

ris in cristo non solum honoraberis sed gloria ⁊ honore coronaberis/mõ gla. hec est omnib̃ sanctis eius. cum quibus beatus fabianus ⁊ sebastianus in cristo imperpetuũ gloriantur/Ad quã nos ⁊c.

De sancto Fabiano. et Sebastiano.

Sermo. .i. Secundus.

Posuit me quasi signum ad sigittã. Treno. iij. Ad honorẽ ⁊ gloriã beati sebastiani. In verbo ꝓpositio notant tria. Primo eñ notat diuine ordinatõnis altitudo. cum dicit posuit me. Secõ notat bone volũtatis rectitudo/cũ subdit. quasi signũ/Tercio notat acerbe afflictionis magnitudo/cũ dicitur ad sagittam. Primo ergo notat diuine ordinationis altitudo cum dicit posuit me/alta enim ⁊ profunda dei sapientia hoc disponit q reprobos in diuitijs ⁊ honoribꝫ ponit/electos aũt suos flagellis ⁊ tribulatõnibus exponit/Ro. viij/O altitudo diuitiarũ sapientie ⁊ scientie dei q̃m incõprehensibilia sunt iudicia eius ⁊ inuestigabiles vie eius/Sciendũ ergo q dñs electos suos ponit ad tria ponit/prio eos ad executõem operum bonorũ. Joha. xv. Posui vos vt eatis ⁊ fructũ afferatis/et fructus vester maneat/posui vos vt eatis/sicut enim motus de loco ad locũ signuz ꝑfectionis est in aliquibus/sic motus de bono ad bonũ signũ est ꝑfectõis in bonis moribꝫ/et q̃nto virtus est perfectior tanto est motus velocior. Prouer. xxij/Celidisti velocem in opere suo coram regibꝫ stabit nec erit ante ignobiles/contra multos religiosos qui pigri sunt ⁊ tardi ad modum testudinis/⁊ vix possunt de testa operimentorum suorum vt surgant de lectulo ⁊ vix possunt ammoueri/⁊ cum ammoti sunt ita lente incedũt q raro ad principium hore. hoc est deus in adiutorium veniunt/dñs ministros suos vult esse veloces non testudineos/sed hoc ad bonum non ad malum sicut illi de quibꝫ per prophetam/veloces pedes eoz ad effũdendũ sanguinẽ ergo posuit nos dñs vt eamus et fructũ afferamus. bona opa fructus sũt in die iudicij/q ad laudẽ elcõz manebũt Prouer. vltio. Laudent eum in portis opera eius. in hoc beatus sebastian9 bene positus erat qui non solum sibi sed suis primis fidelibꝫ laborabat/vñ de ipso legitur/q ipse satagebat animas sanctoz sub ascõso clamide occultare/spem promittens et gloriam consequi sempiternam/Secũdo ponit deus electos suos ad eruditõez indoctoz. Isa. xlix. Posuit os meum vt gladiũ acutũ/actus gladij in duobꝫ cõsistit in diuisione ⁊ penetratõe/que duo domin9 ꝑ ora sanctoz suoz quasi per gladium operatur/Jeremie. j. Constitui te supꝑ gentes ⁊ regna vt disperdas ⁊ dissipes diuidẽdo vicia a virtutibus ꝑ exclusiõez viciorũ/edifices ⁊ plãtes quantũ ad informatõem virtutum/Secũdus actus gladij est penetrare/q bene conuenit gladio spũs q est verbum dei euaginato abore sapiẽtis viri. Hebre. iiij. Viuus ẽ sermo dei et efficax ⁊ penetrabilior omni gladio ancipiti/in hoc bñ fuit btũs sebastian9 arma ti/De ipso eñ legitur/q cũ zoe vxor nicostrati muta esset ⁊ verba salutis ex ore beati sebastiani audiret dixit beatus sebastianus/. si vera sunt que audiuit mulier hoc ex ore modo apiat os eius qui aperuit os zacharie ꝓphete domini ⁊ legitur q ad hanc vocem beati sebastiani apertum est os zoe vxoris nicostrati/Tercio ponit dñs electos suos ad tollerantiam aduersoz. j. Thim. iij/Nemo moueatur in tribulatõibus istis/ipi enī scitis q in hoc positi sumus quando dicit apostolus/Nemo moueatur/non intelligit de motu q̃n

tum ad metum · quia · ¶ Math. xxvj · Cepit iesus pauere ⁊ tedere qui est exemplar martirū nec intelligit de motu quantū ad sensum quia cū dei martires haberent sēsus viuaces bene penas acerbitates expti sunt Hebre. xj · Sancti ludibria ⁊ verbera experti ⁊c. ¶ Sed cū dicit nemo moueat intelligit q̄ntū ad statū fidei q̄ nemo ꝓpter penarū acerbitates mutare deb3 fidei cultum sic martires dei incliti super firmam petram solidati in caritate radicati ⁊ fundati tormenta quantūcunq3 grauia contēpserunt in hoc bene beatus sebastian⁹ fuit positus qui cū fuisset sagittarū ictibus expositus ¶ Postq̄3 dño concedente cōualuit nomē domini ardentius q̄3 prius fecerat predicauit ¶ Scdo in verbo ꝓposito notat bone intētois rectitudo q̄ notatur cū dr qi signū ¶ Sciēd ergo q̄ triplex est signū ¶ Prio ē signū clemētie in prosperis ¶ Scdo est signum patientie in aduersis · ¶ Tercium est signū intentōis recte in actionibus ⁊ meditatōibus dirigendis ¶ Primo ergo est signum clementie in prosperis · Hester. v · Assuer⁹ extendit ad hester virgam auream q̄ in signū clementie monstrabatur ꝑ assuerum signat⁹ cristus ꝑ hester afflicta penitēs anima · per sceptrum aureum beatissima virgo maria que interdum ⁊ nos pro signo clemētie est media trix ⁊ aduocata a deo cōstituta · ideo sicut dicit · Hebre. iiij · Adeamus cum fiducia ad thronū gratie eius vt misericordiam cōsequamur ⁊ gratiā inueniamus in auxilio opportuno · signum clemētie sicut dixi precipue debet ostendi in prosperis · quia signum clementie ostendere in aduersitatibus non videtur esse magne virtutis · hoies enim in aduersitatibus cōstituti tanto ꝑmuntur tramite calamitatis ⁊ miserie q̄ nō si vellent non possent caput erigere · ¶ Scdo signū est patientie in aduersis · ij · Chor. xij · ¶ Signa apostolatus mei facta sunt super vos in omni patiētia · vt omnes et totū in tribus ponamus · patientia sanctorum quantum ad tria debet esse scilicet quantum ad obiecta · quantum ad illata · quantum ad ablata · vt homo patiens sit quantum ad obiectiones verborum · quātum ad illationes verberum · quantuz ad ablationes rerum · qui in ista patiētia triplici ponitur bene disponitur · et eius anima triplici munita in possessione pacifica custoditur · Luce. xxj · In patientia vestra possidebitis animas vestras · ¶ Tercio est signum intentionis recte in actionib⁹ et meditatōnibus · Canticorum octauo · ¶ Pone me quasi signaculum super cor tuum et quasi signaculum super brachium tuum · corde cogitamus · brachio operamur · Tunc ergo dominum super cor sup⁹ q̄3 brachium tanq̄3 signaculum ponimus · cum omnes actiones ⁊ cogitationes nostras in ipsū per rectā intentōem tanq̄3 in finem et principium ordinamus · ¶ Intentio enim est oculus mentis qui operi finē imponit · qui simpliciter totum corpus operum et cogitationum lucidum facit · propter hoc et nos opera bona non debemus nobis tribuere sed ad dei laudem et gloriam ordinare · ¶ Non enim paries si intelligeret sibi attribueret lucem quam p fenestram suscipit sed soli · ¶ Nec canalis sibi tribueret aquas quas fonti ad areolas transmittit · sed fonti · nec nubes sibi tribueret pluuias quas ad terras transfundit · sed vaporibus eleuatis · sic nos bona nostra tribuere non debemus nobis · sed ad illum per rectam intētionem ⁊ ad eius gloriam debemus refundere prima Chorinteorum quarto · ¶ Quid habes q̄ non accepisti · quid gloriaris quasi nō acceperis · ¶ Tercio in verbo proposito notat⁹ acerbe afflictionis magnitudo · cum dicitur ad sagittam · ¶ Sed sciendū est q̄ est triplex sagitta · ¶ Est enim sagitta occulte detractionis · ¶ Scdo est sagitta aperte crimiationis · ¶ Tercio ē sagitta durer interne afflictōis · ¶ Prio g̃ ē sagitta occulte detractionis · Jere. ix · ¶ Sagitta vulnerās lingua

eorū dolū locuta est. Detractores deo odibiles sunt prodicioſi hoīes in occulto nō in aperto ad mortem vulnerātes ipſi enī parant ſagittas ſuas in pharetra vt ſagittent in obſcuro rectos corde. Inimīes militares inimicos ſuos q̄ntūcūq; mortales ſolent inuitare ad pugnam. ⁊ cū sibi occurrerint ſolent eis ex longinquo vt ſe cuſtodiāt exclamare. ⁊ tunc illi ſm q̄ poſſunt ſe muniunt. ⁊ contra ictus vel ſcuto vel rebus altis ſeſe protegūt ſicut poſſūt. ſed contra vulnus detractoris nullus relinquit locus tegumenti vel protectōnis. iſtorū detractorū lingua de ſagitta vulnerans non ſolū quantū ad cutis inciſionē vel quantū ad carnis penetratōem. ſz vſq; ad oſſiū ꝓminutōem. Eccle. xxviij. flagelli plaga liuorē facit. plaga autē lingue ꝓminuet oſſa. Secūdo eſt ſagitta aperte criminatōis. Iſaie. v. Sagitte eius acute. ⁊ oīes arcus eius extenti. Quidā ſunt hoīmines tante malicie ⁊ in malicia ſua tante audacie q̄ contra innocentes linguas ſuas acuūt. ⁊ ipſis in aperto falſas criminatōes imponūt. ſimiles ſatellitibus herodis qui gladios ſuos in innocentia corpora immerſerūt. Job. xvi. Suſcitat falſi loquus aduerſus faciē meaz cōtradicens mihi. ſed hoīes religioſi q̄mq̄m ſibi moleſte ſuſtineant tū in hoc eſt ipīs ſolaciuz q̄ dīm hieſum caput ſuū talia ſuſtinuiſſe recogitant. Hebre. xij. Recogitate eū qui talem ſuſtinuit a peccatoribus aduerſus ſemetipſum ꝓtradictōem vt non fatigemini animis veſtris deficientes. Tercio eſt ſagitta acerbe afflictōis. Job. vi. Sagitte dīi in me ſunt quarū indignatio ebibit ſpūm meū. In hoc loco ſagitte dīi penetrales afflictiones poſſunt intelligi iſte ſagitte in nobis eſſe dicunt quādo in nobis afflictionibus vel tribulatōibus exercemur. harū ſagittarū indignatio ſpiritū ebibit quādo dīs ꝓmiſſas tribulatōes ad humilitatē nos inducit. nomīe eīm ſpiritus elatio poteſt intelligi. Iſa. xj. Quieſcite ab hoīne cuius ſpūs in naribus eius quia excellus reputat? eſt ipſe vel certe. ad litteram de beato ſebaſtiano ꝓpīs autoritas poteſt exponi. Nā ſicut de ipſo legitur. dioclecianus iuſſit beatū ſebaſtianum in mediū campū ligari tanq̄ſignū ad ſagittādū. ⁊ iuſſit vt ſagittarij exuerent. ipſum in campū ligatū. quē ita repleuerūt ſagittis vt quaſi ericius eſſz inſitus ictibus ſagittarū. de iſtis potuit dicere ſagittarij indignatio ebibit ſpiritum meū. fere eīm mortuus fuit ictibus ſagittarū. vnde legit. q̄ ſagittarij exiſtimātes illum mortuū abierunt. vnde potuit dicere illud. Job. xvi. Poſuit me q̄ſi ſignum cōcidit me vulnere ſup vulnus. ſed vnde beatus ſebaſtianus in momēto viſus eſt indignatōez erpoſitus. Inde etiā eſt eternā gl̄a exaltatus. Iſa. liij. In momento indignatōis abſcondi faciem meā parūp a te. ⁊ in miſcōia ſempiterna miſerē ſum tui. Nā ex diuina miſcōia ammota omni miſeria mō feliciter regnat in gloria. Ad quā nos perducat.

De ſancta Agnete. Sermo I

Fortitudo de cor indumētū eius. Prouerbiorum in libro poſito ꝓmēdatur bea. agnes a tribꝰ. Primo a ſtantia virtutis cū de fortitudo. Secōdo a mūdicia caſtitatis cū de decor. Tercio a decentia honeſtatis cū ſubdit. indumētū eius.

Sciendū eſt ergo q̄ fortitudo bea. agnetis fuit in tribꝰ. Prīo in abūdātia caritatis. Secōdo i noticia veritatis. Tercō in cuſtodia puritatis. Prīo ergo fuit fortitudo ei? i abūdātia caritatis. Cā. viij. Fortis vt mors dilectio. ſacra ſcriptura volēs exprimere fortitudinē caritatis. ꝓpēter cōpauit eā fortitudini mortis. mors enī oīb? ipatoīa vicit. nō ei ꝓcit iuuenē vel virginī nec ſeni pauꝑi vl̄ diuiti. ſi rex aliq̄s baneat malefactorē i regno. ꝓprio nō ꝑt meo exercere iuſticiaz ſi fugiat in regno alieno

Et ideo limitata est potestas terre in quã/ cũcunq; potentis/ sed non est limitatum imperiũ potentie mortis/ sic em̃ dñaf in omni statu ⁊ sexu/ sic dñaf in oĩm locoꝝ pmanentia et ambitu/ ꝓpter hoc sacra scri/ ptura fortitudinẽ caritatis ꝓauit fortitu dini mortis/ di. fortis vt mors dilectio/ sz addo ⁊ dico/ q; fortis plusq; mors est di/ lectio/ mors em̃ non sepat nisi aiam a cor/ pore/ sed dilectio sepat aiam ab omni ter renitate/ dilectio enĩ nec morti cedit/ nec amore vite tẽporalis a cristo. qui est vita anime recedit/ ℟o. viij. Neq; mors ne/ q; vita poterit nos separe a caritate que est in cristo ihesu/ caritas enim patiens est benigna. ℣. Chor. xiij. Quia fortis est/ oĩa aduersa omnia tormenta etiam mortem inducentia fortiter tollit/ quia benigna est/ omnia grauia ⁊ difficilia suauiter portat/ beata agnes bene habuit istã fortitudinẽ caritatis/ Nam sicut de ipsa legitur ter/ ciodecimo etatis sue anno mortem perdi dit ⁊ vitam inuenit/ quia solũ vite dilexit auctorem/ Secũdo fuit eius fortitudo in noticia veritatis. Sapientie. v. Veli/ or est sapientia q; vires ⁊ vir prudens q; fortis sapientia viribus preponitur. Nec immerito q; ꝙ homines assequi nõ pos/ sunt per ꝓpriam virtutem assequuntur per sapientiam/ sicut ego video ꝙ homi/ nes potentes quando ciuitates munitas et castra fortia non possunt per fortitudi/ nem expugnare/ studeñ ea per sapientiaz debellare/ consueuerũt enim facere bali/ stas ⁊ machinas ⁊ cetera instrumẽta bel/ lica/ quibus obsessi fatigantur. ꝙ vel ab inimicis capiũtur vel seipsos reddere cõ pelluntur/ ꝓpter q; benedicitur. melior est sapiẽtia q; vires. sequitur ⁊ vir prudens q; fortis/ industria enim artificialis pru/ dentie preponitur fortitudini/ quãtumcũ q; magne. vnde ego video ꝙ isti artifices quedam instrumẽta faciunt cum quib; duo vel tres homines onera superius ele uant/ vbi. xx. vel. xxx. ꝑ virtutẽ suam leua re non possent/ fm̃ istum modum summ? artifex qui omnia condidit per prudentiã suam/ quali per artem nos grauatos pon/ dere carnis ⁊ oneratos peccatis vsq; ad al titudinem celorum leuauit/ Johã. xij. Si exaltatus fuero a terra omnia trahaz ad meipsum/ cristus bis exaltatus fuit a ter/ ra/ ℣. Primo in cruce tẽpore passionis/ Se cundo sup celos tpe sue gloriose ascẽsio/ nis/ ps. Eleuata est magnificẽtia tua sup celos deus. in prima exaltatõe traxit nos precium nostre redemptionis deo patri offerẽdo/ in secũda exultatione traxit nos viam vie celestis demonstrando/ ⁊ nobis regni celorum ianuam reserando/ si in ex altratione que fuit moriẽdo in cruce stetis/ set nos ad se minime traxisset/ quia nulli? in eum credidisset/ sed in secũda exaltatõe nos traxit quando videntibus apostolis eleuatus est ascendit/ vnde non solum cre dimus in cristũ qui mortuus est/ sed etiã qui resurrexit ⁊ ad celos gloriose ascen/ dit/ ꝓpter hoc apostolus paulus sapiens cristi architector/ hac prudenti arte sata/ gebat fideles cristi a terrenis extrahere ⁊ ad celestia leuare/ vt primo cum cristo in crucem per penitentiam ascendamus/ vt secũdo post ipsum ad celum ascẽdere me reamur. ℟o. vj. Si conplantati facti su/ mus similitudini mortis eius simul ⁊ re surrectionis erimus/ beata agnes fm̃ istã formam primo ad crucem per martirium cristi ascendit/ ⁊ ideo ipsam simul vir/ ginem ⁊ martirem ad celestia sublevauit ℣. Tercio fuit beatitudo beate agnetis in cu stodia puritatis. Isaie. vicesimoquinto. Facta? est domin? fortitudo pauperi/ spes a turbine. vmbraculum ab estu/ dominus fortitudo nostra dicitur/ quia vbi virtus nostra defecerit non dereliquit nos/ sed ẽ deus noster refugium ⁊ virtus/ ⁊ ideo cũ ignoramus quid agere debeamus ad ip/ sum confugere debemus/ et sic in ipso tã/ quam in tuto refugio celari ⁊ abscondi a peccatis/ et ab omnibus tribulationibus

ego video q̄ homīes obsessi in castris ha
bent vnū speculatorē qui respicit quando
lapides ꝓiecti a machinis debent in ca
strū volare/ et clamat fortiter alagazite ala
garite. i. currite ad refugiū/ vt sic se possint
in aliquo tuto loco abscōdere/ istū locum
tutum Ysaias nobis ostēdit in quo dēbe
mus abscondi et saluari/ Abscōdere in pe
tra abscondere in fossa humo/ cristus est
petra fossa humus fuit eius caro sanctissi
ma/ in cruce clauis et lācea pforata. ibi ab
scondi debemus/ si sanari et saluari volu
mus. Ysa. liij. Vulneratus est ꝓpter ini
quitates nostras/ attritus est ꝓpter scele
ra nostra/ et liuore eius sanati sumus. sic
ergo dñs est fortitudo in tribulatōne/ est
etiā spes in turbine/ qñ homo multis ad
uersitatibꝫ et tribulatōibus inuoluit/ vn
de dominus de hominibꝫ q̄si troco ludit
quando ipsos multis temptatōibꝫ et ad
uersitatibꝫ inuoluit/ sic volens eos excita
re vt clament et inuocent auxiliū saluato
ris/ Mat. viij. Cum factus esset motus
magnus in mari ita vt naticula operiret
fluctibꝫ. clamauerūt apli. dñe salua nos
perimus/ tunc ihesus imperauit ventis et
mari et facta est tranquillitas magna/ sic
ergo dñs nobis efficitur spes a turbīe/ qñ
sperantes in eum ad ipsum clamamus et
ꝑ ipsum liberamur ab aduersitate et tem
ptatōe/ Est etiam dominus vmbraculū
ab estu/ quia ipse est refrigerium in omni
mala concupiscentia et carnali motu/ vñ
spūssanctus beate virgini obumbrauit. i.
contra estum vmbrā fecit/ quando in ipso
omnem motum vel concupiscentiaꝫ car
nis repressit vel totaliter extirpauit/ q̄ bñ
signatur. Danielis. iij. vbi dicitur q̄ do
minus medium fornacis/ in quā tres in
nocentes fuerant proiecti in temperiem
venti roris flantis mutauit/ q̄ etiam bene
impletum est in beata agnete. Nam de
ipsa legitur q̄ cum esset in mediū flāma
rum proiecta/ manus suas ad dominum
extendit et orauit/ et completa oratōne ita
ignis extinctus est vt nec tepor incēdij re
maneret/ Secundo commendatur bea
ta agnes a mundicia castitatis cum dici
tur. et decor. Sciendū est ergo q̄ ista de
cor in tribus consistit/ Primo in munda
affectione/ Secundo in vera confessione
Tercio cum regia dignitate vel domina
tōne/ Primo ergo consistit decor iste in
mūda affectōne. Cantico. vij. Quā pul
cra es et q̄m decora carissima in delicijs.
beata agnes fuit pulcra in extirpatōne vi
ciorum/ Decora varietate virtutum ca
rissima in delicijs pregustatione eternor
bonor. Cāticor. iiij. Quā pulcra es ami
ca mea/ cꝫ pulcra es oculi tui columbarū
absq̄ eo q̄ intrinsecus latet tāta est pul
critudo anime sancte que dicitur amica et
sponsa cristi/ q̄ ipsi nulla pulcritudo infe
rior valet aliquatenus comparari/ ipsi ei
nō compatur facies nitida vicina puree
dini/ nec vestis preciosa ab noxia vetustā
ti/ nec auri species aut gemmarum splen
dor cum sint subiecta corruptiōi/ anima āt
sancta renouatur de die in diem in imā
ginem incorruptibilis dei/ et ideo fm hoc
iam aliquo modo vicina est incorruptōi
in eius pulcritudīe delectatur verus spō
sus quia eius speciē concupiuit/ ipsa etiā
eius sedes est in qua libentissime requie
scit. in ipsa enim tanq̄ in celo sedem sibi
constituit. ps. Domin? in celo sedes eius.
Iste celum hoc est aīa sancta hz solem ca
ritatis/ habet lunam castitatis/ habet stel
las virtutū varietatis multiplicis/ ideo
aūt caritas soli/ castitas lune comparat.
qr sicut luna recipit illuminatōem a sole
sūpserūt secū oleū caritatis exclusę sūt a
nuptijs Mat. xxv. Recte etiā virtutes sy
deribꝫ ꝓpant/ qr sic sydera in nocte lucēt
in die āt nō appareūt q̄mq̄ in firmamto
in die sic in nocte existāt. sic virtutes sctōr
nō apparēt die ꝑspitatis q̄ tñ lucerēt si ve
niret nox aduersitatis et ꝓsecutōis mortis

Secūdo consistit decor iste in vera pfessione ps. Confessionem t decorem induisti/bene coniungit ista pfessionē t decorez/Nā sicut homo ornatur interius ex pulcro habitu fidei in corde/sic ornatur exterius ex fideli pfessione in ore/Ro.x. Corde creditur ad iusticiam/ore autem fit cōfessio ad salutē/vnde dominus suos impler spiritu sapientie t intellectus fideliter credendo/sed stola glorie vestit eos ipsū liberaliter pfitendo. Eccle.xv. Hāc confessionez fidei bene habuit beata agnes que filiū prefecti recusauit/et se iam copulatam dixit matrimonio melioris/vnde de ipsa legitur/q̄ dixit iam ab alio amatore preuenta sum non potero ad cōtumeliam illius aliuz respicere/cuius est generositas omnibo celsior.aspectus pulcrior.amor suauior. Tercio pfitit iste decor in regia dignitate vel dominatōe. Sapiēcie.j. Accipient regnum decoris t diadema speciei de manu domini/solum regnum eternum decorum/regna aūt ista inferiora sunt indecora/quia sunt in multis vicijs t iniusticijs turbata/t ideo quasi vinum turbatum t corruptum t sic decore suo priuatum/frequenter sunt a gente in gentem translata. Eccle.vij. Regnū a gente in gentem transfertur/ppter iniurias t iniusticias t contumelias t diuersos dolos/sed regnū eternum regnuz decorum q̄m in sua puritate semper permanet incorruptū/Danielis.vij. Potestas eius potestas eterna que non auferetur/t regnum eius quod nō corrumpetur/hoc est regnum de quo dicitur q̄ accipient electi regnum decoris/Sequitur. t diadema speciei de manu domini/bene coniunguntur ista duo diadema t species/Nā in diademate q̄ dicitur duo demens sez principium t finem signatur eternitas. In specie signaf formositas que duo sese cōmunicantur in vita eterna/nam eternitas conseruat formositatē ne fine aliquo terminetur/formositas ornat eternitatē ne aliqua turpitudīe obfuscetur/vñ eternitas formositatē reddit decoraz/Tercio pñdaf hea.agnes a decētia honestatis cū dicitur indumentum eius/Sciendum ē ergo q̄ est triplex indumentum/Primo eē est indumentum interioris sanctificatōnis/Secōdo indumentum est exterioris conuersatōnis/Tercio est indumentū superioris retributōis/Primo ergo est indumentū interioris sanctificatōis/Apoc.iij. Vestimētis albis induaris t non appareat confusio nuditatis tue/in albis vestimentis signatur mundicia castitatis/et interioris sanctitatis/vnde in figuram hu? mūdicie/quādo cristus transfiguratus fuit in monte vestimēta sua facta fuerunt sicut nix alba/istis ergo vestimentis albis vestiri nihil aliud est/q̄z virginalē vel saltem castitatis mūdiciam conseruare/istis vestimentis albis beata agnes induta fuit/quia t virginalem innocentiam pseruauit/t sicut de ipsa legitur cum ad lupanar ducta spoliata fuisset vestimentis suis/ei stola candidissima apparuit/q̄m apprehendens induit se dicens/Grās ago tibi domine quia banc vestem mihi largitus es/Ppter hoc monet dominus quemlibet fidelem suum vestimentis albis indui/t hoc vt nō appareat confusio sue nuditatis/magna confusio est istis ribaldis qui vestimenta sua deludunt cum taxillis/vix enim aliqs eis ppatitur/nec audiunt verba cōsolatōis.sed derisionis/ipsis eīm frequenter dicitur.iste in bonis nundinis fuit.omnes enim pannos suos ad plenū vendidit/alij dicūt videte istū pellarduz quā rubicundus t pinguis/t sic fiūt obprobrium hominum t abiectio plebis/sic miseri homines non intrabūt ad eternas nuptias vestimentis virtutum spoliati/sed ipsarū varietatibus adornati. Matthei.xxij. Dicite ministris/de illo qui intrauit ad nuptias vestem nuptialem non habentē/Ligatis manibus t pedibus mittite eū in tenebras exteriores.ibi erit fletus t stridor dentiū

Secõdo est indumentũ exteriozis ꝓuersa/
tõis ⁊ exercitatõis in operibus caritatis.
Prouer. vlti. Bissus ⁊ purpura indumẽ/
tũ/ bissus est gen⁹ lini cãdidissimi/ in quo
signat mũdicia castitatis siue innocentia
ꝛginalis/ huic bisso purpura cõiungitur
ꝑ quã caritatis opa designant/ Vnde sic
rubor candori mixtus reddit faciẽ pulcrã
et placentem/ sic caritas castitati ꝓiuncta
reddit aiaz oculis diuine maiestatis gra
tã et acceptã/ hec est vestis qm sponsus in
se habuit ⁊ consimili sponsam suã orna/
uit. Can. v. Dilectus meus candidus ⁊
rubicundus/ cãdidus puritate innocen/
tie ꝛginalis/ rubicundus feruoze caritа/
tis vel etiã tollerantia passionis/ Gestũ ru
borem dñs beate agneti sponse sua cõica
uit/ vñ ipsa dixit/ iam corpus meũ corpo
ri cristi sociatũ est/ ⁊ sanguis eius ornauit
genas meas/ Corpus be ate agnetis cor/
pori cristi sociatuz erat vnione puritatis/
sanguis cristi genas eius ornauerat ꝓfor
mitate passionis/ Tercio est indumentũ
supioris retributõis/ Ecclę. xlv. Induit
eã stola glozie ⁊ coronauit in vasis virtu
tis/ in stola glozie signat amenitas doris
retributionis superne/ qm stolã dñs pri/
mo induit ⁊ postmodũ beate agneti ⁊ ce/
teris martiribꝫ cõicauit. ꝓs. Dñs regna
uit decorẽ indutus est. indutus est fortitu
dinez/ ⁊ vt martires eius de familia sua
esse apparerẽt ad vestes suas ipe accepit.
et dedit eis vestem ꝓsimilem/ vñ vox bea/
te agnetis ⁊ aliox martirũ potest esse ista/
Dñe in volũtate tua ꝓstinisti decori meo
vtutẽ/ vt sic decor martirũ decore cristi or
naret/ ⁊ eox virtus cristi fortitudine fir/
maret. sic ergo dedit illi dñs stolam glo/
rie/ Sequit/ ⁊ coronauit in vasis vtutis/
vasa vtutis ꝓpt dici potẽtie aie rationa/
lis/ que a dño coronant qñ pro sui quali/
tate a dño gloria replent/ ⁊ sic in misedia
et miseratõibꝫ coronant. Corona ratõna
lis est qñ decorat lumie prime ⁊ incõmu/
tabilis veritatis/ cõcupiscabilis coronatuz
qñ dulcorat dulcedine summe bonitatis/
irascibilis coronat qñ sublimat ad excel/
lentiã admiratõis celse maiestatis/ sic co/
ronata fuit beata agnes cum ceteris mar
tiribꝫ cristi quoꝝ est vox ista. ij. Thimo.
iiij. Bonũ certamẽ certaui cursum ꝑfi/
maui fidẽ seruaui in reliquo mihi repo/si
ta est corona iusticie quã reddet mihi do/
minus in illa die iustus iudex hanc coro
nam nobis tribuere.

De sancta Agneta Sermo II

Surge propera amica mea ⁊ veni. Can. ij. In ꝛ
bo ꝓposito hortat dñs beatam agnetem ⁊
in ipsam ꝙmlibet aiam fidelem ad tria.
Primo ad desertõnem viciox cum dicit
surge/ Secõdo ad accellezatõem meritoꝝ
cũ dicit ꝓpera amica mea/ Tercio ad per/
ceptõem premioꝝ cũ dicit ⁊ veni. Quã/
tum ad primũ sciendũ ꝙ tria sunt a qui/
bus anima fidelis debet surgere. Primo
a curuitate mũdane cupiditatis/ Secõdo
a feditate ꝓcupiscẽtie carnalis/ Tercio a
cecitate ignozantie vel erozis/ Primo
ergo debet aia fidelis surgere a curuitate
mũdane cupiditatis/ Baruth. v. Sur/
ge ⁊ sta in excelso. Dñs hoiem creauit re
ctum in signum qđ sursum debet erigi ꝑ
desideriũ eternoꝝ/ Sed in ipsa rectitu/
dine que sursum debebãt erigi hoies in/
ualescente mũdana cupiditate inferius ꝓ
auariciã sicut bruta aialia assuescũt ꝑ de
sideriũ ⁊ talibus dicit surge. Iosue. vij.
Surge cur iaces pronus in terza. multi
indecens est hoiem in terza ꝑ cupiditatẽ
iacere/ qui deberet caput sursum ꝑ appeti
tum eternoꝝ leuare/ Luce. xxi. Respicite
et leuate capita vestra/ valde displicet aui
solis pedibus super terram incedere/ que
nata per aera alis ⁊ plumis sibi datis li/
bere potest volare/ sic certe satis contra na
turam est aie per cupiditatem incuruari

ad terrena/ que nata est volare p̄ desideriū ad eterna/ ꝓpter q̄ subdit/ & sta in excelso/ il li in excelso stare dicuntur/ qui manentes in terra corpore/ mēte in celestib? conuersant. Phi. iij. Cōuersatio nostra in celis/ Secundo debet aīa fidelis surgere a cecitate concupiscentie carnalis. in qua iacet aīa dedita immūdicijs carnis. Threñ. iij. Ja/cuerūt in terra foetis senex & puer/ p senes intelliguñt homines immūdicijs carnis diem̄ maior inueterati/ p pueros signāt iuniores exēplis eor corrupti/ nā vita maiorū seniorū est occasio corruptōis iunio/rum sicut parui porcelli sordidant in luto exēplo maiorum/ De hac terra lutosa in q̄ iacent puer & senex deberēt surgere/ quia valde indecēs ē animā ad imaginē ꝑdito ris formatā sibi lectū in luto sternere/ sed quidā dicūt non posse surgere cū sint gra/uati & oppressi mala cōsuetudine/ & ideo tales q̄nq̄ absordentes baratro desperatōis siue in penitētie/ solēt eñ hoies in p/fundū peccatorū venientes in cordibus suis dicere/ quare vis & istā & futurā vitam p/dere si milliesies temeritēm excoriares pro peccatis tuis satisfacere nūq̄ posses/ Nā cōplexio tua est tenera & vita tua semper existat delicata. tanta est peccādi cōsuetu/do q̄ iam est in quādā necessitatē cōuersa/ Tanta est multitudo peccatorū/ q̄ nō au/deo oculos erigere ad patrē miserōiarum/ Sic miser peccator seipsū decipit & cū venerit in profundū peccatorū cōtemnit/ Et huius cā est quia dñm alterius figure q̄ sit sibi depingit. imaginat enim ipsū crudelē. cū sit suauis & mitis & pl? ipm affi/cere videat miserator miseri q̄ ipsū misū miseria sua/ vnde si ꝓponis q̄ complexio tua est tenera & vita existit delicata. habes p/phetici responsū qm̄ ipse cognouit figmē tum nostrū/ Vbi dicis q̄ cōsuetudo pecca ti est versa in precipitiū cuiusdā necessita tis/ Rñdeo tibi q̄ ipse non solū eligit eli sos sed dñs soluit cōpeditos/ hoc est peccā di necessitati additos/ si ꝓponis multitu dinem peccatorū/ Rñdet tibi magnitudo diuinarū miseratōnū/ imo longe maior est dei pietas q̄ sit alicuius iniquitas/ sic peccator cū sit spūs vadens & nō rediens p̄t p se cadere/ sed non p̄t resurgere. Threnorū. iij. Infirmata est virtus mea dedit me in manus de qua nō potero surgere/ non tñ ꝓpter hoc debet diffidere. sed manū diuini auxilij inuocare/ ps. Emitte manum tuā de alto/ eripe & libera me de aq̄s multis/ i. de inundantib⁹ cōcupiscentijs carnis/ Tercio debet aīa fidelis surgere a cecitate ignorantie vel erroris/ Ephe. v. Surge qui dormis/ & exurge a mortuis/ et illuminabit te christus/ peccator recte dormiēti compatur/ q̄r non h̄z sensū recte cognitōnis. nec motū bone operationis. nec vsū recordatōis beneficiorū diuine largitatis/ tamen tali excitato a somno mortis dñs illuminare cōsueuit/ qui venit illuminare his qui in tenebris & vmbra mortis sedebant. ad dirigendum in viā pacis. pedes eor/ hanc illūinatoem petebat sibi fieri ꝓpheta dauid cum dicebat illumina oculos meos ne vnq̄ obdormi. in mor/te/ Duo sunt oculi aīe. intellectus & affect?. intellectus illuminat̄ pfectōe/ fide enim mundantur corda vt clare videāt/ Actuū. xv/ Fide purificās corda illorū/ affectus vero illuminat̄ p bonā opatōem. bona em opatio non fit in tenebris. Sed habz lucem suā Matthei. v. Sic luceat lux vestra coram hoīb⁹ vt videant opa vestra bona. Sic ergo hortatur dñs aīam fidelem ad destructōez viciorū cū dicit surge/ Secū do hortat̄ ad acceleratoem meritorū cū dicit ꝓpera amica mea/ Sciendum ergo q̄ aīa debet ꝓperare ad tria/ Primo ad cōsideratōez diuinorū bñficiorū/ Secōo ad cōpassionē miserorū/ Tercio ad refectōm supernorū bonorū. Primo ergo debet ꝓperare aīa ad cōsideratōem diuinorū/ Jere. l. veniēt filij isrl & filij iuda sil ambulātes & flētes ꝓperabūt & dñm suū quer̄et in syō./ filij iuda dicuntur penitentes qui in vita

pñti dñt ambulando flere/ ⁊ flēdo bona opa semīare/ vt possint in vita beata metere cū exultatione· ps· Euntes ibāt ⁊ flebant mittētes semina sua/ veniētes autē veniēt cū exultatione portātes manipulos suos/ Dñt etiā penitētes ad querēdū dñm ꝓperare/ ⁊ vt istud ardentius faciāt. dñt bñficia eius ad mēoriā reuocare/ vñ in pñti auctoritate dr ꝓperabūt ⁊ dñm deum suū q̄rent in syon/ dñs enī cū oī cōcupiscētia q̄rētes se. ꝓoccupat ꝓuenire/ Ba pie. vi. Preoccupat qui se ꝓcupiscunt vt illis se priorē oñdat/ Dñs ꝓoccupat nos p bñficiorū largitionē/ ⁊ nos debemus ei respondere p gratiarū actōē/ vñ debem? diligenter attendere que nobis a dño apponunt/ ne aliq̄ eius bñficia debita grātū actione fraudent/ non grā dia· non mediocria non pusilla/ iubet enī fragmēta colligere ne pereant. i. nec minima dei bñficia obliuisci/ Nā totū perit quicquid ingrat? accipit/ vñ beatus Bernh. Ingratitudo inimica ē aīe/ Est enī exinanitio meritorū dispsio virtutū. perditio beneficiorū/ Ipa est etiā vētus vrēs siue deliccās fontē pietatis rorē miscēdie fluēta grē/ Non debemus segnes esse ad gratiarū actionē. dominus enī nos ꝓuenit suis bñficijs preoccupare/ vñ hic dr preoccupat qui se cōcupiscūt vt illis se priorē ostēdat/ Q̄ facies casta/ facies grata/ speciosior sole/ super omnē dispositionē stellarū luci compata prior ⁊ potior est inuenta/ q̄z iocūdū est te ipsā videre/ Nā ois terra desiderabat videre faciē salomonis ꝓpter q̄nādā babū/ dātiā sapiētie/ longe iocundius est teipsū videre in immēso tui luminis fonte/ Ego video q̄ ifti artifices de lapide duro ⁊ rudi sola subtractione p figurā in cisionis educunt imaginē tāte pulcritudinis/ q̄ ei? pulcritudinē mirant hōmines rudes et stolidi delectationē suā habētes in sensibilibus corporeis/ longe ampliꝰ debem? aspectū illius faciei desiderare q̄ est facies non formata· sed formās suauis munere non colorē/ Hcirco debem? ꝓperare ad cōpassionē miserorum· ij· Pe. ij/ Quales oportet nos esse in sanctis ꝓuersationib? et pietatibus/ expectantes ⁊ ꝓperantes in aduentu diei dñi nostri ihesu cristi/ ecce q̄ sancta ꝓuersatio ⁊ pietatis actio sunt stimuli quibus properamus in via dei/ vñ q̄ndo in sanctis ꝓuersationibus ⁊ in vita pñti ꝓperamus p ꝓpassionē misero rū/ in futura vita non ꝓperabimus p tōrem ⁊ fugā tormentorū/ Isa. lij. Effunda bimini qui fertis vasa dñi/ q̄m non in tumultu exibitis/ in fuga ꝓperabitis/ precedet enī vos dñs deus. mali diuites huius seculi exeunt de hac vita in tumultu/ quia in morte cāpane ecclesiaꝝ resonant/ campanule ꝓfratriarū pſonāt. hominēs clamāt· mulieres plorāt/ sacerdotes cantant· demones organizant/ angeli sācti de ista armonia imo de isto tumultu nō curant. cū isto tumultu exiuit ille diues epulo qui in infernū est sepultus/ sine isto tumultu exiuit lazarus qui in sinū abrahe est receptus/ vos ergo o fideles cristi. non in tumultu exibitis neq̄z in fuga propera/ bitis. Non est miruz/ si reprobi in die iudicij libenter vellent ꝓperare ad fugiendum/ cū videant demones ꝓperantes ad deuorandū· Jere. xlj· Venite congregamini omēs bestie terre ꝓperate ad deuorandū/ Tercio debet ꝓperare anima fidelis ad refectōem supnorū bonorum Isa. lv/ Oēs sitientes venite ad aquas ⁊ qui non habetis argentum ꝓperate emite et comedite/ Refectō eternorum bonorum in sacra scriptura appellat noīe aquaruz ꝓpter abundantiā ⁊ inundantiā premiorū/ Nā labores vite pñtis nullius momēti sunt respectu future retributōnis. Nā apls. Non sunt ꝓdigne passiones huius temporis ad futuram gloriam que revelabitur in nobis/ ad istas aquas vocat sitientes non fastidientes/ Nā qui non fastidiūt futurā beatitudinē ardore desiderij/ illi in retributōe inueniuntur indigni

propter hoc in ps. Sitiuit aīa mea ad de
um viuū/oēs ergo sitiētes venite ad aq̄s
et qui nō habetis argentū affluēte tpal
pperate pedibus timoris ⁊ amoris. Emi
te moneta bone operatōnis ⁊ comedite in
corpozādo vobis delectatōez dulcedinis
illius summe ⁊ eterne refectōis q̄ in duo
bus cōsistit. In visione būanitatis cristi
que signaf noīe lactis ⁊ gustatione deita/
tis q̄ intelligiī noīe vini. Ām ibidē subdi
tur. venite emite absq̄ argēto ⁊ absq̄ vl/
la ꝓmutatōe vinū ⁊ lac. Tercio hortaf be
atā agnetē ad pceptōem ꝓmioz cū dicit.
et veni. Scaendum est ergo q̄ vocat dñs
aīam fidelē ad tria. Primo ad eruditōez
Scdo ad recreatōem. Tercio ad cozonaz
vel retributōez. Primo ergo vocat aīam
fidelē ad eruditōez ps. Venite filij audi/
te me timozē dñi docebo vos. Et notanf
in ista auctozitate tria nobis valde neces/
saria. Primū est affectio paterna q̄ nota
tur cū dz venite filij. Scdm est inspiratio
interna q̄ notaf cū dz audite me. Terciū
est stabilitio firma q̄ notaf cū dicit doce/
bo vos. Bona est lectio timoris dñi. Tioz
est dñi in hoīe fideli sapiētiā iniciat. ps.
Initiū sapiētie timoz dñi. In ipso etiā to/
tā structurā edificij spūalis ꝓfirmat. Ec/
cle. xxvij. Si non in dñi timoze tenueris
te instāter cito subuertiī domus tua. Ecce
q̄s necessarij? ē tioz dñi sine q̄ cito subuer/
tet structura spūalis edificij. Scdo vo/
cat nos dñs ad recreatōem. Matthei xj.
Venite ad me oēs qui laborātis ⁊ onera/
ti estis ⁊ ego reficiā vos. Dñs facit sicut
bonus paterfamilias qui seruos suos fi/
deliter laborātes ad quiuiū introducit/pi
gros aūt ⁊ inutiles excludit/sic dominus
in vinea sua fructuose laborantes ad eter
nam refectōem introducet. Lu. xxij. Ego
dispono vobis sicut disposuit mihi pater
regnū/vt edatis ⁊ bibatis sup mēsā meā
in regno meo/q̄s seruos pigros ⁊ laborare
negligentes ab eterna refectōne excludet
Isa. lxv. Serui mei ꝓmedēt ⁊ vos esurie
tis/serui mei bibēt ⁊ vos sitietis. Tercio
vocat dñs aīam fidelē ad cozonā vel eter
nā retributōez. Can. iiij. Veni de libano
veni cozonaberis/sic hodie dñs beatā ag/
netē ad cozonā vocauit/⁊ caput ipsius co
rona aurea decorauit. Eccle. xlv. Cozona
aurea sup caput eius expssa signo ⁊ sancti
tatis ⁊ gl'a honoris ⁊ opus fortitudinis.
Ad quā gl'am ꝛc.

De sancto Vincētio. Sermo. I

Certamē forte
dedit illi vt vinceret. Bap. x.
In verbo ꝓpolito ꝓmendaf
beatus vincētius a duobus.
Primo eīm ꝓmendaf ab audaci aggressi
one arduoz. cū dicit. certamē forte dedit
illi. Scdo ꝓmendaf a virili subiugatōe
tormentoz cū dz vt vinceret. Et sciendū
quātū ad primū q̄ est q̄druplex certamē
quo certauit beatus vincētius. Prīo eīm
est certamē ꝓtinentie ꝓtra incentiuū ꝓcu/
piscentie carnalis. Scdo est certamē sapi
entie ꝓtra insultū phidie vel erroris. Ter/
cio est certamē patētie ꝓtra impetū tribu
latōis ⁊ afflictōnis. Quarto est certamen
caritatis feruide p̄ ꝓtemptū mortis. Pri/
mo ergo est certamē ꝓtinentie ꝓtra incen
tiuū ꝓcupiscentie carnalis. Judicum. iij.
Hee sunt gētes q̄s dñs dereliquit vt eru
diret in eis israhelē ⁊ postea discerent filij
eoz certare cū hostibus ⁊ habere ꝓsuetu/
dinem p̄liādi. iste gentes ꝓcupiscētie car
nales dicunf ⁊ ꝓpetenter gentes appellā
tur/q̄ in nobis ex corruptōe nature prio/
rū pntū generanf. Jo. v. Per vnū ho/
minem peccatū intrauit in mūdū/⁊ p̄ pec
catum mors/ita mors in oēs homines
trāsijt ab adā in quo omnes peccauerūt.
In istis gentib⁹ hoc est carnalib⁹ motib⁹
eruditur in duob⁹/in ipsis eīm ꝓgnosci/
mus quid simus ex nobis. Scdo quid
simus ex munere dei. Prima doctrina q̄si
prima lectio duas hz ptes: Nā ex nobis
duo habem⁹? s. ꝓnitatez ad malū. Scdo

ex nobis habemus difficultatē ad bonum
Ro.vij. Nō q̄ volo bonum hoc ago ꝫ q̄
malū odio illud facio, ꝓpter qđ exclama
bat. Ro.vij. Infelix ego hō q̄s me libera
bit de corpore mortis hui⁹? ⁊ statim sequit
Cōsolatoria responsio gratia dei p̄ xp̄m
iesum dn̄m nostrū. ista diuinā grām ha
bemus ex munere dei q̄ q̄si alia lectio in
duas ptes diuidit. ꝑm duo que grā dei in
nobis opaf. Primo em̄ nos ꝓstituit esse
honestatis mor. j. Cho. xv. Gratia dei sū
id qđ sū. Secđo nos inducit ad primum
exercitiū bonorū opm. vñ ibidē subditur
Et gratia in me vacua non fuit. Dz abū
dāti⁹ oībus bis laborauī. Iste gētes. i. isti
motus carnales nobis in exercitiū relin
quunt certaminis. vñ subdit. vt discerēt
certare cū hostib⁹? cū bis hostibus. i. mo
tibus carnalib⁹ certam⁹ dupliciter. Pri
mo em̄ fugiēdo. sicut em̄ parthi siue thur
ci fugiēdo certant. ⁊ q̄n q̄ hostes suos su
pant. sic nos motus carnales vincimus
q̄n ipsorū occasiones q̄ntū possumus elō
gamus. j. Cho. vi. Fugite fornicatōnem.
Secđo istos hostes vincimus carnē ꝓpri
am macerādo. j. Cho. ix. Castigo corpus
meum ⁊ in seruitutē redigo. Tercio istos
hostes vincimus in sacra scriptura dili
genter studēdo. in lege dn̄i iugiter medi
tando vñ Iero⁹. Ama studia scripturarū
et carnis vicia nō amabis. In isto affli
ctu spūali debemus esse p̄ exercitiū assue
ti. q̄ qui nō est in bello exercitat⁹ nō de fa
cili supat. ꝫ potius supaf. ꝓpter hoc dz ⁊
haberēt ꝓsuetudinē p̄liādi. ꝓpter q̄ legit
de dauid. j. Regū. xvij. Q̄ induebaf ar
mis saul recepit tentare si armatus possz
incedere. Nō ei habebat ꝓsuetudinē dicit
q̄ ad saul. nō possū sic incedere. q̄ nec⁹ū
habeo. vñ illis armis fuit vs⁹? in quibus
erat assuetus. vñ ibidē dicit. Prevaluit
dauid aduersus philisteū in fūda ⁊ lapi
de pcussū q̄ philisteū interfecit. p fūda q̄
prius voluit añ q̄ lapis ex ea emittaf si
gnaf scrutiniū. p̄ q̄ cordis. qđ a nobis p
suadēdo ⁊ reuoluēdo diligenter debet exa
minari. ⁊ tunc debet ex eo lapis durus q̄
obstinatōis peccati p confessionem emitti. ⁊
sic ab hostibus interioribus liberamur. ⁊
hostis exterior supaf. In isto primo certa
mine Beatus Vincecius supauit. q̄ car
nē suā cū vicijs ⁊ ꝓcupiscēt⁹ crucifixit.
et ideo q̄ bonus miles istud primū certa
mē supauit. Secđo est certamē sapientie
ꝓtra insultū hereticē pūtatis. Sap. vij.
In certamine loq̄le illi⁹ sapia ⁊ p̄claritas
in cōmunicatōe sermonū illius. duplici
ter āt solēt hereticī vel infideles ꝓtra fide
les certare. Primo in similitudie ratōnū
Secđo puerlia expositōe scripturarū sācta
rū. vñ de ipsis dz gladij ancipites in ma
nibus eorū. sed vt clauus clauo retūdaf.
gladio ꝙbi dei ex vtraq̄ parte acuto ꝓtra
ipsos pugnare debemus. Apo. j. De ore
eius gladius ex vtraq̄ pte acutus exibat
Hā verisimiles ratōes illorū debemus so
lidis ratōibus retūdere. puerlas expositi
ones eorū catholicis refellere expositōib⁹?
et sic fidē nostrā ꝓtra ipsos astruere ⁊ de
fendere. Aug⁹? in libro de trinitate aduersꝰ
garrulos ratōnatores elatiores q̄ capaci
ores similitudinibus ꝓgruis ⁊ ratōibus
catholicis ad assertōem ⁊ defensiōem fidei
est vtenduz. bis armis erat indutus ⁊ in
ipsis exercitatus miles egregius beatus
paulus apl's. q̄. Cho. x. Hā arma militie
nostre nō sunt carnalia. sed potentia deo
ad destructōez munitōnū. cōsilia destruē
tes. ⁊ oēm altitudinē extollentē se aduer⁹
sus sciētiā dei. sic ergo in certamine loque
le sapiētis est sapia. sequit. ⁊ p̄claritas in
cōicatōe ꝑmonū ipsius. sapia em̄ de se di
cit esse clara. Sapiē. vi. Clara est ⁊ q̄ nū
q̄ marcescet sapia. Sed in sua cōicatōe
dicit esse p̄clara. sicut em̄ sol q̄ntū ad suū
primū actū q̄ est lucere dz esse clarus. q̄n
tū aut̄ ad esse eius ꝑm q̄ est illūinare dz
esse p̄clarus. Sic sapiēs dz esse clarus in
veritatis cognitōe. Sed dz p̄clarus inco
gnite veritatis cōicatōe. qđ fit in auditorū

eruditōe q2 p̄ hāc obtinet claritatis laudē in eternitate. ¶ Dañ. xij. Qui aūt docti fuerint fulgebūt q̄i splēdor firmamenti. zqui ad iusticiā multos eruditi q̄si stelle ī ppetuas eternitates. ¶ In isto certamīe sapie fuit bñ eruditus beatus vincentius. ipsi eñ dixit sanctus valerius. tibi fili gēma scīa pollēti. ac supni amoris igne feruēti. celestis olei doctrine ministeriū delegaui. Ista gēma eius scientie erat in duobꝫ in cōtēplatōe eternoꝝ. z in formatione moꝝ. vel erat ista gēma sciētia in habitu fidei in corde. z libera cōfessiōe in ore. ad Ro. x. Corde creditʒ ad iusticiā. ore aūt fit cōfessio ad salutē. Tercio est certamē patiētie cōtra impetū tribulatōis vel afflictōis. Ad Hebre. x. ¶ Rememoramī pristinos dies in quibꝫ illūinati magnū certamē sustinuistis passionū. loquit aplus fidelibus cristi de statu infidelitatis ad fidem eius cōuersis. Nā primo erant tenebre sup faciem abissi. Sed dixit deus. fiat lux. z facta ē lux fidei in ipis. Eph. v. Eratis enī aliqñ tenebre. nūc aūt lux in dño. ¶ Istos dies pristinos rememorari debemus. vt de munere fidei q̄ illūinati sumus cristo grās referam. Et sapiēter crist⁹ pri⁹ suos fideles voluit illuminari q̄ certamib⁹ tormētoꝝ exponi. Hebr. ij. Qui in tenebris verberaʒ vel vulneraʒ ignorat aq̄bus vel q̄ de cā verberaʒ. sz qñ verberaʒ de die p̄t pponas. z etiam causas ppendere. sic fideles cristi primo fuerūt illuminati vt cognoscerent in lumine fidei q̄ p fide cristi erāt tormētis tirānoꝝ expositi. sed q2 erāt sup firmā petrā fūdati cruciari poterāt. sz neq̄ quā poterant a fide cristi auelli. Hec ē petra refugiū erinatiꝫ. i martiribus sāctis Jere. xlviij. Habitate in petra. estote q̄si colūba nidificans. ī sūmo ore foraminis. petra est cristus. i. Cho. x. ¶ Petra aūt erat cristus. huius petre foramīa sūt cristi vulnera. quib⁹ fuerūt eius membra in passione pforata. In istis foraminib⁹ vult cristus fideles suos habitare. nec cessat eos q̄i colūbas dñi ad ista foramina. puocare Cañ. ij. Dum colūba mea in foraminib⁹ petre. beatus Vincen. securus habitabat et dacianū in eū seuientem q̄i accipitrem circūuolantem videbat nec timebat. sed magis ad propria supplicia prouocabat. Unde et ipsi dicebat. Insurge et toto malignitatis tue dēuaccare. videbis me dei virtute plus posse qui torqueoꝝ q̄ possis ipse qui torques. Nec mirum si beatus vincen. habitans in petra in modū petre durueri. sz exul a corpore dolores corporis nō sēserit. neq̄ hoc faciebat stupor. sed amor. Submittebatur enim sensus non ammittebatur. non erat dolor. sed superabatur. nō accipiebanʒ opes sep contemnebanʒ. Quarto est certamē caritatis feruide p cōtemtū mortis. ij. Thimo. ij. Nō coronabiʒ nisi qui legitīe certauerit. homo certat legaliter bonum incipiendo. sz certat legalius incepto bono. pficiendo. sz legittime certat vsq̄ in finem pseuerādo et sic incepta bona cōsūmando. Sic certauit beatus vincen. vñ dicere potuit id. q̄. Thimo. iiij. Bonū certamen certaui. fidē seruaui cursū cōsūmaui. Certamen impatoris est. puocatīm audacie militis. pter q̄ ad Hebre. xij. dr. Curramus ad ppositū nobis certamē aspicientes in auctorē fidei. z cōsūmatorē ihesū. q̄ pposito sibi gaudio sustinuit crucem. ad cristum oculos leuabat. Nam inde potens ad bibendum calicem dñi erat. De quo in ps. Calix meus inebrians q̄ preclarus est. ¶ Reuera iste calix. z preclarus. z iocund⁹ erat. non solum militi certanti sz impatori spectāti. miles eñ ex vulneribus impatoris hauriebat q̄d illud q̄d sibi deerat ex ppria infirmitate supplebat. z ipsū in passiōe solidabat. vñ bñ cōpetit beato vin. illud q̄d dicit beatus Bern. Ego q̄ mihi ex me deest mihi vsurpo ex viscerib⁹ ihesu cristi. Nā mira effluunt nec foramina desunt p̄ que effluunt. Foderunt enim inquit manus meas. z pedes meos. latusq̄ lācea pfora.

uerūt p has rimas licet mihi sugere mel
de petra oleūq de saxo durissimo, i. gusta
re & videre qm̄ suauis ē dñs, pgustatōne
istius dulcedinis, puocabat beatus vincē
tius tortores suos ad acceleratōez certa
minis. Nā dilatio remuneratōis ei vide
batur diminutio. Sic ergo beatus vincē
tius primo p̄mendatur ab audaci aggres
sione arduoz cū dr. Certamē forte dedit
illi. Scdo p̄mēdat a virili subiugatione
tormentoz cū subdit vt vinceret. Scien
dū est ergo q beatus vincētius vicit qua
drupliciter. Primo em̄ vicit p̄cupiscen
tiā carnis castitate. Scdo vicit infideli ta
tē errōris fidei veritate. Tercio vicit ago
nem certaminis patiētie vtute. Quarto
vicit mortē & actores mortis. feruida cari
tate. Primo ergo vicit beatus vincētius
p̄cupiscētiā carnis castitate. j. Jo. ij. Scri
bo vobis iuuenes. qm̄ fortes estis & verbū
dei manet in vobis & vicistis malignū. i.
mūdū triplici malo igne ignitū. q2 p̄m q
ibidē dr. Omne q est in mūdo est cōcupi
scētia carnis, aut p̄cupiscētia oculoz̄, aut
superbia vite, p̄cupiscētiā carnis dicit, p̄ter
affectōem voluptatis carnalis. Cōcupi
scētiā oculoz̄ dicit, p̄ter cupiditatē afflu
entie tp̄alis. Superbiā vite dicit, p̄ter am
bitōem excellētie vel honoris. Ista tria vi
cit beatus vincētius. Primo vicit p̄cupiscen
tiā carnis, carnē suā cū vicijs & p̄cupiscē
tijs nō solū crucifigēdo, sed etiaz varijs su
pplicijs exponēdo, vñ de ipso legit. Lorā. f.
flagellat. exurit. & distētis mēbris crescit
ad penā. Inserit quoq pectori & mēbris
depressa aspitas laminarū & decurrēte in
ter ipas cādētis ferri acies liquore stridēs
flāma a ruina respgit. Scdo vicit cōcupi
scētiā oculoz̄ mūdū & oīa mūdi oblecta
mēta p̄tēnēdo, vñ cū sibi, p̄spa p̄mittebā
tur si christū negādo a fide eius auerteret
oīa q̄si stercora arbitrabat. Tercio vicit
superbiā vite. sese infidelibus & tortoribus
longe ipo inferioribus hūliando, verus
imitator christi de quo ad Philip. ij. dicit
Hūliauit semetipm factus obēdiēs vsq
ad mortē. Scdo beatus vincē. infidelita
tem errōris vicit fidei veritate. Sap. vij.
Sapientiā nō vincit malitia. Attigit enī
a fine vsq ad finē fortiter & disponit oīa
suauiter. Cū dicit sapiaz nō vincit malicia
min? dict & pl? signat, q2 sapia nō solū ma
licia ñ vincit, & malicia a sapientia superat.
Nec mirū q ifirmū cū a fortiori p̄cutit & ex
p̄cussiōe p̄fringat. Eccle. xiij. Quid cōcu
bit cacab? ad ollaz? Oñ em̄ se collisserint
cōfringet, vñ sicut cōfringit olla testea ex
collisiōe cacabi ærei soliditatem hūtis ita
malicia vincit a sapia p̄pter veritatis sa
pietie firmitatē. In ista firmitate verita
tis beatus vin. solidat? erat. Et ideo nec
tirānū nec martiriū timebat, vnde & cōtra
ip̄m seuiebat mūdus. & si ip̄m p̄timebat
corpus. & si cōtra ip̄m seuiebat tirānus, &
si etiā insidiabat diabolus nec cedebat n̄
a fide recedebat beatus vin. sup firmita
tē veritatis solidat? vñ de ipso legit ma
net dei martir immotus. Nec mirū q2 in
veritate fūdatus q2. ij. Esdre. iiij. dr. Ve
ritas manet & inualescit in eternū & vinit
& obtinet in secula seculoz̄ deus verita
tis. Tercio vicit beatus vincē. agonē cer
taminis patiētie vtute. Apoc. vi. Et ec
ce equus albus. & qui sedebat sup illū ha
bebat arcū & data est ei corona & exiuit vi
cēs vt vinceret. p equū albū & sedentē su
per illū p̄t beatus vincētius designari, p̄
ter byp̄ritā differentiā aīe & corporis. Nā
sicut segor regit equū, sic ratio debet rege
re sibi corpus subditū. Nā ratio debet im
ponere corpori sibi subdito frenū cohibi
tōis, sellā subiugatōis, dr etiā ip̄m vrgere
calcaribus castigatōis, debet etiā sibi ap
ponere fenū necessarie sustētatōis, vt pos
sit implere dietā suā in via p̄ntis pegrina
tōis in q̄ positi sumus, vt de die in diē ea
mus quousq veniamus ad prauiū, sup
ne vocatōis. Joba. xv. Posui vos vt ea
tis & fructū afferatis & fructus vester ma
neat, repositus sc̄z in horreum eternitatis

Beatus vincētius quantū ad ratōem sedens sup istū equū, hoc est corpus candidū & immaculatū debet habere arcū. In arcu ātē duo sūt sc̄a corda & lignū, lignuz est durū, corda est mollis. atta mē corde mollicies ligni duriciem deflectit. Sic in isto martire beato vincētio fuerūt duo, p modū corde fuit in eo inuocatio diuīe misericordie. Sed p modū ligni fuit in eo, p rectio diuine iusticie, quātū ad inuocatōnem diuine miscōie dō de eo clamauit ad me & ego exaudiā, quātū ad ptectōem diuine iusticie subdit. cū ipo sū in tribulatōe eripiā eū & glorificabo eū. beatus vincentius ad dīm oculos leuabat. a quo sibi auxiliū futurū sperabat, vñ de ipo legit, q erectis in celū luminibo dīm depcabatur a quo oīe auxiliū suis martiribo derinat, & ex spe auxiliq fortior efficit. Vnde bea. Bern. vult benignus dux deuoti militis vultum & oculos ad ie sustolli, vt ex hoc eius animū ergat & exēplo sui reddat ad tollerādū fortiorē. Sic ergo bea. vin. in manu sua habebat arcū. in quo sc̄a erat corda diuine miscōie, & lignū, ptectōis diuine iusticie, & sequit. & exiuit vincens vt vinceret. Exiuit ad seminādū diuini verbi frumēta. vincēs huius mūdi oblectamēta & hoc vt vinceret. & tozmentā & tozmēta. Exiit primo dico ad seminandū diuini verbi frumēta. Mat. xiij. Ecce exyt qui seminat seminare semē suū. Et secūdum exposītōnem saluatoris semen est verbum dei. Istud semē btūs vincētius seminauit cū verbo dei pdicauit. Et nō maledictōnē pplor deuitauit, etiā dei bñdictōez impetrauit. Prouer xj. Qui abscōdit frumēta maledicet in pplis, bñdictio āt sup caput vēdētiū. i. exponentiū & predicantiū. bea. vincē. ergo exyt seminare diuini verbi frumēta. Sz exiuit vincēs mūdi oblectamēta Joha. xvj. In fine cōfidite ego vici mūdū, q bene beato vincentio puenit. hic est enī vere martir qui p cristi noīe sāguinē suū fudit. & minas iudicū nō timuit nec terrene dignitatis gl'az q̄siuit, & ad celestia regna feliciter puenit. ipse g exyt vicēs mūdi oblectamēta & hoc vt vinceret et tozmentos & tozmēta, vñ de ipso legit q a tozmentis afflictus & pre labore pene merēbis denūciat daciano vincētiū pcuriisse vniuersa supplicia & primaci magis professione cū cepat cristū pfiteri. tūc ait dacianus vincamur. Quarto bea. vincen. dicit mozē & actozes mortis feruida caritate. Apo. xxj. Qui vicerit possidebit hec. & ero illi deus. & ille erit mihi filius. Qui vicerit. virtute feruētis caritatis, caritas num cū vincit. & sapia vincit. j. Choz. xiij. Caritas nūq cū excidit. Ille possidebit hec. sed quid sibi dīs vult ita indeffinite loquēdo & nihil in pticulari aut singulari dicēdo cū dicit qui vicerit possidebit. Dic rīdeo, q ipse p̄mia eterna vult ibi intelligi, que sermōe nō valent pplete explicari. j. Chor. ij. Oculus nō vidit nec auris audinit. nec in cor hoīs ascēdit. q̄ prepauit deis qui diligūt illū. q bñ, pmittit deus suis martiribus in agone certaminis vincētibus. Apo. ij. Vincēti dabo mānā absco ditū, filij israel vidētes mānā dixerūt mānhu q interpretat quid est hoc. per manna signat immensitas diuine dulcedinis, q in pñti vita hūana lingua nō potest explicari, pter q dauid pphēta admirās dicebat. Quā magna multitudo dulcedinis tue dne q̄ abscōdisti timentibus te. Dominus in pñti vita nobis multitudinem sue dulcedinis abscōdit, sicut mater puero desiderāti potū abscōdere psueuit. Mā p istā abscōsiōem desideriū magis accendit & ad maiorē capacitatē extēdit, sed tūc istā magnitudinem sue dulcedinis nobis exhibebit, & nobis delectatōnes in dextera sua vsq̄ in finē firmiter demōstrabit. & demōstrādo firmabit. ps. Adimplebis me leticia cū vultu tuo, delectatōes in dextera tua vsq̄ in finē, q in vita beata nobis impendat dīs. Ad q̄m nos &c.

De sācto Vincēto. ;. Sermo. II

Justus de angustia liberatus est. ℣rouer.xi. ℣In verbo ꝓposito tria notant a quibꝫ beatus vincen. cōmēdat. ℣Primū est sanctitas patiētie. ꝙ notat cū dicit iustus. ℣Scōm est acerbitas passionis. ꝙ notat cū dicit. de angustia. ℣Tercium est benignitas liberātis. qđ notatur cū subdit liberatus est. ℣Quātum ad primū sciēdū ꝙ beatus vincē. tripliciter fuit iustus. ℣Primo viuēdo regulariter. ℣Scōdo certādo viriliter. ℣Tercio ꝑ ꝓseuerantiā ꝓseuerādo firmiter. ℣Primo ergo beatus vin. fuit iust? viuēdo regulariter. Justicia eñ est respectu hoīs fidelis ꝙ cꝫ regulat in via fidei. et moꝫ. et etiā mādatorū dei ad Galatas. vi. ℣Quicūqꝫ hāc regulā secuti fuerint pax sup illos. et misericordia. ꝓpter ꝙ de iusticia beati vincētij. Sapi.x. Justum deduxit dñs ꝑ vias rectas. Et ondit illi regnū dei. hō rectus nō ꝑt recte incedere ꝑ vias tortuosas. cecus et etiā claudus nō ꝑt recte incedere etiā ꝑ vias rectas. Ad hoc ꝙ iustus ꝑ vias rās recte incedat. oportet ꝙ habeat in se regulā rectitudinis. et ꝙ via in se sit recta. cꝫ e. cōtrario peccatoꝝ est cecus in intellectu ꝑ ignorantiā agēdoꝝ. cupidus in affectu ꝑ ꝓcupiscētiā noxioꝝ. vñ Aug⁹. ℣Duo inflicta sunt nobis ꝓpter peccatū primi hoīs. ignorātia verū agēdarū. et cōcupiscētia noxiaꝝ. ꝓpter ignorātiā peccatoꝝ male intelligit. ꝑ ꝓcupiscētiā puerse eligit. Et sic tortuose incedit. Et ideo ad hoc ꝙ homo recte incedat. oportet ꝙ eū dñs deducat. Jere.x. ℣Scio dñe qꝫ non est hoīs via eius. nec viri est vt ābulet nec dirigat gressus suos. ℣Imo a dño. et apud dñm gressꝰ hoīs dirigunt. ꝓpter ꝙ dicit iustū deduxit dñs ꝑ vias rectas. sequit. Et ondit illi regnū dei. ℣Sciendū est ꝙ duplex est onsio regni dei. ℣Prima est fidei. et hec est in via. ℣Scōa est spei. et hec est in patria. ℣Prima est speculatōis. ℣Scōa est manifeste ꝓprehensiōis. j. Cloꝫ.xiij. ℣Nūc videmus per speculū. et in enigmate. tūc aūt facie ad faciē. ℣In signū huiꝰ dñs abrahā ꝑ terraꝫ promissionis deduxit. et eidē terrā ꝑ quā eū ducebat. et semini suo promisit. et soluēs promissū semē eiꝰ in terrā promissiōis introduxit. Isa.j. ℣Si volueritis. et audieritis me bona terre ꝓmedetis. ℣Judei nimis crassū et carneū bñt intellectū. et corporalia non trāscendūt. nec se ad spūalia erigūt. Et iō ipsos in sua duricia. et eberudine relinquētes. et spūalia ꝓpantes. Exponamus spūaliter bona ista spūaliter intelligētes. Cā. v. ℣Comedi fauū cū melle meo. et bibi vinū meū cū lacte meo. ℣In istis notat refectio plena q̄ erit in vita beata. Nā in fauo designat cristi vera hūanitas. ℣In melle ꝓfunda diuinitas. Natura eñ mellis est penetratiua. ℣In vino designat amena iocūditas. ℣In lacte serena suauitas q̄ in cristo oīa inuenient. in quo est eterna felicitas ad quā felicitatē iā beatus vin. puenit meritis fidei. et sue glorioſissime passionis. ℣Scōo fuit beatus vincē. iustus certādo viriliter. ℣Prouer. xxviij. ℣Fugit impiꝰ nemine ꝑsequēte. iustus aūt q̄si leo ꝓfidēs absq; terrore erit. ℣Impius fugit. et recedit ab obseruātia mādatorū. decurrit ꝑ vō. cilia vanitatū. defluit ad negocia viciorum. corruit ad supplicia infernoꝝ. ℣Prouer. xxviij. ℣Qui vero mētis est dure corruet in malū. Sic ergo fugit impius. et hoc nemine ꝑsequēte. qꝫ homo ex ꝓprio defectu sufficit vt ad mala ꝓpetrāda accedat. ℣Et nondū sufficit vt ab illis recedat. ꝑs. Nō est vadēs. et nō rediēs sic igit fugit impiꝰ nemine ꝑsequēte. sequit. ℣Justus aūt q̄si leo cōfidēs absq; terrore erit. iust? eñ nō timet mūdi blandimēta. atq; nō respicit nec carnis oblectamēta. q̄ despicit. nec diaboli temtamēta q̄ subiicit. bñs dñm adiutorem qui ipm eripit. et ad salutē eternam suscipit. ꝑ. Cū ipo sū in tribulatōe eripiā eū. et glorificabo eum. sic beatus vin. a certamine passionis est erectus. et in eterna glia susceptus. ℣Tercio fuit beatus vincē.

iustus pseuerando finaliter. Job.xxvij. Donec deficiā non recedā ab innocentia mea. & iustificatōem meā ām cepi tenere non desinā. Sciendū est q̄ hō p̄ insipientiam ab innocentia recedit. p̄ malicia3 ad noxia accedit. p̄ penitentiā ad salubria resurgit. p̄ pseuerantiā ad celestia assurgit. Primo ergo hō p̄ insipientiā ab innocētia recedit. hō em̄ cū in honore esset nō intellexit. q̄ patus est iumentis insipientibus et similis factus est illis. magna insipientia est seip̄m stola candoris innocentie exure. & seip̄m sordidis vestimentis & sanguine peccatorū plenis induere. peccator em̄ peccatis q̄i vestimēto indutus dr. q̄n peccatorū sordib⁹ opit. p̄ q̄ vestis nuptialis tollit. Mat.xxij. Amice. quō hucintrasti nō bīs vestem nuptialē. & sequitur. Ligatis manib⁹ & pedibus mittite eū in tenebras exteriores. Scdo peccator p̄ malicia3 ad noxia accedit. Jere.ij. Scito. & vide q̄ malū & amarū est te reliquisse. dīm deū tuū. malū est in effectu. amarū in affectu. Tercio peccator p̄ penitētiā ad salubria resurgit. Penitentia est ista sancta tabula quā nobis dīs post naufragiū relinquit. per quā peccator frequēter naufragiū euadit et ad portū salutarem puenit. Matth.iij. Penitentiā agite appropinquabit em̄ regnū celorū. Quarto peccator penitens p̄ perseuerantiā ad celestia assurgit. Mat.x. Qui aūt perseuerauerit vsq3 in finē. hic saluus erit. Penitentia em̄ nō h3 in se aliquid per q̄ sufficienter ad vitam beatam ptīt. nisi p̄tinua sit. nisi perseuerantia assit. Istam iustificatōem suam ām habuit beatus vin. nō deseruit. & perseueranter tenuit. p̄ iusticia eius manz in seculū seculi. Justicia enim perpetua est. & immortalis. Sapie.j. Hec iusticiā sanctorū p̄t auferre gaudiorū supernorum felicitas. q̄3 auferre non potuit tormentorū acerbitas. et ideo in memoria eterna est iustus. beatus vin. & memoria iusti cū laudib⁹. Proue.x. Scdo notat̄ in beato vincentio acerbitas passionis cū dr. de angustia. Sciendū est ergo q̄ est triplex angustia. Prima em̄ est angustia paupertatis culpe. Scda tribulatōis acerbe. Tercia p̄nus miserie. Prima est angustia paupertatis culpe. & ideo paupertatis culpe. q̄ quantumcūq3 hō diuitys temporalibus abundet in veritate pauper est. si diuitys spūalibus careret. Apo.iij. Dicis q̄ diues sū & locupletatus & nullius egeo. & nescis q̄ tu es miser & miserabilis & pauper & cecus & nudus. De ista angustia paupertatis culpe. Isa. .xxj. Repleti sunt lūbi mei dolore & angustia possedit me sicut angustia parturientis. Sciendū q̄ duplices sunt lūbi corporales scz & spūales. & in vtrisq3 lūbis sedes ē generatōis tam corporalis q3 spūalis. De corporalib⁹ lūbis. Lu.xij. Sint lūbi vestri p̄cincti. vbi dicit beatus greg⁹ q̄ lūbos nros p̄cingī? cū carnis luxuriā p̄ p̄tinentiā coartamus. Scdo dico q̄ sūt spūales lumbi & isti lumbi mentis sūt appellati. j. Petri.j. Succincti lūbos mentis vestre sobrij perfecti sperate in eam q̄ offertur vobis per gratia3. isti lūbi mentis duo sunt intellectus scilicet & affect⁹. In intellectu debet esse generatō cognitōnis veritatis. In affectu debet esse generatio virtutis. Sed tunc isti lūbi dolore replētur. quando intellectus per ignorantiam cognitione veritatis fuscatur. & affect⁹ p̄ maliciam perfectōne bonitatis nudatur. sicut enim quelibet potentia in obiecto p̄prio delectatur. sic in carentia propr̄ij obiecti tristatur & dolore repletur. propheta dauid. p̄s.xxxij. Lumbos suos esse impletos illusionibus tristatur. Ecclesiasti. .xxxvij. Et sicut parturiētis cor tuū tanta sias patitur. nisi ab altissimo fuerit emissa visitatio. propter q̄ dicit. repleti sunt lūbi mei dolore. sequitur. angustia possedit me sicut angustia parturientis tanta est. q̄ oīa mēbra corporis possidet et affligit. sic angustia q̄ est de dolore ꝓpetrate culpe

penitentem debet totaliter ⁊ perfecte affligere pro generali ⁊ misera commutatōne / q̄ ē a statu grē ad statū pauptatis culpe. Treno⁊. iiij. ¶ Candidiores nazarei eius nive. nitidiores lacte. rubicundiores ebore antiquo. saphiro pulciores / ecce quō candor niuis. nitor lactis rubor eboris. decor et pulcritudo saphiri / ꝑmutanꝫ in nigredinē ⁊ turpitudinez carbonis / vñ sequit. Tenigrata est super carbones facies eo⁊ ⁊ nō sunt ꝑgniti in plateis verū est nō sunt agniti vt nazarei / q⁊ qui prius erāt ⁊ vtutibus floridi. peccato⁊ sordibus feridi sunt effecti. ¶ Scdō est āgustia tribulatōis acerbe. Job. xv. Angustia vallabit eū. sicut regē qui preparatur ad preliū. ¶ Istud bene in beato vincentio est impletū. ¶ Ipse em̄ angustia fuit vallatus / q⁊ vndiq; fuit supplicio⁊ angustijs circūdat⁹. ¶ Ipse em̄ primo in eculeo positus ⁊ inde assūptus ad patibulū est raptus / exterius affligebaꝫ igne deuorāte / interius torquebaꝫ lamia / rū pectori insertarū aspirate / Ulñ in legēda ipsi⁹ do. torquebaꝫ. flagellaꝫ. exurit / ⁊ distentis membris crescit ad penā / inseriꝫ q; pectori ⁊ membris depressa aspitas lamina⁊. vñ potuit dicere illud. j. Paralipo. xxj. Ex omi pte angustie me premūt. Sz in his oībus supabat / qui moras carnifi cū arguēdo / ad penaz alacriter ꝓperabat / sic ergo beatū vincentiū vallauit vndiq; angustia. sicut regē qui prepaꝫ ad preliū / prepatus fuit cū dicimus certamen forte dedit. Et in illo certamīe torto⁊es suos vicit siue supauit / vñ dacianus ꝑ se ⁊ suis satellitibus dicit / vincimur. ¶ Iste ergo victo⁊ videlicet beatus vincētius a sūmo victo⁊e sc̄z cristo ad supna gaudia est deductus Abacuc. iij. ¶ Sup excelsa mea deduces me victo⁊ in psalmis canētē. Tercio ē angustia pītis miserie. ¶ Job. xxxvi. Eripiet pauperem de angustia sua / q̄mdiu em̄ in pīti vita viuimus nimis pauper facti sumus / Dū in valle pītis miserie angustiamur / ⁊ angustijs affligimur / Nos em̄ peccata premūt / potētes opprimūt. auari / cia āgustat / invidia coartat / ꝑ sola est caritas q̄ dilatat. vñ si ad mōtē dei oze⁊ (qui est mōs vber. mōs piguis. mōs amplus mōs planus. mōs plenus) volumus puenire / nos oportet ꝑ amplā ⁊ planā viā caritatis incedere. ⁊ sic poterimus ad latitudinē ⁊ plenitudinē eterne felicitatis puenire. Eplx. iij. ¶ In caritate radicati ⁊ fundati. vt possitis ꝓprehendere cū oībus sanctis. q̄ sit latitudo. ⁊ lōgitudo. ⁊ sublimitas. ⁊ pfundū / Scire etiā supuenientem sciētie caritatē cristi. vt impleamī in oēm plenitudinē dei. Tercō notaꝫ in ⁊bo ꝓpositō benignitas liberātis cū do. liberatus ē

¶ Sciendū ergo ꝙ sicut est triplex āgustia ¶ Prima pauptatis culpe / Scda afflictōnis acerbe / Tercia pītis miserie / Ita triplicit⁊. ab istis angustijs liberamur / Hā ab angustia culpe. primo liberamur per grām / ab angustia tribulatōis acerbe liberamur ꝑ patiaz / ab angustia pītis miserie liberamur ꝑ glaz / ¶ Primo ergo ab angustia pauptatis culpe liberamur ꝑ grāz Eccle. xxxiij. ¶ Usqz ad mortē pclirat⁹ sū dor cā ⁊ lit erat⁹ sū grā dei / Cā peccō⁊ pclitat miser peccato⁊ vsqz ad mortē inferna liū supplicio⁊ / Ro. vi. Stipēdia em̄ peccati mors grā āt dei vita eterna / malū ē militare in peccatis / vñ nihil nisi mortē assequimur / sz bonū est militare in grā dei per qz vitā eternā ꝓsequimur. ¶ Ita est magnitudo miserationis divine / ꝙ nobis fere vsqz ad mortē pclitatis ꝑ grāz suā subuenit ⁊ liberat a periculis / vñ hic sequit. Et liberatus sū ꝑ grāz dei. Ulñ paul⁹. j. Thi. j. Se dicit fuisse blasphemum persecutorē ⁊ ꝓtumeliosū / Sz dicit se grā dei abistis periculis liberatū. j. Cho. xv. Grā dei sū id ꝙ sū / ⁊ grā eius in me vacua nō fuit / sed habūdātio oīb⁹ his laboraui / dns em̄ nō vult grām suā in nobis esse ociosam. Sed bonis laboribus fructuosam. Homo enim ociosus redditur infructuosus.

¶ Scdō ab angustia tribulatōis acerbe li

berarnur p patiēriā. Jere.xv. Liberabo te de manu pessimorū/pessimi fuerūt dacia/ni? ⁊ satellites sui/ipi em̄ fuerūt mali cru delite.peiores infidelitate/pessimi obstina tōe/de manu horū pessimoruz dñs beatū vincentiū liberauit/qñ sibi in tormētis fir mā patientiā donauit. vñ beatus Grego rius. Dñs melius liberat cū patientiam dat. Luce.xxi. In patientia vrā possidebi tis aias vras/patia corda iustorū ita pstri git ⁊ pficit/p ipa a rectitudine fidei ⁊ mo rū declinare ⁊ deorqueri non pmitter-se/quit. Sz in hoc patientia specialiter robo rat-cū fauore caritatis pfecte vigoraf/qn/tūcūqz deseuiāt exteriora tormenta-seruo re tñ ipsa supat dilectio perfecta/vñ sicut clarescente lumine solis-non reputamus magne vtilitatis lumen lucerne/sic nō re putabāt sancti martires ignē exterius in corpore seuiente cū in se haberēt āpliorez feruorē caritatis interne. Tercio ab angu stia pñtis miserie liberam̄ p gl̄am. Dan. vj. Rex p daniele posuit cor vt liberaret eū ⁊ vsqz ad occasū solis laborabat vt eru eret illum. Rex cristus-per danielem sig/natur humanum genus/ad liberationem huius danielis-i. hūani generis xp̄s cor posuit/nā ipse cor ⁊ corpus ad liberatō nem eius exposuit/sequitur. ⁊ vsqz ad oc casū solis vt eū eruerer laborauit crist? qz te die laborauit ieiunando-discurrendo-orādo.p̄dicādo.⁊ tūc vsqz ad occasū solis laborauit qñ laborauit p nobis moriēdo. tūc em̄ fuit veri solis occas?/qñ crist? fuit p nobis mortu?/in cui? signū cū emisisset spūm tenebre facte sunt ab hora sexta vs/qz ad horā nonā.sup vniuersā terrā. Ec/cle.j. Oritur sol ⁊ occidit ⁊ ad locū suum reuertitur/cristus verus sol iusticie ortus in natiuitate/occidit in morte ⁊ ad locuz suū reuersus est in gloriosa ascensiōe in q̄ in celos ascēdit vadens nobis locū pare p̄s. Parasti in dulcedine tua paupi re?-/dicit p̄phēta q̄ deus suis pauit/Sed nō dixit.quid pauit/qz forte exprimere nec vo luit nec valuit.j.Cor.ij. Oculꝰ nō vidit/nec auris audiuit/nec in cor hōis ascendit/q̄ p̄parauit deus diligentibus se/ista sūt premia eterna/q̄ ⁊ si in pñti vita sūt ines/fabilia/in vita tñ beata p dei gl̄az sūt incō prehensibilia. Ad q̄ nos pducat.

De Cōuersione Pauli. Sermo .I.

Postquā enim cōuertisti me egi penitentiaz Je.xxxj. In vbo ꝓposito no-duo/Primo em̄ notatur be/nignitas diuine miseratōis.cū dr. postq̄ cōuertisti me/⁊ hoc est ex pte dñi/Scdo notatur hūilitas pmpte emendatōis. cū dr egi pñiaz. Et istud est ex pte beati pau li/p primū ne in malo deficiat reuocatur/p scdm vt in bono pficiat ꝓuocat. Quā/tū ad primū sciendum q̄ dñs peccatores cōuertit q̄dr uplicite/Primo em̄ cōuer/rit a seruitute peccati ad gratie libertatez /Scdo a corruptōe veteris hōis ad sancte vite nouitatez/Tercio a sterilitate ocy ad bonorū opū vbertatem/Quarto a vilita te mīsie pñtis.ad eterne gl̄e leticiā vel io cūditatem/Primo ergo conuertit dñs a seruitute culpe ad gl̄e libertatē vñ in .ps. Dixit dñs ex basan cōuertā cōuertā in p fūdū maris.vel cōfūdo q̄ bñ cōpetūt pec/catori mīso./In ipso enim est siccitas ro/ris.⁊ uotōis.⁊ diuine bñdictionis/⁊ ideo in ipso est defectus floris/⁊ fruct? bone opa tionis.⁊ ad quē sequit cōfusio ex turpitudi ne in honeste conuersationis/Jere.xiij. Maiores miserūt minores suos ad aquā/ venerūt ad hariendū ⁊ non inuenerunt. aq̄m/reportauerūt vasa sua vacua/cofusi sūt agricole ⁊ operuerūt capita sua.ꝓpter terre vastitatem/tūc maiores minores su os ad aq̄m mittūt qñ predicatores exhor tationib? peccatores ad penitentie lamēta inducūt/Sz isti aquā non inueniūt ⁊ va sa sua vacua referūt/qñ aīas suas sīn aq̄ de uotōis inueniunt/p̄s.c.lxxij. Anima mea sicut terra sine aqua tibi/Et ideo confusi

esse ꝓpter terre vastitatez dicunt qz iustis cū exultatōe veniēntibus ⁊ manipulos brō rū opm portātib⁹ sic steriles ⁊ sine fructu beatoz opm exītes q̄i in terre vastitate reperiuntur ⁊ idcirco merito confunduntur Sed tūc dñs ex basan conuertit qñ terre azēti iniquum superius ⁊ iniquum inferius coniungit sequitur Conuertam in profundū maris pfundum maris est pfundum iniquitatis ⁊ maxime desperationis Nam ibi dicit glo. qꝫ dñs qñqꝫ desperatissimos peccatores conuertit sic cōuersus est beatus paulus qñ de saulo factus est paulus de persecutore ꝓdicatoꝛ perfectissimus predicator j. Thim. j. Qui prius blasphemus fui ⁊ persecutor ⁊ contumelios⁹ sed miscōiam dei consecutus sum miscōia dei est q̄i instrumentū diuine bonitatis per q̄z summus artifex vasa ignominie in vasa honoris ⁊ gl'e conuertit vt possit dici hec mutatio dextre excelsi qꝫ euidenter in beato paulo accidit qui de vase contumelie translatus est in vas electionis Actu. ix. Elas electionis mihi est iste Secōo conuertit dñs a vetustate antiq̄ corruptionis ad sancte vite nouitatem Treno. v. Conuerte nos dñe ad te ⁊ conuertemur. innoua dies nostros sicut a principio Miser peccator a deo per culpam auertitur timore reuertitur Penitentia ꝙuertitur finali pseuerantia in bono pficitur Culpa em̄ a deo separat timor ad deū aspirat penitētia ad deum suspirat perseuerantia in bono q̄ caritate ⁊ sapientia non est vacua ad dei cognitionez et fruitionē respirat ꝓpter qꝫ dicit dñe cōuerte nos ad te ⁊ conuertemur Nos enim conuerti non possumus nisi diuino munere iuuemur sicut enim corpus sensibile a sinistro latere in dextrū nō vertitur nisi manu mouētis conuertatur sic coꝛ peccatoris a sinistra culpe ad dextrā operationis bone non transfertur nisi diuina virtute conuertatur sequitur Innoua dies nostros sicut a principio A principio sum⁹ innouati ꝑ lauacrum regenerationis ⁊ renouationis spūssancti q̄ in nomine patris ⁊ filꝫ ⁊ spūssancti sumus baptisati Sed postmodū inueterati sumus q̄ ab origiali peccato mūdati in baptismo postmodum peccata actualia superducimus. j. Cho. v. Expurgate vetus fermentum istud vetus fermentum expurgamus q̄ de peccatis actualibus cōmissis pēniaz agimus multū placet deo grata iuuentus ⁊ multum ei displicet in malis inueterata senect⁹ Ephe. iiij. Deponite vos sm̄ pristinā conuersationē veterē hominem qui corrumpitur sm̄ desideria carnis Renouamini spū mentis vestre ⁊ induite nouū hominem qui sm̄ deum creatus est in iusticia ⁊ sanctitate veritatis Cui dñs vult primo expelli vetustatem culpe ⁊ postmodum superinduci nouitatem gr'e ⁊ operationis bone cōtra multos qui pcā nō deponūt ⁊ cū opa de genere bonoꝛ faciūt sūt sile's pigris ācillis q̄ immundiciam de domo nō eiciūt sz sup immūdicias veteres iuncos ꝓ ornamēto spgūt sed alij sunt sile's gabaonitis q̄ sp pseuerāt in peccatis q̄i induti veteribus vestimentis Josue. ix. Isti qz vesti nuptiali induti nō inuenient expellēt ⁊ ligatis pedibus ⁊ manibus in tenebras exteriores mittēt ista vetustatem hec paulus añ se abstulit ⁊ in seipo de die in die interiore hoiez renouauit. iij. Cho. iiij. Sz licz is q̄ foris est noster hō corrūpat tñ is qui intus ē renouat de die in diem Tercio cōuertit dñs a sterilitate ocy ad brōz opm vberratē Jere. xxiij. Et conuertā eos ad rura sua ⁊ crescēt ⁊ multiplicabūtur Sciendū qꝫ sūt rura vel cāpi ecclesie xp̄i ⁊ sūt rura vel cāpi mūdi siue diaboli In cāpo eccie cristi oꝛtus ē cristus q̄ est flos flozꝫ quē circūdāt flores rosaꝝ ⁊ lilia cōuallium in isto cāpo flozē flozū q̄ cristi est circūdāt rose martirū viole cōfessoꝛ lilia vginū In isto cāpo nō solū ē flozū venustas sz etiā arborū fructiferarū vberras sperū aromaticarū fertilitas ex isto cāpo

tãta exalat odoris fragrãtia/ q̃ ipãm odo
rãs dẽ pater exultãdo clamat. Cñ. xxvij
Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni
cui bñdixit dñs. Ex ecõtrario in campo
mũdi siue diaboli non oriunt̃ nisi spine ⁊
tribuli/ q̃ sũt materia eterni incẽdij/ vnde
hõ qui peccata peccatis accumulat mate/
riã incẽdij procurat. Prouerbi. xxiij. Per
agrũ bois pigri trãsiui ⁊ p vineã stulti vi
ri. ⁊ ecce totũ repleuerãt vrtice operuerãt
superficiẽ eius spine/ Tũc ergo dñs fideles
ad rura sua cõuertit/ qñ ipsos in cãpo mi
litãris ecclesie introducit/ sequit̃. et creuer
et multiplicabunt̃/ crescent merito multi/
plicabũt̃ nũero qõ factũ fuit spũaliũ boũ
.i. aplorũ labore exercitio/ nã p doctrinã q̃
p tritura ipsorũ fideles multiplicati sunt
sup nũerũ. Prouer. xiij. Vbi nõ sunt bo
ues p̃sepe vacuũ est/ vbi aũt apparẽt plu/
rime segetes ibi manifesta est fortitudo
bouis/ bos dñi fortissimus fuit paul⁹ apo
stolus/ qui in cãpo eccl̃ie crist̃i tñ labora/
uit q̃ copiã fideliũ tanc̃ plurimazũ sege
tũ in horreũ dñicũ cõgregauit/ Dicẽ bos
de quo. Isa. j. Cognouit bos possessorẽ su
um. iste bos possessorẽ suũ cognouit/ qñ ie
sũ nazarenũ vocãtẽ se eidẽ tota deuotõne
deuouit Job. j. Boues arabãt ⁊ asine pa/
scebãt iuxta eos. boues crist̃i fuerũt apo/
stoli ⁊ p̃dicatores euãgelij/ asni boues arãt
qñ fideles eorum doctrinis imbuunt̃/ ad
faciẽdũ fructũ bonorũ opm inducunt̃/ asi
ne sũt bões inferiores/ qui iuxta eos pa/
sci dicũt̃/ q̃ eorũ doctrinis tãc̃ spũaliter
sustẽtant̃. Et dicunt̃ pasci iuxta eos nõ in
fra. q̃ ⁊ si apostoli sup ipsos essent vesti/
gio dignitatis/ iuxta tñ erant cõis obsequ
caritatis/ Quarto cõuertit dñs peccato/
res a vilitate p̃ris miserie ad eterne glo
rie letic̃ia vel iocũditatẽ. ps. Conuertisti
plãctũ meũ in gaudiũ meũ. cõcidisti lac/
cũ meũ ⁊ circũdedisti me letic̃ia/ Dñs op/
ne nouit legẽ cõuertionis/ ⁊ frequẽter fm
artẽ cõuertendi p̃ cõtrapositõem tã iustos
q̃ peccatores cõuertit/ cõuertit iustos per
cõtrapositõem luctũ penitẽtiũ in gaudiũ
et exultatõem cõmutãdo/ Mat. v. Beati
qui lugẽt qm̃ ipi cõsolabunt̃/ conuertit im
pios per contrapositionẽ vanũ ⁊ malum
ipsorũ gaudiũ. ad inferni supplicium trãsfe/
rendo/ Job. xxj. Tenẽt tympanũ ⁊ citha/
rã ⁊ gaudẽt ad sonitũ organi ⁊ ducunt in
bonis dies suos ⁊ in pũcto ad inferna de
scẽdũt/ ideo p̃pheta videns se bene. ⁊ ad vti
litatẽ suã conuersũ ⁊ de luctu ad gaudiuz
trãslatũ dicebat. Conuertisti plãctũ meũ
in gaudiũ meũ/ sequitur. concidisti saccũ
meum/ saccus anime est corpus/ hmõi aũt
saccus conciditur qñ post seperationẽ aĩe
corpus resoluitur/ saccus q̃muis de se sit
vilis ⁊ contẽptibilis/ tñ p̃ciosa continere
consueuit/ Corpus pauli quibusdã p̃pter
infirmitatẽ contemptibile videbatur. in
ipso aũt aĩa deo grata ⁊ p̃ciosissima cõti/
nebatur/ quã bñ preciosã dñs reputauit.
quando ipsam adhuc in sacco corporis ex
istentem/ frumento salutaris sapiẽtie ad/
impleuit. Genesis. xliij. Imple saccos
eor̃ frumento quantum capere possunt/
Istud frumentum sapiẽtie non sibi auare
sicut auari vsurarij retinuit/ Sed ipsum
populis liberaliter dispensauit/ ⁊ ideo si/
bi diuinã bñdictionẽ acquisiuit. Prouer
bio. xi. Qui abscondit frumẽta maledi/
cetur in populis/ bñdictio autem super ca
put vendẽtiũ/ Primo ergo dñs saccum
beati pauli concidit/ q̃ eius gloriosã aĩaz
a corpore seperauit/ ⁊ tũc eã letic̃ia circũ/
dedit/ Illud q̃ circũdatur vndiq̃ ãbitur
et vallatur/ Ille bene etiam letic̃ia circũ/
dari dicitur. qui letic̃ia circumquaq̃ val
latur/ Beati enim vbiq̃ letic̃iam reperi/
unt. habent letic̃iam inferius pro euasio
ne diabolice potestatis. habent letic̃iã su/
perius p̃pter contemplationem dominice
maiestatis/ habent letic̃iam a sinistris p̃
ter perceptionem diuitiarum glorie ⁊ eti
am dignitatis/ habent letic̃iam a dextris
p̃pter eructuationem mẽorie abundantie
diuine suauitatis. habent letic̃iam ante

p̄ ꝓsideratōem grate ⁊ iocūde societatis. p̄s. Adimplebis me leticia cū vultu tuo/ qđ exponēs beatus augusti. Illa leticia nihil ampli⁹ requiret/ nō desiderabit enī nobis patrē ⁊ sufficiet nobis. Scđo notat hūilitas prompte emēdationis/ cum dicit egi penitētiā. Sciendū enī q̄ quatuor sunt q̄ nos mouere d̄nt ad agendā penitētiam. Primum est summe maiestatis offensio Scđm est diuine misēdie vel pietatis expectatio. Tertiū est supne ciuitatis letificatio. Quartū eterne felicitatis adeptio Prīo ergo nos debet mouere ad agēdaz penitētiā summe maiestatis offēsio Iudicū xxi. Vniuersus q̄z israel valde doluit ergaq̄z penitentiā sup interfectōe vnius tribus ex isrl. Hm sensū spūalem possum⁹ ponere duas tribo. vnā vicioz̄ q̄ ptinet ad semen canabā/ aliā virtutū que pertinet ad semē virtutū Dan. xlix. Semen chanaā et nō iuda. species decepit te. In tribu vicioz̄ septē sunt genera hm q̄ septē sunt capitalia pcā/ de quibo mō non est dicendū p̄ singula/ ⁊ q̄libet genus hz suū regem. suos principes ⁊ satellites. Similiter tribo virtutū distinguunt hm differētiā habituū tā theologicarū virtutū q̄z cardinalium. in quibo similiter est ponere reges ⁊ principes. Hz nūc aliq̄d exempli grā ponamus. videamus virtutū reginā/ dñaz caritatē quam gratā ⁊ iocundā hz familiaz. Hā caritatis familia sic dicit. Galla. v. Est caritas gaudiū. pax. sapiētia. patientia. benignitas. bonitas. lōganimitas. mānsuetudo. fides modestia. ꝓtinētia castitas. In hoc exercitu caritatis ascenderunt tribo dñi testimoniū israel ad cōfitendū nomini dñi. vñ multum deberet dolere anima q̄ in ciuitate in cōflictu vicioz̄ ⁊ virtutū ꝓpter abundantiam iniquitatis caritas supat/ ⁊ de ciuitate anime cū tā decora et forti milicia sua expellit. hz in hoc tm̄ ē nostra cōsolatio q̄ ipa expulsa p̄ penitētiam reuocat. vñ. ij. Cho. vij. Nm̄ si cōtristaui vos in epla non me penitet. sed gaudeo. nō quia cōtristati estis/ hz q⁹ cōtristati estis ad penitētiam. Illa enī tristicia q̄ est de p̄petratis peccatis ⁊ de offensa sūme maiestatis multuz placz in oculis diuine pietatis. ij. Cho. vij. Que enī hm deū est tristicia/ penitētiam in salutē stabilē operatur Penitētia enī a deuio peccati ⁊ erroris redit. veniam adducit. ⁊ salutē stabilem introducit. Secundo debet nos mouere ad agēdum penitētiam diuine misericordie vel pietatis expectatio. ij. Petri. iij. Deꝰ patienter agit ꝓpter nos nolens aliquos perire. sed oēs ad penitentiam reuerti. Diuina patientia est adamantine nature. Nam sicut adamas attrahit ferruz/ sic diuina patiētia attrahit cor durū vel ferreum. diuina enī patiētia est sicut mater pia/ que videns puulum tenerum imūdicia ꝓmescit/ ad ipm̄ currit. manū porrigit/ de turba educit/ ad domū adducit. sic facit benigna patiētia iesu xp̄i. Ro. ij. Ignoras q̄m benignitas dei ad penitentiam te adducit/ sic ergo deꝰ patienter agit ꝓpter nos. ⁊ hoc est quia est nolens perire. Ezechie. xviij. Nolo mortē peccatoris/ sed vt magis conuertat ad fidem ⁊ viuat Ille enim qui mortem nostram moriendo destruxit/ ⁊ vitam resurgendo reparauit. minister est vite non mortis/ ⁊ ideo non vult aliquos perire. sed ad penitentiam reuerti. ⁊ ideo bonum est agere penitentiam dum tempus habemus/ quia si penitentiam egerimus. in manus dei et non hominum incidemus/ bonum est in hac vita ⁊ securum incidere in manus domini miserentis/ q̄ multū timendū est ⁊ horrēdū in manꝰ dñi incidere cū seuerita te iudicātis. Tertiū q⁹ dz nos mouere ad agēdū p̄niaz ē supne ciuitatis letificatio. Lu. xv. Gaudiū erit cora angelis dei super vno peccatore penitētiā agēte. filij leuant de regressione patris qui peregre profectus ē/ bonus homo leraī de inuentione ouis quā pdidit/ paterfamilias de reditu filij qui regionē longinquā abierat/ Sic

De Conuersione pauli Ser. II

gaudiū est in celo coꝝ deo ⁊ angelis eiꝰ de penitētia peccatoris/qui p peccatū perierat.⁊ certe si tam grata est deo ⁊ angelis eius peccatoris penitētia/multomagis ē eis grata ipsius gl'oria/ Nā si grata ē amicis infirmi potio amara p q̄ sanitas recuperari speratur/ Multū grata est eiusdē sanitas cū recuperatur/ Quarto nos debet mouere ad penitētiā eterne felicitatis adeptio. Barbei.iij. ¶ Penitētiam agite appropinquabit enī regnū celoꝝ/ Sciēdū est q̄ quidā agūt penitētiā.quidā agūtur a penitētia/ ¶ Penitētiā agūt seculares/ ex libera volūtate penitentiā assumentes. ¶ Penitētia vo agunt mali claustrales/cōtra correctōem capituli murmurantes/et quātū possunt contra correctōem recalcitrantes similes equis duris ⁊ indomitis/ qui non patiunt se ferrari/⁊ ideo ligātur. cōstringunt.affligunt.⁊ ad vltimū ferrātur.melius est agere penitentiaz q̄ agi a penitētia/ ¶ Penitētia enim būilis dicitur esse⁊ voluntaria/sic agebat penitētiā iob qui dicebat/ipe me reprehēdo ⁊ ago penitētiā in fauilla⁊ cinere. bene dixit ipse me reꝓbendo/q̄ reꝓbensio viri iusti debet incipere a seipso. ¶ Prouer.xviij. Justus prior est accusator sui.sic ergo penitētiā agite appropinquabit enī regnū celoꝝ/bñ dicit appropinquabit regnū celoꝝ ⁊ nō dicit appropinquabimus ad regnū celoꝝ q̄ virtus būana non sufficeret ad hoc/q̄ ad regnū celoꝝ appropinq̄ret/nisi dñs ex sua miscōia celos inclinaret/sed ipse inclinauit celos⁊ descendit.vt ex suo descensu nobis ascensūa d regnū celoꝝ impetraret. Ad quod ⁊c.

De Cōuersiōe sācti ¶ Pauli. Ser. II

Quis admirabile opus excelsi. Ecclesia.xliij. In verbo ꝓposito ꝓmendat beatus paulus a tribus/ ¶ Primo enī cōmendatur a cōtinentia veritatis cū dicit pas/ ¶ Scōo ab eminētia sanctitatis cum dicit admirabile/ ¶ Tercio a cōgrua ꝓuenientia diuine familiaritatis.cū dicit opus excelsi. Circa primū notādū q̄ beat⁹ paulus fuit vas p̄ciosum plenū liquore sapiētie salutaris. ¶ Scōo fuit vas musicū suauī resultatōe supne iocunditatis/ ¶ Tercio fuit vas ornatū decore omnis grauet virtutis/ ¶ Primo ergō paulus fuit vas pcciosum. ¶ Prouer.xx. Multitudo gemmarum vas aūt preciosum labia scientie.in ista auctoritate cōmendat beatus paulus a tribus/ ¶ Primo ab honesta conuersatione.cū dicit multitudo gemmarū/ ¶ Scōo a fructuosa cognitōne.cū dicit vas precio sum/ ¶ Tercio a debita officij executione. cū dr labia scie. ¶ Primo ergo in beato paulo dr ee multitudo gēmarū.ꝓpter vite sanctitatē/⁊ cōuersatōis honestatē/q̄ signatū est. Exo .xxviij. vbi dr q̄ moises posuit in eo gēmarū ordines q̄tuor ordines/vita beati pauli est rationabiliter rationale dicta/q̄ fuit fm rationem ducta ⁊ nō fuit erroribus vel vicijs irrationabiliter seducta/in isto rationali posuit verus moises. i.cristus q̄tuor ordies gēmarū i.virtutuz/ et in quolibet q̄ternario est ternari⁹ gemmarū.i.virtutū/ Cū enī sūt tres virtutes teologice/⁊ q̄tuor cardiales alterno ordine copulant/q̄ ⁊ teologice cardialibus ornant.⁊ cardinales teologicis firmant. hos q̄tuor ordines gēmarū in quorū quolibz q̄ternario tres virtutes sunt.exprimit apls. Gal.v/ ¶ Ordinē ⁊ nūerū.vt in ꝓio q̄ternario sit ternari⁹.caritas. gaudium. pax/in scōo patia benignitas bonitas/in tercio longanimitas ꝓsuetudo fides/in q̄rto modestia ꝓtinētia castitas.vñ Eccl. .xlv. ¶ Ornauit ratōale gēmis p̄ciosis figuratis in ligatura auri/auri ligatura est xpi caritas/cū q̄ debz figurari vita nra. vt sit gēmis p̄ciosis ornata. Eplx.v/ Estote ḡ imitatores dei sicut filij carissimi/⁊ ābulate in dilectōe sic⁊ xps dilexit nos/sic ergo cōmendatur beatus paulus ab honestate vite.cum dicitur.multitudo gēmarū.

Sequitur et vas preciosum vbi comendat a plena cognitõe iiij Regũ ij. Affer te mihi vas nouum et mittite in illud. Iuste beatus paulus vas nouũ est appellatus quãdo a vetustate legis ad nouitatem gratie et euãgelij est translatus. Galla. j. Cum aũt placuit ei qui me segregauit ex vtero matris mee et synagoge. ecce separatio a legis vetustate et vocauit p gratiam suam ecce positio in legis nouitate. vt reuelaret filiũ suum ex me et euãgelisaret illũ in gẽtibus. Ecce predicatio et officij dignitate in isto vase sic facto nouo deo sal misit quãdo id sale sapientie et intellectus adimpleuit. Eccle. xv. Cibauit illum pane vite et intellectus et aqua sapientie salutaris potauerũt illum liberalis cõmunicatio bonorũ spũalium magis q̃ temporalium aqua em̃ tpalis potest sicẽtem solummõ sitiare sed aqua spiritualis post satietatẽ vnius spiritus p̃t in potum multorum aliorũ redundare describitur ãt beatus paulus a debita officij executione. cũ dicitur labia sciẽtie. Mat. ij. Labia sacerdotis custodiunt sciẽtiã. et lege requirere de ore eius. bene debebãt fideles legẽ dei requirere de ore beati pauli quoniã ipse p̃hitebatur oñibus se debere. Ro. j. Grecis et barbaris sapientibus et insipientibus debitor sum beatus paulus prudens seruus et fidelis debitum ad q̃d tenebat nõ negauit sicut hoses pueri si qui debita creditoribus negãt. et penes se deposita celant. Secõdo beatus paulus fuit vas musicum suaui resultatõe supne iocunditatis. Isa. xxij. Suspendam sup eum omnẽ gl'am domus patris eius vasorum diuersa genera omne vas paruulũ a vasis craterarũ vsq̃ ad omne vas musicorum. gloria dom̃ dei sup paulum suspendit cum ipse in testimonio p̃scientie gloriatur. ij. Chor. j. Gloria nostra hoc est testimonium p̃scientie nostre et bene sup ipsum suspendi dr q̃ testimonium bone conscientie non deorsum venit nec ab intus p̃cedit sed desup infunditur et nisi bi parum videatur in beato paulo testimoniũ bone conscientie subdit. Em̃ triplicem statum triplicẽ gradum officij gratie dinine qui designantur in triplici vasorum genere q̃ subduntur. Primo em̃ vas fuit paruulis lac simplicioris doctrine inferibus q̃ in lagena ministrãdo. Secõdo fuit crater vel ciphus argenteus fortiores vino solidioris doctrine reficiendo. Tercio fuit vas musicum p̃fõs desiderio superne iocunditatis recreando. Quãtum ad primum fuit vas puulis. j. Thess. ij. Facti sum puulus in medio vestrum tanq̃ si nutrix foueat filios suos beatus paulus se sciebat ad modum nutricis ad lactandos puulos inclinare et ad ipsos nutriendos vbera doctrine simpliciores coaptare. j. Cho. iij. Lanc̃ puulis in christo lac potum dedi vobis non escam. Quantum ad scdm sciebat fortioribus q̃ in crate re vel cyatho argenteo vinum doctrine solidioris ministrare. Hebre. v. Perfectorũ est solid? cibus verbum eruditõis q̃ q̃ dicit cibus q̃ q̃ potus cibus dicitur q̃ masticatus dentibus fortis inquisitõis et p̃scrutationis. Sed potus dicit q̃ gluttur cum suauitate spũalis delectatõis et intelligẽtie salutaris. Cant. viij. Vinum optimum dignum dilecto meo ad potãdum hoc vinum q̃ est fortiorũ p̃pinare dicebatur q̃ sapientiã inter p̃fectos loq̃bat. j. Cho. ij. Cũcãt btũs paul? vas musicum erat q̃ cõtemplatiuos ad desideriũ supne iocunditatis p̃uocabat Collo. iij. Que sursum sunt querite. vbi est in dextera dei sedẽs que sursum sunt sapite non que sup terram. Sciendũ est q̃ in vasis siue instrumẽtis musicis sunt tres differentie cordarum quedã em̃ reddunt sonũ grossiorẽ quedã mediocrẽ que dã subtiliorẽ vel gratiliorẽ beatus paulus in instrumẽto suo musico q̃si cordas grossiores p̃cutiebat q̃ virũ reddere debitũ vxori et vxorẽ reddere debitũ viro di-

rebat.j.Cho.vij. Cordas mediocres tangebat qñ de virginib de quib ꝑceptuz dñi non habebat ꝓsiliũ dabat.j.Corin.vij.qui matrimonio iungit virginẽ suã benefacit.et qui non iungit melius facit Cordas ãt subtiliozes in instrumẽto tãgebat quando prelatos ad verba doctrine prouocabat.j.Thi.iiij. Qui bñ ꝓsunt prespiteri duplici honoze digni habeantur maxime qui laborant in verbo et doctrina vel si meliuſ tibi placz in instrumẽto musico sunt differentie cordarũ scdm differentiã statuum in ecclesia dei exñtiũ. Est enim primus status patientiũ. Secund? status contemplantiũ. Tertiꝰ status ꝓhendentiũ. primi scz pacientes in citbara dñi cum percutiuntur reddũt sonum grossiozem deo tamen placentem Actuum .v.i. Ibant apostoli gaudentes a ꝓspectu concilij.quoniam digni habiti sunt pro nomine ihesu ꝓtumeliã pati. isti apostoli dure tangebantur atñ letabant. et quia pro xpo hoc faciebant christus delectabatur. Secund? est status contemplantium.et isti in citbara dñi reddũt sonũ mediocrem. Job.iiij.ꝙsi furtiue suscepit auris mea venas susurrij eius. viri ꝓ templatiui non in publico clamant.sed in occulto ad deũ ꝓ desideriũ suspirant. et ideo ꝙsi furtiue in secreto aures diuine bonitatis demulcent. Tertiꝰ est statꝰ comprehendentiũ.et isti in instrumento musico reddunt dulciozem et subtiliozẽ sonũ. Isa.ij.gaudiũ ⁊ letitiã optinebũt fugiet dolor et gemit? iste sonus gratus et suauis dicit. qui non dolore aliquo ꝓ miscet.et sicut video in instrumẽtis musicis quod omnes corde sibi inuicem cõmunicant.et ideo in sonũ armonie dulciozis resonant.sic videꝰ in istis musicis spiritualibus. Nam beati iniustoꝝ patientia letant iusti in sanctoꝝ gl̃a delectãtur. ꝓtemplatiui aũt qui sunt inter istos medij qñz ad sanctoꝝ gloriam eriguntur. qñz ad iustoꝝ patienciam reflectunt ⁊ sic ex ipsoꝝ votoꝝ tanquam sonoꝝ musicoꝝ alternata continuatione et continuata alternatione sicut letantiũ omnium in deo habitantium spiritus anime recreantur. Cerno fuit beatus ꝑaulus vas ornatum decore omnis grauc et virtutis Ecclc.l. Quasi vas auri solidũ ornatum omni lapide ꝑcioso.beatꝰ ꝑaulus potest dici vas auri ꝓpter sapientie preciositatem.solidum ꝓpter pacientie firmitatem.sed dicitur ornatum omni lapide precioso.ꝓpter gratiarum et virtutum varietatem.vnde quot erant in ipo differentie virtutum.tot erant differentie preciosoꝝ lapidũ.audi multitudinẽ istoꝝ lapidũ ꝑcioſoꝝ.ij.Cho.vi. Exhibeã? nosmetipos sic dei ministros.in multa patia.in laboribꝰ.i vigilijs i ieiunijs in castitate ⁊ scientia in longanimitate in suauitate in spiritu sancto.⁊ in multis alijs q̃ ibi ponuntur que multum longuz esset enarare vnde.Ezechielis.xxviij. omnis lapis pretiosus operimentum tuum. Secũdo cõmẽdat beatus ꝑaulus ab eminentia sanctitatis cũ dicitur admirabile sciendũ ergo ꝙ beatus ꝑaulus fuit admirabilis tripliciter. Primo in directione gressuũ suoꝝ. Secũdo inabiectione terrenoꝝ. Tertio in edificatione mozũ et operatõne miraculoꝝ. Primo ergo fuit admirabilis in directõne gressuũ suoꝝ sapientie .x. Reddidit deus mercedem laboꝝ suoꝝ et deduxit illos in uia mirabili. uia beati pauli fuit uia mirabilis. Primo quia fuit laboriosa. Secũdo quia fuit periculosa. Tercõ quia fuit erumnosa. attamẽ sibi placebat quia erat in uia rectasapientie.x. Iustum deduxit dominus ꝓ vias rectas. vide quã laboriosa fuit via pauli.ij.Cho.xi. in laboribus plurimis i carceribus abundantius in plagis supra modum. in mozibus frequenter.et multa alia que secunt ibi. sed iã domin? beato paulo bozũ labox mercedẽ reddidit inceloſicut bonus abbas monachum

qui in pñtu diu laborauit facit infirma mẽbra refici siue recreari. Isai. xl. Venite ad me oẽs qui laboratis & onerati estis. & ego reficiã vos. Scõo vide quõ via beati pauli fuit piculosa. ij. Cho. xi. Ter naufragiũ feci nocte et die in pfundo maris fui in itineribus sepe picul' fluminũ piculis latronum et multa alia que secuntur Sed de istis piculis dñs beatum paulũ eduxit et sic bonus princeps qui p se ipso multis piculis expositum super alios honorauit milites Tertio quõ via beati pauli fuit erũpnosa. ij. Cho. xi. In fame et sitivigiliis multis in frigore et nuditate sed felix ista erumna que p eternam gloriã est recom pensata. Matthei. v. Beati paupes spũ qm ipsor est regnum celorum felix pauptas q̃ regni celestis leuat vbertas Secundo fuit beatus paulus admirabilis in abiectione terrenorũ Ecclesiastice. xxxi. Beatus dives qui inuẽtus est sine macula et qui post aurum non abiit nec speravit in pecunia & thesauris quis est hic et laudabi? eum fecit enĩ mirabilia in vita sua. Certe iste fuit beatus paulus phili. iij. propter quẽ oia detrimẽtũ feci et arbitror vt stercora ut xpm lucrifaciam Beatus Paulus fuit discretus estimator rerũ q̃ terrenorum cõtempsit vanitatem et viliratem vt apprehenderet christum dei sapientiaz & virtutem cõtra miseros peccatores qui ihesum nazarenum. i. florida virtutum quasi florum venustatem relinqũt et ad vilia et immunda peccatorũ se cõuertũt. Treñ. iij. Qui nutriebantur in croceis amplexati sunt stercora similes porcis qui margaritas con tempnunt et in volutabro luti se immergũt et iõ sic immũdi peccatores infernali sterquilinio habitabunt Tertio fuit beatus paulus admirabilis p informationem morum et operationem miraculorum. Job. xxxvij. Tonabit in voce sua mirabili Quo solet tonitruũ concomitare sciz chorusca tio et terroris incussio Sic beatus paulus mirabiliter tonauit .s. chorusca tiõz diuine illuminationis. ps Illuminans tu mirabilliter a montibus eternis dominus fecit beato paulo et ceteris apostol' sicut potentes solent facere hominibus honoratis Non enim sustinent q̃ ab ipsis de nocte recedant in tenebris sed faciunt suos seruos ipsos p cedere cum cereis et torticijs. ij. Cho. iiij. Deus qui dixit de tenebris lucem splendescere. ipse illuxit in cordibo nostris ad illuminatiõnẽ sancte claritatis dei Tonauit et beatus paulus incussione terroris et hoc propter duo Primo propter verboꝝ pfunditatem. Actuũ. xxv. Loquente paulo festi? magna voce dixit Insanis paule multe te litere ad insaniam conuertunt Et paulus non unquit optime feste insanio Sed veritatis et sobrietatis verba eloquor sicut sunt aliqui qui q̃ audiunt aliqua ad octoribo pfũde et subtilit' dicta credunt ipsa esse fantastica et ex melancolia adinuenta et verbis insanientiũ similia Terrebat etiam beatus paulus propter futuri iudicij denũciationẽ Actuũ. xxiiij. Disputante paulo de iustitia et castitate et iudicio futuro tremefact? felix vnde animal quãdoq̃ incurrit febres ex vehementi timore Non fuit ergo mirum si felix qui severitatem futuri iudicij audiebat ad modum febricitantis tremebat Sed quia dñs volebat paulum apposto lum solis incutere terrorem eis qui per predicationem ipsius crediturí erant ide o terrori predicationis adiũxit miraculorum operationem Actuũ. xix. virtutes q̃s liber fatiebat deus per manum pauli vt si predicatione eius tererẽtur viis mirabilibus mulcerentur et ad dominũ pueterentur Tertio cõmendatur beat? paul? a congrua conuenientia diuine familiaritatis cũ dicitur opus excelsi. Sciendu q̃ beatus paulus fuit opus per predicationem bonorum per boni operationem odoriferum ad cristi specialem familia

ritatem electum. ¶ Primo fuit opus per predicationem bonorum psalmista. C. j. Opera manuū tuarum sunt celi. illi scz celi qui enarrāt gloriam dei. quales fuerunt apostoli qui principes super omnē terrā constituti sunt. vt in omnē terram exiret sonus eorum. vnde positi sunt tanquam campane dominice in campanili ecclesie dei. vt circumquaqz longeqz. late qz. possent audiri inciuitate. sunt campane grosse in ecclesijs maioribus cum quibus ignitegium pulsatur. et extūc homines modo ꝓsueto ꝓ villā non discurrunt. sed in suis domibus se reducunt. ad pulsandum istud ignitegium paulus cōstitutus fuit. qui ipse futurum iuditum predicauit. ij. Cho. v. Omnes enim nos manifestari oportet ante tribunal christi. vt referat vnusqsqz ꝓpria corporis prout gessit siue bonum siue malum. ¶ Sed ad pulsandum istud ignitegium dñs paulū mercenarium solum esse non voluit. et ideo ei barnabam tanqz submercenariū sociauit. Actuū. xiij. Segregate michi saulum et barnabam in opus ad qd assūpsi eos. ¶ Secundo fuit beatus paul⁹ op⁹ ꝓ boni operationem odoriferū. Ecclesiastici. xl viij. Memoria iosie in cōpositione odoris facta est opus pigmentarij. Iosias interpretatur in quo est incēsum dñi. quo bene potest beatus paulus signari. in ipso enim fuit incensum deuotionis et orationis. istud incensum in ipo ignis caritatis crēauit. Ro. v. Caritas dei diffusa ē in cordibus nostris. Et ideo ex virtute concremationis incensi deuotionis et orationis ad deum ascendit. ps. Dirigat dñe oratio mea sicut incensum in conspectu tuo. Memoria huius Iosie in compositione odoris facta est. Ipse enim fuit opus excelsi. vas odoriferum contentiuū aromatum omniū gratiarū et virtutum. sicut ꝓmuniter dicitur. de vase non potest extrahi nisi illud quod ibi cōtinetur. Sed sunt homines qui non continent nisi sordes vitioꝝ. et ideo nō emittunt nisi fetorem. Sed paulus erat apoteca virtutum. et ideo redolebat ꝓbonam operationem. ij. Cho. ij. Deo autem gratias qui semper triumphat nos in xpo ihesu. qui odorem notitie sue manifestat per nos in omni loco. qz xpi bonus odor sumus deo. Tertio fuit beatus paulus op⁹ ad christi spetialem familiaritatem electū. Eccle. xliij. Dē op⁹ electū iustificabit. z q opaf illō honorabit. Ideo illo beat⁹ paulus vas electionis op⁹ electū bene dz dici. Can. v. Dilectus meus candid⁹ et rubicundus electus ex milibus. Beatus paulus dicitur candidus ꝓpter castitatē. rubicundus ꝓpter caritatē vel ꝓ rij sanguinis effusionem. sed dicitur electus ex milibus. ꝓpter xpi spetialem vel q̄si singularem familiaritatem. dominus enī alios apostolos quasi consiliarios suos in suo palatio vocauit. Sed beatum paulū quasi secretariuz in cubiculo suo collocauit. quando ipsum ad huc interris existentez ad tertium celum siue in corpore siue extra corpus rapuit. et ibi in secreto secretorum positus audiuit archana verba q̄ nō licz hōi loqui. ij. Cho. xij. Istud opus fuit per graciam in spiritu iustificatum. et per gloriam assumptū. j. Thi. iij. Qđ iustificatum est in spiritu assumptū est in gloria. sic ergo opus electum iustificatur. et qui operatur illud in illo honorat. quando vnicuiqz ꝑm opa sua reddet. malis pena. bonis gloria. videm⁹ q̄ mali in hac vita. ꝓ suis malefitijs mutilāt. distrahuntur. suspenduntur. in carceribus perpetuis recluduntur. Nam tali seruitio talis debetur retributio. et ꝓ tali moneta talis optinet mercimonia. ꝑ beato paulo ꝓ patientia boni operis debetur gloria. Ro. ij. His qui secundum patientiā boni operis gloriam et honorem et incorruptionem. querentibus viam eternam. ad quam nos perducere dignetur.

¶ De purificatōe sācte marie Sermo. L.

QVis det vt ve
niat petitio mea. et qđ expe/
cto tribuat mihi dñs· Job. vi
In verbo ꝓpositio tria notant a quib9 de
sideriū· beati symeonis ꝓmēdat. Primo
ab oꝛōne cū dicit. quis det vt veniat peti
tio mea. Secundo a spe firma et certa cū
dicit. et qđ expecto. Tertio a rei desiderate
adimpletione grata cū dicit tribuat mihi
dñs Sciēdū est ergo q tria solent sancti
petere in oꝛōib9 suis. primo absolutōez
a peccatis. Secūdo directionem itineris
Tertio adeptionē salutis. Rō ergo sci
petūt absolutionē a peccatis. Thobie. iij.
Peto dñe vt de viculo impꝛoperij hui9
absoluas me. peccata sūt spūalia vincula
quib9 ligat pectatrix anima. Nā sicut hō
dñs pedes ligatos nō ꝑt currere in via pe
dū. sic peccatoꝛ ligatus vinculis peccato
rū nō ꝑt ꝓficere in via moꝛ. Prouer. v
Iniquitates sue capiūt impiū. et funibus
peccatoꝛū suoꝝ ꝓstringit. Fatu9 esset hō q
se ligari ꝓmitteret. si sola volūtate laque
os euadere posset. Sed magis fatui sunt
peccatoꝛes qui seipsos. ꝓpria volūtate li
gāt. et cū iuda sibi laqueos quibus suspē
dunt in nodāt. ij. Paralipo. vlti. Incur
uatus sū multo vinculo ferri. et iniquita
tē meā agnosco. Peto rogās te dñe ēmit
te mihi. peccatoꝛes. ꝓpria volūtate seipsos
incuruāt. Nō em̄ dyabolus in ipsos hēt
ptātem nisi ei pꝛebendo cōsensū suppone
rent. vñ faciūt sicut iuuenes q qñ volunt
ascendere sup altū muꝝ dicūt socijs vt fa
ciāt sibi doꝛsū bassū. Isa. li. Incuruare vt
transeamus. ꝓpter q ipse dicit iniquitatē
meā ego agnosco. Iam est ꝗddā sanitatis
initiū qñ hō cognoscit peccatū suū. hō em̄
piculose egrotat qñ infirmitatē suā igno
rat. sicut patet in freneticis qui qñq9 ridēt
et cantāt qñ morti appꝛopinquāt. Secun
do petūt sancti homines directionē sui iti
neris. i. Esdre. viij. Pꝛedicaui ibi ieiuni
um vt peteremus viā rectā a dño nobis et
filijs nostris. hō nō ꝑt recta via incedere
nisi studeat vias suas regula rōnis et li
nea iudicij dirigere. Isaie. xl. Parate
vias dñi. rectas facite semitas dei nostri
Sed adhuc nō sufficit in via recta esse. ni
si homines habeāt illustrationez lucis p
quā videāt seipsos regere. Nullus enim
expedite ꝑt intenebris ambulare. et ꝓpter
hoc antiqui patres desiderabāt xp̄m qui
ē lux vera. que illūinat omnē hominē ve
nientē in hūc mūdū. Joh. i. Hoc lumen
beatus symeō in suis oꝛōnibus postula
bat. ipse em̄ in suis oꝛōnibus dicebat pu
tasne videbo. putasne durabo. putas vi
debūt isti oculi eum ꝙ quē oculi cordium
reuelabuntur. iste sāctus symeō nō ē frau
datus a spe sua. Imo eius expectatio ē in
guadio ꝓsūmata. Psou. x. Expectatio iu
storum letitia. Hñ hodie qñ beata virgo
iesum xp̄m in templo pꝛesentauit. et bea
tus symeon ipsū in vlnas suas accepit cū
magna gloria exclamauit. viderunt oculi
mei salutare tuum. Quō parasti ante faci
em omnium populoꝝ. Lumen ad reue
lationem gentium et gloriam plebis tue
israel. Tertio petunt sancti adeptionē sa
lutaris. Ps. Vnā petij a domino hanc re
quiram vt inhabitē in domo domini om
nibus diebus vite mee. vnam petit. ꝓphe
ta. ista vna nō est pꝛesens vita. Sz vita
beata. vita em̄ pꝛesens nō potest esse vna
que tot curis et anxietatibus et varietati
bus est diuisa. ij. Cor. xi. In laboꝛibus
et erumna. in vigilijs multis. in fame et
siti. in ieiunijs multis. in frigoꝛe et nudita
te. Sed vita vna est sicut diximus vita be
ata. Ipsa enim est in vno solo. hoc est. in
domino iesu christo ꝓstituta. Job. xvij.
Hec est autē vita eterna vt ꝓgnoscant te
solum deum verum et quem misisti iesum
christum. hanc vnam vitam dicit se pꝛo
pheta nō solum querere. sz etiam require
re. in nomine enī requisitōis notat̄ mlti
plicatio petitionis. debemus enim vitam
eternā petere freqūēter et ardenter. Om/

nis enim qui petit accipit/ et qui querit inuenit/ et pulsanti aperietur Matth.vij
Ista autem petitio sanctorum est habitatio celorum q̄ notatur cum dicitur· vt inhabitem in domo domini ⁊c. sancti enim viri de domo lutea parum curant/ q̄ ad domum non manufactam ſ; eternam in celis per desiderium suspirant.ij· Ebo.v Scimus enim quoniam si terrestris domus nostra huius habitationis dissoluatur/ q̄ edificationem ex deo habemus domum non manufactum.sed eternam in celis/ ad istam domum bene beatus symeon suspirabat qui artificem ⁊ fabricatorē illius domus celestis expectabat/ sperans per illius descensum et incarnationez futuram esse hominis reparationem/ q̄ bñ compleuit dominus ihesus/ ipse enim descēdit·suscepit.sustinuit·vicit·reparauit· Descendit ad mortalem.suscepit mortalitatez· sustinuit passionem·vicit mortē. reparauit hominem·Secundo describit beatus symeon a spe firma q̄ notatur cū dicitur.et q̄ expecto. Sciendum est q̄ beatus symeon tria expectabat/ Primo humilem incarnationem/ Secūdo sublimē resurrectionem/ Tertio nostram gloriosā reformationez. Primo igitur expectabat incarnationem· Gene.xl ix. Non auferet sceptrum de iuda/ et dux de femore donec veniat qui mittendus est.et ipse erit expectatio gentium Ista ꝓpheta patriarche iacob est recte contra iudeorum stolidita tem/ quia tempore christi nō habuerunt regem nec principem/ cū adhuc expectant futurum messiam· Expectare futurum ē prouidentie/ Sed expectare preteritum ē summe dementie et insipientie/ Messias noster christus ihesus iam venit/ iam carnem assumsit/ iam nostre redemptōis misterium consummauit. Gall.iij· Ebi venit plenitudo temporis misit deus filiuz suum factuz ex muliere . factum sub lege vt eos qui sub lege erant redimeret/ non potuit nobis deus pater maius exennīū nec fructuosius q̄ vnigenitum filiū suū/ ipse enī veniens nos erudiuit doctrinis/ nos informauit exēplis/ nos firmauit miraculis/ nos redemit in morte/ spem nostram erexit in resurrectōne· viam nobis monstrauit et celos aperuit in ascēsione Mich·ij· Ascendet pandens iter ante illos/ hic ē de quo dicitur ipse erit expectatio gentiū istuz expectabat ꝓpheta dauid cū dicebat· Expectās expectaui ·dominū istū non solū expectabat·sed ei? desiderio ardebat/ Isa. ꝓpheta cū dicebat· Utinaz dirūperes celos et descenderes/ Istuz expectabat beatus symeō· Luce·ij. Ecce hō erat in irlm cui nomen symeon/ et hō iste iust? et timoratus/ expectans ꝓsolationē israel/ secure poterat iste expectare cui ꝓ miserat spūs q̄ xp̄m deū videret priusq̄ vitam presentem morte finiret/ Luce. .ij. Responsum accepit symeō a spūsācto/ nō visurū se morte nisi prius videret xp̄m domini/ q̄ spiritussancꝰ qui mentiri nō potest adimpleuit/ qñ veniēs in spiritu templū ipsū in vlnas accepit. Lu.ij Secūdo expectabat sublimē resurrectionem· Sopho.iij. Expecta me dicit dñs in die resurrectōis mee in futurū· Dies resurrectōis dñice fuit dies tertia ꝑm q̄ ipse discipulis suis predixerat/ Matth·xx. Filiꝰ hois tradet in manus hoīm ⁊ occidēt eū/ et occisus tertia die resurget. Sapientia in omnibꝰ sapiēter et curialiter agit/ sciebat em discipulos suos de morte ipsius in ꝓ solabiliter ꝓtristari/ ⁊ iō tristitiā passiōis letitia resurrectōis tp̄auit/ et sic triste ex ordiū fine leto terminauit. hoc est q̄ ipse p̄dixerat iudeis. Jo·ij. Soluite templuz hoc/ et in tribꝰ diebꝰ excitabo illud/ ⁊ subditur ille aūt dicebat de templo corpis sui/ hoc erat tēplū deo dedicatū/ deo ꝓsecratū/ hoc erat tēplū totius trinitatis corporale habitaculū/ in hoc tēplo sūmus sacerdos christus dominus ꝓtinuā residentiā faciebat/ in hoc templo deo patri hostias et holocausta sācto ꝙ orōnū ꝓ nobis offerebat/

quas dē? pt in oībus acceptabat. Hebre. v. In oīb? exaudit? ē p sua reuerēna/ista
christi sublimis refrectiō glorioſe īmuta
tōis electoz erit cā et rō/etli eīm oēs refge/
m?. nō tīn oēs īmutabimur/i. Chor. xv/ß
illi soli q̄ spūales milites xpi decoris ve/
stibo gl'ose innovatōes vestient/Tertio ex
pectabat brūs symeō? nos debem? expe/
tare gl'osā reformatōez/Treno. iij. Pars
mea dīn̄ dixit aīa mea ꝓpa expectabo illū
bene ? sapiēter eligunt q̄ dīm in ꝑtē suā
accipiūt/ois enī creatura q̄i nihil ē p ꝓpa
tōz ad ipz/sap. xi/Tacß mom̄tū statere sic
ē añ ipsū orbis terra? ? tāq̄ gutta roris añ
lucē q̄ descēdit in terrā/vide quā magna
dist antia est vni? gutte roris ad totū orbē
terrarum/sic orbis terrarum ad dēum/et
ideo meliorem et maiorem partē habent
qui ipsum eligerunt/Isti sunt viri religi
osi qui mundum et ea que in mundo sūt
ꝓpter xpm relinquerūt/et taliter adhe/
serunt christo hereditatem suam queren
tes in celo/ps. Dominus pars hereditā/
tis mee et calicis mei/tu es qui restitues
hereditatem meam mihi/Istud est cōtra
mundanos vanos qui celestia contēnūt
et se ad terrena toto affectu ꝙuertunt Ec/
clesiastici xxxiij. Quasi qui apprehendit
vmbram/et persequitur ventuz/et sic qui
actendit aduisa mēdacia/qui apprehēdit
vmbram nihil tenet qui persequitur ven
tum cum apprehendit illum nihil habet/
/sic qui attēdit aduisa mendacia q? vana
sūt nihil possidet/Jere. ij. Post vanitatē
ambulauerunt et vani facti sunt/boni er
go dominum ꝓ parte sua eligūt/et ad
ipsum tanq̄ ad remunerationem tendūt
ps. Suscipe me?m eloquium tuū/et nō
confundas me ab expectatōne sua/nō con
funduntur quando dominuz quem toto
desiderio expectauerunt accepta stola im/
mortalitatis facie ad faciem cōtemplant
/quando per superne claritatis gloriaz re
nouātur/Phili. iij. Saluatorem expecta
mus dominum nostrum iesum christum
/qui reformabit corpus hūilitatis nostre
configuratum corpori claritatis sue. Ter
cio describitur beatus symeon a rei deside
rate assecutōne grata q̄ notatur cum di/
citur Tribuat mihi deus. Sciendum est
ergo q̄ tria tribuit deus electis suis/Pri
mo enim tribuit sapiētiā ad illuminatōez
/Secundo gratiam ad operatōem/Ter
cio ad gloriam remuneratiōem/Primo
ergo tribuit sapientiam ad illuminatōem
ps. Tribuat mihi dominus ß coz tuum
/et omne consilium tuum confirmet. Coz
sapientis debet esse in cogitatione clarita
tis. sapientie salutaris/vnde Sapien. vi
Cogitare ergo de ista sēsus ē ꝓsumatus
/sicut enim oculus corporalis in luce coz/
porea corporaliter letatur/sic oculus mē
tis in luce corporea spiritualiter delectat
Ecclesiastes. xi. Dulce lumen et delecta/
bile ē oculis videre solem/vnde domino
multum placuit q̄ salomon ab ipso lucē
sapientie postulauit/? ideo ? sapientiam
ei contulit. et diuitias. et substantiam. ?
gloriam supaddit/ita vt nullus in regi/
bus nec ante nec post similis illi fuerit. ij
Paralipp. i. sic ergo domin? homini coz
suum tribuit quāndo sapientiam infūdit
/sequitur. Et omne consilium tuum cōfir/
met/cogitationes enī q̄ non sunt firmate
consilio sapientie nullam habent solidi/
tatem firmitatis/ß sunt sicut ventilogiū
sup cāpanile q̄ mouetur a flatu cuiusli/
bet venti/Sed tunc cogitationes firman
tur quando consiliis sapientie solidātur
Pro. xx. Cogitationes consiliis robora
tur/Secundo tribuit gratiam ad opera
tōez. Galla. iij. Qui tribuit vobis spi/
rituz et operatur virtutes in vobis quia
hoc facit dominus ihesus christ?/sicut enim
non possumus viuere corporaliter sine re
ciproca inspiratione et relpiratione spūs
corporalis. i. aeris/sic non possumus vi/
uere spiritualiter sine inspiratione et re/
spiratione spiritussancti actuum. ij. Re
pleti sūt omnes spiritu sancto/et ceperūt
loqui varijs līguis/prout spiritussanctus
dabat eloqui illis/Nam spiritussanctus

inspirat predicatoribus suis lumen sapientie ad cognitionem/ꝓpter q̄ dicit. Repleti sunt omnes spū̄sancto/vult etiam ipsos respirare verbis doctrine ad eruditōnem/ꝓpter qđ subdit et ceperunt loqui ꝛc. vt sic spiritualiter in se viuant et spiritualiter alios viuificent/dominus ergo ihesus est qui tribuit nobis spm̄. Ipse est etiā qui operat̄ virtutes in nobis/ sicut enī mēbrū paliticū non mouetur ad opus alicuius vtilitatis/et huius causa est quia destituitur regimine virtutis naturalis/sic animus regimine spūssancti destitutus non potest aliquid vtile vl̄ meritoriū salutis eterne operare/spirit⁹ em̄ sanctus est in nobis principium meritorie operationis.i. Cor. xij. Diuisiones operationum sunt/idem vero deus q̄ operat omnia in omībus/et sequitur/vnicui q̄ autem datur manifestatio spiritus ad vtilitatem/Tertio tribuit dñs gloriaz ad remunerationem Ecclesiastici.xi. Facile est corā deo in die obitus retribuere vnicuiq̄ sz̄m vias suas/dies obitus est dies mortis in qua vnicuiq̄ reddetur merces sue operationis/Matth.xx. Voca operarios et redde illis mercedem suam/Sz̄ notabile est q̄ dic̄ sz̄m vias suas/vie nostre sunt operationes que ducunt ad diuersos terminos sz̄m finē varietatis sue/opa enim mala sunt vie que ducunt in babiloniam ignominie et confusionis/opa vero bona sunt vie que ducūt in ierusalē supne pacis ꝛ eterne visionis/vbi erit remuneratio electorum/qm̄ fulgebunt iusti sic̄ sol in regno patris eorum Matthei.xiij. Ad q̄ regnum nos perducere dignetur-

De purifica. sācte marie Ser .II.

Veniet statiz ad templum suum dominator quem vos queritis. Malachi.iij. Antiqui patres cum magno desiderio aduentum saluatoris expectabant/et q̄m spes que differtur affligit animam. ideo spiritussanctus per malachiam ꝓphetam ostendit aduentus ipsius ꝓpinquitatem ad eorum consolationem cū dicit statim veniet ꝛc. In q̄ verbo notant̄ duo. Prio notat̄ antiquoz patrū feruēs desiderium cum dicit dñator quē vos queritis. Secundo notatur desideriū ꝓplementū. cum dicitur veniet ad templū suum. In Primo notatur aduenientis saluatoris excellentia cū dicit dñator. Secūdo antiquorum patrum seruoris diligentia cū dicit quē vos queritis. Quantū ad primū sciendū q̄ dñs est dñator clemens ad receptionē penitentiū. Ezo. xxxiij. Dñator domine de⁹ misericors et clemens patiēs ꝛ multe miserationis ac verax q̄ custodis misericordia i milia/ꝛ in omissa auctoritate nomē misericordie ter ponit/ꝓpter triplicez miam q̄ dñs circa nos opat̄. Prio in expectatione peccātiū. cū em̄ peccatoz indign⁹ sit pane quo vescit/ab eo tm̄ q̄ solem suū facit oriri sup bonos et malos misericorditer sustētat̄. Ipe em̄ q̄ aiaz rōnalē eduxit de nō ee in ee ꝓ potentiā/ipe eādē de malo ee reducit ad bonū et decoz ee ꝓ misericordiā denigratā caligīe pcti et det̄patā inhonestate spis ꝓuersatōis ad pulcritudinē honestatē ꝓ pniaz reducit. q̄. Deiij. Patiēter agit ꝓpt̄ vos nolēs aliquos piresz oēs ad pniaz reuerti. Ecclo ē miseri cors in receptōe pniū. Jere. iij. Tu āt̄ fornicata es cū amatoribꝫ multis/tm̄ reuertē ad me dicit dñs et ego suscipiam te. aia a vero spōso ꝑmo adamat̄. Ba. viij. Alma toz fact⁹ sm̄ forme illi. Ecclo ab eod̄ spōso despōsat̄. Ose. ij. Spōsabo te mihi i fide. Tercio in āplexib⁹ spōso coplat̄ q̄m spōsi leua capiti ei⁹ suppōit ꝛ ea ei⁹ dextra āplexat̄/mira tm̄ aia sic amata. sic despōsata sic āplexata i ptūeliā tāti spōsi dat ei libellū repudij āplexādo se āplexib⁹ adulteri i. diaboli/m̄ cū ipa tāq̄ adultera dret lapidari et tanq̄ sordida repelli/misericorditer tm̄ ea reuocat volēs ea recipe in āplexibꝫ suis dicēs. Reuertere ego recipiā te/reuertere nō passibꝫ corpis ꝫ affectōibꝫ coruptis/q̄ ꝓ pcm̄ lōge recesseras in regiōez dis

similitudinis. Tertio est misericors dñs in saluatione decedentiū. Actuum tertio Non ex operibus iustitie que fecim⁹ nos/ sed ꝟm misericordiā suā saluos nos fecit. Ad saluādum nō sufficiunt nostra opera ꝟ saluamur ex diuina dei misericordia/sic ẽm video ꝙ vna faba que nulli⁹ valoris est in se/ꝑsiderata ꝟm industri am tñ ꝑputantium valet mille marcas/ sic opera nostra que in se nulla sunt & modica/ꝟm magnitudinez diuine misericor die iudicantur digna vite eterne. Ecce dominus est dominator sapiens in eruditione insipientium. ij. Reg. xxij. Dñator in timore dei/sicut lux auroze oriente sole mane absq; nubibus rutilat/saluator dicitur dominator in timore dei ipse est enim super quem requieuit spūs timoris dñi/ hunc dominatorem petit ecclesia sibi dari. Isa. xvi. Emitte agnum domine dominatorem terre/de petra deserti ad montez filie syon. De petra deserti. i. celi ab angel⁹ preuaricatoribus derelicti/et hoc ad montem filie syon id est ad eminentiam ecclesie christi/et ibi positus fuit non sicut lucerna sub modio. sz super cādelabrum et totā ecclesiā illustrauit/& hoc ẽ ꝙ seqt̄. sic lux auroze oriēte sole/lux auroze a sole/pcedit/sic ver⁹ sol iustitie in cordib⁹ nostris oritur per gratiam/& ibidem illucescit et hoc rutilando sine nubibus peccati vel erroris. Iste sol habz ardorē. claritatem. et splendorem/ardorez huius solis senserunt discipuli qui dicebant/ Nonne cor nostrum ardens erat in nobis de ieſu/cuz loqueretur in via. Nō loquitur nobis dominus in via pedum/sed in via moruz/ et ad loquelam verbi sui qđ est ignitū ad moduz ignis debemus inflammari et accendi. ij. Re. xxij. Refulgure in ꝑspectu eius nubes succense sunt carbones ignis/ Iste sol etiam habet claritatem. claritate huius solis illustratus erat apostol⁹ qui dicebat se raptum vsq; ad tercium celuz/ et audiuisse arcbana verba que non licet homini loqui/hac claritate in die pentecostes fuerunt apostoli illustrati quando apparuerūt eis diſpite lingue tanq; ignis Actuum. ij. Habet etiam iste sol fulgorē quo perfusi habemus sapientiam discreti iudicij. Ecclesiastici. xxvij. Homo sanct⁹ in sapientia manet sicut sol/ Vaz stultus vt luna mutatur. sapiens in mutabiliter debet in sapientia morari/ Nam debet immobiliter sapienter meditari sapienter loqui. sapienter operari. sed stultus vt luna immutabilitate status sui. Nam quādo q; profert vera/quādoq; falsa. quādoq; discreta/vnde etiam quandoq; per pharisaicos et energuminos multa vera fuerunt predicta/vnde vulgariter dicitur ꝙ ita bñ percutit vn⁹ stult⁹ sicut vn⁹ sapiens vna clauā. Tertio dñs est dominator potens ad delectionem rebellium. Isa. x. Ecce dominator dominus exercituum confringet lagunculam in timore/& excelli statura succidentur/et sublimes humiliabunt. Per lagunculaz que est ficilis: designatur fragilitas humani corporis/qđ in morte resoluetur/qua morte multum debem⁹ terreri. Isti figuli lagunculariū solēt eas exterius depingere et coloribus decorare. tamē non amittunt fragilitatem suam ex pictura vel colore/sicut multi sunt qui parum curant de pulcritudine interiori exterius se depingunt et ornant coloribus falsis et vanis/vt appareant decori. sed q; tales sunt recogitent q; fragiles sunt/et q; cito frangentur vt lagunculā figuli. Unde in pulcritudine exteriori non est confidendū/quia vana est et multos fallit. Prouerbiorum. vltimo. Fallax gratia et vana est pulcritudo/quia fallax est non est in ea confidendum/quia vana est non est ei innitendum/plures enim decipientur parisius fuco meretricij coloris/ q; in garlandria paralogismis et sophisticis elēchis/sequitur excelsi statura succidentur. et sublimes humiliabūtur/per sublimes statura in auctoritate signant

ecclesiastici pastores et doctores sublimes sunt principes seculares/doctores super cathedram moisi eleuati.pastores sūt super candelabrum ecclesie constituti/sed si essent super campanile beate marie virginis/non viderent in fortunium q̄ eueniet eis si sint mali. Nam dicitur q̄ excelsi statura succidentur.Matth.vij.Omnis arbor que non facit fructum excidetur et in ignem mittetur/multi sunt qui non faciunt fructus aliorum/vnde cū pastores dicti sunt a pascendo/nolūt vt pastor pascens dimittat.r.et faciat ex se actiuū/volūt q̄ sp accipiat r.et faciat ex se passiuum vt pascant ab alijs/sublimes statura vt dicere cepam sunt principes seculares/sic enim aues rapaces in altum euolant. vt inde videant predam suam/et sicut vsit leones circueunt ad animalium simplicium deuoratione/sic principes seculares simplices homines diripiunt p̄ predam/& isti in fine humiliabuntur/etsi nō in humiliatione virtutis.humiliatione tū dei/ectionis/et quia iustum est vt qui alios deiecerunt deijciantur ab alijs.Malach.vltimo Calcabitis impios cum fuerint cinis sub planta pedum vestrorum/Quarto dominus ē dominator veniens ad saluationem debilium Isa.lj.hec dicit dominator tuus dominus et deus tuus/qui pugnauit pro populo suo/quia nos hereditatem nostram p̄ peccatum perdideram? et ex hereditati eramus/nec p̄ nos hereditatem nostrā adquirere potuimus/Ideo venit saluator qui pro nobis pugnauit et aereas potestates debellauit/et nobis hereditatem nostram restituit/Nōne multum ingratus diceretur ille qui videō pugilem suum reuertentē de duello in quo superasset aduersarium suum/videns diuco reuertentē afflictum vulneratum.sanguine suo respersum.si non vellet aperire hostiū ei nec recipere in hospicium/Certe sicut diximus saluator noster p̄ nobis pugnauit/et q̄ō perdideram?.nobis adquisiuit/et sanguine suo totus tinctus et respersus fuit Isa.lxiij.Quis est iste qui venit de edom tinctis vestibus de bosra/ipse pulsat ad hostium nostrum Apocali.iij. Ecce ego sto ad hostium et pulso/recipiamus ipsum in hospicium/Ipse enī deliciās suas dicit esse cum filijs hominum. Prou.viij.Nam si ipsum non recipimus rei ingratitudinis iudicabimur/et cū in die iudicij clamabimus dñe dñe aperi nobis Cantabitur nobis de virginibus. Amen dico vobis nescio vos Isat.xxv. sequitur.quem vos queritis Sciendum est q̄ nos querimus dominum spiritualiter sine simulatione Sap.i.Sentite de dño in bonitate.et in simplicitate cordis querite illum.sensus circa proprium obiectū nō decipitur sicut dicit/Philo.ij.de aia. Sicut obiectum intelligentie est veritas/ita obiectū virtutis affectiue est bonitas. De domino ergo in bonitate sentiemus nisi palatum cordis in sectu habeamus Ex parte enim sue dulcedinis nullus est defectus/Nam palato non sano pena panis ē qui sano suauis ē/et oculi egris odiosa est lux.q̄ puris ē amabilis/et iō purga dñe oculū/excita desideriū/.purga palatu/.vt tue dulcedinis possimus sentire oblectamentum/Certe ille senserat et degustauerat affluentiam tue dulcedinis qui dicebat/q̄ bon? et suauis est spiritus tuus domine in nobis Sap.xij.sequitur. Et in simplicitate cordis querite illū. dominum debemus querere in corde simplici/et non duplici/Ipse enī est amator simplicitatis.et detestator duplicitatis et simulationis Eccī.ij.Ve duplici corde/Ypocrite sunt duplices nō simplices/Ypi enī exterius demonstrant apparentem sanctitatem/interius latētem iniquitatem/Ex quibus duobus.s.apparentia et defectu homines palogizant/& dominus per diuisionē soluet huius paralogismi duplicitatem.Matth.xxiiij.Veniet dominus in die qua nō sperat.et hora q̄ ignorat.et di-

uidet eum partem q̄ eius ponet cū ypocritis ibi erit fletus et stridor dentiū. Diuidet eum ecce diuisio multiplicis mala est cōpositio hui? sophisma tis ad cui? diuisionem et dissolutiones sequitur pena infernalis. Secūdo debemus querere dominum clemēter sī odio et disceptatiōe Sopho. iij. Querite dominū oēs mā sueti terre qui iudiciū ei? estis operati. q̄rite iustum querite mansuetum. Duo cō iungit prophēta q̄ quilibet bonus hō dz habere scz compassionem ad primū. Vñ dicit mansuetis terre et iustitiā ad seipm. Vñ dicit qui iudiciū eius estis operati compassio habet dulcedinem iustitia hz rigoris asperitatē. Vñ sicut video q̄ isti apotecarij faciunt ex gingibero et zucha ra quorum alterum habet dulcedinem alterum vero habet asperitatē et ex his duobus simul concurrentibus faciunt delectabilem confectionē sic in homine bono requiritur iudicij asperitas ad seipsum et dulcedo compassionis ad proximum ad perfectam iustitiam. Justi ergo et mā sueti debent querere iustum et mansuetū. Dominus est iustus quantum ad retributionem premiorum. mansuetus quantum ad remissionem peccatorum. Prou. xx. Misericordia et veritas custodiunt regem et roboratur clementia thronus ei? Notandum est q̄ sapiens cum loquit̄ de diuina clementia ponit eam solam cum loquitur de veritate ad quā pertinet iustitia addit ei misericordia. et huius ratio ē quia sicut ego video q̄ isti mercatores appensores ponderum in stateris in illa parte statere in qua minus ē de ponderē solent additamētū ponere vt eq̄liter pōderet vtrobiq̄ sic quia minora sunt merita nostra que respicit iustitia q̄ demerita q̄ respicit clementia vel misericordia. iō cum locutus est de iustitia posuit misericordiam tanq̄ additamentum. vt esset defect? ponderis supplemētū. Tertio debemus q̄rere dominum festinanter sine dilatione Isa. lv. Querite dñm dū inueniri p̄t. inuocate eū dū ppe est. mō dñs de facili p̄t inueniri. Iple em̄ diligentes se p̄occupat vt se prior ē ostendat illis. Sap. vi. Et nos faciem eius in confessione p̄occupemus. vt de immūditia culpe ad mūditiā bone vi te p confessionē trāsitū faciamus. hic est em̄ transitus p quē ille qui diligit inuenitur. Cant. iij. Paululum cū pertransissem cum inueni quē diligit aīa mea. dominum ergo dū inueniri p̄t q̄ramus et ipsū dū ppe ē inuocemus. In futuro em̄ lōge a peccatoribus salus. q̄ in p̄ñti ppe ē ipsā in veritate inuocātibus. Quarto debemus q̄rere dominū p̄seuerāter sine defectōe. ps. cxij. Querite dominū et confirmamini querite faciē eius sp̄. In inquirēdo dominū debemus confirmari spe recte inuentōnis. spes em̄ incēdit vsq̄ ad interioza velamis. vbi precursor noster p nobis introiuit iesus. Hebre. vi. Perseuerāter etiā dz queri sī interruptione querēdi. Nā qui p̄seuerauerit vsq̄ in finē hic salu? erit. Matth. xxiiij. Sic ergo primo notatur antiq̄ patrum feruens deli'teriū. cū dr. dñator quē vos q̄ritis subdit̄ veniet ad templū suū. Scie dū ē q̄ ē tēplū eccie militātis. est templū spūale cordis nostri. Est tēplū eccie triūphātis. In primo docebat corpaliter. In secūdo bītat spūaliter. In tertio videbit̄ felicit̄ tegamus illū qui in tēplo mortali p nobis voluit p̄sentari. vt ipse i tēplo cordis nostri sic velit p̄morari. vt tēplo celesti ei placeamus p̄sentari. q̄ ipse p̄sentare dignet.

De sancta Agatha Sermo .I.

QVra discipli ne dilectio est Sap. vi. Ad p mendationem beate Agathe in verbo p̄posito notant tria. Primo em̄ notatur illatio tormen ti. cum dicitur di scipline. Secundo notatur sanatio illati cum dicit̄ cura. Tertio notatur modus vel rō sanādi cū dicit̄ dilectio est. Quātū

De sancta Algata Sermo I

Ad pmū sciēdū q̄ sp̄lex ē disciplia Prio em ē disciplina recte eruditionis Secū do puerse subuersiōis Tertio illate afflictōis Prio ergo ē disciplina recte eruditionis Prou. i. Audi fili mi disciplinam patris tui & ne dimittas legē matris tue vt addatur gratia capiti tuo et torques collo tuo disciplina patris. i. xp̄i. dīp̄ sermonis subtilioz disciplina matris. i. eccīe dicitur cognitio facilioz Eadem enim disciplina que in matre nostra ecclesia latescit. in patre nostro ihesu christo grādescit Sapientie. viij. Doctrix ē discipline dei et electrix operum illius docente enī christo sapientiā subtilia penetramus docente ecclesia ad plana operabilium nosmetipsos exerceamus Et sequitur istorū fructū cū dicit vt addat gratia capiti tuo et torques collo tuo Duo requiruntur in doctore vel p̄lato Primū est cognitio veritatis quantum ad seipm & hoc signatur in gratia capitis. in intelligēria mentis Secūdo requirit̄ p̄positio ꝓgnite veritatis sub forma eruditionis et hoc designat cū dicit et torques collo tuo torques est ornamētū colli sic verbū eruditionis est ornamētū predicatoris Ca. iij. Sicut turris dauid collū tuū que edificata est cū ꝓpugnaculis predicator collū eccle sie potest dici quia ad modū colli mēbra christi xp̄o capiti cōiūgit Istud collū dz esse erectū p̄ cōtemplationē eternoz & ideo dicit sicut turris dauid Secūdo debet esse firmum per cognitionem sanctoz & confutationē hereticorū & quātū ad hoc dicit edificata cū ꝓpugnaculis Secūdo est disciplina. puerse eruditōis Sap. ij. Improperat nobis peccata legis et diffamat in nos peccata discipline nr̄e xp̄s improperabat iudeis peccata legis trāsgresse Jathei. xv. Quare transgredimī preceptū dei ꝓpter traditōem vr̄am magna esset iniuria si balliuus precepta sua destrueret et precepta propria statueret sic faciebant scribe qui precepta dei vt in pluribus contempnebāt. et proprias traditiōes statuebant et pena tpali firmabant et ideo diuine iustitie subiecti non erant Ro. x. Ignorātes dei iustitiam et suā querētes statuere iustitie dei nō sunt subiecti Debes intelligere tāquā diuina iustitia recti erūt cū subiecti velint nolint diuina iustitia cōdempnati. sic ergo christus improperabat iudeis peccata legis transgresse Diffamabat etiam in eis peccata discipline sue Jathei. xxiij. Ve vobis scribe & pharisei ypocrite qui circuitis mare et aridā vt faciatis vnū p̄selitū & cū fuerit factus facietis eū vnū filiū gehēne duplo quam vos Viciū puerse doctrine hoc habet proprium vt error discipulorū addat sup̄ errorē doctorū Et ideo maior pena debet̄ ex errore culpabili. que sup addditur Et ideo grauissimū peccatū est homines mittere in errorē Dicit̄ enim crescere pena hereseiarcharū ꝑm multiplicatōz nūeri discipulorū p̄ ipos seductorē Jala. ij. vos recessistis de via et scandalisastis plurimos in lege et q̄busdā interpositis sequitur. disperdit dominꝰ virum qui fecerit hoc ē magistrū et discipulū Tertio est disciplina illate afflictionis Judith. xi. disciplina tua omnibus p̄uinciis predicatur hoc dicit̄ de nabuchodonosor cuius disciplina erat nimis grauis Ipse enī tanq̄ malus abbas subiectos sibi populos tanq̄ monachos non ad correctōem sed ad mortem disciplinauit et tā crudelis erat q̄ nullis obsequijs placari poterat Judith. iij. Principes & honorati simul cum populis ibant in obuiam venienti. excipientes eum cum coronis & lāpadibus ducentes choros in tympanis & cithariis necista tamen faciētes. ferocitatem eius pectoris mitigare potuerūt Eius enim disciplina erat disciplina grauis afflictionis & talem disciplinā christꝰ dñs ꝓ nobis sustinuit Ipse enī vulneratus attritus. disciplina tus fuit et p̄ hoc nos a culpa et pēa debita sanauit Isa. liij

Ipse vulneratus est ꝓpter iniquitates nostras/attritus est ꝓpter scelera nostra/ disciplina pacis nostre super eum/et li/uore eius sanati sumus/vnde xp̃us disci/plinā suam ordinabat ad nostram cura/ tōem/ꝫ Nabuchodonosor disciplinā suā ordīabat ad sibi subditoꝝ iterfectōem/sic quincianus tāquā alter Nabuchodono/ disciplinā suamad afflictōm beate Alga/the virginis ordinabat/legit̄ de ipso qō cū Algatha quinciano christū dn̄m p̃di/ cabat. di/adora deos meos et creatorē tu um christū nega/quoniaꝫ si ōctemseris eternis subiacebis penis/iratus quintia/ nus iussit eam suspendi in eculeo et tor/ queri-sic g̃. Primo notat̄ illatio torm̃ti cū dicitur disciplinē/Secundo notatur illatio sanati cum dicitur cura. Et scien/ dum est quod b̃m ꝙ est triplex disciplī/ na est triplex cura/dictum enim est quod est disciplina eruditionis ista habet in/ firmitatē ignorantie/Est disciplina sub/ uersionis/et hec habet infirmitatem pfi/ die/Est disciplina afflictionis et ista ha/ bet infirmitatem pene/Im hoc dico ꝙ est triplex cura triplicis discipline in triplici infirmitate/infirmitas enim ignorantie curatur per sapientiā illustrātē/infirmi/ tas perfidie curatur p gratiam reuocātē-/ infirmitas afflictionis pene curatur per gloziam liberantem/Primo ergo infir/ mitas ignorantie curatur per sapientiam illustrantem. Jere-xxxij. Curabo eos et reuelabo illis deprecationē pacis et veri tatis. duplex est infirmitas in anima/est enim infirmitas culpe in conscientia ⁊ ista curatur per deprecationem pacis/Est in firmitas ignorantie in intelligentia/⁊ hec curatur per deprecatōem et aquisitionē veritatis/homo nō potest pacem habere qui habet in se scrupulum cōscientie ex/ remorsu multiplicis culpe/. Ysaie. lvij. Non est pax impijs dicit dn̄s/quomodo enim posset pacem habere qui inimicos suos capitales iuxta hospitiū ꝓprie cōsci/ entie includit ꝓpria voluntate/sed sicut iā diximus ista infirmitas culpe per depre catōem pacis que obtinetur in presentia salutari curatur/ꝙ signatū est. Thobi. iij vbi dicitur. Missus ē angelus dn̄i sanc tus Raphael vt curaret ambos/quoꝝ vno tempore fuerūt oratōes in cōspectu dn̄i recitate/Secundo sanatur infirmitas ignorantie in intelligentia per deprecatā tionem veritatis. Sapientie. ix. Da mi/ bi sedium tuaꝝ assistricem sapientiaꝫ mit te illam de celis sanctis ⁊ a sede magni/ tudinis tue/vt mecum sit ⁊ mecū laboret/ cū cognitio veritatis istius sapientie ha/ betur/omnis infirmitas ignorantie cura/ tur/hec est sapientia de q̃. Sapien. x. Ju/ stū deduxit dn̄s per vias rectas/et ostēn/ dit illi regnum dei/et dedit illi scientiam sanctoꝝ/Nō est in pertractatōe terrenoꝝ sed in contemplatōe eternorum q̃ expel/ lit ignorantie nubilū/Secundo infirmi tas pfidie curatur p gratiam reuocantem .iiij. Regū. v. Naamā fuisset dn̄s meus ad ꝓpheram qui est in samaria/profecto curasset eum a lepra quā habet/samaria interpretatur coniuncta deo/p q̃s signat̄ ecclesia que xp̃o domīo i matrimonio est coniuncta/Ephe. v. Christus exhibuit sibi gloziosam ecclesiā non habentem maculā aut rugam aut aliud huiusmodi/vt sit sā/ cta ⁊ immaculata/⁊ ibi quibusdam inter positis subdit/sacramētū hoc magnū est/ ego autē dico in christo ⁊ in ecclesia/in sa/ maria ergo hoc est in ecclesia que christo fu erat coniūcta curant̄ leprosi/post resurre/ ctōem enī ⁊ ascensiōem domini in eccleia surrexerūt hereticī male sentientes de dei tate ⁊ humanitate christi/qui tamen post/ modū cognoscentes infirmitatem suā per gratiā christi ad ipsum sunt conuersi/⁊ sic curati quod bene signatū est. Luc. xvij. vbi dicitur ꝙ occurrerūt domino decem viri leprosi qui steterunt alongе ⁊ leua/ uerūt vocem suam dicētes./Jhesu prece/ ptor miſere nostri/qui eis vt se ostēderent

sacerdotibus precepit.et sic eos curauit.
per istos leprosos bene signantur hereti
ci sicut enim cutis leprosi in vna parte sa
natur.in parte alia maculatur/sic ꝫm bea
tum gre.heretici in altera pte sue narrati
onis verum enunciant/et falsum in parte
alia intermiscent.Nō est enim falsa doc
na que non quandoq; vera falsis intermi
sceat/nullus enim alicui crederet quē fal
sum dicentem semper audiret/ꝛ ideo he
retici quia cum falsis aliq̄ ꝟa dicūt.ideo
facilius auditores seducunt/sed isti lepsi
frequenter sanant quando sacerdotibus
ostenduntur/multi enim heretici sacroꝝ
doctorum disputationibus superati/sua
confusione sunt respersi et cōfusi ad chri
stum dominuꝫ conuersi.Ecclesiastici.iiij.
Est confusio adducens peccatum/et ē cō
fusio adducens gratiam et gloriam/Isti
leprosi.i.heretici ad dominū conuersi bñ
signantur per septem viros leprosos/de
quibus.iiij.Re.vij.Hec dies boni nūcij
est/si tacuerimus et noluerimus nuncia
re vsq; mane/sceleris arguemur.Multi
enim heretici qui prius erant fidei christi
impugnatores/per gratiam xpi conuersi
effecti sunt eiusdem fidei perfecti profesto
res et solidi predicatores/Tertio est infir
mitas afflictionis et illa curatur per glo
riam liberantē.Ecclesiastici.l.Symeon
onie filius sacerdos magnus curauit gē
tem suam et liberauit eam a perditione.
dominus fideles suos curat a temporali
pena/liberat a culpa/liberat a iebēna Ro.
vi.Nunc autem liberati a peccato/serui
autem facti deo/habetis fructum vestruꝫ
in sanctificationem/finem vero vitā eter
nam.Quatuor per ordinem ponit q̄ xps
fidelibus suis impēdit.Ipse em̄ a culpa
educit/in seruitiuꝫ suum adducit/sactita
tem inducit/in vitaꝫ eternam introdu
cit/sic beatam agatham virginem xpus
et martirem suaꝫ curauit ab omni plaga
et ad vitam eternam introduxit/Nam si
cut de ipsa loquitur dominus apostoluꝫ
suum ei misit qui ipsam curauit.Unde
ipsa dicebat qui me dignatus est ab om
ni plaga curare.ꝛ mamillam meā pectoꝛ
ri meo restituere.ipsū invoco deum meū
viuuꝫ.Sic ergo.Secō notat sanatio tre
menti cum dicitur cura.Tertio notatur
modus vel ratio sanandi cum dicitur di
lectio est.Sciendum est ergo q̄ dilectio
diuina tripliciter est cure infirmitatis ra
tio vel causa.Primo illuminando ra
dioſe ꝛ sic curat ignorātiā.Secō honestā
do gratiose.et sic curat pfidiā.Tercio sal
uādo glorioſe.et sic curat penam siue mi
seriam.Primo ergo est cure infirmitatis
ratio vel causa illuminando radioſe.Jo.
xiij.Si quis diligit me diligetur a patre
meo et ego diligam eum.et manifestabo
illi meipsum/dominus dupliciter mani
festat seipsū/quandoq; ad eruditōeꝫ ꝛ pe
nam/sic se manifestauit saulo.quando ei
apparuit in via qua ad pſequendos fide
les christi ambulabat/et hec mānifestatio
est in via/quādoq; manifestabit se ad re
munerationeꝫ et hec erit in gloria.Pria
est ad meritū.Secōa ad premiū.de qua
.i.Joh.iij.Carissimi nūc filij dei sumus
et nondū apparuit nobis quid erim?/sci
mus quoniā cū apparuerit similes ei eri
mus/quando videbimus eum secuti est
tunc omniū desideriozum nostrozum fi
nis complebitur quando filium et spiri
tū sāctum in equalitate patris videbim?/
videndo amabimus/amando possidebi
mus/et sic sine fine laudabimus.Secun
do dilectio dei est infirmitatis cure ratio
vel causa honestando gratiose.Ecclesiasti
.i.Dilectio dei honorabilis sapientia/me
rito sapientia dicitur honorabilis/q̄ ha
bet honestatem in actu/et ipsam tribuit ī
effectu.Sapiē.viij.habebo propter hanc
claritatem ad turbas/et honorē apud se
niores/scientia sapientia dicitur/quia sa
pida efficitur quando dilectioni coniūgi
tur.Dilectio enim habet vim et efficatiā
condimenti respectu cuiuslibet cibi sciētie

et virtutis/ Unde competenter et sapiētia dilectioni sic coniungitur/quia ex duob? bis vnum efficitur/ Sapientia enīz pro/prie non nisi diligentibus deum tribuit/ Ecclesiastici.i. Sm datum suum prebet il lam diligentibus se/magnum bonum tri buit illi dominus cui dat sapientie thesau rum ¶ Prou.iij/ ¶ Pretiosior est sapientia cunctis opibus/et omnia que desiderant huic non valent compari ¶ Tertio dilectio dei est cure infirmitatis ratio vel cā salua do gloriose Isa.lxiij. In dilectione sua et indulgentia ipse redemit nos ¶ Dominus voluit esse noster redemptor/vt per hoc fi eret noster saluator/non enī sufficit ei nos redimere nisi superadderet et saluare/et mercedem vite eterne retribuere Isa.lxij Ecce saluator tuus venit.ecce merces ei? cum eo.sic dominus in ista dilectione sua dilectam suā beatam agatham redemit/ a tormentis eripuit et saluauit Jacobi.j. Beatus vir qui suffert tentationem/qm̄ cum probatus fuerit accipiet coronam vi te/beata agatha et quelibet martir et vir/go pro nomie christi potest vir appellari non sexus conditione/sed animi virtute. ij. Mach.vij. ¶ De quadā m̄liere bona / q̄ erat feminee cogitationi masculinum animum inserens/ ¶ Quidā homines ha/bent animuz femineum in sexu virili/qđ est multum vituperabile/ ¶ Quedam muli eres habent animuz masculinum in sexu muliebri/et hoc multū laudabile/ Iste mulieres tanq̄z viri et plus q̄z viri quan/doq̄z a domino probantur/et approbātur/sic pbata et approbata fuit beata agatha/ le gi mus enim q̄ cū corpus eius daret sepul ture/post multos agones venit quidaz in uenis fericis vestibus indutus quem ne mo nunq̄z viderat nec post aliquis vidit/ sepulcrum intrauit et breuem tabulā ad caput beate agathe posuit/in qua scriptū erat/mentem sanctam spōtaneam bonorē deo et patrie liberatōz Beata agatha spō tanee agonem certaminis subiit/ et inui ctoria certaminis dominū honorauit/id/ circo eam dominus gloria et honore coro nauit.et hoc est quod hic dicitur .accipi/ te coronaz vite q̄z coronam nobis tribue re dignetur ꝛc̄

¶ De sancta Agatha ¶ Sermo .II

Ipse vulnerat ¶ medet. Job.v. In verbo p posito describit passio beate agathe a duobus ¶ Primo a graui affli cti one.cum dicitur ipse vulnerat/ ¶ Secūdo a suaui curatione cū dicitur et medetur. ¶ Quantum ad primum sciendum est q̄ ¶ quadruplex est vulnus ¶ Primo est vuln? diabolice tentationis/ ¶ Secundo cōcupi scentie carnalis/ ¶ Tercio grauis afflictōis ¶ Quarto miserie presentis/ ¶ Primo ergo est vulnus diabolice tētationis Isa.xiij Corruisti in terram qui vulnerabas gen tes. Istud dicitur de diabolo et angelis eius/quorum quidam corruerunt de celo in terram ad exercitiū electorum/ alij cor ruerunt in infernum qui est subtus terrā ad supplicium reproborū/ed diabol? in ignem eternū mittebat q̄ ¶ appriatus est re pbis et angelis eius/tūc istud verissime complebit Corruisti in terram qui vulne rabas gentes/et quia peccata nīa etsi alte ri initiū bīt diabolico impulsu.psūmati onem tū habent a nro consensu/Isa. em̄ pbeta deplorat peccata nīa tanq̄z nobis veraciter computanda/Isa.i. vulnus et liuor/et plaga tumens nō est circūligata nec curata medicamine nec fota oleo. Ex ponam? sm glo. vulnus sq̄z malicie.liuor inuidie/plaga tumens superbie nō est cir/ cūligata vinculis p̄ceptorū/ nec curata medicamine bonorū opm̄/neq̄z fota oleo deuotionis interne ad effusionē lachrima rū/vulnus ergo malitie debet ligari vin/ culis mandatorū/sed sūt quidā homines ita malitiosi q̄ ad modū anguille aut vi?

aut nunq̃ possūt teneri/ Ipsi em̃ aut pec/
cata sua si possūt celant/ si nō possūt cela
re palliant et excusant/ si nō possūt excusa
re in alios retorquēt/ si nō possūt in alios
retorquere/ ꝓtra correctores suos recalci/
trant et murmurāt ꝓtra quos ꝓpheta da
uid. Nō declinaui cor meū in verba mali
cie ad excusandas excusationes in pecca/
tis. vnde tales nō possunt curari q̃ nō cir
cūliganf vinculis regularis institutōnis/
De qua Eccī. vi/ vincula illius alligatu/
ra salutis/ liuor inuidie debet curari medi
camine bonoꝝ opm̃ ꝙ dicit. Isa. q̃ nō cu
ratur liuor sine inuidia/ Inuidis em̃ alie
na bona nō placent. ꝛ ideo ex diuina iusti
cia fit ꝙ eoꝝ mala sibi nō displicent/ ꝛ iō
se se in bonis opibus non exercent/ sicut
video ꝙ ex diuina iustitia fit ꝙ ille indeū
sine misericordia recipit qui alīs miseri/
cordiā non impendit/ Jac. ij/ Judicium
sine misericordia fiet ei qui nō fecit miseri
cordiā Sīlr plaga tumens superbie. Non
est foca interne deuotionis vsq̃ ad effusio
nem lachrimarū/ superbi em̃ stant in mō/
te elationis/ et non stant ad conuallē plo
rationis/ Sed quia dns sanctum dauid
oleo interne deuotiōis interius vnxerat
ps. Inueni dauid seruum meū oleo san
cto meo vnxi eū/ ideo ad effusionem lacri
marum ꝓcedebat et lectum ꝓscientie sue
lachrimis lauabat. ps. vi. Lauabo per sin
gulas noctes lectum meū/ lachrimis me
is. Secundo est vulnus concupiscentie
carnalis/ Pro. vij. Vulnos vulneratos
deiecit. et fortissimi quiq̃ interfecti sunt
ab ea/ hoc dicitur de carnali concupiscen
tia/ Carnalis enim concupiscentia deiī/
cit per consensum et delectationem/ vul
nerat ꝑ malā opationem/ interficit ꝑ ꝑsi/
stentiā in malo/ et ꝑ perseuerantiā finalē/
non est aliquis operarius ita fatuus qui
vellet tota die in vinea alicui⁹ pīrfami
lias laborare si crederet firmiter ꝙ loco
mercedis in vespera ad terram deiceret
et tandeꝝ verberaret interficeret/ et certe
hec est merces quaꝝ peccatoꝝ ex labore suo
q̃ seruit in peccato recepit et sibi retribuit
Rom. vi. Stipendia peccati mors/ fatu
um est in tali exercitu militare/ vnde nō
possumus alia stipendia nisi mortē repor
tare Ro. viij/ Si ꝫm carnem vixeritis
morieminī si aūt spiritu facta carnis mor
tificaueritis viuetis. Non est animal ita
brutuꝝ q̃ nō appetat vitā et fugiat mor
tem. Nos ergo si non sumus magis bru
ti q̃ animalia vitam carnalem fugiam⁹
ne moriamur/ et spiritu facta carnis mor/
tificemus vt viuamus/ Concupiscentia em̃
carnis multos vulneratos deiecit/ sequi
tur. et fortissimi quiq̃ interfecti ab ea/ et
hoc possumus ostendere per exēpla/ Nā
per concupiscentiam carnalem euacuata
est sanctitas pīssimi dauid/ per concupi/
scentiam carnalem ob tenebrata est sapiē
cia peritissimi salomonis/ per concupiscē
tiam carnalem curuata est virtus fortissi
mi samsonis/ Hec est que possessores su/
os impingit ad laqueos/ et ideo nō ē tūc
cum ea dimicare/ plus enīꝝ superat calli
ditate quam virtute/ vñ sicut euadimus
laqueos et pedicas non dimicando. ꝫ re
cedendo/ sic concupiscentiam carnalē ma
gis possumus superare fugiendo q̃ cer/
tando/ i. Cho. vi. Fugite fornicationem
Tertio est vulnus grauis afflictōis Job
xvi. Concidit me vulnere super vulnus.
Dominus electis suis vulnus sup vuln⁹
concidit/ quādo afflictiones afflictōibus
supaddit/ et ꝑ hoc ipsos puriores reddit/
sicut em̃ luna valet ad dealbationē ferri/
et sicut fornax ad ꝓbationem auri/ et
sicut flagellum ad purgatōnem grani/ sic
valent tribulationes ꝛ afflictiones ad ꝓ/
bationem viri iusti Ecclesiastici. xxvij. va
sa figuli ꝓbat fornax/ et homines iustos tē
tatio tribulationis/ vñ sicut agricole post
multos labores percipiunt expectatū fru
ctum/ et sicut mare nauigantes post mlta
pericula veniūt ad optatum portū/ Sic
electi post multos sudores laborum/ pue

unt ad ſocietates angelorum. Actu. xiiij. Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnū dei. Dominus gloriosā virginem agatham voluit vulnere ſuper vulnus concidi. ipſa eñ ſicut de ipſa legimus fuit in eculeo leuata. mamillis torta. et poſtmodū dolorē abſciſionis eſt paſſa. poſtmodū etiā ſup fragmenta teſtarū ſuppoſitis ignitis carbonibus extenſa diu eſt volutata. et ſic vulnere ſup vulnus ē cōciſa. vñ potuit dicere qđ ī ps fuerat pdictū. ſup dolorē vulnerū meoꝝ addiderūt. Quarto ē vulnꝰ miſerie. Iſa. xxx. Erit lux lūe ſicē lux ſolis. 7 lux ſolis erit ſeptēpliciter ſicē lux ſeptem dierū. in die q alligauerit dñs vulnus populi ſui. et percuſſurā plage eius ſanauerit. Sm gloſā ſol et lūa accipient mercedē laborū nobis impenſi. Ex hoc poſſumus accipe qđ magna erit dignitas alaꝝ ad regnū puenientiū. et deo fruentiū. qñ tāta erit claritas corpoꝝ ſupioꝝ nobis ſeruientiū. Sed hoc erit in die iudicij qñ alligauerit dñs vulnus populi ſui. et percuſſurā plage eius ſanauerit. Duplex eſt vulnus ſiue plaga. ſm qđ hic tangit. Eſt eñ vulnus culpe et hoc alligatur p graciam. Et plaga miſerie. et hec ſanat p gloriam. Dico qđ vulnus culpe alligat p graciā qđ bene ſignatur in illo ſamaritano q vulnerato appiauit. 7 eius vulnera in fuſo vino et oleo ſanauit Luce. x. Samaritanus iſte xp̄us eſt. Samaritanus eñ interpretat cuſtos. et de dño dicit. ps. cxlvi. Niſi dñs cuſtodierit ciuitatem fruſtra vigilat qui cuſtodit eā. Iſte vulneratus ſignat humanū genus. cui ſamaritanus appiauit. qñ dñs humanā naturam p redemptione humani generis ſumere voluit. vulnera aut̄ eius alligauit quādo fluxū peccatorū impoſitōne mādatorū et ꝓſiliorū reſtrinxit. vinū etiā et oleū infudit. oleū ſanat. vinū letificat. in quo ſignatur qđ dñs duo bona nobis fecit. ipſe eñ nos ſanauit p graciā. et ſanatos lenificauit p bone ꝓſcie serenitatē. ij. Cor. i. Gloria noſtra hec ē teſtimoniū ꝓſcientie nr̄e. Dominus etiā ſanat percuſſurā plage ꝓpter ſui āmouēdo miſeriā p̄ſentis vite p gloriā. Jere. xvij. Sana me dñe. et ſanabor. ſaluū me fac. et ſaluꝰ ero. qñ laus mea tu es. ſicut dicū eſt dñs ſanat a culpa p graciā. ſaluat a miſeria p gloriā. ſāa ſanata et ſaluata in celeſti curia reſultat i laudē diuinā. ps. Qui habitāt in domo tua dñe in ſeculū ſeculi laudabūt te. Sic ergo primo deſcribit paſſio beate agathe a graui afflictione. cū dicit ipſe vulnerat. Secundo deſcribitur a ſuaui curatione cum dicitur et medet. Sciendū ergo qđ dñs contra pdicta quatuor vulnera medetur quadrupliciter. Primo eñ medet p circūſpectionē laqueorū. Secūdo p deteſtationē peccatorū. Tercio p equationē tormentorū. Quarto p acceptionē celeſtium gaudiorū. Primo medet p circūſpectionē laqueorū et hoc ꝓtra vulnus diabolice tentatōis. Tob. vj. Exenterā piſcē hūc et cor eius et fel et iecor repone tibi. ſc̄ enim hec neceſſaria ad medicamēta vri luter. In corde eſt ſedes diſcretiōis. in fele eſt ſedes ire vel indignacionis. in iecore eſt ſedes amicicie vel dilectionis. Primo ergo in corde eſt ſedes diſcretionis. 7 hoc ad circūſpectōꝫ laqueorū. Prouer. i. Fruſtra iacitur retibe añ oculos pennatorū. volatilia pennata bñt oculos quibus laqueos preuidēt. bñt pēnas quibus laqueos preuiſos euolādo deuitāt. ſed diabolꝰ de ſtultis et in circūſpectis hominib ad modū puerorū ludit. vt ira dicā ad capiendū. Pueri eñ ludendo vni de ſocijs ſuis foliū. pueri eñ ludendo vni de ſocijs ſuis capuciū añ oculos ponit qui ab alijs punitur. et quia nō videt neſcit qui ſint q illū punierūt. ſic diabolus deceptis hominib illudit. et a quo puniunt ignorāt. qz excecati in tenebris errāt. ps. Neſcierunt neq intellexerūt in tenebris ambulāt. in felle ſicut dixi eſt ſedes indignatiōis. que facit ad deteſtatōez peccatorū. ſicut eñ bō nobilis cordis. viſo aliquo abhominabili

de facili puocat ad nauseā/sic hō q2 fact9 est ad imaginē et similitudinem dei visis peccatorū suorū ab hominationib9 debet indignari/et sic moueri ad vomitū spiritualē scz pfessionē/istā indignatōnē sibi necessariā ad peccatorū euasionē reputabat Isa.lxiij. Cum dicebat Indignatio mea auxiliata est mihi/In iecore enaz vt dixi est sedes amicie/que valet ad exercitū bonorū opm/pter impositionez mandatorū/Psalmista. Leuaui manꝰ meas ad mandata tua q̄ dilexi.et exercebor in iustificationibus tuis. Vanibus operamur/exercicio/pmpti et būiles efficimur. I quo notat̄ q̄ nō solū debemus occupari circa mādata diuina/sed debemus etiam esse/pmpti ⁊ būiles ad opa bona/sic ergo vt dictū est reposicio horū triū cordis scz fellis et iecoris ē necessaria ad medicamēta vtiliter/ista tria in se sp̄ deberet homo cōsiderare/si vellet sue pfius diligentē curā habere Luce.iiij. Medice cura teipsum/Istud vbū est medicis mirabilit odiosū/ q2 vident illud cōtra se specialiter esse dictū/Medici enī volūt alios de ista infirmitate in curā accipe/de qua non pñt seipsos curare/cū ñ diligēcior cura cuilibet dēat eē ad seipsū q̄z ad primū/Istō vide mꝰ quottidie fieri in ecclesia dei/vbies enī satagūt/alios in curā accipe qui nesciunt seipsos curare/et sordidis mānibus volūt aliorū sordes tergere.cū dicat Jeronimꝰ Sordes tergere nō valēt manus q̄z lutū tenent/Secundo medet dñs p̄ detestatōez peccatorū.et hoc p̄tra vulnus cōcupiscētie carnalis Isa.lxi. Spiritus dñi super me.eo q̄ vnxerit me ad annūciandū mānsuetis misit me vt mederer p̄tritis corde// Duplex est medela corporalis.scz et spiritualis/et sicut ego video in medicina corporali q̄ qñ aliqua potio medicinalis a medico alicui infirmo p̄parat̄ ñ integris speciebus/sed de contritis p̄ficitur q̄ species cōgruo liquore dissoluūtur/et sic potio illa medicinalis egroto ī potū p̄parat̄

/Certe sic dz esse in medicina spirituali sicē est in corpali/debemus em̄ colligere spēs amaras peccatorū nostrorꝰ q̄ in ortis nr̄is crescunt/et illas colligere in vnū cumulū siue fasciculū per recordatōz/et ponere in mortario concaui cordis p̄ hūiliationē/et ibi frequenter conterere p̄ frequentē discussionē/⁊ pistillo timoris p̄ futuri iudicij p̄si deratione/et has species peccatorū sic p̄tritas debemus dissoluere p̄ lacrimarꝰ diffusionē/et sic istā potionē possim9 nobis sumere tanq̄z medicinalē. sic faciebat dauid qui dicebat. ps. Ci. Potum meū cū fletu miscebā/ad hoc nos prouocat ieremias Jeremie.vj.dicens/Luctū vnigeniti fac tibi planctū amarū/q̄si cōfectū de speciebus amaris peccatorꝰ/Tercio medetur dominus p̄ euasionē tormētorū.⁊ hoc p̄tra vulnꝰ grauis afflictōis Eccl.xxxviij. Da locū medico.etem̄ illū dñs curauit/⁊ nō discedat a te.q2 opa eius sī necessaria. medicus est xp̄us Ipse em̄ de celo ad trā nobis medicinā attulit/q̄z nūq̄z galienus inuenire potuit/Ipse em̄ sil'in corpe et in aīa curauit Mat.ix. Dixit paralitico/Cōfide fili remittunt̄ tibi pēta tua/murmurātibus aūt q̄busdā de scribis dixit/vt sciatis qm̄ filius hois hz p̄tātē dimittendi peccata/ait palitico/Surge tolle lectū tuum et vade in domū tuā/et sequit̄.⁊ abijt in domū suā. De isto medico dicit. Da locū medico Isti medico date locū contēnunt/qui sua vulnera nō oñdunt/Sunt quidā homines qui indiscreta verecundia laborant/et vulnera sua que in pudendis et secretis locis hñt oñdere verentur/⁊ idcirco moriunt̄ q2 circa illos nulla medicina adhibet̄. Hoecius Si opaz medicātis expectas/necesse est vt vulnus detegas. vñ Prou.xxviij. Qui absōdit scelera sua nō dirigetur Qui aūt cōfessus fuerit et reliquerit ea misericordiā consequetur sic ergo. Da locū medico.sequit̄/et nō discedat a te.medici solent ab infirmis discedere/qm̄ infirmi nolūt eorū mandatis

obedire/ partū em̄ valeret medici diligen/
tia si infirmi deesset obedientia. Sunt autē
q̄tuor q̄ solet medicus circa infirmū face
re. Primo em̄ infirmitatē p pulsū vel vri
nā cognoscit/ et ipsā infirmo oñdit. Secō
dario dietā p q̄litate infirmitatis imponit.
Tertio spem obtinende salutis ad ipsius
psolationē p̄mittit. Quarto cū aliq̄ntulū
qualuerit vt sibi a recidiuo caueat iniun
git. Hec q̄tuor circa nos facit nr̄ spūalis
medicus dñs ihesus xp̄s. Ipse em̄ infirmi
tates nostras cognoscit/ nec indiget pulsu
vel vrina/ omnia em̄ sibi sūt nuda et apta
Hebre. iiij. Omnia nuda et apta sūt ocu
lis eius ad quē nobis sermo. Ipse etiā in/
firmitates nr̄as q̄s cognoscit nobis vt cō
sideremus iniūgit/ Jere. ij. Vide vias tu
as in cōualle/ scito quid feceris. multi sūt
q̄ sp̄ p̄sistūt in monte elationis/ et iō vias
suas p̄sperare p̄tenunt in valle hūiliati
onis. Secundo nr̄ spūalis medicus pec/
catoribus artā dietā imponit. Marci. ix.
Hoc genus nō ejcit nisi p oōem et ieiu/
niū/ Jeiuniū enim multū valet ad pec/
catorū ejectionē et spūalis sanitatis ade/
ptionē Eccī. xxxi. Caligilia et colera et tor
tura viro infruniro/ sonus sanitatis in ho
mine parco. Tercio medic? nr̄ egroto spi
ritualē spem euasionis p̄mittit. Jere. iij.
Fornicata es cū amatoribus multis/ tñ
reuertere ad me dicit dñs. et ego suscipiā
te/ peccator em̄ post offensā nō auderet ac/
cedere ad tā excelsā maiestatē nisi ipso te/
ste cognosceret suā benignissimā bonitatē/
Quarto medicus nr̄ egroto spūali iniū/
git vt a recidiuo caueat/ Jo. v. Vlader am
plius noli peccare ne deterius tibi aliq̄d
p̄tingat/ q̄n em̄ infirmus recidiuū patit
tūc p̄iculosius infirmat/ p̄ter q̄ dicit de
medico spūali nō discedat/ et seq̄tur causa/
opa em̄ ei? sūt necessaria/ et em̄ infirmita
te expellētia/ et sanitatē tā gr̄e q̄ glie addu
cēta/ Osee. vi. Venite et reuertamur ad
dñm q̄ ipse cepit et sanabit nos/ Cepit
nos sanare in p̄ti p gr̄am/ sed sanitatez
in futuro p̄sūmabit p gloriā/ Quarto do
min? medet̄ p adeptionē celestiū gaudio
rū. p̄ra vulnus miserie p̄tis. Eccī. vj.
Amicus fidelis medicamētū vite et im/
mortalitatis. xp̄us fuit amicus fidel' non
solū in tp̄e p̄speritatis. ꝫ etiā i tp̄e adver/
sitatis vsq̄ ad tollerantiā mortis/ quaz p
nobis sustinuit/ mortē autē crucis. Iste
amicus fidelis fuit medicamētū vite q̄n
tū ad gloriā aie/ medicamētū imortalita
tis q̄ntū ad gloriā corpis/ ipse em̄ fuit id
lignū vite. de q̄ Ezech. xlvij. Erūt fructꝰ
eius in cibū et folia in medicinā. Ipe em̄
tanq̄ p medicinā purgatiuā oēs infirmi
tates nr̄as euacuauit/ Apoc. vij. Nō esuri
ēt neq̄ sitiēt āplius. neq̄ cadet sup illos
sol neq̄ vllus estus. Ipse etiaz corpa nr̄a
gloria immortalitatis dotabit. j. Cho. xv
Seminat̄ in corruptione. surget in incor
ruptione. seminat̄ in ignobilitate. surget
in gloria. sic ergo folia hui? ligni sunt in
medicinā q̄ntū ad salutē corpis/ fructꝰ āt
eius sūt in cibū quātū ad refectionē aie
racōnal' infruitione sūme bonitatis. Jam
tj. Fructus eius dulcis gutturi meo. hoc
tum eius gloria apparuerit. cū nos letitia
cū vultu suo adimpleuerit. cū dilectiones
in dextra sua vsq̄ in finē et sine fine exist̄
tes nobis p̄stiterit. Quas nobis p̄sta
re dignetur.

In capite ieiunij Sermo: primus.

Conuertimini ad me in toto corde vēo. Joel
.ij. Dum peccatores incōmuta
bile bonū relinquūt/ et ad rem p̄mutabilē
se cōuertūt/ Ideo hortat̄ eos dñs vt rem
commutabilē relinquāt/ et ad bonū incō
mutabile se cōuertāt. Et notanf duo in ho
bo p̄posito. Primo em̄ hortat̄ dñs ad con
uersionē/ cū dicit cōuertimini ad me. Se
cūdo oñdit cōuersionis modū siue formā.

In capite ieiunij. Sermo. I.

cū dicit in toto corde vro. ¶Sciendū ē qp. q̄tuor sūt q̄ dñt mouere peccatorē ad cō/uersionē. ¶Primū ē formido pene. ¶Scōm est certa expectatō mie. ¶Tertiū purificatō pscientie. ¶Quartum adeptio vite eterne. ¶Primo ergo dz mouere peccatorē ad cō uersiōz formido pene. Eccl. v. ¶Ne tardes conuerti ad dñm/et ne differas de die in diē. subito em̄ veniet ira illius/et in tēpe vīdicte dispdet te. famelic⁹ nō tardet cur rere ad panē/nec sitibūd⁹ venire ad aq̄s/ nec egrotus ad medicinā. si ergo esuris re cupationē salutis ne tardes cōuerti ad il lū q̄ de seipso dicit/Ego sū panis viuus q̄ de celo descēdi. si sitis fluenta vite celestis. nō tardes currere ad illū qui de seipso di cit/qui sitit veniat ad me et bibat. aq̄ enīz quā ego dabo vobis fiat fons aq̄ saliētis in vitā ete nā. si spiritualiter te egrotum sentis. et vere debes sētire. Isa. i. ¶Omne caput lāguidū/et omne cor merēs/a plan ta pedis vsq̄z ad verticē nō est in eo sānitas. ad medicū aīe debes recurrere/q̄ fm bñ aug. nō magnus venit medicus/q̄ magn⁹ vbiq̄z iacebat egrot⁹. hoīes corpalit egro tātes mittūt festināter et syzopos pfici fa ciūt/p q̄s q̄nz pualescūt/sic peccatores ad salutarē pñiam dñt recurrere/p hāc enim solent spūalit pualescere. ¶Ne ergo tardes conuerti ad dñm/et ne differas de die i diē/ peccatores q̄nq̄z exceptōes dilatorias cō tra salutē suā ponūt/q̄n ergo vitā lōgā p mittūt/sicut faciebat diues ille q̄ dicebat/ aīa mea multa bona habes in annos plu rimos/epulare q̄escе comede et bibe. Lu. xij. ¶Ista exceptō dilatoria tāq̄z frīuola a sūmo iudice ē repulsa. cū dixit. Stulte hac nocte repetet diabolus aīaz tuā a te/et seq tur. Subito em̄ veniet ira illius. Sic con tra illos de quib⁹ Job. xxj. Ducunt in bo nis dies suos/et in pūcto ad inferna descē dūt. sicut pūctū minimū in q̄nitatib⁹ sic momētū in tpibus/vñ in pūcto momē to tpis veniet ira eius/et in tēpe vindicte dispdet te/dispdet in diuersas ptes pdet affligendo. s. in aīa verme qui nō moriet/ et crucīādo corpe igne qui nō extinguetur. ¶Scdo dz mouere peccatorē ad puersiōez certa expectatio mie. Ero. xxxiij. ¶Dñator dñe deus clemēs et misericors/pacies/et multe miserationis ac verax/qui custodis miaz in milia. In dicta auctoritate ter po nit nomē mie. ¶Tripliciter em̄ circa pecca tores viscera mie sue solet oñdere. ¶Prio in expectatione peccātiū. Ro. ij. ¶An diui/ tias bonitatis ei⁹ et patiētie/et lōganimita tis pcēnis/aut ignoras q̄m benignitas dei ad pñiam te adducit/fatuus est peccator. qui diuitias longanimitatis. i. lōge expe ctationis deo pcēnit/atq̄ cū peccator sit indignus pane quo vescit. dñs ex abun/ dātia mie sue et pietatis sup iustos et in/ iustos pluit/et solē suū sup bonos et ma los oriri facit/vñ eodē cibo pauit dñs iu/ dā. pditorē et petrū in dei dilectione feruē tem/vt et ille accepto bñficio ab impieta/ te resiliret/et iste magis in dei dilectōe fla graret/¶Q̄nz etiā dñs honores et diuitias magnas tribuit tā iniustis q̄z iustis/sic bon⁹ pastor melius pcurat ouē morbidā vt sanet/q̄z sanā vt in sanitate pduret. ¶Se cūdo oñdit dñs miam suā in receptione penitentiū. ij. Petri. iij. ¶Dacienter agit pter vos nolens aliquos pire. sed omnes ad pñiam reuerti. ¶Quanto magis dñs pec catorē ad pñiam expectat/tāto dur⁹ pūi/ et si peccator ad ipsū nō se cōuertat/sic hō valid⁹ magis pcurit cū gladiū pcta illū qui pcurit elōgat. ¶Tercio oñdit dñs mi/ sericordiā suā in glorificatione decedētiū Titū. iij. ¶Nō ex opibus iustīe que feci/ mus nos sed fm miaz suā saluos nos fe/ cit. ¶Magna est dulcedo pietatis diuine/ que peccatores ex magnitudine sue mie/ de vasis contumelie in vasa trāsfert glie/ ¶Tertio movere dz peccatorē ad cōuersio/ nē purificatio consciētie ps. Audiā q̄d lo quat in me dñs deus/q̄m loquet pacē in plebē suā et sup sanctos suos/et in eos q̄ conuertunt ad cor/diuina locutio nobis

facta nihil aliud est q̄ illustratio interna
Tunc ergo in nobis dñs loquit cum ab
ipo interius illustramur. vñ Gre. in mo
ralibus; locucio dei facta ad nos videt
post q̄ auditur; cū em semetipm sine mo
ra sermonis insinuat. repentina luce nr̄e
tenebras ignorātie illustrat. Dicit ergo au
diri/ visus et auditus duo sunt sensus di
scipline. Tūc ergo dñm loquētē audiri
mus cū aliquid de disciplina siue illustra
tionis p̄cipimus. Sequit. qm loquet pacē
in plebē suā ꝛc. Sm antiquos doctores tri
plex ē pax. s. tpis. pectoris. eternitatis. r
hoc sm tria genera hoīm. sc̄z populares/
et q̄ntum ad istos data fuit pax tpis. tpe
natiuitatis dñi/ tanta em tūc erat pax/ q̄
exijt edictū a cesare augusto vt describere
tur vniuersus orbis/ vñ in tpe natiuita
tis christi cātatū est ab angelis in tra/ pax
hoībus bone volūtatis. Scōo est pax pe
ctoris ad p̄latos et p̄dicatores. q̄b Ephe
.vj. dicit. Calciati pedes in preparationem
euāgelij pacis. vñ et Joh̄ā .xiij. dictū est
discipulis. Pacē relinquo vobis pacem
meā do vobis. Dñs em aplis pacē pecto
ris tāq̄ iocale et exēmū nobilissimū relin
quit. Tertio est pax eternitatis q̄ntuz ad
p̄sentē effectū. Phi .iij. pax dei q̄ exuperat
omnē sensū/ custodiat corda vestra et in
telligētias vestras/ pax eternitatis p̄sentis
rū corda custodit/ ne vllo dolore crucient
custodit intelligentias eoz ne vllo errore
fuscētur. Quarto dz mouere peccatorem
ad querelā adeptio vite eterne. Ezech
.xiij. Conuertimini a vijs vr̄is pessimis/ q̄r
moriemini dom⁹ israel. cōuertimini/ vi
uite. via pessima mala ē in cogitatione/ pei
or in puersa operatione/ pessima in obstina
ta cōsuetudine. tūc ergo dñs peccatores
a vijs suis pessimis cōuertit/ q̄n ab obsti
nata p̄suetudine ad pñiam reducit. psal.
Dixit dñs ex basā cōuertā cōuertā in pfū
dū maris/ vbi dicit glosa q̄ dñs q̄nq̄z de
spatissimos pessimos cōuertit. Sequit quia
morieminī domus israel. Ratio hui⁹ q̄re
est querelatis volūtatis nr̄e. Eccl. xv. Ante
hoīem vita et mors/ bonū et malū/ q̄ pla
cuerit ei dabitur illi. r sequitur. apposuit illi
ignem r aquā. Insanus iudicaret hō cui
ex vna pte apponeret ignis cōburēs/ et ex
altera pte aqua refrigerās. si aquā refrige
rātem fugeret et ad ignē cōburentē se con
uerteret. tales sūt peccatores q̄ fugiūt re/
frigeriū bone vite/ et se cōuertunt ad ardo/
rē inordinate cōcupiscētie. Sequitur. cōuerti/
mini et viuite. q̄i diceret. Nō potestis nō
viuere. si cōuertimini ad me fōtē vite. ps
Q̄m apud te ē fons vite. sic ergo dñs hor
tat pectores ad cōuersionē cū dicitur. Quer
timini ad me. sequit. in toto corde vestro.
vbi ondit cōuersionis modū siue formā
Sciēdum q̄ debemus querere ad dñm in
corde p̄fecto/ corde edocto. corde simplici/
et in corde hūili. Primo ergo debem⁹ con
uertere ad dñm in corde p̄fecto. iij. Re-
gū. Cum dixisset isaias ezechie regi vt do
mui sue disponeret q̄ erat moriturus. Con
uersus ad dñm dixit. Memēto q̄so dñe
quō ābulauerim coram te in veritate et cor/
de p̄fecto. Q̄n aliqui grauit infirmāt̄ur
solēt eis amici sui cōsulere vt testamētū
condāt/ de rebus suis ordinēt. et sic domui
sui disponāt. Tūc illi clericos iuratos vo/
cāt. r in p̄sētia eoz de rebus suis ordināt. sic
isaias tanq̄ amicus fidelis ezechie regi
egrotāti cōsului/ vt p̄dēdo testamentum
disponeret suę domui. tūc cōuersus ezec.
ad dñm dixit. Memēto q̄so ꝛc. Q̄n nos
habemus amicos familiares et bñfacto/
res/ solem⁹ eos in nostro memēto ponere
. r p ipsis specialit orare/ sic ezechias quia
sētiebat se fuisse bñficū et amicū rogauit
dñm/ vt ipsū reuoluerer in memēto suum
vñ dixit. Memēto q̄so dñe. sequit/ quō
ambulauerim cora te in veritate et corde
p̄fecto/ duo dicit veritatē. et cor p̄fectū/ ve
ritas dñi dirigit/ cor p̄fectū deo coniungit
Veritas em est illa linea regularis q̄ ad il
lū qui est via veritas et vita ducit. Galla
vi. Quicunq̄ hāc regulā secutus fuerit

pat sup illū ⁊ miserícordia. pax. i. tranq̄l/
litas m ētis / miseriordia . idest remissio
de peccatis, homines ergo veraces actus
suos dirigūt ꝟm lineas rectas, homines
vero mendaces secundū lineas reflexas,/
linea reflexa facit angulu; et sordes in an
gulo suit, vnde homines mendaces sor/
dibus mendaciorū suoꝝ se in anima occi
dunt Sapientie. i. Os aūt q̄ mentitur
occidit anima, sicut veritas ad deū diri/
git, sic pfectō deo coniungit. vñ dicit cor.
pfectū deū. vi. Noe vir iustus atq; perfe
ctus cū deo ambulauit, viris eñ pfectis
dicitur. i. ij paralip. xvj. Jungatur cor me
um vobis. Secundo debemus conuerti
ad dñm in corde edocto ij esdr. ij. Si in
trauerit sapientia cor tuum ⁊ scientia ani
me tue placuerit consilium custodiet te.
Distinguamus inter sapientiam ⁊ scien
tiam, vt sapientia sit in interioribus cogi
tatōnibus et affectionibus restringēdis,
scientia vero in exterioribus actionibus
regēdis, sicut enim bonus citulugus vul
nera sauciati ligat et restringit ne vulne/
ratus moriatur corporaliter, sic dominus
per sapientiā peruersas cogitationes vel
affectiones ligat et restringit ne inordina
te defluant, et sic moriatur peccator spiri/
tualiter Eccī. vj. Vincula illius alligatu
ra salutaris, sequit. et scientia anime tue
placuerit, scientia sicut diximus ē inexteri
oribus actionibus dirigendis, sicut enim
oculus dirigit in via pedum. sic scientia
dirigit in via morum, et sicut homo cecꝰ
frequenter impingit et de facili cadit, sic
homo ignarus tanq̄ miser et captiuus.
frequenter etiam de peccatis in peccatum
ruit. sequitur consilium custodiet te, con/
silium domini est sicut pedagogus qui
puerum ad scolas ducit et reducit, et ipsū
ab omni aduersitate custodit, propter qđ
dicit consilium custodiet te. et dominus
tm diligit istum pedagogum, qui in ipso
accipit hospicium suum ij esdr. viij. Ego
sapientia in consiliis habito, et eruditis
interlum cogitationibus. Tercio debem⁹
conuerti ad dominum in corde simplici.
Sapientie. i. Sentite de domino in boni
tate et in simplicitate cordis querite illū.
sensus non decipitur circa proprium ob/
iectum, sicut visus non decipitur circa al
bum et nigrum, nec tactus circa calidum
et frigidum, sed cum duo nobis inflicta
sunt, ꝓpter peccatum primi hominis, con
cupiscentia rerum noxiarū, et ignorantia
agendaꝝ, affectus decipit circa dulcedinē
diuine bonitatis, ꝓpter inordinatū amorē.
Intellectus circa lucē sūme veritis, per
errorē. ⁊ ista duo inducūt palati īteriozis
infectōez ne sentire possit sūme bonitatis
dulcorē, sed sic fit equo bñti palatū infe/
ctū vt possit recuperare comedēdi appetitū.
q̄dā cōmixcio salis et aceti q̄ cōmixtione
eius palatū ꝓficaf, et sic eius appetitus
repaf. Sic nos debemus nūm palatū in/
terius cōficare ex cōmixtiōe salis diuine
sapiētie, q̄ de altitudine sumi pris ad ista
despicibilia descendit, et ex aceto mēorie
acerbitatis sue passionis in q̄ aceto pota/
tus fuit. pa. In siti mea potauerūt me ace
to. et ꝛm istā viā inde aliq̄ mō repādo pa
latū, sentire possum⁹ aliq̄ dulcedinē sū/
me bonitatis, seq̄tur. et in simplicitate cor
dis q̄rite illū. Deꝰ ipūal amatoz ē simpli
citatis, et detestatoz duplicitatis Eccī. ij.
Ve duplici corde, ꝓtra illos q̄ exteri⁹ bñt
apparētē sc̄itatē, ⁊ īterius bñt latētē iniq̄
tatē. Ex qbꝫ duobꝫ. s. apparētia et defectu
boīes palogizāt. Ꝛ dñs tāq̄ bōus logi
cꝰ imo tāq̄ ille q̄ ē ars artiū ꝓ distinctōz
multiplicis soluet istū palogismū. Mat.
xxiij. Deiet dñs ꝛui illi⁹ ī die q̄ nō spat ⁊
hora q̄ ignorat, ⁊ diuidz eū ptē q̄ ei⁹ po/
net cū ypocritis / diuidet illū vt in corpe
puniaf igne cōburēte, et in aīo verme cor
rodēte. Quarto dēm⁹ querti ad dñm in
corde bñili. Mat. xi. Discite a me q̄ mi/
tis sū et bñilis corde. Sūmus magist⁹ q̄
cathedrā hz in cel lectōz bñlitatis docere
venit in terris, q̄ lectio tāte ē humilitatis

q̄ ad gloriā ducit/et in gloriā introducit
Prou. xvi. Superbum sequitur humi/
litas/et humilem spiritu suscipiet gloria
Ad quam nos perducat ꝛc.

In capite Jeiunij Sermo .II.

QVautē cuz ie
iunas/vnge caput tuū oleo.
et faciem tuā lauа Mat. vj.
Omnia in nobis honeste et ꝑm ordinem
fieri dñt/iō dñs in ẏbo ꝓpositō nos docz
tripliciter ordiari Primo ad dñz inferi?/
p carnis mortificatōz cū dr. tu aūt cū ieiu
nas Secōo ad nām exterius p primi com
passionem cū dicit vnge caput tuū oleo.
Tertio ad nām interius p mentis purifi
cationē. cū dicit faciē tuā laua Ñtū ad
pmū dicit Tu aūt cū ieiunas Sciēdum
est q̄ debemus tripliciter ieiunare/Prio
cū mētis leticia vel iocūditate Matb. vj
Cū ieiunatis nolite fieri sicut hypocrite
tristes Exterminat em facies suas. vt vi/
deāt hominib⁹ ieiunāres/Dns nō vult
a nobis remouere in ieiunio peccatorum
tristiciā/sed tristiciā simulatā/vñ nō dicit
Nolite fieri tristes/sed nolite fieri sic̄ ypo
crite tristes. ꝛ subdit caulā exterminat em
facies suas Sciendū ergo q̄ facie cogno
scimus et facie cognoscimur/ꝑm hoc in fa
cie duplex est terminus Terminus a quo
ꝛ terminus ad quē/a termino a quo exter
minat ypocrite facies suas/q̄z sicut habēt
sanctitatem simulatam/ita habent cogni/
tionē fantasticā/velū em simulatōnis opit
oculos cordis ne pueniat ad agnitionem
veritatis/vñ in Ecclī. xx. Nocerit tibi in
velamē oculoz tuoz Quātū ad terminū
ad quē exterminant facies/nō em veraciť
cognoscunť/sūt em exterius viridi. interi⁹
fetidi/sicut lignū putridū q̄ lucet de no/
cte nihil nisi putredinē hz de die/ꝛ sic̄ no
ctiluca de nocte videť hr̄e cādoris decorē/
de die aūt nihil inueniť hr̄e nisi immūdi/
ciā et fetorē. vñ vere dicit q̄ non est aurū
quicq̄d lucet/ẏ targiria aūt. auricalcea ꝛ
felle tincta videtur esse aurea/nō tū sunt
aurea/sic ypocrite etsi habeāt sanctitatis si
mulatōnē nō tū hnt sanctitatis veritatem
Sed notabile est q̄ dicit vt videātur ho/
minibus nō deo/hō em videt que patent
deus aūt intuet cor/vñ eoz fallacijs non
decipit deus/nō em est fatuus aurifaber
vt accipiat auricalcū p auro/stannū p ar
gēto Greg. Lucerna in tenebris fulgere
cernit. ꝫ in solis radio posita tenebrat.
Secūdo debemus ieiunare cū concordia
primi siue charitate Isa. lviij. Cōquerū/
tur mali/quare ieiunauimus ꝛ non aspe
xisti? hūiliauimus aīas nr̄as ꝛ nescisti/ꝛ
ait/delete ad lites et cōtentiones ieiunatis
et percutitis pugno impie/dns in mīstris
suis requirit cōcordiā nō cōtentionē in pa/
ce em factus est locus eius/et iō litigator
et rixator etsi nō sit ejciēdus de loco or̄ā/
nis vel de loco refectionis/ejciendus tm
est de loco communis locutionis/vt creat
ad iurgiū litis et contentionis. vñ Prou.
xxij. Ejce derisorē et exibit cū eo iurgium
Sicut em excōmunicati ejciunť de ecclesia
et sicut leprosi de villa/et sicut ouis mor/
bida ejciť de grege ne totū gregē inficiat/
sic litigatores p impositionē silentij ejci
endi sūt de collocutione fraterna/sequit.
et percutitis impie Sciēdū est q̄ eadē ma
nus facit palmā et pugnum/Sed est pal
ma cū extēditur/et ē pugnus cū claditur/
qd̄ ē in palma manifeste videť/qd̄ est in
pugno absconditur/sic et eadē puersitate cor
dis pueniūt lites et cōtentiones in apto/
et detēctiones in occulto/Sed sicut crude
lior est actus qui datur de pugno q̄z q̄ da
tur de palma/sic magis ledit hō p occul/
tas detentiones q̄z per apertas lites et cō
tentiones/contra enim lites et contentio/
nes potest homo se defendere per humi/
litatem. mansuetudinem. et patientiam
Sed cōtra detractōm nulla hz defensio
nē/vñ cū dic̄ pugno. subiūgit. impie/ma

gna impietas fuit in ioab q̄ erat miles bo
nus/ꝫ prodicionosus q̄ mētū amasie tanq̄z
eū osculans tenuit/et gladio quē ille nō
obseruabat ipsū interfecit/sic mlti loquū
tur pacē cū proximo suo.mala aūt in cor
dibꝫ eorū gerūt Tercio debemus ieiuna
re cū reuerēcia dei t hūilitate Hester.xiiij
Postq̄ deposuit hester vestes regias fle
tibus et luctui indumēta apta suscepit/et
pro vnguentis varijs cinere t sterc̄ore im
pleuit caput/hūliauit corp? suū ieunijs;
Hester dolens est ad penitēs q̄ nō debet
ornari in istis diebus/in quibꝫ saluator
noster denūciatus et nudus in cruce su
spensus fuit/Nō em̄ ē cōgruū vt denuda
to capite mēbra ornētur/ornamenta em̄
specialiter solēt poni sup caput/sicut dya
demate ornātur capita regū/mitris capi
ta pontificū/tritaturis auro et argēto t la
pidibus preciosis intextis capita mulie
rum/vñ bona cōsuetudo inolenit· vt ho
mines et mulieres deponāt in istis diebꝫ
vestimēta p̄ciosa t assumāt sibi vestimen
ta abiecta/ iō hic dicit̄ q̄ deposuit hester
vestes regias/Seqūtur·flentibus et luctui in
dumenta apta accepit/ista indumenta
sūt duplicia/dolor scilicet intus in corde/
et afflictio exterius in corpore/Dolor in
corde est q̄ tunica dñi incōsutilis desup
cōtexta p totū/Quidā dolēt q̄ nō p̄nt sic
alij sermones lucidos et ornatos cōpone
re q̄stionū subtilitates consuere siue cōte
xere/ista tunica ē cōsutilis.nō tunica dñi
incōsutilis/Sed dolor de peccatis tunica
est incōsutilis/q̄ nō habent pbūanū arti
ficiū/Sed est speciale dei donū/ista tuni
ca dz ee desup cōtexta p totū/i cōtextione
fiūt multi tractus et discursus tū ad vnā
plectōnē pānī ordinātur/sic penitēs p sin
gula peccata dz dolēdo discurrere/discur
rēdo flere/flēdo conscientiā lauare ps·vi·
Lauabo p singulos noctes lectū meū la
chrimis meis stratū meū rigabo Dz hec
omnia ad hoc specialiter dñt ordinari vt
peccatū destruatur/destructo peccato cōsci
entia mūdetur/et in mūda conscientia de
us honorifice recipiatur/Accōm indumē
tū est afflictio exterius in corpe/ist ud ve
stimentū ē sicut cappa ad pluuiā q̄ de pā
no firmiter cōtexto efficit/ita q̄ si pluuia
ipm p̄fūdit ipsū tm nō penetrat nec pcan
sit/ita et nos si afflictione pñie p̄fūdamur
exterius/non tm debemus dolere ꝫ magis
letari interius/sup.peccator doleat et de
dolore gaudeat Secūdo debemus ordia
ri ad nūm exterius p proximi cōpassionē
vñ subditur.vnge caput tuū oleo Scīē/
dū ergo q̄ debemus vngi tripliciter/Pri
mo per aī dulcem compassionē.ij.Cor
.i.Unxit nos deus/et signauit et dedit pi
gnus spūs in cordibus nr̄is/vnxit nos
deus p interni animi dulcedinē et inter i
oꝛ sanitatē/ipse em̄ est iste vngētarius? de
quo dr̄ in ecclesiastico.xxxviij·Sicut ungenta
rius pigmenta faciet suauitatis·et vngē
ta conficiet sanitatis·Istud dz esse vngen
tū in capite.i·in mēte p q̄ dz vsq̄z ad viri
les subuentiones proximorū descendere
Seqūtur/et signauit p verā fidē/fides enim
est istud thau· de quo Ezech·ix·dicitur·
Signa thau/sup frontes virorum gemē/
tium et dolentū/Ubi dicit glosa thau·est
littera in antiquis hebreis libris/habēs
similitudinē crucis.hoc signo dñt christi
ani signari.vt abuncto dicantur uncti/et
a xp̄o xp̄iani/Nomē enim xp̄us tante est
nobilitatis/q̄ quicquid ad ipsū conuerti
tur nomē suū amittit/vñ si conuertatur
in deus siue grecus siue scita siue barbar?/
nūq̄z de cetero vocabitur nisi christianus/
sicut videmus q̄ secana est tāte nobilita/
tis q̄ omnia flumina q̄ in ipsā fluūt stati
nomina sua pdūt/Seqūtur .et dedit pign?
spūs in cordibꝫ vestris.i spm̄ q̄ est pign?
supne hereditatis/vñ solēt aliq̄ accipere
memoriale q̄ libros aīcis accomodant ad
hoc vt hēant solā recordatōz/ꝫ fenerato/
res quādo pecuniam suam dant ad vsu
ram non sufficit eis memoriale/Sed vo
lunt tale pignus hr̄e/q̄ cū capitali sūma

super existentem vsuram possit valere. sic non sufficit domino nobis dare meoziale/ & spm̃ in pignus hereditatis eterne pro opibus pietatis nobis dat/veneratur em̃ dño qui miserer̃ paupis. Ro. viij. Ipse spūs testimonium reddit spūi nr̃o/q̃ filij dei sumus. si aūt filij et heredes. Secūdo debemus vngi p primoz̃ eruditionem. Isa. lxj. Spūs dñi super me eo q̃ vnxerit me/ad annūciādū mansuetis misit me spūs dñi sup nos esse dicit̃/q̃ quicquid recte loq̃mur de auctoritate spūs veritatis accipimus/Actu. i. Accipietis vtutē superuenientis spūs sancti in vos/iste spūs regit nos p interne sapientie illustratōm. hec est vnctio de qua dicit̃. vnctio doc̃ de omnib̃. Sequit̃/ad annūciādū mansuetis misit me. mansuet⁹ dr̃ q̃ assuetus/tales debent esse christiani qui dñt currere ad nutū manus predicatoris/ad audiendū vbum dei. Sed pauci sunt sic manui assueti/q̃ em̃ vidēt q̃ p̃dicator ascēdit ad ꝓponēdū vbum dñicum de eccia fugiūt/similes cathō qui fugit q̃ nomiatur nomine suo. Vel ad lām mānsuetis debem⁹ ꝓponere vbum dei. Ecclesiastici. v. Esto mānsuetus ad audiendū vbū dei. vt intelligas. et cum sapientia ꝓferas resp̄sum verū. Sed multi sunt qui nō sunt mānsueti ad audiendum vbū/q̃ nō veniunt vt instruātur. Sed vt insidiētur/vñ si quid elegāter dictum fuerit nō multū curāt/si aliquid male dictū fuerit illud reportāt/grana dimittunt. paleas retinēt/similes pāno colatorio qui trāffundit/et a se abijcit/quicquid ē in liquore puritatis nihil retinet/nisi q̃ est immūdicie et fedidatis.

Tercio debemus vngi p indigētie corpalis. primi releuationē. Luce. vij. Dicitur de magdalena/stans retro secus pedes domini/lachrymis cepit rigare pedes eius. et capillis capitis sui tergebat/et osculabatur pedes eius/et vngēto vngebat. ista mulier prius vncta fuit interius in mēte q̃ vngentū exterius infunderet in opere/ Sed sciēdum est/q̃ dñici pedes dñi sūt paupes/q̃ sicut totum corpus pedibus supportat/ita frequenter diuites pauperes corpaliter reficientes. ab eis spūaliter sustentātur/de his pedibus Exeb. i. Pedes eorum pedes recti/et planta pedis eorum q̃i plāta pedis vituli/pauperes dñt eē pedes recti p dilectionem/Can. i. Recti diligunt te/vitulus est animal immolaticiū; vitulus ergo potest dici christus. in ara crucis pro nobis immolatus/Et planta vestigium pedis in puluere imprimitur. Tunc ergo planta pedis pauperum q̃si planta pedis vituli esse dicitur/q̃ paupes vestigia christi imitantur/Job. xxiij. Vestigia eius secutus ē pes meus. Hos videmus q̃ muscę vngentuz̃ sequuntur/vnde cum caput scabiosi vngentro vngit̃ a muscis mirabiliter infestatur/sic quandoq̃ accidit q̃ homines q̃ vacant operibus pietatis a muscis supbie vel elatiōis Ecclesiastes. x. Muscę morientes p̄dunt suauitatem vngenti. et ideo debent arceri flagello humilitatis/Tercio debemus ordinari ad nostrum interius per sanctificationē. vnde sequitur. et faciem tuam lauā. Sciendum ergo q̃ primo debemus cogitiuā a noxijs cogitatōibꝫ lauare/Jere. iiij. Laua a malicia cor tuū ierusalē. vt salua fias/vsquequo morabuntur in te cogitationes noxie. Laua cor tuū lachrymis conpunctionis/sic faciebat iudith. que signat animam penitentem/que descendebat singulis noctibus in valle peculie. vt lauaretur ibi in fonte aque/Sed q̃ forte sordes peccatorum nostrorum tante sunt adbesiōis/q̃ nō possunt lauari aqua simplicis cōpunctionis/Ideo ecclesia hodie cineres addidit/vt ex aqua compunctōis et cineribus recordatōis nr̃e moralitatis fiat forte lixiuiū in ablutōem mēstruate peccatorū/Sequitur. vsquequo morabūtur in te cogitatōnes noxie/quasi diceret mora trahit ad se piculū. vñ Greg. Cogitationes impij vipee sunt generationis.

in ortu eñi suo interficiũt matrẽ suã/sciz. mẽtẽ iste ꝓtus malus. vñ in ortu suo sta tim debet suffocari vel in aquis ꝓpũctõis submergi/Secũdo debemus lauare volũ tatẽ ab inordinatis affectionibus. Cant. v. Laui pedes meos quõ inq̃nabo illos pedes sũt hoĩn volũtates q̃ dñt lauari in aquis fletus et lamẽtatõis/vñ quotidie debemus mãdatũ facere exẽplo christi q̃ pedes discipulorũ lauit et nobis lauan dos mãdauit/laua ergo pedes interne vo lũtatis in concha hũilitatis cordis caua/ ca cisello ꝓtritõis in aq̃ lacrymarũ mero ris et doloris manibus satisfactionis/vt possĩ dicere laui pedes meos/sequit/quõ inq̃nabo illos/q̃ est magne ingratitudis inquinare pedes post mũdiciã ablutõnis/ xiij. ꝑri. ij/Si refugiẽtes coinq̃natões bui? mũdi ĩ cognitõe? saluatoris dñi nr̃i iesu christi bis rursꝰ ĩplicati supãt/facta sũt illis ꝓiora posteriora ꝓrioribus/Cõ git em illis iuxta ꝓuerbiũ. Canis reuersꝰ et sus lota in volutabro luti/Tercio debe mus lauare moriuã a puersis opatõnibꝫ Exo. xix. Sanctifica populũ hodie ⁊ cras lauẽtq̃ vestimẽta sua ⁊ sint pati ĩ diẽ ter ciũ Sanctifica populũ tuũ hodie q̃ntũ ad carnis mortificatõ/sanctificẽ ⁊ cras q̃ntũ ad ꝓmi ꝓpassionẽ. lauentq̃ vestimenta sua ꝙ sanctã et mũdã opationẽ/et sint pa rati in diẽ terciũ. i. in diẽ dñice resurrectõ nis/qui tercia die resurrexit a mortuis ꝙ internã mũdiciã et sanctitatẽ/tũc em reci piemus sanctũ panẽ/et iõ hẽ debemus sãctã mẽtẽ/tũc recipiem? patũ panẽ et iõ debem? hẽ patũ aĩm Sap. xvi Paratũ de celo panẽ prestitisti eis sñ labẽ om/ ne delectamentũ in se habentẽ/et omnis saporis suauitatẽ Domin? vult nos trãs ferre de suauitate ad suauitatẽ/suauitas eterne iocũditatis hic habet a sanctis sub q̃dã pregustatione/Sed in vita beata bi bet. ꝑs. Cñm apud te est fõs vite/et in lu mine tuo videbimus lumẽ/Ad quẽ fon tẽ nos perducat ⁊c.

In cathedra sãcti petri Sermo .I.

IN cathedra seniorꝝ laudent eũ ꝑs. In verbo ꝓposito ꝓmẽda tur beatus petrus Primo ab excellentia dignitatis. cũ dicit in cathedra/Secũdo a mũdicia sanctitatis cũ dicit seniorum. Tercio ab exhibitione reuerentie et hono ris cũ dicit laudẽt eũ/Quantũ ad primũ sciendũ q̃ tripler ẽ cathedra/Prima em est cathedra sãctitatis/Secũdo veritatis/ Tercio ptãtis/Prima cathedra est iusto rũ Secũda est doctorũ/Tercia est ꝑlato rũ Primo ergo est cathedra sãctitatis et hec ẽ iustorũ Ezechi. xxviij. In cathedra dei sedi ĩ corde maris/ille in cathedra dei sedere dr̃/qui iuste et ꝑm volũtatẽ diui nã ad cathedrã ꝓmouet/ille em iniuste ca thedrã possidet cuius ꝓmotio a volũtate diuina dissidet/Hebre. v. Nec quisq̃ su mit sibi honorẽ/sed qui vocat a deo tã q̃ aarõ. hoc est ꝓra illos/qui ad dignitates ecclesiasticas aspirãt/et ꝑ litigia et mune ra et preces regũ et porẽtũ arma ꝓmotiõꝫ suã ꝓcurãt/qõ sacra scriptura nõ siluit cũ dicat Eccli. vij/Noli q̃rere ducatũ ab ho mine neq̃ a rege cathedrã honoris. magꝰ nũ honorẽ pr̃ifamilias faceret/qui aliquẽ in domo sua ꝓra eius volũtatẽ honora ret/Sic iniuriã christo illi homies faciũt/ q̃ in domo dei q̃ ẽ ecclesia alios honorant/ q̃ ipsos ad ecclesiasticas dignitates ꝓmo uẽt/Sed diceret aliq̃s libẽter dignos ꝓ mouerem? si ipsos cognoscerem? sed fre quẽter ꝑ ignorãtã decepti sum? ⁊ iõ quã uis ignorãter ꝓra dei volũtatẽ facim? do cet te apls. ij. Ad thess. iiij. Hec sit eius volũtas vbi dicit/hec ẽ volũtas dei sãctifi catio nr̃a/vt abstineatis vos a fornicatõe/vt sciat vnusq̃sq̃ vas suũ possidere in sctifi catõe ⁊ honore/illũ ergo cui? cognoueris sciaꝫ/de cui? sctitate ꝑsũ pscris/illũ dignũ sciaꝫ promotõis/ad culmẽ reuerẽtie ⁊ honoris/ ꝙ qz illi q̃ sr̃ ꝓtrarie ꝓditõis ꝓmouent/iõ a dño cũ suis subuertẽt/⁊ de facili ꝑt credi

ꝑs 106

esse fiendum/ꝙ iam legimus esse factum
Matb.xxi. Cathedras vendentium colũ
bas subuertit/Illi colũbas in ecclesia dei
vendunt/qui dona spiritussancti.et benefi
cia ecclesiastica venalia exponunt/Nec di
cet aliquis.ꝙ vix aut raro in ecclesia dei
inueniretur qui beneficia ecclesiastica ve
nalia exponere crederetur/Sed respõdeo
tibi.ꝙ homines rudes et obtusum visuꝫ
habentes non cognoscunt nisi grossa ꝛ tru
dia/sicut sũt asini et boues/Sed homies
vtentes acutis oculis/bene vident atbo/
mos in radio solis/volo ergo subtilem sy/
moniam monstrare.de qua paucos pla/
tos poteris excusare/vacat aliquod pin/
gue beneficium qđ illud sit bone et electe
persone ꝓferendũ/et cõscientia prelati sic
dictat.et ratio iudicat/et fere animꝰ omni
um predicat.et ratiõis vtilitas hoc postu
lat/et iam in voluntate prelati quasi fir/
matur.vt illud beneficium bone persone
et electe conferatur/Sed carnalis consã/
guinitas et aduerso accedit.et in secreto
auditorio cordis prelati ꝓponit/homies
extranei de acceptis bñficijs solẽt obesse/
/Consanguinei et nepotes in necessitati/
bus nesciunt deesse/tali confer hoc benefi
ciũ.qui velit prodesse et nolit obesse/Ho/
lectio velociori pede incedit quã sibi ꝓsan
guinitas carnalis conũgit/allegationib⁹
expellitur et condemnaꝫ sanctitas/et pre
ualet in causa sua consanguinitas/vñ qꝛ
ipsa plus promittit quadã subtili symo/
nia beneficium sibi acquirit.hec est cathe
dra pestilẽtie in qua multi sedent in ec/
clesia christi/aqua pestilẽtia cathedra sã/
cti petri immunis fuit .ps.i. Et in cathe/
dra pestilẽtie nõ sedit/Secõdo est cathedra
veritatis/et hec est doctorum.ij.Re.xxiij.
Dauid sedens in cathedra sapiẽtissimꝰ
princeps inter tres/Dauid interpretaꝫ
manu fortis/aspectu delideribilis/ꝑ quo
signãtur doctores ecclesiastici qui debent
esse fortes.in executione/aspectu desidera
biles in formatõne subiectorum.ꝙ exẽpla
bonoꝝ morũ/hec est cathedra veritatis sũ
pt̃ꝫ sedent doctores ecclesiastici.Matb.
xxiij/Sup cathedrã moisi sederunt scribe
et pharisei/omnia ergo quecũq; dixerint
vobis seruate et facite/ẽm vero opa eorũ
nolite facere/sicem mali doctores nos dñt
illustrare ad cognitiõem veritatis/vt nõ
possint incuruare ad opationẽ iniq̃tacis/
/sic eorũ verba sint nos erudiẽtia ad bonũ/
ꝙ eorũ opa nõ sint exemplaria ad maluꝫ
/sic em in sole video splendorẽ cuius aspe/
ctus delectat.ꝛ ardorẽ cuius effectus con
tristat/Ita eorũ verba bona sic nos audiẽ
do delectant/vt eorũ opa nos finaliter nõ
molestent ꝓsimilia faciendo.Iste dauid se
dens in cathedra debet esse sapiẽtissimus
princeps inter tres/Tres sunt principes
qui in presenti vita dñantur/i. Johan.ij
Omne ꝙ est in mũdo cõcupiscentia car/
nis ẽ.et ꝓcupiscẽtia oculorũ/ꝛ superbia vite
concupiscẽtia carnis dominatur ad volu
ptatem/concupiscentia oculorum ad ava
riciã.superbia ad oclos elatos/Sed alij
tres principes inueniuntur quorum do/
minationi tres predicti subiugãtur/Nã
concupiscentia carnis restringitur ꝙ ca/
stitatem.concupiscentia oculorum expel
litur per charitatem.superbia vite repri/
mitur per humilitatem.Sed super istos
tres principes sapiẽtissimus princeps vi
ciẽ/q̃ calcatis tribus primis principib⁹ ce
lestia ꝓemplaꝫ.Talis princeps fuit bea
tus petrꝰ.ij.Pe.i. Nõ em in doctas fabu
las secuti notã fecimꝰ vobis dñi nostri ie/
su xpi virtutẽ.ꝛ pscientiã/s speculatores fa
cti illiꝰ magnitudinis/Hercio ẽ cathedra
ptãtis et hec est platorꝝ. Job.xxix. Qñ.ꝙ/
cedebã ad portã ciuitatis et plateas/para
bãt cathedrã ñi/ciuitas est triũphãs eccle
sia.hec ẽ em irlm q̃ edificaꝫ vt ciuitas.hu
ius ciuitatis milites ecclesia ẽ porta/Ceñ
xxviij. Nõ ẽ hic aliud nisi domꝰ dei/ꝛ por
ta celi/ad portã hui⁹ ciuitatis bñ brũs pe
trus processit/quãdo sibi christus claues
regni celorum concessit/Matbei.xvi.

In cathedra ſancti petri. Ser. I

Tibi dabo claues regni celorū/et qcūq; ligaueris ſuper terram erit ligatū ⁊ in celis/et quodcūq; ſolueris ſup terraz erit ſolutum et in celis. Iſte claues due ſunt ſcientia diſcernendi et poteſtas ligādi atz ſoluendi. Prelatus enim debet habere ſcientiam diſcernendi inter verum et falſum. bonum et malū. mundū et immundum. ſanctum et ꝓphanū. Sed pluresꝫ prelati hāc clauem non habent/et ideo hoſtia eccleſie magis frangunt q̄ reſerant. Non eſt aliquis ita ſtultus qui vellet libenter eſſe diſpenſator alicuius patriſſamilias. ſi ipſe ceciſus eſſet etſi ſibi claues officinarū non traderet/et certe magis fatui ſunt qui nō habentes claues ſcientie ad prelatiões et diſpenſiones miniſteriorum eccleſie ſe ingerunt. Alia clauis eſt poteſtas ligandi atq; ſoluendi. Sacerdos enim virtute clauium abſoluit penitentem a pena eterna/et ad temperalem penam et ſatiſfactoriaz ligat vel obligat. Hanc clauem nō habent qui falcem ſuā in alienam meſſem mittēres q̄ abſoluere vel ligare penitētes alteri? iuriſdictionis vſurpant. Nam ſm diuerſitates ꝓuinciarum et ciuitatum et ꝓchiarum ſūt diſtinctiones poteſtatū. Ez beatus petrus bene ad portam ciuitatis ꝓceſſit/quādo ei dominus curam eccleſie gentium commiſit/ſequit. et in platea pabunt cathedram mibi/iſta cathedra ſicut ſuperi? dixi eſt/cathedra poteſtatis q̄ ſup ceteros apoſtolos beatus petrus obtinuit/vnde ipſe dicitur princeps apoſtolorum/ꝓpter plenitudinem poteſtatis Eccleſiaſtici. xlix. Joſeph qui natus eſt homo prīceps fratrū firmamentū gentis. Rector fratrum ſtabilimentum populi. Sic et/go primo commendat beatus petrus ab excellētia cum dicitur in cathedra. Secūdo cōmēdatur a mundicia ſanctitatis cum dicitur ſenioꝝ. Sciendū eſt ergo/q̄ tria ſunt in quibus eminens ſanctitas beati petri apparuit. Primū eſt dignitas excellentie/ſecūdū puritas conſcientie/tertiū ē autoritas. Licie vel ſapientie. Iſta tria ſolent dignam ſenectutē ꝓmendare. Primū ergo eſt dignitas excellentie. Corona gl. Dignitas ſenū canicies. Iſta canicies nō ꝓſiſtit in cādore capillorum/ſed in varietate virtutū/et in decore honorū morū/ꝓpter que prelatis tanq̄ digna ſenectute e minētib? debet exhiberi reuerentia ſubditorū/ſicut enim vagis iuuenibus debetur increpatio/ſic dignis ſenib? dētur honor et obſecratio. i. ad Thim. v. Seniorē ne increpaueris/ſed obſecra vt patrem/contra aliquos iuuenes religioſos/qui ſenes ꝓut dīt nō honorāt. Sed magis ipſos deridēt/qđ deplorat Jeremias. Threnorū. vi. dicens/facies ſenū nō erubuerunt/argumentū eſt magne laſciuie vel ſtulticie vl'eciā ſuꝑbie/facies ſenū nō erubeſcere Leuit. xix. Coram cano capite ꝓſurge. et honora pſonā ſenis/hoc faciebat beat? petr? q̄ ſenioreſ obſecrādo honorabat. Et iō honorē digne ſenectutis ſibi merito vēdicabat. i. Petri. v. Seniorē qui in nobis ſūt obſecro ꝓſenior ⁊ teſtes paſſionē xpi. Deūcto ad mūdiciā ſanctitatis requirit puritas conſcientie in qua etiā attendit ꝓmendatio ſenectutis bone. Sap. iiij. Senectus venerabilis eſt nō diuturna. nec numero annoꝝ ꝓputata. hic loquit nō de illa ſenectute q̄ ꝓſiſtit i annoꝝ multitudine. ſed de illa q̄ ꝓſiſtit in ſcientie plenitudine et moꝝ grauitate. vnde ibidē ſequit. Cani ſūt ſenſus homīs et etas ſenectutis vita īmaculata/ſic eīm in ſene canеſcunt exterius capilli/ſic mente interius debet candeſcere decor virtutū/⁊ diſcretio boni et mali. Pro. xvi. Corona dignitatis ſenectꝰ q̄ i vijs iuſtitie repiet/iuſtitia ē cuius vie pulcre/cuius ſemite pacifice/ipſa eſt q̄ conuertit prauа in directa/et aſpera in vias planas/ipſa eſt que liberat a morte. ipſa ē que aperit hoſtia vite eterne Sap. x. Juſtū deduxit dīs puias ītas/⁊ oſtdit illi regnū dei/Et dedit illi ſcīaz ſcoꝝ/ſcia ſcoꝝ ñ ꝓſiſtit in occupatōe frenoꝝ/ſz i cō-

contemplatione diuinorum et celestium secretorum. Hercium in quo cōsistit mū dicia sanctitatis istius venerabilis senectutis est auctoritas pīcie vel sapientie. Ecclesiastici.xxv. Corona senum in multa pitia/ senes primo pīcia illustrant/ de inde iuuenes/ et quicumq; auditores eoꝝ pericia vel doctrina informātur/ p quoꝝ profectu senes spirituales.i. sancti predicatores coronantur.i. ad Abessa.ij. Que est enim nostra spes aut gaudiū/ aut corona glorie nonne vos ante dominum nīm iesum christum crescente profectu auditorū crescit corona doctorum. vnde beatuꝫ petrum dominus merito coronauit/ quē dominus super ecclesiā suam constituit/ et vt gregem suam pascentem inuenit. Jo. vltimo. Pasce oues meas. pasce agnos meos/ dominus enim iesus christus fecit sicut diues paterfamilias/ qui habet multos greges ouium et agnorum qui vnuꝫ pastorem industrem eligit/ et ipsū super alios pastores instituit/ qui officia aliorū disponit/ et ipsis dignam retributionem promittit.i. Pe.v. Pascite qui in vobis est gregem dei/ puidentes/ non coacte sed spontanee sm deū neq; turpis lucri gra sz voluntarie neq; vt dominantes in cleros/ forma sancti gregis ex animo/ bonum est documentū illius principis pastorum. Sz multi pastores faciunt totum contrariū/ ipse dicit pascite sz multi pascunt nō pascunt/ vnde non sunt pastores sed latrōes/ per hostium ecclesie non intrātes/ puidentes dicit. Sed multi nō sūt puidentes sz depredantes/ oues tondentes et excoriantes/ non coacte sed spontanee dicit. deberent enim esse non coacti. sed spontanei ad subeundum laborē/ sed econtrario spōtanei appetunt honorem/ et vix coacti aliquē subeunt laborem/ vix coacti attēdūt subditorum dolorem/ non dominātes in cleros dicit. Sed certe omēs fere currūt ad dominum sz pauci succurrunt p patrocinium/ forma sancti gregis ex animo/ dicit vt ipsos p bona exemplaria informēt/ Sed certe si subditi eis se conformāt prauis operibus seipsos deformant/ pastoribus bonis p̄mittit beatus petrus coronā glorie et honoris/ vnde subditur. vt cum apparuerit princeps pastorum p̄cipiatis immarcessibilē glorie coronā/ sed p̄o corona glorie et honoris recipient mali pastores coronam ignominie ⁊ tribulatiōis Isa.xxij. Coronans coronabit te tribulatione/ Dic ergo scdo commendatur beatus petrus a munditia sanctitatis seniorum. Hercio cōmendatur ab exhibitōe debita digne laudis cum dicitur laudent. Sciēdum est ergo/ p̄ tria quantū ad p̄eles sufficit in beato petro sunt laudāda. Primū est firma fidelitas. Scdm est sancta positeritas. primo ergo laudatur in beato petro firma fidelitas. Prou.xxviij. Vir fidelis multū laudabit/ btūs petr⁹ fuit vir fidelis tā a fidelitate q̄z a fide/ illa res solet amplius laudari que potest rarius reperiri/ et quia fidelitas rare reperitur. ideo cum reperta fuerit multum laudatur. p/uer.xx/ Multi misericordes vocantur. virum autem fidelem quis inueniet/ q̄. di. non de facili inueniri valet/ et ideo cum inuentus fuerit quāplurimū laudari debet/ sic bene fuit beatus petrus fidelis a fidelitate. Mathei.xxiij. Fidelis seruus et prudens quem constituit super familiā suam/ fuit etiam beatus petrus fidelis a firmitate Matb.xvi. Tu es petrus et super hāc petram edificabo ecclesiam meā. beatus petrus fuit firmus in petra fidei/ et ideo dominus in eo et per ipsum ecclesiam suam conseruat cōfirmauit/ cum. n. operatio miraculorum attribuatur fidei firmitate Mat.xvij. Si habueritis fidē sicut granum synapis dicetis mōti huic transi hinc et transibit/ et nihil erit impossibile vobis. Idcirco bene apparet q̄ beatus petrus virtute firmus erat qui tantis miraculis coruscabat. Actu.v. Et in plateis eijcerent infirmos/ et ponerent in le/

culis et grabatis vt veniente pet̄r o saltē vmbra illius obumbraret quenq̄ illoꝝ et liberarentur omnes ab infirmitatibus suis bene euidens est q̄ magne efficacie erat totus interior quando ab infirmitatibus curabat vmbra exterior. Secūdo potest cōmendari in beato petro sācta positas Ecclesias. Ante mortem non laudes hominē quēq̄ quoniā in filijs suis agnoscit vir, hic in filijs possunt bona opera designari per ipsa enim in die iudicij merebuntur iusti homines laudari. Prou. vltimo Laudent eam in portis opera eius. vel ad ītam filij domini, qui per predicatores vel doctores ad fidem vel bonos mores conuertuntur. Nam ipsi pro eoꝝ merito et profectu eternaliter coronant. prou. xvij. Corona senum filij filiorum. vnde quot filios spirituales beatus petrus ad beatos conuertit tot lapides pretiosos in sua corona recepit. Tercio debet ꝓmendari in bono prelato. et commendata fuit in beato petro digna auctoritas. Pro. xxiij. Qui arguunt eum laudabuntur. et super eos veniet benedictio. sicut miles nō debz equitare sine calcaribus. ita prelatus nec doctor debet esse sine argutionibus neq̄ increpatiōibus. Sicut enim equus exercitatus calcaribus cito transit mala. et effugiet in sequentem gladium. ita iuuenes frequenter p̄ arguciones et increpatiōes dimittunt suas dissolutiones. et euadūt mortiferas diaboli tentationes. ij. ad thi. iij. Argue obiecta in oī patiētia et doctrina Nam qui arguunt laudabunt. sicut hic dicitur. et sequitur. q̄ veniet sup eos benedictio. illa. s. benedictio sancta et vera quam accipiemus de manu sūmi pōtificis. scz christi nostri saluatoris in die iudicij. quando dicet nobis. Venite bñdicti patris mei percipite regnum. quod ꝑparatum est vobis ab origine mūdi. Ad qd̄ nos ꝑducere dignetur

In cathedra petri Sermo .II.

Tu es super domum meā. et ad tui oris imperium cunctus populus obediet. Gen. xli. In hoc ꝓposito tria notantur. que ad complementum prelatōis requirūtur. Primū est dignitatis assumptio. q̄ notatur cum dicitur Tu eris sup domū meam. Secundum est potestatis executio. q̄ notat̄ est cum dicit̄. et ad oris tui imperiū. Tercium deuōte plebis humilis subiectio. q̄ notatur cunctus populus obediet. Duo prima requiruntur ex parte prelatorū. Tercium requirit̄ ex parte subditorum. Quantum ad primum cum dicit Tu es super domum meā. Sciendum est ergo q̄ domus dei ecclesia dicit̄. Iaz. xx. Domus mea domus oratiōis vocabitur. Sciendum ergo q̄ dom⁹ ista est domus magna caritate. pura sanctitate. firma spiritussancti virtute. Dom⁹ dei que est ecclesia dicit̄ magna caritate. Baruch. iij. O israhel quam magna ē domus dei. et ingens locus possessionis ei⁹. ecclesia que ē domus dei recte magna dicitur. quia ab oriente ad occidentem. ab aquilone et mari dilatatur. bene ideo ecclesia domus magna dicitur caritate. quia charitas ecclesie vsq̄ ad inimicos extēditur. et eius sublimitas vsq̄ ad secreta celestia. ꝓtenditur. Ephe. iij. In charitate radicati et fundati vt possitis cōprehēdere cum omnibus sanctis que sit longitudo et latitudo et sublimitas et ꝓfundū. magna ē excellentia charitatis que sublimat̄ vsq̄ ad cōprehensionem diuine maiestatis. nec mirum. quia video q̄ pelles solēt vngi vt crescant. et charitas vnctio dicit̄ quia vnctos ipsa docz de omnib⁹. i. Joh. ij. Hac vncione paulus vnctus erat qui charitate coꝝ suum vsq̄ ad longe positos dilatauit. ij. Ad chori. vi. Os nostrū patet ad vos o corinthi. Coꝝ nostrum dilatatū ē. ista charitate beatus petrus fuit vnct⁹. et ideo postq̄ ꝓfessus est domino q̄ ipsū

In Cathera Petri Sermo II

diligebat pre ceteris eidem oues suas et agnos suos seruandos cōmisit Jo. vlti. Beatus petrus cum magna diligentia adimpleuit et diligenter christi ecclesiaz custodiuit Ipse enī fuit sacerdos magn⁹. qui in vita sua suffulsit domū et in diebꝰ suis corroborauit templum. beatus petrus suffulsit domum dei. i. ecclesiam dei doctrinis bonis et exemplis informando. corroborauit etiam templū dei miraculis choruscādo simpliciores enim qui archana predicationis fidei christi capere non poterant visis miraculis ad christū conuersis in ipsum credebant Secūdo domus dei que est ecclesia est pura sācitate pō. Domum tuā dñe decet sanctitudo in lōgitudine dierū et bene debet esse ecclesia mūda et sancta quia mūdissimo et speciosissimo sponso est coniūcta et ab ipso mundata et sanctificata. Ephe. v. Christus dilexit ecclesiā. et semetipsū tradidit pro ea vt illam sanctificaret mūdās eam lauacro aque in vbo vite vt exhiberet ipse sibi gloriosā ecclesiam nō habētem maculam aut rugā sic et nos christiani mundi esse et puri debemus qui domus christi sumus Hebre. iij. Christus tanqz filius in domo sua que domus sumus nos istā ergo domū debemus purgare exornare ex quo in ipsa dignaf splendor lucis eterne et speculum sine macula habitare in illa enim in habitare deliberat vt delicias suas ibi esse dicere non erubescat Pro. viij Delicie mee cum filijs hominū esse xps enim in cordibus nostris habitat nō solum sicut in domo nō solū sicut in thalamo. sed secretius et iocundius sicut in lectulo Canticorum. j. Lectulus noster floridus In hoc q dicit anima sancta lectulus noster exprimit qd desiderat in hoc q dicit floridus tangit quid sponso suo preparet sponsa enim desiderat complexū sponsi dilectissimi copiam. preparat autē et varietatē virtutū quasi diuersorū florū odorem atqz mūdicia Tercio ecclesia est domus dei firma spūssancti virtute Pecu. ix. Sapiētia edificauit sibi domū excidit colūnas septem. sapiētia est xpus qui sibi domū edificauit qñ sibi ecclesiā de iudeis et gentilibꝰ cōgregauit tūc aūt colūnas. vij. excidit qñ ecclesiā septiformis spūssācti gratia solidauit sicut enī domus colūnis sustentaf. sic ecclesia dei spūssancti gīa solidatur Lu. vltimo Sedete hic in ciuitate quo ad vsqz induamini virtute exalto cū ista virtute spūssancti beatus petrus solidatus fuit qui prius ad vocē vnius ancille ipsū negauit postmodū scribarum et phariseorū minas et tyrānoz penas non expauit Sic ergo pmo notaf dignitatis assūptio cū dicit Tu eris sup domū meā Secūdo notaf potestatis executio. cū dicit ad tui oris imperiū Sciendū ergo q istud impium q est ecclesiasticū debet reuereri ppter dignitatē dz timeri ppf potestatē dz amari ppter pacē et trāqlitatē Impiū ergo ecclesiasticū prio dz reuereri ppter dignitatē. j. Regum. ij. Dñs dabit impium regi suo et sublimabit cornu xpi sui Dñs btō petro tanqz regi subiecto pstituto impiū dedit ipsi qñ regimē tocius ecclesie pmisit. pō. Ego aūt pstitutus sū rex ab eo. s. syō mō. Leuus iste rex q est platus ecclesiastic⁹ ad pmouēda bona ad ppellēda mala ē instituti⁹ Prou. xx. Qui sedit in solio iudicij dissipat omne malū intuitu suo Platus ecclastic⁹ sedet i solio iudicij qz qñ positus ē in eminētia dignitatis dz hīe iudiciū discretōis et circūspectōis et talis intuitu diligētis pside ratōis dz omne malum cauillatōis et fui cōis allegacōnis dissipare intuitu sīnalis diffinitōis Isto impiū dedit dñs regi suo .i. btō petro tocius eccie pncipi et ipi summo vicario et de eodē sequif. sublimabit cornu christi sui christus inf pretaf vnct⁹ in quo signaf btūs petrus q in sūmū pōtificē fuit inunct⁹ et psecratus cui⁹ psecrationis dñs formā tradidit qñ ipsū p moisen aarō sūmū sacerdotē voluit psecrari. Ero

xxix. Oleū vnctōis fūdēs sup caput eius atq; hoc ritu plēbit/ oleū ē lenicīū i q dat intelligi q plati eccīastici maxīe oleo sctō inūcti/ dñt esse clemētes siue māsueti. iij. Reg. xx. Reges domus isrl clemētes sūt. Sed plati nri tpis subiectis clemētiā debitā mutauerūt incrudelitatē/ qđ bñ signatū fuit Judicū. ix/ vbi legit q ligna siluaq; perierūt in regē oliuā ficū vel vitē nec obtinuerūt/ sed rānū in regē habuerūt/ q frequēter accidit fidelibo xpi plato; crudelitatibus afflictis. desiderāt plātos douoci one pīgues/ ad modū oliue/ dulcedie suaues ad modū ficī/ desiderio boni feruētes. ad modū viui vitis/ sed tales plātos non obtinēt q sint deuotōe pingues/ dulcedie suaues. desiderio feruentes/ ḃ tales bñt q ad modū rāni sūt aspitate pūgentes. crudelitate eos q ptingūt/ hoc ē. cū ipsis bñt negociū lacerātes/ Nō talis fuit btūs petrus/ q ex mādato dñico oleo benignitatis fuit vnctus/ et iō xps exaltauit cornu illi? Epi bñt mitras in q̄bus sūt duo cornua/ in q̄bus signat q illis cornibo dñt vētilare subditos ad bonoq; liberationē/ r maloq; exterminatōz/ Sed ecōtra vident hīe cornua ad exterminatōz bonoq; et desolatōz malo; Ezech. xxxiij. Lateribo et hūeris impinguatis et cornibo vīis vētilabatis oīa infirma pectora donec dispgerētur forās. Scdo impiū ecclesiasticū dz timeri pter ptātē/ Pro. viij. Per me pncipes impāt/ et potētes decernūt iusticiā/ Sciēdū ē q in eccīa xpi est duplex ptās eccīastica/ s. et secularis/ et vtraq; ptās dz timeri. q; si nō timet temerarij cōceptores incurrūt sñiā mortis/ isti spūalis in ptāte eccīastica. illi corpalis in potestate seculari/ ptās ergo eccīastica dz timeri. q; temerarij ei? ptēptor incurrit sñiaz mortis spūalis/ Deut. xvij. Qui supbierit nolēs obedire sacēdotis impio/ q eo tpe mīstrat dño r decreto iudicis/ moriet ille hō/ qđ signatū fuit Actuū. v. In anania et saphira vxore eius/ q̄ qm̄ spūsācto mēriti sūt et sic debuerūt nō obedierūt/ sñ gladio r bīano mīsterio mortui sūt Dz etiā ptās secularis timeri q; punit sñia corpali Ro. xiij/ Nō ē ptās nisi a deo/ q ār a deo sūt. ordīata sūt. ita q; qui resistit ptāti dei ordinatōi resistit/ q ār resistūt sibijpsis dānatōz acq̄rūt. tē sequitur. de seculari ptāte. nō em̄ sine cā gladiū portat. dei em̄ mīnister est iudex in irā ei q malū facit/ sic ergo a deo ē tā ecclesiastica ptās q̄z secularis/ q dñt timere ne tñ grauesozes incurrāt sñiaz mortis Ro. xiij. Omnis aīa ptātib? sublimioribus subdita sit Tercio dz impiū eccīasticū amari. ppf pacē r trāq̄llitatē Isa. ix. Multiplicabit ei? impiū. et pacis eius non erit finis/ ab illo tpe quo btūs petrus ad pōtificalē cathedrā sublimatus fuit bñ ē multiplicatum eius impiū/ q; fideles eccīe tā pncipes q̄z pl'ares multiplicati sūt sup numerū/ vñ sicut p bñdictōm dñi multiplicati sūt boīes in prima rerū pdicōe/ sic p bñdictionē xpi multiplicati sūt fideles in mūdi renouatōe/ Jere. xxiij. Crescēt et multiplicabūtur/ et īsuscitabo sup eos pastores r pascēt eos/ sic ergo impletū ē q fuerat predictū/ multiplicabit eius impiū. r seq̄tur Et pacis eius nō erit finis/ de? pacis et dilectionis diligit pacē et dilectōem/ etsi em̄ aliqñ dñs pmittit guerras surgere ad nr̄am p bationē/ tñ sp pacē diligit et in nobis custodit q̄ntū in se est pacē pectoris/ vt p eā pueniam? ad pacē eternitatis/ Phi. iiij Pax dei q exupat oīez sēsū custodiat cora da nr̄a et intelligētias nr̄as. dñs em̄ pacē m̄ dilexit/ q eā discipul' impauit Marci ix. Habete inter vos pacē/ et ipsā aplis in testamēto suo legauit Jo. xiiij. Pacē meam relīquo vobis/ pacē meā do vobis. pacē etiā frequēter aplis in signū dilectiōis pacis nomē iterauit Jo. xiij/ de ipso etiā legit q in pace factus est locus ei? q ergo pacē r pcordiā int' fres dissoluit a cohabitatōe xpi dānabilit se absoluit/ sic ergo notat ptātis executio cū dz/ et ad rui oris impiū/ Tercio notat deuote plebis hūilis

subiecto cū dz cūctis plus obediet Scien
dū est ergo q obedientia subiectoꝝ maxie
religiosoꝝ dz esse ꝓnō ꝓmpta ad opatōez
Scdo dz esse grata p dilectōnē tercio dz
esse firma p certā etne retributōis expecta
tionē ꝓnō ergo obediētia dz esse ꝓmpta
ad opationē ꝓro. xxv. In auris aurea et
et margarita fulgēs. q arguit sapientē et
aurē obedientē. in auris ē ornamētū aureū
Margaritha fulgēs ponit in anulis qui
sūt ornamētū digitoꝝ q digiti sūt instru
mēta opationū sic ergo digiti ornāt mar
garitis in anulis fulgētibꝫ et aures in au
ribus aureis sic eccia xpi decorat devotis
auditoribꝫ diuini sermonis et strēnuis ex
ecutoribus bone opatōis Jacobi. i. Esto
te factores ꝛbi. et nō auditores tm̄ ꝓtra
multos qui tancꝫ porcelli auscultāt q eis
iniūgit et tm̄ id p opationē mīme exequū
tur. ꝓpt q filij istī ꝓmpti et devoti obedi
re. et q sibi ꝓpiebant ope cōplere dixerūt
ad Josue. Dia q precepis nobis faciem⁹
et quocūcꝫ miseris ibim⁹. sicut em̄ obediui
mus in cūctis moysi. ita obediem⁹ et tibi.
cū deo abrāā formā obediēdi cūctis fideli
bus tradidit et maxie religiosis Hebr. xi
Fide q vocat abrāā. obediuit in locū exire
quē acceptur⁹ erat in hereditatē et exijt ne
sciēs quo iret. docta est et deo grata igno
rātia subiectoꝝ qui in obsequiū obedientie
captiuātes intellectū ꝓpriū totaliter seipsos
cōmittūt pricie ꝓlatoꝝ Scdo dr esse obe
diētia grata p dilectōm. Eccī. iij. Filij sa
pie eccia iustoꝝ et natio illoꝝ obedientia et
dilectio. eccia iustoꝝ est cōgregatio religio
sorum. sīt filij sapie q sapienter agūt se se
submittēdo custodie prelatorū. bō em̄ ꝓt
dormire secure qui certū est q fideli et vi
gili custodie ē ꝓmiss⁹ Heb. xiij. Obedite
ꝓpositis vris et subiacete eis. ipsi enī puigi
lat q ꝙasi ꝓ aīab⁹ vris reddituri rōnem Sic
ergo filij sapie dicūt eccia iustorū. i. virorꝝ
religiosorū sequit. et nacio illoꝝ obediē
tia et dilectio. bn̄ cōiūgit ista duo obediē
tiā et dilectionē obedientia em̄ dilectionē
nclinat vt sit inferior. dilectio vo obediē
cia dulcorat vt sit iocūdior. et ꝓpt hoc ista
duo cōiūxit qui nacōm filiorū ecclie obedi
entiā et dilectōz esse dixit. videm⁹ q⁹ vxor
spēali amore diligit virū et filius spēali
dilectōe diligit prem̄ suū. attn̄ vtraqꝫ ha
rū dilctōnū obediētiā icludit nō excludit
de pria dr. ij Petri. iij. Sara obediebat
abrahe dumō eū vocās sara multū abra
bam diligebat. attn̄ ei obediebat vt dece
bat. sīc xps filius altissimi dilecto pri ad
ad mortē obediuit ꝓbil. ij. Humiliauit
semetipm̄ faci⁹ obediēs pri vsqꝫ ad mortē
Tercio dz esse obdiētia firma p certā eter
ne retributōnis expeccationē. ij. Petri. i.
Succincti lūbos mētis vre sobrij et pfe
cti spate in eā q offert vobis. gram in re
uelatiōē iesu christi. qi filij obedientie. sīm
btm̄ augustinū spes future brītudinis ex
duobus cōsurgit. ex meritis et gra dei. vn̄
ipla diffinitiōe dicit. spes est certa expecta
tio future brītudinis ex meritis et gra dei
ꝓueniēs. q notatur in pnti auctoritate cū
dr succincti ꝛc. Cū em̄ dicit succincti lum
bos mētis vre sobrij et pfecti tāgit exigē
tiā meritorū Cū aūt subiūgit spate in eā
q offert vobis gram. tāgit exigētiā gre et
gratuitorū donorū. s q ista ordinātur ad
brītudinē ꝓpter bonū obedientie subiūgit
retributionē dn̄i iesu christi. qn̄ em̄ electis
reuelabit tūc in ei⁹ visione. et etna gloria
cōplebit in illis qui obedientie filij repian
tur. i. Johā. iij. Nūc filij dei sumus et nō
diaboli apparuit nobis q̄d erimus qn̄ vi
debimus eū sicuti est. ad quā visionem p
ducat nos dominus

De sancto Mathia Sermo .I.

DUo erunt in
agro vnus assumet. et vnus
relinqtur Ma. xxiiij. In vbo
ꝓposito duo notant ꝓnō notat actionis
libertas qntū ad ꝓmerētes cū dr. duo in
agro Scdo retributōis diuersitas qntū
ad recipiētes cū dr vn⁹ assumet alius re

linquet ¶ Quātū ad primū sciēdū q̄ est q̄dru
plex ager/primo em̄ ager frene possessiōis/se
cūdo ager interne discussiōis vel exaractiōis/
tercio ager ecclesiastice p̄mūionis/quarto est
ager eterne felicitatis vel refectōis ¶ Primo ē
ergo ager frene possessiōis gen̄. iiij. ¶ Dixit ca
yn ad abel frem suū Egrediamur foras Cū
q̄ essēt in agro p̄surrexit cayn aduersus abel
fratrē suū Tūc bō foras egredit q̄n neglecta
recogitatōe dei et p̄sideratōe sui circa exterio
ra et frena arci? et cupidi? occupāt/p̄s. Ren
nuit p̄solari aīa mea/mēor fui et delectat? sū/
exercitat? sū et defecit sp̄us meus/ Nec sic p̄t ex
poni rēnuit cōsolari aīa mea ¶ In istis tūsito/
rijs et terrenis. mēor fui dei p̄ recordatōr mei
creatoris. et delectat? sū in dulcedine mei re/
dēptoris Exercitat? sū in exaratōe vel discus/
sione mei cordis/et defecit sp̄us hoc ē volūtas
mea. q̄ volui in istis inferioribꝫ occupi ¶ Scie
dū est q̄ abel quādiu fuit in domo fuit secur?/
q̄n aūt exiuit foras in agrū a fratre suo cayn
est occisus/sic m̄lti religiosi quādiu sē in clau
stro q̄i in castro mūito securi sūt/sed q̄n ad ex
terioza exeūt piculis se cōmittūt/et mortalit̄
peccātes in interitū vadūt. iij. Regū. xxi. ¶ Si
mortu? fuerit in agro comedēt eū volucres ce
li/in agro morit̄ q̄ exterioribꝫ occupatus i cul
pā labit̄/et talis q̄libꝫ ab infernalibꝫ volucri
bus lacerat̄ ¶ Deu. xxxij. ¶ Deuorabūt eos aues
morsu amarissimo ¶ Sciēdū ē q̄ abel a fratre
suo cayn vt exiret in agrū est sollicitat?/et iō
in maiori sua innocēcia est occisus/ ¶ Ex econ
trario multi claustrales p̄latos suos sollicitāt/
quō officia et occupatōes exteriozes acq̄rāt/et
iō nō sūt tā excusabiles q̄n peccāt. ¶ Isa. xxxviij
Quid dicā aut q̄d respōdebit mihi. cū ipse
fecerim/quid dicā in die iudicij meip̄sū excu
sādo/aut quid rēdebit mihi dn̄s excusationē
meā frīuolā refellēdo. cū ipe fecerim euagatō
nē toris viribꝫ p̄curādo ¶ Secūdo est ager int̄
ne discussionis vel exaratōis ¶ Pro. xxiiij. p̄pa
ra foris opus tuū et diligēter exerce agrū tuū/
et postea edifices domū Et hic tria tagunt̄ q̄
ad ꝑplemētū req̄runt̄ ¶ Primo em̄ req̄rit me/
lioris boni cōceptio. cū dr. p̄para foris opus
tuū ¶ Secdo notat̄ interni cordis exercitatō cū
dr. et diligēter exerce agrū tuū/tercio notat̄ i/
terne habitatōis assecutio cū dr. postea edifi/
ces domū tuā. ¶ Dicit ergo/p̄para foris opus
tuū. opus nr̄m foris p̄paramus q̄n executōr
melioris boni mēte p̄cipimus/ois apparatus
exterior ab interiori p̄gredit/ ¶ facie dn̄i cōci/
pimus/q̄n in tuitu faciei districti iudicij et
p̄sideratione p̄petrati sceleris timemus/tunc
aūt q̄i plurimus/tū ex magnitudine iniq̄ta/
tis/et offēsa diuine maiestatis aliquod p̄uz
opus fructuosū et laudabile p̄ducimus. pu.
vltimo ¶ Date illi de fructu opatōm manuū
suarū/et laudēt eū in portis opa eius/sic ergo
primo dr esse melioris boni conceptio ¶ Scdo
dr esse interni cordis exaratio q̄ notat̄ cū dici
tur Exerce agrū tuū diligēter/ager est cor hu
manū/q̄ q̄n diligenter exercet herbā oportu
nā p̄ducet illis a q̄bus colit̄/et sic bñdictiōnē
a deo cōsequit̄/q̄n aūt negligit̄ spinis et tribu
lis replet̄ ¶ Pro. xxiiij. Per agrū hois pigri tū
sui/et p̄ vineā viri stulti/et ecce totū repleue/
rāt vrticē/opuerāt sup̄ficiē ei? spine ¶ Iste spi
ne et isti tribuli dñt sarculo cōtritōis ampura
ri/et vehiculo p̄fessionis extra agrū cōscientie
deportari/viri et mulieres paupes amputāt
in agro alieno spinas et tribulos p̄ modica pe
cunia cōsequēda/et iō multū mirabile et rep̄/
hēsibile est/q̄ nō amputāt in corde p̄prio spi
nas et tribulos viciorꝫ p̄ vita eterna obtinen
da. ¶ Iere. iiij. ¶ Nouate vobis nouale et nolite
serere sup̄ spinas/tūc nouale nobis nouam?
q̄n vetus fermētū malicie et neq̄cie expellim?/
vt in azimis sinceritatis et veritatis epule/
mur/et tūc sup̄ spinas nō serimus/ sup̄ trā
fertilē. ex q̄ frucū cēteſi mū referemus Ecc̄ē.
xxvj. ¶ Sedit ysaac in terra illa/et inuenit in ipo
anno cētuplū/sic ergo dr̄et esse in bono viro
interni cordis exaracio/q̄ notat̄ cū dr. diligē
ter exerce agrū tuū ¶ Tercio notat̄ ibi interne
habitatōis edificacō Cū dic̄ postea edifica do
mū tuā Amos. ix. ¶ Qui edificat ascēsionē su
am in celo/et fasciculū sū sup̄ terrā fundauit/illi
q̄ fūdāt sup̄ terrā fasciculū mirre. i. amaritu/
dinis et deplorationis viciorꝫ illi edificant in
celis ascēsionē suā ad cōprehensionē gaudio
rū. p̄s. ¶ Ascensiones in corde suo disposuit/in

valle lachrimaꝝ in loco quē posuit Nā p̄ deplorationē peccatorū puenit ad p̄solatōnem gaudiorū Tertio ē ager ecclesiastice p̄mūioīs Leuit.xxv. Agrū nō seres diuerso semīe.ager est eccīa Luc xij. Boīs diuitis ager vberes attulit fructus.hō diues est xp̄s q̄ diues est qz plenus gratijs et ꝛ̄tutib⁹ et oīb⁹ bonis celestib⁹.ager ē eccīa q̄ vberos fructus attulit qz fructus bonorū offert xp̄o nec desistit. istius agri semē est ꝛ̄bū dei Lu.viij. Semē ē ꝛ̄bū dei.isto solo semīe seminare dz ager eccīe nec diuisū nec p̄trariū semē,piciūt Mat.xiij. hō q̄dā seīauit bonū semē in agro suo.cū aūt dz mirēt boīes.venit inimicus eius et sup̄seminauit zizaniā.p semē bonū intelligit p̄dicatio veritatis.p zizaniā intelligit puersitas et corruptio hęretice p̄uitatis q̄ in agro eccīe dei nō recipi dz.nec etiā tollerari Ego video qz in ciuitanb⁹ castris inueniūtur medici ad expulsionē infirmitatū et p̄motōz sanitatū.i areis inueniūtur vētilatores ad euētilationē paleārū et p̄gregationē granoꝝ In ortis inueniunt ortulani ad eradicationē hęrbarū malarū et plātatōz bonarū.sic in eccīa dñi esse dz ctores ad destructōnē errorū et defēsionē fidei et morū bonorū ,ꝓpter hoc btūs mathias hodie p̄stituit ē eccīa xp̄i.vt destruēda destruet.et plātāda plātaret Jere.i. Cōstitui te sup̄ gētes et sup̄ regna vt euellas et destruas ꝛ dissp̄das et dissipes.hoc dz q̄ntū ad destructōnē vicioꝝ.edifices et plātes.hoc dz q̄ntuz ad p̄motionē fidei et morū Quarto ē ager ethe felicitatis et refectōis Matth.xiij. Sile ē regnū celorū thesauro absc̄ōdito in agro quē q̄ inuenit hō absc̄ōdit.et pre gaudio illius vadit et vēdit oīa q̄ hz et emit agrū illū.ager sic dictū ē.est fertilitas eterne refectōis q̄ thesaurus est aīe felicis.iste thesaurus est absc̄ōditus sub velamīe et enigmate fidei.sed istum thesaurū inuenim⁹ qñ ex fide p̄me veritati ps̄e et sup̄ oīa p̄ferimus.istū agrū emim⁹ qñ nobis vitā brām bonis opi bus vēdicamus. prou.vlt. Cōsiderauit agrū.et emit illū.istū agrū btūs mathias cū ceteris aplis emit qñ ꝓpter xp̄m oīa reliq̄t Mat.xix. Ecce nos reliq̄imus oīa et secuti sumus te.si q̄ relinquēdo oīa sequunt xp̄m accipiūt.et vitā eternā cō sequunt Mat.xix. Cētuplū accipiet et vitam eternā possidebit.sic ergo p̄mo notat actionis libertas q̄ntū ad ,pmerētes cū dz duo īagro Secūdo notat retributōnis diuersitas q̄ntū ad recipientes cū dz vnus assūet et alt relinq̄tur.Assūptus ad appostolatū est btūs mathias.relictus et repullus est p̄uaricator iudas et ,pditoꝝ.relictū ergo iudā nos similiter relinq̄mus.ꝛ assūptū btm̄ mathiā nos pariter assūamus.et de ipso sermonē sicut cepimus ,pseq̄mur Sciēdū est ergo qz btūs mathias et ceteri apli ad q̄tuor dño fuerūt assūpti Primo ad impletōm mādatoꝝ. Secōo ad p̄plationē diuinoꝝ Tercio ad gubernatōm subditorū.Quarto ad appebēsionē eīnorū Primo ergo assūpti fuerūt apli ad impletōz mādatorū Eccī.xxix. ꝓpter mādatū assūe pauperē Dñs p̄gregationē discipulorū assūpsit ad obseruātiā et implerionē mādatorū suoꝝ et quibus obtinet declinatō viciorū.sicut em̄ triaca odit venenū sic mādatū dñi detestatur peccatū ps. Ad mādatis tuis intellexi ,ꝓterea odiui omnē viā iniq̄tatis,tales paupes obseruātes mādata dei christus i societatē suā elegit Jac.ij. Nonne dñs elegit paupes in hoc mūdo.diuites in fide.et heredes regni q̄ repmisit diligēnb⁹ se.dñs elegit paupes.paupertate spūalis būilitatis.diuites in fide.i.in cognitione p̄me et in cōmutabilis veritatis heredes regni sibi repmissi.i.hereditatis eterne ,pmisse electis.talis paup fuit btūs mathias.vñ potuit dicere illud ps. Egenus ꝛ paup sū ego.dñs aūt sollicitus ē mihi Adñ em̄ egenus sensu paup spū dñs sollicitat de eius p̄fectu Scōo eligit dñs aplos ad p̄plationē diuinoꝝ Exech.ij. Spūs leuauit me ꝛ assūpsit me.et abij amarus in in dignatiōe spūs mei.man⁹ em̄ dñi erat mecū p̄fortās me. hō a spū sācto leuat qñ ob occupatōe seculi ad cōsideratoꝝ sui subleuat Threnoꝝ.iij. Sedebit solitarius et tacebit qz leuauit se sup̄ se.Adñ em̄ hō est in istis inferioribus occupatus nec in se nec sup̄ se p̄sistit.sed est infra p̄stitutus. et iō ē a semetipso restitutus.et iō ,ꝓpheta qñ a tumultu mūdi ad p̄sideratōem se eleuauit scīēs hoc esse a spū sācto dixit Spūssanct⁹ leuauit me.ß qz qñ hō a tumultu mūdi ad cōsi-

deratoz sui leuaf facili? sapiaz appbēdit et ab ipsa appbēdif-iō subiūxit et assūpsit me-fit eñ ḋdā mūmoniū iocūdū inter sapiaz et aiaz sāctā qp requrit vtriuscz liberā ꝛ pfetaneā volūtatē audi sapiētē quō desiderabat mūmoniū ꝓxre cū sapia cognita ei? pulcritudīe et vtilitate-sapviij. Hāc amaui et exq̄siui eā a iuuētute mea ꝛ q̄siui spōsā mihi eā assūere et amator facti? sum forme illi?.mō vides pfectū ex pte sapiēs vide pfectū sapīe pfectū illi? puenietis Sap.vi. Dre occupat q̄ se pcupiscūt vt illi? se por oñdat hoc oz de sapia.sic eñ lux solis p̄cedit aspēm oculi corpis-sic lux sapīe p̄cedit oculum intellect? rōnal Mō vide ordinē hō primo a tumltu seculi abstrahif et ad pfideratōz sui leuaf.sapiaz sibi assūit-et ab ipsa assūif et postmodū incipiūt ei amara esse frena et dulcia esse et sape eterna et hoc ē qp subdif i autoritate p̄missa cū dr.et abij amar? i indignatōe spūs mei.man? eñ ac. hoc signatū ē p libz̄ quē dedit anglus iohānī euā geliste Apoc.x. Accepi libz̄ de manu angeli-et deuorauī illū et erit i ore meo tāq̄ mel dulce ꝛ cū deuorassē eū amaricat? ē vēter me?.ista eñ duo sese pcomitāf.frene dilcōis amaritudo.et supne iocūdicatis dulcedo.nisi eñ p̄cesserit detestatio p̄teritoz malorz nō sapit dulcedo celestiū bonoz Merctō assūit dñs apl̄os suos ad gubernatōz subditorz Isa.vlti. Inferēt filij israel munꝰ in vase mūdo in domū dñi et assumā ex eis i sacerdotes ꝛ leuitas.filij isrl in vase mūdo inferūt qñ fideles devotas orōes scfas affectiōes bonas opatōes in corde puro dño offerūt. Ro xij. Obsecro vos frēs p mias dei vt exhibeatis corpa vra hostiā viuētē.sāctā deo placētē Corpa dicit apl̄s deo debere offerri accipiēs ptiones p ptēto sic dr obtulisse calathū vinū qñ ei in calatho p̄tauit racemos.dñs sp mūdiciā ꝛ puritatē dilexit.attñ eā videf āpli? dilexisse ex q̄ nos p lauacrū spūssācti qd effūdit in nobis abū de mūdauit Ex q̄ ḡ dñs tm diligit puritatez et mundiciā pseruare dēm? eā q̄ntū possum?.etsi eā amisim? studere dēm?.quō eā recupem?.sic videm? qp isti aleatorez q̄ ptē pecūie sue cū taxillis vel dectis amittūt.residuū pecunie sue plerucio ludi ponunt si forte recupare possint pecuniā illā q̄ amiserūt Tu ergo si amisisti bonū mundicie vel innocētie pone te ad ludū p̄nie Cū sñ residuo amissiōis ei? boni q̄d bēs hoc potes facere.exagita taxillos vel dectos discussiōe ꝓtie pscientie.p̄nce illos manu pfessiōis integre nūera p̄ctos tuos nouatōe cuiuslibz ꝛ electōnis et opatōnis puerse.et sic dico tibi qp cadētiā bonā vel fortunā obtinebis et recupabis qp pri? amisisti. Sñia ei ē scōa tabula p? naufragiū p q̄m acq̄ri? ea q̄ amisim? p pctm.nisi ei p pñiaz fieret delecio pcop et recupatio pditorz neq̄q̄ dixisset dñs.pñiaz agite a,ppinq̄bit enī regnū celorū Mat.iij. Sic ḡ fideles mun? in domū dñi in vase mūdo inferūt.qñ dño in corde puro bonas affectiōes et opatōes offerūt.et seq̄f hic.assumā ex eis i sacerdotes ꝛ leuitas.qp etsi pmūit p̄uēiat fidelibz xp̄i.tñ hoc spēalit p̄uenit sacdotibz et p̄latis.i.pef.ij. Clos estis gen? electū regale sacerdotiū gēs sācta pp̄ls acq̄sitōis.fideles xp̄i dicunf electū gen? p graz adoptōis.sic enim vētilator in area excutit paleas et elegit grana sic xp̄s infideles excluſit.fideles tāq̄ grana electa in suū horreū congregauit.ppf qp dic̄ vos estis genus electū.et seq̄tur.regale sacerdotiū Haz sicut reges et sacerdotes p̄sidēt simplicibz ꝛ populatib?.sic fideles xp̄i p̄eminēt infidelib?.fideles etiā sunt gēs sācta et hec gēs est p gtam xp̄i iustificata.vñ Ro.iij. Justificati gratis p graz ipsi? p redēptōz q̄ est in xp̄o iesu.fideles etiam dicunf pp̄ls acq̄sitōis qz p̄cioso sāguine xp̄i acq̄sit sūt et redēpti.j.Petri.j. Redēpti estis p̄cioso sāguine q̄si agni incōtamiati et immaculati iesu xp̄i.hīs mathias apl̄s nō fuit hodie p̄mūiter loq̄ndo sic sacerdos nosat?.ß fuit spēaliter ad aplat? culmē assūpt?.Epbe.iiij. Ipse dedit q̄sdā apl̄os q̄z iste fuit vn? loco iude pditoris substitut? Actu.j. Tu dñe q̄ nosti corda omniū oñde quē elegeris ex his duob? vnū accipe locū mīsterij hui?.et apl̄at? de q̄ p̄uaricat? ē iudas vt abieret in locū suū et dederūt sortes eis et cecidit sors sup mathiā.et anūerat? ē cū vndecim apl̄is Quarto electi sūt apli a xp̄o ad p̄dēsionē eī nor ꝛ sic beat? mathias a dño est electi? et a dño spēalit est assūpt? .ps. Deus qñ elegisti ꝛ assūpsisti inhabitari in atrijs tuis.dñs enim elegit btm mathiā ipsū a populatib? segregando.assūpsit eū in apl̄atus mīsterium statuēdo Ro.xiij. Deus eñ illū assūpsit.sed mō inhabitat in atrijs dñi in etna glia q̄escēdo.in atrijs

em̃ est delectatio q̃eta. delectatio iocũda. ꝑs. melior est dies vna in atriis tuis sup milia. ad ista tria oẽs elĩ generaliter assumunt. qñ militãs ecclia triũphãti eccie ꝓsũget et tũc sitiẽs ab ebria assumet. Deu. xxix. Assumet ebria sitiẽté. sitiẽs ẽ ecclesia militãs. Nã sic̃ desiderat ceru⁹ ad fontes aq̃æ. sic desiderat militãs eccla venire ad deum suũ. qđ fiet qñ militãs eccla q̃ nũc sitit ex ebrietate triũphãtis eccie ómni plenitudine glie exultabit. tũc fiet qđ scriptũ est in ꝑs. Inebriabunt ab vbertate domus tue. et torrẽte voluptatis tue potabis eos. q̃ torrẽte voluptatis nos potari q̃ vbertate dom⁹ inebriari nobis ꝓcedat dñs iesꝰ christus. qui viuit et regnat deus per omnia secula seculorum Amen.

De ẽãcto mathia

Sermo Secundus

Cecerũt sortes et cecidit sors sup Mathiã. act. i. qr bũs Mathias sic̃ dicet sorte fuit electus. iõ in vbo ꝓpositio duo notant. Eligẽdi modus. qđ notat cũ dr. Dederũt sortes eis. electõis euẽt⁹ qđ notat. cũ dr et cecidit sors sup mathiã. Quãtũ ad primũ sciẽdũ ẽ qđ q̃druplex ẽ pitur sors in sacra scriptura. Prio em̃ est sors certificatõis hũane ambiguitatis. Scdo ẽ sors societatis fidei et catholicæ vnitatis. Tercio ẽ sors assecutõis ecclesiastice dignitatis. Quarto ẽ sors possessionis et ine hereditatis. Prio q̃ ẽ sors certificatõis hũane ambiguitatis. Pro. xvi. Sortes mittũtur in sinũ. sz a dño tpant. In ista autoritate tria notant. Actus. modus et vtus. act⁹ includit dubiũ nẽ ignorãte qđ notat cũ dr sortes mittunt. iõ em̃ sortes mittũtur. q⁹ dubium est q̃d seq̃t. Scdo notat modus cũ dr in sinũ. et hic excludit dolũ possibilis vsutie. iõ em̃ sortes mittunt in sinũ occultũ. vt nõ possint ibi facere hoies dolũ. Tercio notat virtus. et exprimit certificatõz rei expectate. qđ notat cũ dr. ꝑ a dño tpant. Quẽt⁹ rei nõ exprimit vtute sortis. sed vtute diuine volũtatis. sic filij isrl terrã ꝓmissionis sorte possiderũt. ꝑs. Sorte diuisit eis terrã in fu. distribuẽtes. sic milites vestimẽta xpi sorte diuiserũt. Marci. xv. Diuiserũt vestimenta sua mittẽtes sortẽ. qs q̃d tolleret. sic sorte pacificant hoies de eo de q̃ sibi ꝓmo ad inuicẽ ꝓdiderũt. Prou. xviij. Cõtradictiones ꝓhibet sors. Scdo ẽ sors societatis fidei et ecclesiastice vnitatis. Act. xxvj. Vt conuertat te a tenebris ad lucẽ. et de ptãte satbane ad deũ. vt accipiãt remissionẽ pcatoꝝ et sortẽ inter istos sãctos ꝑ fidẽ q̃ est in me. In ꝓmissa autoritate notant q̃tuor. q̃ opatus est dñs ꝑ btm̃ paulũ. Ipse em̃ primo ꝑ btm̃ paulũ cecos illũminauit. qđ notat cũ dr mitto te aprire oculos eoꝝ. Scdo i carceratos liberauit. qđ notat cũ dr. et de ptãte satbane ad deũ. vt. Tercio pcta pcatoribꝰ remisit. qđ notat cũ dr vt accipiãt remissionẽ pcatorum. Quarto remissis pctis fideles societati sãctoꝝ ꝓmixit. qđ notat cũ dr. et sortẽ inter sãctos ꝑ fidẽ q̃ est in me. In primo datꝰ cognitio vera. In secũdo actio libera. In tercio ꝓficiẽtia mũda. In q̃rto societas grata. Grata em̃ est deo societas illa q̃ copulat et iũgit charitas. Act. iiij. Vltitudinis credẽtium erat cor vnũ et aĩa vna. hãc vnitatẽ faciebat charitas. illa em̃ societas multũ est iocũda. que ꝓdimẽto charitatis bñ sapit dulcorata. charitas em̃ est vinculũ ꝓfectõnis q̃ corda fideliũ dulciter ꝓstringunt. ne bonũ qđ ipsis ẽ ꝑ quãdã diuisionẽ euacuet. et q̃ nõ bñt hoc vinculũ de facili amittũt. illõ qđ in eis primeꝝ gr̃e donũ Eccl. xx. Gr̃e fatuoꝝ effũdentur. Tercio est sors assecutõis ecclesiastice dignitatis. Sap. iij. Dabit em̃ illi donũ fidei electum et sors in tẽplo dei acceptissima. donũ fidei donũ electũ dr. sancti em̃ ꝑ fidẽ. ꝓmissiones assecũtur miracula opant. Hebre. xi. Sãcti ꝑ fidẽ vicerũt regna. opati sũt iustitiã. adepti sũt repromissiones. ecce assecutio ꝓmissionũ. et sequitur obdurauerũt ora leonũ. extinxerũt impetũ ignis. Ecce opatio miraculorũ. bñ fides daniel obduraut ora leonũ. missus em̃ in lacũ vbi erãt septẽ leones famelici nullũ nocumẽtũ ab ipsis recepit. Dan. vlti. Vere etiã fides extinxit impetũ ignis. sic̃ legit de tribꝰ pueris in fornacem babilonis missis. Dan. iij. Nõ etiã legit de fide bti martini. cũ ipse em̃ ignẽ in q̃dã fauo mi-

fisset antiqssimo et flāte se in domū primā diri
geret, brūs martin⁹ et vēto et flāmis se obuiuz
o ꝓposuit et fidei sue ꝛrute flāmā retro retorsit/
hoc donū fidei electū btō mathie ē donatū/ipse
eñ ad fidē vocat⁹ societati di scipulorū est ꝑiun
ct⁹ Et sequit̄ ꝙ data est ei sors in tēplo dei acce
ptissima/data ē ei sors accepta ꝓpt̄ ꝓsciētiā pu/
tā/acceptior ꝓpt̄ societatē sāctā/acceptissima p/
pter ecclesiasticā dignitatē/Ipse eñ sorte voca/
tus est ad aplicā eminētiam et auctoritatē/sorte
eñ solebat sūm⁹ sacerdos eligi. vñ de zacharia
sūmo sacerdote dr Lu. i. Sorte exijt vt poneret
incēsū. sed hoc fiebat in figurā sūmi sacerdotis
xpi. s. ꝙ occultabat̄ in figuris legis et idcirco ve
niēte veritate. figura debuit euacuar/Et iō mō
sūmi sacerdotes vel epi sorte nō eligūtur/et hoc
triplici rōe/Primo vt dol⁹ excludat̄/Secūdo
ne priuilegiū paucorz legē ꝓmunē facere vide/
at̄/Tercio qz dictū est veniēte veritate vmbra
euacuat̄ Iō ꝙ ꝑlatu sorte nō eligūtur. vt do/
lus excludat̄. vñ sup illud Jone. i. Sors ceci/
dit sup ionā. dicit brūs aug⁹ ꝙ forma eligēdi p
sortē mō in eccīa dei nō seruat̄ ꝓpt̄ malicīā hō/
minū ne fraudes introducātur/Secūdo nō ser
uat̄ hec forma. ne priuilegiū paucorz legē ꝓmu
nē facere videat̄/vñ hieronym⁹ sup ionā · sub
hoc exēplo nō dēm⁹ sortib⁹ credere/cū priuile/
gia paucorz legē ꝓmūez facere nō possint/sic asi
na loqtur in ꝓdēnatōz balaā. et cayphas ꝓphe/
tauit ignorās. ita etiā fugitiu⁹ sorte dēprehendit
nō viribus sortiū. sed voluntate ei⁹ ꝙ sorte regit ī/
certa/Tercō electio ꝑ sortē in eccīa nō seruatur/
quia veniēte veritate vmbra euacuat̄/ vñ sup
illud cecidit sors sup mathiā. hic sorte eligitur.
ne a lege discrepet in ꝙ sūm⁹ sacerdos sorte ꝗre
bat̄. sic de zacharia dr. sorte exijt vt in cēsū pone
ret/qz q̄rēd⁹ erat ver⁹ sacerdos donec veniret. ꝙ
p. ꝓpriū sāguinē intrauit semel in sācta sācto⁹ī/
cui⁹ hostia imolat̄ in pasca, sed in die pēthecos/
tes spūsācto apparēte est hec figura ꝓsūmata/
donec veniret veritas figuram licuit exerceri. iō
mathias añ pēthecostē ē ordinat⁹ sorte/Septē
do diacoui postea nō sorte. sed discipulorz ele/
ctione et aplorz orōe et man⁹ imposicione sūt or/
dinati/Quarto est sors possessiōis eterne here
ditatis Col. i. Agētes grās deo pri. ꝙ dignos nos
fecit in ptē sortis sāctorz in lumīe. ꝙ eripuit nos
de pōte tenebrarz. et trāstulit in regnū filij dile/
ctōis sue/Hñ est sors sāctorz et est sors reprobo/
rz. sors sāctorz est in lūmīe. qz sūt sic aues diei/sors
reproborz est in tenebris. qz sūt sicut aues noctis/
quamuis valde penale sit eis esse in tenebris in
ferni. cū sint ad pceptōz lūinis incōmutabilis
ordinati cū sint facti ad imaginē ꝛ silitudinem
dei. oīs eñ potētia ex ꝑncia sui obiecti delectat̄/
Ecclesiastes. xi. Dulce lumē. et delectabile ocu
lis videre sole. sic potentia ex absentia sui ob/
iecti tristat̄ Thobie. v. Cū dixiss⁹ angel⁹ thobie
gaudiū tibi semp sit. ait thob. ꝙ le gaudiū mihi
erit ꝙ in tenebris sedeo. certe nullū gaudiū. sed
tristitia horribil erit dānatis in tenebris infer/
nalib⁹ ꝙ oluris/Dñs ḡ electos suos voluit esse
in lūine ipsos de pōte tenebrarz eripuit ꝛ ad re
gnū celeste trāstulit, captiuis sufficit. ꝙ in carce/
ribus paganorū detinent̄ si ab ipsis liberent̄ nec
querūt a liberatorib⁹ suis diuicias. nec petūt vt
ad magna ꝓmoueant̄/sed larga manus dñi sic
fideles suos a pōte tenebrarz eripuit ꝙ ipsos
ad regnū celorū exaltauit Isa. xix. Clamabunt
ad dñm a facie tribulātis et mittet eis saluato
rē et ꝓpugnatorē ꝙ liberet eos/quā diu sumus
in hac vita debem⁹ clamare ad dñm voce de/
uocionis et pfessiōis dicētes. Esto nobis dñe
turris fortitudinis a facie inimici et pseq̄ntis./
Nā ꝙ sic in hac vita nō clamant ad dñm vt ab
ipso audiant̄ in inferno positi clamabūt ꝛ vllu
labūt nec exaudient̄ Lu. xvj. de diuite epulone
q̄ in flāmis inferni posit⁹ ad patrē abrāā clama
uit petens guttā aque quā minime impetrauit/
nec imperpetuo impetrabit/Debemus ergo in
hac vita clamare ad dominum/vt nobis mit/
tat propugnatorem/vt nos eripiat de potesta/
te tenebrarum Isaie. lxiij. Ego qui loquor iusti
ciam. et propugnator sum ad saluandum/De
bemus ergo petere saluatorem qui saluet nos
deducendo ad regnum Isaie. xxxiij. Dominꝰ
legifer noster. dominus rex noster. ipse veniet ꝛ
saluabit nos. Sic ergo primo notatur eligen/
di beatum mathiam modus. cum dicitur dede
runt sortes/Secundo notatur electionis euen
tus cum dicitur. et cecidit sors sup mathiā. ma
thias interpr̄at̄ donat⁹ siue donatio dñi et bene

sup talē in electōe aplatus sors cadere debuit/
Sap.iij/comū dei et pax ē electis ei/Iz ad edificatōz nraz loq̄mur.q̄druplex ē donū fm q̄ q̄t/
tuor repim? q̄ nobis donat dñs/Primo em̄ donat nobis abūdāriā tpaliū bonor/Secdo donat
nobis remissionē pcor/Tercio donat nobis distributōz gratz carismatuz et spūalium donor.
Nrro donat adeptōz et nor pmior/Primo g̃ donat dñs abūdāriā tpaliū bonor/.gen.xxvij.Suscipe bñdictōz quā tuli/quā donauit mihi dñs/
tribuet oia/ista st verba iacob ad esau frez suū loq̄nte/et ipsi de bonis q̄ in mesopotamia syrie ac
q̄sierat offerētis/et vere grat? dño.q oia ab ipo
accepat.vñ aplus.i.ad Chor.iiij.Quid habes/
q̄ nō accepisti.q si accepisti q̄d gloriaris q̄si nō
accepis/Stult? est q gloriat de mutuo acceptis
tanq̃ de ꝓprijs bonis/oia em̄ dñs cōtulit/et sic
dedit sic aufert cū sibi placuerit.ps.Dormierūt/
et nihil inuenerūt oēs viri diuitiaz in ma/s.vñ
Luce.xij.Stult? a dño est vocat/q in bonis suis plurimis gloriabat/ibi dr.aīa mea multa bona bēs reposita in āpos plurios requiesce comede bibe epulare.et dixit Stulte hac nocte diabolus repetet aīaz tuā a te q̄ aūt parasti cui? erunt.
aīa illi? diuitie et sua erat/et nō sua/sua erat.q sibi a deo data iure creatōis/nō sua erat q debita diabolo rōe reat? vel obligatōis/ꝓprie iniq
tatis/vñ demōes id iure repetūt q̄d sibi obligatū esse rōe mortalis culpe cognoscūt/et dñs iuste illis tradit q vnicuiq fm vitatē merita vel
demerita retribuit.Nā sic fm legē būanas bñ
meritis debet honor et pmiū/sic fm easdē leges latronibz et homicidis debet distractō/t suspēdiū/sic fm legē diuinā legittie certātibz debet
corona/sic finaliter pectātibz debet dānatio eterna Secdo donat dñs remissionē peccatoz Lu.
vij.Duo debitores erāt cuidā feneratori.vnus
debebat denarios q̄ngētos et ali? q̄nq̄ginta.nō
hñtib? aūt illis vñ redderet donauit vtriq̄ Isti
debitores sūt pcatores/q̄z vnusq̄sq̄ tāto amplius est deo obligatus q̄nto plurib? et grauioribz
peccatis est implicat?/sed dñs q̄nq̄ tā magis
q̄ minus obligatis pcā ꝓdonare ꝓsueuit/t Iz
iudiciū symonis leprosi fm q apparuit dñs/ille
plus diligere tenet dñm/cui plus dimisit/vñ
de btā magdalena dixit dñs Lu.vij.Remittūtur ei pecca multa q dilexit multū Nec mirū q
nō poterat ibi eē iniq̄tatis inq̄natiōū/vbi erat
charitatis speciosū opimētū Pro.x.vniuersa
delicta opit charitas Nec solū opit ea vt nō videant ipa bries.q videre nō pūt nisi exteriora
et apta.Iz ita opit vt nō videat ea de? cui nuda
sūt oia/i.Re.xvj.Nec iuxta intuitū hoīs ego iudico.hō em̄ videt ea q̄ apparēt ds aūt intuet
cor/vñ nō ita opit charitas pcā sic pānus opit
imagines in pariete exītes.vt nō appareāt/sed
sic opit.sic stilus telēdo ltras opit in tabulis cereis vt nō existāt Tercio donat dñs distributionē spūaliū donor Pro.viij.Qui ꝓprio filio
suo nō pepcit/sed ꝓ nobis oīb tradidit illuz/
quō ñ etiā cū illo oia nobis donauit/Qui donat
principale videt dōare accessoriū/vñ q dat equū
bñ videt donare capistrū/et q pūat exēniū de
gallinis vel pullis/nō ipos deplumat Iz pūat
cū plumis/Cū g xps fuerit plumis varietatuz
oīm grar et virtutū et donoz decoratus.qñ de?
pr ipsū nobis et ꝓ nobis tradidit.nō est mirū
si cū ipso nobis gras et dona donauit Eph.iiij
Ascēdēs xps in altū captiuā duxit captiuitatē
dedit dona hoibus/et fuerūt ista dona tā pcio
sa et eminētia/q fuerūt infiniti thesauri grarū
ptētiua Sap.vij.Infinitus thesaurus est hoibus.q q vsi sūt/pticipes facti sūt amicicie dei/p
pr discipline dona emendat/Quarto donat
dñs adeptōz et nor pmior.q.Pet.i.Maria
et pciosa nobis ꝓmissa donauit/vt p hoc efficiamī divine ꝓsortes nature/dona dei et maxima
sūt et pciosa/qz et excedūt meritū et pmanēt in
etnū Matth.xix.Cētuplum accipietis et vitaz
eternā possidebitis.ecce magnitudo q pmiū i
cētuplū excedit meritū/sed vide q̄ pciosū sit istud pmiū/qd nūq̄ auferet a btis.Iz pmanet in
etnū/vñ dr et vitā etnā possidebitis/sic go dñs
maxia et pciosa dona tribuit elēctis/vt meli? appareat donoz dei eminētia.subiūgit visiones divine gratū ꝓsortiū cū dic/vt p hoc efficiamī divine cōsortes nature.hoc cōsortium erit qñ videbit nō sic mō videt ꝓ speculū et in enigmate
sed sicuti apta facie.i.Job.iij.Scimus qñ cū
apparuerit similes ei erimus/qñ videbimus eū
sicuti est/ad q̄ visionē nos pducere dignetur.

De beato Gregorio Sermo .I.

Dūs magnus

voluerit spū intelligētie replebit illū/et ipe tā/
q̄ ītores mittet eloq̄a sapie sue Ecci.xxxix.in
vbo ꝓposito duo notāt a q̄b? bēs gre.ꝓmēdat.
Plō em ꝓmēdat ab abūdāti plenitudie co
gnitōis.cū dr.si dns magn? voluerit spū intel
ligētie replebit eū Scdo ꝓmēdat ab euidēti
vtilitate eruditōis/cū dr.et ipse tanq̄ imbres
mittet eloq̄a sapie sue Nītū ad primū scien
dū est q̄ spūssanct? q̄ est spūs intelligētie solet
q̄druplicit suos p̄dicatores replere Primo
em replet ipsos claritate/ad directōr veriorū
Scdo replet ipsos charitate/ad inflāmatōm
frigidorū Tercio replet eos fortitudīe/ad cor
reptionē pcorū Quarto replet eos humilitate.
ad capacitatē internor et etnor bono. Plō
Ergo spūssanct? replet p̄dicatores suos clarita
te ad directōr veriorū Act.ij. Apparuerūt ill'
lingue dispārte tanq̄ ignis/sedit q̄ supra singu
los eor/et repleti sūt oēs spūsancto et ceperūt
loq̄ variis linguis Spūs sup apl'os appa
ruit in linguis igneis/vt ipsos redderet cha
ritate feruētes/virtute eloq̄ntes claritate re
splēdētes Phil.ij. Lucetis tanq̄ luminaria
in mūdo.vbū vite ꝓtinētes.sicut em vas ꝓti
net liquorē p̄ciosū.sic corda apl'or tanq̄ lu
mē incēriuū ꝓtinebāt vbū diuinū.q̄ lumē
erat in cordib eor tāte adhesiōis.q̄ extingui
nō poterat aq̄s q̄ntūcūq̄ magne tribulatōis
Sed magis lucebat/et ardebat i ill' Ba.xvi.
Et q̄ mirabile ē/si aq̄ q̄ oia extinguit pl? ignis
valebat Et dr spūssanct? sup discipl'os xp̄i nō
solū appere.ꝫ etiā sup illos sedere Nā sic sta
re prius ad laborātes/sic sedere ad q̄escētes/q̄
ergo p̄ gr̄am sācti spūs q̄eta erāt corda disci
pulor ad ipsorū refrigeriū/bñ sup eos dr sede
re spūssanct? q̄ est in labore req̄es.in estu tpies
in fletu solatiū Itē spūssanct? nō solū apparet/
nō solū sup discipulos sedet/sed ipsis vt va
rijs linguis loq̄nt̄ p̄bet Nā diuersitate lingua
rū designat diuersitas doctrinarū/Nā fm ca
pacitatē auditorū dnt formari vba doctorū/
ꝓta illos q̄ grādia vba rutinātes/abducto
sup cilio de sacris lr̄is inf mulierculas fantur/
Contra illos etiā que simplicia et communia
vba subtilioribus loquit/Nā subtilioribus vba
ꝓmūcia veniūt in ꝓtēptū Minoribus vo vba
subtilia nō ꝓueniūt ad ꝓfectū/ꝓterea aplus

Parvulos lacte simplicioris doctrine potabat/
perfectos cibo solidioris doctrine ꝓfirmabat.i.
ad Chor.iij. Qđ bñ faciebat btūs gre/qñ vo
ba sue p̄dicatōis sic rpauit/q̄ tā mīoribus q̄
maioribus locū haurīēdi ad suā vtilitatē oīb
dereliq̄t Scdo replet spūssactus p̄dicatores
suos charitate ad inflāmatōr frigidorū Ecci
xxxiij. Quasi q̄ vindemiat repleui torcular;
q̄ videmiat de vineis vuas colligit/et ex illis
in torcular vinū exprimit/sic colligere vuas
bñficiorū dei dēm? de vinea diuine bonitatis/
et illas exprimere in torcular freq̄ntis dis
cussiōis/et sic vino diuine dilectōis dēmus i
plere desideriū nr̄i cordis Cōsiderem? q̄ de?
ad similitudinē et imaginē suā nos formauit/
q̄ oia sub pedib? nr̄is subiecit/q̄ se dedit i p̄
ciū p nobis/q̄ se q̄tidie nobis dat in cibū/q̄
se seruat nobis in p̄mū/ꝓpt q̄ btūs.bernh in
li.de diligēdo deū Quid reddā dño p me fa
cto.et refecto.et taliter refecto.nō em tā facile
refectus sū quā fact? vt me em cū alijs facer
dirit et facta sūt.in me aūt reficiēdo et multa
dirit.et mira gessit.et dura et indigna sustinu
it Quid em retribuā dño p oīb? q̄ retribuit mi
in p̄no em opē se dedit mihi/i secūdo se dedit
mihi.et me reddidit mihi. Quat? ergo et red
dit? mihi.me p me debeo p se āt si milies
repēderē in ꝓpatōe illi? nihil essē Nñ ergo
ista dei bñficia cogitādo in cordib? nr̄is tuol
uim? tociēs carbōēs ignis diuine dilectōnis
in nos ꝓgerimus siue etiā cumulamus et q̄ñ
ista dei bñficia alijs

Quarto dicit que in bono p̄dicatore dñt
reperiri Primū est fortitudo ad aggressionem
arduor Scdm est iudiciū ad directōr agen
dor Tercium est vtus ad tollerātiā puersorū
Quartū est cōmūis correctio tā maior q̄ mi
nor Primo ergo dicit repletus fortitudine
spūs dñi/et hoc est.quātū ad aggressionē ar
duor.bō em spūalis calcarib? sollicitudinis

ꝓxie salutis vrget corpus sibi subditū ad aggressionē ardui opis Nā sic̄ bonus equitator maiorē dietā facit de equo ꝓiore q̄ ille q̄ equitare nescit de equo meliore. sic bō spūalis in via mor. maiorē dietā facit de corpe debiliore q̄ bō carnalis de corpe fortiore. vñ sicut cō mūniter dr. q̄ tm̄ valet bō quātū valz sua fra sic quātū valēt spūs nr̄i tm̄ valēt corpa nr̄a. vñ sic̄ dr debere q̄ bñ scit sibi ꝓuidere in posterū q̄ eius obul9 valet vnū denariū. sic bō spūalis plus facit valere imbecille corpus ꝓximum. q̄ bō carnalis corpus suū. quāuis sit validū. nec est mirū. q2 corpus carnalis bōis delicijs dissoluit. corpus vo viri spūalis spūs fortitudinis sustētat Ꝓro. xvitj. Spūs viri sustētat imbecillitatē eius Scdo replet spūs dñi ꝑdicatores suos p discretōz agēdor. qđ notat cuz dr iudicio. q2 em̄ locutus fuerat de aggressiōe arduor q̄ spectat ad macerationē corpm. ne in ipsa excederemus voluit vt ibi discretionē iudicij seruaremus Ro. xij. Cuz dixisset apl̄s vt exhibeatis corpa vra hostiaz viuēte. sācta deo placēte. excessū resecauit qñ vt rōnale esset obsequiū nr̄m subiūxit. Sic em̄ in corpibus nr̄is crucifigēda sūt vicia. q̄ in ipsis ꝓseruāda est natura. ꝫ sub brevitate nobis claudēdus ē sermo in hac materia sic em̄ equus nō ē vrgēdus calcaribz vt p cluū mōtiū descēdēdo currat. et sic pōderosū nō ē multū impellēdū vt decrsū descēdat. sic nos nō multū insistere dēmus ne carnē nostram vltra debitū maceremus. plus em̄ ipsū diligim9 q̄ dēmus. vñ ex alia cā in nobis ad discretionē agēdor. req̄rit. in nobis em̄ sētimus ꝓtētionē ꝓtinuā carnis aduersus spm̄. r spūs aduersus carnē Gall. v. Que ꝓtētio timiari dz p discreti iudicij diffinitiuā sñiaz. caro em̄ suggerit delectabile bonū. sz illud mortiferū ē ꝓuer. xxiij. Ingredit blāde. sed in nouissimo mordebit vt coluber. et qi regul9 venena diffundet. spūs nō ꝓponit penale bonū q̄ videt pluribz esse malū Clerūtm̄ est saluticerū. sic sūt tribulatōes patiēter suscepte ꝓpter xpm. Ipe em̄ sūt via ad regnū. Act. xiij. Per multas tribulatōes oꝑtet intrare in regnū celorū In hac ergo ꝓtētōe rō dz carnē calculo diffinitiue sñie cōdēnare. et ipsū futuri spūs subiugare vt ad nutū spūs tribulatōes p ipso sustinēdo ad eſnā brītudinē valeat puenire. ij. Tho. iiij. Id q̄ in pñti ē mometaneū r leue tribulatōis nr̄e. sup̄ modū in sublimitate eternū glorie pōdus opat in nobis Aercō replet spūsct̄s ꝑdicatores suos vtute ad tollerātiā aduersor. Lu. vlt. Sedete in ciuitate q̄ ad vq̄ iduamī vtute exalto. bō idut9 nō erubescit sic bō nudus erubescere cōsueuit. nā indumētū ei9 pudibūda ꝓtegit. sic sācti dñi. etsi ꝓpr̄ xpm ludibria et vbera insup̄ et miracula et carceres expti sr̄. p xpo iō nlla pudēda si gaudio plena in ipis apparebāt Act. v. Ibāt apli gaudētes a ꝓspcū cōcilij qm̄ digni bīti sūt p noīe ihesu cōtumeliā pati Aēto replz spūs. s. ꝑdicatores cōmūi eruditōe tā maiorū q̄ mīorū. q̄ notat cū dr. vt ānūciē iacob scelus suū. et isrl̄ pcm̄ suū. qi diceret nō pco maioribus nec mīoribus in rdargutōe pcorū. ꝓtra multos ꝑdicatores q̄ ꝓmo repbēdūt pcā mīorū et simpliciū ad modū ouiū. palpāt aūt vicia maior crudeliū ad modū lupor rapaciū. isti ꝓtra pulices se surgūt. asalib9 ferocib9 et forcib9 fauēt Isa. xxx. Loquimī nobis placētia videte nobis errores. loq̄ndo placētia ipsos decipiūt. vidēdo sibi errores ipsos in eternū interitū demergūt Aēto replet spūs pccatores suos būilitate ad capacitatē infinorū r eſnorū bonor. ps. Repleti sum9 p dieb9 q̄bus nos būiliasti Nos spūsancto coopāte repleti dicimur. q2 ipso būilitatē tribuēte qi ipso celpte sculpēdo et cōcauādo in silice bonor. inf nor. et eſnorū capaces efficimur. sic em̄ vasa vacua replet vet9 beliseus. i. xps. iiij. Re. iiij. Quibus aūt bonis p dono būilitatis repleamur alibi in ps. oñdit vbi dr. Replebimur in bonis domus tue. q̄ bona sūt rāta et tā mirabilia q̄ carere nō dñt laude eſna. ps. lxxiij Bti q̄ bītāt in domo tua dñe in seculū seculi laudāt te In illa domo habitat bfs gre. et iō ab ipso cū sācts spiritib9 laudat. sic ergo ꝓio cōmēdat btus greg. ab abūdāti plenitudie cogitationis. cum dicitur si domin9 magnus voluerit. spiritu intelligentie replebit illum. Secundo commendatur ab euidenti vti

litate eruditõis·cũ subdit̃.et ipse tãq̃ im
bres mittet eloquia sapie sue Sciẽdũ est
ergo·q eloquia dñi q̃ pcesserũt p os bti
gregorij.fuerũt Primo eloq̃a grata speci
ositate Scõ fuerũt casta puritate Ter
cio fuerũt eloq̃a fecũda vtilitate Quarto
fuerũt eloquia suauia interna et etna io
cũditate Primo ergo eloquia bti grego
rij fuerũt grata specositate Genẽ.xlix. Ne
ptalim ceruus emissus·et dãs eloq̃a pul
critudis Neptalim interpretat̃ Quertẽs
eos p quos bñ signat̃ btus gre.qui ꝟbo
exẽplo multos cõuertit. dñs iste dr ceru?
ceruus bz velocitatẽ in cursu.agilitatẽ in
saltu·sic btus gre.habuit velocitatẽ i cur
su inquisitiõis diuitatis diuine coginitio
nis·habuit etiã agilitatẽ in saltu eleuatõ
nis supne cõtẽplatõis·iste ceruus dr emis
sus q btus gre.ad regẽdũ 7 erudiẽdũ gre
gẽ dei a dño fuit missus ad annũciãdum
mansuetis iste ceru? emissus
q btus gre.
pulcritudie in ꝟbis et scriptis decorauit
ꝟba eñ ipsius fuerũt tanq̃ radij pceden
tes.q pulcritudine solis eterne veritatis.
Sap.vij. Dr de ista sapia·hec specosior
est sole·et sup omnẽ dispõm stellarũ·luci
cõpata inuenit̃ prior.ista luce btus gre.
sicq̃ christo fuit decoratus q pre ceteris
hoibus specosus forma pre filijs hoim ẽ
appellatus Eccl̃.xxv. Quã specosa veri
tatis sapia·et glorios? intellectus et psiliũ
Secũdo fuerũt eloquia bti gregorij.tan
q̃ eloq̃a dei casta puritate.pl̃. Eloq̃a dñi
eloquia casta Eloquia dñi dicunt̃ casta·
q oẽz deformitatẽ querse voluptatis de
clinãt et ad omnẽ pulcritudinẽ et mũdici
am mẽtis et corpis aĩam inclinãt Sap.
viij. Quã pulcra est casta generatio cũ ca
ritate.in hac auctoritate castitas charitati
cõiũgit̃.q caritas gaudet pulcritudie ca
stitatis·castitas viget vitali calore chari
tatis.vñ q q̃nq̃ ꝟgines habuerũt puri
tatẽ sñ vitali calore charitatis repulse sũt
ab introitu nuptiarũ spõsi celestis Certõ
fuerũt eloquia bti gre. Eloquia secũda vti
litate Deut.xxxij. Cõcrescat vt pluuia do
ctrina mea. fluat vt ros eloquiũ meũ·si
cremẽtũ psiderare volumus.quõ pluuia
pcrescit psiderare dẽmus.cremẽtũ autem
pluuie sic pcedit·nã vapor aque surs̃um
eleuat̃ rõne sue leuitatis et in nubẽ cõden
satus et vẽto flãte resolutus ad inferiora
descẽdit et sic vapor aq̃us vt pluuia pcre
scit.sm modũ istũ doctrina nra vt pluuia
pcrescere dr. Nos eñ primo elemẽta siue
lras tanq̃ simpliciora addiscimus·post
modũ in sillabas copulamus·postmodũ
sillabas in dicciões·dcões in ppões pne
crimur·ex q̃bus ad demõstratiuas pclutões
puenimus Exquibus in nobis bitus scie
generat̃.et in nobis generatus p doctrinã
ad alios deriuat̃.i.ad·Chor.xiij. Cũ esse
parulus loq̃bar vt p̃uulus· sapiebã vt
p̃uulus.cogitabã vt p̃uulus.simplicia e
lemẽta.i.lras addiscẽdo.et sequit̃. q̃n ãt
fcõs sũ vir euacuaui q̃ erãt p̃uuli·q̃ intel
ligit̃ et bitũ scie ex simpliciorib lris ĩme
generatũ firmit̃ obseruatũ tenẽdo· et per
salubrẽ doctrinã q̃i imbrẽ in alios vtiliter
trãsfũdẽdo. vñ apostolus quosdã vitupat
q̃ cũ ipso tpis diu fuerant debereant esse ali
orũ mgri tanq̃ ideote et p̃uuli.et nce bñt
in suo a·b·c·d.iterato erudiri· Hebreo.v.
Etenim cũ debereris mgri esse,ppt tpus rur
sus indigeris vt vos doceami q̃ sũt elemẽ
ta exordij sermonũ dei.sm istũ modũ do
ctrina bti gre.sicut pluuia pcreuit et eius
eloquiũ sicut ros defluxit.ipse eñ sic phi
sicus aq̃s dñe sapie repletus totã christi
ecclesiã salubriter exorauit.Genẽ.xxvii. In
rore celi desup et impinguedie tre erit bñ
dictio tua.,pter q̃ gre·mõ inf bñdictos
bñdicit̃ q ipse in rore celi desup fuit a bñ
dãt̃ pceteris xpi pfessorib bñdict?. Hãc
fuerũt eloq̃a bti gregorij.suauia int̃na 7
etna iocũditate Cã·ij. Ondem̃ faciẽ tuã
sonet vox tua in auribꝫ meis· vox eñ tua
dulcis 7 facies tua decora dñs ãt pulcrã
eloq̃ntiã ornate pdicatõis vult ee decora

facie ꝓsciẽtie sui ꝑdicatoris. multũ em̃ deo displicz qñ ꝑdicator in eloq̃ntia niteret in ꝓsciẽtia sordz ¶ Nõ em̃ vult dñs aquã mũdã sapie saluaris trãsire ꝑ canale ossimũ di predicatoris Et ideo labia isaie ꝓphete prius mundauit angelus ab arce missus qm̃ ipse ad predicatiõis officium mittere tur ¶ Nã predicatori peccatori dicit dñs. Quare tu enarras iustitias . et assũmis testamẽtũ ꝑ os tuũ. dicit glosa polluitur Sic vult dñs q̃ prius sit mũda ꝓsciẽtia q̃ sibi placeat predicatoris eloq̃ntia. vñ subdit. vox em̃ tua dulcis et facies tua decora ¶ Nã qñ in predicatore ẽ decor ꝓsciẽ in diuinis auribus resonat dulcor delectabilis armonie, ꝓpter q̃ predicator tanq̃ diuinus cytharedus introducit ad nuptias iocũditatis supne ℣ Pro. xvj. Qui dulcis ẽ eloq̃o maiora repiet et intelliget maiora q̃ cogitare possit mens hũana q̃ntũcũq̃ fuerit eleuata. j. ad Chor. ij. Oculꝰ nõ vidit nec auris audiuit nec in cor hõis ascẽdit q̃ prepauit deꝰ diligẽtibꝰ se. hec sĩ bõ eterna q̃ tribuet dñs suis fidelibus ad q̃ nos ꝑducat dñs q̃ viuit et regnat ꝑ oĩa secula seculorum Amen

De sancto gregorio ℣ Sermo .II

¶ Vir fidelis multũ laudabit℣ Prou. xxviij. In hoc ꝓposito cõmẽdat a duobus btũs gre. Primo em̃ cõmendat a q̃litate meriti cũ dr vir fidelis Secõdo cõmẽdat a q̃ntitate premij. cũ subdit mltũ laudabit Sciẽdũ est ergo q̃ btũs gre. fuit fidelis q̃druplr Primo em̃ fuit fidelis deũ fidelit diligẽdo. Secõdo fuit fidelis viriliter operando Tercio fuit fidelꝫ vtiliꝫ dispẽsãdo Quarto fuit fidelis salubriter docẽdo . ℣ Primo ergo fuit fidelis btũs gre. firmiter diligẽdo Bap. iij. Fideles in dilectõe acq̃escẽt illi. ille dr in dilectõe fidelis q̃ dñm nec in ꝓsperis nec in aduersis derelinq̃t. Et in oibus dño ꝓplacat Eccĩ. vj. Amicꝰ si permanserit fixꝰ erit q̃si coeq̃lis ꝓtector effectꝰ bo nor eterne retributõis. talis amicꝰ fuit beatus greg. Eccĩ. vi. Amicꝰ fidelis fortis precio q̃ inuenit illũ inuenit thesaurum. btũs gre. fuit amicus fortis ꝑ vtã dilectionẽ Can. viij. Fortis est vt mors dilectõ. fuit etiã fidelis precio ꝑ fideliũ erudi tionẽ. informatõz ꝛ defensionẽ. et seq̃ntr. q̃ inuenit illũ inuenit thesaurũ. btũs greg. fuit q̃ q̃dã copiosus thesaurus ꝓtinens aurũ sapie. argẽtũ eloq̃ntie. ꝛbũ eruditionis quotidiane. q̃ denarios vsual mone te ℣ Pro. xxv. Sic̃ frigus niuis in die messis ita legatus fidelis ei q̃ misit cũ aiam illiꝰ refocillat. frigus niuis in die messis refrigerat meẽtẽ. sic legatus fidelis lenificat meẽtẽ aiam. ꝛps refocillare facit pcfores ꝓuerbdo ad pñiaz. et sic i eis refocillat Spũs ſctus ꝛps ꝑ dilectõnẽ. Lu. i. potest dici de btõ gre. Cõuertet in credulos ad prudẽtiã iustoz. et sic dicit ibidẽ bñs greg. prudẽtia iustoz. i. ꝓꝛpo tpaliter affligi. et in futuro eternaliꝫ gloriari Secõdo fuit btũs gre. fidelis viriliter opãdo ℣ Pro. xi. Seminãti iustitiã merces fidelis ꝑeternã retributõz Justitiã em̃ seminare nihil aliud est q̃ seipsũ iniustis opibꝰ exercere Mat. xiij. Exijt q̃ seminat seminare semen suũ. hõ bonꝰ dr ab ocio in actũ exire. ꝛ se ipsum in laborib iustoz opm exercere vt possit mercedẽ vite eẽne merere. ij. ad Cor. ix. Qui pce seminat pce et metet. et q̃ seminat in bñdicõibꝰ de bñdictõibus ꝛ metet ¶ Nã secz q̃ntitatẽ meritoz erit q̃ntitas ꝑmioz. sic ergo seminanti iustitiã reddet merces fidelis abũdãtis retributõis Lu. vi. Mẽsurã bonã ꝓuertã et coagitatã ꝛ supeffluẽtẽ dabũt in sinũ nr̃m Liberaliter em̃ dñs nõ solũ remunerat ꝓm q̃ntitatẽ boni operis. Et scõm largitatẽ regie maiestatis. secũdũ istũ modũ iã recepit btũs gre. mercedẽ sue opatõnis Mat. xxv. Euge serue bone et fidelis qz sup pauca fuisti fidelis sup mltã te ꝓstituã. sicut em̃ rex q̃ hz fidelẽ et sapientẽ ꝓpositum exaltat illum

et facit balliuū vel consiliariū suū sic dñs fideles suos qui fideliter dispensauerunt pauca ab ipso constituit super multa. Tercio fuit fidel' btūs greg. vnde dispēsādo Lu. xij. Quis putas fidel' dispensator et prudēs quē pstituit dñs sup familiam suā vt det illis in tpe tritici mēsurā In dispēsatore voluit dñs ista duo pīngere .s. fidelitatē et prudētiā Hā fidelitas prudētiā restringit ne ī dolositatē degeneret prudētia fidelitatē dirigit vt in via mort dīscrete ambulet. vñ fidelitas ē prudētie cingulū prudētia vo fidelitatis ē speculum. Primo ergo dñs pmēdat in dispēsatore suo fidelitatē Fidelitas eīm ē vtus mlt̄m pciosa et dño grōsa Prou. xx. Plti misericordes vocant. virū āt fidelē qs inuēiet Res dr pciosa nō solū qz cara. ꝫ qz rara. ꝛ qz rara est in ḡra fidelitas. iō qñ inuenit ē mirabil' pciosa. i. ad Tho. iij. bic iā q̄rit inter dispēsatores vt fidel' qs inueniatur Tpe apli q̄rebat fidelis dispēsator ꝛ inueniebat. nūs aūt tpibꝫ q̄runt. et nō inuenitur. ira eīm sūt pctis opti et obnubilati q nō p dispēsatorē ntrōr fidelitas inueniri vñ si habeat respect ad ipsor opatōes nō ad status vel dignitates poti appellādi sūt dispsatores. sic ergo in dispēsatore suo req̄rit dñs fidelitatē ad distribuēdū et etiā pseruādū Req̄rit etiā in ipso prudētiā ad dirigēdū Prou. ij. Prudentia seruabit te vt eruaris a via mala sic dicit Bern. Prudētia nō tā ē vtus qꝫ aurriga vtutū. et iō nos in via vtutū recta dirigit ꝛ docet nos vitare malū passū hāc prudētiā bn̄ habuit btūs gre. Ecci. xxj. Ornamētū aureū prudēti doctrina. btūs greg. tātā prudētiā habuit q sacrā scripturam nitidis et ornatis expositōibꝫ decorauit Ecci. xlvij. Ornauit tpa vsq ad pfūmationē vite Hā qꝫ diu pūtis vite tpa dura sūt ita diu ornat? vbor rhetorice eloquētie btī gre. in eccia fulgebūt. istū fidelem dispēsatorē et prudētē pstituit dñs super familiā. btūs eīm gre. pstitutus fuit a dño sūm? pōtifex sup totā sāctā eccīam. pōs Ego āt pstitutus sū rex ab eo sup mōtē sanctū eius pdi. pce. eius Dr rōm hui? pstitōis audit cū dicit vt det illis in tpe tritici mensurā refectio panis sacre scripture pt intelligi. hoc triticū btūs greg. ad mēsurā suis auditorib? et scriptis suis et lēonibus ministrauit. qr doctrinā suā auditor suor capacitatibus coaptauit. de hoc frumēto vel tritico Prou. xi. Qui absc̄odit frumēta maledicet in pplis bn̄dictio āt sup caput vēdentiū hoc ē mō debito exponētiū ꝛ p labore suo vitā eternā acq̄rētiū Quarto fuit fidelis btūs gre. salubriter docēdo Ecclesiastici xv. Sapie dei astabit laus et īore fideli abūdabit. ꝛ dñator dabit illi eā. sapia dei multū dr laudari. pciosior eīm ē sapia cūctis opib?. et oia q̄ desiderantur ei nō valēt apari Prou. iij. Ista sapia in ore fideli hoc est in corde habitare dr Cor eīm fidele est a quo vbū diuine sapie diligēter et mēoriter custodit Lu. xj. Beati q audiūt vbū dei et custodiūt illud. contra multos quor corda sūt sicut vasa pfracta ꝛ iō nō liquoris diuie sapie retētiua. Ecci xxi. Cor fatui q̄i vas cōfractū et omnē sapiētiā nō tenebit Dr cor bri greg. q̄i vas cōfractū nō fuit. cor eīm suū ligaturis mādator et cōsiliorū dei ligauit et religauit. iō in eo suā sapiam tanqꝫ in integro vase infudit. et hoc ē qd hic dr. et dñator dabit eā illi. ipse eīm ē fōs sapie a quo aq̄ salutaris doctrine procedit Ecci. j. Fons sapie vbū dei in excelsis. ab hoc fōte riuuli deriuati, pcesserūt et cor bri gre. tanqꝫ cōcha et os eius tanqꝫ canale repleuerūt. Ecci. xxxix. Si dñs magn? voluerit spū intelligētie replebit illū. et ipse tanqꝫ imbres mittet eloqa sapie sue Primo ergo cōmēdat beatus greg. a q̄litate meriti cū dr vir fidelis Secdo cōmēdat a q̄ntitate pmij cū subdit. multū laudabit Sciendū ergo qd q̄tuor sūt laudanda in beato grego. Primum est conscientie puritas Secūdum ē opatōis bone securitas. Tertiū ē excellē

tie sanctitas. Quartum est eterne vite iocunditas. Primo ergo laudãda est in beato Greg. conscientie puritas. Ecci. xxxi. beatus diues qui inuentus est sine macula et qui post aurum non abijt. nec speravit in thesauris pecunie. quis est hic et laudabimus eum, et fic beatus gregori? ad hãm diuitijs tẽpalibus diues fuit et a deo abũdauit qꝫ de bonis patrimonialibus septez abbacias fundauit. Sed iste diues sine macula fuit. quia ipsum rerum temporalium cupiditas minime maculauit. Non est enim in culpa rerum tpaliũ possessio. Sed illarum inordinata dilẽcio, vnde et abraham legitur a deo dilectus. et tñ legit fuisse diuitijs opulentus. Geñ xiij. Erat autem abrahan diues in possessione auri et argenti. et sic beatus gregor. fuit diues inuentus sine macula. ipse enã post aurum nõ abijt. Ille post aurum abire dicitur. qui ad aurũ inordinato amore afficitur. Sed ille post aurum non abijt. cui aurum non nisi proreleuanda necessitate aliquid sapit. Sic antiqui patres p? aurum non abierunt. qui pro christo relinquentes. Omnia ipsũ secuti sũt. Mat xix. Ecce nos relinquimus omnia et secuti sum? te, q? bene fecit beatus gregori? qui pro christi nomine relinquens omnia monachus est effectus. Ipse enim nõ sperauit in pecunie thesauris. Ille enim in pecunie thesauris sperat. qui ad possessionem pecunie per immoderatam cupiditatem aspirat. vnde beatus gregorius. in pecunie thesauris minie sperabat. Isa xxvj. Anima desiderabat te in nocte. Sed et spiritu meo in precordijs meis. de mane vigilabo ad te. vnde iste qui nõ speauit in pecunie thesauris. a nobis quando ei? memoriam habemus multum debet laudari Prou. x. Memoria iusti cum laudibus. et nomen impiorum putrescet. Secundum, propter qꝫ. det et laudari btũs. gre. est operationis bone securitas Ecclesiastici. ix. In manu artificũ laudabũtur opa. Opera solent laudari ex industria artificis operantis per sapientiam sue artis. sicut quando celum respicimus et ipsũ ornatum sole et luna et stellis tanqꝫ lapidibus preciosis videmus, gloriam actoris cõmendamus. ps. xviij. Celi enarrãt gloriam dei et opera manuũ eius annũciat firmamẽtũ. Et sciẽdũ ẽ qꝫ sicut in manu artificũ opera laudantur sic actor ex operibus commendatur. Prou. vltimo. Date illi de fructu manuum suarum. et laudẽt eũ in portis opera eius. In die iudicij nõ indigebit hõ alio pcone. q̃ pconẽ hẽbit ex bono opere. Opera enĩ operarios secunt et ex illis laudãtur vel vituperantur. beatus grego. modo habet bonorum pconiũ. quia habet bona opera in testimoniũ. vñ potest dicere illud Job. x. Opera q̃ ego facio in nomine patris mei testimonium perhibent de me. Tercius, propter qꝫ laudat beatus gregorius. est excellentia sanctitatis ps. Exaltent eum in ecclesia ple. et in ca. seniorũ laudent eum. Beatus gregorius fuit in ecclesia dei exaltatus, quia fuit ad culmẽ summi pontificatus sublimatus. fuit etiam in ecclesia seniorum laudatus. que senectus non tam consistit in annorũ multitudine. qꝫ in scientie plenitudine et morum grauitate. Sapiẽtie. iiij. Cani sũt sẽsus hominis. et etas senectutis vita immaculata. Talis senectus tam laudabil' fuit in beato greg. et cereris sanctis Ecci. xliij. Laudemus viros gloriosos et parentes nostros in generatione sua. Homines militares libenter audiunt laudes carolj magni oliuerii rolandi qꝫ ipsorũ laudibus informãtur. vt ad facta consimilia excitentur. vnde sicut ipsi libenter audiũt gesta militum fortium in bellis corporalibus vt ipsos imitentur, sic nos libenter audire debemus gesta virorum fortiũ in bellis spiritualibus vt ipsos imitemur. vnde ille miles beatus paulus. qui dicebat arma militie nostre nõ sunt carnalia Sed potencia deo. ij. Cor. x. Nos bor-

tabatur vt ipsum imitaremur-ij. Exod. iij. Scit is quēadmodū oportet nos imitari. Quartum propter quod laudat beatus greg. est vite eterne iocunditas-psal. In domino laudabitur anima mea-audiant mansuete electorum in domino laudantur/quia per ipsum et a periculis liberantur/et in ipso in eterna beatitudine gloriantur-ps. Laqueus contritus est ⁊ nos liberati sumus adiutorium nostrum in nomine domini-vnde non tm̄ de sua gloria gaudent/sed etiam illum qui est glorioſus et laudabilis in secula laudant/vñ de anima sancta Isa. xxv. dicitur Florebit quasi liliū germinans germinabit et exultabit letabunda et laudans. Studium enim electorum qui merentur in domo celesti. habitare/est dominum in seculum seculi laudare/in ista domo celesti beatus greg. et alij sancti modo habitant et mutuam laudē dei se se cum omni alacritate inuitāt dicentes ad alterutrum/magnificate dominū mecum-et exalta nomen eius inidipsum/ad istam laudem magnificam nos pducere dignetur. qui viuit et regnat deus p omnia secula seculorum Amen.

De sancto Benedicto ¶ Sermo I

Ingredere benedicte domini, Cur foris stas? preparaui domum. Genesis. xxiij. Tripliciter solet homo ingredi ad obediendum/primo exhortando ppositū. Secundo dehortando oppositū. Tercio promittendo futurum pmodū, sic inducē nos dominus ad obediendum Isai. xi. Ubi dicit. Venite ad me omnes qui laboratis. et onerati estis. et ego reficiam vos. Ecce exhortatio ppositi sequitur. Omnes qui laboratis et onerati estis/ecce dehortatio oppositi. et ego reficiaz vos. ecce promissio futuri cōmodi, scōm hoc ad commendationem beati benedicti. In verbo proposito tria notantur. Primo enim ponitur ppositi exhortatio cum dicitur ingredere benedicte domini. Secundo ponit oppositi dehortatio. cum dicitur qui foris stas: Tercio ponitur futuri commodi promissio cum dicitur preparaui domum. Quātū ad primum sciendum q quadrupler est ingressus ad quem hortatur nos dominus. Primo enim debemus ingredi ad recordacionem passionis dominice. Secundo debemus ingredi ad perscrutationem pprie conscientie. Tercio ad cognitionem veritatis interne. Quarto ad compreben sionem felicitatis eterne. Primo ergo debemus ingredi ad recordationem dñice passionis. Isa. ij. Ingredere in petram ⁊ abscondere in fossa humo. In petrā ingredimur per firmitatē fidei. in fosso humo absconditur. p protectionē dei. Qui eñ firmiter fidem profitentur/diuina testa pteguntur. Dicit ergo ingredere in petrā, .i. ad Chor. x. Petra autem erat christus, petram ingreditur qui fidē christi firmit profitet, hic ingressus signatus est cū noe. et filij eius. et vxor eius et vxores filiorum eius cū eo in archam p aquas diluuij. tentationes demonum. et fluxus peccatorū designantur/archa est ecclesia in qua illi qui per firmam fidem ingrediuntur saluantur. Et signant hic tria genera hominum qui in ecclesia liberantur a tentationibus demonum. et inundationibus peccatorum. Sex. maiores qui signantur p filios eius/minores qui signantur p vxores/in ecclesia enim saluantur tam maiores q̄z minores/tam sapientes q̄z simplices, ps. Etenim passer inuenit sibi domum ⁊ turtur nidum vbi reponat pullos suos, p passerem qui est auis callida sapientes intelliguntur. per turturē q̄ est auis simplex simpliciores designātur. et omēs, isti saluantur. qñ in petram ecclie que christus est ingrediuntur. Viere. xlviij. Estote q̄i columba nidificans in sūmo ore foraminis, sic ergo ingredimur in petram per firmi-

tatē fidei. abscondimur in fossa humi p ꝓtectionē dei, fossa humus est xp̄s in cruce clauis et lācea defossus, p̄s. ꝓfoderunt manꝰ meas et pedes meos, p hās fossas et p hās rimas apparēt nobis viscera pietatis que sunt in christo, et p has licet nobis sugere mel de petra oleumq; de saxo durissimo, absc̄dere ergo in fossa humo, homo timidus et infirmus libenter se absconderet in loco in quo ab inimico tutus esset et sanitatē ab infirmitate reciperet, absondere ergo in xp̄o abscondito et tutus eris ab inimico. Isa. liij. Absc̄ditus est vultus eius, absc̄dere etiā in eius vulneribus et sanaberis a tuis infirmitatibus. Isa. liij. Vulneratus est ꝓpter iniq̄tates nostras attritus est ꝓpter scelera nr̄a, disciplina pacis nostre sup eum et liuore eius sanati sumus, sm hoc beatus bñdictus ingressus est in petram, et in fossa humi se abscondit. q̄n ꝓpter xp̄m ꝓfocia hominū fugiēs in desertū locū secessit et ibi diuīas allocutiones et ꝓsolatiōes interna aspiratione audiuit. Osee. ij. Ducā eam in solitudinē et loquar ad cor eius, homines sapientes nō ꝓclamāt cōsilia sua in foro. sed in secreto dicunt ea et in absc̄dito. sic dñs animā fugientē tumultus hominū ꝓsolatur et ei eterna bona inspiratione intima reuelātur. Secūdo debemus ingredi ad pscrutationem ꝓprie cōscientie, p̄s. xxxvij. Tota die cōtristatus ingrediebar, tristicia p̄nie que scōm deū est hz annexū dolorem, sed patienter hz sustineri q̄ opatur salutē, hō enī sustinet ignē et ferrū vt curet a vulneribus, bibit etiā potiones amaras vt sanet a febribꝰ. sic nos libēter debemus sustinere tristiciā p̄nie, vt a peccatis sanemur. ij. Chor. vij. Que scōm deū est tristicia p̄nia in salutem stabilē opatur, sicut futura vita ꝓhibentibꝰ est vita leticie, sic p̄nis vita viatoribꝰ hz esse vita tristicie. Sed miseri peccatores puertūt tpa. quia tpe tristicie letant. et iō tpe leticie beatorū tristabuntur. Sed electis qui modo lugent eterna leticia reseruat. Johañ. xvj. Plorabitis et flebitis vos mundus aut gaudebit, vos autem contristabimini. sed tristicia vestra conuertetur in gaudium. q̄ ergo in presenti vita etsi non sit culpa cōtinua, tamē continua ē miseria, continua debz esse tristicia. Hierem. ix. Quis dabit capiti meo aquam et oculis meis fontez lachrimarum. Natura fontis est q̄ aqua interior exteriorē expellit. Ea autem que aliam expellebat impellenti cedit. et sic primus fluxus a fonte nunq̄ recedit. sic dolor cordis lachrimas exterius exire cōpellit. culpa autem que est materia doloris ad dolendum impellit. et sic in hac vita continuam nostram miseriam nihil extorto repellit. propter hoc beatus benedictus istam continuam miseriam considerans solitarium locum flentibus amicuz quesiuit. ñ ꝓ. Ecce elongaui fugiens. et mansi in solitudine. Ipse enim quesiuit nō ciuitates et castella loca diuitiarum. Sed deserta que sunt loca penitētie siue lachrimarum eius. i. plorans ploraba bit in nocte et lachryme eius in maxillis eius. Tercio debemus ingredi ad cognitionem veritatis interne. Proue. xxiij. Ingrediatur ad doctrinam cor tuum et aures tue ad ꝓba scientie. homo libenter ad locum thesauri intraret. si certus esset q̄ dominus thesauri tm̄ ei de thesauro daret quantū secū deferre posset. doctrina vel sapiētia est aīe thesaurus. et tātus q̄ in sacra scriptura dr infinitus. Sapi. vij. Sapiēta infinitus thesaurus est hominibꝰ. q̄ us aūt huius thesauri est dñs. qui patus est de thesauro isto tm̄ vobis dare q̄ntum poteritis capere et vobiscum deferre. Isa. xlv. Dabo tibi thesauros absconditos et archana secretorū. vt scias q̄ ego dñs. ℣ multi sunt sicut ribaldi siue goliardi qui peccuniā corpalem contemnūt. et ipsam cū omni facilitate in suis voluptatibus et dissolutionibꝰ expendunt. sic multi plus diligunt vanitatem ocij q̄ sedulitatem studij vel cogni

tionem sapiencie dei/que est thesaurus in cōperabilis,vñ tales homines nō sunt alicuius momēti/qz inueniūtur vacui et vani,Sap.xiij,Vani sunt omnes hoies in qbus nō sub est sciētia dei,ꝓpter qꝫ dic ingrediatur ad doctrinā coz tuū/sequitur, et aures tue ad verba scientie/auris enim est sicut concha que aquā sapientie saluꝫ taris et ipsā vsqꝫ ad intelligētiā transmittit/intelligentia aūt vsqꝫ ad canales oris transfundit/que descendens ad animas sanctas tanꝫ ad areolas ibi germinat et fructum facit,Eccī.v,Esto māsuetus ad audiendū ꝟbum dei.vt intelligas/et cuz sapientia ꝓferas responsum verū,hō essꝫ debet aures suas ad ꝟba sapiētie inclinare/vt inde possit aquā salutarem haurire/ quam postmodum alijs possit refundere, Job.xxix,Auris audiens beatificabat me/ et oculus videns testimonium reddebat mihi,Tales vult esse dñs suos p̄dicatoꝛes vt primo teneant locuz discipuli siue auditoris/et post modū locum magistri sine testatoris/vt sic fidele testimonium ꝓbibeant christo de visis et auditis,talis testis fuit beatus benedictus/etsi enim ipse non fuit armatus sophismatibus artistarum,si non fuit ornatus coloribus rethoꝛum.etsi non fuit circūcinctus circūuentionibus legistarum.Habuit tñ cognitōz et scientiam deuitationis peccatorū/et informatōnis moꝛ:que est scientia sanctoꝛ, Sap.x,Justum deduxit dñs per vias rectas/et ostendit illi regnū dei.Et dedit illi scientiam sanctorum.Quatto debem? ingredi ad cōprehensionem felicitatis etne,Hebr.iiij,Festinemus ingredi in illam requiē,debemus festinare quomodo possumus in eternam requiem introire/z hoc quia breuis vita.distantia longa.re/ trabētia multa/obstacula infinita,Bono. vi,Discurre festina/et hoc qz requies illa est requies bona/requies opulenta/reqes eterna.Primo ergo est requies bona,genꝫ xlix,Vidit requiē que esset bona.z terram que esset optimā.et supposuit humerū ad portandum.Illa requies bona nō dicitur que in euentum malū terminatur/sicut requies illius qui dicebat Luce.xij/Anima mea multa bona habes reposita in annos plurimos/et sequitur.requiesce/sed audi euentus huius requiei,Nam dixit.stulte repetent animā tuam/requirent tanꝫ ꝓprium debitū/quia ipsū obligasti demōibus ꝓ peccatum.Secundo est ista requies opulenta,Isa.xxxij,Sedebit populus meus in pulcritudine pacis/et in tabernaculis fiducie/et in requie opulenta,Requies que est in hac vita non potest dici opulenta/quia curis āmiscetur,laboribus interrumpitur/in doloribus finitur/Tercio ista requies est eterna,Ps.cxij,Hec requies mea in seculum seculi/hic habitabo qm̄ elegi eam,ꝓpter hoc ad Hebr.iiij.dicitur/Ingrediemur in requiem qui credimus,Fides enim est hostiarius ꝓ quē sancti promissam requiem consequunt/Hebr xi,Sancti ꝓfidem vicerūt regna/operati sūt iusticiam/adepti sunt repromissiōes/valde stultus esset qui palaciuz regis intrare vellet si certus esset qꝫ regi nō placeret/sic stulti sunt qui sine fide putant in regnum intrare/quia sine ipsa deo non possunt placere/quia ergo beatus benedictus fidelis seruus domini fuit/ideo in regnum ipsius hodie intrauit,Jathe.xxv, Super pauca fuisti fidelis/supra multa te constituam/intra in gaudium domini tui/sic ergo inuitauit dñs beatum benedictum hortando ad ꝓpositum cum dicit—

¶Ingredere benedicte domini.¶Secundo inuitauit ipsum deportando oppositum. cum dicitur qui foris stas,Sciendum est ergo qꝫ sunt quatuoꝛ genera hominum q foris stant/Quidam enim foris stant ꝓpter feditatem luxurie/Quidam propter tenacitatem auaricie/Quidam propter imperfectionem infirmitatis relicte/quidam propter infirmitatem corruptionis innate/Quidam ergo foris stant propter

feditatem luxurie. Treno.ij. Jacuerũt in terra foris puer et senex. Illi foris in terra iacere dicunt qui contemptis eternis aterrenis et carnalibus voluptatibus incurruantur. Apoc.vltio. Foris canes et venefici et impudici. bene foris stare dicit impudicicia quia nihil inquinatum recipit illa claritas siue mũdicia. Et sciendũ q̃ sil coniungit puerum et senem qd nõ intelligit ꝓpter paucitatem vel multitudinem annorum sed magis propter leuitatem et inueterationem peccatorum. vñ in sacra scriptura quandoq; repitur puer centum annorum. Isa.lxv. Puer centum annorum morietur. et peccator centum ãnorum maledictus erit. Et sciendum q̃ aliqui senes qui longo tempore vixerunt. et in fine vite sue labũtur in professione reꝑtuntur nouicij. Quidam autem iuuenes in peccatis obstinati in sua malicia inueniuntur professi. vnde laborandum est vt nouicij a sua peruersa religione in qua non possunt saluari recedant. et professi in malicia ad aliam religionem. s. saluaris penitentie se trãsferant. Secundo stãt aliqui foris ꝓpter tenacitatẽ auaricie. Amos .v. In omnibus plateis erit planctus. et in cunctis que sunt foris dicetur. ve. ve. Hic tangũtur duo genera hominum. scz voluptuosorum qui designantur nomine platearum. et auarorum qui designantur nomine eorum qui foris sunt. primi voluptuosi. scz sunt in lubrico positi. Voluptuosi enim de facili labuntur in peccatis. Treiiij. Lubricauerunt vestigia nostra in irinere platearum nostrarum. vnde homines non debent post suas concupiscentias curere. si non velint quasi super glaciem in precipicium corruere. Eccli.xviij. Post cõcupiscentias tuas non eas et a voluntate tua auertere. si prestes anime tue concupiscentias eius. faciet te in gaudium inimicis tuis. de inimicis infernalibus loquit. qui de nostra miseria letantur. Sed de nostra gloria contristantur. vnde voluptuosis ꝑm quantitatem deliciarum redditur quantitas penarum. Apoca.xviij. Quantum glorificauit se. z in deliciis fuit tantũ date illi tormentum z luctum. propter qd dicitur in omnibus plateis erit planctus. in quo designatur status voluptuosorum. Sequitur. et in cunctis que foris sunt dicetur. ve. ve. Hic designatur status auarorum. pice vel bitumine auaricie ligatorũ. auaricia enim sic cor auari constringit q̃ manum suam retrahit. et ipsam ad opus misericordie non extendit. Et iste foris esse dicitur. quia nec seipsum nec proximum. Sed foris seca temporalia que a corde deberent esse aliena inuenit. Isti dicetur ve. quia non habet dulcedinem pietatis vel misericordie. Job.xx. Si impius fuero vemihi est. Non lauabo caput saturatus afflictione et miseria. homines confusi nõ audent caput sursum leuare. In die autẽ iudicij homines immisericordes confundentur. quia in ignem eternum qui paratus est diabolo et angelis eius a domino mittentur. Mat.xxv. Et ibi afflictione et miseria saturabũtur. afflictione in acerbitate pene ielxenne. miseria in carẽtia visionis diuine. ẽ contrario homines misericordes fiducialiter capita leuabunt. et tã in aia q̃ in corpore feliciter exultabunt. i. Thimo.iiij. Pietas ad omnia vtilis est. ꝓmissionem habens vite que nunc est et future. Tercio stant aliqui foris propt imꝑfectionẽ infirmitatis relicte. Marci.xi. Inuenerunt pullũ ligatũ añ ianuã foris in biuio. ꝑ pullũ possumus intelligere liberũ arbitriũ. qõ sic creatum fuit liberum. q̃ cũ omni facilitate posset operari bonum. Sed cũ primus homo ꝑ inobedientiã peccauit. eius liberũ arbitriũ ligatũ fuit. Nec cum illa facilitate qua prius bonum operabatur operari potuit. et in nos vincula tam peccati q̃ mortis transfudit. Roman.v. Per vnum hominem peccatum in mundum intrauit. et per peccatum mors. ita in omnes homines mors ptrãsijt. in quo oĩs

peccauerũt, istis aũt vinculis constringi/
mur. Prouer.v. Iniquitates sue capiunt
impiũ et funibꝰ peccatorũ suorũ ꝓstringi
tur. nos em̃ peccatis originalibus q̃ a pri/
mis parẽtibus ꝓtraximus peccata actua/
lia supaddimus et ideo vincula vinculis
cumulamus. Sed xp̃s venit ista vincula
dirumpe. vincula em̃ peccatorũ dissoluit
p̃ gratiam. vincula vero mortis dissoluit
in gloria. q̃n inuictoria absorbebit mortez.
.i. ad Chor.xv. Absorta est mors inuicto/
ria. q̃n dñs tunc istum pullũ .i. liberũ arbi
triũ solui voluit a vinculis peccati. q̃n be/
ato petro et sacerdotibus eius. et sacerdo/
tibus successoribꝰ claues ligandi et solue
di contulit. Mat.xvi. Tibi dabo claues re
gni celorũ. et quodcũq; ligaueris sup̃ ter/
ram erit et in celis ligatũ. et quodcũq; sol
ueris sup̃ terram erit solutũ et in celis. Et
sciendum ẽ q̃ iste pullus dicitur in binio
esse constitutus. quia liberũ arbitriũ q̃ntũ
cũq; fuerit peccatis ligatum. adiutorio di
uine gracie potest eligere nõ solũ malũ . s̃
etiam bonũ. Eccl.xv. Ante hominẽ vita ⁊
mors bonũ et malũ. qđ placuerit ei dabit
illi. sic ergo vt diximus vinculũ infirmi/
tatis et peccati et mortis relinquit in no/
bis a pr̃ntibus primis. ⁊ ideo q̃ntũ ad hoc
adhuc stamus foris ratione infirmitatis
relicte. Quarto aliqui stant foris ꝓpter in/
firmitatẽ corruptionis innate. ij. Chor.iiij.
licet is qui deforis ẽ noster hõ corrũpitur.
tñ hic qui intus est renouatur de die in di
em. noster hõ exterior. qui ẽ homo carnis
de die in diẽ corrumpit. et sua corruptiõe
ad defectum plabitur. ipsa etiã corruptõe
hõ interior aggrauat. Sap.ix. Corp9 qđ
corrumpit aggrauat aiaz. et terrena inha
bitatio deprimit sensũ multa cogitantem.
sed decorruptõe exterioris qui est hõ car/
nis non multũ curare debemus. q̃ fm de/
cursũ ipsius p̃ viã vniuerse carnis ambu
lamus. nec est in nostra potestate vt eius
vetustatẽ renouemus. Cogitemus ergo
quõ possimus fm interiorẽ hominẽ qui ẽ
hõ cordis ambulare. q̃si antiq̃tus est in
pc̃is. possumus eũ p̃ penitentiã renouare.
Ephe.iiij. Renouamini spũ mẽtis vr̃e. et
induite nouũ hoẽm. qui scõm deũ creat9
est in iustitia et sanctitate veritatis. xp̃s ve/
nit nos ad celestes nuptias vocare. et iõ
vult nouas vestes et nuptiales hr̃e. vult
etiã vt veteres deponamus. et a nobis ve/
lociter proiciamus. Ephes.iiij. Deponite
vos scõm pristinã ꝙuersationẽ veterẽ hõ/
minẽ qui corrũpit scõm desideria erroris.
ꝓpt̃ ista q̃tuor genera hoim dicitur hic
cur foris stas. Sed beatus benedictus ne
quaq̃ de genere et conuersatione istorum
fuit. nec in via peccatorum steterit. imo sibi
egredienti ⁊ ingredienti dominus benedi
xit. Deut.xxviij. Benedictus eris ingre/
diens et egredies. beatus benedictus re ⁊
nomine fuit benedictus. Ipse enim fuit
benedictus ingrediens claustrum. fuit eti
am benedictus. egrediens ad regna celo/
rum. Joh̃. x. Ingredie et egredietur et
pascua inueniet. et beatus benedictus est
ingressus regulam institutionis monasti
cẽ. Egressus est hodie per seperationẽ ani/
me a corpore suo. et inuenit pascua refecti
onis eterne. sic ergo secundo dominus in
verbo proposito hortatur suos delortãdo
incõmodũ cũ dr cur foris stas. Tertio hor
tat eosdẽ ꝓmittẽdo futurũ comodũ. cũ dr
ꝓpaui domũ. Hec est domus de q̃ in psal.
Beati qui habitãt in domo tua dñe. in se
cula seculoz lauda bũt te. btũs bñdictus
de oim corde suo laudauit dñm quãdiu
fuit in pñti miseria. et iõ nõ est mirũ si ipe
eũ tanq̃ philomena dñi laudat in gloria.
Eccl.xlviij. De omni corde laudauit deũ.
et dilexit dñm qui fecit illũ. et q2 dñm ex
toto corde dilexit. domum plenã omnibus
delicijs sibi preparauit. Isa.lxiiij. Oculꝰ
non vidit deus absq̃ te qui preparasti ex
pectantibus te. beatus benedictus cũ om
ni longanimitate expectans dominum ex
pectauit. Et iõ sibi dñs locũ glorie ꝓpara/
uit. quẽ nobis pstare dignetur. ꝛc.

De sancto Bñdicto Sermo .ij.

Dilectus deo⁊ hominibus moises cuius memoria in bñdictione est. Eccli. xlv. In verbo pposito commendat beatus benedictus a duobus. Primo em̃ cõmendat a sanctitate vite radiantis in mundo. cũ dicit dilectus deo et hominib⁹ moises. Secũdo pmẽdatur a iocũditate felicitatis eterne beatificãtis in celo. cũ dicit. cuius mẽoria in benedictõe est, sed qm̃ oẽs transferentes fm aliquã similitudinẽ se trãsferũt. videamus q̃liter beatus bñdictus p moisen designatur. Et sciẽdũ est q̃ hoc est ppter triplicẽ causã. Primo propter declinationẽ nociuoꝝ. Secũdo propter gubernationez subditorũ. Tercio propter subiugationez viciorũ. Primo ergo p moysen signat beatus benedictus propter declinationẽ nociuorũ, sicut em̃ moyses fide reliquit egyptũ. Hebre. xi. Sic btũs benedictus fide reliqt mundũ et immũdicã pcessorũ. Eccli. xvij. Conuertere ad dñm⁊ relinq̃ peccata tua. pcare añ facie dñi. et minue offendicula, btũs bñdictus peccata mũdi reliqt offẽdicula minuit. añ facie dñi depcãs a deuio viciorũ ad viã et regulã virtutum et regulã, institutionẽ se quertit. q̃m regulã ab institutionibus aplorꝝ accepit. Act. iiij. Nec quisq̃ eorũ qui possidebat aliquid suũ esse dicebat. Sed erãt illis omnia cõmunia. ⁊ pe nature bñ instituit. sed cepẽt diuidi et appriari ⁊ pe nature p peccatum destitute. Sed cepẽrũt recolligi. et in hoc q̃ est nr̃m siue pmũitatẽ vnitatẽ vniri in tpe eccie primitiue. Inde est q̃ reprehẽditur religiosus qui dicit. cappa mea meus liber. meus equus. sed deberet dicere nr̃a cappa. nr̃ liber. noster equus. dñi hec regula cõmunitatis est regula religionis, de q̃ Gall. vlt. Quicũq̃ hãc regulã secuti fuerint pax sup illos. Nã meũ⁊ tuũ nõ pñt pacẽ hre. Nã meũ hoc q̃ est tuũ nõ cessat impugnare. et vltimo illud interficere. dñi intẽdit illud a natura sua destituere et impossessionẽ vl ppriatatẽ suã quertere. Secũdo signatur btũs bñdictus p moysen, propter gubernatõm subditorꝝ. Pro. i. Intelligẽs gubernacula possidebit. Intelligens dr intus legens, pauci sũt intelligentes. Iz multi sũt (vt sic liceat loq̃) exterlegentes. i. exterius legẽtes, multi em̃ sũt q̃ omnes affectões et cogitatões suas ad exteriora trãsitoria⁊ caduca tanq̃ ad specula vitrea sed acies cogitatõm et affectõm suarũ ad mẽtes suas et imaginẽ et similitudinẽ illius q̃ est cãdor lucis eterne speculum sine macula factas minime reflectũt. dñi tales nõ sũt intelligẽtes. sed vt dictũ est exterlegentes, de quibꝰ p. ps. Nescierũt nec̃ intellererũt in tenebris ambulãt. Vulpes sũt intelligẽtes gubernacula aliorũ possidẽtes. seipsos⁊ alios in interitũ pcipitãtes. Vat xv. Si cecus ceco ducatũ pstat. ambo in foueã cadũt. sed ignorãtes gubernatores nr̃orũ tpm inuenerũt cautelã cecorũ. q̃ q̃m seipsos regere nõ nouerũt. dñi sũt canes q̃ eorũ gressus regũt. Canes pñt appellari familiares. psiliarij. balliui. prepositi. aduocati. q̃ bñ dicunt canes. q⁹ sũt blãdimẽti caudarũ suarũ. suis dñis applaudantes manibꝰ eorũ. liguis adulatorijs laudãtes. marie. extraneos pauperes et simplices latrãtes. mordẽtes. lacerãtes. ⁊ in predã dñorũ suorũ quertẽtes, de istis canibus Apo vltimo, Foris canes, isti canes foris fma nebũt. q⁹ in illud q̃tũ silentiũ supne felicitatis nõ intrabũt, nec ibidẽ latrabũt. Iz cũ vnatoribus suis pre doloze supplicij cuz lupis infernalibus vlulabũt, btũs bñdictus vir intelligens fuit. q⁹ dño ipm̃ intuente illustrãte et ipsũ deducente vias suas direxit. et ideo ad portum salutis puenit, Sap. x, Justum deduxit dñs p vias rectas. et ostendit illi regnum dei. et ideo btũs benedictus tanq̃ vir intelligẽs gubernacula tã monachorum q̃ monasterio rum possedit, Ezech. xxvij, Sapientes tui

rye facti sūt gubernatores tui, magnū dei donū est quādo ppl'us habet sapientes pn cipes gubernatores, vnde boecius in libro de ꝓsolatione, beatus iudicaui fore res publicas. si eas studiosi sapientie regerēt. vel si earum rectores studere sapiētie ꝓtigisset, Tercio ꝑ moysen signat beat⁹ benedictus ꝓpter subiugationē viciorꝫ, Hebr. xi, Fide moyses grandis factus negauit se esse filium filie pharaonis magis eligens affligi cū ꝓplo dei. q̄ tpalis peccati bte iocūdita tē, beat⁹ benedict⁹ diuina sapiētia illustratus ꝓtempsit omnē iocūditatem viciorꝫ. sciens q̄ iocunditas peccatorum est iocūditas freneticorū, qui rident et cantant q̄n ꝓpinquat mors illorū, sed econtrario sācti eligūt hic affligi. vt cū christo possint eternaliter gloriare, vñ beatus aug, Bñe hic vre hic seca. vt in futurū ꝑcas, sācti em̄ ꝑ pacientē tollerantiā aduersorū ad recepționē premiorū intrant, Actu. xiiij, Per multas tribulationes oꝑtet nos intrare in regnū celorū, sic ergo per moysen beat⁹ benedictus triplici ratione vt dictū est signatur, iste dicit dilectus deo et hominibus. Sciendū est ergo. q̄ tria sūt que hominē diligibilē reddunt, primū est bonitas conscientie. secundū est claritas scientie. tercium ē iocunditas glie, Primū ergo q̄ reddit hominē diligibilē est bonitas ꝓscientie, Eccī. iij, Judiciū patris audite filij dilecti. et sic facite vt salui sitis, cū tremore ⁊ timore debem⁹ audire diuinū iudiciū. quia est verū et certū, Est etiā reprobis durū, dñs em̄ fm q̄ in ps. dicit facit in nobis iudicium ꝓscriptū, Judices q̄n volunt sentētias pnūciare ꝓsueuerūt eas in scripto redigere. ne possint, pferendo a veritatis tramite deuiare, ꝓpus ergo in nobis iudiciū ꝓscriptū facit. quia ipsū errare in iudicio nō ꝓtingit, Iste liber in quo sentētie pnent est tante pnentie vel ambitus. q̄ in ipso omnes bonorum et malorꝫ sentētie pnētur, ps, In libro tuo omnes scribētur, Quilibet etiam nostrū habet librū suum in quo tot scripta sunt debita quot ibi repiūtur peccata. et q̄t ibi inuenunt iniq̄tates. tot sūt ibi pene debitatus vel obligationes, Apoc. xx, Judicati sunt mortui ex his que scripta erāt in libris fm opa ipsorꝫ, Ego video q̄ q̄n debitores obligant sī feneratorib⁹ vel vsurarijs ⁊ aliquid ꝓsoluūt eis multū festināt vt amoueantur descriptis suis. ne si ibi inueniantur oporteat ipsos iterato soluere pecuniā cuꝫ vsuris, cuꝫ ergo tenearis ad multa debita q̄ntum est de te dele de libro ꝓscientie tue. peccata que sunt debita tua. dele dico ꝑ cōtritionē. vt sic deus deleat ꝑ indulgentiam, ipse enim habet stilū. s. suam misericordiā. que cōsueuit delere culpā, dic ergo implorando misericordiā illud psalmiste. ps. l°. exaratum. fm multitudinē miserationum tuarū dele iniq̄tatem meā. ꝓpter q̄ hic dꝫ iudicium patris audite filij dilecti, sequit, et sic facite vt salui sitis, dic glō, Si mādata seruaueritis salui eritis, bona ē ergo obseruacio mandatorꝫ. Hā in ipsa est odium viciorꝫ, ps, A mādatis tuis intellexi. ꝓpterea odiui omnē viā iniquitatis, ꝑ ipsā etiā est ingressus ad regnū celorꝫ, Mat. xix. Si vis ad vitā ingredi serua mādata. propter hoc beatus benedictus fuit dilectus quia mādata seruauit et ꝓfilis adiūgendo supererogauit. Secūdū q̄ facit hominē diligibilem deo est claritas scientie, Mathei. xvij. Hic est filius meus dilectus in quo mihi cōplacui ipsū audite. sicut dixi a principio multū facit hominē deo diligibilē claritas sapientie, Eccī. i. Dilectio dei honorabilis sapiencia. vbi dicit glosa Claritas est sapientia vera q̄ diffundit in cordib⁹ nostris ꝑ spīmsanctū qui datus est nobis. q̄ nos dilectionis dulcedine perfundit. Charitas em̄ ad modū salis ceteris virtutibus cogitationibus et affectionibus dat ꝓdimentū saporis. vnde sicut cibaria insipida sunt sine sale sic affectiones et cogitationes sine charitate. iiij. Regū. ij. Afferte mihi vas nouum et mittite in illud sal. Cor enim in nouatum per penitentiam incipit sentire cha

ritatis saporē/ sap̄ etiā dulcorat charitate. vt fm eā nō solū dicam̄ sape/ sed etiā sapo rare Eccī. vi. Sapia em̄ doctrine fm no/ mē e:/ bēatus ergo benedict? fuit a dño dilectus q2 fuit sapiētia q̄ desursū est nō so lū illustrat?/ sed etiā dulcorat?/ et ideo dili genter erat audiēd?/ vñ hic seq̄tur. ipsū au dite. hoīes solent libēter audiri ꝓpter tria. Aut q2 dicunt noua/ aut q2 dicūt magna/ aut q2 dicūt vtilia/ ꝓpter primū libenter audiunt curiosi/ ꝓpter secūdū studiosi/ p/ pter terciū opos⁹/ Primo ergo libēter au/ diūt hoīes q̄n dicūt noua Act. xvij. Athe/ nienses aūt omnes et aduene hospites/ ad nihil aliud vacabāt nisi aut dicere aut au dire aliq̄d noui/ Certe multū noua fuit do ctrina tpe beati benedicti qui docebat mū dū fugere/ deserta q̄rere/ in solitudinibus habitare/ seipsū totaliter diuine disposi/ tiōi ꝑmittere/ vñ dicere poterāt auditores sui Noua quedā infers auribus nostris Secūdo libēter auditur hō q̄n dicit ma/ gna Prou. viij. Audite me q̄m de rebus magnis locutura/ hoc dixit sapia. cui? be/ at? bñdict? fuit calam? vl lingua/ magnū dixit beatus petrus q̄n dixit dño Math. xix. Ecce nos reliq̄mus oīa et secuti sum? te/ sed nō min? dixit beatus bñdictus/ q̄n oīa dimittēs et xp̄m nibilomin? sequens/ vt cū solo dño familiariter loq̄retur/ volu it in desertis solitarius habitare/ Tercio libenter audit hō q̄n dicit vtilia. Pro. i. Audi fili mi disciplinā patris tui vt adda tur gratia capiti tuo. ⁊ torques collo tuo. magnus fructus est vel magna vtilitas disciplinā patris boni audire/ p̄ quaz ꝑue/ nit hō ad iustificatōnē aīe sue/ quod notat cū dicitur vt addatur grā capiti tuo/ per quā etiā ꝑuenit ad retributionē eterne co/ rone quod notat cū dr et torq̄s collo tuo. Torques em̄ est rotūde figure/ ⁊ signat co ronā eternā q̄ caret principio et fine. Ter cio q̄ facit hoiem deo diligibilē est iocun ditas glorie. miser em̄ hō nō audit libent in cōsistorio Sap. iiij. placens deo factus dilectus/ et viuēs inter pctores trāslat? est sicut dñs suos aī mūdi ꝓstitutionē elegit/ Sic aī mūdi ꝓstitutionē in illis sibi bñ cōplacuit/ sic archa et dom? in arte diligi tur ab artifice aīēz ab ipo ꝓducat in ope beatus bñdictus ab eterno deo placuit. & ex tpe ab ipso dilectus fuit/ nec est in deo mutat? affectus/ sed est ex tpe brō bñ dicto gratie et sapie collatus effectus Prouer. viij. In vijs iusticie ambulo/ in medio se mitarū iudicij/ vt ditem diligentes me/ et thesauros illoz repleā/ dñs brm bñdictus se diligentē dilectōe ditauit. et thesauros illius cognitione veritatis impleuit. Iste placēs deo et factus dilectus inter pcto/ res vixit. Nā sicut rosa est mediū duoz viciorū. et sicut liliū crescit in medio spi/ narū. sic beat? bñdictus illesus a vicijs vi xit in medio pctorū. vñ iste sic viuēs inter pctores est. s. de pegrinatione ad patriam. de morte ad vitā. de mūdo ad patrē trāsla/ t? Eccī. xliij. Enoch placuit deo ⁊ trāslat? est in paradisū/ Enoch interpretatur vel edifi cās/ in q̄ signatur beat? bñdictus. q̄ dño to taliter dedicatus fuit/ et religionē xp̄i edi/ ficauit. et mirabiliter ampliauit/ Sic ergo primo commēdatur brūs bñdictus a sā/ ctitate vite radiātis in mūdo. cū dicit dile ctus deo et hoībus moises. brūs em̄ bñdi/ ct? bona nō solū coram deo/ sed etiā coram hoi bus ꝓuidebat/ et iō seipsū diligibilē non solū deo exhibebat Ro. xij. Prouidēres bona nō solū coram deo. sed etiā coram hoībus Secdo ꝓmēdat brūs bñdict? a iocūditate felicitatis eterne brificātis in celo. cū dicit Cui? meoria in bñdictōe est/ brūs bñdic/ tus fuit alter iosias de q̄ Eccī. xlix. Meō/ ria iosie in compositōe odoris facta est opus pigmētarij in oī ore q̄i mel indulcabit ei? meoria. et vt musica in conuiuio vini. Al tribo ꝓmēdat hic iosias siue brūs bñdict?

De sancto Benedicto Sermo II

Primo a pigmētarij odore/scō a mellis dulcore/tercio ab instrumēti musici iocūda modulatione. Hec sūt eīm q̄ solēt bñe diuites in suis festiuis cōuiuijs. Labaria delicata. vina odorifera. instrumēta musica. Quitū ad primū g̃ p̄mēdat bt̄us bñdict? a pigmētarij odore cū dr mēoria iosie in p̄positione odoris facta ē opus pigmētarij. Josias interp̄tatur fortitudo dñi et signat bt̄m bñdictū q̄ venera fortis⁊ potēs in p̄lio fuit/fuit fortis in tentatōibꝫ superandis/in moribꝫ informādis/in p̄coribꝫ revocādis/in penitētibꝫ p̄mouēdis. Iste cō pat̄ pigmētarij odori/ipse eīm bon? extitit in mūdo/et adhuc existit in celo. ij. ad chr̄. ij. Christi bon? odor sum? deo/tātus odor ex p̄uersatōe bt̄i bñdicti p̄cedebat/q̄ totū mūdū bono odore q̄si florū fragrātia p̄fundebat/vt de illo posset dici illud. geñ. xxvij. Ecce odor filij mei sic odor agri pleni cui bñdixit dñs/q̄t eīm institutionib? regularibus q̄t sāctis exhortatōibꝫ/q̄t honestis cōuersatōibus religionē decorauit/tot floribus sāctā eccl̄iā respl̄it. Secō hic p̄mēdatur bt̄us bñdictus a mellis dulcore cū dr in oī ore q̄si mel indulcabit eius mēoria. vñ potuit dicere id Ecc̄i. xxiij. Spūs meus sup̄ mel dulcis/etsi eīm institutōes bti bñdicti habuerint exterius austeritatis rigorē/interi? tñ p̄tinebāt spūalis delectationis dulcorē/sicut cortex nucis amara ē solū exteriora gustātibus/sed nucle? dulcis est interi? penetrātibus. Tercio p̄mendat bt̄us bñdictus a iocūditate musici instrumēti. cū dr vt musica p̄uitio vini. hoīes diuites bñt suos ioculatores/q̄ vtunt musicis instrumētis ad remotionē tedij/et ad p̄mouēdā iocūditatē ai/talis ioculator fuit beatus bñdictus ad hoc spēaltra dño edoctus Isa. xxij. Suspēdā sup eū omnē gloriā dom? patris eius/vasorū diuersa genera/omne vas p̄uulū a vasis craterarꝫ vsq̄ ad omne vas musicor̄. Tria genera vasorū distinguit ilaias. Eīm q̄ se triplicit̄ conformauit beatus benedictus ad regēdas animas. Primo habuit vas paruulum in eruditionibus rudibus. Secūdo habuit vasa craterarum in replendis capacibus. Tercio habuit vas musicorum in recreandis viris spiritualibus et celestia cōtemplantibus. beatus enim benedictus fuit sicut mercator diues qui habuit plures merces/vt siquis p̄ciosores emere non posset sibi mediocres vel viliores vendicare valeret/sic ergo per memoriam iosie memoria beati benedicti signatur, cuius memoria est in triplici benedictōe. Est enim primo benedictio possessionis terrene. Secundo est benedictio illustrationis. Tercio est benedictio retributōnis eterne. Primo ergo ē benedictio possessionis terrene Deutronomi. xiij. Nepthalim abundantia fruetur benedictus erit benedictionibus domini mare et meridiem possidebit. Nepthalim interp̄retatur latitudo per quā signatur beatus benedictus/qui charitate dilatatus fuit/et ideo modo que sit latitudo longitudo sublimitas et profundum superne retributionis cum omnibus sanctis comp̄rehendit. Eph̄sios. iij. Iste etiam beatus benedictus per nepthalim signatus/abundātia p̄fruebatur quantū ad bona spiritualia. Ipse enim interius vocantem dominum diligenter audiuit/et ideo dominus ipsum bonis spiritualibus adimpleuit/et ab auditōne mala nec timuit nec timebit. Prouerbiorū. i. Qui audiret me absq̄ terrore requiesceret⁊ abūdancia p̄fruetur/malorum timore sublato/ipse plenus fuit benedictionibus domini quantum ad bona temporalia/ipse enim in successoribus suis bonis temporalibus abundauit/dominus enim propter sanctitatem suam eius filijs in successoribus bñdixit Eccl̄iastici. xj. Benedictio patris firmat domos filiorum. Sed di-

citur in vulgari/ꝙ talis hospitatur in aula qui hospitē suū ejcit de camera// Devotio et sanctitas beati bñdicti et aliorꝝ sanctorꝝ abundantiam bonorum tpalium in religi onem introduxit/ Sed abūdantia tpaliuꝫ bonorꝝ tam deuotionem ꝙ sanctitatē a reli gione excluſit// pdixit enī quasi ex adipe iniq tas monachorꝝ. et transierunt in affectum cordis siue voluptatis/ quia multi transi/ ierunt in affectum proprie voluptatis. Ho/ die beatus benedictus transiuit in locum tabernaculi admirabilis vsq ad domum dñi/ Sed modo in pluribus locis multi de monachis suis transeunt in locū taberna ruꝫ q̄ locus est scandali/ transeūt etiā nō vs ꝙ ad domū dñi. ꝙ ad domū ebrietatis vel supfluitatis. Beatus bñdictus vestigia xpi veloci pede seq̄batur Job. xxiij. Vestigia eius secutus est pes me?/ Vulti aūt mo/ nachorꝝ suorū vestigia bñdicti nō secuntur. nec ſm modū ipsius pficiscuntur/ Quidā enī ad modū testudinis post ipsum lento gradu incedūt/ alij ad modū cācri cū vebe/ rent pcedere retrocedūt/ alij in inuio et nō in via errātes p eius semitas nō pcedunt/ tu te esse monachū beati bñdicti pfiteris. r de primo eius vestigia nō sequeris/ bonꝰ seruus debet sequi dominū suū ad calca/ ria. vt si ipso indiget obseq̄tur ei in via. Ca nis venaticus p vestigiorum ferarum in sectationem comphendit predā. Sic ergo bonus monachus vestigia beati benedicti sequatur/ et sibi in pñti vita obseq̄tur. vt cū ipso eterna pmia psequatur. Phi. iij. Be/ quor aūt si quo mō pprehēdā/ in quo et cō prehensus sum. Tu monache pprehensus es in habitu et pfessiōe religionis/ sequere ergo ipsum. vt cū ipso pprehēdaris in iocū ditate eterne retributionis/ sic ergo beatus benedictus benedictione dñi plenus fuit. et sequit. Dio mane et meridie possidebit/ ꝙ predictuꝫ fuit Gen. xxviij. Dilataberis ad occidentē et orientē et septētrionē. r me ridiem/ bene est beatus benedictus in suis successoribus dilatatus. Nā sicut credo in quatuor mūdi climatibus s/ in quibus xps colitur memoria beati benedicti habet. et in eius cenobijs in ipso domin? honorat/

Secundo est benedictio illustrationis in/ terne Deut. xxxiij. Benedictio illius q̄ ap paruit in rubo/ veniat sup caput ioseph. Jo seph interpretat filius accrescens/ in quo si gnatur beat? benedictus/ q̄ creuit meritis creuit in filijs/ creuit in predijs/ creuit in p mijs/ vñ benedictio dñi que apparuit in ru bo sup illum venit. sicut legimus Exo. iij. Domin? apparuit moysi in flamma ignis de medio rubi. flāma ignis in se duo pnz splendorē. s. et calorem/ sic in corde beati be nedicti voluit domin? apparere in splendo re. s. et calore sancte dilectionis/ vñ quod de iohāne baptista dictū est de ipso cōgrue potest dici Johannis. v. Erat iohā. lucer/ na lucens et ardens/ beatus benedictus lu cebat tanta irradiatione sapie/ vt haberet spūm pphecie/ vñ fm bñm gregō. in dyalogo Sicut helyseus pphēta vidit giezi seruum suū. qñ duo talenta a naamā principe mi/ licie regis syrie recepta ligauit in duobus saccis et duplicia vestimenta q̄ imposuit duob? pueris. sic bs bñdict? vidit in spū mapulas. ꝙs ei? monachi sñ ei? licētia re/ cepant a monialib? ancillis xpi Tercio est bñdictio retributōis eterne. i. Pet. iij. In hoc vocati estis vt bñdictōꝫ hereditate pos/ sideatis/ quādiu sumus in bac vita. bñdi/ ctio dei nō est hereditata. sed mobilis/ quia p̄t in maledictōꝫ pmutari/ quādiu enīz in bac vita sum? liberum arbitriū est tribi le ad malū tāꝙ ad bonū/ sed in beata vita dñs liberū arbitriū confirmabit/ nec erit mo bile. sed hereditas sanctorꝝ in eternū erit. hec est illa bñdictio. de q̄ Eccl. xi. Bñdictio dei in mercedē xpi festinat/ magna g̃ xpi libe/ ralitas pl? em festinat nobis tribuere quā nos festinem? recipe. festinat ad retributio nē vt nos festinem? ad sanctā operatiōꝫ/ festiat ad pmiū vt nos festinem? ad meritū sic be at? bñdict? festinabat. q̄ nō incertū. ꝙ incer titudine spei q̄rebat. i. Chor. ix. Sic curro

nõ q̃i incertum Et nos ergo eius mercatores effecti post ipsũ curram? vt cũ ipso et ne felicitatis iocunditatẽ ꝓprehendere valeamus Ad dnor. ix. Sic currite vt ꝓprehẽdatis, currite p̃ meritum vt ꝓprehendatis premium Qđ nobis prestare ꝛ cetera

De annunciatione Marie Ser. I

Nolez nube tegã Ezech. xxxij, Dic videm? q̃ iste sol materiat ĩ puritate sue claritatis bũanis oculis ẽ inuisibilis, Sed q̃n nube tegit visibilis nobis efficit. Sic verus sol iusticie xp̃us deus nr̃ in puritate sue diuinitatis lucem in accessibilem habitauit q̃m oculis corporeis nullus hominũ vidit. sed nec videre poterit. Sed q̃n nube tectus fuit assumẽdo bũanitatẽ in vtero bt̃e v̄ginis factus ẽ nobis visibil, vñ in verbo ꝓposito notant duo Dño enim notat concipientis virginis humilitatis imitãda cũ dr tegam nube Secũdo notat cõceptũ filij diuinitas reuerẽda cũ dicitur solem, sic ergo bũilitas virginis notat in tegumine nubis, diuinitas filij in lumine solis Sciendũ ergo q̃ bt̃issima virgo appellatur nubes in sacra scriptura q̃druplicatione, Dño quia fuit p̃ bũilitatẽ tenebrosa, Secundo quia p̃ deuotionẽ bũidat. Tercio p̃ mũdicã leuitã Quarto p̃ ꝓpassionẽ dulcis, bt̃a ergo virgo primo dr nubes q̃ p̃ bũilitatem tenebrosa, Exo. xiij, Ecce nubes tenebrosa. et illũinans noctẽ, sicut homines nobiles solent se vestimẽtis cultioribus ornare, sic bũiles solent se vestibus vilioribus vestire, et sicut illi ex honestate clarescunt, sic illi ex bũilitate tenebrescũt, q̃ bñ signat in iudith q̃ post mortem mariti se vestimẽtis iocũditatis exuit, et cilitiũ qđ ẽ bũilitũ et penitẽtiũ sup̃ lumbos suos posuit. Judith. viij, Sz hoc virgo beatissima in rone sua magis elegit ex humilitate tenebrescere, q̃ ex dignitate clarescere. vnde cũ angelus ei nũciaret q̃ cõceperet dei filiũ noluit se vocare reginã vel dominã angelor̃, qđ esset ex dignitate clarescere. Sed tñdit ecce ancilla dñi fiat mihi scdm verbũ tuũ Lu. i. Qđ fuit ex bũilitate tenebrescere. qđ mirabiliter placuit oculis maiestatis diuine, ꝓpter q̃ dicit. ecce nubes tenebrosa, seq̃tur, et illuminãs noctem, Sed q̃re tenebrosa erat nubes tenebrosa, quõ nocte illũinabat? Sed ad hoc est tñsio q̃ beatissima virgo sic humilitatẽ interius seruabat in aĩa. q̃ aspicientes exterius informãdo illuminabat exẽplo. Luc. i, Respexit bũilitatẽ ancille sue. ꝛc, Glosa virginẽ bt̃am dicunt omnes generationes bt̃or̃ q̃ sunt genus electũ regale sacerdotium. i. Pe. ij. Eius bũilitatem cõmendãdo ꝛ se cõmẽdate bũilitati cõformãdo ꝛ p̃ hoc se ad eternã gloriã erigendo, sicut enim superbi ex elatione deijciuntur. sic bũiles ex bũilitate exaltant. Job. xxij, Qui bũiliat? fuerit erit in gloria, Secũdo dr bt̃a virgo nubes. q̃ p̃ deuotionẽ hũida, Eccl. xxxv, Speciosa misericordia dei in tpe tribulationis q̃i nubes pluuie in tpe siccitatis. q̃ arescũt boies ardore frene cupiditatis, Hier. xxiij, Qui bibent ex hac aqua adhuc sitient, sed istã sitim dñs extinxit, q̃n misso de celo spũsãcto ap̃los suos ad ꝓmptũ omniũ tpaliũ, ꝓuocauit, Hec est aq̃ de q̃ dicitur, Qui bibet ex hac aq̃ quã ego dabo ei nõ sitiet in eternũ, et sicut iobã. vij. dr hoc dicebat de spũsãcto quẽ acceptur erãt credentes in eũ, Hãc nubem pluuiosã desiderabãt antiq̃ iusti. p̃ quã exprimebatur incarnacio xp̃i, Isa. xlv, Nubes pluãt iustum, aperiatur terra, et germinet saluatorẽ, Nubes fuerũt antiq̃, ꝓphete qui incarnationem xp̃i in multis locis nobis ꝓphetarunt occulte, ps, Tenebrosa aqua in nubibus aeris, iste nubes iustum pluerunt, q̃n ipsum sicut p̃ pluuiã in vellus descensurũ predicabãt, ps, Descendet sicut pluuia in vellus, pluuia descendens in vellus ꝓtes velleris nõ dixit. sz ꝓstringit. sic filius dei descendes in vterũ v̄ginis, eius virgi-

nitatẽ nõ minuit. ℟ sacrauit/ et iõ nõ solũ
vgo. ℟ vgo vginũ meruit appellari/ ergo
nubes. i. ꝓphete pluãt iustũ. i. xp̃m eius ad
uentũ ꝓphetãdo. ꝙ aperiat terra. i. vgo maria
ꝓsensũ prebendo/ et germinet saluatorẽ
filiũ dei fide cõcipiẽdo. Luc. i. beata q̃ cre
didisti q̃m ꝓficient ea q̃ dicta sũt tibi a dño.
Ista nubes ꝑ deuotionẽ bũida fuit beata
vgo maria. iij. Reg. xviij. ℣ Et ecce nubes
et vẽtus/ et facta ẽ grandis pluuia/ nubes
fuit cõcauitas bũilitatis beate vginis. vẽ
tus qui in hac nube flauit fuit ventꝰ au
ster. i. flatus spũssancti/ qui sic in mẽte btẽ
vginis flauit q̃ ipsũ in pluuiã mũdãtis
deuotionis resoluit. ℣ an. iiij. Surge aq̃
lo et veni auster et ꝑfla ortũ meũ. et fluẽt
aromata illius/ vñ et seq̃tur/ ꝙ facta ẽ plu
uia grandis. i. abũdãtia mũdãtis deuoci
onis tã in se q̃ in imitatoribꝫ suis. ℟ Ter cõ
bũssima vgo dicit nubes. q̃ fuit ꝑ mũdi
ciã leuis. Isa. xix. Ecce dñs ascẽdet super
nubẽ leuẽ/ et ingredietꝫ egyptũ. et mouebun
tur simulacra egypti a facie eius/ beatissi
ma vgo potest dici nubes leuis/ q̃ nõ fu
it onerata põdere pcti/ dignũ eñ fuit q̃ il
la que debebat ꝓcipe dñm sabbati/ nõ por
taret põdera in die sabbati. Hiere. xvij. cu
stodite animas vestras et nolite portare
põdera in die sabbbti/ sed dꝛ ꝙ dñs ascen
det sup nubẽ leuẽ/ q̃ dñs sic fuit intra bea
tã vginẽ ꝑ assũptionẽ bũanitatis/ ꝙ fuit
sup ipsã ꝑ dignitatẽ diuinitatis/ sic ergo
dñs ascẽdet sup nubẽ leuẽ/ sequit/ et ingre
dietꝫ egyptũ/ hoc factũ fuit ad lr̃am. scom
ꝙ ab angelo fuit ioseph nũciatũ. ℣ Mat. ij.
Surge et accipe puerũ et matrẽ eius et
fuge in egyptũ/ et esto ibi vsq̃ dicam tibi/
futurũ est eñ vt herodes querat puerum
ad pdẽdũ/ sequit/ et mouebũtur simula
cra egypti a facie eius/ dꝛ ꝙ q̃ dñs fugiẽ
do herodẽ introiuit egyptũ in introitu ei⁹
omnia sil̃acra egypti corruerãt. ℟ Et q̃uis
istud plane nõ cõtineat in corpe biblie/ nõ
tñ alienũ videt a veritate. ℣ Nã in pñia cõ
sulis cessat autoritas ꝑ ꝑsulis. et in pñtia
imꝑatoris cessat autoritas ꝑ cõsulis. ℣ Nõ
est ergo mirũ si q̃ñ deus deoꝝ intrauit in
egyptũ/ falsoꝝ deoꝝ simulacra corruerunt.
℟ Quarto beata vgo dicta est nubes q̃ ꝑ
ꝑpassionẽ dulcis. Isa. xvij. Ego q̃sca et
ꝑsiderabo in loco meo/ sicut lux meridiana
clara est/ et sicut nubes roris in die messis.
In ista autoritate describit bũissima vgo
a tribꝰ. ℣ Primo a puritate castitatis. ℟ Se
cũdo ab honestate cõuersationis. ℣ Tercio a
dulcedine cõpassiõis. ℟ Primo ergo descri
bit a puritate castitatis cũ dꝛ ego quiescã
et ꝑsiderabo in loco/ locus christi fuit puri
tas mẽtis/ puritas vẽtris gloriose vginis. ℣
in quẽ locũ mirabilit sine fecditate et cor
ruptione introiuit. ps. ℟ Introibo in locum
tabernaculi admirabilis/ verus sol xp̃us
in beatã virginẽ tanq̃ in nubẽ introiuit. ℣
et btã virgo que nubes dicta est. est in xp̃o
tanq̃ in sole/ iuxta illud/ in sole tabernacu
lũ suũ posuit: vt alternata vicissitudine ⁊
nubes illustraret a sole. et sol requiesceret
et quietaretur in nube. Eccl. xxiiij. ℟ Qui
creauit me requieuit in tabernaculo meo
℣ In isto loco xp̃us requieuit q̃ ibi ꝑfectã
⁊ collisionẽ peccatorũ q̃i vndaꝝ maris nõ
inuenit/ sed pacẽ et traq̃litatẽ mẽtis et cor
poris/ dñs ꝓpter tumultũ et collisionẽ pec
catorũ refugit habitationẽ impiorũ. Isa.
lvij. ℟ Cor impij q̃i mare feruens q̃ quie
scere nõ potest. ℣ Sed notabile est ꝙ dicit
xp̃s sicut ceteri homines cõceptus ẽ scien
tia et virtutibus ꝓficiendo/ sed ꝓtroꝝ ꝑfe
ctus. ℟ Sed hoc in nemine ꝑsideratꝰ iobã
nes dicit. Job. i. ℣ Vidimus gloriã eius q̃
vnigeniti a patre plenũ gracia ⁊ veritatis.
℟ Secõdo describit beata virgo ab honestate
cõuersationis cũ dicit sicut lux meridiana
clara est. hec est mulier de q̃ Apo. xij. ℣ Mu
lier amicta sole et luna sub pedibus eius. ⁊
in capite eius corona duodecim stellarũ/
vbi commendatur a tribus ab honestatis
ornatu cum dicitur mulier amicta sole.
℟ Non enim pulchriorem quam solis

posset habere ornatũ. Secundo cõmẽdat a contemptu omnis terrenitatis cum dicitur luna sub pedibus eius. Tercio commendat ab apparatu regie dignitatis cũ dicitur ⁊ in capite eius corona duodecim stellarũ. Tercio in ꝓdicta autoritate bta virgo describitur a dulcedine cõpassiõis. cum dicit. et sicut nubes roris in die messis. Nubes roris multuz appetitur in die messis quia valet ad refrigerationẽ corꝑm bũanorum et ad meliorationẽ segetũ. sic beatissima ẏgo dz desiderari vt nubes roris ꝑ dulcedinẽ sue cõpassionis impetret nobis abundanter pluuiã deuotionis. dns enim in roze celi deliper. ⁊ in pinguedine terre eius benedictionem ampliauit. qd eleganter figuratuz est. Judicum vi. In vellere gedeõis ꝙ area sicca remanente plenũ roze inuentum fuit. et vt ibidem dz compresso vellere concham roze repleuit. sic nos beatissimã ẏginẽ sermõe deuote orationis. et manu sancte opatõis interpellando cõprimamus. et corda nra ꝑ bũilitatẽ quasi conchã vacuã eidẽ offeramus. roꝛẽ diuine bñdictionis intercedẽte nube sue pissime cõpassionis impetrabimus. Sic ergo primo notat bũilitas ꝓcipientis virginis in tegumine nubis cũ dz nube regatã. Scdõ notat dignitas vel diuinitas cõcepti filij in lumine solis. cũ dz solẽ. Sciendũ est ergo ꝙ xps soli ꝓpatur ꝙdruplici ratione. sol enim hz celsitudinem in situ. locũ diritatẽ in aspectu. caliditatẽ in actu. vtilitatẽ in effectu. ℣ Primo ergo sol habet celsitudinẽ in situ. Eccli. xxvi. sol oriens in mũdo in altissimis dei. i. in firmamento celi Gen. i. ꝓpat christus soli ꝓpter altitudinem in situ. Eccli. xxiij. Ego in altissimis in habitaui. et tronus meus in columna nubis. christus dz in habitare in altissimis ꝓpter eternã generationez a patre. Sed tronus dicitur fuisse in colũna nubis ꝓpter talem assũptionẽ humane nature a matre. que dz columna. quia firma ꝑ constantiã recta ꝑ intentionẽ. erecta ꝑ cõtẽplationẽ. Sed dicit columna nubis dei. quia bũ ida per deuotionẽ. in ista colũna nubis filius dei thronũ suũ posuit. ℣ Tronus est sedes regie dignitatis vel iudiciarie potestatis. et filius dei ex natura hũana ꝙz in btã virgine assũpsit tãꝙz rex regũ et dns dnantiũ viuos et mortuos iudicabit. Dan. vij. Ecce cũ nubibꝫ celi ꝙsi filius hominis veniebat. et vsqz ad antiquũ dierũ puenit. et dedit ei pratem et honorẽ et regnũ. et omnes populi tribꝫ et lingue ipsi seruiẽt. potestas eius. potas eterna ꝙ nõ auferet. et regnũ eius ꝙd nõ corrũpit. Scdõ ꝓpatur christus soli. quia hz delectatiõnẽ in aspectu. Eccles. xi. Dulce lumẽ et delectabile oculis videre solẽ. quilibet sensus in apprehensione sui obiecti delectatur. sicut tactus in tpantia tãgibilũ rerũ. sicut auditus in armonia sonoꝝ. sic gustꝰ in dulcedine saporũ. sic olfactus in suauitate odoꝝ. sicut visus in claritate luminis. Tho. v. Cũ diceret angelꝰ tobie seniori— Gaudiũ tibi sp sit. Respondit. ꝙle gaudiũ mihi erit. ꝙ in tenebris sedeo. et lumẽ celi nõ video. Si ergo visꝰ in lumis aspectu tm delectat. multo fortius oculus mẽtis in aspectu veri solis delectabit. tũ quia sol spiritualis est sole materiali speciosior. Sa. vij. Speciosior est sole. tum etiã quia oculus mẽtis oculo corpis est in limpiditate pfectior. et iõ apprehendo veri solis iocundior. Sap. viij. Intrãs in domũ meã cõquiescã cũ illo. dz de xpo ꝙ est vera sapia. Et seqtur. Nõ enim hz amaritudinẽ conuersatio illius. nec tediũ conuictus illius. sz leticiã et gaudiũ. Tercio ꝓpat xps soli. qz hz caliditatẽ in actu. Eccli. xliij. Triplicit sol exurẽs mõtes radios igneos exhalãs. hãc caliditatẽ in se verus sol habuit. et nobis exhibuit. ij. Bach. i. tpus affuit quo sol refulsit ꝙ prius erat in nubilo. et accẽsus ẽ ignis magnus ita vt omnes mirarentur. In ista autoritate describit sacra scriptura xpm a tribꝫ. Primo ab bũilitate passiõis. Scdõ a claritate resurrectionis. Tercio

a missione spiritus sup capita apostolor in lignis igneis. Primo ergo describitur ab humilitate passionis cum dicitur sol prius fuit sub nubilo, christus enim fuit sub nubilo tempe passionis. Ecclesiastes .i. Oritur sol et occidit, verus sol ortus e in nativitate et occidit in passione, vnde in occasu veri solis in argumentũ sol materialis retraxit claritatem radiorum suorum. Mat. xxvij. a sexta hora tenebre facte sunt super vniversam terram vsq; ad horam nonaz, sic ergo sol fuit sub nubilo in tpe passionis, sed refulsit in tempore resurrectionis quia eius caro glorioſe refloruit cuius futuram gloriam nobis in sua transfiguratõe demonstrauit. Mat. xvij. Resplenduit facies eius sicut sol et vestimenta eius facta sunt alba sicut nix. Secrio describit christus a missione spũssancti in linguis igneis. qz notat cũ dicitur. z accensus est ignis magnus ita vt omnes mirarentur. qd factum est in die penthecostes. Actu. ij. Apparuerunt apostolis dispartite lingue tãq; ignis. sederitq; supra singulos eorum. et repleti sunt omnes spiritu sancto. iste ignis corda discipulorum prius tanq; vasa figuli fragilia aduentu spiritus sancti decocta adeo solidauit. qz pen? q prio ad vocẽ ancille christũ negauit postmodum solidatus. principes sacerdotuz et seniores non timuit. et reges et sacerdotes fidei christiane aduersantes cõtẽpsit. hoc igne solidati sunt etiam alij apostoli qui primo in passione christi pterriti fugierunt. eidem postmodũ inseperabiliter adhesserunt. et summa gaudia pro christo pati contumeliã et mortem iudicauerunt. Hic ẽ ignis grecus qui vt dicitur in aqua consuevit ardere. sic apostoli tanto amplius in dilectionẽ christi ardebãt. qnto ipos maiores aque tribulationẽ sustinebãt. Sap. xvi. O admirabile erat. aqua. que omnia extinguit. plus ignis valebat. Et dicit in illa auctoritate qz accensus est ignis magnus ita vt omnes mirarent. vñ Act. .ij. Stupebãt omnes et mirabãtur dicentes ad. Quarto sol hz vtilitatẽ in effectu vñ philosoph? Homo generat hominẽ et sol. hanc vtutem in effectu vero sole iusticie repimus. Mal. iiij. Orietur vobis timentibz nomẽ meum sol iusticie et sanitas in pennis eius. Due penne sunt veritas in pennis eius. Due penne sunt veritas solis iusticie. potestas p se sufficiens. z bonitas nunq; deficiens. que requirũtur ad spiritualis sãctatis operationẽ. Nec em bonitas sine potestate ad operationem sanitatis sufficeret. neq; potestas sine bonitate operationem suauitatis efficeret. Decundo istis duabus pennis debemus duas pennas submittere. vt sic possimus ad sublimia eleuare. submittamus ergo pennã potestatis pennam solide humilitatis. vt sic possumus ad altiora exaltari. i. Pe. v. Humiliamini sub potenti manu dei. vt vos exaltet in tempore visitatõis. sub pennã bonitatis debemus submittere pennã certe confidentie siue spei. vt sic possimus ad celestia sublimari. Isa. xl. Qui sperãt in domino mutabunt fortitudinem. assument pennas sicut aquile. current et non laborabunt. ambulabunt et non deficiẽt. hoc erit in vita beata. vbi nullus omnino poterit esse defectus. quia ibi erit status omnium beatorum perfectus. Illuc nos perducere dignetur. z cetera.

De Annunciatione Sermo II

Ave gracia plena dominus tecum Lu. i. In verbo apposito tria notantur a quibus beata virgo maria commẽdatur a carentia miserie vel doloris. cum dicitur ave. Secundo commendatur ab abundantia spiritualis decoris cũ dicitur gẽa plena. Tercio commendatur a grata presentia saluatoris. cũ dr tecũ dñs. Primũ sciẽdũ qz ẽ triplex ve a quo fuit liberata bta virgo maria. Primo em ẽ ve superbie

a quo fuit libera p̄ humilē obediētiam
Secundo est ve carnalis concupiscētie a
quo fuit libera p̄ ꝛginalē mūdicia Tercō
est ve terene ꝓcupiscētie a quo fuit libera
p̄ sanctā ac volūtariā pauptate Primo
ergo est ve ſuꝑbie Isa. xxviij. Ve corone
ſuꝑbie ebrijs effraym & flori decidēti tria
dicit que facit ſuꝑbia Primo em̄ ſuperbia
eleuat irascibilē et q̄ntuꝫ ad hoc dicit ve
corone ſuꝑbie Secdo excecat rōnalem et
quantū ad hoc dicit ebrijs effraym Ter/
cio ſtimulat ꝓcupiscibilē et q̄ntuꝫ ad hoc
dicitur et flori decidēti. dicit ergo ve coro/
ne ſuꝑbie Nō ſolent coronari niſi p̄sone
eminētes et p̄uilegiate ſicut reges et vi/
ctores et clerici a ſeruitute ſeculari liberi ī
ſortem dñi electi et vocati qui p̄t dicere
illud. ps. Dñs pars hereditatis mee et
caput meū tu es qui restitues hereditatē
meā mihi. ſed q̄nto ſunt in alcioribꝰ gra/
dibus cōſtituti Tanto velxemētius puniē
tur. ſi corruūt ꝑpōdus peccati quia q̄nto
res amplius eleuaī tanto amplius ſi cor
ruat conquaſſaī Sap. v. dicī de dānatis
dicēt intra ſe penitētiam agētes et p̄ an/
gustia ſp̄ūs gemētes laſſaſti ſumus ī via
iniquitatis et p̄dītionis et ambulauimuſ
vias difficiles via est difficilis in caſu p̄
culpam ſed est via difficilior in egreſſu p̄
mortez ſed est via difficillima in ingreſſu
ad iehēnam ꝓpter q̄ dicit. ve corone ſuꝑ/
bie ſeq̄tur ebrijs effraym. homo ebrius
nō habet p̄mptum vſū liberi arbitrij. ad
discernendū vera a falſis bona a malis
ſic ſuperbi non habent discretam electiōz
propter ſuperbiā excecati Job. xv. vt q̄d
te eleuat cor tuum et quaſi magna cogi/
tans attonitos habes oculos attonitos
oculos habere dicitur homo qui pre ſuꝑ
bia dedignatur intelligere quid ſibi dici/
tur et ideo non clare videt in eo q̄ ipſe lo
quitur Tbo. iiij. Superbiam nunq̄ in
tuo ſenſu aut in tuo verbo dñari p̄mittas
In ipſa enim initium ſumpſit omnis p̄/
dicio ſequitur hic. et flori decidenti. f. los
iuuētutis est magnus ſtimulus volupta
tis Sap. ij. non p̄tereat nos flos tempo/
ris coronemus nos roſis anteqū marce/
ſcant. ſed iſte ſtimulus voluptatis ꝓtetur
in ſtimulum vilitatis Joelis. ij. Ascē/det
fetor eius et ascendet putredo eius q̄ ſu/
perbe egit ab iſto ve ſuperbie bene fuit li/
bera beata virgo maria Ipſa enim ange/
lo annuncianti conceptū filij dei humili
ter obediuit Lu. i. Ecce ancilla domini fi/
at mihi ſm̄ ꝟbum tuum. magna prorſus
humilitas nunciabaī ei q̄ futura erat an
gelorum regina et ipſa reſpondit q̄ erat
domini ancilla. In hoc etiā eius humili/
tas appuit q̄ poſt diſceſſū angeli in mon
tana aſcendit et elizabeth p̄gnāti bēnili
ter miniſtrauit magna hūilitas. q̄n maī
ſupni regis obſequitur matri terreni mi/
litis ſcōm illud q̄ eccleſiaſtici. iij. dicitur
Quanto magnus es humilia te in om/
nibus Secūdo ē ve luxurie Numeri. xxi.
Ve tibi moab penitī ꝑſe chamos. mo/
ab interpretatur ex patre in quo ſignātur
illi qui ſecuntur veſtigia paterne vo lupta
tis et non collate in baptiſmo mundicie
ſiue caſtitatis dominus enim̄ per lauacrū
regenerationis et renouatōnis ſp̄ūs. quē
effudit in nos abunde. dedit nobis arras
caſtitatis et ſanctimonie imꝑpetuum ob
ſeruande iſtas arras illi p̄ſciunt qui reli
cta caſtitate vel ſanctimonia luxurie ſor/
dibus ſe immergūt Hiere. xlviij. Fertil'
fuit moab ab adoleſcētia ſua et req̄uit ī
fecibꝰ ſuis. nō est trāſfuſus de vaſe in vas
bene loq̄ns ꝓpheta de immūdicia luxurie
eius cauſā p̄mittit affluētiā. ſ. tpalis abū
dātie affluētia em̄ rerū p̄ciosarū veſtimē
torū delicie ciboꝝ diſtributio munerum
multū alliciūt corda mulierū et luxurio/
ſos tenent in ſordibus pcorū vñ poſt/
q̄ dixit fertilis fuit moab ſubiūxit requi/
euit in fecibus ſuis Joelis. i. Computru
erunt iumenta in ſtercore ſuo iumenta in
ſtercore ſuo computreſcere. nihil aliud est
q̄ carnales in fetore luxurie vitam finire.

vnde subditur. non est trāsfusus de vase in vas. homo de vase immundicie debet transferri in vas sanctimonie p̄ actum penitentie vt sic tandem trāsferatur in vas glorie. de vase contumelie. ab isto de luxurie bene fuit libera beatissima ꝟgo maria per virginalē munditiam ℭAn. iij ℴrt⁹ conclusus ꝟor meus sponsa ortus conclusus fons signatus beata virgo maria fuit ortus conclusus muro verecūdie et antemurali circumspectionis. fuit fons signatus signaculo mundicie ꝟginalis. isti diuites archas vbi sūt denarij ⁊ tocalia sua quando ponunt eas in depósito solent signare siue sigillare ne aliquis audeat eas apperire. et illud q̄ ibi depositum est accipere. spiritussanctus precōsissimum depositum. scz filium in hanc archam federis .i. in vtero gloriose ꝟginis reposuit quando scōm ꝟbū angeli gloriosa virgo christum operatione spiritussancti concepit. Ideo non est mirum. si istam archam signo sanctimonie sigillauit. quod sigillum semper intemeratū permansit. ij. ad ℭhi .ij. Firmum fundamentum dei stat hīs signaculū hoc. ℭTercio est de cupiditate terrene ℒuce. vj. ℭVe vobis diuitibus q̄ hic habetis consolationem vestram. apostolus describit triplex de huius mūdi diuitum auarorum. i. ad ℭhi. vj. ℭQui volunt diuites fieri incidunt in tentationez et in laqueos diaboli. et multa desideria inutilia et nociua que mergūt homines in interitum et perditionē. hic est triplex de. s. laqueorum. desideorum nociuorum. infernalium tormentorum. ℭQuantū ad primum dicitur q̄ diuites incidunt in laqueū Isa. xxiiij. ℭLaqueus et fouea et formido sup te qui habitator es terre. iudex terren⁹ istos homicidas et latrones quādo pot est eos capere solet eos vinculis cōstringere et in foueis vel carceribus includere et tunc possunt sibi ꝓbabiliter de suspendio formidare. ista tria accidunt cuilibet peccatori mortaliter peccanti. Primo enim constringitur laqueis iniquitatis. Prou. v. Iniquitates sue capiunt impium. et funibus peccatorum suorum ꝓpri gitur. postmodum precipitant⁹ in foueaz liue carcerem excecationis. ipsos em̄ malicia eorum excecauit. postmodum suspenduntur laqueo desperationis. hic est laqueus quo iudas proditor se suspēdit Mat. xxvij. Proditor laqueo se suspendit. Secundo vt dictum est. est de desideriorum nociuorum. vnde ibidem dicitur q̄ inciduntin desideria inutilia et nociua. tales similes sunt tribaldis qui inutilibus desiderijs ad portas abbaciarum comedunt caseos monachorum et hominibus ociosis. qui sedentes ad hostia donorum suarum desiderando faciunt sibi caligas et supertunicalia transeuncū religiosorum De talibus Prou. xxi. Desideria occidūt pigrum. Noluerunt enim quicquid manus eius operari. qui vult enim habere thesarum oportet q̄ apponat laborem manū suarum. vulgaliter enim dicitur q̄ deus dat thaurū. sed non per cornua. sed per bona opera. nec potest superius euolare qui negligit hic infernus laborare Job .v. Homo nascitur ad laborē. et auis ad volandum Tercio hic ponitur de infernalium tormentorum et hoc notatur cū dicitur. et mergunt hominē in interitum et perditionem Non est magnum periculū quando pueri balneantes in fluuijs se in illis immergunt. quia aqua subleuāte ite rato sursuz veniunt Sed qui in interitū et perditiōem inferni mergetur nunq̄ de cetero reuertetur Sap̄. ij. Nō est agnitus qui sit reuersus ab inferis. ab isto de auaricie bene fuit libera beata virgo maria. et hoc per sāctam et voluntariam paupratē dñs em̄ pauprate dilexit. et hoc ondit. ipe enim pauperem matrem elegit. pauperes apostolos in societatem suam assumpsit. in paupertate natus. in paupertate nutritus. in paupertate defūctus. Sed in hoc q̄ christus seipsum depauperauit nos di

tauit.ij.Cor.vij. Scitis gratiã dñi nostri ihesu christi quoniã ꝓpter vos egen? factus est cũ esset diues.vt illius inopie vos diuites essetis. vñ dñs pauperes spiritu beatos esse predicauit.quia eis regnũ celorum preparauit Ja.ij. Nõne deus elegit pauperes in hoc mũdo diuites in fide et hæredes regni qđ repmisit diligẽtibus se.sic ergo primo cõmẽdat beata virgo maria a carencia miserie vel doloris.cũ dicit aue. Secundo prmẽdat ab abundãtia spiritualis decoris cũ dicit gracia plena Sciendum ergo q triplex est plenitudo gẽe Est em plenitudo timoris reprimẽtis. Scdo est plenitudo fidei dirigentis Tercio est plenitudo beatitudinis ꝓsummãtis. Prio ergo est plenitudo timoris reprimẽtis.Ecclesiastici.i. Plenitudo sapientie timere deũ.plenitudo sapientie q̃nienter ponitur in timore. timor em sapientiã iniciat. confirmat et ꝓsummat.timor dñi sapiẽtiaz iniciat.Eccĩ.i. Initiũ sapiẽtie timor dñi. aliquis em sine timore sapientiã dñi initiare nõ valet.qz sicut vulgaliter dr Sultꝰ nõ timet donec accipiat id q̃ accipere non vellet.ꝓpter hoc dicit Prou.xxviij. Btus homo qui semp est pauid?.qui aũt mẽtis est dure corruet in malũ Secũdo timor dñi sapientiã ꝓfirmat Eccĩ.i.Radix sapientie timere dñm Rami em illi? lõgeui. sicut em ex virtute radicis arbor in terra firmaf.sic ex virtute timoris sapiennia solidaf.vñ in ps Confige timore tuo carnes meas. vt sim fixus in timore. sicut arbor figitur et firmaf ex radicis humore sic sapientia ex timoris hũores. Tercio timor sapientiam ꝓsummat Eccĩ.i. Plenitudo sapientie a fructibus illius.i.timoris Triplex est fructus timoris.timor em peccatũ expellit Eccĩ.i. Timor dñi expellit peccatũ Timor dñi iusticiã adducẽ. Eccĩ.i. Qui sñ timore est nõ potest iustificari Timor etiã dñi ad gloriaz deducit Eccĩ.xxv. Corona senũ in multa picia et gloria illorũ timor dñi.hoc timore bñ fuit plena ℣go maria.

Eccĩ.xxiiij. Ego mater pulcre dilectionis et timoris et agnitionis et sancte spei.ipsa se dicit matrẽ pulcre dilectõnis ꝓpter mũ dicitã affectionis. dicit esse matrẽ timoris ꝓpter anchoratã vel repssionẽ timoris. dicit se matrẽ agnitõis ꝓpter claritatẽ circũspectionis.dicit se esse matrẽ sancte spei ꝓpter firmã expectatõm future retributõis Secũdo est plenitudo fidei dirigentis. Hebr.x. Accedamus cũ ℣o corde in plenitudie fidei.aspsi corda a pscientia mala. Qm? ergo ad dñm accedere cũ bono corde.non em possumus deo offerre aliquid exenniũ qđ ei tm placeat q̃ntũ ei placet cor nostrũ purũ Prou.xxiij. Prebe fili mi cor tuum mihi. Sic ergo debem? accedere ad deum vero corde Qm? etiã ad deuz accedere in fidei plenitudie Qa em credere debem? viriliter et firmiter credere et siue implicite siue explicite omnia tenere. ꝓra aliq̃s qui aliqua credẽt q in aliquib? increduli sunt.tales in plenitudine fidei ad deum nõ accedũt.talis erat illa mulier que dicebat Marci.ix. Credo domine adiuua mi credulitatem meã.etsi em in pte credebat in pte tñ discedebat que in credulitatem suã a dño iuuari petebat.tales sunt similes parulis qui quãdo incipiunt ire indigent brachio sustẽtante.sic isti exhortationibus et autoritatibus q miraculis que in sacra scriptura legim? debent sustẽtari donec possint infirma fide radicari. sic ergo in plenitudine fidei ad deũ debemus accedere Debemus etiã corda nostra a pscientia mala aspgere. Debemus etiã facere sicut mulieres que telas suas crudas et nigras euoluũt et extendunt et quibusdam aspsoriis aspgũt et sic eas mundas et albas reddũt Et qz istud nõ est in nostra potestate vt possim? animas nras dealbare ideo hoc a dño debemus petere. ps.l. Aspges me isopo et mũdabor. lauabis me. et super niue dealbabor Sic ergo est plenitudo fidei dirigentis. hac plenitudine fidei beatissima virgo maria plena fuit. et

idcirco creatorẽ mũdi ꝓcipe meruit. Luc
.i. Beata que credidisti qm̃ ꝑficient in te
que dicta sunt tibi a dño. Tercio est ple
nitudo beatitudis cõsũmãtis. Eccl xxiiij.
In plenitudine sanctoꝝ detencio. detẽcio
sanctoꝝ est in plenitudine meritorũ. sicut
em̃ graue ꝑ naturã nõ ꝑt ascendere sursũ
et sicut leue nõ potest ꝑ naturã descendere
deorsũ. sic vacui meritis nõ possũt ascẽde
re ad beatitudinẽ electoꝝ. Nã sicut pleni
tudo vini a dolio vacuũ expellit. sic pleni
tudo sanctorũ vacuitatẽ meritoꝝ expellit.
ideo gloriosa ỽgo maria detẽta fuit in ple
nitudine sanctorũ. qz in ipsa fuit abundã
cia meritoꝝ Nec mirũ. ipsa enim quẽ tot?
orbis nõ capit. qui totũ orbẽ creauit in suo
vtero ꝓclusit. Eccl xxiiij. Qui creauit me
requieuit in tabernaculo meo. Nos ergo
i plenitudie fidei ad ipsũ accedam?. de cu
ius plenitudine nos omnes accepim? ex
ordiũ vt oĩ plenitudine dei impleamur.
donec ei in plenitudine glorie occurram?
Ephe. iiij. Occurrem?. omnes in vnitatẽ
fidei et agnitionis filij dei in virũ pfectũ
in mẽsurã etatis plenitudinis christi. sic
scdo ergo cõmẽdatur beata ỽgo maria ab
abũdãtia spiritualis decoris. cũ dicit gra
plena Tercio cõmendat a grata presencia
saluatoris. cum dz dñs tecũ Sciendũ est
ergo q dñs tripliciter fuit cũ beata ỽgine
maria. Primo enim fuit cũ ea in cõsilijs
audiẽdis. Secũdo fuit cũ ipsa in opibus
meritorijs exequẽdis. Tercio fuit cũ ipsa
in miserijs ammouẽdis Primo ergo fu
it dñs cũ ea in cõsilijs audiẽdis Ero xviij
Audi ỽba mea et ꝓlilia mea. et erit dñs
tecũ. beata virgo maria verba et consilia
gabrielis archangeli diligenter audiuit.
et ideo dñs cum ipsa fuit Nec mirũ si li
benter beata virgo maria verba angeli li
bi ꝓtum eterni regis nũciantis audiuit.
Luc i. Ecce concipies in vtero et paries fi
liũ. regina em̃ terreno regi despõsata quã
do ꝓpit libenter verba obstetricis audit
qm̃ dicit ei. Marus est tibi puer mſaculus
qui regni gubernacula possidebit. quam
quam sciat se illum cum ardore concepiſ
se. cum dolore peperisse. et de necessitate
per euentum mortis regni gubernacula
deserere. gaudio ergo magno beata virgo
maria gaudere debuit que vnigenitũ suũ
sine ardore cõcepit. sine dolore ꝓpert qu
etiam sine fine regnabit in domo iacob in
eternum. et regni eius nõ erit finis. qz ergo
beata virgo ỽba archangeli audiuit q ex
audiuit ideo dñs cũ ipsa fuit. vñ q hic dz
et erit dñs tecũ Dñs fuit secũ in mẽte p
gram fuit secũ in vẽtre p corꝑalẽ presẽtiã.
fuit secũ in itinere in egyptũ fugiẽdo q de
egypto reuertendo. fuit secũ in cruce ma
trẽ virginẽ discipulo virgini cõmendãdo
nõ est secũ in celis. cũ ipso eterna letitia
ꝑfruendo ꝓuer. viij. Mecũ sunt diuitie q
gloria. opes suꝑbe et iusticia. Ecdo fuit
dñs cũ beata virgine in opibus merito
rijs exequẽdis ij. Reg. vij. Omne q ẽ in
corde tuo vade et fac qz dñs tecũ est. bta
virgo maria de bono thesauro cordis sui
ꝓduxit monerã sancte opatõis. et iõ dñs
fuit cũ ipsa in arduis opibus exequẽdis.
prouer. xxxi. Manum suã misit ad fortia
et digiti eius apprehenderũt fusũ. et quia
dñs fuit cũ ipsa in sua assũptione et ineter
nũ erit cũ ipsa in retributione Canti. viij.
Que est ista que ascendit de deserto deli
cijs affluens innixa supꝝ dilectũ suũ. bñ
vides q a dilecto suo elõgata nõ erat. que
supꝝ ipsũ innixa seipsã reclinabat. et ideo
charitatis delicijs affluẽs ascendebat. fru
stra em̃ aĩa ad regnũ celoꝝ ascendere nititꝝ
si nõ supꝝ dilectũ charitate innitit Tercio
fuit dñs cuꝫ beata virgine maria in mise
rijs ammouendis Hiere. i. Ne timeas a
facie eorum quia ego sum tecum vt eruaꝫ
te dicit dominus Ista verba dicuntur te
hieremie ꝓpheta qui a domino (sicut legi
tur ibidem ỽfuit sanctificat? in vtero Hie
re .i. priusꝙ te formarẽ in vtero noui te. q
anteꝙ exires de vulua sanctificaui te. et
ideo verba predicta competenter glorioſe

virgini adaptamus ipsam eñ sanctifica/ tam fuisse in vtero firmiter tenem?. vñ in ps. dicitur Sanctificauit tabernaculum suū altissimus. christus ergo gloriosā virginem matrē suam q̄ in vtero sanctifica/uit a morte et omni mortalitate eruit siue eripuit q̄ sanctis suis facere ꝓsueuit ꝙ sal. Ut eruat a morte animas eorū et alat eos in fame. in illa superna felicitate auiditas famis sacietatē fruitionis non expellit. et fruitionis sacietas famis sacietatē nō excludit. vñ cantatur de beatis Fruunt nec fastidiunt quo frui magis sitiunt. hoc est in illa supna refectione Ad quā nos ꝑducat qui viuit. ⁊c

De sancto Ambrosio Sermo I

Petra fūdebat mihi riuos olei Job. xxix. In verbo ꝓposito ꝓmēdatur brūs Ambrosius a duobus Primo ab affluētia diuine bonitatis. cū dicitur petra fūdebat mihi Secūdo ab abūdanna perfecte charitatis. cū dicitur riuos olei Quantū ad primū sciendū q̄ petra dicitur christus .i. Chorin. x. Petra autem erat christus. et dicitur petra nō ꝑm rei veritatem. ꝫ ꝑm significationem. ipse eñ signat ꝙ petrā ꝓpter soliditatem et stabilitatem. ista petra sup beatuz ambrosiū quatuor effudit que sup electos suos effundere ꝓsueuit Primo eñ effudit aquā baptismatis ad ablutiōz regenerandorū Secundo abūdantiā sapientie salutaris ad eruditionē in doctoꝝ Tercio misericordiam siue pietatis per expectationem peccatorū Quarto virtutem spiritussancti ad īformationē ꝓfectorum Primo ergo effudit dñs aquā baptismatis ad ablutionem regenerandoꝝ Eccl. xxxvi Effundā sup vos aquā mundā et mūdabimī ab omnibus inquinamētis vestris. aq̄ baptismatis dr effective aqua munda. quia peccatorū mūdatiua Nam sicut dicunt populares et verum est. deus posuit virtutem suā in tribus. in herbis lapidibo et verbis. Nam lapides preciosi quādo/ q̄ ab apostematibus liberant Herbe etiā cirologorum arte cōtrite et vulneribꝰ applicate vulnera sanant. sic ⁊ in verbis virtutem suam posuit vt ꝑ intentionē applicate ad aquā baptismatis sanent tā ab originalibus q̄ actualibus peccatis. vñ beatus Augu. que est tanta vis aque vt corpus tangat et cor abluat nisi faciente verbo. accedit verbū ad elementū et fit sacramētū. hac aqua baptismatis fuit regeneratus beatus ambrosi? etiā posquā fuit in episcopū melodianē electus. adhuc enim erat catheccuminus sicut de ipso legit. solebant eñ homines volētes ad baptismum venire. sicut faciūt pueri q̄ volūt se in aq̄s fluuialibus balneare prętemptant enim si aqua sit nimis frigida aut tepida et ad balneandum ꝓueniet. et qñ inueniūt conpetentem immergunt se in flumine et ibi iocunde natant. sic faciebant se hoīes prio instrui in fide. et cognita veritate ⁊ delectatione fidei sese faciebāt regenerari baptismate. q̄ beatus Ambro. cū omni diligentia fecit Ipse enim baptisat? sicut piscis dñi/cus in aquis delectabiliter vixit et alios efficaciter ad baptismū adduxit. inter q̄s etiam beatū augustinū doctorē egregium baptisauit Secundo effudit abundātiaz sapientie salutaris ad eruditionē in doctorum Isa. xliij. Effundā aquas sup sitientem et fluenta sup aridam. sitiens anima siue arida est illa que est desiderio aquaꝝ sapientie salutaris affecta. sicut eñ terra tēpore estiuo velxmenter sicco et calido ex nimia siccitate rimis et scissuris a seinuicem diuiditur. et tunc vulgariter sitire dicitur. sic anime fidelium tanq̄ aride et sitibunde aquis salutaris sapientie irrigari et sic fecundari apperant tales bñdictōz a dño recipiunt. Hebre. vi. Terra sepe venientem super se bibens imbrem. et germinans herbam optimā illis a quib? co/

litur accipit bñdictionem a deo Talis aq̃ sitibunda fuit beatus ambrosi9. vñ bñ potuit dicere illud. ps. sicut cervus desiderat ad fontes aquarum ita desiderat aia mea ad te deus. Cervus post̃ sustinuit venatorũ ictus et canũ latrantiũ morsus. post̃ etiã diu exagitatus et fugatus fuit mirabiliter aquarũ refrigeriuz ꝓcupiscit. sic beat9 ambrosi9 fuit et tanto amplius aq̃s sapientie salutaris desiderauit. et ideo dñs qui liberalis et abundãs in omnib9 desideriũ anime eius tribuit illi et aquis sapientie salutaris ipsum potauit adeo ꝙ ipe de plenitudine fidelibus xpi abundanter effunderet Eccĩ. xi. Si repleti fuerint nubes imbrem sup terrã effundent. Nubes fecunda nubes pluida fuit beat9 ambrosi9 qui vt. i. Sapi. vi. Lanc̃ nubes replet9 fuit qui totã xpi ecclesiam aquis documẽtoz salutariũ irrigauit. Tercio effudit dominus sup electos suos dulcedinẽ ꝙ expectationẽ peccatorũ Eccĩ. xviij. ꝓpter hoc patiens est deus in illis et effundit super illos misericordiã suam. Dñs ex sua benignitate ꝓsuevit peccatores ad misericordiã expectare nolens aliquos pire. sed ad penitentiam conuerti et sic ad dñm redire. ij. Pet. iij. Non tardat dñs ꝓmissõm suam sicut quidã existimant. sed paciẽter agit ꝓpter nos nolens aliquos piere sed omnes ad penitentiã reuerti. Dñs facit sicut paterfamilias qui vicinis vel amicis suis bladũ mutuo tradidit. cũ dicit ei vt debitores suos repetat. tñdere ꝓsuevit annus iste est ann9 magne sterilitatis. defecit vinũ in vineis nõ bñt vñ possent mihi satisfacere nisi vellem eos crudeliter gravare. expectabo oportunitatẽ gratiozis tẽporis et tunc facilius satisfacient mihi. sic dñs ex sua benignitate patienti consuevit peccatores patienter ad penitentiam expectare. cõtra illos qui cũ in aliquo offẽdũtur a fratribus suis vel a ꝓximis statim armantur per impatientiam et volũt vindicare. et in hoc etiam iniuriant iurisdictioni xpi. qui sibi vindictã reseruauit. Deut. xxxij. Mea est vlcio et ego retribuã. homines potentes solent multũ de suis iurisdictionibus litigare. et multũ offendunt qñ suis iusticijs et iurisdictionib9 spoliantur vñ tu qui vis ꝙ te vindicari multũ sũmo iudici in iuriariaris qui sibi vindictã et executionẽ iusticie reseruauit. nõ est cuiusli bet facere iusticiam et suspendere latrões Sed ꝓsidis. non est cuiuslibet terminare causas et diffinire iudicia sed ꝓtozis. domin9 ergo patienter agit ꝓ nobis et super nos suã misericordiã effundit. sine cuius misericordie effusiõe remanerem9 miseri ex cuius effusione saluamur et efficimur beati. Titum. iij. Non ex opibus iusticie que fecimus nos. sed ꝑ suã misericordiã saluos nos fecit. Quarto effundit dñs sup electos suos ꝓ virtutem spũssancti ad ꝓfirmationem ꝓfectoz. Isa. xxxij. Effundetur sup nos spũs de excelso. sicut apli dñi miso de excelso spũsancto in liguis igneis fuerunt confirmati et in fide xpi firmiter solidati. sic istud quotidie dñs in electis suis efficit et maxime ꝓfectis. Treno. i. De excelso misit ignẽ in ossibus meis et eruditit me dominus. hoc igne spiritussãcti fuit beatus ambrosius dulciter affect9 sapienter edoctus. firmiter stabilit9. Ista enim tria facit spiritussanctus. docet enim dominũ diligere dulciter sapienter et fortiter. De istis tribus exẽplũ in vna ꝓsona inuenimus. Cum enim dominus christ9 de sacramento sue future passionis loqueretur ex dulcedine dilectionis qua beatus petrus afficiebatur in amorem sue presentie corꝓalis. Respondit. Absit hoc a te domine. Non enim morieris. et in hoc a domino reprehensus fuit. dictum est ei. Vade post me sathana non enim sapis que dei sunt. tu enim etsi diligas dulciter diliges et sapienter. nihil enim aliud est non sapis que dei sunt dicere ꝙ deum sapienter diligere. et in hoc bene apparet in sapiẽtia petri ꝓ statu illius tꝑis qz nõ poteram9

a morte liberari nisi intervenient morte saluatoris·vñ cum dñs postmodum sibi memoriã de morte futura repeteret beat? petrus iam correctus nõ ptradixit imo se cũ ipso si opus esset mori ꝓmisit q minie tenuit·quia adhuc terciam amoris cõdi/ ctionẽ non obtinuit.sed postmodũ confir matus ⁊ tute exalto publice nomen dñi predicauit·tũc non solum dulciter et sapi enter.sed etiam fortiter dilexit·ita vt non posset que viderat.et audierat non loqui ex tunc·etsi animã ꝓ christo nõ posuit tñ semꝑ ꝓ fide christi exposuit ponendã.et fi naliter dilectione que in ipso morte forti/ or existit mortem validissime supauit.sic fm q de beato ambro. dicere ceperamus ipse dilexit fortiter dulciꝫ et sapient. Naz sicut de ipso legiꝫ.ipse tãte pietatis et dul cedinis erat·vt si aliquis casũ suum ei ꝓfi teretur tñ flebat q ipsum ad flendũ com pellebat. Tã sapiẽter dñm dilexit. q ipse sicut physon repletus dei totã ecclesiã im pleuit documẽtis christi salutaribꝫ· vnde adhuc in eccia sancta florent eloquia sue grate eruditionis· Tam fortiter etiã dile/ xit q pre nimia dilectione dñi minas pn cipũ non timuit.nec terre familiaritatis gloriam quesiuit.sed valentiniano impa tori ꝓter peccatũ suuz introitũ ecclesie in terdixit.et ipsũ ad agendã publicã penitẽ tiam induxit·sic ergo primo notaꝫ influẽ tia diuine bonitatis·cũ dicit petra funde/ bat mihi. Secundo notaꝫ in beato Am/ brosio abundãcia perfecte charitatis cum subditur riuos olei· Sciendũ q charitas ꝑ oleũ ratione quadruplici designaꝫ Nã oleũ lucet·pascit·lenit.et supemiet. Oleũ lucet quia ignis est fomẽtũ Oleuz pascit qz est cõdimentũ cibi· Oleũ lenit qz dolo ris vulneris mitigatiuũ.oleũ supeminet quia est loci positione ceteris liquoribꝫ in sui admixtione supremũ·et in istis quatu or ꝓprietatibus bñ charitatis ꝓprietas de signaꝫ Nam charitas lucet ꝑ eruditionẽ pascit ꝑ spiritualem refectionẽ·lenit ꝑ pso latione. supenatat ꝑ excellentiã valorem et sublimioré cõtemplationẽ· Primo er go charitas ꝓpaꝫ oleo·qz lucet ⁊ est ignis fomentũ. Exodi.xxvij· Precipe filijs isrl vt afferant tibi oleũ purissimũ. vt ardeat lucerna semper in tabernaculo testimonij Per istud oleum sapiẽtia sacre scripture designaꝫ.quia sicut oleũ est fomẽtũ ignis sic sciẽtia sacre scripture est fomẽtũ sancte eruditionis.istud oleum euanescat ꝑ elati onẽ.sed multiplicatur et crescit ꝑ humili atõz.q bñ signatur.iiij Re.iiij· Vbi mu/ lier illa dixit heliseo querenti quid haberz in domo sua nõ habeo nisi parũ olei quo vngar·vbi signaꝫ humilitas sanctoꝝ.qui sibi datam a deo sapientiã vix credũt suf/ ficere ad suam vnctionẽ vel sanctificatõz· sed in hoc q se exhibent vasa ꝑ humilita/ tem efficiunꝫ magis capacia diuine sapiẽ tie·nõ solum ad suã sed aliorum informa tionẽ·vñ ibi legitur.q illa mulier ex mo/ dico oleo omnia vasa sibi oblata imple/ uit.et tunc vltimo oleũ stetit.in quo signa tur q in hac vita sanctis doctoribus hũili ter sapientibus quãtũcunqz infũdãt alijs ꝑ multiplicatur oleũ sce eruditionis· sed tunc finaliter stabit qñ omnes erim? doci biles dei.et tunc ille qui ꝑ suos dispensa/ tores nos docuit ex sua visione nos clari/ tate noticie illustrabit Secundo charitas ꝓpatur oleo.quia pascit et est ꝑdimentũ cibi. Gene.xxvij· Det tibi deus abũdan/ tiam frumẽti vini et olei·vbi notãtur tria que ad statũ viri pfecti requiruntꝫ.s. forti tudo iocunditas et dulcedo· fortitudo si/ gnatur nomine frumenti.q notatur cum dicit Det tibi deus abũdãtiã frumenti. Ex frumẽto em̃ pficit panis triticeꝰ de q dic̃ ꝓpheta.et panis cor hominis ꝑfirmet Nõ videnꝫ esse nutriti triticeo. ꝟ sulphu/ reo pane qui pulsati statim deficiũt in tẽ tatione.tales sunt qui ad rpus credũt et tẽ pore tẽtationis recedũt·sed sancti dñi ex a/ dipe frumẽti cibati fuerũt qui intẽtatiõi/ bus nõ solũ tribulationẽ.sed etiã in tenta

tatione mortis firmi et stabiles inuenti sr̃
Ro.viij. Quis nos seperabit a charitate
xp̃i.tribulatio an angustia ⁊c. Certꝰ sum
q̃ nec mors nec vita sed nec aliq̃ creatura
poterit nos separe a charitate q̃ est in xpo
iesu. Secũdo in viro pfecto requirit spũa
lis iocundatio cũ dicit vini.hoc est em̃ de
quo dicit. Judi.ix. Nõ possũ deserere vi
nũ meũ q̃ letificat deũ et hoies. et hoc est
q̃ multuꝫ placet in oculis dñi leticia sibi
bñ pscq̃. Sapiẽt.xvij. Animus gaudens
eratẽ floridã facit Nã sicut in floze est spes
fructꝰ sic ex gaudio bñ sibi pscio ẽ expecta
tio etni boni. Tercio requirit in viro pfecto
dulcedo.et hoc notat in nomie olei. Ole
um em̃ et pulmẽta cõdit et frixuras delcã
biles reddit in quo signat intima dulcedo
charitatis que tribulationes q̃ntumcũq̃
amaras in dulcedinẽ puertit. Deut.xxxij
Qui inundationes maris q̃si lac sugent.
magna ꝑtus charitatis que sugere mel de
petra.oleũq̃ de saxo durissimo psueuit et
hoies sua dulci inunctõe pfusos siles po
stibus maris efficit qui dulces inueniun
tur in ꝓcellosis et salsis fluctib̃ marinis
Tercio charitas ꝓparatur oleo qz lenit ⁊ est
mitigatiũ doloris. Luce.x. Samaritanus
infudit vulneribꝰ sauciati vinũ et oleum.
in vino signat dura increpatio.in oleo si
gnat benigna pscolatio. vtrãq̃ pscueuit in
fundere bonus samaritan⁹.vinũ increpati
onis q̃ntum ad duros.oleũ pscolatois q̃n
tum ad aflictos.et ad correctionẽ paratos.ꝫ
dñs tanq̃ pitus medic⁹ ꝑm q̃ nobis ꝓpe
rere perpẽdit vinũ et oleuꝫ infũdit.et q̃m
imbeciles sum⁹ et magis pscolatõe q̃ exa
spatione indigemus lõge nobis amplius
de oleo q̃ de vino infũdit dñs. si em̃ q̃nq̃
inspecta necessitate vulnerũ nostroꝝ du
os cados vini dispẽsatoribus suis nobis
ministrandos ꝓmittit.ad sanatõꝫ vulne
rum.quinq̃ cados olei ad pscolationẽ no
strã a ministris suis nobis vult impendi.
cõtra duros prelatos qui semꝑ sibi subdi
tos aggrauãt.graue iugũ imponendo cũ
tñ tanq̃ fortiores in hoc positi sint vt por
tent onera eoꝝ.et cũ ex oleo diuine pscolati
onis deberẽt subditis suis exhibere mater
na vbera.ex vino nimie seueritatis solum
exhibẽt paterna verbera. Quarto ꝑ oleũ
signat charitas. qz supemunet loci positõe
supremũ ceteris liquoꝛib⁹ infusũ .i. Cho.
xij. Adhuc excellentioꝛẽ viã vobis demon
stro.q̃ dicit.de charitate loquẽdo.que est
excellentioꝛ tanq̃ amplioris valoris.tan
q̃ ꝑmanẽtie firmioris.tanq̃ suꝝpsi⁹ ꝓfi
ctionis dulcioris. Tanti valoris enim est
charitas q̃ sine ipsa nec fides nec scientia
nec miracula nec coꝛpa eriaꝫ ad hoc vt ar
deant ad mentum pꝛosunt pꝛo christo di
stributa. Tante etiam charitas est stabili
taris q̃ euacuata fide et spe charitas nun
quam excidit.i. Cho.xiij. Nec mirum qz
fides est non apparentis.spes nondũ ade
pti boni.et ideo per felicitatem apprehẽsa
certa veritate.adepta firma tensione.non
egebunt trĩ fide nec spe.quia vt diximus
charitas tante est inhesionis et conuersio
nis q̃ sicut dicitur.i. Cho.vi. Qui adhe
ret deo vnus spiritus est.in hac vita adhe
reamus deo per conformitatem voluntatis
vt sic mereamur esse cõformes diuine cla
ritatis q̃ erit in beatis.ex conformitate ⁊
vnione charitatis ad illũ cuius charitas
in hac vita diffunditur in coꝛdib⁹ nostris
per spiritũ sanctum qui datus est nobis.
vt per ipsaꝫ peruenire mereamur ad illã
dulcedinem spiritussancti de qua dicitur.
Eccl.xxiiij. Spiritus meus sup̃ mel dul
cis. Et ne illa dulcedo crederet esse transi
toria subditur. q̃ est hereditata vel eterna
q̃ notatur cuꝫ subditur.et hereditas mea
super mel et fauum. Ad q̃ nos perducere
dignetur.et cetera. Amen.

De sancto Ambrosio Sermo .II.

Repleuit eum dominus spiritu sapientie et intellectus. Eccl. xv. sic dicit. ij. Thi. ij. In magna domo nō solum sunt vasa aurea et argentea. sz etiam ficilia et lignea et hoc quidaz est in contumeliam illa vero in honorem Sciēdum est q diabolus habet vasa sua in hoc mundo. et xpūs sua. vasa diaboli sunt vasa in contumeliam. vasa xpi sūt vasa in honorem. et fm diuersitatē vasoz est diuersitas fundentium et infusoz. Sciendum est ergo q diabolus vasa sua infundēdo replet quadruplicit. Primo replet ea immundis cogitationibus. Scdo puersis locutionibus. Tercio superfluis ingurgitationibus. Quarto anxijs cupiditatibo Primo ergo diabolus implet vasa sua immundis cogitationibus. Exodi. viij. Domus egyptiozum implebuntur muscis diuersi generis. Domus egyptiozuz sunt corda peccatoruz que muscis diuersi generis implentur quando malis cogitationibus sordidantur. muscę sunt inquiete pungitiue et sordide per quas signātur male cogitationes maxime carnalis concupiscentie. iste enim corda peccatozum inquietant pungunt et fedant. et ideo flabello proprie discussionis et sancte confessionis abigi debent. ipse enim suauitatem vngenti sancte deuotionis exterminant. Eccliastes. x. Muscę morientes perdunt suauitatem odoris. muscę morientes sunt peruerse cogitationes. que morientes dicte sunt quia quantum in ipsis est spiritualē mortem inducunt. iste etiam suauitatem vngenti perdunt quia dulcedinem sancte deuotionis excludunt. Secundo diabolus implet vasa sua peruersis locutiōib?. Diere. iij. Implesti cogitationem omni malicia tuaz. et pro verbis penitentie verbis superbie blasphemasti. Sciēdum q malicia in cogitatione inchoatur. in delectatione progreditur. in cōsensu cōsūmatur. sed in locutōe monstratur. Nam et abundantia cordis os loquitur. sicut enim fons replet loca vicina et circumiacentia et postmodum per riuulos sese foras diffundit. sic abundantia malicie postq̄z cor impleuit permeatum oris in peruersa locutione foras procedit propter q dicit q post implationem malicie pro verbis penitentie in verba superbie anima misera excessit. verba penitentis debent esse verba inuocationis diuine miserationis. Cū ecōtrario verba multorum post peccata grauia sint desperationis que verba blasphemie possunt dici. Ipsi enim recte spiritū pietatis blasphemare dicuntur quando ipsum qui est pater misericordiarum et deus totius consolationis non mitem et benignum. sed crudelem et hausterū imaginantur. et ideo dīm aliūm quā fm veritatem sit suspicantur q blasphemie imputatur. tales sicut frenetici manum renuunt medicantis et congaudent manu sagittantis. hoc est consiliarij peruersi vel diaboli qui sagittare in occulto rectos cor de consueuit. Roma. ij. An ignoras quoniam benignitas dei ad penitentiam te adducit. Ecce q peccator debet habere in ore verbum inuocationis diuini auxilij benignitatis vel miserationis. sed dicitur. tu autem scdm duritiam tuam et cor impenitens thesaurisas tibi iram quod est preferre in corde suo verba blasphemie vel desperationis. Tercio diabolus implet vasa sua superfluis ingurgitationibus. Isa. lvi. Venite sumamus vinum et implea mur ebrietate et erit sicut hodie sic et cras et multo amplius. ista sunt verba gulosorum qui ventris sui seruitio totam curaz suam et totum studium impendunt et diligentius ventri suo q̄z deo deseruiunt. Philippensis. iij. Quoz deus venter est. diis solēt tēpla pstrui. altaria erigi. mīstri ordiari. carnes imolari. thura accēdi. sic ē in hoīe cui? de? venter est. q̄ vētrem suū

pro deo colit. Nam templum eius est co/quina. altare est mensa. ministri sunt coci. carnes immolate sunt carnes cocte ⁊ parate fumus incensor est odor sapor. Ecce quō isti diligēt deo. i. vētri suo deseruiūt. solēt hoies deum suū orare vt aliqua spūalia bñficia vel tpalia ab ipso valeant impetra re. Vō vide q bñficiū vel prebēdā hoies gulosi a deo suo. s. ventre impetrant. Isa. xiij. Torsiões et dolores tenebūt q̄i partu riētes dolebūt. Ecce dura et dolorosa pre benda. vis audire distributões quotidi/anas canonico ⁊ vicariorū isti deo serui ētiū. Eccī. xxxi. Vigilia ⁊ colera et tortura viro infrunito hoc est guloso qui nō ē fre/nat? aliq̄ modestie vel tpantie frēo. Quar to diabolus implet vasa sua anxijs cupidi tatibus. Job. xv. Implebit ardore stoma chū suū. stomach? est receptiu? cibariorꝫ. sic appetitus est inquisitiu? tpaliū bonorꝫ et ideo p stomachū voluit signare cupidi desideriū siue appetitū quē non dixit im/pleri saturitate. sed ardore. quia bona tem palia cor auari nō pñt aliquo mō satura/re. Est enī auarus sicut onager qui semp ventū attrahit. Est etiā sicut terra sabulo/sa que sp sitit. Est etiā sicut ignis qui nun q̄ dicit sufficit. et ideo desideriū illius sic implet ardore q nunq̄ satietate. sic ergo sunt vasa in ꝓtumeliam que quadrupli/citer implet diabol?. Secūdo sunt vasa i honorē que q̄druplicit implet xp̄s. Primo enī implet vasa sua possessione bonorꝫ tpaliū. Scō cognitione verorū. Tercio pfectione spūalium odorꝫ. Quarto fruiti/one eternorꝫ. Primo ergo implet xp̄s vasa sua possessiōe tpaliū bonorꝫ. ps. Aperis tu manū tuā et imples omne animal bñdi/ctione. xp̄s in signū liberalitatis man? ap tas hz et semp habuit. et nō solū aptas. s̄ etiaz pforatas. qñ alicui? hoīs liberal' exp̄/mit largitas solet dici q hz man? pforatas. in signū ergo q xp̄s retinere noluit qđ no bis nō pūicauerit man? suas i cruce volu it pforari. sed miseri hoies istā christi libe/ralitatē nō attēdunt. et ideo eius ptāt et bonitati sicut deberent grās nō impēdunt Job. xxij. Vt nihil posset facere oīpotēs estimabant eū cū ille impleuisset domos eorū bonis. ad lēam. dns domos diuituz huius mūdi replet tpalib? bonis. sed ipsi immoderato amore ipsorū detenti obliui scunt datorie. et ideo fructū nō capiunt ex ipsis. quia diuitie ipsor aut erugine cor/rūpunt. aut tineis demoliunt. aut furib? effodientibus auferent. Agge. i. Qui con/gregauit merces misit eas in saccuz ptu/sum. quia ꝓpter ingratitudinē malorum diuitū aut diripiunt violentia principū aut amittunt p infortuniū. aut q est gene rale necessario relinquūt in morte p iudi/ciū dinuz. S beat? ambro. nō solū diuitijs spūalib?. sed etiā tpalibus a dño fuit im/pletus. fuit enī epūs mediolanēsis potēs in opibus. et in opibus. qui dispsit dedit pauꝑibus. et ideo coronauit eum dns in misericordia et miserationibus. Secūdo implet dns vasa sua cognitione verorum Eccī. xvij. Creauit illis scientiā spūs. sēsu impleuit cor illor. et mala et bona ostēdit illis. Dns sanctos suos spirituales effecit et iō illis nō scientiā carnis. sed scientiam spūs ꝓmunicauit. ipse spiritualibus spū alia ꝓpauit. Nā carnalis vel animal' hō ea que spūs dei sūt nō ꝑcipit. i. Cho. ij. seq tur. sensu impleuit cor illor. iste sensus nō est copis quo apprehendūtur ista sensibi/lia. sed etiā sensus cordis quo sapiūt et in time sentiunt spūalia Eccī. vi. Sapiētia doctrine ꝓm nomē suū hoc est sapida scien tia vel sapor sensificatiua. Sapi. ij. Sa/pientia sanctor nō solū habet candorē lu cis. sed dulcorem melliſ. sequit. mala ⁊ bo na oñdit illis. mala ad fugiendū. bona ad eligenduz. magnū deus fecit ꝓ homine quando dedit ei oculos corporis ad discer nendum inter vtile et nociuum. Sed lon ge amplius fecit ꝓ ipso quando dedit ei oculos cordis ad discernendum inter bo num et malum. hoc sensu cordis imple/

uit dñs beatũ Ambro. qui repletus est de plenitudine sua. vbicũq; cõmunicauit ad informationẽ fideliũ. Ipse em̃ fuit saccus dñi repletus tritico cognitionis veritatis et istũ saccum in medio ecclesie q̃i venalẽ exposuit q̃ et triticum doctrine dedit. et p̃ miũ eterne retributionis recepit. Prouer. xi. Qui abscondit frumẽta maledicetur in pplis. bñdictio autẽ sup caput vendentium. Hercio implet dñs sanctos suos p̃ fusione spiritualium odor. Job. xij. Odo mus impleta est ex odore vngenti. vñ do mus ex odore vngenti impleri dr. qñ sua uitate interne deuocionis pfunditur. iste odor a xp̃o nobis infundit tanq̃ a fonte. nõ dico tanq̃ riuulus. sed tãq̃ gutta dulcedinis sue que dulcedo tante attractiõnis est in natura sua. et calcaria br̃ taz dulcia vt ab isto odore trahatur. et in eodẽ odore curratur aĩa sancta. Canti. i. Trahe me post te curremus in odore vngentorũ. interna deuocio est magistra bona que ineptas cogitationes tanq̃ garrulos garciones. in scola cordis faccula et virgis correctionis reprimit. silentiũ indicit et totum cor deli cijs gaudij et leticie pfundit. q̃ bñ signatum est. ij. Macha. iij. vbi dicit. Dũ tẽplũ qd̃ paulo ante timore et tumultu erat plenum apparente omnipotenti deo gaudio et leticia implerum hãc suauitatẽ odoris interne deuciõis beatus ambrosi? habuit Nam sicut in vita beati martini legitur. cum ipse in decessu beati martini celebraret missaz̃ solẽnia sup altare obdormiuit et totũ officiũ exequiaz̃ illius celebrauit. hoc excepto q̃ clericis excitantib? solũ capitulum sicut ipse dicit nõ expleuit bñ abstractus et illectus erat iste sanctus in supernis et internis delicijs qui mediolani pñs corpe turonis p̃sẽs spiritu. nescio quo mirõ modo et soli deo cognito occulto secreto beati martini exequias celebrauit. Quarto implet vasa sua fruitione eternorum. Job. iij. Deus meus impleat omne desiderium nostrum ẽm diuitias in gloria in christo iesu. Quãdiu in presẽti vita sumus nostrum desiderium non impletur. sed impletio nstri desiderij erit in diuitijs gloriose visiõis christi. In cui? visione vita eterna consistit Jo. xvij. Hec est vita eterna vt cognoscant te solũ deũz verum et quem misisti dominũ iesũ xp̃m dominus iesus christs qui ad istam visionem gloriosam beatum Ambrosi. pduxit nos pducere dignetur ꝛc̃.

De corpore cristi Sermo I

Rogo vos accipere cibum pro salute vestra. Actuum. xvij. In verbo ppositio duo notantur. Ad que aplus nos hortatur. Primo hortatur. quẽlibet nostrum ad p̃ceptionem sacre cõmunionis cũ dic̃ rogo vos accipere cibum. Secũdo ponit rationem sue exhortationis cum subdit. p̃ salute vestra. Sciendum ergo q̃ cibus sacre cõmunionis cum omni diligentia et reuerentia debet sumi. et hoc quadrupici ratione, Primo quia est cibus verus ad sustentationem viatorum. Secundo q̃ est cibus electus ad impinguationem aridorum. Hercio q̃ est cibus solidus ad cõfirmationem pfectorum. Quarto quia est cibus absconditus ad glorificationem electorum. Primo ergo iste cibus est cib? verus p̃ sustentationẽ viatorũ. Jo. vi. Caro mea vere est cibus. et sanguis meus vere est potus, Caro et sanguis christi vere sumunt̃ sub specieb? visibilib? sacramẽti panis. s. et vini. sic em̃ verbũ meũ interi? in mẽte abscõdit̃ voce imbuit̃ vt a circũstãtibus audiat̃. q̃ sicut filij? dei ab eterno in sinu patris visibilis ex tpe. verbũ caro factũ est et habitabit in nobis. sic caro et sãguis xp̃i in natiuis suis oculis corruptibilibus inuisibilia. q̃ iã sũt glorificata sub spẽb? visibilib? p̃secrant̃ pispesant̃ et a fidelib? tanq̃ ver? cibo et ver? pot?, qm̃ etsi alij cib? et pot? vitã humanã sustentãt. nõ

ipam ꝓpetuare nō valēt. ꝫ caro et sāguis xpi sic vitā spūalem sustētāt ꝙ ipaz perpetuant, Jo. vi, Qui manducat carnē meā et bibit sanguinē meū habet vitā eternaz. et ego resuscitabo eū in nouissimo die, Fideles carnē xpi et sanguinē sub sacramēto ꝓcipiētes dicunt vitā habere in ꝓsēti in spe. in futuro vere. et hoc cū corpis gloriosa resuscitatione, Anima eīm corpus illud qđ habuit socīū meriti. debz habere socīū premij. et sicut fuit consorz tribulationis: sic debet esse et cōsolatōis, qñ aliquis hospitat in hospicio alieno ꝙ hospitat nū qz se bñ recipi iudicat si ille qui eum in hospicio suo recipit equo suo fenū et auenam sufficiētē nō ministrat. sic aīa beata nunqz se ꝑfecte hospitatā iudicaret. nisi sūmus paterfamilias corpi suo tanqz eq̄ mensurā bonā et confertam et coagitataz illius supne refectōis ministraret, hoc cibo spirituali dñs in hac vita voluit nos reficī ne in via deficerem⁹ fatigati, Vatī xi, xv, Dimittere eos ieiunos nolo. ne deficiant in via, Secundo iste cibus est cibus electus ad impīguatōz aridorū, Abac. i, Incrassata est pars eius. et cibus ei⁹ electus, ps fideliū tunc incrassat qñ animabus eorū deuotio donat. ꝙ petebat, ꝓphēta dauid cū dixit: sicut adipe et pingue dine repleat anima mea, sicut eniz terra arida nō potest fructum ꝓducere nisi pfūdat celesti roze et imbze desup veniēte. sic aīa fructū bone opationis nō ꝓducit nisi quā do eā dñs roze supne benedictionis et interne deuotionis pfundit, Isa. xlv, Rorate celi desuper nubes pluāt iustū, sic ps hominis fidelis incrassat qñ sibi diuinū deuotio donatur. ꝓpter ꝙ dicit incrassata est pars eius: subditur aūt. ꝫ cibus ei⁹ electus, et cōperent iste cibus electus dicitur, in ipso enim ille sumit. de quo Cantico. v, Dilectus meus candidus et rubicūdus. electus ex milibus, electū cibū et delicatū duo faciunt. s. efficacia ad fortificationem: et dulcedo ad delectationē, que duo repiⁿ in cibo istō. cibus eīm iste et fortificat ꝫ delectat, ps, Cibauit illos ex adipe frumēti. et de petra melle saturauit eos, adeps frumēti opat ad fortitudinē. mel autē in se cōtinet miram dulcedinē. sic cibus iste opatiuā fortificatiuā affectiuā dulcorat, istū cibū dñs dedit discipulis suis qñ debuit recedere ab ipsis ad modū hoīm qui volunt ꝓficisci pegrē qui solent amicos ꝫ vicinos suos conuocare et ipsis conuiuium facere ad impssionē ꝫmēoz orationis ꝓsone sue, i. ad Chorin. xi, Hoc facite in meā cōmemorationē, Tercio iste cibus est cibus ad ꝓfirmationē ꝓfectorū, Hebre. v, Perfectorum aūt solidus cibus, qui, ꝓpter cōsuetudine exercitatos hñt sēsus ad discretionē boni et mali, Ego video ꝙ puulis lac solet dari qui solido cibo nōdū valent vti. vñ Chorinthijs adhuc in fide xpi puulis dicit. Ipo. i. ad Chorin. iij, Tanqz parvulis in xpo lac dedi vobis nō escam, Ꝫ viris ꝓfectis solet cibus ꝓfectus ministrari. vñ de homine fortiter comedēte dicit. fm consuetum sermonē: iste bñ comedit crustulam et micā, talis cibus ꝓfectorū est xpus in sacramēto altaris, in cuius figura iij. Reg. xix. dz, Helias comedit ꝫ bibit ꝫ ambulauit quadraginta diebus et qdraginta noctibus in fortitudine cibi illi⁹. vsqz ad montem dei oreb, Oreb interpretatur mēsa per qz signatur refectio eterna. que est in illa vita superna, vnde istud viaticum est magne efficacie et virtutis ꝙ ꝓducit ad sacietatem superne refectionis, ꝫ dicit, quibus ꝓfectis iste cibus debeat dispensari, illis enim dispensari debet qui exercitatos hñt sensus ad discretionem boni et mali. et ideo iste cibus nō debet ministrari puulis donec puenierint ad annos discretionis. vt possint iudicare de efficacia et excellēcia istius cibi spiritualis, fatuus esset qui daret asino cinamomū ad comedendū. et balsamum ad porandum; Non enim curaret de valore et bonitate ipsoruz, vis audire valorem et efficaciam

istius cibi audi quid dicitur Joh. vi, Panis quē ego dabo caro mea est p mūdi vita, homo multū diligit oculos suos qz valent ad totius corporis illustrationē. solet etiam diligere manus quia valent ad operationem et totius corporis defensionem. solet diligere pedes suos qz valent ad totius corpis supportationē. attamē omnia ista nullū momentū sunt si vita careāt, istius ergo cibi dignitatē et efficaciā de facili ꝓcipit qui ipsam vitā tribuere nō singulari persone. Sed toti mūdo cognoscit. Ideo iste cibus est absconditus ad glorificationem electorū. Job. xvi, Ego cibo in visibili et potu qui ab hominibus videri non potest vtor, quādiu nos perfidē et non per spem ambulamus. istum cibū absconditū sub specie sacramenti sūimus. et eius virtutem et dignitatē p speculum et in enigmate et nō facie ad faciem videmus. vt fides habeat meritū cui nec humana ratio nec sensuum certitudo prebet experimentum, ꝙ facie ad faciem istius cibi substātiaz et dignitatem videbim⁹ quando ab ipso in vita beata in corpore et anima ipsum videndo saciabimur, Johā. xvij, Hec est vita eterna vt cognoscant te solum deum verum. et quem misisti iesum christum, tunc enim sicut oculus mentis delectabitur in sublimitate veritatis. sic oculꝰ carnis delectabitur in veritate visionis bñanitatis, Christus enim qui sua deitate irradiabit occulum mentis non dimittet secum oculum carnis. sed illum visione sue humanitatis illustrabit, Job. xix, In carne mea videbo deum saluatorē meū, sic ergo primo hortaf nos aplus ad ꝓceptionē sacre ꝑmunionis cum dicit rogo vos accipe cibum. Secūdo ponit rationem sue exhortationis cū dicit ꝓ salute nostra, Sciēdū ergo ꝙ iste cibus qui est christus dominꝰ salutem q̄dupliciter operatur, Primo a peccatoꝝ sordibus abluendo. Secundo virtutum varietatibus decorando. Tercio in aduersitatū doloribꝫ ꝓsolādo. Quarto in sanctoꝝ splendoribꝫ introducēdo, Primo ergo xp̄us salutē nostram opatur nos a peccatoꝝ sordibus abluēdo. Lu. i, Ad dādam sciētiā saluti plebi eius in remissionem peccatorū eorū, Unde fidelibꝰ suis scientiam salutis sue tribuit, qñ baptismū sacrū instituit. et instituū predicādū ꝑcepit, Matxi vlt, Docete omnes gētes baptisantes eos in nomine patris et filij. et spiritussācti, et Marci. vlt. dr, Qui crediderit et baptisatus fuerit saluꝰ erit. qui āt nō crediderit ꝓdēnabit. vñ anime peccatorum sordibus maculate dicitur Ezech. xvi, In aqua nō es lota in salutem. nec sale salita. nec inuoluta pannis, tria dicit q̄ fiunt circa illum qui baptisatur, ipse enim in aquam immergitur ꝙ ꝙ immersio peccatorum designatur. sal etiam in ore ipsi⁹ ponitur ꝙ ꝙ sal sapientie monstratur. pānniculo etiam albo circumdo inuoluitur in quo mūdicia innocētie signatur. et ꝓsta nobis celestis ianua aperitur, Apoc. vlti, Beati qui lauant stolas suas in sanguine agni. hoc est in fide sāguinis christi. q̄ dat efficaciā sacramēto baptismi, et sequitur, vt sit potestas eorum in ligno vite. et per portas intrent ciuitatē. Due porte inueniuntur per quas electi in salutem eternam ingrediuntur, Prima est cordis mundicia. Job. xxij, Saluabitur innocens. saluabit autez mundicia manuum suarum, Secunda porta est finalis perseuerantia. Matxi. xxiij, Qui perseuerauerit vsqꝫ in finē hic saluus erit. Sed immundi homines per istas portas non ingredientur. sed sicut immūdi canes ab ecclesia. sic ipsa vita beata expellētur, Apoca. vlti, Foris canes et venefici et impudici, Secundo cibus iste operatur salutem nos virtutum varietatibus decorando. Ecclesiastici xxx, Salus anime in sanctitate iusticie. et melior est omni auro et argento, sicut salus aīe est in sāctitate iusticie. ita sāctitas iusticie consistit in virtutum vario decore qui procedit a patre luminum decoris fonte,

Jac.i, Omne datum optimum et omne donū pfectum a sursum est descendens a patre luminū, sicut enī sol illuminat istū aerem radijs suis. sic pater luminū illūmi nat animā vtutibus varijs, quādoq; aīa per contemptū terrenorū deorsum incli natur. qnq; per desideriū supnorū sursuz erigitur. quādoq; decoratur armis iusticie a dextris et a sinistris p patientiam in ad uersis, tali anime sic vtutū varietatibus ornate dicit dñs Ezechiel. xvi, Vestiui te discoloribus. et calciaui te hyacinthō. et cinxi te bisso. et indui te subtilibus. orna ui te ornamēto. talis anima sic vtutū va rietate ornata est illa de qua dicitur Apo. xij, Mulier amicta sole et luna sub pedib⁹ eius. et in capite eius corona stellarū duo decim, Ista mulier est anima sancta que dicitur amicta sole p contemplationē eter norū. luna dicitur esse sub pedibus eius p conculcationem terrenorū. Sed in capi te eius dicitur esse corona stellarum duo decim p decorē varietatis vtutū. Tercio ab⁹ iste est causa salutis nostre nos in tri bulatione consolando, Isa. xxxiij, Domi ne miserere nostri te enim expectauimus. Esto brachium nostrum in manex sal⁹ nostra in tempore tribulationis, in verbo pphēta assumit psonas hominū timidoz nō de seipsis in periculis confidentiū. Sed de auxilio forciorum. et ideo expectantib⁹ auxilium eorum, sic nos semper debemus timere et nō de nobis. sed de diuino auxi lio confidere. et salutem nostram cū metu et timore procurare, Phil. ij, Cū metu et tremore nostram salutē operamini, deus est enim qui operatur et velle et pficere p bona voluntatē. et ideo nō nobis dñe nō nobis. sed nomini tuo gloriam debemus dare, et ideo miserere nostri dñe te enim expectaui mus cum metu et tremore. et ideo dñe de us in adiutorium nostrum intende. Esto brachiū nostrum in mane, brachio nostro nos regimus. brachio alios impugnam⁹ brachio etiā vtiliter operamur. et ideo diui num brachium imploramus. sine quo ni hil agere possum⁹. Isa. xxvi, Omnia opa nostra operatus es in nobis dñe, et ipsius in nobis opera habemus valida. cui⁹ ma nus nec est pusilla nec abbreuiata et pusil la. Isa. l, Nūquid abbreuiata et parvula facta est manus mea vt nō possim redime re aut non est in me vtus ad liberandum; certe dñe imo est in te virtus ad liberādū. quia sine te peccatoz liberari non potest. et ideo in tribulationib⁹ positus dicit, Esto salus nostra in tempore tribulationis, Dominus est salus nostra in tempore tri bulatōis nos in tribulatōibus consolan do. ij. Corint. i, Pater misericordiarum et deus totius consolationis. qui psolatur nos in omni tribulatiōe nostra, dñs ē eti am salus electorum suoz ipsos a tribula tionibus eruēdo, ps, Cum ipso sum in tri bulatione eripiam eum. Est etiam sal⁹ eo rum. ad eternam gloriam deducendo. vñ subditur. et glorificabo eum. Quarto xps optatur salutem fidelium suorū in sāctorū splendoribus introducendo, Prouer. viij, Qui inuenerit me inueniet vitā. et hau riet sibi salutem a dño. Non est mirum si ille qui dñm inuenit vitam inuenit. Ipse enim est qui de seipso dicit Joh. xiiij, Ego sū via veritas et vita. Reuera ipse est vita per quam gradimur. Ipse est veritas per quā dirigimur. Ipse est vita que inuenit. Et ideo qui sequunt mendaciū et nō veri tatem nō inueniūt vitā. sed mortem. psal. Filij hoim vsq; quo graui corde. vt qui di ligitis vanitatem et queritis mēdacium. fatue queritis qz in veritēdo qō queritis non inuenitis nisi interitum, ps, Perdas omnes qui locunt mendaciū, Dominum ergo in simplicitate cordis debemus que rere. et de ipso in bonitate sentire. vt cum ipso et in ipso possimus vitā inuenire eter nam, Sapie. i, Sentite de dño in bonita te. et in simplicitate cordis querite illū, si cut enim homines positi in inuio qnq; a rectitudine vie intente exorbitāt. sic homi

nes duplices a recto tramite deuiãtes ad supnã patriã nõ valẽt puẽire ad quã simplices pꝛgeniunt: et sic istam viam inuẽniendo, inueniunt vitam, sequitur, et hauriet sibi salutẽ a domino, in hausu signatur abundantia. in qua signatur ꝙ in salute est omniũ bonoꝝ copia: illa enim salus eterna est felicitate fecunda. ℣ Prouerbiꝝ. Decum sunt diuitie et gloria opes et iusticia, homo sitiens libenter recurrit ad fontem. sic nos si salutem eternam sitimus ad christum recurrere debemus salutis eterne vitam fontalem, in illa etiam salute est recreatio iocunda. ℣ Isa. lx. Occupabit sal? muros tuos et portas tuas laudatio, tunc enim laudãdo dominũ ibi cãtabimus deo nostro iocunda sit laudatio, illa etiam salus est eterna duratione. ℣ Isa. xlv. ℣ Israel saluatus est in domino salute eterna. Nobis ergo qui israel hoc est deũ videntes sumus vitam eternam donare dignetur. qui viuit et regnat deus.

De corpore christi Sermo I

Probet seipsuꝫ homo. et sic de pane illo edat et de calice bibat. i. ad Ebꝛ. xi. In verbo ꝓposito nos hortatur aplus ad duo. Primo enim hortatur quẽlibꝫ nr̃m ad diligentem sui examinationem cuꝫ dicit probet seipsum homo. Secundo hortatur ad sacramentalem eukaristie sũptionem cum dicit. et sic de pane illo edat.

Sciendum ergo ꝙ homo probatur quadrupliciter. Primo enĩ probatur simplicitate cordis. Secundo probatur strennuitate corporis. Tercio probatur sinceritate veritatis. Quarto probatur acerbitate tribulationis vel aduersitatis. Primo ergo probatur homo simplicitate cordis. i. Paralip. xxix. Scio deus ꝙ probas corda et simpliciratem diligas. dominus corda probat et probãdo quedam reprobat. illa corda a domino probantur et ꝓbantur que in tribulationibus ꝑ patientiam fortia inueniuntur. Sapi. iij. Tanꝯ aurꝫ in fornace illos ꝓbauit. et quasi holocausti hostiam accepit illos. illa enim corda a domino acceptantur que in tribulationibus posita fortia inueniuntur. dominus enim facit sicut religiosi consueuerũt facere. quando enim recipiunt nouicium dãt ei annũ ꝓbationis. vt infra annũ ꝓbẽt si possit rigorẽ ꝛ disciplinã ordinis sustinere et mores eius moribus ipsoꝝ valeãt conuenire. post istã ꝓbationẽ si ipm inueniunt tractabilẽ et disciplinabilẽ ipm recipiunt ad professionem. si autem inueniũt eum durum et male tractabilẽ reddunt ei vestes seculi et exponũt eum ꝓprie volũtati. sic dñs illos quos reperit in tribulatione minime proficere cõsueuit reprobare Hiere. vi. Frustra conflauit conflatoꝛ. malicie enim eorum non sunt consumpte argentum reprobum vocate eos. quia dominus ꝓiecit. ꝓpter ꝙ ꝓphꝛta dauid petebat se a dño probari. quia desiderabat ꝓbari. ps. Proba me deus et tenta me vre renes meos et coꝛ meũ. in renibus est fortitudo. in corde dilectio regnat. petebat ergo ꝓphꝛta renes suos et coꝛ suum a dño vri quia optabat inflammari ardoꝛe dilectionis et fortificari intollerantia tribulationis. quod bene fecit christus apostolis suis cum sup ipsos misit spiritum sãctũ in igne. Actuũ. ij. Ut ipsos redderet charitate feruentes. ipsos etiam induit spiritus sancti ℣rute exalto vt ipsos redderet in tribulatione patientes et fortes. Luce. vlti. Sedete hic in ciuitate donec induamini virtute exalto. ista probatio qñ sequitur diuina ꝓbatio est sufficiens et bona. quia est deo grata et homini q̃ probaꝫ fructuosa quia est eterne glorie demõstratiua et introductiua Eccĩ. xxxi. Qui probat? ẽ in illo et perfectus inuentus est et erit illi gloria eterna. Talis efficacie non sunt demõstrationes geometrice. nec probatõ es

silogistice-cum istis demõstrationibus et probationibus contigit ad eternũ interitum puenire. Sic ergo ꝓbat corda dñs Simplicitas etiaz diligiꝫ.et hoc triplici ratione. Primo quia est ad dirigendum lucida. Secũdo quia est ad fructificãdũ fecũda. Tertio quia est ad inueniẽdũ sedula. Primo dico est ad dirigendũ lucida. Prouer.xj Simplicitas iustoꝝ diriget illos.sicut enim oculus corporis dirigit in via pedũ ita simplicitas cordis ꝙsi lucerna spiritualis dirigit in via morum Matthei.vi. Lucerna corpis tui est oculꝰ tuus.si oculus tuꝰ fuerit simplex totũ corpus tuũ erit lucidum. Secundo simplicitas est ad fructificandũ fecunda. Prou. xx. Justus qui ambulat in simplicitate sua beatos post se filios derelinquet.ad literam christus fuit ille iustus qui ne minẽ sedens in simplicitate sua ambulauit.et ideo post se apl̃os beatos filios dereliquit apl̃i etiam in sua simplicitate ambulauerunt.ideo et ipsi beatos post se filios dereliquerunt.s.miliciam martirum.sapientiam confessorũ.mundiciã ⁊ginum.legitimã copulam coniugatoꝝ in christo nubentiũ.istos enim spiritualiter christo domino genuerunt.i. Thor.iiij. In xpo iesu per euangeliũ ego vos genui. Tercio simplicitas est ad inueniendũ deum sedula. Sapi.i. In simplicitate cordis querite illum quoniã inuenitur ab his qui nõ tentant illum. ille qui tentat non dicit aperte quod habet in corde. sic multi homies hypocrite et duplices videntur deum tentare qñ locunt in corde et corde qui extern? pretendunt apparentẽ sanctitatẽ interius abscondũt latentẽ tales deũ inuenire nõ valent. Jaco.i. Vir duplex.aio incõstans est in oibus vijs suis-qui dñm vult inuenire ꝓtinue et ꝓstãter debet ipsuz querere. ps. Querite dñm ⁊ cõfirmamini qui fa-.e. semper. sic ergo simplicitas cordis est ꝓmendabilis et ideo dñs ipsam diligit. Aliqui sunt qui simplicitatẽ nõ reputant sed magis derident.qñ em̃ vident aliquẽ bonũ hominẽ simplicẽ et religiosũ statim derident eum quasi fatuũ. isti hoies sunt qui bñt callliditatẽ ispinam. et ideo deridẽt simpliciratẽ colũbinam. Job.xij. Deridẽt iusti simplicitas. Sunt alij hoies qui simplicitatẽ solum non derident.sed etiam infestant et vexant.isti sunt hoines habentes ferocitatẽ lupinã qui ouiũ.i.animaliũ simpliciũ turbant ⁊ lacerãt mãsuetudinem. Mich.vj. Eos qui trãsiebãt simpliciter puertistis in bellum. Secũdo ꝓbatur homo strennuitate opis. Gall. vi. Opus suum ꝓbet vnusquisqꝫ et sic in semetipso tm̃ gloriam habebit et nõ in altero.hõ dz opus suũ ꝓbare.quia sicut arbor a fructu cognoscitur. sic hõ ex opibus cognoscetur. Matthei.vij. A fructibus eorũ cognoscetis eos.etsi bona fuerunt opa abiplis laudabunt tanꝫ a bonis arbor fructibus laudabit. Prouer.vlt. Date ei de fructu manuũ suarum.et laudent eam in portis opa eius. Ego video ꝙ qñ homo emit vnũ equũ antequã emat eũ ꝓuenit ꝓbare vtrũ sciat bñ ambulare.vtrũ possit bñ comedere.si emit boues bene vult ꝓbare si attrita sub iugo cervice sciant arare. Luce.xiij. Juga boum emi quinqꝫ et eo ꝓbare illa. Jtẽ si hõ recipiat pecuniã bene vult numerare.si eaz recipit integre et bñ vult ꝓbare si sit publice et ꝓbate monete Gen̄.xxiij. Abraam appendit pecuniã qꝫ ephron postulauerat quadringentos siclos argenti ꝓbate monete publice. si ergo ista cum magna diligentia ꝓbamus opera nostra diligentius ꝓbare debemus ne sub districtiõi ꝓbatõe incidam?. Ego video ꝙ isti artiste qñ petunt licentiã regẽdi in artibus multũ timent examinatores rigidos et austeros.et multũ desiderant hñe benevolos et benignos sic et nos studeam? ꝓbare opa nostra ꝓsideratõe diligentis discussionis. ne incidam? in manum examinatoris austeriozis.s.purgatorij ignis.i. Thorin.iij. Unuscuiusqꝫ op?

quale sit ignis, pbabit. sic ergo opus suū pbet vnusquisq; sequit. et sic ī semetipso tm̄ gloriā habebit et nō in altero. aliqui solent gloriari in reliquijs sanctoz et monasteria sua reputāt. qz ibi sunt reliquie aliq̄ aplōz vel martirū vel alioz sanctorū. Te bonū est sanctoz reliquias venerari. Sz melius est sanctoz opa imitari. dñs enīz in iudicio non te ex sanctoz reliquijs. sed ex tuis opibus iudicabit. et ideo stude sanctoz opa imitari. j. Cho. iiij. Estote imitatores mei sicut et ego christi. illum libenter imitari debemus qui christi vestigia imitant. qz sequēdo ista vestigia ad gloriam et lumē vite eterne puenim? Joh. viij. Qui sequit me non ambulat in tenebris. sed habebit lumē vite. hō pauper libēter sequit. Dos diuitis nūciū qm̄ ipse duxit ad prandiū bonū. sic et nos sanctorum vestigia seq̄mur vt ad refectionē supnam puenire mereamur. Tercō, pbatur homo sinceritate veritatis. j. ad Thess. ij. Sicut pbati sumus a deo vt crederet nobis euāgeliū ita loquimur nō q̄si hoibus placētes. sed deo qui pbat corda. isti reges et potentes primo fidelitatē seruoz et industriam pbant quā ipsis consilia sua secreta pmittant. sed postq̄ ipsoz pbauerūt fidelitatē et industriā sibi sua secreta revelant. sic facit dñs qui psilia sua que a sapientibz et prudentibus hui? seculi abscondit aplis suis tanq̄ fidelib? et industrijs revelauit Jo. xv. Jam nō dicā vos seruos qz seru? nescit quid faciat dñs eius. vos autē dixi amicos qz omnia quecūq; audiui a patre meo nota feci vobis. Rex etiā alicui famulo de quo bene confidit solet dare litteras credulitatis vt ei credat sicut regi qz ipse loquitur ex ore regis. istas līas credulitatis dedit deus discipulis suis vt eis tanq̄ sibi crederet. qz ipsi ex ore dei loquebantur Mathei. x. Nō em̄ vos estis qui loquimini. sed spiritus patris vr̄i qui loquit in vobis. iste līe nō solū fuerūt credulitatis sed etiā magne vtilitatis. quia auditoribz eaz pfuerunt ad acquisitōz eterne salutis Marci. vlti. Qui crediderit et baptisat? fuerit saluus erit. sicut ergo pbati erant apli vt sibi euāgeliū crederet ita loquebātur. j. ad Cho. ij. Loqmur nō indoctis humane sapientie verbis. sed in doctrina spiritus spūalibus spūalia pparantes. bonam lectōz auditoribz? suis aplis legere poterat qui de scola spūssancti doctrinā acceperat q̄z docebat. ipse etiam sicut sapiens vbi diuini dispensatoz spūalib? spūalia cōparabat. Hāc fm q̄ntitatē auditoz dñt formari vba doctoz. hoies em̄ subtiles grossa et rudia qui pēdunt. hoies vo rudes subtilia intelligere nō pñt. et sequit hic. nō q̄si hominibus placētes. sed deo qui pbat corda. Sciendū est ergo q̄ sūt aliqui hoīes qui volūt alios hoibus placere. cū em̄ iposaspe corripe deberent ipsoz vicia palpant vt ipsorū voluntati placeant et sic ipsos ducūt in errorē. in quoz psona. Jsaie. xxx. Loquimini nobis placēcia. videte nobis errores. fm istū modū hoibus placere est malū. Gall. j. Si adhuc hominib? placerem christi seruus nō essē. sed bonū est hominib placere ad pservandā eoz pacem et tranquilitatē. Ro. xij. Prouidētes bona nō solū coram deo. sed cora hominib? si fieri pt q̄ ex vobis est cū hominib? pacem habētes. Quarto, pbat hō in acerbitate tribulationis vel aduersitatis. Jaco. j. Beatus vir qui suffert tentationē qm̄ cum probatus fuerit accipiet coronā vite aliud est tentationē sufferre. aliud est superferre. Tunc enim tentatio suffert quādo pede virtutis a ratione sensualitas calcatur. tunc autem superfertur quando rationi sensualitas dominatur. et tunc homo efficitur monstruosus. magnum enīz monstrum esset si homo pedes super caput haberet. et istud accidit quando sensualitas dominatur rationi. Cum enim ratio sit caput sensualitatis. et sensualitas ad modum pedum ei debeat subijci tunc pedes super caput ponuntur quādo rōni

sensualitas supfertur. ideo Gen. iij. dicit. Sensualitati de ratione, sub viri potesta te eris. et ipse dominabit tui. sicut enim vir in matrimonio corpali dñatur mulieri. sic ratio in matrimonio spuali dñari sensualitati dicit, pter q dicit. beat9 vir qui suffert tentationem. et sequit. qñ cum, pbatus fuerit. homo, pbatur in tentatione sicut miles in certamine. sicut aurũ in fornace. sicut clericus in examinatione. quando epus vult cõferre parrochiã alicui clerico vult habere testimoniũ de vita et experimentũ de scientia. Hebre. xj. Qñ cũ aplis mtros sctos enumerasset 7 mlta magna bona de ipsis enarrassz qi in testimoniũ bone vite subiunxit. Hi omnes testimonio fidei, pbati sunt. vult etiaz dñs habere experimentũ de scientia. qñ enim celestis cãcellarius dabit licentiam intrandi in gloriam dei illos qui intrare volunt examinabit. Ysai. xxix. Dabit liber nescienti lras. et dicetur ei lege istuz et respõdebit nescio lras. et tunc sicut epũs clerico qui nescit legere vel cantare prochiam non tribuit. ita nec christus assistẽs pontifex futurorũ bonoz pbendam triũphantis ecclesie minime donabit. Ipse enim vult habere homines eminentes in vita 7 sufficientes in sciẽtia. Dan. j. Precepit rex vt introducerent pueros in quibus nulla esset macula. decoros forma. ecce eminentia vite. et sequit. Eruditos omni sapiẽtia. ecce sufficiẽtia scientie. Cũ ergo sic, pbatus fuerit hõ et sufficiẽs inuentus accipiet coronã vite Tho. iij. Hoc autem, pcerto habet omnis qui colit te. quia vita eius si in pbatione fuerit corona bit. sic ergo hortatur apostolus quẽlibet nostrũ ad diligentem sui examinationẽ cũ dicit, pbet seipsum hõ. Secundo hortatur ad sacramẽtalẽ dñici corporis sumptionem. cum dicit et sic de pane illo edat. Sciendũ est q panis ille est panis sanctus ad refectionẽ mundatorum. Secundo est panis validus ad pfirmationem cordiũ humanoz. Tercio est panis refertus plenitudine omniũ carismatũ et donoz. Quarto est panis sapidus ad delectatõem beatoz. Primo ergo est panis sanctus ad refectionẽ mũdatorũ. j. Regũ xxj. Non habeo panes laicos ad manũ. sed tm panẽ sanctum. si mũdi sunt pueri maxime a mulieribus mãducent. iste panis est tante sanctitatis q non debet nisi a mundis sacerdotibus offerri. Leuiti. xxj. Sacerdos qui habuerit maculam nõ offert panem deo suo. cũ enim magis displiceat deo macula spiritualis quam corporalis. si leprosi ejciuntur a sanctũ, mũto ne nõ est mirum si sacerdos vicijs inuolutus. et spiritualiter leprosus excludit ab istius panis sanctissimi, secratione. Nõ debet etiam panis iste nisi mundis hominibus ministrari. Exodi. xix. Sanctifica populum hodie et cras. lauentq vestimẽta sua. et sint parati in diem tercium. sacerdos debet populum sanctificare id est dare eis vt seipsos sanctificẽt predicare. et hoc hodie et cras. hodie. s. vt doleant de perpetratis peccatis. Cras vt caueant a perpetrandis. vñ aug. Peccatoz doleat de pterito. caueat de futuro. dicit etiam. vt lauẽt vestimenta sua. per vestimenta que opiũt turpitudinẽ et exterius nos ornant signatur conuersatio honesta. debet enim homo nõ solum mundatus in corde ad istud sacramentum accedere. sed cum omni honestate et maturitate. et subdit. et sint parati in diem tercium. ex quo enim fideles se pparauerunt corde et conuersatione reuerenter debent ad istud sacramentum accedere. Mathei. xxij. Parata sũt omnia venite ad nuptias. quando enim homo sentit se bene preparatum secure potest accedere ad istud nuptiale conuiuium. Mathei xxv. Que parate erant intrauerunt cũ eo ad nuptias. Secũdo iste panis est panis solidus ad confirmationem cordium humanorum. pe. Panis cor hominis confirmat. bene dicit cor. quia panis iste non est cibus corporis sed cordis. vnde augu-

vt quid paras dentem et ventrem crede et manducasti.esli nō sacramentaliter tñ spiritualiter.panis iste sic est cib9 cordis q̄ de plenitudine fidei in corde existentis cor eructuat verbum bonum salutaris cō fessionis.Ro.x.Corde creditur ad iustici am ore autem fit confessio ad salutē.Itez panis iste non est cibus infantium sed ad ultorum.sicut enim panis non datur par uulis.ipso enim non nutriuntur.quia nō possent illum degerere.sic panis iste sub sacramento non debet ministrari nisi illis qui sciunt seipsos probare.et dignitatem huius sacramenti discuttere.vñ aug.Ci bus sum grādiū.cresce et māducabis me in huius figuram dicitur.Gen.xxj.Cre uit puer et ablactatus est.fecit q̄ abraam grande conuiuium in die ablactationis eius.homo bonus antec̄ audeat ad hoc sacramentum accedere debet crescere in vi ta bona et bonorum op̄m multiplicatione Gall.vlti.Bonum facientes non deficia mus tempore enim suo metemus non de ficientes.Debet etiam homo accedēs ad hoc sacramentum ablactari a lacte praue delectationis et ignorantie.et debet cresce re in scientia et cognitione.Isaie.xxviij.Quem docebit scientiam et quem intel ligere faciet auditum et respondet ablacta tos a lacte a vulsos ab vberibus.et tunc quando homo creuit in bonorum operum multiplicatione proficit etiam in cogni tione.post hanc sacramenti communiōē percipere debet.et hoc est q̄ hic dicitur.Fe cit abraam grande conuiuium in die ab lactationis.Isa.xxv.Faciet dominus ex ercituum omnibus pp̄lis in monte conui uiū pinguium.conuiuium medullatorū.conuiuium vindemie defecate.Nam ve rus abraam hoc sacramentum percipien tibus facit conuiuiū pinguium.quia fa cit eos interna vnctione deuotos.conuiui um medullatorum quia facit ipsos super na protectione robustos.conuiuium vin demie defecate quia facit ipsos diuina cō solatione iocundos.vnde istud sacramē tum non solum consecratur sub specie pa nis.sed etiā sub specie vini.et ideo in tri mate dicitur.De pane illo edat et calice bibat.Tercio panis iste est panis refectus plenitudine carismatum et donorum Ge nes.xlix.Aser pinguis panis eius delicias prebebit regibus.Aser interpretatur beat9 in quo signat christus.et dicitur.pinguis panis eius.ipse est enim gratia ⁊ veritatis plenus.ita q̄ de plenitudine eius nos om nes accepimus.Isa.xxx.Panis frugum terre erit vbertimus et pinguis.iste panis dicitur vbertimus.quia vbicunq̄ a sacer dote intentionem consecrandi habēte su per speciem panis et vini verba ad hoc a christo instituta proferuntur fm ritum de bitum ecclesie.panis et vinum diuina vir tute ibi operante in christi carnem et san guinem conuertuntur.iste etiā panis pin guis dicitur.q̄ christus plenitudine gra tiarum virtutum carismatum et donorū est repletus.ipsum enim deus pater vnxit oleo exultationis p̄cōsortibus suis.hoc fuit illud vngentum in capite q̄ descēdit in barbam aaron.quod descendit etiam in oraz vestimenti eius.spiritussanctus fuit in christo sicut in capite per plenitudinez donorum gratiarum et virtutum.Isaie.lxj.Spiritus domini super me.eo q̄ vn xerit me.istud etiam vngentum descendit in barbam aaron quantum ad perfusiōz maiorum.descendit etiam in oram vesti menti eius quantum ad irrigationem mi norum.et ideo quātum ad omnes potest dici oleum effusum nomē tuum.Canti.j.Competēter etiaz dicitur aser pinguis panis eius.et sequitur.delicias prebebit regibus id est hominibus se se bene regen tibus.ad considerationē intuitus sui om ne malum dissipantibus.Prouerbioz.xx Rex q̄ sedz in solio iudicij intuitu suo diss sipat omne malum.vnde iste panis deli tias non prestat hominibus peruersis sed magis est causa et dānationis ratio.Job

.xx. Panis ei⁹ in vtero illi⁹ vertet in fel aspidũ intrinsecus fel aspidũ corp⁹ bũanũ inficit ⁊ interficit sic panis iste qui quãtũ in se est panis est salutis male paratis et idigne lumẽtibꝰ ẽ cã mortis et dãnatõis .j. ad Cho.xj. Qui mãducat et bibit indigne iudicium sibi manducat et bibit non dijudicans corpus dñi. et sequit. ideo int vos multi infirmi ⁊ imbecilles ⁊ dormiũt multi. qz enim in primitiua ecclesia multi corpus dñi pcipiebant indigne dñs ipos puniebat morte corpali. et ideo ille ꝓcessiones in paschali tpe dicunt institute. et iõ etiam in paschali tpe canitur ab omni mortis impetu tuum defende populũ. Quarto iste panis est panis sapidus ad delectationẽ beatoꝝ. Sapi. xvj. Paratũ panem de celo prestitisti ac omne delectamẽtum in se bñtem et omnis saporis suauitatem seruientes solent dñis suis diuitibꝰ panẽ suum parare ne sit in crustula exustio aliqua que possit dentes eoruz offendere vel gustum molestare. xp̃us dñs in clibano passionis et mortis quasi panis exustus fuit. sed iste panis fuit paratus tpe gloriose resurrectionis qñ caro eius gloriose refloruit. et dic̃. ꝙ iste panis patus bz oñe delectamẽtũ in se. Non em̃ sp habet in recipiente. sicut enim cibus delicat⁹ bõibus infirmis non bene sapit ꝓter infectionem palati. sic panis iste nõ bene sapit peccatoribus ꝓter amaritudinem peccati. sic ego video ꝙ claritas solis oculos lippos molestat que acutos delectat. sequit. et oñis saporis suauitatẽ. ista suauitas saporis tẽ sentietur qñ insipiditas et amaritudo tribulationũ tanq̃z aquaꝝ amarissimarũ in suauitatem vini delicatissimi cõmutabit qd̃ erit qñ electi in mensa christi in futura vita reficient. tunc em̃ insipiditas aque mutabit in saporẽ vini. sicut factum fuit in nuptijs. Luce. xxij. Vos estis q̃ permansistis mecũ in tribulationib⁹ meis. et ego dispono vobis sicut disposuit mihi pater meus regnum vt edatis et bibatis super mẽsaz meã in regno meo. iste cibus et potus erit hũmanitatis et diuinitatis xp̃i visio in qua erit iocunda exultatio Isa. lj Gaudium et letitia inuenient in ea. gratiarum actio et vox laudis. gaudium et letitia inuenientur ibi ꝓter magnitudinez premioꝝ. gratiarũ actio ꝓter euasionem periculoꝝ. sed vox laudis erit ibi ꝓter visionem maiestatis videntis et viuẽtis in secula seculoꝝ. qñ visionem nobis donare dignetur. ꝛc.

De passione domini Sermo .I.

Christus passus est pro nobis. j. pe. ij. In verbo ꝓposito notatur tria. Primo notatur dignitas patientis cum dicit christus. Secũdo penalitas passionis cũ dicitur passus. Tertio vtilitas penalitatis cum dicitur pro nobis. dignitas ergo patientis notatur cũ dicitur xp̃us. Christus enim interpretatur vnctus. Sciẽdũ ergo. ꝙ fuit vnctus quatuor modis. Primo vt pontifex ad ꝓpiationem peccatoꝝ nostroꝝ. Leui. viij. Fundẽs moyses oleũ sup̃ caput aaron. vnxit eũ et ꝓsecrauit. p aaron xp̃us designat quẽ deus pater oleo iusticie vnxit pre suis pricipibus. ipse etiã fuit ꝓsecratus qz p spiritũ sanctũ tanq̃z ei⁹ sacrarium est sanctificat⁹. Actu. x. Qm̃ vnxit deus spũsancto et virtute. xp̃us ergo vt pontifex vnct⁹ est. et hoc ad ꝓpiationẽ peccatoꝝ nostroꝝ. j. Jo. ij. Aduocatũ hẽmus ad patrẽ iesũ xp̃m iustũ. et ipse est ꝓpiatio ꝓ pcis nris. vñ et recte mediator dr. j. Thi. ij. Mediator dei et hoim hõ xp̃s iesus. mediũ dz sape naturã extremoꝝ. xp̃us ẽ inter deũ et hoies recte fuit mediũ. Deus em̃ erat iust⁹ et felix. hõ vo inust⁹ ⁊ miser. xp̃s aũt ex diuina natura assũpsit iusticiã vt nram iniusticiã expeteret. et hũana natura infirmitatẽ vt nostrã miseriã fugaret et nobis felicitatẽ acquireret. et sic vt me-

dinm rectum cum vtroq; extremorum cō ueniret. vñ Grego. in mor. Qui nos de nihilo fecit existere etiā sine sua morte re uocare nos potuit a pdītione. Sz vt ostē deret quāta esset vtus passionis ꝓpter nos dignat? est esse qō nos esse voluit vt in se metipso temporaliter mortem susciperet quā imppetuū a nobis fugaret. Secūdo vnctus est vt rex ad distributionē iudicio rum iustorū. j. Re. xvj. Tulit samuel cor nu olei. et vnxit dauid in regem in medio fratrum suor. in rege intelligit iustitie fir mitas. in oleo qō ceteris liquoribꝫ supena tat discretionis eminentia. p hec eñ duo firmitas obtinetur. Aug. de duodecim ab usionibꝫ Sciat rex ꝙ sicut in trono hoīm primus ꝓstitutus est. sic in penis si iustiti am non fecerit primatū habitur? est. que sit autem iustitia regis determinat docto/ res iustitiam regis. neminē p potentiam opprimere. sine acceptione ꝓsonaꝝ inf vi/ tum et primū suū iuste iudicare. impios tion exaltare. impudicos et histriones nō nugeire. iustos sup negocia regni ꝓstitue/ re. senes sapientes et sobrios consiliarios habere. sic xps vt rex iuste iudicās ꝓperet vnctus dr. Isa. xxviij. Ponā in pondere iustitiam. et iudiciū in statera. respiciam? ergo charitatē et leuitatē meritoꝝ nostro rum in pondere diuine iustitie et erubesca mus. respiciamus pōdus peccatoꝝ nrōrū in statera diuini iudicij et timeam?. Job. xix. Fugite a facie gladij qñ vltor iniqui/ ta tum gladius est. et scitote esse ibi deum. Tercio vnctus est christus vt pugil ad de bellandū inimicoꝝ nostroꝝ. Isa. xlv. Hec dicit dñs xpō meo cyro. cuius apprehēdi dextram vt subijciā añ faciem eius gētes et dorsum regis vertam et apiam añ faciez eius ianuas et porte non claudent. de? pa ter apprehendit dextram xpi in miraculoꝝ operatione. ps. Dextera dñi fecit vtutē. dor sum regis vertit in regū adoratione. q ver sis dorsis ad orientē ipsū adhuc iacentem in presepio venerunt in bethleem adorare Mathei. ij. Et procidentes adorauerunt eum. subiecit ante faciem eius gentes in gentilium cōuersione. ps. Postula a me et dabo tibi gentes. ante eum ianuas aperit in inferni spoliatōne. Zach. ix. Tu q3 in sanguine testamenti tui emisisti vinctos de lacu in quo non erat aqua. porte nō fue runt sibi clause. sed aperte in ascēsione. ps. Attollite portas principes vras et cetera. Quarto vnctus fuit xps vt medic? spi/ ritualis ad curationem infirmoꝝ. Isaie. lxj. Spiritus domini super me eo ꝙ vn/ xerit me. vt mederer contritis corde. et re/ cte. Qui enim habet cor cōtritum seipm disponit ad impedimentū. Crisos?. Sola contritio cordis est que facit animam hor rescere purpuram. querere silentium. nō amare pecunias. fugere risum. sequit pas sus est in quo notatur penalitas passionis In qua notāda sunt quatuor. Primo in/ nocentia patientis. Job. xvj. Nec passus sum absq; iniquitate manus mee. cū mū/ das haberem ad deum preces. aliqui pa/ tiuntur vt fures vel maledicti vt alieno/ rum appetitores. isti sustinēt penam mul/ tiplicem non tamen martirum palmam accipiunt quia non habēt martirum cau/ sam. martirem enim nō facit pena. sed cā. christus autem non propter peccati causā sed pia voluntate propter nostram salutē sustinuit martirium. et ideo nō solū mar tir dictus est. sed et corona martirum. se/ quitur. cum mundas haberem ad deum preces. Preces sunt munde que offerun/ tur sine peccati deformitate. et tales digne sunt exauditione Hebreo. v. Exauditus est pro sua reuerentia. Secundo debem? hic considerare vilitatem mortis. Hebre/ orum vltimo. Jesus vt sanctificaret per suum sanguinem populum extra portam passus est. Christus vero per sanguinem suum nos redemit. j. Petri. j. Non cor/ ruptibilibus auro vel argento redēpti estis de vana vestra conuersatione paterne tra ditōis. sed precioso sanguine. Item suo

sanguine nos curauit. Aug. Fusus est sã/guis medici et factum est medicamẽtum frenetici. Itẽ sãguine suo nos mũdauit & sanctificauit. Eplẽ.v. Christus dilexit ec clesiã et tradidit seipsum pro ea mũdans eam lauacro aque et vbo vite. Hec sũt duo que requirunt ad baptismũ. verbũ scz et elementum. accedit eñ verbum ad elemẽ tuz et fit sacramentũ qđ a passione christi habet efficatiã et ꝓplementũ. Tercio debe mus considerare acerbitatem passionis. Treñ. j. O vos omnes qui transitis per viam attendite et videte si est dolor. sicut dolor meus. via est presens vita in qua nõ debemus sistere per inordinatũ amorẽ. sed ꝓcedere per meritoꝝ cumulationẽ. Jo. xv. Posui vos vt eatis et fructum afferatis et fructus vester maneat. vos g̃ attendite ad predicatõis sermonẽ. videte, ꝓpter inte riorem cogitationem. si est dolor sicut do/lor meus. Dolor xp̃i exaugebatur a tri/bus. Primo ꝓpter patientis optimã cõ/plexionẽ. dolor autem adepti boni testis est nature bone. vt dicit. Aug. Secundo ꝓpter affligentium ingratitudinẽ. isti eñ ꝓ quibus pati venerat ipsum affligebãt. Tercio ꝓpter traditoris antiqꝫ familiari/tatem. Aug. Plus in nobis ea tormenta seuierunt que ab illis patimur. de quoꝝ mentibꝫ presũmimus qz cum damno cor/poris mala nos cruciant amisse charitatis hinc est qđ de traditore suo dicit dominus ꝑ psalmistam. si inimicus meus maledi/xisset mihi. tc̃. Quarto debemus hic con/siderare vniuersitatem penalitatis. psal. Omnes fluctus tuos induisti sup̃ me. in fluctibus tribulatõ exprimit. in signo vni uersali distributiuo vniuersalitas afflicti onis designat. fuit ergo in ipso tribulatõ vniuersalis vt esset in nobis misericordia et redemptio generalis. ps. Apud dñm misericordia et copiosa apud eũ redẽptio. Iterũ. Prorsus copiosa qz non vna gut/ta. sed vnda sanguinis per quinqꝫ partes corporis largiter emanauit. Quid tibi de/buit facere et non fecit? illum cecũ soluit ꝓpeditum. reduxit erroneũ. reconciliauit reum. sequit. pro nobis vbi notat vtili/tas penalitatis. Sciendum ergo qđ passꝰ est primo ꝓ nobis liberandis. Exodi. iij. Vidi afflictionẽ ꝓpli mei in egypto et sci ens dolorem eius descendi vt liberem eum. Secundo ꝓ nobis iustificandis. Ro. iiij. Traditus est ꝓpter delicta nostra et surre xit ꝓpter iustificationẽ nostrã. Tercio pro nobis reformandis. Phili. iij. Saluato rem expectamus dñm ihesum qui reformabit corpus humilitatis nre ꝓfigu ratum corpi claritatis sue. Quarto ꝓ no/bis glorificandis. Luce. vlti. Nõne opor/tuit xp̃m pati et ita intrare in gloriam. sic nos si volumus esse ꝓsortes cõsolationis oportet vt etiã nos simus passionis et tri bulationis. Actu. xiiij. Per multas tribu lationes oportet nos intrare in regnũ ce/lorum. Sz sciendum qđ etsi tribulatiões multe sunt in pñti tpe. breues tñ sunt du/ratione. ꝓsolatões eterne que succedũt istis tribulationibus. aug. Crux perfecta est in pena permanet in gloria a locis supplicio ruz transitum fecit ad frontes imperatoꝝ. Qui tñ honorem dedit penis suis quid faciet fidelibus. Respondet apostolus. j. Cor. ij. Nõ oculus nõ vidit nec auris au diuit nec in cor hois ascendit q̃ ꝓparauit de? qui diligunt eum. Hec nobis prestare di/gnetur tc̃.

De passione domini Sermo II

Dilexit nos et la/uit nos a peccatis nostris in san/guine suo. Apo. j. In verbo ꝓposito notan tur duo. Primo enim notat diuine cha/ritatis affect? cũ dicit dilexit nos. Secũ do notatur eiusdem vtilitatis effectus cum dicit et lauit nos. Quantum ad primuz sciendũ qđ ipse dilexit nos tripliciter. Pri mo enim dilexit nos misericorditer ꝑue

niendo. Secundo dilexit firmiter astrin/
gendo. Tercio pro nobis finaliter moriē/
do. primo ergo dilexit misericorditer preue
niendo. j. Jo. iiij. In hoc est charitas nō
q̄ nos dilexim⁹ deū. sed q̄m prior ipe
dilexit nos. In duobus se se mutuo cha/
ritate diligentib⁹. illius amor magis est
laudabilis qui alium in dilectione p̄ue/
nit. Ideo amor dei sup̄ omnem amorem
humanū dz laudari. q̄ nos añ mūdi con
stitutionem elegit. Item nō solū est amo
re nostro prior. sed etiā amplior. cum enīz
ipse nos ex se toto diligat cū totus sit vt
amor. et amor immensus. Etsi nos ipsuz
ex toto corde diligamus. amor nr̄ nr̄ sit q̄d
datum et ideo creatum respectu amoris
immensi quasi nihil et inane dz reputari
vnde incōparabiliter amplius excedit dile/
ctio diuina dilectionē nostrā quā fornax
ignis excedit cintillā. Tercio dilectio dei
est sup̄laudabilis. q̄ q̄ nos diligit dz exse
ipso. ipse enīm a seipso dz amorē suū cum sit
amor suus. nos aūt dilectionē qua ipsuz
diligimus non a nobis metipsis sed ipsi⁹
nomine possidem⁹. Et iō non nobis s̄ no
mine suo dari debem⁹. Dñs enīm facit sic
diues hō mercenario paupi pro capitali
dat ei pecuniā vt lucri possideat dimideā
p̄tem. et sibi refundat aliā. Certe charitas
que nobis a deo tribuit est cā et rō quare
mereamur. sed sic dñs nobiscū ita libera/
liter agit q̄ ipse totū capitale et lucrū ad
nostram vtilitatem refūdit. ipse enim est
de quo in psal. dicitur deus me⁹ es tu quo
niam bonorum meorum non eges. Se/
cundo dilexit nos dominus sibi firmiter a
stringendo Hiere. xxxj. Charitate p̄petua
dilexi te Ideo attraxi te miserās. Chari/
tas dei perpetua dicitur quia dilectō qua
nos diligit nunq̄z infringitur nisi per cul
pam primo a nobis offēdatur Unde fal/
lit in ipso illud vulgare prouerbiū amor
domini non est hereditas. quia amor chri
sti quantum est de se pro hereditate potest
reputari. quia non recedit nisi offensus et
repulsus a nobis. vnde peccator quando
voluntarie cōmittit mortale peccatum de
um expellit de loco deliciarum suarum.
Prouerbiorum octauo. Delicie mee esse
cum filijs hominum. vnde sicut lux expel
litur per aduentum tenebrarum. sic chri/
stus expellitur per seminarium diaboli.
q̄d est mortale peccatum. sicut enīz nō est
societas lucis ad tenebras. sic nulla est cō
uencio christi ad belial. ij. Chorinteorum
vj. Propter q̄ dicit deus charitate perpe
tua dilexi te. Sequitur. attraxi te misē/
rans. sicut enim adamas attrahit ferrum
sic dominus in sua passione attraxit et ad
huc attrahit cor durum. Joan. xij. Si
exaltatus fuero a terra omnia trahā ad
meipsum. christus fuit a terra exaltatus
quando fuit p̄ nobis in crucis patibulo
eleuatus. vñ cor q̄d dominus dulcedine
sue passionis nō attrahit nec allicit durū
est super duriciam ferri. Cantī. j. trahe me
post te curremus in odore vngentorū tuo
rum. anima sancta non vult lente ad de/
um incedere. sed quasi currēdo properare
Nec mirum muīce enim ꝓperant ad vul
cia. lupi ad cadauera. aues predales ad p̄
dam. multomagis nos debemus prope/
rare ad xp̄i veri dei et veri hoīs p̄sentiam
et aptam visionē taz diuinā q̄z hūanam
Matb. xxiiij. Vbicūq̄z fuerit corpus con
gregabunt et aquile. Tercio dilexit nos p̄
nobis finaliter moriēdo. Jo. xiij. Cū dile
xisz suos qui erāt in mūdo in finem dile
xit eos. aliquorum dilectio illa est tenuis
et exilis. q̄ sicut ignis in stuppa. ita de fa
cili extinguit de flatu verbi aliquātulum
durioris. tal' nō fuit dilectio xp̄i. que vsq̄z
ad mortem mortem autem crucis perse/
uerauit. sunt etiam aliqui quorum di/
lectio non sequitur granum sed paleam.
plus enim in amico diligunt fortunam.
quam personā. Ecclesiastici. vj. Est ami/
cus sm tempus suum. et non permane/
bit in die tribulationis. multi sunt amici
sm tempus prosperitatis. qui amicū dese

runt in tempore tribulationis. tales similes sunt canibus qui nñ diligunt ossa q̄ diu in ipsis aliquid corrodendũ reperiũt et corrosa contemnunt et derelinquunt. hoc possumus ostendere per euidentiam exemplorum. pauperes enim scolares cũ veniunt ad aliquos de amicis carnalib? qui sibi manum largitatis porrigant nõ inueniunt. Cum autem multum profecerunt vt aliquando assummãtur in episcopos vel in archiepiscopos tunc tanq̄ multitudinem formicarum inueniunt multitudinem carnalium amicorum. tunc ad ipsos magis volant quam currant. Tũc omnes se nepotes et consanguineos dicunt. et consanguineitatem vsq̄ ad sextaz et septimam generationem protendunt. tunc patres amittunt nomen patrum in filijs. quia filij rusticorum non volunt filij eorum Sed episcop̄ nepotes appellari. hoc recte accidit in monachis. quia si aliquis paruulus in abbacia aliqua diuite efficiatur monachus ab amicis carnalibus reputatur quasi canis submersus qñ est infra ambitũ clausstri reclusus. ℈ si per processum temporis promoueatur in abbatem tunc affluunt omnes a generatõe in generationem. tunc bona monasterij diripiũtur. tunc paruuli nepotes in monachos recipiuntur. tunc inopia pauperum parentum releuatur. et sic bona monasterij dissipantur. etsi aliquando propter excessus huiusmodi deponatur tunc potest reuoluere folia psalterij sui tunc. potest ministrare colũnas clausstri quia nullum inuenit consolatorem de carnalibus amicis qđ est argumentum euidentissimum q̄ predam sequebat hec turba. non hominem. sed christus verus fuit amicus quia eius dilectio durauit vsq̄ ad mortem. et pro nobis non pro rebus nr̃is posuit animam suam. Jo. xv. Maiorẽ hac dilectione nemo habet vt animũ suam ponat quis pro amicis suis. Sic ergo notatur diuine charitatis affectus cum dicit dilexit nos. Secundo notatur eius utilitatis effectus cum dicitur. et lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. Sciendum est ergo q̄ sanguis christi primo electos mundauit a culpa. Secundo liberauit a pena. Tercio introduxit et beatificauit in gloria. Primo ergo sanguis christi nos mũdauit a culpa. Apoca. vij. Hi sũt qui venerunt ex magna tribulatione et lauerunt stolas suas et dealbauerunt eas in sanguine agni. i. in fide sanguinis christi. fides enim passionis christi hz vtutez mundandi et purificandi. Actu. xv. Fide purificans corda eorum nihil enim candidius munda mente. et purificato corde. propter qđ simul petendo et ꝓlixtizando dicebat ꝓlixta dauid. ps. l. Lauabis me et super niuem dealbabor. Cum enim fidei passionis christi precedit locio tunc sequitur conscientie glorioſa dealbatio. vt iam sit anima sancta. sic lilium inter spinas. Cantico. ij. Sicut lilium inter spinas amica mea inter filias. liliuz inter spinas spinis pungitur. non tamen spinis corrũpitur. neq̄ eius candor in aliquo denigratur. sic anima casta etsi pungatur et stilo correptionis contracte. non tñ corrumpit nec in aliquo derogatur mundicie sue. sed inter spinas conseruat nitorem candoris et euaporat suauitatem odoris. et tunc sic lilium inter spinas consistit. Secundo sãguis xp̄i electos liberat a pena. zach. ix. Tu q̄z in sanguine testamẽti tui emisisti vinctos de lacu in q̄ nõ erat aq̄. in sanguie testamenti dicit. qz tũc dñs testamẽtum condidit qñ sanguinem suũ ꝓ nobis effudit. dñs sic in testamento ponit sup̄ scriptõ vt ꝓgnoscat̄ q̄s est qui ꝓdidit testamentũ sic sup̄ caput xp̄i posita fuit sup̄scriptio ties? nazarenꝰ rex iudeoꝝ. ac si diceret. iste est qui ꝓdidit testamẽtũ. et sic dr. Luce. xxiij. Hec sup̄scriptio fuit litteris hebraicis greacis ⁊ latinis. vt conuersi ad christum de diuersitate linguarum viderent et legerẽt sibi aliquid venirent inhoc testamen/

to legatum. christus tanq̃ pre diues testamentum tam largum. et tam liberale condidit q̃ in ipso liberalit̃ magna non solū amicis. sed inimicis legauit remissionem peccatorum. Luce. vicesimo secundo. Pater ignosce illis quia nesciunt quid faciunt. in hoc testamento habuit petrus veniam post trinam negationem. in hoc testamento inuenit paulus misericordiam post ecclesie p̃secutionem. in hoc testamento habuit maria magdalēa spūalē familiaritatem et dilectionem post septē dēmoniorum electionem. in hoc testamento legauit christ⁹ amicis magna tam mobilia q̃ immobilia. bona mobilia legauit christus electis suis et maxime discipulis suis sc̃z pacientiam in aduersis. noticiam in scripturis sacris. coruscationem in miraculis constantiam et fortitudinem in passionibus in spiritussancti missione pluriaz. in linguarum omnium discretione ⁊ congregatione. hec sunt mobilia. legauit etiam ipis immobilia. i. celestis regni gaudia que recte dicuntur bona immobilia. quia semel p̃cepta nunq̃ auferentur in patria. Luce. xxi. Ego dispono vobis sic disposuit mihi pater regnum. istud testamentum non fuit scriptum atramento. sed mineo. i. sanguine rubeo. qui efluxit de corpore suo. scriptum etiam fuit non nota gracili sed litteris grossis adeo q̃ potuerunt manu palpari. sicut thomas ap̃s ex voluntate dñi palpauit. istud testamentum nō fuit calamo scriptum. sed lancea et clauis quibus latus et pedes et manus misericors dominus p̃ nobis voluit p̃forari. et vt testamentum haberet efficaciam et auctoritatem post ipsum. voluit sigillari. Pater apposuit sigillum filiū quip̃ro nobis illuz morti tradidit. Ro. viij. Qui p̃prio filio suo non pepercit sed p̃ro nobis omnibus tradidit illum. christus etiam ibi posuit sigillum p̃prium qui p̃ro nobis redimēdis animam posuit. Jo. x. potestatem habeo ponendo animam meam. et iterum sumendi eam. ego a meipso ponō eam. spiritus etiam sanctus in hoc testamento posuit sigillū suum. quia christus oblat⁹ est p̃ spiritumsanctū. Hebre. ix. Sanguis x̃pi qui per spiritumsanctum obtulit se immaculatum. deo viuenti enim dabit conscientias nostras ab operibus mortuis. istud testamentum quia fuit supereminentis excellentie executores magnos et fortes dicitur habere. qui nō obstāre. aliqua cōtra dictōne quibuslibet q̃ habebant in hoc testamento possunt discernere. isti executores fuerunt pater filius et spūssanctus a quib⁹ salus eterna electis in hoc testamento legata tribuitur. Marci. vlti. Docete omnes gentes baptisantes eos in nomie patris et filij et spiritussancti. sequit̃. Qui crediderit et baptisatus fuerit saluus erit. Homines pauperes cum magna diligētia solent inquirere ab executoribus alicuius magni et diuitis hominis si habeant aliquid in testamento q̃d eis ille diues legauerit. et quando eis dicitur ab executoribus q̃ non ibi scripti sūt oportet eos ab impentione executorum desistere. si autez dicatur eis q̃ ibi scripti sunt et habēt ibi magna gaudent et procurant quo illa cito possint habere. sic reprobi clausa ianua extra regnum remanebunt. quia in testamento christi non sunt scripti. Matth. xxv Clausa ianua regni dicetur x̃ginibus fatuis. Amen dico vobis nescio vos. sed electi ineffabiliter gaudebunt. quia in libro testamenti christi scripti erant. Lu. x. In hoc gaudete. quia nomina vestra scripta sunt in celis. post in scriptionem hui⁹ scripture percipient hereditatem felicitatis eterne in testamento sibi legate. Matthei. xxv. Venite bñdicti patris mei in regnū q̃d paratum est vobis ab origine mundi Tercio sanguis christi electos introducet et beatificabit in glia Hebre. ix. Christus per proprium sanguinem introiuit sel'in sancta eterna redēptōe inuēta. p̃ hoc q̃ in sancta et eēna p̃ris introiuit. p̃redēdo nos

nobis ibidem locum preparauit. Jo.xiiij. Vado parare vobis locum. Nã in domo pris mei mãsiones multe sunt. multitudo et varietas mansionũ in vita etna dicunt varietates pmioꝝ ꝓ varietatibꝫ meritorum Nã sicut stella differt a stella in claritate. sic et resurrectio mortuorum. vbi excellentius et minus excellenter premiabũtur pro varietate operum bonorum. oñes tamen communiter remunerabuntur ex denario diurno. qõ nihil aliud est quam visiõ dei in regno superno. ad quam nos perducat qui viuit. ℞.

Ser I

De resurrectione dñi Sermo I

AD vesperũ demorabitur fletuꝫ. et ad matutinum leticia. ps. xxix. In verbo proposito duo notantur. Primo enim tangit delecio culpe et pena dominice passionis. Secundo notatur infusio gratie et efficacia et euidentia dominice resurrectionis. Primũ notatur cum dicitur. ad vesperum demorabitur fletuꝫ. Secundũ notatur cum dicitur. et ad matutinum leticia. que duo tangũtur. Ro.iiij. Vbi dicitur. traditus est propter peccata nostra. glosa dicit. delenda. et surrexit ꝓpter iustificationem nostram. efficiendam. s. et ostendendam. vt quomodo christus surrexit a mortuis per gloriam patris. ita et nos in nouitate vite ambulemus. Quantum ad primum sciendũ ꝙ ex causa quadruplici fletus consurgit. Primo ex detestatione culpe propie. Secundo ex consideratiõe superne miserie. Tercio ex acerbitate afflictionis eterne. Quarto ex dilatione felicitatis superne. Primo ergo cõsurgit fletus ex detestatione culpe propie. Joel. ij. Conuertimini ad me in toto corde vro in ieiunio et fletu et planctu. dominꝰ qui totum cor condidit per creationẽ. id vult totum conuerti ad se. cõuerti per peccti detestationem et deuotionem. vt illud totuꝫ emundet per sanctificationem. Hiere. iij. Fornicata es cum amatoribus multis tñ reuertere ad me et ego recipiaꝫ te. dominꝰ ille speciosus forma pre filijs hominum animam peccatis sordidatam vt ad se reuertatur reuocat. reuertentem emundat. emundatam in spirituale matrimonium ipsi copulat. sibi copulatam operibus bonis tancꝫ filijs spiritualibꝫ fecundat. modum autem conuersionis demonstrat. ꝓphꝫta cum dicit. in ieiunio et fletu et planctu. in ieiunio dicit contra superfluitatem ciborum. in fletu contra immundiciaꝫ vitiorum. in planctu contra dissolutionem nociuorum et inutilium gaudiorũ. Primo ergo dicit in ieiunio et fletu. sicut enim ego video in infirmitate corporali qõ infirmitas contracta ex repletione soluitur per exinanitionem. sic infirmitas anime contracta ex ciborum et potuum superfluitate soluitur per ieiunium abstinentiam vel sobrietatem. ps. Genua mea infirmata sũt a ieiunio. prophꝫta contra vicium superfluitatis quasi scutum apposuit ieiunium et parcitatem sobrietatis. Demus scõo conuerti ad dñm in fletu. contra immundiciam viciorum. Judicũ. ij. Ascendit angelus domini de galgalis ad locuꝫ flentiũ et dixit ego eduxi vos de egypto. christus magni cosilij angelus ad locum flentium descendit vt flentes consolẽtur Mathei. v. Beati qui lugent qm ipsi consolabuntur. magna potest esse consolatio flentibus pro detestatione peccatorum suorum. dominus enim sua manu abstergꝫ omnem lachrymam ab oculis eorum. hic pia mater abstergit lachrymas ab oculis flentium paruulorum. Apocalipsis. xxj. Absterget deus omnem lachrymam ab oculis eorum et mors non erit vltra necꝫ luctus necꝫ clamor necꝫ dolor erit vltra que prima abierunt. Tercio vult dominus vt conuertamur ad ipsum in planctu contra dissolutionem inutilium gaudij

orum Hiere. vj. Luctus vnigeniti fac tibi planctum amarum. Nam ꝓtra dissoluto tum gaudiorum ineptam dulcedinem debem? opponere doloris et planctus amaritudinem. sicut facit mulier quando vult filium suum ablactare id est a lacte separare aliquid ei amarum super summitatẽ mamille ponere ꝓsueuit-cuiusmodi amaritudiẽs seriẽs puul? amamilla se trahit et ad illam modo non accedit. Secundo consurgit fletus ex consideratione supne miserie Job. xxx. Flebam quõdam super eo qui afflictus erat. et compaciebat aĩa mea pauperi. bene affluebat iste sanctus viscerib pietatis qui flebat ex cõsideratione superne calamitatis vel afflictionis et ideo bene ostendebat se esse membrum corporis christi mundũ j. ad Chorin. xij. Proinficem sollicita sũt membra etsi q̃dem patimur compatiuntur omnia membra. si gloriatur vnum mẽbrum congaudent omnia mẽbra. vñ homines qui in afflictionibus proximorũ non tristantur se esse membra paralitica vel putrida vel ꝓcisa suo iudicio demonstrant. Ego video q̃ porcelli vno clamante omnes cõcurrũt et ꝓ sua possibilitate illi subueniũt et succurrunt. sic enaz faciebat iste sanctus qui tanta dulcedine pollebat affectus. q̃ scõz aplm. Ro. xij. Flebat cum flentibus. gaudebat cum gaudentibus. ꝓpter qõd dicitur flebam quondã super eo qui afflict? erat sequitur. et cõpaciebatur anima mea pauperi. multũ ꝓmendanda est ꝓpassio. ipsã enim dñs assumpsit in seipso. beatus petrus ipsam obseruandam predicauit. beatus paulus in babentibus ꝓmendauit. Primo ergo dominus in seipso ꝓpassiõz assumpsit. Hebre. iiij. Non habem? põtificem qui non possit ꝓpati infirmitatib nostris. tentatum aũt per omnia pro similitudine absq̃ peccato. vñ homines ꝓpacientes sunt ispirituales christi milites armorum eius insigna in suis cordibus et operib portantes. Secundo beatus petrus compassionem predicauit. j. Pe. iij. Estote compacientes fraternitatis amatores misecordes. Tercio beatus apostolus paulus compassionem in babentibus commendauit. Hebreo. x. Vaz et vinctis compassi estis. cor enim qõ non est cõpassione emollitum non est cor carneum. sed magis lapideum. Terci o consurgit fletꝰ exacerbitate afflictionis eterne. Vatherxij. Ligatis pedib? et manibus mittite eum in tenebras exteriores. ibi erit fletus et stridor dencium tecte in tenebras exteriores mittunt qui in hac vita luce corpali ꝛ spirituali sibi data ad bona opa nõ vtũt sed potius ad perpetrãda facinora abutuntur. et ideo qui possũt esse aues diei ex nature sue dignitate. fiunt aues noctis vt noctue vel vespertiliones voluntatis puersitate. ligacio manuum et pedum nihil aliud est q̃ futura impossibilitas ad bñ operandum. iusto enim dei iudicio fit. vt qui operari bene noluerunt cum possent amittant posse cum volunt. iustissima pena peccati hec est. vt qui recte scies nõ facit amittat scire q̃d rectus sit. et qui bene facere cũ posset noluit amittat posse cũ velit. Sed sciẽdum q̃ iste fletus eterne calamitatis in hac vita ꝓueniri potest et vitari. et hoc per effusionem lacbrymarum ad ablucõm cordis et delecionem peccati. ps. l. Lauabo per singulas noctes lectum meum lacbrymis meis stratum meum rigabo. propter boc dominus apostolis flentibus futurã consolationem pollicetur. Johãnis. xvj. Plorabitis et flebitis vos. mundus autẽ gaudebit. sed tristicia vestra in gaudium vertetur. Quarto consurgit fletus ex dilatione felicitatis superne. ps. cvij. Super flumina babilonis illic sedimus et fleuimus dum recordaremur tui syon. Magna est materia fletus electis et lamẽtationis dilacio illi? aperte visiõis que fiet in tempore retributõis. Eccs. iij. Tpus flendi et tempus ridendi. tempus flendi est in pñti miseria. sed tpũs ridẽdi erit in

patria. Luce. vj. Beati qui nunc fletis qz ridebitis, a nobis enim in patria auferuntur indumenta fletus et viduitatis, et dabuntur nobis ornamenta leticie et iocunditatis. Baruth. v. Exue te hierusalem stola luctus et vexationis tue, et induete decore et honore qui a deo est tibi in gloria sempiterna. Dominus enim qui in generali resurrectione omnia in nouauit, animam nõ dimittet in vetustate miserie vel calãmitatis, imo ipsã gloria et honore coronabit quã in pñti vita coronãs tribulatione coronauit. Isaie. xxviij. Erit dñs exercituũ corona glorie, et sertũ exultationis residuo pplõ sui. Sic ergo primo notat remissio culpe exporẽcia dñice passionis, cũ dicit. Ad vesprũ demorabit flet?. et inde est qz in vespis pasce dimissis lugubribus tractibus alla qõ est canticuz leticie alta voce cantatur. Secũdo notat adeptio gratie et efficacia dñice resurrectiõis. cũ dicit ad matutinũ leticia. Sciendũ ꝙ qz est quadruplex leticia electorũ. Primo ergo est ex puritate aiorũ. Scõo est ex prospitate primorũ. Tercio ex euasione piculorũ. Quarto ex assũptione ꝓmiorũ. Prima ergo leticia est ex puritate animorum Isa. xxxv. Exultabit lerabũda et laudans gloria libani data est ei. recte aĩa iusti lerabunda et gaudẽs exultare dicit. cũ glia libani. i. candor ꝓscientie a deo donat. Libanus em candidatio interpretat. Nã tal' anima aptum receptaculũ est effecta illi? qui est cãdor lucis eterne, speculũ sine macula, ꝓpter qõ Eccls. ix. dr. Omni tpe vestimẽta tua sint candida. ꝙ vestimenta cãdida signant aĩe opa mũda, que sunt aĩe pulcerrima ornamẽta. Ista vestimẽta omni tempe candida seruari iubent, ne si fuerint mixta peccati sanguine in cibũ ignis deputent. Isa. ix. vestimẽtũ mixtũ sãguine in combustionẽ erit et cibus ignis. hõ libenter detergit maculã tam vestimenti ꝙ corpis, sed libenti? dz detergere maculam ꝓscientie siue cordis. qz aĩa munda plus accepta est oculis saluatoris quã posset esse mundicia vestimẽti vel corporis. Scõo est leticia electorũ ex ꝓsperitate ꝓximorũ. Cant. iij. Egredimi filie syon et videte regẽ salomonẽ in diademate quo coronauit illũ mater sua in die desponsionis illius. et in die leticie cordis eius. Pro uocat spũs sanctus filias syon vt videant ꝓsperitatem regis sui, nõ vt inuideant. ꝙ vt ꝓgaudeant. Sicut em debem? flere cum flentibus. ita debem? gaudere cũ gaudẽtibus. Ro. xij. Dñs qui dedit nobis mandatũ vt quilibet diligeret ꝓximũ sicut se ipsum. voluit vt homo diligeret proximi profectum tanq̃ ꝓprium. contra illos qui de bonis proximorũ tristantur. De malis vero letantur. et ideo tales dure a domino punientur. Prouer. xvij. Qui in ruina letatur alterius, non erit impunitus. Isagister enim noster celestis qui cathedram suam habet in celis, tenet virgas in scolis quibus electos temporaliter corrigit, et reprobos eternaliter punit. Tercio est electorum leticia ex euasione periculorum. Isa xxxv. Letabitur deserta et inuia, et exultabit solitudo et florebit quasi lilium. anima peccatrix vocatur deserta, ꝓpter carentiam meritorum, vocatur inuia propter deuium viciorum, sed dicitur solitudo. qz sibi ad meritum vite eterne quam diu talis est non prosunt suffragia electorum. sed ista deserta et inuia tunc letatur, quando a patre luminum a quo procedit omne donum optimum, et omne donum perfectum gratia ad merendum donatur, et a viciorum deuio reuocatur. tunc enim soli tudo exultare dicitur, quando anime peccatrice que ꝓius nõ habebat, ꝓpria merita scor merita suffragant, de qua subdit. ꝙ florebit. aĩa enim gratia dei illustrata et sanctorum suffragijs adiuta est lilio simili effecta, habet enim ad modum lilij nitorem. bone conscientie, odorem bone fame, vigorem operationis fructuose. vnde aĩe sãcte a sapiẽte repiunt lilijs compare

Eccles .i. Quasi lilia que sunt in trāsitu aque/ et quasi thus redolens in diebus estatis/ Quarto est exultatio electoꝝ ex assecutione ꝓmiorum. ps. Adimplebis me leticia cū vultu tuo/ ex visione vultus diuini aīa leticia implet/ qz in sola visione diuine glorie saciat. vñ ps. Saciabor cū apparuerit gloria tua/ que gloria tante est immēsitatis/ q excedit omnē auiditatem humane voluntatis. Isa.li. Leticia sēpiterna erit sup capita sanctorū electoruz .i. super mentes eoꝝ dicit esse/ qz quātūcūq; cōprehendant de illa felicitate immēsitatem tñ illius non pñt ptransire, vñ si illa felicitas sic humanā capacitatez claudet/ q humana capacitas eius immensitatez nō excludet/ Non em̄ immensitas capacitati cedit. Sed capacitatē immensitas excedit. cuius immensitatis nos ptipes effi/cere dignetur.

De Resurrectione dñi Ser .II.

QUomō Christus surrexit a mortuis p gl̄az pris/ ita et nos in nouitate vi/team bulemus. Ro. vi. In verbo ꝓposito notantur duo/ Primo em̄ notat claritas dñice resurrectionis/ cū dicit. quō resurrexit xp̄us a mortuis p gl̄am patris/ Secdo notat honestas nostre renouacionis. cum subdit. ita et nos in nouitate vite ambulemus/ In primo ꝓponitur nobis xp̄i resurrectio gloriosa/ Secundo imponitur eius imitatio fructuosa/ Quantū ad primū sciendū q xp̄us surrexit q̄druplicit/ Primo em̄ surrexit euidenter manifesta apicione/ Secundo surrexit veraciter sine vlla simulatōe/ Tercio surrexit velocit sñ magna retardatōe/ Quarto surrexit stabilit sine iterata mortis dñatōne/ Primo q surrexit euidenť manifesta apicōe. Marci xvi. Postq̄ surrexero p̄cedā vos in galileā. galilea interpretat̄ tranſmigracio. per quā signatur dñi ihesu christi in carne gloriosa mutatio/ Ista enim mutatio fuit de corruptione in incorruptionē. de ignominia ad gloriā. de morte ad vitā. Hec ē mutatio dextre excelsi. Ista mutatōm iam in christo factā firmiter tenemus. q̄ in nobis etiam iam spiritualiter factam et sacra scriptura habemus. mathe. xxvij. Multa corpa sanctorum qui dormierūt surrexerūt. Istā etiā mutationē in electis futuraz expectamus/ Phi. iij. Saluatorē expectam? dominū nr̄m ihesum xp̄m/ qui reformabit corpus humilitatis nostre cōfiguratū corpi claritatis sue. Nec em̄ sufficit xp̄o qui est caput ecclesie vt sit in ipō gloriosa formositas. et in mēbris remaneat ignominiosa deformitas/ capita em̄ dñt mēbra in gl̄ia conformari. sed añ brauiū tante glorie debet precedere firmū preliū fidelis milicie/ Non em̄ ocio torpētibus sed fortiter certantibus et filialiter pseuerantibus tanta claritas glorie ꝓferetur. Ro. vi. Si enim ꝓplātati facti sum? similitudini mortis/ eiꝰ simul et resurrectōnis eius. Apter qd̄ vt simus fideles vsq; ad morte. nos beat? io. in apo. exoratꝰ. Apoc .ij. Esto fidelis vsq; ad mortē et dabo tibi coronā vite/ sic autē oportet nos similitudinis ꝓplātari si velimus eius gloriose resurrectioni simulari/ Apter qd̄ dicit. si ꝓplantati facti sum?/ sic enim ex arbore fructus nō capim? añ tempus sue plātationis/ sic añ similitudinē mortis xp̄i vel in passione. vel saltē incōpassione accipiemus fructus sue gloriose resurrectionis/ sic ergo christus primo surrexit euidēter manifesta apicōe. Actu .x. Hunc deus suscitauit tercia die/ et dedit eū manifestū fieri nō omni ꝑplo/ sed testibꝫ ꝓordinatis a deo/ nobis qui mādducauim? et bibim? cū illo postq̄ surrexit a mortuis. Sicut em̄ xp̄m euidēter surrexisse legim?/ ita et nos euidenter a morte peccati resurgere debemus/ Est autem euidens argumentum nostre resurrectionis. contemptus terrenorum/ et appetitus eternorum.

Colo.iij. Si consurrexistis cum christo q̄ sursum sunt querite in dextra dei sedens. que sursum sunt sapite non que sup̄ terrā Nos enim si consurreximus cum christo debemus terrēa contemnere.tota affectōe que sursum sunt querere sācta operatōne debemus etiam que sursum sunt sape elevata contemplatione.vt vbi christus sedet in dextera dei resideamus cōtinua meditatione. Secūdo surrexit christus veraciter sñ vlla simulatione. Luc.xxiij. Surrexit dñs vere.sicut enim domin⁹ est vere natus de virgine.sicut vere est suspensus in cruce.ita vere est clarificatus in resurrectione. et vere eleuatus in ascensione. Actu.i. Cūq; videntibus illis eleuatus est. et nubes suscepit eum ab oculis eorū.neq; enim in eo qui est incōmutabil⁹ veritas potuit esse falsa vel simulationis vlla duplicitas Johā.xiiij. Ego sum via.sine exorbitatione.ego sum veritas.sine exceptione. ego sum vita sine defectione.christus ergo surrexit vere. Nos eius exemplo debem⁹ vere resurgere. Est autem triplex argumētum nostre resurrectionis vere. Primus est detestatio peccati seuera. Secundum est consortatio vera. Tercium est satisfactio salutifera. hec est via trium dierum per quam peccata relinquentes tanq; egyptum accedimus ad dominū vt sibi immolemus sacrificium acceptū. Exod.iij. Ibimus viam trium dierum in solitudinem vt immolemus domino deo nostro.;pter q̄ dicitur. Mich.ij. Surgite et ite.q̄ nō habetis hic requiem.peccatoz enim nō inuenit requiem in statu culpe.quā inuenit ad tempus in statu gratie.et eternaliter in statu glorie. Tercio surrexit christ⁹ velociter sine magna retardatione. ps. Exurge quare obdormis domine. exurge et ne repellas in finem. O domine quare obdormisti in morte ad delectionem peccatorum.exurge ad iustificationem animarū Ro iij. Traditus est p;pter delicta nostra et surrexit ;pter iustificationem nr̄az exurge etiam domine ad debellationē inimicorum.et ne repellemus. imo reperas. infinem per liberationem captiuoz. Ju.v. Surge barach et apprehende captiuos tuos.istud bene christus fecit quando ad inferna descendit et eos qui ibi detinebantur eduxit et ad gloriam eternam deduxit Zacha.ix. Tu quoq; in sāguie testamēti tui emisisti vinctos de lacu in quo nō erat aqua.hanc accelerationem resurrectōis petebat pphēta dauid.cū dicebat.cito anticipent nos misericordie tue.quia pauperes facti sumus nimis neq; enim a nobis auferri poterat pauptas vilis corruptionis. nisi in christo nos anticiparet claritas sue glorioſe resurrectionis Nos enim membra sumus ecclesie quam christus sibi in fine gloriosā exhibebit. Eph̄e.v. Christus dilexit ecclesiam et seipsum tradit pro ea vt illam sanctificaret mundans lauacro aque in verbo vite vt exhiberet sibi ipse gloriosam ecclesiam non habentem maculam aut rugam. Sicut ergo christus velociter surrexit.sic et nos surgere debemus velociter a peccatis. Actu.xij. Surge velociter.homo quando habz bonum lectum solet illum multum diligere.sed quando habet malum et fetidum solet illum cito relinquere.surge ergo cito de lecto culpe.quia est sordidus. Joelis.i. Cōputruerunt iumenta in stercore suo. iumenta in stercore suo computrescere significat voluptuosos in lecto luxurie iacere. istū ergo lectum debemus relinquere quia est sordidus.et debem⁹ lectū pure cōscientie parare.quia est floridus. Cant.i. Lectulus noster floridus. et de isto lecto pure conscientie ibimus ad lectum glorie qui est delectabilis et iocundus. ps. Exultabunt sancti in gloria letabūtur in cubilibus suis. Quarto surrexit stabiliter sñ iterata mortis dominatione. Roma.vi. Christus resurgens a mortuis iam non moritur mors illi vltra non dominabitur a quo in victoria absorta est.i.ad Chori.

pv. Absorta est mors in victoria. christus enim mortem nostrā moriendo destruxit et vitam nostrā resurgendo reparauit. et ideo mortem sibi impetuum subiugauit. sicut ergo christus surrexit a mortuis sine iterata mortis dominatōne. ita nos debemus a mortuis. i. a peccatis resurgere sine iterata recidiuatōe Ephe. v. Qui dormis exurge a mortuis. et illuminabit te christus. parū valet resurgere a morte peccati q̄ statim se iterato ad peccata conuertit. parū enim ꝓdest illa ablutio quā statim sequit iterata coinquinatio. Ro. vj. Qui essi mortui sumus peccato quomodo adhuc viuemus in illo qui mortuus est. iustificatus est a peccato Unde p mortē culpe meretur homo mortem gehenne. Ro. vj. Stipendia peccati mors Valū est illi domino seruire a quo nihil possumus nisi mortem. p mercede reportare. homo iudicaret insanus si detentus in carcere esset adiudicatus morti si aliq̄ euētu a carcere euaderet si iterato ad carcerē rediret. ita sunt fatui peccatores qui a carcere peccatorū per penitentiam liberantur. q̄n iterato ad peccatorū carcerem reuertunt. Sic ergo primo ꝓponitur nobis christi gloriosa resurrectio. cum dicit quō christus surrexit a mortuis per gloriam patris. Secūdo imponit nobis ei⁹ imitatio fructuosa. cum dicitur. et nos in nouitate vite ambulemus. Sciendū est ergo q̄ ista nouitas in quatuor consistit. Primo in eradicatione viciorū. Secundo i informatōe bonorū mor. Tertio i obseruatione mandatorū. Quarto in imitatione sanctorū et ꝓceptione eternorū gaudiorū. Primo ergo nostra nouitas fructuosa consistit in eradicatione viciorum Jere. iiij. Nouate vobis nouale et nolite serere super spinas. ille sibi nouale innouat ut n̄ sup spinas serat. q̄ de corde ꝓuulsas radices et spias extirpat. Prouer. xxiiij. Per agrū hominis pigri transiui et per vineā viri stulti. et ecce totū repleuerunt vrtice. operuerunt superficiem eius spine. iste vrtice debent euelli sarculo seuere detestationis. Jere. j. Ecce cōstitui te hodie super gentes et regna vt euellas et destruas et disperdas et dissipes. iste spine debent p̄scindi securi continue memorie mortis. hec est securis de qua Math. iij. Jam securis ad radicē arboris posita ē. nos sumus arbor. securis est mors. qua continuo scindimur. et si non sentimus. sicut enim vngues et capilli imperceptibiliter crescunt. et sicut flumina ad locū vn̄ exeunt currunt. sic homines. q̄uis homines nō ꝓpiant a die natiuitatis sue ad mortem continue tendunt. et cum incipiunt esse statim esse desinūt. Sapie. v. Et nos nati continuo desinuimus esse. Iste etiam vrtice et spine debent de agro cordis vehiculo cōfessionis deportari. sicut enim vehiculo eiciuntur sordes de stabulo. sic confessione debent eici peccata de corde sordido. ps. Exercitabar et scopebā spiritum meum. Exercitari debet homo scrutinio meditationis sollicite. et sic scoba debet mundare domum p̄scientie.

Secundo consistit nouitas nostra in informatione bonorū mor. Ephe. iiij. Deponite vos scōm pristinam conuersationem hominē veterem qui corrumpitur sm̄ desideria erroris. et induite nouū hominem qui scōm deum creatus est in iustitia et veritate sanctitatis. quilibet homo vniuersaliter refugit corruptionē et appetit incorruptionē. Nos ergo veterez hominē qui corrumpit deponamus. t nouum hominem qui scōm deum creat⁹ est induamus. Gabanite qui vestimentis voluerunt filios israhel decipere. a iosue seruo domini positi sunt sub maledictōe. Josue. ix. Ille etiam qui non habens vestem nuptialem ad nuptias intrauit. iubente rege ligatis manibus et pedib⁹ in tenebras exteriores est missus. Mathei. xxiij. Nos ergo si competenter velim⁹ solennitatē pasche dom̄i celebrare debem⁹

de domibus cordium nostrorũ vetus fermentum.i. vetus peccatũ extirpãdo purgate.j. Corin.v. Expurgate vetus fermẽtum vt sitis noua cõsperssio sicut estis azimi. Non enim vinũ iocunditatis et solẽnitatis paschalis mittendũ ẽ in vtres veteres cordis inueterati peccatis. Luce. v. Nam nobis probabiliter timere debemus ne illud Danielis.xiij. nobis dicatur inueterate dierũ malorũ Nunc venerunt peccata tua que opabaris pri?. in die iudicij peccata venient ad damnationem que peccatores in hac vita faciũt ad suam ⁊ aliorum submersionẽ. Nos ergo vetustatem hominis exteriorꝭ fugiamus et nouitatem interioris appetamus. sicut faciebat apostolus. ij. ad Corin.iiij. Licꝫ is qui deforis est noster homo corrumpatur tamen is qui intus est renouaꝫ de die in diem. Tertio consistit nouitas nostra in obseruatione mandatorꝫ Jo.xiij. Mãdatũ nouũ do vobis vt diligatis inuicem sicut dilexi vos. Mandatum caritatis ex quo pendet lex ⁊ ꝓphete appellatur a christo mandatum nouũ. nõ qz fuerit ab ipo de nouo datum. fuit enim in veteri lege dictum ita Deutro. vj. Dilige dominũ deum tuum ex toto corde tuo. ⁊ ex tota anima tua. ⁊ ex tota fortitudine tua. sed ideo dicitur nouum. quiã ẽ innouatiuũ. sicut enim in vernali tpe terre nascentia renouantur ex calore solis. sic in isto paschali tẽpore quod est tẽpus vernale debent in terra cordis humani reuiuescere mortua. reuiuiscere arida. recalescere frigida feruore caritatis. ꝓpter quod dicit apostolus ad Ephe.iij. In caritate radicati et fundati. Nam sicut dicit Grego. Nihil habet viroris ramus boni opis nisi de radice ꝓdeat caritatis. Arbor enim precisa ẽ anima que non est in calore ⁊ humore caritatis radicata. Quarto cõsistit nouitas nostra in imitatione sanctorꝫ ⁊ preceptõe eternorum gaudiorꝫ. Hebre.x. Habentes fiduciam in introitu sanctorũ in sanguine christi qui iniciauit nobis viam nouam. Nos in introitu sanctorũ fiduciam habere debemus. quia si ipsi in requiem domini introierunt. ⁊ nos introibimus si ipsorum vestigia sequamur. ⁊ eoꝝ signo signati inueniamur Nã sicut pastor oues ꝙs signo ꝓprio signatas inuenit recipit in suo stabulo. sic christus animas quas signo suo signatas inueniet in celesti pabulo recipiet Appoca.vij. Nolite nocere terre et mari necꝫ arboribꝰ quoadusqꝫ signemus seruos dei nostri in frontibus eoꝝ. ꝙ isto signũ nihil aliud intelligimus qꝫ signuꝫ fidei. quam ꝙ dilectionem operaꝫ. qz beatus paulus apostolus isto signatus erat ideo fideles ad imitationem sui ⁊ introitum regni ꝓuocabat. j. Corin.xj. Apicem imitatores estote mei sicut ⁊ ego christi. quasi diceret. si ego introire cõfido ad pabulũ celestis pallacij. quia signatus sum signaculo fidei. et vos introibitis si inueniamini eodem signaculo signati. quod signaculum vt hic dicitur est in sanguine christi id est in fide sue passionis. christꝰ enim ꝙ ꝓprium sanguinem introiuit semel in sancta. et sicut ꝙ ꝓprium sanguinem ibi introiuit. ita ⁊ nos vt introire possemus ꝓprio sanguine voluit lauari. Apocal.j. Dilexit nos ⁊ lauit nos a peccatis nris i sanguine suo. hoc est ex fide sanguinis ex cuius virtute efficaciam habet sacramentum baptismi ad renouationem generis humani. Titũ.iij. Per lauacrũ regenerationis ⁊ renouatõis spũs sancti quem effundit in nos abunde. ꝙ effusionẽ istius sanguinis ad redemptionem humani generis post resurrectionem christus inicianit nobis viam nouam. qñ in die ascensionis ostendit fidelibus viam. ⁊ aperuit regni celestis ianuã. Genesis. xlj. Ascendet pandens iter ante eos diuites transibunt portam ⁊ egredietur per eam ⁊ trãsibit rex coram eis ⁊ dominus in capite eorum. dominus voluit ante nos ascendere quia precessit volens nobis locũ parare.

Johannis.xiiij. Vado parare vobis locum.et si abiero et preparauero vobis locum iterum veniam et accipiã vos ad me ipsum vt vbi sum ego et vos sitis. vt dicitur Colo.iij. Christus est sedens in dextera dei patris. vbi nos dicit futuros esse quando hedos statuet a sinistris agnos aũt hoc ẽ electos a dextris.ad cui? dextrã nos perducere dignetur.

De Sancto Marco Sermo.I.

Marcus assumeñ ad Thimo.iiij. In verbo ꝓpositio notatur beati marci vocatio.et notantur duo in verbo isto. Primo enim notatur dignitas vocantis cũ dicitur. Assume. Secundo notatur idoneitas venientis vel obedientis. cum dicit marcum. Quantũ ergo ad primum sciẽdum ꝙ beatus Marcus a christo fuit assumptus ad obseruationem mandatorũ. Secundo fuit assumptus ad cognitionem secretorꝫ. Tertio ad celebrationẽ diuinorum. Quarto ad ꝓceptionem ꝑmiorum. Primo ergo fuit assumptus beatus marcus ad obseruationẽ mandatorum. Eccli.xxviij. Propter mandatũ assume pauperẽ.dominus ꝓpter obseruationem mandatorꝫ voluit assumere congregatõz apostolorũ et discipulorũ. mandata enim diuina solent diuites de facili ꝑterire Jeremie.v. Magnificati sunt et ditati sunt. incrassati sunt et impinguati et preterierunt sermones meos pessime. Sed mandata que diuites de facili ꝑterierunt.pauperes cum diligentia maiori custodiunt. Sicut ego video ꝙ equus impinguat? et ociosus solet recalcitrare.equus aũt laboriosus solet pacifice ambulare. Jacobi ij. pauperes elegit dominus in hoc mundo diuites in fide regni qd̃ repromisit deus diligentibus se.ꝓpter hoc ad istam obseruantiã mandatorꝫ dicit sapiens boiez esse factum et ordinatũ. Ecclesiastes vltimo.time deum et mandata eius obserua hoc est omnis homo nihil ẽ sine hoc.sicut seruus a domino suo non reputaf alicuius momenti.si eius precepta non custodit. Ad hanc obseruationẽ mandatorum fuit assumptus beatus Marcus.ꝛ de huius obseruatione fuit solicitus. quare bene ꝓterit dicere illud luce .xv. Mandatum tuũ nunq̃ ꝓteriui.ꝛ hoc non ad insipientiam sui.ipse enim obseruantia mãdatorũ sibi fecit viam ad regnũ celorꝫ Mat xix. Si vis ad vitam ingredi serua mandata. Scõo fuit assumptus beatus marcus ad cognitionem secretorꝫ. Ezechiel. iij. Assumpsit me spiritus.ꝛ audiui post me vocem cõmotionis magne. Spiritꝰ sanctus istum glorioſum euangelistã assumpsit et ipsum super se leuauit et ei secreta euãgelica reuelauit. Isaie.lxj. Spiritus domini sup me eo ꝙ vnxerit me.ad audiendum mansuetis misit me.iste beatus marcus spiritu docente euangelium non solum annũciauit vl̃ predicauit. sed etiam conscripsit.vnde reputaf vnus de quatuor euangelistis.ꝓpter qd̃ bene dicit Assumpsit spiritus me. Sequif.et audiui post me vocem commotionis magne. ista vox magne cõmotionis potest dici illa cõmotio que facta est tpe dominice passionis et resurrectionis. sicut enim dicitur mathei.xxviij. Terra mota est et petre scisse sunt.ꝛ monumenta aperta sunt.ꝛ multa corpora sanctorꝫ qui dormierant resurrexerunt.ꝛ exeuntes de monumentis post resurrectionẽ eius venerunt in sanctã ciuitatem et apparuerunt multis. scõm seriẽ huius littere tam terra q̃z petre q̃z monumenta videbantur dño patienti compati.corpora sanctorꝫ videbanf resurgẽte domino cõgratulari.bene ergo decebat magnificentie regie maiestatis vt in solennitate sue resurrectõis haberet milites sibi similes in vestibus gloriosis. Tertio assumptus ẽ beatus marc? ad celebratõz

diuinorum Isaie vltimo. Assumã ex eis in sacerdotes et leuitas. bene dicit Assumã. nullus enim debet se assumere ad sacerdotium vel dignitatez ecclesiasticã ingerere. Sed dño vocante vel p superiorẽ vel electionẽ canonicã humiliter obire. hebreorũ. v. Nec quisq3 sumit sibi honorẽ nisi qui vocat a deo tanq3 aaron. hoc est contra illos qui dignitates ecclesiasticas impudenti fronte ambiunt. et per litigia in ipsas introire contendunt. cum sanctitas dignitatis ecclesiastice deberet ambigentes fugere et fugientes ambire. ꝓpter qđ dicit dñs Assumã ex eis sacerdotes et leuitas. sic fuit assumptus beatus marcus euangelista dei electus et petri in baptismate filius atq3 in diuino sermone discipulus sacerdotũ in israhel agens scõm carnem leuita. ad fidez christi conuersus euangeliũ in ytalia scripsit. Ipsum ergo christus tam sacerdotẽ q3 leuitam ex veteri lege assumpsit. post conuersionem vero ipsius est effectus sacerdos noue legis. et ꝓmotus ẽ ad titulum pontificalis dignitatis. ipse enim vt in ipso ꝓlogo dicitur alexãdrie erat episcopus. et ideo sicut dictum est prius assumptus fuit ad consecrationẽ diuinorũ. Non solum corꝑis et sanguinis dominici. sed etiã ecclesiaz clericoz et monialiũ que ñ sunt cõmunũ sacerdotum. sed solum episcopoz. Quarto fuit assumptus beatus marcus ad ꝓceptionẽ eternorum premioz. Ro. xiij. Deus em illum assumpsit de inquietudĩe ad quietem. de morte ad vitã Ro. xj. que assumptio nisi vita ex mortuis. Dominus beato marco ꝓ morte tꝑali quã ꝓ christo sustinuit vitam eternam rependit vt posset dicere cum ceteris sanctis. dñi est assũptio nostra. et sanctitas israhel ẽ regis nostri. sic ergo primo notat dignitas reuocantis cũ dicit assume. Secundo notat idoneitas venientis et obedientis. cũ dicit marcum. Sciendum est ergo q3 marcus quatuoz habet interꝓtatões. Primo enim interꝓtat amarus. Secundo delicatus. Tertio sublimis mãdato. Quarto interꝓtat certus. Beatus ergo marcus primo fuit amarus austeritate penitentie. Secundo fuit delicatus serenitate conscie. Tertio fuit sublimis mandato ꝓ intelligentiã mandatoz. Quarto fuit certus ꝓ firmam expectatõz futuroz. Primo em fuit beatus marcus amarus austeritate penitentie. Ezech. iij. Abij amarus i indignatõe spũs mei. manus em domini erat mecũ cõfortans me. sancti viri tã cõtra mundum q3 contra ea que in mundo sunt indignant. et ista indignatio eis ad contemptũ mundanoz auxiliat Isa. lxij. Indignatio mea ipsa auxiliata est mihi istam indignationẽ frequenter amaritudo penitentie cõcomitat. illa em amara sunt sanctis que peccatoribus dulcia vident. peccatores em in delicijs suis soluz superficialem delectatõez conspiciunt. sed viri sancti delectationẽ intrinsicã. i. eternum fernalẽ pensant. Prouer. xxiij. de carnali delectatione dicit Ingredit blande et nouissimo mordebit vt coluber. et sicut regulus venena diffundet. si peccator attendat delectatõis blandimentũ diligentius debet attendere eterne damnatõis sequens documentũ. magis est eligenda amaritudo quã subsequit eterna delectatio. q3 delectatio quã subsequit eterna damnatõ Ruth. j. Vocate me mara. i. amaram. quia amaritudine me valde replevit oipotens. amaritudo pnie est vnũ de ferculis militantis ecclesie quã subsequitur refectio eterne iocunditatis. matth. iij Penitentiã agite appropinquabit enim regnũ celoz. ꝓpter hoc homo exꝑtus i spiritualibus delicijs debet carnales delicias detestari. Prouer. xxvij. Alia saturata calcabit fauũ. aia autẽ esuriens q3 amarũ ꝓ dulci sumet. aia saturata spiritualibꝫ et interius calcabit fauũ delectatõis carnalis. aia vero esuriens refectõez iusticie amarũ austere penitentie sumet. ꝓ dulci.

id est pro assequenda dulcedine celestis patrie. ps. cū magna multitudo dulcedinis tue dñe quam abscondisti timentib⁹ te. ideo dicebat ꝓpheta abū amarus in indignatōe spūs mei. et sequit. manus eōm domini erat mecū cōfortans me. nisi enī dominus sanctos in austeritate pnie cōfortaret rarus aut nullus vsq; ad finalē pseuerantiā penitentiam sustineret. ꝓpter qđ Daniel. x. dicit. Tetigit me quasi visio hominis. in sanctos in penitentia confortantis est memoria dominice passionis cuius exemplo sancti homīes debent ad agenda fortia ⁊ sustinēda fortia armari. j. Petri. iiij. Christo ergo in carne passo et vos eadē cogitatione armamini. Nā arma sua debet sumere miles qui ipsum precedit armatus princeps. ꝓpter qđ Phil. iij. dicebat apostolus. oīa possum in eo qui me confortat. Secūdo marcus interpretat delicatus. Beatus aūt marcus delicatus fuit puritate ⁊ serenitate conscie. Jere. vj. Speciose ⁊ delicate assimilaui filiā syon. syon specula interpretat. per quā aīa sancta signat que in hac vita in enigmate ⁊ non facie ad faciē speculatur ista specIose et delicate assimilat sponse ꝓpter ornamentū virtutū. delicate ꝓpter serenitatē conscie ⁊ quadā pregustatōe eterne bonorū. ꝓpter ornamentū virtutū dicitur aīe sancte speciosa sacra es. ꝓpter secundū hoc est serenitatē conscie et pregustationē eternoꝝ bonorū dictū est et suauis in delitijs tuis. Sed sciendū q; non solū sunt delitie spūales. sed carnales et aīales. iste generant dissolutionē. Jere. xxj. Usq; quo delitijs dissolueris filia vaga. iste etiā delicie parant eternā damnationē Apocal. xviij. Quantū glorificauit se et in delicijs fuit tantū date illi tormētum. tormentū et luctū aīa misera in isto simbulo nimis expendit. q; pro modicis delicijs sibi in taberna diaboli mīstratis in tormentis eternū supplicīū ꝓsoluit. si ergo recte sapimus toris studijs nos ad omnipotentē conuertamus vt veris delicijs affluamus Job. xxij. Sup oīpotentem delicijs afflues. delicijs remissionis culpe. collatōis gratie. serenitatis conscie. et quadam pregustatōe supne glorie. ij. Corin. j. Gloria nostra hec̄ testimonium conscientie nostre. beatus marcus fuit christi discipulus in istis spūalibus delicijs eruditus. et in ipso non solum fuit delicatus sed etiā domino iesu christo delicios⁹. Prouer. xxix. Erudi filiū tuū et refrigerabit te. et anime tue dabit delicias. Tertio interpretat marcus sublimis mandato. et ideo beatus marcus fuit tertio sublimis ꝓ obseruantiā mandatorū. Isaie. liij. Ecce intelliget seruus meus exaltabit ⁊ eleuabit ⁊ sublimis erit valde. beatus marcus fuit intelligens ꝓ cōgregationē ⁊ obseruantiam mandatoꝝ ⁊ declinationē peccatoꝝ. ps. A mādatis tuis intelleri. ꝓterea odiui omnē viā iniquitatis. fuit exaltatus et eleuatus. ꝓpter multiplicationē meritoꝝ. sed sublimis fuit valde ꝓ apprehensionē premiorū. christus enī dominus est ille de quo dicitur Job. v. Qui posuit humiles in sublime et merentes erigit in sospitate. ipse est enī humiliū subleuatio. et merentiū consolatio ipse est de quo Tho. iij. dicit. Post tēpestatem tranquillū facit. et post lamentationem et fletum exultationem infundit. dominus etiā post tempestatē tumultus culpe facit tranquillitatē serenitatis conscientie. ⁊ sua cōsolatione grata infundit infusionem gratie. ipse etiā post lamentationē et fletum penitentie infundit exultationē iocunditatis glorie. ps. Exultabunt sancti in gloria letabunt in cubilibus suis. istum beatum marcū post tormentum passionis sublimauit. et ad se qui est gloria sanctoꝝ trāsire fecit. ⁊ in partē suā ipsum accepit. Isaie. xlv. Viri sublimes ad te transibunt ⁊ tui erunt. Quarto interpretat beatus marcus certus. Beatus autē marcus fuit quarto certus ꝓ firmā

expectationem futurorū bonorum. Thoiñ. hoc autē p certo habet omnis qui colit te. quia vita eius si in pbatione fuerit coronabit vita beati marci in pbatōne fuit. et ideo ipsum dñs gloria et honore coronauit Jaco. j. Beat⁹ vir qui suffert tētationē quoniā cum pbatus fuerit accipiet coronā vite. corona vite nō dabit certantibus sed vincentibus. et finaliter pseuerantibus Apocal. ij. Esto fidelis vsq; ad mortē. et dabo tibi coronā vite. ppter istam coronam consequendā beatus marcus vsq; ad mortē fideliter certauit. qz illam in diuino depositō repositā certitudinaliter cognouit. ij. ad Thi. j. Scio cui credidi et certus sum. qz potens ē depositum meū seruare in vltimū diem. hoc depositum qđ dominus beato marco quasi in occulto depositō vsq; ad mortē seruauit hodie tradidit qñ ipsum ad coronam glorie vocauit. Cant. iiij. Veni de libano veni coronaberis. quam coronā nobis deus tribuere dignet.

De sancto Marco Sermo secūdus

Qu vero vigila in omnibus labora. opus fac euangeliste. ij. ad Thi. iiij. In verbo ppōsito tria notant. a quibus beatus marcus euangelista et quilibet bonus prelatus cōmendat. Primū enī a q̄ cōmendat est circūspectio studiosa. quod notat cū dicitur. Tu vero vigila. Scōm est opatio laboriosa. qđ notat cum dicit. in oībus labora. Tertiū ē pdicatio fructuosa. qđ notatur cū dicitur. opus fac euangeliste. Quantū ad primū sciendū q̄ q̄libet homo bonus et precipue prelat⁹ debet tripliciter vigilare. Primo debet vigilare ad declinationem peccatorū. Secundo debet vigilare ad cognitōz secretorum. Tertio debet vigilare ad custodiaz et eruditionē subiectoz. Primo debet bonus prelatus vigilare ad declinationem peccatoz. j. petri. v. Fratres sobrij estote et vigilate. qz aduersarius vester diabolus tanq̄ leo rugiēs circūit querēs quē devozet. cui resistite fortes in fide. bene cōiungit ista duo sobrietē estote et vigilate. sobrietatē cōcomitat vigilantia. sicut ebrietatem somnolētia. homines enī ebriosi sunt somnolenti. ppter hoc. j. ad Thessa. v. dicit. ergo nō dormiamus sicut ceteri sed vigilemus et sobrij simus. causam huj⁹ vigilantie et sobrietatis subiungit cū dicit. quia aduersari⁹ vester diabolus tc. Sicut enī rex vel princeps qui vult castrū capere cōsueuit illud circūire et vndiq̄ vallare. sic circūit dyabolus ad captionē aie misere. ipse enī obsidet añ p impuidentiā futuroz. obsidet retro p incuriā preteritorū peccatorū. obsidet a dextris p eleuationē in psperis. obsidet a sinistris p deiectionē in aduersis. obsidet inferius quasi castrū pfodiendo p obdurationē desperationis. eiusmodi pfossio debet a nobis cū omni vigilantia deuitari Luce. xij. Si sciret paterfamilias qua hora fur veniret vigilaret vtiq̄ et non sineret pfodi domū suā. obsidet et dyabolus supius p promissionē vite longioris et penitentie final⁹ presumptionē. multi enī sunt peccatores qui a peccatis suis nolunt conuerti. sed semp ꝓcrastinant et dicunt. cras cras ad modū cozui in supliminari existentis. sed frequēter accidit q̄ qui non ē hodie cras minus aptus erit. ppter qđ debemus facere fm consiliū sapientis Eccēs. ix. Quodcunq̄ potest facere manus tua instanter opare. qz nec opus nec ratio nec scientia nec sapientia erūt apud inferos quo tu properas. magna fatuitas ē properare ad hospitū de quo certus est hō q̄ ibi inueniet crudelē hospitē. societatē puersam. lectū malū. cibum nullū. Eccle. xiij. Añ obitū tuū operare iusticiā qz non ē apud inferos inuenire cibū multū. Debet sibi hō timere qñ scit debile castrū suū. et cognoscit illud e ē

in circuitu sic obsessum. diaboli enī circū eundo ꝓambulant. vt huiusmodi castrū subuertant. hic ē circuitus de quo in ps. dicit. in circuitu impij ambulant. istā ob sidionē euadimus si ꝑm consilium beati petri in fide fortes resistimus. fide enim eius iacula ⁊ machinamenta ꝓpulsamus Ephe. vj. In omnibus sumentes scutū fidei. in quo possitis omnia tela nequissimi extinguere ignea. isto scuto fidei muniti apostoli ⁊ ceteris virtutibus armati. non solum obsidionē diaboli euaserunt sed regna vicerunt ⁊ ꝓmissiones adepti sunt. Hebre. xj. Sancti ꝑ fidem vicerunt regna. operati sunt iusticiā et adepti sunt repmissiones. Scdo debet vigilare bonus prelatus ad cognitionē secretorum. Prouer. viij. beatus homo qui audit me et qui vigilat ad fores meas. et obseruat ad postes hostij mei Vultum vnle ē verba sapientie audire quia ꝑ frequentē auditum homo acquirit sibi firmā possessionē sapie. Prouer. j. Audiens sapiēs sapientior erit. sicut enī arbor non vna die sed pluribus firmiter radicat. ⁊ sicut homo ex multo exercitio ꝓmptus ⁊ facilis ad operationē efficit. sic ex frequenti auditu sapientie homo in sapientia firmat. Eccī. xxiij. Qui audit me non cōfundet et qui operant in me non peccabunt. qui elucidant me vitā eternā habebūt. Tria dicit que opant sapia in ꝓfessoribus suis. Primū ē exclusio infamie. ⁊ ꝓpter hoc dicit qui audit me non confundet. Scōm est declinatio culpe. et quantū ad hoc dicit et qui operat in me non peccabit. Tertium est adeptio vite eterne. ⁊ quantū ad hoc dicit. qui elucidant me vitam eternā habebunt. bonum est ergo audire verba sapientie. ꝓpter hoc dicit. beatus hō qui audit me et qui vigilat ad fores meas. Due sunt fores ꝑ quas pnt ꝓfessores sacre scripture ad tores sapie introire iste fores sunt continentie veteris legis ⁊ noue ꝑ quas debemus de thoro sapie noua et vetera documenta proferre. Matth. xiij. Omnis scriba doctus in regno celorum similis ē homini patrifamilias qui ꝓfert de thesauro suo noua et vetera. id est noui ⁊ veteris testamenti autoritates ⁊ sancta documenta. Ad istas portas beatus marcus euāgelista euigilauit. et ideo ibi thoros sapientie adinuenit. Prouerbior. octauo. Qui mane vigilauerint ad me ueniunt me. non solū autē ad fores sapie vigilauit. sed etiam ad postes hostij obseruauit. hostium est christus. Johā. x. Ego sum hostiū si quis per me introierit saluabit. ⁊ ingredief ⁊ egredief et pascua inuenier. postes huius hostij fuerūt sancti apostoli. qui dicuntur postes quia fuerunt hostio ꝑ conuersationē coniuncti. fuerunt etiam ꝑ fidē ⁊ memoriā passionis christi sanguine veri agni christi scz rubricati mundati et decorati. Exodi duodecimo. Sument de sanguine agni et ponent super vtrunqz postem. ad postes hui? hostij beatus Marcus euangelista obseruauit. fuit enim discipulus beati Petri a q̄ discere potuit seriem euangelij quod scripsit. similiter ⁊ nos ad hmōi postes id ē apostolos obseruamus quando eor? documenta ex scripturis sacris quas cōscripserunt audiendo vel legendo accipim? Ecclesiastici. vj. In multitudine presbiterorꝫ prudentiū sta ⁊ sapientie eorum et corde coniunge vt omnem narrationem dei possis audire. ⁊ puerbia laudis nō fugient a te. Tertio debent vigilare prelati ad custodiam et eruditionem subditorꝫ. Luce. ij. Pastores autē erant in regione eadem vigilantes et custodientes vigilias noctis super gregem suū. Pastores quibus cura subditorū cōmittitur vigilare tenentur. Eorum enim vigilijs et custodia quandoqz subditi a morte liberant. qui sine ipsis vel eorū custodia morerentur. Apocalipsis tertio. Esto vigilans et cōfirma cetera que moritura erūt Isti pastores non solum debēt vigilare.

Sed etiã super custodiã gregis insistere Isa.lxij. Sup muros tuos hierusalẽ cõstitui custodes tota die ⁊ tota nocte imperuũ nõ tacebunt hierusalẽ ẽ eccia. hec ẽ eñ hierusalẽ que edificaꝟ vt ciuitas sup cuius muros ꝓlati ad custodiã subditoꝝ positi sunt. q̃si in specula. ⁊ non est miꝝ si isti cũ omni diligentia subditos custodire satagunt. qñ eñ subditos suos in curam suã acceperũt cariũs pignus q̃ eẽt in eoꝝ hospicio. i. aĩas suas christo domino obligauerũt. iij. Re. xx. Custodi virũ istũ qui si lapsus fuerit erit aĩa tua ꝓ aĩa eius. et ꝓpter istã diligentiã vigilantie et custodie tenenꝟ subditi ꝓlatis ad impensionẽ reuerentie ⁊ obedientie Hebre. xiij obedite prepositis vestris et subiacete eis ipsi eñ puigilant q̃si ratiõz ꝓ animabus vestris reddituri. vñ mali valde et ingrati sunt subiecti qui ꝓ sollicitudine vigilãtie ⁊ custodie nõ rependunt vicẽ obediẽtie et reuerentie. sic ergo primo requiritur in ꝓlato circũspectio studiosa. q̃ notaꝟ cũ dicit. tu vero vigila. Secundo requiritꝟ in ꝓlato opatio laboriosa. q̃ notatur cũ dicit in oĩbus labora. Sciendũ ergo ꝙ bonus ꝓlatus debet laborare tripliciter. Primo enĩ debet laborare sicut operarius in agro Scõ debet laborare sicut miles in ꝓlio. Tertiõ debet laborare sicut magister in docendo. Primo ergo debet bonus prelatus laborare sicut oparius in agro. j. Corin. xv. Gratia dei sum id q̃ sum. et gratia eius in me vacua non fuit sed abundantius illis omnibus laboraui. et ideo quia abundantius laborauit abundantiorẽ retributõez expectare potuit. j. ad Corin. iij. Unusquisq; ꝓpriã mercedẽ accipiet scõm suũ laborẽ. nã fm multiplicationẽ bonoꝝ laborũ fiet retributio ꝓmioꝝ. ij. Thi. ij. laborantem agricolam oportet ꝓmũ de fructibus accipe. ⁊ percipiendo fructus abundanter recipit secũdũ mensurã in q̃ seminauit. Secũdo debet bonus ꝓlatus laborare sicut miles in prelio. ij. ad Thimo. ij. Labora sicut bonus miles christi iesu q̃diu in hac vita sumus tanq̃ in agonis certamina positi militamus. Job. vij. Militia ẽ vita hoĩs sup terrã. sed aliq̃ in bello spirituali ita praui sunt milites et sine corde ꝙ in principio aggressus anteq̃ ictũ recipiãt vel repcutiant arma sua ꝓiciũt. Ego eñ video ꝙ qñq̃ hõ ad flatũ vnius duri verbi ꝓicit arma pacientie. qñq̃ ad gustuz vnius delicati ꝓicit arma abstinẽtie. qñq̃ ad impulsum acrioris libidis. cũ tamen arma ista ad hoc nobis data sint vt ꝓ ipa possimus hibi opposita vicia debellare. ij ad Corin. vj. Per arma iusticie a dextris et a sinistris. homo eñ nec in ꝓsperis per elatõz. nec in aduerꝟ ꝓ desperatõez debet frangi. Talibo armis bñ fuit vsus beatus marcus tanq̃ miles christi egregi⁹. De ipso legimus ꝙ carnifices eũ trahebãt et eius carnes in terra defluebãt. ⁊ sanguine ipius sancta inficiebanꝟ. tñ in oĩb⁹ istis ꝓpi miles beatus marcus imobilis ꝓmãlit. de ipso enim legimus ꝙ cũ traheꝛeꝟ gratias agens domino iesu christo dicebat. In manus tuas domine cõmendo spm meũ. Tertio debet laborare bonus ꝓlat⁹ vt magister in docẽdo. j. Thi. v. Qui bñ ꝓsunt presbiteri duplici honore digni habeanꝟ. ⁊ qz ꝓsunt tõne bonitatis et utilitatis. maxime qui laborãt in verbo et doctrina. hoc est ꝓ eruditionis verbũ et informatõis exemplũ. prelati eñ subditos debent erudire exẽplo bono. ꝓpter q̃ beatus paulus verbo erudiebat. ij. Thi. ij. Memor esto dominum iesum christum surrexisse a mortuis scõm euangeliũ meum in quo laboro vsq; ad vincula quasi male operans. sed tñ verbum dei in me ñ est alligatum. pedes istius sancti viri poterant constringi ligno. manus eius poterant ligari ferro. sed lingua eius cohiberi non poterat a ꝓdicando verbum diuinũ. sic ergo laborabat per eruditõis verbum. laborabat per informationis exemplum.

ipse enim non querebat dominū in clero. sed factus erat forma gregis ex aīo .j. ad Corin.iij. Imitatores estote mei sicut et ego christi. sicut enim hommes de nocte ambulantes sequunt luminaria lucerna rum. sic nos sequi debemus exēplaria virorum sanctoꝝ. Sic ergo secundo requiritur in prelato opatio laboriosa. Tertio requiritur in prelato eruditio fructuosa

Sciendum est ergo q̄ opus euāgelij primo est opus iocundum. Secundo ēop? secretū. Tertio est opus gloriosum. Primo ergo est opus iocundū Luce.ij. Euāgelizo vobis gaudium magnū quod erit omni populo. quia natus est saluator nobis hodie. magnum debuit esse gaudium de euangelisatione vel predicatone saluatoris. cum magno desiderio estuerāt patres antiqui de aduentu nasciturī. Ysaie. lxiij. Utinam dirumperes celos et descēderes. Unde accepta spiritussancti reuelatione cepit aduentum saluatoris predicare ysaias Isa.xxxiij. Dominus legifer noster ꝛ rex noster ipse veniet et saluabit nos. christus legifer noster nos erudiēdo vtiliter. rex noster gubernādo salubriter. saluator noster nos salnādo feliciter. hic est saluator de quo Pphil.iij. Saluatorē expectamus dominū nostrum iesum christum qui reformabit corpus humilitatis nostre cōfiguratum corpori claritatis sue cum enim ipse iam glorificatū corpus in resurrectōne assumpserit corda nostra ad similitudinē sue claritatis glorificabit vt milites habeant vestes similes vestibus regīs Hester.vj. Homo quem rex honorare cupit debet indui vestibus regīs.

Secundo opus euangelij est opus secretum. Gal.j. Notum vobis facio fratres euangelium quod euangelizatū est a me quia non est scōm hominem. neq; enim ego ab homine accepi illud. neq; didici. ſ per revelationē iesu christi. Christus enī est sicut Daniel.ij. dicitur qui revelat profunda et abscondita. et novit in tenebris constituta. et lux cum eo est. sicut non ē mirum si ea que in tenebris sunt abscondita appareant in lumine solis. sic non est mirabile si verus sol iusticie quosdam voluit propter maliciam suam in tenebris relinquere et quibusdam voluit euangelij sui secreta revelare. Mathei.xj. Abscondisti hec a sapientibus et prudentibus et revelasti ea parvulis. Tertio opus euangelij est opus gloriosum. ij. ad Corin.iiij. deus huius seculi excecauit mentes infidelium. vt non fulgeat illuminatio euangelij glorie christi Et sequit. Deus qui dixit de tenebris lucē splendescere ipse illuxit in cordibꝰ nostris ad illuminatōꝝ sancte claritatis dei. sicut lux solis est ceco absens qui tm̄ ē luci solis pñs. sic clarescente euangelij luce oculos cordiū suoꝝ per infidelitatem clauserunt. et ideo lucem euangelij sibi p̄dicati ꝛ presentati non receperunt. Jo.j. lux in tenebris lucet et tenebre eam non comprehenderunt. sed deus qui dixit de tenebris lumen splendescere illuminauit corda fideliū ad recipiendū euāgelium glorioſum. ij. ad Corin.iij. Nos vero omnes revelata facie gloriā dñi speculantes in eandem imaginem transformamur a claritate in claritatē. a claritate fidei in claritatem spei in visione claritatis diuine faciei .j. ad Corin.xiij. Nunc videmus p̄ speculū et in enigmate. tunc autē facie ad faciē ad cuius faciei visionē nos p̄ducere dignetur ꝛc.

De Sancto Petro Sermo primus

Tu es petrus et super hanc petram edificabo ecclesiam meā. mathei.xvj

Verbū ꝓpositum quod dictum ē a dño beato petro apostolorum principi in collatione clauium regni celestis. et cōmendatione beati martiris. et cōmendat̄ a tribus. Primo a prerogatiua fidei et eiusdem cōfessione. cū dicit Tu es petrus

Secundo a constantia virtutis in psperitate et aduersitate. cum dicit. Super hāc petrā. Tertio ab eminentia exempli et forma vite in primi edificatione. cum dicit edificabo ecclesiā meam. Per primū ordinat ad deum in recte credendo. per secundum ad seipsum in bene viuendo. p tertium ad primum sancte et salubre conuersando. Primo ergo dicitur. Tu es petrus. et cōmendatur hoc ad quatuor interpretationes huius nominis petrus. Interpretat enim cognit⁹. agnoscēs. discalcians. dissoluens. Ipse fuit petrus id ē cognitus preordinatōne diuine electionis. fuit petrus. id est agnoscens certitudine fidei stabilis. fuit petrus id est discalcians dimissione mundane psperitatis. fuit petrus etiam dissoluens nos confutatione hereticē pdicationis. fuit etiam petrus id est cognitus diuina electōe Isa. xlij. Ecce seruus meus suscipiam illū. electus me⁹ complacuit sibi in illo anima mea. dedi spiritum meū super illum. iudicium gentibus pferet. Beatus petrus dicit seruus discreta administratōne talenti sibi commissi. ipse enim fuit seruus non nequam sed fidelis seruus et prudens quem constituit dñs super familiam suam Matth. xxiiij. Susceptus a domino dicitur propter expulsionem corporis et dissolutionem catholice veritatis. ipse talentum dominicum non inuoluit in sudariū suum sed tradidit nūmularijs. et reddidit dño cum vsuris. electus domini dicitur certitudine diuine pordinatōnis. elegit enim nos ante mundi constitutionē. cōplacuit sibi in illo anima domini per infusionem gratie iustificantis. Jo. viij. Quos pdestinauit hos et vocauit ꝛc. Ipsum predestinauit dominus per eternam electionez vocauit per gratie infusionem. iustificauit per bonam operationem siue per eternam remunerationem. Dedit super eum spiritum euangelice predicatōnis. Isaie lxj. Spiritus domini sup me eo q̄ vnxerit me ad annunciandum mansuetis me misit. ipe gentibus iudicium ptulit extreme discrepationis ad incussionem timoris. Job. xix. Fugite a facie gladij. quia vltor iniquitatis est gladius. et scitote esse iudicium. Secundo fuit petrus. id est agnoscens certitudine fidei. de ipso em̄ potest dici illud Ecclesiastes. ij. Oculi sapientis in capite eius. Oculi sapientis duo sunt fides dirigens intellectum. caritas regulans affectum. Vñ super illud Matth. vj Lucerna corporis tui ꝛc. glosa. sicut oculus omnia mēbra corporis dirigit. sic intentio et lumen fidei. lucerna lux est in testa. sic in fide caritas. cū fides cessabit sola caritas lux erit. Hec sunt duo lumina ria que posuit deus in firmamento celi. i. humane mentis. Hec istorū luminariuz vnū excludit alterū. sed requiritur in sui subsidium. Vnde beatus bernā. ad hoc q̄ oculus sit simplex duo sunt necessaria. q̄ sit caritas in intentione et veritas in electione. si enim bonum diligat sed non eligat habet zelum dei. sed non scōm scientiam. si vero econuerso habet scientiam sine zelo. similiter econtrario oculum neq̄am duo constituerunt. Cecitas qua ñ agnoscit veritatem. peruersitas qua diligit falsitatem. hec sunt duo que difficile ē moribus hominum tollerantur. vt dicit Augustinus secundo de trinitate. Presumptio veritatis priusq̄ pateat. et cum iam paruerit presumpte defense falsitatis istius sapientie oculi fuerūt in capite eius. id est christo. j. ad Corin. xj. Caput mulieris vir. caput viri christus. caput christi deus. et deberent esse in ipso nostri. Primo quia ipse eripit a laqueis. psalmista. Oculi mei semper ad dominum quoniā ipe euellet de laqueo pedes meos. Secō q̄ dirigit in agendis. ij. Paralip. xx. Nō ignoramus q̄d agere debeamus hoc solū residui habem⁹ vt dirigamus oculos ad te dñe. Tertio. q̄ saluat et reficit ī aduersis Genes. xxxij. dixit iacob Vidi dñm facie

ad faciem et salua facta est anima mea. Tertio fuit petrus i discalcians dimissione mundane psperitatis ideo ipsi cōuenit qđ dicit Exo iij. Solue calciamentū de pedibus tuis. locus enim in quo stas sanctus est. pedes enim sunt anime affectiones. calciamenta sunt res mundane siue tpales. quia sicut calciamenta adhærent pedibus. non tñ sunt de substātia pedum. sic res tpales adhærent affectionibus non tñ sunt de substantia animarum. ista calciamenta ligantur quasi triplici funiculo vel corrigio. Primus funiculus est ambitio excellentie vel honoris. Secundus. amor carnalis suauitatis. Tertius ē appetitus quietis et amotio laboris. ad hoc enim appetit aliquis diuitias frequenter vt ascendat et maneat in honore. vt viuat cum suauitate. vt quiescat sine labore. Hic est funiculus triplex qui difficile rumpit. Ecclesiastes iiij. Hi sunt funes peccatorum quibus peccatores circumplectunt. Iniquitates sue capiunt impiū et funibus peccatorum suorū quisq; stringit. Sapien. v. Isti funiculi autē rumpunt a domio p iustitiā seuam. aut dissoluent a nobis per penitentiā salutarē. funiculū ambitionis rumpit vita breuis. Ecclesiastici. x. Omnis potentatus breuis vita. suauitatem carnis rumpet pena acerba. potio enim bibentibus illam erit amara Apoc. xviij. Quantū glorificauit se et in delicijs fuit. tñ date ei tormentū et luctū tē. funiculum quietis rumpet pena cū variatione continua et cum continuatione varia. Job. xxiij. Trāsibunt ab aquis niuium ad calorē nimiū. vt miro modo sit ibi cum variatione continuatio. et cū continuatione variatio. Ista vincula beatus petrus bene disrupit et dissoluit. Judicū xvj. Rupit vincula quoniā si rumpat qs filum de stupa torum sputamine cū ardorem ignis acceperit. Hoc dicit de samsone qui interpretat sol eorum. quod b ñ conuenit beato petro martiri qui est sol p dicatorū. imo oīm christianorum lucerna et eos dirigens in via fidei et morū. ipse em̄ prudenter attendens mundi fallacias et de via seculi defluentis cuius blandimētis quis ledit cū lenit. vt a lubricis caute petro retracto firmis possit incedere gressibus. vite semitā eligens tutiorē. salubrē regulā est aggressus per quā valeret duci dirigi et reduci ad optatā requiez post laborem. Quarto fuit petrus id ē dissoluens confutatione hereticē prauitatis nō surdus auditor illius verbi Isaie. lviij. Dissolue colligatōnes impietatis solue fasciculos deprimentes. impietas est in deum sicut iniquitas est in primū. sicut enim iniquitas ledit primū. sic impietas deum offendit. iste impietates colligant qñ ab hereticis. licz diuersis hereslibus vnius fidei catholice veritas impugnat. iste sunt vulpes samsonis habentes facies diuisas quantū ad exteriorē aspectū. & caudas colligatas quantū ad interiorē assensum. Jud. xv. Isti sunt habentes speciē pietatis quantū ad exteriorē rationē. sed virtutem eius abnegant quantū ad interiorem puersitatē. iste colligatōes impietatum dissoluunt qñ hereici vel a fidelibus simplicibus humilibus deuitantur vel qñ a sapientibus et pfectis efficaciter deuincunt. debent etiam hereici a simplicibus humiliter deuitari. Lit. iij. Hereticum hominē post primā et secundā correptionē deuita. hereici qui p verba legis legem impugnant. primum enim sensum verbis legis astruunt. vt peruersitatem mentis sue legis autoritate commēdent. Hi deuitandi sunt. quia frequenter corrusti exercitationes querunt ad malum. Debent etiam iste colligationes dissolui a sapientibus. hereticos soliditate veritatis efficaciter impugnando. Unde Augustinus tertio de Trinitate Grate nter recipit osculum columbinum pulcerrima et modestissima castitas. detestem vero caninū vel vitat cautissima humilitas.

vel retundit solidissima veritas. sequit. Solue fasciculos reprimentes Fasciculi reprimentes soluuntur. qñ hereticorũ male intellectis auctoritatibꝫ et fãtasticis rationibus simplices fideles oppримenti bus modo debito respondetur. Recta eñ responsio dicitur solutio-istos fasciculos beatus petrus martir bene dissoluit-ipe enim fultus quaterna virtutũ-fide ꝑambula-spe astante.comite caritate.sic prevaluit et ꝓfecit circa defensionem fidei-p qua totus ardebat ꝙ cõtra eius viros hostes mẽte intrepida.feruenticꝫ spiritu cõtinuum certamen exercens suum tandẽ agonem diutinũ meriti superante martirio feliciter consummauit. Sequit Et sup hanc petram.vbi cõmendatur a constantia virtutis in,psperitate et aduersitate. ipse enim fuit petra durissima immobilitate constantie.petra limpidissima puritate innocentie.petra,pminens eminentia vite.ipse fuit petra durissima immobilitate constantie. Isa.l. Posui faciem meam vt petram durissimã.et scio quoniam non confundar. Beatus petrus fuit dura petra.quia ventis tentationum nõ est motus-durior quia pluuiis tribulationum non est devictus.durissima.qz fluminibus ꝓsecutionũ vsqꝫ ad diuisionem anime ⁊ corporis ꝓtingentium non est devictus Ipse enim fuit ille homo evangelicus qui edificauit domum suã super petrã et descendit pluuia et venerũt flumina.et flauerunt venti.et irruerunt in domum illam.et non cecidit. fundata enim erat super petram. Sequit Et scio quoniam non confundar. Sed diceres. Petre quomodo scis ꝙ non cõfunderis. potest respondere qñ in vita et in morte factum est cor meum immaculatũ in iustificationibꝫ dei Dicit autẽ.ꝙ.Vacha. vij.ꝙ rex mundi defunctos ꝑ suis legibꝫ in eterne vite resurrectõe suscitabit-vbi reddidit deus iustis mercedem laborum suorum. Sapientie.x. Et beato petro iã reddidit.quia iam quasi fructus suauissimus ad ꝑpriam fruitionẽ et aliorum cum delectatione est ꝑsentatus superno cõspectui. De orto nanꝫ fidei in mensam regni eterni.in eius passione dulcis ablatꝰ est fructus de ecclesie vinea in regnum caelicem affluens-nouiter liquor influxit qñ palmes fecundus hostili mucrone concisus habuit plus humoris qz cohesit ꝑsius vinee vite. Secundo fuit petra limpidissima puritate innocentie-Zach.xiij Effudit sanguinem eius supra petrã limpidissimam ne operiret. Sanguis beati petri est effusus qñ hostili mucrone conscidit cruore ꝓprio lanceatus.et hic super petram limpidissimã id est super ipsum qui fuit petra limpidissima-homo enim potest dici petra limpidissima in quo est firmitas continentie coniugalis-limpidissima in quo est firmitas continentie virginalis.que in beato petro legitur fuisse sicut cõmuniter confessoꝝ suoꝝ attestatio approbauit. ipse fuerat de illis qui lauerunt stolas suas in sanguine agni.ipe lauit stolam suam ne esset in eo macula immundicie.dealbauit puritate virginitatis et innocentie.sed in sanguine agni ꝓpꝛij sanguis effusione vt in ipso esset rubricata ṽginitas.roseo sanguẽ vt in ipo esset candens martirium innocentie puritate. De ꝑdicatoꝝ enim ordine prodijt rosa rubens que regalibus oblata cõspectibus intulit suauitatem odoris.in celesti quoqꝫ rosario flos amenus rubro colore ruilans nunc est natus.in candido et mundo sanctoꝝ collegio nouum mundicie lilium est exortum.sup hanc petraꝫ limpidissimus sanguis eius ẽ effulus.ne operiretur negligens ꝓ ignorantiam.sed teneretur memoriter per frequentem recordatiõem-meritoꝝ suorum recitatiõem sicut enim nos videmus dños habere ꝑcones sua merita recitãtes-sic habere debemus nos aduocatum ad modũ Abel iusti,p peccatis nostris clamantẽ.bñs

De sancto Petro Ge. I.

Petrus dum datur funeri nouus abel succedit veteri. Genes. iiij. De abel quē caim occiderat dicit. vox sanguinis fratris tui clamat ad me de terra. sic vox fusi sanguinis beati petri intonat incliti martirij tuba clangit. terra non silet sudans aspersione cruoris. resonat regio tanto p dita bellatore. ipseq; met gladius patricida pclamat. Tertio fuit petra pbata diuturnitate experiēcie. Isa. xxviij. Ecce mitā in fundamentis syon lapidem pbatū. Syon specula interpretatur in qua designatur ecclesia que quasi in specula posita aduentum summi iudicis prestulatur In fundamentis syon. i. ecclesie lapis ponit quando beatus petrus martir sanctorum martirū catbalogo qui fundauerūt ecclesiam sanguine ꝓprio sociatur. Sed iste lapis pbatur esse diuturnitate temporis et experientia sanctitatis. Deutro. j. Date ex vobis viros sapientes et gnaros quorū conuersatio pbata sit in tribubus suis. Iste fuit vir sapiens speculatōne veritatis. gnarus frequentis experientie et exercitatōis. Conuersatio eius pbata fuit continuatōne sanctitatis vsq; in terminum pseuerantie finalis. Cū beatus petrus quasi lapis pbatus in fabrica ecclesie positus tunsura et pressione politus supernis edibus est insertus. Quarto fuit petra pminens eminentia vite. Isa. xxxij Erit vir sicut qui abscondit a vento et celat se a tempestate sicut riui aquarū in siti et vmbre petre pminētis in terra deserta. Beatus petrus modo abscondit a vēto tentationū. celat se a tempestate tribulationū. sicut riui aquarū insiti p refrigerium precedentium laborū. sicut petra pminens eminentia vite et omni virtute. ipse enim deuotione gratus. humilitate lenis. benignitate suauis. pietate compatiens. patientia constans. caritate stabilis et in cunctis morū maturitate cōpositus alios pfusis virtutum aromatibus attrahebat. factus aliꝰ odor vite in vitam. vt mansuetis et humilibus formā vite eius imitantibus et passionem venerantibus Aliꝰ odor mortis in mortem. vt superbis et derisoribus. Et sic fuit petra pminens multis virtutibus. fuerunt enī multi alij martires sine eminentia virginitatis et gratia predicationis. fuerunt multi predicatores sine palma martirij et virginitatis. fuerunt multi virgines sine eminēcia predicationis et corona martirij Sed deus istum gloriosum martirem quantum ad eius triplicem virtutem triplici honore dotauit. vt eius vis rationalis illustretur predicationis gratia. eius cōcupiscibilis ornaretur virginitatis gloria. eius irascibilis doraretur martirij corona. Hoc est triplex aureola auree pmij substantialis suppositā Exodi. xxv. Sequit. edificabo ecclesiam meā. vbi commendatur ab eminentia exēpli in forma vite ad primi edificationē. Edificauit autē ecclesiam quadrupliciter. Primo, phibens removendo in destructōe peccatoꝝ. Scdo in verbo. in predicatione fidei et morum. Tertio in exemplo. honestate. conuersatōne et edificatione primoꝝ. Quarto facto opatione miraculoꝝ. Primo ergo edificauit, phibens removēdo. Isa. lviij. Vocaberis edificator sepium auertens semitas iniquitatū. Beatus petrus edificator sepiū dicitur qū eius misterio et predicatione locus p quem suggestionib⁹ demonum patere posset additus obstruit. p sepem enim ne diripiat possessio custodit. Eccl. xxvj. vbi non est sepes diripiet possessio. vias iniquitatum auertit qū vias peccatorū tenebrosis spinis et lapidibus cōplantatas. vias aūt iustoꝝ sine offendiculo esse ostēdit. Proner. xv. Iter pigrorum quasi sepes spinaꝝ. via autē iustorū absq; offendiculo. Secundo edificauit verbo. predicatōe fidei et morū. Iere. j. cōstitui te super gentes et regna vt euellas et destruas et dispergas et dissipes. hoc dicitur quantū ad zizania morū. Edifices

et plantes quātum ad semina fidei ⁊ bō/
norum.qō bene fecit beatus petrus. ipse
enim fuit ꝓmo ad edificationē placens
qui pacis sunt ⁊ edificationis custodiēs.
non surdus auditor illius verbi apostoli
ci Epbe.iiij. Omnis sermo malus ex ore
vestro non ꝓcedat.sed si quis bonus est
ad edificationē.ipsius enī verba et opera
semp veritatem fidei redolebāt.cui⁹ dul/
cedinem lingua eius velut fauus redun/
dans copiose distillans.semp illius docu
menta sua via ꝓpinabat. Tertio edifica/
uit exemplo honesta conuersatōne. Eccle
siastici.xl. Edificatio ciuitatis confirma/
bit nomen. Ciuitas est ecclesia.hoc ē hie/
rusalem que edificat vt ciuitas.hec ciui/
tas edificatur cum beatus petrus funda/
mento apostolorū et martirū iungit. Edi
ficatio huius ciuitatis confirmat nomen
martiris dum ex eius morte et memoria
passionis fama sanctitatis sue non minu
itur.sed crebrescit. granū enim frumenti
cadens in terram ⁊ infidelium manibus
cōpressum et mortuū vberius cōsurgit in
spicam.sed botrus in torculari calcatus
liquoris redundat copiam. sic tritici at/
tritum in area in horreum dñicum excus/
sa palea deportat. Sic aromata pilo con
cussa odorem plurimum circumfundunt
hic est enim Josias cuius memoria in cō
positōe odoris facta est opus pigmētarij.
Ecclesiastici.xlix. Josias interpretat quo
est incensum dñi. in quo designat beat⁹
petrus martir qui seipsum obtulit hostiā
sanctā deo placentem in odorem suauita
tis. et hoc facit ad edificationē ꝓmi. ipse
enim prefiguratus in illo btō sene et mar
tire et eleazaro qui cum moriret dixit. tu
domine qui habes sanctam scientiā ma/
nifeste scis ꝙ cum possem a morte libera
ri duros corporis sustineo dolores. scōm
animam vero ꝓpter timorē tuum libēter
hec patior. et hoc modo vita discessit non
solum iuuenibus. sed vniuerse genti me/
moriam mortis sue exemplū virtutis et
fortitudinis derelinquens. ij. Machabe
orum.vi. Quarto edificauit ecclesiam fa
cto miraculoꝝ opatione. ipse enim fuit il
le symeon onie filius sacerdos magnus
qui in vita sua suffulsit domū. et in die/
bus suis corroborauit templū. altitudo
etiam tēpli ab eo fundata est duplex edi
ficatio Eccl.l. Symeon interpretat exau
ditus vel exaudibilis in quo signatur be
atus petrus martir qui merito in vita a
deo meruit exaudiri. hic dicitur onie fili⁹
id est ecclesie. Onias enim interpretat me
rens dño. in quo designatur status ꝑsen/
tis ecclesie qui est in merore q̄diu est i si
perni sponsi expectatōe. ipse fuit sacerdos
officio. sed magnus vite merito. ipse suf/
fulsit domum opibus meritorijs Corro/
borauit templum salubribus documen/
tis. Altitudo etiā templi ab eo fundata ē
coruscantibus miraculis. et vt de multis
pauca dicamus. ipse gutturnosum ꝑ ti/
more gule nec loqui valentem nec spira/
re curauit. cuidam iuueni muto vsum lo
quele restituit. mulieres obsessas a demo
nibus liberauit. febres expulit. lāguores
curauit varios et diuersos. cuiusdam si/
nistre manus digitum ex morbo fistule
plurium foraminū cōcauitate vetōsum
mira consolidatione sanauit. post mortē
ipsius ad sepulcrum eius venerabile lā/
pades sine humano ministerio sunt di/
uinitus accense. hec et alia plura legunt⁹ i
eius vita nec ista sunt pueriliter aut cari/
telose inuenta. sed diligenti facta inquisi
tione et habita cum summa et autentica
sunt attestatione ꝓbata. et innocentio pa
pa quarto cardinalium et omnium pre/
latorū qui tunc erant in curia cōmuni cō
sensu et consilio confirmata. et sic altitu/
do templi ab ipso est fundata. Sequitur
Duplex edificatio. hoc est quantum ad
duplicem statum ecclesie. quantū ad sta/
tum militantis ecclesie edificauit dum i
fundamēto apostolorū et martirū ponit
Quantum ad statum triumphantis dū

christo angulari lapidi sociat petrus eni firmatus in petra fidei. petra autem in passione allisa ad petram. i. christū digne coronandus ascendit. cuius corone p meritorū qualitate nos participes efficere dignetur ꝛc.

De sancto Petro martire Sermo. II.

Hec passus sum absq; iniquitate manus mee Job. xvj. In verbo ꝓposito duo notant a quibus ipse gloriosus martir beatus petrus commendat. Primo enim notat tolerantia passionis cum dicitur Hec passus sum. Secundo notat innocentia patientis. cū subditur. absq; iniquitate manus mee. Sciendum ergo q̄ quatuor sunt que fideles christi ad patiendum p christo animauerūt. Primum fuit declinatio iniquitatis. Secūdum fuit imitatio saluatoris. Tertiū fuit dulcedo consolationis. Quartum fuit magnitudo retributionis. Primū ergo qđ mouit martirem ad patiendū pro christo est declinatio iniquitatis. j. petri. iiij. Nemo vestrū patiatur quasi homicida aut fur aut maledicus aut alienorum appetitor. aut vt christianus non erubescat glorificet autem deum in isto nomine christiani. ideo crux fit fidelib⁹ in frōtibus suis in confirmatōe vt non erubescant nomen christi tempore tribulatōis confiteri vel etiam predicare. Ro. x. Corde creditur ad iusticiam. ore autem fit confessio ad salutem. nec sufficit fides in corde. si tempore necessitatis confessio fidei non inuenitur in ore. Unde. ij. Macha. vj. dixit ille bonus senex qui pro legibus patris patiebat. Domine qui habes sanctam sciētiā manifeste tu scis quia cum a morte possem liberari duros corporis sustineo dolores. scōm animā vero ꝓpter timorem tuum libenter hec patior. Ideo sancti martires hic elegerunt duros corporis cruciatus et dolores sustinere q̄ timorem relinquendo eius fidem in cōfessione negare. Secundū quod animabat martires christi ad patiendum erat imitatio saluatoris. j. Petri. ij. Christus passus est ꝓ nobis vobis relinquens exemplum vt sequamini vestigia eius. bonū ē illius vestigia sequi per quem possunt homines lumen vite eterne assequi. Joha. viij. Qui sequitur me non ambulat i tenebris sed habebit lumen vite. sicut enim canes venatici sequunt feram per vestigia sanguinis. Sic sancti martires secuti sunt vestigia passionis. Job. xxiij. Vestigia christi secutus est pes meus. sic iste martir beatus petrus vestigia christi ē secutus. ipse enim mortem voluntarie ꝓ morte christi reddidit. pellem ꝓ pelle tradidit. sanguinem ꝓ sanguine effudit. vñ de ipso cū ceteris martiribus potest dici hic est vere martir qui ꝓ christi nomine sanguinem suum fudit. Tertiū quod animabat martires ad patiendum pro christo est dulcedo consolatōis. q̄. Thren. j. Sicut abundant passiones christi in nobis. ita et per christum abundat consolatio nostra. sicut enim bonus cirurgic⁹ secundū multitudinē vulnerū apponit multitudinem emplastror mitigatiuorū et curatiuor. sic christus scōm multitudinem passionū apponit multitudinē consolationū. vnde beatum stephanū ꝓtho martirem consolatus est christus iocūditate sue visionis. vnde inter lapidū pressuras positus dixit Actuum. vij. Ecce video celos apertos et filium hominis stantem a dextris dei. beatum etiam laurētiū consolatus est dominus dulcedine roris et refrigeratōis in quam carbonū incendium conuertit. vnde legit vaciano dixisse. disce miser qm̄ carbones tui refrigerium mihi prestant. Consolatus est etiam dominus beatum dionisiū consolatione letitie et iubilationis. vñ de ipso legim⁹. q̄ ipse sup lectum ferreū suppositis prunis

ardentibꝫ extensus cantabat dicens. igni tum eloquiū tuū vehementer et sibi tunc dicit illud ꝓpter istam abundantiā cōsolationū a christo tribulatōibꝫ immissaꝫ dicit. ij. ad chorī. j. ¶Pater misericordiaꝫ et deus totī cōsolationis qui consolatur nos in omni tribulatōe nostra. ¶Quartū qđ aīauit martires ad patiendū ꝑ christo fuit magnitudo retributōis. ¶Ro. viij. ¶Non sunt ꝓdigne passiones huius tpis ad futurā gloriā que revelabit in nobis sicut enim nulla compatio ē arbori ad totam machinā mundanā. sic nulla comperatio est passionis modici tpis ad infinite eternitatis durationē. sapie. iij. ¶In paucis verati. in multis bñ disponentur qm̄ deus tentauit illos. et inuenit illos dignos se. solet dici ꝙ qui habet rusticū habet predā. qui habet christū habet gloriā eternā. ipse enī habet gloriam se inſepabiliter comitantē ¶Prouer. viij. ¶Mecū sūt diuitie et gloria opes superbe et iusticia. sic ergo primo notat tolerantia passionis in isto glorioso martire. cū dicit. hec passus sum. ¶Secundo notat innocentia patiētis cum subdit. absq; iniquitate manus mee. ¶Sciendū ergo ꝙ quadruplex iniquitas repitur a qua iste martir immunis ē inuentus. ¶Primo ergo est iniquitas male cogitatōis. ¶Scđo est iniquitas perfide eruditionis. ¶Tertio est iniquitas querse opatōis. ¶Quarto ē iniquitas palliate simulatōis. ¶Primo ergo ē iniquitas male cogitatōis. ps. ¶Iniquitatē meditat ꝙ ē in cubili suo. cubile est cordis secretū in quo latitant fraudes cogitationū malaꝝ. ¶Et sciendū est ꝙ duplici rōne potest cogitari malū. aut vt cognoscat. et a bono discernatur. et sic cogitatio mali est laudabil. et attestat congregatōi et ꝓfectōi. ¶Hebreoꝝ. v ¶Perfectoꝝ ē solidus cib ꝙ eoꝝ qui ꝓpter consuetudine exercitatos habent sensus ad discretionē boni et mali. ¶Secūdo potest cogitari malum vt videretur. et accepta oportunitate tpis opis mancipet. sic cogitatio mali est vitupabilis. in hoc sensu dicebat ꝓphēta. iniquitatē odio habui et abhoīatus sum. lege aūt tuam dilexi. vñ sanctus homo malas cogitatōes a deside rio suo quantū potest auertit. et ad legem dei que est immaculata conuertens aīas se cōuertit ¶Secūdo est iniquitas eruditōnis a qua iste martir bñ fuit īmunis. malachie. ij. ¶Lex veritatis fuit in ore eius et iniquitas non ē inuenta in labijs eius. in pace et in equitate ambulauit et multos auertit ab iniquitate. ¶Intentio enī huī martiris erat hoīes retrahere a ꝓfidia hereticoꝝ inimicorū. et ipsos cōfirmare in fide et doctrina bonoꝝ morū. vt ipsos liberaret a peccato et cōsortio dānatoꝝ. ¶Jacobi. v. ¶Si quis ex vobis errauerit a veritate et quis verterit quis eū. scire oportet qm̄ qui cōuerti fecerit peccatorē ab errore vie sue saluabit aīam eius a morte et operit multitudinē peccatoꝝ. ¶Tertio est iniquitas querse opatōis. iob. xv. ¶Si iniquitatem que ē in manu tua abstuleris a te. et nō ꝑmanserit in tabernaculo tuo iniusticia. tunc leuare poteris faciē tuam absq; macula. ¶Duplicē tangit malicia querse opationis cum dicit. si iniquitatē que est in manu tua abstuleris. malicia enī manus vel opatōis auertit oculos dei ne accedat ad vocem oratōis vel supplicatōis. ysaie. j. ¶Cū extenderitis manus vestras auertā oculos meos a vobis. et cū multiplicaueritis orationē nō exaudiā. manus enī vestre sanguine plene sunt. mundandum etiā est cor ab inordinatōe affectōis et hoc notat cū dicit. et non ꝑmanserit in tabernaculo tuo iniusticia. iniusticia ē affectio inordinata ꝓ quā obscuratur anima ne clare deū videre valeat. sed cū ista iniusticia inordinate affectōis a corde expellit. expulsa obscuritate deus mūdo corde videbit. ¶Mat. v. ¶Beati mūdo corde qm̄ ipsi deū videbūt. ¶Quarto ē iniquitas simulate palleatōis. ps. ¶Probasti cor meum. et visitasti nocte. igne me examinasti

et non eſt inuenta in me iniquitas.dominus in nocte aduerſitatis vel tribulationis cor ꝓbando viſitat et viſitãdo ꝓbat. Sophonie.j.ſcrutabor hierusalẽ in lucernis et viſitabo.vſus lucernaꝝ non de die ſed de nocte ẽ.ꝙd signaſ illud ſcrutiniũ et viſitatio que fiũt in tribulatõe vel aduerſitate.ꝓpter qd̃ dicit ꝓbaſti cor meum et viſitaſti nocte.et ſequiſ. Igne me examinaſti.p ignẽ ſignaſ aduerſitas vel crudelitas paſſionis.ardor enĩ ignis vehemẽtẽ dolorẽ inducit.in quo bene daſ intelligi ꝙ in acerbitate paſſionis ꝓbaſ homo vtrũ ſit radicate et firme dilectionis aut palleate ſimulatõis.ſicut enĩ fluit cera a facie ignis.ſic ſimulatores et calidi in acerbitate paſſionis deficiũt et tabeſcunt.ſed in caritate chriſti radicati et fundati ex ardore tribulatõis ꝓficiũt.et amplius inualeſcũt Ecã.ij. In igne ꝓbaſ aurũ et argentũ.homines vero receptibiles in camino hũiliatõis. in iſto camino paſſionis iſte glorioſus martir beatus petrus ꝓbatus ẽ.et ſine iniquitate ꝓfectus inuentus ẽ.ideo fuit eterna gloria dign? Eccĩ.xxij. Qui ꝓbatus ẽ in illo et ꝓfect? inuentus eſt.et erit illi gloria eterna. Ad quã nos ꝓducere dignet ꝛc.

De ſancto philippo ꝛ iacobo Ser.I.

Qui diligũt te ſicut ſol in ortu ſuo ſplendet ita rutilent Judic.v. In verbo ꝓpoſito comendant iſti ſancti apoſtoli a tribus. Primo a feruore caritatis.cũ dicit Qui diligũt te. Secõdo ab vtilitate eruditõis.cũ dicit.ſicut ſol ſplendet in ortu ſuo. Tertio ab honeſtate cõuerſatõis. cũ dicit.ita rutilent. Quantũ ad primũ ſciendũ eſt ꝙ illi ſancti apli dilexerũt dominũ tripliciter.ꝛ nos debemus diligere tripliciter Primo enĩ debemus diligere veraciter ſine deceptõe.dulciter ſine afflictione.fortiter ſine defectõe. Primo ergo diligẽdus ẽ deus veraciter ſine deceptõe j.Joban.iij. Non diligamus verbo neq̃ lingua.ſed ope et veritate. nõ debem? diligere verbo mendaciter ꝓmittendo neq̃ lingua fallaciter adulando. qz iſta eſt ſimulata dilectio. Ro.xij. Dilectõ ſine ſimulatõe.ſed debemus diligere veritate vt oſs malicia excludaſ. Ro.xij. Dilectio ꝓximi malũ non operatur.debemus enĩ diligere opere vt tpe neceſſitatis ꝓximis ſubueniamus.j.ioban.iij. Qui habuerit ſubſtantiã mũdi huius et viderit fratrẽ ſuũ neceſſitatẽ habere.et clauſerit viſcera ſua ab eo quõ caritas dei manet in eo.quaſi diceret nõ manet . ſed ſancti apli ope et veritate chriſtum dñm dilexerunt.quia ꝓ chriſti noĩe ꝛ ꝓximoꝝ ſalute ſeipſos morti expoſuerunt. j.iobã.iij. In hoc cognouimus caritatẽ dei.qm̃ ille pro nobis aiam ſuã poſuit.et nos debemus ꝓ fratribus noſtris aias noſtras ponere Secundo eſt diligendus deus dulciter ſine afflictõne.ij. Re.j. Sicut amat mater vnicũ filiũ ita te diligebã.dulcis ẽ dilectio matris ad vnicũ filiũ.ſic dulcis debet eſſe noſtra dilectio quã habemus ad chriſtũ.ij.ad Thimo.j. Nõ dedit nobis deus ſpũm timoris ſed virtutis et dilectionis.deus non dedit nobis ſpm̃ timoris qui habet penã et amaritudinẽ.ſ dedit nobis ſpiritũ dilectõis qui habet iocunditatẽ et dulcedinẽ.expertus ſapiens exclamauit dicens Sapie.xij. q̃ bonus et q̃ ſuauis eſt dñe ſpũs tuus in nobis. ꝓpter hoc dauid ꝓphꝛa celeſtiũ nupriaꝝ pincerna ad deguſtationem huiuſmodi dulcedinis tanq̃ uini conditi nos prouocat dicens.guſtate et videte qm̃ ſuauis ẽ dominus. bene dicit guſtate.qz illa dulcedo ſupna in hac vita ſentiſ ad modicã breuitatẽ.ſed ĩ vita btã in vbertate dom? dei bibeſ ad ebrietatẽ.ps.inebriabuntur ab vbertate domus tue.Tertio diligẽd? ẽ de? fortiter ſine defectõe.ps.diligã te domine fortitudo mea dñs firmamentum meũ ꝛ refugiũ meũ ꝛ liberator me?.dñs eſt fortitudo noſtra in agẽdis meritoriis firmamentũ nr̃m in ꝓferendis moleſtijs

refugium nostrum est in declinandis vi
cijs. liberator noster ē in euadendis mise
rijs. Exo. iij. Vidi afflictionē ppli mei in
egipto et clamorē eius audiui. sequitur.
Et descendi vt liberarē eum. sic ergo do/
minus ē fortitudo nostra in agendis me
ritorijs. et ideo sibi cū omni diligētia de/
bemus seruire et in eius seruitio expēdi.
hic est enī eius depositū ⁊ iō est sibi fide/
liter seruiendū et in eius seruitio impen/
dendū. ij. macb. iij. Deus depositis legē
posuit. vt bis qui deposuerāt ea salua cu
stodiret. isti glorioſi apostoli beatus phi/
lippus ⁊ iacobus fortitudinē suā bñ dño
custodierunt et in christi seruitio expen/
derunt. scōm illud ps. fortitudinē meam
ad te custodiā. tanta enī in istis apostolis
dilectōis fortitudo fuit q̄ ipsam enume
rare nec tribulatio nec passio preualuit.
Canti. viij. Fortis est vt mors dilectio.
Sic ergo pr̄o cōmendanf isti apli a fer/
uore caritatis. cum dicif Qui diligūt te
Secundo cōmendanf ab vtilitate eru/
ditionis. cum dicitur. sicut sol in ortu suo
splendet. Sciendū ergo q̄ tria fuerūt in
istis apostolis p̄ que sicut sol in ortu suo
splēdet ita et ipi splēdiderūt. Primū fu
it circūspectio studiosa. Scōm fuit p̄di/
catio gratiosa. Tertiū fuit p̄uersatio fru/
ctuosa. Primo ergo isti apostoli splendi
derunt p̄ circūspectionē studiosam. ij. co/
rin. iiij. Deus qui dixit de tenebris lucē
splendescere ipse illuxit in cordibus nr̄is
ad illuminationē sciētie claritatis dei. de/
us dixit de tenebris lucē clarescere. sicut
dicif de mane fieri meridies id ē post ma
ne. vt intelligaf ordinabiliter. sic illi qui
ante fuerunt in tenebris infidelitatis lux
dicunf qñ conuertuntur ad fidem dñi ie
su christi Eph. v. Eratis enī aliqñ tene/
bre nunc autē lux in dño. iste dñs deus il
luxit in cordibus eorū quando dedit eis
claritatem cognitōnis secretor̄ suorum.
ipse autē solus est qui ipsos potuit interi
us illustrare. sicut nullus ita bene potest
domum illuminare sicut ille qui habet
in manu lucem candele. Deutro. xxxiij.
In dextra eius ignea lex. ista lege tanq̄
igne lucente sic illustrauit eos q̄ ipsos nō
solū lucentes sed lucem ecclesie fecit. ma
thei. v. Vos estis lux mundi. Secundo
splendiderūt isti sancti apli p̄ eruditionē
gratiosam. Eccī. xliij. Vide arcū et bene/
dic qui fecit illū. valde speciosus est i splē
dore suo. quilibet istor̄ duorū apostolorū
arcus potest dici. in arcu duo sunt. corda
et lignū. corda est mollis et lignū est du/
rum. in quo duo designantur que in san
ctis apostolis fuerunt. scz̄ soliditas veri/
tatis et clementia misericordie siue pieta
tis. in ipsis enī misericordia ⁊ veritas ob
uiauerunt sibi. De isto arcu sagitte sunt
emisse de quibus in p̄s. Sagitte potētis
acute cum carbonibus desolatorijs. Iste
sagitte acute fuerunt ad dei ectionē infide
lium. cū carbonibus desolatorijs ad inflā
marionē fidelium. iste arcus in splendo/
re suo dictus est speciosus Isti enī sancti
apostoli ratione p̄dicatōis pulcri fuerūt
in p̄dicatōe. Isaie. lij. q̄s pulcri sup̄ mō
tes pedes annunciantis et p̄dicantis pa/
cem. annunciantis bonū. predicantis salu
tem. Sciendū q̄ pedes appellanf ibi in/
trinsice affectiones ex sua pulcritudie do/
mino placentes. et nō solū fuerunt pulcri
p̄pter euangelij predicationē. sed etiā mō
splendent per claritatis glorioſe patrici/
pationē. Daniel. xij. Qui autē docti fue
rint fulgebunt quasi splendor firmamē/
ti. et qui ad iusticiā erudiunt multos q̄si
stelle imp̄petuas eternitates. Terrō splē
diderunt isti apli sancti p̄ conuersationē
fructuosam. vnde vterq̄ istor̄ potest dici
id Baruch. v. Deus ondet splendorē su
um qñ ipsis in exemplū clare ⁊ fructuose
cōuersatōis se p̄ponit. istis duobus aplis
spēaliter cōuenit illud qd̄ dicif Zach. iij
Isti sunt duo filij olei splēdoris. vbi cō/
mendanf a tribo. Prio a fraterna carita/
te. cū dicif isti sūt duo. Secdo ab interna

pietate. cum dꝛ filꝫ olei. Tertio ab honeſtatis decore. cū dꝛ ſplendoris. Tertio cōmendant iſti apli ab honeſtatis cōuerſatione. cū dicit rutilant. Sciendū ē qꝫ ſancti apli rutilauerunt tripliciter. Prīo enī rutilauerūt decore veritatis. Scōo caritatis feruore. Tertio rutilauerūt paſſionis amore. Prīo ḡ rutilauerūt veritatis decore. ij. Re. xxij. Sicut lux aurore oriente ſole māe abſq; nubibꝫ rutilat. ſic lux diuine ſapie q̄ fuit in aplis rutilauit veritatē ſine erroribꝰ. lux aūt ſapie rutilatōez ſolis et aurore recte ꝓparat. Sapie. vij. de luce ſapie dꝛ. Ipſa enī lux ſpecioſior ſole et ſup omnē diſpoſitōez ſtellaꝝ luci ꝓparata inuenit prior. vñ ſanctis aplis a xpo dicit ſic luceat lux veſtra coꝝ hoibus vt videant opa veſtra bona. ſic iſti ſcī apli ſapie decore rutilauerūt. vigore enī diuine ſapie repleti fuerunt. vnde dñs ieſus qui ipſos decore ſapie repleuit dixit q̄ ipſos ad p̄dicandū miſit. Cū veneritis añ reges et principes nolite cogitare quō aut quid loquamī Matth. x. Secūdo rutilauerunt iſti ſancti apli caritatis feruore. Cant. v. Dilectus meꝰ cādidus et rubicundus. Iſti ſancti apli fuerunt a deo dilecti qꝫ fuerūt candidi puritatis cādore. et rubicūdi caritatis feruore. vñ de puritatis cādore Eccēs. ix. Omni tpe veſtimenta tua cādida ſint. veſtimēta ſunt virtutū ornamēta que dñt ſeruari cādida qꝫ debēt ſeruari puritatis nitore decore ꝓpter qō hic dꝛ dilectus cādidus caritatis feruore. ſicut enī rubor naturalī generatꝫ ex virtute caloris ſic rubor ſpīalis generatꝫ ex virtute amoris. rubēs enī flāma caritatis ita coꝝda iſtoꝝ apoſtoloꝝ inflāmauerat qꝫ etiā in aquis ꝑſecutōis rutilabāt Sapie. xvj. Quō enī mirabile erat in aq̄ q̄ oīa extinguit plus ignis valebat. ſic iſti dilecti dñi apli fuerunt candidi et rubicūndi. candidi ſiue nitidi puritate. rubicūdi caritate. Trenoꝝ. iij. Nazarei eiꝰ nitidiores lacte rubicundiores eboze antiquo. Tertio rutilauerūt iſti ſancti apli paſſionis amore Iſa. lxiij. Quare rubrū eſt indumentū tuū et veſtimenta tua ſicut calcantiū in torculari. veſtimēta ſunt mēbra que ſunt aīe tegumenta. iſta veſtimenta fuerunt in beato iacobo rubricata. qꝫ eiꝰ ſanguine fuerunt dum lapidaret reſperſa vñ eius indumentū rubeū fuit et veſtimēta ſicut calcantiū in torculari. bñ veſtimēta beati iacobi fuerunt ſic in torculari calcantiū. ipſe calcauit quaſi muſtū rubeū q̄ vidit coꝝpus ſuū iudeis lapidantibꝰ reſperſum. et bñ torcular calcauit qui eē penam paſſionis et crudelitatem lapidātuū tā ꝓprie ratōi q̄z diuine volūtati ſubiecit Un de ipſo legit qꝫ cum ſacerdotes legis p̄cipitaſſent eū de pinnaculo templi conuerſus ſupꝫ genua ſua oꝝauit dñm dicens rogo te pater dimitte illis quia neſciunt quid faciunt. ſic ergo veſtimēta iſtius beati iacobi fuerunt ſicut calcantium in torculari. beatus etiam philippus etſi crudelem mortē paſſionis ꝓ chriſto non ſuſtinuit paſſio tamen voluntate ſi opus eſſet non defuit qui multas tribulationes quas pro chriſto ſuſtinuit minime reputauit. Unde vtriq; iſtoꝝ duoꝝ poteſt adaptari illud quod luce viceſimo ſecundo dicitur. Vos eſtis qui permaniſiſtis mecum in tentatōibus meis et ego diſpono vobis ſicut diſpoſuit mihi pater regnum. Ad quod regnum nos ꝑducere dignetur.

De Sancto Philippo et Jacobo Sermo ſecundus.

Hec tibi duas tubas argēteas ductiles Numeri. x. In verbo propoſito a tribus iſti apoſtoli cōmendant. Primū eſt plenitudo ſapientie. qō notat cū dicit fac tibi duas tubas. Secundū ē pulcri-

tudo eloquentie. qđ notaf cũ dicif argẽ/teas. Tertiũ est pmptitudo obedientie. qđ notaf cũ dicif ductiles · Primo ergo isti apostoli cõmendanf a plenitudine sapiẽtie. cũ dicif. fac tibi duas tubas. sicut enĩ tuba prius flatu replef q̃ ab ipsa sonus audiaf. sic christi? istos apostolos tã/q̃ spũales tubas flamine spũssancti repleuit. et sic sonũ p̃dicatõis ipsoꝝ audiri fecit. Ecci. xxxix. Si dñs magn? voluerit spiritu intelligentie replebit illum. et ipe tanq̃ imbres mittet eloquia sapiẽtie sue sic ergo spũaliter apostoli isti vocati sunt tube. vñ potest esse verbũ patris ad filiũ loquentis et de vocatione istoꝝ apostolorũ precipientis et dicentis. fac tibi duas tubas. Sciendũ ergo q̃ vsus tubarũ ad multa est nobis necessarius. sicut colligitur ex sacra scriptura. Sed p̃m q̃ cõpendiũ sermonis sustinere potest mõ dicamus q̃ ad tria ẽ nobis vsus tubaꝝ necessarius. Primo est nobis necessarius in cõgressione belloꝝ. Secũdo in significatõe signoꝝ. Tertio in resurrectõne mortuoꝝ. Primo ergo vsus tubaꝝ ẽ nobis necessarius in congressione belloꝝ Nume. x. Si exieritis ad bellũ de terra vestra cõtra hostes qui dimicant aduersus vos clangetis vlulantibꝫ tubis. et erit recordatio vestri coꝝ dño deo vestro vt eruami de manibus inimicoꝝ vestroꝝ. q̃diu sumus in hac vita necesse habemus bellare. q̃ tam demones q̃ vicia non cessant nos impugnare. et ideo quantũ possumus debem? contra ipsa rebellare. et sunt noua bella de quibus Judicũ. v. dicif. Noua bella elegit dominus. Jsta bella que fiũt in cõflictu bonoꝝ cõtra insultũ demonũ & vicioꝝ noua dicunf. antiqui enĩ milites solebant pugnare fortitudine corpali. ẽ milites euãgelici pugnant fortitudine fidei. j. Pe. v. Aduersari? vester diabolus tanq̃ leo rugiens circũit querens quẽ deuoret cui resistite fortes in fide. in isto cõflictu debemus tubis vlulantibus clangẽdo clamare. quia debemus in amaritudine afflicti spũs clamãdo deũ ad miam p̃uocare Joel. j. Expgiscimĩ ebrij & flere et vlulate oñes qui bibitis vinũ in dulcedine. Mã ꝓtra delectatõis qualitatẽ debet esse q̃litas amaritudinis et afflictõis vt sic deus p̃uocef ad dimissionẽ iniquitatis & transgressionis. vñ hic dicif erit recordatio nostri coram dño deo nostro. vt eruamini de manu inimicoꝝ vestroꝝ. p/pter clamorẽ enĩ vestrũ et afflictõꝫ flectif deus ad miam et liberationẽ. Exo. iij. vidi afflictionẽ p̃pli mei in egipto & clamorẽ eius audiui et descẽdi vt liberarẽ eum Secõo vtilis ẽ vsus tubaꝝ ad significationẽ signoꝝ. apo. viij. Septẽ angeli qui habebãt septẽ tubas p̃parauerũt se vt tubis canerent. p istos septẽ angelos signaf vniuersitas doctoꝝ aplorũ & sanctoꝝ confessoꝝ. In septẽ tubis signaf p̃fectio doctrine illoꝝ. isti debent se preparare ante q̃ audiãt tubas canere. exceptis enĩ apostolis qui gaudebant p̃uilegio singulari isto sc̃z qđ est predicandũ nõ oportebat eos studendo premeditari. Matb. x. Nolite cogitare quõ aut quid loquami Jstil dico exceptis qui sine premeditatõe & studio verbum dei preponũt. quantũ ẽ in se illud irrisioni vel derisioni exponũt nec̃ ad certã significationẽ signoꝝ tubis clãgunt. j. ad Chorin. xiiij. Si incertũ sonũ det tuba quis p̃parabit se ad bellũ. Num. x. Vbera sunt certa signa q̃n tubis clãgentibus debebant cõuenire principes & q̃n conuenire debebant populares. sic ergo predicatores antec̃ tubis p̃dicationũ canant oportet vt subiectis signis et ordinatis significatõibus quod dicũt ꝓponant Prouer. xvj. Hois est animũ preparare et dñi autem gubernare linguam. hominis est animũ preparare p diligentiã studij et inuestigatõis. sed dñi est gubernare linguã p̃ directionẽ sermonis Tertiõ ẽ necessari? vsus tubaꝝ in resurrectõe mortuoꝝ. j. ad Chorin. xv. Omnes quidem resurgemus de morte ad vitam. sed non omnes immutabimur per gloriam. ipis

electis enim reſurgentibus cū gloria. re/probi reſurgent cum ignominia. modū autē reſurrectionis cum dicit in momento in ictu oculi ī nouiſſima tuba. vbi tria exprimit. Primo potentiā ſuſcitantis. cū dicit. in momento. magna erit diuine potentie oſtenſio qñ omnes mortui qui ab initio mundi vſq; in finem fuerint reſurgunt in momento. Secūdo exprimit imꝑuidentiā reſurgentis cum dicit in ictu oculi. ſicut enim palpebre oculi ictib⁹ ſuis imꝑceptibiliter cladunt et aperiuntur ſic mortui tam boni q; mali dum non ꝑuidebunt reſuſcitati ad iudiciū vocabuntur. Tertio ponit incuſſionē timoris. cū dicit in nouiſſima tuba. magna deberet eſſe incuſſio timoris ex ꝑtractione ſonit⁹ illius tube clangentis et hoīes ad diē iudicij vocantis. quod conſiderans ſopho nias ꝑphēta Sopha. j. dicēs. dies ire dies illa. dies tribulationis et anguſtie. dies tenebrarū et caliginis. dies nebule et turbinis. dies tube et clāgoris Iſti⁹ tube clāgorē multū timebat beat⁹ iero. qui dicebat. ſꝑ videt ſonare ī auribꝰ meis mihi illa tuba horribilis et dicere. ſurgite mortui venite ad diem iudicij. ergo iſti apoſtoli recte tuba vocati ſunt. ipſi enim fideles ad bellum ſpūale ꝓuocauerunt. Ipſi etiam fideles ſub certis ſignificatōnibus vel ſignis docuerunt. ipſi aduētum diſtricti iudicis clangendo ſonis terribilibus predixerunt. Sic ergo primo cōmendantur iſti apoſtoli a plenitudine ſapientie. cum dicitur argenteas. Sciendū ergo q argentū eſt mundum et ſonor⁹. ⁊ a venis terre ſeꝑatur. ꝓpter quod iſti ſancti apoſtoli ratione triplici poſſunt argento comparari. Ipſi enī fuerunt mundi ꝑ ſanctificationē Secundo fuerunt ſonori ꝑ predicationē. Tertio fuerunt a terra ſeꝑati ꝑ contemplationē Primo ergo fuerunt mundi ꝑ ſanctificanonem. malachie. iij. Sedebit conflans et emundans argentum. argentum poſſunt dici corda iſtor⁹ apoſtolorum. iſtud argentū dominus ieſus chriſtus conflauit qñ ipm ſpiritum ſanctum inſufflauit et illis poteſtatem ligandi atq; ſoluendi donauit. Joban. xx. Inſufflauit et dixit. Accipite ſpūmſanctum quor⁹ remiſeritis peccata remittuntur eis. et quorū retinueritis retenta erūt certe dñs iſtud argentū conflauit quando ipſos in die pentbecoſtes ſpū ſancto ī linguis igneis exterius apparente interius inflāmauit. actuū. ij. Sic ergo chriſt⁹ argentū cōflauit iſtud. et iſte dñs emūdauit qñ omni timore humano excluſo. ipſos virtute ex alto in fide et dilectione robꝛauit. Luce. xxiij. Sic ſedete in ciuitate quoadu ſq; induamini virtute ex alto induti et in fide et dilectione robꝛati. ita vt ignominias et obꝓbria que pro chriſti nomine ſuſtinebāt minime reputabant. īmo gaudium et leticiā putabāt. Actuū. v. Ibāt apoſtoli gaudentes a cōuentu concilij quoniam digni habiti ſūt pro nomine ieſu contumeliam pati. Secundo comparati ſunt iſti apoſtoli argento quia fuerunt ſonori per predicationem Prouerbiorum decimo. Argentum electum lingua iuſti. lingue iſtorum ſanctorum ſcz apoſtolorum ſunt electū argentum ꝓpter ſonum predicationis. electū ꝓpter arbitrium diuine voluntatis et vocationis Ipſi enim fuerunt in predicatione ſonori. ꝑa. In omnem terram exiuit ſonus eorū et in fines orbis terre verba eorum. glorioſe campane fuerunt iſti apoſtoli in campanili ſancte eccleſie ſic ꝓ vite eminentiam eleuate q; eorum ſonus auditus eſt in toto orbe. recte ergo linguе iſtorum dicuntur argentum ꝓpter ſonum predicationis. dicitur etiā iſtud argentum electum ꝓpter arbitrium diuine vocatōis ⁊ electionis. Johānis. xv. Nō vos me elegiſtis ſed ego vos vt eatis et fructum afferatis. Iſte fructus fuit multiplicatio meritor⁹. cōuerſio elatorū. qui fructus ē ita bonus ⁊ ſan⁹ q nō putrefcit

ſed permanet in ſecula ſeculoꝝ. ⁊ hoc eſt quod ſubditur et fructus veſter maneat. non enim fructus iſte ab eis auferet. ſed manebit cū ipſis in eternitate ⁊ ſocietate angelorū. ſic ergo iſti apoſtoli fuerunt p predicationē ſonori. iſti etiam ſono dominus gratiam benedictionis ſue adiunxit. Prouer. xxij. Sup aurū et argētum gratia bona. non enim ſufficit plenitudo ſapientie nec plenitudo eloquentie. niſi iſtis ſubdatur ſuauitas ⁊ dulcedo diuine gratie. talis fuit predicatio iſtoꝝ apoſtolorū. vnde de vtroq; iſtoꝝ duorū dicitur illud Eccleſiaſtici. vj. Lingua eucharis. i. gratioſa in dictis in bono homine abundabit. et reuera in iſtis apoſtolis chriſti abūdauit. Tertio compari ſūt iſti ſancti apoſtoli argento quia ſepati ſunt a terra per contemplationē. Job. xxviij. Habet argentū venarū ſuarum principia. et auro locus eſt in quo conflat. argentū de terra tollit. argentum ſicut pluries dixi dicunt iſti apoſtoli quia mundi p ſanctificationem. p predicationē ſonori. et per contēplationē eleuati. Iſtud argentum habet principiū venarum ſuarū. Nam ſicut in humano corpore iuuenis includitur ſanguis et ſpūs ad hominis vegetationē. ſic iſtis apoſtolis datus eſt ſpiritꝰ ſanctus ad eorum ſpūalem viuificationē et mortꝰ vitalis ꝓpalationē. Actuū. ij. Repleti ſunt omnes ſpū ſancto et ceperunt loqui variis linguis, prout ſpūs dabat eloqui illis. venarum ergo iſtius argenti principium eſt ſpūs ſancti donū precipuū. ſequit. auro locus eſt in quo conflatur. aurū locum ſue conflationis habet ardorem fornacis. ſic iſti ſancti conflatorū date ſapientie que p aurū ſignatur. habuerunt ardorem tribulatōis et aduerſitatis p loco fornacis Eccleſiaſtici. ij. In igne ꝓbatur aurum et argentum. homines vero receptibiles in camino humiliationis. ſequitur. argentum de terra tollitur. Argentū de terra tolli nihil aliud ē q̄ iſtos apoſtolos per contemplationem diuinitus eleuari vel extolli. Unde de ipſo poteſt dici illud Eccleſiaſtici. l. Quaſi oliua pullulans et quaſi cupreſſus in altitudinem ſe extollens. ipſi fuerunt quaſi oliua pullulans oleū pietatis et cōpaſſionis. et quaſi cupreſſus in altitudinē ſe extollens per faſtigium contemplatōis. Sic ergo ſecūdo cōmendant iſti ſancti apoſtoli a plenitudine eloquentie. cū dicitur. argenteas. Tertio cōmendant iſti apoſtoli a ꝓmptitudine cum dicit ductiles. Sciendū ergo q̄ iſti apoſtoli fuerunt ductiles p abdicationē ꝓprie voluntatis. Jo. xxj. dixit dñs petro cum eſſes iunior cingebas te et ambulabas quo volueras. cum aūt ſenueris extendes manus tuas et alius te cinget et ducet te quo tu non vis. in iſta autoritate bene exprimit formā clauſtralium vel religioſorū. qui q̄diu ſunt iuuenes in ſeculo diſcurrūt per campos licie. et p voluntate ſua ſatisfaciūt ſue laſciuie. ſed q̄n religionem ingrediunt inſtitutis regularibus cōſtringunt. et a ſuis laſciuijs et voluptatibus reſtringunt. hic nihil aliud eſt q̄ manus ſuas per votū obedientie extendere. et ſe alterius reſtrictōi et regimini cōmittere. qui enī ſemel ſe alterius obedientie cōmittit cum iam volūtatem habere non debeat p ſua voluntate. non diſcurrit. huius forme obedientiā ſaluator noſter expreſſit cum dixit matth. xxvj. Pater ſi nō poteſt tranſire calix iſte niſi bibam illum fiat voluntas tua. In quo de plano regularibus expoſuit. q̄ ſi cut voluntatem patris voluntati ſue preposuit. Si ergo voluntates ſuas voluntatibus ſuperiorum ſuorum preponant regulares facti ſunt. non ſolum regularium ſed etiam documentorum euangelij tranſgreſſores. Huius etiam exemplum quantum ad doctrinam nobis Paulus apoſtolus oſtendit. ipſe enim a domino flagellatus et plaga cecitatis percuſſus dixit ad eū Domine quid vis me facere.

De sancta cruce Ser. I.

Actuum nono. Quasi nolo repugnare. sed in omnib⁹ et p̄ omnia obedire. in quo etiam nobis traditur forma. quia quantumcunq; dure corrigant religiosi. dū tñ illa correctio sit scōm deum et salutē animaꝝ suarū non debēt recalcitrare. sed humiliter obedire. sic ergo isti apostoli prio fuerūt ductiles p̄ abdicationem ꝓprie voluntatis. Secundo fuerunt ductiles per adoptionē spiritus libertatis. Galla. v. Si spiritu ducimini nō estis sub lege. fideles qui spiritu libertatis ducunt a seruitute legalis obseruātie excludunt. imo ipsi a seruitute excludunt. quoniā spiritū libertatis sequant. Ro. viij. Non accepistis iterꝝ spiritū huiuris in timorē sed spiritū adoptionis filiorꝝ. magnū bonū est bonum libertatis et tantū bonum q̄ sibi non valet tp̄ale aliud coequari. magnū ergo bonum christus nobis fecit quādo ab humeris nostris iugū legis peccati et diaboli excussit. et nos p̄ gratiam suā in filios adoptauit. nam sicut ibidē dicit si filij et hēredes dei coheredes autē christi. insani sunt homines qui spiritū adoptōis filiorum dei per culpam dimittūt. et se seruos peccati peccando faciunt. Johan. viij. Qui facit peccatū seruus ē peccati. Tertio fuerunt isti apostoli ductiles p̄ tollerātiam tribulationis vel aduersitatis. Aggei. ij. Ad reges et p̄sides ducemini propter me. apostoli domini et martires sancti p̄ christi nomine corā regibus et p̄sidibus ducti fuerunt. et ibi tonsi et mallearti ductiles effecti sunt. vis audire creb̄os ictus malleatorꝝ ad extensionē et p̄ductionē sanctorū et apostolorū malleationes ductiles facti sunt Hebreorum. xj. Sācti ludibria et verbera experti sunt. insuper et vincula et carceres lapidati sūt. in occisione gladij mortui sunt p̄ christo. Non est mirū si apostoli domini tube ductiles effecti sunt qui tot ictus malleatorum sustinuerunt. sic isti ictus malleatorum sic istos ꝓtenderunt q̄ ipsos in longum et latum extenderunt. ipsi enim per malleationes suas adeo cōualuerunt q̄ regna terre fidei christi subiecerunt. se in opibus caritatis delectauerant. se etiam vsq; ad altitudinē regnorum celestiū extenderunt. Hebreorꝝ. xj. Sancti p̄ fidem vicerūt regna. operati sunt iustitiam. adepti sunt repromissiones. adeptio istaꝝ repmissionū ē adeptio coronę regni celorꝝ. Jacobi. j. Beatus vir qui suffert tentatōnem qm̄ cum ꝓbatus fuerit accipiet coronam quam repromisit deus diligentibus se. quam coronam nobis donare dignetur. ac.

De sancta Cruce Sermo primus.

Mihi autez absit gloriari nisi in cruce domini nostri iesu christi Gal. vj. Ad honorem et cōmendationē sancte crucis. In verbo ꝓposito notantur duo. Primo enim notatur detestatio gloriationis vane. cū dicitur. mihi absit gloriari. Secundo notat emulatio gloriationis vere cum dicitur nisi in cruce domini nostri iesu christi. Quantum ad primum sciendum q̄ quatuor sunt genera hominū vane gloriantium. Primi enim gloriantur in corporali potentia. Secundi gloriant in seculari sapientia. Tertij gloriantur in abundantia temporali. Quarti gloriant in fama et magnificentia populari. Primi enim gloriantur potentia corporali. Unde Judith. j. dicitur de arphaxat rege medorū q̄ gloriebatur quasi potēs in potentia exercitus sui. Duo sunt que reddūt hoīem potentē glorioſum virū. Primū est fortitudo innata. et quantū ad hoc dicit q̄ gl'abat q̄si potens. Secōm ē multitudo subiecta. et hoc notat cū dicit i potentia exercit⁹ sui. vnde de oleferne dicitur Judith. xi. Tu solus bonus et potēs es in omni regno nabuhodonosor et disciplina tua omnibus prouincijs p̄dicat

Duo faciunt hominem militarē valentem. Primū est fortitudo corporalis. Secundum est industria naturalis. sed fortitudo corporalis istius olifernis fuit per infirmitatē mulieris enervata. eius naturalis industria fuit per eiusdem mulieris sapientiam circūuenta. ipsa enim eum verbis sapientib⁹ circūuenit et ꝓprio gladio interfecit. ꝓpter quod dicit̄ j. macha. ij. A verbis viri peccatoris ne timueritis q⁹ gloria eius stercus et vermis ē. nihil ē vilius stercore. nihil est mollius verme. dominus ergo virorum peccator⁹ subuertit gloriam. qñ ipsam convertit in vilitatem et infirmitatē. Isa. j. Erit fortitudo vestra vt fauilla stuppe. et opus vestrum quasi scintilla. et succendet̄ vtrūq; simul. et non erit qui extinguat. In presenti vita culpa remittit̄. sed in futura vita nunq; delebitur. et huius ratio est. quia nec ibi erit vigor misericordie resistentis. nec ibi erit humor gratie extinguentis. Eccle. staſtici. iij. Ignē ardentem extinguit aq̄ ecce gratie extinguentis humor. et sequit̄ ibi. et elemosina resistit peccatis. ecce misericordie resistentis vigor. propter predicta ergo non est gloriandum in potentia corporali. Jere. ix. Non glorietur fortis in fortitudine sua. Secūdo sunt alij qui vane gloriantur in scīa seculari. Jeremie ix. Non glorietur sapiens in sapiētia sua sed in hoc glorieť qui gloriat̄ scire et nosse me. Sunt aliqui homines qui de sapia seculari gloriant̄. qñ se iactant de fraude et conuentione. primo⁹ Jacobi. iij. Nō est ista sapientia de sursum descendens a patre luminū sed terrena animalis diabolica. terrena dicitur q̄tum ad cupidos et auaros. animalis quantū ad voluptuosos. In ista sapia non ē gloriandū q⁹ deo cōtrariatur. et ideo qui in ipsa gloriat̄ eius gloria in hoc consistit q⁹ ei dominus adversatur. qđ ē multum fatuū. nullus enī nisi fatuus constituit in hoc suam gloriā q⁹ habet in infinitū potentiorē et meliorē se sibi aduersantem. Non ergo gloriant̄ in suis fraudibus homines dololi. q⁹ tales vt videtur appetunt vulpibus assimilari. vulpes animalia sūt dolosa et solēt in suis foueis latitare. vt cautius et magis ex improuiso possint aues et animalia simplicia lacerare. matthei. viij. Vulpes foueas habent. homines dolosi quasi vulpes latitāt in suis foueis. qñ sub tegimento simulationis ꝓcedunt ad nocumentum supne dilectionis. Isti sunt de quibus dicitur Job. xxxvj. Simulatores et callidi ꝓuocant iram dei. et sequit̄. morietur in tempestate anima eor⁹. iusta est pena ista. ipsi enim intendunt vocem sub quadam simulationis seruitute. et iō deus ipsos puniet in frigore et tempesta te. ꝓpter hoc dictum ē non glorietur sapiens in sapientia sua. et sequit̄. sed in hoc glorietur qui gloriatur scire et nosse me. scire dicit in fidei enigmate. nosse dicit in spei claritate. Sapientie. xv. Nosse te cōsumata iusticia est. iusticia in sacramētis fidei iniciatur. bonis opibus roborat̄. finali pseuerantia pficitur. sed etiam in visione aperta consumatur. quia ibi a fidelibus nunq; aufertur. Sapie. j. Justicia enim perpetua et immortalis est. Tertio sunt aliqui boies qui gloriantur in abūdantia tpali. ps. In multitudine diuitiarum suarum gloriant̄. ille qui gloriat̄ in opulentia rerum similis ē somnianti qui gloriatur in celsitudine honorum. et in dulcedine potuum et ciborum. sed ista delectatio non est fructuosa. q⁹ satis cito post inuenitur penuriosa. Isaie. xxix. Sicut somniat esuriens et cōmedit. cum autē fuerit expergefactus vacua est anima eius. et sicut somniat sitiens et bibit. et postq; fuerit expergefactus lassus adhuc sitit. et anima eius vacua est. sic ē in istius seculi diuitibus. in abundantia rerum suarum gloriantibus. quia a reb⁹ suis vel in nullo vel in modico iuuantur. ps. Dormitauerūt somnium suum et nihil inuenerūt

viri diuitiarum in manibus suis. ꝓpter hoc sunt stulti diuites huius mundi qui rebus tꝑalibus obsequunt̄ que ipsos in extrema necessitate non sequunt̄. Nos ergo fratres in p̄ñti vita bona opa exequimur vt ipsa in futura vita laudabiliter assequamur. Prouer. vltimo. Date illi de fructu manuū suaꝝ ⁊ laudent eum in portis opera eius. illa laus non est vana sed est bona et vera quā faciunt bona opera. Quarto sunt alq̄ homines qui gloriantur in fama populari. q̄. ad Chorin. v. Damus vobis occasionē gloriandi pro nobis vt habeatis ad eos qui i facie gloriantur ⁊ non in corde. apostolus in illis gloriabat̄ de quoꝝ fide et ꝓfectu letabat̄. Nam gloria prelatoꝝ et doctoꝝ est profectus subiectoꝝ et discipulorū. j. ad Thessa. ij. que est enim nostra spes et gaudiū aut corona glorie. nōne vos ante dominū nostrū iesum christū estis in aduentu eius vos enim estis gloria nostra et gaudiū. propter hoc dicit vobis damus occasionem gloriandi ꝓ nobis. et sequit̄. Vt habeatis ad eos qui in facie gloriant̄ et nō in corde. vt habeatis intelligendi firmitatem veritatis contra vanitatē simulationis. contra eos qui gloriant̄ in facie exterioris simulatōis et non in corde interioris sanctificatōis. debemus gloriam nostram cōstituere vbi dñs consueuit diligenter inspicere. j. Re. xvi. Homo videt que patent deus autē intuetur cor. Nos ergo in corde gloriemur vbi deus familiariter intuetur. j. Thessa. ij. Sicut ꝓbati sumus a deo vt crederet̄ nobis euangelium ita loquimur non quasi hominibus placentes sed deo qui ꝓbat corda nostra Corda nostra a christo ꝓbantur et cū ab ipso ꝓbata fuerint si vera et iusta reperiātur ab ipso approbant̄. a ꝓbata vero coronant̄. Jaco. j. Cum ꝓbatus fuerit accipiet coronā vite. q̄. ad chorin. x. Non enim qui seipsum cōmendat ille ꝓbatus ē sed quem deus cōmendat. illius cōmendatō bene est ꝓbanda et tenenda que nec fallit̄ in iudicio nec fallit in verbo. contra commendationē adulatoꝝ qui in iudicio frequenter fallunt̄ et in verbo frequenter fallunt. sic ergo primo notat̄ detestatio gloriationis vane cum dicitur. mihi aūt absit gloriari Secundo notat̄ emulatō gloriationis vere. cum dicit̄. nisi in cruce domini nostri iesu christi. Et sciendū est ꝙ in cruce domini nostri iesu christi ē vere citer gloriandū. et hoc quadruplici ratōe. Primo quia ibi inuenitur potentia fructuosa. Scdō quia ibi inuenitur sapiētia p̄ciosa. Tertio quia ibi inuenitur abundantia copiosa. Quarto quia ibi inuenitur fama et magnificentia gloriosa. ⁊ poꝝ reddere singula singulis vt quadruplex gloriatio vera ex aduerso quadruplici gloriatōi vane respondeat. Primo ergo in cruce domini nostri iesu christi inuenitur potentia fructuosa. que potentia in tribus nobis est euidenter demonstrata Ipse enim ꝑ mortem crucis inimicitias destruxit. amicitias adduxit. memoriale transgressionis exclusit. Primo ergo dominus per mortem crucis inimicitias destruxit Ephe. ij. Per crucem interficiēs inimicitias in semetipso. ꝓpter primi hominis peccatū exorte fuerūt inimicitie inter hominez et deū. sed christus dñs per mortem quā in cruce sustinuit in semet ipso hoc est in carne sua inimicitias destruxit q̄n de pena quā ꝓ peccato in cruce sua sustinuit peccatū damnauit. Ro. viij De peccato damnauit peccatū in carne. nam per penam quam in carne ꝓ peccato sustinuit peccatum destruxit. Secūdo fuit potentia fructuosa in cruce domi. q̄ amicitias adduxit. Colloſ. j. Omnia in ipso pacificans per sanguinē crucis eius siue que in terris siue que in celis sunt. secundū glosam dominus noster iesus christus per sanguinē ꝓprium quē in morte crucis effudit celestia ⁊ terrestria pacificauit. vnde ꝑ ipsius sanguinem in cruce

effusum solutū est redemptionis nostre preciū. et patet hominibus introit⁹ in celum. Tertio in cruce dñi inuenitur potē tia fructuosa quia p̄ mortē quā christ⁹ in cruce p̄ nobis sustinuit memoriale transgressionis deleuit. Collo. ij. Delēs quod aduersum nos erat: deleuit cirographū decreti quod erat cōtrariū nobis. et ipm tulit de medio affigens illud cruci. Cirographū decreti fm glosam dicit memoriale transgressionis qđ erat ex decreto i ex lege. per legem enī erat peccati cognitio sed nō deletio. istud cirographū erat aduersum nos et nobis contrariū quasi nobis nocens et nos crucians. Nam memoriale transgressionis nos interi⁹ in cōscientia cruciabat. et nos exterius diabolus accusabat. sed deleto isto cirographo in baptismo nec conscientia timet nec diabol⁹ qđ obiciat habet. istud cirographū de medio tulit hoc est de cōmuni. qz oībo erat cōmunis memoria trāsgressionis ex decreto vel dictamine legis. istud etiā cirographū christus cruci affixit. qz p̄ mortem quā christus in cruce sustinuit et trāsgressionis memoria et legalis obseruantia cessauit. Secundo inuenitur in cruce christi sapientia preciosa. j. Corin. ij. Nō iudicaui me scire aliud inter vos nisi christum ihesum ⁊ hunc crucifixū. quid est qđ dicit apostolus q̄ solum ihesum crucifixū inter chorinthios se scire iudicauit. non ne est ille qui vsq̄ ad tertium celū rapt⁹ fuit. et arcana verba que non licet homini loqui audiuit. sed fm glosam istud solui tur p̄ hoc qđ dicit inter nos nimis capaces scz dicit glosa. in quo tangit officium bonor⁹ predicatorū qui non solū dñt in suis auditoribus arcana fidei et secretor⁹ celestium astruere sed etiā debēt eos in bonis moribus instruere et etiā informare. vt de parte christi p̄ correctionem morum et mortificationē corpor⁹ appareant esse. Gala. v. Qui christi sunt carnē suam crucifixerunt. dicit glosa pugnātes cum vicijs et concupiscentijs. sic enim illi qui sunt de familia christi debēt christo militare. vt veterem hominē crucifigant. peccatum destruant. peccato etiā vltra nō seruiant. Ro. vi. Vetus homo noster crucifixus est vt destruat corpus peccati. vt vltra non seruiamus peccato. ꝓpter hoc apostolus qui secreta celestia ꝓgnouit ad informationē auditor⁹ et cōfirmationē bonorū se solum christū ihesum et hunc crucifixum scire iudicauit. Sciendū est etiā q̄ christū ihesum cognoscere est oēs thesauros sapientie et scientie possidere. Collo. ij. In ipso sunt oēs thesauri sapientie et scientie absconditi. Qui habet arcā plenam diuitijs non potest conqueri de inopia sed pot⁹ potest gloriari de copia. Christus enī fuit arca testamenti in qua fuit abscondita sapientia et scientia noui et veteris testamenti. sed ista arca p̄ mortem crucis christi fuit nobis reserata. qñ enim in cruce de latere christi mortui sanguis et aqua fluxerunt vsq̄ ad nos fm beatum Augustinū sacramēta ecclesiastica ꝓcesserūt. in quor⁹ effectibus et virtute ē tanta sapientie ꝓfunditas q̄ ad ipm nō sufficit humana infirmitas. ꝓpter istam abundantē sapiam et veritatē in christo latentem vocabat aplus dei virtutē et sapientiā. j. Chorin. j. Ꝓdicamus xpm crucifixū iudeis quidē scandalū gentib⁹ aūt stultitiā. ipsis autem vocatis iudeis atq̄ grecis christum dei virtutē et dei sapientiā. Tertio inuenit⁹ in cruce christi abundantia copiosa. Ephe. j. In quo habem⁹ redemptionē p̄ sanguinē eius et remissionem peccator⁹. fm diuitias gratie eius in christo ihesu. fm glosam. redemptionē habemus vt possimus reuerti a captiuitate qua seruiebamus diabolo venunda ti sub peccato. et hoc fuit p̄ sanguinē crucis eius. qz fm glosam p̄ sanguinē quem in cruce p̄ nobis effudit suā gratiam geminauit. qz etiā nos a seruitute redemit et peccata remisit. sicut dicit aplus scōm

diuitias gratie sue effecit. O quante diuitie gratie christi et preciosi sanguinis p nobis in cruce effusi. p quas diuitias gre nos a seruitute redemit. peccata remisit. ius diaboli quod in nobis habebat destruxit preciosus sanguis christi p quem facta est nostra liberatio. de qua scriptū ē in ps. Copiosa apud eum redemptio

Quarto in cruce dñi inuenit fama et magnificentia gloriosa. ¶Phil. ij. Humiliauit semetipm factꝰ obediēs vsq; ad mortem mortē aūt crucis. ꝓpter quod et deus exaltauit illū et donauit illi nomē quod ē sup omne nomē vt in noīe iesu omne genu flectat celestiū terrestriū et infernorū. et omnis lingua cōfiteat qꝛ dñs ille christus in gloria est dei patris ꝯm glosam i verbo ꝓposito tria notat aplus de christo ¶Primo eius būiliatōez ¶Secundo eius exaltationē. ¶Tertio eius glorificationem

Quantum ad primū dicit. humiliauit se metipsum factus obediens ⁊c. quod ita exponit glosa nō solū sustinendo ꝓuicia et obprobria sed etiam vsq; ad mortē O magna būilitas būiliauit se christus vsq; ad incarnationē. vsq; ad mortalitatis humane participationē. vsq; ad diaboli tentatioē. vsq; ad sputa et vicula alapas et flagella. vsq; ad mortem. ⁊ si parui est hoc de genere mortis addendū ē aliquid mortem aūt non quālibet sed crucis. que ignominiosioꝛ ē. ꝯm glosam habem? humilitatis exemplū superbie medicamentū.

Quid ergo intumescis homo. O pellis morticina quid intendis. o sanies fetida quid inflaris. princeps tuus humilis ē. et tu superbis. caput humile et membrū superbū. ecce quantū ex būilitate christi nobis data est doctrina et mox disciplina sic ergo ꝯm verba apostoli in verbis ꝓpositis primo notatur eius humiliatō. Secūdo notat eius exaltatio quod notat cū dicitur ꝓpter quod et deus exaltauit illū et in ipsis cōpetens est ordo. quia exaltationē precedere debet humiliatio. primū

tanꝯ meritū. secundū tanꝯ premiū. vñ in glosa dicitur būilitas claritatis ē meritum. claritas humilitatis est premium ¶Tertio in predicta autoritate notat christi glorificatio. vnde et subdit. et oīs lingua confiteat quia dñs noster iesus christus in gloria est dei patris Nos ergo ad similitudinē et imitationē christi primo humiliemur. secundo ꝓfectu bonoꝝ operum exaltemur vt tandē imitatores christi effecti cum christo i eterna leticia glorietur. ad quam nos ꝓducere dignetur

De Sancta cruce Sermo secundus.

Benedictum lignū ꝓ quod fit iustitia Sapientie. xiij. Ad honorē sanctissime crucis dñi in verbo ꝓposito tria notant ¶Primo enim notat instrumentū nostre redemptionis cū dicit Benedictum lignum Secundo notat fulcimentū fructuose opatōis. cum dicit ꝓ quod fit iustitia. ¶Tertio notatur impensum obsequium digne cōmendatōis. cū dicitur bñdictum. Quantū ad primū sciendū. q in ligno sancte crucis triplex virtus repitur ꝓpter quam in nobis tripliciter operatur ¶Primo enī opatur dulcorationē in affectu. Secundo viuificationē in effectu Tertio opatur redemptionē in euentu. ¶Primo ergo lignum sancte crucis opat dulcorationem in affectu Exodi. xv. Clamauit moises ad dñm qui ostendit ei lignū quod cū misisset in aquas in dulcedinē verse sunt. et in opatione dei relucet eius potentia sapientia clementia. sed potētia maxime in rerum magnitudine. sapientia in pulcritudine. clementia vel bonitas in rerum ordine. in inuentōne sancte crucis relucēt ista tria. clementia in exauditione clamoris. qꝛ clamauit moyses ꝓ quē ꝑt bta helena fidelissima signari que ꝓ inuentōe sancte crucis ad dñm orādo clamauit. sapia designat in oīsione sctē

crucis quod notaf cū ōz. Qui oñdit ei li gnū potentia dei ostendit in dulcoratōe amaritudīs. qō notaf cū ōz qō cū misisz in aquis in dulcedinē verse sunt · primū cōmendat inueniētis meritū · secundū inuemendi modū. Tertiū cōmendat inuētionis fructū · hec enī tria circa inuentionē sancte crucis cōcurrunt · scz deuotō oratiōnis. qō notaf in clamore. reuelatō sancte crucis qō notaf in ligni oñsione. oparatio celestis qō notaf in aque amare dulcoratōe · iste enī aque erāt aque marach. que erant amare ad nostrā eruditionē. p istas aquas amaras aduersitates et tribulatōes sanctoꝝ intelligi pñt · qui in tribulatōibus positi ad dñm clamare ꝓsuerunt · sicut faciebat ꝓphēta dauid qui dicebat ad dñm cum tribularer clamaui ⁊ exaudiuit me. qñ enī hō in tribulatōe positus ad dñm clamat ozādo fideliter dñs audit ipm vel ꝓsolando vel liberādo misericorditer. Ihñ hic subdit. qui oñdit ei lignū · p istud lignū ꝑ ꝓpetēter lignū sancte crucis intelligi qō tangz signū vel vexillū in bello militie pñtis nobis dz oñdi vt in eius aspectu xp̄i in eo crucifixi possumus vestigia imitari · j · pe. ij. Christ⁹ passus est p nobis vobis relinquens exēplū vt sequamī vestigia ei⁹. xp̄s in gloriā patris intrauit p crucis passionē · vñ fatu⁹ ē qui in gloriā dei pñtis credit intrare p letitiam vanā et malā delectationē. Lu · xxiiij · oportuit christū pati ⁊ ita intrare in gl̄iaz suā. Nos ergo memoriā sctē crucis firmiter in aīo teneamus et sic carnē nostrā cū vicijs et ꝓcupiscētijs pugnādo crucifigamus Lu. xj. Si quis vult venire pōst me abneget seipm ⁊ tolat crucē suā et sequaf me · ad memoriā istius ꝑciosi ligni crucis dñi dulcorauf in sanctis amaritudies aduersitatis et tribulatōis · vñ dicit ꝙ cum misisset in aquas lignū in dulcedinē verse sunt. lignū in aquis mittit et aque dulcorauf qñ tribulatōs quas p pctis nr̄is patimur memoria crucis xp̄i vbi ipse innocens p nobis passus est conducuntur. Deutro. xxiij. Inundationē maris q̄si lac suggēt. sci inūdatōes maris q̄ lac suggunt qñ passionē xp̄i innocentissimi ad mēoriā reducūt ⁊ p xp̄o pati cū gaudio et letitia parati sunt. Actu. v. Ibāt apli gaudentes a cōspectu ꝯcilij qñ digni habiti sunt p noīe iesu cōtumeliā pati. Secundo signū vñice crucis opaf in nobis iustificatōez in effectu Prouer. iij. Lignū vite est his qui apprehenderunt eā ⁊ qui tenuerunt eā bti. Nos debemus crucē dominicā apprehendere firmiter credēdo · tenere debem⁹ ipsam finaliter pseuerādo. vt possumus eē bti cū xp̄o feliciter regnādo. hoc est lignū qō fuit oñsum beato iohanni euan. Apoca. xxij. Oñdit mihi fluuiū aque viue splēdidū tangz cristallū procedentē de sede dei et agni i medio platee eius · ⁊ ex vtraqz pte flumīs lignū vite afferens fruct⁹ duodecim. p istū fluuiū qui beato iohāni oñdit eterna beatitudo in q̄ semp sine morte viuit designaf q̄ bñ per fluuiū describit qz p baptismi ablutionē ad eā puenit. Jo. iij. Nisi quis renat⁹ fuerit ex aq̄ et spū sancto nō pt introire i regnū dei. vñ dñs iohannis. iiij. loquēs de hac aqua hoc ē vita bta dicit · si scires donum dei et quis ē qui dicit tibi da mihi bibere. tu forsitan petiuisses ab eo et dedisset tibi aquā viuā. sic ergo hoc nomīe fluuij aque viue signatur fiat⁹ imortalitatis qui erit in beatis. sequit. splēdidū. in quo signaf claritas sctōꝝ cū deo felicit viuentiū. ipsi enī eternaliter fulgebūt sicut sol in regno pr̄is eoꝝ · sequit. tangz crystallū in q̄ signaf quietas et transperntia aiaꝝ. qz tūc cogitatōes nostre alijs apparebunt · j · ad Cozin. iiij. Nolite añ tps iudicare quousqz ueniat dñs qui ⁊ illūinabit abscondita tenebraꝝ. et reuelabit cōsilia cordiū. sequit. procedentem de sede dei et agni in medio platee ei⁹. vbi signaf liberaf cōmunicatio sctōꝝ. maiores enī q̄ sedes dei spūaliter dicti sunt · minores qui

suis exemplis et documentis ad vitā bea
tā adducūt qui p mīores plateas designa
nt sunt qz via latiori cū maiores ad vitaz
beatā puenerūt. Canti.iij. Surgā et cir/
cūibo ciuitatē p vicos z plateas querens
quē diligit aīa mea. tūc ergo mānifeste ap
parebit qz p instructionē et exēpla maioz
mīores puenerūt ad regna celoz. Ro.x.
Fides aūt ex auditu. auditꝰ aūt p verbū
christi. Sequit hic. et ex vtraqz pte flumi/
nis lignū vite afferēs fructus duodecim.
lignū vite xp̄s dr ligno crucis suspensus
et mortuus. Due ptes flumis sunt vita
pñs añ iudiciū et sctōz vita futura pꝰ iu
diciū. quaz vna ē circa flumē alia vltra.
istud lignū id ē xp̄s in cruce ligni positus
et in ista vita et in beata nōs reficit duo/
decim fructibus. fructꝰ quibꝫ nos in hac
vita reficit sunt. xij. qui sūt. xij. fructus sp̄s
sicut Gala. v. dicit apl's fructus aūt spi/
ritus ē caritas. gaudiū. pax. paciēcia. beni
gnitas. bonitas. lōganimitas. māsuetu/
do. fides. modestia. contumelia. castitas.
fructus aūt quibꝫ xp̄s sctōs in vita btā re
ficit sunt qi. xij. fercula q dñs sctis suis in
vita beata apponit. Primū ferculū ē sani
tas sine egrotatōe. p̄s. Qui sanat contri/
tos corde et alligat cōtritōs eoz Isa. lxv.
Precipitabit mortē in sempiternū. Se/
cundū ē plenitudo sine defectōe Isa. xlix.
Nō esuriēt neqz sitiēt et ñ pcutiet eos est?
neqz sol. Tertiū est refectio sine fatigatōe
Eccl. xxiij. Qui edūt me adhuc esurient
et qui bibunt me adhuc sitient. Quartū
erit apta visio sine dubitatōe. j. Corin. xiij
Videm? nūc p speculū z i enigmate. tūc
aūt a facie ad faciē. Quītū erit gaudiū si
ne pristatōe. p̄s. inebriabunt ab vberta/
te domus tue. z torrēte voluptatis tue po
tabis eos. Sextū erit pax sine pturbatōe
Isa. xlviij. Utinam attēdisses mādata
mea facta fuisset sicut flumē pax tua. Se
ptimū ē securitas sine timore. p̄s. Nō ti/
mebis a timore nocturno. Octauū ē adi
pletio oīm desideriōz. p̄s. Qui replet in
bonis desiderīū tuū. Nonū est gaudiū de
congregatōe oīm sctōz tūc enī verus io/
seph. i. xp̄s faciet cōuiuiū frībus suis Ge
nes. xliij. Et ipsos in mēsa pallacij celestis
dulcedie sue glie satiabit. Luce. xij. Vos
estis qui pmānistis mecū in tribulatōib?
meis et ego dispono vobis sicut dispo/su/
it mihi pr̄ regnū vt edatis z bibatis sup̄
mēsam meā in regno meo. Decimū erit
de iusticia dei z pdemnatōe reprobōz. leta
bit enī iust? cū viderit vindictā Isa. vlti.
Egredient z videbūt cadauera virorum
qui p̄uaricati sunt in me. Undecimū erit
de memoria vel recordatōe meritoz siue
opm bonoz Apoc. vl. Date illi de fru
ctu manuū suaz et laudēt eā i portis opa
ei?. Duodecimū erit gaudiū de affluētia
pmioz Isa. lx. Tūc videbis z affluES et
mirabit z dilatabit cor tuū. Certō lignū
sancte crucis opat in nobis liberatōez in
euentu Sapie. xiij. Exiguo ligno credūt
boies aīas suas. z trāseūtes mare p ratē
liberati sunt. lignū sctē crucis dr lignū exi
guū nō rōne breuitatis. sed rōe vilitatis.
Nā sicut mō patibulū ē pena homicidaz
et latronū. sic crux antiquit? erat pena ma
loz hoīm et morti adiudicatoz. vñ iudei
ip̄m pdēnentes pena crucis morte turpis
sima pdēnauerūt eū. sm qz pdictū fuerat
Sapie. ij. Cōtumelia z tormēto interroge
mus eū. vt sciamus reuerentiā eius. z p/
bemus paciētiā illius. morte turpissima
pdēnemus eū. Ille ptumelia et tormēto
interrogat cui cōtumelie et tormēta irro/
gant. bñ ergo ptumelia xp̄s interrogat?
fuit qñ ipsi ppl's iudaic? ptumeliā irroga
uit Johā. viij. Nōne bñdicimus nos qz
samaritanus es tu z dēmonium babes.
Tormēto etiā ip̄m interrogauerūt qñ ma/
nus eius z pedes clauis in cruce pforaue
runt. p̄s. Foderūt manus meas et pedes
meos. sequit hic. vt sciamus reuerentiaz
eius. tūc hō reuerēd? eē cognoscit qñ ptu/
melias nō repēdit qñ sibi ptumelie dicū/
tur. vñ cū sibi dicerēt iudei dēmoniū ha/
bes ptumeliā p cōtumelia nō reddidit. q̄
se dēmoniū hr̄e negauit. j. Petri. ij. Qui

cum maledicereť nō maledicebat. qui cū pateretť non ꝓminabať. sequitur. ꝓbem⁹ patientiā eius. bene enim patientiā ei⁹ ꝓ/ bauerunt qñ ipsum innocentissimū sicut ouem ad occisionē duxerūt. Isa. liij. Sic ē ouis ad occisionē ducet et quasi agn⁹ co/ram tondente se obmutescit. ⁊ nō aperiet os suū. sequiť hic. morte turpissima cōde mnemus eū. mors ei⁹ fuit turpissima nō mō ratōe grauis mortis sed etiā rōne sce/ leratissime societatis. Isaie. liij. Cū scele/ ratis reputatus est. et ꝓpter magnitudinē et turpitudinē istoꝝ doloꝝ dr Trenoꝝ. j. O vos omnes qui transitis p viam attē dite et videte si est dolor sicut dolor meus Isti ergo exiguo ligno crucis dñice debe/ mus aīas fideles ꝓmittere. sicut aīam su am isto ligno crucis aplūs committebat. qui in iplo totam suā gloriam ꝓstituebat Gal. vlti. Mihi aūt absit gloriari nisi in cruce dñi nostri iesu christi. sequiť hic. et transeuntes mare p ratem liberati sunt. sicut enī per ratē mare nauigantes pue/ niunt ad portū salutis. sic p lignū sancte crucis christus peccata nostra expulit. qñ ipse in cruce ptulit. et sic nos ab infirmi/ tate culpe et miserie liberauit. et ianuā ce/ li ad portū salutarē nos adducens nobis apperuit. j. Petri. iij. Qui peccata nostra ptulit in corpore suo sup lignū vt pecca/ tis mortui iustitie viuamus. cuius liuo/ re sanati estis. Eratis enī sicut oues errā/ tes. sed cōuersi nūc estis ad pastorē ⁊ epi/ scopū aīarū vestraꝝ. Secundo in verbo ꝓposito notať fulcimentū fructuose opa/ tionis. cū dicit p quod fit iustitia. Scien dū est ergo q triplex est iustitia. Est enim iustitia fidei recte. Secūdo ē iustitia opa rationis bone. Tertio est iustitia retributō/ nis eterne. Primo est iustitia fidei recte. Ro. iiij. Credidit abrahā deo et reputa/ tū est ei ad iustitiā. abrahā deo credidit qñ ipsi nasciturū filium de sara ꝓmisit. Unū dr Ro. iiij. q contra spem in spem credi/ dit. ipse enī contra spem nature in spem ꝓ missionis credidit ⁊ veritatis diuie ℞o. iiij. Nō infirmatus ē in fide. nec cōsidera uit corpus suū emortuū cum iā fere esset centum annoꝝ ⁊ emortuā vuluā sare. sic ergo credidit abrahā deo eius promissa ve ra esse iudicando. sequiť. et reputatū ē ei ad iustitiā. veritas enī fidei operata est in ipso firmitatē spei et feruorē caritatis vel dilectōis. eius enī fidem spes non ꝓfudit nec refutauit. Ro. v. Spes aūt nō ꝓfun/ dit. q caritas dei diffusa est in cordibus nīis p spūmsanctū qui datus ē nobis. ꝓ pter istius fidei iustitiam viri sancti fusti nuerūt psecutionē et mortem. ⁊ p istā fi/ dei iustitiā puenerunt ad hereditatē eter/ nā Matth. v. Beati qui psecutōz patium tur ꝓpter iustitiā qñ ipsoꝝ est regnū celo/ rū. homines militares solent ad inuicem pugnare p modico iustitie vel iurisdictō nis tēporalis. ⁊ p ipsa seipos exponere pe riculis mortis et modicū lucrū reportāt cum possessionē obtinuerunt illius iusti/ tie vel iurisdictōis tpalis. Sancti viri p cipue apli et martires xpi p fidei iustitiā regna vicerunt. et possessionē regni cele/ stis acquisiuerūt Hebre. xj. Sancti p fi/ dem vicerunt regna. opati sunt iustitiaz adepti sunt repmissiones. Secundo ē iu stitia opationis bone. Ja. iij. Fructꝰ au/ tem iustitie in pace seminať faciēibꝰ pa/ cē. fructus iustitie hic potest appellari fru ctus pietatis vel misericordie. Ex quadā enī innata iustitia ⁊ gratuita debent diui tes bona sua paupibus cōmunicare. iste fructus iustitie. id est opm misericordie ī presenti vita seminatur sed in vita beata metetur. q. ad Chorin. ix. Qui parce se/ minat parce et meter. qui autem seminat in bñdictōibus de benedictōibus ⁊ meter vitam eternam. sic ergo fructꝰ iustitie. id est operum misericordie in hac vita semi/ natur et in futura meteť. sed istud erit ad pacem facientibus. id est a viris miseri/ cordibus. per opera enī misericordie pax in vita presenti inchoatur et in futura cō

sumatur. In vita enim presenti inter diuites et pauperes pax inchoatur. quia p opera pietatis a diuitibus pauperū inopia releuatur. et a pauperibus diuitū munificentia honoratur. ista pax vt dixim? que in hac vita inchoatur in beata vita consumatur. Isaie. xxxij. Sedebit populus meus in pulcritudine pacis. in tabernaculis fiducie et ī requie opulēta. Tria tangit que erunt in vita beata. Ibi enim erit tranquillitas sine pturbatione. et q̄n tum ad hoc dicit sedebit populus in pulcritudine pacis. Secundo ibi erit securitas sine timore et besitatione. et quantuz ad hoc dicitur in requie opulenta. Tertio est iustitia retributionis eterne. ij. ad Thimotheū. iiij. Bonū certamē certaui cursum cōsummaui. fidem seruaui. in reliquo reposita ē mihi corona iustitie. corona que sanctis a deo datur corona iustitie a deo appellat. quando iustus p premio a deo retribuit. Ipse enī est de quo j. ad Thorin. j. dicitur. Qui factus ē nobis sapientia. iustitia et sanctificatio ? redemptio. christus factus est nobis sapiētia viam sapientie nobis monstrando. Prouer. iij. Viam sapie monstrabo tibi et ducā te p semitas equitatis. Ipse etiā factus ē nobis iustitia nos iuste ī suo sanguie innocēti a peccatoz sordib? abluēdo Ro. iiij. Traditus ē. pter peccata nostra abluenda. Fin glo. et surrexit. pter iustificationē nostrā non solum ostendendam sed etiam faciendā. Ipse etiam factus est nobis sanctificatio nos virtutū splendoribus et glorioſis moribus decorādo. Sapientie. iij. dicitur de sanctis. Fulgebūt iusti et tanq̄z scintille in arundine discurrent. In isto verbo quattuor gloriose dotes describuntur que in sanctis in beata vita a domino tribuuntur. Primo enim notatur dos immortalitatis. cum dicitur iusti iustitia pp̄etua et immortali. Secūdo notatur dos claritatis cum dicit fulgebunt. Tertio notatur dos subtilitatis cum dicitur tanq̄z scintille. scintille enim subtiles sunt et parue. Quarto notatur dos agilitatis. cum dicitur discurrent. sic ergo christus factus est nobis sanctificatio nos gloriosis moribus decorando. factus est etiam nobis redemptio nos a penis et infernoz? supplicijs liberando. Johannis. viij. Si filius vos liberauerit vere liberi eritis. Tertio notatur in verbo ꝓposito impensum obsequium digne cōmendationis cum dicitur benedictionē. Sciendum est ergo q̄ res solet benedici tribus de causis. Primo quia est vtilis. Secundo quia durabilis. Tertio quia est pulcra et delectabilis. Res ergo primo commendatur quando ē vtilis. Deuteronomij sexto. Terra sepe venientem super se bibens ymbrem et germinans herbam oportunā illis a quibus colitur. accipit benedictionem a dño. terra ergo ratione vtilitatis benedicitur quando ab ipa fructus multiplex percipitur. ideo de iustis et electis dicitur Jeremie decimo septimo. Benedictus vir qui confidit in domino et erit dominus fiducia eius. et erit quasi lignum quod transplantat? super aquas quod ad humorem mittit radices suas. et sequitur. nec aliquando desinet facere fructum. fructus crucis a tēpore passionis christi incepit et nunq̄z desinit nec desinet. sed imperpetuum durabit. Unde de ligno crucis potest exponi illud quod dicitur Prouerbiorum octauo. Qui inuenerit me inueniet vitam et hauriet sibi salutem a domino. Merito enim passionis christi quam in ligno crucis sustinuit inuenerunt vitam gratie et in futuro haurient sibi a domino salutez eterne glorie. Unde de vtilitate huius crucis sanctissime potest exponi illud qō dicitur Job. tertio. Effodientes thesaurū gaudēt vehemēter cū inuenerint sepulcrū. In verbis ꝓpositis q̄ sūt inuētōis sc̄e

crucis de qua est pñs solennitas tria no/ tant que hui⁹ inuentõni recte aſcribunt q ibidẽ geſta fuiſſe repiunt. ℣Primũ ẽ ef fuſio in q̃rendo. ℣Scõm ẽ inuẽtio effodiẽ do ℣Tertiũ est exaltatio inueniẽdo. ⁊ se ha bent ꝓ ordinẽ. qz thesaurus est cã effodiẽ/ di. effoſſio est cauſa inueniẽdi. inuentio ẽ cauſa exaltandi. ℣Quantũ ad hoc tria no/ tant in verbo ꝓpoſito. ℣Diligẽtia in querẽ do. cũ dz effodientes thesaurũ. ℣Efficacia in inueniendo. cũ dz cũ inuenerit ſepulcz ℣Vehemẽtia in gaudẽdo. cũ dz gaudent vehemẽter. ℣Vtilitas inuentõis hui⁹ ſa/ cratiſſime crucis bñ designata fuit in ſu/ ſcitatõe mortui virtute ſancte crucis ſup ſe poſite reſurgẽtis. ℣Secũdo ſolet res bñ dici q̃ ẽ durabilis Ihen. xlix. ℣Bñdicat ti bi dñs bñdictõibus celi deſup. bñdictõi bus abiſſi iacentis deorſum. bñdictõibus vberũ et vulue. ℣Tria dicit in quib⁹ bene dictio electoꝝ cõſiſtit. ℣Primo enĩ cõſiſtit ſm ordinẽ textus in adeptõe premioꝝ. et quantũ ad hoc dicit bñdicat tibi dñs bñ/ dictõibus celi deſup. ℣Scõdo cõſiſtit i eua ſione peccatoꝝ et infernaliũ tormentoꝝ. ⁊ quantũ ad hoc dicit bñdictõnibus abiſſi iacẽtis deorſum ℣Tertio ꝓſiſtit in ꝓcreatõe ſpũaliũ vl corꝑaliũ liberoꝝ. ⁊ q̃tũ ad hoc dicit vberum et vulue. qđ in ꝑs. bñ expo nit vbi dz ℣Bñdicat tibi dñs ex ſyon ⁊ vi/ deas bona hieruſalẽ oĩbus diebus vite. et videns filios filioꝝ. ſic rõne duratõnis ꝑt lignũ crucis dñi bñdicẽ. cui⁹ bñdictio redundat in bñdictõz fidelis ꝓpli. Iſaie. lxv. ℣Scõm dies ligni erũt dies ꝓpli mei q̃diu enĩ memoria crucis durabit cuius nunq̃ finis erit fideles bñdicent in noĩe crucifixi. Iſa. lxv. ℣Seruos suos vocabit noĩe alio in quo qui bñdictus ẽ ſup terrã bñdicet in deo amẽ. ℣Tertio ſolet benedici res que ẽ pulcra vel delectabil. Iere. xxxj. ℣Benedicat tibi dñs pulcritudo iuſticie. pulcritudo iuſticie in ligno crucis appa/ ruit qz ibi dñs iuſte diabolũ ꝺdemnauit. ſuũ ꝓpm liberauit. ad iuſtitiã repauit. iu ſtitiã ordinauit. et totũ hoc i ligno crucis opatus fuit. Geneſ. ij. ℣Produxit dñs de/ us de humo oĩe lignũ pulcz viſu. et ad veſcendũ ſuaue. lignũ etiã vite in medio paradiſi. ꝓduxit deus lignũ de humo i q̃ creſcebat et hoc in ligni cõditõe. produxit etiã lignũ de humo in quo iacebat. et hoc in ligni electõe. et hoc in ſua glorioſiſſima paſſione. ꝓduxit etiã lignũ de terra i qua iacebat et hoc in ligni ſancte crucis inuen tione. de qua ꝓſueuit ſancta eccia pñs fe ſtũ celebrare. ℣Primo iſtud feſtũ. ꝓduxit añ paſſionẽ. ℣Scõo in paſſione. ℣Tertio ꝑ paſſionẽ. ℣m hoc ergo ad laudẽ ſctẽ cru/ cis in auctoritate ꝓpoſita duo notant. ℣Pri mo enĩ notat crucis inuentio in ꝓductõe ligni. ℣Secũdo notat inuente crucis ꝓmẽ datio in ꝓmẽdatõe ligni qđ notat cũ ſub dit pulcz viſu. Circa inuentionẽ tria tan git. locũ. modũ. lignũ. locus vilis quia de humo. modus mirabil qz reuelante deo. vñ dixit ꝓduxit dñs dens. arbor vilis qz omne lignũ. i. ꝑfectũ lignum dñice paſſi onis crucis qđ dñs ſup oĩa ligna exaltaꝝ/ uit. Ezech. xvij. Ego dñs exaltaui lignũ hũile. Circa cõmendationẽ notare debe/ mus q illud lignũ fuit pulcz quantũ ad aſpectũ et hoc mirabile. qz ibi erat detecta/ da deformitas. ſed i hoc apparuit pulcra formoſitas q crux chriſti fuit candidata ex mẽbris virgineis. rubricata ex guttis ſanguineis. illuſtrata titulo paſſionis. ℣Mathei. xxvij. ℣Poſuerũt ſup caput eius cauſam ipſius ſcriptam hic eſt ieſus na/ zarenus rex iudeoꝝ. Crux etiã chriſti fuit ſuauis quantũ ad guſtum et hoc multuꝝ mirabile. quia vbi inuenta ẽ maxia ama/ titudo ibi a fidelibus chriſti inuenit maꝝ/ xima dulcedo. Canticoꝝ. ij. ℣Fructus eius dulcis gutturi meo. fuit etiam crux chri/ ſti vtilis quantum ad effectum. et quan tum ad hoc dicitur lignum vite. Ibi enĩ chriſtus mortem noſtram moriendo de/ ſtruxit et vitam reſurgendo reparauit et nos ad bẽitudinẽ ordinauit. Ro. v. Si enĩ cũ inimici eſſem⁹ reconciliati ſumus deo ꝑ mortẽ filij eius. multo magis reco

ciliati salui erimus in vita ipsi9. ipse enī p mortē suā electos suos a morte culpe et gehēne liberauit ⁊ ad vitā eterne glie pre parauit. ad quā nos perducat qui viuit ⁊ regnat ⁊c.

De sancto Johanne euan. Sermo. I.

IMpinguasti in oleo caput meū ℞s. xxij. qm̄ sic dicit beat9 iaco. omne datū optimū ⁊ omne donū pfectū desursū est descendens a pre luminū. ideo ad cōmendationē bti iohā. euan. in verbo ppo sito tria notanf. Primo enī notaf libera litas tribuentis cū dicit impinguasti. Secundo notaf nobilitas recipientis. cū dr caput. Tertio notaf suauitas doni vl̄ donatōis. cū dr in oleo. Quantū ad primū sciendū q̄ dñs spūaliter sanctos suos impinguat tripliciter. Prio enī impinguat eos in simplicitate cordis. Secdo in strenuitate opis. Tertio in sedulitate doctrine vel eruditōis. Primo enī impinguat dñs puritate vel sinceritate cordis. Ecci. xxv. Oblatio iusti impinguat altare. et odor suauitatis ē in ꝓspectu altissimi. altare hic p̄t appellari capacitas hūani cordis et corpis qui i azimis sinceritatis vel puritatis dñi impinguari. Ro. xij. Obsecro vos p misericordiā dei vt exhibeatis mēbra vestra hostiā viuētem sanctā deo placentē. aplus non loquif ibi de corpibus inaiatis sed de corpibus aiatis aia rōnali que tā corpe q̄z aia debent deo q̄si gratū sacrificium immolari. dicit ergo exhibeatis corpa vestra hostiā viuentē vitali scz motu caritatis. sanctā dicit sinceritate scz castitatis. deo placentē dicit honestate conuersatōis. Ideo dr Ecci. xxxviij. Pa suauitatē et memoriā similaginis et impinguua oblationē. Per memoriā similaginis signaf continua obseruantia castitatis. sed qm̄ hoīes casti q̄nq̄ solent superbire et alios despicere. iō voluit memorie similaginis donū suauitatis vel benignitatis preponere. cū dixit da suauitatē. ista suauitas habef p caritatis donū q̄ est virtutū oīm ꝓdimentū. que (sicut. j. Cori. xiij. dr) patiens est. benigna est. patiens vt mala eq̄nimiter toleret. benigna ē vt etiā illos a quibꝫ patif amet. Ista duo scz patientia et benignitas sunt arma caritatis precipua. Nā caritas patiētia vtif placulo. vñ dr i glo. caritas patiēs ē benigna ē q̄n ad bella armaruf pgit. q̄ aut clipeū sumens gladijs nō vtif. aut gladijs vtēs clipeo non munif. Nos ergo cū memoria similaginis debemus habere suauitatem caritatis vel dilectionis. et p ista duo solet oblatio impinguari. hoc ē quod petebat dauid in ps. Sicut adipe et pingue dine repleaf aīa mea. Secūdo impinguat dñs sanctos suos strenuitate boni opis. Prouer. xiij. Vult ⁊ non vult piger. aīa aūt opantiū impinguabif. hō piger vult bonū volūtate exili sed nō vult illō voluntate efficaci. sicut piger monachus vult surgere ad matutinas ꝓpter statutū ordinis. ⁊ nō vult surgere ꝓpter amorem imoderatū ꝓprij corpis. tali homi interpraf sapiens de dānatōis eterne. Eccī. vj. De duplici corde ⁊ peccatori terrā ingredienti duabus vijs. hñ duabꝫ vijs terrā ingredif qui ꝓpter statutū ordinis ad surgendū ad matutinas excitaf. et ex īmoderato amore ꝓprij corpis in suo lecto reclinaf. sic ergo vult et nō vult piger. sequif. aīa aūt opantiū impinguabif. hoīes pigri ⁊ accidiosi solent eē indeuoti ⁊ ad opa bona inualidi sed econtrario hoīes operosi impinguanf deuotōe. fortificanf ⁊ stabiliunf in bona opatōne. Isa. xxv. Faciet dñs in mōte hoc ꝓuinuiū pinguiū. cōuiuium vindemie. ꝓuinuiū medullatoz. p mōtem hic p̄t accipi difficultas et eminētia bone opatōis q̄ cōsistit in ꝓdimēto deuotionis. q̄ notaf cū dicit cōuiuiū pinguium. consistit etiā in stabilimēto sancte opationis. Impinguat dñs sanctos suauitate doctrine vel eruditōis. Prouer. x. Elia

que benedicit impinguabit et qui inebri/
at ipse quoq; inebriabit. aïa que bñdicit
bene docendo impinguabit caritatis vn/
gento. ipsa enī est illa vnctio de qua. j. io/
han. ij. dr. Unctio docet vos de oibo. vñ
de talibus doctoribus dom dicit Gene
sis. xlix. Aser pinguis panis eius et delici
as prebebit regibus. Aser interpretat di/
uitie. q; quem ngnificat doctor ecclesie qui
diuitias sacre scripture debet in seipso ha
bere Isaie. xxxiij. Diuitie salutis sapien
tia et scientia. Istas diuitias doctor eccle
sie debet auditoribus cõmunicare vt pos
sit sicut stelle in firmamento in celo imp
petuum fulgere Danielis. xij. Qui autẽ
docti fuerunt fulgebunt quasi splẽdor fir
mamenti et qui ad iustitiã eruditi mul
tos quasi stelle imperpetuas eternitates.
has diuitias sapie dñi auditores diligẽ/
ter recipe vt sibi possent illam nobilem et
sponsam speciosam sapiam sc; in matrimo
niũ copulare. Sapie. viij. Hanc amaui
et exquesiui eam a iuuentute mea. et que
siui mibi spõsam eam assumere. et ama/
tor fum factus forme illius isti?. i. docto/
ris ecclesie panes dñi dici auctoritates sa
cre scripture. Deutro. viij. Nõ in solo pa
ne viuit hõ sed in omni verbo qd̃ pcedit
ab ore dei. Iste panis debet esse pinguis
quia doctor ecclesie pinguedine caritatis
et deuotõis debet impinguari. Jere. xxxj.
Inebriabo aïas sacerdotum pinguedine
huius pinguedinis. i. boni auditores effi/
ciunt participes qñ libenter audiunt sa/
cre scripture auctoritates et diuinos sermo
nes. Ro. xj. Socius radicis et pinguedi/
nis olive factus es. sic ergo aïa que bñdi
cit impinguabit. boni doctores inebriãt
auditores vino sacre scripture Canti. v.
Bibi vinũ meũ cum lacte meo cõmedite
amici mei et bibite et inebriami carissimi
hic per vinũ signant sacre scripture docu
menta fortiora et subtiliora atq; planiora
Summa pponunt maioribo. secũda mino/
ribus. et ita dñi eis a doctoribus ecclesie
sancte dispensari q; quilibet fm modum
suũ spũaliter inebriet. doctor sic inebriat
auditores vino iocunditatis eterne. Ps.
Inebriabunt ab vbertate domus tue et
torrente voluptatis tue potabis eos. De
cũdo in verbo, pposito notat nobilitas re
cipientis cũ dicit caput meũ. Sciendũ ẽ
ergo q; beatus iohannes euangelista fu/
it sicut caput sup sanctã ecclesiã cõstitut?
Et sciendũ ẽ q; caput primo habet certi/
tudinẽ in ognitõe. scõo habet celsitudinẽ
in positõe. tertio habet pulcritudinẽ i di/
spositõe. Primo ergo caput habet certi/
tudinẽ in ognitõe Eccles. ij. Oculi sapiẽ/
tis in capite ei?. Oculi bti io. (et loquor
de interioribo? cordis) fuerũt duo. sc; co/
gnitio discreta et affectio recta Isti oculi
fuerunt in eius capite. i. in mẽte. q; sicut
caput eminet ceteris membris ita mens
eminet in regno aïe. Istud caput oscula/
tũ fuit q; dñs beatũ iohannẽ euan. sicut
plenus sapia repleuit. ipse enī fuit euan/
gelista in euãgelio. apls in epistolis. pro/
pheta in apocalipsi. Eccli. xxxix. Si domi
nus magn? voluerit spũ intelligentie re/
plebit illũ. et ipse tanq; imbres mittet elo
quia sapie sue. Dñs repleuit beatũ iohã
nẽ spũ intelligẽtie sibi plenitudinẽ sapie
tribuendo. et ipse tanq; imbres misit elo/
quia sapie sue fideles christi erudiendo.
Secũdo caput habet celsitudinẽ in posi
tione qd̃ bñ puenit btõ iohanni euan. de
ipo enī pt exponi illud eccli. xj. Sapia hu
miliati exaltabit caput illius. beatus io.
euan. habuit sapiam in plenitudine. bũi
litatẽ in affectõe. et iõ caput ipsius exal/
tatũ fuit in pplor regimine et assecutione
eterne glorie. Nos ergo imitatores ipsi?
effecti ad dñm capita eleuem? vt cũ ipso
participes eterne glorie efficiamur. Luce
xx. Respicite et leuate capita vestra quo/
niam appropinquabit redemptio vestra
In ista auctoritate ponuntur tria que no/
bis ponunt consideranda Primũ est in/
spectio scripture. q. quod notat cum dicit

respicite. Secundū est diligens auscultatio doctorū et prelatorꝝ. quod notat cū dicitur et leuate capita vestra. Tertiū est redemptio captiuorū. quod notat cum dicit qm̄ appropinquabit redemptō vestra. Inspectio scripturarꝝ est dulcis. auscultatio magistrorꝝ est vtilis. redemptō captiuorū est inestimabilis. Primo ergo ponitur nobis inspectio exercēda scripturarū. cum dicit respicite. que inspectō mandatorꝝ et sacrarum scripturarū dulcis est hoībus studiosis. sed amara est hominibus accidiosis et fastidiosis. quibus ꝓphēta imprecat verbis Isaie. v. Ve qui ponitis dulce in amarū et amarū in dulce. Secundo hortat nos ad diligentē auscultationē mandatorꝝ cum dicit. leuate capita vestra. ps. Leuaui oculos meos ī montes vñ veniat auxiliū mihi. montes sunt doctores in vita et scīa eminentes. ad ipsos debemus oculos leuare quia ab ipsis debemus auxiliū expectare. ab ipsis habemus auxilium scientie contra ignorantiā. ab ipsis etiam habemus auxiliū gratie contra culpam. habemus etiā auxilium glorie contra miseriam. homies solent libenter ad illos capita et oculos leuare a quibus se credūt auxilium reportare. et illos solēt diligenter audire. Isa. xxxij. Non caligabunt oculi videntiū. et aures audientium diligenter auscultabunt. Tertio hortat nos euangelista ad considerandā redemptionem captiuorū que est inestimabilis. cū dicit qm̄ appropinquabit redemptio vestra. j. Petri. j. Non corruptibilibus auro vel argēto redempti estis de vana vestra conuersatōe paterne traditōis. sed precioso sanguine quasi agni incontaminati et immaculati christi iesu. positōne Isaie. ix. Longeuus et honorabilis ipse est caput. beatus enī iohannes euangelista fuit lōgeuus. quia adhuc longo tempore vixit. fuit etiam honorabilis quia deus ipm̄ honore multiplici decorauit. ipse enī a dnō fuit electus. fuit etiam ceteris apostolis predilectus. fuit etiam virgo gloriose virginis a christo in cruce pendentis custos effect⁹. cum dixit. mulier ecce filius tuus. deinde dicit discipulo ecce mater tua. et ex illa hora accepit eā discipulus in suā Jo. xviij Hic est enī aplus de quo dicit beat⁹ ieronimus in ꝓlogo sup iohannē. hic est ille euangelista vnus ex discipulis dñi. quia virgo a deo electus ē. quē de nuptijs volentem nubere vocauit deus. cui virginitatis in hoc duplex testimoniū dat in euangelio. q̄ etiā pre ceteris dilectus a deo dicit et matrē suā pendens in cruce commēdauit de⁹ vt virginē virgo seruaret. bene ergo beatus io. nomīe capitis designatur quia habuit pulcritudinē dispositōis in hac vita. sed longe pulcriorē habet mō in vita beata. ipm enī dñs gloria et honore coronauit et posuit in capite eius coronā de lapide precioso qđ benedicit zacharie. iij. vbi dicit. Indui te mutatorijs. et sequit. et posuerūt cydarim sup caput eius mundā et induerūt eū vestimentis albis Cydaris sic dic̄ papi. ē ornamentū capitis pōtificis qđa plūbo mitra ꝓsueuit appellari. sic ergo beat⁹ io. nomīe capitis designat cū dr. caput meū. i. caput de quo in ps. loquit. Obumbrasti sup caput meū ī die belli. dies belli fuit dies illius aduersitatis in qua ꝓtectus fuit in doleū feruētis olei. de quo pñs festū fieri consueuit. tunc enī dñs sup caput eius ita obūbrauit q̄ feruorē olei mitigauit deus. et diuīa se ꝓtegēte grā illesus exiuit. sic g̃ primo notat liberalitas tribuētis cū dr impinguasti. secdo etiā notat nobilitat recipiētis eū cū dr caput meū. sequit. in oleo. vbi sequitur suauitas doni vel donatōis. Sciendū g̃ q̄ triplex est ꝓprietas olei. Primo enim oleum est curatiuū. Secdo ē nitidū. Tertio est materia ignis. et ideo ē illūinatiuū et ideo per oleum signatur diuina gratia cuius triplex est proprietas. ipsa enim primo sanat a culpa. Secdo nitet a conscīa.

Tertio resplendet in conuersatione honesta. Primo enim per oleū signat diuina gratia quia saluat a culpa. Lu.x. dicit de illo qui incidit in latrones qui spoliauerunt eum et plagis impositis abierūt semiuuo relicto. dicitur q samaritan⁹ iter faciens et appropians alligauit vulnera infundens oleum et vinū. in oleo designatur diuina gratia que peccatorē sanat. in vino signatur spiritualis leticia quando sentit penitens qñ credit sibi culpā remissam. et sic infirmitatē conscientie sanataz qō bene signatū est in illo claudo quē ad verbum beati petri apostoli sanauit dominus Actuū. iij. Ibi enim legitur q dixit beatus petrus In nomine iesu christi nazareni surge et ambula. et sequit. q pr⁹ sus solidate sunt bases eius et plāte. z intrauit cū illis in templū. ambulans z exiliens et laudās deum. Isto oleo curationis omnis infirmitatis z vino spūalis iocunditatis beatus iohannes plenus fuit. ipse enim cū alijs apostolis in die penthecostes descendente spiritusancto sup apostolos in linguis igneis fuit ab omni infirmitate humani timoris sanatus z letitia spūali repletus. Secundo oleum ē nitidum. vnde Prouer. v. dicitur de muliere fatua Nitidius oleo guttur illi⁹. beatus iohannes bene habuit nitorem olei in cōscientia. i. gratie dei. ps. Unxit te deus tuus oleo leticie pre cōsortibus tuis. vñ sibi canitur illud quod dicitur Prouer. xxj. Thesaurus desiderabilis et oleū in habitaculo viri iusti. habitaculū viri iusti fuit in conscientia beati iohannis. illi enim fuit thesaurus desiderabilis ꝓpter copiam virtutum. illi etiā fuit oleū gratie siue diuine caritatis que est conscientie ornamentū Eccl. ix. Omni tempore vesti menta tua sint candida et oleum de capite tuo non deficiat. Vestimenta beati iohannis fuerunt omni tempore cādida p mundiciam castitatis. et oleum de capite suo non defecit. ꝓpter abundantiam pietatis. Tertio oleum est materia ignis. et sic est illuminatiuū Exo. xxv. Dic filijs israhel vt afferant oleum ad lūinaria concinanda. oleum enī ē ignis materia. z sic splendet et illuminat Exo. xxvij. Precipe filijs israhel vt afferant oleum de arboribus oliuaz purissimū piloz contusuz vt ardeat lucerna semp i tabernaculo testimonij. Vult dominus oleum esse purissimum per quod signatur vt iam diximus diuina gratia que pura est inquātum sanat a culpa. purior est inquantuz niter in conscientia. purissima inquantū resplendet in conuersatione honesta. et tunc ardet lucerna in tabernaculo testimonij quando edificat per ostensionē boni exempli. mathei. v. Sic luceat lux vra coram hominibus vt videant opera vestra bona et glorificent patrem vestrū qui in celis est. Dominus per opa luminosa sanctorum glorificat id est glorioſus esse predicatur. a quo etiam beatus iohānes p⁹ multa gloriosa opera est glorificatus. cuius glorie nos participes fieri dignetur.

De sancto Johanne euan. Sermo. ij.

Ustus de angustia liberatus est et tradet impius ꝓ eo Prouer. xj. Eligita hoīm ad modū statere mouetur. Una enim pte statere eleuata altera deprimitur. sic tiranni in presenti vita sanctos martires deprimunt. ipsi autem elati et eleuati fuerunt. sed in futura vita eleuabuntur et impij deprimentur. sed hic in verbo ꝓposito duo notant. Primo enim notatur exaltatio sancti cum dicitur iustus Secundo notat oppressio tiranni cū dicitur et tradetur impius ꝓ eo. Quantū ad primum notātur tria. Primo enim notat iusticia in opando cum dicitur iustus. Secundo notatur pacientia in sustinendo cum dicitur angustia. Tertio

notatur gloria in supando. cum dicitur. li beratus est. ¶ In primo notatur opus sanctī qđ est iuste viuere. ¶ Scđo notat opus tiranni quod est angustiare. ¶ In tercio notatur opus dei qđ est liberare. ¶ Quantum ad primū ergo sciendū ꝙ iohannes euangelista fuit iustus tripliciter. ¶ Primo enī in cognitōe mandatoꝝ ⁊ secretoꝝ diuinorum. ¶ Scđo fuit iustus in eruditōne indoctoꝝ. ¶ Tercio fuit iustus in ꝓceptōne p̄miorum. ¶ Primo enī fuit iustus btūs iohannes in cognitōe secretoꝝ diuinorū. ¶ Prouer. xiij. Justus comedit ⁊ replet aiam suam. ¶ Sciendū ergo ꝙ tūc btūs iohannes fuit comedens. et tanq̄ vere iustus comedit. qñ supra pectus dñi in cena recubuit. et tūc illū dñs pane vite ⁊ intellectus cibauit. ¶ Iste cibus est cognitō mandatorum ⁊ secretoꝝ dei. ꝙ que homo spūaliter viuit. ¶ Deutro. viij. Non in solo pane viuit homo sed in omni verbo qđ ꝓcedit ab ore dei. ¶ Isto pane cibatus est beatus iohānes quē non sibi soli retinuit sed fideliter docendo fideles ipsis frangendo et exponendo distribuit. ¶ Judicū. xiiij. De comedēte exiuit cibus et de forti egressa est dulcedo. beatus iohānes fuit comedens ꝙ cognitionē secretoꝝ. fortis fuit ꝙ sustinētiaz laboꝝ. ¶ De isto comedēte exiuit cibus. s. verbi diuini sermonis. et de isto forti egressa est dulcedo benigne ꝓsolatōis. ¶ Scđo fuit btūs iohānes iustus in eruditōne indoctorum. ¶ Prouer. viij. ¶ Per me reges regnāt et legis cōditores decernūt iusta. ¶ Reges dicūtur fideles seipsos in via morum bñ regentes. ¶ Prouer. xx. ¶ Rex qui sedet in solio iudicij dissipat omne malum intuitu suo. sicut ego video q̄ isti reges temporales malefactores homicidas ⁊ latrones destruunt ⁊ forbanniunt. sic spūaliter homo fidelis in solio iudicij sui id est in discussione ꝓpij cordis debet hostes spūales. i. peccata destruere. et forbanniūt ⁊ a regno aīe sue omnē malicīā expellendo dissipare. et hoc est qđ dicit. dissipat omne malum in tuitu suo. sicut enim lux corpalis sua irradiatione expellit tenebras corpales. sic vir sapiēcie diuine expellit ⁊ dissipat tenebras spūales. ꝓpter hoc ergo dicit. ꝙ me reges regnāt. ¶ Sequit. et legū ꝓditores iusta decernūt. ¶ Scđo magno actore ⁊ cōditore legum dño iesu christo fuit btūs iohannes vnus de maioribus legislatoribus ⁊ conditoribus. ipm enī dñs spū intelligētie replet. quo repletus eodem spū tam ꝙ verba q̄ ꝙ scripta fideles christi eruditit. de eius enī sapiēcia dicit. ¶ Sapien. viij. Doctrix enī est discipline dei et electrix operū illius. Ipse enī habuit sapientiā ad cognitionem agendoꝝ. et electionē ad executōz cognitoꝝ. contra multos qui auditores ꝙ bonam doctrinā informāt. seipsos ꝙ malā vitam deformant. tales similes sunt claudis et ꝓtractis sedētibus super calciatam. qui viatoribus ostendūt rectā viam. ipsi aūt non ambulant ꝙ eam. similiter parū valet mandata ⁊ dei ꝓsilia audire. et ea opere non implere. ¶ Ro. ij. Non enī auditores legis sed iusti sunt apud deum. factores legis iusti iustificabūtur. ¶ Tercio fuit iustus btūs iohannes in ꝓceptōe ꝑmioꝝ. ꝓuerbi. iiij. ¶ Justoꝝ semita quasi lux splendet ⁊ crescit vsq̄ ad pfectū diem. beati iohānis vita fuit iustoꝝ semita que fuit q̄si lux splendens radiando exemplis. precedens pficiendo doctrinis. crescēs augmēto meritorum. sed creuit vsq̄ ad pfectam diē. plena luce et radio p̄mioꝝ. hec est dies de qua dicit ps. ¶ Melior ē dies vna in atrijs tuis sup milia. ¶ In illa enī die plena luce illius felicitatis gaudebunt. qñ sicut sol in regno p̄is sui fulgebūt. sic ergo primo notatur iusticia in opando. cū dicitur. iustus. ¶ Scđo notatur patiēcia in sustinendo. cū dicitur. angustia. ¶ Sciendū est ergo ꝙ est triplex angustia. ¶ Primo est angustia detestatōnis culpe. ¶ Scđo est angustia ꝓpassionis fraterne. ¶ Tercio est angustia passionis acerbe. ¶ Primo enī est angustia detestationis culpe. j. ¶ Regum. xxij.

Conuenerunt ad eum qui erant in angu/stia ꝓstituti et oppressi ere alieno et amaro animo. Tria dicit scōm tria que facit cul/pa. Primo enī culpa angustat. et quantū ad hoc dicit in angustia ꝓstituti. Secun/do onerat. et quantū ad hoc dic̄. et oppres/si ere alieno. Tercio amarificat. et quantū ad hoc dicit et amaro aīo. sicut enī cor dila/tatur ex altitudine mādator̄ sm qꝫ in ps. dicitur. Viā mandator̄ tuor̄ cucurri. vñ et aplus dicebat. ij. ad Chorin. vj. Os nostrū patet ad vos o chorinti cor nr̄m dila/tatū est. sicut enim dilatat cor sanctor̄ am plitudo charitatis. sic corda peccator̄ an/gustat gelicidiū iniquitatis. Isa. xxviij. Coangustatū est enī stratū ita vt alter de cidat et palliū breue vtrunqꝫ opire nō ꝑt. sic angustat stratū ꝓscētie gelicidiū pecca torum. qđ ibi habitare nec vult nec debet ille qui delicias reputat habitare in cordi bus elector̄. Prouer. viij. Delicie mee es/se cū filijs hoīm. sic ergo primo peccatum angustat. qđ notatur in augustia ꝓstituti. Scđo onerat. et hoc notatur cū dr. et op/pressi ere alieno. Oppressionē huius one/ris ꝓsiderabat ꝓpheta. ps. l. cū dixit. Ini/quitates mee supergresse sunt caput meum. et sicut onus graue grauate sunt sup me. Certe homo libēter excutit ab humeris su is onus quo grauatur. sīr et nos p ꝓfessio nem excutiamus onus peccator̄ quibus grauamur inuicē. oppressio huius oneris id est peccator̄ dr̄ ꝓpterēter es alienū qr ab alieno diabolo sꝫ nobis est p eius tentati/onem mutuo traditū poscētibꝰ illecebris et delectatōnibꝰ ineptis. sed diabolus hu iusmodi es reperet cū vsuris. qr miser pec cator eternaliter cruciabitur in pena p eo qđ tpaliter cōmisit in culpa. Matthei. v. Amen amē dico tibi nō exies inde donec reddes nouissimū quadrantē. Tercio pec catum amarificat. et quantū ad hoc dicit. et amaro aīo. Ruth. j. Nec vocetis me no emi id est pulcram. sed vocate me mara id est amarā. quia valde amaritudine me repleuit omnipotēs. sicut amaritudo cor/ruptor̄ humor̄ expellitur amaritu/dine mirobalanor̄ sic amaritudo cor/dium ex corruptōne peccator̄ expellitur a/maris lachrymis oculor̄. Ysaie. xxij. Rece dite a me amare flebo nolite incūbere vt consolemini me. Nam vere penitentes nō recipiūt blandicias cōsolator̄ q̄diu in se sentiūt punctōes ⁊ amaritudines. Scđo est angustia ꝓpassionis fraterne. Ruth. j. Nolite quesso filie mee qr vīa āgustia me magis premit. frequēter corda elector̄ an gustiantur angustia afflictor̄. ij. ad Chor/in. xi. Quis infirmatur et ego non infir/mor? quis scandalisatur et ego non vror? Infirmabatur aplus non patientis actu sed ꝓpatētis affectu. vrebatur zelo feruē/tis charitatis. vt fideles terrenis ꝓptis siudent principes fieri superne hereditatis. Sophonie. j. In igne zeli eius deuorabi tur oīs terra. Igne charitatis deuorabi tur oīs terrenitas. vt sic cū omni facili/tate apperatur eterna. Sīr et dauid ex cō passione miserie ⁊ mortis filij sui angusti/abatur ⁊ flebat. ij. Regū. xviij. Ascendit rex cenaculū porte ⁊ fleuit. et sic loquebat vadēs. fili mi absolon. absolon fili mi qs mihi tribuat vt ego moriar ꝓ te? absolon fili mi. Absolon impius filius pium pr̄em de regno voluit eiicere ⁊ ipm interficien/dum querebat. attamen pius pater ex cō passione miserie ⁊ mortis filij emulabat et flebat. Tercio est angustia passionis a/cerbe. Isa. viij. Tribulatio tenebre angu/stia et dissolutio. bene explicat isaias affli/ctiones ⁊ passiones sanctor̄ qui sustinue/runt ⁊ tenebras obscuror̄ carcerū. sustinu erunt etiam angustias tormentor̄ et tan/dem dissolutōem aīarum ⁊ corpor̄. quod competenter exprimit aplus. Hebreo. xj. Sancti ludibria et verbera expti sunt. in/sup et vincula ⁊ carceres. lapidati sunt. se cti sunt. tentati sūt. in occisione gladij mor tui sunt ꝓ christo. sed p tentationes harū tribulatōnum atqꝫ tormentor̄ ꝓbati fue/

runt.et victores inuenti coronam eterne glorie receperunt. Jaco.j. Beatus vir qui suffert tentationem qui cū probatus fuerit accipiet coronam vite quā repromisit deus diligentibus se. sic ergo notatur in proposito viri sancti exaltatio cū dr. iustus de angustia liberatus ē. Secō notat oppressio tiranni. cum dicitur tradetur impius pro eo. sancti enī in morte de oīni angustia liberantur. impij vero p malis que sanctis intulerunt pdemnantur. Exemplū in Susanna q duobus senibus. Danielis.xiij. Susannam daniele iudice sua innocētia liberauit: duos autē senes sua impietas condemnauit. Exemplū etiā in beato petro q herode. Actuū.xij. Herodes enim exspirauit cōsumptus vermibus. beatus vero petrus receptus est cum angelicis spiritibus. Exemplū etiā in domiciano q beato iohanne. Eodem enī anno quo brūs iohānes missus est in exiliū a domiciano interfectus est domicianus a senatu romano. et reuersus est iohānes apud ephesū et receptus est cum oīni gaudio. pter qđ ibi dicitur. tradetur impius pro eo. Sciēdum est ergo q triplex est impietas. Primo enim est impietas infidelitatis. Secūdo est impietas voluptatis. Tercio est impietas tirannice crudelitatis. Primo ergo est impietas infidelitatis. Roma.j. Revelatur ira dei de celo sup omnē impietatem et iniusticiā hoīm. eoz qui veritatem dei in iniusticiā detinēt. Hñ etiam sequitur. quia cū cognouissent deū nō sicut deum glorificauerūt. loquitur aplūs de a postolis qui cognouerūt dñm inquirendo subtiliter nō tñ sicut dñm glorificauerunt credendo fidelit sed p aduentū saluatoris fideles impietatē abnegauerūt pietatē fidei tenuerūt. Titū.ij. Apparuit gra dei et saluatoris nri oīnibus hoībus erudiēs nos vt abnegantes impietatibus et secularia desideria sobrie et iuste et pie viuamus in hoc seculo. sobrie debemus viuere quantū ad nos. iuste quantū ad primum. pie vel fideliter quantū ad deum. Secūdo est impietas voluptatis. In canonica iude. Venient illusores scom desideria sua ambulantes non in pietate. homo bonus non debet desideria sua sequi nisi velit in pñti vita et futura confundi. et ideo ire post concupiscentias q voluptates ineptas pbibitum est autoritate diuine legis. Ecclesiastici. xviij. Post concupiscentias tuas non eas et a voluntate tua auertere. si prestes anime tue concupiscētias eius faciēt te in gaudium inimicis tuis. Inimici nri sunt dēmones. quia ergo impietas voluptatis damnatur autoritate diuine legis. lege iudicante debet puniri. tj. Machabeoz. iiij. In leges diuinas impie agere impune nō cedit. Tercio est impietas tirannice crudelitatis. Abacuc.j. Quare respicis contemptores et taces conculcante impio iustiorem se. In vita pñti sancti ab impijs cōculcātur. Sed in futura vita impij a sanctis calcabuntur. Macha.iiij. Calcabitis impios cū fuerint cinis sub planta pedū vestrorum. Presens vita est tempus ridēdi reprobis sed est tempus flendi electis. Eccī.iij. Tempus flendi et tempus ridēdi. sed ecōuerso in futura vita reprobi flebunt. electi vero pre gaudio q exultatōe ridebunt. Johannis.xvj. Plorabitis q flebitis vos mundus autem gaudebit vos autem contristabimini. sed tristicia vestra vertetur in gaudium. De quo gaudio ibidem dicitur. Gaudium vestrū nemo tollet a vobis. illud enim gaudium erit eternum. et ideo non habebit finem vel termi num. Ad quod gaudium nos pducat.

De Ascensione dñi Sermo. I.

QUi descendit ipse est qui ascendit sup oēs celos. Ephe.iiij. In verbo prposito duo notantur que circa dñm nrm iesum christū facta leguntur. Primo enī

notatur humiliatio in descensu/ cum dicitur-qui descendit. Secdo notat exaltatio in ascensu/cum dr-ipse est et qui ascendit.

Quantum ad primum sciendū est q dominus descēdit ratione quadruplici. Primo enim descendit ppter adoptōnem filiorum. Secdo descendit ppter eruditionez indoctor. Tercio descendit ppter curationem infirmor. Quarto descendit ppter liberationem captiuor. Primo ergo descēdit dns ppter adoptionez filior-ps. Descendit sicut pluuia in vellus/ Pluuia descendens in vellus ptes velleris non diuidit sed cōstringit/sic dns descendens in vterum beate virginis eius virginitatem nō minuit sed sacrauit/ vñ et virgo virginum meretur p excellentiā appellari/ propter quod Gallath-iiij.dicit. At vbi venit plenitudo tpis.misit deus filium suū factum ex muliere/ Ante aduentum christi nihil habebat pmune homo cū deo patrum esn aut nihil pmune habet nullū cū immenso. Isaie-xl. Dnes gentes quasi non sint sic sunt coram eo/et quasi nibilum et inane reputate sunt/sed in tpis plenitudine voluit deus pater vnigenitū suū naturam pmunem nobiscum habere/et per hoc nos voluit in filios adoptare· et in hereditate filij partem habere· Roma.viij. Ipse spūs testimoniū reddit spiritui nro q sumus filij dei· Si autē filij et hēredes. hēredes quidem dei coheredes aūt christi Testimonium spiritussancti in hac causa bene debet recipi/dei enim filius operatōne spiritussancti pceptus fuit in vtero beate virginis· Luce.j. Spiritussanctus superueniet in te et virtus altissimi obumbrabit tibi.ideoq et quod nascetur ex te sanctum vocabitur filius dei/ Magna et euidenter apparet filij dei largitas et liberalitas.cuius bonitate nobis tanq fratribus pmunicatur eterna hereditas. Nō sic fuerunt alij fratres inter se facere.sed psuenerunt p diuisione hereditatis adinuicez litigare.et potentiores minus potētes exhereditare. Secdo descendit dns ad eruditionem indoctor· Isaie.lxiij. Utinam dirrumperes celos et descenderes a facie tua montes defluerent.vt nomē fieret notum tuū·Celos dirrūpere nihil aliud est q seipsos filio dei inclinare· vñ ppheta dicit· Inclinauit celos et descēdit. Mōtes a facie filij dei defluere/ nihil aliud est q in aduentu christi superbos deprimere et humiles exaltare· Luce.j. Deposuit potentes de sede/et exaltauit humiles.sequitur.vt notuz fieret nomen tuum. Noticia istius nois est noticia cuiusdā magne lectionis et vtilis·ps. Notus in iudea deus israel/ante incarnationē/sed in israel magnum fuit nomen eius/ post carnē assumptam. istud nomē non solum est magnuz sed etiam sanctū et saluiferum.sanctum· vnde in·ps.dicitur. Sanctuz et terribile est nomen eius/quia sanctū est nomē christi.ideo sibi debetur exhibitio reuerentie et honoris/sicut videmus q scos boies q̄uis puros boies solent boies reuereri. istud nomē vt dictum est non solū est sanctum·sed etiā saluiferū· Actuuz.iiij. Nec enim aliud nomē est sub celo datū hominibus in quo oporteat nos saluos fieri/ audi efficaciā et virtutem istius nois. in isto enī noie fit eiectio demonior/habetur discretio linguarum/obtinetur etiam in ipo languor curatio. Marci vlti. In nomie meo demonia eijcient/linguis loquentur nouis/serpentes tollent/et si mortiferum quid biberint non eis nocebit.sup egros manus imponent et bene habebunt. Tercio descendit dominus ad curatōnem languorum. Johānis.iiij· Dixit christo quidam regulus cuius filius ad mortem infirmabatur· Dne descende priusq moriatur filius meus· dicit ei ihesus· vade filius tuus viuit.facile erat domino infirmū curare.mortuos suscitare.cum eius dicere nihil aliud sit q facere ex immensa et diuina potestate/ Ecclesiastes· octauo· Sermo illius potestate plenus est.nec dicere

ei quisq̃ potest quare ita facis. Bene excellenna sue potestatis apparebat qñ solo verbo innumerabilia faciebat. Matth. xj. Euntes renunciate iohanni que audistis et vidistis/ceci vident.claudi ambulãt.leprosi mundãtur.surdi audiũt.mortui resurgunt.paupes euãgelisantur. Sed sciendum est q̃ dñs non solũ curauit corporales morbos et suscitauit corpaliter mortuos/sed qđ tunc faciebat in corpe quotidie facere nõ desinit spũaliter in mente/p peccatũ enĩ aĩa infirmatur/vñ ps. Sana animã meam quia peccaui tibi/p peccatum etiã mors introducta fuit/et habent hoĩes necessitatem moriendi. Roma. v. Per vnuz hominẽ peccatũ in hunc mundũ intrauit/et p peccatũ mors/sic ergo nos infirmamur p culpam. Non debemus peccatũ iterare sz currere ad medelam. Ecci. xxj. Fili peccasti non adiũcies iterũ sed de pristinis deprecare/vt tibi dimittantur/vbi tibi dicitur.si aliquis infirmus haberet terciauam simplicẽ.nõ libẽter curaret quomodo caderet in quotidianam febrem vel ptinuam.sed magis cõuocaret medicũ et acciper medicinã/ita miseri peccatores quotidie ptratiũ faciũt qñ peccata peccatis addunt.et nõ currunt ad antitodũ sed venenũ. Ecci. xxj. Quasi a facie colubri fuge peccata.et si accesseris ad illa suscipiẽt te. Non est aliquis ita fatuus.si ipm coluber semel momordisset/q̃ secundũ morsum libenter expectaret/et tñ miseri peccatores toties morsus colubrorum infernaliũ voluntarie expectant/quotiens peccata mortalia iterãt. Quarto descendit christus ppter liberationẽ captiuorum. Exodi. iij. Vidi affliccionem populi mei in egipto/z clamorẽ eius audiui/z descendi vt liberarem eũ. Egiptus interpretatur tenebre/et signat statum peccati/per quod sunt hoĩes in tenebris pstituti. Genesis. j. Tenebre erant sup faciem abyssi. id est sup faciem cordis humani/sed dixit deus fiat lux.et facta est lux.sicut enim lux corporalis expellit caliginem tenebrarum/sic lux spũalis que est gratia dei.expellit nigredinem peccatoz. Threno. iiij. Denigrata est sup carbones facies eorum/dicitur de peccatoribus p statu culpe.de quibꝰ illud dicitur. Candidiores nazarei eius nive.sed hoc dicitur p statu gre/vñ de sanctis de statu culpe ad statũ gratie translatis dicitur. Ephe. v. Eratis aliqñ tenebre nũc autem lux in dño sequitur hic.et clamorem eius audiui. Nos positi in tribulatione culpe/debemus ad dñm clamare/ipse enĩ paratus est nos exaudire. ps. Ad dominum cum tribularer clamaui et exaudiuit me. Paratus est etiaz nos a periculis liberare.vñ hic dicitur/descendi vt liberaren eum/q̃diu sumus in statu peccati tã diu sumus in periculo mortis/sed liberamur p gram saluatoris/Ecci. xxxiij. Alii/quotiẽs vsq̃ ad mortem piciratus sum hoz causa/z liberatus sum p graz dei/gratia dei est ille pius custos carceris.qui aligatos in pedibꝰ z manicis ferreis cum omni benevolentia soluit.et de seruitute diaboli peccatorẽ in seruitutẽ dei transferens ipsum in regale z celeste pallacium. Romanoz. vj. Nunc aũt liberati a peccato serui autem facti deo baberis fructuz sanctificationũ finem vero vitam eternam Sic ergo primo notatur hũiliatio in descensu.cum dicitur.descendit. Secdo notatur exaltatio in ascensu. cum dicitur. ipse est qui ascendit. Sciendũ est ergo q̃ dñs iesus christus in die huius gloriose ascensionis/ascẽdit quadrupliciter. Primo enĩ ascendit euidenter. Secdo sapienter. Tercio potẽter. Quarto ascẽdit letanter. Primo ergo dñs ascendit euidenter. videntibus enim illis eleuatus est.illis id est discipulis.vñ. Michee. ij. Ascendet pandens iter ante eos.et diuidens z transibunt portam et egredietur p eam z transibit rex eorum coram eis.et dñs in capite eorũ. Dominus ad celos ascendit propria potestate/qui de celis descendit ppria voluntate/ps.

A summo celo egressio eius/ nec est qui se abscondat a caloze eius/ et occursus eius vsqz ad summuz eius/ Sed dñs sic voluit ascendere qz sibi placuit viam hominib ostendere/ qñ ordinauit ad pzem redire. Johannis.xx. Ascendo ad pzem meum et patrem vrm/ deum meũ et deũ vrm/ Homines bene solẽt scire viam ad domos patrum suozum/ sic christus bene sciebat viã ad empirreũ celum/ vbi pcise apparet magnificentia potestatis et bonitatis et trinitatis psonaz/ ibi etiam inhabitatio angelozum et aiarum sanctarum. Hoies exeũtes in pzibus extraneis solent querere viã ab hoibus indigenis/ sic z nos a dño iesu christo viam regni celestis queramus/ et eius vestigia sequamur/ Job.xxiij. Vestigia eius secutus est pes meus/ viam eius custodiui z non declinaui ex ea/ A christo ergo non solum viatoze sed etiam pzehẽsoze debemus viam querere. Hiere.xxiij. Quare quasi colonus futurus es in terra/ et quasi viatoz declinans ad manendum. Dñs colonus dicitur fuisse in terra id est in ecclesia sancta/ ab ipsa spinas et tribulos viciozum euellendo/ in eadem semen verbi dei seminando/ ipsam eriã quasi oztum plantationũ non quacunqz aqua sed aqua sapientie saluaris et pzis lachrymis irrigando. Hebreoz.v. Qui in diebus carnis sue pzeces supplicatõesqz ad eum qui posset illum saluũ facere a morte cum clamoze valido et lachrymis offerẽs exauditus est pro sua reuerẽtia/ sic ergo dominus colonus dicitur qui etiaz p diebo carnis sue dicebatur viatoz/ Sed hodie in ista gloziosa ascensione declinauit ad manendũ tanqz verus pzehensoz/ Secũdo ascendit dñs sapiẽter. Amos.ix. Qui edificat ascensionẽ suam in celo et fasciculuz suum sup terram fundauit. Hec est sapiens ordinatio vt primo sup terram fasciculus fundetur/ et ideo in celo ascẽsio edificetur/ scõm istam viam sapienter pcessit dñs iesus christus/ ipse enim primo fasciculum sup terram fundauit quando p nobis amaritudinẽ blasphemiaz/ spuroz alaparum/ clauoz. et lancee. et spinarum et amaritudinẽ mortis aut crucis tolerauit. Luce.vltimo/ Nõne hoc oportet christum pati et ita intrare in gloziam suam. Primo ergo fasciculum sup terram fundauit et postmodũ ascensionẽ suam in celo edificauit. Prouer.ix. Sapientia edificauit sibi domũ et excidit columnas septẽ Iste septem columne pñt dici septem dona spiritussancti/ quibo christus repletus fuit/ z firmatus fuit/ Isaie.xj. Requiescet sup eum spũs dñi spũs sapientie/ z intellectus. spũs consilij/ et fortitudinis. spũs et sciẽtie/ z pietatis/ et replebit eũ spũs timoris dñi. scõm istum modũ nos primo debemus fasciculũ mirre in hac vita fundare vt possimus in vita beata ascensionẽ nãm edificare. Canticoruz.j. Fasciculus mirre dilectꝰ meus mihi inter vbera mea cõmozabitur/ ex omnibus amaritudinibo quas legimus dñm nrm ihesum christum p nobis sustinuisse debemus nobis quendam fasciculum mirre id est amaritudinis colligere/ et inter vbera nostra id est in medio cordis collocare/ vnde hic dicit inter vbera mea cõmozabitur/ fasciculum mirre inter vbera nostra cõmozari nihil aliud est qz amaritudinũ multitudinem quas p nobis christus sustinuit iugiter memozari/ Trenoz.iij. Recordare pauptatis/ et transgressionis mee z absinti z felis/ et respondet aia sancta/ memoria memoz ero z tabescet in me anima mea/ Sciendum est ergo qz p fundationẽ huius fasciculi edificamus nobis ascensionẽ in celis. Nos ergo illam supnam hierusalem que edificatur vt ciuitas bonis opibus in charitate factis edificemus/ vt pricipes illius supni edificij inueniamur et simus. i ad Chozin.viij. Scientia inflat. charitas edificat/ nos ergo apostema scientie inflãtis expellamus/ et in charitate que est optimus artifex ascensionem nostram in celo

edificemus/nec ea que in vna die constru
imus in die altera destruamus/et sic de/
struamus peccata preterita· vt non edifice/
mus presentia vel futura· Gallath·ij. Si enī
que destruxi hec iterum reedifico· preuari
catorem me esse constituo/Tercio ascen/
dit dñs potenter. Proverbiorum xxj· Ciui/
tatem fortium ascendit sapiens destruxit
robur fiducie eius. Due leguntur ciui
tates solennes scilicet babilon et hierusalē/
Per babylonem signatur presumptio inferni
Robur fiducie huius ciuitatis scilicet ba
bylonis dñs destruxit/qui in infernum de
scendit et electis suis spoliauit· Osee.xiij.
Ero mors tua o mors morsus tuus ero in
ferne/Sed hodie in ista sancta ascensiōe
ciuitatem fortium id est supernam gloriaz
ascendit cum angelis et animabz sanctis·
Ephe.iiij·Ascendens christus in altum ca
ptiuam duxit captiuitatē/vm glosam sic
pt exponi. Captiuitatē appellat homines
quos diabolus a paradiso captiuauerat et
prios mundi et inferni fecerat/et appellat
captiuitatē hoīes qui capti fuerunt/sicut
vsu psueto militia vocantur hoīes qui pu
gnare vel militare psueuerunt/Istam ca
ptiuitatem christus captiuā duxit/qui ho/
mines a iugo diaboli sub quo tenebantur
captiui ad iugum suum suaue et ad onus
suum leue adduxit· et de seruitute diaboli
ad seruitutē suam reduxit/qui ipsos a pec
cato p suam grām liberauit· Romanorum
vj. Nunc autez liberati a peccato/serui au
tem facti deo habetis fructuz vestrum in
sanctificationē/finem vero vitam eternā.
Dñs iesus christus per illum angelū po
test intelligi/quem iohannes in apocali/
psi in ortu solis ascendentem vidit· Apo·
vij. Vidi alterum angelum ascendentez
ab ortu solis habentem signum dei viui/
christus ex assumpta infirmitate in se ostē
dit signum hominis mortui/sed et immē
sa potestate in se ostēdit gloriosa sua ascē/
sione signū dei viui. et hoc tripliciter. Pri
mo quia ascendit cū insuperabili potestate.
Secundo quia ascendit cum honorabili
societate/Tercio quia ascendit cum mira
bili maiestate/Primo enim ascēdit cum
insuperabili potestate. Johannis.iij. Ne/
mo ascendit in celum nisi qui descendit de
celo. filius hominis qui est in celo/Nos
legimus q̄ tpe passionis christi multa cor
pora sanctorum qui dormierunt resurrexerūt
Mathei·xxvij. Et sicut creditur in hac glo
riosa ascensione cum christo ascenderūt/
quare ergo dicit· Nemo ascendet in celū
nisi qui descendit de celo· Sed respondē
dum est. q̄ solus ascendit in celum propria po
testate/qui solus descendit propria vo/
luntate/Secundo ascendit in celum cum
honorabili societate· Johannis. Tricesi/
mo· Ascendo ad patrem meum et patrem
vestrum· deum meum et deum vestrum.
Hic notatur ascensionis sublimitas/sed in
ista ascensione cum christo fuit honorabilis
societas/Genes. Tricesimosecundo· In
baculo meo transiui iordanem istum/et
nunc cum duabus turmis egredior. Cri/
stus in baculo crucis iordanem istum id
est in mundū transiuit/Jordanis enī in/
terpretatur humilis descensus/sed cū du
abus turmis hodie in celum est reuersus.
Iste due turme fuerūt hominum sancto/
rum et angelorum/Tercio ascendit chri/
stus cum admirabili maiestate. Actuū.j.
Hic ille qui assumptus est a vobis in ce/
lum sic veniet quemadmodū vidistis eū
euntem in celum/ipse enim ascendit cum
maiestate mirabili/et cum eadē maiesta/
te venit ad iudicium cum qua in die ascē
sionis ascendit. Luce.xxj. Tunc videbūt
filium hominis venientem in nube cum
potestate magna et maiestate/Quarto a/
scendit leranter/ascendit deus in iubilati
one et dominus in voce tube. Dominus
enim ascendit cum leticia· et ideo dicitur
ascendisse in iubilatione/Ascendit etiam
cum victoria/et ideo ascendisse dicitur in

voce tube-primo. Machabeorum. Quinto. Ascenderunt in montem syon cum leticia & gaudio. Syon interpretatur specula per quam beata vita signatur. in qua deum facie ad faciem leti contemplabimur. Ysaie. Nonagesimoprimo. Venient in syon laudantes et leticia sempiterna super capita eorum/gaudium et leticiam obtinebūt/et fugiet dolor et gemitus. Ad istā vitam beatam nos pducere dignetur qui viuit et regnat in secula. Amen.

De ascensione domini Sermo. II.

Viri galilei quid statis aspicientes in celū/hic iesus qui assumptus est a vobis in celum/sic veniet quemadmodum vidistis eum euntem in celum. Actuum Primo. In verbo,pposito notantur tria. Primo enim notatur attentio congregationis discipulorum. cum dicitur. Viri galilei quid statis aspicientes in celum. Secundo notatur eleuatio saluatoris ad alta polorum. cum dicitur. Hic iesus qui assumptus est a vobis in celum/Tercio notatur promissio reuersionis eiusdem ad iudicium electorum. cum dicitur. Sic veniet quemadmodum eum vidistis euntem in celum. Quantum ad primum sciendum est q discipuli ascendentem dominum aspiciebant diligenter/et nos similiter si discipulorum imitatores sumus/diligenter in christum respicere debemus. et hoc triplici ratione. Ipse enim est precium nostre redemptōnis/ipe etiam est fulcimentum et viaticum nostre peregrinationis/ipse etiam est premium nostre glorificatōnis. Primo ergo diligenter ad christum respicere debemus quia ipse est precium nostre redemptionis. Hebreorum. Duodecimo. Aspicientes in auctorem fidei et consummatorem iesum/qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem. sicut scriptor volens veracem librum scribere/debet sibi de vero exemplari prouidere/et sicut ille qui vult rectam lineam producere debet rectam rationem habere. Sic nos si velimus in via morum vere et recte incedere/debemus nos ad exemplar operationum christi regulare. sicut enim sine vero exemplari liber non scribitur/et sicut sine recta regula recta linea nō producitur. sic nos nisi exemplo christi regulemur ad illam supernam hierusalem minime peruenimus. Exodi. Vicesimoquinto. Inspice et fac secundum exemplar/quod tibi in monte monstratum est. Exemplar in monte est christus in eminentia vite qui nobis per modum exemplaris proponitur vt eius vestigia imitemur. Iste dominus iesus secundum apostolu/est auctor fidei et etiam consummator. Auctor fidei fuit/diuinam naturam et humanam in vnitate persone coniūgendo/fidem suam iudeis et gentibus predicando/auctor etiam fidei est fidelibus suis habitum fidei quotidie infundendo/sed consummator fidei erit p enigmaticā in eā q̄ est facie ad faciem commutando/Prima. ad Chorinthios. Decimotercio. Nunc videmus per speculum in enigmate/tunc autem facie ad faciem. Isti domino iesu fuit propositum gaudium quando iudei voluerunt ipsum rapere vt facerent ipsum regem terrenum. Johannis. Sexto. sed regnum terrenum minime appetebat/qui celeste et eternum possidebat. Johannis. Decimooctauo. Regnum meū non est de hoc mundo. neq̄ enim iesus ad hoc in hunc mundum venerat/vt terrenum regnum

sibi acquireret/sed vt terrena celestibꝰ pa/
cificando sociaret· Colloſenſes. Primo.
Pacificans per ſanguinem crucis eius/ſi
ue que in celis ſiue que in terris ſunt/et p
iſtam pacẽ tanquam verus et nouus me
diatoꝛ dedit electis ſuis eterne hereditatiſ
repꝛomiſſionem/ Hebreo. Hono· Ideo
noui teſtamenn mediatoꝛ eſt.vt morte in
tercedente in redemptionem earum pre/
uaricationum que erant ſub pꝛiori teſta/
mento repꝛomiſſionem accipiant.qui vo
cati ſunt eterne hereditatis/ Secũdo aſpi
cere debemus in dominum ieſum chriſtũ
tanquam inſulcimentum et viaticum no
ſtre peregrinationis. Hebreoꝛum· Unde
cimo· Non acceptis repꝛomiſſionibus/a
longe eas aſpicientes/et ſalutantes et con
fitentes quia peregrini et hoſpites ſunt
ſuper terram/quando dominus aſcendit
ad alta celoꝛum.apoſtoli nondum accepe/
rant repꝛomiſſiones eternoꝛum bonoꝛum.
quia nondum ſuſtinuerant anguſtias et
tribulatõnes toꝛmentoꝛum/ Unde domi
nus in die iudicij victurus eſt apoſtolis
et martiribus ſuis. Vos eſtis qui permã/
ſiſtis mecum in tribulationibus meis/et
ego diſpono vobis ſicut diſpoſuit mihi
pater regnum/ Unde quia apoſtoli non/
dum ludibria et verbera experti fuerant·
vincula ⁊ carceres adhuc ignoꝛabant.nec
lapidati.nec ſecti·nec in occiſione gladij
moꝛtui extiterant. ideo repꝛomiſſionem
vite eterne ad quam per iſta peruenitur
non acceperant/pꝛopter quod dicit nõ ac/
ceptis repꝛomiſſionibꝰ/ Sequitur.a lon/
ge aſpicientes/diſcipuli chriſtum domi/
num aſcendentem in celum a longe aſpici
endo ſequebantur aſpectibus oculoꝛum/
q̃ ſequi non poterant paſſibus coꝛpoꝛum/
Unde ſicut anna ſedebat in ſupercilio
montis.vt de longinquo videret filium
reuertentem.ſic diſcipuli domini de lon/
ginquo aſpiciebant dominum aſcenden/
tem. Abobie. Undecimo· Anna ſedebat
ſecus viam quotidie in ſupercilio mon/
tis vnde reſpicere poterat de longinquo·
/ Sequitur hic· Et ſalutantes· Homines
ſolent ſalutare hominem recedentem/vel
etiam abſentem/ſicut et iſti dominum ſa
lutabant vel ſalutem mandabant· Unde
in pſalmo/ Qui mandas ſalutem iacob.
Jacob interpꝛetatur luctatoꝛ.Et vere chri
ſtus optimus luctatoꝛ fuit/ipſe enim moꝛ
tem occidit· diabolum deiecit· infernum
ſpoliauit.captiuam ſecum ducens capti/
uitatem in celum aſcendit/ Sequitur hic
Et confitentes. quia peregrini et hoſpites
ſunt ſuper terram· Vere diſcipuli chriſti
erant hoſpites et peregrini/et ſimiliter o/
mnes electi in hac valle miſerie conſtitu/
ti. Prima. Petri. Secundo/ Obſecro
vos tanquam aduenas et peregrinos ab
ſtinere vos a carnalibus deſideꝛijs/que
militant aduerſus animam/et quamuis
electi ſint in hac vita hoſpites et peregri/
ni.tamen a deo ſunt dilecti· Deutrono/
mij. Decimo· Dominus amat pere/
grinum.et dat ei victum atque veſtitum·
/ Dominus dat victum ad ſuſtinentiam
neceſſitatis/dat etiam veſtitum ad pꝛote
ctionem nuditatis. Prima.ad Thimote
um. Sexto. Habentes alimenta et qui/
bus tegamur his contenti ſumus. Alimẽ
ta dicit ad ſuſtentationem neceſſitatis.et
non ad ſuperfluitatẽ· Quibus tegamur
dicit ad pꝛotectionem nuditatis/et non
ad curioſitatem/quia in hac vita in ali/
mentis debet queri neceſſitas non ſuper/
fluitas.in veſtimentis non debet haberi
niſi honeſtas/et non curioſitas/ Tercio de
bemus aſpicere ad dominum tanquam
ad pꝛemium noſtre glorificationis. Mi/
chee· Septimo· Ego ad dominum aſpi/
ciam/expectabo ſaluatoꝛem deum meum
Ad dominum debemus aſpicere/oculos
cordium noſtroꝛum ad ipſum erigere/et
hoc pꝛo miſerijs ammouendis/et pꝛo peri
culis euadendis/et pꝛo dubijs declaran/

dis. Secundo. Paralippomenon. Vicesimo. Cum ignoramus quid agere debeamus hoc solum habemus residue vt oculos nostros dirigamus. Homo in dubijs solet sapientes consulere qui debent ei dubia declarare/et debent eum de incertis certificare. Propter hoc Thobie. iiij. dicitur. Consilium semper a sapiente perquire. nihil sapientius sapientia increata/ et ideo ab ipsa debemus consilium perquirere/ quia facile est sibi nobis spiritum consilij et intelligentie inspirare/ Job. tricesimo secundo. Spiritus est in hominibus et inspiratio omnipotentis dat intelligentiam. Sequitur in ꝓmissa autoritate. Et sic expecto deum saluatorem meum. Vulgariter dicitur qui deum expectat non superflue expectat/ Nos ergo cum patientia et longanimitate dominū expectamus/ non enim ipsum superflue sed cum maxima vtilitate expectamus. ad Philippenses. tercio. Saluatorem expectamus dominū iesum christum/ qui reformabit corpus humilitatis nostre configuratum corpori claritatis eius/ Ecce magna vtilitas expectationis scilicet reformatio corporis nostre humilitatis. vel configuratio corporis domini quod iam recepit dotes gloriose claritatis/ Sic ergo notatur primo attentio congregationis discipulorum. cum dicitur. viri galilei quid statis aspicientes in celum. Secundo notatur eleuatio saluatoris ad alta polorum. cum dicitur. Hic iesus qui assumptus est a vobis in celum. Sciendum est ergo ꝙ iesus assumptus fuit triplicter/ Primo enim assumptus fuit ad voluntariam sustinentiam diabolice tentationis/ Secundo assumptus fuit ad mediationem reconciliationis/ Tercio assumptus fuit ad excellentiam eterne glorificationis. Primo ergo christus assumptus fuit ad voluntariam sustinentiam diabolice tentatōnis. Mathei. Quarto. Assumpsit eum diabolus in montem excelsum valde. et ostendit ei omnia regna mundi et gloriam eorum et dixit ei. Hec omnia tibi dabo si cadens adoraueris me. Hec est mirum sicut dicit beatus Gregorius. si dominus iesus a diabolo fuit tentatus/ qui postmodum fuit a membris diaboli crucifixus/ sed ideo voluit dominus tentari. quia per hoc voluit ostendere nos tentationes diaboli non plus iusto debere timere/ sed per ipsas probatos ad coronam vite eterne posse peruenire/ Jacobi. Primo. Beatus vir suffert tentationem. quoniam cum probatus fuerit accipiet coronam vite/ Homo qui emit gladium solet probare vtrum possit loricā ferream scindere vel penetrare/ Homo qui emit equū solet probare vtrum sciat bene ambulare/ Homo qui emit iuga boum solet probare vtrum boues sub iugo domiti sciant arare/ Luce. Decimoquarto. Juga boum emi quinq; et eo probare illa/ Sic dominus vult suos commilitones in bello spirituali tentationum et tribulationum probare/ vt si eos fortes et victores inueniat digne eos valeat coronare/ Secundo fuit christus assumptus ad mediationem nostre reconciliationis. Hebreorum Quinto. Omnis pontifex ex hominibus assumptus pro hominibus constituitur. in his que sunt ad deum vt offerat dona et sacrificia pro peccatis/ Christus hominem id est humanam naturam assumpsit in incarnatione/ Unde Psalmista. Beatus quem elegisti et assumpsisti/ Sed assumptus fuit ex omnibus in ista gloriosa ascensione/ Dominus iesus christus est ab angelo pontifex appellatus/ ipse enim est pontifex summus et sacerdos eternus Hebreorum. vij. Jesus eo qō maneat inetrnum sempiternum habet sacerdotiū Iste pontifex summus assumptus est a societate hominum vt offerat dona et sacrificia deuotarū orationū ꝙ interpellatione et reconciliatōe pcōꝝ. Hebreoꝝ. vij.

Saluare imperpetuum potest/accedens p semetipsum ad deum semp viuens/ad interpellandũ p nobis. Tria dicit. Primo dicit q saluare pt/et istud intelligendum est. q istud est de rõne eterne ⁊ incõmutabilis diuinitatis. Scõo dicit q accessum habet ad deum/et hoc intelligitur rõne innocentissime ⁊ ex tpe assumpte humanitatis. Tercio dicit quia semp viuit ad interpellandum p nobis/et hoc intelligitur ratione vitalis ⁊ pullue bonitatis. Tercio fuit christus assumptus ad excellentiam eterne glorificatõis. j. Ad thimoteum. iij. Quod manifestũ est in carne iustificatus est in spũ. apparuit angelis. predicatũ est gentibus. creditũ est in mundo. assumptũ est in glã. Exponamus vere. christus manifestus est in carne p assumptõnem carnis ex utero beate virginis. iustificatus est in spũ p plenitudinẽ gre et veritatis/christus etiam apparuit angelis sibi tanq̃ p/prio dño ministrãtibus. Mathei. iiij. Ecce angeli accesserũt et ministrabant ei/predicatus est gentibus discipulis se ad gratiam querentibus/et christi incarnatõez/mortem/resurrectõem/⁊ ascensionẽ prædicantibus. Creditus est in mundo. iudeis ex parte/et gẽtibus in maiori plenitudine fidẽ christi recipientibꝫ/assumptus est in gloria angelis ⁊ hoibus letãtibus. Mar. vltimo/Dñs quidem iesus postq̃ locutus est assumptus est in celũ/et sedet ad dexteram dei/sic ergo notatur eleuatio saluatoris ad alta poloꝝ. cũ dr. hic iesus qui assumptus est a vobis in celũ. Tercio notatur/pmissio reuersionis eiusdem ad iudicium electoꝝ et etiam reprobꝝ. et hoc notatur. cũ dicitur. sic veniet quemadmodum vidistis eum euntẽ in celum. Sciẽdum est ergo q christus veniet triplici de causa. Primo enĩ veniet ad manifestationem animoꝝ. Scõo veniet ad damnatõnem reprobꝝ/⁊ Tercio veniet ad glorificationẽ electoꝝ. Primo ergo veniet ad manifestationẽ animoꝝ. j. Ad Thessalo. iiij. Nolite ante tempus iudicare/quo aduscq̃ veniat dñs qui illuminabit abscondita tenebrarum/et manifestabit consilia cordium. Tanquam est ante tpus de alio iudicare/maxime iudicio male ⁊ puerse diffinitionis/quia hoc est seipsum iudicare iudicio condemnationis/sed tunc poterimus sane iudicare quando veniet dominus et illuminabit abscondita tenebraꝝ/hoc dicitur quantũ ad malos et reprobos/modo enĩ peccata que in tenebris ⁊ latebris conscientiaꝝ abscondita sunt/aptis verbis cõscientiatũ tam bonis q̃ malis apparebũt. Apoc. xx. Libri apti sunt/⁊ iudicati sunt mortui ex his que scripta erãt in libris secundũ opa eoꝝ. Si tu deferas in pscientia tua scripturã culpe. amoto sigillo apto libello inuenẽtur ibi lre vrie qui secũ detulit lras mortis sue/unde sicut aliquis qñ pegerat in curia officialis cum in scala ponitur cedula ad collum eius suspenditur/in qua ratio sue pfusionis continetur/sic in die iudicij miseri peccatores pfundẽtur/et sine alia attestatõe damnabũtur ex malis/que in libro pscientiaꝝ legentur. sic ergo dñs illuminabit abscondita tenebraꝝ. Hoc dicit sicut supius expressuꝫ est quãtum ad malos/sequitur. Et manifestabit cõsilia cordiũ. hoc dicit quantũ ad bonos. Qñ immediate sequitur/et tunc laus erit vnicuiq̃ a deo. pter qd. tj. ad Thessalo. iiij dr. Deus qui dixit de tenebris lucẽ splendescere/ipse illuxit in cordibꝫ nris ad illuminationẽ sciẽtie claritatis dei in facie christi iesu/Euidẽter apparet q corda electoꝝ magna claritate radiabũt qñ in faciẽ dñi nri iesu christi fulgebũt. Scõo veniet dominus ad damnationẽ reprobꝝ. Apoc. j. Ecce venit cũ nubibꝫ ⁊ videbit eũ oñis oculus/et qui eũ pupugerũt/et plangẽt se sup eum omnes tribꝫ terre/dominus in nube ascendit et nubes/suscepit eũ ab oculis eorum/et sicut in nube ascendit. ita in nube reueniet/Unde hic dicit. Ecce venit cum nubibus/et videbit eum omnis

oculus/ terribilis erit videre venientē iudicaturum cum ptāte magna ⁊ maiestate/ qui hic iudicatus fuit ab impijs in sua paupertate et humilitate. ℣ Apocalip. sexto Reges terre et principes et tribuni et diuites et fortes et omnis seruus ⁊ liber/ absconderūt se in spelūcis ⁊ petris montiū/ et dicant montibꝫ ⁊ petris. ¶ Cadite super nos et abscondite nos a facie sedentis sup thronū/ ꝓpter qđ ⁊ hic dr. q tūc plangent se sup eum oēs tribus terre. ℣ Dns dedit nobis ꝓsiliū vt plangeremus ⁊ fleremus sup nos in pñti vita/ vt nō oporteret nos flere in vita futura. Luce. xxiij. ¶ Filie hierusalē nolite flere sup me sed sup vosipas flete ⁊ sup filios vros. ℣ Tercio venit dns ad glorificationē electoꝝ. Johan. x. ¶ Ego veni vt vitā habeant ⁊ abundātius habeant. ℣ Dns vult electos suos vitā habere in mandatoꝝ suoꝝ obseruatōe/ ¶ Mathei. xix. ¶ Si vis ad vitā ingredi serua mandata/ ℣ Nam ꝑ obseruantiā mandatoꝝ puenitur ad vitam electoꝝ/ sed vult dns electos suos non solū vitam sed abundantiorem vitā habere in christi veri dei ⁊ veri hoīs apta visione/ Johannis. xvij. ¶ Hec est vita eterna/ vt cognoscant te solū deum verū et quē misisti iesum christum. ℣ Ad quā vitā eternam nos ꝓducat.

¶ In die pentheccostes ¶ Sermo. I.

¶ Repleti sunt omnes spiritusancto et ceperūt loqui varijs linguis ꝓut spiritussanctus dabat eloqui illis. Actuū. ij. ¶ In verbo ꝓposito (in quo apli dicūtur fuisse repleti spiritusancto) tria notantur. ¶ Primo enī notatur replete cognitōis generalitas. cū dr. repleti sunt oēs. ¶ Secđo notatur replentis doni dignitas. cum dr. spiritusancto. ¶ Tercio notatur effectus cōsequentis vtilitas. cū dr. et ceperūt loqui varijs linguis. ¶ Quantū ad primū sciendum est ꝙ apli fuerunt repleti triplici de causa. ¶ Primo enī fuerūt repleti ad discretionem agendoꝝ. ¶ Secđo fuerūt repleti ad reprehensionē peccatoꝝ. ¶ Tercio fuerūt repleti ad aggressionem arduoꝝ. ¶ Primo ergo fuerūt apli repleti ad discretionē agendorum. Eccī. xxxix. ¶ Si enī dns magnus voluerit/ spiritu intelligentie replebit illū/ et ipe tanq̄ imbres mittet eloquia sapientie sue. ℣ Dns magnus est dns iesus christus/ quis enim deus magnus sicut deus noster: nullus vtiq̄. ¶ Magnus enī dns et laudabilis nimis/ et magnitudinis eius non est finis/ iste dns magnus habet intelligentiā penes se. Job. xij. ¶ Apud ipsum est sapiētia et fortitudo/ ipse habet intelligentiam ⁊ ꝓsiliū. et quia intelligentiā habet penes se ideo potest illā cui vult et qñ vult inspirare. Job. xxxij. ¶ Spūs est in hominibus/ ⁊ inspiratio omnipotētis dat intelligentiā/ isto spū inielligētie hodie apli repleti fuerunt/ et ideo tanq̄ imbres eloquia sapientie sue miserūt. ℣ Hoc spū intelligentie nō solum repleuit dns apl̄os sed quotidie replet suos p̄dicatores/ vt tanq̄ imbres effundant sup auditores exhortationes salubres. Eccēs. xj. ¶ Si repleti fuerint nubes/ imbrem super terram effundent/ ℣ Nam p̄dicatores repleti spiritu veritatis super auditores effundūt imbrem exhortationis salutaris. ¶ Sed sciendum est ꝙ spiritussanctus non solum repleuit apostolos/ et non solum replet predicatores sanctos/ sed etiam replet auditores deuotos. Actuum. ¶ Decimo. Adhuc loquente petro verba hec cecidit spiritussanctus super omnes qui audiebant verbum. ¶ Secundo fuerunt repleti apostoli ad reprehensionem peccatorum. Michee. secūdo. ¶ Repletus sum fortitudine spiritus domini iudicio et virtute/ vt annunciem iacob scelus suum. ¶ Spiritus domini est spiritus fortitudinis/ sicut enim homo sine spiritu vitali nihil ꝑt in opatōe naturali/ sic hō sine spūscō nihil meritorij ꝑt facere in

opatōe mortali. Luc. vlt. Sedete in ciui/
tate quo aduſq; induamini virtute ex alto/
Unde beatus petrus ante miſſionem ſpi
ritusſancti ad vocem vnius ancille chriſtū
negauit/poſt miſſum ſpiritūſanctum mi/
nas flagella. tormenta tirannoꝝ minime
formidauit/nec mirum qz fortitudo et de/
cor indumentū ipſius ⁊ alioꝝ apl̄oꝝ fuit./
Prouerbioꝝ. vltī. Fortitudo et decor in/
dumentū eius/Fortitudo dicit quo ad to
lerantiā aduerſoꝝ ⁊ aggreſſionē arduoꝝ.
Decor dicit quo ad pulcrā varietatē ⁊ va
riam pulcritudinē virtutū/ꝓpter quod ꝓ
phēta dicit/Repleti ſum fortitudine ſpi/
ritus dñi/ſequit. iudicio et virtute. Bene
coniungit iſta duo iudiciū ⁊ virtutē. qz iu
dicium ſine virtute nō habet ꝓpoſiti exe/
cutionē/virtus aūt ſine iudicio degenerat
in precipitationē et deuiationē/Prouer.
xx. Rex qui ſedet in ſolio iudicij/diſſipat
omne malū intuitu ſuo/Hic notant duo
ſcz diſcretio agendoꝝ ex iudicij deliberatō
ne. cum dr. Rex qui ſedet in ſolio iudicij.
Scdō notatur excluſio maloꝝ ex virtutis
executōe. cū dr. diſſipat oīe malū intuitu
ſuo/Ad hoc aūt debet p̄dicator iudicio et
virtute repletus eſſe/vt ſciat et audiat pec
catoribus ſcelera annūciare/vñ hic dr. vt
annunciē iacob ſcelus ſuum et iſrael pec/
catum ſuum./Iacob interp̄tatur luctator
in quo ſignatur ſtatus ſeculariū/iſrael in/
terp̄tatur videns deū/in quo ſignatur ſta
tus clericoꝝ et religioſoꝝ/vtriſq; debēt an
nunciari peccata ⁊ ſcelera eorū/ſed multi
ſunt qui peccatoribus peccata ⁊ ſcelera ſua
non annunciāt/imo peccatores in deſide/
rijs aiaꝝ ſuarū qñq; laudāt ⁊ laudando
ipſos beatificāt. ideo viā greſſuū ſuoꝝ ī via
morum diſſipant. Iſaie. iij. O populus me/
us qui beatū te dicūt ipſi te decipiūt ⁊ vi/
am greſſuum tuoꝝ diſſipant/Sed ſcien/
dum eſt qz ſicut valde rep̄hēnſibile eſt cō/
demnare iuſtū/ſic rep̄hēnſibile eſt impiū
iuſtificare. Prouerbioꝝ. xvij. Et qui iuſti
ficat impiū ⁊ qui ꝯdemnat iuſtū abbomi
nabilis eſt vterqꝫ apud deū. Et ſciendum
qz multi ſunt p̄dicatores qui audacter an
nunciāt ſcelera ſua iacob id eſt ſecularib⁹
et maxime popularibus/qui nō audent an
nunciare peccata ſua iſrael. id eſt clericis ꝓ
ſacram ſcripturā deum videntib⁹/nec p̄la
tis ſiue paſtoribus/tales gladiū verbi dei
cōtra oues ſimplices elimāt et exacuūt/ꝫ
cōtra malos paſtores lupi rapaces oues
dñicas deuorantes gladiū verbi dei non
extrahūt. ſz potius in vaginā mittūt. Se/
Tercio fuerūt repleti apli ad aggreſſionez
arduoꝝ. Humeri. iij. Sacerdotes vncti
ſunt quoꝝ replete ⁊ conſecrate ſunt manꝰ vt
ſacerdotio fungerēt/ſacerdotes ſunt chri/
ſtifideles ſeipſos hoſtiaz viuentē ⁊ ſanctā
deo offerentes. Roma. xij. Obſecro vos ꝓ
miſcōiam dei vt exhibeatis corpa vra ho
ſtiam viuentē ſanctam deo placentē/Iſti
ſacerdotes id eſt xp̄ifideles vncti vnctōne
ſpiritusſancti/qui ſunt de oīnibus docti et
etiam eruditi/j. Johānis. ij. Unctio eius
docet vos de oīnibus/nam ſine ſpūſancto
qui eſt dulcis vnctio interioris cordis nō
poſſumus interius erudiri/Johānis. xvj
Cum venerit ille ſpūs veritatis qui a pre
cedit/docebit vos omnē veritatē/qz ergo
vnctione huius ſpiritus iſaias ꝓphēta ſe
vnctum ſentiebat ideo cum omni ſecurita
te auditoribus predicabat. Iſa. lxj. Spi/
ritus dñi ſuper me eo qꝫ vnxerit me ad an
nunciandū manſuetis miſit me. Primo
dicit fuiſſe ſe vnctum/et poſtmodum miſ
ſum ad predicandum/predicator enim ſi
ſpirituſancto vnctus fuerit facilius dura
corda ad penitentiā emollit/ſicut enim ſo
tulares duri et aridi pedes ledunt/vncti
vero cuſtodiunt et defendunt/ſic predica/
tor vnctus ſpirituſancto quando peccato
ri loquitur. peccatoꝝ de facili ad deuotionē
et miſericordiam emollitur/iſtorum ſacer
dotum qui vncti ſunt debent eſſe manus
replete et conſecrate/Bene coniungit iſta
duo repletionē manuum ⁊ conſecratōez.
Nam repletio bonorum operum requirit

sanctitatē. Sācitas vero exigit bonorum opm multiplicatōem ꝛ pluralitatē/Apoc. vltimo. Qui iustus est iustificetur adhuc. Debent ergo christifideles tanqz dñici sacerdotes esse repleti fructu bo bonorum opm/vt postmodū impleantur fructibus premioꝝ. Prouerbio. xij. De fructu oris sui vnusquisqz replebitur bonis/et iuxta opa manuum suarū retribuetur ei. Quo notatur hic que in bono p̄dicatore debent esse/Primū est eruditio studiosa. qō notatur cū dr. De fructu oris sui vnusquisqz replebitur bonis/Scōm est opatio fructuosa. qō notatur cū dicit. iuxta opa manuū suarū retribuetur ei/Sciendum est ergo qꝫ studiosa eruditōne auditorum debetur doctoribus ꝛ p̄dicatoribꝰ corona eternoꝝ gaudioꝝ. j. Ad thessa. ij Que est enī nra spes/aut gaudiū aut corona glorie/nōne vos ante dñm nostrum iesum christum/Sed quidam sunt p̄dicatores qui docent studiosa et opantur puerilia. Genes. xxvij. Vox quidē vox iacob est/manus aūt esau sunt/Frequēti enī exhortatione sermonū/nō p̄cordat executio operationum/ideo hic dicitur. iuxta opa manuum suarum. quia scōm opa bona vel mala reddetur retributio condigna/Cū de forti muliere. puer. vltimo dicit. Date illi de fructu manuū suarum/et laudent eam in portis opa eius/sic ergo primo notatur replete congregatōis aplōꝝ generalitas cū dicitur. Repleti sunt oēs. Scdo notat repletis doni dignitas cū dr. spiritusancto. Sciendū est ergo qꝫ hodierna die spiritussanctus datus est aplīs triplici de cā/Primo enī datus est ad emendatōnem peccatoꝝ. Scdo datus est ad cognitōem occultoꝝ. Tercio datus est ad dulcoratiōnem animoꝝ. Primo ergo datus est spiritus ad emendatōnem peccatorum. Actum. ij. Per lauacrū regeneratōnis et renouatōnis spiritussancti/quem effudit in nos abunde p iesum xp̄m saluatorē nr̄m/Sicut paruuli in aqua loti a suis lorticibus. mundātur a sordibus corpalibus/sic boies loti aqua baptismatis mundantur a sordibus spūalibus. tam originalib⁹ qz actualibus cuiusmodi effectū emundationis opatur spūs. Actuum. j. Quia iohānes baptisauit aqua/vos autē baptisabimini spiritusancto non post multos hos dies/Dñs voluit aplos suos baptisari n̄ sol' baptismate fluminis/sz etiā baptismo flaminis/et vltio baptismo sanguinis/Istud lauacrū regeneratōis ꝛ renouatōis scilicz sancti spūs in nos effundit abunde/qz p spm̄sanctum in baptismo susceptū loti sumus a peccatoꝝ feditate/et accepimus vtutes ꝛ si non in vsu tñ in munere/Ysaie. iij. Si abluerit dñs sordem filioꝝ syon/et sanguinem hierusalē lauerit de medio eius in spū iudicij/ꝛ spū ardoris/Bene cōiungit ista duo spm̄ iudicij et spm̄ ardoris vt spūs iudicij luceat intellectu/spūs ardoris feruear in affectu/istum spm̄ ardoris hodie christus aplīs suis donauit/qñ ipsis p spiritū̄sanctum charitatē infudit. et ipsos charitatis feruore inflammauit. Romanoꝝ. v. Charitas dei diffusa est in cordibus nr̄is/p spm̄sanctū qui datus est nobis/excellentissimū est charitatis donū p qō delef et opitur multitudo peccatoꝝ. j. Petri. iij. Ante oīa mutuā in nobis/metipsis charitatē ꝓtinuā habētes/qz caritas dei opit multitudinē peccatoꝝ/oprimū est charitatis opimentū vel coopimentum/Alia enī coopimenta recipiūt pulueres pediculos ꝛ pulices/cooprorium vero charitatis non recipit sed expellit spūales sordes. Scdo datus est spūsanctus aplīs ad cognitionē occultoꝝ. Sapien. ix. Dens sum aūt tuū quis scier nisi tu dederis sapientiā ꝛ miseris spm̄sanctū tuū de altissimis. sicut diues bō qñ vult hre pecuniaz solet ad thesaurū suū vbi reposita est pecunia recurrere/sic ad deum per sensum vel sapientiam debemus recurrere/si veli⁹ mus sapientiam impetrare. Jacobi. primo Si quis vestrum indiget sapiētia/postu/

let a deo qui dat oīb⁹ affluenter/et nō
improperat et dabitur ei. Ex receptōne ergo diuine sapientie possumus sensum vel
lectionē dñi cognoscere/quod precise fit ex
spiritusſancti grato munere. Unde hic se
quit. Et miseris spiritū sanctū tuū de alto
Spūs enī sanctus quasi acumen penetrans/et nos vsq; ad ꝓfundum dei introducens. j. ad Chorin. ij. Nobis aūt reuelauit deus p spiritū sanctum/Spūs enim
oīa scrutatur etiam ꝓfunda dei. istū spiritum sanctū apli hodie receperūt. Actuū
j. Recipietis virtutē supuenientis spiritus
sancti in vos/et eritis mihi testes in hierusalem/et in omni iudea et samaria/et vsq;
ad vltimū terre. Isti testes fuerūt oīm exceptōne maiores. Cum enī in ipsis loqueretur spūs veritatis oportuit ipsos esse veraces. ij. Petri. j. Spū sancto inspirati/loquti sunt scti dei hoies/sic enī ex flatu hūano repleta resonet tuba/sic spū sancto repleta resonabant ora aplōꝝ. Tercio hodie
fuit datus spūs sanctus aplis ad delectatōnem aiarum. Sapien. xij. Quam bonus/
et q̄ suauis est dñe spūs tuus in nobis.
Spūs sanctus est bonus in effectu/sed suauis in affectu. Bonus est in effectu. vñ in
ps. Spūs bonus tuus deducet me in terram rectam. Nam sine directōe spūs sancti nō ꝑt via recta que ducit ad vitā eternam teneri/hanc effusionē spū sancti que
hodie facta est sup aplos dñi. dñs per zachariam ꝓphetam longe ante ꝓmisit. zacha. xij. Effundam sup domū dauid et super habitatores hierusalem spm gre et precum et aspicient ad me quē ꝓfixerūt. Hec
ne ꝓiungit ista duo/spiritū gratie/et spm
precum. Spūs enī gratie ꝓmet ad iustificationē peccatoꝝ/spūs vero precum pertinet ad desiderate rei ipetratōnes/et hoc ordine congruo. nisi enim ꝑcedat peccatoris
iustificatio/nō de facili impetratur desiderate rei possessio. vñ. ps. lxv. Iniquitatem
si aspexi in corde meo/nō exaudiet dñs. Et
sciendum est q̄ in fine autoritatis horta/
tur nos ad memoriā dñice passionis cum
dicit/et aspicient ad me quem ꝓfixerunt.
Nos enim oculo diligentis ꝓsideratōnis
debemus inspicere plagas et fixuras dñice passionis/p quam redempti sumus a
peccatis/et vanitate prave ꝓuersatōnis. j.
Petri. j. Non corruptibilibꝫ auro vel argento redempti estis de vīa vana ꝓuersatione paterne traditōnis/sed precioso sanguine quasi agni incontaminati et immaculati christi iesu/sic ergo scdo notatur replentis doni dignitas cū dicit. sancto spiritu. Tercio notatur effectus ꝓuenientis
vtilitas. cum dicitur. et ceperunt loqui variis linguis. Sciendum est ergo q̄ apostoli spiritusſancto repleti/tripliciter sunt
locuti. Primo enī locuti sunt magnalia
ad dei ꝓmendatōnem. Secundo locuti
sunt spiritualia/ad populi dominici informationem. Tercio locuti sunt verba vitalia/ad vite eterne assecutionem. Primo
ergo locuti sunt apostoli magnalia ad dei
ꝓmendationem. Actuum. ij. Audiuimus
eos loquentes nostris linguis magnalia
dei. Quid apli de christo nisi magnalia loquebantur/qui ipis cernentibꝫ fuerat sup
celos magnifice eleuatus. Eleuata est enī
magnificētia tua super celos deus/ꝓpter
hoc. Eccli. xliij. Glorificātes dñm quantū
cunq; potueritis/supexaltabit adhuc et admirabilis magnificētia eius. Immensitas enī diuine bonitatis nō ꝑt sufficienter
magnificari ab illo qui ad mensuraz spūs
sancti accepit quātecunq; fuerit sanctificatus. Exodi. xv. Quis similis tui in fortibus
dñe/quis similis tui magnificus in sanctitate terribilis atq; laudabilis et faciēs mirabilia. Secdo locuti sunt apli spūalia ad
ꝓpli dñici informatōem. j. ad Chorinthios. ij.
Loquimur nō in doctis hūane sapiētie verbis/sed in doctrina spūs ꝓpartes spūalia
spūalibus/hūana sapiētia a dño reputatur indocta/sed potius insipientia/et recte
illam sapientiam insipientiaz iudicamus
que a summo sapiente insipiētia iudicat.

j. Ad Chorin.iij. Sapientes huius mundi ꝓsueuerūt spūales viros vocare simplices vel potius insipientes/ qđ est magna derisione dignū. sicut esset si rane ꝓter puum saltuz quo se eleuāt in altum deriderent aues volantes ad celum/ istam sapiētiam mundanā ꝓ insipientiā ꝓdicatoruz simpliciū voluit dñs ꝓdere et reꝓbare. j. ad Chorin. j. Perdam sapientiam sapientium/ et ꝓudentiā ꝓudentiū reꝓbabo/ In istis indoctis humane sapiēie verbis/ nō loquebatur aplus sed in doctrina spūs sancti ad informatōem populi dñici/ Cū dicit spūalibus spiritualia ꝓpantes/ Nā sermo doctorū debet formari scōm capacitatem auditorū/ contra multos predicatores qui abducto supercilio grandia verba trucidantes inter mulierculas de sacris literis fantur. Est etiā cōtra illos qui viros spūales de fugiendis vicijs carnalibus exhortantur. vñ aplus in ꝓdicatōibus suis verba formabat scōm q audiēs ꝓfus capiebat. vnde ipse qui lacte simpliciozis doctrine alebat paruulos pane solidiozis doctrine ꝓfirmabat ꝓfectos. j. ad Chorinte. ij Sapientiā loquimur inter ꝓfectos/ Tercio loquebantur apostoli verba vitalia ad vite eterne executionē. Deutro. v. Vocem eius audiuimus in medio ignis/ et ꝓbauimus hodie q colloquēte cum homine viuerit homo/ Certe bene hodie apli audierūt vocē dñi interius in cordibz suis ꝑ inspiratōem loquētis/ et hoc de medio ignis. qñ dñs spiritum sanctū sup aplos in linguis igneis misit. Actuū. ij/ Apparuerunt aplis disperdite lingue tanqz ignis/ Spiritussanctus apparuit aplis hodierna die in linguis igneis/ in linguis vt faceret ad vtilitatē loquētes/ in igne apparuit vt ipos redderet ꝑ charitatē feruentes/ hodie loquente deo cum hoie homo vixit. quia verba eius sunt verba vite celestis. Johā. vj. Spiritus est qui viuificat/ caro nō ꝓdest quicqz/ verba que ego locutus sum vobis. spūs et vita sunt/ id est spūaliter viuificātia vel vitam gratie inducentia/ ps. Gratiam et gloriam dabit dñs/ Ad quam gloriam nos ꝓducere dignetur.

In die pēthecostes Sermo. II.

De excelso misit ignē in ossibus meis/ et erudiuit me/ Treno. j. Istud verbum est Hieremie de exordio nascētis ecclesie ꝓgratulantis/ et de missione spūssancti ꝓclarantis/ Et notantur duo in ꝓposito verbo/ Primo enī notatur missio pacifi siue spūs ꝓsolatōnis. cum dixit. de excelso misit ignem in ossibus meis/ Secūdo notatur vtilitas missionis cum dr. et erudiuit me. Quantū ad primū notandum est q spiritussanctus missus est quadruplica rōne/ Primo ad directōnem viatoꝝ Scōo ad inflāmationē frigidoz/ Tercio ad purgationē mundanoz purgandoz/ Quarto ad solidationē infirmoz/ Primo missus est spiritussanctus ad directionem viatorum. Exodi. xiij. Dñs ꝓcedebat filios israel ad ostendendū viam ꝓ diem in columna nubis/ ꝓ noctē in columna ignis/ sicut ꝓ diē in sacra scriptura signat ꝓsperitas/ ita ꝓ noctē designatur aduersitas/ Cū columna nubis in die est temperantia in ꝓsperitate/ Columna ignis in nocte est patientia in aduersitate/ Hec ē duplex via regia/ ꝓ quā deꝰ vult electos suos ducere/ vt possint ad regna celestia peuenire. Numeri. xx. Via publica gradiemur/ neqz ad dexterā neqz sinistram declinantes/ sicut ꝓ istā viā publicaz incedunt electi dñi ducēte/ sic ab ea exorbitāt reꝓbi dño ꝓmittente/ Facit enī frequenter dominus sicut sapiēs paterfamilias qui permittit in pascuis liberū vitulum quē intendit occidere vel mactare/ illum affligit et domat quē intēdit ad trituram reseruare. facit etiā sicut medicus sapiēs qui subarta dieta restringit infirmum/ de cuius

conualescentia sperat/illi autez exponit o/mnia de cuius conualescentia desperat/Cñ reprobi frequēter quasi p prata amenissi/ma currūt ad infernale supplicium/Electi vero quasi p loca scopulosa et magnis dif/ficultatibus plena tendūt ad gaudia celo/rum/sic ergo dñs ostendit viā celorū suis/fidelibus/Sed sciendū est q quia iudei erant sensibiles atq rudes/ideo dedit eis dñs in via sua sensibile directiuum colu/mnam scz ignis vel nubis/Sed qz apli futuri erant spūales ⁊ intelligentes dedit illis deus ad ostendendā viam signū rei intellectualis instructiuum/Cñ sup apo/stolos apparuit in linguis igneis. Actuū. ij. In linguis vt eos redderet eloquētes/in linguis igneis vt eos redderet feruen/tes. Secdo missus est spiritussanctus ad inflammationē frigidoz. Zach. xij. Bo/nam ducem iuda sicut caminuz ignis in lignis/et sicut facem ignis in feno/⁊ de/uorabūt ad dextram ⁊ sinistrā in circūitu omnes populi/Isti principes fuerūt apli sup omnē terram/principes isti erunt bo/ni duces non sectātes auaritiā sed solum querentes aīarum salutē. Isa. xiij. Susci tabo sup eos medos/qui aurum nō que/rent nec argentū velint/sed sagittis puu/los interficient/Iste sagitte sunt autorita tes sacre scripture. ps. Sagitte potentis acute cū carbonib desolatoriis. iste sagit/te potentis sunt acute p solicitatē verita/tis/sed cū carbonib desolatoriis. per inflā mationē charitatis/tales duces non sunt prelati nri tpis. qui et si in tractatibz suis incipiāt a reformatōne moz/finaliter con cludunt euacuationē bursarum/et qui in alijs iuste vsurariam prauitatē reprobant/ in seipsis inuste rapinam violentā appro bant ⁊ demonstrant. Isaie. j. Principes tui infideles/socij furū omēs diligūt mu/nera/sequūtur retributōes/et esset tolera/bile si ipi sibi oblata reciperēt. sed ipsi vio lenter ablata recipiunt/et sicut aues pda/les subiectos suos motu suo amarissimo lacerant et deuorant/sed dominus princi/pes suos id est aplos posuit sicut caminū ignis in lignis/vt quodammodo ipsos quantū ad statum infidelitatis deuorarēt/ et in naturā corpis mistici qđ est ecclesia christi charitate feruēti transformarēt/ec/ce do verba mea in ore tuo in ignē ⁊ pplm istum in ligna et deuorabit eos/sequitur et sicut facem ignis in feno. ad idem perti nēt ligna et fenū scilicet ad statū peccatoz. sed in hoc differūt q p ligna signātur ma iores/p fenum vero minores. j. Ad Cho/rin. iij/Superedificāt sup fundamentū fi dei lignum. fenū stipulā/Glo. Lignuz id est maiora peccata. fenum id est minora. stipulam id est minima. sic ergo dñs po/suit aplos tanqz facem ignis. Cñ de ipis cantatur. Portantes pacez ⁊ illuminan tes patriā. sed banc facem ignitam posuit in feno id est peccatoribus oppressis corru ptionibus carnalibus. Isaie. xl/Omnis ca ro fenū. sic ergo dñs aplos suos sicut ca/minum ignis in ligno/et sicut facē ignis in feno posuit/qñ aplos suos igne spirit9 sancti inflāmatos fidem suam peccatori/bus maioribus ⁊ minoribus pdicari vo/luit/et ipsos ad fidem suā et dilectionē in flāmauit. vt possent dicere illud. Roma. v. Charitas dei diffusa est in cordibz nris p spūmsanctū qui datꝰ est nobis/et sic apo/stoli dñi. igne spūssancti inflammati ad amorē dei pplos infideliū succenderūt. et in corpus christi qđ est eccia duerterunt. Treno. ij. Succendit in iacob quasi ignē flāme deuorantis in giro. Tercio missus est spūssanctus ad mundationē purgādo rum. Malach. iij. Ipse quasi ignis pflās et quasi herba fullonū/et sedebit pflans et emundabit argentū ⁊ purgabit filios le/ui. Dñs dr quasi ignis pflans. quia sicut iste sol corpalis radios igneos sensibiliter emittit/sic verus sol iusticie christus deus nr radios igneos ad inflammationē cor/dium aplorz spūaliter immisit. Eccī. xliij. Tripliciter sol exurens montes radios

igneos exsuffl ans et splendēs radijs suis obcecat oculos. Dñs fuit tripliciter exurēs mōtes. i. aplos vita et scientia eminētes, et subdit modum cum dicit primo radios igneos exsuffl ans. ipsos inflāmando charitate incalescētis affectōis incendio. Secundo dicit refulgens ipos illustrando veritate altioris intellectus fastigio. Tercio radijs suis oculos excecauit. honestando eos iudiciaria prāte iudicis libra. siue distributo iudicio. Tūc enī dñs occulto suo iudicio oculos iudeoz suppbor obcecauit, qñ doctores legis nō cognoscētes lumē exhibite veritatis ex aduento saluatoris in sua cecitate dimisit, et in simplicibus et in doctis piscatoribus secreta celestia reuelauit. Matthei. xj. Confitebor tibi dñe pater celi et terre, qz abscondisti hec a sapiētibus et prudentibus, et reuelasti ea parvulis. sic ergo dñs est quasi ignis pflans. sequit Et quasi herba fullonū. herba fullonum in se habet asperitatē, et reddit pannū planiorem et leniorē, et dicitur cardo id est tribulus. sic ergo dñs asperitate tribulationū aplos affligi voluit, et p hoc eos planiores et leniores reddidit. Actuū. xj. de paulo. Vas electōis mihi est iste, vt portet nomen meū coram gentibus, et regibus, et filijs israel. Ecce vas electū. vas plenū. vas politum, et hoc p herbam fullonū id est asperitatem tribulationum. Elī de ipso. Ego ostendā quanta oporteat eū pati p nomie meo. sequit. Sedebit pflans et emundās argentū. Argentū fuerūt corda aplorz. pis Argentū igne examinatuz, purgatū terre pbatum septuplū. Apli enī fuerūt argentum igne examinatū tribulationū immissione, purgatū terre. id est oīm peccatoruz terrenitate remissione, pbatum septuplū septiformi spūssancti missione. Tūc ergo dñs hoc argentū pflauit et emundauit, qñ eis spūmsanctū insuffl auit et in eis omnē rubiginē peccatoz pstumpsit. cū dixit. Accipite spūmsanctū quoz remiseritis peccata remittūtur eis. Johan. xx. bñ sequitur, qp pugnabit filios leui. id est apostolos qui succesterūt sacerdotibus legis, qui erāt leuitici generis. j. Petri. ij. Vos estis genus electuz. regale sacerdotiū. gens sancta. populus acquisitōnis. Quarto missus est spūssanctus ad consolidationē infirmoz. Zacharie. ij. Ego ero hierusalem murus ignis in circūitu. Ignis est ecclesia. hec est hierusalē que edificatur vt ciuitas, cuius participatio eius in idipsum id est in ipsa vita beata, dum hierusalē id est ecclesiam posuit tanqz murum ignis, in muro firmitas. in igne claritas designatur. Tūc ergo dñs hierusalem tanqz murū ignis posuit, qñ ipsam virtute spūssancti soli dauit et veritate illustrauit. Dic est murus de quo Isaie. xxvj. Urbs fortitudinis nre salvator ponetur in ea murus et antemurale Dñs fuit antemurale in veteri testamēto p pphetarum prenunciationē, sed fuit murus in nouo testamēto p veritatis exhibitionē. Canticoz. viij. Si murus est edificemus sup pugnacula argentea. Glosa. id est vincibiles sentētias diuino eloquio lucidas. si hostium et ppingamus tabulis cedrinis. glo. id est viris pfectis. planis et politis. id est aplis et apostolicis viris. Cedrus habet virtutē fugandi serpentes. sic apli habebāt virtutē tollendi serpētes spirituales id est demones. Marci. vltimo. In noie meo demonia eijcient, linguis loquentur nouis, serpētes tollet. Tūc ergo dñs ecclesiā suā tabulis cedrinis depinxit qñ aplos planos et politos misso spiritu sancto ornauit. Job. xxvj. Spiritus eius ornauit celos. quos celos? nisi illos de quibus scriptū est. Celi enarrāt gl'am dei, qñ enī totam domū vbi erant sedētes apli repleuit, et oīes spū sancto sunt repleti, tūc sicut dicit btūs Gregorius in moralib. Apli acceperūt ornamēta virtutis, quod diu ante possiderat immēsa sedilas timoris. Certe ille aplorz id est celoruz primus q notiēs mori timuit, totiēs vitā negauit et quiante receptōnem spūssancti christū

negauit vnius ancille hostiarie perscruta
tus/accepta spiritussancti virtute minas
tirannoꝝ ꝛ principū nō timuit spūsancto
roborat⁹/et qui primo facili leuitate ꝓpm
negauit accepta spūssancti virtute loquif
linguis.chorusc at miraculis.increpat infi
delitatē sacerdotū/ad predicandū iesum
seipm ꝓbet ceteris autoritatibus emplū/
Et qđ tunc fecit dns aplis/quotidie exhi
bet fidelibus suis.dum occulta quadā di
spensatōe diuersa dona diuersis distribu/
it·¶ Ad Chorin.xij/Alij p spm̄sanctū dat
sermo sapiētie.alij aūt sermo scientie ſm
eundē spm̄/alij fides· alij gra sanitatum/
alij opatio virtutū·alij ꝓphecia.alij discre
tio spirituū·alij genera linguaꝝ. alij inter
pretatio sermonū/que mox sub quadā ge/
nerali diuisione ꝓcludit·dicēs hec omnia
opatur vnus atq idē spūs diuidēs sin/
gulis,prout vult/sic ergo primo notat mis/
sio spūs ꝓsolatōis·cum dr de excelso misit
ignem.¶ Scdo notatur vtilitas missionis
cum dr erudiuit me/¶ Sciendū est ergo q
dns missione spūssancti nos ad quatuor
eruditi/¶ Primo ad declinationē iniqui/
tatis.¶ Scdo ad cognitionē veritatis/¶ Ter
cio ad distributionē doctrine.¶ Quarto ad
acquisitionē vite eterne.¶ Primo ergo eru
diuit ad declinationē iniquitatis.¶ Ad titū
ij.¶ Apparuit gra dei ꝛ saluatoris nri omni
bus hoibus erudiēs nos/vt abnegantes
impietatē et secularia desideria/sobrie ꝛ iu
ste ꝛ pie viuamus in hoc seculo.p pietatē
intelligit aplus oīa que aduersant cul/
tui vere fidei/p secularia desideria intelli/
git malas ꝓsciētias que aduersantur mo/
ribꝫ bonis/et hoc debemus abnegare vel
etiā declinare/Ihn bō sapiēs debet se ab/
stinere a ꝓcupiscētijs malis quātumcūq
ex corruptōe nature ad eas inardescat/Ec
clesi.xviij.¶ Post ꝓcupiscētias tuas nō eas
Propter qđ dr Isaie.viij·In manu for/
ti erudiuit me dns ne irem in via huius
pli/sicut in veteri testamēto spūssanctus
signatur in digito· Exodi.viij. Digitus
dei est hic et hic/q spūssanctus antiqs da/
batur ad sufficientiā· sic in nouo testamen
to datus aplis ad abundantiā ꝛ redundā
tiam/Ihn de btō petro legimus qđ nunqꝫ
de saluatore legitur·dicitur enī·Actuū·v·
q in plateis ponebāt in lectulis ꝛ grabā/
tis/vt veniēte petro vmbra illius obūbra/
ret quenqꝫ illoꝝ ꝛ sanarētur ab infirmita
tibus suis/non q discipulus esset supra
magistrum qui nihil poterat nisi per ma/
gistrū/sed p magnitudinē miraculoꝝ ad
fidem christi ꝙuertēde erāt multitudines
ppoꝝ.Johā.xiiij. ¶ Qui credit in me/opa
que ego facio ipse faciet et maiora hoꝝ fa/
ciet.¶ Scdo erudiuit nos spūssanctus ad
cognitionez veritatis· Job.xxxv·Ubi est
deus qui fecit me/qui dedit carmīa in no/
cte qui docet nos sup iumenta terre/sicut
dicit btūs Gregorius in moza· Carmen
in nocte est leticia in tribulatōe. Carmen
in nocte ꝑdicabat aplus cū dicebat/Spe
gaudentes. in tribulatōe patiētes. in orōe
instātes.Ro.xij. Carmina in se sentiebat
ꝓphēta dauid cū dicebat· ps.xxxj. Tu es
refugiū meū a tribulatōe mea que circun
dedit me/exultatio mea erue me a circun/
dantibus me/ Ecce q tribulationē noctē
vocat/et liberatorē suum a tribulatōe exul
tationez appellat/et si exterius nox erat ex
tribulatōe·interius tñ carmina resonabāt
de leticie ꝓsolatōe. Ihn et ezechias dicit.
Ezech.ij·se librū accepisse in quo scriptū
erat lamentatōes/carmen ꝛ vę/Lamēta/
tiones ex ꝓsideratione peccatoꝝ,carmē ex
ꝓsideratōe supnoꝝ gaudioꝝ·vę ex ꝓsidera
tione infernaliū tormentoꝝ/Carmina in
nocte aplī cantabāt/qñ de ꝓtumeliꝫ sibi
p christo illatis gaudebāt.Actuū·v·Ibāt
aplī gaudentes a ꝓspectu ꝓcilij/qm̄ digni
habiti sunt,p noīe iesu pati ꝓtumelia,seq
tur/qui docet sup iumēta terre ꝛ sup vo/
lucres celi erudiuit nos/In his duobus
notātur duo genera hoīm peccatoꝝ/scili/
cet voluptuosi ꝛ curiosi/Primi dediciunt
se ad ima vicio ꝓcupiscētie carnalis/Se/

cũdi erigũt se ad sublimia studio supbie et curiositatis/isti dicũt se infra id quod sunt/illi erigere se volunt vltra id qđ pñt./ Illis dici debet. nolite fieri sicut equus et mulus quibus nõ est intellectus. istis debet dici. Altiora te ne quesieris/et fortiora te ne scrutatus fueris. Eccli.iij. Illis debet dici. Mortificate mẽbra vra que sunt sup terram/fornicationẽ.immundiciã.libidinem. concupiscentiam malam. Colloss.iij. istis debet dici. Nemo vos seducat p philosophiã ⁊ inanẽ fallaciã/dñs ergo aplos sup iumẽta et sup volucres celi erudiuit/ cum ad fugam ꝓcupiscẽtie carnalis ⁊ sup be curiositatis instruxit. Luce.xij. Sint lumbi vri pcinct/Ergo lumbos nros pre cingimus cũ carnis luxuriã p ꝓtinentiam coarctamus/Ecce coarctatio cõcupiscentie carnalis/in ipsis etiã restrinxit studiũ sup be curiositatis. Actuũ.j. Non est vestrũ nosse tpa vel momẽta que pater posuit in sua pprãte/sed accipietis virtutẽ supueniẽtis spũssancti in vob/Mercio erudiuit dñs aplos suos ad distributiõnẽ doctrine. Isa. l. Linguã eruditã dedit mihi dñs vt sciaz sustentãtez eũ qui lassus ẽ verbo/Dñs primo cor erudit et ex eruditõe cordis ad eruditionẽ lingue ꝓcedit/Hã spiritussancti gra facit eruditos cordis in sapiẽtia/Prouerbio.xiij. Eruditis intersum cogitatõnibus/eruditus id est extra ruditatẽ positus/ quidam enim adeo sunt rudes ⁊ grossi q nõ studẽt in spũalibus bona/sed solum in carnalibus ⁊ tpalibus.istis scilicet pbendis diuitijs.delicijs.⁊ carnalibus amicis que caro ⁊ sanguis reuelauit eis nõ pater noster qui est in celis.et qz tales hoies aiales sunt ea que spũs dei sunt nõ pcipiunt j.ad Chorin.ij. Animalis homo non pcipit ea que sunt spũs dei/stultitia enĩ illo est/et nõ pt intelligere quia spũaliter examinãtur/si homo examineretur de sciẽtia in qua nunq̃ studuit nunq̃ ad regendu in ea obtineret licentiã/sed sustineret ꝓfusionem ⁊ repulsam/et qz isti aiales hoies semp studẽt in tpalibus.cũ igitur in die iudicij examinabit eos tanq̃ summus cãcellarius de bonis spũalibo omnino nescirunt respondere/et ideo cũ summa ꝓfusione repellet eos dicẽs. Amẽ dico vobis ne scio vos/Sic dñs primo cor erudit/et ex eruditõne cordis ad eruditõem lingue ꝓcedit. ꝓpter qđ dicit. Linguã eruditã dedit mihi dñs. Spũssanctus linguas apostoloz eruditi cũ corda sua eruditi/cum corda sua sapiẽtia impleuit/⁊ linguas suas gra sua gubernauit. Matthei.x. Nolite solliciti esse qualiter aut quõ rñdeatis/aut quid loquamini/spũs enim sanctus dabit vobis in ipa hora quid oporteat vos dicere/Ex eruditõe lingue scit hõ sapiẽs verbo doctrine illũ qui lapsus est sustẽtare. Galath.iiij. Filioli mei quos iterũ parturio donec formetur christus in nobis/sicut mulier parturiẽs in pturitõe cruciatur.sic apostolus ꝓ lapsu subditoz anxiebatur. Quis ergo nõ ꝓuerteret ⁊ sustentaretur ad pdicationẽ tanti doctoris/qui ad modũ mulieris pturiẽtis de lapsu subditoz cruciabatur in visceribo cordis/Quarto erudiuit dñs aplos ad acquisitiõez vite eterne/prouerbi.xvj. Fons vite eruditio possidẽtis. apli possidẽtes fontẽ vite fuerũt qui spũssancũ quasi hereditaria possessione habuerũt/Jo.xiiij. Ego rogabo prem ⁊ aliũ paraclitum dabit vobis/vt vobiscũ maneat in eternũ/istoz possidentiũ eruditio fuit fõs vite. de quo in ps. Qum apud te ẽ fons vite/⁊ in lumine tuo videbim9 lumẽ. In lumine ergo sancti spũs interius illuitrãtis videbimus lumẽ gle indeficiẽtis. Ad qđ nos ꝓducat.

De sancta Trinitate Sermo. I.

QRes sũt qui testimoniũ dãt in celo.pater verbum ⁊ spũssanctus.et hi tres vnũ sunt. j. Jo. v. In hoc ꝓposito notant

duo ad ꝓmendationem ſancte et indiui/
due trinitatis. ¶Primo enī notat diſtinctō
in diuidua ſubſtātia vnitorum. cū dr. tres
ſunt qui teſtimoniū dāt in celo pr verbum
et ſpūſſanctus. ¶Scdo notat vnitas ſub/
ſtātie ꝓſonaꝝ in natura diuina diſtinctaꝝ.
cū ſubdit. et hi tres vnū ſunt. Difficile ē de
ſcā et indiuidua trinitate tractare. monē. nā
ipa excedit hūanā induſtriā et intelligētiā.
Sapiē. ix. ¶Difficile eſtimam? que in ter/
ra ſunt. et que in ꝓſpecto ſunt inuenimus
cū labore. que in celis ſunt quis aūt inue/
ſtigabit. ¶m ſapientē difficultas eſt in co/
gnitōe rerū que patēt ſenſibꝫ corporeis. ꝫ
longe maior difficultas eſt in cognoſcēdo
res que latēt intelligētia mētis. inter que
illud qđ magis latet eſt vna eſſentia perſo
naꝝ que eſſentia in tribus repitur. et trini/
tas eaꝝ a quibꝫ eſſentia a qualibet ſigilla
tim et a tribus ꝓuiter et equaliter ꝓticipat.
¶Cū qđ nō valem? rōne diſſerere. ſtudea/
mus qualitercūqꝫ et ſi nō ſufficiēter exem/
plis mōſtrare. ¶Ego video q̄ eſt vna aīe rō
nalis ſubſtātia in qua triplex ē potētia. ſcz
intelligētia. memoria et volūtas. intelligē
tia cognoſcit vera. memoria ꝓſeruat cogni
ta. volūtas ad eligendū vel deteſtandū ea
que in memoria ꝓtinētur eſt libera. et iſte
tres potētie non ſunt idē. ¶Quis vna ſit aīe
ſubſtātia. multa enī vellemus intelligere
que nō intelligim?. meminim?. que tñ nō
volumus. ſic in ſancta trinitate pr filius et
ſpūſſanctus vnus ſunt deus. nō tñ pr eſt
filius vel filius eſt ſpūſſanctus. ¶Aliud exē
plū potes accipe. ¶Nam in ſole materiali
tria poſſumus ꝓſiderare. ſplendorē. ſcz illu
minantē. calorē accendentē. virtutē occul
tā ad ꝓductōꝫ iſtorum inferiorum opantē. et tñ
cum ſit vnus ſol. ſplendor nō eſt calor. nec
ſplendor eſt virtus opatiua inferiorum. ſic in
ſancta trinitate. et ſi pr filius et ſpūſſanct?
ſint vnus deus. nō tñ pr eſt filius vel fili?
ſpūſſanctus. ¶Accipe ad hoc tercū exemplū.
In eodē verbo qđ a me audis et eſt ſonus
ꝓſtrepās. et eſt vox ſignificās. et eſt virtus
ꝓ aures corpis tranſiens. et vſqꝫ ad aures
cordis ꝓtingēs. nō tñ ſonus eſt ſignificatō.
nec ſignificatio eſt virtus aures afficiēs et
cor interius immutans. ſic in illa trinitate
et ſi pr et filius et ſpūſſanct? ſunt vnus de?.
non tñ pr eſt filius. vel filius ſpūſſanctus.
¶Dis aliquantulū exēplariter ꝓlibatis ſci
endū eſt q̄ ſicut ex culpa ade habemus te/
ſtimoniū nre damnatōnis. omnes enī filij
ire naſcimur et ideo nobiſcū teſtimonium
nre damnatōis deferimus. ſic a ſumma tri
nitate accipimus teſtimoniū liberatōnis
nre. ¶Primo enī pr dat nobis teſtimoniū
liberatōis. cui attribuit potētia. ꝓs. In ma
nu potētis et brachio excelſi. ¶Scdo filius
dat nobis teſtimoniū liberatōnis noſtre.
cui attribuit ſapiētia. Jo. viij. Si vos fili
us liberauerit. vere liberati eritis. ¶Tercio
ſpūſſanctus dat nobis teſtimoniū libera/
tionis. cui attribuit bonitas. Ro. viij. Nō
accepiſtis ſpm ſeruitutis in timore. ꝫ acce
piſtis ſpm adoptōis filiorum. et ſequit. In pe
ſpūs teſtimoniū reddet ſpiritui nro q̄ ſu
mus filij dei. ¶Dat ergo pater teſtimoniū
nre liberatōis et hoc tripliciter. ¶Primo noſ
fortiter diligēdo. ſcdo potēter ꝓſeruando.
tercio nos miſericorditer ꝓſolando. ¶Pri/
mo ergo pater dat nobis teſtimoniuꝫ nre
liberatōis nos fortiter diligēdo. Jo. xvj.
Ipe pater amat vos. Credēdus eſt amor
dei pr̄is magne efficacie et virtutis. qui di/
lectio noſtra tante fortitudinis repitur. vt
mortis fortitudini ꝓpet. Cant. viij. Fo/
rtis vt mors dilectio. Magna ē fortitudo
mortis que omnes piter inuenē et virgines
lactantē cum hoīe ſene deuincit. ſed adhuc
fortitudo dilectōis fortitudinē mortis ſu/
perat. mors enī nō ſepat niſi aīam a carne.
Dilectio aūt ſepat aīam ab omni carnalita
te. ſi ergo vt dictū eſt tā fortis eſt amor hu
manus. lōge fortior eſt amor diuin?. ¶Hie/
re. xxxj. Charitate ꝑpetua dilexi te. ideo at/
traxi te miſerās. ſicut enī adamas ferrū at
trahit. ſic diuin? amor attrahit cor huma
nū. et recte adamāte duriuſ cor dr. quod ex

paterno amore nobis impenso nō attrahi rui. Scdō dat deus pater nobis testimoniū nre liberatōis nos potēter ꝓseruando? Jo.xvij. Pater sancte serua eos in nōie tuo quos dedisti mihi. Fortis ⁊ ꝑtēti custodie dñs ihesus xp̄us nos ꝓmisit qñ nos dei patris custodie ꝓmēdauit. Daniel.vij. Ptās eius ptās eterna que nō auferet et regnū eius qđ nō corrūpet. Christus dixit patri suo vt nos seruaret in nōie suo quod est rogare vt nos seruaret in sanctitate nomē eni eius sanctū est ⁊ terribile. ps. Sānctū et terribile nomē ei? a cuius custodia si destituimur rapine et dep̄datōni exponimur. Nec enī qñ ab aliquo castro vel muniōe recedit nō recedit solus. sed cū militibus ⁊ bellatoribꝫ suis. Deus p̄ nr̄ ꝓmisit nos custodie angelor̄. Isa.lxij. Sup muros tuos hierusalem ꝓstitui custodes. Glo. Custodes sunt āgeli. si ergo deus p̄ offensus recedat a nobis multū timendū ē ne recedat cū custodib? ⁊ defensoribꝫ nostris. Quid ergo nos miseri facturi sum? si angelor̄ custodiā nō hēmus. debile est castrū nostrū. nō est sufficiēter necessarijs munitū. circū quaq̄ est aduersarijs vallatuz: nō sunt arma ad munimentū. nec ad debellatōes aduersarior̄. nichil ergo restat nobis nisi q̄ ad deū clamemus. vt nō sine eius custodia relinquamur. Hiere.xiij. Tu in nobis es dñe ⁊ nomē sanctū tuum inuocatū est sup nos. ne derelinquas nos dñe deus nr̄. Tercio dat nobis deus pater testimoniū nre liberatōnis nos misericorditer ꝓsolando. ij. ad Chorin. j. Pr̄ misericordiarum et deus totius consolationis qui consolatur nos in omni tribulatione nr̄a. Ipse est p̄ misericordiarum a nobis miseriā auferēs. et deus totius ꝓsolationis nos in tribulatōibus ꝓfortās. cuius immensa misericordia est eius summe ptātis ostensio. Sapiē. xj. Misereris oīm quia omnia potens. Si rex capiat aliquem latronē vel homicidā plus ꝓtra illū vtitur iudicio q̄q̄ misericordia. quia timet ne forte de regno eius euadat et fugiat. sed diuina potestas est tante immensitatis q̄ nullus eā valet effugere. et ideo ipe peccatoribus relinquit locū miseratōis. Sed sciendū est q̄ dñs frequēter tribulatōes immittit. vt ad eius misericordiam recurrāt hoies tpe aduersitatis. qui negligebāt in tpe ꝓsperitatis. Dicitur q̄ galline solent esse surde in autumno quia tūc grana inter paleas inueniūt. et quib̄ saciate mulierē vocantem ptemnūt. sic aucupes aues p̄dales nō cōsueuerūt saciatas ad predā mittere. quia vocem eor̄ dedignarētur audire et ad reclamatorū reddire. sic multi tpe ꝓsperitatis ad dñm querri ptemnūt. qui ad ipsuz tpe aduersitatis recurrūt. ps. Multiplicate sunt infirmitates eor̄ postea accelerauerunt. Luce.xv. Exemplū de filio pdigo qui tpe prosperitatis portionē bonor̄ suor̄ accepit patrez reliquit. viuendo luxuriose bona sua dissipauit. sed in tpe aduersitatis fame afflictus ad patrē ꝓpriū est reuersus. et ab ipo misericorditer est receptus. Secundo dat testimoniū nre liberatōis filius cui attribuit sapiētia q̄ dr. verbum. Et sciendū est q̄ verbū dei q̄ est filius nobis tripliciter dat testimoniū nre liberatōis. Primo erudiēdo sapiēter. secundo renouādo salubriter. tercio saluando felicit̄. Primo ergo dat nobis testimoniū nre liberatōis erudiēdo sapienter. Eccī.j. Fons sapiētie verbū dei in excelsis. Verbū dei q̄ dr est filius fons sapiētie dicit. q̄ sicut riuuli a fonte. sic ab ipo. oīs sapientia deriuat. iuxta istum fontē btā maria magdalena sedit. ⁊ de ipso tm̄ potauit q̄ riuulus lachrimar̄ per eius oculos erumpit. quo pedes dñi rigauit. de hoc etiā fonte beata virgo maria potauerat. que verba iesu christi adhuc paruuli tanq̄ benedicta in sui cordis vasculo ꝓseruabat. Luc.ij. Maria ꝓseruabat oīa hec verba in corde suo. Istā etiā aquā fontis scaturiētis sibi bauriebant apli verbis dñicis attenti adeo q̄ in nubes creuerūt. et p̄ totum mundū di-

ſperſimundum doctrinis ſalubribus irri/
gauerunt, Iſaie. lx. Qui ſunt iſti qui vt
nubes volant? Nubes reſoluũtur in plu/
uiam vento flãte ſic iſti reſoluti ſunt in ſa/
lubrem doctrinam ſancto ſpiritu inſpiran
te: et mundum bonorum operum fructibꝰ
fecundante. Secundo dat nobis verbum
dei quod eſt filius teſtimonium noſtre libe
rationis nos renouando ſalubriter. j. Pe
tri. j. Renati nõ ex ſemine corruptibili ſed
incorruptibili per verbum dei viui, nos o/
mnes ex ſemine corruptibili naſcimur, et
corporum corruptione grauamur. Sapi/
entie. ix. Corpus quod corrũpitur aggra/
uat animam, et terrena inhabitatio depri/
mit ſenſum multa cogitantem, ſed cum ſi
mus ex veruſta corruptione grauati chri/
ſto ſubueniente ſumus per lauacrum re/
generationis renouati, ad Titum. tercio.
Per lauacrum regenerationis et renoua
tionis ſpiritus ſancti, quem effudit in nos
abunde, anima que rerum veruſtate triſta
tur in earum nouitate letatur. Unde bo/
mines in hyeme flatu ventorum. incurſu
imbrium, algore frigorum moleſtantur.
ſed reuertente vernali tempore viriditate
herbarum. ſuaui cantu auium. venuſtate
florum delectãtur. Canticorum. Secun/
do. Fulcite me floribus ſtipate me malis.
quia amore langueo. Mala punica ſunt
chriſti tormenta, ſicut eius vexationes. il/
luſiones. flagella. claui. lancea. et mors cru
cis que fuit mors acerba et confuſione ple
na. Iſta mala punica carpit ſponſa chri/
ſti de arbore vite id eſt de ligno crucis, ex
iſtis malis punicis ex ſanguine chriſti ſi/
bi ſponſa mendicat ſaporem, ſic enim affi
cimur et compungimur ex paſſionis chri
ſti acerbitate, vt recreamur ex eiuſdem vti
litate. Iſtis ergo malis punicis ſtipamur.
quando ex chriſti paſſione in eius dilecti/
one firmamur. Venit autem ſponſa non
ſolum malis ſtipari ſed etiam floribus
fulciri, quia paſſioni chriſti vult gloriam
reſurrectionis ſociari. Pſalmiſta. Reflo/
ruit caro mea et in nouiſſimo. cõ. illi. Iſtis flo/
ribus fulcimur. quando in ſpem future re
ſurrectionis ſolidamur, ad Philippenſes
Tercio. Saluatorem expectamus domi/
num noſtrum ieſum chriſtum, qui refor/
mabit corpus humilitatis noſtre confi/
guratum corpori claritatis ſue. Tercio
dat nobis verbum quod eſt filius. teſti/
monium liberationis noſtre nos ſaluan/
do feliciter. Jacobi. Primo. In manſue
tudine ſuſcipite inſitum verbum. quod
ſaluare poteſt animas veſtras. Iſtud ver
bum inſitum fuit quando verbum caro
factum eſt et habitauit in nobis. Johan/
nis. Primo. Quãdo ſurculus truncо in/
ſeritur ad ſe trahit naturaz trunci. ſic chri
ſtus humane nature inſertus et in ipſa in
cruce leuatus omnia ad ſe traxit. Johan/
nis. Duodecimo. Si exaltatus fuero a
terra omnia trahã ad me ipſum. om/
nia vocat numerum electorum. reprobi
enim quaſi verbum inane. Proverbio/
rum. Decimo. Cor impiorum pro nihilo.
Sic ergo in manſuetudine debemus reci
pere inſitum verbum. id eſt chriſtum in/
carnatum. Similiter verbum noſtre eru
ditionis debemus recipere cum omni di
ligentia et manſuetudine in cordibus no
ſtris. Res enim que inſeritur nõ de fa/
cili perditur. ſic nos noſtre eruditõis ver
bum debemus manſuete et diligenter au
dire. vt memoriter teneatur. Luce. Unde
cimo. Beati qui audiunt verbum dei. et
cuſtodiũt illud. Tercio dat nobis ſanctus
ſpiritus teſtimonium cui ſpirituſancto
attribuitur bonitas. et notatur cum dici/
tur ſpirituſanctus. Sciendũ ergo q̃ ſpi/
ritus dat nobis tripliciter teſtimoniũ no/
ſtre liberatõnis. Primo liberaliter tri/
buẽdo. Scdo ſuauiter dulcorãdo. Tercio
regulariter diligẽdo. Primo ergo ſpũſſan
ctus dat nobis teſtimoniũ liberaliter tri/
buẽdo, ro. v. Caritas dei diffuſa ẽ in cordi
buſ nr̃is p̃ ſpm̃ſcm̃ q̃ dat̃ ẽ nobis. In hoc
diffuſionis notat liberalitas ſpũſſancti. q̃

gratias suas abundãter distribuit. Ihs in die pẽthecostes apl̃os spũsancto sciẽtie et eloquẽtie sic repleuit, qꝫ p abundãtia spũs nõ potari sed ebrij dicerent. Act. ij. Dicebãt qz musto pleni sunt isti enĩ de spũsco ad tantã copiã receperũt qꝫ supᵓ omnẽ terram ꝓstituti omnẽ terrã imbrib⁹ sue ꝓdicatõis repleuerũt: eteni in omnẽ terrã exiuit sonus eoꝝ. Dñs enĩ apl̃os suos in altũ supᵓ terrã ꝓstituit. sicut cãpane solẽt supᵓ altũ cãpanile poni vt de lõge circunquaqꝫ possint audiri. in istis ciuitatibus solẽt esse in magna ecclesia cãpane grosse cũ q⁹ bus ignitegiũ pulsat. post cuius pulsionẽ boies in suis domibus se recludũt. et sicut ꝓius faciebãt ꝓ ciuitates libere nõ discurrũt. Dñs tũc vult pulsare ad ignitegium qñ nobis vult ꝓdicari futurũ iudiciũ. quo audito nõ debemus p vanas cogitatões discurrere. ẽ in secreto cordis nostri cubiculo quieti ꝓsistere. et ibi patrẽ nostrũ qui in celis est orare. audi pulsionẽ ignitegij. ij ad Thorin. v. Oẽs nos manifestari oportet añ tribunal xpi. vt referat vnusquisqꝫ ꝓpria cordis. put gessit siue bonũ siue malũ. Ad pulsionẽ hui⁹ ignitegij fuit btus paulus matricularius ꝓstitutus. cui fuit btus barnabas submatriculari⁹ sociatus. Act. xiij. Segregate mihi saulũ. et barnabã ad op⁹ ad qd assumpsi eos. Scdo dat nobis scus spus testimoniũ nre liberatõnis nos suauiter dulcorãdo. Sapien. xij. qꝫ bonus et qꝫ suauis est dñe spus tuus in nobis. Sapiẽs scti spus dulcedinẽ senserat. et iõ si nõ clamore vocis. desiderio tñ cordis dicebat. qꝫ bon⁹ et qꝫ suauis est. Dulcedinez suã nobis exprimit spũsanctus p similitudinẽ rei q̃ inter res dulces dulcior repit. Ecclesia. xxiiij. Spus meus supᵓ mel dulcis. spũsanct⁹ supᵓ mel dulcis dr triplici rõe. Primo qz dulcedo mellis cito pertrãsit. dulcedo aũt spũsanctus sp ꝓsistit. nisi excludatur adulterine dulcedinis admixtõe id est peruerse delectatõnis. Eccl. x. Musce morientes perdũt suauitatẽ odoris. Musce id ẽ peruerse cogitatões et pue delectatões perdũt suauitatẽ et dulcedinẽ spũsancti. Scdo dicit spũsanctus super mel dulcis. qz dulcedo mellis qñqꝫ obest. puer. xxv. Qui comedit mel multũ nõ est ei bonũ. sed dulcedo spũsancti quãto est in nobis abundãtior tãto est ad vtilitatẽ nrã validior. Tercio dr spũsanct⁹ supᵓ mel dulcis. qz dulcedo mellis qñqꝫ vtit in fastidiũ. ẽ dulcedo spũsancti semp accẽdit desiderium. Hñ in hoc est differẽtia in corpali refectõne et spuali. qz auiditas famis habet afflictõem: sacietas aũt desiderij sine diminutõe. vñ de btis cantat. fruunt nec satiantur. quo frui magis sitiunt. Tercio dat nobis spũsanctus testimoniũ nostre liberatõis nos regulariter dirigẽdo. ps. Spus bonus tuus deducet me in viã rectã. spus sanctus dicitur bonus in affectõe. Rector noster est in cognitõe. ipso enĩ ducẽte nos per stratã publicã mandatoꝝ et semitã cõsilioꝝ debemus incedere. Hec est enĩ via recta via mandatoꝝ dei. et ꝓsiliorũ ipsius. ꝓ quã debem⁹ velociter ꝓcedere. Qz sciendũ est qꝫ sicut in via recta qñqꝫ boies non recte ambulãt ẽ magis claudicãt. sic ergo aliqui inter rectos obseruatores sũt mãdatoꝝ dei et ꝓsiliorũ q̃ cũ recte ambulãtibꝫ nolũt rẽ ãbulare. ẽ magis eligũt claudicare. qui bus dr Hebre. xij. Gressus rectos facite pedibus vestris. vt nõ quis claudicãs erret. magis aũt sanet. si quis aliquẽ recte ambulãtem moneret vt ad similitudinẽ ipius claudicaret. in nullo ei crederet. qz ipm potius derideret. Certe periculosior ẽ claudicatio in via moꝝ qꝫ in via pedũ. et tũ tñ frequẽter admonitõem claudoꝝ a sua rectitudie incuruãt. et ꝑ colloq̃a mala ad ꝓsiles claudicationẽ in moꝝib⁹ inducunt. j. Thorin. xv. Nolite seduci. corrumpũt bonos mores. colloquia mala. qz talia nõ sũt spũsancti colloquia. ipa enĩ rectos faciunt. in via dirigũt: ad vitã eternã perducũt. Ad quã nos perducat.

De sancta Trinitate. Sermo. II.

Gratia domini ieſu chriſti et caritas dei et cõmunicatio ſpũſſancti ſit ſemper cum oñibꝫ nobis. ꝫ. ad chorin. vltimo. In verbo ꝓpoſito ſancta ⁊ indiuidua trinitas deſcribitur. ꝑſis filij ⁊ ſpũſſancti. ꝓſona filij dñi nr̃i ieſu chriſti tãgitur ad iuſtificationẽ impioꝝ. et hoc notatur cũ dr. gra dñi nr̃i ieſu chriſti. ꝓſona ꝑris tangit ꝑ grationẽ filioꝝ. et hoc notatur. cũ dr. charitas dei. ꝓſona ſpũſſancti tãgitur ad diſtributionẽ bonoꝝ. et hoc notatur cũ dr. et cõmunicatio ſancti ſpũs ſit ſemp cũ oñibus nobis. Et cũis indiuiſa ſint opa trinitatis tñ ſcõm appropriationẽ gra attribuitur filio. charitas patri. ꝓmũicatio donorum ſpũſancto. Et ſciendũ eſt ꝙ ſcõm hmõi appropriationẽ filius dei ꝑ ſuã gratã opatur in nobis quandã ſanctam ⁊ ꝓutilem trinitatẽ. nã ꝑm tria que in nobis opatur diuina gra. Primũ quaſi prima ꝓſona. eſt vocatio peccatoꝝ. Scõm quaſi ſcda ꝓſona eſt ꝓfirmatio infirmoꝝ. Tertium quaſi tercia ꝓſona eſt introductio oñmiũ bonoꝝ. Primũ ergo quod facit diuina gra eſt vocatio peccatoꝝ. Gall. j. Cũ aũt placuit ei qui me vocauit ꝑ gratã ſuã ꝓtinuo nõ acquieui carni ⁊ ſanguini. dñs facit peccatoribꝫ. qd̃ boni hoſpites ſolẽt facere pegrinantibꝫ ⁊ extraneis viatoribꝫ. Cũ enĩ videt ꝙ vias ſuas dirigũt ad locũ vbi ſibi eminet mortale ꝓcipitiũ alta voce clamant vt reuertãtur. qz male ⁊ in ꝓculuz aiarum ſuarꝫ incedũt. Sic dñs clamat peccatoribꝫ vta vijs ſuis peſſimis reuertanĩ. Cantico. vj. Reuertere reuertere ſunamitis. Sed in hac pte peccatores brutis aialibus ſũt inſipientiores. Bruta enĩ aialia quantũ ꝓ̃t mortẽ vitãt vel rebellando vel ſaltẽ fugiẽdo. ſed peccatores ſe in mortẽ inducũt ipam pedibus ac manibꝫ accerſiendo. Dicit enim ſe volũtatis arbitrio. ꝑs. Hõ cũ in honore eſſet nõ intellexit. ꝓparus eſt iumẽtis inſipiẽtibꝫ. ⁊ ſilis factus eſt illis.

Sic ergo dixit ap̃lus ꝙ dñs vocauit ipm ꝑ gratã ſuã. et ſubdit. ꝙ ꝓtinuo nõ acquieuit carni ⁊ ſanguini. Caro enĩ ⁊ ſanguis pueri ſunt ꝓpria. qz alliciendo delectatione ꝓmittũt. et tñ nõ niſi amaritudinez vel tpalem penitentie vel eternã gehenne reddũt. et ideo pditioſis ꝓpriis nõ eſt acquieſcendũ. Scõm qd̃ facit gra filij dei eſt ꝓfirmatio infirmoꝝ. Hebre. vlt. Optimũ eſt gra ſtabilire coꝝ. coꝝ humanũ diuina gra deſtitutũ tante inconſtãtie ⁊ leuitatis eſt ꝙ a ſtatu ſuo mouet ad quẽlibz tentatiõis impulſum. ſicut arũdo agitat ad quẽlibet ventoꝝ flatũ. vñ dñs ꝓmendãs beati iohãnis ꝓſtantiã voluit ipm vocari arundinẽ vento agitatã. quaſi diceret nõ ſtabo hominẽ ꝑ gratam dei fundatũ ⁊ ſolidatũ ſup firmã petrã. peccatoꝝ deſtitutus ſoliditate gre de facili ruit de peccato in peccatum. ſicut equus ceſpitãs de facili tranſit de offẽdiculo ad offendiculũ. ⁊ de ꝓcipicio in ꝓcipiciũ. Gregoꝝ. pcem qd̃ ꝑ penitentiã nõ diluit. mox ſuo põdere ad aliud trahit. ſed ſicĩ coꝝ hũanuz diuina gra deſtitutũ in caſuz de facili impellit. ita coꝝ hũanum diuina gra viſitatũ in firmo ⁊ bono ꝓpoſito ſtabilitat. ſicĩ cementũ fortiter nectit lapides ne ab inficẽ ſeparentur. ꝑs. Tertius eſt mihi ne ꝓmouear. dñs mihi eſt a dextris. pietatis ſue porrigẽdo dexterã ſuã. ⁊ ſtabiliẽdo ꝑ ſuã gratiaz ne ꝓmouear de culpa in culpã. Tercium qd̃ facĩ in nobis diuina gra ẽ introductio oꝝ bonoꝝ. j. Thorinte. xv. Gra dei ſum id qd̃ ſum. ⁊ gra ei⁹ in me vacua non fuit. ꝛ abũdanti⁹ oñibꝫ his laboraui. dñs dat nobis ſuã gratã. vt ipa tanq̃ accepto talẽto negociem⁹ ꝑ bonoꝝ oꝝ multiplicationẽ. vñ ſicĩ a dño ieſu illi qui talẽta accepta multiplicauerũt recte ſũt a dño ꝓmẽdati. ille vero redargutus a domino qui abſcondit talentum bonũ et iuſſus eſt in tenebras exteriores mitti. Matthei. Vicesimoquinto. Sic offenditur dominus hominibus ociosis. qui accepta gratia non negociãtur exercẽdo ſe in operibus bonis

Dominus facit nobis sicut homo diues pauperi mercatori qui facit ei capitali mutuo conferendo pecuniā vt inde possit panē suū lucrari et ipe ptē bāc lucri mediā. Sic dominus facit capitali nobis proferendo suā grām volens vt et ea negociemur p bonor opm multiplicationē volēs totum retorqueri nō ad suam qz nullo indiget sed totaliter ad nām vtilitatē ps. Dixi dño deus meus es tu qui bonis meis non eges, sic ergo notatur plona filij grāz infundentis ad iustificationē impior cum dicit. gra dñi nostri iesu christi. Scdo notatur plona pris pprua charitate diligētis ad gratificationē filior cū dr. et charitas dei. Sciendū est ergo q plona pris p suam charitatē opatur in nobis quandaz sanctā r putilē trinitatē sm tria q facit in nobis charitas. Primū quasi prima plona est recōciliatio reor. Scdm quasi scda plona quietatio inquietor. Tercū quasi tercia plona est attractio r eleuatio onerator. Primū ergo qđ facit charitas est reconciliatio reor. Ro. v. Cōmendat deus pē charitatē suam in nobis qm cū adhuc peccatores essemus sm tpus christus pro nobis mortuus est. Argumentū est magne mansuetudinis qñ hō qui se pt vindicare parcit suis mortalibo inimicis. Cū saul dauid psequetur ad mortē et incidisset in manus eius in spelūca quā intrauerat vt purgaret ventrē nō solū manū non misit sed eo q pcidisset ozam clamidis cor suū pcussit vt istud sciens gratum et acceptū in oculis dñi. dño quasi ad memoriā reducebat mansuetudinez que in ipo inuēta fuerat. dicēs. Memēto dñe dauid r oīs mansuetudinis eius sed lōge maior māsuetudo repta ē in dño iesu christo qui nō solū inimicis suis pepercit imo ipos panēter expectauit clemēter vocauit efficaciter p mortē suam reconciliauit r iustificauit. Ro. iij. Traditus est propter peccata nra et resurrexit propter iustificationē nrām. Scdm bonū qđ facit charitas est quietatio inquietor. j. Jo. iiij. Deus charitas est r qui manet in caritate in deo manet et deus in eo. In deo qui charitas est mansionē cōstituere debemus in ipso enim solum pacem et quietē inuenietis. Joban. xvj. In mūdo pressurā habebitis. in me aūt pacē. Tumultuosa est pressura huius mūdi quidā enī gaudēt r exultant in rebus pessimis alij cantāt scitari delicijs alij clamāt affligi pīsuris alij vllū lāt oppressi supplicijs et sic tātus ē tumultus mūdi huius qz deus thonās vix pt audiri propter hoc dñs aīam religiosam desiderat venire ad solitudinē claustri vbi nō ita turbat qz spūalis dormitator sed magis verba dñi ibi pñt in secreta tranquillitate audiri. Osee. ij. Ducā eā in solitudinem r loquar ad cor eius sic ergo p charitatē in deo mansionē habemus qđ notat cū dr. qui manet in charitate in deo manet p eandē enī charitatē manet in nobis dñs et hoc notat cū dr. et deus in eo. dñs stat ad hostiū nām r pulsat vt si quis ei hostiū velit apire r hospiciū preparare. Apo. iij. Ecce sto ad hostiū et pulso si quis apit mihi ianuaz intrabo ad eū pulsanti ergo dño apiemus vt in hospiciū recipiemus. et sicut decet tantum hospitem ipsi locum dignum et congruum preparemus. Homo bonus in animo suo habet multitudinem virtutum sicut homo diues r potēs habet in hospicio suo multitudinem ministrorum et quelibet virtus habet suuz officium ad dominum honorifice hospitandum. Fides enim pulsanti domino hostium aperit que est prima omnium virtutum nec habet gratum nec placidum introitū nisi fides occurreret ad hostiū aperiendum. Hebreorum. Undecimo. Sine fide est impossibile placere deo. Unde dominus nullo modo intraret vbi fidem ad hostium non inueniret sed cum fides hostiū apuerit caritas ei blāde ac benigne occurrit r eū cū dei dulcedine in hospiciū recipit benignitas enī r dulcedo act sunt

charitatis.j.ad Chozin.iij. Charitas be/nigna eſt. Poſtmodum ſpes occurrit dño venienti et locū ꝓparat ei in loco eminēti/ori. ſpes enī eſt de celeſtibus ⁊ eternis. confuſio eſſet dño in loco hūili et inferiori collocari. hoc aūt ſpes nullo modo ſuſtineret que ꝓfuſionē dñi ſuſtinere nō nouit. Ro.v. Spes aūt non ꝓfundit. Tunc occurrit dño deuotio que ſibi aquā ad manuū ablutionē infundit. Hi ſunt aque deuotōis. de quibus ꝓpheta dicit ſup flumina babylonis ⁊c. Poſtmodū occurrit pietas que menſam ponit ⁊ refectionē apponit. Hoc facit anima ſe exercens circa opa pietatis ꝓpanēdo ⁊ ſubueniendo paupibus chriſti. Mathei.xxv. Quādiu nō feciſtis vni ex minimis meis nec mihi feciſtis. Poſtmodū curialitas dñm inuitat et vt iocunde reficiatur letāti vultu rogat. Nam ſupōſita vultus acceſſere boni. ſicut dicit poeta. vñ vulgariter dr. Bñ hoſpitati ſuimus q̄ habuimus bonoꝝ oīm abundantiaz et bonam facie. Tunc venit hylaritas et quaſi legendo ad prandiū verbis dulcibꝰ ⁊ iocundis dñm letificat.ij. Chozin.ix. Hylarem datorē diligit dñs. contra illos qui illud quod dant cū ſinapio triſticie tribuūt ij.ad Chozin.ix. Non ex triſticia aut ex neceſſitate. poſt iſtam nō reſtat niſi vt veniat dolor de peccatis vel penitētia que dñi pedes lauet. et ſic lectū intret. qđ bñ fecit illa penitēs peccatrix maria magdalena. Luce. vij. Stans retro ſecus pedes dñi lachrymis cepit rigare pedes eius. Poſtremo venit caſtitas ſiue mundicia. que dñm cubat ⁊ inter duo linthēamina candida ⁊ redolētia collocat vt queſcat. Iſta duo linthēamina ſunt mūdicia interior cordis. et exterior corpis. Si habes mundiciā corꝓoralem habes vnum linthēamen candidum. ſi aūt habes petulantiā et diſſolutionem cordis habes alterū linthēamē ſordidum. Duplex ergo mundicia requiritur mentis ⁊ corpis. ꝓpter qđ bis. Canticoꝝ. iiij. dicit ſponſus ei. Veni de lybano. ſpōſa veni de lybano. Lybanus enī candidatio interꝓtatur. In tali enī hoſpicio quod ſic preparatur. qđ ſic ornatur libenter quieſcit deus. Canticoꝝ.j. Dicit ſponſa. indica mihi quem diligit aīa mea. vbi cubes in meridie. Reuera dñs libenter cubat in meridie id eſt in aīa illuſtrata cognitōne veritatis. ⁊ inflammata feruore charitatis

Tercium bonum qđ facit nobis charitas eſt attractio ſiue eleuatio oneratoꝝ. Hieremie.xxxj. Charitate ꝑpetua dilexi te. ideo attraxi te miſerans. vulgariter dicitur. q̄ amor dñi non eſt hereditas. inſtantia eſt in domino dominoꝝ. ipſe enim primus amicus eſt in accedendo ⁊ vltimus in recedendo. nec vnq̄ recedit a nobis niſi priuſ recedamus ab ipſo. ꝓpter quod dicit ꝓpetenter. Charitate perpetua dilexi te. verū eſt quantū eſt in me. et ideo ſequitur. Attraxi te miſerans. hunc tractū petebat ſpōſa. Canticoꝝ.j. Traxe me poſt te. Ille qui trahitur non videtur duci voluntate approbante ſed coacta impellitur. ſed ſi trahi eſt cogi nullus perit ſuā coactionē. Quomodo ergo ſponſa petit ſuā tractōem. ſed adhoc ſciendū eſt q̄ aliter trahitur latro ad iudiciū ⁊ ſuſpendiū. aliter trahitur infirmus ⁊ languidus ad lectū vel prandiū. Ille trahitur volūtate renuente. iſte trahitur volūtate approbante. q̄ ergo ſponſa lāguida eſt ꝑ amore ſponſi onerata ponderе corpis. Sapien.ix. Corpus qđ corrūpitur aggrauat aiam. nō ꝑt veloci curſu illū ſequi q̄ ſaliēs in mōtibꝰ tranſiliēs colles aduenit. quo etiā vt gigas ad currendam viā exultauit. et ideo non eſt mirū ſi petat

Tercio ponit ꝓſona ſpūſſcti ad diſtributōez donoꝝ. cū dr. pūicatio ſancti ſpūs. Sciendū ergo q̄ ſpūſſanctus opat in nobis quandā ſcām ⁊ vtilē trinitatem

ſm tria bona q̄ opatur in nobis. Primuz bonum quaſi prīs ꝓſona huius trinitatis eſt eruditio indoctoꝝ. Scōm bonū quaſi ſcda ꝓſona eſt repletio vacuoꝝ. Terciū bonū q̄ſi tercia ꝓſona ē dulcoratio deuotoꝝ.

℣ Primum ergo bonum quod facit nobis ſpūſſanctus eſt eruditio indoctoꝝ. Joh̄ā. xiij. ℣ Paraclitus ſpūſſanctus quem mittet pater in noīe meo ille vos docebit oīa. Iſte eſt ſummus doctor cathedram bñs in celis/ hoīes docet in terris. Job. xxv. Vbi eſt deus qui fecit me. qui docet nos ſup beſtias terre. ⁊ ſup volucres celi erudiuit nos/ ℣ Per beſtias terre ſignāt voluptuoſe vel carnales beſtialiter viuētes/ volucres celi ſunt ſupbi p ambitionē ſublimia petentes/ ſup beſtias terre docet nos dñs inſtruens nos mundicia ſiue caſtitate/ ſup volucres celi erudit nos voluntaria humilitate. vt p illam illic poſſimus aſcendere vnde diabolus corruit ſuperbia vel elatōne/ ℣ Scōm bonum qđ facit nobis ſpiritusſanctus eſt repletio vacuoꝝ. Actuum. ij. Repleti ſunt oēs ſpiritu ſancto. ℣ Duo ſunt in anima ꝓpter que nō pt impleri niſi a ſolo deo/ ℣ Primū eſt cupiditas ℣ Scōm eſt eius nobilitas. Cupiditas eſt ille ignis de quo ꝓuer. xxx. Ignis nunq̄ dicit ſufficit/ imo ſicut ignis magis augetur ex appoſitōne lignoꝝ/ ſic humana cupiditas ampliatur ex multitudine tpaliū rerum/ ℣ Scđa cauſa eſt anime nobilitas. ipa enī facta eſt ad imaginē et ſimilitudinem trinitatis ⁊ capacitatē ſumme bonitatis/ Et ideo in illo q̄ minus eſt ſancta trinitate ⁊ ſumma bonitate poteſt impleri. Vñ Aug⁹. Nam totius trinitatis capacem nihil minus trinitate implere poteſt ℣ Tercium bonum qđ facit ſpiritusſanctus eſt dulcoratio deuotoꝝ. Sapien. xij. q̄ bonus et ſuauis eſt ſpūs tuus dñe in nobis Spiritusſanctus eſt bonus in affectu/ ſuauis in effectu. ꝑs. Guſtate et videte q̄m ſuauis eſt dñs/ Hoīes in hac vita quantūcunq̄ deuoti nō bibūt dulcedinē ſpiritusſancti ad plenū cipbum. ℞m quod guſtant ſancti ad plenū cipbū. ℞m q̄ guſtāt ad modicū vitrum clamatoꝝ vinorum/ Sed in vita beata bibemus plenū ſercarium et plenū modium/ ꝑs. Quam magna multitudo dulcedinis tue dñe. ⁊c. Magna dicetur dulcedo ꝓpter duratōez eternitatis/ multa ꝓpter abundantiā oīs bonitatis/ abſcondita ꝓpter exercitationez deſideriū ſiue voluntatis. Ad iſtam beatā dulcedinē et dulcem beatitudinē nos perducere dignetur qui viuit et regnat.

De ſancto Barnaba. ℣ Sermo. I.

Barnabas horatabatur omnes in ꝓpoſito cordis ꝑmanere. Actuum. xj. In verbo ꝓpoſito tria notātur a quibus bñs barnabas ꝓmendatur. ℣ Primo enī ꝓmendatur a dignitate pſone. cū dr. barnabas. ℣ Scđo ꝓmendatur a ꝓmunitate doctrine cum dr. horatabatur oēs/ Tercio a ꝓmendatōne ſtabilitatis ſpei et fidei chriſtiane. cum dicitur. in ꝓpoſito cordis ꝑmanere. ℣ Primo ergo ꝓmendatur bñs barnabas a dignitate pſone. cum dicitur barnabas. Barnabas enī interp̄atur filius conſolatōnis. ij. ad Chorin. j. Nomī filius fuit beatus barnabas nō ſolum p creatōem ſed etiā p imitationē. Epbe. v Eſtote imitatores dei ſicut filij chariſſimi. Sciendum eſt ergo q̄ chriſtus dñs nos tripliciter conſolatur. Primo enī cōſolatur nos p inſpectionē ſcripturaꝝ. Secūdo p mitigationē aduerſoꝝ. Tercio p promiſſionē eternoꝝ. Primo ergo cōſolatur nos dñs p inſpectionē ſcripturaꝝ. Romanoꝝ. xv. Quecūq̄ ſcripta ſunt ad noſtrā doctrinam ſcripta ſunt. vt p patientiaz et conſolationē ſcripturarū ſpem habeamus. Scripture ſacre ad nīam doctrinam ſunt tradite. ij. ad Thimoteū. iij. Omnis ſcriptura diuinitus inſpirata vtilis eſt ad docendum. Vñ ſicut homo videt faciē ſuā et maculas in ipſa exiſtētes in ſpeculo materiali. ſic homo videre pt faciē cordis ſui et maculas in eo exiſtentes in mundo ſpeculo ſcripturarū. qđ factum eſt virtute et

De ſancto Barnaba Ser. i.

opatione ſpiritusſancti. ij. Petri. j. Dñs ꝓphetia ſcripture ꝓpria interpretatõe non fit. non enĩ voluntate hũana allata eſt aliquãdo ꝓphecia. ſed ſpũſancto inſpirati locuti ſunt ſancti dei hoĩes. ſicut ergo que cũq; ſcripta ſunt ad nr̃am doctrinã ſcripta ſunt. Subditur ratio vt p ꝓſolationẽ ſcripturarum ſpem habeamus. ſi enĩ ſcripturas ſanctas diligẽter ꝓſiderare volumus in ipſis magnã cauſam ꝓſolatõis reperim?. Legimus dauid adulteriũ ⁊ homicidium perpetraſſe. Attñ a clemẽtia diuine bonitatis veniam impetraſſe. Legimus petrũ dominum ieſum chriſtũ ter negaſſe ⁊ legim? trinam negationẽ ipm lachrimis deteriſſe. Legimus paulum fuiſſe eccleſie ſeuiſſimum ꝓſecutorẽ. et poſtmodũ ipm factuz eccleſie fidelisſimũ predicatorẽ. Ex his ergo exemplis ſacrarum ſcripturarꝫ debem? accipe ꝓſolationẽ ⁊ non deſperationẽ. Vñ etiaz ps. Non obliuiſcetur miſereri deus nec ꝓnebit in ira miſcõias ſuas. maior eſt enĩ dei patiẽtia ⁊ miſericordia cũq; ſit humana nequicia. ij. Petri. iij. Patienter agit ꝓpter vos nolens aliquos perire ſ ad penitentiã ꝓuerti. Scõo ꝓſolatur nos dominus p mitigationẽ aduerſorꝫ. ij. ad chorinte. j. Sicut abundãt paſſiones chriſti in nobis ita et p chriſtũ abundat ꝓſolatiõna. Dñs enim eſt ſicut apothecarius qui in bene ꝓpoſitis cõfectionibus acerbiores ſpecies ponit cũ dulcioribꝫ. Vñ ps. Secundũ multitudinẽ dolorꝫ meorũ ad te leuaui aiam meam. Vñ nunc ſanitas gratioſior eſt poſt infirmitatem. nunc conſolatio gratioſior eſt poſt tribulationem. Tobie. iij. Poſt tempeſtatez tranquillũ facis et poſt ꝓſolationẽ ⁊ fletum exultationẽ infundis. Tercio ꝓſolatur nos dñs p ꝓmiſſionem eternorꝫ. ij. ad Theſſa. ij. Ipſe aũt dñs noſter ieſus chriſtus et deus ⁊ pater nr̃ qui dilexit nos et dedit nobis ꝓſolatõz eternã. ſic dicit̃ ꝛet dediſſe centũ marcas qñ ꝑ ipſis recipiẽdis dat lr̃as figillo ſuo roborꝫatas. ſic dñs dicitur nobis dediſſe illud quod ꝓmittit in ſacris ſcripturis que tanq; veraciſſimũ ſigillũ repreſentant ſiſtitudinem veritatis prime. Vñ ſicut reprobis ꝓmittit deſolatio. Apoc. xviij. Quantum glorificauit ſe ⁊ in delicijs fuit tantũ date illi tormentũ et luctũ. ſic electis ꝓmittitur ꝓſolatio. Math. v. Beati qui lugẽt qñ ipſi ꝓſolabũtur. Bonũ eſt ergo ꝑ peccatis lugere vt ſolatiũ diuine ꝓſolatõis poſſumus obtinere. et nũc reprobis ꝓmittitur ieiuniũ. ſic electis ꝓmittitur eternuz conuiuiũ p ſupernũ gaudium. Iſaie. lxv. Serui mei comedũt ⁊ vos eſurietis. ſerui mei bibent ⁊ vos ſitietis. ſerui mei letabũtur et vos confundimini. ſerui mei laudabunt pre exultatõne cordis et vos clamabitis pre dolore cordis ⁊ ꝑ triſtatõne ſpũs vllulabitis. ſic ergo primo ꝓmẽdatur btũs barnabas a dignitate perſone qđ notatur cũ dicitur barnabas. qđ eſt interpretatuz filius ꝓſolatõis quia plenus fuit conſolatione ſpũſancti. Actuũ. xj. Barnabas erat vir bonus plenus ſancto ſpũ ⁊ fide. et vt a poſteriori incipiamus. In verbo ꝓpoſito a tribus ꝓmendatur. Primo enĩ ꝓmendatur ab illuſtratõe intellectus cũ dr̃. erat plenus fide. Scõo ꝓmẽdatur a dulcoratione affectus cũ dr̃. q erat plenus ſpũſcõ. Tercio ab vtilitate effectus cũ dr̃. q erat vir bonus. Primo ergo ꝓmendat̃ ab illuſtratione intellectus. cum dr̃. q erat plen? fide. radius enĩ fidei illuminat oculũ cordis. ſicut radius ſolis illuminat oculũ corporis. Vñ Luce. xviij. dicitur de illo ceco qui clamabat dño tranſeunte. ieſu fili dauid miſerere mei. q ieſus interrogauit illum dicẽs quid tibi vis vt faciã. Et ille dixit. dñe vt videã. et ieſus dixit illi. reſpice fides tua te ſaluũ fecit. et ꝓfectim vidit. et ſequebatur illũ magnificãs deum. Secũdo ꝓmendatur btũs barnabas a dulcoratione affectus. qđ notatur cum dr̃. q erat plenus ſpũſancto. Eccli. xxiij. Spũs meus ſup mel dulcis. Nam enĩ ſicut mel habet dulcedinẽ ꝑeminẽtẽ ceteris liquoribꝫ

sic spiritus sanctus habet dulcedinem sup eminentem in suis donis gratijs ⁊ virtutibus. Sapien.xij. Bonus ⁊ ꝙ suauis est dñe spūs tuus in nobis. Ñ sicut sal est ꝓdimentū ciboꝝ. sic gr̃a sancti spūs est cōdimentū aīoꝝ. Tercio ꝓmendatur ab vtilitate effectus cum dr. ꝙ erat vir bonus. Ipse enī fuit ille vir beatus in certamine ꝓbatus. post certamen coronatus. de quo Jacobi.j. dicitur. Beatus vir qui suffert tentationē qm̃ cum ꝓbatus fuerit accipiet coronam vite. sic ergo beatus barnabas ꝓmēdatur primo a dignitate psone cum dicitur. barnabas. Scōo ꝓmēdatur a cōmunitate doctrine. cum dicitur. hortabat omnes. Sciendū est ergo ꝙ exhortatio doctorum ⁊ p̄dicatoꝝ debet ꝓsistere in tribꝫ Primo in declinatōne peccatoꝝ. Scōo in executione agendoꝝ. Tercio in fortitudine animoꝝ. Primo ergo doctores ⁊ p̄dicatores debent hortari auditores ad declinationem peccatoꝝ. ij. Machabeo. xij. Fortissimus iudas hortabatur pplm̃ ꝓseruare se sine peccato sub oculis videntes que facta sunt ꝓ peccatis eorum qui ꝓstrati sunt. sicut homo cū omni diligēcia debet infirmitatē marime mortem inducentē. sic homo diligēter debet declinare culpam cum ꝓducat ad mortē eternā. Ro. vj. Stipendia peccati mors. ꝓ tali seruicio tale premium. ꝓ tali militia tale stipendium. Et ideo Ecci. xxj. dicitur. Quasi a facie colubri fuge peccata. et si accesseris ad illa suscipiēte. sicut enī carcer suscipit latronē. et sicut ꝓfunda cauea suscipit cadentē. sic peccata suscipiūt peccatorem. Et recte cōparatur ꝓfunde fouee. sicut enī homo se ꝑcipitare in foueā ꝓfundam ꝓpria voluntate sed inde nō potest exire sua ptāte. sic homo ꝓpria voluntate in culpā mortalē cadit nec sine diuina bonitate non euadit. Ñ. ps. Homo est spūs vadens ⁊ nō rediens. spūs est vadens ad culpam. ꝓpter hoc ergo iudas hortabatur pplm̃ ꝓseruare se sine peccato. et sequitur rō. cū dr. videntes sub oculis. cē. Casus enim reproborū dicit esse retrenatio electoꝝ. Numeri. xvi. Recedite a tabernaculis impioꝝ ⁊ nolite tangere que ad eos ptinent ne involuamini in peccatis eoꝝ. Ac si diceret nō sitis cōformes in preuaricatōe. simile enī vicium sequitur ꝓsimile su ꝑpliciū. Scōo debent hortare doctores suos auditores ad executionem agendoꝝ. ij. Chorinte. vj. Hortamur ne inuanum gr̃am dei recipiatis. Ille inuanum gr̃am dei assumit qui scōm receptam gr̃am nō agit. vñ gratia sine opis boni effectu similis est arbori sine fructu. Ñ paulus sibi gr̃am datam ꝓmendās. j. Chorin. xv. dicebat. Gr̃a dei sum id qđ sum. et gratia dei in me vacua nō fuit sed abundantius oīmibus illis laborauj. quasi diceret. gr̃a dei in me ociosa nō fuit sed magis fructuosa. quia oposa fuit vel laboriosa. Ñ seruus piger qui talentum dñi abscondit in tenebras exteriores precipitatur. Matthei. xxv. Et mulier fortis ex suis bonis opibus ꝓmendatur. Prouerbioꝝ. vltimo. Date ei de fructu manuū suaruꝫ et laudent eam in portis opa eius. Tercio debēt hortari doctores suos auditores ad ꝓstantiam animoꝝ. ij. Machabe. xiij. Judas hortatus est suos vt fortiter dimicarent ⁊ vsqꝫ ad mortē ꝓ patris legibus starent. Homo qui in hac vita vult ꝓprie saluti vacare debet ꝓpria vicia fortiter dimicare. et debet bonus miles christi bellandi artem habere. Nam sicut dicitur. Job. vij. Militia est vita hoīs sup terrā. et ideo christi martires tanꝫ ipsius fideles milites regna vicerūt. iusticiā opati sunt ideo repromissiones adepti sunt. Hebreoꝝ. xj. Sancti ꝑ fidem vicerūt regna opati sunt iusticiam adepti sunt repromissiones. sic ergo christifideles debent fortiter dimicare. debent etiam vsqꝫ ad mortē ꝓ lege domini stare. sicut illi leptē fratres. de quibꝫ ij. Machabeoꝝ. xj. legitur. Pro patris legibus vsqꝫ ad mortem steterunt et ꝓpijs tormēta grauissima sustinuerūt. In nouo

teſtamento ſicut dicitur. Hebreorum xj. Sancti ludibria ⁊ verbera expti ſunt in ſup et vincula ⁊ carceres. lapidati ſunt. ſecti ſunt. tẽtati ſunt. in occiſione gladij mortui ſunt. Sic ergo ꝓmendatur btūs barnabas a ꝓmunitate doctrine. cum dicitur. hortabatur omnes. Et iſta pūitas expritur tam et parte ꝓpli audiẽtis qđ expritur in diſtributõne ſigni ꝓmunis. cum dicitur. omnes. q̄ ex parte barnabe docentis. Ad generalem aũt doctorẽ pꝛinet narrare p̃terita. demonſtrare preſentia. prenũciare futura. que in beato barnaba fuerũt. Actuum. xiij. Erant autez in eccleſia que erat antiochie ꝓphete ⁊ doctores in quibus barnabas. Barnabas ergo fuit ꝓphꝛta ecce prenũciatio futuroꝝ. fuit etiam doctor ꝓmunitate omniũ tpm. Sic ergo ſecundo ꝓmendatur btūs barnabas a ꝓmunitate doctrine cum dicit. hortabat oẽs Tercio ꝓmendatur a p̃dicatione ſtabilitatis ſpei et fidei chriſtiane cum dicitur. in ꝓpoſito cordis ꝓmanere. Sciendũ eſt ergo q̄ triplex eſt bonũ ꝓpoſitũ quod debet quilibet bonus chriſtifidelis habere. Primo enim eſt ꝓpoſitum caſtitatis vel ꝓtinentie Scđo eſt ꝓpoſitũ vere fidei et ſpei ſolide. Tercio eſt ꝓpoſitum certaminis ſiue ſpūalis pugne. Primo ergo eſt ꝓpoſitum caſtitatis ſiue ꝓtinentie. vñ. ij. Machabeoꝝ. xiij. legitur de quodam ſene qui vocabat razias hic multis tpibus ꝓtinentie ꝓpoſitum ſeruabat in iudaiſmo. corpuſq̄ et animam ꝓtentus tradere p̃ pſeuerantia. ꝓpoſitum ꝓtinentie eſt ꝓpoſitum ſpūalis mũdicie. Vñ fidelis aĩa debet dicere dño cũ ſara. Tobie. iij. Tu ſcis dñe quia mundã ſeruaui aĩam meam ab oĩi ꝓcupiſcentia. ſicut ſordes corpales inquinãt corpus ſic ſordes ſpūales aĩam maculãt. Ecci. xviij. Poſt ꝓcupiſcentias tuas nõ eas ⁊ a volũtate tua auertere. Si p̃ſtes anime tue cõcupiſcentias eius faciet te in gaudium inimicis tuis. homines nõ faciũt libenter aliquid vnde inimici eoꝝ gaudebũt ſed magis vñ doleant. Si ergo vis gaudium inimicorum tuorum id eſt demonũ declinare debeſ ſordeſ carnaliũ ꝓcupiſcẽtiaꝝ deuitare. et quia parum valet ꝓtinentia ſine finali pſeuerantia. ideo ſubditur in autoritate ꝓpoſita. Corpuſq̄ et aĩam contentus tradere p̃ pſeuerantia. Sic enĩ currentiũ in ſtadio nul ꝓficit velox curſus ſi deficiat anteq̄ ꝓueniat ad terminum ſue vie. ſic parum ꝓdeſt continẽtia niſi claudatur inter terminos finalis pſeuerantie. Matth. x. Qui pſeuerauerit vſq̄ in finẽ hic ſalus erit. Scđo eſt ꝓpoſitum vere fidei et ſolide ſpei. Hebreoꝝ. vj. Fortiſſimũ ſolaciuꝫ habeamus qui confugimus ad tenendaꝫ ꝓpoſitam ſpem quam ſicut anchoram habemus anime tutam ac firmam. Spes fidelium anchore ꝓpatur. nam ſicut anchora nauem firmat inferius ſic ſpes animaꝫ fidelem firmat ſupius. Vnde ſpes noſtra non debet eſſe in inferioribꝰ ⁊ trãſitorijs ſ in ſupioribus et eternis. vñ illi qui in iſtis inferioribus ſpem ſuam conſtituũt ſeipos miſeros ⁊ miſerabiles efficiũt. j. Chorin. xv. Si aũt in hac vita tm̃ in chriſto ſperantes ſumus. miſerabiliores ſumus oĩbꝰ hoibus. Nos ergo firmitatem ſpei noſtre conſtituamus. non in iſtis bonis exterioribus que vana ſunt et cito deficiunt. ſed in bonis ſpūalibus que interna ſunt et proficiunt. vt per illa bona ꝓueniemus ad illa bona que eterna ſunt ⁊ nunq̄ deficiũt. electos ſaluant et vere reficiunt. In iſtis bonis ſpem ſuam poſuerat paulus apl's qui Romanoꝝ. viij. dicebat. Spe ſalui facti ſumus. Et ſciendũ eſt q̄ ſoliditas ſpei oritum habet ex veritate fidei. nullo enĩ modo in bonis eternis ſpem noſtram ponere mus niſi eadem eſſe firmiter crederemus Vnde ſicut ſeta introducit filum ſic veritas fidei introducit ſolidamentũ. Tercio eſt ꝓpoſituꝫ certaminis ſiue ſpiritualis pugne. Hebreoꝝ. xij. Per patientiam curramus ad ꝓpoſitum nobis certamen. aſpiciẽtes in auctorem fidei et conſummatorem

ieſum qui ꝓpoſito ſibi gaudio ſuſtinuit crucẽ·ſicut pictores imaginũ ad ꝓſpectuz ipaz alias imagines ꝓpingũt. et ſicut ſcri ptores librozꝫ ad aſpectũ exemplariũ alios libros ꝓſcribunt ſic vere fideles chriſti ad exemplar vite ipſius actus ſuos et mores exponũt. Exodi.xxv. Inſpice et fac ſecun dum exemplar quod tibi in monte mon ſtratum eſt· De iſto dño ieſu chriſto dicit ꝙ ꝓpoſito ſibi gaudio ſuſtinuit crucẽ.ſed hoc fuit ad ſuam ⁊ nr̃am vtilitatez. Nam ꝓuenit ad gloriam eterne lucis. Luce· vlti mo. Nonne hoc oportuit chriſtum pati et ita intrare in gloriã.ſic et nos ſi compati mur et conregnabimus.vñ quia btũs bar nabas ſocius fuit chriſti paſſionũ ſocius eſt eius conſolationũ. tanꝯ vnus de filijs celeſtis regni. de quo· Matb·xxv· Venite benedicti patris mei ꝓcipite regnũ qđ vo bis paratũ eſt ab origine mundi. Ad quod regnum nos ꝓducere dignetur.

¶ De ſancto Barnaba. ¶ Sermo.II.

Segregate mi bi ſaulũ et barnabam in opus ad quod aſſumpſi eos. Actuũ xiij· In verbo ꝓpoſito notantur duo· Pri mo enĩ notatur ſegregatio et electio ſpecia lis iſtorũ ſanctorũ apl̃orũ. Scđo notatur vtilis executio miniſterij ipſorũ. Quantũ ad primũ ſciendũ ꝙ iſti apoſtoli ſunt a tri bus ſegregati a quibus debent boni prela ti et viri religioſi ſegregari· Primo enim debent ſegregari ab infectione vicioꝝ. Se cundo debent ſegregari ab inordinata di lectione carnalium amicoꝝ. Tercio debent ſegregari ab ariditate ⁊ obſtinatione ani morum. Primo ergo pontifices vel prela ti debent ſepari ab infectione vicioꝝ· He breorum.vij· Talis enĩ decebat vt nobis eſſet pontifex ſanctus impollutus ſegrega tus a peccatoribus· Tria dicit a quibꝰ de bent boni p̃lati ſepari· Primo ab immũ dicia contracta.quod notatũr· cum dicit innocens· Scđo a culpa perpetrata.quod notatur cum dicitur. impollutus. Tercio a puerſatione inhoneſta· quod notatur cũ dicitur.ſegregatus a peccatoribꝰ. Primo ergo debent ſegregari ab immundicia cõ tracta· iſta immundicia eſt culpa origina lis que deletur p̃ lauacrum regeneratõis. Baptiſmus enim eſt ablutio peccatoꝝ. ia nua ſacramentoꝝ.introductio in regnũ ce lorum. Titum.iij· Per lauacrum rege nerationis ⁊ renouatõis ſpũſſancti quem ef fudit in nos abunde p̃ ieſum chriſtũ ſal uatorem nr̃m vt iuſtificati gra ipius hẽre des ſumus ſcđm ſpem vite eterne. Eñ re nati ⁊ renouati p̃ regeneratõis lauacrum et aggregati cõmunioni ſanctorum.illud· Pſalmiſte.dicere poſſunt· Ego aũt in in nocentia mea ingreſſus ſum· Scđo debꝫ eſſe liber a culpa perpetrata·quod notatur cũ dicitur· impollutus· Leuitici.xj· Qui tetigerit mortuicinia polluetur. Mortuicini um tangit qui peccato mortali cõſentit· et talis ſpũaliter ſeipſum polluit. Sophꝛ. iij· Sacerdotes polluerũt ſanctum.ſpiri tualiter illi ſacerdotes ſanctũ polluerũt. qui ad menſam altaris in qua ꝓcipitur ſanctuz ſanctoꝝ ac ſi eſſet aliquid pollutũ immunde et irreuerenter accedunt. Ma lachie·j. Vos polluiſtis nomẽ meum in eo ꝙ dicitis menſa dñi ꝓtaminata ⁊ quod ſup̃ ponit ꝓtemptibile eſt· Tercio debent ſegregari a puerſatõne inhoneſta· Nam ſi cut homo qui tangit picem inquinatur ab ea·Eccl̃i.xiij. Sic homo frequenter inqui natur etiam ex ſocietate puerſa· ꝓpter hoc apl̃us ab hominibus induratis homines ad fidem chriſti de nouo ꝓuerſis ſegrega uit. Actuum.xix· Cum quidam indurarẽ tur et non crederẽt maledicẽtes viam dñi coram multitudine diſcedens ab eis ſegre gauit diſcipulos· Ab iſta inhoneſta puer ſatione debẽt ſepari ſpecialiter p̃lati qui in exemplum alioꝝ ſunt poſiti. Titum.ij. In omnibus teipſum ꝓbe exemplum

bonoꝝ in doctrina in integritate ⁊ in grauitate. in doctrina dicit quantum ad diligentiam eruditõis. in integritate quantum ad mundiciã cordis et corpis. in grauitate dicit quantũ ad honestatẽ ꝓuersatõnis. Sed multi sunt ꝓlati qui nõ ꝓbent seipsos exemplum bonoꝝ opm. in doctrina. quia sunt ignari. nec in integritate qz sunt mente et coꝛpe polluti et etiam coꝛrupti. nec eriã in grauitate quia sunt vani et etiam dissoluti. Scõo debet prelatus segregari ab inordinata dilectione carnaliũ amicoꝝ. Gallath. j. Cum autem placuit illi qui me segregauit ex vtero mris mee ⁊ vocauit ꝑ gram suam. vt reuelaret filium suum in me. et euangelisarẽ illum in gentibus. et ꝓtinuo nõ acquieui carni ⁊ sanguini. Carni et sanguini acquiescunt qui carnales amicos nepotulos ⁊ ꝓsanguineos licet indignos in patrimoniũ crucifixi introducũt. Michee. iij. Qui edificatis syon in sanguinibus. Syon in sanguinibꝰ edificare nihil est aliud ꝙ nepotes ⁊ ꝓsanguineos in ecclesia quam christus sanguine ꝓꝓio redemit ditare. Osee. iiij. Sanguis sanguinẽ tetigit. Vñ sanguis sanguinem tangere dicitur. qñ affectus carnalis nepotes vel ꝓsanguineos sanguine sibi cõiunctos licet indignos in ecclesiã adducit. Vñ de talibꝰ non ꝑt dici illud. Johãnis j. Qui nõ ex sanguinibus neꝙ ex voluntate carnis neꝙ ex voluntate viri sed ex deo nati sunt. Boni hoies ex deo nati scientia et moribus decorati mris tpibus a beneficijs et ecclesiasticis dignitatibus repellũtur. Et quia caro spũi ꝓualet carnales super spũales in ecclesia dei sublimãtur. Et sciendũ ꝙ non solũ sanguis sanguinẽ tangit. imo sanguis sanguinẽ restringit. sanguis sanguinẽ interficit. parum enĩ curãt cognati et nepotuli si prelati eoꝝ auuncli damnentur dum tñ ipsi ditentur. imo ipsoꝝ damnatio sibi expediens videtur. Johannis. xj. Expedit vobis vt vnus moriaꝫ hõ ꝓ ꝓplo et ne tota gens pereat. Ac si diceret magis expediens est vt iste episcopus eternaliter moriatur ꝙ totum genus eius fame ⁊ inedia atteratur. ꝓter hoc ad eruditionẽ ꝓlatoꝝ dicit. Deutro. xxxij. Qui dixit patri suo ⁊ matri sue nescio vos et fratribus suis ignoro illos. et nescierũt filios suos hi custodierũt eloquiũ tuum. et pactum tuũ seruauerũt. Multi sunt ꝓlati qui hñt ignorantiã diuine legis ignorantiam regendi gregis. sed pauci aut nulli inueniũtur qui hñt ignorantiã sui generis. Tercio debẽt ꝓlati separari ab ariditate et obstinatõe animoꝝ. ps. lxvij. Pluuiaꝫ voluntariã segregabis hereditati tue deus. Ista pluuia nõ est mala que impulsu vẽtorum descendit ex quadã necessitate sue grauitatis. sed est pluuia spũalis gre dei que ex bonitate diuine voluntatis procedit Isa. xlv. Rorate celi desuper et nubes pluãt iustũ. Justuz pluere nihil aliud est ꝙ dei gram ad iustificationez impij infundere. vel ꝑt dici ꝙ pluuia voluntaria est doctrina eruditõnis que a doctoribꝰ ⁊ prelatis quasi nubibus spũalibus descẽdit. Eccl. xj. Si repleri fuerint nubes imbrẽ supra terrã effundẽt. Nubes fuerũt isti glorioſi apli beatus paulus ⁊ barnabas. qui nubes sunt appellati quia fuerũt suspensi ꝑ desideriũ et sanctã affectionẽ. eleuati ꝑ contemplationem. in pluuiam resoluti ꝑ sanctaz doctrinam ⁊ eruditionẽ. vñ quilibet istoꝝ duoꝝ potuit dicere illud qđ legit. Deutro. xxxij. Concrescat in pluuiam doctrina mea fluat vt ros eloquium meuz. Ab ista ariditate et obstinatõe cordis beatus barnabas bene segregatus fuit. qui se et sua dño iesu christo et eius discipulis dedicauit. Actuum. iiij. Joseph qui cognominatus est barsabas ab aplis quod est interꝓtatum filius consolationis. Leuites cipri us genere cum haberet agrum vendidit eum et attulit preciuz ⁊ posuit ante pedes apostoloꝝ. sic ergo primo notatur specialis electio istoꝝ apostoloꝝ cum dicitur. segregate mihi saulum et barnabã. Scõo

notatur vtilis adimpletio ministerij ipso rum .cū dr .in opus ad qđ assumpsisti eos Sciendū est ergo q ad pñs distinguitur triplex opus. Primo enī est opus electuz p impermixtionē vicioz. Scđo est opus pbatū p discussionē actuū interioz. Tercio est opus pfectū p tolerantiā aduersoz. Primo ergo est opus electū p impermixtionē vicioz. Ecci.xiij. Oñe opus electū iustificabitur q qui opatur honorabit in illo. Illud opus dr electū qđ est vicijs impmixtū. Sic etiā bonus hō debz opari vt discernat bona a malis. Ecci.xv. Apposuit tibi aquā et ignem ad qđ volueris porrige manū tuā. ante hoiem et mors et vita. et bonū et malum. qđ placuerit illi dabit illi. Tu ergo si recte eligas retrahe manuz tuā ad aquā gre refrigerātis. fuge malum ne p illud damneris. elige bonū vt p illo saluetis. ps. lxxiij. Elegi abiectus esse in domo dei magis q habitare tabernaculis peccatoz. Ille dicit habitare in tabernaculis peccatoz qui se pformat iniquitatibus eoz. Sic ergo oñe opus electū iustificabitur ppter qđ illud ex diuina iustitia vita glorie tribuit. Prouer.x. Opus iusti ad iusticiā. fructus aūt impij ad peccatum. sequitur. et qui opatur illud honorabitur in illo. Opus enim bonum defert secum vexillum glorie et honoris. Opus vero malū defert secum vexillū ignominie et cōfusionis. Ro.ij. Reddet vnicuiq secundum opa eius. bis quidē qui scđm potentiam boni opis gloriam et honorem et incorruptionē querentibus vitā eternam. his aūt qui sunt ex ptentione et qui nō acquiescūt veritati. credūt aūt iniquitati ira et indignatio tribulatio q angustia in omnem animā hoīs opantis malum. Secūdo est opus pbatuz p discussionē actionū interiorum. Gallath.vj. Opus suum pbet vnusquisq et sic in semetipso tantum gloriam habebit et nō in altero. Opus interius nūm debet esse sicut argentū examinatum. purgatū terre. pbatum septuplū. Debet esse argentum examinatū igni ad vnersitatis q tribulatōis. debet esse purgatum terre id est terrenitate mundane cupiditatis. et tunc a christo est pbatum septuplum munere atq gre septiformis. ps. Exercitabat et scopebam spiritū meum. Exercitabar. ecce diligentia interioris discussionis. sequit. et scopebā spiñ meū. ecce efficacia diligentis purgatōnis. sic ergo opus suum pbet vnusquisq. sequitur. et sic in semetipso tm gloriam habebit q nō in altero. Ille in semetipso et non in alio gloriam habebit qui de testimonio conscientie sue confidebat. secunda. Chorinteorum. Primo. Gloria nostra hec est testimonium conscientie nostre. Ille erecto capite potest coram summo iudice comparere qui habz in se testiōniū pscie bone. ipsa enim non nouit mentiri nec fallo deponere. et nouit meliora approbare. ad Philippenses. Primo. Charitas vestra magis ac magis abundet in omni scientia et in omni sensu vt proberis potiora. Charitas est discreta estimatrix rerum. nec decipitur in electione agendorum. Tercio est opus perfectum per tolerantiam aduersorum. Jacobi.j. Patientia opus pfectum habet vt sitis perfecti et integri in nullo deficientes. Patientia dicitur opus perfectuz habere. quia perfectio ipsius est malum pro malo. maledictum pro maledicto non reddere. sed magis econtrario benedicere. Prima. Petri. Tercio. Vel q patientia ideo opus perfectum dicitur habere quia quanto amplius homo patiens tribulationibus concutitur tanto perfectior efficitur. Patientia est similis aromatis speciebus que quanto magis in mortariolo conteruntur tanto odor amplius ab ipsis diffunditur. Romanorum. Octauo. Qui suos separabit a charitate christi tribulatio. anangustia. an fames. an nuditas. an persecutio. an periculum. an gladius. Et sequitur. Certus sum q neq mors neq vita. ꝛc. poterit nos separare a charitate dei que est in ipso iesu christo dño nostro. bene in isto patiētia opus

perfectus habet quando nulla aduersitas superabat. sed magis in caritate christi solidabat. sic ergo patientia habet opus perfectum vt sitis perfecti et integri. in nullo deficientes. qui bonum inceptum vsq; ad finalem perseverantiam perducit. sed econtrario de malis dicitur. Proverbiorum. Undecimo. Impius facit opus instabile seminanti autem iusticiaz merces fidelis Opus instabile dicitur quod finali perseverantia minime stabilitur. sed seminanti iusticiam merces fidelis redditur. quia premium iuxta meritum retribuitur. Isti gloriosi apostoli barnabas et paulus op? iusticie predicando seminauerunt. Et in hoc dño iubenti ministrauerunt. ipsi enim fuerunt de illis de quibus. ad Ephesios. Quarto legitur. Ipse dedit quosdaz apostolos. alios pastores et doctores ad consummationem sanctorum in opus ministerij. quia ergo fideliter ministrauerũt cũ domino gloriam eternam modo percipiũt Johannis. Duodecimo. Vbi sum ego illic et minister meus erit. Et queris vbi est domin? iesus christus. audi apostolum ad Phili ppenses. Secundo. Omnis lingua cõfiteatur quia dominus noster iesus christus est in gloria dei patris. Ad quam nos perducere dignetur.

De scõ Johanne Baptista. Ser. I

QUI puer/pro: pheta altissimi vocaberis/Luce. primo. In ?bo ?posito non tantum duo a quibus beatus iohannes baptista ?mendatur. Primo ?mendatur a mundicia vite. cum dicitur. tu puer. Secundo ?mendatur a eminẽtia scientie vel doctrine. cũ subditur. ?pheta altissimi vocaberis. Quantum ergo ad primum sciendum q? sunt quattuor proprietates puerorum laudabiles. Primo enim solent habere pueri puritatem in actu. Secundo humilitatem in effectu. Tercio idoneitatem in profectu. Quarto pulcritudinem in aspectu. Primo ergo debent habere pueri puritatem in actu. Judicum. xiij. Erit puer nazareus dei ab infantia et ex matris vtero et ipse incipiet liberare israel. Nazareus interpretatur mundus vel sanctus. In quo beatus iohãnes baptista bene designatur. qui fuit purus et sanctus. ipse enim fuit de pueris illis de quibus. Danielis. j. dicitur. Precepit rex eunucho? vt introduceret pueros in quibus nulla erat macula. decoros forma et eruditos sapientia omni. Tria tangit que debẽt habere boni et sancti pueri. Primo enim debent habere humilitatẽ in affectione. qõ notatur cũ dicitur. in quibus nulla esset macula. Secõo debent habere honestatẽ in conversatõe. qõ notatur cum dicitur. decoros forma. Tercio debent habere claritatẽ in cognitõe. qõ notatur cũ dr. eruditos sapiẽtia omni. Et talis fuit beatus iohãnes baptista. ipse enim fuit homo pure affectionis. clare et eminẽtis cognitõnis. fuit etiam non solũ puer sed puer nazareus dei. Nazareus interp?ratur consecratus. et talis fuit beatus iohannes baptista. qui ab vtero deo consecratus fuit. Hieremie. primo. Priusq; te formarem in vtero noui te. et antequ exiret de ventre sanctificaui te. quod competenter de beato iohanne baptista potest dici. ex eo quod de ipso Luce. j. dicitur. Replebitur spiritu sancto adhuc ex vtero mris sue. Sic ergo beatus iohãnes baptista fuit puer nazareus id est puer deo consecratus ex vtero matris. ipse etiam liberare israel inchoauit. quando sibi penitentiam predicauit et regni celorum approximationem predixit. Jathei. decimo tercio. Penitentiam agite appropinquabit enim regnum celorum. sed istam liberationẽ quã btus iohannes baptista inchoauit filius consummauit quando proprij sanguinis effusione nos redemit. j. Petri. primo. Non corruptibilibus auro vel argento re

thema

dempti estis de vana vestra conuersatõne paterne traditõis/sed pcioso sanguine q̃si agni immaculati ⁊ incõtaminati ieſu xp̃i./ Et quia nostra liberatio p̃ ipsum facta est / idcirco moriẽs in cruce dixit. Consummatum est. Johãnis.xix. Nos ergo tanq̃ in fine misse/pter missionem istius solennis hostie dicamus/Ite missa est. pter missam solennẽ hostiam/vel bñdicamus dño propter amotã miseriã/vel requiescant in pace. propter adeptã redemptionem. Secundo pueri debent habere bũlitatem in affectu. Hiere. j. A. a. a. dñe deus me? nescio loqui quia puer ego sum/Iste pphe/ta ad p̃dicandũ mittebat ex diuina autoritate / et ipse ne p̃dicaret seipsum excusabat ex p̃pria bũilitate/ptra multos religiosos qui officiũ p̃dicatõnis desiderãt et affectant/⁊ testimonio ꝓscientie. si eius testimoniũ recipiant seipsos tanq̃ indignos ꝓdemnant / Maxime cum/ eoꝝ prelati ipos cognoscẽtes quantũ p̃nt facere sine scandalo ipos retrahant/magna fatuitas est alioꝝ eruditioni vacare/⁊ de p̃pria correctõe nõ curare/desiderãtes officiũ p̃dicationis sunt retrahendi. excusantes vero se ex humilitate sũt mittẽdi. Hiere. j. Noli dicere quia puer ego sum. qm̃ ad oĩa q̃ mittã te ibis et vniuersa quecũq̃ mãdauero tibi loqueris. Istam humilitatẽ btũs iohannes baptista bene retinuit. qui cũ posset credi esse christus seipsum christũ esse ex humilitate negauit. magis eligens in se ex humilitate solide subsistere q̃ vane supra seipm se erigẽdo suppe deficere. propter quod dicere poterat. Sapien. ix. Deliciores in pulcritudine ⁊ corpulentiores in habitudine. Ad lrãm q̃nq̃ accidit q̃ homines nutriti grossioribus cibis pulciores sunt et fortiores illis qui nutriti sunt cibis delicatioribus. ſ. quicquid sit de vultu exteriori qui frequenter ieiunio palescit cibo vero pinguescit ẽ de vultu interiori cordis siue mẽtis. illum enim ieiunioꝝ abstinentia decorat quem ciboꝝ superfluitas deturpat. Canticorum. j. Nigra sum sed formosa sum. interius in mente in oculis dei. Ẽ primus homo qui in statu ieiunij retinuit innocẽtie decorem. post peccatum gule calozis et frigoris et sitis sustinuit dolorem. istam pulcritudinem interius in cordis facie bene habuit beatus iohannes baptista ex austeritate penitentie et ieiunij et abstinentie. eius vestimentum erat cilicium de pilis camelorum. Eius potus erat aqua iordanis. eius cibus erat mel silueſtre et locuſtarum. Habbei. Tercio. Johannes habebat vestitum de pilis camelorum et zonam pelliceam circa lumbos suos. esca autem eius erat locuste et mel silueſtre. Dic ergo beatus iohannes baptista commendatur primo a puritate vite. cum dicitur. tu puer. Secundo commendatur ab eminentia scientie et doctrine. cum subditur. propheta altissimi vocaberis. Scindum est ergo q̃ quattuoꝝ leguntur que sanctos prophetas concomitabãtur. Primum est illustratio animorum. Secundum est denunciatio futurorum. Terciuz est curatio leprosorum. Quartum est directio viatorum. Primo ergo sanctos pphetas concomitabatur illustratio animorum. Numeri. Duodecimo. Si quis fuerit inter vos propheta domini in visione apparebo ei. Dominus in visione sanctis prophetis et eis apparendo in visione corda ipsorum illustrabit. Primo. Regum. Nono. Qui propheta dicitur hodie. vocabatur olim videns. Beatus ergo iohãnes baptista recte videns fuit vel propheta. Ipse enim per medios duos parietes per vterum scilicet sue matris et vterum glorioſe virginis aduentuz saluatoris cognouit. et eo cognito pre gaudio exultauit Luce. Primo. dixit Elizabet mater eius. Ecce enim vt facta est vox salutatõnis tue in auribus meis exultauit in gaudio infans in vtero meo. Non solũ ꝓphetauit in vtero. Sed sanctus est et datus est ei spiritus prophecie in deserto. Luce. Tercio.

De sancto Joha. bap. Ser. I.

Factum est verbum domini sup iohannē zacharie filium in deserto. Verbū dñi sup pphetas fieri dicitur q; spūs veritatis qui est in pphetis loquitur. sup ipos dignitate attolitur. Isa. lxj. Spūs dñi sup me eo q unxerit me ad annunciandū misit me mā suetis. Scdo pcomitabatur scōs pphetas denūciatio futuroz. Deutro. xviij. Pro pphetā de gēte tua et de fratribus tuis sic me suscitabit tibi dñs deus tuus ipm audies dñs q̄ beatū iohannē baptistā ad pdicandū et pdicendū futura misit filios israel pphetā de gentibus fratribus suis suscitauit. Ipse enī fuit filius zacharie pontificis legis. vñ hic dr ipm audies. Audiendus erat btūs iohānes baptis. et iudei ne possent se excusare p ignorantiaz ipsemet clamauit suā audientiā. Isa. xlix. Audite insule et attendite pplī de longe. dñs ab vtero vocauit me. et de ventre mris mee recordatus est noīs mei. et posuit os meum q̄si gladiū acutū. Dñs enī os bti iohānis bapt. quasi gladiū acutū posuit q̄n sua sancta pdicatōe vicia de virtutibz sepauit. et nō solū btūs io. bap. filios israel pdicauit imo et futura pdixit. Zathei. iij. Cui? ventilabiū in manu sua et mundabat aream suā. et pgregabit triticū in horreū suū. paleas aūt igni pburet inextinguibili. ventilabiū hic pt appellari discussio iudicij futuri qō erit in manu iudicis supni. aree aūt mūdatio pt appellari electoz innouatio. ignis enī pflagratōis elemēta renouabit que fetor peccatoz detur pauit. Isa. lxv. Celos nouos et terrā nouā ego creo dicit dñs. quod est intelligendū. celos nouos. i. in nouatos nō enī celi destruētur et noui creabūtur sed ita creati innouabūtur. p triticū pnt electi signari. p paleas vero reprobi. Electi tāq̄ triticū dñicum pgregabunt in eius horreum. q̄n dicet eis. venite bñdicti pris mei pcipite regnū. reprobi vero tanq̄ palee cōburētur igne inextinguibili. q̄n dicet eis. Ite maledicti in ignē eternū. Zathei. xxv. Tercio pcomitat sanctos pphetas curatio leprosoz. iiij. Re. v. Utinā fuisset dñs meus ad pphetā qui est in samaria pfecto curasset eū a lepra quā habz. sicut dñs p helyseū pphetā curauit naaman syrū a lepra corpali sic p btūm io. bap. curauit multos a lepra peccatoz q̄ est lepra spūalis. Zathei. iij. Exibat ad eū hierosolyma et omis iudea regio circa iordanē. et baptisabāt ab eo in iordane pfitētes pcā sua. Confessio pccōrum est curatio spūalium. puer. xxviij. Qui abscōdit scelera sua nō diriget. qui aūt cōfessus fuerit et reliquerit ea misebitur pseq̄tur. Ecce potes videre q̄ p confessionē culpe fit accessio diuine misericordie. et p consequēs curatio spūalis lepre. Quarto solet pcomitari sanctos pphetas directio viatoz. Bapien. x. Direxit opa eoz in manibz pphete sancti. scūs pphēta fuit btūs io. bap. qui teste veritate non solū fuit pphēta ⁊ plus q̄z pphēta. Zathei. xj. Quid existis in desertū videre pphetā etiā dico vobis et plus q̄z pphetā. Dñs in manu? istius sancti pphete opa iudeoz direxit q̄n ipoz peccata ad pdicationē beati iohānis correxit. Zathei. iij. Facite ergo dignū penitētie fructū. iā securis ad radicē arboris posita est. oīs arbor que nō facit fructū excidet et in ignem mittet. Luc. iij. vñ legit q̄ ad ipm veniebāt qui pperēter oībus rīdebat. et monita salutaria illis dabat. hic ē de quo. Isa. xl. dr. Vox clamātis in deserto pate viā domini rectas facite in solitudie semitas dei nr̄i. via dño pparat q̄n eius mādata diligēter audiūtur et audita ope adimplent. tūc semitas dei nr̄i in solitudine rectas facimus q̄n pfilio in religione aggredimur. puer. iij. Viā sapiētie mōstrabo tibi. hoc dr quantū ad implētionē mādatoz. et sequitur. ducā te p semitas equitatis. hoc dicit quantum ad implētionem filiorum. et sequitur. quas cum ingressus fueris non artabuntur gressus tui. et currens non habebis offendiculū. j. ad Chorinteos. Nono. Sic currite vt comprehendatis. Nos ergo sic curramus in stadio presentis vite

tanꝯ boni viatores. vt in futuro efficiamur vite beate boni possessores. Qđ nobis prestare dignetur.

¶ De scō Johanne baptista Ser. II.

HOmnia que mittaꝫ te ibis. et vniersa que mādauero tibi loqueris. Hie remie. j. In verbo ꝓposito duo notāt̄ q̄ beato iohanni bapt̄iste dicunt̄. Primo enī notatur impositio officij predicatōnis cum dr. Ad oīa que mittam te ibis. Secundo notatur impositi officij executio cū subditur. et omnia quecūꝫ mandauero tibi loqueris. Sciendum est ergo q̄ beat⁹ iohannes missus fuit ad quattuor. Primo enī missus fuit ad detestationē viciorꝫ Scđo ꝓpter attestationeꝫ verorꝫ. Tercio ꝓpter eruditionem indoctorꝫ. Quarto ꝓpter directionem viatorum. Primo ergo missus fuit propter detestationem viciorꝫ. Exodi. xxiij. Mittam precursorem tuum angelum vt ejciam chananeum et amorreum et intres in terram fluentem lacte ⁊ melle. Beatus iobānes baptista fuit missus tanꝯ precursor domini. precessit enim aduentum dominicum ianꝯ vox verbū tanꝯ nuncius dominum. tanꝯ paranimphus sponsuꝫ. Johānis. j. iohannes testimonium perhibet de ipso et clamat dicēs Hic erat quem dixi qui post me venturus est ante me factus est. Ideo dixit. Post me venturus est. intellige duratione temporis. Ante me factus est intelligere debes ordine dignitatis. Prior me erat intellige re debes eternitate diuinitatis. Sic ergo beatus iohannes fuit precursor domini. et subditur ratio missionis cū dicitur. et ejciam chananeum ⁊ amorreum. per chananeum et amorreum qui erant peccatores pessimi possunt peccata magna designari que eradicata sunt predicatione beati iohannis. Unde dicebat. Luce. tercio. Genimina viperarum quis ostendet vobis fugere a ventura ira. Beatus iobānes vocauit iudeos genimina viperarū quia veneno mortifero pleni erant. et ideo dat eis penitentie teriacham vel antidotum ne interirent. Luce. tercio. Facite dignos fructus penitentie. Sed quia penitentia habet duas pedissequas sibi familiares et amicas. illas subdit beatus iohannes baptista. Prima pedissequa est spes ex consideratione diuine misericordie. Secunda est timor ex consideratione iusticie diuine Prīo ergo ponit spem ex ꝓsideratiōe diuine misericordie ne desperatione fungeretur. Luce. tercio. Potens est deus de lapidibus istis suscitare filios abrae. De lapidibus filios abrahe suscitare nihil aliud est q̄ dura corda ad penitentiā ex spe dulcedinis diuine misericordie emollire. Secundo subdit alteram pedissequam scilicet timorē ex consideratōne diuine iusticie ne per superbiam inflarentur. Luce. tercio Omnis arbor que non facit fructum bonum excidetur et in ignem mittetur. sic ergo chananeum ⁊ amorreum ejcere nihil aliud est q̄ peccata in cordibꝰ peccatorum plātata euellere. sequitur hic. et intres in terrā fluentē lacte ⁊ melle. Terra fluēs lacte est dulcedo celestis gl̄e in quā intram⁹ p fructū ꝺdigne penitentie. Matthei. xiij. Penitentiā agite appropinq̄bit enī regnū celorꝫ. Scđo fuit missus brūs iobānes ꝓpter attestatōeꝫ verorꝫ. Jo. j. Fuit bō missus a deo cui nomē erat iobānes hic venit in testimoniū vt testimoniuꝫ ꝓhiberet de lumine. Brūs iobānes fuit a dño missus sicut legatus fidelis ex latere dñi. ipe sibi carissimus ⁊ specialissim⁹. puer. xxv. Sic frigus nivis in die messis ita legatus fidelis ei q̄ misit eū aiaꝫ illi⁹ requiescere facit. aīa xpi in brō io. bap. requieuit qz gl̄osis ipi⁹ meritis acq̄euit. vñ ipi ꝓpetit id qđ dr Matthei. iij. Hic est filius meus dilectus in quo mihi cōplacuit. Sic ergo brūs iobānes fuit missus a deo et hoc sicut supi⁹

est dictum ꝓpter attestationem verorum. Unde subditur. Hic venit in testimoniū vt testimoniū phiberet de lumine. sicut autora nō est lux plena sz est nūcius et testis sic beatus iobānes nō erat lux vera sz erat testis ⁊ nūcius supueniture plene lucis id est filij dei summe ⁊ incōmutabilis veritatis. Joban. j. Nō erat lux vera. sed vt testimonium phiberet de lumine. Erat lux vera que illuminat omnē hominē venientez in hūc mundū. Tercio fuit missus iobannes ad eruditionē indoctoꝝ. Isa. lxj. Spiritus dñi sup me eo q̄ vnxerit me. ad annunciandū mansuetis misit me. Btūs iobannes baptista vnctione spiritus sancti vnctus fuit. et ideo in oīnibus fuit edoctus. Eccli xxxix. Si dñs magnus voluerit spū intelligētie replebit illum et ipse tanq̄z imbres mittet eloquia sapiētie sue. Beatus iobannes baptista spū intelligētie repletus et agrū nascentis ecclesie vberrime irrigauit. et tm̄ profecit q̄ incredulos ad prudētiam iustoꝝ duxerit. Luce. j. Ipse p̄cedet ante illum in spū et virtute helye vt cōuertat corda patrum in filios et incredulos ad prudentiam iustoꝝ. prudētia iustoꝝ est peccata deserere ⁊ bonis opibus insudare. Sic ergo btūs iobannes baptista vnctōe spūs sancti fuit vnctus. Hūs fuit doctor plen? omni mansuetudine ⁊ būilitate. Mathei xj. Discite a me quia mitis sum et humilis corde. Ideo in scola sua vult scolares humiles et mansuetos habere. aliter non pōt ibi ꝓficere. Eccl. v. Esto mansuetus ad audiendū verbum dei vt intelligas et cū sapiētia ꝓferas responsum verū. Quarto fuit missus btūs iobannes baptista ad directionē viatoꝝ. Malach. iij. Ecce ego mitto angelum meum et ꝓparabit viam ante faciem meam. Beatus iobannes dictus est angelus tum ratione prelati tum ratione officij. Angelus enī nomen est nūcij. Hebreoꝝ. j. dicitur de angelis. Oīnes sunt administratorij spiritus in ministerium hominū missi. ꝓpter eos qui hereditatem capiunt salutis. ꝓterea ergo beatus iobannes dictus est angelus q̄z fuit cristi p̄cursor et nūcius. sequit. et p̄parabit viaz añ faciē meā. In cordibo via patur qñ ibi vicia extirpātur. et virtutū opa inseruntur Isa. xl. Vox clamātis in deserto rectas facite in solitudine semitas dei nr̄i. oīs vallis exaltabitur ⁊ oīnis mons ⁊ collis bumiliabitur. et erūt prava indirecta ⁊ aspa in vias planas. Quatuor dicit. Dicit enī omnis vallis exaltabitur. hoc intelligitur quantū ad exaltationē humiliū. et oīnis mons et collis būiliabitur. istud intelligitur quantū ad directionē supboꝝ. Erunt prava indirecta hoc intelligit quantū ad directionē veroꝝ. et aspera in vias planas hoc intelligitur quantū ad dimissionē trāgressorum ⁊ quietationē añoꝝ. Sic ergo primo notatur officij ꝓdicationis impositio. cum dr. Ad oīnia que mittā te ibis. Secūdo impositi officij executio. cum dr. et vniuersa que mandauero tibi loqueris. Sciendum est ergo q̄ btūs iobānes baptista primo loquebatur vtilia ad remissionem peccatoꝝ. Secdo loquebatur seuera ad castigationē puersorūz. Tercio loquebatur discreta ad informationē ꝓfectoꝝ. Quarto loquebatur ꝓfunda p̄ spem ⁊ expectatōnem eternoꝝ. Primo ergo loquebat vtilia ad remissionem peccatorū Isa. Quadragesimo. Loquimini ad cor hierusalem et aduocate eam. quoniā impleta est malicia. dimissa est iniqtas illi?. Hñ dic̄ loq̄mini ad cor hierusalem. non enim debemus tantum loqui ad aures predicando placentia. Isaie. Tricesimo. Loquimini nobis placentia videte nobis errores. sed debemus loqui ad cor predicando vtilia et quandoq̄z pungentia similiter ad amorem dei inflammantia. talia enim debent esse verba diuina. Luce. Uicesimoquarto. Nonne cor nostrum ardens erat in nobis de iesu cum loqueretur nobis in via. talia enī erāt ꝛba beati iobānis inflāmātia sz ad amorē dei ⁊ ꝓximi. Johānis. v.

Erat lucerna lucens ꝑ eruditionē· sed ar/
dēs ꝑ dilectōez. vñ q; ardebat iō ad amo
rem dei incēdebat·et ecōtrario ꝑt dici qñ
qui nō ardet nō accendit·sic ergo loqui de
bemus ad coz hierusalē ⁊ aduocare eā id
est vocare ad penitentiā· quia dñs ꝓatus
est penitentē recipe ad miſcōiam. Hiere.
xviij·Si penitentiā egerit gens illa a ma
lo suo ꝓter quod locutus sum aduersus
eam·agam et ego penitentiā sup malo qō
cogitaui vt facerē ei· et sequitur hic. Cūm
impleta est malicia eius·Aliquid dicitur
impletū vel qñ ꝑficitur sicut domus dicit
impleta qñ ex toto ꝑfecta. vel qñ finitur·et
sic dies dicit impleta qñ est finita. scōm
istum modū vltimū malicia dicitur im/
pleta qñ peccatoz dimissis peccatis ad cri/
stum ꝙuertitur et ab ipo miſericorditer su
scipitur. Hiere·iij. Cñ reuertere ad me ⁊
ego suscipiā te dicit dñs·Sic ergo beatus
iohānes primo ꝓdicabat vtilia ad remissi
onem peccatoz. Luce.iij. Venit iohannes
in oēz regionē iordanis ꝓdicās baptismū
penitētie in remissionē peccatoz. Secun/
do ꝓdicabat seuera ad castigationē ꝙuer/
sorum. Hiere·xxvj·In veritate misit me
dñs ad vos vt loquerer in auribꝫ vr̄is oīa
verba hec. Hieremias loquebatur iudeis
seuera artū vera erāt·quia erant sibi a spi
ritu veritatis inspirata. sic btūs iohannes
baptista herodi seuera attamē vera dice/
bat·Marci.vj·Dicebat iohannes hero/
di nō licet tibi habere vxorē fratris tui. et
quia btūs iohānes baptista herodem ar/
guebat ideo iohannē herodes metuebat.
Matth.vj·Herodes metuebat iohannē.
sciens eum virū sanctū ⁊ iustum et custo/
diebat eum audito eo multa faciebat et li
benter eum audiebat. Ecce q; iste herodes
et ꝓdicatōne beati iohannis iam dispōsi/
tus erat ad aliquod bonuz. sed totum ami
sit ꝓter maledicte filie saltum· Tercio lo/
quebatur btūs iohānes discreta ad infoz
mationē ꝑfectoz.j·ad Chorin·ij·Sapien
tiam loquimur inter ꝑfectos. Bonus ꝓdi
cator debet sermones suos ꝓpare. et alia ꝑ/
fectioribus· alia inferioribꝫ ꝓdicare· debet
enī ꝑfecta ꝑfectis. spiritualia spūalibus
compare.j·ad Chorin·ij·Loquimur non
indoctis humane sapiētie verbis. sz in do
ctrina spūalia spūalibus ꝙpantes. sic bea
tus iohannes baptista sermones suos tē/
perabat alia enī gentibus. alia publicanis
alia militibus ꝓdicabat·Luce.iij·Quar/
to loquebatur btūs iohannes ꝑfunda ꝑ/
pter spem ⁊ expectationē eternoz. Collos.
iij·Orātes simul et ꝓ nobis vt deus ape
riat nobis hostium sermonis ad loquen/
dum ministeriū christi. ministeriū hic ꝑt
appellari occultū secretū eterne beatitudi/
nis. hoc secretuz beatus paulus reuelauit
qñ vsqz ad tercīū celū se raptum dixit·vbi
audiuit arcana verba que non licet homi/
ni loqui. Nullus enī sufficit explicare glo
riam et iocunditatē eterne felicitatis·j·ad
Chorin.ij·Oculus nō vidit nec auris au
diuit et in coz hoīs nō ascendit que prepa/
rauit deus diligentibus se·istis bonis eter
ne beatitudinis electis ab eterno a dño ꝑ/
paratis modo fruitur beatus iohānes ba/
ptista in gloria celesti. in qua eum dñs glo
ria et honoze virginū. ꝓdicatoꝝ ⁊ martirū
coronauit. Cuius glorie nos ꝑticipes fa/
cere dignetur.

De aplīs Petro ⁊ paulo. Ser.I.

Principes popu
lorum congregati sunt cum deo
abraam·ps·xlvj·In verbo ꝑ/
posito duo notātur a quibus sancti glori
osi aplī Petrus et paulus ꝓmendantur.
Primo enī ꝓmendātur ab honorabili di
gnitate·cum dicitur·Principes ꝑlorum
Secōo a delectabili societate·cum dicitur.
congregati sunt cum deo abraam. Scien
dum ergo q; sunt quatruoz laudabiles cō
ditiones quas debent habere principes. qua
rum isti glorioſi apostoli fuerūt principes

De Sancto Petro et pau. Ser. I

Primo ergo principes debent habere claritatem in cognitõne. Honestatem in cõuersatõne. Potestatẽ in defensione. Largitatem in distributõe. Primo ergo principes debent habere claritatẽ in cognitõe. Eccĩ.ix. In manu artificũ opa laudabuntur et principes pplĩ in sapiẽtia sermonis sui. Sũmus artifex deus in cuius manu opa laudabũtur. quia vniuersitas rerum eius potentie sapiẽtie ⁊ bonitati attestat magnitudo enĩ rerum ostendit diuinã potentiam. rerũ plenitudo ostendit diuinaz sapientiã. rerum ordo ostendit diuinã bonitatem. Ro.xj. Ex ipso et pipm ⁊ in ipso sunt omnia. ipsi honor ⁊ gloria in secula. Ex ipso dicit ꝓpter pñz. pipm dicit ꝓpter filium. in ipso, ꝓpter spiritũsanctũ. et subditur. ipsi honor ⁊ gloria. vt vnitas essentie seruetur in trinitate psonaz. sic ergo in manu artificũ opa laudantur. et sequitur. et principes pplĩ in sapiẽtia oris sui. sicut circulus ante tabernã signũ est vini in domo venalis. sic sermo bonus ⁊ discretus signũ est sapientie et bonitatis interioris. Ꝫ qñq; vid; circulus añ domũ in qua nõ est venale vinũ. sic multi habẽt bonos et discretos sermones in quibus nõ ꝓngit reperire bonum cordis affectũ vel boni opis effectũ. in talibus lingua discordat a manu et corde et ideo causa est offensionis diuine. vñ sicut video q; qñ duo vel tres cãtores discordãt adinuicem eoz cantus displicet auribus hũanis. sic bonus sermo si discordat a corde ⁊ ope displicet auribus diuinis, ꝓpter quod dicit. Jacobi.ij. Sic loquimini et sic facite vt sonus vocis non discordet ab effectu bone opationis. istam concordiã bene habuerunt isti glorioſi aplĩ. Math.viij. Illi aũt ꝓfecti ꝑdicauerunt vbiq; dño coopante ⁊ sermonẽ ꝓfirmãte sequentibꝫ signis. ꝑdicauerũt vbiq;. Ecce ꝓpositio diuini sermonis. dño coopante. Ecce executio bone opationis. et sermonẽ confirmãte sequẽtibus signis. ecce opatio miraculoz. quia chorusc̃abant miraculis.

Sic ergo bonus princeps debet habere sapientiã in cognitõne. Isaie.xxxij. Non vocabitur vltra is qui insipiẽs est princeps. neq; fraudulẽtus appellabitur maior. Recte sacra scriptura ꝓiungit ista duo insipiens ⁊ fraudulẽtus. Insipiẽtes enĩ principes solẽt habere fraudulẽtos balliuos ꝓpositis ⁊ maiores qui bona pauperũ diripiunt. et ea in vsũ dñoz suoz ad suã et ipsoz damnationẽ ꝓuertunt. Isaie.xxxij. Fraudulẽti vasa pessima sunt. Duo sunt vasa boĩs fraudulẽti vnũ interius coz scz nequiciã ꝓtinens. et aliud exterius os scz nequiciã effundens. vñ cum dixisset isaias fraudulenti vasa pessima sunt. subdit. ipe enim cogitatões ꝓnnabat ad pdendos mites. Ecce fraudulẽtia cordis in cogitatione. et sequitur. in sermone mendacij ecce fraudulẽtia oris in locutione. Scdo debet princeps habere honestatẽ in ꝙuersatione. j. Macha.ij. Princeps et clarissimus es in hac ciuitate. et ornatus filijs ⁊ fratribꝫ. quilibet istoz duorũ apostolorum ꝑt dici princeps celsitudine dignitatis. Gene.xxiij. Princeps dei apud nos es tu. potest etiã dici quilibet istorum clarissimus honestate ꝙuersatõis. Genĩ.j. Fecit deus duo luminaria magna ⁊ posuit ea in firmamento celi. Ista duo luminaria magna ꝑnt dici isti duo aplĩ. lucentia et illuminãtia claritate predicatõnis. que posita sunt in firmamẽto celi id est in fundamẽto ecclesie nascentis. quilibet etiam istoz duorũ aplorum ꝑt dici magnus virtute bone opationis. Eccĩ.xliij. Boĩes magni virtute ⁊ prudẽtia sua prediti. isti fuerunt ornati fratribꝫ ⁊ filijs. fratribus quãtum ad cetum alioz aplorum. fuerũt etiaz ornati filijs quãtũ ad numerositatẽ populorum ad fidem p ipsos conuersoz. ꝓfectus enĩ discipuloz ⁊ subditoz est ornatus magistrorum ⁊ prelatoz. De istis principibꝫ in ps. dicitur. Preuenerũt piuncti principes psallentibꝫ in medio iuuẽculaz tympanistriarũ. Isti duo principes ꝓuenerũt

quia in ecclesia dei specialiter prefuerunt. vñ et principes aplorꝝ vocati sunt·et sequi tur. ℭ Coniuncti psallentibus. ꝛc·. ℭ Et tangit duo que specialiter commendantur in pri mitiua ecclesia·¶ Primū est gloria et securi tas ꝓscientie.qđ notatur cū dicitur·cōiun cti psallētibus·ij. ℭ Chorin·j. ℭ Gloria nostra hec est testimoniū ꝓsciētie nre. ¶ Scōm est austeritas penitētie·qđ notatur cū dicitur in medio iuuenculaꝝ tympanistriaꝝ. per hmōi iuuenculas tympanistrias pñt il le anime designari que in primitiua eccle sia p austeritatē penitentie vacabāt mace rationi carnis.tympanū enim fit de pelle mortui animalis. ℭ Gallath·v· ¶ Qui autez sunt christi carnē crucifixerūt cum vicijs ꝛ ꝓcupiscētijs. ¶ Tercio dz hīc bonus ꝑncepſ prātem in defensione·¶ Josue.v. legitur.qꝫ cum vidisset iosue in agro vrbis iericho virum euaginatum tenentē gladiū dixit noster es an aduersariorꝝ.ñdit. princeps sum exercitus dñi.p exercituz dñi pt mul titudo virorꝝ ꝛ mulierum in primitiua ec clesia ad fidem ꝓcurrentiū designari·quia in ꝓtinua militia quasi in exercitu erāt cō stituti·¶ Job.vij. ℭ Militia est vita hois sup terram. ¶ Nos etiā non habemus tranquil lam pacem sed oportet nos colluctari non solū aduersus carnē et sanguinē. sed etiaz aduersus tirannidē et crudelitatē· ℭ Ephe. vj. ¶ Nō est nobis colluctatio aduersus car nem ꝛ sanguinē.ñ supple. sed aduersus principes ꝛ potestates. aduersus rectores tenebrarum hui.ꝑtra spiritalia nequicia in celestibus·et subdit.ꝓpterea accipite ar maturam dei· ¶ Armatura dei est exercitus virtutum ꝓtra exercitū vicioꝝ. ¶ Debemus enim accipe sobrietatē tangꝫ armaturā cō tra gulam·humilitatē ꝓtra superbiā. man suetudinē ꝓtra iram·et sic de alijs· hec sūt arma de quibus dicit bolxtius. talia arma tibi ꝓtulera mus que nisi prior abiecisses iniuncta fortitudine intuerētur. principes debent habere exercitum armorꝝ ad defen sionem bonoꝝ ꝛ expugnationē malorum. Romanoꝝ.xiij. ¶ Principes nō sunt timori boni opis ꝫ mali·vis nō timere ptātez bo num fac·et habebis laudem ex illa·dei enī minister est tibi in bonū.si aūt malum fe ceris time· non enī sine causa gladiū por tat. dei enī minister est vindex in iram ei qui malū facit. ¶ Et sciendū qꝫ sicut princi pes seculares habent gladiū corpalem ad defensionē bonorū ꝛ impugnationē malo rum·sic nri principes spūales epi vel pon tifices habent gladiū spūalem.id est excō municationē ad ꝓdemnationē reorum et liberationē iustorꝝ.hoc gladio paulus apo stolus vsus est qñ fornicatorē chorintum excōicauit.j·Chorinte·v· ¶ Judicaui vt pñs eū qui sic opatus est credere satbane in in teritum carnis vt spūs saluus fiat in die dñi nri iesu christi. ¶ Quarto debet habere bonus princeps liberalitatē in distributōe Eccl·xlvj· ¶ Dilectus a dño deo suo samuel ꝓphēta dñi·renouauit impiū et vnxit prin cipes in gente sua.samuel interptatur po stulatus a dño. ¶ Recte ergo p samuelem xpūs pt designari.qui a dño deo a patri archis ꝛ ꝓphētis postulatus fuit. ℭ Ñ Isa ias ꝓphēta illis instantior a dño deo pere bat·qui ipm dirumpe celos vt veniret de siderabat· ¶ Isaie.lxvij. ℭ Utinā dirumpes celos ꝛ descēderes. ¶ Iste samuel id est chri stus a deo pre postulatus impiū renoua uit qñ excussa palea vetustatis hre vsqꝫ ad noua ꝛ intima spūalis intelligentie pene trauit. ¶ Ipse etiā vt hic dicitur vnxit prin cipes in gente sua.·¶ Ad hram·¶ Hūs petrus et paulus de gente iudeoꝝ ex quibus chri stus ſm carnē natus est fuerūt in aposto latū vocati et in aplos fuerūt vncti et con secrati. ℭ Ñ de ipis pt dici illud·j·Johan nis.ij. ℭ Unctionē habetis a spūsancto· illi qui vnctōe spūssancti inunguntur in bonus modi vnctōe si recte sapiāt delectantur.p uerbioꝝ·xxvij· ℭ Ungento ꝛ varijs odoribꝫ delectatur coꝛ. ℭ Ungēto dicit quantū ad di uinam grām sanctificantē ꝛ dulcorantem ℭ Varijs odoribꝫ dicit quantū ad varietatē

virtutum animam bono odore respergentem. Nam sicut olfactus delectatur odoribus. sic affectus delectatur virtutibus. quelibet enī virtus habere ꝓpriū odorē repit. Cīn charitas videtur habere odorē roseū. castitas odorē lilij. būilitas odorez viole. Dīns ergo istos principes in gente sua vnxit qñ ipsos vt dictū est oleo letitie p̄ consortibus suis diminuit. Pontifices nr̄i tēporis solent in sua ꝓsecratōe oleo inungi. et hic ritus ex lege veteri exodiū sumpsit. Exodi. xxix. Fundes oleū vnctōnis sup̄ caput eius ⁊ hoc ritu ꝓsecrabitur. oleum est lubrice nature in quo designatur q̄ principes tā spūales q̄ tpales liberales debent esse. sed per isaiam ꝙqueritur dīns de istis principibus. Isa.j. Principes tui infideles. socij furum. oēs diligūt munera. sequuntur retributōes. Principes nr̄i tpis infideles p̄nt dici et si nō p̄ priuationem fidei tm̄ p̄ priuationē veritatis. Vbi enim non ipor̄. s. veritas p̄t repiri. ꝓpter quod dicit principes tui infideles. et sequitur. socij furum. isti dicuntur socij furū qui rem alienam inuito dño ꝓtractant. sed reuera nō sunt fures sed potius raptores. quia nō in occulto sed in aperto rem alienā sibi vēdicant. Osee. vij. Princeps postulat et iudex in reddēdo est. princeps postulat a sibi subditis petendo mutuū. sed iudex in reddendo est. iudicat enī nō esse reddendum. sed dicit q̄ possessio rusticor̄ est peculia dīnor̄ suor̄. Sic ergo primo ꝓmendat̄ dātur isti apli ab honorabili dignitate. cū dicitur. principes populor̄. sequitur. ꝙgregati sunt cum deo abraam. vbi ꝓmendat̄ princeps a delectabili societate. Sciendū est ergo q̄ isti apli sancti. et similiter oēs fideles christi cum deo et ad deū abraam debent congregari. et hoc quadrupliciter. Primo sicut ad radiū veritatis. Secōo sicut ad vinculū charitatis. Tercio ꝓpter tolerantiā aduersor̄. Quarto ꝓpter assecutōnem eternor̄ bonor̄. Primo ergo debent ꝙgregari cum deo abraam sicut ad radiuz veritatis. Ecci.lj. Appropiate ad me indocti. et ꝙgregate vos in domum discipline. Sicut boīes frigore afflicti libēter approp̄inquant ad ignē. et sicut boīes famelici libenter approp̄inquant ad mensam. et sic boīes diu in tenebris ꝓstituti libenter approp̄inquāt ad lucē. sic boīes indocti libenter debēt approp̄inquare ad xp̄m tanq̄ ad nitorem in quo est lux vera que illuminat omnē boīem venientē in hunc mundum. Johannis.j. sequitur. et ꝙgregate vos in domum discipline. Domus discipline est ecclesia sancta. ad quā se ipsos fideles debent ꝙgregare vt audiant ecclesiastica statuta ⁊ saluatoris p̄cepta et verba diuina ibi ꝓposita et etiā p̄dicata. sicut enī ego video q̄ mercatores ꝙgregāt̄ in nundinis ad lucrandū. et sicut milites ꝙgregāt̄ in torneamentis ꝓpter exercitum armor̄. et sicut clerici congregāt̄ in scolis ꝓpter discussionem ⁊ dissolutionē questionū. sic fideles christi debent ꝙgregari in ecclesia que est domus discipline ad audiendū verbū diuinum. nec sine magno lucro in domo discipline fit fideliū ꝙgregatio. disciplinam enī sequitur vite eterne assecutio. Hebre. xij. Omnis disciplina in p̄nti quidem videtur non esse gaudij sed meroris postea aūt fructum pacatissimū exercitatis p̄ eā reddet iusticie. in redditōne fructus pacatissimi designatur retributio vite beate. ꝫ perpetuitas vel immortalitas ip̄ius notatur in noīe iusticie. Sapien.j. Justicia p̄petua est et immortalis. istius vite beate fructus istis gloriosis apl̄is redditur. q̄ vita beata et immortali cū deo abraā iā fruuntur. Secōo debēt ꝙgregari fideles christi cum deo abraam tanq̄ ad vinculū charitatis. Isaie. viij. Congregamini ꝑpli et vincemini. In primitiua ecclesia fideles ꝑpli ibi ꝙgregabantur interius in vnitate cordis. Actuū. iij. Multitudinis credentium erat aīa vna ⁊ cor vnū in deo. sed vincebantur siue ligabantur exterius in vinculis et opibus charitatis. Colosen. iij.

Super omnia autem hec charitatem habete quod est vinculuz pfectionis. hoc autem vinculo existente integro vnitas virtutum ¶ bonorum mor pseruatur sed rupto isto vinculo charitatis vnitas bonor morum frangitur. Cñ bene sentiebat se aplus et suos coapostolos christo colligatos. Ro. viij. Quid nos sepabit a charitate christi ⁊c. et sequitur. Certus sum q̃ neq̃ mors. neq̃ vita. neq̃ angeli. neq̃ principatus. neq̃ virtutes. neq̃ instantia. neq̃ futura. neq̃ creatura aliqua poterit nos separe a charitate que est in christo iesu domino nr̃o. Tercio pgregati sunt isti apli ¶ fideles christi ad tolerantiã aduersor. ps. Congregans sicut in vtre aquas maris. q̃ aquas signantur fideles. Apocalipſ. xvij. Aque quas vidisti ppli sunt ¶ gentes. iste aque sicut aque maris in vtre pgregabantur q̃ fideles in vnitatẽ fidei ad tolerantiam aduersor vocabãtur. Nam tolerantia aduersor est via pueniendi ad regnum celorum. Actuum. xiiij. Per multas tribulationes oportet intrare in regnum celor. pter q̃ isti glorioſi apli et alij gaudebãt q̃ p christo ptumeliam ¶ aduersitatẽ sustinebant. qz tunc se esse in via regni celestis sentiebãt. Actuum. v. Ibant apli gaudentes a pspectu concilij q̃ dign habiti sunt. q̃ noie iesu ptumeliam pati. Quarto congregati sunt isti glorioſi apli ad assecutionẽ eternor bonor. Victbee. iiij. Congregabo claudicantẽ et eam quã afflixerã consolabor. et ponã claudicantẽ in reliquias. Anima misera q̃ in hac vita duabus tibijs claudicat. tunc claudicat quasi tibia dextera q̃ nõ habet temperantiã in pspe ris. quasi tibia sinistra claudicat q̃ nõ habet patientiã in aduersis. Hebreo. xij. Rectos facite gressus pedib vr̃is vt nõ quis claudicans erret magis autẽ sanetur. istaz miseram aiam ¶ claudicantẽ dñs sanat liberat ad se congregat et misiõia ¶ miserationibus coronat. ps. Qui sanat omnes infirmitates tuas qui redemit de interitu vitam tuam qui coronat te in misericordia ¶ miserationib. sic ergo dicit pgregabo claudicantẽ. seq̃. Et eã quã afflixerã psolabor Deus q̃niq̃ affligit aiam p̃ immissionem flagellor sed psolatur eam p̃ collationem gaudiorum. scõm multitudinẽ dolor meorum in corde meo psolationes tue letificauerũt aiam meaz. ps. Sequitur. Et ponam claudicantẽ in reliquias. Claudicãs in reliquias ponitur q̃ aia prius infirmata postea a christo sanata in triumphante ecclesia ponitur. Cñ istor aplor aie tanq̃ pciose reliquie in glorioso reliquiario vite beate iam sunt repposite. ij. Thimo. iiij. Bonum certamẽ certaui. cursum pfecimaui. fidem seruaui. sequitur. in reliquo mihi repposita est corona iusticie. Quã coronam nobis tribuere dignetur.

¶ De aplis Petro ¶ paulo. ¶ Ser. II.

Venite ad me omnes qui laborat̃is ¶ onerati estis et ego reficiã vos. Vatici. xj. In hoc verbo tria notãtur a quibus isti glorioſi apli pmendantur. Primo enim notatur vocatio elector. cum dicitur. Venite ad me. Secõ notatur pditio vocatorum. cum subditur. oñes qui laborat̃is ¶ onerati estis. Tercio notatur retributio pmiorum. cum dicitur. et ego reficiam vos. Quantum ad primũ sciendũ q̃ dñs vocat tripliciter electos suos. Primo enim vocat eos ad auditionẽ diuini eloquij. Secundo ad imitationẽ sui. Tercio ad retributionẽ premij. Primo enim vocat dñs electos suos ad auditionẽ diuini eloquij. ps. Venite filij audite me timorem domini docebo vos. Dominus vocat nos ad documentum discipline sue. vt in scola sua lectionem nobis vtilem possimus audire. Deinde legit nobis vtilẽ lectionẽ que diuiditur in tres partes. In exhortationẽ confessionis. in declinationẽ iniquitatis. in asse-

cutionem eterne hereditatis. Eccles. xxiij. Qui audit me nō confundetur et qui operā tur in me nō peccabūt. qui elucidāt me vi tam eternam habebūt. In primo sicut di ctum est p̄t notari cuitatio confusionis. in scō declinatio iniquitatis. in tercio adep tio eterne hereditatis. istam vtilem lectō nem beatus petrus bene audierat. Jo. vj. Dñe ad quē ibimus verba vite eterne ha bes. verba christi nō sunt palleata. nō sunt simulata. nō sunt fraudulēta sed sunt ver ba vite eterne. quia sunt vitā eternā impe trantia. in ista etiam scola dñi iesu christi paulus aplus edoctus erat qui nō fm ho minem sed scōm reuelatōem dñi iesu xp̄i euangeliū p̄dicabat. Gallath. j. Notū fa cio fratres euangeliū qđ euangelizatū est a me. quia nō est scōm hominez. neq; enī ab hoīe accepi illud. neq; didici. sed p̄ re uelationē iesu christi. Recte ergo dicitur istis gloriosis aplis. venite filij audite me Et sequitur. timorē dñi docebo vos. bona est lectio timoris dñi. et magne et indiui due adhesionis. scolares nri in scolis mul tas lectiones audiūt que satis de facili ab eorum memoria recedūt p̄ obliuionē. sed lectio timoris dñi tante est adhesionis q̄ non amittatur obstaculo alicuius obliuio nis. p̄s. Timor dñi sanctus p̄manet in se culum seculi. Scđo vocat dñs electos su os ad imitationē sui. Matth. xvj. Si quis vult venire post me abneget semetipsum et tolat crucē suam et sequatur me. Licet istud verbū possit p̄fiter exponi de oībus fidelibus christi. tñ specialiter de religiosis Et notatur ibi triplex votū qđ emittūt re ligiosi in tpe sue p̄fessionis. Primo nota tur votū obedientie vel voluntarie subiectō nis. cū dicitur. abneget semetipsum. Se cundo notat maceratio carnis ex voto con tinētie siue castitatis. cū dr. et tolat crucē suam. Tercio notatur imitatio christi. per votum voluntarie paupertatis. cū dicitur. et sequatur me. Paup enī xp̄us paupes elegit. Et ideo qui vitari volūt ab electōe christi recedūt. et ideo in via mortis cū chri sto non p̄cedūt sed retrocedūt. Jacobi. ij. Paupes elegit deus in hoc mūdo diuites in fide hēredes regni qđ repromisit dē? di ligētibus se. p̄ter hoc btūs petrus verus christi imitator effectus dicebat p̄ se et ce teris aplis. Ecce nos reliquimus oīa et secuti sumus te. Matth. xix. sed recte petre et nō ad insipiētiā paup paupem christū sequeris vt diues cū diuite glorieris. Ter cio vocat christus electos suos ad p̄cepto nem p̄miorū. Matth. xxv. Venite benedi cti patris mei p̄cipite regnū quod vobis paratum est ab origine mundi. Regnum celorū paratum est fidelibus christi sed p̄ cipue p̄paratis. j. Regum. vij. Preparate corda vra dño et seruite ei soli et eruet vos de manu philistiim de potestate inimici. sic pauerat cor suum qui dicebat. paratum cor meū deus. dicit primo qz purgatū est sordibus. paratū cor meum. scđo dicit. qz paratum est virtutibus aīe. qui sic inueni untur parati digni sunt ad celestes nupti as introire. Matth. xxv. Que pāte erant intrauerūt cum eo ad nuptias. sic fuerunt parati isti gloriosi aplī. istis enī specialiter dns dixit. Et vos estote parati. quia qua hora nō putatis filius hoīs veniet. sic p̄i mo notatur vocatio electorū. cum dr. veni te ad me. Scđo notatur p̄ditio vocatorū. cū dr. qui laboratis et onerati estis. et pos sumus ista distinguere vt labor dicatur in opando. onus vero dicatur in sustinendo Quantū ad laborē ergo sciendū est q̄ ho mo bonus debet tripliciter laborare. Pri mo enī debet laborare in libro p̄prie p̄side rationis. scđo debet laborare in foro pēni tentialis negociatōis. tercio debet labora re in agro bone et sancte occupatōis. Pri mo ergo bonus homo debet laborare in li bro p̄prie p̄sideratōnis. p̄s. Estimabaz vt cognoscerem hoc labor est ante me. Fructu osior est labor illius studij quod impendit homo ad p̄sideratiōnē sui. p̄ter qđ dice bat btūs Aug? breui orōe. Dñe nouerim

te noverim me. Homo enim qui a ꝓpria cognitõe euagatur vel potius in sui cognitione cecatur brutis animalibus compaꝛ Cantico. j. Si ignores te o pulcerrima mulier egredere ⁊ abi post vestigia gregũ tuorum. homo enĩ qui nõ vacat ꝓprie considerationi gregibꝫ ⁊ brutis animalibꝫ ꝫt compari. ps. Homo cum in honore esset non intellexit ꝓpatus est iumentis insipiẽtibus ⁊ silis factus est illis. sic ergo debemus in libro ꝓprie ꝓscientie laboriose studere ⁊ ipm diligẽter corrigere ⁊ peccata et offendicula quasi falsitates in ipo scriptas p penitentiã delere. sic faciebat paulus apostolus qui dicebat. Actuum. xxiij. In hoc ego studeo sine offendiculo habere ꝓscientiam ad deũ ⁊ ad hoĩes semp. Ad deũ dicit qui videt singula. Ad hoĩes dicit qui vident ea que patent. diligenter ergo in libro ꝓprie ꝓscientie studebat qui ab ipsa offendicula tam ab oculis christi ꝗ ab oculis hoĩm ammouebat. Secõdo debet bonus homo laborare in foro penitẽtialis negociationis. ps. Laboraui in gemitu meo lauabo p singulas noctes lectum meum lacrimis meis. Homo laborat in gemitu suo qui deflet et penitet de peccato ꝓmisso. fructuosa est negociatio penitẽtie p ipam enĩ transfertur de statu culpe ad statũ gr̃e. de statu ignominie ad statũ glorie Cũ penitẽtibus dr. Ro. vj. Nũc aũt liberati a peccato serui aũt facti deo habetis fructũ vr̃m in sanctificationẽ finẽ vero vitã eternam. In hac autoritate tria tangit que penitentia facit. Primũ est remissio culpe. qđ notatur cũ dr. nũc aũt liberati a peccato. Secundũ est collatio gr̃e. qđ notatur cum dr habetis fructũ vr̃m in sanctificationẽ. tercium est oblatio glorie. que notatur cũ dr finẽ vero vitam eternã. isti negociatores p terras ⁊ maria laborãt vt acquirãt ꝓpalia vũ nos amplius debemus laborare in foro penitẽtie vt acquiramus eterna. hec est negociatio de qua dr Luce. xix. Negociamini dum venio. Tercio debet bonus bõ laborare in agro bone et sancte occupationis. j. Thorinte. xv. Gr̃a dei sum id quod sum et gr̃a eius in me vacua non fuit. sed abundãtius bis oĩibꝫ laboraui. isti duo gloriosi apli in ecclesia dei tanqꝫ in agro domini fideliter laborauerũt. et ideo fructus vberes fructus duplices collegerũt. Primus fructus fuit securitas ꝓscientie que est refectio magna aĩe sancte. ℣ Prouerbi. xv. Secura mens quasi iuge ꝓuiuiũ. Secõs fructus est eternitas vite eterne que colligitur ex fructu opatõnis bone. Sapiẽtie. iij. Bonoꝝ laboꝝ gloriosus est fructus. isti sancti apli fructuose in agro dñi laborauerunt et ideo glorioſos fructus iam receperunt in quibꝫ refectionẽ fructus gloriosi ꝓceperunt. anima enĩ sancta que gloriose fruitur ex fructibus opm bonoꝝ reficitur. ℣ Prouer. vltimo. Date ei de fructibꝫ manuum suarũ ⁊ laudẽt eam in portis opera eius. sicut laboꝝ sanctoꝝ notatur in opando cũ dictũ est. qui laboratis. sic onus eoꝝ notatur in sustinẽdo. cum dicitur. et onerati estis. Sciendũ est ergo qꝫ est triplex onus. Est enĩ onus culpe. Est onus assumpte obedientie. tercio est onus charitatis fraterne. ℣ Primo ergo est onus culpe. de q in. ps. dr. Iniquitates mee supgresse sunt caput meum et sicut onus graue grauate sunt sup me. Iniquitates caput peccatoꝝ supgrediũtur qñ mẽtes eoꝝ peccatis ⁊ sceleribus opprimũntur. tunc aũt sicut onus graue grauãtur qñ miseri peccatores peccatorum pondere in interitũ demergũtur. Onus graue superbie fuit qđ peccatũ angelum de celo. piecit ⁊ in puteũ abyssi. deiecit Luce. x. Videbã sathanã tanqꝫ fulgur cadentem de celo. Onus graue fuit inobedientia in datan ⁊ abyron quos viros viuos terra absorbuit ⁊ in infernum deglutiuit. Numeri. xvj. Ista peccatoꝝ onera nõ sunt portanda sed ab humeris nr̃is excutienda vũ dicitur. Hieremie. xvij. Et nullus ꝓ diem sabbati inferet onus. in die sabbati designatur trãquillitas mẽtis in qua etiã

et per quam non debet inferri onus peccati sed potius excuti ⁊ deponi. Scdo est onus assumpte obedientie. Matth. xxiij. Alligant onera grauia ⁊ importabilia. et ponunt in humeros hoim digito autez suo nolunt ea mouere. Loquit ibi dñs de scribis ⁊ phariseis onera grauia hominib imponentibus ipsis liberis ⁊ ociosis remanẽtibus ꝑ quos signatur plati nostri ꝛpis qui onera grauia subditis imponũt ipsi autem ad obseruatõem digitum non apponũt. Matthei. xxiij. Dicũt enim et non faciunt. prelatus in ꝓcepto quod mandauit debet assurgere. ꝛm illud. ps. Exurge in precepto quod mandasti. vel saltẽ onus religionis quod videtur subditis graue debet vel ꝑ affectuz ꝓpassionis alleuiare. Job. xxx. flebam quondam sup eo qui afflictus erat. et anima mea ꝓpatiebatur paupi. nam secundum veritatem ꝓpassio prelatoz est alleuiatio oneris subditoz. Tercio est onus charitatis fraterne. Galath. vj. Alter alterius onera portate. et sic adimplebitis legem christi. Frater debet fratris onera portare ⁊ ipm in suis infirmitatibus ⁊ necessitatib su pportare. sicut enī oculus nõ videt sibi soli sz sibi et pedi. et sicut pes nõ sustentat se solum sed seipsum et totũ corpus. sic bonus frater debet portare seipsuz et fratrem suũ scom charitatis debitum et impensum obsequium. Ephes. iiij. Supportãtes invicem in charitate. affectũ enī charitatis vel dilectõis ꝓcedere debet effectus supportationis. et in hoc adimplebitur lex christi que in plenitudine dilectõis cõsistit. Ro. xiij. Plenitudo legis dilectio. Istam plenitudinẽ legis in dilectione cõsistentis isti gloriosi apli bene impleuerũt qui in charitate dei ⁊ primi finaliter pstiterunt. Zacha. iiij. Isti sunt duo filij olei splendoris qui assistunt dñatori vniuerse terre. isti gloriosi apli dicuntur duo ꝓpter affectum gemme charitatis. dicũtur etiaz filij olei id est christi ꝓpter imitationẽ saluatoris. nomen enim saluatoris ꝑ oleum potest designari. Cantico. j. Oleum effusum nomen tuum. Dicuntur et filij splendoris ꝓpter honestatem ꝓuersatõis. Matthei. v. Sic luceat lux vra coram hominibus vt videant opa vestra bona ⁊ glorificent ꝑem vestrum qui in celis est. Ex honestate enī istorũ gloriosoz aplorz in ipsis et ꝑ ipsos glorificabatur. et ideo modo cũ ipso imperpetuũ gloriantur. et hoc est qđ subditur. qui assistunt dñatori vniuerse terre tanqz strenui milites. tanqz electi ꝓncipes. sed in die iudicij assistent dñatori vniuerse terre tanqz excelsi iudices. Unde istis specialiter cõpetit quod dicitur. Sapiẽtie. iij. Judicabunt nationes et dominabuntur populis et regnabit rex illoruz imperpetuũ. Sic ergo secundo notatur conditio vocatoz. cum dicitur. qui laboratis et onerati estis. Tercio notatur retributio premioꝝ. cum dicitur. et ego reficiam vos. Deutro. xij. Reficieris coꝝ dño deo tuo. Modo est refectio anime beate in visione essentie diuine. sed post diem iudicij in responsione coꝝm glorioso. ista refectio duplicabitur. quia homo interior in diuinitate creatoris. home exterior in humanitate saluatoris reficietur. in hac vita qdiu hic viuimus est fames valida. sed in vita brã inuenietur sacietas plena. ps. Satiabor cum apparuerit gloria tua. Ad quam nos ꝓducere dignetur.

In ꝓmemoratõe sci Pauli. V Ser. I

Tale gloriosam mortem magis eligens qz odibilem vitam complectens. ij. Machabeoz. vj. Ad litteraz verbũ istud exponitur de eleazaro sene sancto qui maluit gloriosam mortẽ suscipere qz leges patrias ꝓbanare. et carnibus quibus scom legem vesci nõ licebat vt eis vesceretur et sic mortẽ euaderet. Specialiter verba ista beato paulo apostolo doctori egregio com

petenter conueniunt.et a tribus in verbo p posito commendatur. Primo enim commendatur ab audaci aggressione aduersorum.cum dicitur. iste glorioſam mortem magis eligens. Secundo commendatur a ſagaci declinatione impedimentorum. cum dicitur.magis q̃ odibilem vitam cõplectens. Tercio commendatur a libenti ſuſceptione tormentorum. cum dicitur. voluntarie properabat ad ſupplicium. Primo commendatur ab audaci aduerſorum aggreſſione.cum dicitur.ille glorioſam mortem magis eligens. Sciendum eſt ergo q̃ mors ſanctorum primo eſt virtuoſa certãtibus.ſecundo eſt preciosa decedentibus. tercio eſt glorioſa triũphantibus. Primo ergo mors ſcõr̃ virtuoſa eſt certãtib. Eccleſiaſtici.quarto. Pro iuſticia agonizare p anima tua.et vſq̃ ad mortem certa pro iuſticia. Homines vſq̃ ad mortem ſolẽt certare pro conſeruatione ſue poſſeſſionis et pro conſeruatione proprij corporis.multo magis certare debent vſq̃ ad mortem p defenſione anime que vnicq̃ facta eſt ad imaginem et ſimilitudinem conditoris. Matthei.decimo. Nolite timere eos qui occidunt corpus animam autem nõ poſſunt occidere. ſed timete eum qui poteſt animam et corpus perdere in gehennam Propter quod apoſtolus vitam corporis expoſuit pro vita mentis dicebat. Act. xx. Non facio animam meam precioſiorem q̃ me. Diſtinguit apoſtolus inter ſe ⁊ animam ſuam quaſi alius ab anima ſua poſſit dici.et hoc competenter. Nam ibi animam motum vitalem ſiue vitam animalem voluit appellare.ſeipſum autem mentem appellauit que facta eſt ad imaginem et ſimilitudinem creatoris. Primum pertinet ad illum qui deforis eſt hominem. qui ſecundum deſideria carnis corrumpitur. Secundum pertinet ad illum interiorem hominem qui de die in diem in cognitionem dei renouatur donec de die fidei ad diem ſpei perueniatur. Sic ergo agonizandum eſt vſq̃ ad mortem pro anima ſua.pro illa ſcilicet portione que dei capax erit in patria. Certandum eſt etiam vſq̃ ad mortem pro iuſticia. Hec eſt iuſticia fidei.de qua. Habacuc.ſecundo. Juſtus ex fide ſua viuit. Et eſt intelligendum de fide per dilectionem operantem. que non ſolum veritate lucet ſed charitate feruet. et operatione pollet. alioquin non multum domino placet.ſed ſicut inane tacet. Jacobi.ſecundo. Videtis quoniã ex operibus iuſtificatur homo et non ex fide tantum. Similiter et raab meretrix nõne ex operibus iuſtificata eſt ſuſcipiẽs nuncios et alia via ejciẽs. Sicut corpus ſine ſpiritu mortuũ eſt ita fides ſine operibus mortua eſt. Et idcirco ſacrificium Cayn domino non placuit quoniam illud in fide non formata obtulit. quia fidem animam ſuam que eſt charitas per fraternum odium priuauit.et ideo prius fideicidium q̃ homicidium commiſit. Sic beatus paulus vſq̃ ad mortem pro fide laborauit. Actum. Vicesimo. Ego non ſolum alligari ſed et mori paratus ſum pro nomine ieſu chriſti. Secundo mors ſanctorum eſt preciosa decedentibus. Pſalmiſta. Preciosa eſt in conſpectu domini mors ſanctorum eius. In conſpectu tirannorum ⁊ perſecutorum mors ſanctorum chriſti non fuit viſa preciosa ſed infructuoſa deſpicabilis et abiecta.ita q̃ corpora ſanctorum indigna ab ipſis iudicata ſunt ſepultura. Pſalmiſta. Effuderunt ſanguinem ipſorum. tanquam in circũitu hieruſalem. et non erat qui ſepeliret.ſed reuera illud precioſum dicitur quod a iuſto ⁊ ſapiente eſtimatore precioſum iudicatur. Et quia chriſtus mortem ſanctorum precioſam iudicauit.ideo beatus paulus mori pro chriſto lucrum maximum reputauit.ad Philippenſes.primo. Mihi enim viuere chriſtus eſt.et mori lucrum. Chriſtus fuit mo

tum exemplum viuendo fuit captiuorum precium redimendo. fuit electorum premium resurgendo. et ideo in omni statu lucrandi materia fuit in ipso. Et ideo beatus Paulus bene volebat esse particeps ignominiose passionis vt esset particeps gloriose resurrectionis. Romanorum. vsi complantati facti sumus similitudini mortis eius simul et resurrectionis erim? hoc sciẽtes q? vet? hõ nr̃ sil' crucifixus est. Bene diximus complantati. ecclesia enim ortus est voluptatis. ortus conclusus preceptis et consiliis et ecclesiasticis institutis. In hoc ortu viri sancti plantantur sicut arbores fructuose vt fructum reddant in tpe suo an non. Plantatus tanquam arbor fructifera videtur ille de quo in. ps. primo dicitur. Et erit tanquam lignum quod plantatum est secus decursus aquarum quod fructum suum dabit in tempore suo. Sancti dei tanquam arbores fructuose in orto eius plantate fronduerunt doctrinis. floruerunt exemplis. fructum fecerunt bonis operibus. excusse sunt iste arbores a persecutorib? in autumno passionis. sed reseruatur eis fructus eorum in tempore retributionis. Prouerbiorũ vltimo. Date ei de fructu manuum suarum. et laudent eam in portis opera eius Tercio mors sanctorum est gloriosa triumphantibus et ad vitam eternam peruenientibus. Prouerbiorũ. decimoquarto. Sperat iustus in morte sua. Nec mirum si iustus in morte sua sperat. quia per ipsam ad diuicias eternas ⁊ gloriam que in christo est et cum eis qui cum christo sunt se peruenturum sperat. Prouerbiorum. octauo. Mecum sunt diuicie et gloria opes superbe et iusticia. sed omnia in christo reperiunt qui pro fide ipsius libenter mortem suscipiunt. Job. tercio. Qui expectant mortem et non venit quasi effodientes thesaurum gaudent qui vehementer cum inuenerint sepulcrum mortem expectant qui carnem suam cum vicijs et cõcupiscentijs pugnando crucifigendo macerant. sed mors ab istis expectata non venit. Quia ex petitione ipsorum desiderium extendit dominus. Sequitur. quasi effodientes thesaurum. Effodientes thesaurum quanto profundius tanto essossiom ardentius insistunt. sic et nos quanto amplius ẽm decursum magis ꝓcedim? secundum hoc et in bonis operibus feruẽtius ardere debemus. contra multos qui incipiunt cum magno feruore et finiunt in torpore. De quibus dicitur. ꝙ acres in principio in fine franguntur. Sunt multi qui in principio sue conuersionis inueniuntur feruentes in progressu torpentes in finali consummatione carnales. Galathas. tercio. Sic stulti estis vt cum spiritu ceperitis. nunc carne consummamini. Sed hoc facit ventus aquilo id est suggestio diaboli. que feruorem charitatis reprimit. Ecclesiastici. quadragesimotercio. Flentus aquilo flauit et congelauit cristallus ex aqua. Canticorum. quarto. Surge aquilo et veni auster perfla ortum meum et fluant aromata illius. Aquilo ventus est perniciosus et infestus terre nascentibus. per quem vt diximus tentatio designatur que fructibus bonorum operum aduersatur. Auster est ventus mulcebris et delectabilis. per quem signatur spiritus sancti inspiratio. que est causa et principium totius consolatõis. ipso inflante et inspirante in anima fluent illius aromata. Sed quid est quod dicitur. ꝙ fluent aromata cum sicca videantur esse non liquida. Respondeo. Aromata abundantie beneficiorum dei reposita in mortariolo cordis trita pistillo frequentis discussionis et recordationis. perfusa oleo interne deuotionis tacta radio charitatis feruentis liquescunt et defluunt in odorem suauitatis. Istorum aromatum species non modo crescunt in ortis nostris. sed ipsas

habemus ex dono dei qui nobis ex ipsis vnctiones conficit sanitatis. Eccle. xxxviij. Unguentarius faciet pigmenta suauitatis ⁊ vnctiones conficiet sanitatis. istarum specierum odore beatus paulus sic repletus fuit ꝙ ipso odore totam ecclesiam dei respersit. ij. Corinthior. ij. Christi bonus odor sumus deo in omni loco. sic ergo qui thesaurum effodiunt quanto infernus descendit tanto effossioni ardentius insistit sic et nos facere debemus quia quanto amplius in dne nro ꝓcedimus tanto feruentiores esse debemus. sic ergo debet esse de effodientibus thesaurū. sequitur. Gaudent ꝫ vehementer cum inueniunt sepulcrum In quo signatur eterni gaudij refrigerij secretum. sicut enī electorum corpa occultantur in sepulcro ab humanis strepitibus sic illor anime absconduntur in facie visionis diuine a malignis ꝓturbationibus ipōs. Abscondes eos in abscōdito faciei tue a ꝓturbatione hoīm. Secundo commendatur beatus paulus a sagaci declinatōne impedimentor. cū dicitur. magis ꝫ odibilem vitam amplectens. Sciendum est ergo ꝙ presens vita triplici ratione dicit odibilis in sacra scriptura. Primo quia debet esse tediosa peccantibus. secundo qz debet esse luctuosa penitentibus. tercio qz periculosa decedentibus. Primo ergo p̄sens vita est tediosa peccantibus. Sapiē tie. secundo. Exiguum et cum tedio est tēpus vite nostre et non est refrigerium in fine hominis. Tria dicit que presentem vitam solent cōcomitari Primum est brevitas temporis. quod notatur cum dicit. Exiguum est tempus vite nostre. Secūdum est afflictio cordis. quod notatur cū dicitur. cum tedio. Tercium est carentia consolationis. quod notatur cum dicitur. et non est refrigerium in fine hois. Quātum ergo ad primuz dicit. ꝙ exiguum est tempus vite nostre. Jacobi. quarto. Que est via vestra vapor ad modicum parens et deinceps exterminabitur. Comparēter vapori vita nostra comparatur. quia sicut vapor ex sua elevatione attenuatur et ex attenuatione resoluitur. sic tota vita nostra nihil aliud est ꝫ continuatio cuiusdam resolutionis particularis donec peruenitur ad vltimum defectum qui est mors in qua est resolutio generalis. Sapientie. quinto. Et nos nati continuo desijmus esse. Secundo presentem vitam concomitatur afflictio cordis. quod notatur cum dicitur. cum tedio. quia continuo in vita presenti reperitur sensus egens. cura pungens. culpa mordens. conscientia remordens. semper enim seua presumit ꝓturbata conscientia. Sapientie. decimo sexto. primo. Ista sunt fercula peccatorum que sibi apponūtur in mensis ipsorum. Psalmista. Fiat mensa eorum in laqueum et in retributiones ⁊ in scandalum. Ista fercula nimis sunt salsa. scitis ꝙ quando homo ferculis nimis salsis cibatur multum afflīgitur si non potatur. istis salsis ferculis cibatus erat ille diues epulo qui epulabatur quotidie splendide. Luce. decimo sexto. et ideo vt sibi daretur ad bibendum voluit impetrare nec potuit vinum nec pigmentum. sed aque modicum scilicet guttam aque. attamen illam non potuit obtinere. et hoc est quod dicit. ꝙ non est refrigerium in fine hominis. Certe timenda et tremenda sunt ista verba. et ipsa frequēter lecitamus frequenter predicamus. attamen in multis modicam correctionem videmus. Nam si quandoꝫ ad tempus compunguntur tamen nimis cito post cō sueta facinora reuertuntur. Et quia beatꝰ paulus in presenti vita potatus fuit aqua sapientie salutaris. ideo in beata vita ad modum diuitis epulonis in inferno non sitit sed hausit aquā in gaudio de fontibꝰ saluatoris. Secōdo vita pīs debz esse luctuosa penitētibꝰ. Job. x. Tedet aīam meā vite mee. dimittā aduersum me eloquiū meum. loquar in amaritudine anime mee. Tria dicit que vitam penitentis debent

concomitari. Primum est detestatio pec/catorum. qđ notatur cū dr. tedet aiam me am vite mee. scđm est pfessio ipor. qđ no/tatur cū dr. dimittā aduersum me eloqui/um meum. terciū est lacrimosa orō, p eua/sione tormentor. qđ notatur cū dr. loquar in amaritudine anime mee. vñ et subdit. dicam deo noli me pdemnare. Primo er go debet esse in penitēte detestatio pcčor. ppter qđ dicit. tedet animam meam vite mee. Certe aiam peccatoris nō solū debet tedere vite sue sed etiam pudere. imo debz faciem eius confusione operire. debet enī psiderare penitens q aiam suam factam ad imaginē ⁊ similitudinē creatoris mul/tis turpitudinibus deturpauit. q diuinā pulcritudinem in immundiciam porcinā commutauit q ipsa de celo que est in zeno non timuit voluptari. q ipsa que mitteba tur in croceis stercora non erubuit ample tari. multum deberet erubescere nobili/tas animi ex cōsideratione limi sui. Nam corpus humanum de limo factum linea/menta sue rectitudinis seruauit anima au tem ad peccata se miserabiliter curuauit/pō. Miser factus sum et curuatus sum vsq in finez. vñ indigne humanū corpus brutus ⁊ bestialis spūs possidet. Sc̄do de bet esse in penitēte pfessio peccatoz. qđ no tatur cū dr. dimittā aduersum me eloqui um meū. ille aduersum se eloquiū suū di/mittit. qui peccata sua se accusando se per veram pfessionē ostendit ⁊ pfessa penitus derelinquit. Prouer. xxviij. Qui absconđit scelera sua non dirigetur. qui aūt pfes/sus fuerit ⁊ reliquerit ea misericordiā con sequetur. Bene ⁊ nō ad insipientiā suam homo eloquiū p pfessionē aduersum se di mittit. peccāt enī qui occultāt. ꝓra peccato rem clamat. et pfessum et dimissum silet. in hoc enim peccatuz assimilatur cani qui latrat. inclusus silet exclusus. O quot et quanti in cordibus suis audiunt clamorē peccatorum suorum ad modum latratus canum. et est in ipsis iste latratus canum sue damnationis vox significatiua naturaliter et non ad placitum. Tercio debet es/se in penitēte lacrimosa oratio, p euasione tormentor. quod notatur cum dicitur. lo quar in amaritudine anime mee. ppter qđ in psalmo dicit. Venite adoremus et pci/damus ante deū ploremus cora dño qui fecit nos. Debemus plorare coram domi no qui fecit nos ea que fecimus nos. ne cū impīs perdat nos. huius exemplum bea ta peccatrix maria magdalena nobis tra didit que stans retro secus pedes domini lachrimis suis rigauit. et ideo peccatorū suorum veniaz impetrauit. Luce. septimo Ibi et ethiopissa pellem suam mutauit et in stragulatam vestem bissinam et purpure am commutauit. o vere beata. o vere beatꝰ vir cui dominus peccatum sum non im/putauit. non dixit qui non habuit sed cui non imputauit. nemo enim est qui nō ha buit. omnes enim peccauerūt et egent glo ria dei. sed si deus peccatori peccatum suū non imputare decreuit idem est ac si non habuerit. et si electi peccasse videantur in tempore. peccata tamen eorum non appa/rent in eternitate. Nam charitas patris ipsorum operit multitudinem peccatoruz Unde q̄uis beatus paulus peccator exti/terit peccata tamen eius sibi dominus mi nime imputauit sed nūc condonauit. j. ad Thimo. j. Qui prius blasphemus fui et persecutor et pumelioſus. sed misericor/diā pſecutus sum quia ignorans feci in in credulitate. Tercio vita presens est periculosa decedentibus. Sapientie. tercio. Ab iniquo thoro semē exterminabitur ⁊ si qui dem longe vite erūt in nihilū pputabunt Thorus iniquus est aia carnalis. iste tho/rus est delicat⁹ ⁊ mollis. in isto psummat matrimoniū inique copulationis ex sug/gestione diaboli et concupiscentia carnis q̄si ex commixtione viri et mulieris. ex ista copula cōcipit carnalis pcupiscēcia maluz pſensuz. pit opus puersuz. et isti proli dat p hereditate eternū supplicium. Jacobi. j.

Vnusquisq; tentatur a concupiscẽtia sua abstractus ꝛ illectus. deinde ꝓcupiscẽtia cum ꝓcepit. ecce ꝑsensus. parit peccatum ecce puersum opus. Peccatũ vero cũ cõsummatum fuerit generat mortem. ecce mors eterna. que tali ꝓli debeꝫ ꝑ hereditate. ab isto thoro iniquo sicut dicit sapiẽs semen exterminabitur id est extra terminos electorum ponetur. Nec mirum si extra terminum electoruꝫ erunt qui a recto itinere in exterminiuꝫ abierũt. sic ergo ab iniquo thoro semen exterminabitur. sequitur. ꝙ si longe vite fuerint in nihilũ computabũtur. Nam quantũcunq; longa vita peccatoris nihil est respectu durationis eterne damnatõis. vel dicit. ꝙ in nihilũ ꝓputabuntur. quia quantumcunq; in hac vita peccatores floruerunt ꝓsperitate. tanq; in nihilum ꝛ inane reputabũtur. quia tanq; viles et abiecti erunt in damnatõe Malach. iiij. Calcabitis impios cum fuerint cinis sub planta pedum vestrorum. ꝓpter quod videntes impij ꝙ mors peccatorum pessima et mors sanctorum dei preciosa desiderant mortem sanctoruꝫ dei obtinere quorum vitam dedignantur tenere Numeri. xxiij. Dixit balaam ad balac ille malus ꝓpheta. moriatur aĩa mea morte iustorum et fiant nouissima mea horuꝫ similia. illorum finem desiderabat assequi quorum vitam non valebat sequi. sed nõ sic impij non sic. quia non nisi ꝑ discrimina viarum peruenitur ad finem optatuꝫ. et ideo quia beatus paulus patienter pro christo sustinuit inundatõnes tribulatiõnum ideo meruit coronam ꝑmanentium gaudiorum ij. ad Thimo. iiij. Bonũ certamen certaui cursum cõsummaui fidem seruaui. et sequitur. in reliquo reposita est mihi corona iusticie. Tercio ꝑmendatur a libenti susceptõne tormentoꝝ. cum dicit libenter preibat ad supplicium. Et notant ibi tria scdm tria vocabula que ibi ponuntur a quibus ꝑmendatur. Primo enĩ cõmendatur in ipso. affectio grata. cũ dicit. voluntarie. secundo acceleratio festinata. cum dr. ibat. tercio afflictio acerba. cum dr. ad supplicium. Primo enĩ in ipo ꝑmendatur affectio grata. cũ dr. volũtarie sacrificabo tibi. Hũs paulus obtulit deo corpus suũ in hostiã. aĩam in holocaustũ. laudem in sacrificiũ. Obtulit corpus in hostiam. Ro. xij. Obsecro vos ꝑ miscdiam dei vt exhibeatis corpa vra hostiã viuentẽ sanctam deo placentẽ. sed sunt quidã qui corpora sua offerũt deo hostiam mortuã non viuentem. quia in sua senectute cum sibi et alijs sunt volunt deo seruire ꝛ religionem intrare. de puro vino dolij sui seruiunt mundo et diabolo. et de fecibus voluerunt seruire christo. Sed dominus qui plebem suã nõ repellit omni ꝛpe peccatores ad misericordiã recipit. vt nulli relinquat locus desperatõis. Alij sunt qui offerunt deo corpa sua hostiam ꝓphanam ꝛ nõ sanctam sicut clerici qui ad sacros ordines promoti sunt. et de bonis crucifixi vitam sunt attamẽ in domo dñi sceleratę viuũt. Hieremie. xj. Quid est ꝙ dilectꝰ meus in domo mea facit scelera multa. ille qui deberet dignitate esse dilectꝰ ordinis in domo dei facit scelera multa opis puersitate. alij aũt offerũt dño corpa sua hostiã displicentem nõ placentẽ. et hoc ꝑ puersam opationem. sed btũs paulus corpus suũ hostiaꝫ deo placentẽ obtulit qñ fm placitum eius vitã suã duxit ꝛ ꝑ fide finiuit. Sapien. iiij. Placẽs deo dilectus factus ꝛ viuens inter peccatores trãslatus est. Ecce obtulit aĩam in holocaustum. ps. Holocausta medullata offerã tibi. Holocaustum dicitur totum incensum. Vnde paulus aĩam suam in holocaustum offerebat qui in feruore charitatis in corde interius ferarde bat. Psalmista. Concaluit cor meum intra me. et in meditatione mea exardescet ignis. Isto modo holocaustum fuit medullatũ qꝺ sicut fuit exadipe et pinguedine omnium virtutum ꝛ gratiarũ repletũ. Eccli. xxxv. Oblatio iusti impinguat altare

Tercio obtulit laudem in sacrificium. ps. Sacrificium laudis honorificabit me. qõ bene paulus in vita sua fecit. qui laudem diuini nominis in plenitudine gentiũ predicauit. De ipso etiam legitur q̃ postq̃ caput eius a corpore precisum fuit nomen domini nostri iesu christi hebraice persona uit. Secundo fuit in ipso acceleratio festinata. quod notatur cum dicitur. preibat. Ecclesiastici. xxxvj. Ante grandinez preibit choruscatio. et ante verecundiam preibit gratia. et pro reuerentia accedet tibi bona gratia. in beato paulo ante grandinẽ tormentorum preiuit choruscatio miraculoꝝ Signa enĩ apostolatus fuerunt in signis et prodigijs et miraculis multis. et vt ex multis vnum dicamus. Actuũ. vicesimo legitur. q̃ cum quidam iuuenis disputãte paulo somno oppressus de fenestra cadens expirauit quem paulus inuocato nomine domini a mortuis suscitauit. sic ergo in ipso ante grandinem tormentorum preiuit choruscatio miraculorum. et ante verecundiam preiuit gratia. quia ante verecundiam siue condemnatõnis et decollationis preiuit gratia perfecte sanctificationis. prima. Chori treorum. decimoquinto Gratia dei sum id quod sum et gratia eius in me vacua non fuit. sequitur. Et pro reuerentia accedet tibi bona gratia. Nam p reuerentia perfecte obediẽtie accessit ei bona gratia retributionis eterne. Eterna gloria in scriptura sacra bona gratia appellatur. vt totum gratie dei detur et quod meremur et quo meremur. vt sic non nobis dñe nõ nobis sed nomini tuo gloriam tribuamus. Tercio commendatur in beato paulo afflictio acerba. quod notatur cum dicitur. ad suppliciũ. Job. xxxij. Consumpta est caro eius a supplicijs reuertatur ad dies adolescentie sue. deprecabitur deũ et placabilis erit ei et videbit faciem eius in iubilo. Caro beati pauli bene fuit a supplicijs ꝓsumpta. quia fuit crebris pſecutionibus exposita. mortis supplicijs afflicta. cõsumptioni vel resolutioni exposita. sed sequit. q̃ placabilis erit ei deus. Deus sanctis suis videtur offensus quando ipos exponit pſecutionibus. sed tunc videtur eis placabilis et blandus quãdo coronat eos in misericordia & miserationibus. Unde sequitur hic. videbit faciem ei? in iubilo. sicut dicit beatus Gregorius. Jubilũ dicimus cum tantam exultationem mente concipimus quantam sermone explicare non valemus. et quod lingua sermone nõ explicat vox in cantu personat. iste iubilus est in iocunditate illius superne ciuitatis. De qua. Isaie. lj. gaudium et leticia inuenietur in ea gratiarum actio et vox laudis. Ad quam nos perducere dignetur.

In ꝓmemoratõe scti pauli. Ser. II.

Cursum cõsummaui fidez seruaui. in reliquo mihi reposita est corona iusticie. ij. Thi. iiij. In verbo proposito cõmendatur beatus paulus a tribus. Primo ab operatione et perfectione virili. cum dicit. cursum consummaui. Secundo a seruitute fideli. cum dicitur. fidem seruaui. Tercio a retributione felici. cum dicitur. in reliq̃ mihi reposita ẽ corona iusticie. Quantum ad primum sciendum est q̃ sunt tria genera hominum currentium in via morum. Quidam enim currunt et deficiunt. Alij currunt et proficiunt. Alij currunt et perueniunt. Primi currunt et deficiunt. Gallath. quinto. Quid vos impediuit veritati non obedire. Illi bene currũt in via morum qui de virtute in virtutem gradiendo proficiũt. et isti seruicio summi regis accepti sunt. ipse enim non vult seruientes ad modum cancri cum debeant procedere retrocedant. nec vult ministros somnolẽtos et ad modum porcorum dormitantes sed cum velocitate gradientes et alacritate ministrantes. Prouer. vicesimo secũdo

Vidisti virum velocem in opere suo coꝝ regibus stabit nec erit ante ignobiles. sequitur. quid vos impediuit nõ obedire veritati. Triplici retinaculo tenẽ homo ne obediat veritati. Errore hereticoꝝ. Amore temporalium bonoꝝ. Timore tribulationum siue tormentoꝝ. sed amor sapientie salutaris ista tria cum turbis vitiorum se concomitantium efficaciter expellit. Est enim amor sapiẽtie salutaris quasi seruiens gradiens ante faciem principis qui baculo suo turbas hinc et inde diuidit et principi viam liberam facit. ℣Proueꝛbioꝝ. iiij. Viam sapientie monstrabo tibi. ducam te per semitas equitatis. quas cum ingressus fueris non arctabunt gressus tui et currens non habebis offendiculum. Secundi currunt et proficiunt. Judicum. v. Stelle manentes in ordine et cursu suo pugnauerunt aduersus tysaram. Stelle sunt fideles christi. ad modũ stellarum per castitatem mundi. per contẽplationem eleuati in firmamento ecclesie dei positi ad modum stellarum pulcra varietate distincti. sicut enim stellarum pulcra varietas firmamentũ ornat ita distributio gratiarum et bonoꝝ in ecclesijs dei ecclesiam decorat. j. Chorinteoꝝ. xij. Diuisiones gratiarum vero sunt idẽ aũt spiritus. et diuisiones ministrationũ sunt idẽ aũt deus dans singulis ꝓut vult. iste stelle debent in ordine et cursu manere. et primo in ordine. nam sicut in ordine et dispositione membroꝝ cõsistit hominis pulcritudo corporalis. ita in ordine bone voluntatis ad meritum. meriti ad premium consistit pulcritudo spiritualis. j. Chorinteoꝝ. xiiij. Omnia honeste ꝛ scõm ordinem fiant in vobis. honeste dicit quantuz ad aliorum edificationem. scõm ordinem dicit ꝑm debitam voluntatis ad merituz. meriti ad premium ordinationem. Tantum enim placet deo ordinatio morum et meritoꝝ ꝙ si fuerit aliqua deinordinatio ex sua prouidentia non vult relinquere inordinatum. Unde animam sese deordinatam a debito ordine premioꝝ ex sua iusticia ordinat in afflictione tormentoꝝ. Iste stelle non solum debent in suo ordine sed etiam in suo cursu manere. Sciendum ergo ꝙ sicut homo oneratus ponderе corporali nõ potest currere ita oneratus peccatis non ꝑt in via morũ velociter ambulare. et ideo istud onus graue peccatoꝝ ab humeris per penitentiam et confessionem veram debemus excutere. et sic poterimus ire in via morum. ꝑs. Sine iniquitate cucurri ꝛ direxi. Iste stelle sic manentes in ordine et cursu suo aduersus tysarã pugnauerunt. per tysaram intelligitur diabolus cõtra quem castitate ordinati. peccatoꝝ onere liberati. armis iusticie muniti pugnare debemus. sic pugnabat paulus armis iusticie munitus vt acies ordinata vt cursor leuis in spũali ꝓlio expeditus. ij. Chorin. x. Arma militie nostre nõ sũt carnalia ß potẽtia deo ad destructionẽ munitionum consilia destruentes ꝛ oẽm altitudinem extollentem se aduersus sciẽtiam dei. Recti currunt et perueniunt. j. Chorinteoꝝ. ix. Sic curro nõ quasi incertum. sic pugno non quasi aerem verberans. sed castigo corpus meum ꝛ in seruitutem redigo. ne forte cũ aliꝭ predicauerim ipse reprobus efficiar. Ille in incertũ currit qui opera de genere bonoꝝ in debitũ finem non dirigit. Cursus enĩ celerrimus extra viam est multiplicatio operum de genere bonoꝝ extra intentionẽ rectaz. Hã sicut intento opibꝫ imponit finẽ. ita in oculis dei apponit ꝓplacẽtiam ꝛ decorẽ. vñ sicut pulcritudo corꝑis iudicat ex facie. sic pulcritudo boni opis iudicatur ex intentione. Cantico. j. Pulcre sunt gene tue sicut turturis. sicut gene decorãt faciem sic duo sunt que decorant intentionem rectam scilicet res ꝛ causa. hoc est qđ agitur. Verbi gra si hõ studiũ suum impendit cogitatõi veritatis ꝓpter amorẽ veritatis. quasi duabꝫ genis decorat faciem intentõnis.

De cõmẽora. sancti Pauli Ser. II

est enī pulcra res forma egregia veritatis. est pulcer finis qui impenditur ꝓpter amorem veritatis. Unde si aliquis studeat cognitioni veritatis ꝓpter vanam glam vel ꝓpter comodū tpale. et si vnā genā pulcrā habeat aliā pulcraz nō ꝑt hẽ que obfuscatur ex intentōnis obliquitate. et si sit aliqs qui studium suū totaliter impendat deliciis ⁊ immūdiciis ⁊ iste sit finis sue occupationis vtrancz genam deformem habz quia tam res qz causa est deformis. nec tali ꝑt dici pulcre sunt gene tue sicut turturis. istas genas bēus paulus in facie sue intentōnis pulcras habebat. qui intentōz suam studio veritatis ꝓpter amorē impendebat. vñ nō quasi in incertū sed recto tramite ad bravium supne vocatōis ꝓperabat. sequitur. sic pugno nō quasi aerem verberans. Duo sunt genera boīm qui ꝓdunt opam suā. qui litus arant et qui aerē verberāt. illa opa de genere bonoz boīes amittunt qui tancz sup spinas seminātes opa bona in mortalibus peccatis faciūt. tales enī et suo semine nullū fructū recolligunt Hiere. iiij. Novate vobis novale ⁊ nolite serere sup spinas. illi aūt aerē verberāt ⁊ ꝓdunt operam qui bona que agunt ad suā gloriam ⁊ ꝓmendationē retorquent tales mirabiliter fatui sunt qui rem ꝑciosaz doctrine vel opationis bone impartiūt vt recipiant ventū de ore adulatoz. Nos ergo aerē nō verberamus qñ nō nobis sed diuino nomini gloriā damus. sic aplus paul⁹ non quasi aerē verberās pugnabat sed corpus suū in seruitutē redigebat et spīm totaliter in gloriā christi exponebat. et ideo nō de numero reprobōz sed electoz existebat. et hoc est qđ dicit. Ne forte cū aliis ꝓdicauerim ipe reprobus efficiar. ꝓtra illos qui elegāter ꝓdicant et alios ad bñ operandum animāt. ipsi aūt nō faciūt illud quod ꝓdicant sīles histrionibz vel bꝛaldis qui in torneamētis milites ad strenue pugnādum incitāt ipsi aūt ictum vnū nec ꝓcutiunt nec sustinēt. Ro. xv. Nihil hoz audeo loqui que ꝑ me nō efficit christus. Secō commendatur beatus paulus a seruitute fideli. cum dicitur. fidem seruaui. Sciendum ꝙ fides triplici ratione debet seruari Primo quia in ipsa spirituale edificium stabilitur. Secundo quia per ipsam crescit et erigitur. Tercio quia per ipsam perficitur et ꝓsummatur. Primo ergo fides debet seruari quia in ipsa spirituale edificium stabilitur. j. Chorinteoz. iij. Fundamentum aliud nemo ꝑt ponere ꝑter illud qđ positū est qđ est xp̄us iesus. glo. i. fides iesu xp̄i. Fides est substātia. i. fundamentum rerum sperandaz argumentū nō apparentiuz. Hebreoz. xj. In hoc spirituali edificio tancz lapis firmus christus est positus. j. Chorinteoz. x. Petra autē erat christus. Super istud fundamentum fundatum spirituale edificiū nec pluuijs affluentie temporalium expellitur nec ventis tentationū subuertitur. nec fluminibz irruentium tribulationum submergitur. In isto fundamēto quasi lapides quadrati positi sunt apostoli et martires christi. in quibus dominus ecclesiam suam fundare quos non indoctis humane sapientie verbis sed in doctrina spiritus solidauit. ipsos enim non de studijs philosophoz non de eloquentijs rhetorum sed de simplicitate piscatoz voluit eligere ꝑ quos operatus est salutem in medio terre. cum quibus apostolus non contempsit euangelium conferre et ideo non in vacuum cucurrit sed fructuose. ad Philippenses. secundo. Secundo fides debet seruari quia per ipsam edificium crescit et erigitur. secunda. ad Thessalonicenses. primo. Gratias agere debemus deo semper pro vobis fratres ita vt dignum est quoniam supercrescit fides nostra et abundat charitas vniuscuiusq nostrum inuicem. fides dicit crescere nō mole sz virtute. sed ꝓpterē ter fides virtute crescere dr q ad tm̄ cremētū puenit ꝙ eius virtute arbor siccomoz⁹ eradicatur et montes etiam transferuntur

Sed isti fidei tante virtutis charitatem ꝓiungit cum dicit abundat charitas nr̃a. quia sine charitate nō sufficit fides quantumcūq; magna. j. Chorin. xiij. Si habuero ꝓphetiam ⁊ nouerim misteria oīa et oēm sciēciam habuero et q̄ꝫ fidem ita vt mōtes transferā charitatē aūt nō habuero nihil sum. nam charitas est colligatura et quasi cementū omniū virtutuꝫ qua virtutum lapides p̄cioſi in fundamēto ſpūali firmiter colligātur ne abinuicem diſſoluā tur. Colloſ. iij. Sup omnia aūt hꝛc charitatem habete. quod est vinculū ꝓfectionis Tercio debet fides seruari quia in ipa ſpirituale edificium ꝓficitur ⁊ ꝓſummatur. j. Petri. j. Reportantes finez fidei vr̃e salutem animaꝝ vestraꝝ. Ecce q̄ꝫ bonuꝫ est cum oīi integritate seruare fidem ꝑ quā obtinemus aīarum nr̃aꝝ salutem. et est talis natura fidei q̄ ipſa custodit. j. Petri. j In virtute dei custodimini ꝑ fidem in salutem paratam reuelari in tp̄e nouissimo. Egovideo q̄ homo diligēter custodit gladium suum tergendo et poliendo ⁊ penes se iuxta suum lectulū ſuſpendendo. gladius aūt boīem custodit in ꝓelio ipſum defendendo. et sicut video q̄ oculus brachium custodit ip̄m in opibus regendo. brachium oculū custodit se ꝓ oculo exponendo. sic si fidem custodimus ꝑ ip̄am in salutem eternā custodiemur. Tercio ꝓmendatur btūs paulus a retributione felici. cum dicit. in reliquo mihi reposita est cozona iuſticie. iſta cozona recte iuſticie dicitur q̄ ꝓbatis ⁊ exercitatis ex diuina iuſticia redditur. Jacobi. j. Btūs vir qui ſuffert tentationem q̄m cum ꝓbatus fuerit accipiet coronam vite. Quia ergo btūs paulus tanq̄ miles ſtrenuiſſimus in bello ſpirituali exercitatus et ꝓbatus fuit ideo a chriſto cozonam vite ſuſcepit. Quam nobis p̄ſtare dignetur qui viuit et regnat in ſelula ſeculoꝝ. Amen.

De scā Margareta. Sermo. I.

Diffuſa est grā in labiꝭ tuiſ. p̄s. xliij. In verbo ꝓpoſito cōmendatur beata margareta a duobus. Primo ab interiori gratificatione ⁊ decore bonoꝝ moꝝ. cum dr. diffuſa est gratia. Secundo a exteriori eruditione ꝓmoꝝ. cū dr. in labiꝭs tuis. Quantū ad pmū sciendū est q̄ diuina gratia quattuor facit in anima. Primo decorat in affectione. Secō liberat a confuſione. Tercio regulat in opatione. Quarto robozat in aduerſitate vel tribulatione. Primo gratia decozat in affectione. Eccī. xxvj. Gratia sup gr̃az mulier ſancta et pudozata Sicē enī ſanctitas aīam decozat interius sic pudoz virginalis ip̄az ozнat exterius quia ozamentū ſanctitatis est pudoz virginalis. Unde Luce primo. de beata virgine dicitur. q̄ cum angelus eam ſalutauit et ꝓceptionem filij dei futuram in se predixit ex pudoze virginali in se turbata Unde ibi legit̄ Ingreſſus angelus ad eam dixit Aue gratia plena dominus tecum. et sequit̄. Que cū audiſſet turbata est in ſermone eius Et quia br̃ā margareta hac gratia fuit ozнata ideo modo ē in gloria cozonata. Eccī. xxxij. Accipies ozamentum gratie cozonam. ipſa enim erit ſto ſponſo suo vſq̄ ad mozтem fidelis fuit et ideo ipſam dominus gloria et honore coronauit Apocalipſ. ij. Eſto fidelis vſq̄ ad mozтem et dabo tibi cozonam vite. Secundo liberat a confuſione. ꝓuerbioꝝ xxv. Gratia ⁊ amicicia liberant quas tibi ſerua ne exꝓbabilis fias. Gratia dei et eius amicicia a confuſione culpe liberauit Peccatum enī quod de guerra peccatorem capit et ipſum incarcerat ⁊ vinculis ꝓſtringit. ꝓuer. v. Iniquitates sue capiūt impium et funibus peccatoꝝ suoꝝ cō ſtringetur Diabolus enī q̄n peccatoē de peccato in peccatū p̄cipitat quaſi cathenis ferreis ipſum ligat. Frequenter enim accidit q̄ diabolus peccatoꝛ de peccato gule

precipitat in peccatuz luxurie. de peccato peccato luxurie in peccatum furti. qñqz in peccatū deſperatōis. et ſic de peccato peccatum copulat catḣnā qua miſerū peccatorem ad infernū trahit innouat ſed ab iſta peccatoz catḣena gr̄a liberat. et expulſis immundicijs peccatoz ipm ſanctificat et ad vitam eternā ordinat. Ro. vij. Nunc aūt ſoluti ſumus a lege mortis ſerui aūt facti deo. habetis fructū vr̄m in ſanctificationē finem vero vitam eternā. hmōi ergo gratiam dei cum ipam habemus cū omni diligentia debemus ſeruare ne p̄ringat nos in obp̄probrium ⁊ deriſum venire. Treno. iij. Factus ſum in deriſum oī pp̄lo. magnum obp̄probriū et magna deriſio eſt qñ homo qui diues fuit ⁊ preclarus ⁊ bonoratus p̄pter peccata ſua paup et miſer effi citur ⁊ deiectus. Boꝛcius. Infeliciſſimū infoꝛtunij genus eſt fuiſſe felicē. nec inter veras diuitias reputam? diuitias coꝛporales q̄ inuitis dñis ammittūtur. ſz ſpirituales que a veris diuitibus in eternā gloriam deferuntur. vñ Apoca. iij. Tu dicis quia diues ſum ⁊ locupleratus ⁊ nullius egeo. et neſcis quia miſer es miſerabilis et paup ⁊ nudus et cecus. Quantūcunqz enī homo diuitijs tp̄alibus floꝛeat nō eſt reputādus diues ſi ſpūalib? diuitijs careat. frequēter enī magis p̄gregātur in dñi malū q̄z bonū. Eccēs. v. Diuitie p̄grege in malū dñi ſui pereūt in affl ictōne magna. ipſe enī et cum laboꝛe acquirūtur. et cum timoꝛe poſſidētur. et cū doloꝛe amittuntur. ſed ille ſolū ſunt vere diuitie que ſunt eterne ſalutis introductiue. Iſaie. xxxij. Diuitie ſalutis ſapiēcia ⁊ ſciētia. bis diuitijs beata margareta pollebat. Unde de ipſa legitur. Margareta tam prudēter de fide nr̄a ⁊ infidelitate paganoz p̄ſidi reſpondit vt p̄ſes eius diſputatōibus ſuperare tur. Tercio gratia regulat in opatione. j. Chorinte. xv. Gratia dei ſum id qđ ſum ⁊ gr̄a eius in me vacua nō fuit ꝫ abūdantius illis oīibus laboꝛaui. totū et qđ ſumus et quod habemus gratie dei tribuere debemus. p ipm enī ⁊ in ipſo viuim? mouemur ⁊ ſumus. Vñ fatuus eſt qui de bonis ſibi a deo collatis inaniter gloriat. oīa enī ad gl̄am dei referre debemus. j. Chorin. iij. Quid habes qđ nō accepiſti quod ſi accepiſti quid gloriaris quaſi non accepiſ. Iſtam gl̄am ap̄lus nō ſibi tribuebat ſed in dei gr̄am referebat cum dicebat Gr̄a dei ſum id qđ ſum. ſequitur. et gratia eius in me vacua nō fuit. in illo gr̄a dei vacua repitur qui ſcōm gr̄am ſibi datam a deo minime opatur. j. Chorin. xij. Diuiſiones gratiaz ſunt. nā aliquibus datur gratia bñ docendi in ſcolis et in erudiendis pp̄lis. aliquib? vero in tp̄alibus diſpēſandis. aliquibus vero datur gr̄a bñ cantandi ⁊ legendi in eccleſijs. et quilibet debet vti gratia quam accepit. j. Petri. iiij. Unuſquiſqz ſicut accepit gr̄am in alterutrum illā amminiſtrātes ſicut boni diſpēſatoꝛes multifoꝛmis gr̄e dei. ſed nos videmus q̄ multi de magnis gratijs ſibi collatis cū laboꝛib? magnis dño ſeruiūt. Quidam ſunt qui modicā gr̄am a deo acceptā abſcondūt. inueniūtur enī aliqui regulares ſolū legere ⁊ cantare ſciētes. nec legere nec cantare volūt ſed p modica cauſa vel nulla ſeipos excōicant ⁊ ſuſpendūt. ſed ab iſtis talentum p̄miſſum tolletur ⁊ in tenebras exteꝛiores mittētur. Matḣ. xxv. Tollite ab eo talentū ⁊ date ei qui habet decē. et inutilē ſeruū ejicite in tenebras exteꝛiores illic erit fletus et ſtridoꝛ dentiū. p̄pter qđ ap̄lus gr̄am dei in ſe vacuā non fuiſſe dicit. ij. Chorin. vj. Hoꝛtamur vos ne in vacuū gratiā dei recipiatis. ille inuacuuz gratiā dei recipe dicitur qui ſcōm ſibi daram gratiā ſicut diximus minime opatur p̄pter qđ dicit ap̄lus. ſed abundātius oīibus illis laboꝛaui. nec inutiliter. Nā ſm magnitudinē laboꝛ erit retributio p̄emioꝛum. Matḣei. xx. Voca opaꝛios et redde illis mercedem ſuā. Non eſſet iuſtum vt equalis merces redderetur illi qui iacet

ociosus·et ille qui se exercet laboriosus· pro
pter qđ dicit voca operarios non ociosos et
nõ somnolentos· Quarto gra roborat in
aduersitate ⁊ tribulatõne. Hebreorũ·xiij.
Optimũ est gra stabilire cor· Cor enĩ de fa
cili euagatur nisi diuina gra stabiliatur.
vñ cor nisi habeat stabilientẽ gratiã est sic
cadẽs sup glaciem· Trenor.iij. Lubrica
uerunt vestigia nra in itinere platearũ no
strarum· Homo enĩ de facili patitur lubri
cum qui nõ habet graue stabilimentũ et
effundit cadendo pciosissimũ liquorẽ gra
tiarum ⁊ virtutũ. Eccĩ.xx. Gre fatuor est
fundẽtur. Rõ aũt quare gratie fatuor ef
funduntur est qr fm dictamẽ gre minime
regũtur. Nam rõ quare carpẽtarij ⁊ latho
mi errãt in mẽsuris est qr nesciũt geome
tricã disciplinã. rõ aũt quare scriptor facit
distortã lineam est qr nõ sequitur regulaz
rectã. sic gratie fatuor effundũtur qr non
sequũtur gram regulantẽ. Gallath.vj· Et
quicũqz banc regulã secuti fuerint pax su
per illos et miscdia· Sic ergo primo pmẽ
datur btã margareta ab interiori gratifica
tione ⁊ informatõe bonor mor· cũ dr· dif
fusa est gra· Scdo pmendatur a ppetenti
eruditõne primor. cum dr· in labijs tuis.
Sciendũ est ergo qđ labia beate margare
te fuerũt gratiosa in dilectõne. Scdo fue
rũt fructuosa in eruditõe. Tercio fuerunt
dulcia in psolatõe· Quarto fuerũt forcia
in fidei libera pfessiõe. Primo ergo labia
beate margarete fuerũt gratiosa in dilctõe
Prouer.xxij. Qui diligit cordis mundi
ciam ppter gram labior suor habebit ami
cum regem. competẽter ordinat sapiẽs qr
añ labior gram ponit cordis mundiciam
Necz enĩ mundissimo dño verba exterio
ra quãtumcunqz gratiosa placere pñt qñ
de corde immũdo pcedũt. ps· Peccor aũt
dixit deus quare tu enarras iusticias meas
et assumis testamentũ meũ p os tuũ pollu
tũ. dic̃ glo. Sicut enĩ vinũ quantũcunqz
bonũ si effundatur de vase sordido displi
cet hũano gustui. sic verbũ quantumcũqz
gratiosum si pcedat de corde immũdo dis
plicet diuino auditui. vñ fmo gratiosus
in ore peccatoris est sicut circulus aureus
in naribus suis. Prouer.xj. Circulus in
naribus suis mulier pulcra ⁊ fatua. Sus
ppter circulũ aureũ qui in naribꝫ est non
dimittit quin in luto dimergat rostrũ. sic
malus pdicator ppter verbũ gratiosuz nõ
dimittit peccatũ. Scdo labia btẽ marga
rete fuerũt fructuosa in eruditõe. Prouer.
viij. Audite qñ de rebus magnis locutu
ra sum et apientur labia mea vt recta pdi
cent. Ille audacter pt magna predicare q
pueuit magna facere· Nam ille qui opa
tur nulla vel modica pfundi debet cũ alqs
pdicat magna facienda. tales erãt scribe et
pharisei qui onera grauia et importabilia
in humeros hoim imponebãt et ipsa nec
vno digito mouere volebant. Matth.xxiij
Sic adhuc sunt multi tales pdicatores q
bñtes magnã ⁊ breuẽ manũ. dicunt ma
gna. faciunt modica vel nulla· Aplius pau
lus pdicare nõ audebat nisi ea que p eum
dñs efficiebat· Ro.xv· Non audeo aliqđ
loqui eor que p me nõ efficit christus. ma
gna ergo loquatur qui magna opatur. p
pter qđ dicit· audite qr de rebus magnis
locutura sum. et sequitur· Apientur labia
mea vt recte pdicent. in aptione labior si
gnatur pdicatio magnor· Ista gloriosa be
ata virgo margareta bñ potuit magna di
cere quã dñs vas pciosum voluit efficere
et liquore infuse sapiẽtie adimplere. Pro
uerbior.xx· Est aurũ ⁊ multitudo gemma
rum ⁊ vas pciosum labia sciẽtie. Bñ vi
cuntur labia huius gloriose virginis la
bia sciẽtie. et describũtur triplici distinctõ
ne· Primo enĩ notatur pciositas in valo
re. cũ dr. aurum· Aurũ enĩ inter oĩa me
talla est preciosissimũ. Scdo describitur
multiformitas in decore. cũ dr. multitudo
gemmar. Tercio describitur idoneitas in
capacitate· cum dr. et vas preciosum. Hoc
est vas de quo dr· Eccĩ.l. Quasi vas aurei
solidũ ornatũ oĩbus lapide preciosis. hmõi

vas fuit cor beate margarete virginis. qđ vas beata virgo dilatauit castitate et ideo illud dñs impleuit aqua salutaris sapien tie.ps. Dilata os tuum ⁊ implebo illud. Tercio beata margareta habuit labia dul cia in psolatione. Cant.iiij. Fauus distil lans labia tua sponsa mel ⁊ lac sub lingua tua.et odor vestimentor tuorum sicut odor thuris. Tria dicit que beata virgo marga reta habuit. Primũ fuit ptinentia dulce/ dinis interius in corde. Scõm fuit redun dantia sermonis dulcis exterius in ore. Tercium fuit fragrantia boni odoris in con uersatõne. Quantũ ad primũ dicit fauus distillans labia tua sponsa. qr dedignatio interne suauitatis deuotõis. prouer.xxiiij Comede fili mi mel qr bonũ est. et fauum dulcissimũ gutturi tuo. istud guttur nõ p tinet ad gustum hois exterioris sed soluz ad gustum interioris. Simile dr. Prouer. viij. Veritatẽ meditabitur guttur meum Meditatio nõ ptinet ad gustum exteriorẽ sed interiorẽ sicut dictũ est. Redundantia dulcis sermonis in ore dicitur mel et lac sub lingua tua. quia de dulcedine cordis pcedit homo ad dulcedinẽ sermonis. Ec/ clesia. vj. Verbũ dulce multiplicat ami/ cos ⁊ mitigat inimicos. ptra multos quo rum verba sunt iacula ⁊ aff ligũt primorũ viscera. ps. Cuius maledictõe os plenum et amaritudine et dolor sub lingua eius. Labor et dolor quantũ ad fragrantiã boni odoris in ope ⁊ puersatõe. dicitur. et odor vestimentor tuorũ sicut odor thuris. Hã thus est qđ cuius redoleat sue nature reli/ ctum tñ longe amplius redolet igne succẽ sum et prematũ. Sic virtutes que sunt vestimẽta aie cuius redoleant in se plide/ rate odore sue grate suauitatis. tñ longe amplius redolent succense igne delectabi/ lis charitatis. Vñ in laude symeonis sum mi sacerdotis dr. Eccĩ.l. Quasi ignis ef/ fulgens ⁊ thus ardẽs in igne. Quarto la bia istius gloriose virginis fuerũt solida in virili fidei pfessione. Sophon iij. Red/ dam populis meis labium electum vt in uocent omnes nomẽ dñi ⁊ seruiẽt ei hume ro vno. Labium electum dr qđ in veritate firmatur. Prouer.xij. Labiũ veritatis fir/ mum erit imperpetuũ. Nam sicut claritas solis obscuritatẽ tenebrarũ expellit. sic lu/ ciditas veritatis noctẽ falsitatis excludit. pter qđ dicit. reddam pplis meis labiuz electum id est labiũ in soliditate fidei fir/ matum. sequitur. vt inuocẽt omnes nomen dñi. illius auxiliũ libenter solemus inuo/ care qui nos psueuit audire ⁊ etiã libera/ re. Joelis.ij. Omnis qui inuocauerit no men dñi saluus erit. qr in mõte syon et in hierusalẽ. In syon id est in ecclesia militã te fit saluatio p gratz iustificantẽ. sed in hie rusalem que interpratur visio pacis fit sal uatio p gloriã iustificantẽ. Bonũ est ergo nomẽ dñi inuocare. bonum est illi vno hu mero seruire. tunc dño humero seruimus qñ eius iuguz suaue et onus eius leue in tribulatõne pñtis miserie in vinculo cha ritatis portamus. Coll'.iij. Sup omnia hec charitatẽ in vobis bñtes qđ est vinculum pfectionis. qñ enim pñs tribulatio in mo mẽto pñtis tpis in vinculo charitatis por/ tatur ipsa in nobis eterne glorie pondus operatur. ij. Chorinte. iiij. Id qđ in pñti est momentaneũ ⁊ leue tribulatõis nostre su per modũ in sublimitate eternũ glorie põ dus operatur in nobis. Ad quam gloriam nos perducere dignetur.

De scã Margareta. Sermo.II.

ORa pro nobis qñ mulier sancta es. Judith. viij. In verbo ppositio notant duo. Primo enĩ hortatur nos ab ista glo rioſa virgine petere suffragiũ orõnis. cum dicit. ora p nobis. Scõo ponit motiuum sue exhortatõis. cum dicit. qñ mulier san/ cta es. Quantũ ad primũ ergo sciendum est q oratio efficax debet habere quattuor

conditiones. Primo enī oratio debet esse depressa p humilitatē. Scdo debz esse elevata p intentionē. Tercio debet esse odorifera p devotionē. Quarto debet esse assidua p prinuationē. Primo ergo orō debz esse depressa p humilitatē. Apo. v. Viginti quattuor seniores ceciderūt in facies suas ⁊ adorauerūt viuentē in secula seculoz. Rectus ordo est vt primo homo se dejciat in humiliatōe ꝫ seipm eleuet in orōne. quāto enī oratio est humilior tāto in oculis dei est eleuatior ⁊ penetrabilior. Eccli. xxxv. Orō humiliantis se nubes penetrabit. et donec ꝓpinquet nō ꝓsolabitur. nec discedit donec altissimus aspicier. sicut enim videoq; auis sup terrā existēs quāto submissius habet alas tāto efficacius se in altum erigit. sic in nobis quāto amplius est p humilitatē dēpssa affectio tāto amplius ad vtilitatē est eleuata oratio. De tribus magis dr. Matb. ij. q primo, pciderūt ⁊ post modū adorauerūt. ipi enī tanꝫ immemores regie dignitatis in puero nato adorauerūt excellentiā diuine maiestatis. Matbei. ij. Et intrantes domū inuenerūt puerum cū maria matre eius. Scdo debet esse orō eleuata p intentionē. ps. Dirigatur dñe orō mea sicut incensum in conspectu tuo. sicut incensum sursum ascēdit et purū aerem petit sic debet sursum ascendere purus affectus animi deū orantis. Treno. iij. Leuemus corda nra cū manibz ad dominū in celo. Bñ ꝓiungit ista duo corda et manus siue opa. vt corda nō deprimantur immūdis affectōibus nec manus sordidentur iniquis actōibz. sicut enī ancbora ꝓmit nauē. et sicut corpus qđ corrūpitur aggrauat. et sicut terrena inhabitatio deprimit sensum multa cogitantez. sic cogitatōnes immunde tanꝫ onus graue opprimunt aiam. ps. Iniquitates mee supergresse sunt caput meū. Istud onus peccatoz non solū est graue sed vile ⁊ dānabile. Abacuc. ij. Usqz quo aggrauat ꝓtra se tensum lutū. ꝓtra se aggrauat tensuz lutū qui peccata peccatis que animam grauāt et inquināt successiue accumulat. multuz est dejecta aīa que est vehiculū peccatoz. sicut abiecte sunt quadrige et tumberelli que sunt vehicula funerū ⁊ stercoz. Peccatores ergo deberēt stabulū cordium suorum curare et bmōi stercora spūalia vehiculo ꝓfessionis extra ejcere. Debemus ergo corda nra nō sordida sed munda ad deum leuare. et non solū vt dixmus corda sed et manus vel opa. j. Tbi. ij. Volo viros orare in omni loco leuātes puras manus sine ira ⁊ disceptatōe. manus enī immunde ad deū leuate nō flectūt sed offendunt. Ysaie. j. Cum extenderitis manus vras auertaz oculos meos a vobis ⁊ cum multiplicaueritis orōnes nō exaudiā. manus enī vre sanguine plene sunt. Tercio debet orō esse odorifera p devotionē. Apocalipſ. v. Viginti quattuor seniores ceciderunt coram agno bñtes singuli cytbaras et fialas aureas plenas odoramentoz que sunt orōnes sanctoz. Orationes sanctoz pretēter ꝓpantur odoramētis specierū aromaticarum. Nam sicut hominibz placēt odoramēta aromatica. sic coram deo redolet orō devota. De ipsa enī exponi pt illud quod dr. Canti. iij. Que est ista que ascēdit p desertū sicut virgula fumi ex aromatibus mirre et thuris ⁊ vniuersi pulueris pigmētarij. sicut enī puluis pigmētarius ex diuersis speciebus aromaticis ꝓficitur. ita orō devota ex diuersis bñficijs christi tanꝫ speciebus aromaticis ꝓficitur. Devotio enī a beneficio nature nre qua creati sumus ad similitudinē dei inchoat ⁊ p bñficium fortune et gre discurrendo pambulat et in bñficijs glorie cursum suum consummat vt ibi vere viuendo eternaliter p sistat. ista aromata id est istas orationes sancti angeli qui sunt in ministeriū nostrum missi in sublime deferunt et dño offerunt Apoca. viij. Ascendit fumus incensorum de orationibus sanctoz de manu angeli coram deo. Quarto debz esse oratio assidua

per ꝓtinuationem. Eccī. lj. Laudabo nomen tuum assidue ⁊ collaudabo id in ꝓfessione ⁊ exaudita est ꝓfessio mea. Dñs diligit assiduitatē oratōnis. sicut ostendit. Luce. xj. in illo qui ꝓpter improbitatē petens impetrabat quotquot habebat necessarios Actuum. j. dicitur de aplis. bi omnes erāt pseuerantes vnanimiter in oratōne cum mulieribus et maria matre iesu. Duo cōiungit. mulierū societatez ⁊ mariā in quo notat duo que debet bñe oratio. Bene orāś debet habere deuotionē in affectu. qđ notatur in mulieribus. mulieres enim solent esse deuotiores q̄z viri. vñ in ecclesia cāratur. intercede ꝓ deuoto femineo sexu. Bñ orans debet etiā habere illuminationē in intellectu. et hoc notatur in maria. que interpretatur bene illuminata. Efficax enim oratio debz habere illuminationē fidei. nō obscuritatē dubitatōis vel dubitatōis. Jacobi. j. ꝑ postulet aūt in fide nihil hesitās. sic ergo hortatur nos ecclesia vt petamus ab ista virgine gloriosa suffragiū orōis qđ notatur cum dr. ora ꝓ nobis. ipsa enī est que pro amicis ⁊ inimicis orauit. ipla enī vt de ea legitur orauit ꝓ psecutoribus ⁊ fidelibus et p̄cipue mulieribus parturiēntibus vt quecz in partu nomē eius inuocaret statim edita ꝓle ꝓiculum partus euaderet. Scdo subdit in verbo ꝓpositio motiuum ecclesiastice exhortatōnis. cū dicitur. qm̄ mulier sancta es. Sciendū est ergo q ista virgo gloriosa dicitur mulier sancta q̄ dꝛuplici rōne. Ipsa enim in sancto ⁊ spirituali matrimonio fuit primo ꝓsentanee voluntatis. Scdo fuit fructuose societatis. Tercio fuit luminose veritatis ⁊ fidelitatis. Quarto fuit solide stabilitatis. ꝑ primo ergo fuit in matrimonio spūali ꝓsentanee voluntatis. Eccī. xxv. In tribus placitum est spiritui meo. que sunt ꝓbata coram deo ⁊ hoībus. Concordia fratrū ⁊ amor ꝓximoꝝ. et vir et mulier bene sibi ꝓsentiētes. Concordia fratrum dicitur quantum ad regulares. Amor ꝓximorū dr quantuz ad seculares. Vir et mulier bene sibi ꝓsentientes. hoc dicit quantū ad ꝓiugatos matrimonij culpam subeuntes. Sed sciendum est q dupler distinguitur matrimoniū corꝑale et spūale. et licut in corꝑali requiritur ꝓiunctio corꝑoꝝ ad generationē filioꝝ ad dei cultuz. sic in matrimonio spirituali requiritur ꝓiunctio animoꝝ christi et sanctarum virginū ad ꝓcreationē castorum ⁊ sanctoꝝ opm. ij. ad Corin. x. Despondi enim vos vni viro virginē castam exhibere xp̄o. sic ista gloriosa virgo bta margareta matrimoniū corꝑorale hominis mortalis q̄ꝫ diuinitus ꝓtempsit et se christo dño tanq̄ꝫ sponsa indissolubili vinculo coaptauit. Scdo fuit beata margareta muliер fructuose societatis. Eccī. xxv. Beatus qui habitat cū muliere sensata. Habitans cum muliere sensata beatus dicitur. quia frequenter homo malus per cohabitationem cum muliere bona sanctificatur. prima. Chorinteorum. septimo. Sanctificatur vir infidelis per mulierem fidelem. talis mulier fidelis ⁊ sensata fuit beata margareta. vnde de ipa potest dici id. Judith vndecimo. Nec est talis mulier super terram in aspectu in pulcritudine et in sensu verborū. Tercio fuit beata margareta mulier luminose veritatis et fidelitatis. Ecclesiastici. vicesimosexto. Sicut sol oriēs mūdo in altissimis dei sic mulieris bone species in ornamentum domus eius. sol oriēs in mundo illuminat munduz sic istius bone mulieris species fuit christo in ornamētum. quia omnibus transitoꝝ̄s contemptis solum dilexit dominum iesum christum. ꝑ Prouerbiorum. duodecimo. Mulier diligens corona est viro suo. Coronaz ibi posuit pro ornamento. ista virgo gloriosa non fuit solum ornamentum christi. sed totius domus ecclesie dei. Unde hic dicitur q mulieris bone species in ornamentum domus eius est. vnde sicut lucerna splendens illuminat in domo habitantes sic ista gloriosa virgo meritis ⁊ exēplis

illustrat christi fideles. Unde ipsa fuit illa lucerna de qua. Ecclesiastici xxvj. Lucerna splendens super candelabrum sanctū. sicut enim lucerna ponitur super candelabrum vt homines illuminētur sic ista nobis ꝓponitur in exemplum vt ipsius sactis et meritis informemur. Quarto illa gloriosa virgo fuit mulier solide stabilitatis. Eccī. xxvj. Fundamenta eterna super petram solidam. sic mādata dei in corde mulieris sancte. Fundamenta eterna dicunt christi testimonia verba et mādata ineternum stabilia. ps. Cognoui in testimoniis tuis quia ineternum fundasti ea. Nec mirū si ista fundamēta sunt eterna que sunt super illam petram de qua. j. Corinteo x. Petra autez erat christus. Matth. xxiiij Celum et terra transibunt verba autem mea non preteribunt. Talia autem fuerunt mandata dei in corde istius mulieris et glorioſe virginis et martiris. ipsa enim mandatū de dilectione dei et proximi spretis idolorum cultibus custodiuit. vni deo et domino nostro iesu christo inseparabiliter adhesit. Luce. quarto. Dominum deū tuū adorabis et illi soli seruies. ista istud mandatum seruans domino iesu christo seruire voluit et illum solum vnum et deū verum adorauit. Cui est honor et gloria in secula seculorum. Amen.

De sancto Victore. Sermo. I.

Super excelsa mea deducet me victor. Habacuc. iij. Beatus victor cuius festum hodie celebratur in sancta ecclesia in verbo ꝓposito a tribus describitur in quo verbo vt patronus certaminis. vt pedagogus itineris. vt philomen amoris nobis ꝓponitur. et sm hoc in verbo ꝓposito tria notantur a quibꝫ cōmendatur. Primo a constantia virtutis in passione. cum dicit victor. et sic ꝓponitur nobis vt patronus certaminis. Secundo ab ostensione boni exempli in ope. cū dicit. deducet me. et sic ꝓponitur nobis vt pedagogus itineris. Tercio ꝓmendatur ab eminētia mētis in cognitōne. cū dr. excelsa mea. et sic ꝓponit nobis vt philomen amoris. Primo ergo nobis ꝓponitur vt patronus certaminis. cum dr. victor. Sunt aūt quattuor q principaliter vicit. Primo vicit maliciam cognitōe veritatis. Scdo negligentiā excussione corporis. Tercio tentatōnes solertia ꝓmpta circumspectōne. Quarto vicit tortores pseuerantia ꝓfessionis virilis et virilis. Primo ergo vicit maliciā sapientia vel cognitōne veritatis. Sapien. vij. Sapientia enī doctrine sm nomē suū est vt dr. Eccī. vj. Sapiētia enī sapida sciētia Primo enī debet in aīa sapiētis dulcescere. scdo in sermone clarescere vt tercio posit in ope cōm maliciaz efficaciter superare. Jaco. j. Abiciētes omnē immundiciā et abundantiā malicie in mansuetudine suscipite insitū verbū quod saluare pt aīas vras. Scdo pt saluare aīas insituz verbū excludendo immūdicie morbum. et expellendo malicie venenū. Un. Sapientie. j. In malivolā aīam non introibit sapiētia neqꝫ in corpe subdito peccatis. Nec mirū si nō intrat sapientia in aīam malivolaz. quia inuenit hostium clausum et ianitorē incurialē et durū. Malicia enī in anima est illa ancilla hostiaria ad cuius vocem petrus ꝓfidens de viribus suis in errorem decidit et christum negauit. petrus interpretatur cognoscēs. in quo signātur sapientes huius seculi qui ꝓsumentes de viribus suis malicia ꝓpria tanqꝫ ianitore claudente sibi hostiū humilitatis p qd christus suos introducit et erudit abeunt iter extermini erumpentes in inuio et nō in via. quia non ambulant p viā veritatis. Un. Aug⁹ in epla ad macedoniū. Quidam excellentissima ingenia tanto maiores ceciderunt quanto ꝓfidentius tanqꝫ suis viribus cucurrerūt. nec christū vt sibi viam ostende-

ret petierunt. Similiter nec habitabit in corpe subdito peccatis. Corpus ꝓpter peccatum inobedientie diabolo est subiectum Et ideo manente peccato non potest id in habitare dñs. cum sit habena obedientie mancipatum. que enī cōuentio christi ad belial. vj. Ethoz. vj. Unde ad hoc ꝙ christus inhabitet oportet ꝙ mutet habitum ⁊ transferat votū. sicut faciūt religiosi quibus videtur ꝙ non ꝑfīt bene saluari in religione in qua exīstūt. Eph. iiij. Deponite scōm pristinā ꝓuersationem veterē hominē qui corrumpitur scōm desideria carnis et induite nouum hominē qui secūdum deum creatus est in sanctitate virtutis. Ecce mutatio habitus. sequitur. renouamini spū mentis vestre. Ecce mutatio loci vel affectus. Sic ergo debemus vincere maliciam cognitōe veritatis. sic bene vicit beatus victor. vnde de ipso legitur. Beatus victor terrente se robustior impatorem et eius principes mira prudentia cōfutauit. idolorum cultus euacuans ⁊ fidē christi certa rōne confirmans. Secūdo vicit negligentiam excussione torporum. Ex odi. xvij. Cū leuabat manus moises vincebat israel. sin autem paululum remisisset superabat amelech. Moises interpretatur assumptus ex aquis in quo signatur ecclesiasticus prelatus qui debet esse separatus a fluxu voluptatis secularis. iste manū leuat vel erigit cum aliquid excellenter operatur vel agit. sic faciebat ille Josue. viij. Porro ioſue non contraxit manuz quam in sublime porexerat. in quo reprehendūtur multi prelati qui quandoqz in principio sue promotionis sunt pietate compatiētes. humilitate sociales. oratione instātes dilectione flagrantes. sed postmodum manum retrahentes mutant compassionem in duriciam. humilitatem in superbiam. orationem in euagationem. charitatem in discordiam ⁊ dissensionem. hec nō est mutatio dextre excelsi sed sinistre inferni. Sic mutate erāt galate. Galath. iij. Sic stulti estis vt cum spiritu ceperitis nunc carne consummamini. non debet ergo prelatus manum contrahere per negligentiam sed semper erigere per arduorum aggressionē. negligentia enim prelati victoria est sui aduersarij. sic eius casus dispersio est gregis. primo. Vacha beorum. nono. Cecidit iudas et ceteri fugerunt. Debet ergo homo bonus excutere negligentiam. quia sicut dicit Gregorius in moralibus. Qui quorundam mentes dum damna considerare negligunt integritatem quasi nescientes perdunt. amittunt enim a corde innocētiam. ab ore veritatem. a carne continentiam. et per accessum temporis a beatitam. Hanc negligentiam bene vicit beatus victor. Unde de ipso legitur. ꝙ cum maximianus imperator decreuisset ꝙ omnes aut dijs sacrificarēt aut diuersis mortibus interirent et hoc decreto multorum christianorum turbarentur animi. beatus victor in medium se ingerens statim comprehenditur et prepositorum tribulationibus ꝓsentatur. Tercio vicit beatus victor tentationes solertia circumspectōnis. Hoc ipsi competit quod de helia dicitur. Eccle siastici. quadragesimooctauo. In diebus suis non pertimuit principem. et potentia nemo vicit illum nec superauit illum verbum aliquod. Tria ponit per que solet diabolus hominem tentare et quandoqz superare. quandoqz intendit diabolus per ambitionem erigere. quandoqz per timorem deprimere. quandoqz per fallaciaz decipere. in diebus ergo suis non pertimuit principem vt esset per ambitionem elatus Et potentia nemo vicit illum vt esset per terrorem dejectus. nec superauit illum verbum aliquod vt esset per fallaciam deceptus. quandoqz ergo intendit diabolus ꝓ ambitionem hominem erigere. imo suspendere vt posſit dicere illud. Job. septimo. Suspendium elegit anima. Suspendium solet esse hominum sceleratorum et flagitiosorum et tales sunt ambitiosi.

Quidam enim sunt prodicioſi cum iuda qui laqueo ſe ſuſpendunt. quidam malici oſi cū achitophet qui diſpoſita domo ſua ſuſpendio interiit. quidam ſuperbi cum a/man qui ſuſpēſus eſt patibulo qui a mar dochēo voluit adorari. non debet eſſe tale ſuſpendium prelatorū. ſed ſuſpendium cō templationis eternorum. Gregorius in paſtorali. Sic paſtor ſingulis compaſſio ne primus pre cūctis ptemplatōne ſuſpē ſus vt p pietatis viſcera in ſe infirmitatez ceterorum tranſferat vt p ptemplationis altitudinem ſemetipſum quoq; in via ap petendo tranſcendat. ſic ſuſpendium beati victoris non fuit pena criminis ſed certa/men martiris. vñ de ipſo legitur. Beatus victor iuſſus̀ affetri patibulo affigitur et torquetur. ſed ibidem orans apparēte ſibi dño recreatur. Volet diabolus quoſdam p timorem deiicere contra quod dicitur. et potentia nemo vicit illum. Non decet er/go prelatos ꝓpter timorem male humiliā tem ab opibus ſtrenuis deſiſtere. imo ni/ſi fortiter p ſe et p grege ſibi ꝓmiſſo certa uerint multum debēt timere in cōſpectu iu dicis ſummi ꝓpere. Unde beatus bernar dus. Venient ante tribunal chriſti. audie tur populoꝝ querela grauis. accuſatio du ra. quoꝝ vitare ſtipendia nec diluere pec/cata. quibus fuerunt duces ceci. mediato/res fraudulenti. Volet etiam diabolus de cipere p fallaciam ſermonis. contra quod dicitur. Nec ſuperauit eum verbum aliqō Quilibet contra tentationes ⁊ deceptōes diaboli debet habere ſolertiam ⁊ ſollicitu dinem circumſpectionis. Unde Gregori us in dialogo. Si acri circūſpectionis ſol licitudine cor deſtituitur vulneribus ape ritur. quia hoſtis antiquus tanto liberius pectus pcutit quanto nudum alacritate p uidentie deprehendit. Hanc ſolertiam co gnitionis veritatis bene habuit beatus vi ctor. Vñ de ipſo legit. q cū oēs obiectōes eoꝝ ſapiēter diſſoluiſſet cūctos oppreſſit pondere ratōnum. Quarto vicit tortores perſeuerantia confeſſionis. ps. Ut iuſtifi/ceris in ſermonibꝫ tuis et vincas cum iu dicaris. ille in ſermonibꝫ ſuis iuſtificatur qui corde credit ore confitetur. Ro. x. corde creditur ad iuſticiā ore aūt fit confeſſio ad ſalutem. tunc aūt cum iudicatur vincit qñ pondere tormentoꝝ nec a fide decidit. nec pfeſſione torpeſcit. Unde Gregorius in mo ralibus. Ait ſanctus quo maiore pſecutō ne premitur eo ad predicandū veritatez ar cius inſtigatur. et cōpatienter pſecutores tolerat. ardenter ad ſe auditores traxere fe ſtinat. ſic beatus victor cum iudicaretur vicit. Unde de ipō legitur Cum ab inſen ſatis vnum iuberetur eligere aut deos pla care aut infeliciter perire. Reſpondit. Si ſic inquit ꝓponitis qō verbis docuimus exemplo videbitis. deos ſperno. chriſtum q confiteor. quecunq; poteſtis dare ſup/plicia cumulate cumulate tormenta. Sic ergo ꝓponitur nobis beatus victor ipe eñ generaliter oīa vincenda vicit et ideo ce litus audire meruit. victor vicisti. Dedu/cet me. ibi ꝓmendatur ab oſtenſione boni exempli in ope. ſed ſciendū q quadruplex eſt deductio. Sophiſtica ad decipiendū. Demōſtratiua ad erudiendū. Protectiua ad cuſtodiendū. Fructuoſa ad remune randum. Primo eſt deductio ſophiſtica ad decipiendū. puer. xiij. Eſt via que vi/detur homini iuſta nouiſſima aūt eius de ducūt ad mortem. Ad hoc q homo ſophi/ſtice decipiatur duo requiruntur. apparen tia et defectus. Apparentia veritatis in di ſciplinabilibus. et defectus bonitatis in moralibus. Eſt ergo via que videtur ho/mini iuſta per apparentiam nouiſſima au tem eius deducunt ad mortem. propter defectum latentem apperentie aut verita tis et bonitatis. Duo ſunt principia curi oſitas reſpectu veritatis. Eccl. iij. In ſup/uacuis rebus noli ſcrutari multipliciter et in pluribus eius opibus nō eris curioſus Aut ꝓponitur voluptuoſus. Sapiētie. ij. Venite fruamur bonis que ſunt et vta/

mur creatura tanq̃ in iuuentute celeriter vino p̃cioso et vnguentis nos impleam⁹. et non p̃tereat nos flos tp̃is. coronemus nos rosis anteq̃ marcescant. nullū sit p̃a tum qđ non p̃transeat luxuria nr̃a. Defectus aũt latens sub hac duplici apparentia ꝓponitur. Sapiẽ. v. Errauimus a via veritatis et lumen iusticie non luxit nobis et sol intelligentie non est ortus nobis. Ecce defectus latens sub apparentia veritatis. sequitur. Lassati sumus in via iniquitatis et pditionis. Elias difficiles ambulauimus. ecce defectus latens sub apparentia bonitatis. vñ sequitur. Quid nobis profuit ſuppia. et diuitiaꝝ iactantia quid contulit nobis. Secunda deductio est demonstratiua ad erudiendum. p̃s. Deduxisti sicut oues ꝑplm tuū i manu moisi et aaron Moises ⁊ aaron in sacerdotibus vt dicit in psalmo in quo notatur q̃ ad sacerdotes ptinet doctrina ⁊ eruditio. Malach. ij. Labia sacerdotis custodiũt scientiaꝝ et legem de ore eius requirent. et dicit glosa. sacerdos legem interrogatus nõ taceat. sed resistentes quincat alioquin frustra iactat dignitatem cuius non exhibet opationẽ. sed notabile est quod dicit. in manu. Pastor enī debet regere gregẽ tã sermone q̃ opere. Bern. Monstruosa res est gradus summus. animus infimus. sedes prima. vita ima. lingua magniloqua manus ociosa. Et sciendum q̃ in ouibus notatur subditorum obedientia. Quis enim mansueta est et tacita. hoc est contra malos subditos qui cum deberent esse mansueti cõtra superiores suos recalcitrant. cum deberẽt esse taciti p̃ra murmurãt. sed sic equi recalcitrantes solent calcaribus vrgeri ⁊ frenis in maxillis constringi. sic isti debent magnis increpationibus et duris verberibus arceri. et sicut equi precipites freno sic ipsi debent arto silentio coxerceri. sed quidam sunt sicut asina balaam que cum argueretur a domino suo dixit. Numeri. vicesimosecundo. Quid feci tibi cur me percutis ecce iam tercio. nonne animal tuum sum cui sedere consueuisti. vsq̃ in presentem diem qui nunquam simile fecera ubi. Ista possunt esse verba subditi incorrigibilis qui accusationem prelati proponit ad excusationem sui. dicit. Quid feci. quasi diceret. Neq̃ iniquitas mea neq̃ peccatum meum q̃ sic deberem restringi vel affligi. et si conuincitur quod imo bene meruit. subdit. Dic quid nunquam simile fecerim tibi. quasi diceret. et si ita mihi modo contingit alias similia non feci. et subeunt humilitatem penitentie. sed declinant cor suum in verba malicie ad excusandas excusationes in peccatis. Ad accusationem prelati sui duo proponunt. Ingratitudinem. cum dicit. Nonne sum animal tuum cui sedere consueuisti vsq̃ in presentez diem. quasi diceret. Ego semper fui sibi obediens. ego procuraui eius procurationem. ego semper opposui me alijs propter eius defensionem et ipse sic retribuit mala pro bonis que omnia cedunt ad meam afflictionem. Proponit et contra prelatum crudelitatem. cum dicit. Cur percutis me iam tercio. quasi diceret. crudelis es quasi structo in deserto. et sicut leo in domo tua subuertens domesticos tuos et opprimẽs subditos tibi. Ecclesiastici. quarto. Tercio est deductio protectiua ad defendendum. Sapientie. nono. Deducet me in operationibus meis sobrie. et custodiet me in sua potẽtia. Sapientia et est pura et est solida. quia pura ideo sobrie hominem in operibus deducit. q̃ solida ideo ipm in sua potẽtia custodit. Sapi. viij. Sobrietatẽ docet ⁊ prudẽtiã ⁊ iusticiã ⁊ virtutẽ quibꝫ nihil utilius in vita hoĩbus. et ideo q̃ sapiẽtia p̃ sobrietatẽ ẽ pura q̃ nõ sũt sobrij nõ pñt esse puri. puer. xx. Luxuriosa res vinũ. Item qui nõ sunt sobrij nõ pñt bñe sapiẽtiam dei. j. Chorin. ij. Animalis hõ nõ p̃cipit ea que dei sunt. sapiẽtia enī est solida ideo custodit hoiem in sua potẽtia. sicut enī falsitas

inualida est ꝓpter vacuitatē vanitatis·ita sapiētia robusta ꝓpter soliditatē veritatis Unde sicut turris fortis paleis et arbo/ mis ꝑt ꝓcuti sed nō vinci sic veritas a fal sitate ꝙ ꝓfessoribꝫ eius infestari ꝑt sed nō supari. tercio. Esdre.iiij. Magna est veri tas et fortior ꝑ oībus.omnis terra veri/ tatem inuocat celum etiā ipam benedicit· et oīa opa mouent tremūt eam bñdictus deus veritatis· Quarto est deductio fru/ ctuosa ad remunerandū· Sapien·x. Red det deus iustis mercedem laborum suorū et deducet eos in via mirabili Deus red dit sanctorum suorū mercedē sed non ad mensuram ratam sed cumulentā et super effluentē·Luce·vj·Mensuram bonā ꝙ cō fertam et coagitatā et supeffluentē dabūt in sinum vīm deducit et eos in via mira/ bili Nec mirum ipe est mirabilis in effe/ ctu.ps·Mirabilis deus in sanctis suis. Mirabilis in ꝓductu.ps.Deducet te mi rabiliter dextera tua·Mirabilis in aspcū Hester.xv. Valde enī mirabilis es dñe et facies tua plena est gratarum Est etiā mi rabilis in fructu Eccī·xj. Mirabilia opa altissimi solius et gloriosa et absconsa ꝙ in uisa Opa illius vere tam inuisa ꝙ oculus non vidit nec auris audiuit nec in cor ho/ minis ascendit·j·Chorinteoꝝ·ij.sequitur· Sup excelsa mea In quo ꝓmēdatur bea tus victor ab eminētia mentis in cogniti one.Et sciendū ꝙ quadruplex est excelsuz Est enim excelsum elatōnis qđ est ruino sum Prelatōnis quod est piculosum Est excelsum grē vel ꝓtemplatōis quod est fru ctuosum Est excelsum glorie vel beatitudi nis qđ est glorioſum Primo est excelsum elationis quod est ruinosum. Isaie.ij.Dies dñi exercituū sup omnē excelsum ꝙ sup bum sup omnē arrogantē ꝙ humiliabitur Tria dicit que sunt in superbia Contempt9 minoꝝ.et ꝓpter hoc dicit· supbum. Appe titus bonoꝝ.et ꝓpter hoc dicit.excelsuz.Ja ctantia ꝓrioꝝ verboruz.et quantū ad hoc dicit·arrogantem.et ꝙ dicit humiliabitur nō intelligitur de humiliatōe virtutis sed de humiliatōne reiectionis Prouer.xvij. Superbum sequitur humilitas id est de iecto Secundo est excelsum prelatōnis quod est periculosum. Isaie.x. Excelsi sta tura succidētur.excelsi sunt plāti qui suc/ cidentur si inueniantur mali Isti signati sunt per arborem quam vidit nabuchodo nosor cuius proceritas contingebat celū. et descēdit sanctus et vigil et clamauit for titer succidite arborem et prescidite ramos eius In arbore mala voluntas designatur In ramis operationes que in prelatis in diuersis generibus malorum ramifican/ tur.Ūñ beatus Bernardus. Non est hoc tempore ornare sponsam sed spoliare· nō est custodire sed perdere.non est defendere sed exponere.non est instruere sed proster nere.nō est pascere gregem sed mactare de uorare. Dicente domino. Qui deuorant plebem meam vt cibum panis·Tercio est excelsum gratie vel contemplatōis. Pro/ uerbiorum.octauo. Sapientia clamitat ꝙ prudentia dat vocem suā in excelsis sum/ miscꝫ verticibus·Et vertex hic idē est qđ eminentia·mentis summitas vel celsitu/ do.est excellentia contemplationis vel do num gratie salutare quo habet homo co/ gnitionem veritatis non ex auribus suis· Augustinus ad macedonium. Si quid habeo a deo sumpsi non a me presum psi/ atꝫ ab illo in me perfici fideliter spero a quo inchoatum esse humiliter gaudeo. nec de eo quod nondum donauit increꝫ dulus·nec de eo quod iam donauit ingra/ tus.nō enim meo vel ingenio vel merito· sed eius dono sum si quid laudabiliter sum. Quarto est excelsum beatitudinis quod est glorioſum·Isaie.vj. Vidi dñm sedentē super solium excelsum et eleuatū et plena erat domus maiestate eius. sera/ phin clamabant sanctus sanctus sanctus dominus exercituum·plena est omnis ter ra gloria eius et commota sunt superli/ minaria cardinum a voce clamantium·

De sancto Victore Sermo.II.

Hic clamor.hic cantus.hic iubilus est de quo dicitur in psalmo.Cantantē in cantu psalmoꝝ excitatur deuotio. inflāmatur dilectio.illuminatur ratio. iocundatur affectio.ps.Laudate dñm qm̄ bonus est psalmus deo nō sit iocunda decora q̄ laudatio.Hec laudatio sic iocūda sic decora erit in felicitate supna.De qua Aug⁹ in libro de ciuitate dei.Quanta erit illa felicitas in qua nullū malum.nullū latebit bonuz ibi vacabitur dei laudibus qui erit oīnia in oīnibus.nec vlla desidia cessabitur. nec vlla indigentium penuria laboratur. Ad quam felicitatē nos pducere dignetur.

De sancto Victore. Sermo.II.

QOnfidite ego vici mundum.Johannis.xvj Quamuis istud verbū sit verbum saluatoris ad beati tū victoris ꝓmendationem p̄t adaptari.Cū in verbo ꝓposito duo notantur et quibus beatus victor cōmendabilis nobis ꝓponitur. Primo vt stabilimentū ꝓstantie. cū dr.Confidite Scdo nobis ꝓponitur in exemplū victorie.cū subditur ego vici mundū.Qui enī stabiliūtur constantia laudantur in victoria.Ista aūt ꝓfidentia non est in boīe qui in necessitate deficit. sed est in deo qui in aduersitate defendit. Sciendū est q̄ quatuoꝝ bona facit nobis ꝓfidentia diuina.Primum est remissio peccatoꝝ.Scdm bonuz est stabilitio animoꝝ. Terciū est cognitio veroꝝ. Quartū est delectio aduersatioꝝ. Primū ergo bonū qd facit ꝓfidentia diuina est remissio peccatoꝝ.Matth.ix.Confide fili remittūtur tibi peccata tua. Confidentia fidei est causa et ratio remissionis peccati.Fides enī est purgatorium in quo fit purgatio aiaꝝ id est remissio peccatoꝝ. Actuū.xv.Fide purificans corda eoꝝ.nec sine fidei adminiculo fit peccatoꝝ remissio et ad deū reconciliatio.Hebreo.xv. Sine fide impossibile est placere deo.Confidentia aūt diuina nō solū liberat ab iniquitate sed ab oīni piculo et aduersitate. Danielis.xiij.legitur de susanna que a periculo mortis liberata fuit duobus sacerdotibus plenis iniquitate a recto iudicio ꝓdemnatis.Fiduciā aūt quā habebat in dño fuit ratio istius liberatōnis.Daniel.xiij.Erat enī cor eius fiducia bñs in dño. Sic iste martir glorioſus ꝓfidens in dño tortores vincens ⁊ tormenta ꝓtemnēs victis ⁊ damnatis tortoribus de angustia p̄ gloriam fuit liberatus. prouer.xj.Justus de angustia liberatus est et tradetur impius ꝓ eo. Scdm bonum qd facit ꝓfidentia diuina est stabilitio aiaꝝ. Eccū.xj.Cōfide in dño et mane in loco tuo. Locus interior est domus vel habitatio cordis.Gen̄.xxx.Justū est ergo vt aliqñ ꝓuideam domui mee domui.domus ista p̄t dici domus cōscientie cui debemus et ipam exterius et interius munire.Exterius p̄ clausionē hostiorum. Isa.xxvj.Vade pplus meus intra in cubicula tua.et claude hostia super te. Clausio hostioꝝ est reuocatio sensuū exterioꝝ a discursu seculariū vaniratū.qui enī sensus suos vanitatibus huius mūdi vel exterioribus exponūt ipi de cordibus suis demonibus stratā publicā faciunt. Job.xx.Vadent et venient sup eū horribiles.Horribiles sunt demones qui sup peccatores vadūt et veniūt qñ sensus exteriores a vanitatibo seculi nō restringūt.Job.xxx. Quasi rupto muro ⁊ apta ianua irruerūt super me et ad meas miserias deuoluti sunt.sic ergo domui ꝓscīētie debemus ꝓuidere refrenando sensus exteriores a discursu vanitatum.Scdo debemus ei ꝓuidere ipaz munendo ⁊ armādo interius exercitu virtutum.secūda.Chorinteoꝝ.sexto.Per arma iusticie a dextris ⁊ a sinistris.Debem⁹ armari armis iusticie a dextris ne in ꝓsperis per superbiam erigamur. Debemus etiam armari armis iusticie a sinistris ne in aduersis per desperationē frangamur.

Sic ergo bonus homo debet confidere in dño & manere in loco. contra multos qui sollicitudinē ꝓuisionis ꝓprie ꝓscientie derelinquūt & ꝑ alienas cōscientias temere iudicando curiose discurrūt. similes iocu/latoribus qui in ꝓpꝛijs domibꝰ nunq̄ vel raro ꝓsistunt et in domibus diuitū impor tune se intrudunt. et tales hoīes vitā neq̄ deducūt. Eccī. xxix. Vita nequam hospitā di de domo in domū. ℟ iste gloriosus mar tir beatus victor in domo ꝓprij cordis permansit et ipsum omni diligētia seruauit. Prouer. iiij. Omni custodia serua cor tu um. Tercium bonū q̄ facit diuina ꝓfidē tia est cognitio verorꝫ. Sapiē. iij. Qui cōfidunt in dño intelligēt veritatē & fideles in dilectione acquiescent illi. Non est mirum si illi qui in dño ꝓfidunt veritatē intelligunt. ipsi enī ad illum qui est via veritas et vita pueniunt. Jo. xiiij. Iste sanct? martir in dño fiduciam suā posuit & ideo veritatē inuenit & etiā intellexit. Malach. ij. Lex veritatis fuit in ore eius et iniquitas nō est inuenta in labijs eius. in pace & equitate ambulauit & multos auertit ab iniquitate. Homo bonus nō debet viuere sibi soli sed sibi & fraterne eruditōni. sicut sol nō lucet sibi soli sed & nēe vtilitati. Homo bonus debet sibi lucere puritate ꝓscientie aliꝫ honestate vite et claritate eruditōis fraterne. Matth. v. Sic luceat lux vestra coram hoībus vt videant opa vēa bona et glorificent patrem vēm qui in celis est. sic ergo qui confidūt in dño intelligent veritatem. sequitur. et fideles in dilectōne acquiescent ei. Martires christi fuerunt fideles in dilectōne. ipsos enī a christo nulla tribulatio. nulla angustia potuit seperare Unde vinculū dilectōnis in ipsis in amorem christi tante erat adhesionis q̄ nō poterat impetu alicuius tribulatōis rumpi. Ro. viij. Quis nos sepabit a charitate christi. et sequitur. q̄ nec tribulatio nec angustia. nec fames. nec nuditas. nec periculum. nec gladius nec creatura aliqua poterit eos separe a dilectione diuina. sed in christo superabāt omnis generis tormēta Ro. viij. Sed in his omnibus supamus ꝓpter illum qui dilexit nos. In ista dilectione beatus victor quē dñs in bello fortem fecit & angelica vilitatōne ꝓfortauit oīnia tormentorꝫ genera supauit. Quarrum bonum q̄ facit nobis confidēcia est deiectio aduersariorꝫ. ij. Macha. xv. Machabeus confidebat semꝑ cum oīni spe auxiliū sibi a dño affuturū. ipse aūt spe sue cōfidentie frustratus non fuit. sed sicut ibidē legitur Dñs ꝑ manū hieremie ꝓphete gladiū porrexit in quo aduersarios suos superauit et deiecit. ij. Macha. xv. Accipe sanctū gladiū munus a deo in quo deijcies aduersarios ꝓpli mei israel. scōm istū modum dñs beato victori verbi sui gladium porrexit. in quo tyrannos fidei christi aduersarios deuicit. Eph̄. vj. Accipite gladiū spūs q̄ est verbum dei. Sic ergo primo nobis ꝓponitur beatus victor vt stabilimentū constantie. cum dr. confidite. Secōo nobis ꝓponitur in exemplū victorie. cū dr. ego vici mundū. Sciendū est ergo q̄ sunt quatuor ꝑ que vincimus. Primū est deuotio orationis. Scōm est humiliatio obedientie siue subiectōis. Terciū est ꝓstantie fortitudo. Quartū est diuine potēie magnitudo. Primū ergo ꝑ quod vincimus est deuotio orōnis. Exodi. xvij. Cum leuaret manus suas moises vincebat israel. in leuatione manuū signatur eleuatio orōnuꝫ deuotaꝫ. j. Thimo. ij. Volo viros orare in omni loco leuantes puras manus sine ira et disceptatōe. sine ira dicit q̄ ira hoīs cor ne possit vacare orōni ꝓturbat. sine disceptatōe dicit q̄ disceptatio cor hominis a dulcore oratōis alienat. ps. Dirigatur dñe oratio mea sicut incensum in ꝓspectu tuo. sicut ex incenso cremato resoluitur bonus odor. sic ex sancto desiderio feruentis oratōis diuinis oculis deuotōis dulcor. Eccī. xxxv. Oratio humiliantis se nubes penetrabit. et donec ꝓpinquet nō ꝓsolabit.

De ſancta Magdalena Sermo I

et non diſcedet donec altiſſimus aſpiciat. ozō em̄ facit ad modum diligentis aduo/ cati qui affectus cordiū nr̄oz ſummo pon/ tifici chriſto porrigit et petitionē nr̄am no bis bullatam ⁊ ſigillatā remittit. Scōm p̄ quod vincimus eſt humiliatio obedien/ tie vel ſubiectōis. ℣Prouer.xxj. Vir obedi ens loquitur victorias. Nec mirum ſi vir obediens victorias loquitur. quia vir obe diens ſupat quicquid nobis in hoc mūdo aduerſatur. j. Jo. ij. Om̄e quod eſt in mū do ꝓcupiſcentia carnis eſt ⁊ ꝓcupiſcentia oculoz et ſuꝑbia vite. Vir obediens vin/ cit ꝓcupiſcentias carnis voto caſtitatis. cō cupiſcentiam oculoz voto obedientie vel ſubiectionis. Job. xxix. ℣Proponat equita tem ꝓtra me ⁊ puenier ad victoriā iudiciū meum. vere obedientis iudiciū ad victori am puenit. qz diabolus q̄d iuſte ei obiciat in ipſo non inuenit. Tercium p̄ quod vin cimus eſt ꝓſtantie fortitudo. j. Joan. ij. Scribo vobis iuuenes quia fortes eſtis ⁊ verbum dei manet in vobis et viciſtis ma lignum. In verbo ꝓpoſito tria notari p̄nt que fidelibus chriſti ꝓueniunt. ℣Primum eſt ꝓſtātia fidei. q̄ notat cū dr. Scribo vo bis iuuenes q̄m fortes eſtis. j. Pe. v. Ald uerſarius vr̄ diabolus tanq̄ leo rugiens circūit querēs quē devoret cui reſiſtite for tes in fide. Scōo notatur ptās eloquij di uini. q̄d notatur cū dicitur. et verbum dei manet in vobis. Homo ille non eſt iner/ mis qui armatur eloquio dei et exhortatio nibus congruis. ij. Macha. xv. Singlos illoz armauit nō clipei ⁊ haſte munitōe. ſed ſermonib̄ optimis ⁊ exhortatōibus. p̄dicatoz euāgelij ſemp incedere debet ar/ matus vt gladio verbi diuini ſemp ſit ac/ cinctus. ſicut enim ego video q̄ miles gla dio accinctus ſemp incedit attamē niſi in tpe neceſſitatis gladiuz de vagina nō edu cit. ſic p̄dicatores chriſti ſemp accincti gla dio verbi diuini debent incedere ⁊ illū ad damnationem maloz extrahere. Hic eſt gladius qui de ore ſedentis ſup̄ thronum ex vtraq̄ parte acutus exibat. Ex quo no/ tatur q̄ mala a bonis diuidebat. et ſequit. et viciſtis malignū. in quo notat ꝓceptus mūdi malo igne igniti. j. Jo. v. Om̄e q̄d eſt natum ex deo vincit mundū. illi nati ex deo dicūtur qui p̄ lauacrū regeneratōis et renouatōis ſpūs in ſorte chriſti aſcribū tur. et illi tanq̄ pauꝑes filij xp̄i patrem pauꝑem imitant. ab illis enī ſolis mūdus vincitur qui pauꝑtatem ex corde ample/ ctuntur. Quartū p̄ q̄d vincimus eſt diui ne potentie magnitudo. ij. Eſdre. iiij. Ado leſcens eleuās faciem in hieruſalē b̄ndixit deū celi et dixit abſte eſt victoria. hoc eſt ex te. ſi enī martires chriſti ꝓfiderent in ſuis viribꝫ deficerēt in tormentis ⁊ tribulatōi bus. ſed qz in dño ex toto fiduciam habe bant ideo ab ipſo tanq̄ a victore ſummo victoriam exꝑectabāt. j. Macha. iij. Nō in multitudine exercitus victoria belli. ſed de celo fortitudo eſt. Et quia iſte glorioſus martir beatus victor de celo fortitudinē exꝑectauit ideo fortitudinē habuit et victo riam obtinuit. ꝓpter q̄d eſum ligni vite ꝓ meruit. Apoca. ij. Vincenti dabo edere de ligno vite q̄d eſt in ꝓadiſo dei mei. Ubi nos ꝓducere dignetur.

De ſcā Maria Magdalena Ser. I

Babylon dile/ cta mea poſita eſt mihi in mi/ raculū. Iſa. xxj. In verbo ꝓpo ſito tria notāt̄ a quibus beata maria ma gdalena deſcribitur. ℣Primo enī deſcribit a ſtatu culpe. cū dr. babylon. Scōo a ſta/ tu penitentie. cum dr. dilecta mea. Tercio a ſtatu ꝓfectionis vite. cum dr. poſita eſt mihi in miraculum. Quantū ad primū ergo ſciendū eſt q̄ babylon interꝓretatur confuſio. Sciendum eſt ergo q̄ eſt triplex confuſio. ℣Primo enī eſt ꝓfuſio ꝓſcientie. Scōo eſt confuſio verecundie. Tercio eſt confuſio gehenne. ℣Prima cōfuſio oritum

habet ex culpe ppetratione. secda ortū habz ex deformitatis culpe recordatōe. tercia ortum habet ex eterna damnatōne. Prima ergo est pfusio pscientie que ortū habet ex culpe ppetratōne. ps. Opuit pfusio faciez meam extraneus factus sum fratribo meis et pegrinus filijs mris mee. Facies hois interioris est venustas vel nobilitas aie rationalis que facta est ad imaginē z silitudinem creatoris. Ista facies pfusione opitur qñ culpa mortalis in ipsa repitur per quam eius gloria in ignominiā pmutaf. qō deplorat hieremias. Trenoz. iiij. Candidiores nazarei eius niue nitidiores lacte rubicūdiores eboze antiquo. saphyro pulciores. et sequif. Denigrata est sup carbones facies eoz z nō sunt agniti in plateis. Sciendū est q p candorē. nitorem. rubore. pulcritudinē vel decorē que ponit in ꝓposita auctoritate notatur virtutū varietas in quibus animaz formositas. p denigrationē facierū signatur deformitas viciozum. ꝓpter qō subdit. q nō sunt agniti in plateis. sicut enī hoīes candidi z rubicūdi si inchausto vel attrimēto tingantur ab illis hoībus qui primo eos cognoscebāt minime cognoscūtur. sic mutato colore optimo virtutū in deformitatē vicioz peccatores tam sanctis hoībus q̄ spiritibus celestibus tanq̄ ignoti z extranei esse dicūtur Uñ in pdicta auctoritate dr. extraneus factus sum fratribo meis z pegrinus filijs mris mee. qñ enī in peccatore decor virtutum in dedecus vicioz pmutatur. peccator q̄diu in peccato pstitit tanq̄ extraneus indignus societate scoz hoīm z angelorū iudicatur. p statu ergo culpe facies pscientie marie magdalene denigrata erat in q̄ septenarius numerus demonioz habitabat. Marci. xvj. Apparuit pmo marie magdalene de qua ejecerat septem demonia. Scdo est pfusio verecundie que ortū habet ex turpitudinis culpe recordatōe. Hieremie. xxxj. Postq̄ ostendisti mihi pcussi femur meū confusus sum et erubui qñ sustinui obprobriū adolescentie mee. sicut vulgariter dr. Letus peccatū fuit nouū dedecus. vñ quilibet hō. p peccatis sue iuuētutis pfunditur in tpe sue senectutis. sic ista peccatrix btā deformitatē peccatoz suoz videbat z erubescēs p singulas noctes lectum pscientie sue lachrimis lauabat stās retro secus pedes dñi lachrimis cepit rigare pedes eius. In hoc q retro stabat signatur pfusio erubescētie que nō ab anteriori sed a posteriori ad sanctū sanctoz audebat accedere. in hoc q secus pedes dñi stabat signatur spes venie. secus pedes enī illius nō staret a quo impetrare veniā non sperabat. in hoc q lachrimis pedes dñi rigauit signatur q lachrimis pfusionis z ppuncti onis interioris interiorē conscientiā lauabat z seipsam p istā lotionē ad illam celebrationem que super viuentē disponebat et seipsam dignū habitaculū dño preparabat. Isaie. xxxv. In cubilibo in quibus prius habitabant dracones orietur viroz calami z iunci. Dracones spūales sunt demones qui in cubili pscientie istius peccatricis habitabāt qñ ipsam septem demonia possidebant. sed qñ ad dñm p penitentiam est puersa virozi calami et iunci cōpetenter est compata. in viroze signatur teneritudo fidei. in iunco qui rectus est signatur recritudo intentōis. in calamo qui nitidus est signatur honestas sancte conuersatōis Uñ ergo ista peccatrix voluit cōfundi de peccatis et erubescere et tanq̄ egra ad medicum spūalem venire cepit seipsam p rectam intentionē erigere. et honestate sancte conuersatōis nitere. sic ergo est cōfusio verecundie que duplex est. qñ enī peccatoz adeo de peccato suo pfunditur q illud nō audet cōfiteri z ideo retinet culpā. sed est alia confusio qua hō cum verecūdia z erubescentia confitef peccatū et ista expellit culpam. Eccī. iiij. Est confusio adducens gloriam z grām. Tercio est confusio gehenne et ista ortū habet ex eterna damnatōe. ps. Opiantur sicut diploide confusione sua.

Nomine diploidis que est duplex vestis signatur damnatio peccatoris p quam consequitur finaliter pfusionē ⁊ affluctionem anime et corpis. Ezech. xviij. Quantum glorificauit se ⁊ in delicijs fuit tantū date ei tormentū ⁊ luctū. Duo distinguuntur genera peccatoꝝ spūalium sc̄z et carnaliū. Spū alia peccata ptinent ad glorificatōez que consistit in superbia ⁊ ambitione honoris. Peccata carnalia ptinent ad delicias que consistūt in voluptatibus immunditiarum carnaliū pmessationū ⁊ ebrietatū Ad punitionē spūaliū pcōꝝ p̄ ptinere qđ dicit. Date ei luctū. Ad punitionē carnalium p̄ ptinere spūaliter qđ dicit. date ei tormentū. Quis in vtrisq; puniātur generaliter p vtrisq;. Ab hac cōfusione dñs iesus christus istam peccatricē eripuit qñ ipsam a laqueis peccatoꝝ ⁊ mortis liberauit ⁊ quasi de faucibus inferni retraxit. Qñ potuit dicere illud qđ in. p̄s. scribitur Anima nr̄a sicut passer erepta est de laqueo venantiū. laqueus contritus est et nos liberati sumus. et ne confidat peccator de viribus suis sed solum de auxilio saluatoris subditur. Auxiliuz nr̄m in noīe dñi. Sic ergo primo describitur btā maria magdalena a statu culpe. cum dicitur. babylon. sequit. dilecta mea. vbi describitur a statu penitētie. Sciendū est ergo q̄ ad istam dilectionē tria coopantur. Primo effect? condonatōis in saluatore. Scdo affectus pietatis in puersa muliere. Tercio dulcor deuotōis ⁊ odor bonitatis ex vtroq;. Primo ergo ad istam dilectōem coopatur effectus condonatōnis in saluatore. Ro. ix. Vocabo non plebem meam plebē meam et nō dilectā dilectaz. et non misc̄diam cōsecutam misc̄diaz consecutā. Ista btā peccatrix fuit nō dilecta p̄ culpe. propter quam homo incurrit odiū indignatōis diuine. p̄s. Iniquos odio habui. sed vocata fuit dilecta p̄ statu cōuersionis sue. Luce. vij. Dimissa sunt ei peccata multa qñ dilexit multū. Diligentib; deum redditur a deo dilectionis condigna vicissitudo. pro uerbioꝝ. viij. Ego diligentes me diligo. sequitur. Vocabo nō misc̄diam p̄secutā misericordiā p̄secutā. ista beata peccatrix fuit non misericordiā cōsecuta tpe sue lasciue vel dissolutōis. sed fuit misc̄diam p̄secuta p tpe sue penitētie ⁊ uersionis. Hiere. iij. Tu autem fornicata es cum amatoribus multis tñ reuertere ad me dicit dñs ⁊ ego suscipiam te. Magna clementia saluatoris q̄ contemptos reuocat et requirit venientes recipit in via noꝝ incedentes deducit. p̄ficientes p̄ducit. p̄seuerātes introducit. magna etia misc̄dia dñi qui p̄fecte penitētibus p̄fecte peccata dimittit. Exo. xx. Ego sum dñs deꝰ tuꝰ faciēs misericordiā in milia bis qui diligūt me. per millenariū numerū qui est vltimus numerus numeroꝝ p̄fectoꝝ signatur p̄fecta indulgentia peccatoꝝ quam peccatores ex magnitudine diuine misericordie recipiūt quod bñ impletū fuit in ista beata peccatrice in qua sicut abundauerat delictū data fuit supabundantia diuine dilectōnis. Scdo ad istam dilectionē coopabatur affectus pietatis in conuersa muliere. Deutronomij. xxx. Circundet dñs deus tuus coꝛ tuum et coꝛ seminis tui vt diligas dominū deum tuū in toto coꝛde tuo. In circumcisione coꝛdis notatur amputatio oīs auaricie vel cupiditatis ⁊ exercitatio in operibus pietatis. de qua. j. Thimo. iiij. Pietas ad omnia vtilis est. p̄missionem bñs vite que nūc est ⁊ future. Discreta ⁊ lucro est negociatio pietatis que sibi augmentationem bonoꝝ in hac vita et bonoꝝ futurorum p̄missionem acquirit. perniciem auaricie cupidoꝝ qui acquirēt minime letatur nec pauꝑes qui cum anxietate ab ipis misericorditer releuātur. et ideo nec bona eterna assequuntur. sed ista beata peccatrix operibus pietatis et misericordie insudauit ⁊ dño iesu christo de suis facultatibus ministrabat. Luce. viij. Maria que vocatur magdalena de qua septem demonia exierunt

et alie multe mulieres ministrabant de facultatibus suis que opa misericordie non celat dominus tanq̄ ingratus. sed enarrat Luce vij. Intrauí in domum tuam aquā pedibus meis non dedisti: hec autem lachrimis rigauit pedes meos et capillis suis tersit. osculum mihi non dedisti: hec autem ex quo intraui non cessauit osculari pedes meos. oleo caput meum non vnxisti. hec autem vnguento vnxit pedes meos. Propter hec et consimilia dominus partem marie cōmendat. Luce. x. Maria optimam partem elegit que non auferetur ab ea. Maria partem bonam accepit in peccatorum remissione. meliorem in operum pietatis exercitatione. sed optimam partē elegit in auditu verbi dei et contemplatione. Per istas duas sorores martham et mariam signantur due vite activa scilicet et contemplativa sicut interpretatur ecclesia. Sed possumus dicere q̄ per istas duas sorores signantur duo genera religiosorum in monasteriis positorum. Per martham signātur officiales qui pro negocijs religionis discurrunt. per mariam signantur claustrales qui in claustro verbum dei audiunt. et ibi quasi secus pedes domini pacifice quiescunt. sed in monasteriis non rogat dominum martha vt iuuetur a maria. magis enim eligunt officiales pro negocijs ordinis soli sollicitari q̄ a claustralibus iuuari. maria etiam in claustro libētius iuuaret q̄ secus pedes domini habere quietem. magis enim eligeret ista maria negociari in foro q̄ cum domino cōtemplationi vacare in claustro. ista maria se elegisse optimam partem iudicat quando partem marthe tanquam meliorem deseruit. Tercio ad istam dilectionem operatur dulcor devotionis et odor bonitatis in vtroq̄ id est tam in conuertēte q̄ in conuersa muliere. Hieremie. xxxj. In charitate perpetua dilexi te miserans. illa charitas qua deus nos diligit dicitur perpetua. imo potest dici eterna secundum diuinam preordinationem. sed temporalis est quantum ad presentem iustificationem. Ad Ephe. j. Elegit nos in ipso ante mundi constitutionem. ecce eterna electio vel dilectio. et sequitur. vt essemus sancti et immaculati in conspectu eius in charitate. ecce temporalis iustificatio. Dominus non diligebat in maria culpam quam ipsa commiserat. sed naturam quam ipse condiderat et gloriam ad quam ipsam preordinauerat. Propter quod dicit. in charitate perpetua dilexi te. sequitur. ideo attraxi te miserans. Sicut bonus odor florum bene afficit olfactum. et sicut suauitas lactis allicit catuz et sicut dulcedo mellis attrahit suum affectum. Propter quod sponsa dulcedine devotionis et odore bonitatis christi affecta dicit trahe me post te curremus in odore vnguentorum tuorum. Cantico. j. Propter hoc bta maria magdalena que primo discurrit per campos litie postmodum discurrit per spinosa loca et saxosa asperitatis penitētie. donec perueniret ad prebensionem eterne vite. j. Chorinteo. ix. Sic currite vt comprehendatis. sic ergo secundo promendatur beata maria magdalena a statu penitentie cum dicitur dilecta mea. Tercio promendatur a statu perfectionis vite. cum dicitur. posita est mihi in miraculum. Sciendum est ergo q̄ beata maria magdalena fuit posita primo in miraculum commutationis morum. secundo posita fuit in miraculum accumulationis meritorum. tercio posita fuit in miraculum adeptionis premiorum. Primo ergo posita fuit in miraculum commutationis morum. Exodi. xj. Vt sciatis quanto miraculo diuidat dominus inter egyptios et israel. tanto miraculo egyptij a filijs israel q̄ egiptij in mari rubro submersi sunt filij aūt israel sicco vestigio transierunt. sed spiritualiter tanta diuisio est inter egiptios et filios israel q̄ cū egiptus interpretetur tenebra. ita peccatores a iustis distinguuntur. eo q̄ peccatores tenebris peccatorum suorū cecantur. iusti vero

per iusticiam fidei que p dilectionem operatur illustrantur. Unde peccatoribus ad dominum conuersis. Eph̄sios. v. dicitur Fuistis aliquando tenebre nunc autez lux in domino. sic ista beata maria magdalena fuit aliquando tenebrosa. sed fuit a domino a tenebris peccatorum ad lucem fidei ⁊ dilectionis translata. et sic pellis ethiopisse in pellē iusticie est mutata. Job. ij. Pellem pro pelle et cūcta que habet homo dabit pro anima sua. Secundo fuit btā maria magdalena posita in miraculum accumulationis meritorum. Isaie. xxix. Ecce ego addam vt admirationem faciam populo huic miraculo grandi et stupendo. miraculum grande et stupendum fuit q̄ ista peccatrix de vase contumelie in vas glorie repente commutata fuit. et quia prius erat vas arcoris postmoduz effecta est vas pudoris et que prius erat vas dedecoris postmodum effecta est vas gratie et honoris. de hoc miraculo. Job. xxxiij. Miraculum meum non te terreat. Ista miraculosa istius peccatricis conuersio non debet nos terrere. sed magis ad fiduciam remissionis peccatoz̄ prouocare. Nullus enim nobis locus relinquitur desperatōnis. qñ legimus tam subitam et tam sanctam iustificationem ipsius beate peccatricis cuius corpus quod fuit vas peccatoruz effectum est vas ornatum vt sit in magna veneratione in oculis omnium bonorū. Unde qui potest aliquantulum de isto sancto corpore habere studet id in auro et argento et lapidibus preciosis collocare et cum omni veneratione seruare. Tercio btā maria magdalena fuit posita in miraculum adeptionis premiorum. p̄s. Mirificauit misericordiam suam in ciuitate munita. Dominus mirificauit misericordiam isti marie magdalene primo in domo simonis in peccatorum remissione. Secundo mirificauit dominus misericordiaz̄ suam isti beate marie magdalene in ciuitate bellica id est militante ecclesia que in p̄tinuo bello est posita inimicorum accumulatione. Tercio mirificauit dominus misericordiam suam isti marie magdalene in ciuitate munita id est in triūphante ecclesia in premiorum retributione. Ista autem ciuitas dicitur munita quia nullis iniurijs afficitur. quia nullis aduersarijs cōcutitur a celestibus spiritibus custoditur. nullis molestijs vexatur. nulla senectute antiquatur nullo fine terminatur. Ad quam nos perducere dignetur qui viuit et regnat in secula seculorum. Amen.

Vide scā maria magdalena ¶ Ser. II.

Adiutor et protector factus es mihi et liberasti corpus meum a perditione Ecclesiastici. lj. In verbo proposito duo notantur que in se facta a ddomino beata maria magdalena gloriaf. Primo ergo notatur diuine subuentionis benignitas. cum dicitur. adiutor ⁊ protector factus es mihi. Secundo notatur effectus sequētis vtilitas. cum subditur. et liberasti corpus meum a perditione. Sciendum ergo q̄ dñs adiuuat suos quadrupliciter. primo ab iniquitatibus redimendo. secundo in tribulationibus confortando. tercio in spiritualibus p̄lijs adiuuando. quarto desiderū bonis celestibus adimplendo. Primo ergo dominus suos ab iniquitatibus redimēdo. Isaie. xlj. Ego auxiliatus sum tibi dicit dominus et redemptor tuus sanctus israel. Magnum est auxilium liberare a vinculis peccatorum et de carcere ⁊ incendijs infernalium tormentorum. Captiui illos multuz diligere tenentur p quos a carcere sarracenorum liberantur. Unde longe ampliuz ipsum debemus diligere per quem nos scimus a vinculis peccatorum et incendijs infernalium tormentoz̄ ad que trahunt vincula peccatorum liberatos fuisse. Romanorum. v. Stipendia

peccati mors·gratia autem dei vita eterna Reuera stipendium vel merces peccati est mors infernalis supplicij a quo christus nos suo sanguine redemit et etiam liberauit. j. Petri·j. Non corruptibilibus auro vel argento redempti estis de vana vestra conuersatione paterne traditōnis sed precioso sanguine quasi agni incontaminati et immaculati iesu christi. Quanto res cōstat carius tanto solet custodiri diligentiꝰ Homo ergo seipsum debet ex precio appēdere ne sibi possit aliquo modo vilescere. & seipsum studeat cum omni diligentia custodire. Deutro. iiij. Custodi temetipm et animā tuam sollicite. sm istum modum ista beata maria magdalena ex quo lubricum carnis expta fuit et dominus illi peccata remisit. Luce. vij. Dimissa sunt ei peccata multa. seipsam cum omni sollicitudine custodiuit. quandoqꝫ enī accidit qꝫ homines experti incendia peccatorum se magis ab ipsis elongant qꝫ illi qui minus experti fuerunt. Unde dicit poeta. Exscaturi santes lesus abhorret aquas. Secūdo adiuuat dominus suos in tribulationibus confortando. Isaie. xli. Ego dominus tuus confortaui te et auxiliatus sum tibi et suscepit te dextera iusti mei. In magna tribulatōne erat beata maria magdalena qm̄ sicut dicitur. Johannis. xx. Ad monumentum plorabat et dominum quem sollicite querebat in monumento non inueniebat. Unde dicebat. tulerunt dominum meum et nescio vbi posuerunt eum. sed tunc ipaz dominus confortauit quando ipam in nomine suo vocauit dicens. maria. ista beata peccatrix que se cognoscebat de immundicia corruina turturem castitatis effectā statim vt ipsum audiuit recognouit vocē columbinam. Unde sicut legitur ibidem. dixit ei. Rabi. quod interpretatur magister. magna fuit consolatio mulieri que prima peccatrix fuerat prima resurrectōnis dominice apparitio vel representatio ꝓpter qō dicit. ego confortaui te. tibi primo oīm apparendo. sequitur. et auxiliatus sum tibi. tam ab hostibus visibilibus qꝫ inuisibilibus defendendo. ipsa enim que a peccatis liberata fuerat iuxta dominum posita erat. et ideo insultum cuiuscunqꝫ aduersarij non timebat. Job. xvij. Libera me domine et pone me iuxta te et cuiusuis manus pugnet contra me. sequitur. et suscepit te dextera iusti mei. Dominus suos suscipit tam in sinistra qꝫ in dextra. In sinistra bonis tpalibus sustentando. in dextera suscipit bonis eternis reficiendo. Cantic. ij. Leua eius sub capite meo et dextra illius amplexabitur me. sic ista beata maria magdalena q̄ quondā christo de suis bonis tpalibus ministrauerat. ab ipso est in vita presenti quasi leua eius vel sinistra sustētata. et in dextra ipsius est modo bonis eternis refecta. Unde de ipsa legit qꝫ appropinquāte tpe quo carnis ergastulo solueretur vidit christum ad celestis regni gloriam misericorditer se vocantem. vt cui subsidium corporale fideliter administrauerat ab ipso celestis vite pabulum sine fine gratulabunda perciperet. Tercio adiuuat dominus suos in spiritualibus preliꝫ adiuuando. Deutronomij. xxiij. Ipse adiutor illius contra aduersarios eius erit. Nos habemus aduersarios spirituales ⁊ carnales interiores ⁊ exteriores. ephesios. vj. Non est nobis colluctatio aduersus carnem et sanguinem. tantummodo supple. sed aduersus principes et potestates id est aduersus demones natura preeminentes et potentia fortes qui nobis die ac nocte insidiantur. et castra cordium nostrorum subuertere moliuntur. ipse enim considerat locum castri debiliorē et ex illa parte illam impugnare studet. Sciendū est ergo qꝫ quidam homines naturaliter sunt mansueti. et naturaliter ex illa parte obsidet diabolus castra illorum per tentationem concupiscentie carnalis. quidam autem sunt homines naturaliter iracundi. et castra illorum obsidet diabolus dis-

sensionibus et prelijs et homicidijs perpetrandis. quidaz sunt homines naturaliter elati. et castra illorum obsidet diabolus tentans eos de ambitionibo et honoribus assequendis. et sic de alijs vicijs. multum debet homo sibi timere qñ sentit aduersarium suum tam studiosum tam potentem seipsum aũt ociosum et debilẽ. j. Petri. v. Aduersarius vester diabolus tanqz leo rugiens circũit querens quẽ deuoret. Nos etiam non solum exterius impugnamur ab hoste. sed interius tentamur a carne q̃si vicino et ꝓiuncto serpente. Michee. vij. ab ea que dormit in sinu tuo custodi claustra oris tui. Non est rutũ vicino cohabitare serpenti. sic non est rutũ cohabitare vicine et ꝓiuncte carnali delectatõi. ꝓpter qõ dicebat aplus. ij. Chorinthoz. vij. Foris pugne. intus timores. foris pugne exteri? ab hoste. intus timores ab interiori carnis tentatõe. et ꝓpter hoc necesse habemus diuinum auxilium implorare. Hester. xiij. Dñe mi qui rex nr̃ solus es adiuua me solitariam. cuius preter te nullus est auxiliator alius. dñs dicitur solus rex. reges enī huius mundi nõ sunt reges sed reguli. tũ rõne breuitatis tpis. Eccles. x. Hodie est rex et cras morietur. tum ratione limitate potestatis vel iurisdictõnis rex enī francie nihil ꝓt in regno babylonie. sed rex noster christus est rex regum ⁊ dñs dominantiũ quia dñatur vbiqz et omnia quecũqz voluit fecit in celo et in terra in mari et in oĩbus abissis. sequitur hic. adiuua me solitariam. illam animam ꝓsueuit dñs iuuare que se studet a tumultibus seculi elongare et sibi soli vacare. talem etiã solet sibi familiaritate coniungere. Osee. ij. Ducam eam in solitudinẽ et loquatur ad cor eius Ad lr̃am. Dñs istam gloriosam mariam magdalenã in solitudinẽ deserti adduxit. vbi sub aspitate ꝑnitentie viam deduxit vbi etiam dñs ad cor eius loquendo multa secreta ei reuelauit. et dixit. qz preter dominũ nullus est auxiliator alius. ei enim quem dominus vult iuuare nullus alius potest nocere. sicut dicitur in vulgari sermone. j. Machabeoz. iij. Non in multitudine exercitus belli victoria sed de celo fortitudo est. Quarto adiuuat dñs suos desideriũ bonis celestibus adimplendo. Genesis. xlix. Deus patris tui erit adiutor tuus. et omnipotens benedicet tibi benedictionibus celi desuper. benedictionibus abyssi iacentis in profundis benedictionibus vberum et vuluaꝝ. benedictionibus frumenti et vini et olei. benedictionibus armentorum et ouium. benedictionibus agrorum et pecorum. benedictionibus fructuum terre et arborum. benedictionibus fluminum et fontium. benedictionibus montium et collium eternorum. Per desiderium collium eternorum signatur desiderium supereminentium celestium bonorum. ad q̃ suspirant et que desiderant anime omniuz iustorum. ps. Sicut cervus desiderat ad fontes aquarum ita desiderat anima mea ad te deus Nihil bene reficit hominez nec aliquid bene sapit homini nisi appetenti ⁊ desideranti. Unde in cibo delicato nõ ita bene delectatur saciatus sicut esuriens. nec in bono vino ita delectatur ebrius sicut sitiens. quãdiu in hac vita sumus esurimus et sitimus. sed in vita beata desiderium nr̃m replebitur et tunc ab vbertate domus dei inebriamur. ps. Inebriabuntur ab vbertate domus tue. et torrente voluptatis potabis eos. Isto torrẽte voluptatis diuine ista bona maria magdalena delectatur. et decorata vna stola securaqz de reliqua cum supernis spiritibus delectat. Sic ergo primo notatur subuentionis benignitas. cum dicitur. adiutor et protector factus es mihi. Secundo notatur effectus sequentis vtilitas. cum dicitur. et liberasti corpus meum a perditione. Sciendum ergo q̃ dominus quadrupliciter consueuit sanctos suos liberare. primo ab oppressionibus aduersorum. secundo ab infestationibus carnalium incentiuorum. tercio ab impugnatione malorum. quarto a damnationibus malorum reprobozuz. Primo ergo liberat dominus suos ab obpressionibus aduersorum. ps. Multe tribulationes iustorum et de omnibus his liberauit eos dominus. Multe dicuntur tribulationes iustorum. iusti enim penitentes

turbantur posterius·anterius.exterius.in terius·posterius ex recordatõne precedentium peccatorum.anterius ex cautela ⁊ fuga frequentiuꝫ periculoꝝ·interius ex consideratione offense diuine maiestatis.exterius ex acerbitate penitentie salutaris· propter quod clamabat ꝓpheta dicens·Saluum me fac deus quoniam intrauerunt aque vsqꝫ ad animam meam·iste aque aꝝ tribulationis dicuntur ex quibus iusti penitentes circunquaqꝫ obsidentur·sed dicitur hic·qꝫ de omnibus his liberauit eos dominus·qui compatitur eorum miseriis et gemitibus.ps. Propter miseriam inopum et gemitum pauperum nunc exurgã dicit dominus. sicut enim aurifaber aurũ purgatum in fornace de ea solet extrahere et in vas preciosuꝫ reformare.sic dominus iesus christus istam glorioſam magdalenam de fornace tribulationis eduxit et in vas glorie transformauit. Vnde de ipa cãtatur.post fluxerunt carnis scandala fit ex lebete fiala in vas translata glorie de vase contumelie. Secundo liberat deus sanctos suos ab infestationibus carnalium incentiuorum.Romanorũ.vij· Infelix ego homo quis me liberabit de corpore mortis huius.et sequitur.gratia dei ꝑ iesum christum dominum nostrum. Apostolus non petit liberari a substantia corporis sed a vicio corporali·sicut egrotus non vult liberari a substantia corporis sed a vicio corporali. sic egrotus non vult liberari ab infirmo corpore sed a corporis infirmitate. ij. Chorinthiorum. v· Nolumus exspoliari sed superuestiri vt absorbiatur quod mortale est a vita· sed quando saluator noster reformabit corpus humilitatis nostre configuratum corpori claritatis sue·Philippenses·iij. Tũc sicut vernale tempus nos liberat a gelicidio. et sicut radij solis nos liberant a noctis nubilo·sic in statu glorie assumptis dotibus glorioſis corporis et anime liberabimur a carnis stimulo quãdo videbimus faciẽ christi in iubilo·Job xxxiij. Vnde Romanorum. viij. dicitur· Creatura liberabitur a seruitute corruptõnis in libertatem glorie filiorum dei. Leucio liberat deus ab impugnatõnibus malorum·Hieremie·xx· Laudate dominum quoniam liberauit animam pauperis de manu malorum·Manus malorum dicũtur operationes peccatorum quibus peccatores laborant in damnationem animarũ suarum· De manu istorum malorum dominus liberat quando corda peccatorum per humilitatem inclinat. Vnde hic vocatur anima pauperis anima vere humilis. Hic enim pauper dicitur pauper spiritu. id est humilis in affectu. Humilitas enĩ intantum deo placet qꝫ in corde vere humili aliquid quod ei displiceat remanere non valet.ps. Excelsus dominus et humilia respicit et alta a longe cognoscit. sicut enim medicus infirmitatẽ a longe cognoscit quam intendit excludere. de prope autem cognoscit sanitatem quam intendit custodire.sicut enim homo a longe cognoscit inimicum quem a se depellit. de ꝓpe autem cognoscit amicum quem sibi cõiungit.sic deus a longe cognoscit superbiã quam a se separat et seiungit. de prope autem cognoscit humilitatem quam confederat et cõiungit· Vnde Augustinus. In rebus visibilibus vt excelsa queqꝫ contingat homo in altum erigitur· Deus autem cum sit omnium excellentissimus non elatione sed humilitate contingitur· Quarto liberat dominus suos a damnationibꝫ reproborum·Sapientie·x. Hec iustum a pereuntibus impijs liberauit· Christus qui est dei sapientia iustum a pereuntibus impijs liberat quando ipsum a peccatorum periculis elongat·et sibi coniungit et sociat· Dominus quattuor consueuit fidelibus suis facere·Primo enim ipsos liberat vel eripit a periculis peccatorum. Secundo eos subijcit obseruantie mandatorum. Tercio influit iusticiam animorum Quarto perducit ad affluentiam glorie

electorum·que quattuor in vna autorita/
te coniunguntur. Romanorum.vj· Nūc
autem liberati a peccato·ecce q̄ a multitu/
dine peccatorum eripit·sequitur·serui au/
tem facti deo.ecce q̄ obseruantie manda/
torum subiicit.sequitur. habetis fructum
vestrum in sanctificationem.ecce q̄ sancti/
tatem animorum influit. sequitur. finem
vero vitam eternam· ecce q̄ ad electorum
gloriam perducit. quia ergo beata maria
magdalena fuit a vinculis peccatorum ere
pta.fuit etiam obseruantie mandatorum
subiecta·fuit etiam p̄ gratiam sanctificata
ideo est ad gloriam electorum pducta. Vñ
de ipsa legitur. Transiuit autez beata ma
gdalena.xj.kl'.Augusti die leantibus an/
gelis celestium virtutum coheres effecta.
quoniam digna inuenta est claritatis glo
ria pfrui·regnumq̄z celorum in decore suo
videre·Ad quam visionem nos perduce/
re dignetur·

De sancto Jacobo ℣ Sermo.I.

Occidit autem
iacobum fratrē iohannis gla
dio.Actuum.xij.Ad litteram.
Ita fuit q̄ beatus iacobus apostolus fra/
ter sancti iohannis euangeliste occisus fu
it gladio herodis iussu et autoritate· sz nūc
vere sacra scriptura nos vtimur quando
ipsam ad nr̄am edificationē retorquemus
Bene ad instructōnem nostram in verbo
Apposito tria p̄nt notari que possumus in
bonis informari· Primum est declinatio
culpe.quod notatur cum dicitur·iacobus
Secōm est assecutio gratie· quod notatur
cum dicitur.fratrem iohannis euangeli/
ste.Tercium est,p̄ christo si opus fuerit su
sceptio mortis violente. quod notatur cū
dicitur. occidit gladio· Primo notatur de
clinatio culpe.cum dr̄.iacobum. Jacobus
enim interpretatur supplantans festinan/
tem vel supplantatio consilij. Sciendum
ergo q̄ sicut ille dr̄ bonus luctator qui ali/
um deijcit·et ne ab alio deijciat' seip̄m cu/
stodit.sic ille dr̄ bonus supplātator qui vi/
cia deijcit·z ne a vicijs deijciat' fortiter sub
sistit·Sciendum ergo q̄ tria sunt que pos
sumus in bonis supplantationibus repe/
rire per que solent vicia supplantari. Pri/
mo enim bonus supplantator debet sta/
re fortiter ne peccato succūbat· secundo
debet pugnare viriliter vt diabolū aut ei⁹
seminariū.hoc ē pcca excludat· tercio si ali
qñ cecidit debz pseuerare pstāter ne recidi
uum sustineat. Primo ergo bon⁹ supplan
tator debet stare fortiter ne pcco succūbat.
p̄s· Lex dei eius in corde ipius z nō sup/
plantabūtur gressus eius. sicut posuit do/
minus solem in potestatez diei. lunam et
stellas in potestatem noctis· sic posuit le/
gem suā in corde boīs in lucē z directōem
bone opatōis·puer. vj. Mandatū lucer/
na est z lex lux.via vite increpatio disципli
ne.mandatū lucerna.hoc dicit quantū ad
vetus testamentū.et lex lux·hoc dicit quan
tū ad nouū.et via vite increpatio disципli
ne·hoc dicit quantum ad viam bonorum
morum.per quam incedimus p̄ disципli/
nam et eruditionem sanctorum doctorum·
sic ergo lex dei eius in corde ipsius. sequit'.
et non supplantabuntur gressus eius· per
lumen enim et directionem diuine legis
stat homo fortiter ne succumbat peccatis.
Prouerbiorum·vicesimotercio. Justicia
custodit innocentis viā.impietas aūt pec/
catorem supplantat· Peccatorum enim
via in lubrico est sita. Trenorum.quarto.
Lubricauerunt vestigia nostra in itinere
platearum nostrarum. Secūdo debet bo
nus supplantator viriliter pugnare vt di
abolum et eius seminarium id est peccatū
excludat· Psalmista· Supplantantes in
me subtus me. Illi qui contra nos insur/
gunt sunt demones qui nos intendunt
supplantare.id est pertrahere ad peccatū
per diuersas operationes tentationes et
delectationes. Sed isti subtus nos sup/
plantantur quando eorum tentationes

refelluntur ⁊ peccata ꝑmissa per penitentiam excluduntur. sed quia nos ex nobis ad huc nō sufficimus a dño scientiam hoc faciendi et demones supplantādi postulare ipe enī scientiā hui⁹ custodie hz penes se ⁊ patus est postulantibus dare. ꝓuer. xxij. Oculi dñi custodiunt scientiam ⁊ supplātabūtur verba iniqui. Verba iniqui sunt tentatiōnes diaboli que tunc supplantantur qñ peccata per penitentiam excludūtur. sed q̄ ad hoc non sufficit de se debet diuinum auxiliū implorare. sine quo nō posset fortiter stare. nec viriliter pugnare. nec tanto aduersario resistere. Job. xij. Baltheum regum dissoluit. et cingit fune renes eoꝝ. ducit sacerdotes eius inglorios et optimates supplantat. Quattuor dicit q̄ diabolus peccatorib⁹ facit nisi sustentātur auxilio dei. primo enī excludit honestatez. qđ notatur cū dr. balthei regū dissoluit. Hā in balthei regū significatur honestas bonoꝝ. Secdo inducit paupertatez. qđ notat cū dr. et ꝑcinget fune renes eoꝝ. Nam fune solent se paupes ꝑcingere. Tercio notatur delectōis vilitas. cū dr. sacerdotes eius ducit inglorios. boni enī sacerdotis gloria est bona ꝓscientia que gloria in ignominiā ꝓmutatur qñ tentatione diaboli delecti in peccatis deiciuntur. Quartū qđ facit diabolus est instabilitatis leuitas. et hoc notatur cū dr. et optimates supplātat. supplātare enī est sub planta hominis aliud ponere ꝑ qđ oporteat ipm cadere. Tercio debet bonus supplantator ꝓseuerare ꝓstāter. ne si aliqñ cecidit recidiuū sustineat. Genī xxvij. Supplantauit enī me in altera vice. Una vice supplantat peccator diabolū qñ peccatū ꝑ penitentiam excludit. Alia vice supplantat qñ ne recidiuū patiatur tentationibus diaboli viriliter resistit. Hiere. ix. Omnis frater supplantās supplātabit. supplantans prima vice peccatū excludēdo. supplantabit scda vice diaboli tentatōnibus resistendo. sed ꝙqueritur dñs de pluribus qui nō supplantāt diabolū ꝑ magis a diabolo supplantant. Osee. vj. Galaad ciuitas operantiū idolis supplātata sanguine. Per galaad ꝓt interꝑtari ecclesia nr̄i tpis. et non loquor de ecclesia vniuersali quā dñs sp custodiet sic custodit ⁊ custodiuit. sed loquor de ecclesia in membris suis que possunt per galaad intelligi. Galaad interpretatur venustas sola. et plures sunt in ecclesia qui magis studēt venustati peccatorum q̄ nouitati bonorum⁹ mor. galaad dicitur ciuitas operantium idolis sicut apparet in electōnibus in ecclesijs cathedralibus in quibus idola ꝓmouentur de quibus dicitur in ps. Os hñt et nō loquent. oculos habent ⁊ nō videbūt. videmus enī multos epos qui q̄uis ora habent nō tñ habent loquendi facultatē. quia nō habēt scientiam. et ideo oportet ꝙ loco sui ponāt aliquē ꝓlocutorē. Oculos hñt et nō videt quia nō habent ꝓuisionis peritiā. et ideo oporet ꝙ loco sui ponāt aliquē ꝓuisorem Tales episcopi sunt sicut imago vel statua sancti Nicolai super calciatam. et ista ciuitas operantium idolis est supplantata sanguine id est consanguineorum multitudine et vnanimi volūtate propter quā non volūt aliquem nisi de suis promouere. Osee. quarto. Sanguis sanguinem tetigit. quia sanguis sanguinem tangit sanguis sanguinem afficit. et sanguis sanguinem ꝓficit. sic ergo primo notatur declinatio culpe. cum dicitur. iacobum qui dicitur supplantans vel supplantatio. iste iacobus bene vicia supplantauit et a vicijs supplantatus non fuit. quia in fundamento ecclesie tanquaz lapis solidus in angulari lapide id est christo positus fuit. Epse sios. secundo. Jam nō estis hospites seu aduene sed estis ciues sanctorum et domestici dei. superedificati super fundamenta apostolorum et prophetarum ipso summo angulari lapide christo iesu in quo omnis edificatio constituta crescit in templū sanctum in domino. in quo et vos edificamini in habitaculum dei in spiritusancto.

Scdo in bono supplantatore debet esse assecutio gre. qđ notatur cum dr. fratrem iohannis. iohannes interpretatur in quo est gratia. vñ sicut fratres ꝓiungũtur quadã ꝓiunctõne naturali. ita viri boni debent cõiungi gratie quadã vnione vel ꝓiunctõne spũali. et ꝓter hoc tria facit nobis diuina gra. primũ ẽ stabilitio cordis. scdm est eruditio oris. terciũ est exercitatio manus ad exercicium bone operatõis. Primũ ergo qđ facit diuina gra est stabilitio cordis. Debreoꝝ. vltimo. Optimũ est gra stabilire cor. Cor enĩ qđ non est gra stabilitum admodũ aque est fluidum. Titum. ij. Appa ruit gra dei ⁊ saluatoris nri omnibus hominibus erudiens nos vt abnegantes impietatẽ et secularia desideria sobrie ⁊ iuste et pie viuamus in hoc seculo. Tria dicit q̃ in nobis diuina gra facit. Diuina enĩ gra ꝑ sobrietatẽ reddit hoiez stabilẽ ad seipm ne ꝑ delicias eff luat. scdo gratia ꝑ iusticiã reddit hoiem stabilem ad ꝓximũ ne sibi iniuste noceat. tercio gra ꝑ pietatem reddit hoiem stabilẽ ad deum ne seipsum alij q̃ deo seruitute latrie subiiciat. scdm hoc beatus iacobus bene fuit gratia stabilitus Prouer. iij. Dabit capiti tuo augmenta gratiarũ et coronã inclita ꝓteget te. istud bene ꝑt beato iacobo cõpetere qui habuit augmenta gratiarũ in statu pfectis vite ⁊ ꝑ coronam martirij ꝓuenit ad statũ glorie. Scdm bonũ quod facit gratia est eruditõ lingue vel oris. Prouerbi. xij. Qui diligit cordis mundiciã ꝓpter gram labioꝝ habz amicum regem. Ctũs iacobus cordis mũdiciam dilexit. et ideo ꝓpter gratiã labioꝝ id est sancte predicatõnis christum regem amicũ habet habuit ⁊ habebit. Jpe enĩ fuit vnus de illis de quibꝫ. Actuũ. iij. dicit. Virtute magna reddebãt apli testimonium resurrectõnis dñi nri iesu christi ⁊ gra magna erat in omnibꝫ illis. et q̃uis gratia magna erat in omnibus illis aplis tñ speciali gratia beatus iacobus priuilegiatus fuit. ipi enĩ ⁊ brõ petro ⁊ iohanni fratri suo dominus gloriam sue future resurrectionis ostendit. Mathei. xvij. Assumpsit iesus petrum et iacobum ⁊ iohannez fratrem eius ⁊ duxit illos in montem excelsum seorsum et transfiguratus est ante eos. sic ergo iste iacobus habuit gram eruditionis. Vñ de ipso legitur. omnes scripturas tenet memoriter. ex quibus ostendit non esse alterũ filium dei nisi illũ quẽ iudei crucifixerunt. Terciũ bonum quod facit gratia est exercitatio manus in exercitium bone operationis. j. Chorinteoꝝ. xv. Gratia dei sum id quod sum et gratia eiꝰ in me vacua non fuit. sed bis omnibꝫ abũdantius laboraui. Gratia dei non debet esse ociosa sed laboriosa. nam cui ꝓmittũtur maiora ab eo exiguntur ampliora. prima. Thimotei. iiij. Noli negligere gratiã dei que data est tibi. gratia enim neglecta deficit. operi mancipata abundat et ꝓficit. secunda. Chorinteoꝝ. nono. Potens est deus omnem gratiam abundare facere in vobis. Jsta gratia in beato iacobo abundauit non solum in executione bonoꝝ operum sed etiam in opatione miraculorum Vñ legitur q̃ de ipo dicit. philetus hermoginis discipulus iacobus. qui se seruũ christi iesu asserit scias a te superari non posse. nam in nomine eius vidi demones ab obsessis corporibus eum eijcientem. cecos illuminantem. leprosos mundantem Tercium est quod notatur in verbo ꝓpositio. proꝝpõ si opus fuerit susceptio mortis violente. quod notatur cum dicitur. occidit gladio. Sciendum ergo q̃ est triplex gladius. primo est gladius detractionis. secundo est gladius eruditionis. tercio est gladius iudiciarie potestatis. prio gladio ꝓcutiũtur innocentes. scdo gladio informãtur fideles. tercio gladio puniunt reprobi in peccatis finaliter persistentes. Primo est gladius detractionis et isto ꝓcutiuntur innocentes. Prouerbi. xxv. Jaculum et gladius et sagitta acuta homo q̃ loquitur ꝓtra ꝓximum suum. sicut gladi-

us corpalis sepat animã a corpe. sic gladius detractõnis sepat hoiem ab honestate bone fame. quam homo bonus multuz debet diligere. Eccĩ. xlj. Curam habe de bono nomine. hoc enim magis ꝓmanebit tibi ꝙ mille thesauri magni ⁊ ꝑciosi. Qui effodit thesaurũ alicuius hominis scõm iura ciuilia suspenditur. nõ ergo sibi videatur innoxius qui bonã famam ꝓximi sui que preciosior est omnibus thesauris ꝑ verbũ detractionis furatur. Prouer. iiij. Remoue a te os prauuz et detrahentia labia sint ꝓcula te. os hominũ nõ remouetur ꝑ labiorum precisionẽ sed remouetur vel ꝑ silẽtium vel ꝑ verbi detractõis declinationez. tunc etiã labia detrahentia a bonis hominibus ꝓcul existunt qñ sermonibꝫ edificationis insistunt. Eph̃. iiij. Oñis sermo malus ex ore vestro nõ ꝓcedat. sed si quis bonus est ad edificationẽ fidei vt det gr̃az audientibus. Scdo est gladius eruditõis quo informãtur fideles. Ezechielis. v. Fili hoĩs sume tibi gladiũ acutũ radentẽ pilos. ille gladius ꝓt dici gladius sermonis diuini qui viuaciter vsqꝫ ad diuisionem anime et spiritus id est vsqꝫ ad diuisionem vite carnalis ⁊ spũalis ꝓtingit. Hebre. iiij. Viuus est sermo dei ⁊ efficax ⁊ penetrabilior oñi gladio ancipiti ⁊ ꝓtingẽs vsqꝫ ad diuisionẽ anime ac spũs. iste gladius sermonis dei in isto beato iacobo et ceteris aplis pilos non solũ tpalis superfluitatis sed etiã necessarie sustentatõis erasit. ipsi enĩ ꝓpter christũ non solũ erant rasi sed etiã decaluati. ipsi enĩ paupes pauperem christũ secuti sunt. et ꝓpter christuz pauperem omnia reliquerunt. Math. xix. Ecce nos reliquimus oñia ⁊ secuti sumꝰ te. Tercio ẽ gladius iudiciarie ptãtis quo puniẽtur reprobi in peccatis finaliter persistentes. Apoca. xix. De ore ipsius ꝓcedebat gladius ex vtraꝫ parte acutus. vt in ipso ꝓcutiat gẽtes. Gentes sunt homines gentiles viuẽtes in peccatis finaliter psistentes qui gladio ex ore iudicis ex vtraꝫ ꝑte ferientur qñ ipsi tanꝫ reprobi ab electis sepabũtur ⁊ in gehennã mittẽtur. qñ reprobis dicitur. ite maledicti. ⁊c. electis vero. venite bñdicti. Math. xxv. hec est diuisio israeliticoꝝ ab egiptis. iste brũs iacobus aplus est a gladio gebẽne liberatus. quia ꝓpter xp̃m volũtarie subiit gladium mortis violente. Hebreoꝝ. xj. Sancti lapidibria et verbera expti insup vincula ⁊ carceres lapidati sunt. secti sunt. tentati sunt. in occisione gladij mortui sunt ꝓ christo. iste sunt tribulatões sanctoꝝ ꝑ quas ꝓuenerunt ad consolatões premioꝝ. Actuum xiiij. Per multas tribulatões oportet nos ingredi regnum celoꝝ. Ad quod nos perducere dignetur.

De sancto Jacobo. Sermo. II.

Amici tui deꝰ. ps. cxxxviij. In verbo ꝓposito duo notãtur a quibus tã beatus iacobus ꝙz ceteri aplꝰ ꝓmendãtur. Primo enĩ ꝓmendatur brũs iacobus a sanctitate affectus. cũ dr. amici tui deus. Scdo a sublimitate ꝓfectus. cũ dr. Nimis honorati sunt. Sciendũ est ergo ꝙ vera amicicia est idem velle et idem nolle. sic dicit tulius. Ille ergo nomẽ amicicie iuste sibi vendicabãt qui voluntatẽ suam diuine volũtati tã in aduersis ꝙz in ꝓsperis ꝓformabãt. Sciendũ est ergo ꝙ dominus manifestat amicicią electis suis ꝙtuoz modis. primo in familiaritate colloquoꝝ. scdo in positõne mandatoꝝ. tercio in reuelatõe secretoꝝ. quarto in ꝓtectõe afflictoꝝ. Primo ergo manifestat dñs amicią suis electis in familiaritate colloquioꝝ Exodi. xxxiij. Loquebaꝫ dñs ad moysen facie ad faciẽ. sicut loqui solet hõ ad amicuz Homo loquitur ad amicum suũ familiariter et dulciter. Familiariter vt magis ad amicicią astringatur. dulciter vt ex sermonum dilectõne recreetur. Prouer. xxvij.

Unguento et varijs odoribus delectatur cor. et bonis amici consilijs anima dulcoratur. Per unguentum signatur charitas dei que diffusa est in cordibus p spīm sanctum qui datus est nobis. Romanor. v. In quo multū delectatur animus diligētis. p varietatem odorum signatur varietas virtutum. que faciunt ad anime rationalis tanq̄ ad cuiusdā nobilis regine ornamentum. ps. Astitit regina a dextris in vestitu deaurato circundata varietate. sequitur. bonis amici consilijs anima dulcoratur. Bona consilia amici sunt diuina eloquia in quorum pceptione delectatur aīa deo dedicata. ps. Quam dulcia faucibus meis eloquia tua super mel ori meo. ista eloquia dulcia ⁊ mellica petit anima sancta. Canticor. ij. Cum dicit ostēde mihi faciem tuam. sonet vox tua in auribus meis. facies enim tua decora et eloquium tuum dulce. ista verba dulcia audiuit beatus iacobus in monte thabor tpe dominice transfiguratōnis positus. Mathei. xvij. Apparuerunt eis moises ⁊ helyas cum eo eloquentes. istorum eloquior dulcedine abstractus ⁊ illectus beatus petrus volebat in illo loco tabernacula facere vt diu posset recreari istorum verbor dulcedine Mathei. xvij. Si vis faciamus hic tria tabernacula tibi vnum. moisi vnum et helye vnum. Secundo manifestauit dñs amiciciam suam in impositōne mandatorum. Johannis. xv. Vos amici mei estis si feceritis que precipio vobis dicit dñs. Si dico q̄ dominus impositōne mandatorū amiciciam ostendit. quia per obseruantiaz ipsorum tanq̄ per viam regiam obseruatores ad vitam eternam perducit. Mathei xix. Si vis ad vitam ingredi serua mādata. Sicut enim de paradiso terrestri deiecti fuerunt primi parentes mandati diuini transgressores sic ad vitam beatam perueniunt diuinorum mandatorum obseruatores. Luce. j. Deposuit potentes de sede ⁊ exaltauit humiles. Dominus de sede honoris et excellentie deponit homines pter mandatorum suorum transgressionem. sed exaltauit humiles propter deuotam et humilem mandatorum obseruantiam. prima. Petri. quīto. Humiliamini sub potenti manu dei vt vos exaltet in tpe visitationis. Tempus visitationis erit in die iudicij. in qua christus tanquam summus abbas visitatorem suaz faciet. et ibi transgressores mandatorum suorum tanquam religiosos transgressores regularium institutionum de officijs suis deponet. Obseruatores autem tanquam omni bonore dignos in dextera sua reponet. de hac visitatione. Sophonie. primo. Scrutabor hierusalez in lucernis ⁊ visitabo. Per cio ostendit dominus amiciciam in reuelatione secretorū. Jabannis. decimoquinto. Jam non dicam vos seruos. quia seruus nescit quid faciat dominus eius. Vos autem dixi amicos. quia omnia que cunq̄ audiui a patre meo nota feci vobis Isti reges et principes solent habere duplex genus familie in sua societate. quidaz inferioris gradus. et isti dicuntur serui et abscondunt dñi consilia sua ab eis. quidā autem sunt superioris gradus et illi dicunt amici vel consiliarij. et istis domini reuelant secreta. tales fuerunt apostoli quasi secretarij dñi. tanq̄ boues magni a dño sic principes sup omnē terrā pstituti. istis tāq̄ amicis p spīm sanctū reuelauit secreta cōsilij sui. Marci. xiij. Nolite pcogitare quō aut quid loquamini dabitur enī vobis in illa hora quid loquamini. nō enī vos estis qui loq̄mini s spūs pris vri loquit in vobis. nec mirū si in aplis loquebat spūs sanctus cū legamus q̄ in asina balaā locutus fuit angelus. vñ sicut flatus corpalis tibicinatoris implet tibiā sic spūs scūs implebat aplor cateruā ad pplor eruditōnem. Jo. xv. Cū venerit ille spūs veritatis q̄ a pre pcedit docebit vos omnē veritatē. implebat ⁊ ipos ad pcor remissionē. Jo. xx. Insufflauit ⁊ dixit. accipite spiritū sanctuz

quoꝝ remiseritis peccata remittũtur eis. Quarto ostendit amiciciam suam in ꝓtectione afflictoꝝ. Eccles. vj. Amicus fortis fidelis ꝓtectio. qui inuenit illum inuenit thesaurũ. Christus fuit amicus fortis qui fortem armatũ. i. diabolum in pace custodientem atrium suũ id est possidentẽ multitudinem peccatoꝝ rancꝫ fortior deuicit. arma eius abstulit. spolia distribuit qñ infernuꝫ spoliauit. Luce. xj. Iste amicus fortis est fidelis ꝓtectio. Ille fidelis ꝓtector dicit qui nescit in necessitate deficere. hanc ꝓtectionem petebat. ps. Protege me a facie impioꝝ qui me afflixerunt. Impij sanctos affligentes fuerunt tiranni et eorum satellites sanctos in tribulatõnibus vexãtes. et ꝑ diuersa tormentoꝝ genera morte finaliter inferentes. A facie istorũ impioꝝ dñs sanctos suos ꝓtegit qñ ipsos ꝑ coronam martirij a tribulatõibus eripit. et eos in abscondito claritatis sue faciei a conturbatione hominũ abscondit. Beatus iacobus in absconditio illius radiose faciei absconditur qui cum alijs sanctis exultat in gloria et in sanctoꝝ cubilibus letatur. ps. Exultabunt sancti in gloria letabuntur in cubilibus suis. Istum amicum fortem et ꝓtectorem fidelem qui inuenit thesauruꝫ inuenit quia in ipso sunt oĩes thesauri sapientie et scientie dei abscõditi. Collo. ij Sic ergo primo ꝓmendantur sancti apli beatus iacobus et alij a sanctitate affectus cum dicitur amici tui deus. Secundo cõmendatur a sublimitate ꝓfectus. cum dicitur Nimis honorati. Sciendum est ergo q̃ dñs sanctos suos aplos et similiter sanctos alios honorauit quadrupliciter. primo ꝑ reuelationẽ secretoꝝ. scõdo ꝑ predicationem cognitoꝝ. tercio ꝑ distributionem ꝓmiorum. quarto ꝑ retributionẽ eternoruꝫ. Primo ergo honorat dñs amicos suos ꝑ reuelationẽ secretoꝝ. Sapien. vij Dabebo ꝓpter hanc claritatẽ ad turbas. et honorem apud seniores. iuuenis et acutus inueniar. loquar de sapientia que bominem reddit claruꝫ et honoratũ et etiam acutum. ipsa enim est que a fine vsqꝫ ad finem fortiter attingit et suauiter omnia disponit. Sapientie. ix. Unde secundum q̃ homo sapientior reperitur secundum hoc magis a sapientibus honoratur. Uñ quia in daniele ceteris sapiẽtibus sapientia maior inuẽta fuit ideo rex eum magis pre ceteris sapientibus honorauit. Danielis. decimoquarto. Daniel conuiua regis et honoratus super omnes amicos eius. Per danielem qui interpretatur vir desideriorum signatur cetus doctorum et scolariuꝫ bonorum qui appetunt sapientiam totis precordijs animarum. quam cum adepti fuerint debent promoueri ad honores seniorum. Danielis. decimotercio. Veni et sede in medio nostrum. et iudica nobis q̃ tibi dedit deus honoreꝫ senectutis. iste honor senectutis non consistit in annorum multitudine sed in scientie plenitudine et virtutum magnitudine. Sapientie. quarto. Senectus enim venerabilis est non diuturna neqꝫ numero annorum computata. Cum autem sensus hominis et etas senectutis vita immaculata. Secundo honorat deus amicos suos in predicatione cognitorum. Ecclesiastici. tercio. Deus honorat patrem in filijs. Patres sunt doctores. filij sunt auditores. serui scolares. Pater ergo in filijs honoratur quando auditores per bonos doctores ad sapientiam promouentur pro quorum promotione boni doctores coronantur. Profectus auditorum est corona et gloria doctorum bonorum. prima. ad Thessalonicenses. Secundo. Quae est enim nostra spes aut gaudium aut corona glorie. Nonne vos ante dominum nostrum iesum christum? Boni ergo scolares libenter debent sapientie studere. et bonos doctores cum omni humilitate audire. vt sic per suum profectum possint doctores suos honorare. Ecclesiastici. tercio. Gloria hominis ex honore pris. et dedecus filij pr̃ sine honore.

Tercio honorat deus amicos in distribu/tione ꝓpioꝝ. Ro.ij. Gloria ⁊ honor ⁊ pax omni operanti bonū. Quattuor dicit in quib⁹ amici dei sunt honorādi. primo in attestati one ꝓscientie. scdo in diffusione bone fame. tercio in ꝓfederatōne pacis siue cōcordie. quarto in ꝓpriarum rer distributōe. Pri/mo ergo reuerēdi sunt amici christi in at/testatōe ꝓscientie et hoc notatur cū dr. gla. ij Chorin. j. Gloria nra hec testimoniū con scientie nre. Scdo honorandi sunt in dif/fusione bone fame. et hoc notaf cum dr. ho nor. Bone enī fame diffusio est honorabi/lis coram deo ⁊ oīi ꝑplo. ps. Honorabi/le nomē eoꝝ coram illo. vñ ꝓpter odorem bone fame que diffunditur et ꝓuersatōne aīe sancte. dicit. Gen. xxvij. Ecce odor filij mei sicut odor agri plen cui bñdixit dns. Tercio sunt reuerēdi amici dei in ꝓfedera tione pacis siue ꝓcordie. et quantū ad hoc dicit. et pax. Philip. iiij. Pax dei que exsu perat oīmē sensum custodiat corda vra et intelligentias vras. ꝑ strepitū enī dis/sensionū ⁊ litigationē dissipatur custodia aīarum. Quarto reuerēdi sunt amici dei in ꝓpriarum rerum distributione. et quan tū ad hoc dicit. operanti bonū. puer. iij. Ho nora deū de tua substantia et de primicijs frugum tuaꝝ da paupibus et implebunt horrea tua saturitate ⁊ vino torcularia tua redundabunt. Fructuosa est mercimonia pietatis ꝓpter quā et qñq augentur tēpo/ralia bona. sicut hic dicitur in horreoꝝ im plerione ⁊ torcularū redundatōne. Pie/tati enī ꝓmittuntur eterna. j. Thimo. iiij. Pietas ad oīa vtilis est ꝓmissionē ha/bens vite que nūc est ⁊ future. Quarto ho norat deus amicos suos in retributōe eter norū. ps. Gloria ⁊ honore coronasti eū do mine. Tria dicit in quib⁹ vita brā ꝓsistit. Primo in dotib⁹ aīe. et quantū ad hoc di/cit. gloria. Scdo in dotibus corpis. et quā tum ad hoc dicit. et honore. Tercio in cōti nuatione eternitatis. et quantū ad hoc dic coronasti eum. Corona enī cū sit circularis figure caret principio et fine. ista ꝓpetenter figurantur Hester. vj. Homo quē rex ho norare cupit debet indui vestibus regijs et imponi sup equū qui de sella regis est ⁊ ac cipe regium diadema sup caput suū. Cri stus ꝓmilitones suos specialiter ⁊ omnes generaliter electos in die iudicij honora/bit et induet eos ⁊ iam vestiunt dotib⁹ aīe rationalis que ꝓsistunt in visione dilectōe et laude dei. Nam sicut dicit brūs Aug⁹. In vita brā nos deū videbimus. amabi/mus et laudabimus. et quantū ad hoc do tibus anime vestiemur tunc enī erit visio clara sine obfuscatōne. dilectio plena sine diminutōne. Scdo vita brā ꝓsistit in do/tibus corpis. et quantū ad hoc dicit. ꝙ hō quē rex honorare cupit dr poni sup equū qui de sella regis est. Equus nr corpus no strū est qō nobis datū est in auxiliū. equ⁹ iste erit de sella regis qñ corpa ꝓfigurabū tur similitudini corpis xpi iam glorificati Philip. iij. Saluatorē expectamus dñm nrm ihesum christū qui reformabit corpus humilitatis nre corpi claritatis sue. ista au tem reformatio corpis nri in quattuor do tibus corpis ꝓsistit. sm quod dicit Aug⁹. in libro de ciuitate dei. Dicit enī ꝙ aberit id est absens erit a corpibus electoꝝ oīis infirmitas. hoc dr ꝓpter dotē subtilitatis. oīis deformitas. ꝓpter dotem claritatis. ois tarditas. ꝓpter dotē agilitatis. ois cor/ruptio ꝓpter dotē passibilitatis. Tercium qō erit in vita brā est ꝓtinuatio eternitatis et quantū ad hoc dicit. ꝙ hō quē rex hono rare cupit debet accipe regiū diadema su/per caput suum. per diadema significatur vita eterna. diadema enim dicitur quasi duo demens id est principium et finē. isto diademate coronabūtur anime sancte in vite eterne perceptōne quam de manu do mini accipiēt anime beate. Isaie. lxij. Eris corona glorie in manu domini ⁊ diadema regni in manu dei tui. Hāc coronam glo/rie nobis concedere dignetur.

Ad vincula ꝑ Petri. Sermo. I.

Dirrupisti vincula mea tibi sacrificabo hostiam laudis ps. cxv. Ad litteram. Beatus petrus apl̄us ab herode fuit in carcerē missus ⁊ cathenis ligatus ⁊ ministerio angelico fuit a dño liberat⁹. Act. vj. Uñ sicut in legenda istius festi ꝓtinet filia cuiusdā ducis qui sanctū alexandrū papam in carcere detinuit de cōsilio beati alexandri cathenas osculabatur ob grām recupande sanitatis. Hoyas siue cathenas quibus beatus petrus ligatus fuit inquiri fecit et illis inuentis cum oñi reuerentia osculando plenā sanitatē obtinuit. et ideo festum istud beatus alexander de carcere exiens cum oñi solēnitate celebrari instituit. sed de isto verbo possumus loq̄ ſm quod spectat ad informationē bonorum et nr̄e eruditōnis. Uñ ſm hoc in verbo ꝓposito duo notantur. Primo enī notatur dimissio peccatoꝝ ex miseratione saluatoris. cum dicitur. dirrupisti vincula mea. Scōo notatur actio gratiaꝝ ꝓ liberatione. cū dicitur. tibi sacrificabo hostiam laudis. Quantum ad primū enī sciendū est ꝙ quadruplex est vinculū. Primo enī est vinculum pene. scōo est vinculū culpe. tercio est vinculū infamie. quarto est vinculum cōfusionis ⁊ obstinatōnis puerse. Primo ergo est vinculum pene hoc est vinculū molestie carceralis. quo vinculo sancti apl̄i et martires christi fuerūt constricti atq̄ ligati. Hebreoꝝ. xj. Sancti ludibria et verbera experti insuꝑ et vincula et carceres. Istis vinculis btūs petrus fuit ligat⁹ Actuū. xj. In ipsa nocte erat petrus dormiens inter duos milites vinctus cathenis duabus. sed dñs qui milites suos in tribulatione deserere nescit ista vincula beati petri dissoluit. Gen. xlix. Dissoluta sunt vincula brachioꝝ et manuū illius ꝙ man⁹ potentis iacob id est christi. qui angelum suum misit et illis predictis vinculis siue cathenis absoluit. Actuū. xij. Angelus domini astitit et lumē refulsit in habitaculo carceris ꝑcussoq̄ latere petri excitauit eum dicens. surge vel ociter. et ceciderūt cathene de manibus eius. btūs petrus bonum fabrum inuenit qui istas cathenas de facili dissoluit. Scōo est vinculū culpe. Para. lip. xxxvj. Incuruatus sum multo vinculo ferri. Per vinculū ferreum signatur peccatum qđ ligat et ꝓstringit actorē suum ꝓ uerbioꝝ. v. Iniquitates sue capiunt impium ⁊ funibꝰ peccatoꝝ suorum ꝓstringit. Unde sicut fatuo vulgariter solet dici. tu scindis virgam qua verberaberis. sic peccatori ꝑt dici. tu fabricas cathenas quibus ligaberis. Sapien. xvij. Custodiebatur in carcere sine ferro reclusus. in carcere sine ferro custoditur qui sua ferrea volūtate cōpeditur. Uñ beatus Aug⁹. Suspirabā ligatus nō ferro alieno sed mea ferrea volūtate. Uelle meū tenebat inimicus et inde cathenam mihi fecerat atq̄ ꝓstruxerat. vñ ergo ꝙ vinculum ferreū signatur peccatū. sed isto vinculo dicebat se ille peccator incuruatum. Hec enī est natura peccati ꝙ a supernis retrahit et ad inferiora ꝓtrimit. quod bene signatur. Luce. xiij. de muliere que erat inclinata nec omnino poterat surſum respicere. istam mulierē dñs sanauit et ab infirmitatibus ad superiora promouit. qñ vinculū infirmitatis peccati dissoluit. Luce. xiij. Hanc filiam abrae quā alligauit sathanas ecce decem et octo annis non oportuit solui a vinculo isto. Dñs ergo soluit a vinculo culpe ꝙ effectum luctuose et salutifere penitētie. et sic penitentes erigendo vult ad se traxere. Job. v. Qui ponit humiles in sublime et merentes erigit sospitate. Tercio est vinculū infamie. Lobie. iij. Dero dñe vt de vinculo improperij huius absoluas me. improperiū dicit vinculū quia sicut vinculis ꝓstrictus non ꝑt libere incedere vel currere. sic homo in obprobrium versus nō audet caput suum

erigere.nec inter homines fiducialiter nec hylariter habitare. Ihñ in ꝑsona hominis in obꝓbrium alioꝝ versi dicitur in. ꝑs. lxviij. Improperiū expectauit cor meū et miseriam.et sustinui qui simul ꝓtristaret et non fuit.et qui ꝓsolaretur ⁊ nō inueni. Illi enī qui in obꝓbriū vruntur etiā iniuste inter hoīes vir inueniūt ꝓpatientes et ꝓsolatores.et ideo in ꝑsona talium dicebat dñs aufer a me obꝓbriū et ꝓtemptū Ofi enī obꝓbriū vel improperiū sustinemus ad illum qui plus ab obꝓbrio ⁊ improperio liberat ꝓfugere et in illo cōfidere debemus. Danielis.xiij. Dñs susannam ab improperio adulterij et mortis liberauit.qꝝ in ipso fiduciā habuit. Danielis.xiij. Erat enī cor eius fiduciā habens in dño. Quarto est vinculū ꝓfusionis et obstinatōis puerse.qñ enī hoīes ita de peccatis suis ꝓfunduntur ꝙ illa ꝓfiteri non audent sed in ipsis obstinātur. hec est confusio adducens peccatū. Eccī.iiij. De isto vinculo dicitur. Osee.v. Vidit ephraim languorem suum. Languor est morbo inueteratus.illi ergo languorē suum videt qui in peccatis suis diu ꝑ obstinationē remanēt.sequitur.et iudas vinculū suū. iudas interꝓetatur ꝓfitens.tūc ergo iudas vinculū suum videt qñ peccatū suum cognoscit.et ꝓfiteri non audet.cum tñ ꝓfessio peccatoꝝ sit summū medicamentū animarum. Prouer.xxviij. Qui abscondit scelera sua nō dirigetur.qui aūt ꝓfessus fuerit ea ⁊ reliquerit ea misericordiā ꝓsequitur.sed post cognitionē peccati debemus recurrere ad illū qui grām retributionis tribuit et sic a vinculis peccatoꝝ soluit. vnde Mathei.vij. dicitur .Statim apte sunt aures eius et solutū est vinculum lingue eius.et loquebatur recte. Aures peccatoꝝ debent aperiri ꝑ mansuetū auditū verbi diuini. Eccī.v. Esto mansuetus ad audiēdum verbum diuinū.sed vinculum debet solui ꝑ ꝓfessionē peccati. Isaie.liij. Solue vinculum colli tui captiua filia syon. Per collum fit inspiratio et respiratio et ideo ꝑ collū formatur loquela.tunc ergo vinculum colli tui soluitur qñ peccator peccatū suū humiliter ꝓfitetur.sequitur. et loquebatur recte. Recta locutio est debita gratiarum actio qñ nos sentimus liberatos a peccato. Prouer.xvj. Voluntas regū labia iusta ⁊ qui recta loquitur dirigetur.iustum est vt qui deum offendit in peccati delectatione ipsum placatū reddit in cordis amaritudine vt possit damnationē fugere. Job.x. Loquar in amaritudine anime mee dicam deo noli me cōdemnare.sequitur hic. qui recta loquitur dirigetur. post mundationē enī a peccato debemus agere grās deo.vt sic sanemur ex toto. Luce. xvij.de decem leprosis mundatis. Nōne decem mundati sunt ⁊ nouē vbi sunt.non est inuentus qui rediret et daret gloriā deo nisi hic alienigena.et ait illi.surge et vade fides tua te saluum fecit. sic ergo quadruplex vinculum distinguitur.et a quolibet istorum ꝑ dñm liberamur.quod bene figuratū est. Judicum.xvj. Rupit vincula quō si quis rumpat filum de stupa tortū spuramine cū ardorē ignis accepit. quasi dicat.sicut facile est homini filum de stupa rumpe.sic facile est deo a peccatis oīmibus absoluere.qui enī faciliter solo verbo condidit ꝓt dimittere culpam. Mathei.ix de palitico curato. Quod est facilius dicere.dimittuntur tibi peccata tua.an dicere surge et ambula. vt aūt sciatis qñ filius hoīs habet ptātem dimittendi peccata in terra tūc ait palitico.surge tolle lectū tuū et ambula in domū tuā.et surrexit ⁊ abijt in domū suam. Sic ergo signatur remissio peccatoꝝ ex miseratōne saluatoris.cum dr. dirrupisti vincula mea. Secdo notat gratiarum actio ex liberatōne peccatoꝝ.cū dr.tibi sacrificabo hostiam laudis. Scien dum est ergo ꝙ quadruplex est sacrificiū. Primo est sacrificiuz detestatōnis culpe. Secōm est sacrificiū oratōnis deuote. Tercū est sacrificiū obseruatōnis mandatoꝝ.

Quartum est sacrificiū reuerentie ⁊ actionis gratiarum. Primo ergo est sacrificiū detestationis culpe. ps. Sacrificium deo spūs ptribulatus. cor ptritum ⁊ humiliatum deus ne despicies. Peccator debet in spū suo tribulari triplici rōne. primo propter offensam maiestatis diuine. scdo propter abbominationem deformitatis culpe tercio ppter maculationē rationalis aīe ad imaginē ⁊ similitudinē conditoris create. ps. Turbatus est a furore oculus meus. Furor est ira incensa. tunc ergo furore oculus turbatur qñ oculo mentis magnitudo peccati cognoscitur. ppter quam peccator corde cōteritur ⁊ affligitur. sicut colliriuz q̄uis sit oculis molestum et asperum. oculos tñ od sanitatem disponit. sic tribulatō cōtriti cordis ex pfederatione patrati sceleris salutem inducit. Hieremie. xxxj. Etim tpe tribulatōnis sue ex ipso saluabitur. sequitur. cor ptritum ⁊ humiliatū deus nō despicies. Imo libenter ad illud aspicit. Isaie. lxvj. Ad quem respiciā nisi ad pauperculum et contritū spū ⁊ trementem sermones meos. quasi diceret. Ad illos libēter respicio quos dolentes ⁊ ptritos corde de peccatis suis aspicio. Scdo est sacrificium orationis deuote. Malachie. j. In omni loco sacrificatur et offertur nomine meo oblatio munda. Oblatio munda pt dici oratio deuota que dicitur offerri ex cōscientia pura ⁊ cum oratione immaculata. j. Thimo. ij. Volo viros orare in oīm loco leuātes puras manus sine ira ⁊ disceptatione. Non placet enī oratio facta cum iniquitate. Ufñ. ps. Iniquitatem si aspexi in corde meo non exaudiet dñs. Ad hanc orationem deuotōnis et si teneātur oīes christifideles. ad hanc tñ specialiter tenentur sacerdotes tam spūales q̄z seculares. ij Machabeor. j. Orationem faciebant oēs sacerdotes dum psummaretur sacrificiuz ionatha inchoante cereris aūt respondentibus. hoc potuit esse quod inoleuit in ecclesia dei q̄ pno sacerdote solennia missaz celebrante vel horas canonicas decantante solent alq̄ rīdere. Unde solo sacerdote dicente. per omnia secula seculoz. rīdent omnes. amen. pno solo dicente. dñs vobiscum. rīdent oīes. et cum spiritu tuo. et sic de alīs. Tercio est sacrificiū observantie mādatoz. Eccī. xxxv. Salutare sacrificiū est attendere mandatis ⁊ discedere ab omni iniquitate. Observantia mandatorum tria facit. primo enī mentē illuminat scdo a malo reuocat. tercio ad vitā beataz ordinat. de primo et scdo dr in. ps. Al mandatis tuis intelleri. ecce illuminatio aīaz. ppter observantiam mandatoz. sequitur. pterea odiui omnē viaz iniquitatis. ecce declinatio peccatoz. tercio observantia mādatorum ordinat ad vitam electoz. Vade thei. xij. Si vis ad vitaz ingredi serua mādata. et bene dicit si vis. quia observantia vel transgressio mādatoz dei est in voluntate libera hoīs. vt vel puniat ex transgressione vel vt remuneretur ex observatōe. Ecclesiastici. xv. Ante hominem vita et mors bonum et malū quodcūq̄ placuerit ei dabitur illi. Magna est facultas hoīs cui datur libera electio boni et mali vite ⁊ mortis. qñ bonum refugit et malum eligit. per hoc enī mortem damnatōis sibi acquirit. et gloriā eterne felicitatis amittit. Quarto est sacrificiū reuerentie ⁊ acōnis grāz. ps. xlix. Sacrificium laudis honorificabit me. et illic iter quo ostendam illi salutare dei. Dñs vult honorificari sacrificio laudis. quia a nobis vult laudari ⁊ honorari. Eccī. xlij. Glorificantes dñm quantumcunq̄ potueritis sup valebit adhuc et admirabilis magnificētia eius. benedicētes dñm exaltate illum quantū potestis. maior enim est omni laude. Ufñ sicut exaltari sunt celi a terra et vie sue a vijs nostris et cogitationes eius a cogitationibus nostris. Isaie. lv. Exaltata excellētia sue maiestatis sup facultatem humane possibilitatis. attamen se dicit sacrificio laudis honorari. ipsum enim debemus laudare nō

quantum valemus· per laudem enim diuinam tanquam per regium iter ad vitaz beatam peruenimus. Unde et hic subdit· et illic iter quo ostendam illi salutare dei. per continuationem enim laudis diuine in choro militantis ecclesie peruenietur ad chorum psallentium in ecclesia triumphā te· vbi erit gaudium et letitia electoruz dominū laudare· hec ē illa vita beata de qua Isaie.lj. Gaudium et letitia inuenietur in ea gratiarum actio et vox laudis· Ad hanc vitam beataz nos pducat qui sine fine viuit et regnat. Amen.

Ad vincula Petri. Sermo.II.

QUm ipso sum in tribulatōe eripiam eum et glorificabo eum· Psalmo· nonagesimo· In verbo proposito tria notantur que circa electos suos dominus operatur. Primum est eius societas in afflictione. quod notatur cum dicitur. Cum ipso sum in tribulatione· Secundum est eius strennuitas in liberatione. quod notatur cum dicitur. eripiā eum. Tercium est eius liberalitas in remuneratione· quod notatur cum dicitur. glorificabo eum· Primo enim notatur diuina societas quam exhibet electis suis in afflictōne· cum dicitur· cum ipso sum in tribulatione Sciendum est ergo q̄ dominus est nobiscum triplici ter. primo enim est nobiscum humanitatem assumendo. secundo est nobiscum in tribulationibus confortando· tercio est nobiscum in sanctoruz splendoribus premiando· Primo ergo est nobiscū dominus humanam naturam assumendo. Isaie. se primo. Ecce virgo concipiet et pariet filiū et vocabis nomen eius emanuel· quod est interpretatum nobiscum deus. Bene enī accidit ei de socio qui deum habet in suo consorcio. hanc societatem petebat isaias. Isaie.lxiij. Utinam dirrumperes celos et descenderes a facie tua montes defluerent. Montes possunt dici electi homines qui defluunt a facie saluatoris quando tumoz elationis redigitur in planiciem mānsuetudinis et humiliationis· Magnā habemus humiliationis causam quando vt nobis daret humiliationis exemplum. videmus non solum humiliatum sed etiam exinanitum saluatorem· Philippenses.ij. Qui cum in forma dei esset non rapinam arbitratus est esse se equalem deo. semetipsum exinaniuit formam serui accipiens in similitudinem hominum factus et habitu inuentus vt homo. Exinanire nihil aliud est q̄z seipsum inani vnire. Dominꝰ ergo iesus christus seipsum exinaniuit qñ sibi naturam humanam (que quasi nihilum est et inane respectu diuine immensitatis) vnire voluit· Isaie.xl· Omnes gentes quasi nō sint sic sunt coram illo: et quasi nihiluz et inane reputare sunt. Magnā enim causam humiliationis habet ihus quando seipsum humiliare dignatus est summus.j· Petri·v. Humiliamini sub potenti manu dei vt vos exaltet in tempore visitationis. ꝓpter immensitatem ergo saluatoris humiliauit seipsum beatus iohannes baptista quando prohibebat dominum ne ipsum iohannes baptisaret. ꝓpter eandem humilitatem prohibebat dominum btūs petrus apostolus cuius hodie festum celebramus ne sibi pedes lauaret. Secūdo est nobiscum dominus in tribulationibus confortando. Judicum·vj. dictum est gedeoni· Dominus est tecum virorum fortissime· Electi domini sunt fortes· fortiores· fortissimi. Fortes fuerūt apostoli omnia ꝓpter dominum relinquendo Fortiores fuerunt tormenta equanimiter tolerando. sed fortissimi fuerunt in confessione fidei· etiam in flagellorum et tormētorum magnitudine perseuerando· sic dominus fuit cum beato petro forti. fortiori. fortissimo. Hec autem societas in multis Actuum·xij· describitur. Primo in christi

per personam angelicam representatione. Secūdo in tenebrosi carceris illustratōe Tercio in benigna et diligenti ipsius excitatione. Quarto in cathenaꝝ resolutione. Quinto in portaꝝ reseratione. Actuū .xij. Angelus dñi astitit. ecce in psona angelica dñi repsentatio. sequitur. et lumen refulsit in habitaculo carceris. ecce tenebrosi carceris illuminatio. pcussoq; latere petri excitauit eum dicēs. surge velociter. ecce pia et diligens excitatio. et ceciderunt cathene de manibus eius. ecce cathenaꝝ resolutio. et sequitur. quibusdā interpositis. transeūtes aūt primam et scōam custodiam venerunt ad portam ferream que ducit ad ciuitatem que vltro aperta est eis. ecce portaꝝ reseratio. Tercio est nobiscum dñs in sanctorum splendoribꝫ premiando. Luce. ix. Hostium meum clausum est ⁊ pueri mei mecū sunt in cubiculo meo. Hostiū regni celestis clausum fuit ꝓpter peccatuꝫ primi hominis. sicut in figura dicitur. Geñ. iij. Emisit eum dñs deus de paradiso voluptatis vt oraretur terram de qua sumptꝰ est. eiecitq; adam et collocauit ante padisum voluptatis cherubin et flammeū gladium atq; versatilem ad custodiendā viā ligni vite. sed tunc dñs nobis hostiū paradisi reserauit qñ in die sue glorioſe ascensionis ad summum celum a quo egressus fuerat cum duabus turmis hoīm scilicet et angelorꝫ regressus est. Genes. xxviij. In baculo meo transiui iordanē istum et nūc cum duabus turmis regredior. Jordanis interpꝛatur humilis descensus et significat mundum ꝑ quem in baculo crucis tēpore sue glorioſe passionis transiuit. sed in die ascensionis cum duabꝫ turmis vt dictum est ad summū celum a quo egressus fuit reuersus erat. ps. A summo celo egressio eius. Post ascensionem aūt saluatoris quibusdam hostiū regni celestis aperitur. quibusdam clauditur. scōm quod electorꝫ et reprobꝫ merita vel demerita variant. Johānis .x. Ego sum hostiū ꝑ me si quis introierit saluabitur. ingredietur et egredietur et pascua inueniet. Illi ergo ꝑ hostiū quod est christus introeunt qui in ipsum fide que ꝑ dilectionē opatur credunt et se ipsos ab ipso solo saluari confidunt. sed in die iudicij hostium regni celestis finaliter claudetur reprobis. electis christi introducētis. Matb. xxv. Que parate erant intrauerunt cum eo ad nuptias et clausa est ianua. sicut enim canes eiciuntur de ecclesia sic reprobi in die iudicij excludūtur a vita beata. Apocalipſ. vltimo. Foris canes et venefici ⁊ impudici ⁊ homicide. et idolis seruientes. et omnis qui amat et facit mādatum. Ab ista ianua regni celestis btūs petrus aplūs excludi non debuit cui dñs iesus christus claues regni celestis custodiendas ꝓmisit. Matb. xvj. Tu es petrus et sup̄ hanc petram edificabo eccleſiā meā et tibi dabo claues regni celorum. sic ergo quantū ad reprobos dicitur hostium meū clausum est. sequitur. et pueri mecū sunt in cubili. Istud cubile intelligitur requies vite beate in qua sancti exultabūt et letabuntur sine termino et sine fine. ps. Exultabunt sancti in gloria letabūtur in cubilibus suis. Sic ergo primo notatur diuina societas in afflictione. cum dicitur. Cum ipsis sum in tribulatōe. sequitur. eripiam eum et glorificabo eum. ibi notatur liberatrix strenuitas in liberatione. Sciendū est ergo ꝙ dñs eripit electos suos triplicit. Primo eripit eos ab obligatōe peccatorꝫ. scōo ab infestatione tirannorum. tercio a pressura vel oppressione mundanorꝫ. Primo ergo eripit dñs electos suos ab obligatōe peccatorum. ps. Eripuit oculos meos a lachrimis pedes meos a lapsu. Tria dicit hic que facit dñs electis suis. Primo enī liberat eos a culpa. scōo ꝓsolatur eos quadam spirituali leticia. tercio stabiles facit ipsos siue ꝓfirmat in gratia. Primo ergo dñs electos suos liberat a culpa. et hoc notatur cum dicitur. Eripuit animā meam de morte. Peccatū nihil aliud est q̄ mors

anime. sicut enim mors separat animam a corpore. sic peccatū separat aiam a bonitate diuina. Ro. v. Per vnum hoīem peccatum intrauit in mundū et p peccatū mors sicut enim seta introducit filum. sic peccatum introducit mortē ⁊ eternū supplicium. Romanor. vj. Stipendia peccati mors. gratia autem dei vita eterna. sicut enī per grām ꝓueniunt electi ad vitam eternā. sic p peccatū corruunt reprobi ad damnatōz ꝑpetuam. Scdo dñs electos suos consolatur quadam spūali letitia. et hoc notat cum dicitur. eripuit oculos meos a lacrimis. ipse enī pater misericordiaꝝ et deus totius ꝑsolatōis qui ꝑsolatur nos in oīi tribulatione nra. ij. Chorintecor. j. Delicata est salsugo diuine ꝑsolationis p quam in dulcedinē ꝓuertitur amaritudo tribulationis. Tercio ꝑfirmat dñs electos suos in gloria. qō notatur cum dicitur. eripuit pedes meos a lapsu. tunc enī cor in bono solidatur qñ diuina gratia stabilitur. Hebreorum. vltimo. Optimū est grām stabilire cor. Cor enim instabile est et fluidū nisi fuerit diuina gratia stabilitum. vñ in ꝑsona peccatoꝝ de peccato in peccatū ruentiū dicitur. Threnor. iiij. Lubricauerūt vestigia nostra in itinere plateaꝝ nostraꝝ. Secundo eripit dñs electos ab infestatione tirannorum. Baruch. iiij. Clamate ad dominum et eripiet vos de manu principū inimicorum. Sancti in tribulatōne positi cō sueuerunt ad dñm clamare et ipse paratus est eos exaudire. ꝓpter quod dicit clamate ad dñm. sequitur. et eripiet vos de manu principum inimicorum. Principes inimici pñt demones appellari cum quib tanq̄ aduersarijs nobis habemus colluctari. Ephesios. vj. Non est nobis colluctatio aduersus carnē et sanguinē. solum intelligendum est. sed aduersus principes et potestates. aduersus mūdi rectores tenebrarum harum. Principes inimici pñt tranni appellari a quibus sanctos torquentib dñs sanctos suos liberauit. ipos puniendos eternaliter reseruauit. ij. Petri. ij. Nouit deus pios de tentatione eripe. iniquos vero in die iudicij reseruare cruciandos. sic dñs ad hām beatum petrum cuius hodie festum celebratur de manu herodis liberauit. vñ de hac liberatione grās agens dicebat. Actuum. xij. Nūc scio vere q̄ misit dñs angelū suū et eripuit me de manu herodis et de omni expectatione plebis iudeorum. sicut dñs beatum petrum de manu herodis eripuit. ita herodem in die iudicij cruciandū reseruauit. cuius infernus in pñti vita incepit. ipe enim ꝓsumptus vermibus exspirauit. Actuū. xij. et de vermibus materialib ad vermes infernales ꝓuenit. Isaie. xiiij. Subter te sternetur tinea et operimentum tuum erunt vermes. Tercio eripit deus electos suos a pressura ⁊ oppressione mūdanor. Gallathas. j. Dedit semetipsum p peccatis nr̄is vt eriperet nos de pñti seculo nequam. Cū apparet q̄ dñs mirabiliter detestatur peccatum qñ vt peccatum destrueret ⁊ vitaꝝ nobis beatam acquireret dedit semetipsum pro nobis. prima. Petri. tercio. Tradebat iudicanti se iniuste. qui peccata nostra ipe ptulit in corde suo sup lignum vt peccatis mortui iuste viuamus. cuius liuore sanati sum⁹. Sic ergo tradidit semtipm p nobis. et huius causa subditur cū dicit. vt nos eriperet de pñti seculo nequā. mundus vel seculum non dicitur nequā ꝓpter eius substantiā sed ꝓpter malorum nequiciam ⁊ maliciaꝝ. et bonoꝝ affl ictionē ⁊ oppressionē. Johannis. xvj. In mundo pressuram habebitis. in me aūt pacem. in christo est pax vera qua custodiūtur corda mūda. Philippenses. iiij. Pax dei que exsuperat oīnē sensum custodiat corda vestra et intelligentias vras. Pax christi in vita beata corda electoꝝ custodiet et intelligentias ne obnubilētur erroribus. Tercio notatur liberalitas eius in remuneratōe. cū dicitur. et glorificabo eum. Sciendum est ergo q̄ dñs glorificat specialiter tria gene

ra hominum. primo enī glorificat pietati insistentes. secundo deus glorificat humilitati studentes. tercio glorificat in celesti gloria exultantes. ¶Primo glorificat dñs pietati insistentes ¶j. Regum. ij. ¶Quicunq; honorificauerit me glorificabo eū qui autem ꝓtemnunt me erunt ignobiles. dominus dicitur honorari in opibus pietatis. ¶Prouerbioꝝ. iiij. ¶Honora deū de tua substantia et de primitijs frugum tuarum da pauperibus ⁊ implebuntur horrea tua saturitate et vino torcularia tua redundabunt. ꝓpter hoc quod operibus pietatis insistamus hortatur nos sacra scriptura vt ꝑijs manibus dñm glorificemus. et hoc qñ de bonis nostris dño in suis pauꝑibus ministramus. Eccī. xxxvj. ¶Glorifica manum ⁊ brachium dextrum. ¶Manus glorificatur in distributione elemosinaꝝ. ¶Prouerbioꝝ. vltimo. ¶Date illi de fructu manuum suarū et laudent eam in portis opa eius. ¶Brachium dexterum glorificatur in aggressione arduoꝝ. ¶Vñ in manu potenti et brachio extenso nos debemus erigere et ad opa ardua ⁊ fortia nosmetipsos extendere. ¶Prouerbioꝝ. vltimo. ¶Manū suam misit ad fortia. ¶Sic ergo quicūq; honorificauerit me glorificabo eum. et sequit. qui aūt ꝓtemnunt me erūt ignobiles. sicut dicit aplus. Romanoꝝ. j. ¶Intiqui apostoli iesum ꝓtempserunt. qz cum cognouissent deum nō sicut deum glorificauerunt. aut grās egerunt. sed euanuerunt in cogitationibus suis et obscuratum est insipiens cor eorum. et ideo sequitur ignobilitas eorum. sequitur enim. ꝓterea tradidit illos deus in passiones ignominie. ¶Scdo glorificat deus humilitati studentes. ¶Prouerbioꝝ. xviij. ¶Antecꝫ ꝓteratur exaltatur cor hois. et antecꝫ glorificetur humiliatur. ¶Cor hominis exaltatur tumore elatōis antecꝫ cōteratur respectu diuine miseratōis. ¶Ysaie. vltimo. ¶Ad quem respiciā nisi ad pauperculum et ꝓtritum spū et trementem sermones meos. ¶Similiter et cor hominis antecꝫ glorificetur humiliatur. ¶Virtus enim humiliatōis est via ꝑueniendi ad sublimitatem eterne glorificatōis. ¶Jaco. iiij. ¶Deus superbis resistit humilibus aūtē dat grām. ¶Vñ sicut superbia meretur casum sic hūilitas meretur sublimitatis et honoris fastigium. vñ dñs humilibus dat grām. et ꝑ gratiā dat gloriam. ¶Vñ in. ps. dicitur ¶Gratiam et gloriā dabit dñs. ¶Tercio dominus glorificat in celesti gloria exultantes. j. ¶Petri. j. ¶In quo exultabitis letitia inenarrabili ⁊ glorificata reportantes finē fidei nre salutem animaꝝ nostraꝝ. ¶Bonus est finis et ab omnib⁹ desiderabilis assecutio nostre saluris quam haurimus in gaudio de fontibus saluatoris. ¶Prouerbioꝝ. viij. ¶Qui inueniunt me inueniunt vitaꝫ et haurient salutem a domino. ¶In hausto abundantia significatur. tanta ergo in celesti patria erit abundantia letitie et exultationis ꝙ non posset aliquatenus enarrari. j. ¶Chorinteoꝝ. ij. ¶Oculus non vidit nec auris audiuit nec in cor hois ascendit que preparauit deus his qui diligūt eum. hāc magnitudinem salutis expectamus ab eo qui maximus est in salutē electoꝝ dei. ¶Ecclesia. xlvj. ¶Fortis in bello iesus naue successor moysi in ꝓphetis qui fuit magnus scōm nomen suū maximus in salutem electorum dei expugnare insurgentes hostes vt ꝓsequeretur hereditatem israel. per istū iesu nauem qui hostes expugnauit qui amorreuꝫ et iebuseum de terra ꝓmissionis eiecit et ibidem filios israel introduxit cōpetenter signatur christus qui in die iudicij reprobos iudicando damnabit. electos vero remunerādo saluabit. vñ ecclesie dz. ¶Ysaie. xlix. ¶De eius inimicis ⁊ filijs ⁊ amicis eos qui te iudicauerunt ego iudicabo. et filios tuos saluabo. ¶Quam salutem cū electis filijs ecclesie christi nobis concedere dignetur.

¶ De Inuentōe sci stephani. ¶ Ser. I.

De Inuētiōe sācti stepha Ser. I

Leua orationē p reliquijs que reperte sunt. Isaie. xxxvij. In verbo ꝓpositō hortatur nos ꝓpheta ad duo. Primo hortatur nos ad ōnis suffragiuz · cū dr. Leua orationem. Secōo subdit sue hortationis motiuū · cum subditur · p reliquijs que repte sunt. Quantum ad primū sciēdum est q̄ sic debemus orationi insistere vt sit humilitate placida · charitate feruida · ꝓtinuatione valida · Primo ergo oratio debet esse būilitate placida · Eccī. xxxv. Oratio humiliantis se nubes penetrabit · donec appropinquet nō ꝓsolabitur · et non discedet donec altissimus aspiciat. Oratō enim est quasi ꝓcurator sedulus ⁊ notus summo pontifici · qui petitōes mentis bullatas et sigillatas de celesti curia nobis reportare consueuit. istam aūt virtutē vendicat sibi rōne humilitatis. Judith. ix. Non enī ab initio supbi tibi placuerūt · sed humilium et mansuetoꝝ semp tibi placuit deprecatio. Superbia non solum deo non placet imo multū displicet · et in testimoniū huius lucifer ⁊ eius angeli de celo fuerūt ꝓiecti. Isaie. xiiij. Quō cecidisti de celo lucifer qui mane oriebaris · Id hoc rñdetur ⁊ rō ꝓpterea redditur. Dicebas in corde tuo conscendā in celū · supra astra celi exaltabo soliū meū ⁊ ero similis altissimo · cumor aūt huius supbie causa fuit eius tumine. Ibi subditur · imperpetuū in infernū detraheris in ꝓfundū laci. Ecce q̄ graue est supbie peccatū · qđ de celo detrahit ad inferni ꝓfundum · ꝓpter qđ dicit. q̄ supbi ab initio nō placuerunt deo. sequitur · sed humiliuz ⁊ mansuetoꝝ semp tibi placuit deprecatio. Hī ꝓiungit ista duo būilitatē et mansuetudinē · nam būilitas inclinat excellentiā summe maiestatis · mansuetudo vero dulcorat seueritatē regie prātis · et sibi vendicat possessionē eterne hereditatis ps. Mansueti audient aut hereditabunt terram · et inhabitabūt in seculum seculi super eam · Secundo debet esse oratio charitate feruida · Psalmista. Dirigatur dñe oratio mea sicut incensum in conspectu tuo. Incensum super carbones viuos et accensos ponitur et tunc fumus ex incēso virtute ignis resolvitur et sursum erigitur · et sic virtute ignis charitatis solet fumus deuotōnis resolui · et sursum ad deuz p orationem sanctam eleuari. quod fit q̄n charitas dei diffunditur in cordibus nostris per spiritumsanctū qui datus est nobis. Romanorum. v. Spiritus enim sanctus qui est amor patris et filij ignem charitatis accendit in cordibus nostris · Unde in huius signum spiritussanctus super apostolos apparuit in linguis igneis. Actuum. ij. Apparuerūt illis dispartite lingue tanquam ignis · sedit q̄ spiritussanctus supra singulos eoꝝ. Ex quo igne accensi apostoli bm̄ōi ignem tam ad iudeos q̄ ad gētiles detulerūt · et igne charitatis succēderūt qū in oēz terrā exiuit son⁹ eoꝝ ⁊ in fines orbis terre ꝝba eoꝝ · q̄ ꝝba erāt ignita · ps. Ignitum eloquium tuum vehementer · et ideo ista verba erant super illos quibus loquebantur apostoli accendētia · hec est enī natura ignis q̄ materiam sibi proximam accendit. Tercio debet esse oratio continuatione valida. Ecclesiastici. decimooctauo. Nō impediaris orare semper. Homo duplici ratione ab oratōe impeditur · quādo vel curis secularibus occupatur · vel quando peccatis sensibilibus oneratur. Osee. secundo. Ducam eam in solitudinem et loquar ad cor eius. Dominus ducit animam sanctam in solitudinem vt vacare possit sibi soli quando eam ducit in religionem in qua exoneratur secularibus curis. Tunc autem ad cor eius loquitur quando cor eius deo per penitentiaz · et vite mundiciam preparatur · primo. Regū. septimo. Preparate corda vestra domino et seruite illi soli · Dulit ergo dominus nos ab oratione nunquam impediri · quia improbitas orationis impetrat a dño q̄d

impetrare non poteſt tepida oꝛõ. Luce.xj. Si non ſurgat eo ꝙ amicus eius ſit tamẽ ꝓpter improbitatẽ ſurgat et dabit ei quot quot habet neceſſarios. tamdiu enim habet oratõis improbitas locum quamdiu habet locum et pñtis miſerie neceſſitas. ij Abimotei. iiij. Inſta importune oportune. Inſta importune conſiderando peccati vilitatem. inſta oportune placãdo diuine clementie bonitatem. ſicut enim egroti affl ictionem infirmitatis habent gemere. ſic peccatoꝛes ex conſideratione culpe proꝓrie et preſentis miſerie neceſſe habẽt oꝛare. Sic ergo primo hoꝛtatur nos ꝓpheta ad oꝛationis ſuffragium. cum dicit. leua oꝛationem. et bene dicit. leua. quia oꝛationem leuare nihil aliud eſt ꝙꝫ coꝛ ſuum ꝛe ſideriꝭs et operibus bonis ad ꝛeum erigere. j. thimo. ij. Volo viros oꝛare in omni loco leuantes puras manus ſine ira et diſceptatione. Secundo ſubdit ſue exhoꝛtationis motiuum. cum dicit. pro reliquiꝭs que reperte ſunt Sciendũ eſt ergo ꝙ ſunt tria genera reliquiarum. primo enim ſunt reliquie coꝛpoꝛum ſanctoꝛum. Secundo ſunt reliquie cogitationum bonarũ. tercio ſunt reliquie beatoꝛum. ℣Primo enim ſunt reliquie coꝛpoꝛum ſanctoꝛ. ℣Romanoꝛ. ix. ℣Reliquie iſrael ſalue fiant. iſrael interpꝛetat videns ꝛeum. in quo beatus ſtephanus ſignari poteſt qui ꝛeum vidit tribus modis primo enim vidit eum viſione communi cum ceteris fidelibus. ſcõo vidit eum reuelatione ſpeciali preſſure lapidum expoſitus. tercio eſt videns ꝛeum viſione felici in ſanctoꝛ ſplendoꝛibus. ℣Primo enim vidit ꝛeum viſione communi cum ceteris fidelibus. Johannis. xx. Quia vidiſti me thoma credidiſti. beati qui non viderunt ℣ crediderunt. viſio dei non eſt viſio clara et plena ſed eſt viſio vmbratilis et enigmatica. j. Choꝛinteoꝛ. xiij. Videmus nunc ꝓ ſpeculum et in enigmate tunc aũt facie ad faciem. Et ideo dominus iſti viſioni communi cum ceteris fidelibus addidit ſecundo viſionem ſpecialioꝛem quando ipſum vidit ſedentem a ꝛextris virtutis lapidationi expoſitus. Actuum. ſeptimo. Ecce video celos apertos et filium hominis ſtantem a ꝛextris virtutis dei. Domin⁹ ieſus chriſtus feneſtras celi quaſi aperuit et unde pugilem ſuum pro ſe foꝛtiter dimicantem reſpexit. Tercio eſt beatus ſtephanus videns ꝛeum in ſanctoꝛum ſplendoꝛibus Heſter. decimoquinto. Vidit te domine quaſi angelum dei et conturbatum eſt coꝛ meum pꝛe timoꝛe gloꝛie tue. valde admirabilis es domine et facies tua plena eſt gratiaꝛum. Sic ergo per iſrael ſignificatur beatus ſtephanus. huius reliquie hodie ſunt ſalue facte. quando per reuelationem factam a deo per gamalielem nugecio monacho et luciano preſbitero ſunt inuente. Unde in legenda ipſius dicitur. Conuertimus nos ad monumentum illud vbi monacho nocte apparuerat et fodientes inueniunt tres tbecas ſcilicet tbipum calatorum. inuenimus ergo altiſſimis litteris ſcriptum lapidem abrutum ita celiel qõ interpꝛetatur ſtephanus dei. et nardan qõ interpꝛetatur nicodemus. et gamaliel hoc interpꝛetatus eſt papa iohannes. ſicut et ipſe audiuit ab epiſcopo ſuo ſancto. Secundo ſunt reliquie cogitationum bonarum. ℣Pſalmiſta. ℣Reliquie cogitationis diem feſtum agent tibi. Cogitationes noſtre ſibi relicte ſunt fluide et timide. Sapientie. nono. Cogitationes mortalium timide et incerte pꝛouidentie noſtre. Sed quando domino per confidentiam committuntur ab ipſo ſolidantur et perficiuntur. ℣Pſalmiſta. Jacta cogitatuꝫ tuum in domino et ipſe enutriet te. et non dabit in eternum fluctuationem iuſto. ſic per deſiderium et confidentiam cogitationem ſuam in domino poſuerat qui dicebat. Iſa. xxvj. Alia mea deſideꝛauit te in nocte. ℣ et ſpũ meo in pꝛecoꝛdiꝭs meis demane vigilabo ad te. iſte cogitatõnes ſic in domino poſite et ſolidate habent tres reliquias.

De Inuētiōe sācti stepha Ser.i

de quibus dicitur. reliquie cogitationis. Prime consistunt in directione viatorū. Secunde in cognitione secretorum. Tercie in assecutōne premioꝝ. Prime ergo reliquie ꝓsistūt in direcōe viatoꝝ. puer. iij. In omnibus vijs tuis cogita illum. et ipse dirigit gressus tuos. qñ enī sollicite de deo cogitamus nosmetipsos ipī tanq̄ regule ꝓformamus. et ideo in via moꝝ minime deuiamus. Gallath. vj. Quicunq̄ hanc regulā secuti fuerint pax sup illos. Scde reliquie cogitationis consistūt in cognitōne secretoꝝ. Sapien. vj. Cogitare de illa. id est de diuina sapiētia. sensus est ꝓsummatus. p cogitationē enī diuinoꝝ puenimus ad ꝓscrutationez ꝓfundoꝝ. Job. xxviij. Profunda fluuioꝝ ꝓscrutatus est. et abscondita pduxit in lucem. Tercie reliquie ꝓsistunt in assecutōe premioꝝ. Sapientie. v. Justi aūt imperpetuum viuēt et apud dñm est merces eorum. cogitationes illoꝝ apud altissimū. et statim sequitur. sancti accipient regnū decoris et diadema spei de manu dñi. Hec sunt reliquie cogitatōnis de quibus dicit. Reliquie cogitatōnis diem festū agent tibi. Ista dies solennis et festiua est bone cōscientie serenitas iocunda. De qua in ps. Melior est dies vna in atrijs tuis sup milia. et ꝓprie dicit in atrijs. sicut enim reliquie sanctoꝝ reponuntur in interiori aīe ecclesie a deo sanctificate. Tercio sunt reliquie beatoꝝ. Vicbee iij. In die illa congregabo claudicantē et eam quā eieceram colligam. et quam afflixerā ꝓsolaboꝝ. et ponam claudicantē in reliquias. Anima misera q̄ diu viuit in pñti vita quasi duabus tibijs claudicat. qñq̄ enī p superbiam erigitur in ꝓsperis. qñq̄ enī p desperatiōnem frangitur in aduersis. sed in vita beata qñ deus erit ꝓsolator eius non ꝓmouebitur. et ideo non superbiet in prosperis. q̄ semp erit ibi reuerentia summe maiestatis. nec frangetur in aduersis. quia ibi aduersitas nulla erit. Sic ergo triplices reliquie leguntur. et iste tres reliquie triplicīter reperiuntur. Reliquie corpoꝝ sanctoꝝ reperiūtur in occultatōe terraꝝ. Reliquie cogitationū repiūt in eruditōe aīoꝝ. reliquie beatoꝝ reperiuntur in retributōne iustoruꝫ. Prime ergo reliquie reperiuntur in occultatione terrarum. Josue. vij. Qui currentes ad tabernaculū illius reperierunt cuncta abscondita in eodem loco. quod per figuram bene potest dici de reliquijs beati protomartiris stephani. gamalielis. et nichodemi. sed quia hodie de repertione reliquiarum beati stephani festum celebratur. et ideo aliquid de virtute istarum reliquiarum tangamus. Et ideo sciendum q̄ triplex vtilitas in repertione istarum reliquiarum est secuta. Prima fuit impletio pluuiarum. Secunda fuit recreatio assistentium ex diffusione odorum. Tercia fuit curatio languidoruꝫ. Quantum ad primum ergo sciendum q̄ in tempore in quo reperte fuerunt iste reliquie sancte erat immoderata siccitas. Sed in apertione istarum reliquiarum facta est apertio celoruꝫ et abundantia pluuiarum. Secunda vtilitas fuit recreatio assistentium ex diffusione odorum. Unde in legenda dicitur cū aperuisset domini stephani thecā statim terremotus factus est. et tanta suauitas et fragrantia odoris inde egressa est quantam nullus hominum se meminit audisse. ita vt putaremus nos in amenitate paradisi esse positos. Tercia vtilitas fuit curatio languidorum. Unde in legenda dicitur. Multitudo populi aderat nobiscuꝫ inter quos plurimi erant infirmi variis languoribus. et ipa hora mox de odore suauitatis eius septuaginta et tres anime curate sunt. propter hoc istis reliquijs bene competit quod in psalmo dicitur. In reliquijs tuis preparabis vultum eorum. O beate stephane in visione reliquiarum ꝓparabis vultum populoruꝫ tum ꝓpter impetrationem pluuiaꝝ. tum ꝓpter suauitatē odoꝝ. tum ꝓpter sanitatē languidoꝝ.

Secunde reliquie id est bonarum cogitationum repiuntur in eruditione animarum. Prouerbiorum. xvj. Eruditus in verbo reperiet bona. Eruditus in verbo pluraliter bona reperit scilicet respectu sui et respectu proximi. Respectu sui reperit bonum dulcorationis animi quod bonum procedit ex verbo eloquij diuini. ps. Quam dulcia faucibus meis eloquia tua super mel ori meo. Eruditus in verbo reperit bonum respectu proximi. Proverbiorum. xv. Qui dulcis est eloquio maiora reperiet. Cum dulcedine et mansuetudine ponj debet eloquium diuinum et hoc ad multiplicationem amicorum et mitigationem inimicorum. Eccles. vj. Verbum dulce multiplicat amicos et mitigat inimicos. Tercie reliquie reperiuntur in tribulatione iustorum. Job. xj. Usque ad perfectum omnipotentem reperies. quam diu in hac vita viuimus non plene et perfecte sed ex parte omnipotentem reperimus. Ex parte enim cognoscimus et ex parte prophetamus. sed cum venerit quod perfectum est euacuabitur quod ex parte est. j. Corinthiorum. xiij. Et hoc erit in vita beata in qua videbimus eum sicuti est. Ad quam visionem nos perducere dignetur.

De sancto Anthonio. Sermo.

Ossa eorum pullulant de loco suo et nomen eorum permanet in eternum permanente ad filios illorum sanctorum virorum gloria. Eccli. xlvj. Ad gloriam et honorem sanctorum in verbo proposito tria notantur. Primo notatur exaltatio glorie sanctorum. cum dicitur. Ossa eorum pullulant de loco suo. Secundo notatur dilatatio fame eorum. cum dicitur. et nomen eorum permanet in eternum. Tercio notatur exaltatio filiorum ex veneratione et imitatione tantorum patrum siue patronorum. cum dicitur. permanente ad filios illorum sanctorum virorum gloria. Primo ergo exaltatio fame sanctorum et maxime sancti anthonij notatur. cum dicitur. ossa eorum pullulant. Sciendum ergo quod beatus anthonius pullulauit tripliciter. Primo in vita per effusionem operum misericordie. Ecclesiastici. l. Quasi oliua pullulans et quasi cupressus in altitudinem se extollens. In predicta auctoritate commendatur beatus anthonius tripliciter. Primo quantum ad statum inicialem. cum dr. quasi oliua pullulans. in oliua ex qua eliquatur oleum. misericordia designatur a qua opa misericordie eliquant. Unde de beato anthonio potest dici illud. Proverbiorum. xxj. Thesaurus desiderabilis et oleum in habitaculo viri iusti. quia enim iusticiam dilexit et iniquitatem odiuit ideo unxit eum deus oleo misericordie p participibus suis. Unde in vita eius legitur. quod cum haberet oliueta multa ipsa vendidit et precium ipsorum pauperibus distribuit et in deserto desessit. vnde omni tpe vestimenta sua fuerunt candida puritate innocentie. et oleum de capite eius non defecit. Eccles. xx. Secundo commendatur beatus anthonius quantum ad statum progressiuum. cum dicit. et quasi cupressus. Cupressus odore suo fugat serpentes. sic de beato anthonio legimus. quod cum peruenisset ad monumentum deserti edificium ruinosum reperit in quo multitudinem colubrorum serpentum et ceterorum reptiliū inuenit que omnia in aduentu suo fugauit. Nec mirum ipse enim in se deferebat theriacam diuinam ad quam spectat fugare venenum. Marci. xvj. In nomine meo demonia eicient. linguis loquentur nouis. serpentes tollent. Tercio commendatur quantum ad statum finalem. cum dicitur. in altitudinem se extollens. Beatus anthonius in altitudinem se extulit quando disputando cum propbetis gentium ipsos de fide publice superauit. qui etiam cum ab ipso quererent vbi reperiss tantam sapientiam cum nullam haberet librorum copiam. rndit eis. quis quem fecit liber sensum aut sensus librum. rnderunt. sensus librum.

De ſācto ⁊ Anthonio Sermo.I

Cur ergo ſenſus incolumis non eſt opus libris. tunc ſapientia humiliati exaltauit caput illius. et in medio magnatorum cōſedere illum fecit. Eccleſiaſtici vndecimo. Secundo pullulauit beatus anthonius ꝓ diffuſionē odoris bone fame. Ezechiel. xxxvj. In die illa pullulauit cornu domus iſrael et tibi dabo os aptum in medio eorum. in iſta autoritate notatur pñs factū et pñs feſtum. feſtum pñs ꝓuerſionis ſancti pauli notatur cū dr. in die illa pullulauit cornu domus iſrael. per cornu defenſio deſignatur. animalia enim ſe ſolent defendere cornibus. iſrael interꝓtatur videns deū. in quo ſignatur ꝓgregatio magiſtrorū et ſcolarium qui ꝓ rectā fidem debent videre ⁊ cognoſcere deū. iſtis hodie pullulauit cornu defenſionis in cōuerſione ſancti pauli qui maxime eccleſie defenſor extit. Vnde de eo ꝑt dicta illud. Canticor. vij. Collum tuum ſicut turris dauid que edificata eſt cum ꝓpugnaculis. in ipſo enī vbi habitauit delictū ſuꝑabundauit et gratia. et qui aliqñ eccleſiā impugnauit poſtmodū aduerſarios viriliter expugnauit. Gallath. j. Hoc tm̄ auditum habebant de me qm̄ qui ꝓſequebatur nos aliqñ. nūc euangeliſat fidem quā aliꝫ expugnabāt. ipſe enī fuit ille miles egregius qui ſeipſum ad defenſionē eccleſie armauit et nos ſpūaliter docuit. ij. Ad Corinteor. x. Arma nre militie non ſunt carnalia. ſed potentia deo ad deſtructionē munitionū. fratres arma clericorum non debent materialia eſſe. Dmōi enim arma ab eis ſaluator auferri docuit. Mathei. xxvj. Cōuerte gladiū tuum in locum ſuum. oēs enim qui acceꝑint gladium gladio peribunt. contra clericos arma portantes in aīe ſue ꝓiudiciū ⁊ corꝑis periculum. arma ergo nra nō debent carnalia eſſe ſed ſpūalia que conſiſtunt in donis et virtutib. Boxcio. Arma talia tibi ꝓuleramus que niſi prior abieciſſes inuicta fortitudine tuerētur. ſic ergo notatur pñs feſtum. cum dicitur. in illa die pullulauit cornu domus iſrael. Notatur etiā pñs factum. cum dr. et tibi dabo os aptuz in medio eor. in die ꝓuerſionis ſancti pauli debet ad predicandum aperiri os predicatorū. Pſalmiſta. Os meum aperuit. Sed ſic endum eſt ꝙ ſicut dicitur os oris ſic dicitur os oſſis. Hodie ergo dominus in medio noſtrum os apertum dedit nobis coſtam beati anthonij delegauit. ſicut aperte oculo ad oculuz poteſtis intueri. deus enī qui de coſta ade formauit euam ad humani generis ꝓpagationem. de cuius latere etiaz in quo coſte ſunt fluxit aqua ⁊ ſanguis ad eccleſie regenerationem hodie nobis coſtam beati anthonij miſit ad noſtre deuotionis excitationem. Tercio pullulauit beatus anthonius in generali reſurrectione per gloriosam dotium anime et corꝑis ſuſceptionem. Job. decimoquarto. Si preciſum fuerit lignum rurſum vireſcit et rami eius pullulant. Lignum eſt corꝑus humanuz quod preſcinditur in morte ſed rurſus vireſcit in iterata vinificatione. Corꝑora autem que per mortem facta ſunt arida per iteratam vite ſuſceptionem fient virida. Ezechielis. triceſimoſeptimo Oſſa arida audite vocem domini. hec dicit dominus oſſibus his. ecce intromittā in vos ſpiritum et viuetis. et acceſſerunt oſſa ad oſſa vnumquodq; ad iuncturam ſuam. Sequitur. Et rami eius pullulant Rami arboris ſunt membra corꝑoris. tūc huiuſmodi rami non ſolum in frondes. ſed etiam in flores pullulant quando mēbra corꝑoris gloriosam dotium multitudinem obtinebunt. Pſalmiſta. Refloruit caro mea. hoc dicitur quantum ad dotes coꝑoris. et in voluntate mea confitebor hoc dicitur quantum ad dotes anime rationalis que confitebitur domino confeſſionem laudis. Nam ſicut dicit Auguſtinus. videbimus deum quantum ad ratōnalem. amabimus quantum ad iraſcibilē ſequit. et nomē eor ꝑmanet ineternū in q̄ notat dilatatio fame ſanctor. Prouer. x.

Memoria iusti cum laudibus. nomen autem impioꝝ putrescet. Memoria iusti beati antḣonij debet esse cum laudibus desiderabilibus solennibus. ipse enim nomē suum ⁊ memoriale debet habere in deliderio anime. sed nomē impioꝝ putrescet. qđ putrescit ꝑ ꝓcessionem tpis corrūpitur et ad nibilum deducitur. sic nomē impiorū qui in terrenis ⁊ mundanis ꝓcupiscētijs nomina sua vocauerūt putrescūt et euanescunt. transit enī mundus et ꝓcupiscentia eius. sed memoria nois iusti cum laudibꝰ Eccī. xlj. Curam habe de bono noīe. hoc enī magis ꝑmanebit tibi ꝙ mille thesauri magni ⁊ preciosi. et sequitur. ꝑmanente ad filios illoꝝ sanctoꝝ virorum gloria. vbi notatur eraltatio filioꝝ ex imitatione tantorum patronoꝝ. parum enī valet nobis succedere patribus sanctis nisi eos studeamus imitari. Eplex. v. Estote imitatores dei sicut filij charissimi. et si eos imitamur in hoc debemus gloriari. Thobie. viij. Filij sanctoꝝ sumus et nō possumus ita coniungi illecebris scilicet ⁊ ꝓcupiscentijs peccati sicut gentes que ignorāt deum. Nos ergo viros gloriosos in generatōne laudamus ⁊ parentes nros et primo illum qui cunctos condidit sanctos. laudemus etiā sanctos conditos. laudemus etiā specialiter sanctum antḣoniū cui placuit vt porciuncula substātie sue id est costa lateris sui ad nos veniret. Gratias etiā agamus domino abbati de monte thaboꝛ cui placuit vt ꝓuincie nre burgundoꝝ tantas reliquias ꝓferret. Nos etiaꝫ vobis agimus grās quibus placuit vt ecclesia nra tm thesaurum seruaret. Benedictus enī qui venit in noīe dñi vt ꝑ illuꝫ dñs deus illuxerit nobis qñ iustis orietur lux vera quam nulla obscuritas obfuscabit. et rectis corde orietur leticia quam nulla tristicia ꝑturbabit. Ad quā leticiam nos ꝑducere dignetur.

De scō Dominico. Sermo. I.

Crescere me fecit deus in terra paupertatis mee. Genes. xlj. In verbo ꝓpositio duo notātur a quibus beatus dominicus ꝓmendatur. Primo enī cōmendatur a remuneratōne terrenoꝝ. cum dicitur. in terra pauptatis mee. Scdo cōmendatur a multiplicatōne spiritualiū filioꝝ. cū dr. Crescere me fecit deus. Quantum ad primum sciendū est ꝙ est quadruplex paupertas. Primo est paupertas malicie vel iniquitatis. Scdo est pauptas penurie rei temporalis. Tercio est paupertas obedientie vel subiectionis. Quarto est pauptas spiritus vel būilitatis. Primo ergo est paupertas malicie vel iniquitatis. Job. xxxvj. Et si fuerint in cathenis et viciantur funibus pauptatis indicabit eis opa eorum ⁊ scelera eorum quia violenti fuerūt. Sciendum est ꝙ due sunt cathene peccatoꝝ quibus ipsi quasi funibus circumpleti sunt. Una cathena est ignorātia agendoꝝ. Alia est ꝓcupiscentia noxioꝝ. Prima ergo cathena est ignorantia agendoꝝ. Sapiētie. xvij. Una cathena tenebraꝝ oīes erāt colligati. cathena tenebraꝝ est ignorantia agēdorum. qua positi in peccatis sunt in quodam nubilo cecitatis. Genes. j. Tenebre erant sup faciem abyssi. hoc est tenebre errois vel ignorantie erant sup faciem cordis humani. Unde peccatoribus puersis de tenebris ignorantie ad cognitōem veritatis dicitur. Eplex. v. Eratis aliquando tenebre nunc aūt lux in dño. Alia cathena est ꝓcupiscentia noxioꝝ. de qua beatus Augº. Suspirabam inquit ligatus nō ferro alieno sed mea ferrea volūtate. velle meum tenebat inimicus. et inde mihi cathenam fecerat atq; ꝓstruxerat. istis duabus cathenis peccatores ligātur in corde. sicut beatus petrus duabus cathenis ligatus fuit in corpore. Actuum. xij. Erat petrus dormiens inter duos milites vinctus cathenis duabꝰ. pccores ergo sunt in cathenis

vincuntur etiam siue ligantur funibꝫ pau
pertatis malicie vel iniquitatis. Et sciendꝫ
qꝫ tribus funibus peccatores ligantur. pri
mus est opationis immũde. scꝺus est ma
chinationis occulte. tercius est iniurie ma
nifeste. Primus ergo funis est opatõnis
immunde. Eph.v. iiij. Desperãtes semet
ipsos tradiderũt impudicicie in opatõem
immũdicie. et quantũ ad hoc dicitur hic.
Indicabit eis opa eoꝝ. Scꝺus funis est
machinationis occulte. et quantum ad
hoc dicit. et scelera eoꝝ. Prouer. x. Quasi
risum stultus opatur scelus. Palliata
amicicia nõ est amicicia. imo potius ini
micicia. et duplex inimicicia que est occul
tatum odiũ ⁊ fraudulentia. Cui nihil est
placidum oculis saluatoris qꝺ ei offer tur
sub pallio simulanti amoris ⁊ latentis ire
ris. Prouerbioꝝ. xxj. Hostie impioꝝ ab
hominabiles que offerũtur ex scelere. Ter
cius funis iniurie nõ manifeste est. et nota
tur cũ dicitur. quia violenti fuerũt. Isaie
ix. Omnis violenta predatio cũ tumultu.
sicut ad lram. in violenta predatõne fit tu
multus corpalis. sic ptractõe rei aliene vel
abiectõne rõnalis anime a dei bonitate fit
tumultus spũalis in cordibus nris. Ecce
triplex funiculus male pauptatis qui dif
ficile rumpitur sicut. Eccl. iiij. dicit. Hec
est illa mala pauptas de qua. Eccl. xiij. Ne
quissima paupertas in ore impij. hoc est in
corde peccatoris. Habemus enim os non so
lum exterius sed etiaꝫ interius. de quo in
ps. dicitur. Os iusti meditabitur sapien
tiam. Ista paupertas in ore id est in corde
impij vt dictũ est: est nequissima. Nequã
ꝓpter opationẽ immundã. sed est nequior
quantũ ad iniquitatẽ latentẽ. nequissima
quantũ ad iniuriam manifestã. Istos fu
nes puerse pauptatis beatus dñicus dir
rupit qui non solũ peccata declinauit sed ⁊
omnia terrena tanꝯ vir apostolicus in se
et in suis sequacibus reliquit vt posset di
cere ad modũ apli. Ecce nos reliquim?
omnia et secuti sumus te. Mathei. xix.

Secundo est paupertas penurie tempora
lis. Deutronomij. xv. Non deerũt paupe
res in terra habitatõnis tue. Ad lram. In
terra nõe habitatõnis nõ deerunt paupes.
Mathei. xxvj. Pauperes vobiscum semper
habebitis. Istis pauꝑibus debent diuites
subuenire opibus pietatis. Deutrono. xv
Ego precipio tibi vt aperias manum tuã
fratri tuo egeno ⁊ pauperi qui tecũ versat
in terra. Sciendum est ergo qꝫ elemosina
debet fieri pauꝑi cum hilaritate et leticia.
cum occultatõe secreta. cum intentõne re
cta. Primo ergo elemosina debet fieri cũ
hilaritate ⁊ leticia. non ex necessitate. hila
rem datorem diligit deus. Cõtra multos
qui pauꝑibus dura dicunt cum bona tri
buunt. Eccl. iiij. Congregatõni pauperuꝫ
affabilem te facito. ista affabilitas est dul
cis sermonis benignitas. Scõo debet fieri
cum occultatõne secreta. Eccl. xxix. Cõclu
de elemosinam in sinu pauꝑis. et hec ex
orabit pro te ab omni malo. Concludenda
est elemosina nõ ꝓdicanda vt solis pateat
oculis dei qui cor intuetur interius. non
oculis hoim qui solum exterius vident et
hoies ꝓmendare solent. Tercio debet fieri
elemosina cum intentõne recta. Elemosi
nam enim ideo facere debemus vt a peccatis
mundemur. et vitam eternã ꝓsequamur.
Tho. xij. Elemosina a morte eliberat ⁊ ipa
est que purgat peccata. et facit inuenire vi
tam eternam. Istius pauptatis penurie
rei tpalis ꝓfessor fuit btus dñicus. sciens
qꝫ amor diuitiaꝝ amatores suos illaque
at. j. Thimo. vj. Qui volunt diuites fie
ri incidunt in laqueos et in tentatõnes dia
boli. Contemptus diuitiaꝝ ꝓmptores su
os deo ꝓfederat. deus enim ipsos eligit et
specialiter amat. Jacobi. ij. Pauperes in
hoc mundo diuites in fide. heredes regni
qꝺ repromisit deus diligẽtibus se. Tercio
est paupertas obedientie vel subiectionis.
Eccl. x. Pauper gloriatur p disciplinaꝫ et
timorem suum. ille recte pauꝑ dicitur qui
sue voluntatis nõ est dñs. ꝫ aliene voluntati

per votum obedientie est subiectus. et in hoc veri pauperes gloriãtur. Eccl.x. ¶Qui gloriatur in paupertate quanto magis in substantia. ¶Certe veri pauperes qui gloriantur in paupte dimissionis rerum et abrenunciatõnis ꝓpriarum voluntatum. ꝙ hoc multo magis gloriantur in substantia et in diuitijs virtutum ꝙ quas anime istoꝝ paupꝝ ne ꝙ culpam corruant fortiter subsistunt. in ista paupte subiectionis vel obedientie bene potuit gloriari beatus dominicus qui ex ꝓpria voluntate voto ⁊ sub regula fuit dño astrictus firmiter ¶Prouerbioꝝ.xxviij. ¶Qui custos est domini sui glorificabitur. ¶Beatus dñicus ꝑ dici custos dñi. ipse enim dñm custodiuit in corde. in ore ⁊ in opere. et ideo gloriabatur in disciplina regulari et modo gloriat in curia celesti. hic est ille pauper de quo dicitur. paup gloriatur ꝙ disciplinam. ¶Beatus dñicus gloriabatur ꝙ disciplinã quã sibi assumpsit. et ꝙ eam fructus iusticie acquisiuit. ¶Hebreoꝝ.xij. ¶Omnis disciplina in ꝑnti videtur non esse gaudij sed meroris. postea aũt fructum pacatissimũ exercitatis per eam reddet iusticie. gloriabatur etiam ꝙ disciplinam quam subiectis suis imposuit. ꝓuerbioꝝ.iiij. ¶Audite filij disciplinam patris. ¶Bene ꝓiungũtur ista duo disciplina et filiatio. sic enim legitimos filios facit regularis disciplina. sicut ¶Hebreorum.xij. dicitur. ¶In disciplina ꝑseuerate tanquã filijs vobis offert se deus. sicut in adulterio natos facit vita a disciplina aliena. ¶Hebreoꝝ.xij. ꝙ si extra disciplinã estis cuius participes facti sunt. ergo adulterij et non filij estis. ¶Sic ergo beatus dñicus recte ꝙ disciplinam gloriabatur. sequitur. et timorem suum in timore dñi. bene possumus gloriari quia ꝙ timorem dñi omnis structura virtutum solidatur. sine autem timore dñi subuertitur et annihilatur. Ecclesiastici.xxvij. ¶Si non in timore dñi teneueris te instanter cito subuertetur domꝰ tua. ¶Quarto est paupꝛtas spũs vel hũilitatis. ¶Matth.v. ¶Beati paupes spiritu qñi ipsorum est regnum celoꝝ. illi paupes spiritu sunt qui de se non sublimia sed humilia sentiunt et idcirco sibi gratiam a deo acquirũt. Jacobi.iiij. ¶Deus superbis resistit humilibus aũt dat grãm. ¶Paupes ergo spiritu sunt humiles in affectu. istis nõ solum regnum celoꝝ ꝓmittitur sed iꝺoꝝ esse dicitur. Unde Aug⁹. quasi loquens in ꝑsona dñi. Venale habeo. quid dñe? regnũ celorum. quo emitur? ¶Respondet. paupertate. et idcirco sicut dicitur. ꝓuerbioꝝ.xv. ¶Melius est humiliari cum mitibus ꝙ̃ dividere spolia cum superbis. ¶Bonũ est humiliari cum mitibus beato dñico beato petro martire et eorum sequacibus. quorum odor memorie bone nunc̃ celebitur. Eccl.x. ¶Perdidit deus memoriam superboꝝ et reliquit memoriã humiliũ sensu. ¶Humilis sensus fuit beatus dñicus cuius bone fame odor ꝙ totum mundũ respergitur. Ecclesi.xlix. ¶Memoria iosie in ꝓpolitõne odoris facta est opus pigmentarij. in oñi ore quasi mel indulcabitur eius memoria. Josias interpretatur in quo est incensum domini. in quo signatur btũs dñicus in quo fuit fragrantia odoris bone fame et bone ste ꝓuersatõis. Cesi.xxvij. ¶Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni cui benedixit dominus. In omni ore debet indulcari sicut mel eius memoria. Judicum.xiiij. ¶De comedenti exiuit cibus et de forti egressa est dulcedo. ¶Comedens ꝑt dici btũs dñicus qui panẽ vite sacre scripture quasi comedens incorꝑauit et ex eodem pane multos ꝓplos q̃si ꝑdicãdo cibo refecit. de forti etiã egressa est dulcedo. quia de eius ꝓstantia et fortitudine egressa est non putredo. sed dulcedo laudis perpetue. ꝓuerbioꝝ.x. ¶Memoria iusti cum laudibus. nomẽ aũt impiorum putrescet. ¶Sic ergo primo commendatur beatus dñicus ab abrenunciatione terrenoꝝ. cum dicitur. in terra paupꝛtatis mee. ¶Secundo ꝓmendatur a multiplicatione spũalium filioꝝ. cum dicitur.

Crescere me fecit deus. Sciendum est ergo q̄ btūs dñicus creuit quadruplicīter primo in multiplicatōne meritoꝝ. secundo in eruditōne indoctoꝝ. tercio in irradiatione exemplorum. quarto in assecutōe premiorum. Primo ergo creuit beatus dñicus in multiplicatōne meritoꝝ. j. Esdre. v. Opus illud diligenter extruitur et crescit in manibus eoꝝ. Opus regularis institutionis creuit in manibus bēati dñici. Creuit et in successoribus suis. Exodi. j. Quāto filij israel magis oppримebantur tanto magis crescebant ⁊ multiplicabātur. nos videmus multas oppressiones ⁊ afflictiones fratrum predicatoꝝ. attamen vidimꝰ multiplicationē ipsoꝝ. tam in augmēto meritoꝝ. tam in multiplicatōne doctorum. tam in multitudine librorum non solum ad informationē simplicium sed et ad ꝓmotionem maioꝝ. ipsi enim ꝓfunda fluuiorum scrutati sunt et abscondita in lucē ꝓduxerunt. Job. xxviij. Nec mirū quia ipsi tanq̄ viri apostolici sup firmaꝫ petram edificati. et ideo in edificium ecclesie creuerunt Ephesios. ij. Estis ciues sanctoꝝ et domestici dei superedificati sup fundamentum apl̄oꝝ et ꝓphetaꝝ ipso summo angulari lapide christo ihesu in quo omnis edificatio ꝓstructa crescit in templū sanctū in dño. Secundo creuit beatus dñicus in eruditione indoctoꝝ. Genes. xxj. Puer creuit et ablactatus est. Puer potest dici beatus dñicus non tam annoꝝ paucitate quantū ꝓscientie puritate et veritatis cognitōne. Luce. j. Puer crescebat et ꝓfortabatur spiritu. Beatus dñicus spūsancto confortabatur quia scientia spiritussancti informabatur. Ysaie. xxviij. Quem docebit scientiam aut intelligere faciet auditū. et sequit. Ablactatos a lacte auulsos ab uberibus. Homines enī qui lactantur dulcedine lactis corpalis nō habent delectatōnem dulcedinis veritatis. quia dum alliciuntur seculari delectatōne alienātur a veritatis cognitione. Judicum. v. Petenti aquā lac dedit. Homo deditus seculari voluptati si studendo petat aquam sapientie salutaris inueniet lac voluptatis singularis et ideo tm̄ ꝓficit in cognitōne veritatis. Tercio creuit btūs dñicus in irradiatōne exēplorum. puerbio. iiij. Justoꝝ semita quasi lux splendens crescit ⁊ ꝓficit usq̄ ad perfectum diem. isti iusti ꝓfecti non solum inducunt ꝓ straturam publicam mandatorum sed et ꝓ semitam ꝓsilioꝝ. puerbioꝝ. iiij. Etiam sapientie monstrabo tibi. ducam te ꝓ semitas equitatis quas cum ingressus fueris non arctabuntur gressus tui et currēs non habebis offendiculum. Per istas semitas equitatis dñs beatum dñicum deduxit et ideo offendiculū nō inuenit ꝓ qđ a via veritatis vellet ⁊ posset auerti. istius viri iusti semita vt dicere ceperam creuit usq̄ ad ꝓfectum diem. Dies ꝓfectus potest dici ꝓfectus sue perfectōnis. Genē. vj. Noe vir iustus atq̄ perfectus fuit in generationibus suis. cum deo ambulauit ⁊ genuit tres filios Sem Cham ⁊ iaphet. per noe qui fuit gubernator arce ꝑt signari beatus dñicus qui fuit institutor regularis obseruantie Iste sicut ibidem dicitur genuit filios et in generatōne istorum spiritualium filioꝝ fuit incrementū corone sue et premioꝝ suorum. j. Ad thessalo. ij. Que est enim nostra spes aut gaudium aut corona glorie. nonne vos ante dñm iesum christum. Quarto creuit beatus dominicus in assecutione premiorū. Eccī. ij. Sustine sustentatōnes dei. coniungere deo et sustine vt crescat in nouissimo vita tua. nos debemus sustinere sustentatōnes dei quantum ad regularem institutōnem inspiratione sancti spiritus predecessoribus nostris sanctis patribus reuelataꝫ. ista sustentatio debet esse nobis facilis ⁊ suauis quia et suaui et leui iugo domini procedit Mathei. xj. Jugum meū suaue est ⁊ onus meum leue. Sic ergo benigne debemus sustinere. et sequitur hic. coniungere deo. tunc deo coniungimur qñ ipsi ꝓ charitatē

vnimur. Vnde Augustinus subdit. Fides subijcit. spes erigit. charitas vnit. Et notā dum est q̄ quando sapiens dixit sustine sustentationes. quod exponitur quantum ad regularem institutionem. iterato subiūxit. et sustine. quod intelligendum est quātum ad capituli correctionem. que q̄uis aspera sit fit tamen ad religiosorum emendationem. secunda. Ad thimoteum. iij. Argue obsecra increpa in omni patientia et doctrina. et qui sic faciunt et cum omni benevolentia redargutores audiunt incrementum vite eterne sibi acquirunt. ꝓpter quod subditur. vt crescat in nouissimo vita tua. vita hominum bene disciplinatoꝝ crescit in presenti vita augmento meritoꝝ in futura cumulo premiorum. et longitudinis dierum. in dextra eius et in sinistra illius diuitie et glorie. Ad quas diuitias et gloriam nos perducere dignetur. qui viuit et regnat in secula. Amen.

¶ De sancto Dñico ¶ Sermo. II.

Positus sum ego predicator. ij. Thimotei. j. In verbo propositio duo notātur in quibus institutio et nominatio ordinis fratrum predicatorum designatur. et a quibus beatus dominicus institutor ordinis commendatur. ℣ Primo ergo notatur officij predicandi impositio. cum dicitur. positus sum ego. Secundo notatur executio officij impositi. cum dicitur. predicator. Sciendum est ergo q̄ beatus dominicus positus fuit ad quattuor. primo enim fuit positus ad discussionem agendorum. scdo positus fuit ad multiplicatiōz meritoꝝ. tercio positus fuit ad tolerantiā aduersorum. quarto positus fuit ad eruditionem indoctorum. ℣ Primo ergo positus fuit beatus dominicus ad discussionem agendorum. Abacuc. j. Domine in iudicium posuisti eum et fortem vt corriperes fundasti eum. ℣ Predicator vbi diuini primo debet seipsum iudicare vt post iudicij sui et correctionem sequentem sanior conscientia alios possit corripere. prouerbioꝝ. xx. Rex qui sedet in solio iudicij dissipat omne malum intuitu suo. Ratio dicitur rex in regno anime que in culmine mentis tanquam in solio iudicij debet residere vt intuitu sue discretionis sciat bona a malis discernere. bona eligere. mala fugere et etiam dissipare. beatus dominicus ad modū alterius hieremye positus fuit ad dissipationē maloꝝ et edificationē bonoꝝ. Hieremie. j. Constitui te super gentes et regna vt euellas et destruas et dispergas et dissipes. istud intelligitur quantum ad spinas et vrticas viciorum quas debemus destruere. et sequitur. et edifices et plantes. istud intelligitur quantum ad arbores fructiferas virtutum et bonorum morum quas debemus predicando plantare. dicatur ergo. domine in iudicium posuisti eum. et sequitur. et fortem vt corriperes fundasti eū. Fundamentum christiani est habitus fidei. j. Chorinteoꝝ. iij. Fundamentum aliud nemo potest ponere preter id quod positum est qd̄ est christus iesus. Dicit glosa id est fides christi. in isto stabili fundamento debemus firmiter stare et sic non poterimus machinamenta diabolica formidare. j. Petri. v. Aduersarius vester diabolꝰ tanquam leo rugiens circuit querens quē deuoret cui resistite fortes in fide. Qui sic fundatus est in fidei stabilitate et discretiō in sui iudicio et discussione per doctrinam diuinitus inspiratam secure potest alios arguere siue corripere. ij. Thimo. iij. Omis scriptura diuinitus inspirata vtilis est ad docendum ad arguendum ad corripiendū ad erudiendum in iusticia vt perfectus sit hō dei ad omne opus bonum instructus. Secundo positus fuit beatus dominicus ad multiplicationem meritorum. Johannis. xv. ℣ Posui vos vt eatis et fructum faciatis et fructus vester maneat. Dominus

ponit electos suos in ecclesia sicut paterfa milias ponit operarios in vinea sua vt vnusquisq; secundum laborē suam merce dem recipiat. Mathei.xx. Voca operarios et redde illis mercedem suam. operarios dicit id est viros bonos · viros iustos in ecclesia dei tanq̄ in vinea laborantes non fastidiosos ⁊ ocio torpentes. ꝓpter qđ di/cit. posui vos. et sequitur. vt eatis. Viri enī sancti debent de virtute in virtutem de bo no in melio? ire vt tandē deū deorū in syon mereantur videre. contra multos qui non ꝓcedunt sed magis retrocedunt. Vita pe nitentium siue quorumlibet bonor̄ simi/lis est scale per quam videmus gradatim ascendere. Genesis. xxviij. Jacob vidit scalam stantem super terram et eius ca/cumen tangens vsq; ad celum qui p̄ istā scalam dedignantur ascendere oportebit eos finaliter sine scala ad infernale precipi cium descendere. sed iste ascensus qui fit p̄ scalam penitentie fructuosus debet esse. vnde subditur. et fructum afferatis. Ma/thei.iij. Facite dignos fructus penitentie. omnis enim arbor que non facit fructum bonum excidetur. et in ignem mittetur. au diant et timeant ociosi quia ocio torpētes ꝓbabiliter debent timere penam eterni in/cendij. Diligenter ergo debemus sanctifi cationi mentis et fructibus bonor̄ operū insistere. isti enim fructus non possunt cō gelari nec computrescere. Romanor̄. vj. Habetis fructum vestrum in sanctificatō nem finem vero vitam eternaz. ecce q̄ san ctificatio mentis et fructus bone operatio/nis perducit ad eternitatem vite celestis. et ꝓpter hoc subditur. et fructus vester ma neat. Revera ille fructus in eternum ma/net qui nec fine clauditur nec terminū ha bet. Tercio positus fuit beatus dominicus ad tolerantiam aduersorum. j. Ad thessa. iij. Nemo moueatur in tribulatōnib⁹ istis ipsi enim scitis q̄ in hoc positi sumus. Ne mo enim debet moueri a stabilitate fidei. ꝓpter impulsum cuiuscunq; tribulatōis. Nam ad tolerantiam tribulationum su/mus positi. via enim regia elector̄ est per tribulationes vel tolerantias aduersorum dictum. xiiij. Per multas tribulatōnes oportet nos intrare in regnum celorum. Debemus ergo ꝓ christo aduersitatez vel tribulatōnes patienter sustinere vt p̄ illas ꝓbati possimus ad coronaz regni celestis puenire. Jacobi. j. Beatus vir qui suffert tentationem qm̄ cum ꝓbatus fuerit acci/piet coronam vite. Quarto fuit positus beatus dominicus ad eruditionem indo/ctorum. j. thimothei. j. Deo aūt grās ago qui me confortauit in christo iesu dño no stro quia fidelem me existimauit ponens in ministerio. Beatus dñicus fidelis fuit seruus et prudens quē constituit dñs su/pra familiam suā vt det illis cibum in tē/pore. Matb. xxiiij. Beatus dñicus in tēpo re sue predicatōnis dedit familie christi ci bum sancte eruditōis. vnde ipse sollicite vigilauit in omnibus laborauit et suū mi nisterium cum omni diligentia adimple/uit qm̄ euangelium christi fidelibus p̄dica uit. ij. thimotei. iiij. Tu vero vigila in om nibus labora opus fac euangeliste. mini/sterium tuum imple. Adimpletio ministe rij est acquisitio saluris animaz ad hono/rem christi. j. Ad thessa. v. Non posuit vos deus in iram sed in acquisitionem salutis p̄ dñm nostrum iesum christum. sic dñs iesus christus beatum dñicum fidelem et istimauit ponens in ministerio predicatio nis. cui attestatur visio facta de duobus aplis petro ⁊ paulo. Ḃtūs paulus visus fuit ei dedisse librum. beatus vero petrus baculum. Datus fuit ei liber vt euangeli um christi predicaret. datus fuit ei bacu/lus vt p̄dicando euangelium p̄ castella et ciuitates discurreret. Sic ergo primo no/tatur impositio officij predicandi. cum di citur. positus sum ego. Secundo notatur executio officij impositi. cū dr. predicator Sciendum est ergo q̄ sunt quattuor que debent p̄dicatores christi predicare. primo

enim debent predicare indulgentiam pec/
catoꝝ.scdo debent ꝑdicare directõez gres/
suum nostroꝝ.tercio debent predicare mor
tificationem viciorꝝ.quarto debent predi/
care appropinquationez regni celoꝝ. ¶Pri
mo ergo debent predicare indulgentiã pec
catorum. Isaie.lxj. Spiritus domini sup
me eo ꝙ vnxerit me. Dominus ad annũ
ciandum mansuetis misit me.vt mederer
contritos corde et predicarem captiuis in
dulgentiam. Captiui vel miseri peccato/
res possunt appellari.prouerbiorum. dec/
moquarto. Miseros facit populos pecca/
tum. ¶Peccata enim peccatores captiuant
et ipsos tanquam captiuos illaqueant et
constringunt.prouerbiorum. quinto. Ini
quitates sue capiunt impium. et funibus
peccatorum suorum quisq; constringitur.
Istis captiuis indulgentia predicatur qñ
redemptio facta per christum ꝛ peccatoruz
remissio renunciatur. Isaie.lxiij. In dile/
ctione sua et indulgentia sua ipse redemit
eos. Christus in dilectõe sua dedit nobis
remissionem peccatorum. Apocalipſ. pri
mo. Dilexit nos ꝛ lauit nos a peccatis no/
stris in sanguine suo.sed indulgentia sua
redemit nos per ꝓciam sanguinis effusio
nem ꝛ liberationem perditoꝝ.j. Petri.j.
Non corruptibilibus auro vel argento re/
dempti estis de vana vestra conuersatõne
paterne traditõis sed ꝑcioso sanguine qua
si agni incontaminati ꝛ immaculati iesu
christi.sic ergo predicator debet predicare
indulgentiam peccatorum. Isa.xxvj. In/
dulsisti genti per lauacrum regeneratõis
et renouatõis spiritussancti a peccatis ori/
ginalibus abluendo. indulsit ꝛ dominus
genti ꝑ asperitatem penitentie a peccatis
actualibus liberando. Secundo debent ꝑ
dicatores christi ꝑdicare directionẽ gres/
suum nostroꝝ. Hieremie.septimo. Sta
in porta domus domini ꝛ predica ibi ver/
bum istud et dic. Bonas facite vias vras
et studia vestra ꝛ habitabo vobiscuz in lo
co isto. Bonas facimus vias nostras qñ
incedimus per viam diuinorum mandto
rum tuorum. Cñ.ps. Cum dilatasti cor
meum. Bona etiam facimus studia nra ꝑ
discussionem ꝓscientiaꝝ nostraꝝ ꝛ ammo/
nitionem offendiculoꝝ siue peccatorum.
Actuum.xxiiij. In hoc et ipse studeo sine
offendiculo conscientiam habere ad deum
et ad homines semp. Si sic facimus viaſ
nostras bonas incedendo per viam man/
datorum et studia nostra ꝑ discussionem
ꝓscientiarum nrarum ꝛ ammonitionem
peccatorum tanq; spiritualium offendicu
lorum.tunc ꝓmittit dominus se habitatu
rum nobiscum. Et sciendum est ꝙ ex ad/
uentu tanti hospitis solent due vtilitates
consequi. ¶Prima vtilitas est amotio cũm
dolorum. Apoca.xxj. Ecce tabernaculum
dei cum hominibus ꝛ habitabit cum eis.
sequitur. et absterget deus omnem lachri
mam ab oculis eorum. et mors vltra non
erit neq; luctꝰ neq; clamor neq; dolor erit
vltra que prima abierunt. Secunda vtili
tas aduentus istius hospitis est distribu/
tio gratiarum et donoꝝ. Johannis.j. Ver
bum caro factuz est et habitauit in nobis
et vidimus gloriam eius quasi vnigeniti
a patre plenum gratia et veritatis. et sicut
ibidẽ dicitur de plenitudine eius nos oẽs
accepimus.nam de plenitudine christi om
nis distributio gratiarum procedit. Ter/
cio debent predicatores christi predicare
mortificationem viciorꝝ.j. Petri.iij. Chri
stus semel pro peccatis nostris mortuus
est.iustus pro iniustis vt nos offerret deo
mortificatos quidez carne vinificatos au/
tem spũ.in quo ꝛ his qui in carcere erant
spiritualiter aduenies predicauit.offici/
um ergo predicatoꝝ est predicatio mortifi
cationis carnalium viciorꝝ ad vinificatio/
nem spirituum siue animoꝝ. Gallatbas.
quinto. Qui christi sunt carnem suã cruci
fixerunt cum vicijs ꝛ ꝓcupiscẽtijs. sed vt
ꝑdicator securius mortificationẽ carnaliũ
viciorꝝ possit predicare a seipso debet inci/
pere.j. Chorinteorum.ix. Castigo corpus

et in seruitutem redigo te cum aliis predicauerim ipse reprobus efficiar. Vñ ap̄s. ad Romanos. ij. Quosdaz arguebat qui predicantes non furandū esse furabāt. qui predicantes non mechandum esse mechabantur. et ideo vbi alios iudicabant seipsos condemnabant. Eadem enim faciebant que non facienda esse predicabant. Quarto debent predicare christi predicatores approximationem regni celorum. Ysaie quarto. Cepit iesus predicare et dicere penitentiaz agite approp̄inquabit enim regnum celorum. Magne virtutis est penitentia per quam regnum celorum approp̄inquat. a quo homo per peccatum seip̄m elongat. Job. quadragesimosecundo. Auditu auris audiui te nunc autem oculus meus videt te. idcirco meipsum reprehendo et ago penitentiam in fauilla et cinere. Vultum debet homo satagare quomodo penitendo possit de peccatis propriis contristari vel dolere. vt per istam tristiciam que secundum deum est ad salutem eternam valeat peruenire. secunda. Ad corinteorum. septimo. Que autem secundum deum tristicia est penitentiam in salutem stabilem operatur. Ad quam salutem nos p̄ducere dignetur.

De sancto Laurentio. Sermo. I

Igne me examinasti et non est inuenta in me iniquitas. ps. xvij. In verbo p̄posito notantur duo a quibus beatus laurentius p̄mendatur. Primo enim notatur istius martiris gloriosa purgatio. cū dicitur. Igne me examinasti. Secdo notatur omnis peccati priuatio. cum dicitur. et non est inuenta in me iniquitas. Quantū ad primū sciendum est q̄ est quadruplex ignis. primo enim est ignis tribulatōnis. Secdo est ignis dilectōis. tercio est ignis doctrine vel eruditōnis. quarto est ignis honeste q̄uersationis. Primo ergo est ignis tribulationis. Eccī. ij. Ignis p̄batur aurum et argentum. homines vero receptibiles in camino humiliatōnis. Aurum et argentum sic in igne p̄bantur q̄ illud quod est impurum et superfluum ardore ignis consumitur. illud vero quod est purū purius et solidius p̄seruatur. sic dñs homines receptibiles in camino humiliatōnis id est aduersitatis p̄bat et ipsos sic p̄bando meliores et solidiores conseruat. Eccī. xxvij. Vasa figuli probat fornax et homines iustos tentatio tribulationis. Vasa figuli sic in fornace probantur q̄ ipsa prius mollia in fornace efficiuntur solida et humano vsui congrua. Sic mores sanctorum martirum in passionibus a deo p̄bata efficitur deo preciosa. Vñ in. p̄s. dicit. Pretiosa in conspectu domini mors sanctorum eius. sic fides sanctorum martirum a deo in passionibus p̄babatur et a christo approbabatur. j. Petri. j. Probatio fidei vestre multo pretiosior sit auro quod per ignem transit. Sic fides beati laurentij in passione et in craticule afflictōne p̄bata fuit et in p̄batione non defecit. Vnde cantatur de ipso p̄basti dñe cor meum et visitasti nocte interrogatus te dñm p̄fessus sum assatus grauas ago. Secdo est ignis dilectōis Exodi. xix. Totus autez mons synai fumigabat eo q̄ descendisset super eum dñs in igne. Synai interpretatur mensura vel mandatum per quod signantur electi mē sura mandatorū dei regulati et p̄ hoc ad vitam eternam ordinati. Matth. xix. Si vis ad vitam ingredi serua mandata. In isto monte synai dñs descendit q̄n in cordibus ardorem siue charitatis p̄ spiritum sanctū diffundit. Ro. v. Charitas dei diffusa est in cordibus nr̄is p̄ spm̄ sanctū qui datus est nobis. tunc aūt mons synai fumare dr̄ q̄n aīa iusti q̄si in quendā delicatū vaporē deuotōis resoluit. Scienduz ē q̄ fumus ex duobus p̄sueuit resolui. scilicet ex igne et viridibus ligniſ. ligna enī desiccata nō fumāt sic virida. sic fumꝰ deuotōis efficit ex duob

Ex memoria mortis christi quam pro nobis super viride lignum crucis sustinuit. prima. ℣ Petri. secundo. Qui peccata nra ipse pertulit in corpore suo super lignum: vt peccatis mortui iusticie viuamus eius liuore sanati estis. De affectu dilectionis pro impenso beneficio nostre liberationis dicitur in. ps. xvij. Diligã te domine fortitudo mea dominus firmamentum meũ et refugium ⁊ liberator meus. Quomodo autem ex effusione sanguinis christi super viride lignũ crucis in precium nostre liberationis et ardore dilectionis propter beneficium nostre redemptionis resoluatur fumus deuotionis. dicitur. Joelis. ij. Dabo prodigia in celo et in terra sanguinem et ignem ⁊ vaporem fumi. Ecce q̃ ex sanguine christi in ligno crucis effusi in p̃cium nostre redemptionis et igne debite dilectionis resoluitur vapor fumi grate et iocunde deuotõnis. Unde de anima deuota que est quasi virgula fumi aromatica dicitur. Canticorum. tercio. Que est ista que ascendit per desertum sicut virgula fumi ex aromatibus mirre ⁊ thuris et vniuersi pulueris pigmentarij. talis anima deo deuota fuit anima beati laurentij qui sicut dixit seipsum deo sacrificiũ obtulit in odorem suauitatis. Tercio est ignis eruditionis. ℣ Deutronomij. xxiij. In dextra eius ignea lex. ignis habet duplicem naturam splendoris scilicet et ardoris. sic lex christi habet potestatem illuminatiuaꝫ et inflammatiuam. Quantum ad potestatem illuminatõnis dicitur in. ps. Lucerna pedibꝰ meis ⁊ lumen semitis meis. ignis etiam habet virtutem inflammatiõis sicut et lex christi. Hieremie. vicesimotercio. Nunquid non verba mea sunt quasi ignis ardens dicit dominus ⁊ quasi malleus conterens petras. Verba domini dicũtur esse quasi ignis ardens ꝓpter inflammationeꝫ animorum. Dicuntur etiã esse quasi malleus conterens petras ꝓpter emollitioneꝫ et conuersionem cordium durorum. Hieremie. quinto. Ecce ego do verba mea in ore tuo in ignem ⁊ populũ istum in ligna et vorabit eos ignis. ignis peccata in peccatoribus vorare dicitur quando peccatores sanctorum predicatõnibus relictis peccatis ad penitentiam conuertuntur. De hoc igne doctrine vel eruditõis poterat dicere beatus laurentius. Ignitum eloquiũ tuũ vehementer et seruus tuus dilexit illud. hoc igne doctrine vel eruditionis beatus laurentius sic in terris ardebat q̃ ignem carbonum ardentium refugerium appellabat. vnde ipe dicebat decio cesari tyranno Disce miser quia carbones tui refrigeriuꝫ mihi prestant. et tibi eternum supplicium Quarto est ignis honeste conuersatõnis. Eccles. l. Quasi ignis effulgens et thus ardens in igne. Ita laurentius fuit quasi ignis refulgens veritate doctrine. Daniel. duodecimo. Qui docti fuerint fulgebunt quasi splendor firmamenti. et qui ad iusticiam erudiunt plurimos quasi stelle in perpetuas eternitates. Fuit etiam quasi thus ardens in igne odore fame bone et nitore honeste conuersationis. Ignis enim charitatis sanctorum sic interius ardet in corde q̃ exterius redolet in honesta conuersatione. Canticorum. quarto. Odor vestimentorum tuorum sicut odor thuris. ℣ Per odorem vestimentorum que tegunt pudenda signatur odor charitatis que operit peccata. ita q̃ circunquaq̃ ex honestate conuersatõnis diffundatur bona fama. prima ℣ Petri. secundo. Conuersatõnem vestram inter gentes habẽtes bonam vt in eo quod detractant de vobis tanquam de malefactoribus ex bonis operibus vos considerantes glorificent deum in tempore visitationis. Sic ergo primo notat huius martiris gloriosa ꝓbatio. cũ dr. igne me examinasti. Secundo notatur oĩis peccati priuatio. cum dr. et non est inuẽta in me iniquitas. Sciendũ est ergo q̃ est q̃druplex cã ꝓpter quã debem? cũ oĩi diligẽtia studere quo? possim? a nobis oẽm iniquitatẽ excludere.

Primo quia iniquitas grauat portantem Secundo quia vexat itinerantem. Tercio excecat considerantez. Quarto quia a deo separat delinquentem. Primo ergo debemus iniquitatem a nobis excludere quia iniquitas grauat portantem. Ysaie.j. Ve genti peccatrici populo graui iniquitate. Ille populus graui iniquitate dicitur super quem iniquitas quasi onus graue grauatur. ps. Iniquitates mee supergresse sũt caput meum et sicut onus graue grauate sunt super me. Nos ergo vincula peccatorum dirrumpamus et iugum graue iporabiciamus et iugo dñi nostri iesu christi quod leue est nosmetipsos subiciamus. Mathei.xj. Tollite iugum meũ sup vos et discite a me quia mitis sum et humilis corde. iugum enim meum suaue et onus meum leue. Secundo debemus a nobis iniquitatem excludere quia vexat itinerantem. Sapientie.v. Lassati sumus in via iniquitatis et perditõis et ambulauimus vias difficiles. Vie equitatis sunt vie faciles. proverbiorum.iiij. Etiam sapientie monstrabo tibi ducam te per semitas equitatis quas cum ingressus fueris non artabuntur gressus tui et currens non habebis offendiculum. Sic ergo vie equitatis sunt vie faciles. sed vie iniquitatis sunt vie difficiles. Ysaie.v. Ve qui trahitis iniquitatem in funiculis vanitatis et quasi vinculum plaustri peccatum. Sciendum est ergo q triplex est vanitas. primo enĩ est vanitas auaricie. secundo est vanitas supbie tercio est vanitas incontinẽtie. Primo ergo est vanitas auaricie. Eccl.xxxiij. Qui si qui apprehendit vmbrã et sequitur ventum. sic q qui tendit ad visa mẽdacia. Visa mendacia sunt ista temporalia que ad modum mendaciorum sunt vana. Eccles.j. Vanitas vanitatum et omnia vanitas Secundo est vanitas superbie. Job.xj. Vir vanus in superbiam erigitur et tanq pullus onagri se liberum natum putat Tercio est vanitas incontinentie. proverbiorum. vltimo. Fallax gra et vana est pulcritudo. que specialiter incontinentes allicit. ipsos inaniter per superficialem pulcritudinem decipit. proverbiorum. viceſimo tercio. Ingreditur blande q in nouissimo mordebit vt coluber. et sicut regulus venena diffundet. Libido ingreditur blande p superficialem delectationẽ inaniter allicẽdo sed progreditur male miserabiliter subuertendo. sed egreditur pessime venena diffundendo et infeliciter occidendo. Sciendum est ergo q vanitas auaricie secum trahit iniquitatem rapine. furti et homicidij. Vanitas superbie trahit secum iniquitatem ambitionis. litigij et contentionis. Vanitas incontinentie trahit secum iniquitatem deturpationis non solum corporis sed etiam corporis. prima. Ad corinthios. quinto. Omne peccatum quodcunq fecerit homo extra corpus est. qui autẽ fornicatur in corpus suum peccat. Sic ergo ve qui trahitis iniquitatem in funiculis vanitatis. Sequitur. et quasi vinculum plaustri trahunt peccatum. Illi quasi vinculum plaustri trahunt peccatum qui seipsos diuersis peccatorum generibus illaqueant et inuoluunt per que seipsos in mortem eterne damnationis inducunt. proverbiorum. quinto. Iniquitates sue capiunt impium et funibus peccatorum suorum quisq constringitur. ipse morietur. quia non habuit disciplinam. in multitudine stulticie sue decipiet. Tercio debemus a nobis iniquitatem excludere. quia excecat [considerantem. Ose. nono. Scitote israel stultum. prophetam insanum. virum spiritualem. propter multitudinem iniquitatis tue. sicut intelligo duplex est spiritus. scilicet spiritussanctus et spiritus immundus. Unde sicut vsitato modo homo dicitur esse spiritualis qui est plenus spiritusancto. sic in loco isto q/si singulari modo dicitur vir spiritualis propter multitudinez iniquitatis sue. qui plenus est spũ immũdo. Luce. vndecimo

Spiritus immundus cum exierit ab homine assumit septem alios spiritus secum nequiores et ingressi habitant ibi et fiunt nouissima illius peiora prioribus. Sic ergo multitudo iniquitatis faciet hominez stultum ꝓpheram insanum. in quo notatur excecatio cordis in cognitione agendorum. Iniquitas enim est macula excecās oculum cordis ne recte cognoscat bona spiritualia. sicut macula corporis excecat oculum corporis ne recte videat temporalia. Job. xj. Si iniquitatem que est in manu tua abstuleris a te et non permanserit in tabernaculo tuo iniusticia. tunc leuare poteris faciem tuā absq; macula. Iniquitas manus pertinet ad peccatum operis. iniusticia tabernaculi hoc est mentis pertinet ad peccatum cordis. que duo si ammouentur duplex macula ab homine remouetur vt sic deus visione btā videatur. Matthei. v. Beati mundo corde quoniam ipsi deum videbunt. quia ergo beatus laurentius seipsum ab iniquitate custodiuit cum eo qui est candor lucis eterne et speculum sine macula immaculatus fuit et immaculatus ambulauit. ps. xviij. Et ero immaculatus cū eo et emundabor a delicto maximo. Quarto debemus a nobis iniquitatem excludere quia a deo separat delinquētem. Isaie. lix. Iniquitates vestre diuiserunt inter vos et deum vestrum. et peccata vestra absconderunt faciem eius a vobis. Dura est diuisio ista et damnosa que separat a visione dei gratiosa. Hester. xv. Valde admirabilis es domine z facies tua plena est gratiarum. In visione faciei christi non solum est plenitudo eterne glorie. Johannis. septimo. Hec est vita eterna vt cognoscant te deum solum verum et quem misisti iesum christum. Ad quam vitam nos ꝓducere dignetur qui viuit et regnat in secula seculorum Amen.

De sancto Laurentio. Ser. II.

Beatus qui intelligit super egenum et pauperem. Psalmo. quadragesimo In verbo proposito duo notantur a quibus beatus laurentius cōmendatur. Primo a pia vel deuota affectione. cum dicitur. qui intelligit super egenum et pauperem. Secundo commendatur a condigna retributione. cum dicitur. beatus. Quantum ad primum sciendum est ꝙ est quadruplex paupertas. primo enim est paupertas census. secundo est paupertas sensus. tercio est paupertas culpe. quarto est paupertas humilitatis vere. Primo est paupertas census. de qua Deutromij. xv. Non obdurabis cor tuum nec contrahes manum sed aperies eam pauperibꝰ. In verbo isto tria notantur. Primo enim notatur compassio cordis. cum dicitur. non obdurabis cor tuum. Secūdo detestatio auaricie vel cupiditatis. cum dicitur. nec cōtrahes manum. Tercio effectus boni operis. cum dicitur. sed aperies eam pauperi. Primo ergo debet esse in bono homine compassio cordis. Job. viceſimo. Flebam quondam super eo qui afflictus erat et compatiebatur anima mea pauperi. Sicut enim ex fonte deriuantur riuuli sic ex pio corde debet effectus boni operis deriuari. Contra multos qui nec pauperibus compatiuntur ex corde. nec manum eis aperiunt in bono opere. propter quod hic subditur. nec contrahes manum. ibi notatur detestatio cupiditatis contra auaros qui manus habent agiles et porrectas ad accipiendum. sed habent eas paraliticas ad dandum. Ecclesiastici. quarto. Non sit porrecta manus tua ad accipiendum et ad dandum collecta Tercio notatur exhibitio boni operis. cum dicitur. sed aperies eam pauperi. propter hoc in laudem bone mulieris dicitur. Manum suam aperuit inopi. et palmas suas extēdit ad pauperem. puer. vlti.

De sancto laurentio Ser. II

Contra cupidos ⁊ auaros qui quando audiunt egenos et paupes clamantes pollices suos in auribꝫ suis tenẽt: ne clamores pauperum ipsos incantent. Eccl. quarto. Declina pauperi sine tristicia aurem tuã. et redde debitum. et responde sibi pacifice in mansuetudine. Redde debitum. hic ꝑt accipi argumentuꝫ ꝙ diuites paupibus sunt debitores. vñ obligati debitis respondent qñ bonis debitis paupibus paupes sustentant. et ꝓpenter hic dicitur. respon de illi pacifice in mansuetudine. Contra multos a quibus paupes nihil reportant nisi verba dura et obiurgatões. et si aliq̃d pauperibus tribuunt non gratis ꝓferunt. sed suis obiurgatõibus illud vendunt. Ec clesi. xviij. Nonne ardorẽ refrigerabit ros sic ⁊ verbũ melius q̃ datũ. Secdo est paup tas sensus. puer. xij. Qui paupẽ increpa tões nõ sustinet. magna ẽ ista pauptas sen sus et maior pauptate cẽsus. Facile ẽ regi de vno paupere clerico facere diuitem. sed non posset facere de vno stolido et insipiẽ te clerico sapientẽ. imo hoc ad illum soluꝫ ptinet qui dat ingeniũ et voluntatẽ. Sciẽ dum est ergo ꝙ sunt tria genera hominuꝫ Quidam enĩ sunt qui increpatões nõ sustinent. secundi sustinent sed nõ tenent. tertij sustinent ⁊ retinent. Primi ergo increpatões non sustinẽt sed odio habẽt illos qui ipsos increpant. et tales sicut noctue ⁊ vespertiliones in tenebris ignorãtie semp remanent. Prouerbioꝝ. xij. Qui odit increpationes insipiens est. sicut enĩ lux solis odiosa est lippis oculis. sic lux erudi tionis doctrine ⁊ increpationũ vite odiosa est fatuis. Secundi increpatões sustinẽt sed nõ tenẽt. ipsis enĩ correctio facta vel exhibita non apparet in ipsis plus q̃ ictus in aqua. isti susceptũ documentũ mittũt in saccum ptusum. puerbioꝝ. j. Increpationes meas neglexistis. sequitur. Ego quoq̃ in interitu vro ridebo. quasi diceret De interitu vro non curabo. ille enim qui ridet non multũ videtur curare de ea re de qua ridet. Tercij sunt qui increpatões sustinent et tenent. et isti se disponũt ad sapiẽtiam. puerbioꝝ. xv. Qui increpatões custodit astantioꝝ fiet. talis fuit beatus laurentius. Nam cũ quereret ab ipso decius cesar generositatẽ suam. rñdit. quantũ ad genus hispanus sum, eruditus vel nutritus romanus. et acunabilis christianus. eruditus oim sacram scripturã ⁊ diuinaꝝ. Tercio est pauptas culpe. Apoca. iij. Tu dices qꝛ diues sum et locupleratus ⁊ nullius egeo. et nescis quia tu es miser et miserabilis et paup et nudus et cecus. Non est pauptas tam ꝓemptibilis tam vituperabilis q̃ est pauptas culpe. per illã enĩ deuenitur ad pauptatem eterne miserie. Luce. xvj. de illo diuite guloso et superbo qui operiebatur purpura et bysso. et epulabatur quotidie splendide. qui in infernũ sepultus est in morte. et ibi oppressus fuit tanta miseria et calamitate q̃ vnam gutam aque non potuit impetrare. Magna ista paupertas. vix enim pauperes inueniri possunt qui saltem de aqua non habẽt ad potandum. Quarto est pauptas humilitatis vere. Matb. quinto. Beati pauperes spiritu. qui pauperes sunt humili affectu. tales sunt de scola saluatoris qui mitis est et humilis corde. Christus humiles spiritu eligit. Jacobi. secundo. Nõne paupes spiritu elegit deus in hoc mũdo diuites in fide. qnasi diceret. imo. quia tales in parte sua vult habere. Sic ergo beatus laurentius commendatur a pia et deuota affectione. cum dicitur. qui intelligit super egenum et pauperem. ipse enim super egenos et pauperes intellectũ et affectũ applicauit. ipse thesauros ecclesie sicut de ipso legitur pauperibus distribuit Unde de ipo dicit. Dispersit dedit pauperibus iusticia eius manet in seculum seculi. Sicut ergo quadruplex pauptas distinguitur. sic quadruplex beatitudo reperitur ex qua brũs laurẽtius brũs esse describit. primo dr brũs p releuatõr egenor

Scdo dicitur beatus ꝓpter eruditionem indoctoꝝ. et hoc ꝓtra pauꝑtatem sensus. Tercio dr btūs ꝓpter ꝙuersionē peccatoꝝ. et hoc ꝓtra pauꝑtatē culpe. Quarto dicitur beatus ꝓpter adeptōnem premioꝝ. et hoc ꝓpter pauꝑtatē būilitatis vere. Primo ergo beatus luarētius dicitur beatus ꝓpter relevationē egenoꝝ. Matb. v. Beati misericordes qm ipsi misc̄iam ꝓsequētur. ex impensione opm misc̄die dicuntur misericordes misericordiā consequi et inuenire. Nam ꝑ impensionem opm misericordie boies de statu culpe transferuntur ad statum gre et ꝑ ꝓsequēs ad statum glorie. Un de beato laurentio ꝑt exponi illud Eccī. xxxj. Stabilita sunt bona illius in domino et elemosinas enarrabit oīs eccl̄ia sanctoꝝ. Bona beati laurentij sunt bī stabilita que in illo stabiliūtur in quo est beatitudo summa omniū bonoꝝ aggregatione perfecta. Prouerbioꝝ. viij. Decum sunt divitie ⁊ gloria opes superbe ⁊ iusticia. ipse fuit ille beatus dives de quo dicit Eccī. xxxj. Beatus dives qui inuentus est sine macula qui post aurū non abijt. ꝛ aurum quasi lutuꝫ ꝓtempsit. Job. xlj. Ecce net sibi aurum quasi lutum. Scdo fuit beatus laurentius btūs ꝓpter eruditōem in doctoꝝ et hoc ꝓtra pauꝑtatem sensus. ꝑs. Beatus homo quē tu erudieris dñe et de lege tua docueris eum. Beatus laurentiꝰ fuit a dño edoctus et in lege eius eruditus Un de et beatus sixtus ei semina verbi divini eroganda ꝓmisit. et quibus decium cesarem supauit et multos in fide christi solidauit et in bonis moribus informauit. et ꝓpter hoc ipsos a pauꝑtate sensus liberauit. Eccī. xxxix. Spiritu intelligentie repleuit eum et ipse tanq̄ imbres mittet eloq̄a sapiēie sue. Tercio fuit beatus laurentius btūs ꝓpter ꝙuersionē peccatoꝝ. ꝓtra pauꝑtatem culpe. Apoca. xvj. Beatus qui vigilat et custodit vestimēta sua ne nudus ambulet et videant boies turpitudinē eius. ista vestimēta nō sunt corꝑalia sed spūalia virtutum et morum ornamenta. vestimenta enim corꝑalia beatus laurentius ꝓmsit qn exutus vestimentis suis nudus super cratem ferream suppositis ignitis carbonibus fuit extensus. et ibi sacrificium se ipsum deo obtulit. vnde dicebat. Ego me ipsum sacrificium deo obtuli in odorē suauitatis. beatus laurentius non solum ista vestimenta virtutū ⁊ morum custodiuit ꝛ vestimēta ꝓsimilia ab alijs amissa vel ꝓdita recuꝑauit qm ipos ab iniquitate auertit Malachie. ij. In pace et equitate ambulauit ⁊ multos auertit ab iniquitate. Quarto fuit btūs laurentius beatus ꝓpter adeptionem premioꝝ. et hoc quia habuit pauꝑtatē vere humilitatis. ꝑs. Ego vere mēdicus sum et pauper et dñs sollicitus est mei. Dñs ita ꝑ beato laurentio sollicitus fuit ꝙ sup ipm oculo charitatis respexit. Isaie. lxvj. Ad quem respiciā nisi ad pauperculum et ꝓtritum spū ⁊ trementem sermones meos. talis pauperculus fuit btūs laurentius. et ideo quia humilis fuit est a deo exaltatus. Humiliamini sub potenti manu dei vt exaltet vos in tpe visitatōis. j. Petri. v. Vere enī humiliatus in gloria est beatus. Job. xxij. Qui humiliatus fuerit erit in gloria. Ad quam nos perducere dignetur.

De spinea corona dñi. Sermo. I.

Data est ei corona et exiuit vincens vt vinceret. Apoca. vj. In verbo ꝓpositio tria notantur. in quibus virtus ⁊ efficacia passionis christi mōstratur. Primo enī describitur ab ingressu incarnatōnis. cum dicitur. Data est ei corona. Secūdo a ꝓgressu predicatōnis. cum dicitur. et exiuit. Tercio describitur ab egressu in quo fuit precium nre liberatōis. cum dr. vincēs vt vinceret. Quantum ad primū ergo sciendum ꝙ triplex fuit corona dñi. Prima

De spinea Corona Sermo .I.

corona fuit carnea. secunda spinea. tercia aurea. Prima ergo corona dñi fuit corona carnea. Cantico.iij. Egredimini filie syon et videte regem salomonē in diademate quo coronauit eum mē sua. filie syon sunt aīe sancte in specula p̄emplatōis eleuate. que debēt p̄ sideratōnem egredi vt videant regē suum coronatū corona qua ip̄m mater sua id est btā maria in vtero suo circundedit in assumptōe carnis qñ misit deus filiū suum factū ex muliere natū sub lege. et sic eos qui sub lege erant redemit. et hoc qñ verbū caro factū est et habitauit in nobis. Jo.j. qñ vidimus eū non solū vnigenitū a p̄re & vnigenitū a matre plenū gr̄a & veritatis. Jo.j. Et sciendū q̄ ista coronatio assumptōnis sue carnis facta fuit in die desponsationis sue qñ sibi humanam naturā in matrimonio q̄si inseparabiliter copulauit. Osee.ij. Desponsabo te mihi in sempiternū. hanc incarnatōez p̄rebat aīa sancta. Cāticoz.viij. Quis te frātrē meū sugēntē vbera matris mee vt inueniaz te solum foris & deosculer te & tā me nemo despiciat. Tunc eñ xp̄s frater noster effectus est qñ naturā humanā sibi cōiunxit. ad lr̄am. vbera matris nr̄e. i. beate marie dei genitricis dñs noster ihesus cristus suxit qñ ipsum lactauit beata maria. Luc.xj. Btūs venter qui te portauit & vbera que suxisti. Foris est inuentus qñ in terris visus est & cū hominibus p̄uersatus est. Baruth.iij. sequit vt deosculer te. in osculo fit p̄iunctio labiorum. sic fidelium ad cristū debet esse p̄ fidē et dilectōem p̄iunctio aīoz. Can.j. Osculetur me osculo oris sui. sequitur hic. et iam nemo me despiciat. ex incarnatōe cristi humana natura nō est despecta & post honorata. vñ cū btūs iohānes ap̄lus angelum vellet adorare qui tam sedule satagebat ei secreta celestia reuelare. dixit ei vide ne feceris. p̄seruus eñ tuus sum & fratrū tuoz nec mirū si angeli in veneratione magna habent humanā naturam quā in xp̄o vident sup̄ oñes choros angeloz exaltatam.

Scdo habuit christus coronam spineam. Johannis.xix. Milites plectentes coronā de spinis imposuerunt capiti eius & veste purpurea circundederunt eū. per istam coronā despinis factā curata fuit infirmitas būane culpe vel iniquitatis. Cū in officio matutinaz dicitur. spina que pupugerat patientem dñm. penitētes liberat a p̄ctis criminū. nec sic voluit dñs istā coronaz sibi tamq̄ regi solum retinere. imo voluit eam ap̄lis suis & martiribz p̄cedere. vnde cuilibet istoz dicitur. Coronās coronabit te in tribulatōne. Isaie.xxij. His replicat nomē coronatōnis. qz ap̄li & martires fuerunt coronati tribulatōe in verbis p̄tumelioſis & in grauibus tormentis. sed in his oñibus legitime certauerunt & ideo a christo meruerūt coronari. ij. Thimo.ij. Non coronabit̄ nisi qui legitime certauerit. neq̄ enim mors neq̄ vita neq̄ exquisita tormenta potuerunt ipsos separare a charitate christi. Apoc.ij. Esto fidelis vsq̄ ad mortem & dabo tibi coronam vite. Tercia corona quā habuit christus fuit corona aurea. Eccl.xlv. Corona aurea sup̄ mitram eius expressa signo sanctitatis. Corona aurea dicitur esse sup̄ mitrā xp̄i qz ipse solus rex summus vel sacerdos vel pontifex fuit. hebreoz.ix. Christus assistens pontifex futurorum bonoz. cē. Ista corona aurea super mitram christi fuit expressa signo sanctitatis. que expressio in multis apparuit. Primo in eius passione ꝛruosa. Scdo in eiꝰ resurrectōe gloriosa. Tercio in eius ascensione iocunda. Quarto in missione spūs̄ sancti fructuosa. Quinto in ap̄loz suorūz sanctitate miraculis plena. Hoc est id signum de quo dicitur. Marci vlti. Signa aūt eos qui crediderunt. hec sequent̄. in nomine meo demonia eiicient. linguis loquētur nouis. serpentes tollent. & si mortiferū quid biberint non eis nocebit. & sup̄ egros manus imponēt & bene habebūt. Hec est expressio sanctitatis christi p̄ter quā expl̄sionem sanctitatis nō solū ad regnuz celeste

tanq̃ ad obtentionem hereditatis. non solum sicut heres legitimus ex natura veritatis. sed quasi p quandã acquisitõez ex pretio humanitatis quodã iure acquisitõis p passionem puenit. Hebreoz. ij. Videmus iesum ꝓpter passionẽ mortis gloria et honore coronatũ. Sic ergo primo ꝓmendatur iesus christus ab ingressu sue incarnatõis cum dr. Data est ei corona. et ista corona triplex est sicut supius est distincta. que triplex corona in capite iesu posita est qđ elegant. zacharie. vj. signatur vbi dr. Faci es coronas et pones in capite iesu. Scđo describitur dñs nr̃ iesus christus a ꝓgressu sue ꝓdicatõnis. cũ dr. et exiuit. Sciendũ ergo q dñs nr̃ iesus christus exiuit tripliciter. primo enĩ exiuit p bñficium incarnatõnis. scđo exiuit p officium ꝓdicatõnis. tercio exiuit p exhibitum ꝓcium nr̃e reparationis. Primo ergo exiuit dñs noster iesus p beneficiũ incarnatõnis. Eccĩ. xxiij. Ego quasi fluuius dorix et sicut aquedu/ctus exiui de paradiso. Dorix interpretatur medicamentũ generatõis in quo signatur charitas christi et eius hũanitas p quam obtinuimus grãm sanitatis. ipse enĩ fuit ille optimus vnguentarius de quo. Eccĩ. xxxviij. dicitur. Unguentarius pigmenta faciet suauitatis et vnctõnes ꝓficiet sanitatis. p ipm facte sunt vnctões sanitatis. qñ infirmi diuersis languoribus curati sunt. et mortui resuscitati fuerũt. Matb. xj. Eũntes renũciate iohanni que vidistis et audistis. Dñs tanq̃ iustus volebat q aliquis p ipso deponeret testimoniũ nisi de illis q tanq̃ visa et audita audacter posset ꝓponere in iudiciũ. Uñ et subdit. ceci vidẽt. claudi ambulant. leprosi mundãtur. surdi audiunt. mortui resurgunt. pauꝑes euangelisantur. ꝓpter qđ hic dñs nr̃ iesus xp̃s dicitur fluuius dorix qz fuit medicamentum humane generatõnis. sequitur hic. et quasi aqueductus exiuit de paradiso. natura aq̃ ductus est q tantũ ascẽdit quantũ descendit. et ꝓpter hoc ꝓpetẽter dñs iesus christus se aqueductui ꝓpauit. quia et de celo descẽdit et ad celum ascendit. ps. A summo celo egressio eius et occursus eius vsq̃ ad summum eius. vñ exitum aule regie a qua exierat et descensum miserie ad quã p nobis descenderat describit. Jo. xvj. Exiui a patre et veni in mundũ et iterũ relinquo mũdum et vado ad pr̃em. exponamus ita breuiter. Exiui a pr̃e p eternam generationẽ. et veni in mundũ p tpalem carnis assumptionem. et iterum relinquo mundũ id est mundi miseriam. et ascendo ad patrẽ id est ad patris gloriã vbi christus est in dextra dei sedens. Scđo exiuit p officium predicatõnis. Luce. viij. Exijt qui seminat seminare semen suum. sicut ibidẽ dicitur. semen est verbum dei. sator aũt christus. semen ergo seminare nihil aliud est q̃ verbum dei ꝓdicare vel docere. Sic ergo xp̃s verbum seminabat qñ verbũ suum in virtute et pr̃ate ꝓponebat. Matbei. vij. Erat docens eos sicut potestatẽ habens et non sicut scribe et eoz pharisei. Ille in pr̃ate dicitur docere cuius doctrinã ꝓcomitatur bonitas vite. primo vt in seipso ostendat qđ alijs ꝓdicat. sicut christus ostendit in se. de quo Actuum. j. legitur. Cepit iesus facere et docere. contra multos qui fm sanctum euangeliũ bona et honesta ꝓdicant p latẽtem aũt maliciam et exterius in signis patentem ꝓdicationem suam deturpant quibus ꝓpterit id. Geñ. xxvij. Vox quidẽ vox iacob est manus aũt manus sunt esau. vox ꝓdicatoris vox iacob est qñ laudabiliter ꝓponit verbũ diuinũ sed manus eius sunt manus esau qñ reꝓhensibiliter seipsum exrendit ad opus malum. Tercio exiuit p exhibitum bñficium nostre reparationis. Johannis. xix. Exiuit ergo iesus portans spineam coronam et purpureum vestimentũ In hoc q exiuit iesus portans coronã spineam designatur eius afflictio. in hoc q exiuit portãs purpureũ vestimentũ designatur eius irrisio. vt p spineam coronã nobis ostenditur q p ipso spinas tribulationũ

libenter sustinere debemus.et p purpureo vestimento in quo irrisus fuit.p ipso irrisiones in omni patientia portaremus.sed sicut boni milites post regem suum eyeunt vt ad modū voluntate eius faciant ita fideles christi post ipm exire debent vt seipos p christo sicut p ipis se exhibuit ita t ipsi se exhibeant.Hebreo.xiij.Exeamus ad eum extra castra improperiū eius portantes.christus improperia peccatoz portauit p populo suo vñ et quilibet improperium eius debet assumere in seipso.nā istud nō vacat a merito sed remuneratur future ciuitatis glorioso premio.et ideo ibidem subditur.nō habemus hic manentē ciuitatem.sed futurā inquirimus homo pauper qui nō habet p prium hospitiū in quo possit pistere siue quiescere pducit alienū hospicium quo possit quoquo modo remanere t id hospitiū modo consueto pducit ad annum.sed non est aliquis qui sciat si habeat hospicium p diē vnum. ad illam ergo mansionē totis visceribus aspiremus quam futurā nobis tanq hereditariā expectamus.Tercio describitur nobis christus ab egressu in quo fuit preciū nostre liberationis.cum dicitur.vt vinceret.Duplicat in hac autoritate brūs iohannes nomē victorie.Christus enī vicit dupliciter.Primo enī vicit paucos de iudeis id est apostolos t discipulos ad familiaritatē suam trahendo vel vocando.sed postmodum vi cit aliter vt p predicationē istoz ad christum vocaretur gentiū multitudo.Actuū.xiij.Vobis oportebat primū loqui verbū dei sed qm repellitis illud t indignos vos iudicatis vite eterne. ecce cōuertimur ad gentes sic enī nobis precepit dñs.Sciendum est ergo q dñs vicit tripliciter. primo enī vicit falsitatem veritate.secō vicit fortitudinem potestate. tercio vicit vanitatem firmitate vel stabilitate.Primo ergo christus vicit falsitatez veritate.ij.Esdre.iij.Sup omnia vincit veritas.Christus est ille qui de seipso dicit.Ego sum veritas via et vita.Iohannis.xiiij.Christus est via ducens.veritas lucens.vita indeficiens.iste qui est veritas omnia vicit quia nullus in sciētia vel veritate pt ei cōparimo oportet omnem creaturā sua scientia superari.Job.xxxvj.Ecce deus magnus vicens scientiam nr̄am numerus annoꝝ eius inestimabilis.Quid mirum si sapiētia dei sapientia nr̄a vincitur cum numerus dierum eius inestimabilis dicatur. nos dicimus q antiqui debent esse sapientes.dicimus etiaz q nemo eligit iuuenes esse duces.eo q non pstat eos esse sapientes Job.xij.In antiquis est sapiētia t in multo tpe prudentia.Quomodo ergo creatū se auderet creatori suo pparare cuius ānos non pt aliquatenus numerare.Sapiētia enī que christus est de seipa dicit.Ego sapientia ex ore altissimi prodij primogenita ante omnē creaturam.Eccī.xxiiij.Antiquiores annos iuniozꝝ cognoscere debent. sed iuniores annos antiquoꝝ ignorant. et ideo ociosi qñ de annis antiquoꝝ inquiruut et si non sunt ociosi videntur tñ esse ociosi.Secō vicit fortitudinem potestate. Luce.xj.Fortis armatus custodit atrium suum in pace sunt omnia que possidet si autem fortior illo superueniens vicerit eū vniuersa arma eius auferet in quibus confidebat t spolia distribuet.Fortis armatus est christus p quem diabolus qui fortis armatus erat et fere omnes in carcerem sua potestate trahebat est devictus et armis tētationum crudelium cq veratōne hominum qui demoniaci vocari pflueuerunt p magna parte exspoliatur.spolia aūt que ei? esse consueuerāt p christum aplis suis cū psimilibus in diuersa t honorabilia ecclesie officia distributa sunt.Ephe.iiij.Ipse dedit quosdaz aplos quosdā aūt p̄phetas alios vero euangelistas.alios aūt pastoreſ et doctores ad pfummationem sanctoꝝ in opus ministerij in edificationē corpis christi.Tercio vicit vanitatē firmitate vel stabilitate.Johānis.xvj.Confidite ego vici

mundum. Christus vicit mundum qui mundi vanitatem non dilexit. Unde cum iudei vellent ipsum rapere vt eum facerēt regem ab ipsis fugit. sicut dicitur. Johannis. sexto. Nos exemplo ipsius si filij eius esse velimus mundi vanitatem fugere debemus. et secundum istam viam pro modulo nostro christi exemplo vicimus. prima. Johannis. quinto. Omne quod natum est ex deo vicit mundum. si ergo nati vel filij christi sumus mundū contemnamus ꝛ per contemptū mundi ipsum vincamus vt dulcedinē vite eterne assequamur. Apocalipsis. secundo. Uincenti dabo manna absconditum. istud manna absconditum est refectio eterne iocunditatis quam et si deus modo abscondet a nobis tamen ostendet nobis in tempore sue retributionis. Ad quam nos perducere dignetur qui viuit ꝛ regnat in scla. Ameu.

De spinea Corona dñi. Ser. II.

EGredimini et videte filie syon regem salomonem in diademate quo coronauit eum mater sua. Canticorum. tercio. In verbo ꝓposito tria notātur ad que sacra scriptura nos hortatur. Primo enī hortatur nos ad studium considerationis cum dicit. Egredimini ꝛ videte filie syon Secundo ponit considerationis obiectū. cum dicit. regem salomonem. Tercio subdit considerationis fructum. cum dicit. in diademate quo coronauit eū mater sua. Quantum ergo ad primum dicit. Egredimini ꝛ videte filie syon. Sciendum ergo ꝙ tria sunt ad que debem⁹ egredi. primo enim debemus egredi ad studium cōsiderationis. secundo ad exercitium bone operationis. tercio ad fastigium sancte cōtemplationis. Primo enim egredi debemus ad studium considerationis. Genes. xxiiij. Isaac egressus erat ad meditandum in agro declinata iam die. In ista autez auctoritate modus scolarium studentium ꝯmittitur qui inclinata iam die id est circa vesperam ad agros egrediūtur vt circa ea que audierunt ꝛ studuerunt meditentur. vt audita vel lecta frequenti meditatione memorie cōmendentur et sic sapientia acquiratur. Non enim sapientia de facili potest acquiri sine frequenti meditatōne ꝛ inquisitione diligenti. Proverbiorum secūdō. Si sapientiam inuocaueris ꝛ inclinaueris cor tuum prudentie et quesieris eā quasi pecuniam ꝛ sicut thesauros effodieris illam tunc intelliges timorem domini et scientiam dei inuenies. Illa diligenter querere solemus que magni valoris esse reputamus. sapientia enim diligenter debet inquiri cuius valori nihil desiderabile potest comparari. Proverbiorum. tercio. Preciosior est sapientia cunctis opibus. et omnia que desiderantur huic non valent comparari. Secundo debemus egredi ad exercicium bone operationis. Canticorum. septimo. Egrediamur in agruz cōmoremur in villis mane surgamus ad vineas. Tria sunt operum genera que ponit hic sacra scriptura. quedaz enim sunt opera laboriosa. que tangit sacra scriptura. cū dicit. Egrediamur in agrū. Quedam sūt opera studiosa. que tangit. cum dicitur. cōmoremur in villis. Quedam sunt opera delicioſa. que tangit cum dicit. mane surgamus ad vineas. Primo ergo tāgit opera laboriosa. cū dicit. egrediamur in agrū. Agricole enim agrum egrediuntur ꝛ ibi laboriosis operibus implicantur. homines enim ad laborem nascuntur. Job. v. Homo nascitur ad laborem sicut auis ad volatum. Opera bona quanꝯ sint laboriosa non tamen sunt euitanda quia sunt fructuosa. j. Chorinteorum. ix. Unusquisqz ꝓpriam mercedem accipiet secundum suum laborem. dei enī sumus adiutores. dei agricultura estis. dei edificatio estis. Secundo tangit opera studiosa. cum dicit. cō

moremus in villis. in villis enim commorātur ſtudioſi tam in liberalibus diſciplinis q̄ in artibus mechanicis. et quicquid ſit de artibus aliis precipue et diligenter debemus ſtudere in acquiſitōne ſapientie ſalutaris que dupliciter obtinetur. ſcilicet ſtudioſo labore ⁊ diuino munere. ꝓpter laborem ſtudioſum dicitur. Sapientie. nono. Mitte illam de celis ſanctis tuis ⁊ a ſede magnitudinis tue vt mecum ſit ⁊ mecum laboret. Quantum ad munus diuinum dicit. Sapientie. nono. Difficile eſtimamus que in terra ſunt ⁊ que in proſpectu ſunt inuenimus cum labore. que in celis ſunt autem quis inueſtigabit. Senſum tuum quis ſciet niſi tu dederis ſapiētiam. Tercio tangit ſacra ſcriptura opera delicioſa. cū dicit. mane ſurgamus ad vineas. Ex vinea vinum naſcitur in quo homines letantur ⁊ etiam delectantur. Pſalmiſta. Vinum letificat cor hominis. Per vinum iſtius vinee poſſumus intelligere dulcedinem charitatis interne. hoc vino dilecti chriſti letificantur quādo charitas per ſpiritum ſanctū nobis infunditur. Romanorū. quinto. Charitas dei diffuſa eſt in cordibus noſtris per ſpiritum ſanctum qui datus eſt nobis. hoc vinum optimum dignum dilecto chriſti ad potandum. labijs ⁊ dentibus illius ad ruminandum. Tercio debemus egredi ad faſtigium contemplationis. Iſaie. vndecimo. Egredietur v̄ga de radice yeſſe ⁊ flos de radice ei⁹ aſcendet ⁊ requieſcet ſup̄ eum ſpiritus domini. yeſſe interpretatur incendium amoris. tunc ergo virga de radice yeſſe egreditur quando rectitudo intentionis de incendio amoris oritur. tunc autem flos de radice yeſſe aſcendit quando homo poſt incēdium amoris et rectitudinem intentionis ad faſtigium contemplationis ſeipſuz erigit. tunc autem ſuper eum ſpiritus domini requieſcit quando in ſeipſo ſpiritus domini conſolationem (etiam in tribulationibus) ſentit. ipſe enim eſt pater miſericordiarum et deus totius conſolationis qui cōſolatur nos in omni tribulatione noſtra. ij. Chorinteorum. j. Huius ſpiritus ſancti conſolationem in ſeipſo ſenſerat ſapiens q̄ dicebat. Sapiētie. xij. q̄ bonus et ſuauis eſt domine ſpiritus tuus in nobis. Sic et ego primo ponit ſacra ſcriptura conſiderationis actum. cum dicit. egredimini ⁊ videre filie ſyon. Secundo ponit conſiderationis obiectum. cum dicit. regem ſalomonem. Salomon interpretatur pacifi⁹. per quem chriſtus bene ſignatur qui recte pacificus dicitur. quia nos deo patri et angelis reconciliauit. Epheſios. ij. Ipſe eſt enim pax noſtra qui fecit vtraq̄ vnum. Homines per peccatum a celeſtibus ſpiritibus erant ſeparati ⁊ elongati. ſed per ſanguinem chriſti quem pro nobis peccatoribus effudit chriſtus ieſus ſunt angelis pacificati ⁊ reconciliati. Colloſ. j. Pacificās per ſanguinem crucis eius ſiue que in terris ſiue que in celis ſunt. Nos ergo exemplo chriſti informati debemus ⁊ ſicut chriſtus fuit pacificus ita et nos pacifici eſſe debemus. Sciendum eſt ergo q̄ quilibet homo triplicem pacē debet habere. Primo enim debet habere pacem ad deum. Iſaie. xlviij. Vtinam attendiſſes mandata mea facta fuiſſet ſicut flumen pax tua. Hic habes q̄ ex obſeruantia mandatorum fit ad deum pax ⁊ concordia electorū. Sed notabile eſt q̄ dicit facta fuiſſet ſicut flumē pax tua. Ego video in flumine duo ſcilicet trāquillitatē ⁊ abundantiam vel feditatem. Flumina enim tranquillius q̄ torrentes fluere ſolent. Vnde poeta. Nam qui fluuialibus vndis intumuit torrens fluit acrius anue priorem. In fluuio etiam video abundantiam. torrentes enī ſolent exſiccari non fluuij. in quo notatur q̄ pax noſtra debet eſſe trāquilla ⁊ debet eſſe multa. p̄s. Pax multa diligentibus legem tuam et non eſt illis ſcandalum. Ex obſeruatione ergo mandatorum fit ad deum reconciliatio animorum ⁊ multiplicatio dierum et

annozum. Prouerbio. iij. Precepta mea coz tuum custodiant. longitudinē enim dierum ⁊ annos vite ⁊ pacem apponent tibi Scdo debet homo habere pacem ad seipsum. Philip. iiij. Pax dei que exsuperat omnem sensuz custodiat cozda vestra ⁊ intelligentias vras. Pax dei duo facit in nobis ipsa enim dulcorat affectum ⁊ illuminat intellectū. quantum ad dulcoratōem affectōnis dicit. pax dei custodiat cozda vestra. quantum ad illuminationē rōnis. dicit. et intelligētias vras. ista pax ī pñti vita inchoatur. sed in vita beata plummabit. Isa. xxxij. Sedebit populus meus in pulcritudine pacis ⁊ in tabernaculis fiducie in requie opulenta. Tria dicit que erūt in vita beata. Ibi enim erit tranquillitas sine pturbatione. et quantum ad hoc dicit. sedebit populus meus in pulcritudine pacis. ibi etiam erit securitas sine timoze vel hesitatōne. et quantum ad hoc dicit. in tabernaculis fiducie. ibi etiā erit abundantia vel vbertas sine defectione. et quantū ad hoc dicit. in requie opulenta. Tercio debet homo habere pacem ad primum. Roma nozum. xij. Si fieri potest q̄ ex vobis est cū omnibus hominibus pacē habentes. Dominus vult q̄ electi sui sint in ecclesia sua quasi oues in ouili dñico pacem habētes. non sicut canes rabidi inuicem mordētes Gallath. v. Si inuicem mordetis ⁊ comeditis videte ne ab inuicem consumamini. hoc est contra regulares claustrales murmuratozes. detractozes seipsos adinuicem et prelatos suos mozdentes et comedētes. boni ergo religiosi de obseruatōe pacis et cōcozdie debent esse solliciti. ephesios. iiij. Solliciti seruare vnitatem spiritus in vinculis pacis. Ea que in vinculo constringuntur rupto vinculo ab inuicem dissoluuntur. Sic per pacem et concozdiam fit coniunctio animozum. per discozdiam vero fit dissolutio et seperatio impioz Isaie. lvij. Non est pax impijs dicit dñs imo impios comparat feruenti mari quod vento commotum non quiescit. Isa. lvij. Coz impij quasi mare feruens quod quiescere non potest. Sic ergo ponit sacra scriptura considerationis obiectum. cum dicit regem salomonem. Tertio ponit considerationis fructum. cū subdit. in diademate quo cozonauit eum mater sua. Mater xpi synagoga dicitur. a qua christus fuit triplici diademate cozonatus. Sciendum ergo q̄ est triplex dyadema. Primo est dyadema tribulationis. Secūdo est dyadema discretōis et discussionis. Tertio est dyadema glozie et honozis vel eternē retributionis. Primo ergo est diadema tribulationis quo dyademate christus cozonatus fuit. Eccl. xj. Insuspicabilis portauit diadema. Quis vnq̄ posset suspicari q̄ ille p̄ quem facta sunt omnia ⁊ sine quo factū est nihil portaret diadema de spinis. attamen christus verus homo ⁊ verus deus hmōi dyadema portauit. quis vnq̄ posset suspicari q̄ ille p̄ quem ceci vident. claudi ambulant. leprosi mundantur. mortui resurgunt. paupes euangelisantur. quis vnq̄ credere posset q̄ talis ⁊ tantus dyademate spineo fuit cozonatus. Matth. xxvij. Milites plectentes cozonam de spinis imposuerūt sup caput eius. in hoc dyademate spineo posito sup caput christi magnificentia dei pris cōscripta fuit. Sapiē. xviij. Magnificentia tua in diademate capitis illius scripta erat. ista magnificentia fuit dignitas regia capiti christi super scripta. Matthei. xxvij. Imposuerūt sup caput eius causam ipsius scriptam. hic est iesus nazarenus rex iudeozum. Secundo est dyadema discretionis vel discussionis. Job. xxix. Justicia indutus sum ⁊ vestiui me sicut vestimento ⁊ dyademate iudicio meo. bonum vestimentū non potest exterius vestitate psumi. Sapientie. j. Justicia perpetua est ⁊ immoztalis. Dyadema etiā iudicij ⁊ vltime discussionis christus habebit qñ in die iudicij tam electos q̄ reprobos iudicabit. Danielis. vij. Fluuius igneus

rapidusq; egrediebatur a facie eius. milia milium ministrabant ei. et decies centena milia assistebant ei. iudicium mirabiliter debemus timere. quia velimus nolimus sicut sacerdos vadit ad synodum oportebit personaliter comparere. secunda. Chorinteorum. quinto. Omnes nos manifestari oportet ante tribunal christi vt recipiat vnusquisq; propria corporis prout gessit siue bonum siue malum. Tercio est dyadema glorie ⁊ honoris vel eterne retributionis. Ysaie. sexagesimosecundo. Eris corona glorie in manu domini tui. deus erit corona glorie electis suis ipsos in anima gloria ⁊ honore coronando. Erit etiam dyadema regni electos suos in corpore gloriosis donibus illustrando. Sapientie. quinto. Justi autem imperpetuum viuent et apud dominum est merces eorum ⁊ cogitatio eorum apud altissimum. ideo accipient regnum decoris et dyadema spei de manu domini. quod erit in perceptione eternalium premiorum. quando iusti fulgebunt sicut sol in regno patris eorum. Matthei. decimotercio. Ad quod regnum nos perducere dignetur qui viuit et regnat in secula seculorum. Amen.

De assumptõe btẽ Marie. Ser. I.

Que est ista que ascendit de deserto delicijs affluens. Canticorum. octauo. Ad commendationem gloriose virginis in proposito verbo notantur duo. Primo enim notatur eius humilitas imitanda. cum dicitur. Que est ista que ascendit de deserto. Secundo notatur eius felicitas appetenda. cum subditur. delicijs affluẽs. Quantum ad primum notantur duo. scilicet ascensionis actus. cum dicitur. ascendit. et ascensionis locus. cum dicitur. de deserto. Sciendũ est ergo q; beatissima virgo maria hodierna die ascendit ad celum de deserto. id est de presenti mundo qui dicitur desertum triplici ratione. Primo q; est in hoc mũdo transitoria habitatio. Secundo quia vel rara vel nulla est hic verborum bonorum delectatio. Tercio quia est hic multimoda malorum tribulatio. Primo igitur quia in mundo est transitoria habitatio. idcirco cõparatur deserto. Sapientie. vndecimo. Iter fecerunt per deserta que non habitantur ⁊ in locis desertis fecerũt casas. Case in hoc loco dici possunt papiliones vel tentoria que non sunt domus ciuium sed militantium. Et nos q; diu in hoc mundo sumus in continua militia esse debemus hostes sensibiles ⁊ inuisibiles scilicet mundum carnem ⁊ demones sustinemus. Job. septimo. Militia est vita hominis super terram. et vt simus milites strenui in hoc exercicio militari monet nos apostolus. secunda. Chorinteorum decimo. Arma militie nostre non sunt carnalia sed potentia deo ad destructionem munitionum. consilia destruentes ⁊ omnẽ altitudinem extollentem se aduersus scientiam dei. Sed in ista militia quidam tota liter ignorantes sunt qui sunt carnales. prima. Chorinteorum. secundo. Animalis homo non percipit ea que sunt spiritus dei. Quidam autem et si sunt spirituales ab operibus carnis ad spiritum conuersi non tamen multum possunt in hoc bello spirituali. quia in eo non sunt exercitati. & sunt negligentes ⁊ pigri. signati per dauid qui cum esset adhuc iuuenis ⁊ essẽt indutus armis saulis dixit. non possum sic incedere quia nec vsum habeo. sed postmodum post multa prelia acquirens artem bellandi p multum exercitium dicebat loquens de bello spirituali. Exercitabar ⁊ scopebam spm̃ meum. Dñs autem qui suos milites in bello deserere nescit in isto bello spirituali nos non deserit. sed est paratus iuuare ad ostendendam viam in columna nubis Nubes est gloriosa virgo mater christi in qua tanq; in nube filius dei voluit incar-

nari et obumbrari vt nos precederet ⁊ iuuaret in forma visibili. Ecclesiastici. vicesimoquarto. Ego in altissimis habitaui et thronus meus in columna nubis. Secundo dicitur mundus desertum quia in ea nulla vel rara est delectatio. psalmista. In terra deserta inuia et inaquosa. Mundus dicitur terra propter absentiam virtutum Inuia propter transgressionem mandatorum que sunt via perueniendi ad celum. sed inaquosa dicitur propter ariditatem mentium. propter defectum roris vel pluuie deuotionis siue lachrimarum. Unde in huius figura conquerebantur filij israel. Numeri. vicesimo. Cur induxisti nos in desertum locum istum pessimum qui ficus non gignit. nec vineas. nec malogranata insuper ⁊ aquam non habet. istorum omnium defectum in nobis sentimus sed ad consilium domini quod ibidem datur recurramus. ibi enim moisi dicitur q̃ acciperet virgam ⁊ percuteret bis silicem et illis daret aquam. quod cum ita factum esset aque latissime de petra fluxerunt. virga est beatissima virgo maria. de qua in ecclesia cantatur. Virgo dei genitrix virga est. flos filius eius. petra vero est christus prima. Thorinteorum. duodecimo. Petra autem erat christus. Ad istam virgam debemus recurrere ⁊ ipsam accipere. id est ipsam vt pro nobis roget interpellare. sed dicitur q̃ virga est petra bis percussa per quod datur intelligi q̃ beatissima virgo duobus modis filiũ suum rogare consueuit. Primo iure dilecte supplicando excellentie summe maiestatis. Secundo iure matris quasi imperando latescenti dulcedini ex ea assumpte humanitatis. In cuius figura. tercio. Regum. secũdo. dicitur. Pete mater mea nec enim phas est vt auertam faciem tuam. et tunc cum secundo ex virga lapis id est christus a virga id ẽ virgine maria percutitur. ex petra aque latissime deuotõnis et compunctionis ad ablutionem peccatorum. banc aquam de petra acceperat dauid qui dixit. Lauabo per singulas noctes lectum meum. Psalmista. Tercio mundus iste dicitur desertũ quia in ipso est multitudo tribulationis. quod bene signatum est in filijs israel qui innumeras tribulationes sustinuerunt quando transeundo per desertum ad terram promissionis deuenerunt. et vt de multis minima referemus. Numeri. vicesimoprimo. dicitur. q̃ immisit dominus serpentes igneos in filios israel propter peccata eorum ad quorum plagas et mortes plurimorum clamauerunt ad moisen ⁊ ille clamauit ad deum qui dixit ei vt faceret serpentem eneum ⁊ pro ligno erigeret illum ad cuius aspectum filij israel qui serpentum morsibus percuterentur sanarentur. Bene dicit q̃ erigeret serpentez pro signo quia omnia contingebant illis in figura. sicut dicitur. prima. Thorinteorum. decimo. Unde per serpentẽ qui est in palo erectus signatur christus qui est in patibulo crucis eleuatus. ad cuius aspectuz a morsibus serpentum spiritualium id est a veneno mortifero peccatorum liberamur. Hebreorum. duodecimo. Aspicientes in auctorem fidei consummatorez iesum qui p̃ posito sibi gaudio sustinuit crucem confusione contempta. istaz etiam virtutem serpentes spirituales fugandi dominus gloriosi virgini matri sue communicauit. Ecclesiastici. vicesimoquarto. Ego quasi vitis fructificaui suauitatem odoris. Odor vitis florente vinea talis virtutis esse dicitur. q̃ omne reptile venenatum ab ea exire compellitur. in quo signatur euidenter q̃ potestas fugandi demones gloriosissime virgini communicatur. Ad eam ergo percussi a serpentibus fiducialiter recurramus. sic ergo per desertum signatur ascensionis locus. Secundo notatur ascensionis actus. cum dicitur. Que est ista que ascendit. Et sciendum q̃ beatissima virgo hodie tripliciter ascendit. Primo per modum nubis ad irrigatõnem aridorũ. Se

cundo ad recreationem infirmorum. Tercio per modum aurore consurgentis ad illuminationē indoctorum. Primo ergo ascendit beata virgo maria per modum nubis ad irrigationem aridorum. tercio. Regū. decimooctauo. Nubecula parua quasi vestigium hominis ascendebat de mari. Nubecula parua est virgo maria que dicitur nubes ratione irrigationis. sed dicitur nubecula parua ratione humilitatis. ipsa enim et si sit dignitate magnifica. fuit tamen humilitate modica. que humilitas multum fuit in oculis redemptoris accepta. Luce. primo. Respexit humilitatem ancille sue. Unde et nos peccatores multum debemus nos humiliare quia homo semper est acceptior in oculis dei quanto magis se humiliat. displicet autē deo quātumcunq; modicum per superbiam se eleuat. quod competenter potest per exemplū manufactum videri. si hostium oporteat te transire cuius limen sit ita bassum q; nō possis erecto capite trāsire nihil nocet quātumcunq; inclinaueris. sed si mensura trā sumpti digiti subito te erexeris cum cassato capite vulneraris. Sic ergo appetenda est humilitas que vulnus fugit. declinanda superbia que vulnus infligit. Sic ergo beata virgo maria dicitur nubecula parua. sed sequitur. quasi vestigium hominis Homo christus est de quo in. psalmo. octuagesimosexto. dicit. Homo natus est in ea. et ipse fundauit eam altissimus. iste homo vestigium sue sanctitatis in gloriosa virgine dereliquit. nec mirum pes enim in solo transitu vestigij sui similitudinem in puluerem imprimit. non est ergo mirū si filius dei vestigium sue sanctitatis in gloriosa matre impressit in cuius vtero per nouem mensium spacia et tempora habitauit. Species aromatice in arca in qua fuerunt q; cum amote fuerint odoris sui fragrantiam derelinquūt. non est ergo mirū si ille qui est origo q; thesaurus odoris omnis gratie et virtutis vestigiū in sua sacratissima matre dereliquit odoris q; suauitatis. Unde in persona ipsius dicitur. Eccliastici. Uicesimoquarto. Sicut cynamomum et balsamum aromatisans odorem dedi. quasi mirra electa dedi suauitatem odoris. Ista nubecula parua habens quasi vestigium hominis ascendebat de mari Mare enim signat presens seculum q; multis amaritudinibus est respersum. de hoc maria gloriosa virgo hodie ascendit q; ad portum salutarem vite eterne peruenit Sciendum est q; mare nauigantes quanto maiora discrimina tempestates et pericula patiuntur in mari tanto amplius cū ad portum perueniūt letantur. Sic et sancti quanto maiora certamina ludibria et verbera patiuntur propter christum tanto amplius letantur q; ad salutis eterne portum perueniunt quem toto cordem vita sua desideraueriūt. ps. Deduxit eos in portum voluntatis eorum. Secundo ascēdit gloriosa virgo maria ad modum fumi aromatis ad recreationem infirmorum. Canticorum. tercio. que est ista que ascendit per desertum sicut virgula fumi ex aromatibus mirre et thuris et vniuersi pulueris pigmentarij. Beata virgo ascendit sicut virgula fumi. Non ad modum fumi oculos offendentis. de quo Prouerbiorum. decimo. Sicut acetum dentibus et fumus nocet oculis sic piger his qui miserunt eum. sed ascendit ad modum fumi aromatici infirmos recreantis. et obsessos a demonibus liberantis. Tobie. sexto. Fumus eius extricat omne genus demoniorum. siue a viro siue a muliere ita vt nec accedat vltra ad eos. Natura fumi est vt quanto altius ascendit tanto amplius ab humanis aspectibus se subtrahit. Sic beatissima virgo maria hodie ab humanis aspectibus est subtracta et angelicis aspectibus presentata. sed sub speciebus aromaticis species virtutum quibus beatissima virgo

ornata erat vescribit. sub nomine mirre vir
tutem abstinẽtie siue macerationis carnis
ostendit. Mirra enī corpus conseruat a pu
tredine. sic abstinentia conseruat a carna
lis voluptatis putrefactione. propter qõ
in persona eius. Canticor. quinto. dicitur
Digiti mei pleni sunt mirra probatissima
Mirra dicitur probata quãdo cum vicijs
et concupiscentijs carnẽ suam crucifigunt
penitentes. sed probatior est quando ipaz
crucifigunt in virtutibus perficientes. sed
probatissima quando ipsam crucifigũt in
nocentes. Mirra ergo maceratõnis carnis
gloriose virginis probatissima fuit que tã
te sanctitatis extitit q eã altissimus in vte
ro matris tanquam futurum suum taber
naculum sanctificauit. sed cum dixisset ex
aromatibus mirre vbi signatur maceratio
carnis. addit. et thuris in quo signatur de
uotio orationis. Apocalipsis. octauo. Data
sunt illi incensa multa vt daret de orãtoni
bus sanctorum omnium super altare au
reum quod est ante thronum dei. et sequi
tur. Et ascendit fumus incensorum de ora
tionibus sanctorum. Beatissima enī virgo
et orationibus suis apud filium nos adiu
uat q orãtones nostras efficaces facit. cum
ipsas, pprio filio representat. sequit. et vni
uersi pulueris pigmẽtarij. vbi designatur
omnium virtutũ varietas ex quibus qua
si ex vestimento nuptiali est varia pulcritu
dine decorata. Psalmista. Astitit regina a
dextris tuis in vestitu deaurato circunda
ta varietate. Tercio ascendit ad modũ au
rore ad illustrationem indoctorum. Canti
corum. sexto. Que est ista que pgreditur
quasi aurora consurgens. Aurora consur
gens tenebras noctis expellit. Sic btã vir
go hodie ad celum ascendens suis precib
a peccatorum tenebris q a peccatoribus te
nebras peccatorum detergit. vt sicut auro
re lux diei succedit sic in nobis lux gratie et
virtutis. Ephes. quinto. Fuistis aliquan
do tenebre nunc autem lux in domino. hic
ascensus gloriose virginis. Canticorũ. ter
cio. bene describitur vbi dicitur. Ferculuz
fecit sibi rex salomon de lignis libani colu
mnas eius fecit argenteas. reclinatorium
aureum. ascensum purpureum. Per regẽ
salomonem signatur christus qui fecit sibi
ferculum. id est sm glosam. cetum apostolo
rum in quibus sicut in cathedra ferretur
per orbem terrarum. prima. Chorinteorũ.
sexto. Empti estis precio magno glorifica
te q portate deum in pectore vestro. Istud
ferculum fuit de lignis libani. glosa. Fo
ribus. celsis. odoriferis. imputrabilibus.
candidis. Apostoli fuerunt fortes per pa
cientiam. celsi per contemplationem. odo
riferi per bonam famam. imputrabiles per
longanimitatem. candidi per innocentiaz
seu castitatem. sequitur. Columnas eius
fecit argenteas. columne possunt dici spe
cialiter tres apostoli qui fuerunt pre cete
ris secretarij domini et pre ceteris quando
ad secreta opera vocati. Quod tangit
Gallathas. secundo. Jacobus et cephas
et iohannes qui videbantur columne ec
clesie dextras dederunt mihi. Et barnabe
societatis. isti dicuntur columne argentee
Columne quia erecti rectitudine intentio
nis. Sed argentee dicuntur quia sonori
fuerunt voce predicationis. sequitur. Re
clinatorium aureum. istud reclinatorium
specialiter beatus iohannes potest dici. q
super pectus domini caput suum declinan
do in cena recubuit. et ibi aquas sapientie
salutaris que auro comparantur in tanta
abundantia potauit q ipse repletus qua
si dominica canalis totam ecclesiam pre
dicando et scribendo quasi ortum domi
nicum irrigauit. et irrigando vt fructum
faceret fecundauit. vel spiritualiter. recli
natorium aureum potest dici requies eter
na que sanctis conseruatur post multas to
lerantias laborum. ad quod vocat domi
nus cum dicit. Venite ad me omnes qui
laboratis et onerati estis q ego reficiã vos
Matth. xj. sequit. ascensum purpureũ. istũ
ascensum purpureum dñs iesus christus

primo in seipso exhibuit qñ purpuratus ꝓpio sanguine in die ꝓsceues ascendit. quod admirantes angeli in die ascensiõis dicebant. Isaie. Lxiij. Quis est iste qui venit de edom tinctis vestibus de bosra. iste formosus in scola sua gradiens in multitudine virtutis sue. et respondet Isaias ex verbis saluatoris. Ego qui loquor iusticiam ⁊ ꝓpugnator sum ad saluandũ. iterato querit Isaias ex verbis angelor. quare ergo rubrum est indumentum tuũ ⁊ vestimenta tua sicut calcantiũ in torcular. et rñdet ex verbis saluatoris. Torcular calcaui solus ⁊ de gentibꝰ nõ est vir mecũ. Calcauerat dñs in passione quasi mustum rubeũ ⁊ ideo nõ erat mirũ si rubrum erat indumentũ eius. sed quia terreni reges solent habere milites ad vestes suas vestibus suis ꝓsimiles. istam vestẽ rubeam dñs nõ sibi soli retinuit sed suis apostolis ⁊ martiribus ꝓmunicauit. Cantico. vij. Come capitis tui sicut purpurea regis tincta canalibus. Come capitis sue runt apli ⁊ martires christi. quia sicut come adhrẽt capiti ita ipsi inseparabiliter adhserunt christo vt nec tormentis nec morte potuerũt aliquatenus separari. iste come fuerunt sicut purpura regis. quia ad similitudinem christi ascenderũt ad christũ in duti purpura regis ꝓpio sanguine laurea ti. Ista purpura fuit tincta canalibus id est in christi vulneribus. ad hoc martires christi dñi vocantur. cũ dicitur. veni in foraminibus petre. in cauernis macerie. nec christus qui milites suos id est martires et apostolos voluit suis vestibus induere. voluit matrẽ suam aliquo modo sine istis vestibus remanere. et vere lancea que filij sui latus aperuit ipsius aĩam pertransiuit scdm qꝺ ei a symeone predictũ fuit. Et tuã ipsius animã ptransibit gladius. Luce. ij. et idcirco hodie cum ascendit purpura regis ornata. recte dicitur ascensus eius purpureus. Sic ergo primo notatur gloriose virginis humilitas imitanda. cum dicit. Que est ista que ascendit de deserto. sequitur. delicijs affluens. vbi notatur eius felicitas appetenda. Sciendum ergo qꝺ delicie gloriose virginis in tribus consistunt. Primo enim in visione aperta. Secundo in societate iocunda. Tercio in fruitõne beata. Primo ergo delicie gloriose virginis marie cõsistunt in visione apta. Job. xxij. Sup omnipotentẽ delicijs afflues. et eleuabis ad deum faciem tuam. qꝺ beata virgo modo delicijs affluit istud est ex potentia summe bonitatis que se bene regentibus delicijs prestare consueuit. Gene. xlix. Aser pinguis panis eius delicias prebebit regibus. que est creatura que ita bene se posset regere sicut beata virgo que intra se quasi in naui propria continebat conditorem ⁊ gubernatorẽ vniuerse terre. sequitur. et eleuabis ad deum faciem tuam. nõ bene poterat faciem suam ad filium suum verum hominem ⁊ verũ deum leuare qñ videbat eum pendentem in cruce oppressum miseria et afflictione. et ido adhuc depingitur quomodo stat iuxta crucem demisso capite. Job. decimo. Et si iustus nõ leuabo caput saturatus afflictione et miseria. sed si non leuabat caput quando videbat filium pendentem in cruce audacter nõ leuat quando facie ad faciem eum videt regnantem cum patre. Isaie. lxvj. Tunc videbis et afflues ⁊ mirabitur et dilatabitur cor tuum. videbis per influentiam veritatis. afflues per abundantiaz bonitatis. Mirabitur cor tuum propter excellentiaz maiestatis. et dilatabitur cor tuum per latitudinem charitatis vt mensura bona conferta ⁊ coagitata et superefluens que in sinum tuum dabitur. Luce. vj. vt ibi cum abundantia possit suscipi. Scdo ꝓsistũt delicie gloriose ℣ginis ⁊ aliorum brõz in societate iocunda. Isaie. lj. Ponet desertum eius quasi deliciasꝫ et solitudinem eius quasi ortum dei. gratia et letitia inuenietur in ea gratiarum actio et vox laudis. Beata virgo quasi desertum

dicta fuit quando a filio suo in morte et in ascensione derelicta fuit. et hoc desertuz die positũ est in delicijs cũ in assumptõne speciosa fcã ẽ ⁊ suauis in delicijs scz sancta genitrix. Eius etiam solitudo sicut ortus dei poni debuit. Quia ipsa fuit ortus conclusus. fons signatus signaculo sanctitatis-sequitur-gaudium et leticia inueniẽtur in ea. in vita beata modo est gaudium ex assecutione premiorum. leticia ex grata societate sanctarum animaꝝ ⁊ angelorum Gratiarum actio ex euasione periculoꝝ-et vox laudis ex glorificatione viuentis in seculà seculorum- Tercio consistunt delicie beate virginis in fruitione beata. Eccc̃es ij. Uadam et aff luam delicijs ⁊ fruar bonis-vadam potest dicere beata virgo non quasi canis se ingerens ad nuptias-sed tã ꝯ frequenter adeas vocata. Nuptie enim non bene possunt fieri sine sponsa. Cantico rum. iiij- Ueni de libano sponsa mea. veni de libano veni coronaberis. scilicet corona excellẽtis virginitatis que debetur mundicie virginali. sequitur. et aff luam delicijs. multũ modo aff luit delicijs gloriosa virgo mater christi que sup̃ choros angelorꝝ ad celestia regna meruit exaltari. Cantico rum. vij- ꝯ pulcra es ⁊ decora charissima in delicijs ⁊ fruar bonis. Frui est amore inhærere alicui rei, ꝓpter se. vnde ſm Augustinum. Fruimur cognitis in quibus voluntas ꝓpter se delectata conquiescit sicut scitis delectatio est coniunctio ꝓuenientis cum conueniente-que ergo maior potest esse ꝓuenientia ꝯ spiritus illius qui dicit spiritus meus sup̃ mel dulcis. Eccl. xxiiij Ad spiritum filij sui. de quo Sapiẽtie-xij. ꝯ bonus ⁊ suauis est domine spiritus tuus in nobis. Ex ista conuenientia spiritus ad spiritum delicijs aff luit virgo mater. et aff luet quelibet anima sancta in vita beata. prima. Cho. rinteorum. sexto. Qui adhæret domino vnus spiritus est. et si non substantie vnitate voluntatis tamen conformitate. vbi sunt ꝓdelicie iocunditatis eterne. Ad quas delicias nos perducere dignetur qui sine fine viuit et regnat in secula seculorum. Amen.

De Assumptõe btẽ Marie Ser. II

Transibo in lo⁊

cum tabernaculi admirabilis. Psalmo. quadragesimoprimo. In verbo proposito duo notantur a quibus gloriosa virgo cõmendatur. Primum est delectatio miserie presentis. quod notatur cum dicitur. transibo. Secundũ est assecutio glorie celestis. quod notatur cum dicitur. ad locum tabernaculi admirabilis.. Iste transitus inchoatur penaliter sed consummatur feliciter. Quantum ad primum sciendum est ꝙ humanũ transitum quadruplex conditio concomitatur Primo enim habet acerbitatem in dolore. Secundo velocitatem in tempore. Tercio recreationem ex dei ꝓsolatione. Quarto delectationem ex felici comprehensione. Primo ergo noster transitus habet acerbitatem in doloze. Isaie. quinquagesimoprimo. Posuisti profundum maris viam vt transeant liberati. Per mare quod amaruz est tribulatio designatur ꝓ quam homo carnalis frequẽter amaricatur. Threnorum. secundo. Magna est velut mare cõtritio tua. Sed dominus quandoꝯ homines carnales spirituales efficit. et tunc adiungendo ꝓdimentũ patiẽtie ⁊ delectationis salsedinẽ maris in dulcedinẽ lactis ꝓuertit. Deutro. xxxiij. Inundatõem maris quasi lac sugẽt. Et sciendũ est ꝙ nõ dicit posuisti mare viã. ꝛ dicit ꝓfundũ maris quãto enĩ tribulatões ãpliꝰ ꝓfundãtur et multiplicãtur tãto magis placẽt dño fideles qui ꝓ eas ꝓbãtur. Judith. viij. Dñe qui placuerũt deo ꝓ multas tribulatões transierũt. Sciendo ergo ꝙ gloſa ꝛgo que tãꝯ fidelis deo placuit ꝓ tribulatões istas tulit, ꝯs enĩ digne sufficiat explicare quã

tas tribulationes sustinuit qñ vidit vnige nitum suum quẽ sciebat spiritusancti ope ratione conceptum seruata matris integri tate-natum tanꝯ vnigenitum a patre gra tia ⁊ veritatis plenum. istum talem ⁊ tan tum vidit insidiose ꝓhensum. iniurio se damnatum. ignominiose suspensuꝝ. qñ hec vidit incompabiles tribulatões su stinuit. scdm ꝓphetiam symeonis. Luce. ij. Et tuam ipsius aiam ptransibit gladius Reuera ille gladius qui vnigeniti filij in cruce positi pforauit latus. sancte dei genitricis aiam doloris acumine penetrauit. Secundo transitus noster habet velocita tem in tpe. Job. vij. Dies mei velocius transierunt qꝫ texente tela succinditur. se cundum beatũ Gregorium qui hoc expo nit pulcra similitudine vitam nram ꝓpa rat tele. quia sicut tela filis sic vita nra die bus ꝓsistit. et sicut tela qñ augmentum ꝓ cipit ad precisionem tendit. sic in spacio vi te nostre quando preterierũt accepta tem pora breuiabuntur futura. et tanto paucio ra sunt que ventura sunt quãto plura sũt que transierunt. Et sciendum ꝙ bñs Gre gorius non solum vitam nostram precisi oni tele ꝓpauit sed etiam prepositi. quia tele precisionem vite nostre velocitas pre uenit. nam in tela, pfectus tarditatem ha bet. in vita nra defect? morã nõ hz in illa id est in tela dum texentis manus figitur aduentus termini elongatur. in ista vero id est in vita nostra dum desinente tempo re indesinenter conferuntur. ad finem no stri itineris etiam quiescendo puenimus. et per decursum nostri transitus etiaꝫ dor mientes imus. quia ergo parum habem? de tempore debemus festinãter bonis ope ribus insudare. Nam presens vita est ne gociatõnis futura vero erit retributionis. Unde sicut video ꝙ cum nundine paruꝫ habent de tempore mercatores festinant vendere ⁊ emere. sic nos debemus in hoc breui tpe ad bona opera festinare. Job. xiij Homo natus de muliere breui viuens tẽ pore repletur multis miserijs. Homo na tus de muliere. ecce infirmitatis titulus. breui viuens tempore. ecce velocitatis im petus. repletur multis miserijs. ecce aduer sitatis cumulus. ꝓpter hoc sancti ista terre na despiciũt et ad celestia totis desideri js se conuertunt. ij. Chorinteoꝝ. iiij. Non cõ templantibus vobis que videtur sed que non videntur. que enim videntur tempo ralia sunt. que autem non videntur eter na sunt. ꝓpter hoc beata virgo maria con tempsit. momentanea ⁊ transitoria ⁊ ele git eterna. Luce. x. Maria optimam par tem elegit quenõ auferetur ab ea. Tercio transitus humanus habet recreationem et dei ꝓsolatione. ps. Transiuimus pignẽ et aquam et duxisti nos in refrigeriũ. Sci endum est ꝙ tam ꝑ ignem qꝫ per aquam signatur aduersitas. sed per ignem signat inquantum est acerba. per aquam vero in quantum est copiosa. Ysaie. xliij. Cum trã sieris per aquam tecum ero ⁊ flumina nõ operient te. cum ambulaueris in igne non combureris ⁊ flamma non ardebit in te. quia ego dominus deus tuus sanctus is rael saluator tuus. vtruncꝫ scriptum legi mus ꝙ tam in igne qꝫ in aqua positos sal uabit dominus. Legimus Danielis. ter cio. Tres pueros in fornace ignis babylo nis proiectos ⁊ exisse illesos dextra diuine miserationis protectos. Danielis. tercio. Angelus domini descendit de celo ⁊ fecit medium fornacem tanquam ventum ro ris flantẽ. Legimus etiã. ij. Chorin. xj. Be atum paulũ aplm nocte ⁊ die in ꝓfunduꝫ maris submersum ⁊ diuina potẽcia libe ratũ. erectũ ⁊ vnitari ⁊ edificatõi eccle re stituũ. ß hec nõ fuit plena liberatio ß sicut supius dictũ est quedã recreata ꝓsolatio nã ipm legim⁹ postm odũ multis tribula tõnibus affligi ⁊ tandẽ capitali sententia punitum. Sed dñs milites suos in certa mine ꝓsolatur. et ꝓsolati in spe obtinendi melioris boni firmantur. anima enim tri bulatõibꝫ ꝓbata ⁊ ꝓ patientiã purgata est

sicut columba dñica que ad tempus dor
mit et quiescit inter medios cleros sortita
pennas deargentatas. hoc est mundicie et
puritatis candorẽ sperans. vt fiant postmo
dũ posteriora eius in pallore auri qñ vul
tus dñi adimpleta letitia ⁊ in sanctor in
troducta splendoribꝫ diuine visionis ple
nius illustrata erit fulgoribus. modo bea
tissima virgo maria in illo immenso pela
go luminose eternitatis ⁊ eterni luminis
est immensa ita ꝙ totaliter videatur mu
tata. nõ qz sit alia substantia ℔ alia forma.
alia gloria ⁊ alia potentia. sicut enĩ modica
gutta aque multo vino infusa a seipa defi
cere videtur qñ in vini saporẽ ⁊ colorẽ mu
tatur. et sicut candens ferruz ⁊ igni simili
mum a ꝓpria forma exuitur ⁊ forma ignis
induitur. et sicut aer luce solis illustratus
tanto splẽdore pfunditur ꝙ magis lumẽ
q̃ pfusum lumine videtur. sic ale sancte a
seipsis deficere videntur qñ in gloria illi⁹
eterni luminis transformãtur. ij. Chorin.
iij. Nos aũt reuelata facie gl̃am dñi specu
lantes in eandẽ imaginẽ transformamur
a claritate in claritatẽ. Quarto iste transi
tus habet delectationẽ ex felici ꝓprehensio
ne. Eccl. xxiiij. Transite ad me omnes qui
ꝓcupiscitis me ⁊ a generatõibus meis ad
implemini. spũs enĩ meus sup mel dulcis
et hereditas mea sup mel et fauũ. Verba
sunt sapiẽtie increate que nos hortatur vt
ad ipsam transeamus quod libenter face
re debemus. qz ex isto transitu in quandaz
noue vite similitudinẽ trãsformamur. vñ
sup illud Cantico. ij. iam enĩ hyems trã
sijt imber abijt ⁊ recessit flores apparuerũt
in terra nostra. Dicit btus Bernar. Esti
uum tps cum illo venisse signat qui de
mortis gelu in vernalem quandam noue
vite temperiem resolutus. Ecce ait nova
facio omnia cuius caro que seminata est
morte. refloruit in resurrectione ad cuius
mor odorem in campo ꝙallis nostre cepe
runt reuiuiscere frigida. reuiuiscere mor
tua. ꝓpter quod dicit. trãsite ad me. et sub
iungit. omnes qui ꝓcupiscitis me. Sapiẽ
tiam debemus toto desiderio concupiscere
Ista enim concupiscentia nõ est fecunda
sed casta. Sapientia enim est anime spon
sa pulcra pudica morigerata. Tantuz enĩ
est dotis afferens thesaurum vt ipsam nõ
sustineamus in nostris studijs honoro
sam. Sapientie. septimo. de sapientia di
cit. Infinitus thesaurus est hominibus.
ꝓpter hoc sapiens banc sponsaz diligebat
et eam sibi assumere querebat. Sapientie
viij. Hanc amaui ⁊ exquisiui a iuuentute
mea. et quesiui sponsam mihi eam assume
re ⁊ amator factus sum forme illius. banc
ergo castaz sponsam debemus diligere qz
ipa preoccupat nos in amicicia preuenien
do. Sapien. vj. ℔ Preoccupat qui se concu
piscunt vt illis prior em se ostendat. Sicut
enim lux solis preoccupat oculum cordis
ad intelligendum. sequitur. et a generatio
nibus meis adimplemini. Due sunt gene
rationes sapientie secundum duo que so
let sapientia in nobis generare. Generat
enim in nobis sapientia castitatẽ. Sapiẽ.
iiij. q̃ pulcra est casta generatio cum chari
tate. Hñ ꝓiungit ista duo castitatẽ ⁊ chari
tatem. Nam castitate mundamur ad san
ctificationem. Charitate inflãmamur ad
dilectionem. Castitas facit sponsam ido
neam ad hoc quod spousus eam diligat.
Charitas autem ipsam sponsam facit ido
neam ad hoc ꝙ ipsa sponso dilectionem re
pendat. Secundo generat in nobis clari
tatem siue honestatem. Sapientie. septi
mo. Clara est que nunquam marcescit sa
pientia non solum in affectu sed etiam in
effectu clara dicitur. Nam per ipsam ho
mines clari et honesti efficiuntur. Sapi
entie. octauo. Habeo propter banc claritа
tem ad turbas et honorem apud seniores
Sequitur. Spiritus meus sup mel dul
cis. si intelligitur de spiritusancto qui est
tercia in trinitate ꝓsona. planũ est de eius
dulcedie nec oportz ĩ ei⁹ expositõe laborare
Sap. xij. q̃ bon⁹ ⁊ suauis ẽ dñe spũs tu⁹

in nobis. sed possumus intelligere q̃ de dulcedine intellectus spũalis dicit spiritus meus sup̃ mel dulcis. Nam sicut nucleus ex testa elicitur. et sicut ex paleis granũ extuitur. et sicut ex fauo mel exprimitur. sic ex cortice lr̃e spũalis intelligẽtie sensus eliquatur. nec habet cortex lr̃e sensum delectationis nisi assit p̃dimentũ fidelis t debite expositõis. sequitur. et hr̃ editas mea sup̃ mel t fauum. hoc dicit de hr̃editate bṫr̃ p̃s. Hereditas eor̃ ineternũ erit. in qua hr̃editate erit tanta copia dulcedinis t delectationis q̃ nõ val et p̃ linguã humanã explicari. j. Ethoz in. ij. Quod oculus non vidit nec auris audiuit nec in cor̃ hois ascendit que preparauit deus his qui diligunt eum. iste dulcedines t delectatões modo occultãtur oculis viator̃ sed reuelãtur oculis beator̃. p̃s. q̃ magna multitudo dulcedinis tue dñe quã abscondisti timẽtibus te. In hac multitudine dulcedinis modo gloriosa virgo letatur. q̃ sibi delectatões in dextra filij sui vsq̃ in finem imo sine fine reponũtur. Sic ergo primo notatur delectatio p̃ntis miserie. cum dicitur. transibo. Scõo notatur assecutio celestis glorie cum dicitur. in locũ tabernaculi admirabilis. Sciendũ ergo q̃ quadruplex tabernaculum repitur vt ad illud de quo intendimus p̃tingamus. Primo est tabernaculũ interioris p̃scientie. scõo est tabernaculuz singularis pudicicie. tercio est tabernaculũ militãtis ecclesie. quarto est tabernaculuz celestis curie. Primo est tabernaculũ interioris p̃sciẽtie. puer. xiij. Tabernacula iustor̃ germinabunt. tabernacula iustor̃ sunt p̃scientie elector̃ que debẽt semen recipe germinare et fructũ p̃ducere. Conscientie elector̃ que sunt tabernacula iustor̃ debent recipe semen p̃dicatõis verbi dei. Math. xiij. Semen est verbuz dei. debent etiã germinare per conceptionem vite melioris. Hebreor̃. vj. Terra sepe venientem sup̃ se bibens imbrem et germinans herbam oportunam illis a quibz colitur accipit bñdictõem a deo. Debẽt etiã p̃ducere fructũ bone op̃ationis. Mat. iij. Facite dignos fructus penitẽtie. omnis enim arbor que non facit bonũ fructũ excidetur et in ignem mittetur. sicut enim ortulanus arbores fertiles irrigat t circũfodit steriles aũt excidit t in ignẽ mittit. sic faciet dñs reprobis si nõ faciũt fructũ bone op̃ationis. glosa. Virgo maria nõ fuit arbor sterilis sed fructuosa. nam sicut dr̃. puer. vlti. ipsa manum suam misit ad fortia. et ideo ex opibus suis laudẽ recipit. puer. vlti. Date illi de fructu manuum suar̃ et laudent eam in portis op̃a eius. op̃atões bone nõ sunt aliud q̃z interiores delicie quibus affluxit hodie gloriosa virgo maria in assumptõe. Cant. viij. Que est ista que ascendit de deserto delicijs affluens. Secundo est tabernaculũ singularis pudicicie. p̃s. Sanctificauit tabernaculũ suũ altissimus. Nõ altissimus debuit sanctificare tabernaculũ suũ q̃ ipse est summus põtifex qui sol⁹ intrauit in sancta scõr̃. Eccl. xxiij. Qui creauit me requieuit in tabernaculo meo. glo. requieuit scõm bũilitatẽ singulari puritate de spũ sancto p̃ceptam et a virgine editã. Spũs enim scũs de cera virginea in vtero gloriose virginis cereuz fm humanitatẽ christi formauit t sup̃ candelabrũ ecclesie militãtis p̃stituit qui etiã modo in ecclesia triumphante radios sue claritatis circunquaq̃ diffundit. quod specialiter ad honorem virginis gloriose refundit. Apocalip. vicesimoprimo. Ciuitas illa non eget sole neq̃ luna vt luceant in ea. nam claritas dei illuminabit eam et lucerna eius est agnus. Ego video q̃ qñ in mensa alicuius plures cerei vel torticij incendũtur q̃z omnes illor̃ lumine perfundãtur. nõ specialiter honor ad illũ cui⁹ sunt cerei refunditur siue retorquetur. sic quamuis omnes beati in lumine istius cerei vel lucerne que est agnus dei siue cereus delectantur. tamen gloriosa virgo cuius est iste cereus singulari p̃uilegio letat̃.

Tertio est tabernaculum ecclesie militā/
tis. Cant. j. Nigra sum sed formosa filie
hierusalem sicut tabernacula cedar. sicut
pelles salemonis. in hoc nulla ē repugnā
tia cū dicit. nigra sum sed formosa. quia
nigredo ptinet ad colorē. forma vero ad
ꝓspectionē. nec cōtinuo quicquid nigr̄ ē
deforme ē. nam nigre puelle in oculis nō
dedecent. aliqui lapilli nigri in ornamen
tis placēt. nigri etiā capilli candidis vul
tibus decorē ⁊ gratiā prestant. multa etiā
inueniunt̄ in supficie decolora q̄ sunt in
ꝓpositōne decora. Ecclesia ergo militans
christi cū pulcritudie ꝓpositōis hz nigre
dinem affl̄ictionis. sed illud ē in loco sue
pegrinationis. in loco patrie christus ei⁹
sponsus ecclesiā gloriosaz nō hītem ma
culā neqz rugam aut aliquid hmōi exhi
bebit. Ephe. v. Volo tibi oñdere nigraz
pariter ⁊ formosam. q. Joan. xj. Episto/
le inquiūt graues sunt ⁊ fortes pīna aūt
corpis infirma ⁊ sermo contēptibilis pau
lum loquimur in fame et siti in frigore ⁊
nuditate affl̄ictū in laboribus plurimis
in plagis sup modum. in mortib⁹ freqn/
ter. expositum vidisti aiam nigram licet
tibi videre formosam. Hec est illa pauli
aia que vnū ⁊ alterū ceambulans vsqz
ad tertiū sua puritate penetrat celū. o pul
cerrima aia quā ⁊ si infirmū corpus ami
serit tñ pulcritudo celestis amittere non
despexit. angelica sublimitas non reiecit.
Reuera ergo potuit dicere. Nigra sum ⁊
formosa filie hierusalē. nigra sum sed for
mosa diuino angelicoqz iudicio. sequit̄.
sicut tabernacula cedar sicut pelles sale/
monis. ad idē pt ptinere qꝺ dicit taberna
cula ⁊ qꝺ dicit pelles. ꝓ eodē enī accipit̄
Jere. iij. vbi dr. Repēte vastata sunt ta
bernacula mea. subito pelles mee. Cedar
interpretatur tenebra in quo signat̄ sta/
tus pīntis ecclesie que adhuc ambulat q̄
si in tenebris. quia sponsum suū solum ꝓ
speculum et in enigmate et non facie ad
faciē cognoscit. Hinc est illa vox flebilis
Heu mihi quia incolatus meus ꝓlonga
tus est. habitaui cū habitantibus cedar.
sequit̄. sicut pelles salemonis. sētio pelles
sed nescio quid sublime ⁊ sacrū in his pel
lib⁹ sit inuolutū. pelles quibus opiebat̄
tabernaculū erant nigre quia quotidiano
soli ⁊ quotidianis pluuiaꝝ iniurijs erāt ex
posite. cū istis nigris pellibus ornatus ta/
bernaculi interior purior ⁊ splendidior ser
uabat̄. Ego pellē christi mei ecclesie spōsi
nigram intueor imo ipsaz in pelle nigram
amplector. video sub pelle edi qui peccatū
signat manū que peccatū nō fecit ⁊ collum
ꝑ quod dolus nō transiuit. ipse enī est qui
peccatū nō fecit nec inuentus est dolus in
ore eius. sub pelle hyspida latet ille qui est
natura lenis. suauis ⁊ mitis. quia vnctus
oleo leticie pre cōsortibus suis. Niger est
ergo christus meus. sed exterius in cute et
terius in pelle intus aūt non ita. nam int⁹
latet diuinitatis candor. virtutū decor. gre
splendor. que omia operit despicabilior in
firmitatis color. o humilitas. o sublimitas
ipse tabernaculū cedar ⁊ dei sanctuarium
terrenū habitaculū ⁊ celeste palacium do/
mus lutea ⁊ aula regia. corpus mortis et
templū lucis et despectio venicꝫ superbis.
Quarto est tabernaculum curie celestis.
Apoca. xxj. Ecce tabernaculū dei cum hōi/
bus ⁊ habitabit cum eis. ab eterno fuit so
litarium tabernaculū trinitatis sed a prin
cipio tpis angelorꝫ sibi collegium socia uit
in fine etiā tpm in christo nos ꝑ capite in
eius ascensione sibi sociare inchoauit. qō
in die iudicij resurgētibus electis ⁊ resum
ptis corpibus ꝓsummabit. Istud taber/
naculū desiderabat dauid ꝓphēta. ps. xliij.
cū dicebat. Dñe quis habitabit in taber/
naculo tuo aut quis requiescet in monte
sancto tuo. innocens manibus ⁊ mundo
corde. Due sunt ale anime sancte quibus
pt ad celorꝫ fastigia volare. manuū scilicet
innocētia ⁊ cordis mundicia. has alas et
has pennas petebat ꝓphēta dauid cum di
xit. ps. liij. Quis dabit mihi pēnas sicut

columbe et volabo et requiescam. Auicula simplex sine felle amaritudinis sine dolo deceptõis alis innocẽtie ⁊ mundicie cordis. hoc est qui volare pt ad celsitudinẽ regni celestis. Ad quod regnum nos pducere dignetur.

¶ De assumptõe btẽ Marie. Ser.iij.

Tenuisti manũ dexteram meam ⁊ in voluntate tua deduxisti me. et cum gloria suscepisti me. Psalmo. lxxij. In verbo ꝓposito notãtur tria a quibus ꝓmendatur beatissima virgo maria. Primo enĩ cõmendatur ab immunitate casus. cum dr. Tenuisti manũ dextrã meam. Secõo a securitate ꝓfectus. cum dr. et in voluntate tua deduxisti me. Tercio a dignitate status. cũ dicitur. et cum gloria suscepisti me. ipa enĩ fuit munda in ingressu. secura in ꝓgressu. gloriosa in egressu. per primũ ꝓponitur nobis vt venerãda. p secũm exhiberur vt imitanda. p tercium ostenditur vt admiranda. Primo ergo beata virgo fuit mũda ab ingressu. quod notatur cum dr. tenuisti manum dexteram meã. Cum enĩ quereret ꝓpheta dauid quis habitaret in tabernaculo dñi aut quis requiesceret in monte sancto eius. in seipso accepit dñs responsum vt diceret. innocens manibus ⁊ mũdo corde. quod de btã virgine pt exponi. ipsa enĩ fuit innocẽs manibus ꝓpter mundiciam opis. et mũdo corde ꝓpter puritatẽ affectõnis. que non accepit in vano animã suam. nec iurauit in dolo. primo suo p falsitatem sermonis. Sed sciendũ fm q̃ spectat ad ꝓpositum q̃ manus quadrupler pt distingui. Est enĩ manus pura sibi vendicans orõnis suffragiũ. Est enĩ manus excelsa se ipsam extendens ad ꝓtemplatõis fastigiũ Est manus sinistra fugiens in aduersis desperatõnis precipitiũ. Est manus dextera fugiens ⁊ deuitans in prosperis elationis vicium. Primo ergo est manus dextera sibi vendicans orõnis suffragiũ. ps. Et retribuet mihi dñs fm puritatẽ manuũ mearũ in ꝓspectu oculoꝝ eius. Justus dñs ⁊ iusticias dilexit ideo fm iusticiã homini retribuit. qõ enĩ seminauit homo hoc ⁊ metit. sed fm puritatẽ manuũ. quia sicut immundicia opm ipm offendit sic mundicia ipm placat ⁊ lenit. et ideo in ꝓspectu oculoꝝ venire dicũtur qui ab ipso mũda opa acceptantur. Abacuc. j. Mundi sunt oculi tui ne videas malũ ⁊ despicere ad iniquitatem nõ poteris. Istam puritatẽ manuũ habuit beatissima virgo. Cantico. v. Manus illius tornatiles auree plene iacinctis Quod est tornatile solet esse planũ ⁊ mundum. qõ est aureum solet esse preciosum. qõ est iacinctinũ solet esse visui gratiosum. Manus ergo eius tornatiles quia eius opationes munde sine macula peccati. plene ꝓuidentiã facti non struinose tergiuersatõne versi pellis. auree quia ꝓcedẽtes ex radice charitatis que virtutibus oĩbus antecellit. Gregorius. Nihil habet viroris ramus boni opis nisi de radice ꝓdeat charitatis. plene iacinctus quia gratiose honestate sancte ꝓuersatõis. Ecci xxiiij. Ego quasi vitis fructificaui suauitatem odoris Secũda est manus excelsa seipsam extendẽs ad ꝓtemplatõnis fastigiũ. Numeri. xxiij. Filij isrl fecerũt pbase in manu excelsa videntibus cunctis egiptijs ⁊ sepelientibus primogenitos suos pcusserat dñs. Filij israel sũt viri fideles qui in manu excelsa p rectam fidem dñi sunt videntes. qui fecerũt pbase qõ interpretatur transitus. istud faciunt q̃ transeũtes a curis ⁊ tumultibus huius seculi se elongant quantũ pñt ⁊ p modulo suo ad supne ꝓtemplatõnis fastigiũ se erigunt. ps. Accedat homo ad cor altũ. Sic homo ad cor altum accedit q̃ se supra se p cultũ ꝓtemplatõis erigit. Trenoꝝ. iij. Sedebit solitarius ⁊ tacebit quia leuabit se supra se. Primogenita egiptioꝝ dicũtur peccata originalia que ex peccato primi pntis

sunt ꝓtracta. Tunc ergo dñs primogenita egiptioꝝ percutit qñ peccata originalia vel per generatõnis vel ꝑ regeneratõnis lauacrum vel ꝑ quodcunqꝫ aliud sue gratie donum remittit. tunc aũt egiptij primogenita sua sepeliunt qñ fideles carnem suam cum vicijs ⁊ concupiscentijs crucifigunt. Gallath. v. Qui aũt sunt christi carnem crucifixerunt cum vicijs ⁊ ꝓcupiscentijs. Istam manum excelsam ꝑ ꝓtemplatõnis cultum habuit virgo maria. vñ de ipsa dicitur. Cantico. iij. Que est ista ꝙ ascẽdit ꝑ desertũ sicut virgula fumi ex aromatibus mirre ⁊ thuris ⁊ vniuersi pulueris pigmẽtarij. Admirãdo dicit. que est ista ꝙ vere admirabilis. vere laudabilis. que ascendit ꝑ desertum huius mundi. ascensiones enĩ in corde suo disposuit. ꝑs. Sicut virgula. quia fuit gracilis pauptate. Erecta. recta ꝓ intentõnem. flexibilis obedientia ⁊ miscõie pietate. et nõ quecũqꝫ virgula. sed virgula fumi. fumus enĩ est residuũ ignis. non tñ naturã igneam in se retinet vel custodit. sic beata virgo ⁊ si ortũ duxit a carnalibus iudeis nihil tñ in se retinuit ꝓcupiscentie carnalis. siue enĩ nõ fuerit cũ peccato originali ꝓcepta siue ꝓcepta in originali peccato. et postea mundata hoc modo non diffinio. quia sermo predicatõnis incedere debet sine scrupulo. hoc saltẽ certum habemus ꝙ in ꝓceptõne vnigeniti filij sui fuit totaliter mũdata. sicut dicit Augustinus. Post ascensum virginis descendit in eam spũssanctus mundans eam et virtutẽ susceptiuã verbi dei tribuẽs simul aũt ⁊ generatiuam. sequitur. ex aromatibꝫ ꝑ fragrantiã odoris. mirre ꝓpter macerationem carnis. thuris ꝓpter eleuationẽ cõtemplatõnis. thus enĩ ꝓcrematuꝫ in altũ conscendit. et vniuersi pulueris pigmẽtarij. ꝓpter varietatẽ omnis gratie ⁊ virtutis ꝑs. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato circundata varietate. Tercio est manus sinistra fugiens in aduersis desperatõnis precipiciũ. Genes. xlviij. Cum iacob vellet benedicere filijs ioseph effraym et manasse. Cancellatis manibus posuit dexterã sup effraym. sinistrã sup manasse. ꝑ manasse qui interpretatur obliuio signatur homo tribulatõni expositus qui videt a deo obliuioni datus. sed tunc verus iacob id est christus manũ sinistrã sup ipm caput ponit qñ vel merita examinãdo. peccatum puniendo ipm tribulatõnibus exponit ⁊ illesum a desperatõis precipicio custodit. mercedemqꝫ ei eternã ꝑ pie toleratis ꝓpalibus malis retribuit. Aug⁹. j. de ciuitate dei. Dum me deus aduersis rebus exagitat aut merita examinat. aut peccata castigat. mercedemqꝫ mihi etiam pro pie toleratis malis ꝓpalibus seruat. Quid aduersitatis habuit puerpera pariendo in ꝑsepio cum non esset ei locus in diuersorio. quid fugiendo in egiptum. quid reuertendo de egipto. sed vt multa alia ꝓtermittamus. ꝙd habuit afflictõis ⁊ doloris videns vnigenitũ suũ cõprehendi. trahi. conspui. flagellari. morte turpissima ꝓdemari. lancea ⁊ clauis ꝓfigi. nõ est facile exprimere. Tunc enĩ ſcõm ꝓpheriam symeonis tuã ipsius aiam gladius ꝓtransibit. Luce. ij. Dolores enim quos in ꝓtu effugit in passione vnigeniti sui sustinuit. vt dicit Damascenus. sed qui suos deserere in tribulationibus nescit. matrẽ suam in his aduersitatibus nõ deseruit. et ideo in desperatõnis precipitiũ nõ corruit. Nam ⁊ ipa apostolis recedentibus a cruce dñi non recessit. a qua dñs ipsam respiciẽs virginem iohanni virgini ꝓmendauit. Johannis. xix. Quarto est manus dextra deuitans in ꝓsperis elatõnis vicium. Cantico. ij. Dextra illius amplexabitur me. sicut ꝓ leuam aduersitas sic ꝑ dextram ꝓsperitas designatur. que maior ꝓsperitas qꝫ cum dictũ est ei spiritus sanctus supueniet in te ⁊ virtus altissimi obumbrabit tibi. predicatur futura esse mater dei. regina celi. reparatrix mundi. videamus tamen quid respondit Ecce ancilla dñi fiat mihi secundũ verbũ

tuum. Luce.j. O humilis vtilitas.o vtilis humilitas.nec vtilitas humilitatem expulit.nec humilitas vtilitatem excluſit. Ecce ancilla dñi.hec eſt humilitas. Btūs bernardus beatiſſime virginis preco ꝑcipuus et dulcis chytaredus. O humilitas ſublimis que intumeſcere gloria neſcit.nec cedere nouit honoribus. ſed quanto maior eſt humiliat ſe in omnibus. Non eſt magnū eſſe humilem in abiectione.ſed prorſus eſt rara virtus humilitas honorata. hoc eſt luminare quod minuitur in conſummatõe. Ecci.xliij. ſequitur. Fiat mihi ſcom verbū tuū.vbi notatur vtilitaſ.fiat mihi ſcom verbum tuū.vt fiat incarnatum verbū per quod redimetur genus humanū. vñ hoc exponens btūs bernardus dicit.fiat ei deſiderij ſignum non dubitatõnis iudicium quanꝯ hoc ꝑm quod eſt.fiat.poſſit oratõnis eſſe verbū.nullus quippe orat niſi qđ credit ⁊ ſperat.fiat ergo verbum qđ erat in principio apud deum.caro de carne mea.ſed verbum tuū fiat inquam verbū non ꝓlatum qđ tranſeat.ſed ꝓceptum quod maneat. Sic ergo manū dexterā tenuit.ſcom q̄ ꝓmiſſū fuit.in ps.et tenebit me dextera tua.ſequitur. Et in voluntate tua deduxiſti me.vbi notatur ſecuritas ꝓfectus. Et ſciendum q̄ ipſam deduxit primo per vallem miſericordie ſiue pietatis.ſcdo p montem excellentie ſue ptātis. tercio per planū ſapientie ſiue veritatis. quarto per ſiccum ptinentie ſeu caſtitatis. Primo ergo deduxit eam dñs per vallem pietatis. Ecci. xlij. Pungens oculū deducit lachrimas. et qui pungit cor ꝓfert ſenſum. Pungens aculeo deuotõnis oculos cordis quantum ad partē pie affectõnis deducit lachrimas ꝑpaſſionis.ſic pungens dñs beate marie virginis oculū deduxit lachrimam dulcis affectõis. Ecci.xlvij. Spūs meus ſuper mel dulcis.btūs bernardus. Cogita mariam que te alliciat dulcedine ſanctitatis. ipſa enim te tenente nō corruis.ipſa ꝓtegẽte non metuis.ipſa duce nō fatigaris.ipſa ꝓpicia ad portum ſalutis peruenis.ſequit. Qui pungit cor ꝓfert ſenſum.qui pungit calcaribus frequentis exercitatõnis cor quantū ad partē intelligentie vel cognitionis ꝓfert ſenſum ſalutaris.nam qui nō eſt expertus pauca recognoſcit.natura enī potentem ars facilem vſus ꝓmptum reddit.ſic btā maria nō tam garrula vel ad loquẽdum ꝓmptula in ſeipſa ꝓferendo que poſt modum in mediū ꝓferret ꝓſeruabat. Luce.ij. Maria autē ꝓſeruabat omnia verba hec ꝓferens in corde ſuo. ibi dicit glo. Maria non minus ore q̄ corpore pudica.ſecreta que nouerat nullis diuulgabat.ſed toto corde ſcrutans congruū tempus quo deus hoc diuulgari voluit reuerenter expectabat conferẽs ea que viderat circa ſe acta.et que legerat in ſcriptura agenda. Scdo deduxit eam per montem excellentie ſue poteſtatis. Abacuc.iij. Super excelſa mea deducet me victor in pſalmis canentem. victor eſt chriſtus qui tanꝯ fortis ⁊ potẽs in prelio ſuperauit diabolum tanꝯ ꝓfidenter reſidentem in atrio. Luce.xj. Cum fortis armatus cuſtodit atrium ſuum in pace ſunt omnia que poſſidet.iſte victor btām virginem ſup excelſa deduxit qñ caput antiqui ſerpentis qui eſt excelſus per ſuperbiā humilitatis pede ꝓtriuit. Genek.iij. Ipſa cõteret caput tuum. et quia ipſa eſt eminẽtia poteſtatis ad ipſam debemus recurrere in periculis et aduerſis. btūs bernardus In periculis.in anguſtijs.in rebus dubijs mariam cogita inuoca non recedat a corde nō recedat ab ore. ipſam ſequens non deuias ipſam rogans nō deſperas.ipſam cogitãs non erras.ſi forte ingruit tentationis bellū in te ſentias poteſtatis defectū inſtanter pete virginis ſuffragiū. ſequitur. in pſalmis canentem.tunc in pſalmis cecinit qñ ex toto cordis affectu deū magnificauit dicẽs. Magnificat aīa mea dñm. Non enī ſicut dicit ambroſius fuit incredula de oraculo. nec incerta de nūcio nec dubia de exemplo ſed pia ꝑ voto.religioſa pro officio.feſtiua

p gaudio. in voce exultatõnis ⁊ pfessionis dixit. et exultauit spiritus meus in deo salutari meo. Tercio deduxit eam per planũ sapientie siue veritatis. Sapientie. vj. Incorruptio autem facit primũ esse deo. concupiscentia aũt sapientie deducet ad regnuz perpetuum. Incorruptio beate marie virginis fecit primũ esse deo vt in ipsa habitaret tanq̃ in templo scõ suo. btũs bernard⁹. Vlere primam non solum voluntatez sed carnem suam sibi iungeret ac de sua virginis substantia vnũ christum efficeret vel potius vnus christus fieret qui totus dei totusq̃ virginis esset. sequitur. concupiscentia sapientie deducet ad regnum perpetuũ Concupiscẽtia sapientie. i. cristi qui est virtus et sapiẽtia dei fuit in beata virgine vt non solum diceret ipsum diligere sed pre amore languere. quod deduxit eam ad regnum perpetuum. Sed notandũ q̃ nõ dixit consideratio sapientie sed concupiscentia sapientie. illa enim sapiẽtia laudanda est que est in pia scientia non illa solum q̃ ne est in tenaci memoria. Unde Aug⁹. vj. de ciuitate dei. Velius est habere bonam mentem id est scientiam q̃ memoriam quamlibet ingentem. nemo enĩ malus est qui bonam habet mentem. Multi vero pessimi sunt memoria mirabili. tanto peiores quanto minus possent quod male cogitant obliuisci. Et sciendum q̃ cõpetenter iungit ista duo incorruptionem et sapientiam. Sapientia enĩ luxuriaz expellit. luxuria vero sapientiam impedit et offendit. Vñ Aug⁹. in primo soliloquiorum. querit sub psona alterius. Nonne interdũ te delectat mulier pulcra. pudica. morigera. litterata. tantum etiam doctis afferens vt eam ocio tuo nõ reddas onerosam. Respondit Aug⁹. p se. Quautumcunq̃ velis ipsam describere ⁊ bonis opibus cumulare nihil mihi tam fugiendum q̃ pcubituz esse decreui. nihil aliud enim est quod magis ex arte dei virilem animum eiciat q̃ blandimenta illa mulierum. et contactus ille corporum sine quo mulier haberi non potest. Quarto deduxit eam p siccum cõtinentie virginalis. ps. Spiritus tuus bon⁹ deducet me in terram rectam. In via recta seu terra est cõsiliorum semita. semita enim est directiuum vie quantuz ad id cõsilium quod est de eorum pfessione virginalis pritentie. Ista via est sicca vt dixi signata p virgam siccam que fronduit ⁊ floruit ⁊ fructum fecit. virga est virgo maria flos filius eius qui est flos odorifeius respectu insipientium. folium prestans refrigerium respectu pficientium. fructus dulcis gutturi respectu pfectoz. Unde btũs bernardus. Virga floruit sine germine. virgo pcepit sine semine. nec virginis virore floris lesit emissio. nec marie pudorem sacri partus editio. recte ergo pudica virgo maria. virgo mente. virgo corpore. virgo pfessione. Sic ergo in voluntate sua eam dñs deduxit p viã sanctificatõnis. prima. Thessal. iiij. Hec est voluntas dei sanctificatio vestra. sequitur. et cum gloria suscepisti me. vbi describitur beatissima virgo a dignitate status. Suscepit enim eam dominus. primo tanq̃ exquirentem ad secreti reuelationem. secundo tanq̃ pegrinam ad thalami introductionem. tercio tanq̃ fatigatam ad requiem expectatam. quarto tanq̃ esurientem ad refectionem preparatã. Primo ergo suscepit eam dñs tanq̃ exquirentem ad secreti reuelatõnem. Eccle siastici. quarto. Sapientia exquirentem se suscipiat. et preibit in via iusticie. Sapientia est filius dei. exquirens est eius genitrix que ipsum exquisiuit id est exquisite quesiuit. primo in cubiculo p secretam cõtemplationem. per vicos p psiliorum aggressionem. per plateas p mandatoruz executionem. ad montem mirre p mortificationem carnis. ad collem thuris p fragrantem orationum. sic ergo beata virgo maria christum exquisiuit. christus aũt ipam suscepit in osculis. in familiare colloquiũ. in amplexum in conuiuium indissolubile

vinculum. Canticorũ. viij. Pone me vt signaculum super cor tuum. sic ergo sapiẽtia exquirentem se suscipit. sequitur. et prẽibit in via iusticie. In via iusticie preiuit quando nobis vt ipsum rogaremus precepit. Luce. xj. Petite et dabitur vobis quẽrite & inuenietis pulsate & aperietur vobis. sed hoc est in via iusticie. iustum est enim vt petentes accipiamus quod iniunctum est nobis vt petamus. Luce. xj. Pater vester celestis dabit spiritum bonum petentibus se. hic est pater qui omnia scrutatur et sic facit ad secretorum reuelationem. j. Chorinteor. ij. Spiritus omia scrutatur etiam profunda dei. Secundo suscepit eã tanq̃ peregrinam ad cubiculi introductionem. Peregrinam dico quia sicut dicitur ij. Chorinteorum. v. Quoniam dum sumus in hoc corpore pegrinamur a deo. istã ergo pegrinationem suscepit ad introductionem cubili. ps. Transibo in locum tabernaculi admirabilis. Sed posset queri Per quos transibis & quo transibis? ꝓt respondere. transibo ordinez patriarcharum a quibus fui scõm generationis lineam ꝓpagata. transibo ordinez ꝓphetarum a quibus fui futurorum prelagio nunciata. trãsibo ordinem apostolorum quibus fui familiari contubernio sociata. transibo ad ordinem martirum quibus fui cõsimili martirio coequata. transibo ordinem confessorum quibus fui diligenti studio comparata. transibo ordinẽ virginũ. de q̃ collegio fui virgo virginum per eminentiam predicata. transibo ordinem angelorum super quos ero in celis exaltata. Exaltata est enĩ sancta dei genitrix sup̃ choros angelorum ad celestia regna. sequitur. in locum tabernaculi admirabilis. quia nec oculus vidit nec auris audiuit nec in cor hominis ascẽdit que ibi dominus genitrici sue glorioſissime preparauit. j. Chorinteorum. ij. In illo enim tabernaculo ipsam in cubiculum introduxit. quod signatum est hester. iij. vbi dicitur q̃ introduxit hester reginam in cubiculum suum et adamauit eam super omnes mulieres. Tercio suscepit eam tanq̃ fatigatam ad requiem expectatam. Hũ de ipsa potest exponi quod dicitur in. ps. Suscipe me domine scõm eloquium tuũ et viuam & non confundas me ab expectatõne mea. Dñe qui potens es venientem suscipere. oneratum recreare. laborantem tem reficere. suscipe secundum eloquium tuum in quo dignatus es dicere. Venite ad me omnes qui laboratis & onerati estis et ego reficiam vos. Mathie. xj. Lumen vite et glorie. sequitur. et non confundas me ab expectatione mea. ista expectatio est requiei future & ꝓcedit a virtute spei. spes enim est expectatio future beatitudinis ex gratia dei & meritis ꝓueniens. Ab ista expectatione beata virgo non cõfunditur qñ in eterna requie collocatur. etsi enĩ in istis inferioribus requies queritur in sola tamẽ hereditate domini inuenitur. Eccĩ. xxiiij. In omnibus requiem quesiui & in hereditate domini morabor. Inquietus est enĩ cor meum domine donec requiescat in te. vt dicit Aug?. in libro cõfessionum. Quarto suscepit eam vt esurientem ad refectõez ꝓparatam. Prouerbiorum. xj. Qui suscipit animas sapiens est. fructus iusti lignum vite. ille sapiens animas suscipiẽs est christus qui eas suscipit. sicut dicit glo. vel vt doceat errantes. vel cõsoletur tristes. vel bonis temporalibus sustentet & venientes ad remedia salutis ducat. vel pastore destitutos gubernet. et sic plures ad se contrabat & ꝓtrahat. Canticorũ. j. Trahe me post te curremus in odore vnguentorũ tuorum. sequitur. fructus iusti lignum vite. fructus id est merces iusti est lignum vite. id est ꝓceptio beatitudinis eterne. Apoca. ij. Vincenti dabo edere de ligno vite quod est in paradiso dei mei. vbi dicit glo. q̃ talem proponit christum qui valeat consolatõnem eorum quibus tribulatõnes ingeruntur. xps enĩ ꝓueneranti est lignũ vite & robur & vmbraculum et dans fructum et

sanguinem suum et hoc maxime in futuro Tunc enim maxime dicetur comedite amici mei ⁊ inebriamini charissimi. Illi enim inebriabuntur ab vbertate domus sue et torrente voluptatis sue potabis eos. Sic ergo dominus suscepit beatissimam virginem. sed cum gl̃a vt adimpleret. Isaie. tricesimoquinto. Gloria libani data est ei decor carmeli ⁊ saron. Libanus interpretat candidatio. Carmelus interpretatur scientia circumcisionis. Saron interpretatur cantans tristiciam. Gloria ergo libani data est beatissime virgini propter eminentiam continentie virginalis. decor carmeli propter excellentiam cognitõnis sapientie salutaris. Decor saron propter letam tolerantiam martirij ⁊ si non corporis tamen mentis. ꝓpter quod inuitans ipsã ad palmam sponsus dicit. Canticorum. quarto. Veni de libano sponsa veni de libano veni coronaberis. Corona aurea super caput eius expressa signo sanctitatis vt sit regina illius superne ciuitatis. Vbi sicut dicit Augustinus. ij. de ciuite dei. Vbi est cõcordia veritas. vbi dignitas sanctitas. vbi pax felicitas. vbi vita eternitas. Ad quam nos perducere dignetur qui viuit ⁊ regnat in secula seculorum. Amen.

¶ De scõ Bernhardo. ¶ Sermo. I.

O Vasi vas auri solidum et ornatum omni lapide pcioso. Ecclesiastici. quinquagesimo. In verbo proposito commendatur btũs Bernhardus a duobus. Primo a securitate conscientie interioris. cum dicitur. Quasi vas auri solidum. Secundo a splendore ꝓuersatõnis exterioris. cum dicitur ornatum omni lapide precioso. Sciendum est ꝙ beatus bernardus fuit vas preciosum. vas musicum. vas aureũ. vas solidum. Primo fuit vas preciosum propter continentiã sapientie salutaris. Prouerbiorum. viceſimo. Est aurum et multitudo gemmarum. et vas ꝓciosum labia scientie id est sapientis seipsum secundũ formam ⁊ regulam scientie dirigentis. auro ⁊ gemmis ⁊ vasi comparantur labia scientie. ista enim inter temporalia preciosiora reperiuntur. non tamen ad valorem sapientie attingunt sed ab ipsa potius superantur. Prouerbiorum. tercio. Pretiosior est cunctis opibus et omnia que desiderantur huic non valent comparari. Talia fuerunt labia beati bernhardi vt sibi comperat id. ꝑs. Os iusti meditabitur sapientiam ⁊ lingua eius loquetur iudicium. et ideo comparatur auro. propter premium auree. multitudini gemmarũ ꝓpter premium aureole. in qua tot erunt gemme quot anime fuerunt per ipsam erudite. vas preciosum dicitur propter glorificationem corporis in eterna beatitudine. Dominus enim coronauit eũ gloria quãtum ad aureã. et honore quantum ad aureolam. et constituit eum super opera manuum suarum. id est celorum quantuz ad corporis glorificationem. celi enim ab opere suo habent existentiam ⁊ naturam. ꝑs. Opera manuum tuarum sunt celi. Secundo fuit vas musicum propter opitulamen vel decantationẽ superne iocunditatis. Isaie. viceſimosecundo. Suspendam super eum omnem gloriam domus mee. et patris eius. Vasorum diuersa genera omne vas paruulum a vasis craterarum vsqꝫ ad omne vas musicorum. Pater istius egregij confessoris et cuiuslibet fidelis est pater noster celestis cui dicimus in dominica oratione. Pater noster qui es in celis. Christus enim gloriã domus pris ei? super eum suspendit. Primo gloriam decoris in nitore conscientie. secunda. Chorinteorum. primo. Gloria nostra hec est testimonium conscientie nostre. Secundo gloriam honoris in odore bone fame. Genesis. xxvij. Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni cui benedixit dominus. Tercio

De sancto Bernhardo Sermo. I.

gloriam iocunditatis in eterna retributõe. Ecci. xlv. Corona aurea sup caput eius expressa signo sanctitatis. gloria honoris et opus fortitudinis desiderio oculoꝝ ornata Ista triplex gloria p vasa signatur. et qz sicut ex vase hauritur dulcedo iocũditatis. ista aũt iocũditas in tribus ꝓsistit. Primo in subiecõe reuerẽtie respectu summe maiestatis ⁊ hoc quantũ ad gloriam virtutis. Matth. xix. Sinite puulos venire ad me talium enĩ est regnũ celoꝝ. Cassiodorus. Ad te dñe nemo se erigẽdo puenit sed ponus humliatus ascẽdit. et cũ altissimus sis ꝓ rimioꝝ redderis supplicatõe curuatis. Secundo ꝓsistit in dulcedine summe bonitatis ⁊ hoc quantũ ad gl'iam ꝓcupiscibilis. et hoc notatur cũ dicitur. a vasis crateratũ. tũc enĩ erit calix in manu dñi vini meri plenus id est pure iocũditatis qui nũc est plenus musto multiplicis affl ictõis qñ comedent amici et bibent ⁊ inebriabũtur chariissimi. inebriabũtur enim ab vbertate domus sue. et torrẽte voluptatis sue potabis eos. Tercio erit ista iocunditas in claritate ꝑme veritatis ⁊ hoc quantũ ad gloriã rõnabilis. iste enim fuit vnus de chytaredis quos vidit Johannes in Apoca. xv. Vidi bñtes chytaras dei id est ꝓcordiam noui ⁊ veteris testamẽti. et hoc est qđ sequitur. et cantabãt canticũ moisi. hoc dicit quantum ad vetus testamentũ. et canticũ agni. hoc dicit quantũ ad nouum. et est triplex carmen qđ cantatur istis chytaris. Primum est admiratõnis ꝓpter magnitudinẽ creature vel creatoris. et hoc est qđ sequit. magna magna sunt ⁊ mirabilia opa tua dñe. Secũm carmen est timoris ꝓpter penã reꝓborum. et hoc est qđ sequitur. quis nõ timebit te dñe. Tertiũ carmen est laudis ꝓpter gloriaz electoꝝ. vñ sequitur. quis nõ magnificabit nomẽ tuũ. isto scõ ꝓperit qđ dixit Hieronymus. Hic est Dauid symphonides nr̃ qui christũ lira ꝑdicauit qui ecclesiaz iunxit ⁊ christum ecclesie vniuit. sanctarũq; aliarum dulce cecinit epithalamium. Tercio fuit iste sanctus vas aureũ ꝓpter maceratõnem ꝓprij corꝑis. Genes. xxiiij. Protulitq; abraam vasis argenteis et aureis ac vestibus dedit rebecce ꝑ munere. In hac auctoritate ornatus aie rõnabilis ostenditur que a vero puer abrae id est xp̃o ornatur. et hoc tripliciter. Primo enĩ ornatur ꝓscientia decore multiplicis virtutis Prouerbioꝝ. vlti. Stragulatã vestẽ fecit sibi. bissus ⁊ purpura indumentum eius. hec vestis stragulata est varietas virtutuz qua ornatur ꝓscientia quã debemus custodire cũ omni sollicitudine. Apoca. xvj. Beatus qui vigilat ⁊ custodit vestimẽta sua ne nudus ambulet. sed quidã sunt fatui ribaldi qui cum fuerint inebriati deludũt vestimenta sua cum tarillis ⁊ postmodũ affligũtur egestate ⁊ miseria in die furoris. sic quidã cum fuerint inebriati vino ꝓcupiscẽtie carnalis vel cuiuslibet libidinis peccati ammittũt vestem innocentie baptismalis vel gr̃e penitencialis. quã prius deiccans multiplicibꝰ peccatis reintegrauerãt ⁊ cõ fuerant actu ꝓfessionis. tales sicut boies inhonesti a nuptijs expellũtur ⁊ in tenebras ꝓiciuntur. Matth. xxij. Secõdo ornatur corꝑus maceratõne carnis. et hoc notatur cũ dr̃. ptulit vasa aurea. in palloꝛe enĩ auri signatur maceratio carnis. ps. Posteriora dorsi eius in palloꝛe auri. posteriora dicit qz est vtilitas carnis que debet postponi. et est vtilitas spũs que debet ꝓponi. Philippen. iij. Que retro sunt obliuiscens. ad ea que priora sunt meipsum extendens ad destinatũ ꝑsequar ad brauiũ supne vocatõnis. sed multi sunt hodie boies monstruosi qui bñt oculos a posteriori nõ anteriori. nõ enĩ cogitant que sunt spũs sed tm̃ que sunt carnis. Tercio ornatur os discretõne sermonis. et hoc notatur cum dr̃. qꝫ ptulit vasa argentea. Argentũ enĩ est pulchrum et est sonoꝝ. ꝓuerbio. x. Argentũ electuz lingua iusti. Verba ex labijs istius sapientis ꝓcedentia dicũtur argentũ electũ quia dulcia ⁊ sonora. Ecci. sexto. Verbũ dulce

multiplicat amicos et mitigat inimicos. Item quia chara ⁊ preciosa .j. Regum. iij Sermo dñi erat preciosus. Item quia pura ⁊ purgata ps. Argentuz igne examinatum terre ꝓbatum ⁊ purgatum septupluz Sed quozundã argentũ versum est in scoriam. Isaie .j. Eorum scilicet qui non habent verba casta ⁊ honesta. sed leuia ⁊ turpia. de quo seneca. A verbis turpibus abstineto eoꝝ enim licentia impudiciã parit. Quarto fuit iste sanctus vas solidum ꝑ ꝓstantiam pseuerantie finalis. ij. Tbi. ij In magna domo non solum sunt vasa argentea ⁊ aurea sed etiam fictilia ⁊ terrea ⁊ hec quidem in ꝓtumeliam illa vero in bonoze. Magna domus est ecclesia id est electi qui sunt in bonoze superne retributõis. et vasa fictilia ⁊ terrea id ẽ reꝓbi qui sũt in cõtumeliam damnatõnis. Electi ergo dicũtur vasa aurea quia ponderosa ꝑ morum grauitatem. preciosa ꝑ sapientiam. solida per constantiam ⁊ pseuerantiam finalem. sed mali dicũtur vasa fictilia quia leuia ꝑ inconstantiam. quia vilia ꝑ ignorantiam. quia fragilia per culpam. Treno rum. iij. Filij syon incliti amicti auro puro quomodo reputati sunt in vasa testea opus manuum figuli. Quondã enim solebat habere dñs in ecclesia sua vasa aurea quantũ ad prelatos ⁊ subditos. sed modo habet vasa fictilia quod signatuz est in statua quam vidit nabuchodonosoz. Danielis. secũdo. Eius enim caput erat ex auro optimo. pectus vero et brachia de argẽto. venter et femora ex ere. tibie vero ferree. pedum autem quedam pars erat ferrea. quedam fictilis. Similiter si inspiciamus modo ad institutozes religionum inueniemus capita aurea. si respiciamus ad pedes id est ad eoꝝ successozes inuenemus ꝙ quedam pedum pars est ferrea quedam fictilis. Quidã enim sunt ferrei quia duri ad correctõnem. quidam autem fictiles quia imbecilles ad labozes. fragiles ad sustinendum ozdinis rigozem. sequitur. ozdinatum omni lapidi precioso. in quo commendatur beatus bernhardus ab honestate conuersatõnis exterioris. Sciendum ergo ꝙ beatus bernhardus primo fuit ornatus ornamento iaspidis id est fidei. se ad virozem operis extendentis. Unde super illud Apocalipsis. xxj. Primum fundamẽtum iaspis. dicitur ꝙ iaspis est lapis viridis coloris virozem fidei immarcescentez signans. vel iaspis est fides sanctozum nõ marcescens. sed ad virozem operis se extẽdens. et recte iaspis per quem fides signatur. vt dicitur in glosa. intelligitur primuz anime fundamentum siue ornamentum. sicut dicitur. Hebreoruz. xj. Fides est substantia id est fundamentum rerum sperãdarum. et recte dicitur fundamentum esse quia sine fide impossibile est placere deo. sed iaspis iste dicitur virozez habere quia fides se debet per virozem operum extendere vel ostendere. Jacobi. secundo. Fides sine operibus mozta est. Gregorius. Alme fide discrepat qui opere non concozdat Isto ornamento iaspidis fuit ornatus beatus bernhardus. primo. Machabeozum secũdo. Princeps ⁊ clarissimus ⁊ magnꝰ es in hac ciuitate ⁊ ornatus filijs ⁊ fratribus. Fides facit hominem principem intellectum in obsequium christi captiuando. clarissimum facit proprie illuminationis radijs illustrando. magnum facit ad diuinozum fastigium erigendo. et hec dicuntur quantum ad fidei substãtiam. Sequitur. ornatus filijs et fratribus. quantũ ad fidei virozem id est operatõnem bonam Sciendum ꝙ bona opera dicuntur filij in quantum egrediuntur ab arbitrij libertate. fratres dicuntur inquantuz digni sunt eterna remuneratione. Apocalipsis. deci moquarto. Opera eorum sequuntur illos Recte ergo beatus bernhardus dicitur fuisse ornatus filijs et bonis operibus. vel ad litteram. filijs id est christifidelibus qui dicuntur eius filij inquantum fuerunt cũ eo viuentes super eadem regula fidei. Se

De sancto Bernhardo Bermo. I.

cundo fuit ornamento saphiri id est spei se ad altitudinem premij erigentis. Unde. Apocalipsis. vicesimoprimo. Secundus fundamentum saphirus. ibi dicit glosa. saphyrus est similis sereno celo qui percussus radijs solis ardentem emittit fulgorē et signat altitudinem sanctorum. quorum conuersatio est in celis qui a vero sole percussi ardentius eterna querūt ⁊ alios quetere docent dicentes conuersatio nostra in celis est. Hic recte signatur ornamentum spei. et hic saphyrum vt dicitur in glosa. Ipse enim similis est sereno celo propter eleuationem intentōnis. ardentem emittit fulgorem propter ardorem afflictionis. probatio experientie diuinorum beneficiorum operatur spem eleuationis desiderij ad expectationem supernorum. et sequitur Spes autem non confundit. quia charitas dei diffusa est in cordibus nostris per spiritum sanctum qui datus est nobis. Romanorum. quinto. hoc dicitur quantum ad feruorem affectionis. Hec est gemma scilicet spes de qua. Prouerbiorum. decimoseptimo. Gemma gratissima expectatio prestolantis. Hac gemma fuit ornatus beatus bernhardus. ornauit enim eum dominus per eternam predestinationem. et ornauit eum per futurorum certam expectationem. stola glorie induit eum per iocundam retributionem. Tercio fuit ornatus ornato calcedonij id est charitatis. aduersa fortitudo tolerantis. Unde. glosa. super illud Apocalipsis. vicesimoprimo. Tercium fundamentum calcedonius est. Calcedonius pallentis lucerne colorem habet. in obscuro lucet. omnibus sculpentium argumentis resistit. radijs solis excandens paleas ad se trahit. in quo signatur charitas cuius est quadruplex proprietas. istis quattuor proprietatibo calcedonij respondentes. Epheſios. tercio. In charitate radicati ⁊ fundati. vt possitis comprehendere cum omnibus sanctis que sit longitudo latitudo sublimitas et profundum. Longitudo charitatis est in mortificatione proprij corporis vt spiritui subdatur. et hoc est quod subditur de calcedonio ꝙ colorem pallentis lucerne habz. Gregorius. Dum pallor in vultu respicitur. virtus patefacta laudatur. Secundo consistit latitudo charitatis in releuatione indigentie proximi vt a solo deo premietur. Matthei. sexto Nesciat sinistra tua quid faciat dextra tua. et hoc est quod dicitur de calcedonio ꝙ in obscuro lucet. Tercio consistit sublimitas charitatis in forti tolerantia aduersorum. ne tribulationibus frangatur. prima. Chorinteorum. decimotercio. Charitas omnia suffert omnia sustinet. et hoc est quod dicitur de calcedonio ꝙ omnibus sculpentium argumentis resistit. Quarto consistit profundum charitatis in dulci compassione peccatorum vt ad penitentiam conuertantur. Augustinus de laudibus charitatis. Charitas in aduersitatibus tolerat. in prosperitatibus temperat. in duris passionibus fortis. in bonis operibus hilaris. in tentatione tutissima. in hospitalitate latissima. inter veros fratres letissima inter falsos patientissima. Hoc lapide fuit ornatus beatus Bernhardus. Ecclesiastici. vicesimoprimo. Ornamentum aureum prudenti doctrina. Ornamentum aureum est charitas que habenti dicitur esse doctrina. ipsa enim est omnium magistra. Augustinus. Ille totum haberet quod lateret ⁊ quod pateret in diuinis sermonibus qui charitatem tenet in moribus. Quarto fuit ornatus ornamento smaragdi id est virginitatis corpus eius immaculatum ⁊ integrum conseruantis. Smaragdus est lapis magne viriditatis ita ꝙ omnes herbas ⁊ frōdes viriditate superat ⁊ ꝙ circumfusum aerē viridē reddat. huiꝰ diuersa sūt genera ⁊ p̄ciosius inuenit in sicilia terra de serra. hos lapides custodiūt grifes aīalia bēstia quattuor pedes ad modū leonū qui

bus currũt sup terrã ⁊ alas sicut aq̃le quibus p aerem volant ⁊ custodiũt istos lapides nõ sibi sed hoĩbus quibus auferũt eos ꝓtra istos grifes pugnat elimascus ꝑlus. id est hoses vnicũ oculũ hñtes ⁊ auferunt ab eis. p smaragdũ qui est grate viriditatis signatur virginitas que deo ⁊ angelis est grata ⁊ accepta. ꝓciosa aũt virginitas repitur in terra deserta id est in carne p abstinentiã macerata banc volũt auferre grifes id est demones. vñ de bõ bernardo legit. q cũ mulier intrasset lectũ eius volens cognosci ab eo ipe exclamauit latrones. vñ ipse fuit de ꝑlo elimascoꝝ habentũ vnũ oculũ q nõ ad terrena sed ad solũ deũ videbat totũ desideriũ ⁊ affectum. et ideo bñ defendit illũ lapidem ꝓciosum qui erat eius ornamentũ. nũquid obliuiscetur virgo ornamẽti sui ⁊ sponsa fascie pectoral' sue Hiere. ij. Ipe nõ debuit obliuisci vt agnũ in eterna bẽitudine cum alĩs virginibus possit sequi Ad quã beatitudinẽ nos pducere dignetur.

De scõ Bernbardo. Sermo. II.

Odit illi coꝝ ad ꝓcepta et legem vite ⁊ disciplinę. Eccĩ. xlv. In verbo ꝓposito ꝓmendatur bẽus bernardus a tribꝰ. Primo ab obseruatõe mandatoꝝ. cũ dr. dedit illi coꝝ ad ꝓcepta. Secõdo ab aggressione cõsiliꝝ dei. cũ dr. et legem vite. Tercio a regula ⁊ informatõne. cum dr. et discipline. Quantũ ad primũ sciendũ q obseruãtia mandatoꝝ valet ad tria. primo ad declinationem viciorꝝ. secõdo ad cognitionẽ secretoꝝ tercio ad executionẽ opm bonoꝝ. Primo ergo obseruantia mandatoꝝ dei valet ad declinationẽ viciorꝝ. Eccĩ. vij. Qui custodit precepta nõ expietur quicq̃ mali. bona est ergo ꝓceptoꝝ obseruantia p que vitat malorꝝ experientia. Fatuus esset qui vellet experiri vtrũ verum sit qõd ꝑuiter dicitur. q venenũ portantẽ se interficit. sed longe magis fatuus est qui vult experiri vtrũ verum sit qõd dicitur q peccatũ mortale ad mortẽ eternã pducit. cede ergo temeritati experienti male ⁊ crede soliditati eloquij diuini. Numeri. xvj. dicitur. q datban ⁊ abiron fuerunt inobedientes ꝓceptis moisi que ꝓcipiebat ex ore dñi. terra ipos viuos absorbuit. vñ ibi legitur. Dirrupta est terra sub pedibus eoꝝ ⁊ apiens os suum deuorauit illos cũ tabernaculis suis. et vniuersa substantia eoꝝ. descenderũtq̃ viui in infernũ Cũ ergo oppositoꝝ eadez sit disciplina cũ inobedientie ꝓuersitas ita sit damnosa pendere potes ab oppositis quantũ sit obedientie bũlitas fructuosa. Bẽus ergo bernardus videns q nõ est tutũ vicino cobabitare serpenti mundũ fugit ⁊ ad clausturũ se transtulit ibi adunguẽ mandata dñica obseruauit. Ecces. vij. Ego os regis obseruo ⁊ ꝓcepta iuramẽti dei. illoꝝ obseruam? ora a quibus recipe solemus salutifera et fructuosa documẽta. ꝓpter hoc ergo bẽus bern. os xpi regis diligẽter obseruauit q ifñ mel ⁊ lac suscipiebat q̃ postmodũ in eccĩa dñi refundebat. Lac simplicioris doctrine q̃ztũ ad nutrimentũ minoꝝ. mel qõd est penetratiuũ subtilioris doctrine quãtũ ad solidamentũ maioꝝ. sic ergo bẽus bernard? os regis obseruauit. sequit. et ꝓcepta iuramenti dei. ꝓcepta dei ꝓcepta iuramenti dicũtur q sicut illud qõd iuramus inuiolabiliter seruam? ita ꝓcepta dei inuiolabiliter custodire debem?. Secõdo valet obseruãtia mãdatoꝝ ad cognitõez secretoꝝ. ps. Preceptũ dñi lucidũ illuminãs oculos. nec mirũ si ꝓceptũ dñi est lucidũ cũ ꝓcedebat ab eo qui est lux vera que illuminat omnẽ hominẽ venientẽ in hũc mundũ. Johãnis. j. Omnis effectus habet aliquam assimilatõnem ad suam causam et ideo non est mirum si precepta habeant virtutem illuminatiuam cum procedant ab illo qui solus habet immortalitatem ⁊ lucem habitat inaccessibilem. prima. Thimotei. sexto. Et sic per participationem diuini luminis p

De sancto Bernardo Sermo. II.

ueniamus ad pceptōnem diuine immortalitatis. Beatus ergo bernardus precepta domini seruauit ⁊ per hoc ad cognitionem secretorum puenit. Ecclesiastici. viceſimo nono. Pone thesaurum tuum in preceptis altissimi ⁊ proderit tibi magis q̄ aurum. istud ad litteram verum est. nihil enī beato bernbardo profuisset si omne auruz huius mundi successoribus congregasset. imo potius probabiliter obfuisset. forsitan enim illud reliquisset hominibus ingratis qui illud erpendissent in dispendium sue salutis. sed longe potiora reliquit ⁊ legauit filijs ⁊ successoribus suis. ipse enim claustralibus legauit ex constitutione monachica informationem morum. ipse legauit secularibus ex virtute diuina ostensionem miraculorum. ipse legauit scolaribus ex sapientia sibi data et industria propria copiam librorum ad exercitationem studiorum. Hic est ille beatus diues qui inuentus est sine macula. qui post aurum non abijt. nec sperauit in thesauris peccunie. Ecclesiastici. tricesimoprimo. Sequitur. Quis est hic et laudabimus eum. hic est beatus bernardus ipsum enim laudemus quia ipe ē laudabilis ⁊ in secula gloriosus Tercio valet obseruātia mandatorum ad execution̄em agendorum. Leuitici. viceſimo. Custodite precepta mea et facite. ego dominus enim qui sanctifico vos. Tria dicit. Custodite precepta mea. per iugem animi meditationē. et facite ea. per strenuā operis execution̄em. Tercio ponit sequentem vtilitatem. ego enim dominus qui sanctifico vos per interiorē scilicet iustificationem. Primo ergo debemus custodire mā data dei per iugem cordis meditatōnem. Debemus enim esse sicut animalia munda in lege quia debemus vngulam diuidere per discretionem et ruminare per continuam mandatorum meditationem vt sic offeramus nosmetipsos hostiam viuentem deo placentem. Romanorum. duodecimo. Debemus etiam mandata dei non solum custodire sed etiam facere seu opere implere. vnde dicit et facite ea. quando enim cognitōni ⁊ predicationi coniungitur opus. tunc auditur in diuinis auribus dulcis melodia. sed quando operatio a cognitōne et predicatione disiungitur dulce melos in diuinis auribus non auditur Unde quantumcunq̄ corde chytare tendantur melos non resonat nisi arte dictante manu tangantur. propter hoc apostolus paulus cordam chytare sue tendebat et arte spiritussancti dictante manu tangebat. et ideo dulce melos in diuinis auribus resonabat. prima. Chorinteorum. nono. Castigo corpus meum ⁊ in seruitutem redigo. ecce extensio cordarū. sic curro non quasi in incertum. sic pugno non quasi aerem verberans. in quo notat boni operis feuctū Ecce arte spiritussancti dictante percussio digitorum. Ne forte cum alijs predicauerim ipse reprobus efficiar. minus dicit et plus signat. sciebat enim q̄ non reprobus sed electus ⁊ preelectus erat. et ideo dulce melos sue predicatōnis in dei auribus resonabat. ita q̄ propter melodiam sue predicationis raptus fuit vsq̄ ad tercium celuz siue in corpore siue extra corpus nescio deus scit. et ibi ideo diuinam chytaram sua chytara dulcius resonantem audiuit. audiuit enim arcana verba que non licet homini loqui. secunda. Chorinteorum. duodecimo. Sic beatus bernbardus fuit peritus chytaredus domini in sono tube. in psalterio et chytara. in tympano ⁊ choro in cordis ⁊ organo dominum commendauit Ipse enim specialis symphonides christi dulce epitaphiū nuptiarū sponso et sponse christi et ecce super cantica canticorum suauissime decantauit. ipse enim fuit gemmula carbunculi in ornamento auri ⁊ cō paratio musicarum in conuiuio vini. ipse enim carmen nuptiale coniunctōnis christi et ecclesie stilo lucidissimo super cantica canticorum descripsit. in quibus nuptiis christus aquam in vinum mutauit.

quãdo insipiditas corticis litteralis in dul
cedinem intelligentie spũalis mutata fuit.
in qua est manna dulcedo spiritualis dele
ctationis.et ideo spirituales ioculatores li
benter conueniunt ad illas nuptias ⁊ con
gregantur in istis nuptijs.ioculatores eni
non libenter conueniunt ad illas nuptias
in quibus vinum reperiri non possunt.vñ
dicitur.q̃ apud sites non sunt ioculatores
q̃ibi non sunt vites. Secũdo p̃mendatur beatus bernardus ab aggressione con
siliorum.cum dicitur et legem vite. Sci
endum est q̃ lex cõsiliorum dei est puritate
gratiosa.claritate radiosa.vtilitate fructu
sa. Primo dico lex consiliorum dei est pu
ritate gratiosa. Sap̃.xviij. Inclusos custo
diebant filios tuos p̃ q̃s incipiebat incor
ruptũ legis lumẽ seculo dari. Magna fui
it cura beato bernardo et alijs sanctis pa
tribus homines dissolutos a lasciuijs secu
li reuocare et ad religionem attrahere ⁊ in
tuto claustri p̃sidio clausos custodire. re
cte claustrum vocaui ad tutum p̃sidium
Tutius est enim claustrum q̃ castrũ.sua
uior est tunica ordinis q̃ lorica militis.to
lerabilior est obedientia abbatis vel prio
ris q̃ violentia regis vel imperatoris. pro
pter quod dicit inclusos custodiebant san
ctos tuos.sequitur. Per quos incipiebat
incorruptũ seculo dari. Duplex distingui
tur lex noua ⁊ vetus. Lex vetus fuit lex cor
ruptionis.lex noua est integritatis ⁊ incor
ruptionis. In lege enim veteri coniugib⁹
vt crescerent ⁊ multiplicarẽtur ⁊ replerẽt
terram iniungebatur.sterelis in lege vete
ri maledicebaf.sanctis patriarchis vt ha
berent simul plures vxores p̃mittebatur.
homini etiam vt acciperet vxorem fratris
mortui suscitaret semen fratre mortuo pre
cipiebatur que omnia sine carnis corrupti
one non obseruabantur.sed corruptum le
gis lumen innotuit quando christus enu
cbos qui se castrauerũt p̃pter regnum celo
rum p̃mendauit consiliũ altissimi de vir
ginibus per totam ecclesiam perceperunt.
quando vox turturis in terra nostra audi
ta est. Cantico.ij. Turtur est auicula ca
sta que vno compare quando illum ami
serit alium non admittit. solitaria incedit
gemitum pro cantu emittit. super ramos
aridos arborum residere consuevit.vt sic
instruaris exemplo auicule caste virgulta
viciorum virentia vacare.hanc incorrupti
onem legis beatus Bernhardus in se
metipso custodiuit. custodiendam predi
cauit.et in libris suis seruandam esse con
scripsit. Secundo lex consilior dei est clari
tate radiosa. Prouerbior.vj. Mandatu
lucerna est et lex lux.via vite increpatio di
scipline. Lucerna est lux in testa.vos scitis
quando candela in lucerna ponitur lux ei
non ita in sua puritate cernitur sicut cum
ex lucerna extrabitur sic obseruatio manda
torum secum compatitur possessiones rep
dilectionem proximorum.filiorum ⁊ filiarum.
libertatem propriarum voluntatum. sed
cum possessio rerum in paupertatem.dile
ctio proximorum in castitatem.libertas volũ
tatum in obedientiam commutatur. tunc
lumen a lucerna extrabitur ⁊ in puritate
sua cernitur. Hec est lex domini immacu
lata conuertens animas.sequitur in predi
cta autoritate. Via vite increpatio discipli
ne. Qui ergo vult peruenire ad vitam ob
seruet viam scilicet increpatõnem. Job.v.
Increpationem domini ne reprobes. fatu
us esset infirmus qui reprobaret ferrũ me
dici per quod apostema scinditur. sanies
eiicitur.apostema curatur. Vnde in auto
ritate sequitur. ipse vulnerat et medetur.
Tercio lex consiliorum dei est vtilitate fru
ctuosa. Prouerbiorum.decimotercio. Lex
sapientis fons vite vt declinet a ruina mor
tis. Bene ergo est lex consiliorum dei vtili
tate fructuosa per quam declinatur mortis
ruina.propter hoc beatus bernhardus lu
bricum carnis in mundo perpendit ⁊ ideo
pedes suos statuere super solidam petram
claustralis custodie decreuit. ne compel
leretur plangere carnis lubricum ⁊ hoc ad

De sancto Bartholomeo Sermo. I

modum illorum de quibus. Treno. iiij. Lubricauerũt vestigia nostra in itinere plateārum nostrarū. ipse iacula tentationū diaboli preuidit. et ideo ipsa tanta sollicitudine declinauit. Gregorius. Iacula minus feriũt que ꝓuidentur. ipe etiã rhetia cupiditatis recognouit. et ideo ad frugem melioris vite volauit. Prouerbio. j. Frustra iacitur rhete ante oculos pennatorū. Aues habent oculos quibus rhetia vident. habent pennas quibus volando ipsa deuitant. sic nos oculis discretõnis debemus peccata et pericula preuidere et pennis virtutũ volando vitare. Tercio ꝓmendatur bt̃us bartholomeus a regula et informatõne morum. dicit. et disciplíne. Sciendũ ergo q̃ disciplina valet ad tria. primo enī culpam ꝑ correctõnem excludit. scõo grãm iustificantem adducit. tercio ad gloriam eternaz perducit. Primo ergo disciplina culpam per correccionem excludit. ps. Disciplina tua correxit me in finez. Bene dicit in finẽ quia et si religiosus disciplinatus q̃cq̃ erret tamen finaliter non obberrat. quia disciplina ordinis ip̃m ad viam veritatis reuocat. Disciplina enī est virga dñi per. quã ipse oues suas et agnos suos ad caulas reducit et minando vsq̃ ad ouile ꝓducit. Prouerbio. xxij. Stulticia colligata est in corde pueri. sed virga discipline fugabit illã Si ergo ita in tuto positus est religiosus disciplinatus multũ debet sibi timere religiosus indisciplinatus. Leuitici. xxvj. Si volueritis recipere disciplinam. si ambulaueritis ex aduerso mihi ego quoq̃ cõtra vos aduersus incedam et ꝓcuciam vos septies. hoc est ꝑfecte ꝓpter peccata vestra. Audi ergo et time religiose indisciplinate. quid enim facies puluis et cinis q̃n aduertatur tibi ira summi imꝑatoris. quid facies sordens in sterquilinio cui iratus est potens in celo. Secundo disciplina gratiaz iustificantẽ adducit. Prouerbio. iij. Disciplinam dñi fili mi ne abijcias cũ ab ea corripieris. quẽ enī diligit dñs corripit et quasi pater in filio complacet sibi. illi disciplinam domini abijciunt. qui domum discipline id est capitulũ quantũ ꝑ̃ refugiunt. cum tamen Eccli. lj. dicatur a sapiente. Congregate vos in domum discipline Illi cum corripiũtur deficiunt qui ad excusandas excusatõnes in peccatis falsas allegationes in capitulis ꝓponunt. vel qui eis qui ex charitate eos accusant et qui ex charitate eos corripiunt odium ꝓ dilectione sua ipsis retribuunt. sequitur. quẽ enī diligit dñs corripit. pater multũ est sollicitus de correctõne filioz ꝓpriorum nõ multum curat de correctõne aliorum. sic exhibitio discipline argumentũ est dilectõnis divine. Tercio disciplina ad vitam eternaz ducit. Hebre. xij. Omnis disciplina in presenti quidẽ non videtur gaudij sed meroris. postea autem fructum pacatissimum exercitatis per eam reddet iusticie. Dominus pro disciplina reddet fructum pacatum. pacatiorem. pacatissimum. pacatum a peccato liberando. pacatiorẽ in dei seruicio ꝓstituendo. pacatissimum vitam eternam tribuendo. sicut Romanorum. vj. Nunc autẽ liberati a peccato. ecce primũ. serui autem facti deo. ecce scõm. habetis fructum vestrum in sanctificationẽ. finem vero vitam eternã. ecce tercium. Ꝑ primum ad secundum nos perducat ad tercium dñs ihesus filius dei. ãẽ.

De scõ Bartholomeo. Sermo. I.

Percusserũt me et vulnerauerũt me. tulerunt pallium meũ custodes murorum. Canticorum. quinto. Homines qui fuerunt magne ꝓbitatis solẽt filijs suis facta sua ardua enarrare vt possint ipsos ad consimilia prouocare. propter hoc in verbo proposito facta egregia beati bartholomei nobis proponuntur vt ad consimilia agẽda vel patienda pro christo loco et tempo-

re prouocemur. Sciendum est ergo q̄ bē/atus bartholomeus passus est pro christo grauia. grauiora. grauissima. que per ordi/nē tangūt in ꝟbo ꝓpōito. Grauia passus est in pcussione qđ notaf cū dr. pcusserūt me Grauiora passus est in vulneratione. qđ notatur cū dicitur. vulnerauerūt me. Gra uissima passus est in pallij carnis ammo/tione vel excoriatōne. quod notatur cū di/cit. tulerunt pallium meū custodes muro rum. Quantum ergo dicit pcusserūt me. Sciendū ergo q̄ sunt tria genera pcussio num vel pcussoꝝ. Quidā enī pcutiūt vir/ga ad eruditionē. Scdi pcutiunt lingua p̄ vetractionem. Tercij plaga ad interfecti onem. Primi ergo pcutiunt virga ad eru ditionem. Prouer. xiij. Noli subtrahere a puero disciplinā si enī pcusseris eum vir/ga nō morietur. tu virga pcutis eū & ani/mam eius de inferno liberabis. Bona est ista pcussio per quā homo liberatur de in/ferno. Uñ btūs Gregorius narrat de btō bñdicto. q̄ cum quidam iuuenis mona/chus nō vellet stare cum alijs in orōne vi/dit btūs bñdictus quendā maurū puerū qui ipm p cucullam tenebat & ipm de mo nasterio extrahebat. btūs aūt bñdictus vir ga pcussit iuuenē monachum & sic castiga uit ipm & extunc ille maurus puerus quē diabolum fuisse intelligimus ad illū extra hendum de ecclesia accedere nō est ausus. ac si eadem virga pcussus fuisset & correc/tus. Contra multos religiosos qui si exte rius pcutiantur in corpe parum vel nihil interius corrigūtur in corde. Hiere. v. p/cussisti eos & non doluerūt. attriuisti eos et renuerūt accipere disciplinā. multi enim religiosi in capitulis disciplinātur virgis. atteruntur enā grauioribus regule institu tis. attamen reperiūtur indisciplinati quia sunt boies duri cordis. Eccī. iij. Cor durū male habebit in nouissimo Scdi percuti/unt lingua per detractōnem. Hiere. xviij. Uenite & pcutiamus eum lingua & nō at/tendamus ad vniuersos sermones eius. il li plaga crudeli lingue percutiūt qui iustis bene operantibus detrahūt. ps. Qui retri buunt mala ꝓ bonis detrahebāt mihi qm̄ sequebar bonitatem. Ista percussio lingue est valde mala & vituperabilis & hoc tripli ci ratione. primo quia est crudelis. secundo quia est generalis. tercio quia plena est ca/lamitate & miserijs. Primo ergo percussio lingue est mala qz est crudelis. Eccī. xxviij. Flagella plaga liuoꝛem facit plaga autem lingue ꝓminuet ossa. ecce detractōnes ma lorum vsq̄ ad medullas ossium & fortitu/dinem pertingunt. Scdo ista percussio est mala quia generalis. Eccī. xxvj. Flagellū lingue omnibus cōmunicans. flagellum lingue omnibus ꝓmunicare dicitur. quia non est qui se abscondat a caloꝛe eius. Ter cio ista percussio est mala quia plena cala/mitate & miserijs. Job. quinto. A flagello lingue absconderis & non timebis calami tatem cum venerit. Tercij percutiunt pla/ga ad interfectionem. Treno. tercio. Percussisti occidisti non pepercisti. Tyrā ni percusserunt beatum bartholomeū apo stolum & alios sanctos verberibus affligē do. Hebreoꝝ. vndecimo. Sanctī ludi/bria & verbera experti insuper & vincula et carceres. Occiderunt eis diuersis tormen tis mortem inferendo. Hebreoꝝ. vnde/cimo. Lapidati sunt. secti sunt. tentati sunt in occisione gladij mortui sunt pro christo Non pepercerunt etiam eoꝝ corpoꝛa fe ris et volatilibus exponendo. Psalmista. Posuerunt mortalia seruoꝝ tuoꝝ escam volatilibus celi. carnes sanctoꝝ tuoꝝ bestijs terre. sed sicut qui accipit gladium frequenter gladio perit. sic eadez ratione percutietur qui iniuste percutit. Actuum. vicesimo tercio. Princeps sacer/dotum ananias precepit astantibus sibi percutere os eius scilicet pauli. tunc pau/lus dixit ad eum percutiet te deus paries dealbate et tu sedens iudicas me secundū legem et contra legem iubes me percuti. Similiter legitur. Actuum. duodecimo.

De sancto Bartholomeo ~~ Ser. I.

q̄ ab herode iacobus frater iohannis gladio percussus est ⁊ occisus. et ideo herodes ab angelo est p̄cussus. Actuū. duodecimo Confestim p̄cussit herodem angelus domini eo q̄ nō dedisset honorem deo ⁊ p̄sumptus a vermibus exspirauit. similiter astrages rex p̄ quē btūs bartholomeus gladio p̄cussus ⁊ occisus a demonibus p̄cussus et arepticius effectus. Primo ergo notat affl̄ictio grauis in p̄cussione. cū dr. p̄cusserunt me. Scdo affl̄ictio grauior in vulneratione. cum dr. vulnerauerūt me. Sciendum ergo q̄ est triplex vulnus. primo enī est vulnus cōcupiscentie carnalis. Scdo est vulnus charitatis vel dilectōnis. tercio est vulnus penalis affl̄ictōnis. Primo ergo est vulnus p̄cupiscentie carnalis. Isa. j. Vulnus ⁊ liuor ⁊ plaga tumens non est circumligata nec curata medicamine neq̄ fota oleo. Vulnus p̄tinet ad inuidiā. plaga tumens ad sup̄biam. vulnus p̄cupiscē/tie debet circūligari cingulo castitatis. Liuor inuidie debet curari medicamine fraterne charitatis. plaga tumens sup̄bie debet foueri oleo sancte ⁊ vere humilitatis. ps. lxxxviij. Au humiliasti sicut vulneratum superbū. Vulnus ergo p̄tinet ad p̄cupiscentiā carnalez q̄ō ortū suum p̄cipue habet p̄ mulierem. p̄uerbioꝝ. vij. dicitur de fatua muliere Vulnos vulneratos deiecit ⁊ fortissimi quiq̄ interfecti sunt ab ea. Uia inferi domus eius penetrātes interiora mortis. qui vult ergo sibi cauere a morte sibi caueat a fatua muliere. et non solū ab ea sed pulcre mulieris quāuis bona frequentatōne. Ūñ Danielis. xiij. dicitur. q̄ duo senes sacerdotes in p̄cupiscentia sua/sanne exarserūt. et huius ratio redditur q̄ erant ambo vulnerati amore eius. Secundo est vulnus charitatis vel dilectōnis. p̄uerbioꝝ. xxvij. Melioza sunt vulnera diligentis q̄ fraudulēta odientis oscula. fraudulenta odiētis oscula nō tendunt nisi ad deceptōem. vulnera aūt diligētis tendunt ad correctōem ⁊ emendatōnem. p̄uerbioꝝ xx. Liuor vulneris absterget mala. Liuor vulneris est vulnus charitatis que multitudinem maloꝝ vel p̄ccatoꝝ absterget. p/uerbioꝝ. x. Uniuersa delicta opit charitas Charitas ita multitudinē p̄ccatoꝝ opit q̄ expellit. et a facie ip̄ius p̄ccatoꝝ multitudo deperit. Dulce ergo vulnus charitatis q̄n nō diuidit sed vnit. non cruciat sed delectat. non mortificat sed viuificat. Ūñ Aug⁹. Charitas est p̄cordia mentiū societas electoꝝ angeloꝝ ⁊ animaꝝ. neq̄ enim anime neq̄ angeli sine charitate viuunt. ideo dulci vulnere charitatis vulneratuz se dicit. q̄uis sit impassibilis. Canticoꝝ. iiij. Vulnerasti cor meū soror mea sponsa mea. Tercio est vulnus penalis affl̄ictōis Eccēs. x. Qui scindit ligna vulnerabitur ab eis. Scūs bartholomeus ligna scindebat q̄n infideles a silua infidelitatis sepa/rabat ⁊ ipsos in ecclesia tanq̄ in christi edificio ponebat. sed a lignis siluestribus btūs bartholomeus est vulneratus ⁊ occisus. Ūñ in legēda eius legitur. q̄ astrages rex iussit eum decollari. sed dñs iam in beato bartholomeo vulnera alligauit ⁊ p̄cussuram plagarū sanauit. Isaie. xxx. Alligabit dñs vulnus populi sui ⁊ p̄cussurā plage eius sanabit. iam dñs ab oculis ip̄ius et aliox sanctoꝝ cēm lachrimam absterſit et amarum dolorem animouit. Apoca. xxj. Absterget deus omnē lachrimā ab oculis eoꝝ. et mors vltra non erit neq̄ clamor neq̄ dolor que prima abierunt. Sic ergo notatur scdo affl̄ictio grauior vulneratione. cum dr. vulnerauerūt me. Tercio notatur affl̄ictio grauissima in palliq̄ carnis sue ammotōne. cum dicit. tulerunt palliū meum custodes murorum. Per custodes murorum signantur tyranni et tortores sanctorum. sicut enim custodes murorum quantum possunt eos qui obsident castra vel ciuitates expugnāt sic isti sanctos apostolos et martires qui infidelitatem expugnabant quantum poterant debellabant. De istis dicitur, tulerunt pallium meum

De sancto Bartholomeo Sermo Ii

Sciendum est ergo q̄ est triplex pallium primo est palliū carnis. scōdo est palliū iuste indignatōnis. tercio est pallium iocunde retributōnis. Primo ergo est pallium carnis. Vide e. q. Desup tunicā palliuz sustulistis z eos qui transibāt simpliciter cōtristis in bellū. Tyranni desup tunicam carnis beati bartholomei palliū cutis sustulerūt qñ ipm excoriari fecerūt. hoc signatum est. Josue. vij. Vidi palliū coccineum valde bonū et abstuli. palliū coccineum p̄t dici pellis beati bartholomei. quod coccineū dr quia rubricatū fuit effusione p̄ p̄ sanguinis. et istud pallium erat valde bonū quia deo totaliter dedicatū z ad christi honorē in sacrificiū oblatū. Romano. xij. Obsecro vos vt offeratis corda vestra hostiā deo. Hec est pellis de qua p̄t exponi illud. Job. j. Pellem p pelle z cuncta que habet hō dabit p aīa sua. Btūs bartholomeus dedit pellem p̄ p̄ corpis p assequē da pelle glorie z honoris que signari p̄t per pelles salemonis. Cantico. j. Nigra sum sed formosa filie hierusalē sicut tabernacula cedar sicut pelles salemonis. Sic ergo primo est palliū carnis. istud palliū amisit btūs bartholomeus in quo erant tyrānni z tortores sui. Prouerbio. xxv. Et amittit palliū in die frigoris id est infidelitatis Scōdo est palliū iuste indignatōnis. Isa. lix. Operuit est quasi pallio zeli sicut ad vindictā quasi retributionē indignatōnis hostibus suis. Hoc est pallium helie p qđ heliseus aquā iordanis diuisit. Apoc multe ppli sunt multi. Apocalip. xvij. Aquas quas vidisti populi sunt z gentes. Aque diuidebantur ergo qñ in passione btī bartholomei quidā in fide firmabantur alij a demonibus obsidebantur. Vñ in legenda beati bartholomei legitur. q̄ venerunt rex altrages z pontifices temploz ad ecclesiaz beati bartholomei obsessi a demonibus. istud fuit ex zelo diuine indignationis de quo fuit predictū. Isaie. ix. Zelus dñi exercituum faciet hoc z hoc iuste. qr btūs bartholomeus zelo zelatus est p dño deo suo Tercio est pallium iocunde retributōnis. Isa. lxj. Dabit coronā p cinere oleum gaudij p luctu. palliū laudis p spū merozis. Dñs p cinere penitentie salutaris dat coronā glorie z bonoris. Jam enī dñs btī bartholomeū gla z honore coronauit. dominus etiam p luctu facto p peccatis dat oleū eterne psolatōnis. Matth. v. Bti qui lugent qñ ipsi psolabūtur. ipse etiā p spū merozis dat palliū laudis in iocunditate eterne retributōnis in vita. de qua. Isaie. lj. Gaudiū z leticiā inuenietur in ea gratiarum actio z vox laudis. Ad istam vitaz nos pducere dignetur.

De scō Bartholomeo Sermo. Ii.

Audiui post me vocē magnā tanqz tube. Apocalip. j. In verbo p̄posito tria notantur a quibus eruditio beati bartholomei p̄mendatur. Primo enī notatur eruditionis actus noīe vocis cū dicit. vocem magnam. Scōdo notatur eruditōnis modus. cū dicit. tanqz tube. Tercio notatur eruditōnis fructus noīe auditus. cum dr. Audiui. Primo ergo notatur eruditōnis actus cum dicit. vocem. Sciendū est ergo q̄ vox bartholomei fuit vox valida ad incussionē terrozū. Scōdo fuit vox libera ad eruditōnem indoctoz. Tercio fuit vox fructuosa ad operationem miraculoz. Primo ergo vox btī bartholomei fuit vox valida ad incussionem terrozum. ps. Et voce tonitrui tui formidabūt. Vox beati bartholomei z alioz ap̄loz ad modū tonitrui incutiebat formidinez vel terrozē audientibus populis. et huius causa erat quia ipsi tonabant minis z chozuscabant miraculis. Hec est vox illius tonitrui de quo ih. ps. dicitur. Vox tonitrui tui in rota. Rota est circularis figure z voluitur circūquaqz. sic fuit vox tonitrui btī bartholomei z aliorū

apostoloꝝ in rota vt ibi audirentur predi/
catione sua-et quidem in omnē terram exi
uit sonus eoꝝ ⁊ in fines orbis terre verba
eorum. Sapientia p circūitum queritur ⁊
et p circūitum p̄dicatur. Sapien. vij. Cir
cuibam querens vt mihi illam assumerē.
sic ergo p circūitum etiā vt diximus p̄dica
tur. p̄s. Caput circūitus eoꝝ labor ipsoꝝ
operiet eos. Caput apl̄oꝝ ⁊ totius ecclesie
est christus qui p ciuitates ⁊ castella circūi
bat ⁊ ibi verbū dei p̄dicabat. sic p̄dicatores
christi ad exemplū ipsius debent circūire
et verbum dei p̄dicare vt labor ipoꝝ possit
eos feliciter operire. Tunc labore labiorum
peccatoꝝ feliciter opitur qñ p labiorum la/
bore sicut indumēto lumine vestitur. Da/
melis. xij. Qui docti fuerint fulgebūt qua
si splendor firmamēti ⁊ qui ad iusticiā eru
diūt multos quasi stelle in ꝑpetuas eterni
tates. Scdo fuit vox bn̄ bartholomei vox
libera ad eruditōem indoctoꝝ. Canticoꝝ
ij. Ostende mihi faciē tuam sonet vox tua
in auribus meis. vox enī tua decora ⁊ elo/
quium tuū dulce. Istam vocē debent au/
dire omnes christifideles. nam qui audire
ꝑtemnūt finaliter dolebunt. Prouerbioꝝ
v. Cur detestatus sum disciplinā ⁊ incre/
pationibus nō acquieuit cor meū. nec au/
diui vocem docentiū me. et magistris non
inclinaui aurē meam. pene fui in oīi ma/
lo in medio ecclesie ⁊ synagoge. audienda
est ergo vox docentiū viam. sicut gustus be
ne dispositus delectatur in dulcedine cibo
rum sic auditus bn̄ dispositus delectatur
in dulcedine verboꝝ diuinoꝝ. banc dulce
dinem senserat ꝑplxta dauid qui dicebat.
q̄ dulcia faucibus meis eloquia tua sup
mel ori meo. Tercio fuit vox beati bartho/
lomei vox fructuosa ad oparionē miraculo
rum. p̄s. Dabit voci sue vocem virtutis.
Virtus vocis bn̄ bartholomei apparuit in
dereictione ⁊ obediētia spiritūū immundo
rum. in curatōne egrotoꝝ. in ꝑmunicatōe
idoloꝝ. in subuersione temploꝝ. sicut in le
genda ipius plenius repitur. vñ ip̄i potest
adaptari quod dicitur. Apoca. xviij. Vidi
angelū descendēte de celo habentē ptātem
magnā ⁊ terra illuminata est a gloria eius
Btūs bartholomeus p̄t dici angelus de/
scendens de celo ꝓpter celestē ꝗuersatōnē.
dicitur etiā habere ptātem magnam ꝓpter
miraculoꝝ opationem. Terra etiā dicitur
illuminata a gloria eius ꝓpter eius glorio
sam ⁊ fructuosam p̄dicatōnem. Sic ergo
primo notatur eruditōnis actus nolle vo/
cis. cum dicitur. vocem. Scdo notatur eru
ditōnis modus cum dicit. tanq̄ tube. De
btō bartholomeo legitur. vox bn̄ bartholo
mei tanq̄ tuba velxmens. Sciendum er
go q̄ ista tuba vtilis erat ad tria ad que tu
ba est necessaria. Ad congregatōnem popu
lorum. scdo ad reuocationem peccatoꝝ. ter
cio ad resuscitatōem mortuoꝝ. Primo er/
go fuit necessaria ad ꝯgregatōem ꝑplorum
Numeri x. Qñ ꝯgregandus est ꝑplis sim
plex tubarum clangor erit. In simplici clā
gore tubarum designatur mansuetudo p̄/
dicatorum ad eruditōnem populoꝝ. sicut
enī aues non capiūtur flabello sed sibulo
sic frequēter plus ꝓficit auditoribus man
suera q̄ aspera p̄dicatio. Matth. xj. Disci/
te a me quia mitis sum ⁊ humilis corde. sic
p̄dicatores euangelij christi exemplo ma/
gistri informari debent esse mites siue mā/
sueti. Eccī. iij. Fili in mansuetudine opera
tua ꝓfice ⁊ sup gloriā hoīm diligeris. mā
suetudo in hac vita sibi vendicat dilectōꝝ
et in futura vite eterne possessionem. p̄s.
Mansueti aūt hereditabūt terram ⁊ inha
bitabūt in seculū seculi sup eam. Secūdo
est ista tuba vtilis ad peccatoꝝ reuocatio/
nem. Isa. lviij. Clama ne cessas quasi tu/
ba exalta vocem tuam ⁊ annūcia ꝑplo meo
scelera eorum. et domui iacob peccata eoꝝ.
Duobus modis offendūt deum peccato/
res. p infidelitatem ⁊ quantū ad hoc dicit.
annuncia populo meo scelera eoꝝ. et p ma
los mores ⁊ ꝓpter hoc dicit et domui iacob
peccata eoꝝ. Et ꝓpter hoc predicatio debet
versari circa duo scilicet circa fidem ⁊ circa

bonos mores. fides enim est fundamentū sup quod pstruitur edificium bonor mor. j. Chorinteor. iij. Fundamentū aliud nemo pt ponere pter id qđ positum est quod est christus. hoc est fides christi iesu. super id fundamentū debet p pdicatōem pstrui edificium bonor mor. j. Chorinteor. iij. Sup fundamentum aūt hoc alij edificant aurum. alij argentū. alij lapides pciosos. Aurum edificant sancti hoīes p pemplationem eternor. argentum p pdicationes eloquiorū diuinor. lapides pciosos per varietatē virtutū ⁊ exercitationem bonor opm. sic ergo circa duo debent insistere boni predicatores scilicz circa fidem ⁊ mores quod bñ dicitur. Isa. xxvij. In die illa clāgetur tuba magna ⁊ venient qui pditi fuerant de terra egipti ⁊ adorabūt dñm. Assirij interpretātur diligentes p quos signātur peccatores p immoderatū amorem terrenorum ⁊ puersos mores deum offendentes. Egiptus interpretatur tenebra in quo signantur infideles in tenebris ignorantie psistentes. et p predicationē bti bartholomei ⁊ aliorum aplor infideles ad fidem christi puertebantur ⁊ peccatores a puersis moribus ad exercitiū bonor opm reuertebantur. Tercio est utilis ad resuscitationem mortuorum. j. Ad thessaloni. iij. Ipse dñs in iussu ⁊ in voce archangeli et in tuba dei descendet de celo ⁊ mortui qui in christo sunt resurgent primi. deinde nos qui viuimus qui relinquimus simul rapiemur cum illis obuiam in christo in aera. et si semp cum deo erimus. istam vocē tube beatus hieronimus sicut ipe met dicit multum timebat ⁊ ipsam sibi p frequentē recordationē repesentabat. sic et nos multum ipaz debemus timere quia post istam vocem nos oportebit coram districto iudice pparere ⁊ scōm opa nostra bona vel mala recipe. Apocalip. xx. Vidi mortuos magnos ⁊ pusillos stantes in pspectu throni. et libri apti sunt ⁊ aliud liber aptus est qui est liber vite ⁊ iudicati sunt mortui ex bis que scripta erant in libris secundum opera eorum. sic ergo secundo notatur eruditōis modus. cum dr. tancz tube. Tercio notat eruditōnis fructus noīe auditus. cum dicitur. audiui. Sciendum ergo qp auditus verbi diuini ad tria utilis est. Primo enī utilis est ad eruditōnem ignorantis. Secundo ad ipsecutōnem eterne salutis. Primo ergo auditus verbi diuini utilis est ad eruditōem ignorantis. Proverbiorū. j. Audiēs sapiens sapientior erit. sicut enī ex multiplicatōne lignorum augetur flāma sic et multiplici auditu eloquiorū diuinorum augetur sapiētia. sed multi sunt sicut noctue vel vespertiliones qui lucem sapientie fugiūt et ideo semp in tenebris ignorātie psistunt. iij Thimo. iij. Erit tempus cum sanam doctrinam nō sustinebunt. sed ad sua desideria coacernabunt sibi mgros pruriētes auribus ⁊ a veritate quidem auditū auertent ad fabulas aūt puertentur. istud iam accidit in multis tpibus nris. multi enī sunt qui libentius audirēt vnum ioculatorem. q̄z vnum bonū predicatorē. Secdo auditus verbi diuini utilis est ad incussionē timoris. Habacuc. iij. Dñe audiui auditum tuū et timui. Auditus verbi diuini nō immerito est incussiuus timoris. quia est enunciatiuus futuri iudicij in quo dñs pfilia cordium manifestabit. j. Thessalo. iij. Volite ante tpus iudicare quoadusq̄z veniet dominus qui ⁊ illuminabit abscondita tenebrarum ⁊ manifestabit pfilia cordiū. Incussio ergo istius timoris sicut iam dictum multum nobis est utilis. Eccli. xxv. Quaz magnus qui inuenit sapientiā ⁊ scientiam si nō est sup timentem dñm. Timor domini sup omnia se superposuit sicut lapides in tecto supponuntur asseribus ne vento dispergātur. sic timor dñi superponitur bonis cordibus ne vento elatōnis vel supbie ab ipsis virtutes sufflentur. Tercio auditus verbi diuini utilis est ad assecutōnez eterne salutis. Actuū. xiij. Audiētes gētes

gauise sunt et glorificabant verbum domini ⁊ crediderunt quotquot erant preordinati a deo ad vitam eternam. Auditus ordinatus est ad assecutionem eterne salutis prima. Thimotei. quarto. Attende tibi et doctrine insta in illis. hoc enim faciens et te ipsum saluum facies ⁊ eos qui te audiunt Bene dicit attende tibi et doctrine. Predicator enim primo sibi debet attendere p bona vitam. Secundo debet attendere doctrine p aliorum eruditionem. Dominus det ita nobis ⁊ doctrine attendere q̄ nos et auditores possimus ad vitam eternam p̄uenire.

De sancto Augustino Sermo. I.

DEdit dominus confessionem sancto et excelso in verbo glorie. Eccl. xlvij. In verbo ꝓposito ꝓmendatur beatus augustinus a tribus. Primo a puritate ꝓscientie cum dicitur. Dedit ꝓfessionē sancto. Secundo a sublimitate scientie. cum dicitur. et excelso. Tercio ab edificatōne ecclesie. cū dicitur. in verbo glorie. Quantum ad primum sciendum q̄ triplex est confessio. Est enim ꝓfessio peccati ad exclusionem viciorū Scōd est ꝓfessio fidei ad edificationē ꝓximorum Tercio est ꝓfessio laudis ad ꝓmerationem beneficiorū diuinorum. Primo est ꝓfessio peccati. de qua Proverbi. xxviij Qui abscondit scelera sua non dirigetur. qui aūt confessus fuerit ⁊ reliquerit ea misericordiam cōsequetur. Nō debemus peccata nostra abscondere sed p ꝓfessionē detegere. Fatuus est qui abscondit serpentē in lectulo vbi absconsus venenum diffunderet. et ignis absconsus in sinu sinum incēdit. quod accidit illi qui in lectulo cordis vel in sinu conscientie peccatum abscondit. Peccatum enim diffundit venenum. pro verbiorū. xxiij. Nouissimo mordebit vt coluber ⁊ quasi regulus venena diffundet. Peccatum etiam in sinu ꝓscientie absconditum incendit sinum. ꝓverbiorū. vj. Num quid potest homo abscondere in sinu vt vestimenta illius non ardeant. et loquitur de igne carnalis ꝓcupiscentie. subdit enī. qui adulter est ꝓpter cordis inopiam ꝑdet aīaz suam. Nam de igne carnalis ꝓcupiscentie ꝓicitur miser peccator in ignem gehenne. ꝓpter quod dicit. qui abscondit scelera sua nō dirigetur. Et quare ille qui peccatuz abscondit nō potest dirigi ratio est quia peccator infirmatur morbo vertiginis quo morbo q̄ñ aliquis infirmatur sic in visu puerit̄ q̄ illud quod infra est superius illud quod superius est inferius esse videatur. et ideo talis homo manente morbo nō dirigitur. Isa. xix. Dñs miscuit in medio egipti spiritum vertiginis. et errare fecerunt egiptum in omni ꝛpe suo. sequitur. qui autem ꝓfessus fuerit ⁊ reliquerit ea misericordiam ꝓsequetur. Hñ ꝓiungit ista duo. scilicet confessionem ⁊ derelictōem. quia quidam sunt qui peccata sua confitentur. sed statim post ꝓfessionem quasi canis ad vomitum reuertuntur. et quasi sus lota in volutabro luti sordidantur. Nos ergo peccata nostra ita confiteamur vt ea totaliter relinquamus ⁊ sic misericordiam consequamur ⁊ gratiā inueniamus in auxilio oportuno. Hebreorū. quarto. Sic beatus augustinus peccata sua ꝓfessus fuit ⁊ ideo cristus ipsum a peccatis purgauit. Ecclesiastici. quadragesimoseptimo. Christus purgauit peccata ipsius ⁊ exaltauit in eternum cornu eius. et nō solum beatus augustinꝰ cōfessionem fecit de peccatis imo librum confessionum ad edificationem totius ecclesie composuit. Felix culpa que talē ⁊ tantum meruit habere confessorem ad totius ecclesie ministratōem ⁊ edificatōnem. Romanorum. decimo. Corde creditur ad iusticiam ore autem fit cōfessio ad salutem. Iustitia fidei est cau salitter ratio iustificatōis nostre mētis. Abacuc. ij. Justus ex fide viuit. sed hoc intelligitur de fide que secum

habet sociam fecunditatem charitatis.que quasi fecunda matrona,plem bonoꝝ opm ꝓducit.¶Nos ergo si spūaliter viuere volumus sic fidem teneamus vt dilectōem fraternitatis seruemus-et in bonis operibus fecundi simus.¶Jacobi.ij.¶Sicut corpus sine spū mortuum est ita fides sine operib mortua est.sic ergo corde creditur ad iusticiam id est iustificatōnem animaꝝ.sequit. ore aūt fit cōfessio ad salutem.et hoc fit ad edificationem,ꝓximoꝝ. talem ꝓfessionem bene habuit btūs augustinus.¶Eccī.xxxix. ¶Ipse tanq̄ imbres mittet eloquia sapientie sue.et in orōne confitebitur dño.¶Btūs augustinus tanq̄ imbres eloquia sapientie misit quibus totam ecclesiam christi irrigauit.¶Imo vt verius loquar quasi catbaclismus id est generale diluuium ecclesiaz dei inebriauit.¶Eccī.xxxix.¶Benedictio illius quasi fluuius inundauit.et quō catbaclismus terram inebriauit.iste est cui carbare cte celi apti sunt.iste est cui rupti sunt omnes fontes abyssi magni.iste est qui ꝓfunda fluuioꝝ scrutatus est.iste est qui abscōdita in lucem ꝓduxit.¶Job.xxviij.¶Iste est cui ꝓprie conuenit quod dicitur.¶Danielis ij.¶Ipse reuelat ꝓfunda ⁊ abscondita. boc intelligitur quantū ad difficultatem sacrarum scripturaꝝ.ipse nouit in tenebris constituta.boc dicatur quantū ad obscuritates librorꝝ philosophoꝝ.et rō redditur cū subdit.et lux cū eo est.quod intelligitur de luce diuine sapientie ad reuelatōnem diuinorum.¶Nunquā in area dñi inuentus cō similis ventilatoꝛ.nullus similis paleaꝝ excussoꝛ.nullus similis sanarum sententiarum quasi dñicoꝝ frumentoꝝ in horreuz dñicum congregatoꝛ.¶Nec mirum ipse enī fuit in cuius manū dñs ventilabruz posuit et aream dñi ꝓmundauit. paleas aūt igni inextinguibili ꝓburendas exposuit.¶Recte ergo de ipo dicitur.ipse quasi imbres mittet eloquia sapientie sue.sequitur.et in oratione confitebitur dño.quod vt dictuz est intelligitur de ꝓfessione fidei ad edificatōz ꝓximoꝝ.¶Danielis.ij.¶Tibi deus patrū nostroꝝ confiteoꝛ tecq̄ laudabo quia sapiētiam ⁊ fortitudinem dedisti mihi in edificationem catholicoꝝ.¶Fortitudinē dicit in electōnem hereticoꝝ ad ꝓmendatōem beneficiorum diuinoꝝ.ꝑs.¶Confitebor tibi in ecclesia magna in ꝑplo graui laudabo te.ecclesia catholica dicitur ecclesia magna numero. magna merito. magna dignitatis fastigio.magna eterni regis ꝓnubio.¶Libri stul lynagoge iudeoꝝ dedit repudij libellū tum quia in ventusta erat trāsgressione mādatorum diuinoꝝ ad modum decursus ꝑtereuntium annoꝝ.tum quia rugosa erat varijs scribarum traditōibus ⁊ pharisēoꝝ in plerisq̄ locis legem frāgētiū. tū qz sordida erat ⁊ immunda culturis ⁊ veneratō ne idoloꝝ.et ideo mirum nō fuit si dedit ei libellum repudij.et quia eternus sponsus sine sponsa esse noluit sibi ecclesiā magnam de gentibus desponsauit.¶Ephesios v.¶Christus dilexit ecclesiam ⁊ semetipm tradidit ꝓ ea.vt illam sanctificaret mundās eā lauacro aque in ꝛbo vite vt exhiberet sibi gloriosam ecclesiam nō habentem maculam aut rugaz aut aliquid hmōi. sed vt sit sancta ⁊ immaculata.hec est ecclesia magna in qua debemus dño ꝓfiteri per recordationē beneficioꝝ dei.ꝑs.¶Cōfitebitur tibi cum bñfeceris illi.sequitur. in populo graui laudabo te. ꝑplus fidelium dicitur populus grauis nō ponderē peccatoꝝ sed grauitate morum. in quo populo prefuit beatus augustinus vt senatoꝛ egregius ad exemplum ⁊ informatōnem ipsoꝝ.¶Abitū ij.¶In omnibus temetipsum prebe exemplum bonoꝝ opm in doctrina in integritate in grauitate.in doctrina dicit quantū ad eruditionē indoctoꝝ.in integritate quantū ad mundā custodiam membroꝝ. in grauitate quantū ad maturitatē morum. Btūs augustin⁹ sicut erat grauis ita monasteria clericoꝝ qui in grauitate moꝝ sancte viuerent sub regula aplōꝝ habere voluit. Hūc de ipso legitur.ꝙ factus presbiter monaste

rium clericorum mox instituit et cepit vi/
uere secundum regulam sub sanctis apo/
stolis constitutam. Istorum autem ordo
et dispositio bene describitur. Ecclesiastici
quadragesimoquarto. vbi dicitur. Homi/
nes diuites in fide pulcritudinis studium
habentes pacificantes in domibus suis.
vbi notatur triplex votum quod in religio
ne solet emitti. Primum est votum obedi
entie vel abrenunciationis proprie volun/
tatis. quod notatur cum dicitur. Homi/
nes diuites in fide. Secundo notatur vo/
tum castitatis. cum dicitur. pulcritudinis
studium habentes. Tercio notatur votuz
paupertatis. cum dicitur. pacificantes in
domibus suis. Quantum ad votum obe/
dientie dicit homines diuites in fide tota
enim fabrica edificij spiritualis in virtute
obedientie solidatur. et si corruerit per vir
tutem z humilitatem obedientie reparaf.
Verbi gratia. Aliquis religiosus in verbo
indisciplinato ex ore suo labitur. aliquis re
ligionis statuta transgreditur. aliquis in
graui enormi z manifesto peccato labitur.
adhuc in omnibus istis est spes si obedien
tia seruatur. religiosus enim ex humilita/
te obedientie patienter sustinet quando in
capitulo corripitur. ex humilitate obedien
tie libenter sustinet penas que sibi exclu/
duntur z virtutum ornamenta restauran
tur. et sic vir obediens victorias loquitur
Prouerbiorum. vicesimoprimo. Vir obe
diens victorias loquetur. Victorias dicit.
quia vir obediens habet victoriam de dia
bolo z de peccato z de seipso. et hoc est quā/
do sibi de seipso proprio iudicio non credit
sed superioris sui arbitrio totaliter se com/
mittit. Secundo ostendit votum castita/
tis cum dicit. pulcritudinis studium habē
tes. Sapientie. quarto. ℣ pulcra est casta
generatio cum charitate. et tunc valde pul
cra quando per confessionem est christo p/
missa. quia tūc anima religiosa specialiter
est christo dño desponsata. ij. Corinteo
rum. vndecimo. Despondi enim vos vni
viro virginem castam exhibere christo. sed
nota q non dicit homines pulcritudinem
habentes. sed pulcritudinis studium ha/
bentes. quia cum magna cautela z sollici/
tudine studere debemus quomodo thesau
rum castitatis possidemus. habemus enī
istum thesaurum in vasis ficulibus. secun
da. Corinteorum. quarto. Tercio descri/
bitur votum paupertatis vel abrenunciatō
nis proprie voluntatis. cum dicitur pacifi
cantes in domibus suis. sicut scitis meum
et tuum sunt origo omnium discessionuz
et litigiorum. propter hoc enim litigia et
discessiones in monasterijs z in chatedra
libus ecclesijs oriuntur q administratio
vel dignitas que vni debetur a pluribus
ambigitur. hinc est q in monasterijs mar
tha conqueritur de maria z mariam accu/
sat martha. teste euangelio. Luce. decimo.
Duas sorores legimus. marthaṁ que cir
ca frequens ministerium satagebat. mari
am que sedebat secus pedes domini verbū
ipsius audiebat. Dominus partem mar/
the non reprehendit sed partem marie cō/
mendauit. Quodo autem aliter est in eccle/
sijs z claustris. et intelligatis q per mar/
thaṁ signantur officiales rerum mona/
sterij administratores. per mariam signan
tur claustrales. Modo martha de quiete
marie non curat. modo maria laborē mar
the accusat. sicut dicere ceperaz martha de
quiete marie non curat. sed quantum po/
test eius quietem recusat z ne ad ipsam p/
ueniat totis viribus procurat. Hinc est q
quando aliquis officialis vel administra/
tor rerum monasterij ex aliqua causarati/
onabili a sua administratione absoluitur
inquietatur turbatur z se pacem cordis sui
amisisse profitetur. non diligens quietem
sed exteriorem turbatōnem. tales similes
sunt piscibus marinis qui in salsis maris
fluctibus viuunt in sereno autem aere mo
riūtur. hoc diximus de martha. quid facit
modo in claustris maria. iste mariote sunt
claustrales qui contra officiales rerum p/

curatores murmurant. eorum egressus et regressus condemnant. eorum labores suis colloquijs deprauant. eorum turbationes recreationes esse iudicant. dicit maria. q aer claustri est sibi infirmus q sanatui? esset sibi liber discursus. odiosus est ei silētij status quietus. melodiosus est ei sclaris tumultus. isti similes sunt apibus que in cimbulorum tinnitibus ⁊ tumultibus delectantur. nec est iste conuentus qui sub regula sua viuere ⁊ in quo tanquā in graui populo dominum laudare. Sic ergo primo commendatur beatus augustinus a puritate conscientie. cum dicitur. dedit dominus confessionem sancto. sequitur. et excelso. in quo commendatur a sublimitate scientie. Sciendum est ergo q beatus augustinus fuit excelsus tripliciter. Primo enim in depressione peccatorum. Secundo in eruditione indoctorum. Tercio in cōfutatione hereticorum. Primo ergo beatus augustinus fuit excelsus in depressione peccatoꝝ. tercio. Regum. tercio. Ascendit salomon in gabaon vbi erat excelsum magnum. Gabaon interpretatur vallis mestitie in quo designatur status presentis miserie. in quo non est locus nisi tristitie. in hoc loco beatus augustinus inuenit excelsum magnum maius maximū. Magnum in recordatione preteritorum peccatorum. ipse enim sicut de eo legunt. Ascendit valle plorationis ascendit ⁊ fluebant lachrime ⁊ bene erat ei cum illis. Secundo inuenit excelsum maius in dulcedine ecclesiasticorum canticorum. Unde de ipso legimus. q fluebat vberrime in hymnis et canticis suaue sonantis ecclesie vocibus vel mēter affectus. Tercio inuenit in hac valle miserie excelsum maximum per consideratione ⁊ dolorem ciuium suorum pereuntium siue subditorum. Nam legimus in legenda ipsius. q obsessa erat ciuitas yponensis in qua ipse erat episcopus ab exercitu barbarorum in qua mala fuerunt augustino. lachrime sue panes die ac nocte atq; sub hoc euentu ad extremā horā perueniens obdormiuit in pace. Unde beatus augustinus fuit sicut piscis dominicus qui per aquam venit per lauacrum generationis ⁊ regenerationis sancti spiritus in aquis lachrimaruꝫ virit. in aquis lachrimarum vitam finiuit. Secundo fuit beatus augustinus excelsus in eruditione indoctorum. secundo. Regum. vicesimosecundo. Tonauit de celo dominus et excelsus dedit vocem suā. Tonitruū est extinctio ignis in nube. tunc ergo dominus de celo in corde beati augustini tonauit qui in ipso ignem carnalis concupiscentie ⁊ seculatis lasciuie extinxit. Tunc augustinus a facie tonitrui domini formidauit ⁊ conuersus ad dominum totam ecclesiam voce sue predicatōnis fecundauit. imo vt prius loquar non solum vocem dedit sed tonitruum pro tonitruo reddit. Ecclesiastici. quadragesimotercio. Vox tonitrui ei? verberauit terram. ten pestas aquilonis et congregatio spiritus. Vox tonitrui beati augustini verberauit terram id est terrenos per predicationem contemptus terrenorum. tempestas aquilonis fuit quantuꝫ ad persecutionem hereticoꝝ ecclesiam christi impugnantiuꝫ. Hieremie. primo. Ab aquilone pandetur omne malum. sequit. congregatio spiritus. que facta fuit spiritusancto per beatum augustinum qui collegit fideles in vnum sancte matris ecclesie sinum peruertercentur dispersi per versucias inimicorum. Tercio fuit beatus augustinus excelsus in detectione hereticorū Judicum. nono. Erat autem in media ciuitate turris excelsa. Ciuitas ecclesia ē. hec est enim hierusalem que edificatur vt ciuitas Ciuitas enim dicitur quia ciuium vnitas. quod debet reperiri in sancta dei ecclesia. et inueniebatur in ecclesia paminua. Actuum. quarto. Multitudinis credentium erat cor vnū ⁊ anima vna. In ista media ciuitate tanquam turris excelsa fuit positus beatus augustinus. Canticorum. iiij

De sancto Augustino Sermo. I.

Collum tuum sicut turris dauid que edi/ficata est cum propugnaculis mille clipei pendẽtur ex ea omnis armatura fortium. Beatus augustinus fuit sancte ecclesie col lum. Nam sicut scitis in collo verba for/mantur. collo etiam membra capit i vni/untur. quod bene beato augustino conue/nit. ipse enim ad edificationem ecclesie ver ba formauit. Ecclesiastici. decimoquinto. In medio ecclesie aperuit os eius ⁊ imple uit eum dominus spiritu sapientie ⁊ intel lectus. ipse etiam multa ecclesie membra christo capiti reconciliauit. Sapientie. de cimooctauo. Properans homo sine quere la deprecare pro populis. et proferens ser uitutis sue scutum oratione et per incen sum deprecationem allegans restitit ire. istud collũ eccie hoc est bũs augustin⁹ vo catur turris dauid edificata cum propun gnaculis. Turris dauid dicitur propter fi dei firmitatem. sed edificata cum propun gnaculis dicitur propter rationum et au/toritatum soliditatem. Unde et quasi expo nendo subditur. mille clipei pendent ex ea omnis armatura fortium. Homines isti bellicosi et militares solent habere duo ge nera armorum. quedam ad protectionem alia ad impugnationem. Sic beatus au/gustinus pro armis habuit rationes vali/das ad munitionem catholicorum. Ha/buit etiam autoritates ⁊ rationes validas ad impugnationem hereticorum. qui eñ fuerunt libri theologici vel diuini ex qui/bus beatus augustinus ad ecclesie muni/tionem ⁊ hereticorum impugnationem ar ma non protulerit. ipse enim de omnibus disseruit. Disseruit enim de visibilium in uisibilibus formis. quod pertinet ad ma/thematicam. ipse etiam disseruit de visibi lium inuisibilibus causis. quod pertinet ad physicam. ipse etiam disseruit de inuisi bilibus substantijs quod pertinet ad theo logiam. Primo dico disseruit de visibili/um inuisibilibꝰ formis quod pertinet ad mathematicã. Mathesis doctrina est que in quattuor diuiditur. Musicam. Arisme tricam. Geometriam. Astrologiam. In quibus ita profecit q̄ omnes mathema/ticos per seipsum nullo docente cognouit. ipse etiam disseruit de visibilium inuisibi libus causis. Nullus enim unquam de causis originalibꝰ. de rationibus supnatu ralibus disseruit sicut augustinus. hoc di xi pertinere ad physicam. Physica est na turalis scientia que in tribus consistit. in ra tione. experimento et usu. Nullus vnq̄ augustino inter confessores ratione acuti/or. Nullus augustino in experimento dili gentior. Nullus augustino in usu exercici or. Tercio vt dixi disseruit de inuisibilibus substantijs. quod pertinet ad theologiam. Theologia quadrifarie diuiditur secun/dum quattuor sacre scripture sensus. scili/cet. Hystoriam. Allegoriam. Tropologi/am Anagogiam. Nullus enim augusti/no hystoriographus celsior. quod perti/net ad hystoriaz. Nullus augustino in for mandis similitudinibus lucidior. quod pertinet ad allegoriam. Nullus etiam au gustino in formandis moribus utilior q̄ pertinet ad tropologiam. Nullus augusti no in perscrutandis secretis celestibus sub tilior. quod pertinet ad anagogiam. Un/de illud quod communiter de confessori/bus dicitur sibi specialiter conuenit. Non est inuentus similis illi qui conseruaret le gem excelsi. Non solum dico q̄ conserua/ret sed que sciret custodiret ⁊ defenderet. Tercio commendatur beatus augustinus ab edificatione ecclesie. cum dicitur. in ver bo glorie. Sciendum ergo q̄ verbum dei. dicitur verbum glorie triplici ratõne. Pri mo quia valet ad salutem auditorum. Se cundo quia valet ad consolationem affli/ctorum. Tercio quia valet ad gloriam do/ctorum. Primo ergo verbum dei valet ad salutem auditor⁹. Jacobi. j. In mansuetu dine suscipite insitum verbum. quod sal/uare potest animas vestras. si loquamur de verbo q̄ est filius dei. de quo. Johã. j.

Verbum caro factum est ⁊ habitauit in nobis. Istud verbum fuit insitum in trunco siluestri nature humane generis ⁊ hoc in orto florenti id est in vtero beate virginis. austro flante id est operatione spiritussancti Luce. primo. Spiritussanctus superueniet in te et virtus altissimi obumbrabit tibi Si vero loquamur de verbo predicationis et illud vere est verbum dei. prima. Ad thessalonicenses. secundo. Cum accepistis a nobis verbum auditus accepistis illud non vt verbum hominis sed vt verbum dei. istud verbum inseritur quando cum mansuetudine suscipitur. meditatione frequentatur Sed multi sunt per quorum corda quasi super lubricam glatiez transit verbum diuinum ⁊ ideo in ipsis non est verbum insitum sed fluidum. sequitur. quod potest saluare animas vestras. Si aliquis medicus haberet herbam aliquam que valeret ad curam ⁊ salutem omnis infirmitatis corporis multum ipsam diligeret ⁊ care venderet. Verbum diuinum ⁊ si non ordinetur ad curam ⁊ sanationem corporee infirmitatis ordinatur tamen ad sanitatem cuiuslibet infirmitatis spiritualis. Sapien. xvj. Neq herba neq malagma sanauit eos sed sermo tuus domine qui sanat omnia. Secundo valet verbum diuinum ad consolationem afflictorum. Hieremie. xv. Factum est mihi verbum tuum in gaudium ⁊ letiziam cordis mei quia inuocatum est nomen tuum super me domine deus exercitum. Magna dicitur esse consolatio nobis istud q̄ inuocatur sp̄ nos nomen dñi vt a christo dicamur christiani. istud ꝑ magno reputabat btūs augustinus cum dixit. nomine suo vocauit me vt memoriale eius esset apud me vt ab vncto vnctus essem. et a christo christian⁹. ita sicut dixi verbum diuinum valet ad ꝯsolationem afflictorum Apocalipsis. sexto. Vidi subtus altare animas interfectorum propter verbum dei. et sequitur. q̄ dictum est eis vt requiescerēt adhuc modicum tempus. ecce consolatio ex dulcedine verbi. et dicitur q̄ date sunt illis singule stole albe. ecce consolatio ex distributione donorum. Tercio valet verbum diuinum ad gloriam doctorum. Philippenses. secundo. Lucetis tanq̄ luminaria in mundum verbum vite ꝓtinentes ad gloriam meam. Luminaria mundi sunt predicatores et doctores lumine veritatis mundum illustrantes. inter quos christus voluit facere luminare maius id est beatū augustinum vt preesset diei ⁊ alios excederet in lumine cognitionis veritatis in die euangelice ꝓdicationis quod bene signatum est Apocalipsis. decimonono. Vidi angelum vnum stantem in sole ⁊ clamauit voce magna dicens omnibus auibus que volabāt per medium celi. venite et congregamini ad cenam magnam dei. iste angelus fuit beatus augustinus qui dicitur stare in sole. quia sicut vestimento fuit amictus diuino lumine. iste clamare non cessabat auibus volantibus per medium celi hoc est studiosis et contemplatiuis in ecclesia dei Hec est beata vocatio. hec est beata pecunia tio. Apocalipsis. decimonono. Beati qui ad cenam nuptiarum agni vocati sunt. in ista enim cena nobis a christo ꝓponitur mensa in qua nullius boni erit indigentia sed omnis dulcedinis omnis beatitudinis excellens abundantia. Luce. vicesimosecundo. Disꝑono vobis sicut disposuit mihi pater regnum vt edatis et bibatis sup mēsam meam in regno meo. Ad quod regnū nos perducere dignetur qui viuit ⁊ regnat in secula. Amen.

De sancto Augustino. Sermo secundus.

Vistis aliquā do tenebre nūc aūt lux in dño Epiſt. v. In verbo ꝓposito notatur duplex status beati augustini scz cum pr̄. Vñ ꝓmo describit ꝑterita obnubilatio

falsitatis·cum dicitur. Fuistis aliquando tenebre. Secundo presens cognitio veritatis·cum dicitur·nunc autē lux in domino Sciendū est ergo q̄ status peccatoris maxime infidelis notatur noīe tenebraꝝ quadruplici rōne. Primo ꝓpter nubilū excecatōnis. Scdo ꝓpter periculum p̄cipitatōnis Tercio ꝓpter inquietudinē interne tribulatōnis. Quarto ꝓpter similitudinē eterne damnatōnis. Primo ergo status augustini ꝑ tpe infidelitatis notatur noīe tenebrarum ꝓpter nubilū excecatōis. Ecce·q. Videt q̄ tm̄ p̄cedebat sapientia stulticiā quantum differt lux a tenebris. Lux sua irradiatōne facit diē. tenebre sua obnubilatōe faciunt noctē. sic sapiētia sua irradiatōne facit in intellectu diē recte cognitōnis. stultitia vero sua obnubilatōe facit in eodem noctem errōris. Genes·j. Tenebre erāt super faciem abyssi. Cor hūanum p̄t abyssus vocari q̄ sicut abyssus nō p̄t mēsurari ita cor hominis non potest pscrutari. Hiere·xvij. Prauuꝫ est cor hois & inscrutabile & quis cognoscet illud? tenebre erant sup̄ faciem abyssi id est sup̄ intelligentiā cordis augustini tpe sue infidelitatis. qñq̄ ad tātas nebulas fuit deductus vt crederet ficum plorare qñ decerpit. sed dixit deus. fiat lux et facta est lux. ille enim qui venit illuminare his qui in tenebris & in vmbra mortis sedebant ad dirigendū pedes eoꝝ in viā pacis. magnus dñs et laudabilis nimis cui? sapientie non est numerus. de tenebris gētium lumen ecclesie vocauit augustinum. Secundo notatur status infidelitatis nomine tenebrarum propter periculum precipitatōnis. Psalmista. Fiant vie illorum tenebre et lubricum. Ista enim duo se cōcomitantur mutuo tenebrarum obscuritas & pedum lubricitas. Johannis. tercio Lux venit in mundum & dilexerunt homines magis tenebras q̄ lucez. Erant enim opera illorum mala. Lux est christus qui venit in mundum. Johannis. decimosexto. Exiui a patre ꝑ eternam generationē et veni in mundum ꝑ humane nature assumptionem. Johānis. primo. In mūdo erat et mundus ꝑ ipsum factus est. Si in mundo erat & venit in mundum. ergo venit vbi erat. Fuit in mundo a principio mundi ꝑ diuinitatem. venit in mundum in fine seculi per humanitatem. Sic ergo lux venit in mundum. sequitur. et dilexerunt homines magis tenebras q̄ lucem. Nec mirum quelibet enim res solet id diligere in quo consuevit gaudere. Unde aues diei gaudent in luce diei & horrēt tenebras noctis. Aues autem noctis tenebras diligunt & diem odiunt. Sic peccatores diligunt tenebras viciorum & abhorrent honestatem virtutum. Unde Boecius. Nequiunt homines tenebris assuetos oculos ad lumen perspicue veritatis attollere. similes auibus quarum intuitū nox illuminat dies cecat. Unde subditur. Erant enim opera eorum mala. Johannis tercio. Qui male agit odit lucem. In isto enim precipicio tenebrarum quando fuit augustinus. Unde de ipso legitur. q̄ cū grauiter egrotaret iam ibat ad inferos portans secum peccata. sed ista opera tenebrarum abiecit & arma lucis induit. secunda Chorinteorum. sexto. Per arma iusticie a dextris et sinistris. A sinistris fuit augustinus munitus fortitudine in aduersis ne desperatōne frāgeretur. Fuit a dextris munitus humilitate in prosperis ne superbia inflaretur. Arma iusticie post tempus sue conuersionis habuit quandoq̄ insidias hereticorum cautissima humilitate euitando. Arma iusticie habuit a dextris insidias hereticorum quandoq̄ veritate solidissima retondendo. Unde in libro de trinitate dicitur. Dentem caninum vel euitat vel cautissima humilitas vel retondit solidissima veritas. secunda. Chorinteoꝝ. decimo Arma militie nostre non sunt carnalia sed potentia deo ad destructionem munitionum consilia destruentes & omnē altitudinem extollentē se aduersus scientiaꝫ dei.

Tercio comparatur status infidelitatis tenebris propter inquietudinem interne turbationis. Isaie. quinto. Aspiciemus in terram & ecce tenebre tribulationis & lux obtenebrata est in caligine eius. quando homines ex toto istis scientijs secularibus intendunt & ad ipsas totaliter sua ingenia deflectunt. inquietis turbationibus se inuoluunt. Job. septimo. Si dormiero dicam quando exurgam et rursus expectabo vesperam & repleboz doloribus vsqz ad tenebras. Bene describit statum hominis inquieti & afflicti qui quando iacere vellet surgere. quando meridies est vellet vesperam venire et vsqz ad tenebras inquietatur afflictione & doloze. talis erat status beati augustini tempore infidelitatis. ipse enim inquietus erat. nam modo carthagini modo rome. modo melodiani docebat et quasi auis inquieta de loco ad locum volitabat. Isaie. quadragesimosexto. Vocans ab oriente autem & de terra longinqua virum voluntatis mee. Augustinus potest dici auis ratione inquietudinis. Auis enim de ramo in ramum volitat. de arboze ad arbozē transuolat. sicut augustinus de loco ad locum de secta ad sectam transcurrebat. sed quando dominus eum ad fidem vocauit ipsum virum sue voluntatis effecit et super seipsum solidauit. Ephesios. quarto. Non sumus sicut parvuli fluctuantes et circumferamur omni vento doctrine. Res que fluctuat non habet stabilimentum sed huc atqz illuc defertur scōm fluctus impetum vel impressum. sic fluctuabat augustinus quousqz supra firmam petram id est christum solidaretur. Quarto comparatur status infidelitatis tenebris propter similitudinem eterne damnationis. Treno rum. tercio. In tenebrosis collocauit me quasi mortuos sempiternos. Status culpe signatur in tenebris. Culpa enim similitudinem habet eterne mortis vel damnationis. Psalmista. Nescierunt nescierunt neqz intellexerunt in tenebris ambulant et ideo in tenebris peccatorum ad tenebras inferni ruunt. Job. vicesimoquinto. Seruum inutilem proijcite in tenebras exteriozes vbi erit fletus et stridoz dentiuz Peccatozes vanitates huius mūdi amatozes cum lamech quasi cum duabus vxoribus contrahunt. vna est secularis pompa. alia carnalis voluptas. sed velint nolint compellentur in morte istis duabus vxoribus libellum repudij dare & cum aliis duabus vxoribus istis contrarijs contrahere. Apocalipsis. decimooctauo. Quātum glorificauit se & in delicijs fuit tantū date illi tormentum & luctum. Quantum glorificauit se. ecce pompa secularis. et in delicijs fuit. ecce voluptas carnalis. tantū date illi tormentum. contra voluptatem carnalem. et luctum id est abundantiam lachrimarum. contra secularem pompam Sed istis tenebris noluit dominus lumē ecclesie sue cecari vel sociari. secunda. Corinteozum. sexto. Que societas lucis ad tenebras. quasi diceret. nulla. Dominus enim illum quem preordinauerat ponere super ecclesie sue candelabrum nullo modo voluit abscondi sub modio infernaliuz tenebrarum. Matbei. quinto. Nemo accendit lucernam & ponit eam sub modio sed super candelabrum. Sic ergo primo notatur preterita obnubilatio. cum dicit. Fuistis aliquando tenebre. Secundo notatur presens cognitio veritatis. cum dicitur. Nunc autem lux in domino. Sciendum ergo q̄ status egregiosissimi doctoris notatur in nomine lucis post statum sue conuersionis et hoc propter quadruplicem proprietatem lucis. Lux enim habet claritatem in essentia. Jocunditatē et pūtia. Utilitatē ex influētia. Perpetuita tē ex duratōne eterna. Primo ergo lux habet claritatem in essentia. iij. Regū. ij. Lux que p̄ infusionē diuine gratie oritur fidelibus christi post statum culpe. Isaie. nono. Habitantibus in regione vmbre mortis lux orta est eis. vnde Sapiē. vij. dicit.

Per hanc habeo immortalitatem ad turbas ⁊ honorem ad seniores ⁊ facies principum mirabuntur me. tria describit genera clericorum ⁊ maxime theologorum. Incipientium. proficientium et perfectorum. Quantum ad incipientes dicit. per hanc id est per sapientiam habeo honorem ad turbas id est ad communes theologos qui incipientes audire theologiā ⁊ sancta verba sancti augustini audientes in suis verbis ⁊ sententijs ipsum honorant. Proficientes qui seniores vocantur ipsum glorificant ⁊ clarificant. Facies etiam principuz id est perfectorum vel doctorum sacre theologie mirantur verborū suorum profunditatem. Job. vicesimooctauo. Profunda fluuiorum scrutatus est ⁊ abscondita produxit in lucem. Beatus enim augustinus semper augustus in mense augusti de hoc mundo ad patrem translatus est. reliquit nobis tantam abundantiam ⁊ profunditatem librorum ꝙ vix vita humana sufficiat ad perscrutatōem eorum. ideo beatum augustinum voluit vocare semper augustum quia secundum decursum ⁊ processum tpm magis ac magis augetur ⁊ notatur vtilitas librorum suorum. Secundo lux habet iocunditatem ex presentia. Eccēs. xj. Dulce lumen ⁊ delectabile oculis videre solez sic sapientia salutaris post statum sue conuersionis in beato augustino fecit ⁊ in alijs sanctis doctoribus facit iocunditatē spiritualem. Cum enim lux gratie vel sapientie in corde sapientis oritur tunc ex claritate et puritate scientie sapiens letatur. ps. Lux orta est iusto ⁊ rectis corde leticia. Vñ. Sapientie. viij. Commemorās in corde meo ꝙ immortalis est in cogitatōne sapientia. et in amicicia illius delectatio bona. et preclaritas in communicatōne sermonum illius. circūibam querens vt mihi illam assumerem. Beatus augustinus circūiuit ꝙ diuinam sapientiam in sponsam assumpsit et sibi in matrimonium copulauit. et hoc sapienter fecit. ista est enim vxor pacifica. vxor pulcra. vxor fecunda. Homo qui cum vxore litigiosa contrahit dies suos in amaritudine anime sue deducit. Vñ vulgariter dicitur ꝙ tria sunt que solent expellere hominez de domo sua. stillicidium. fumus et vxor litigiosa. non talis est diuina sapientia. sed quieta et pacifica. Sapiente. octauo. Intrans in domum meam ꝙ quiescam cum illa. ista etiam vxor est vxor pulcra siue speciosa. Sapientie septimo. Est enim speciosior sole. Unde si querant a me quomodo vocatur ista vxor speciosa. respondeo vobis modo ꝙ vocatur domina clara. Sapientie. sexto. Clara est ⁊ que nunquam marcescit sapientia. Ista etiam vxor est vxor fecunda. Ex ipsa enim beatus augustinus genuit filios vel filias. Filios versucias sermonum et dissolutiones argumentorum. validas rationes ad confutationes hereticorum. Filias nobis genuit informationem morum regulam clericorum. visitationem ad exercitium bonorum operum. Beatus talis sponsus beata talis sponsa ex quibus proles tam benedicta nobis est exorta. Unde ista mater beata vocare nos non desinit vt impleamur generationibus suis. Ecclesiastici. vicesimoquarto. Ego mater pulcre dilectionis et timoris et agnitionis ⁊ sancte spei. transite ad me omnes qui concupiscitis me ⁊ a generationibus meis adimplemini. Tertio lux habet vtilitatem ex influentia. Lux enim corporum superiorum facit ad generationem istorum inferiorum. Unde philosophus. ij. phisicoz. Hō generat hoīem et sol. hō sicut agēs ꝓpriū ⁊ priculare. sol sicut agēs ꝑticulare ⁊ vle. sic iste sanctissimus doctor habuit effectū vtilitatis ex influētia lucis sapiēte salutaris. Eccī. l. Quasi stella matutina i medio nebule. et q̄si luna plena in diebus suis sic ille effulsit in tēplo dñi Sapientia lucem istius egregij beati augustini luce stelle matutine et solis et lune comparauit. quia nihil clarius cui comparare posset in corporibus inuenit.

Iſta lux habuit vtilitatem ex efficacia Vñ immediate dicitur qui ꝑualuit amplificare ciuitatez ⁊ adeptus eſt gloriam in conuerſione gentiſ. Ciuitas eſt eccleſia que dicitur ciuium vnitas. Actuum .iij. Multitudinis credentiū erat cor vnum ⁊ anima Iſtam ciuitatem btūs augustinus amplificauit quia funiculos tabernaculoꝝ eccleſie expoſitōne ſcripturaꝝ ⁊ ꝓpoſitōne librorum dilatauit ⁊ acies hereticoꝝ eccleſiam impugnantiū gladio ſpiritus quod eſt verbum dei ⁊ rōnibus validis a finibus illiꝰ longius ꝓpulſauit. ſic ergo preualuit amplificare ciuitatez. ſequitur. et adeptus eſt gloriam in ꝙuerſione gentis. ipſe enī ſanctis ꝑdicatōnibus ſuis multos a vetio viciorum ad viam virtutum reuocauit ⁊ ad huc ſuis ſacris libris reuocare nō deſinit. et ideo adeptus eſt gloriam in cōuerſione gentis. gloriam ſalicz eterni fulgoris. Danielis .xij. Qui docti fuerint fulgebunt q̄ſi ſplendoꝛ firmamēti et qui ad iuſticiā eruditiū multos quaſi ſtelle in perpetuas eternitates. Quarto habet lux perpetuitatem ex duratōne eterna. Lux enī ꝓpetua eſt et immortalis. Iſaie .xxx. Erit lux lune ſicut lux ſolis ſeptempliciter. Lux enī corꝑoꝝ ſuꝑioꝝ nō ceſſabit ſed remunerabitur in augmento luminis ꝓpter obſequium qđ impendit electis. ꝓpter hoc ſapientia diuina p̄t luci ꝓpari. quia eſt indeficiens et inextinguibilis. Sapien. vij. Super ſalutē et ſpeciem dilexi ſapientiam ⁊ ꝓpoſui pro luce habere illam. q̄ inextinguibile eſt lumen illius. Epalis abundantia. ſecularis pompa. mundana ſapientia ⁊ ſi videantur eſſe quedā luminaria. tñ cito extinguūtur ſicut ignis in ſtupa. et quia btūs auguſtinus luci inextinguibili ſapientie ſtuduit. ideo immortalē gloriam acquiſiuit ⁊ lr̄as teſtimoniales ſuis imitatoribus ⁊ regule ſue ꝓfeſſoribus acquirēdi vereliquit. Sapientie. vij. Per hanc habeo immortalitatem ⁊ memoriā eternaz bis qui poſt me futuri ſunt relinquā. et ideo ſicut in memoria eterna erunt iuſti id eſt imitatoꝛes et ꝓfeſſoꝛes regule beati auguſtini ⁊ ideo illud qđ ſequiſ obtinebūt. q̄ ab audituōne mala nō timebunt. ab illa ſcilicet qua turbabuntur reprobi timoꝛe hoꝛribili qñ dicetur eis Ite maledicti. ſed recreabuntur letitia inenarrabili qñ dicetur eis. venite bñdicti patris mei. Matth. xxv. Ad qđ regnū. ꝛc.

De decollatōne btī Jo. bap. Ser. I.

Odio habuerūt corripientē in porta. Amos. v. In verbo ꝓpoſito tria notātur que nobis ꝓſideranda ꝓponuntur. Primo enī nobis ꝓponitur in btō iohanne correctionis liberalitas. cum dicitur. corripientem. Secdo notatur in eodem dilectōis generalitas. cum dr. in porta. Tercio notatur in herode herodiade ⁊ filia ſaltatrice puellas. cū dr. Odio habuerūt. Johānes enī correxit liberaliter. dilexit generaliter. preceptit herodes damnabiliter. Primo ergo notatur in iohanne correctōnis liberalitas cum dicitur. corripientē. Sciendū eſt ergo q̄ btūs iohannes corripiebat herodem tripliciter. Primo enī corripuit ꝓſtāter. Secundo corripuit ſapiēter. Tercio corripuit miſeriorditer. Primo ergo btūs iohānes corripiebat cōſtanter. Sapien. j. Probata virtus corripit inſipientes. Probata virtus ꝓſtantia p̄t dici que nec allicitur ꝓſperis nec tꝛiſtitur aduerſis. Audacter hoīes ꝓſtantes corripiunt homines nec parcunt maioꝛibus ſicut non parcunt minoꝛibus. Contra multos ꝑdicatoꝛes qui audacter peccata redarguunt in pauꝑibus ⁊ in inferioꝛibus ſed ꝓcunt ⁊ quaſi oleo adulatōis pungnut aures ſuꝑioꝝ. de quo in ꝑs. dr. Oleū aūt peccatoꝛis nō impinguet caput meum. Tales ꝑdicatoꝛes magnos hoīes in viam veritatis nō dirigūt ſed potius a via veritatis auertūt. Iſa. iij. Populus meus qui btm̄ te dicunt ipſi te decipiūt ⁊ viā

gressuum tuorum dissipant. Audacter de/bent corripere bni predicatores ⁊ cōfessō/res quia homo magnus ⁊ si in principio molestetur ꝓpter correctōnis acerbitatem finaliter tñ leratur ꝓpter sequentis correctionis utilitatez. ℣Prouer. xxix. Qui corripit hominē gram postea inueniet apud eum magis q̄ ille qui p lingue blandimē ta decipit. Sic ergo btūs iohannes baptista ꝓstanter arguebat herodem. Marci. vj Dicebat iohannes herodi nō tibi licet habere uxorem fratris tui. Secō arguebat btūs iohannes herodem sapienter. In correctōne enī cum ꝓstantia debet esse sapientia. Eccī. xix. Corripe amicū ne forte nō intellexerit ⁊ dicat nō feci. aut si fecerit ne iterū addat facere. Multi sunt boies simpliciores qui nesciūt ꝓsciētias suas discutere et ubi culpa nō est credūt culpā esse. et ideo sapientes ꝑdicatores ⁊ ꝓfessores debēt eos ꝑinterrogatōnem dirigere ⁊ culpam suam eis ostendere. Eccī. xj. Priusq̄ interrogesne vituperes quemq̄ et cum interrogaueris corripe iuste. Bonus ꝑdicator debet iuste corripere ut peccator p correctōem conetur peccatum fugere ⁊ ad penitentiā ꝓuertere. Eccī. xx. q̄ bonum est correptū manifesta/re penitentiā. sic enī effugies voluntarium peccatū. Corripe ergo amicū ne forte non intellexerit ⁊ dicat non feci. sequitur. aut si fecerit ne iterum addat facere. sicut enī in febribus est multū piculosum recidiua tio sic in ꝓuersis moribus multū piculosa est peccatoꝝ reiteratio. Eccī. xxj. Fili peccasti ne adiicias iterum sed de pristinis deprecare ut tibi dimittātur. sic ergo btūs iohānes baptista arguebat herodem sapienter Marci. vj. Herodes aūt metuebat iohannem ꝓpter eius sapientiā ⁊ sanctitatē. Iñ sequitur. Sciens eum virū iustum ⁊ sanctum ⁊ custodiebat eum ⁊ audito eo multa faciebat et libenter eum audiebat. Tercio arguebat btūs iohannes herodem misericorditer. ꝑs. Corripiet me iustus in misericordia ⁊ increpabit me. Magna misericordia est sic peccatorem corripere ut possit ad penitentiam redire. secunda Abimo tei. secundo. Seruum dei non oportet litigare sed mansuetum esse ad omnes docibilem patientem cum modestia corripientes eos qui resistunt veritati. Sed sunt quidā peccatores ita pestilentes q̄ dedignantur audire sapientes ipsos corripientes. Prouerbiorum. decimoquinto. Non amat pestilens eum qui se corripit nec ad sapientes graditur. sed illi qui modo a sapientibus nolunt recipere correctōnem misericordem et mansuetam in die iudicij recipient correctōnem duram ⁊ seueram. Sapientie. vj Impij secundum que cogitauerunt correctionem habebunt qui neglexerunt a domino recesserūt. Peccatores qui a domino recedunt contemnendo eius bonitatem in die iudicij ipsum reperiēt experiendo eius potestatem. Sapientie. duodecimo. Qui autem ludibrijs ⁊ increpatōnibus nō correcti sunt dignum dei iudicij experti sunt Sicut herodes dignum dei iudicium enā uuiens expertus fuit quia consumptus a vermibus exspirauit. Actuuz. duodecimo. vnde eius inferus in pñti inchoauit. Sic ergo primo notatur in iohanne correctōis largitas. cum dicitur corripientem. Secū do in eodem dilectōnis generalitas. cum dicitur. in porta. Nam sicut porta communis est ingredientibus ⁊ egredientibus sic beati iohannis dilectio cōmunis erat amicis ⁊ inimicis. iustis ⁊ peccatoribus sed ut nos ad eruditionem suam conuertamus. Sciendum est q̄ est triplex porta. Primo enī ē porta penitentie. Secundo est porta gehēne. Tercio est porta eterne glorie. Primo enim est porta penitentie. ꝑs. Aperite mihi portas iusticie ingressus in eis confitebor domino. Hec porta domini iusti intrabunt in eam. Asperitas penitentie dicitur porta iusticie. quia sicut p culpam seruiuimus iniquitati ⁊ immundicie sic per penitentiam membra nostra seruire facim⁹ sanctificatōni ⁊ iusticie. Romanorum. vj

Sic exhibuistis membra vestra seruire im
mundicie ⁊ iniquitati ad iniquitatem. ita
nūc exhibete mēbra vra seruire iusticie in
sanctificatōem. ¶Porta penitētie est illa po
rta ferrea de qua dicitur. Actuum. duodeci
mo. Venerunt ad portam ferream que du
cit ad ciuitatem que vltro est aperta eis.
¶Porta ista ferrea dicitur penitentia. quia
sicut ferrum domat omnia metalla sic exti
pat penitentia omnia peccata. Ista porta
ferrea ducit ad ciuitatem scilicet bierusalē
supernam ⁊ vitam beatam. Mathei. tercio
¶Penitentiam agite appropinquabit enim
regnum celorum. ista porta vltro peccatori
bus aperitur. quia q̄cunq; peccator inge
miscit per penitentiam deus ei peccata con
donat nec amplius recordatur. Ezechiel.
decimooctauo. Quacunq; hora ingemue
rit peccator omnium iniquitatum eius nō
recordabitur. ¶Penitentia est illa porta an
gusta de qua debemus contendere. vt per
eam cito possimus intrare. Luce. decimo
tercio. Contendite intrare per angustam
portam. Secūdo est porta inferni siue ge
henne Mathei. decimosexto. Tu es petrus
et super hanc petram edificabo ecclesiam
meam. et porte inferi non preualebunt ad
uersus eam. et tibi dabo claues regni celo
rum. Claues regni celorum in duobus cō
sistunt scilicet in scientia discernēdi ⁊ in po
tentia ligandi ⁊ soluendi. Contra istas cla
ues porte inferi non possunt preualere. q̄
quando sacerdotes huiusmodi claues ha
bentes ligant ⁊ soluunt peccatores. Do
minus ex sua bonitate in eorum ministerio
consueuit peccata delere. Mathei. decimo
sexto. Quodcunque ligaueris super ter
ram erit ligatum et in celis. et quodcun
que solueris super terram erit solutum
et in celis. Istas claues dominus aposto
lis dedit quando spiritumsanctum eis in
sufflauit ⁊ eis potestatem remittendi pec
cata donauit. Johannis. vicesimo. Insuf
flauit ⁊ dixit eis accipite spiritumsanctum
quorum remiseritis peccata remittuntur
eis. et quor̄ retinueritis retenta sunt. Ter
cio est porta eterne glorie. Apoca. vicesimo
primo. Porte eius non claudentur p no
ctem. nox enim non erit illic. iste sunt porte
bierusalē superne ciuitatis gloriose in qua
non erit noctis obscuritas quia irradiabi
tur diuina claritate. Apocalipsis. vicesimo
primo. Ciuitas illa non eget sole neq; lu
na vt luceant in ea. nam claritas dei illu
minabit eam. et lucerna eius est agnus.
Duo dicit ex quibus illustrabitur illa ci
uitas celestis scilicet ex claritate diuina. et
quantum ad hoc dicit. nam claritas dei il
luminabit eam. et ex hūanitate assumpta
et quantum ad hoc dicit. et lucerna eius
est agnus. Tercio notatur in hoc verbo he
rodis herodiadis ⁊ filie saltatricis peruer
sitas. cum dicit. odio habuerunt. Scien
dum est ergo q̄ est triplex odium. Primo
enim est odium occultum. quod pertinet
ad callidos ⁊ simulatores. Secundo est
odium iustum quod pertinet ad bonos ⁊ li
beros correctores. Tercio est odium apert
um quod pertinet ad tyrannos ⁊ persecu
tores sanctorum. ¶Primo ergo est odium
occultum quod p̄tinet ad callidos ⁊ simu
latores. Genes. vicesimoseptimo. Ode
rat ergo semper esau iacob p̄o benedictōe
qua benedixerat ei pater. Benedictio dei
non debet esse causa odij sed amoris. sed vt
sermonem nostrum ad beatum iohannez
conuertamus ipse a domino fuit multipli
citer benedictus. Ipe enim fuit a domino
benedictus. primo benedictōne sanctifica
tionis. secundo benedictōne sapientie salu
taris ad officium predicatōis. tercio bene
dictōne excellentie honoris ⁊ culminis p̄
fectōnis. ¶Primo ergo btūs iohannes fuit
bñdictus benedictōne sanctificatōis. Ibie
remie. j. ¶Priusq; te formarem in vtero no
ui te ⁊ anteqū exires de ventre sanctificaui
te. Dūs voluit illum de ventre matris eri
re peccatorem quem suū elegerat precurso
rem. Secundo fuit benedictus benedictōe
sapientie salutaris ad officiū predicatōnis

De decollatione Johan. Ser. I.

Luce iij. Factum est verbum domini sup iohannē zacharie filium in deserto. venit in omnem regionem iordanis p̄dicans baptismum penitētie in remissionē peccatoꝝ. Sicut scta introducit filū sic b̄tus iohannes baptista p̄ baptismū suum introduxit boīes ad recipiendū christi baptismum. Tercio benedixit eum b̄n dictione excellentie ⁊ honoris ⁊ culminis p̄fectōnis. Marth xj. Inter natos mulierū non surrexit maior iohanne baptista Excellenter preconio saluatoris est precursor laudatus. qui ita in p̄fectōne sanctitatis erat primus et precipuus vt maior ipso nō esset inuentus. sic ergo est odium occultū quod p̄tinet ad callidos ⁊ simulatores. Tale erat odium esau Ge. xxvij. Dicebat in corde suo veniet dies luctus patris mei ⁊ occidam fratrem meum iacob. et quia iniquitatem in corde suo aspexit ideo dñs cum clamaret non exaudiuit p̄s. Iniquitatē si aspexit in corde modo non exaudiet dñs. Cū p̄pter nequitiam odij fraterni dñs ipsum reprobauit. et iacob elegit. Malachie. j. Jacob dilexi esau aūt odio habui. Secō est odium iustum quod p̄tinet ad sanctos ⁊ liberos correctores. Judith. v. Deus illoꝝ odit iniq̄tatem. Nos debemus voluntatē nr̄am diuine voluntati p̄formare. et sicut ipse odit iniquitatē ita ⁊ nos debemus odire. ne si diligamus iniquitatē incipiamus nosmet ipsos odio habere. p̄s. x. Qui diligit iniq̄tatem odit aīam suam. Nos ergo tantum iniquitatē fugiamus quantū animas nr̄as diligere debemus. Eccī. xv. Que odit deus ne feceris. contra multos qui bonam vitaz quam deus diligit p̄temnunt. et sordibus peccatoꝝ que odit dñs seip̄os immergūt et ideo de cordibus suis latrinā omnis immundicie ⁊ spiritū immundoꝝ faciunt. Apocalip̄. xviij. Babylon facta est habitatio demoniorꝝ ⁊ custodia omnis sp̄ūs immundi ⁊ omnis volucris immunde ⁊ odibilis. Tercio est odium manifestū siue apertum quod p̄tinet ad tyrannos ⁊ sanctoꝝ p̄secutores. p̄s. lxxij. Qui oderunt te extulerunt caput. Herodes extulit caput natalis sui celebrando diem. filia herodiadis extulit caput coram herode ⁊ simul recumbentibus dissolute saltando. herodias extulit caput filie sue saltatrici vt peteret caput iohannis inique p̄cipiendo. Primo ergo herodes extulit caput die natalis sui sup̄e celebrando. Marci. vj. Cū dies oportun? accidisset herodes natalis sui cenam fecit p̄ncipibꝫ tribunis ⁊ primis galilee. magna p̄sumptio. magna superbia q̄ herodes diem natalis ipsius celebrabat qui in peccato p̄ceptus ⁊ in peccatis natus fuerat. et ideo tam coram deo q̄ coram hominibus odiosus esse debebat. Eccī. x. Odibilis est coram deo ⁊ hoībus superbia. Secō filia herodiadis extulit caput dissolute saltādo Marci. vj. Cum introisset filia ipsius herodiadis ⁊ saltasset ⁊ cum placuisset herodi simulq̄z recūbentibus rex ait puelle. pete a me quid vis ⁊ dabo tibi. Herodias mulier misera extulit caput amorem fedū quo diligebat herodem vite illius quo inter natos mulierū non surrexit maior p̄ponendo. Marci. vj. Cum dixisset filia herodiadis matri sue quid petam? illa dixit caput iohannis baptiste. At illa petitionem impleuit cum festinatōne ad regez petiuit dicēs. Volo vt p̄tinus des mihi in disco caput iohannis baptiste. Unde sibi misso speculatore precepit auferri caput iohānis baptiste ⁊ decollauit eum in carcere. Herodes ergo caput p̄oprium extulit caput iohannis baptiste abstulit. Sed christus caput iohannis baptiste sustulit ⁊ etiam exaltauit. Psalmo. centesimonono. De torrente in via bibet propterea exaltauit caput. Beatus iohannes baptista in via p̄sentis vite bibit de torrēte mortis ⁊ decollatōnis. sed dominus exaltabit non solum caput sed animam ⁊ totum corpus in gloria eterne retributionis. Ad quam nos p̄ducere dignetur qui viuit ⁊ regnat in secla seculorum. Amen.

De decolla tõe bti Jo. bap. Ser. II

Illum oportet crescere me autem minui. Johannis. iij. In verbo ꝓposito notantur duo. Primo enim notatur exaltatio saluatoris. cum dicitur. Illum oportet crescere. Secundo notatur humiliatio precursoris. quod notatur cum dicitur. me autem minui. Sciendum ꝙ saluator creuit celsitudine gratie ⁊ sapientie. et si non quantum ad seipsum tamen crescebat per euidentiam ꝓfectuum. Luce. ij. Puer autem crescebat ⁊ confortabatur plenus sapientia ⁊ gratia dei erat in illo. Notatur etiã in isto verbo vt dixim⁹ humiliatio p̃cursoris. tunc enim beatus iohannes baptista minor seipso est factus quando fuit decollatus. Marci. vj. Misso speculatore precepit auferri caput iohãnis baptiste ⁊ decollauit eum in carcere ⁊ abstulit id in disco. Eccl. xliij. Hoc est luminare quod minuitur in consummatõe. Sed vt istud verbũ ad eruditõnem nostram ꝓuertamus. Sciendum est ꝙ bonus homo debet crescere ꝑ gratie ⁊ virtutis ꝓfectum. et hoc notatur cum dicitur. illum oportet crescere. Scõo debet bonus homo minui per humilitatis descensum. et hoc notatur cum dicitur. me autem minui. Quantum ad primum sciẽdum est ꝙ bonus homo debet crescere quadrupliciter. Primo enim debet crescere in virtute scẽ opatõis. Scõo dz crescere in honestate ꝓuersatõis. Tercio dz crescere in tolerãtia aduersitatis vel tribulatõis. Quarto debet crescere in cognitõne veritatis. Primo ergo bonus homo debz crescere in virtute sancte opatõis. j. Regum. ij. Puer autem samuel proficiebat atꝙ crescebat et placebat tam deo ꝙ hominib⁹. Samuel interꝑatur postulatus a deo. in quo notatur ꝙ si nos volumus vsqz ad perfectõez crescere a patre luminum debemus data et dona in quibus ⁊ per que crescamus postulare. Jacobi. primo. Omne datum optimum ⁊ omne donũ perfectum desursum est descendens a patre luminum. Iste samuel proficiebat interius in irracliatõne ⁊ bonitate mentis. Crescebat exterius in exercitatione bone operatõnis. Homo enim bonus debz esse viuoargento similis. nõ enĩ debet quiescere sed semper de bono in melius currere exercitio bone operatõis. Johãnis. decimoquinto. Posui vos vt eatis et fructum afferatis ⁊ fructus vester maneat Et sequitur hic. et placebit tam deo ꝙ hominibus. Debemus prouidere quomodo possimus placere deo interius qui videt ea que latent. prouidere etiam debemus quomodo possimus placere hominib⁹ exterius qui vident ea que patent. Romanorum. duodecimo. Prouidẽtes bona nõ solum coram deo sed etiam coram hominibus. Scõo debet crescere bonus homo honestate ꝓuersatõnis. Proverbioꝝ. quarto Justorum semita quasi lux splendens procedit ⁊ crescit vsqz ad pfectũ diem. Bonus homo debet sibi interius lucere per meritũ exterius debet alijs lucere per exemplum. Mathei. v. Sic luceat lux vestra coram hominibus vt videant opa vestra bona ⁊ glorificent patrẽ vestrũ qui in celis est. sed quidam mali boies per culpam suam dimittunt lucem mandatoꝝ ⁊ psilioꝝ. Prouer. vj. Mandatum lucerna est ⁊ lex lux. et seipsos ꝓuertunt ad nigredinem ⁊ turpitudinem peccatoꝝ. quod deplorat Hieremyas. Trenoꝝ. iij. Candidiores nazarei nitue. nitidiores lacte. rubicũdiores eboze antiquo. hoc dicitur ꝑ statu gratie. et sequit. denigrata est sup carbones facies eoꝝ. hoc dicitur ꝑ statu culpe. Tercio debet bonus homo crescere in tolerãtia aduersitatis vel tribulatõnis. Eccl. ij. Sustine sustentões dei ꝓiungere deo ⁊ sustine vt crescat in nouissimo vita tua. Homo debet sustinere sustentatões ꝑ christi imitatõem. debet coniungi deo ꝑ charitatẽ vel dilectõem. debet etiam sustinere ꝑ patientiã vt sic crescat in

nouissimo vita ipsius vsq; ad pfectionem ¶Primo dico debz homo sustinere sustentationes dei p christi imitatõnem. ¶Sustentationes dei pñt dici tribulatões ⁊ passiones quas christus p nobis sustinuit que debẽt in corpibus ntis transformari ⁊ pfignari. Gallath. vlti. ¶Stigmata dñi mei iesu in corde meo porto. ¶Istas ergo sustentatões dei debemus sustinere si velimus ad gl'am intrare. Luce. vltiñ. ¶O stulti ⁊ tardi corde ad credendũ in oñibus que locuti sunt p phẽte. nõne hec oportuit christũ pati et ita intrare in gloriam suã. ¶Debemus etiã cõiungere deo vt dictũ est p charitatez vel dilectõnem. Eph. iiij. ¶Veritatem aũt facientes in charitate crescamus in illo per oñia qui est caput christus. ¶Debemus etiaz vt hic dicitur sustinere p patientiã que in possessione anime sue ponit hoiem patientem Luce. xxj. ¶In patiẽtia vra possidebitis animas vras. p ista tria pcedentia crescit vita boni hominis ad pfectiõnem. si tamen fide solida edificatus fuerit sup christum lapidem angularem. Eph. ij. ¶Superedificati sup fundamentũ apl'oz ⁊ pphetaz ipo sũmo angulari lapide christo iesu in quo omnis edificatio pstructa crescit in templum sanctum in dño. in quo ⁊ vos coedificamini in habitaculũ dei in spũsancto. ¶Quarto debet crescere bonus homo in cognitõne veritatis. ij. Petri. iij. Crescite in gratia ⁊ cognitõne dñi nostri iesu xpi ⁊ saluatoris nostri. ¶Nos debemus crescere in gratia p exercitium bonoz opm. ¶Debemus etiã crescere in cognitõne dei p studiũ scripturarũ et inspectõnẽ eloquioz diuinoz. ¶In gratia ergo debemus crescere p exercitium bonoz opm. Gra enim dei nõ debet esse ociosa. ij. Thessalonicenseoz. vj. ¶Hortamur vos ne in vacuũ gratiã dei recipiatis. ille in vacuũ gratiam dei recipit qui scõm receptam gratiã bene opando non viuit. ppter hoc dicit apostolus. j. Cthrinteoz. xv. Gratia dei sum id quod sum ⁊ gra eius in me vacua nõ fuit sed abundantius oñibus bis laborauiDebemus secundo crescere in cognitõe dei p studium scripturarũ ⁊ eruditõem pphetarum. Actuum. xix. ¶Ita fortiter crescebat verbum dei ⁊ pfirmabatur. Verbum dei crescebat p predicatõem cõfirmabatur p miracula operationem. Marci. vlti. ¶Illi aũt pfecti pdicauerũt vbiq; dño coopante ⁊ sermonem pfirmante sequentibus signis. Sic ergo bonus homo debz crescere p sancte operationis pfectum qõ notatur cum dicitur illum oportet crescere. ¶Scõo dicitur minui p vere humilitatis descensum. qõ notatur cum dicitur. me autẽ minui. ¶Sciendum ergo q; bonus homo debet minui q; dupliciter. ¶Primo enĩ debet minui virtute vere humilitatis ¶Scõo debet minui assiduitate deuote orõnis. ¶Tercio debet minui declinatõne sollercie vel malicie secularis. ¶Quarto debet minui asperitate abstinentie vel sobrietatis. ¶Primo ergo debet bonus homo minui virtute vere humilitatis Hebreoz. ij. Eum qui modico q; angeli minoratus est videmus iesum ppter passionem mortis gloria ⁊ honore coronatum. Christus dicitur in modico q; angeli minoratus nõ ratõne diuinitatis sed ratione infirmitatis assumpte carnis ad redẽptionem humani generis. quia fm diuinitatẽ ipus est dñs angeloz ⁊ angeli subsequuntur ei. Math. iij. Angeli accesserũt ⁊ ministrabant ei Christus modico q; angeli minoratus ppter passionẽ mortis est gloria et honore coronatus. Audi passionẽ mortis ¶Philip. ij Humiliauit semetipm factus obediẽs vsq; ad mortem Ecce humilitas passionis et mortis Audi exaltatõem hũilitatis sequit enĩ. ppter qõ ⁊ deus exaltauit illum ⁊ donauit illi nomẽ quod est super omne nomen vt in noie iesu omne genu flectatur celestiũ terrestriũ ⁊ infernoz. et omnis lingua pfiteatur q; dñs iesus christus in gloria est dei pris Sic ⁊ nos debemus hũiliari si volumus exaltari. j. Petri v. ¶Hũiliamini sub potẽti manu dei vt vos exaltet in tpe visitatõnis. ¶Scõo dz minui

De Nativitate Marie. Sermo I

bonus homo assiduitate orationis. Eccle/siastici.xxxv. Precare ante faciem dñi et mi/nue offendicula. hō debet añ faciē dñi pca/ri vel orare et sibi necessitates suas osten/dere q dñs paratus est exaudire. j. Thimo. ij. Volo viros orare in oñi loco leuantes puras manus sine ira et disceptatōe. Nos ergo qñ ante faciē dñi pcamur offendicu/la vel peccata minuimus. homo enī assidu/us in exercicio orōis sibi cauet a litigijs et sic minuit peccata et declinat a peccatis. Ec/clesiastici.xxxiij. Abstinę te a lite et minues peccata. Tercio debet bonus hō minui de/clinatōne malicie et solercie secularis. Eccī/xix. Melior est hō qui minuitur sapiēcia et deficiens sensu in timore q̄ qui abundat sensu et transgreditur legē altissimi. Quī/dam sunt boies callidi et vulpini qui totū studiū suum impendūt in solercia vel ma/licia seculari. de qua. Eccī.xix. Est solercia certa et ipsa iniqua. Nos ergo sapientie di/uine studeamus et sapientiā imo maliciaz mundanā fugiamus. Jacobi.iij. Non est ista sapientia desursum descendēs sed ter/rena aīalis et diabolica. Terrena dicit quā/tum ad cupidos. Animalis quantū ad vo/luptuosos. Diabolica quantū ad supbos. Primi sequūtur affluentiā rerum. scōi se/quūtur voluptates corpm. tercij sequūtur excellentiā bonoz. Quarto debet bonus ho/mo minui asperitate abstinēcie vel sobrie/tatis. Eccī.xxx. Que est vita que minuitur vino? quid defraudat vitā? moze. Vinū in/iocūditate creatū est et nō in ebrietate abini/tio. Exultatio aīe et cordis vinū moderate potatum. Vīn sicut superfluitas vel ebrietas/ vitam minuit et adimit. sic sobrietas vitaz adjcit. Eccī.xxxj. Sanitas anime et corpo/ris sobrius potus. et non solū sobrietas vi/tam adjcit sed ad vitam brām perducit. j. Thimo.iij. Saluabitur p filiogenerationem si pmanserit in fide et dilectōne et san/ctificatōne cum sobrietate. Ecce q sobrie/tas est socia sanctificatōis. et causa vel rō as/secutōis eterne salutis. Ad quā nos pdu.

De nativitate btē Marie. Ser. I.

Noe aptauit ar/cam in salutē domus sue. Ge. vi. breoꝝ.xij. In verbo ꝓposito notātur duo. Primo notatur formatio vel ꝓditio btē virginis ope vel potētia ꝓdito/ris. cū dr. Noe aptauit arcam. Scōo nota/tur vtilitas ꝓditōis. cū dicitur. in salutē do/mus sue. In primo notātur duo. Primo formantis status cū dicit. Noe. Scōo no/tatur formate rei dispositio vel ambitus cī/ dicitur. aptauit arcam. Sciendū ergo ad primū q̄ p noe signatur christus quadru/plici rōne. Primo ꝓpter eminentiā iusti/cie vel pfectōnis. Scōo ꝓpter potentiā ef/ficientis liberatōnis. Tercio ꝓpter ꝓdicati/onem sive preconiū vie veritatis. Quarto ꝓpter oblatōem placabilis hostie sive salu/taris. Primo noe dicitur christus ꝓpter eminentiā iusticie seu pfectōnis. Gene. vj. Noe vir iustus atq̄ pfectus fuit in genera/tōnibus suis. cum deo ambulauit et genu/it tres filios sem. cham et iaphet. Noe dici/tur christus rōne constantie et fortitudinis in aduersis. ipse enī est vir qui tentatus fu/it ideo cū ꝓbatus fuit coronaz vite accepit quā deus diligentibus se repromisit. iste vir iustus fuit. iusticia enī est rectitudo volun/tatis ꝓpter se seruata. quā iste habuit. Iu/stus enī dñs et iusticias dilexit. ipse enī fu/it pfectus singularitate innocētie sive pu/ritatis in qua nō est inuentus similis illi vt de eo possit dici illud. Eccēs. vij. Virum de mille vnū repperi mulierē ex omnibus nō inueni. sequitur. in generatōnibus suis. Est añt duplex generatio christi eterna scilicet qua fuit iustus iusticia inenarrabili. et tem/poralis qua fuit iustus iusticia in ꝓpabili/cū deo ambulauit ꝓformitate sancte opera/tionis. ita vt deus pr̄ ipsum sicut se vellet audiri. Matth. iij. Hic est filius meus di/lectus in quo mihi bene ꝓplacui ipsum au/dite. sequit. et genuit tres filios sem. cham

et iaphet. in quo spūaliter signantur tria. Primus est cognitio peccati que signatur p sem. qui interp̄tatur audiens vel auditus Scōm est detestatio cogniti. qō signatur p cham. qui interpretatur necessitas vel necessarius. Terciū est dilectio dei ⁊ proximi quod signatur p iaphet. qui interp̄tatur beatitudo vel latitudo. Primo ergo generat sem id est cognitionē peccati. sem interp̄tatur audiens. Interior nr̄a auditio est peccati cognitio. sicut dei cognitio est nr̄a illustratio. Gregorius. Locutio dei facta ad nos videtur potius q̄ auditur. Canticor. ij. Semetipsum sine mora sermonis insinuat repentina luce nr̄e tenebras ignorantie illustrat. sic audiens ⁊ cognoscens erat Job qui dicebat. Auditu auris audiui te. nunc oculus meus videt. et hoc est magnū bonum cognoscere peccatū suum. Vñ Augustinus. Celestiū rerum scientiā atq̄ terrestrium laudare solent homines atq̄ amare. sed multo meliores estimo qui huic scientie preponūt semetipsos cognoscere Laudabilior enī est animus cui nota est sua infirmitas q̄ qui ea non respecta vias siue naturas rerum scrutatur ⁊ terre fundamenta Scōo generat cham qui interp̄tatur necessitas vel necessarium. in quo designatur detestatio peccati cogniti que necessaria est ad iustificationē. sicut peccatū ꝓpetratur p delectatōem ⁊ libidinē sic deletur p detestationē ⁊ dolorem. Hiere. xxxj. Postq̄ ostēdisti mihi percussi femur meū cōfusus sum et erubui. Tercio generat iaphet qui interpretatur beatitudo vel latitudo. in quo designat dilectio dei ⁊ primi. Ephes. iij. In charitate radicati ⁊ fundati vt possitis cōprehendere cum oīnibus sanctis que sit longitudo latitudo profundum ⁊ sublimitas. Quattuor dicit ꝓpter quattuor in quibus pfistit pfectio charitatis. Primo in dilectione inimicor. ⁊ ideo dicit latitudo. Secundo in pseuerantia aduersor. ⁊ ideo dicit lōgitudo. Tercio in altitudine p̄mior. ⁊ ideo dicit sublimitas. Quarto in psideratione diuinor. iudiciorum et ideo dicit pfundum. Scōo signatur christus per noe tōe potentie efficientis liberatōis Cum enim ꝓpter peccatū primi hoīs inundassent sup terram aque diluuij Noe accepto p̄cepto dī. fabricata arca in eam intrauit ⁊ uxorē cum filijs ⁊ uxoribus eorū ⁊ omni genere animantium mūdor. ⁊ immundor. in eandem introduxit ⁊ sic semē vniuerse terre saluauit ⁊ ab aquis diluuij liberauit In quo christus designatur qui per lignum crucis nos liberauit Sapien. x. Cum aqua deleret terram sanauit iterum sapiētia p ꝓtem ptibile lignū iustū gubernās. hoc lignū cō temptibile dr̄ lignū crucis qō p̄tenebatur in principio passionis christi. j. Chorinte. j. Predicamus christū crucifixum iudeis quidem scandalū gentibus stulticiaz Per hoc lignum nos redemit vt faceret nos fer uentes amatores sui Vñ Aug⁹. Ego quā tum summus deberē diligere qui me fecit cum nō eram. redemit cum perieram. post me venit vt me redimeret ⁊ tñ me dilexit vt sanguinis sui preciū impenderet vt ab uncto essem unctus. ⁊ a christo christian⁹ et tñ p omnibus nō habeo quid rependaz nisi tñ vt diligam Non enim melius aut decentius q̄ per amorē rependi potest qō per amorem impensum est Tercio signat christus per noe ꝓpter preconium sue veritatis. ij. Petri. ij. Octauum noe iusticie preconem custodiuit diluuiuz mundo impiorum inducens Hic preco fuit christus Ysa. xl. Vox clamātis in deserto parate viam domini Venit dominus ad nos tripliciter. ad illustrandum rationem. ad informandum memoriam. ad pacificanduz voluntatem. ꝓpter peccatuz enim facta est intelligentia obscura memoria obtusa voluntas tumultuosa ideo domino venienti ad illustrandum intelligentiam debemus parare viam per auditū Gregorius Via domini ad cor dirigitur quando sermo eius diligenter auditur. Secundo venit ad informandum memoriam ideo debemus ei

parare viam per iugem meditatõem mandatorum. Psalmo. centesimodecimooctauo. Nam et testimonia tua meditatio mea est. Quidam meditantur in explendis voluptatibus suis. Hec meditatio mala est quia facit hominem peruersum. alij in cognoscendis liberalibus artibus. et hec est bona quia facit hominem sciolum. Etiam alij in explendis mãdatis dei et hec optima est quia facit hominem bonum. Psalmista Bonum mihi lex oris tui super milia auri et argenti. Unde Augustinus de ciuitate dei. Melius est habere mentem bonam q̃ memoriam quamlibet ingentem. Nemo enim malus est qui habet mentem bonam. Multi vero pessimi sunt mirabili memoria tanto peiores quãto minus possunt quod male cogitant obliuisci. Tercio venit ad pacificandum voluntatem et ideo debemus ei parare viam per concordiam et dilectionem proximorum. vie enim eius vie pulcre et semite eius pacifice. Prouerbiorum. tercio. Si sic paremus viam domino venienti in futuro perficiet quicquid in nobis inuenietur imperfectionis. Unde beatus Bernhardus. Qui replet in bonis desiderium anime futurus est intelligentie plenitudo lucis voluntati multitudo memorie prinuatio eternitatis. Quarto signatur christus per noe propter oblationem hostie salutaris. Geneseos. octauo. Noe edificauit altare domino tollensq̃ de cunctis pecoribus et volucribus mundis obtulit holocausta sup altare. odoratusq̃ est dñs odorẽ suauitatis. Christus fm diuinã naturã edificauit altare cũ formauit sibi aiam rationalem. Hoc fuit altare holocausti in quo non deficit ignis prinue charitatis. super hoc altare holocausta pecorũ obtulit per maceracionem corporis. et volucrum pie intentionis et deuote oratõnis volantium vsq̃ ad contuitum dei patris. Unde sequitur. odoratusq̃ est dominus suauitatem odoris. Geneseos. vicesimoseptimo. Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni cui benedixit dominus. Hic odor diffusus est quando seipsum obtulit in ara crucis ad redemptionem generis humani tunc enim fractum est alabastrum et tota domus ecclesie repleta est de odore vnguẽti. Augustinus. Pater misit filium vt seruos redimeret. dedit spiritumsanctum vt seruos in filios adoptaret. misit filium in precium redemptionis. dedit spiritumsanctum in pignus adoptionis. se venicq̃ tota seruat trinitas adoptatis. Hic ergo notatur conditoris status. cũ dicitur. noe. Sequitur. aptauit arcam. in quo notatur rei condite dispositio vel ambitus. per arcam ergo designatur beata virgo quadruplici ratione. Primo quia deterret audaciam aduersarie potestatis. Secundo quia continet virgam nostre correctionis Tercio quia continet legem nostre erudicionis. Quarto quia continet manna nostre refectionis. Primo ergo deterret audiciam aduersarie potestatis. primo. Regum. quarto. Cum venisset arca domini in castra timuerunt philistiim ingemuerunt q̃ dicentes. Ue nobis. Nec mirum si aduentum beate virginis demones timuerunt quia in eius aduentu contriti sunt. Unde beatus Hieronymus. Dixit eternus ad veterem deus ad serpentem. inimicicias ponam inter te et mulierem et semen tuum et semen illius. ipsa conteret caput tuum. Et sequitur. Quid est fratres charissimi in loco hoc caput serpentis conterere nisi principalẽ suggestionem diaboli residendo superare. Si ergo quenam mulieris huius victoriam operata sit profecto non reperitur in linea gerationis humane donec veniatur ad illam de qua nunc legimus sermonem. Secundo dicitur

arca quia continet virgam nostre correctionis. Hebreorum nono. Arca testamenti continebat virgam Aaron et tabulas testamenti. Urnam auream continentem manna. In virga correctio nostre prauitatis. in tabulis magisterium. in manna dulcedo bonitatis designatur. ipsa ergo sicut arca testamenti continet virgam nostre correctionis. Hec est virga aaron que sicca fronduit florzuit et fructum fecit. Numeri. decimoseptimo. Habuit enim folia discrete locutionis. Flores honeste cõuersationis. Fructum sancte operationis. Psalmista. Virga tua et baculus tuus ipsa me cõsolata sunt. Virga est christus inquantum nos castigat per disciplinam. Baculus inquantum nos sustentat et supportat. Prouerbiorum. vicesimosecundo. Stulticia colligata est in corde pueri sed virga discipline fugabit eam. In hac virga est consolatio. Job. sexto. Hec mihi sit consolatio: vt affligens me dolore non parcat. Est etiam baculus nostre senectutis et imbecillitatis inquantum nos supportat per patientiam. secunda. Petri. vltimo. Patienter agit propter nos nolens aliquos perire sed ad penitentiam conuerti. Multi pauipendunt hanc patientiam quia non formidant iusticie vltionem. Cõtra quos Augustinus. Lentis passibus incedit diuina iusticia sed tarditatem grauitate compensat. Tercio dicitur arca quia continet tabulas nostre eruditionis. Continuit enim christum. in quo sunt omnes thesauri sapientie et scientie dei absconditi. Colosen. ses. secundo. De quibus thesauris ad nostram eruditionem pro capacitate nostra nobis refundit et distribuit. Ysaie. quadragesimoquinto. Dabo tibi thesauros absconditos et arcana secretorum vt scias quia ego dominus. Ipse enim est qui instruit non solum exterius excitando audi-

tum sed interius penetrando intellectum. Unde dicit beatus Bernhardus. Ipse est verbum non sonans sed penetrans. non loquax sed efficax. non obstrepens auribus sed affectibus blandiens amoris munere non colore. Quarto dicitur arca quia continet manna nostre refectionis. Panis enim angelorum panis hominum in conceptione filij dei factus fuit. quem nobis beata virgo maria in natiuitate filij sui peperit. vt de ipsa posset dici illud. Sapientie. decimosexto. Angelorum esca nutristi populum tuũ. Et paratum de celo panem prestitisti eis sine labore omne delectamentum in se habentem et omnis saporis suauitatem. Christus habet in se delectamentum et omnis dulcedinis et suauitatem omnis saporis. Hic est panis quotidianus nobis datus in viaticũ. Hic est panis substãtialis nobis datus in fulcimẽtum. Hic est panis absconditus vincentibus promissus in premium. Apocalipsis. secundo. Vincenti dabo manna absconditum. Hic panis modo est absconditus vt suauius apperatur. Prouerbiorum. nono. Panis absconditus suauior. et vt eo obtento multiplicius delectemur. Psalmista. Quam magna multitudo dulcedinis tue domine quam abscondisti timentibus te. Sic ergo per arcam signata est virgo maria. Hanc arcam noe id est christus apparauit quia vt sibi esset aptum habitaculũ sanctificauit eam altissimus. Decebat etiam vt illius hominis concepno de matre purissima fieret ea puritate qua maior sub deo nequit intelligi. Sicut dicit Augustinus. Unde beatus Bernhardus. Illius es mater cuius deus pater filius pater filius paterne charitatis factus est corona tue castitatis ex quo super omnes homines inestimabilem dignitatatem sortitis. Sequitur. In salutem domus sue in quo

notatur vtilitas formationis btē virginis. Quattuor autem modis saluat nos. Primo a periculo naufragij ducendo ad portū salutarem. Secundo a carcere peccati ducendo ad liberatem. Tercio a macula peccati impetrando gratiā mundantē. Quarto a statu presentis miserie acquirendo vitam. Primo ergo saluat a periculo naufragij ducendo ad portū salutarem. Nos enī qui sumus in hoc mundo positi sumus in naufragio cōstituti. Unde debemus dicere emitte manū tuam de alto. Eripe me libera me de aquis multis. Hec manus est beata virgo que manum suam aperuit inopi. vt ipsi possit dici illud. Genesis. xlvij. Salus nostra in manu tua est. hec saluat nos ducendo ad portum salutarem. hec est enim stella maris dirigens gubernantem hec est nauis institoris naufragantem ducens ad portum salutatem. Unde beatus bernardus. In periculis in angustijs in rebus dubijs mariam cogita. mariam inuoca nō recedat a corde non recedat ab ore ipsam sequens non deuias. ipsam rogans non desperas. ipsam cogitans non erras. Secundo liberat a carcere peccati. peccatū enim carcer est. Sapientie. xvij. Custodiebatur in carcere sine ferro reclusus. Custoditur in carcere qui in peccato ligatur. non ferro alieno sed sua ferrea volūtate. Augustinus in libro confessionum. Suspirabā ligatus non ferro alieno sed mea ferrea voluntate. velle meum tenebat inimicus ⁊ inde mihi cathenam fecerat atq; pstruxerat. Ex puersa nanq; voluntate facta est libido et dum seruitur libidini facta est consuetudo. et dum psuetudini nō resistitur facta est necessitas. ex quibus quasi anulis sibi met insertis. Unde ⁊ cathenam vocaui. tenebat me obstrictū dura seruitus. Ab isto carcere nos liberauit educendo ad libertatem. Gallathas. quarto. Misit deus filium suum factum ex muliere vt adoptionem filiorum reciperemus. Nos enim qui prius eramus serui peccati propter carnez quam sumpsit in beata virgine sumus fratres christi effecti. et per spiritum in filios adoptati et ideo liberi. secunda. Corinthiorum. tercio. Ubi autem spiritus ibi libertas. Tercio saluat ab immundicia peccati. Peccatum enim facit immundam animam. Jacobi. primo. Abijcientes omnez immundiciam quia non vocauit nos deus in immundiciam sed in sanctificationem. prima. Ad thessalonicēses. iiij. Ab hac immundicia saluat nos impetrando gratiam mundantem. Luce. primo. Ne timeas maria inuenisti enim gratiam apud dominū. Non inuenit vt absconderet per inuidiam sed communicaret per charitatem et misericordia. Unde beatus Bernardus. Qui vult inuenire gratiam recurrat ad mariam quam qui semp inuenit frustrari non potuit in omnibus enim exauditur pro sua reuerentia. Eius enim meritis frequenter fit vt superabundat gratia vbi abundauit delictum superabundauit ⁊ gratia. nec est istud ad consequentiam trahendum vt arguamus abundemus ad peccandū vt abūdet gratia. vbi abundauit delictum. Hoc enim dixit apostolus commendando gratiam mundantem. Unde Augustinus de littera ⁊ spiritu. Necz enim qui beneficium laudat medicine prodesse dicit morbos nec vulnera a quibus illa homines sanat. sed quanto pluribus medicina laudibus predicatur. tanto magis vituperantur et horrentur morbi ⁊ vulnera a quibus liberat. a qua liberatōe illa laudatur. Quarto saluat a statu presentis miserie acquirendo vitam beatam. Nos enim in statu vite presentis sumus in miserijs positi. Job. tercio. Quare misero data est lux. ab hac miseria nos liberat acquirendo gloriam. ipsa enim est mulier gratiosa que inuenit gloriam. Prouerbiorum. vndecimo. Non solum gratiosa sed gratia super gratiam cumulata. Eccī. xxvj. Gratia sup gratiam mulier casta et pudorata. Unde ei dictum est. Aue gratia plena. Luce. primo.

De Natiuitate marie. Sermo. II.

Plena gratia prudentie quo ad rationalē plena gratia pudicicie quo ad ꝓcupiscibilem. plena gratia misc̄die vt nos vocaret ad ipsam bauriendā. Eccī. xxiiij. Transite ad me oēs qui ꝓcupiscitis me ⁊ a generationibus meis implemini. Spūs enī meus sup̄ mel dulcis ⁊ hæreditas mea super mel ⁊ fauum. Transite ad me. bt̄us bernardus. transi ad mariam que te alliciet dulcedine bonitatis. Ipsa tenente non corruis. ipsa ꝓtegente nō metuis. ipsa duce nō fatigaris. ipsa ꝓpicia puenis. sequitur. et hæreditas mea sup̄ mel ⁊ fauum. Ad banc bereditatem sumus nati et quo sumus in filios adoptati. Nā si filij ⁊ hæredes hæredes quidē dei coheredes aūt christi. Cuius hereditatis nos ꝓcipes efficere dignetur.

De natiuitate bt̄ē Marie. Ser. II.

Dons paruulus crescit in fluuiū. Hester. x. In verbo ꝓposito notāt̄ quattuor ad ꝓmendatōnem beate virginis. Primo enī cōmendatur a ꝓprietate naturalis originis. cum dr. Fons. Scdo a soliditate mēris cū dicit. puul⁹. Tercio a pfectu ⁊ p motōe meritorū opis. cū dr. crescit. Quarto a redundāti plenitudine oīm gr̄e ⁊ virtutis. cū dr. in fluuiū. Pro ꝓprietas aūt naturalis fontis est q̄ nascitur q̄libz in locis saxosis. non tñ habet duriciā. sic bt̄a virgo de iudeis duris ortū durit. habet tñ omnē dulcedinem. Eccī. xxiiij. Spūs meus sup̄ mel dulcis. Item fons q̄libz oritur in locis arenosis habet tñ ꝓtinuatōem. sic bt̄a virgo a iudeis p iram ⁊ ꝓtentōem diuisis. habet tñ ꝓtinuatōis virtutē. Vñ ipam dicimus aduocatā nr̄am. Item fons q̄libz habet ortū in locis lutosis. habz tñ claritatē ⁊ pspicuitatē sic bt̄a virgo a iudeis p peccatū lutosis habet tñ oīm pulchritudinis nitorē. Vñ et spūssanctus vocat eam mulierū pulcerrimam. Cantico⁹. j. O pulcerrima inter mulieres egredere. sic ergo ꝓmendatur a ꝓprietate naturalis originis. cum dicit fons. Hic est fons iacob in penitentium sustentatione. Fons vite in peccatorum releuatōne. Fons misericordie in afflictorum consolatione. Fons sapientie indoctorū eruditione. Primo ergo virgo maria dicitur fons iacob in penitentium sustentatione. Iohannis. iiij. Venit iesus in ciuitatem samarie. Samaria interpretatur custodia ⁊ signat mundum qui a diabolo tenebatur in custodia. Threnorum. iij. Conclusit vias meas lapidibꝰ q̄dris. ibi est ciuitas que dr sichar. quod interp̄tatur humerus. in quo signatur labor malorum qui vt inique agerent laborauerunt. Sapientie. quinto. Lassati sumus in via iniquitatis ⁊ perditionis. Hic est predium iacob quia in hoc mundo sunt mali cum bonis. grana cum paleis. sequitur. Erat quia ibi fons iacob. iacob interp̄tatur supplantator. in quo signantur peccatores qui diaboli debent esse supplantatores. quod signatum est. Iosue. decimo. vbi dicitur. Ponite pedes super colla istorum quinq̄ regum. quinq̄ reges amorreoꝝ sunt quinq̄ abusus sensuū. Hūc ergo pedes sup̄ colla quinq̄ regū ponūtur. q̄ quinq̄ sensus rōis iudicio refrenātur ⁊ subiciūtur. Bt̄a ergo v̄go dicitur fons iacob. i. penitentiū. Cantic. iiij. Fons ortoꝝ puteus aquaꝝ viuentiū que fluunt impetu de libano. Fons dr ꝓpter carnalis ꝓcupiscentie refrenatōem. ortoꝝ. i. penitētium fructificantiū p bonam opationez seu bonoꝝ opm multitudinē puteus indeficiens nō cisterna indigēs. et hoc aquaꝝ viuē tiū. i. penitentiū vitā gr̄e ꝓseruantiū p sui met examinatōem que fluūt impetu de libano qd interp̄tat candidatio. p innocētie ꝓfirmitatē. debēt enī penitētes in vita innocētibus esse ꝓformes. et addere p̄cedē tibus peccatis afflictōnem multiplicem. Apocalipsis. xviij. Quantū glorificauit se et in delicijs fuit tantum date illi tormentum et luctum. Secundo dicitur fons

vite in peccatoꝝ releuatõe. ℣Prouerbi. xvj. ℣Fons vite eruditio possidentis. possidẽs id est btẽ virginis in utero ptinẽtis qõ capere nõ valet totus orbis. Est fons vite id est christi qui hz in se naturã vite indeficiẽtis. hic est fons a quo ꝓcessit ille aqueductus. de quo. Eccĩ. xxiiij. Ego quasi fluuius orior ⁊ quasi aqueductus exiui de paradiso ℣Oriz interp̃tatur medicamentũ generationis. ille ergo est fluuius oriz qui est medicina, ꝓpter sanguinis totũ genus bũanuz sanauit. et quasi aqueductus. iste aqueductus manu spũsancti fabricatus dicit christus qui dr de paradiso exire id est de btã virgine que dr paradisus qz in ipa erat lignũ sine fastidio faciãs lignũ sciẽtie boni ⁊ mali sine errore eruditẽs. oĩe genus lignoꝝ ad esum humanũ sine defectõne reficiẽs. Tercio dr fons miscdie in afflictoꝝ ꝓsolatõne. Joelis. vlti. In die illa stillabũt montes dulcedinẽ ⁊ colles fluent lacte. et supoẽs riuos iuda ibunt aque ⁊ fons de domo domini egredietur ⁊ irrigabit torrentẽ spinorum. montes ⁊ colles hic dicũtur btẽ virginis eminẽtes orõnes. sed in hoc differũt q mõtes dicũtur obsecratões ꝓ maioribꝰ peccatis. colles dicũtur orõnes ꝓ minoribꝰ delictis. dicit ergo mõtes id est btẽ virginis obsecratõnes stillabũt dulcedinẽ id est remissionẽ peccatoꝝ quantũ ad culpam. et colles fluent lacte remissionis peccatorum quantũ ad penam. et sic supoẽs riuos iuda ibunt aque remissionis peccati quantum ad sequelã. Et nota q dicit stillabũt et fluent qõ enĩ stillat ab alio recipit. quod fluit ab alio orũ ducit. sic beatissima virgo nobis gratiã impetrat nõ infundit. Apud illum enĩ solum est ponere recreatõis auctoritatẽ apud quẽ est ponere creatõis potestatez. sequitur. et fons egredietur de domo dñi. Fons est beata virgo que dicitur fons signatus contra omnem corruptibilitatem. egredietur de domo dñi. id est de iudeis qs sibi elegit dñs in domũ ⁊ populũ peculiarem. et irrigabit torrentem spinarũ id est peccatorum in oportunitatẽ. pccores dicuntur torrentes propter modestie dissolutionem. spine propter multiplicem peccatorum punitõnem. Quarto dicitur fons sapientie beata virgo propter eruditõnem indoctorum. ℣Prouerbiorum. xviij. Aqua profunda verba ex ore viri ⁊ torrens redũdans fons sapientie. vir a virtute. hic deus pater potest dici in quo est ponere principꝝ auctoritatem ⁊ fontalem plenitudinẽ. per os filius potest intelligi. Nam filius est declaratiuus patris sicut os voluntatis hominis. ℣Prouerbiorũ. decimosexto. Diuinatio in labijs regis in iudicio non errabit os eius. istius oris verba sunt documẽta que dicuntur aqua ꝓpter claritatem vel euidentiam. profunda ꝓpter incomprehensibilitatem. ℣Romano. vndecimo. O altitudo diuitiarum sapientie ⁊ scientie dei q incõprehensibilia sunt iudicia eius ⁊ inuestigabiles vie eius. sequitur. torrens et redundans fons sapiẽtie. id est christi qui est sapiẽtia pris id est originale principiuz et ꝓte humanitatis. et ideo dicitur hic. torrens ꝓpter promptitudinẽ auxilij. redundans in nos ꝓpter plenitudinẽ eruditõnis atq; consilij. ℣Hec est illa uelloza filios istrael instruens et indicans. Judicum. quarto. ℣Hec est regina saba regem salomonem tentans in enigmatibus ueniens. iij. Regum. decimo. ℣Hec est arca tabulas legis continens. ℣Hec est vniuersalis magistra in omnibus nos erudiens. In eius enim doctrina potest inueniri quicquid in omnibus sacris libris potest et oportet intueri. Eius enim monuit agenda cum dixit. Magnificat anima mea dominum. Luce primo. intimauit eterna cum dixit. Et exultauit spiritus meus in deo salutari meo. Narrauit preterita cum dixit. Humilitatem ancille sue. ℣Prenũciauit futura cum dixit. Beatam me dicent omnes generationes. ℣Hoc est quod in sacris scripturis intueri dr. Ihñ Aug⁹. j. sup Geñ. Ad lrãm. In omnibus libris sacris intueri oportet

que eterna intimẽtur que facta narrentur. que futura ꝓnuncientur que agenda monentur vel etiaꝫ inebriantur. ista btã virgo bene dicere potuit quia ordinate didicit. Primo enm quia paruula adhuc in aduentu angeli turbata fuit. sicut turbari solent pueri in aduentu magistri. sed tũc ꝙsi verificauit qñ cogitauit qualis esse salutatio. Pueri enim accepta materia cogitare solent ad hoc ꝙ versus cõponant. De questione opposuit cũ dixit. quomõ fiet istud qñ virum non cognosco. Luce. j. sed respõdit cum dixit. Ecce ancilla dñi. determinauit cum dixit. Deposuit potentes de sede et exaltauit humiles. ℔ quasi magistra respit qñ discipulos erudiuit ⁊ etiaꝫ filium in discipulis habuit. Luce. ij. Erat subditus illis. se quit. puus. ibi ꝓmẽdat a soliditate hũilitatis mentis. a soliditate dico. qz humilitas mentẽ facit solidam. Aug⁹. Hũilis nõ habet quo cadat quia in imo est. Cõmendatur añt a quadruplici humilitate. Est enĩ humilitas ꝓfidentie de diuino auxilio. contra ꝓsumptõem. Scõo est subiectõnis ⁊ obedientie ꝓtra honoris ambitõnem. Tercio est humilitas deiectõnis ⁊ cõtumelie. ꝓtra elatõnem. Quarto est humilitas ꝓsideratõnis ꝑprie. ꝓtra aliox despectionem. Primo ergo est humilitas confidentie de diuino auxilio. de qua. Judith. vj. Domine deus celi ⁊ terre intuere superbiam eox. et respice ad nostram humilitatem. et faciem sanctox tuox attẽde. et ostẽde qñ non derelinquis ꝑsumentes de te. De se añt ꝓsumẽtes ⁊ de virtute sua gloriantes humiliat. Plana est auctoritas qz qui in deo ꝓfidit ab eo ꝓtegitur ⁊ sustentatur. qui añt in sua virtute deicitur ⁊ reprobatur. Beata virgo in dilecto filio cõfidebat sup ipso totaliter innixa. Cantico. viij. Que est ista que ascẽdit de deserto deliciis affluens innixa sup dilectũ suum. Unde sicut est verum ꝙ qui labenti innititur necesse est vt cum labente labatur. sic qui immutabili bono ⁊ sum me arduo innititur. ab eo trahitur et stabilitur. Cantico. j. Trahe me post te curremus in odore vnguentox tuorum. Secundo est humilitas subiectõnis ⁊ obedientie ꝓtra ambitõnez. Eplx. iij. Obsecro vos ego vinctus in domino vt digne ambuletis vocatõe qua vocati estis in patientia. hoc dicitur respectu maiorum, et mansuetudine. respectu parium. et omni humilitate respectu minorũ. Tunc enĩ est ꝑfecta oĩis humilitas cum aliquis non solum se humiliat maiori sed etiã minori vt sic omne datũ in tribus ponamus supportantes inuicem in charitate. hoc dicitur quantũ ad oĩes. Charitas enim omnia suffert. omnia sustinet in oĩibus instruit. de omnibus docet. Unde Augustinus. Ille totum habet et quod latet et quod patet in diuinis sermonibus qui charitatẽ seruat in moribus. Tercio est humilitas deiectõnis ⁊ contumelie. ꝓtra elationem. Ecclesiastici. secũdo. In dolore sustine ⁊ in humilitate tua patientiam habe. quia in igne ꝓbatur aurum ⁊ argentum. homines vero receptibiles in camino hũiliationis. Sustine ꝙ mansuetudinẽ exemplo christi qui quasi agnus mansuetus ꝺ portatur ad victimam cum malediceretur non maledicebat. cum pateretur nõ cõminabatur. In dolore id ẽ afflictõe mẽtis et corpis quã deus diligentibꝰ se qñz immittit. et in humilitate tua patientiam habe. exemplo christi qui cum esset rex regum et dñs dominantiũ tñ ex parte humanitatis minoratus pro nobis dicit. Ego sum vermis ⁊ non homo obprobriũ ⁊ abiectio plebis. quoniam in igne afflictõnis vel tribulationis probatur aurum id est scientia doctoris. et argentum id est eloquentia predicatoris. vel argentum id est patientia maioris ⁊ minoris. Aug⁹. Quod flagellum grano. qõ luna ferro. qõ fornax auro. hoc facit tribulatio viro iusto. sequit. Homines vero receptibiles in camino hũiliationis. receptibiles. i. deo ⁊ hoibꝰ acceptabiles. In camino hũiliatõis ibi enĩ ꝓbãt ⁊ ꝙ ꝓbatões

approbantur. et sic coronantur. Jacobi. j. Beatus vir qui suffert tentationem quoniam cum probatus fuerit accipiet coronam vite. Quarto est humilitas considerationis infirmitatis proprie. contra alioꝝ despectionem De qua Michee. vj. Humiliatio tua in medio tui. id est in conscientia vel corde qđ est in medio hominis. sicut enim aranea in medio tele residens omnem motum factū in quacunqꝫ parte tele sentit et percipit. sic anima in centro cordis quasi in medio cordis omne factum in quacunqꝫ parte corporis deprehendit. Sic homo si studeret humiliationem sine dubio causaz sue humilitatis repiret. sic studere melius esset qꝫ in figmentis poetarum. qꝫ in sylogismis dyaleticorum. qꝫ in amplexismis medicoꝝ. qꝫ in cautelis et circumuentionibus legū imperialium. huic studio nec proportiones arismetrice. nec consonantie musice. nec mensure geometrie. nec motus mutationis. cursus varietates. influentie impressiones. astrologyce inspectiones valent aliquatenus cōparari. propter quod dicit Augustinus. qꝫ laudabilior est animus cui nota est sua infirmitas qꝫ cum qui ea non respecta vias syderum et rerum naturas scrutatur et terre fundamenta. sed multoꝝ oculos diabolus eruit in hac parte quilibet enim debet habere oculos dextrum ad proprie scientie examinationem. illum oculum diabolus eruit quando hominem a consideratione proprie cōscientie eruit quod signatū est. j. Regū. xj. Dixit enim naas rex filiorum amon viris iabes galaad. in hoc feriam vobiscum fedus vt eruam omnium oculos dextros. sinistrum oculum debet habere ad aliorum informationem. sed iste oculus in multis luscus est. quia non recte aspicit. non enim respicit alterius vtilitatē sed potius ad fame denigrationem. ad modum heli sacerdotis qui videre non poterat. lucernaz dei antequꝫ extingueretur. multi enim sunt qui aliorum lucernam id est bonam famam non possunt sustinere sed conantur extinguere

Sequitur. creuit. ibi cōmendatur a prefectu meritoriꝫ operis. Est autem quadruplex crementum. Primum est iusticie generalis. Secundum est eminentie specialis. Tercium est prerogative singularis. Quartum est finalis gratie in perceptione eterne beatitudinis. Primum ergo crementum est iusticie generalis. Genesis. j. Crescite et multiplicamini et replete terrā. Crescite quantum ad vos per bonorum operum multiplicationem. et multiplicamini quantū ad alios per boni exempli ostensionem. et hoc super terram. quidam enim crescunt sub aquis voluptatis ad modum piscium. alij in extremis maris contentionis et iracundie ad modum beluarum. alij in tenebris cecitatis et ignorātie ad modū noctuarum et vespertilionum. alij in abisso desperationis adipiscende venie. ad modum demonum. boni autem debent crescere super terram per appetitum et desiderium eternorum. Secundum crementum est eminentie specialis. et hoc specialiter quantum ad religiosos. De quo. Genes. quadragesimo. Videbam coram me vitem in qua erant tres propagines crescere paulatim in gemmas. et post flores vuas maturescere. calicem quoqꝫ pharaonis in manu mea tenebam. tuli ergo vuas et expressi in calicem quem tenebam dedi poculum pharaoni. Vitis religio potest dici Osee. decimo. Vitis frondosa israel fructus adequatus est ei. Religiosi debent esse vitis per humilitatem. Vitis enim arbor est humilis. Frondosa per dulcem et benignam locutionem. Frondes enim nobis contra ardorem refrigerium prestant. Fructus adequatus est ei. hoc dicitur quātum ad religionis differentiam et varietatem. Secundum enim differentiam regularum et institutionuz regularium sunt arctiores vel laxiores differentie religionū et gradus perfectionū. In ista vite debent esse propagines. i. triplex voti emissio. dz enī ibi esse votū voluntarie paupertatis. pertinēte

castitatis. Obedientie vel subiectionis. Per primus relinquitur possessio inferior per secundū homo exterior. p tertiū homo interior. vt homo non sibi dimissus sed totaliter ꝓmissus alti offerat se sacrificiū deo acceptum in odorem suauitatis. iste ꝓpagines crescere debent in gemmas. Gemma ibi dicitur potest appellari. in quo sub quadam indistinctōne simul sunt flores et fructus. in quo notatur q in ingressu religionis in intrantis intentōe omnia que ad religionis integritatem ptinent debent esse. sed multi ad modū saulis non intentōe duid intrant claustrum. duid enī intrauit spēluncam vt fugeret hostem. saul vero vt purgaret ventrem. j. Regum. xxiiij. sic multi intrant claustrū vt fugiant hostes scilicet demones. alti vero vt impleant ventrem. sed in gemmas nō crescunt tales ꝓpagines. Sequitur. et post flores vuas maturescere. in floribus honesta ꝓuersatio. in maturatōne pseuerantia vel ꝓsummatio potest designari. qui enim non pseuerant in bono incepto non matureſcunt in vuas sed degenerant in labruscas. sequitur. Calicemq pharaonis in manu mea tenebā. i. Nomine pharaonis xps potest intelligi qui non tm habet clauem dauid ad apertiōnem regni celestis sed etiam ipsi data est clauis putei abissi. Apocalips. xx. Calix pharaonis est passio christi que in manu id est in affectione et operatione debet teneri. Sequitur. Tuli ergo vuas et expressi in calicez quem tenebam. dediq poculum pharaoni. iste due sunt scilicet amor dei et timor futuri iudicij. Prima vua in calicem exprimitur qñ ex memoria passionis christi ad amorē affectio inflāmatur. Secunda vua exprimitur qñ ex ꝓsideratōne christi passionis venturi iudicij timor incutitur. tunc aūt pharaoni poculū datur qñ in feruēti affectōne et diligenti deuotōne et memoria sue passionis ꝓseqñte delectatur. Hic est enim calix ꝑclarus et inebrians. hoc est vinum meum quod delectat deū et ꝓficit. Judicum. ix. Hoc est vinum germinans virgines. Zacharie. ix. Tercium crementum est ꝑrogatiue singularis. et singulariter exponitur de beata virgine. Ezechielis. decimoseptimo. Aquila grandis magnarum alarum et longo membrorum ductu plena plumis et varietate venit ad libanum et tulit medullam cedri. et paucis interpositis sequitur. Cumq germinasset creuit in vineam latiorem. Hec aquila potest dici beata virgo maria que dicitur aquila ꝓpter celsitudinem contemplatōnis. Aquila enī auibus ceteris celsius volare dicitur sic beata virgo deum ceteris celsius contemplatur. Item dicitur aquila propter visus ꝑspicacitatem aquila enim irreuerberata acie solē ꝓtemplaī in rota. sic btā virgo limpidius cognoscit filium q̄ aliqua pura creatura. Item propter principatum et dominationem. Aquila enim dominium habere dicitur super aues ceteras. sic beata virgo exaltata est super choros angelorum ad celestia regna. Hec aquila grandis dicitur propter misericordie magnitudinem. vnde ipsam dicimus misericordie matrez Sequitur. alarum magnarum. Iste ale dicuntur. prima est paupertas spiritus vsq in celum aquilam id est beatam mariam eleuans. Mathei. quinto. Beati pauperes spiritu quoniam ipsorum est regnū celorum. Secunda est humilitas et ista similiter in altū erigitur. Luce. decimoquarto. Qui se humiliat exaltabitur. hec aquila dicit plena plumis ꝓpter donoz et gratiaz vniuersitatē. Prouer. vlti. Stragulatā vestem fecit sibi byssus et purpura indumentum eius. plena varietate ꝓpter virtutum ornatum et pulchritudinem. ps. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato circundata varietate. Hec venit ad libanum quod interpretatur candidatio per interiorem et exteriorem sanctitatem et puritatem. Decebat enim vt illius hominis cōceptio de mre purissima fieret ea puritate qua maior sub deo nequit intelligi. sequit.

De Exaltatione Crucis Sermo. I.

Et tulit medullam cedri. nomine cedri potest deus pater intelligi qui ratõne autoritatis cedrus alta potest dici. nomine medulle in qua dei virtus consistit dei filius signatur qui est virtus ⁊ sapientia patris. beata virgo medullã cedri tulit quando vnigenitum dei filium de spiritu sancto concepit. sequitur. Cunq; germinasset id est concepisset creuit in vineam latiorem. Vaxime post verbi incarnati passionez ⁊ odoris sue predicatõnem. fidei diffusionem. Eccli xxiiij. Ego quasi vitis fructificaui suauitatem odoris. sequitur. in fluuium. vbi commendatur beata virgo a plenitudine gratie ⁊ virtutis qõ designatur nomine fluuij Hic est fluuius egipti in aridarum mentium irrigatõnem. fluuius terre promissionis in bonorum omniuz vbertatẽ. fluuius iordanis in decedentium transmigratõne. fluuius paradisi in supernorum ciuium iocũdatione. Primo ergo beata virgo dicitur fluuius terre egipti in aridorum mentiuz irrigatõne. Exodi. iiij. Dixit dominus moisi existenti in egipto. sumes aquam fluminis ⁊ effundes eam sup aridã. Tunc aqua de fluuio sumitur quando precibus beate virginis gratia diuinitus fluens nobis impetratur. tunc autez super aridam effunditur quando corda nostra sicut terra sine aqua arida rore superne gratie irrigantur. Secũdo dicitur fluuius terre promissionis. propter bonorum omniuz vbertatem. Deuteronomij. viij. dicitur. Hec est terra riuoz aquarum ⁊ fontiuz in cuius campis ⁊ collibus fluuiorum erumpunt abissi. et quia sic fluuijs irrigata ideo bonorum vbertate est dotata. Vnde sequitur. terra frumenti olei ⁊ vinearum. Terra in qua ficus malagranata ⁊ oliueta nascuntur terra olei et mellis. Tercio dicitur beata virgo fluuius iordanis quia fuit medium per quod fuit transitus in terram promissionis. Josue. iij. Sic beata virgo medium dicitur ⁊ porta paradisi per quam transimus in regnum dei. Eccli. xxiiij. transite ad me omnes qui concupiscitis me. Quarto dr fluius paradisi in supernorũ ciuium iocundatõe. Hic est enĩ fluuius egrediens de loco voluptatis. Geñ. ij. Fluminis impetus lenificat ciuitatem. dicitur in. ps. Si enĩ gaudiũ est in celo super vno peccatore penitentiã agẽte. quantum gaudium super matris domini corõnatõe ad quam vocat eam sponsus dicẽs. Veni de libano sponsa veni corona beris. Cantico. iiij. Consimili gloria ⁊ honore p meritoz qualitate nos coronare dignetur. Qui vivit ⁊ regnat in scla. Amen

De exaltatõe scẽ Crucis Sermo. I.

Exaltabo ad populos signum meũ. Isa. xlix. Sciendum est q; dominus exaltauit signũ sancte crucis tripliciter. Primo ante tempus passionis. secũdo in tempore passionis. tercio post temp9 passionis Primo ergo dñs exaltauit signum sancte crucis ante tempus passionis. quando iudicatus exijt baiulãs sibi crucem in eũ qui dicit caluarie locũ. Johannis. xix. tũc dicere potuit sancte cruci illud. Josue. iij. Hodie incipiam te exaltare coram omni israel. tũc enim disciplina pacis nre super ipm fuit. Isaie. liij. Et p̃o verbere q̃ mortueram9 p nobis dorsum suũ exposuit. tam verberibus q̃ cruci ⁊ obp̃o bruũ nrm portauit. propter qd apls nos hortat vt ei vicẽ rependamus ⁊ ei9 improperiũ portem9. Hebreoz. xiij. Exeam9 ad eũ extra castra improperium ei9 portãtes. loquit ad modũ expti militis ⁊ fidelis. qñ enĩ milites sunt in expeditõnibo nõ expectant aduersarios suos in castris ⁊ tẽtorijs ꝫ extra exeũt in cãpos vt pugnẽt cũ inimicis. sic loquit apls ad modũ expti militis. cũ dicit. exeamus ad eũ extra castra. loquitur etiã ad modũ militis fidelis cũ dic̃ improperiũ ei9 portãtes ac si diceret accipiam9 dedec9 ei9 sup nos q; ipse accepit dedec9 nrm sup se sic fecerit duodeci

De exaltatione sancte crucis Ser. .I.

pncipes sancte ecclesie·sicut dicunt duo decim ptes francie. sic fecerunt martires xpisti strenuissimi milites qñ p xpisto sanguinē suū fuderunt et in ipso ecclesiaz fundauerunt. sicut beatus stephanus. beatus laurentius. beatus dionisius. et alij sancti non solū pastores et ꝓdicatores·sz etiā strenui milites regna vincētes et suo dño subiugantes. militia enī ⁊ scientia se se mutuo comitant pariter decidūt ⁊ pariter conualescunt. vñ ꝙz diu viguit sciētia apud grecos tā diu inualuit militia apd ipsos. et ꝙz cito trāslata ad latinos fuit scientia. translata fuit pariter et militia. vñ antiqui ecclesie pncipes erant ꝓdicatores et baccalaurij. errantes vero erāt burgenses residentes sicut moderni ꝓlati et pastores. sicut patuit in beato Dionisio. quia ad torneamenta ⁊ certamina mortalia de grecia in franciā venit. et ibi ita strenue militauit q̄ ipsam xpisti impio subiugauit. Secundo fuit exaltatū signum crucis in passione. Ezechiel. xvij. Ego dominus humiliaui lignū sublime et exaltaui lignū humile. glosa. hoc ad tēpus refert q̄ lignū sublime fuit humiliatum et humile exaltatū. tunc enim lignū sub ligno fuit humiliatū qñ xpistus humiliauit semet ipsum obediēs vsqz ad mortem mortem aūt crucis. Phil. ij. tunc enim lignū vite qđ est in paradiso dei nostri insertum fuit trunco amaro crucis et a nobis mortis amaritudinē eterne amouit. Jac. j. Suscipite insitū verbū suscipite ample rum amoris verbum incarnatū. insitum truco siluestri. ubi enī animas nostras saluare potuit et voluit ibi ascendere. volebat sponsa cum dicebat Cant. vij. Ascēdam in palmā ⁊ appbendam fructū eius. p palmā crux signat in quā ascendit xpistus nobis bassum dorsum vt ad ipsum ascenderem⁹ qñ semet ipsum exinaniuit et formā serui accepit. fructus huius palme vtilissimi ⁊ dulcissimi. et sunt tres specialiter Deletio culpe. Acquisitio gratie. et certa expectatio glorie. sic ergo lignum sublime fuit humiliatum. Fuit etiam lignum humile exaltatū qñ xpistus crucē ascendit. et ipsam mēbris suis tanqz margaritis ornauit. et que prius ignominiosa nomē gloriosum acquisiuit. quia sicut dicit Aug⁹. crux finita est in pena. manet in gloria. de penis latronū trāsitū fecit ad frōtes imperatoz. Nec mirū videm⁹ enī in dulcibus liquoribus diuersaz naturarū q̄ si modicū liquoris vnius misceat magne abundantie liquoris alterius modicū vnius liquoris in naturā cōuertit dominantis. vt si gutta aque misceat amphore vini. sic gloria quam habet filius dei inquantū deus tante est magnitudinis tante maiestatis q̄ a creatura aliqua non potest ꝓprehendi. si enim oculus nō vidit. nec auris audiuit et in cor hominis non ascendit que deus diligentibus se ꝓparauit Certum est q̄ tanta est gloria fontis maiestatis vite et iocunditatis incomꝓbensibilis quā habet xpistus inq̄ntum deus. q̄ ignominia quantacūqz flagellorum. conspuitionū. mortis crucis non ē nisi quasi quedā gutta respectu abissi glorie dei. et ideo qñ coniuncta fuerunt crux et filius dei tota ignominia crucis in gloriam transiuit. Gal. vj. Mihi absit gloriari nisi in cruce dñi nostri iesu xpisti. Tertio fuit exaltata crux xpisti post passionem Tobie. xiij. Benedictus qui exaltauit eam vt sit regnū eius in secula seculorū super eam. dñs post passionem suam exaltauit crucem suā tpe eradij qui vt de ipso legit erat vir in armis strenuus. tot⁹ in fide catholicus. erga dei cultores simplex benevolus ⁊ devotus. ipse enim post interfectionē cosdroe infidelis lignū sancte crucis quod cosdroe de hierusalem tulerat secum retulit. et cum magno glorie apparatu ꝓcessionaliter cum hymnis et canticis in hierusalem honorifice collocauit. et ꝓpter hoc etiam de exaltatōe sancte crucis solennitatem fieri constituit. tūc

De Exaltatione sancte crucis Ser. I.

enim impletum est illud Sapie. x. Tulerunt iusti spolia impiorꝝ. et decantauerũt nomẽ sanctũ tuum dñe. et victricẽ manũ tuã laudauerunt pariter. Certe si ecclesia de exaltatõe sancte crucis solennitatẽ facit in ecclesia ista ꝑcipue debet fieri vbi tam exaltata est ꝙntum in terris potuit exaltari. et iuste sic est exaltata. legimus enim. j Regum. xxj. ꝙ sacerdotes legis gladium quo dauid goliam occidit in tabernaculo dñi posuerunt. et illud iuxta ephot honorifice inuoluerũt. quid ergo mirum si arma militie christi vt lancea. clauꝰ. crux. corona in ecclesia mirifice honorant quibꝰ mors interfecta morit. vita reparat. infernus spoliatur. Et de principibus et de potestatibꝰ inferni triumphat. Col. ij. Expolians principatus et ptates traduxit cõfidenter. palam triumphãs illos in semet ipso. bñdictus ergo dñs qui exaltauit eã. sequit. vt sit regnũ eius in secula seculorꝝ sup eã. Christus inquantũ deus habz regnum de hereditate. inquantũ homo habet regnũ de conquestu. illud enim acquisiuit baculo crucis et scuto bone voluntatis. qñ enĩ in ligno crucis affixus fuit ꝓcipatus suus super humerꝝ eius. Apoca. xix. ipse vestitus erat veste aspersa sanguine. et habebat in vestimento et in femore scriptũ rex regũ et dñs dñantiũ. sic ergo exaltata fuit tripliciter. Et vocat scta crux signũ directiuũ. Jere. l. Annunciate inge tibus et auditũ facite. leuate signũ. predicate et nolite celare. ¶ Sciendum est ꝙ misterũ sancte crucis debemus annũciare et laudes eius attolere. j. Cor. ix. Ve mihi si non euangelizauero. necessitas eĩ mihi incumbit. ve timoris. ve doloris. ve piculi multiplicis prelato qui habet officium predicandi et docendi qui nõ habet sciẽtiã nec etiam voluntatem euangelizandi. vnde dicebant apostoli Actuũ. iiij. non possumus qd audiuimus et vidimꝰ non loqui. seruoꝝ enim verbi diuini debet esse sicut ignis in stupa qui nõ potest abscondi. Jere. xx. Factus est sermo tuus q̃i ignis estuans clausus quoq; in ossibꝰ meis et defeci ferre non sustinens. sequit. leuate signũ. ꝑegrini solent in via aceruos lapidũ erigere et cruces supponere ad directionẽ aliorꝝ. sic crucem debemus nobis et alijs ꝓponere. q. ꝓ directiuo signo erigere. j. Cor. j. predicamus christũ crucifixũ iudeis quidem scandalum. gentibus stultitiã. nobis aũt dei virtutẽ et sapientiam que dirigit in via virtutẽ. que sustẽtat in pñti vita. ꝓponamus ergo nobis crucem et viam crucis pñe si ad vitã volumus ꝑuenire. Luce vltimo. Nõne hec oportuit christũ pati et ita intrare in gloriam suã. oportet ꝙ mẽbra caput sequant. nec pñt ꝑ aliã viam intrare regnum dei nisi ꝑ illam ꝑ quam caput intrauit. vnde cũ mater filiorꝝ zebedei peteret a dño vt duo filij sui sederent in regno suo vnus a dextris et alius a sinistris. Rñdit dñs. potestis bibere calicẽ quẽ ego bibitur⁹ sum tẽ Secundo est signũ crucis triumpbale. Jsaie. vij. Pete tibi signũ a domino deo tuo in ꝓfundum inferni siue in excelsum supra. Supra dixit dñs ad achaz ꝓmittens ei victoriã de rege syrie. legimus enĩ ꝙ qñ dñs misit moisen in egiptũ ad liberandũ filios israel dedit ei potestatem faciendi signa. Sed omnia fuerunt de terra. fecit enim ranas. locustas. cynifes. grãdinem. sanguinẽ. et tenebras horribiles trium dierum. quando etiam ezechie regi. xv. annos ad vitam suam addidit dedit ei signum de celo quãdo sol reuersus est. x. lineis. iiij. Re. xx. Dedit etiaz signũ de celo Josue quando sol per vnum diez stetit et fuit tam longa ꝙ prius nõ fuerat ante nec post tam longa dies. Josue decimo. Sed de victoria quam christus i cruce habuit signa recepimus de terra. de celo. de inferno. De terra Jsa. vij. propter hoc ipse dominus dabit nobis signũ. Ecce virgo concipiet et pariet filium et vocabitur nomen eius emanuel. tunc enim

terra nostra dedit fructum suum. quando etiam ad celos ascendit signum nobis dedit de celo. de quo morte superata ad celos poterimus ascendere cum simus mēbra eius capitis quod ascendit. Osichee. ij. Ascendit iter pandens ante eos. Dedit etiā signū victorie de inferno quando ipse ad inferna descendit et ipsa spoliauit zacha. ix. Tu autem in sanguine testamēti tui eduxisti vinctos de lacu in quo non erat aqua. hoc est illud quo debem⁹ signari ⁊ munri. ezechielis. ix. signa thau sup frontes virorum gementium ⁊ dolentiū. thau extrema littera in antiquis hebreis litteris habens similitudinem crucis que in christianor⁹ frontibus frequenter figuratur. bonum est signo crucis se munire. hoc enim est lēas conductus habere. ezechielis. ix. omnem super quem videritis thau ne occidatis eū. Tertio est crux christi signum memoriale. j. machabeor⁹ xiij. fecit simon machabeus super sepulcrum patris sui et matris sue et fratrum edificium altum visu lapide polito ante ⁊ retro in memoriam eternam. Sic crux christi in qua mortem recepit debet nobis eē signuz memoriale. Gal. vltō. nemo mihi molestus sit stigmata enim domini iesu in corpore meo porto. glosa. stigmata vocat notas penarū de persecutionib⁹ quas pro christo patiebatur. Certe tot erāt note q̄ apls erat quidam liber notatus totus. ij. Cor. xj. in laboribus plurimis. in carceribus abundātius. in plagis supra modū. in mortibus frequenter a iudeis quinquies q̄drigenas una minus accepi ter virgis cesus sum. ter naufragium feci Ista signa vt dicit glosa erant signa militie que ipsum comp̄bant christi militez esse cui bonum est militare. ipsi enim seruire est regnare. sic ergo exaltauit dominus signum suum. et hoc ad populos vocandos liberandos et saluandos. Isa. v. Leuabit dñs signum ad gentes que procul sunt. et sibilabit ad populos de finibo terre. sibilabit. i. dulciter vocabit. Matth. xj. Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis et ego reficiam vos. ponam vos in bono refectorio. et ego bene reficiā vos refectōe gratie in p̄nti. et glorie in futuro. Ad quam gloriā ⁊c.

De exaltatione sancte crucis Ser. II.

Virga tua et baculus tuus ipsa me consolata sunt. p̄s. xxij. p̄ istas octauas solebat ecclesia facere festum de exaltatōe sancte crucis. in quibus duobus aīa fidelis inuenit materiā sancte consolationis. Unde in verbo ꝓpōsito duo notantur in quibus consolatio fidelium reperitur. p̄mo enim reperitur consolatio fidelium i sanctitate gloriose virginis q̄ per virgam designatur. Secundo reperitur consolatio in utilitate fructuose christi passionis in ara crucis que nomine baculi designatur. ꝓpter que dicit virga tua et baculus tuus ipsa me consolata sunt. Sciendum ergo q̄ gloriosa virgo maria in sacra scriptura appellatur virga. ipsa enim primo fuit virga aromatica per boni odoris diffusionē. Secundo fuit virga scolastica p̄ indoctorum eruditionem. Tertiō fuit virga decora p̄ interiorē et exteriorē sanctificationem. Quarto fuit virga decora fecūda p̄ vtilem fructificationē. Primo ergo fuit virga aromatica per boni odoris diffusionē. Canti. iij. Que ē ista que ascēdit per desertū sicut virgula fumi ex aromatib⁹ mirre ⁊ thuris ⁊ vniuersi pulueris pigmētarij. Sciendū est q̄ beata virgo ascendit per desertum et ascēdit de deserto. de deserto ascēdit de p̄nti vite miseria in locum tabernaculi admirabil' trā seundo. Canti. viij. Que est ista q̄ ascendit de deserto delicijs affluens innixa super dilectum suum. ascēdit etiam p̄ desertum in vite p̄nti miseriꝫ de virtute in

virtutem ꝓficiendo. vnde de ipsa dicitur in ps. ascēsiones in corde disposuit i valle lacrimaꝝ in hoc loco q̄m posuit -sed dr q ascendit per desertum sicut virgula fumi. Sciendū q beata virgo dr virgula fumi ꝓpter bone fame odorem. Sciendū enim q alius fumus resoluit ex putrefactione. alius ex mundicia et puritate. putrefactio enim resoluitur in fumū fetoris puritas autem resoluit in fumum boni odoris. vñ in psona ꝓcatoꝝ in ꝓccatis suis putrefactoꝝ dr Job. xxx. comparat? sum luto et assimilatus sum fauille et cineri. lutum reddit fetorem propter suam immūdiciā. sic peccatores qui de hoc mūdo recedunt nihil aliud q̄ fetorem sui nominis derelinquūt. et homines sancti admodum rosarum et liliorꝝ relinquūt suauitatē boni odoris. Ecclesiastici. xlix. memoria iosie in compositōe odoris facta ē opus pigmentarij. Unde ergo beata virgo dicta est virgula fumi. non cuius libet. sed aromatici. quia post se suauitatē odoris dereliquit. Canti. j. cum esset rex i accubitu suo nardus mea dedit odorem suum. sed ex quibus iste odor resoluitur ostenditur cum subdit. ex eromatib? mirre ⁊ thuris et vniuersi pulueris pigmentarij. mirra conseruat corda a putrefactione. ꝑ quā signata est beate virginis abstinentia siue sobrietas que eius castitatem seruauit a corruptōe. canti. iiij. Hortus conclusus soror mea ortus conclusus fons signat?. beata virgo fuit ortus conclusus muro abstinentie ⁊ aūmurali verecundie. fuit etiā fons signatus sigillo puritatis et sanctimonie. vnde etiaz beata virgo fuit virgula fumi resoluta ex aromatibus thuris. ꝑ quod signatur feruor et deuotio oratōis. quando enim christus (qui per petrā designatur. j. cor. x. petra aūt erat christus) sub plātatione huius virge tangit nobis aqua ꝓpunctionis et deuotōis impetrat. Ex quibus orationes nostre efficaciores et deo placentes reddunt. Numeri. xx. legitur q de mandato dñi moises bis silicem percussit et aquas abundantes inde ꝑduxit. sic nostras orationes efficaces reddit beatissima virgo maria q̄ndo pro nobis rogando sponsum vt sponsa. quādo rogādo filium imo quasi impando filio vt mē carissima. et tunc preces nostras efficaces facit sua efficacia. iij. Re. j. Dele mater mea nō enim fas est ut auertaz faciem tuam. Fuit etiam virgo maria quasi virgula fumi resoluti ex aromatib? vniuersi pulueris pigmentarij. ꝑ multitudinem pulueꝝ aromaticoꝝ designatur varietas in beata virgine et multiplicitas oīm virtutum. ps. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato circundata varietate. ista varietas virtutum nō cessat diffūdere fidelibus suauitatis odorem ad cordium suoꝝ delectationem. Prouer. xxvij Variis odoribus delectatur cor. Secundo fuit beata virgo virga scolastica ad inductoꝝ eruditionē. Proner. xxix. Virga atq correctio tribuit sapientiam. Duobus solent hoīes reddi disciplinati. verbe tribus ⁊ verbis. in virga signatur disciplina verberum. in correctione signatur disciplina verboꝝ. et ista duo sapientiā tribuunt. Ego video q pueri qui instruunt in litteris libenter dormirent dz ex timore verborum et verberum magistroꝝ suoꝝ mane cōsurgunt lectiones precedētis diei reddunt. alias de nouo accipiunt et sic ad sapientiam ꝓficiunt. talis virga fuit beata virgo maria. ipsa enim breui verbo nos instruxit quando ad faciendū quecūq filius eius diceret nos eruditit Jo. ij. Quecunq dixerit vobis facite. et fuit virga illa de qua Jere. j. legitur. virgam vigilantem ego video. et sequit ibi. bene vidisti quia vigilabo ego super verbo meo vt faciam illud. beata virgo maria virga dormitans ali q̄n fuit quādo gabriel archangelus conceptum et partum filij dei nunciauit. Luce. j. Ecce virgo cōcipies in vtero et paries filium. q̄ tñ die

quomodo fiet istud quoniam virum nō cognosco-et pro statu illo volui beatam virginem vocare dormitantē. quia sicut ille qui dubitat medius est inter ignorantem et certitudinaliter scientem · sic ille q̄ dormitat est medius inter vigilantem et p̄funde dormientem. Beata ergo virgo virga dormitans fuit quādo in principio dubitauit. Sed ab angelo virga vigilās fuit effecta quando de obumbratōe spiritus sancti ab ipso fuit certificata. et de cōceptione elizabet cognate sterilis fuit ab eodem angelo certa reddita. que fuit quasi quedam p̄batio ad confirmationē conceptus virginis introducta. Cum enim nō sit impossibile apud deum omne verbum qui cōceptum donauit sterili potest dare et virgini. ad hec verba fuit btā virgo vigilans effecta quando dixit ad angelum Ecce ancilla domini fiat mihi secundum verbum tuum. et tūc scōm q̄ dictum fuit Jeremie p̄xte. Dominus super verbo suo vt faceret illud vigilauit q̄ statim verbum caro factum est et habitauit in nobis. Jo. j. Tertio fuit beata virgo maria virga decora per interiorem et exteriorem sanctificationē. Zach. xj. Assumpsi mihi duas virgas. unam vocaui funiculum. beata virgo maria competenter est istis duabus virgis designata. ipa enim potest dici funiculus p̄pter mensuram sobrietatis. potest etiaz vocari decor p̄pter mundiciam puritatis. Can. vij. q̄ pulcra es et decora carissima in delicijs. bene dicitur decora in delicijs que in huius vite miserijs fuit et tribulatōibus demigrata. et multiplici merore confecta. sic enim aurum primo vritur ardore fornacis q̄ in pulcritudinem vasis vel anuli regij transformetur. Sic omnes qui pie volunt viuere in christo iesu prius persecutionem patiuntur q̄ in vasa aurea celestis curie idonea cōmutantur. a quibo p̄secutionibus beata virgo libera non fuit quando scōm verbum simeonis gladius ipsius animam p̄trāsiuit. Quarto fuit beata virgo virga fecunda per utilē fructificationem. Numeri. xvij. Inuenta ē virga aaron in domo leui germinasse et turgentibus gemmis eruperant flores q̄ foliis dilatati i amigdala deformati sunt Per virgam aarō que sicca floruit signatur beata maria. que virgo concepit et fructum fecit. non qualemcunq̄ sed qui p̄petebat infirmis. amigdale enī hominib⁹ infirmis consueuerunt dari. p̄ huius ergo fructum bene christus est designatus per quem a doloribus peccatorū et mortis sanati sum⁹ Isa. liij. Disciplina pacis nostre super eum. et liuore eius sanati sum⁹. homo quandoq̄ in brachio facit sibi minui p̄pter dolorem. sed caput nostruz ad curandos languores nostros sanguinem suum in cruce effudit. Isa. liij. Ipse vulneratus est p̄pter iniquitates nostras. attritus est p̄pter scelera nostra. sic ergo beata virgo appellata ē virga fecūda. Isa. xj. Egredietur virga de radice iesse et flos de radice eius ascendet. et sequitur. et req̄escet super eam spiritus domini. spiritus sapientie et intellectus. spiritus consilij et fortitudinis. spiritus scientie et pietatis. et replebit eum spirit⁹ timoris domini. sicut ego video in trunco vnius et eiusdē arboris diuersos surculos et p̄pter hoc ab eadē arbore diuersi fructⁱ colliguntⁱ. sic in xp̄o diuersa dona et carismata fuerunt ad sustentationem et corroborationem fidelium suorum Sic ergo beata virgo maria in verbo p̄posito virga est appellata. hec est virga clementie. et ideo est virga consolationis nostre que signata est i virga assueri regis. de qua Hester. iiij. Extēdit virgam auream signo clementie Sic ergo primo in verbo p̄posito consolatō fideliuz reperitur in sanctitate gloriose virginis. quod notatur cum dicit. virga tua. Secundo reperitur consolatio fidelium in utilitate fructuose christi passionis. q̄ notatur cum subditur. et baculus tuus

ipsa me consolata sunt. Sciendū q̄ iste baculus dicit̄ bacul⁹ crucis qui valet ad quattuor. Primo enim valet ad sustēta/tionem infirmor̄. Secundo ad rebella/tionem aduersariorum. Tertio ad velocē transitum aduersorum. Quarto ad exal tationem electorum. Primo ergo bacu/lus crucis valet ad sustentationem infir/mor̄. Tobie.x. Ut quid te misimus pere grinari. lumen oculor̄ nostror̄. baculum senectutis nostre. ista possunt esse verba fi delium in primitiua ecclesia existentium qui tristabāt̄ de absentia christi in die ascensionis ad celos ascendentis. Hā sm Gregoriū carnis p̄prius locus terra est. que quasi ad pegrinandum ducitur cum per redem ptorem nostrum in celo collo/catur. iste suis fidelibus lumen oculorū fuit. ipse enim venit illuminare his q̄ in tenebris et in umbra mortis sedebāt ad dirigendos pedes in viam pacis. Chri/stus etiaz fuit baculus senectutis nostre. zach. viij. Adhuc habitabūt senes t an⁹ in plateis hierusalem et viri baculus in manu eius p̄ multitudine dierum. senes sustentant baculum et a baculo sustentā tur. sic christus dominus crucem suā tu/lit. Jo. xix. Jesus baiulans sibi crucē exi/uit in eum qui dicitur caluarie locus. in eodem etiam baculo crucis nos portauit et peccata nostra sibi in cruce crucifixit. Ro. iiij. Traditus est p̄pter peccata no/stra velenda. sicut dicit glosa. sibi etiā in cruce peccata nostra confixit. t sic nos por tando a peccatorum onere liberauit. et sic oculus et baculus fidelium fuit. Scōm istum modum prelati debent habere for/mam et virtutem baculi. debent etiā ha/bere baculum ad sustentationē infirmor̄ debent etiam habere oculos ad directōem deuiorum. sed multi sunt qui non habēt baculum ad sustentationem infirmorū. sed ad impugnationem bonor̄. multi eī prelati baculo p̄estatis iurisdictionis utuntur nō ad subditor̄ p̄tectionē sed ad ad ipsor̄ exclusionem et confusionē p̄ q̄/cōmunicationis sententiam. vnde bacu/lus in manibus ipsor̄ ē sicut claua i ma/nibus fatuor̄ qui ipsa frequenter innocē tes ledunt. prelati etiam debent esse oculi per directionem deuiorum. Sed multi oculi in multis inueniunt̄ ceci et videre non possunt. Et ideo non est mirū si ipsi et illi qui regere debent ambo in foueam cadunt. Matb. xv. Sed prelati nostrorū rp̄m inuenerunt cautelam cecor̄. ceci enī quandoq̄ canes habent qui regunt gref sus ipsor̄. sic videmus prelatos nostros habere canes suos. isti canes sunt aduo/cati balliui crudeles consiliarij. quos be ne videmus naturam canum habere. ipi enim ad modum canum cauda blandiū tur ipsor̄ vicia palliando. lābunt manus eorum eisdem adulando. extraneos la/trant mordent t lacerant ipsos finaliter i predam dominor̄ suorum conuertendo. isti canes et venefici sicut Apo. vltimo le gitur foris stabunt t in superna requie il lius celestis et secreti silentij nō latrabūt. sed in inferno pre dolore supplicij cum lu pis infernalibus vlulabunt. Secundo crux christi dicitur baculus p̄pter debel/lationem aduersariorum. j. Re. xvij. Tu/lit dauid baculum quem semp̄ habebat in manibus. vnde sicut dauid in baculo philistem superauit. sic christus in ba/culo crucis tam diabolum q̄z infernū de/iecit. Luce vndecimo. Cum fortis arma/tus custodit atriū suum in pace sunt oīa que possidet. si autem fortior superueniēs vicerit eum vniuersa arma auferet i qui/bus confidebat et spolia distribuet. chri stus iste fortis fuit qui diabolum deuicit infernum spoliauit. et fideles suos quib⁹ diabolum spoliauit in diuerso officio di stribuit. et ipsos diuisit. Ephe. iiij. ipe de dit quosdam apostolos. quosdam autez p̄phetas. alios vero euangelistas. alios autem pastores et doctores. christ⁹ ergo baculo sancte crucis aduersariam ptātez

dicit. De quo. j. Regum decimoseptimo dicitur. Nūquid canis ego sum quia tu venis ad me cū baculo. reuera ille philisteus canis dici poterat qui dominū exprobrando latrabat. et inde forsitan cōsuetudo inoleuit q infideles canes solēt appellari. Tertio christi crux dicitur baculus propter facilem transitum aduersorum Genesis vicesimosecundo. In baculo meo transiui iordanem istum. et rursus cum duabus turmis regredior. p trāsitum iordanis potest signari transitus aduersitatis et mortis quam christus in baculo crucis tam fortiter q3 feliciter trāsiuit. sic enim ego video q piscatores riuos aquarum transiliunt cum istis baculis quibus aquas ad exercitationem piscium pulsare consueuerunt. sic christus cum baculo crucis torrentes aduersitatum transilijt. et competenter mors christi quam in cruce sustinuit transitus vel trāsitio est appellata. Breuia enim ⁊ momentanea solent appellari trāsitoria. philipē. secundo. Humiliauit semet ipsum factus obediens vsq3 ad mortem mortez autem crucis. et sequitur. propter quod et deus exaltauit eum et donauit illi nomen quod est super omne nomen. ut i nomine iesu omne genu flectatur celestium terrestrium et infernorum. vnde ignominia crucis quasi momentum et inane reputata est respectu eius exaltationis. sicut modica stilla aque nihil reputaf cuz miscef amphore vini. et ideo recte mors christi gustus et transitus potest appellari. Quarto crux christi dicitur baculus ꝓpter exaltationem electorum. Isaie decimo Exaltetur baculus qui vticq3 lignum est. hic aperte baculus christi appellatur lignū crucis qđ vticq3 exaltatum fuit. ⁊ iō hodie celebratur solennitas de exaltatione sancte crucis. Ezechielis decimosexti mo. Ego dominus exaltaui lignum humile. Crux ergo fuit lignum humile tēpore passionis. quia in ligno crucis erat pena latronum. sed hodie bene exaltatū est a christo quia factum est salus electorum Exaltatum est etiam ꝓpter euidentiā miraculorum quia de pena latronum transiuit ad fontes regum et imperatorum. hoc autem lignum crucis christus exaltauit quia in ipso exaltatus fuit. ⁊ per ipm tanq3 per scalam peccatores ad se traxit. Johannis duodecimo. Si exaltatus fuero a terra omnia trahaam ad me ipsum. Ad christum trahi desiderabat sponsa in canticis cum dixit Canticorum ꝑmo. trahe me post te curremus in odore vngētorum tuorum. et nos similiter ad moduz sponse curramus fortiter et velociter bene operando in odore vngentorum suoꝝ id ē virtutum carismatum ⁊ donorū. vt de odore perueniamus ad refectionez iocundam celestium premiorum. Ad que nos ꝓducere ꝛc.

De sancto Matheo apostolo et euangelista Sermo primus.

Hit illi iesus sequere me Et relictis omnibus secutus est eum. Luce quīto. Ad litteram istam ista verba in euangelio dicuntur de beato Matheo. Nam sicut dicitur Matthei. nono. Dominꝰ matheum sedentem in teloneo vidit. ipsum vocauit. ipse surgens dominum secutus in omnibus obediuit. et domso iesu christo in domo sua magnum conuiuiū fecit Sed scōm q verba ista ad edificatōem nostram faciunt in verbo ꝓposito tria notantur. Primo enim notatur matthei vocatio cū dicitur. Hit iesus illi sequere me Secundo notatur ꝓpriorum abrenūciatio cum dicitur Hit ille relictis omnibus Tertō notatur obedientie promptitudo cum dicitur secutus est eum. Quantuz ad primum sciendum est q nos debem? sequi dominum tripliciter. sicut beatus

De Sancto matheo apo. et euág. Ser. I

Matheus euangelista dominum est se/cutus. Primo enim debemus sequi do/minum per dimissionem ꝓpriorum. Se/cundo per inuestigationem et studiū scri/pturarum. Tertio per patientiam aduer/sorum Primo ergo debemus sequi domi/num per dimissionem ꝓpriorum. Matth. decimonono. Si vis perfectus esse vade et vende omnia que habes et da paupe/ribus et veni ⁊ sequere me. Ecce q̄ ad sta/tum perfectionis requiritur abrenuncia/tio propriorum et imitatio saluatoris. de/us est qui fecit hominem totum et qui ei dedit totum vult q̄ ꝓpter eius dilectio/nem contemnat totum et offerat ei se to/tum. Matthei. xxij. Diliges dominum de/um tuum ex tota mente tua. et ex toto cor/de tuo. et ex tota anima tua. Sic beatus petrus ⁊ beatus matheus ⁊ ceteri aposto/li omnia ꝓpter dominum reliquerunt. et ipsum secuti sunt Matthei. xix. Ecce nos reliquimus omnia ⁊ secuti sumus te. q̄d ergo erit nobis. et respōdet dominus in regeneratione cum sederit filius homis/in sede maiestatis sue. sedebitis ⁊ vos su/per sedes duodecim iudicantes duodecī tribus israhel. Ecce q̄ utilis est contem/ptus iste possessionis temporalis. cui p/mittitur tron⁹ iudiciarie potestatis. Se/cundo debemus sequi dominum per in/uestigationem et studium omnium scri/pturarum. Hosee. sexto. Viuemus in cō/spectu eius sciem⁹ sequemurq̄ ut cogno/scamus dominum. Tria notat ꝓpheta in auctoritate proposita que de viris san/ctis dicuntur. et que in ipsis reperiuntur qui christi vestigia imitantur. Primus est bonitas vite que notatur cum dicitur viuemus in conspectu eius. Secundum est claritas scientie que notatur cum dici/tur. sciemus. Tertium est cognitio volun/tatis diuine. et hoc notatur cum dicitur. sequemurq̄ vt cognoscamus dominum. Primo ergo in imitatoribus christi de/bet esse bonitas vite. que notatur cum di/cit viuemus. Multi sunt qui viuunt vi/ta nature. qui mortui sunt morte culpe. Apoca. tertio. Nomen habes q̄ viuas et mortuus es. sed quando homines vacāt studio sacre scripture per inspectionē scri/pturarum frequenter acquirūt vitā gra/tie. Jo. vj. Domine ad quem ibimus tu verba vite eterne habes. Secundo i imi/tatoribus christi requiritur claritas scie/tie. quod notatur cum dicit. et sciem⁹. ista enim sibi inuicem bene copulantur boni/tas vite et claritas scientie. quia Actuuz primo dicitur Cepit iesus facere et doce/re. cepit ille facere hoc pertinet ad bonaz vitam. cepit docere hoc pertinet ad scien/tie claritatem quam debet habere predi/cator popularium et insipientium eruditor. Malachie. ij. Labia sacerdotis custo/diunt scientiam et legem de ore eius req̄/rent. quia angelus domini exercituum e. Tertium quod requiritur in imitatori/bus christi est cognitio voluntatis diui/ne. quod notatur cum dicitur sequemur q̄ vt cognoscamus dominum. duplex ē cognitio domini. quedam est cognitio fi/dei. Et hec est umbratica et enigmatica. Alia est cognitio spei. et ista est manifesta. et aperta et in hac consistit vita eterna. Johannis decimoseptimo. Hec est vita eterna vt cognoscant te solum deum verū et quē misisti iesum christum. Tertio de/bemus sequi dominum per tolerantiam aduersorum. prima petri secundo. Chri/stus passus est pro nobis vobis relinq̄ns exemplum vt sequimini vestigia eius. iō pro nobis christus passus est. si opus est in passionibus imitemur. j. pe. iij. chri/sto ergo in carne passo et vos eadem co/gitatione armamini. christus armatus fuit armis pacientie et caritatis et iusti/cie a dextris et a sinistris. ij. Cor. vj. Et eisdez armis apostolos suos et martires sanctos voluit armari in articulo necessi/tatis siue passionis. per ista enī arma ba/bebant spem immortalitatis ⁊ societatis

saluatoris. Sapie.iij. Et si coram hominibus tormenta passi sunt spes illoꝝ immortalitate plena est. in paucis vexati in multis bene disponent. qm̃ deus tẽtauit illos et inuenit illos dignos se. christus ergo sic passus est pro nobis. nobis etiaꝫ exemplũ reliquit vt si opus est eius vestigia sequamur p tolerantiam passionis. Matb.xvj. Si quis vult venire post me abneget semet ipsum et tolat crucem suã et sequatur me. bene istam crucem paul⁹ apostolus tulerat qui in sola cruce christi gloriam suam habebat. Gal.vj. mihi absit gloriari nisi in cruce domini nostri iesu christi. istam etiam crucem beat⁹ matheus apostolus et euangelista tulit quãdo ipse pro predicatione et defensione veritatis a byrchaco rege decollatus fuit. sicut in legenda ipsius scribitur. Sic ergo primo notatur beati matbei apostoli vocatio cum dicitur. Ait illi iesus sequere me. Secũdo notatur ꝓpriꝝ dimissio siue abrenuntiatio cum dicitur. at ille relictis omnibus. Sciendum ergo q̃ tria sunt que relinquere debemus sicut reliquit beatus matheus apostolus. Primo enim debemus relinquere ignorantie cecitatẽ. Secundo affluentiã talem. Tertio affectionem carnalem. Primo ergo debemus relinquere ignorantie cecitatez Prouer.ix. Relinquite infantiam et vivite et ambulate per vias prudentie. infantia hic nõ accipit⁹ p breuitate tpis. sed p cecitate mentis. quidam enĩ inueniunt senes tempore qui tamen sunt pueri vel infantes corde. et hoc p ignorantie cecitate. Isa.lxv. puer centum annoꝝ morietur et peccator centum annoꝝ erit maledict⁹ Ille puer centum annoꝝ habet multitudinem tpis. puer iñ dicitur cecitate mentis. Propter hoc ergo dicit relinquite infantiam. sequit. et vivite. quia per dimissionẽ ignorantie recurrimus ad fontẽ sapiẽtie. vbi reperimus veritatem vite. Puer iiij. Tene disciplinam ne dimittas eam. custodi illam quia illa est vita tua. sequitur. et ambulate per vias prudentie. ipsa eruit a via mala peruersitatis culpe. et a dolositate peruersitatis heretice. prouer. secundo. Prudentia seruabit te vt eruaris a via mala et ab homĩe qui peruersa loquitur. per istas vias prudentie sancti apostoli ambulauerunt. qui homĩes magni virtute et prudentia prediti fuerunt Eccl.xliij. in corde beati matbei ista prudentia quasi in suo habitaculo requieuit prouer.xiij. In corde prudentis requiescit sapientia et indoctos quosq̃ erudiet Cor sapientis debet esse quasi concha q̃ntum ad sapiẽtie receptionẽ Sed postmodum debet esse canalis quantum ad aliorum eruditionem. Talis fuit beatus matheus qui docuit viuus. qui etiam scribẽdo euangelium ad huc non cessat docere mortuus. Secundo debemus relinquere affluentiam tpalem. matbei.xix. Omnis qui reliquerit domum vel fratres aut sorores aut patrem aut matrem aut vxorez aut filios aut agros ꝓpter nomen meum cẽtuplum accipiet et vitam eternaz possidebit. bonum est relinquere vanitatẽ temporalium bonoꝝ vt consequamur veritatem eternorũ. Ecclesiastes.j. vanitas vanitatum et omnia vanitas. quid habet amplius homo de vniuerso labore quo laborat sub sole. certe temporalia bona vana sunt que morientem hominem relinquunt. nec cum ipso ad suam sustentationem descendunt. Psalmista. Homo cũ interierit non sumet omnia neq̃ descendet cum eo gloria domus eius. istud bene in diuite epulone apparuit. De quo Luce decimosexto dicitur Homo quidã erat diues qui induebatur purpura et bisso epulabat quotidie splẽdide. splendor glie ipsi⁹ cũ ipso⁹ inferno nõ descẽdit imo descendit cum eo tanta miseria q̃ vnam guttam aque impetrare non potuit.

Tertio debemus relinquere affectionem carnalem Jeremie.xvj. Reliqui domum meam.dedi dilectam animam meam in manus inimicoꝝ eius.maiorem dilectō nem dñs ihesus christus nobis ostendere non potuit q̄ illam que dilectā animam suam p nobis tradidit. Jo.xv. Maiorez dilectionē hac nemo habet vt animā suam ponat quis p amicis suis. istam dilectionem beatus Matheus bene dño reddit quando p predicatōne fidei libēter sustinuit. Job.ij. Pellem pro pelle t cuncta que habet homo dabit pro anima sua. Exemplo beati mathei nos informati debemus relinquere affectionez carnis ut simus veri obseruatores eloquiorum et iudicioꝝ dei. Deutro.xxviij. Qui dixit patri suo et matri sue nescio vos et fratribus suis ignoro illos.t nescierunt filios suos bi custodierunt eloquium tuū.t pactum tuum seruauerunt. tales sunt viri religiosi qui possunt dicere illud p̄s. dñs pars hereditatis mee et calicis mei .tu es qui restitues hereditatē meā mihi. Tertio notatur obedientie promptitudo.cū dicitur.secutus est eum. Sciendum est ergo q̄ nos debemus dominū sequi tripliciter. Primo per viam purā mundicie siue castitatis. Secundo per viam claram sapientie salutaris. Tertio per viam securam dilectionis siue caritatis ad appēhēsionem superne felicitatis.primo ergo debemus sequi dominū per viā puram mūdicie siue castitatis. Job.xxiij. Uestigia eius secutus est pes meus. viam eius custodiui et non declinaui ex ea. illi ex via domini declinant qui se ad immundicias peccatoꝝ voluntarie inclināt.p̄s. Inclinauit ex hoc in hoc.verum tñ fex ei? non est exinanita peccator se inclinat ex hoc.i. ex statu gratie in hoc id est in statum culpe.tñ fex eius non est exinanita quia computrescit sordib? abundantie Sed a via domini non declinant sed ipsum sequuntur qui castitatis mundiciam obseruant. Apocalipsis.xiiij. Hi sunt qui cum mulieribus non sunt coinquinati.virgines enī sunt et sequuntur agnum quocunq̄ ierit Secundo debemus sequi dominum per viam claram sapientie salutaris. Joh̄ā. viij. Qui sequitur me non ambulat in tenebris.sed habebit lumen vite. lumē vite est lumen sapientie.que non eclipsatur nec nunq̄ potest esse sine claritate. Jaꝑ. vj. Clara est et que nunq̄ marcescit sapientia.per istam viam boni et sapiētes homines dominum sequuntur, et per eam ambulant donec ad viram eternam perueniant. Prouer.iiij. Justorum semita q̄si lux splendens procedit et crescit usq̄ ad perfectam diem. Dies perfecta est dies eterna.dies btā de qua in psalmo.melior est dies vna in atrijs tuis super milia Tertio debemus christum sequi per viā securam dilectionis siue caritatis ad apprehensionem eterne felicitatis. Phili. iij. Secus autē si quomō comprehendā in quo comprehensus.quando dominus beatum matheum in apostolatum vocauit comprehensus fuit comprehensione fidei.sed modo comp̄hendit comprehensione spei in aperta visione dei.j. Johannis.iij. Scimus q̄m cum apparuerit similes ei erimus q̄m videbimus eum sicuti est. Ad istam visionem nos p̄ducere dignet.

De sancto Matheo apo.t euā. Ser.ij.

Dedi spiritum meum super eum. iudicium gentibus proferet. Ysaie q̄drageſimo ſecūdo. Apostolus christi beatus matheus cuius festuz hodie celebratur in verbo ꝓpositō a duobus commendatur.primo enim a diuina electione cū dicitur. Dedi spiritum meum super eū. Secundo ab officij executione .cum subditur. Judicium gentibus proferet.

Sciendum est ergo in principio q̄ spūs sanctus datus ē apostolis et dat aliis ministris ecclesie ꝓpter quattuor utilitates. Primo dat ad dirigendum. Secūdo ad reficiendū. Tertio ad predicandū. Quarto ad ligandum atq; soluēdum. Primo ergo datur spūs sanctus ad dirigendum ps. Spiritus tuus bonus deducz me in viam rectam. via mādator̄ est via recta. Sap. x. Justum deduxit dominus p vias rectas. via autem malor̄ est circularis et tortuosa. ps. In circuitu impij ambulant. et ideo multum deberent timere ne obuiarent diabolo. cuius officium ē circuire. j. Pe. v. Aduersarius vester diabolus tanq̄ leo rugiens circuit querēs quē deuoret. stultus esset homo qui posset inuenire vias rectas et securas et ambularet vias difficiles et tortuosas et latronibus plenas. tales sunt vie peccator̄. Sapientie. v. Lassati sumus in via iniquitatis ⁊ perditōis vias difficiles ambulauimus. Secundo datus est spūs sanctus apostolis ad reficiendū. Sap. vij. q̄ bonus et suauis est dñs spūs tuus in nobis Spūs sanctus bonus est in opere siue ī effectu. suauis autē est in voluntate siue in affectu. ps. Gustate et videte qm̄ suauis est dñs. Sed quomodo possum⁹ gustare quō nō sentimus. ⁊ quō videre possumus quē oculis non aspicim⁹. Respō deo non possum⁹ gustare in statu vie q̄ suauis est dñs in fonte dulcedinis. Sed eius suauitatem gustamus in riuulo aliquantule ꝑticipationis. sicut paupes qñ q̄ sciunt et cognoscunt q̄ bona et q̄ delicata cibaria comedunt diuites. et si non in refectione et plenitudine mense. tamē hoc ꝓgnoscunt et sentiunt in fragmentorum et reliquiarum degustatione. ꝓpter quod dicit Gustate et videte. sunt autez quasi fragmenta spiritualis dulcedinis. deuotio animi regni desiderium ꝓtectō ⁊ recitatio eloquior̄. ps. q̄ dulcia faucib⁹ meis eloquia tua sup̄ mel ori meo. Tres autem sunt cause ꝓpter quas nō sentiūt homies suauitatem spūs sancti. Prima causa est infectio palati. q⁹ sicut dicit Augustinus palato nō sano pena est panis qui sano est suauis. ⁊ oculis egris odiosa est lux que ꝑ se est amabilis. et iō equo qui nō potest comedere fit confricatō palati sale et acceto. ita homini debet confricari palatum sale et acceto. palatum cordis. sale discretōis. et acceto memorie dominice passionis. Threno. iij. Recordare paupertatis et transgressionis mee absinthij ⁊ fellis. Secūda ratio ꝓpter quā non gustamus dulcedinē sancti spiritus est indignatio stomachi. quia statim euomunt homines per peccatū. ij. Pe. ij. Canis reuersus ad vomitum suum. ⁊ sus lota in volutabro luti. et ideo debet sibi homo a gustu rerū abhominabiliū cauere. hoc est peccatorum. abhominabilia enim ꝓuocant ad vomitum. Job. xv. Abhominabilis et inutilis homo qui bibit quasi aquam iniquitatem. Tali dicit dominus illud Apo. iij. Incipiā te euomere ex ore meo. Tertia causa est ꝓpter quam homo non sentit dulcedinem spiritus sancti est admixtio amaritudinis. Jere. ij. Scito et vide q̄ malum et amarum est te dereliquisse dominum deum tuum. relinquitur autem deus per peccatum. Cū peccat homo et cadit a gratia dei miscet fel amaritudinis dulcedini spūs sancti. ⁊ sic ipam expellit. Matth. x. Estote prudentes sicut serpentes. ⁊ simplices sicut colūbe. Colūba debet esse sine fellis amaritudine. Sic hō qui vult cōseruare dulcedinem spūs sancti debet seipm̄ custodire a felle peccati. Tertio datus fuit spūs aplis ⁊ apostolicis viris ad p̄dicandū. Isa. lxj. spūs domini sup̄ me eo q̄ vnxerit me ad annūciandū māsuetis misit me. vñ officiū ep̄or̄ q̄ tenēt in ecclesia locū aplor̄ ē p̄dicare. ij. Thimo. iiij. p̄dica verbū insta opportune maxime debemus mansuetis predicare. Unde in premissa autoritate dicit. ad an

nunciandū mansuetis misit me. In talibus enim solet verbum dei fructificare. Jacobi. j. In mansuetudine suscipite insitum verbum qđ potest saluare animas vestras. verbū dñi debet esse insitū vt nō moueat de facili a memoria. contra illos qui ita de facili tradunt obliuioni verbū dei vt de ipsis possit dici q̄ p̄ vnam aurē intrat et p̄ aliam exit. non sic debet eē volatile et a memoria labile. Sed ut arbores debet esse verbū dei insitum vt in fide valeant dulces fructꝰ portare. sic facit verbum dñi cum inseritur cordi et recipitur in mansuetudine. Can. ij. Fructus eiꝰ dulcis gutturi meo. hoc verbum insitū tante est efficacie qñ recipitur in mansuetudie q̄ potest etiam animas hominū saluare. O deus si esset aliquis medicus qui solo verbo posset sanare corpora. cum quanto impetu et quāta multitudine omnes male habentes ad ipsum p̄fluerent. ad audiendum autē verbum dei pauci cōueniūt cum tñ ipsum sanet animas. Sapie. xvj. Neq̄ malagma sanauit eos. sed sermo tuus domine qui sanat omnia. si quis q̄reret a me quare non currunt homines ad verbum dei qđ sanat animas. sicut currerent ad medicinā vel ad medicum. qui solo verbo sanaret corpa. Responderem q̄ tales homines non sentiunt dolorem suum. q̄ sic sunt velut frenetici qui ridere solent quando sunt in maiore periculo constituti. De quibus dicit Jeroni. q̄ tales sunt immisericordes. cum suā curam nō querunt et gerunt. cum tamen dicat Ecclesiastici. xxx. Miserere anime tue placēs deo. inordinati sunt. quia corpus anime p̄ponunt. cum tamen ordo caritatis exigat contrarium. anima enim plus est q̄ corpus. sicut corpus plus q̄ vestimentū Matth. v. Quarto datur spiritus sanct⁹ apostolis et apostolicis viris et ecclesie ministris ad ligandum atq̄ soluendū. Johannis. xx. insufflauit et dixit. Accipite spiritum quoꝝ remiseritis peccata remittentur eis. et quoꝝ retinueritis retēta sunt

Magna dignitas prelatoꝝ et ministroꝝ ecclesie vt extendatur vsq̄ ad dispensatōnem sacramentoꝝ et vsq̄ ad salutē aiaꝝ. j. Cor. iij. Sic nos existimet bō ut ministros christi et dispensatores misteriorꝝ dei. dispensator non debet in dispensatione rerum domini sui querere honorem p̄prium. sed domini sui. vocatus ē enī magis in onus et sollicitudinem q̄ in bonorem. de talibus conqueritur apostolus dicens. omnes que sua sunt querunt et non que iesu christi. et ideo iam queritur inter dispensatores vt fidelis quis inueniatur. prima Chorinthe. quarto. Multi quere runtur sed pauci fideles inueniunt. Sic ergo primo commendatur beatus matheus apostolus et euangelista a diuina electione. cum dicit. Vidi spiritum meum super eum. Sequitur. Judicium gentibus profert. Ubi commendatur ab officij executione. Est autem quantum ad p̄sens quadruplex iudicium qđ p̄sequitur a domino. et proferri debet per predicationem a quolibet prelato. Primo est iudicium condemnatōis. Secundum est iudicium p̄uie examinationis. Tertium ē iudicium retributionis. Quartum est iudicium extreme disceptationis. Primus ergo iudicium est condemnationis. quo diabolus iam iudicatus est et damnatus Jo. xvj. Nunc iudicium est mundi. nūc princeps mundi huius eiicientur foras. hoc iudicium factum est in tribunali crucis. vbi christus nos eripuit. Diabolus enim quasi duplicē habebat manū. vnā attrahentē qua omnes ad infernum trahebat. istam manum sibi christus amputauit. non enim nunc potest homines diabolus ad infernū trahere nisi merito male volūtatis. osee. xiij. p̄ditō tua ex te isra bel. ex me aūt solūmodo auxilium tuum. vnde a nobis nō habemus nisi p̄ditōz et p̄fusionē. a solo aūt deo glaz et salutē. p̄s. Non nobis domine non nobis. sed nomi

ni tuo da gloriam. Alia habuit manū di
abolus scz flagellantē et illa a christo est
debilitata, non enim verāt corporaliter ho
mines ita frequenter demones vt solebāt/
et ideo princeps huius mūdi iudicō chri
sti eiectus est cum forti magnitudine po
testatis. Luce.xj. Cum fortis armatus cu
stodit atriū suum in pace sunt ea que pos
sidet. et cum fortior superueniens vicerit/
vniuersa arma eius auferet in quibus cō
fidebat et spolia distribuet. Secundū iu
dicium est examinatōnis/quo se quilibet
debet homo examinare ut possit iudicium
condēnatōis euadere. j. Cor.xj. Si nos
metipsos diiudicaremus non vtiqz diiu
dicaremur/quia qui se iudicat iudicio di
ligentis examinatōis non iudicabit iudi
cio condemnatōis. Prouer.xx. Rex q se
det in solio iudicij/dissipat omne malum
intuitu suo/ratio enī que est rex in regno
anime/debet mala que ibidem fiunt dili
genter considerare/et ea motu detestatōis
et odij cum dolore contritionis dissipa
re. Sed miseri peccatores cū omnia alia
a se velint cognoscere/seipsos negligūt cō
siderare/et cum diligenter studeant ad co
gnitionem aliaz rez/extinguitur crucibo
lum suum cum deberent in ppria conscie
tia studere. Prouer.xiij. Lucerna impio
rum extinguetur. Tertium iudicium ē re
tributionis quod est in fine cuiusliber ho
minis. Hebre.ix. Terribilis expectatio iu
dicij/vere terribilis sapientib? qui sciunt
qz si inuenti fuerunt in peccato mortali/il
la dies erit sibi dies ire calamitatis. z mi
serie. z ratione huius timoris cessant pec
care plures. Sed videtur qz mali non ti
meant qui peccata peccatis accumulant/
vnde de ipsis potest dici quod dicit vul
gariter/qz stultus non timet donec accipi
at/et ipsi non timent/et ideo penam acci
pient/mo ab ipsa capient/qñ ligatis ma
nibus z pedib? in tenebras exteriores mit
tentur. Matth.xxij. Quartum iudiciū est
extreme discpatōis. Danielis.vij. Iu
diciū sedit et libri apti sunt/isti libri sunt
conscientiaz. Apo.xj. Judicati sunt spūs
mortuoz qui scripti erant in libris scōm
opa eoz/tunc abhominatōes et turpitu
dines conscientiaz erunt oībus manife
ste/quas mali nolunt modo sacerdotibus
per confessionem reuelare/et ideo tutum
esset et bonum nūc peccata confiteri/quia
paratus est ea dominus remittere. ps. di
xi confitebor aduersus me iniustitiā me
am domino/et tu remisisti impietatē pec
cati mei. Rogemus ergo dominū vt det
nobis voluntatē et ppositum ita peniten
di et confitendi vt possimus regnum ce
leste ingredi. qđ nobis pcedere dignetur.

De Angelis Sermo primus.

SPiritus tuus bonus deducet me in terram rectam ps. In verbo ppositio tria notantur/a quibus spiritus angelici cōmendantur. Primo a simplicitate na
ture cum dr spiritus. Secundo a precio
sitate gratie. cum dicitur bonus. Tertio
ab vtilitate directionis ad statum glorie
cum dicit. deducet me in terram rectam.
Quantum ad primum sciendum qz tri
plex est spiritus. est spiritus diuinus/est
spiritus humanus/est spūs angelic?.
Primo enim est spiritus diuinus. Jo.
iiij. Deus spiritus est/et eos qui adorāt
in spiritu et veritate oportet adorare. Iste
spiritus est simplex in natura/dulcis in alia
Ecclesiastici. xxiiij. spūs meus super mel
dulcis. et hereditas mea super mel et fa
vum. huius spiritus dulcedinē senserat
sapiens qui dicebat. Sapiētie. xij. qz bo
nus et suauis est dñe spūs tuus in nobis/
huius spūs dulcedinē sentire nō valet/q
palatū interiorē cordis p culpā infectū bz.
Hz dñs dat nobis. z in nobis diffundit
dulce caritatis medicamētū/p quā expel
lit pctm. repat gustū/restituit appetitum.

Ro.v. Caritas dei diffusa est in cordib⁹ nostris per spiritum sanctum qui datus est nobis. per hanc caritatem domin⁹ culpam expellit. appetitum sanat ⁊ restituit. Prouer.x. Vniuersa delicta opit caritas Et debes intelligere q̄ opit removendo. non operit paliando. Secundo est spiritus humanus de quo in ps. Cor mūdu⁹ crea in me deus. et spiritum rectum innova in visceribus meis. cor mundum ī nobis creatur quando cor nostrum per adventum divine gratie recreatur. hoc petebat ps. dicens. Emitte spiritum tuum et creabunt̄ et renovabis faciem terre. Nos enim de vetustate culpe transire debemus ad novitatē gratie. j. Cor. v. Expurgate vetus fermentum vt sitis nova conspersio sicut estis azimi Dic ergo quando dominus emittit spiritum suum a⁹ creantur. i. recreantur. sequitur. spiritum rectū innova in visceribus meis. tunc spiritus innovātur quando nos in novitate gratie ambulamus Ro.vj. Quomō christ⁹ surrexit a mortuis per gloriam patris ita et nos in novitate vite ambulemus. iste spiritus humanus non solum debet esse novus sed etiā rectus. ꝓpter quod hic dicit spiritum rectum innova. Tūc autem spiritus rectificatur quando regula fidei et mandator⁹ dei regulatur Gal.vj. Qui cunq⁹ hanc regulā secuti fuerint pax sup illos. in presenti vita pax pectoris et in futura pax eternitatis. Tertio est spirit⁹ angelicus Hebre.j. omnes sunt administratorij spiritus in ministerium missi ꝓpter eos qui hereditatem capiunt salutis. isti angelici spiritus recte dicuntur administratorij quia ministrāt creatori et creato homini. quomodo creatori Danielis. septimo. milia milium ministrabant ei. et decies centena milia assistebant ei. Ministrabant etiam creato homini. vnde hic dicit in ministerium missi ꝓpter eos qui hereditatem capiunt salutis. vnde et ille angelus qui beato iohāni secreta celestia ostendebat in apocalipsi se ꝓseruū nostr⁹ humiliter appellauit. Apoc. xxij. postquā vidissem et audissem cecidi vt adorarem pedes angeli. qui mihi ostendebat ⁊ dixit mihi Vide ne feceris. conseruus enī tuus sum. iste spiritus angelicus est ille spiritus bonus de quo Lu.xj. Pater vester celestis dabit spiritum bonum petentibus se. Sciendum est ergo q̄ iste spiritus angelicus spiritus bonus potest dici ꝓpter tria bona que facit in nobis. primo enim nos stabilit per conservatiōem. Secundo erigit ad contemplationem. Tertio adducit ad gloriosam visionem. Primo ergo stabilit per conservationem Ezechielis secundo. Ingressus est in me spiritus postquam locutus est mihi. et statuit me super pedes meos. homines super pedes suos statuere est ipsos per custodiam angelicam firmare et in gratia servare. ps. Angelis suis mandauit de te vt custodiant te in omnibus vijs tuis. in manibus portabunt te ne vnquam offendas ad lapidem pedem tuum. Ista verba dicebat sathanas christo vero deo et homini. ⁊ interpretabatur de capite quod dictum fuerat de membris. saluator non enim indigebat custodia angelorum. sed angeli custodia saluatoris. sequitur ibi. Sup aspidem et basiliscum ambulabis et conculcabis leonem et draconem. Recte firma stabilitio pedum vsq̄ ad cōculcationem peccatorum et spirituum immundorum Secundo erigit ad contemplationē Ezechielis vndecimo. Eleuauit me spiritus et introduxit me ad portam dom⁹ domini orientalem qui respicit solis ortū. tūc homo a spiritu angelico eleuatur quādo eius auxilio ad contemplationē sublimatur. sunt autem duo que debent contemplari. Primo enim debent contemplari exordium siue natiuitatis. Secundo debent cōtemplari terminū siue natiuitatis. in hoc contemplabat̄ sapiens. Sapiētie vij. In ventre matris figurat⁹ sum caro.

decem mensium tēpore coagulatus i sanguine ex semine hominis et delectamento somni conuenientis. et sequitur. et primam vocem similez omnibus emisi plorans. prima vox quā infans emittit ē vox ploratus. ipse enim ex fletu quē in natiuitate emittit videt eē ꝓplxta sue fute calamitatis. qō ꝓsiderās Iob dicebat Iob. xiiij Homo natus de muliere breui viuēs tē pore repletur multis miserijs. homo nasci scit de muliere et ideo cum immūdicia et fetore. breui viuens tpe. ⁊ ideo debet vitā suam deducere cū timore. repletur multis miserijs. et ideo vitam suā deducit cū dolore. Sic ergo homo primo debet contemplari initiū sue natiuitatis. et hoc notatur ꝑ portam orientalē in auctoritate ꝓsenti. sequit. qui respicit solis ortum. ortus solis est caritas saluatoris in cuius contēplatione vitā beata cōsistit. Mala. iiij. orietur vobis timentibus nomē meū sol iusticie. tunc sol iusticie in mentibus nostris oritur quando sublimitatē claritatis diuine et felicitatis nostre contemplamur. Tertio adducit ad gloriosam visionem. Eze. viij. Eleuauit me spūs inter celū et terram. et adduxit me in hierusalem in visione dei. anima a spū angelico inter celū et terrā leuat quādo in die mortis ab angelis in eternam requiē portat. Luce. xvj. Factū est autem vt moreret mēdicus et portaret in sinu abrahe. ꝑ sinum abrahe requiez beatoꝝ possumus intelligere. vñ de beato michaele (cuius festum hodie celebrat) in ecclesia cantatur. Sed signifer sanctus michael archangelus repītet eas in lucem sanctam quā olim abrahe ꝑ misisti et semini eius. Tertio cōmendat spūs angelicus ab utilitate regiminis et directōis ad vitā glorie. qō notat cum dicitur deducet me in terrā rectā. Sciendū est ergo ꝙ spūs angelicus educit a pena et miseria. dirigit in via. introducit ad celestia. Primo ergo spūs angelicus eduxit a pena et ꝙ miseria. ps. immittit angelus dñi in circūitu timentiū eum et eripit et eos. Sciendum est ergo ꝙ sicut spūs malignus circūit ad subuersionē. j. pe. v. aduersarius vester diabolus tanqz leo rugiens circūit querens quem deuoret. sic spūs angelicus circūit ad defensionem et erectionem. Cū hic dicitur et eripiet eos Unde Danielis. iij. legitur ꝙ angelus domini cum azaria et socijs eius in fornacem descendit et medium fornacis quasi ventum roris flantem fecit. et sic eos de incendio eripuit siue liberauit. Angelus eē domini beatum Petrum apostolum de carcere herodis in quo ligatus tenebatur eduxit. Actuum. xij. Angelus domini astitit et lumen refulsit in habitaculo carceris. percussoqz latere petri excitauit eū dicens. surge velociter. et ceciderunt catene de manibus eius. Secundo angelus domini dirigit in via. Tobie. v. Egressus Tobias inuenit iuuenem splendidū stantem precinctum et quasi paratum ad ambulandum. ignorans ꝙ angelus domini esset salutauit eum. Iste angelus tobiam iunorem duxit ⁊ reduxit sicut tobie seniori ꝓmisit. Tobie quinto. Ego sanum ducam ⁊ sanum tibi reducam filium tuum Tobias etiam eius consilio et auxilio piscem qui eum vorare volebat apprehendit ⁊ attraxit. Ipse etiam tobiam senioē a cecitate curauit. Ipse etiam vxorem tobie iunioris a demonio liberauit. Tobie duodecimo. Et nunc misit me dominus vt curarem te ⁊ saram vxorē filij tui a demonio liberem. Ego enim sum raphael vnus de septem angelis qui astamus ante dominum. Tertio angelus domini introducit ad celestia. Exodi vicesimotertio. Ecce ego mittam angelum meum qui precedat te et custodiet in via et introducet ad locum quem preparaui. Iste loc? a deo electis suis paratus est terra promissionis. per quam signatur vtilitas et iocunditas glorie celestis. dominus deus tuus introducet te in terraz bonā vbi

absq; vlla penuria comedes panem tuū/ et rex omniū abundātia pfruerīs In eter na enī gloria nullus potest esse defectus. quia ibi est status oīm bonorū aggrega/ tione pfectus·j·Cor.ij. Oculus non vi/ dit nec auris audiuit et in cor hoīs nō ascendit que pparauit deus diligēt̄ se. Ad ista bona electis suis pparata nos p/ ducere dignetur tc.

De angelis Sermo secundus.

Angeli eorum semp vident in celis faciē pa/ tris mei qui in celis est. Ma thei.xviij. In verbo ppositō duo notanda a quibus angeli cōmendant. Primo cō/ mendantur ab humilitate sollicite admi/ nistratōis cum dr angeli eor. Secūdo a celsitudine diuine contemplatōis cū sub/ dit semp vident faciem patris mei qui in celis est. Quantū ad primū Hebre.j. dr. omnes sunt administratorij spūs in mini/ sterū missi ppter eos qui hereditatem ca piunt salutis Angeli dicunt nūcij vl missi. Sciendū ergo q quadruplici ratione ad nos mittunt. Primo mittunt ad direc/ tionē deuior. Secundo ad consolatōes aff lictor. Tertio ad reuelationē secretor. Quarto ad denunciationē gaudiorum. Primo ergo mittunt angeli ad directio/ nem deuiorū Genes.xxj. dr q vidit ange/ lus dñi agar ancillam sare errantē in soli tudine bersabee et vocauit eam dicens. qd agis agar. et sequit. surge et tolle puerū tc tene manū illius. qr in gentē magnā faci am eum. aperuitq; dñs oculos eius que videns puteū aque abijt tc impleuit vtrē deditq; bibere puero et fuit cū eo. Ex hac autoritate tantū accipio q angelus dñi er rantem vidit. ipsam direxit. Ex quo patz q ministeriū angelorū est directio deuio rum. Exo.xxiij. Ecce ego mittam angelū meum qui pcedat te tc custodiet te in via et introducet te in locum quē preparaui. Tria dicit que erga nos faciunt angeli. p mo pcedunt ne in uia morū deuiemus. Exo.xiij. Angelus dñi pcedebat castra. Secūdo custodiuit nos ne in lubrico b? vite positi cadamus et sic offendam?. ps. Angelis suis mandauit de te vt custodi/ ant te in omnibus vijs tuis. Tertō introducunt nos vt luce gloriosa fruamur. vñ ecclesia cantat de beato michaele. signifer sanct? michael archangelus repñtet eas in lucem sanctam quā olim abrahe promisisti tc semini ei?. numeri.x. Profecti sunt filij ruben p turmas et ordinē suum. quo rum princeps erat elisur. elisur interptat dei mei princeps. quod bene puenit beato michaeli qui in defendendis tc pñtandis alabus princeps vocat. Dañ.x. Michael vnus de principibus venit in adiutori/ um meum. Secundo mittunt angeli ad consolationē afflictorū Mat.xxviij. Ecce terremotus factus est magnus. angelus domini descendit de celo. erat aspect? ei? sicut fulgur vestimenta aūt eius sicut nix Terremotus in corde peccatoris efficitur qñ ex recordatōe peccator et consideratio ne diuinorum iudicior concutit. ps. Ter ra tremuit tc quieuit cum exurgeret in iu dicio deus. terra cordis nostri tremit ex re cordatōne peccator et consideratōe diui/ norum iudicior. ps. Timor et tremor ve nerūt sup me. Sed quieuit cessando ab execution operū meritorior vel demerito rior. Apoca.x. Angelus leuauit manū su am ad celum et iurauit p viuentem in se cula seculor. qr tempus non erit ampli? ad merendū vel demerendū. Sed tūc re cipiet vnusquisq; pm exigentiā suor me/ ritor.ij.Corin.v. Omnes nos manifesta/ ri apportet ante tribunal christi vt recipi at vnusquisq; ppria corpis sui put gessit siue bonum siue malum. sic ergo ter remo tus factus est magnus. sequit. Angel? enī dñi descēdit de celo. et describit ipsū sub duplici spē. s. fulguris et niuis. in fulgure

est impulsiuum terroris. ⁊ hoc scōm duo que angelus domini facit in nobis. quā doq; enim terret ne in prosperis per superbiam erigamur. Judicū. ij. Angelus dñi ascendit de galgalis ad locum flentium vbi habetur et legitur q; dure ⁊ terribiliter increpauit peccata eorum. et ibi sequitur. Eleuauerunt filij israhel vocem suaz et fleuerunt. vocatumq; est nomen loci illius locus flentium siue lacrimarū. Secundo angelus demulcet in aduersis ne per desperationem frangamur. et ideo mōstratur sub blandimento niuis. Danieł. iij. Angelus domini descendit cum azaria et sociis eius in fornacem ignis et excussit flammā ignis de medio fornacis. fecitq; medium fornacis quasi ventū roris flantem. tunc ignis de fornace excutitur et medium eius tanq; ventum roris efficitur quando angelus nos in nostris aduersitatibus consolatur. quod specialiter competit beato michaeli cuius festuz hodie celebratur. Danielis. xij. In tēpore illo consurget michael princeps magnus qui stat p filios populi sui et erit tēpus quale non fuit ab eo ex quo ceperūt esse homines super terram vsq; ad illō tēpus. loquit de tpe vltime tribulatōnis q̄ tāta erit q; moueantur si fieri potest etiaz electi tunc boni bene indigebunt auxilio ⁊ solacio sancti michaelis archangeli. tūc enim electi impugnabuntur per seuiciaz tirannorum. per astutiam hereticorū. per fallaciam ypocritarū. Sed beat⁹ michael consolabitur eos tirannorū seuiciā tēperando. hereticorū; astutiam reuellēdo ypocritarum fallaciam detegendo. Isaie xxvij. Introducuntur electi clamātes ad dominum p acerbitate tante tribulatōis vbi dicit. Domine miserere nostri te ei expectauimus. esto brachium nostruz in mane et salus nostra in tempore tribulationis. et statim subditur q; a voce angeli fugerunt populi. Tertio mittunt angeli ad reuelationē secretorū. Judicū. xiij. Angelus apparuit manue et vxori eius. et dixit ad eam sterilis es et absq; liberis sed concipies et paries filium. et quibusdam interpositis subditur. q; tulerut bedum de caprīs ⁊ libamenta et posuerunt super petram et obtulerunt domino q̄ facit mirabilia Cunq; ascenderet flamma de igne altaris angelus domini pariter cum igne ascendit. dixitq; manue ad uxorem morte moriemur quia vidim⁹ dñm. Cui respōdit mulier. si dominus nos vellet occidere nequaq; holocausta et libamenta de manibus nostris accepisz. nec que vētura sunt dixisset nobis. In sacrificio manue describuntur que requiruntur ad hoc q; secreta nobis ab angelis reuelent. Primo requiritur peccatorū detestatō q̄ signatur in hedo de caprīs. hedus est animal fetidum. in quo designat detestatio peccatorū. hic est cibus quo verus ysaac libenter vescitur. Nam cum homo in dolore contriti et humiliati cordis detestat turpitudinem ⁊ feditatem peccati sui ad illum respicit dominus oculis sue misericordie siue pietatis. Isa. lvij. Ad quē respiciam nisi ad pauperculum et contritū spiritu et trementē sermones meos. Secundo requiritur lacrimosa cōfessio que signatur per libamenta. libamentū est humidum et ore trahit. sic verbum cōfessionis debet eē cū lacrimis ⁊ ore prolatum vt sic salutē cōsequatur. Ro. x. Corde creditur ad iustitiam. ore autē fit confessio ad salutem. Hoc libamentum beatus petrus habuit quando post ternam negationem cōuersus amare fleuit. Tertio requiritur solida fidei cōfessio. quod signatur per petram super quam facta est oblatio. quia nullum sacrificium a dño acceptatur nisi super soliditatem illi⁹ petre de qua prima Corinthiorum decimo dicitur. Petra autem erat christus offeratur. Quarto requirit feruens dei ⁊ p̄ximi dilectio. que quamuis in omnibus fidelibus requiritur. tamen requiritur

specialiter in predicatoribus et scolaribus bonis qui frequenter ꝓponunt et audiũt verbum dei quia debet eos inflammare sicut ignis. Luce vltimo. Nonne cor nostrum erat ardens in nobis dũ iesus colloqueretur nobis i via et aperiret scripturas. et hec feruẽs dilectio in igne designatur qui rursum erigebatur Isa. xxvj. anima mea desiderabat te in nocte. sed ⁊ spiritu meo in precordijs meis de mane vigilabo ad te. Sexto requirit humilis oratio que in ascẽsu angeli designatur. q̃diu enim in hac vita sumus pondere corpis grauamur nec ad celum volare possum⁹. et ideo humilẽ orationem tanq̃ angelu3 id est nuncium illi mittimus. Ecclesiasti xxxv. Oratio humiliantis se nubes penetrabit. et donec ꝓpinquet non consolabit non discedet donec altissim⁹ aspiciat. istis ser concurrentibus quor quinq̃ in oratione humili terminantur nobis ab angelis secreta celestia reuelantur. Septimo vndecimo. Confiteor domine tibi pater celi ⁊ terre quia abscondisti hec a sapientibus et prudentibus et reuelasti ea parvulis id est humilibus humilia sentientibus et humiliter orantibus. Quarto mittuntur angeli ad denunciationẽ gaudiorum. Luce. ij. Nolite timere. Ecce enĩ euãgelizo vobis gaudium magnũ quod erit omni populo. quia natus est nobis hodie saluator qui est christus iesus. iste angelus fuit nuncius bonus et bona nũcians. ⁊ ideo animas audientium refrigerans ℣ Prouer. xxv. Aqua frigida anime sitienti. et nuncius bonus de terra longinqua. nam sicut aqua frigidat animam sitientem sic nuncius bonus animam desiderantem. Aggei. ij. Adhuc modicum et mouebo celum et terram et veniet desideratus cunctis gentibus. quantũ Isa. ꝓ se ⁊ alijs aduentum istum desiderabat exprimebat cum dixit ysa. lxiij. Vtinam dirumperes celos et descenderes. Sed ne ad denunciationem tantor gaudiorũ qua videretur esse autoritas vni⁹ angeli subditur luce. ij. Subito cum angelo facta est multitudo militie celestis exercit⁹ laudantium et dicentium Gloria in altissimis deo. et in terra pax hominibus bone voluntatis. Sic ergo primo commẽdantur angeli ab humilitate sollicite ad ministrationis. cum dicitur. Angeli eor⁹. Secundo cõmendantur a celsitudine diuine contemplationis. cũ subditur. Semper vident faciem patris mei qui in celis est. Sciendum est ꝙ facies patris est filius. sicut enim homo in facie cognoscitur ita pater per filium factus est infidelib⁹ manifest⁹. Jo. xv. Pater manifestaui nomen tuum hominibus Sed vt secundã partem huius sermonis ad nos conuertamus Sciendum ꝙ angeli dicunt sacerdotes siue prelatos et scolares bonos ad sacerdotium dispositi. Mal. ij. Labia sacerdotis custodiunt scientiam et legez de ore eius requirent. quia angelus dñi exercituum est. de his per gratiaz dei qñ q̃ poterit dici. semper vident faciem patris mei qui in celis est. Sciendum ẽ ergo ꝙ huiusmodi visio est penitentib⁹ fructuosa. admirantibus gratiosa. contẽplãtibus speciosa. comꝑhendentibus gloriosa. Primo ergo est ista penitentibus fructuosa. Iob. vltimo. Auditu auris audiui te. nunc oculus meus videt. Propterea ipse me reprehendo. et ago penitentiam in fauilla et cinere. dominꝰ vocat peccatores vt conuertantur ab iniquitate ad penitentiam. de morte ad uitam. sed multi sunt sicut galline in autumnis que nolũt audire vocem mulieris vocantis. sic ipsi nolunt audire dominum vocantem in proꝓsperis ℣ Prouer. j. vocaui et renuistis. Extendi manum meam et non fuit q̃ aspiceret. Ego quoq̃ in interitu vestro ridebo id est in interitu eterno Ezechielis. xviij. Quare moriemini domus israhel. quõ hic est de morte et vita. Sed respõsio huius questionis est voluntas perniciosa.

Ecclesiastici.xv. In hominē vita ⁊ mors bonum et malū quodcunq; voluerit dabitur ei. stulti sunt miseri peccatores qui sibi prepositā vitā morte eligunt. qui malum bono preponunt. qui omissa aqua refrigerante ad ignem comburentez manum extendunt. Heb beatus Job cuius sunt verba ista non fuit de illis. vnde dicit Auditu auris audiui. et sequitur. nūc autem oculus meus videt te. quod exponens beatus gregorius conferens visum ad auditum. In hoc ostendit ꝙ quanto visus auditu est superior tanto differt qđ prius extitit ab eo ad quod postmodum per flagella profecit. per flagella enim lōge melior effectus fuit. Ecclesiastici vicesimoseptimo. Vasa figuli probat fornax et homines iustos tentatio tribulationis Sed quia quanto aliquis minus videt sibi minus displicet. et quanto maioris gratie lumen percipit tanto magis comprehensibilem sese esse cognoscit. ideo subditur. idcirco meipsum reprehendo. Sz quia parum valet cognitio reprehensionis nisi sequatur lamētatio penitudinis ideo subditur. et ago penitētiam in fauilla et cinere. in fauilla et cinere penitentiaz agere est seipsum faullam et cinerem cognoscere. Unde dominus reprobis ciuitatibus dicit. ve tibi corozaī. ve tibi bethsayda. qsi in tyro et sydone facte fuissent virtutes que olim facte sunt in te egissent penitentiam in cilicio et cinere. In cilicō designatur punctō ex malicia culpe. Jeremie secūdo Arguet te malicia tua ⁊ auersio tua increpabit te. In cinere notatur resolutio ex sententia iustitie diuine qua dictum fuit Genesis tertio. Cinis es et in cinerem reuerteris. hec ergo visio primo est penitentibus fructuosa. Vatici tertō Penitentiam agite appropinquabit enī regnum celorum. Secundo est admirātibus gratiosa. Hester quindecimo. valde enim mirabilis es domīe et facies tua plena est gratiarum. non cessat propheta clamare in ps. Domīe dominus noster ꝙ admirabile est nomen tuū in vniuersa terra. Eius facies dicitur gratiarum plena. Nam de plenitudine eius nos omnes accepimus et gratiam pro gratia. Johānis primo. Eius faciei visio electis promittitur ꝓ premio. Job tricesimotertio. Videbit faciem eius in iubilo. et reddet homini iustitiam suam. hoc exponit beatus gregorius dicens. iubilus dicitur cum ineffabile gaudium mēte concipitur quod nec possit abscondi nec sermonibus explicari. igitur enim in quibusdam motibus ostenditur vt nullis ꝓprietatib⁹ exprimatur. vnde ꝓpheta videns electorum mētes tantum gaudium accipere quantum sermone nō poterant explicare. Dicit beatus ꝓpius. qui scit iubilationem. nō dicit qui loquitur. sed qui scit. iubilatio enī intellectu potest capi. dictu autem nō potest exprimi. dicitur ergo videbis faciem eius in iubilo. sequitur. Et reddet homini iustitiam. homo enim iustitiam suam perdidit quando preceptum discipline p̄uaricando peccauit. sed dominus illi iustitiam suam reddit quādo sibi patris iustitiam sobrietatem virtutem et fortitudinem quibus nihil vtilius est in hac vita hominibus infundit. Sic dicit Gregorius Justitia dicitur nostra non quia de nostro nostra sit. sed quia diuina largitate nostra sit. vnde in oratione dominica dicimus panem nostrum quotidianum da nobis hodie. ecce panem nostrum dicimus. et tamen vt nobis detur oramus. quia dei est ex munere. et noster fit ex acceptione. Tertio huiusmodi visio est contemplantibus speciosa. vnde in psalmo. quoniam apud te est fons vite et in lumine tuo videbimus lumen. apud christuz est fons vitalis. Ecclesiastici primo. fons sapientie verbum dei in excelsis. ab isto fonte riuuli totius veritatis defluunt et vsqz ad nos deriuati descendunt. iacobi primo. Omne datum optimum et omne

donum perfectū desursum est descendēs a patre luminum. Hester decimo. Fons paruulus creuit in fluuium magnum et in solē lucemq; conuersus est. Christ⁹ fuit fons paruus in natiuitate. Luce secundo. Inuenietis infantem iacentem in p̄sepio pannis inuolutum. sed fuit fluuius magnus in predicatione et miraculorum operatione. Marci primo. Erat docens eos quasi potestatem habens. Sed in lucem solemq; conuersus est in resurrectione. Mathei tricesimotertō. tunc iusti fulgebunt sicut sol in regno patris eorum. ista fuit claritas illius qui est fons et origo totius claritatis et decoris nō bene intellectu comprehēdi potest. propter quod dicitur. quoniam apud te est fons vite. sequitur. Et in lumine tuo videbimus lumen. in lumine gratie lumen glorie. in lumine contemplationis et momētanee degustationis lumen eterne comprehensionis. Mathei xvij. Cum beatus petrus visa transfiguratione domini quasi inebriatus diuina dulcedine diceret Domine bonum est nos hic esse si vis faciamus tria tabernacula. nesciebat quid diceret sicut alius euangelista. quantumcūq; enim oculi electorum in hac vita p̄ contemplationem se eleuēt. tamen illius lucis incomprehensibilis excellentia repercussi subito caligant. sed quādo oculi mētis purgabūtur diffomitate glorie. tūc videbitur illa summa claritas in sua fonte. j. Corinthe. xij. Nos autem reuelata facie gloriam domini speculantes in eandem ymaginem trāsformamur a claritate in claritatē. a claritate gratie in claritatem glorie. a claritate contemplatōis in claritatem comprehensionis. Quarto ista visio est comprehensoribus gloriosa. Ysaie sexto. Vidi dominum sedentez super solium excelsum et eleuatum. dicit glosa. hoc Ysaias dixit quando domini gloriam vidit. sed dicit vidi sedentem. i. regnantem super solium excelsum quantum ad statum animarum sanctarum. et eleuatum quantum ad statum angelorū Genesis vicesimoscō. In baculo meo transiui iordanem istum. et rursus cum duabus turmis regrediar. dominus ihesus christus in baculo sancte crucis transiuit iordanem huius mūdi tempore sue passionis. sed cū duabus turmis regressus est in die resurrectionis cum duab⁹ turmis animarum. s. et angelorum. i. quibus et super quos regnat Cuius regnuz et imperium sine fine permanet in secula seculorum.

De sancto Jeronimo Sermo primus.

Filie syon exultate et letamini in domīo deo vestro quia dedit vobis doctorem iustitie. Joelis. ij. Sanctus ioel p̄pheta ad modum boni rectoris in verbo proposito tria tāgit per que auditores attentos reddit. Primo enim captat benevolentiam. cum dicit. Filie sion. Secundo suscitat attentionem cum dicit. exultate et letamini in domino deo vestro. Tertio preparat docilitatem cum dicit. quia dedit vobis doctorem iustitie. in p̄mo notatur auditorum qualitas cum dicit. filie syon. In secūdo excitatur animarum hylaritas cum dicitur Exultate et letamini in domino deo vestro. in Tertio commēdatur doctoris et docentium utilitas cum dicit. quia dedit vobis doctorem iustitie. Quantum ad primum ergo dicit filie syon. syon interpretatur speculum. per quam signatur ecclesia que in statu contemplationis est posita. quod bene signatur Jonathe vndecimo. vbi dicit q̄ anna sedebat quotidie in supercilio montis vnde respicere poterat de lōginquo vt ex eo loco specularetur aduentuz

De Sancto Jeronimo Sermo. I.

filij sui. anna interpretatur gratia. p quã signatur ecclesia. que gratia dei est sancti ficata et mundata. Ephe. quinto. Christ⁹ dilexit ecclesiam et semetipsum tradidit pro ea mundans eam lauacro aque i verbo vite. ista anna sedit in supercilio montis quia ecclesia quiescit in fastigio contẽplationis. ipsa de lõginquo respicit quia incolatus p̃sentis miserie ipsam affligit et desiderium et aspectus celestis glorie ipsam allicit. plongationem huius incolatus lacrimabiliter plangebat pphet. cum dixit heu mihi quia incolatus meus prolongatus est. anna aduentum filij sui speculatur. quia ecclesia aduentum christi ad iudicium prestolatur. christus dicitur ecclesie filius nature pformitate. ipse est ecclesie sponsus spiritualium filiorũ generositate et fecunditate. ipse etiam est ecclesie dominus diuinitatis excellentia siue dignitate. huius aduentum ad iudiciũ expectat ecclesia in filijs suis tam electis q̃ reprobis. vnde dominus loquens de die iudicij dicit Luce vicesimoprimo. Tunc videbunt filium hominis venientem in nube cum potestate magna et maiestate. possumus intelligere cum potestate magna pter damnationem reprobo/rum. et maiestate pter glorificationẽ electorum. sic ergo per syon signatur ecclesia que in specula contemplationis est posita. Hui⁹ ecclesie sunt filij qui matri sue debent assimilari. et ad modum ipsius peculari. Sunt autem tria que debent filij ecclesie speculari i ecclesia. Primo debẽt speculari vera ad cognitionem. Secundo bona ad operationem. Tertio eterna ad seruitionem. Primo ergo debent filij ecclesie speculari vera ad cognitionẽ Ezetertio. Fili hominis speculatorem dedi te domui israbel. et audies de ore meo verbum et annũciabis eis ex me. speculator debet in specula sua vigilare. veniẽtes hostes debet de longinquo prospicere. et ciues contra hostes ad prelium prouocare Ezechiel tricesimotertio. Si viderit speculator gladium venientem et non insonuerit tuba veneritq̃ gladius. sanguinẽ populi mei de manu speculatoris illi⁹ requiram. Beatus Hieronimus fuit magnus speculator in ecclesia contra hostes ecclesie id est contra hereticos tuba predicationis adhĩt et non solum ciues ecclesie id est doctores contra hereticos ad p̃lium prouocauit. sed tanq̃ strenuus miles in prima acie contra ipsos in obuiuz seipsum opposuit et ipsorum iacula scuto cautissime humilitatis deuitauit. Et eorum dentes caninos gladio spirit⁹ q̃ est verbum dei solidissima veritate retrudit. propter quod dicitur hic. speculatorẽ dedi te domui israbel. et sequitur. Audies de ore meo verbum et annunciabis eis ex me. sicut beatus hieronimus a prima veritate que in sacra scriptura loquitur verba veritatis audiuit. infidelibus nũciauit Ecclesiastici tricesimoseptimo. Anima viri sancti enunciat aliquando vera q̃ septem circumspectores sedentes in excelso ad speculandum. circumspectores possunt dici heretici qui circumcirca veritatem deambulant expositionib⁹ palliatis et non pertingunt vsq̃ ad intima veritatis. vltra ipsos et contra ipsos soliditatem veritatis beatus Hieronim⁹ nunciauit Isaie vicesimoprimo. Bone speculatorem et quodcunq̃ viderit annunciet. Secundo debent filij ecclesie speculari bona ad operationẽ. Isaie quinquagesimosecundo. q̃ pulcri super montes pedes annunciantis et predicantis pacem. annunciantis bonum. et predicantis salutem. dicentis Syon regnabit deus tuus. vox speculatorum tuorum. Tria dicit que debent predicare speculatores ecclesie dei. Primo enim debent predicare concordiam animorum. quod notatur cum dicitur annunciantis et predicantis pacem. Secundo debent predicare executionez bonorum. quod nota

tur cum dicit annunciantis. Tertio debent predicare spem et certam expectationem eternorum premiorum. quod notatur cum dicit predicantis salutem. istaz certam expectationem eternorum bonoz beatus Hieronimus non solum predicauit. imo q in ipso esset veraciter demõstrauit quando secundum formam apostolorum omnia pro domino reliquit. beatus petrus solum loquens pro omnibo dixit. Ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te. quid ergo erit nobis. Mathei decimonono. Cui dominus tanq̃ retributoz largissimus respondit. Sedebitis super sedem iudicantes duodecim tribus israbel. Vide ergo q pro humilitate voluntarie paupertatis tribuitur auctoritas iudiciarie potestatis. contra malos et voluptuosos huius mũdi diuites pauperes christi contemnentes qui vili pendunt sanctum hieronimũ. cucullam benedicti. lacrimas arsenij. nuditatẽ pauli. ollam helysei. Tertio debent filij ecclesie speculari eterna ad fruitionem. secunda ℣petri primo. Nõ indoctas fabulas secuti notam vobis fecimus domini nostri iesu christi presentiam et virtutem Sed speculatores facti illius magnitudinis. speculatio ibi non dicitur a speculo in quo videntur sole similitudines rerum. Sed dicitur a specula in qua q̃uis de longinquo videtur veritas earuz. apostoli in transfiguratione domini de qua ibi loquitur beatus petrus viderunt veram dei gloriam. sed de longinquo propter status discrepantiam vel differentiam. in transfiguratione domini vera apparuit gloria saluatoris. sed quasi longe erat quia ipsam nõ capiebat infirmitas viatoris. Unde Mathei sexto dicitur. q ceciderunt in facies suas et timuerunt valde qõ perfectum enim est nõdum venerat. et ideo quod ex parte est euacuatũ non erat. prima Ebozintheozum tredecimo. Sed quia modo in beato hieronimo et alijs sanctis venit q perfectum est euacuatum est qõ ex parte est. et ideo vident deum sicuti est. Sic ergo primo notatur auditozum qualitas. cum dicitur filie syon. id est filie ecclesie. per quod notatur q non sunt ancille filij. sed libere Secundo excitatur animozum hilaritas cum dicitur Exultate et letamini in domino deo vestro. ℣ Sciendum est ergo q sunt tria propter que filij ecclesie debent exultare. ℣primum est presentia gratie. Secundum est eminentia scientie. Tertium est excellentia glozie. ℣primo ergo est exultandum propter presentiam gratie. Ysaie duodecimo. Exulta et lauda habitatio syon quia magnus in medio tui sanctus israbel. Dominus deus qui est sanctus israbel. sanctus in se et est sanctz in sanctificationis infusione. Hebreoruz secundo. Qui sanctificat et qui sanctificantur ex uno omnes. sicut enim ex eodẽ corde terre procedit fons scaturiens. et riuuli ab eo deriuati. sic ab eodem patre luminum procedit fons totius sanctitatis et effectus sanctificationũ tanq̃ deriuati riuuli. prima Thessalonicenses quinto. Deus pater sanctificet vos q omnia vestra integer spiritus noster et anima et corpz sine querela in aduentu domini nostri iesu christi seruetur. spiritus id est intellectus seruatur integer quando non corrũpitur fornicationibus errozum. Anima vero id est effectus in sui integritate seruatur quando non violatur sordibus ulceribus viciozum. Sic beatus Hieronimus bene sanctificatus fuit qui et mũde vixit et errozes destruxit. ℣ Secundo debent exultare filij ecclesie propter eminentiam scientie. Ysaie nono letabuntur coram te sicut qui letantur in messe. et sicut exultant victozes capta preda quando diuidunt spolia. in messe labor est in fructuum collectione. Sed letitia est ex eozum repositione et fruitione. Sic magnus labor est in studij fatigatione. Sz

magna letitia est ex sapientie acquisitione Ecclesiastici sexto. In opere illius exigu/ um laborabis et cito edes de generatio/ nibus illius. hec sunt generationes de q̄ bus Ecclesiastici vicesimoquarto. A ge/ nerationibus meis adimplemini. spiri/ tus enim meus super mel dulcis et here ditas mea super mel et fauum. generatō nes sapientie dulces sunt hominib⁹ stu/ diosis. sed amare sunt hominibus indo ctis et fastidiosis. Ecclesiastici sexto. q̄ aspera est nimium indoctis hominibus sapientia. hominibus enim indoctis et ociosis videtur q̄ ipsi comedunt tribu/ los quando oportet eos voluere et reuol uere codices suos et sacros libros. sequi/ tur in premissa autoritate. sicut exultant victores in capta preda quando diuidūt spolia. sicut victores ad litteram exultāt in distributiōe spoliorum. sic boni docto res cum ad aliquam perfectionem vene runt exultant et letantur in diuisione et distributione exhortationum. autorita/ tum. rationum. disputationum. et predi cationum. In ista diuisione et distribu tione beatus hieronimus qui litteras q̄ per totum orbem fugientes sequebatur mirabiliter delectabatur. et ideo christus dominus in ipso letabatur. Prouerbio rum vicesimotertio. Exultat gaudio pa ter iusti. et qui sapientem genuit letabi tur in illo. et quia ī beato hieronimo chri stus letabatur. ideo beatus hieronimus mō in christo delectatur. ipse enim est de illis pueris de quibus Luce vndecimo. hostium meum clausum ē & pueri mecū sunt in cubili meo. Isti pueri possunt di ci Gregorius. hieronimus. & alij exposito res sacri eloquij qui modo quiescūt in si lentio supni cubiculi vbi exultant sancti ī gloria et letabuntur in cubilibus suis.

Tertio debent exultare filij ecclesie, p̄ter excellentiam glorie. j. Petri. j. Exultabis letitia inenarrabili et glorificata reportā tes finem fidei vestre salutem animaruz vestrarum. fides est temporalis vel mo mentanea. sed finis fidei vel ei succedēs letitia est eterna. Ysaie sexagesimoquīto. Gaudebitis et exultabitis vsq̄ in sem piternum in his que ego creo. quia ecce ego creo hierusalem exultationem et po pulum eius gaudium. et gaudeo in po/ pulo meo. modo gaudet beatus hieroni mus in illa eternitate vel die eterna. de qua in psalmo dicitur. hec est dies quaz fecit dominus exultemus et letemur ī ea Sic ergo in verbo proposito excitat animorum hilaritas cum dicitur. exultate & letamini in domino deo vestro. Tertio in verbo proposito commendatur docto ris et docendorum utilitas. cum dicitur. Quia dedit vobis doctorem iustitie.

Sciendum est ergo q̄ beatus hieroni/ mus fuit doctor studiosus. doctor copio sus. doctor glorioſus. Primo ergo fuit doctor studiosus. prima Abimo. quīto. Qui bene presunt presbiteri duplici ho nore digni habeantur. maxime qui labo rant in verbo et doctrina. Beatus hiero nimus bene presuit curam gerens in re gimine subditorum. Laborauit in verbo quantum ad eruditionem animorum. et doctrina quantum ad informationem bonorum morum. et ideo duplici honore dignus habetur. hic ē doctor de quo Isa ie tricesimo. Dabit tibi panem dominus artum et aquam breuem. et non faciet ul tra auolare a te doctorem tuum. scolares boni solent parce viuere vt possint meli us studio vacare. boni etiam doctores so lent constanter eruditioni insistere. Un de & hic duo notantur que ad profectum bonorum scolarium requirunt. Primuz est sobrietas auditorum. que notatur cū dicitur. Dabit tibi dominus panem ar tum et aquam breuē. Secūdum ē sta bilitas doctorum que notatur cum dici tur. & nō faciet auolare vltra a te doctorē tuū. Tertio fuit beatus Hieronimus do ctor copiosus Quatuordecimo. Omnis

scriba doctus in regno celorum similis ē homini patrifamilias qui profert de thesauro suo noua et vetera. Beatus hieronimus de thesauro sui cordis ptulit noua et vetera. id est autoritates noui et veteris testamenti. dominus enim ipsum q̄ si physon sapientia adimpleuit. Isaie q̄dragesimoquinto. Dabo ei thesauros absc̄ditos. et arcana secretorum vt sciat q̄ ego dominus Dominus dedit beato hieronimo thesauros absconditos in inquisitione humanorum et arcana secretorum in perscrutatione diuinorum. Tertio fuit beatus Hieronimus doctor glorioſus Danielis duodecimo. Qui docti fuerūt fulgebunt quasi splendor firmamenti et qui ad iustitiam erudiunt multos quasi stelle in perpetuas eternitates. Beat⁹ hieronimus fuit doctus in se. et ideo habet claritatem bone fame. Sapientie octauo Habeo ꝓpter hanc claritatem ad turbas et honorem apud seniores. multos etiā erudiuit ad iustitiam. et ideo habet eternitatē vite beate. Ecclesiastici viceſimoquarto. Qui elucidant me vitam eternā habebunt. quia ergo beatus hieronimus fuit precipuus indagator et elucidator. ideo factus est vite beate perpetu⁹ possessor. Ad quam ꝛc.

De sancto hieronimo Sermo secundus.

Est sapiēs animē sue sapiens. et fructꝰ sensus illius laudabilis. Ecclesiastici. xxxvij. In verbo ꝓposito duo notantur a quibus beatus hieronimus cōmendatur. Primo enim commendatur a cognitione agendorum cū dicitur. Est sapiens anime sue sapiens. Secundo commendatur ab executione cognitoꝝ. cum dicitur. et fructus sensus illius laudabilis. Quantum ad primum sciendum q̄ beatus hieronimus fuit sapiens quadrupliciter. Primo enim fuit sapiens in detestatione peccatorū. Secundo fuit sapiens in obseruatione mandatorū. Tertio in aggressione arduorum. Quarto in erudītione indoctorum. Primo ergo sapiens fuit in detestatione peccatoꝝ Ecclesiastici. iij. Sapiēs cor et intelligibile abstinebit se a peccatis ⁊ in opibus iustitie successus habebit. homines sapiētes ad hoc debēt diligenter studere vt peccata vitare declinare. Ecclesiastici. xxj. Quasi a facie colubri fuge peccatum. sicut homo iuxta colubrum non dormit securus. sic quando occasiones peccatorū se offerunt quo eas declinet debet esse sollicitus. contra multos qui occasiones peccandi querunt. quia amant pericula in ipsis pibūt Ecclesiastici. iij. qui amat periculum in ipso pibit. sic ergo ad sapientiam cordis pertinet vt homo abstineat a peccatis. et ideo competenter hic subditur. et in operibus iustitie successus habebit. et cōgruo ordine. Primo enī debemus peccata declinare ⁊ de commissis penitentiam agere vt possimus in operibus iustitie proficere. Primo enim peccata extirpare debemus vt post modum deo per bona opera placeam⁹. Jeremie quarto. Nouate vobis nouale et nolite serere sup spinas. cōtra multos qui in peccatis mortalib⁹ aliqua de genere bonorum faciunt. et ideo absq̄ innouatione noualis bona sua sup spinas dispergūt. Proverbioꝝ viceſimo tertio. Esto sapiēs ⁊ dirige in via animū tuū. scōm istū modū beatus hieronim⁹ fuit sapiens. et hoc p̄ declinationē peccatoꝝ. in viam etiam mandatoꝝ direxit animū suū p̄ multiplicationem bonorum. Secundo fuit sapiens beatus hieronimus in obseruatione mandatorum Proverbioꝝ. xxviij. Qui custodit legem filius sapiens est Custodia legis ē thesauri custodia pretiosissimi. lex enī dīi boies a via peccōꝝ auertit. et ad viā dīi conuertit. lex

etiam domini sapientiam tribuit·psalmi sta. Lex domini immaculata conuertens animas.ecce q̄ lex dei facit ad conuersionem peccatorum.sequitur. testimonium domini fidele sapientiam prestans paruulis·ecce q̄ lex domini operatur ad eruditionem paruulorum.sicut enim aque materiales abundāt in vallibꝫ. sic aque sapientie salutaris abundant in humilibus. Barbei vndecimo· Confiteor tibi domine pater celi et terre quia abscondisti hec a sapientibus et prudentibus ⁊ reuelasti ea paruulis. Tumor enim superbie repellit infusionem ,sapientie salutaris.quā sibi acquirit vallis humilitatis. psalmista· Inter medium montium pertransibunt aque· valles medie sunt iter montes·et ideo in vallibus abūdant aq̄ sapientie salutaris que sunt aque spirituales·sic ergo qui custodit legem filius sapiens est.vnde ad istam custodiam legis mandatorum dei hortatur moises Deutro.iiij. Hec est vestra sapientia et intellectus coram populis vt audiētes vniuersi precepta hec dicant. En populus sapiens ⁊ intelligens.gens magna·populus sapiens dicit quantum ad contemplatōnem eternorum.intelligens dicit quantū ad obseruationem mandatorum. Gens magna dicit quantum ad executionē operum bonorum·talis sapiens fuit beatus Jeronimus quia mandata domini suscepit et suscepta seruauit· Prouerbiorum decimo. Sapiens corde precepta suscipiet· Tertio fuit beatus Jeronimus sapiens in aggressione arduorum. Prouer. vicesimoquarto. Vir sapiens fortis ē et vir doctus robustus et validus Duo dicit in quibus fortitudo virorum spiritualium consistit·scilicz in aggressione arduorum.et in sustinentia aduersorū· Quātum ad primum dicit vir sapiens fortis est·et hoc quia viriliter aggredietur ardua Prouerbiorum vltimo. Manum suam misit ad fortia. nos videmus homines robustos corpore qui non volunt ad ardua opera assurgere·dicunt etiam q̄ non possunt asperitatem penitentie sustinere·videmus etiam homines corpore imbecilles qui in operibus penitentie inueniuntur viriles.huius ratio est· quia scōm q̄ vulgariter dicitur.quātum valet homo tantum valet terra sua·sic certe quantuz fortis est spiritus tātū sibi facit in operibus penitentie seruire propria membra· Prouerbiorum decimooctauo· Spiritus viri sustentat imbecillitatē eius. Unde illi qui sunt de exercitu christi qui est virtus et sapientia dei patris.carnem suam crucifigunt cum vicijs et concupiscētijs·hec est sapientia que melior est q̄z arma bellica. Ecclesiastes·ix. Homo enim quandoq̄z sub armis bellicis succumbit· Sed sapiētia penitentie homines ab oī insultu peruersō defendit.propter hoc dicitur hic q̄ vir sapiēs fortis est.et hoc q̄n tum ad aggressionem arduoz. sequitur· et vir doctus robustus et validus·hoc intelligitur quantum ad abstinentiam aduersorum.dominus enim sanctos suos quos elegit per tribulationes probauit· Judith.viij. Omnes qui placuerūt deo per multas tribulationes transierunt fideles·vnde videtur q̄ beatus Jeronimꝰ deo placuit·quia sicut in vita ipsius legitur.multas pro christo tribulationes sustinuit.via enim iustorum est in itinere sustinentie aduersorum· Actuum decimoquarto. Per multas tribulationes oportet intrare in regnum celorum. Quarto fuit beatus Jeronimus sapiens in eruditione indoctorum· Prouer.ix· Si sapiēs fueris tibimet eris ⁊ proximis tuis.ꝓpterea ordie loquit sapia cū dicit· ꝑmo tibimet ipe eris.sed cū subdit et ꝓximis tuis·hō ei dz sibi sapiaz acq̄rere ⁊ pꝰ acq̄sitōz sapie debet ipsam alijs per eruditionem refundere.vñ homo primo dz seipm exhibere concham canalē vt ꝑmo aquā sapie salutaris recipiat .et postmodum ipsam audi-

toribus refundat. contra multos qui pri/
us docent q̄z audiant. prius predicant q̄z
modum predicationis cognoscant. pri/
magistri q̄z discipuli. Ecclesia dei modo
abundat talibus hominibus monstruo/
sis qui cum aures non habuerint volunt
esse aliorum oculi. Ro. x. Fides ex auditu
auditus autē per verbum dei. mirabile ē
quō homines audent alijs verbum fidei
ꝓponere cum non audierūt. nec verbum
fidei a doctoribus catholicis receperunt.
Dz dices quia habent bonos quaternos
et bonos sermones a bonis doctorib⁹ con
fectos et ordinatos. et audacter alijs ꝓpo
nere possunt illa bona verba que ibi repe/
riunt. Ad hoc respondeo responsione ru/
sticoꝝ qui dicūt in pelle ouis quicqd uis
scribis. in pelle ouis si falsum ibi scribit
ab ignaris diuine legis falsum hauritur.
falsum ꝓponitur. falsum audit. et sic to/
tum peruertitur et auditores in errorem
mittunt. talis predicator ꝑsumptuosus
non fuit beatus Jeronimus. ipse enim q̄
si fugientes litteras per totum orbem se/
quebatur. et sicut ipse de semetipso dicit.
mallebat aliena verecunde discere q̄z sua
imprudenter vigere. iste ergo sibimetipi
sapiens fuit. etiam fuit sapiēs ꝓximis su
is. ipse enim fuit vir ille de quo dr eccle/
siastici. xxxvij. Vir peritus multos erudit
et anime sue suauis est. suauitas siue io/
cunditas doctoꝝ est profectus auditoruz.
Prouer. xxix. Exultat gaudio pater iusti
Et qui sapientem genuit letabitur in eo.
Sic ergo primo cōmendatur beatus Je
ronimus a cognitione agendoꝝ. cum di/
citur. est sapiens aīe sue sapiēs. Secūdo
commendatur ab executione cognitoruz
cum dicitur. et fructus illius sensus lau/
dabilis. Sciēdum est ergo q̄ est quadru
plex fructus. Primo est fructus opatio/
nis bone. Secundo est fructus eruditio/
nis doctrine. Tertio est fructus dilectōis
interne. Quarto est fructus retributōis
eterne. Primo ergo est fructus operatio/
nis bone. Sapientie tertio. Honoris la/
borum gloriosus est fructus. Debemus
etiam bonis operibus insudare vt lauda/
biles fructus ipsoruz in gloria possimus
percipere. Prouerbioꝝ vltimo. Date il/
li de fructu manuum suarum et laudent
eam in portis opera eius. fructus manu
um dicuntur executiones bonorum ope/
rum que erunt in futuro in refectionem
operantium. q̄. Thimo. q̄. Laborantem
agricolam oportet primo de fructibus su
is percipere. sequitur. et laudent eā in por
tis opera eius. in die iudicij magnuz lau
dis preconium bonoꝝ operum testimo/
nium. Johannis decimo. Opera q̄ ego
facio in nomine patris mei hec testimo/
nium perhibent de me. opera enim bona
vel mala sequuntur mortuos et bonum
vel malum testimonium perhibebunt ꝓ
ipsis vel contra ipsos. Apocalipsis dcci/
moquarto. Opera enim illorum sequen/
tur illos. Secundo est fructus eruditi/
onis doctrine. Ecclesiastici triceſimosex/
primo. Vir sapiēs plebem suam erudit
et fructus sensus illius fideles. Beatus
Jeronimus plebem suam verbo predica
tionis eruditit. et per scripta sua adhuc
erudire non desinit. ipse enim fructus sen
sus diuine sapientie fideliter custodiuit.
et liberaliter in scriptis nobis dereliquit.
et ideo a viris studiosis multū debet lau
dari. Ecclesiastici triceſimosexto. Vir sa/
piens implebitur benedictionibus et vi
dētes illum laudabunt. Nos in scriptis
doctoruz videmus sapientiam ipsoruz
et ipsam retorquere debemus in ipsorum
laudem seu preconium. Ysaie tertio. Di
cite iusto quoniā bene quoniam fructuz
adinuentionum suarum comedet. iusto
debemus dicere quoniam bene sup̄e ac
cidet. quoniam adinuentionum suarum
fructum comedet. Et sciendum est q̄ est
duplex adinuentio. Una adinuentio pec
catoruz quoruz. s. peccatorum adinuen
tiones sunt in excogitationibus malorū.

De ꝙ Bãcto Remigio ꝙ Sermo. I

scõm qꝫ mala excogitant scõm hoc ꝙ ma
la recipiẽt. Jeremie. vj. Ecce adducã ma
la super populum istum fructum cogita/
tionum eius. quia verba mea non audie
runt. et legem meam ꝓiecerunt. Secun
do fuit adinuentio virorum sapientiũ et
studiosoꝝ qui per lucidas expositõnes oc
culta sacre scripture in lucem ꝓducunt.
talis fuit beatus Jeronimus. ipse enim
obscuritates sacre scripture declarauit. ꝙ
totum corpus biblie in linguaꝫ latinam
transtulit. Job. xxviij. Profunda fluui
orum scrutatus est et abscondita produ/
xit in lucem. et ideo habet et habebit vi/
tam eternã. Ecclesiastici. xxiiij. Qui elu/
cidant me vitam eternam habebũt. Ter
tio est fructus dilectionis interne. Eccĩ.
xj. Breuis in volatilibus est apis. et ini/
cium dulcoris habet fructus eius. ꝓ apes
signantur sancti doctores qui habẽt exte
rius aculeum seuere correctionis. Sed
interius retinent mellifluum dulcorem
amoris vel dilectionis. audi summũ do/
ctorem dicentem. Apo. iij. Ego quos a/
mo arguo et castigo. in argutione et casti
gatione ostenditᷣ aculeus seuere correctõ
nis. in amore designat dulcor melliflue
caritatis vel dilectionis. ad idem ptinet
quod dicit. ij. Thi. iiij. Argue. obsecra. i/
crepa. in omni pacientia et doctrina. ar/
gue increpa dicit quantum ad seueram
correctionem. obsecra dicit quantum ad
benignam et dulcem dilectionẽ. sic enĩ in
castigationẽ subditoꝝ debet exhiberi exte
rius aculeus seuere correctionis. ꝙ reti/
neatur interius suauitas vel benignitas
debite dilectionis. Quarto est fructꝰ re/
tributionis eterne. Isa. iiij. In die illa
erit germen domini in magnificentia et
gloria. et fructus terre sublimis ꝙ exulta
tio his qui saluati fuerint de israhel. ger/
men domini est christus qui non virili se
mine sed mistico spiramine est cõceptꝰ.
Luc. primo. Spiritus sanctus superueniet
in te et virtus altissimi obumbrabit ti/
bi. ideoqꝫ et quod nascetur vocabitur fili
us dei. Illud germẽ in carne mortali fuit
in confusione et ignominia. vnde ipse de
semetipso dicit. Ego sum vermis et non
homo. ob ꝓbrium hominum et abiectio
plebis. Sed istud germen in die illa. id
est in die iudicij erit in magnificentia et
gloria. Luce. xxj. Tunc videbunt filiũ ho
minis venientem in nube cum potestate
magna et maiestate. sequitur. et fructus
terre sublimis. Terra ista est beata virgo
maria. huius terre fructus est christꝰ. ps.
Terra nãa dedit fructũ. hoc est beata vir
go maria concipiet ꝙ pariet christum. fru
ctus huius terre fuit humilis ꝓ tempore
passionis. Philip. ij. Humiliauit semet
ipsum factus obediens (deo patri) vsqꝫ
ad mortem mortem autem crucis. Sed
iste fructus terre effectus est sublimis in
tempore resurrectionis. Phil. ij. Pro/
pter quod ꝙ deus exaltauit illum et dedit
ei nomen vt in nomine iesu omne genu
flectatur celestium terrestrium et infer/
norum. et sequitur. et exaltatio his qui
saluati fuerint ex israhel. Israhel interꝓ/
tatur videns deum. in quo signantur ele
cti qui vident deum radio glorioſi lumi/
nis illustrati. istis saluatis est exultatio ĩ
regno dei vbi exultant sancti in gloria et
letantur in cubilibus suis. cum quibus
beatus Jeronimus mõ letatur. et cum ce
teris sanctis confessoribus dei gloriatur
in illa vita de qua Isa. lj. gaudium et le/
tia inueniet in ea gratiarum actio et vox lau/
dis. ad quã letitiaꝫ nos ꝓducere dignet.

De sancto Remigio Sermo primus.

Dilectus deo et hoĩbus moises cuius memo
ria ĩ bñdictõe ẽ. Eccĩ. xlv. in
verbo ꝓpositio cõmendat bñus remigius a
duobꝰ. primo eũ ꝓmẽdat a scitate vite. cuꝫ
dicit. dilectus deo et hoĩbus moises.

De Bācto Remigio Sermo.I

Secundo commendatur ab odore bone fame cum dicitur.cuius memoria in benedictione est. Quantū ad primum sciēdum q̄ quatuor reperiunt̄ ꝓpter que sancti a deo et hominibus diliguntur. Primum est mundicia animorū. Secundū est obseruantia mandatorū. Tertium est māsueta perfectio operum bonorū. Quantum est salutifera eruditio auditorū .primum ergo ꝓpter quod homines diliguntur a deo et hominibus est mundicia animoꝝ. Canti.ij. Dilectus meus mihi. et ego illi qui pascitur inter lilia. Domin⁹ ihesus christus qui est candor lucis eterne et speculum sine macula inter lilia pascit̄ quia animorum fidelium candore ⁊ mūdicia delectatur. Nec mirum Nam sicut dicitur Ecclesiastici.xiij. Oīe animal diligit sibi simile.⁊ aīalia ad sibi similia cōueniunt.videmus enim columbas cum columbis.grues cum gruibus volare. videmus etiam oues cum ouibus habitare.christus autem qui de seipso dicit. Ego flos campi.christus dicitur flos cāpi quia sine humano labore natus. liliuꝫ conuallium quia puritatis nitore candidatus.⁊ ideo animos requirit ad modū lilij candidos. Ecclesiastici.l. quasi lilia que sunt in transitu aque. lilia in trāsitu aque abundantiorem habent humorem et ideo longiori tempore retinēt acceptuꝫ candorem.vnde videmus q̄ cum ram⁹ vbi sunt flores lilij si in globo terre būido ponatur candor floris longiori tempore conseruatur.ꝓpter quod beatus remigius recte flori lilij comparatur.Candorem enim mundicie quem accepit non amisit.sed ipsum finaliter conseruauit.vñ de ipso legitur.nunc̄ in eo inuenit aduersarius humani generis. nec q̄ fraude deciperet nec q̄ emulatione fuscaret.Secūdo dilectus est beatus remigius propter obseruantiam diuinoꝝ mandatoꝝ. Joxv. Si precepta mea seruaueritis manebitis in dilectōne mea sicut ego precepta patris mei seruaui et maneo in eius dilectione. Obseruanda sunt mandata dei a fidelibus christianis quia illustrant hominem tam in statu aduersitatis q̄ in statu ꝓsperitatis. ꝓuer.vj. Mandatum lucerna est et lex lux. Mandatum lucerna dicitur pro nocte aduersitatis ⁊ lux dicitur pro die ꝓsperitatis. verba enim mādatoꝝ dei non solū debēt obseruari quia illustrant sed quia inflammāt. Jere.xx. Fact⁹ est sermo tuus quasi ignis estuans clausus q̄ in ossibus meis.et defeci ferre non sustinens.sic̄ enim ignis cito manifestat in stupa sic ignis caritatis cito manifestatur in animap exteriora et fructuosa opera. Istum ignez sue caritatis dominus in terram cordis beati remigij misit ⁊ ibidem illum perfecte ardere voluit.vñ de ipso legitur q̄ fuit in oratione deuot⁹ in caritate perfectus Tertium ꝓpter q̄ sancti homines diliguntur est mansueta perfectio operum bonorum.Ecclesiastici. ij. Fili in mansuetudine opera tua pficee. et super gloriam hominum diligeris. secundum hūc modū beatus Remigius opera sua in mansuetudine perfecit.⁊ iō tam a deo q̄ hominib⁹ meruit diligi .clementia solet hominem diligibilem reddere.ipse enim fuit suauis et mitis.⁊ mīte misericordie omnibus inuocantib⁹ se multi sunt qui faciūt bona de geneee bonorum et precipue religiosi statuta ordinis seruantes horas canonicas in ecclesia frequentantes.Sed omnia ista mini me sunt sapida si fuerunt cōdimento māsuetudinis destituta. Judith.ix. Humilium et mansuetorum semper tibi placuit deprecatio.vnde oratio minus sapida redditur quando mansuetudinis condimento destituitur Multi sunt etiam māsueti in statu subiectionis qui immites ⁊ crudeles inueniuntur in statu prelatōis. q̄ tamen mansuetudo multum opet̄ ad efficaciam correptionis.ps. Supuenit mansuetudo ⁊ corripiemur. Unde quia

roboam iugum grauius q̄ pater eius super filios israel aggrauare vlouit .x. tribus de regno suo in quo nō erant nisi .xij. amisit .ij. Regū .xij. et ꝓpter hoc tam in statu subiectionis q̄ prelationis valet māsuetudo, ꝓpter qđ debemus in mansuetudine nostra facere et perficere. aliqui sunt q̄ cum opus misericordie vel pietatis pauperibus impendunt ista cum duricia verborum faciunt. et ideo illud totum quod dant administrant. cum tamen dulcedo verborum superemineat distributionem donorum. Ecclesiastici .xviij. In omni dato ne des tristitiam verbi mali. nonne ardorem refrigerabit ros. sic et melius verbum q̄ datum. Nonne ecce verbū sup datum bonum. sed vtraq̄ cum homine iustificato. Sic beatus remigius opa pietatis in mansuetudine p̄fecit. et ideo super gloriam hominum dilectus fuit. Ecclesiastici .xlv. In fide et bonitate sanctuz fecit illum. et elegit eum ex omni carne. in fide dicit. quia dominus spūm radio fidei illustrauit. in lenitate dicit. quia ei? mansuetudo aspera in vias planas posuit. et sic inoffenso pede per vias bui? mūdi transiuit. homo mansuetus non iniuste diligitur. inter aues enim solemus columbas et turtures mansuetas aues diligere. miluos vero aues rapaces odio habere. sic in animalib? oues animalia mā sueta diligimus. vulpes vero tanq̄ animalia malicioſa ⁊ lupos tanq̄ animalia crudelia odio habemus. Sic dominus in iudicio homines crudeles redarguet cōtra ipsos pro māsuetis terre arguet. Isa. xj. Arguet in equitate pro mansuetis terre. Quarto diliguntur sancti homies p̄pter eruditionem indoctorum. Mathei .xvij. Hic est filius meus dilectus in quo mihi complacui ipsum audite. homies solent libenter audiri quia dicunt noua. aut quia dicunt ardua. aut quia dicunt vtilia. doctores quandoq̄ libenter audiuntur quia noua loquuntur. Actuū .xvij. Athenienses omnes et aduene hospites ad nihil aliud vacabāt nisi aut dicere aut audire aliquid noui. Sed quandoq̄ accidit q̄ nouitas doctrine est causa subuersionis humane fidei seu christiane. propter hoc .j. Thimo. vj. Prophanas vocum nouitates deuita. Sed doctrina beati remigij non fuit doctrina talis nouitatis. imo fuit doctrina regenerationis ⁊ renouationis spūssancti. vnde de ipo potest dici quod scribitur Ecclesiastici .xlix. Consecratus est prophēta euertere ⁊ eruere et perdere et iterum edificare et renouare. Intentio illius beati remigij fuit p̄ suam predicationem euertere et perdere iniquitates. Edificare virtutes. renouare penitentes. Secundo solent homines libenter audiri quia dicunt magna Prouer. viij. dicit sapia. audite me quia de rebus magnis locutura sum. magna est loquela sanctorum que nos ꝓuocat ad cōprehensionem eternorum. Ephe. iij. In caritate radicati et fundati vt possitis cōprehendere que sit latitudo. longitudo. sublimitas et profundum. Tertio audiuntur homines libenter qui dicunt utilia. libenter enim audirent scolares pauperes vnam lectionem per quam crederent obtinere vnam prebendam vel episcopatū parienſez. sancti patres legerūt nobis lectiones per quas vita eterna q̄ i eternum permanet habetur non per quas prebenda temporalis que cito preterit obtinetur. ipsi enim contemnebant temporalium trāsitoria. et appetebant sibi ⁊ nobis permanentia eterna. ij. Cor. iiij. Nō contēplantibus nobis que videntur. sed que non videntur. Que enim videntur temporalia sunt. que autem non videntē eterna. Sic ergo primo commendat beatus remigius a sanctitate vite cum dicit Dilectus deo et hominibus moises. Secundo commēdatur ab odore bone fame cum subditur. cuius memoria in benedictione est. Sciendū est ergo q̄ memoria

sancti remigij est primo grata dilectione Secundo eterna duratione· Tertio pfusa compassione. Quarto imitanda opatione· Primo ergo memoria beati remigij est grata dilectione. Ecclesiastici .xlix. Memoria iosie in cōpositione odoris facta est opus pigmentarij. Iosias interpratur vbi est incensum domini. huiusmodi incensum causat diuine caritatis incētiuum. ignis enim diuine caritatis animam accendit. et animam in dilectione dei et proximi fluentem facit· Sed sciendum est q ignis mundane cupiditatis et concupiscentie carnalis. et diuine caritatis differunt. Ignis mundane cupiditatis affligit penaliter· ignis concupiscētie carnalis cōsumit deformiter· ignis diuine caritatis accendit suauiter ⁊ dirigit salubriter. Trenorū .j. De excelso misit ignem in ossibus meis et erudiuit me dominus. De excelso mittit dominus in ossibus sanctoꝝ ipsos suauiter accendēdo· Erudit eos ipsos salubriter dirigendo. Beatus remigius fuit iosias in quo fuit incensum dñi ex feruore diuine caritatis Eius memoria facta est in cōpositōe odoris· Odor aromaticus quando per balationem se diffundit recreat olfactꝰ quos perfundit· non solum hominis sed etiaꝫ dei. Genesis· xxvij. Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni cui benedixit dominꝰ· istius iosie memoria non solum facta est in compositione odoris .sed est opus pigmentarij .i. christi· hic est pigmentarius de quo Ecclesiastici· xxxviij. dicitur. Unguentarius pigmenta faciet suauitatis ⁊ vnctiones conficiet sanitatis. Sciendus est q sunt species fetide peccatoꝝ que in ortis cordium nostroꝝ nascuntur· ⁊ sunt species odorifere virtutum ⁊ donoꝝ que a domino tribuunt Jacobi· j. Omne datum optimum et omne donum perfectū desursum est descendēs a patre luminū. Secundo memoria istius sancti dicitur eterna duratione· Sapie. iij. Immortalis est memoria illius· quia apud deū nota est et apud homines . non est mirum si istius sancti memoria est immortalis. quoniam ipsius est immortalis iustitia. Sapienne .j· Justitia perpetua est ⁊ immortalis. Justitia enim fidei est illud signum quo ab angelo signantur serui dei in frontibus eorum. Apo. vij. et quia ista iustitia nulla culpa in vita beata euacuabitur ideo nec signum nec signatum id ē nec iustus nec iustitia nulla obliuione delebitur. imo in memoria eterna erit iustus. ista memoria apud deum ⁊ homines nota dicitur. quia apud deum nota est nulla obliuione deleri potest. deus enī non cognoscit alio q̄ seipso. imo est sua cognitio. et ideo sicut deus non potest seipso carere. ita nec eius notitiam potest vlla obliuio delere· Ecclesiastici· xxiij. domino deo nostro anteqū crearentur oīa sunt agnita. deo anteqū crearentur non secus nec alio q̄ deo a domino cognoscētur. Istius etiam memoria immortalis est apud homines nota· nam sicut dicit Ecclesiastici .j. Generatio pterit generatio aduenit. ⁊ sic a generatione preterita sanctorum preconia accepimus. ita generationi que est futura eadē ꝓconia pdicando refundimus· et sic a generatione vsq̄ ad vltimam generationē et resurrectionem transfundēdo ꝓtinuabit· ⁊ quia ibi nulla obliuio erit ideo circo sanctorum memoria ineternum manebit. Terrō istius sancti memoria est profusa compassione Actuum .x. Orationes tue et elemosine tue ascenderunt in memoriam in cōspectu domini· Sciendum q sanctoꝝ orationes humiles penetrāt celi fastigia ipsoꝝ pietates et ꝓpassiones impetrant pauperum suffragia. Unde de orationibus humilibus Ecclesiastici .xxxv. dicit. Oratio humiliantis se nubes penetrabit ⁊ donec ꝓpinquet non consolabitur. ⁊ non discedet donec altissimus aspiciat. isto sancto ꝓformatōne nullus humilior

et ideo eius oratione nulla celsior ⁊ penetrabilior ⁊ ideo summo et excelso domino nulla vicinior ſic orationes ſanctorum penetrant celi faſtigia ipſorum etiam pietates ad quas elemoſine pertinẽt impetrãt pauperum ſuffragia. j. Thimo. iiij. Pietas a domino utilis eſt ꝓmiſſionem bñs vite que nunc eſt ⁊ future. per pietatem enim ⁊ bona temporalia multiplicantur. et bona eterna acquiruntur. et quia tẽporalia multiplicantur illius vite que nũc eſt ꝓmiſſionẽ habere dicit Prouer. iij. Honora deum de tua ſubſtantia. ⁊ de ꝑmicijs frugum tuarum da pauperibus. et replebuntur horrea tua ſaturitate ⁊ vino torcularia redundabunt. quãdoq; dominus temporalia bona ſubtrahit. peccatis ꝑpulorum prouocatus. quandoq; ipſa multiplicat horum penitentia et elemoſinis placatus. ſic ergo preſentis ꝓmiſſionẽ habet vite que nunc eſt. quia ꝑ ipſam multiplicantur tꝑalia. habet etiam et future. quia ꝑ ipſam acquirunt eterna. Luce. xvj. Facite vobis amicos de mãmona iniquitatis vt cum defeceritis recipiant vos in eterna tabernacula. iſte ſanctus faciebat ſibi amicos de mãmona iniquitatis. i. de diuicijs inequalitatis. ipſe diuitias quas habebat ita inequaliter diuidebat ꝙ minorem partem ſibi retinens maiorẽ partẽ pauperibus tribuit. Quarto iſtius ſancti memoria eſt imitãda operatione. Iſa. xxvj. Memoriale tuum in deſiderio anime. viri militares quando audiunt fortia facta inclitorum militum mirabiliter delectant ⁊ deſiderant ut ꝑ ipſorum exempla ad conſimilia ꝓuocentur. ſic nos quando audimus illuſtria facta et vitas ſanctorum deſiderari debemus vt imitari poſſimus veſtigia ipſorum. parum eſt enim audire ſanctorum preconia niſi imitari ſtudeam⁹ ipſorum veſtigia. j. Cor. iiij. Imitatores eſtote mei ſicut ⁊ ego chriſti bonum erat illi imitari qui ſequebatur veſtigia chriſti. Nos ergo ſanctorum veſtigia imitemur humiliter qui chriſtum ſecuti ſunt fideliter. vt cum ipſis chriſtum finaliter comprehendamus ⁊ cum ipſis in chriſto laudemur. et chriſtũ laudemus feliciter. vt de nobis dicatur qõ de iuſto iuſtorum dicitur. memoria iuſti cum laudibus. quod nobis preſtare dignet.

De ſancto Remigio Sermo ſecũdus.

Ambula coram me et eſto ꝑfect⁹. Gen. xvij. In verbo ꝓpoſito tria notantur a quibus beatus remigius cõmẽdat. Primum eſt ſancte operationis ꝓmptitudo quod notatur cum dicitur. Ambula. Secundum eſt bone intentionis rectitudo. quod notatur cum dicitur. coram. Tertium eſt ꝑfecte promotionis plenitudo. quod notatur cum dicit. et eſto perfectus. Quãtũ ad primũ ergo dicit ambula. Sciendũ eſt ergo ꝙ debemus ambulare tripliciter exẽplo beati remigij informati. ſicut ipſe tripliciter ambulauit. Primo enim debem ambulare ꝑ mundã viã caſtitatis. Secũdo per viam lucidam veritatis. Tertio per viam feruidam caritatis. primo ergo debemus ambulare per viam mũdam caſtitatis. ps. Ambulans in via immaculata hoc mihi miſtrabant. via concupiſcentie carnalis eſt via immunda. via lutoſa. ſed via continẽtie ſiue caſtitatis eſt via mũda. via ſpecioſa. per iſtam ambulant beati in via. per iſtã viam dominus beatum remigium tanq; iuſtum per viam rectã deduxit. et ideo fuit dignus chriſti miniſter ſignatus ꝑ aliquẽ de illis pueris de quibus Daniel. j. dicitur. precepit rex vt introducerent pueri in quibus nulla eſſet macula decori forma. eruditi ſapientia. vt miſtrarent regi. iſtam viam beato remigio dominus monſtrauit. prouer. iij. Etiam ſapientie monſtrabo tibi. ducam te per ſemitas

equitatis. quas cū ingressus fueris non arrabuntur gressus tui. ⁊ currens nō habebis offendiculum pstare. s. via lutosa. via saxosa. via mōtuosa. Offendiculum vie lutose. s. concupiscētie carnalis declinauit beatus remigius p̄ mundiciā castitatis. offendiculū vie saxose. i. ire vel iracundie declinauit p̄ planiciem māsuetudinis siue pietatis. Offendiculum vie montuose. i. superbie declinauit beat⁹ remigius per p̄fundum perfecte humilitatis. vnde de ipso cōpetenter cantat̄ qui pius p̄udens humilis pudicus ⁊c. Secūdo debemus ambulare sicut ambulauit beatus remigius per viam lucidam veritatis. Isaie. lx. Venite ⁊ ambulem⁹ domus iacob in lumine dei nostri. Illi i lumine dei nostri ambulant qui traditionē diuinor⁹ mandator⁹ obseruant Prouer. vj. Mandatū lucerna est et lex lux. Hz illi per vias tenebrosas gradiuntur qui traditionē diuinor⁹ mandator⁹ transgrediuntur. Prouer. iiij. Via errorū ad viam fidei ⁊ bonor⁹ morum. dicit apostolus Ephe. v. Eratis aliquando tenebre nunc autem lux in domino. per istam viam lucidā veritatis beatus remigius ambulauit Isa. lx. Ambulabunt gentes in lumine tuo ⁊ reges in splendore ortus tui. in dño iesu christo in vna p̄sona duas naturas fide salubberrima confitemur scz naturam diuinitatis. que notatur cū dicit̄. ambulabunt gētes in lumine tuo. et naturam humanitatis que notat̄ cuz subditur. ⁊ reges in splendore ortus tui. splendor generatur ex repcussione radiorum solis ad aliquod corpus solidum et politum. Corpus christi fuit solidum corpus. quia caruit infirmitate culpe originalis. fuit etiam corpus politum. qz caruit apostemate culpe actualis. hoc corp⁹ lux diuinitatis impleuit. ⁊ ideo non ē mirum si in oculis mentium fideliter credentium splendorez generauit. ad lumē istius splēdoris beatus remigius tanq̄ rex bonus sciens se ⁊ alios regere ambulauit qui fidem diuinitatis ⁊ humanitatis christi i vna p̄sona inuiolabiliter obseruauit. Tertio debemus ambulare sicē ambulauit beatus remigius per viā fer⁹uidam caritatis Isa. l. Ambulate i lumine ignis nostri ⁊ in flāmis quas succēdistis nobis. In igne duo sunt. splendor ⁊ calor. sic caritas duo facit in nobis. illuminat enim intellectum ⁊ inflāmat affectum. quantū ad illuminationē intellectus dicit̄. ambulate in lumine ignis nostri Caritas enim oleum est qō positum est in lampade cordium nostror⁹. illūinationi interiori prestat adminiculum siue fomentū. Caritas est enim illa vnctio de qua. j. Jo. ij. dicit̄ Vnctio docet vos de omnibus. vnde beatus augustinus. Ille totum habet ⁊ qō latet ⁊ quod patet i diuinis sermonibus qui caritatem tenet in moribus. Caritas etiam non solum illuminat intellectum. sed ⁊ inflāmat affectum. ⁊ quantum ad hoc dicitur Ambulate in flammis quas succendistis nobis Natura flamme ē. q̄ in aliquo tanq̄ in subiecto radicat̄. attū a subiecto p̄prio p̄ quandam p̄tensionem elongat̄. sic dico q̄ flāma caritatis in corde beati remigij tanq̄ subiecto p̄prio fuit per opera pietatis p̄ quandam p̄tensionem vsq̄ ad relevationem indigētie p̄mor⁹ seipsaz elō gauit. et ideo p̄missionem vite que nūc est ⁊ future p̄meruit. j. Thimo. iiij. Pietas ad omnia utilis est p̄missionem habens vite que nunc est ⁊ future. Sic ergo primo notatur sancte op̄ationis p̄mptitudo. cum dicit Ambula. Secundo notatur bone intentionis rectitudo. cum dicitur coram me. Sciēdum q̄ debem⁹ tripliciter ambulare coram domino sicut beatus remigius ambulauit. Primo ergo ambulauit in simplicitate intentōis Secundo in sinceritate eruditōis. Tertio in strenuitate bone op̄ationis. Primo ergo ambulauit in simplicitate intē

tionis. Isaie.xxxviij. Obsecro dñe memento queso.quō ambulaueri coram te in veritate ⁊ corde perfecto.ille recte in veritate ambulat qui ad exēplar illius qui ē via veritas et vita facta sua regulat at q̄ examinat.nobis recte imputare debet si male agamus si ad exemplar quod est christus operari debemus. Exodi.xxv. Inspice et fac scōm exemplar tibi monstratum in monte.scōm istud exemplar beatus remigius regulatus fuit. ⁊ ideo sibi et alijs multum pfuit. Psal.ij. Lex veritatis fuit in ore eius.⁊ iniquitas non est inuenta in labijs eius. In pace ⁊ equitate ambulauit.⁊ multos auertit ab iniquitate.⁊ sic bñ ambulauit in veritate.sequit. corde pfecto. corde pfctō corā deo gradit. cui? cor simpliciter ⁊ totaliter per recam intentionē in deum erigit. Prouer.x. Qui ambulat simpliciter ambulat confidenter.qui autem deprauat vias suas manifestus erit.multi vias suas deprauant qui coram deo non simpliciter ⁊ fraudolenter ambulant in corde.et corde loquuntur.⁊ corde opantur. tales vulpibus assimilantur qui non recto tramite sed p vias tortuosas gradiunt. sed tales in examine districti iudicij capient et in manus gladij tradentur.⁊ in partes vulpium iudicabunt. p3. Tradentur in manus gladij partes vulpium erunt. Sed hec vt prius diximus quando secreta cordium manifestabunt. j. Cor.iiij. Illeni et dominus ⁊ illuminabit abscondita tenebrarum ⁊ manifestabit consilia cordiū Secundo debemus ambulare sicut ambulauit beatus remigi? in sinceritate eruditōis.ij Cor.ij. nō sum? sic plūmi adulterantes verbum dei.sed in sinceritate sicut ex deo coram deo in christo loquimur Verbum dei in sinceritate debet predicari.quia nō debet habere aliquid falsitatis vel erroris admixtum. quia deus debet esse verbi predicationis originale principium.debet etiam esse coram deo.quia deus debet esse sancte predicationis finis ⁊ principale intentum. Debet etiā esse verbum predicatōnis in christo.quia totaliter debet cedere in christi gloriam siue p̄ conium. Ro.xi. Quoniam per ipsum et ex ipso et in ipso sunt omnia. ipsi gloria in secula. Tertio debemus ambulare coram deo sicut ambulauit beatus remigius in strenuitate operationis bone. Ro.xij. Prouidentes bona non solum coraz deo.sed etiam coram hominibus.nos debemus,pidere bona corā deo vt sibi placeamus. debemus etiā ,pidere bona coram hominibus.vt illis per bona opa luceamus. Matb.v. Sic luceat lux vestra corā hominibus vt videant opera vestra bona.⁊ glorificent patrem qui in celis est Scōm istū modum bene ambulauit beatus remigius in strenuitate bone operationis. Luce.xxiij. Fuit vir potēs in opere et sermone coram deo et omni populo Beatus remigius fuit vir potens in sermone eruditendo doctrinis.fuit etiaz vir potens in opere irradiendo exemplis et choruscando miraculis. Sic ergo notat secundo bone intentionis rectitudo .cum dicitur.coram me.sequitur.et esto pfect? Ubi notatur perfecte ,pmotionis plenitudo. Sciendum ergo q̄ debemus eē p fecti sicut beatus remigi? triplicter. Primo in gubernatione subditorum. Secūdo in eruditione indoctoz. Tertio i comprehensione eternoz. Primo ergo fuit pfectus in gubernatōne subditoz Gen. vj. noe vir iustus at q̄ perfectus in generationibus suis cum deo ambulauit.per noe qui gubernauit aquam potest significari beatus remigius qui sicut sanctus archiepiscopus gubernauit ecclesiam. iste enim ex sapiēta refulsit. ideo gubernacula possedit. Prouer.primo. Audiens sapiens sapientioz erit.et intelligēs gubernacula possidebit.iste noe beatus id ē remigius competenter per noe figurat? fuit vir iustus.ille est iustus de quo cantat

De ℂ Bãcto ℣ Francisco ℂ Sermo I.

Justus germinabit sicut lilium et florebit ineternum ante dominum. iste iustus sicut lilium germinauit per conceptionẽ boni ꝓpositi. sed in ista vita floruit claritate honeste conuersationis. sed florebit et florebit ineternum ante dominum iocũditate ⁊ amenitate eterne retributionis. iste non solum fuit vir iustus imo etiam perfectus gubernatõe subdite plebis. vita enim prelatorum debet esse perfecta respectu vite subditorum. Unde paulus apostolus loquens de se et alijs prelatis sibi similibus dicebat ℟bili. iij. Quicunq; ꝑfecti sumus hoc sentiamus. iste noe vir iustus atq; perfectus in generatõnibus suis cum deo ambulauit. ille cum deo ambulat qui totis precordijs ad illa supna bona in quibus christus in dextra dei patris sedet per desiderium suspirat. Col. iij. Si conresurrexistis cum christo que sursum sunt querite. vbi christus in dextra dei est sedens. que sursum sunt sapite non que super terram. Secundo fuit perfectus beatus remigius in eruditione indoctorum. ij. Thi. iij. Omnis scriptura diuinitus inspirata vtilis ẽ ad docendum. ad arguendum. ad corripiendũ ad eruidendum in iustitia. vt perfect⁹ sit homo dei ad omne opus bonum instructus. tunc aliquid dicitur esse perfectum quando potest sibi simile generare. vnde pepela. i. semina perfecta sunt quando talia qualia sunt generare valuere. Beatus remigius in sapientia sibi a deo infusa ꝑfectus fuit. deus enim qui dat omnibus affluenter ⁊ non imꝓperat ipsuꝫ aqua salutaris sapientie potauit quã ipse sibi nõ auare retinuit. sed alijs per eruditionez refudit. Ecclesiastici. xxxix. Si dominus magnus voluerit spiritu intelligentie replebit illum. et ipse tanq; imbres mittet eloquia sapientie sue. Certõ fuit ꝑfectus sanctus remigius in comꝓhensione eternorum. ℟bili. iij. Nõ ꝙ iam acceperim aut iam perfectus sim sequor. aut si quõ comprehendam. quando dicit apostolus se non esse perfectũ loquitur de perfectione patrie que consistit in plena visione ⁊ fruitõne ⁊ omnis ipfectionis euacuatione. j. Cor. xiij. Cum autem venerit qđ ꝑfectum est euacuabitur quod ex parte ẽ. istam autem ꝑfectam cõprehensionẽ nõ dum habebat. sed ad ipsam totis desiderijs anhelabat. vñ et dicebat. sequor autsed quomodo comprehendam. ℨ quo modo comprehẽdimus bona eterna que in facultate nostra non sunt posita. sed a nobis mirabiliter elongata. Respondeo quia qui vult vsq; ad solium excelsum ⁊ eleuatum peruenire. oportet eum ibi vel per gradum vel scalam ascendere. Genẽ. xxviij. legitur ꝙ iacob vidit scalam stantem super terram et eius cacumẽ tangẽs celum. ista scala potest dici caritas q̃ hic super terram in terrenis cordibus consistit. sed eius cacumen per meritum vsq; ad celum ꝓtingit. Ephe. tertio. In caritate radicati ⁊ fundati vt possitis compꝛhendere cum omnibus sanctis que sit latitudo longitudo sublimitas et ꝓfundũ. in illa superna felicitate comprehẽdem⁹ cum omnib⁹ sanctis que sit latitudo diuine maiestatis. longitudo eternitatis. profundum diuinorum iudiciorum. sublimitas eternorum gaudiorum. Ad que gaudia nos perducat ꝛc.

ℂ ℣ De sancto Francisco Sermo primus.

Quom esses parvulus in oculis tuis caput i tribubus israel factus es. j. Regum quindecimo. In verbo ꝓpositio commendatur beatus franciscus a duobus. Primo a veritate interne humiliationis. cum dicitur. Cũ esses parvulus

in oculis tuis. Secundo commendatur a dignitate diuine exaltationis. cum dicitur. caput in tribubus israel factus es. Quantum ad primum sciendum est q̄ quattuor ꝓprietates cōmendabiles sunt in paruulo que fuerūt in beato francisco. Prima est humilitas in affectu. j. Thessalon. secundo. Facti sumus paruuli in medio vestri tanq̄ si nutrix foueat filios suos. nutrix ad terram se ꝓsternit vt filios lactare possit. ideo quasi puerum stultum se reddit. et sic puerum flētem ad risum attrahit. Item nutrix cibum mastificat. et quasi comedere pretendit. vt puer̄ sic ad deglutiendum introducat. Triplicem ergo modum tangit apostolus secūdum q̄ se habebat ad Thessa. Primo humilitatem. cū dicit. Factus sum vas electōnis. apostolus qui raptus fuerat vsq̄ ad tertium celum humilem se exhibuit ad informationem subditorum. cōtra superbos qui quamuis nullius sint momēti in oculis dei super alios volunt sublimari. contra quos dicitur Lu. xvj. quod altum est hominibus abhominatio est apud deum. scōm istum modum humilis fuit beatus franciscus. vnde de ipo legitur q̄ super humilitatem studuit edificare seipsum vt sapiens architectus fundamentum preiacens quod a magistro suo didicerat qui propter hoc de sinu patris descendit vt verbo et exemplo humilitatem doceret. Secūdo oñdit apostol⁹ q̄ debebat omnibus Ro. primo. iudeis et gentibus et grecis et barbaris sapientibus et insipientibus debitor sum. Sequitur. tanq̄ si nutrix foueat filios suos. vbi ostendit apostolus suam caritatem. nutrix enim quandoq̄ filios alienos nutrit pro mercede et non ex amore suos autem ex dilectione. Hanc dilectionem ostendens dicit. prima. thessa. secundo. Volebamus tradere vobis non solū euangelium dei. sed etiam animas vras q̄m carissimi nobis facti estis. Ipsa pia caritas et caritatis pietas in beato francisco fuit. Vnde de ipso legitur. q̄ se p̄ deuotionem agebat in deum. per compassionem se transferebat in christum. et per conc[illegible]nsionem se inclinabat ad proximum. et per generalem conciliationē ad singulabat se ad prime innocentie statū. Secunda ꝓprietas paruuli est idoneitas in profectu. Isaie sexagesimo. Minimus erit in mille. et paruulus in gentem fortissimam. Beatus franciscus fuit paruus minor minimus. Paruus in cōspectu populi et despectus et fatuus reputatus. Vnde et pater eius carnalis ipm quasi vinculis constrinxit. Sed minor fuit in libra ꝓprij iudicij. nihil de se nisi peccatorem iudicauit. Vnde de eo legitur. Huius sancti viri mentem omniū virtutum custos et decor humilitas tā copiosa vbertate repleuerat vt in ꝓpria reputatione nihil esset nisi peccator. cum tamē esset splendor et speculū omni mode sanctita[illegible] Tertio fuit minim⁹ consideratu[illegible]ine maiestatis. Genesis decimooc[illegible]o. Loquar ad dominum meum cum[illegible]puluis et cinis. Nihil abiectius cinere. nihil minutius pulvere. ille ergo se abiectum et minimum reputabat qui se puluerem et cinerem appellabat. Genesis quadragesimotertio. Iste est frater noster minim⁹ nus de quo dixeratis mihi. millenarius numerus ē numerus perfectionis. Beatus ergo franciscus in mille fuit quando in perfectionē religionis excreuit. Marbei decimonono. Si vis perfectus esse vade et vende omnia que habes et da pauperibus. q̄ne perfectio et si sit communis omni religioni. tamen quasi ꝓpria videtur ordini fratrum beati francisci. et hoc quia nihil habent nec in ꝓprio nec in communi. Sic ergo minimus fuit in mille et paruulus fuit in gentem fortissimam.

De ℂBācto ℙFranciſco ℂSermo I.

paruulus ſicut iam dictum eſt fuit beat⁹ franciſcus qui in gentē fortiſſimā ꝓfecit fratrum ſcilicet minorum qui ſunt fortes. fortiores. fortiſſimi. ℂFortes ſunt informatione mor̄. fortiores in conſolatione afflictor̄. fortiſſimi in deſtructione errorum. in iſtis enim ſcōm beatum Auguſtinū libenter recipit oſculū columbinum pulcerrima ⁊ modeſtiſſima caritas. mores. ſ. informando. ⁊ afflictos conſolando. dentem caninū retundit ſolidiſſima veritas errores deſtruendo. Tertia ꝓ prietas laudabilis paruuli eſt cognitō ſe creator̄. ℣Iath. xj. Confiteor tibi domine pater celi et terre quia abſcōdiſti hec a ſapientibus ⁊ prudētibus ⁊ reuelaſti ea paruulis. ſapientes ſunt carnalia ſcientes. prudentes ſunt tpalia ſectantes. dom⁹ ab iſtis ſecreta ſue ſapie abſcondit. Nec mirum. aque enim pluuiales conturbāt puritatē fontis. vt in ſua puritate nō poſſit bibi. nec etiam videri. Iſa. j. Tolatur impius ne videat gloriaz dei. Itē vos ſcitis ꝙ obductio vmbre ſue interpoſitōne oculos corpis retardat ne ſol videatur i rota. ſic obductio peccator̄ oculos mentis caligine ſua obnubilat ne claritas diuina videatur i puritate ſua. Iſa. lx. Tenebre operient terram ⁊ caligo populos. ſic ergo dominus ſecreta ſue ſapientie a prudentibus ⁊ ſapientibus abſcōdit que tamē paruulis reuelauit. paruuli enī humiles ſunt apti ad receptionē ſapientie. ſuperbi vero ſunt inepti. ⁊ hoc poſſumus videre per exemplū. diuina enim ſapientia eſt eminens ⁊ excelſa. Ro. xj. O altitudo diuitiarū ſapientie ⁊ ſcientie dei q̄ incomprehenſibilia ſunt iudicia eius ⁊ inueſtigabiles vie eius. vos ſcitis ꝙ tumidum ⁊ inflatū eminentiam alterius rei a ſe repellit quam tū concauum in ſe recipit. ſic tumor ⁊ inflatio elatorū in ſe eminentiam diuine ſapiētie non recipit. quā tamen humilitatis concauitas comprehendit. Unde. iiij. Regū. iiij. legit. ꝙ vaſa vacua impleuit helyſeus. Item vos ſcitis ꝙ cognitō fit per aliquam mutationē cognoſcētis ⁊ cogniti. ſuperbia enim a diuina ſapientia ſe elongat ad quā humilitas appropinquat. ps. Excelſus dominus et humilia reſpicit. ⁊ alta alonge cognoſcit. Auguſtinus in libro de penitentia. in rebus viſibilibus vt excelſa quiſq; petingat in altum erigitur. deus autē cum ſit omniū excellentiſſimus non elatione. ſed humilitate contingit. hec ſecreta diuine ſapientie dūs beato franciſco reuelauit. vnde de ipſo legit. Et ſi ſcripturaꝝ ꝓpriā non haberet per naturā. profunda tū ſcripturarū miro intellectus penetrabat acumine. ⁊ ubi magiſtralis ſcientia foris ſtabat affectus intrabat amantis. Quarta ꝓprietas laudabilis paruuli eſt adeptio regni celorum. Matbei decimonono. Sinite paruulos venire ad me. talium enim eſt regnum celorum. Lu. decimoquarto legitur de quodaz ꝙ fecit cenam magnā et vocauit mltos. Et ſunt tria genera hominum qui ſe ab illa cena excuſauerunt. Primus quia duxerat vxorem. Secundus quia iuga boum probare volebat. Tertius quia villaz emerat. In quo notantur tria genera hominum peccatorū. Luxuriosi qui ſequuntur concupiſcentiā carnalem. auari qui ſequuntur cupiditatem terrenam. ſuperbi qui appetūt dominationem. prima Johannis ſecundo. Omne quod eſt in mundo aut eſt concupiſcentia carnis. aut eſt concupiſcentia oculorum. aut ſuperbia vite. Iſtis peccatoribus ſe excuſantibus precepit paterfamilias vt pauperes debiles ad cenam introducerentur. Nam ſpecialiter pauper eſt regnum celorum. pauperes elegit deus in hoc mundo diuites in fide heredes regni quod repromiſit deus diligentibꝰ ſe. talis fuit beatus franciſcus paupertatis zelator precipu⁹. vñ de ipſo legit. In conclaui requiſit⁹ a fribus q̄ virtus magis faceret amicum deo quaſi ſecretum

cordis sui aperiens dicebat. Noueritis vos fratres spiritualem uiā peruenienti ad christum esse paupertatem tanq̄ humilitatis fomenta ⁊ pfectionis radicem cuius est fructus multiplex sed occultus Sic enim cōmendat beatus Franciscus a sublimitate interne humiliationis. cū dicit cum esses paulus in oculis tuis. sequitur. Caput in tribubus israel factus es. vbi cōmendatur a dignitate diuine exaltationis. Sciendū ergo q̄ caput habet eminentiā in situ. cognitionē in actu. influētiā in motu. effluētiā i fletu. Sic ergo beat⁹ frāciscus habuit eminentiā in situ Deut. xxviij. Cōstituet te dñs de⁹ tuus in caput ⁊ non in caudā. caput prima ps est animalis. ⁊ cauda postrema. illi ergo in caudam ⁊ non in caput efficiunt qui ꝓpter mores vebitos deiciuntur. ⁊ illi in caput et non in caudam constituunt qui ꝓpter scientiam ⁊ vite sanctitatem aliis p̄ponuntur. talis fuit beatus francisc⁹ Ecclesiastici. xj. Sapientia humiliati exaltabit caput illius. j. Regū. ix. Dedit eis locum in capite eorum qui fuerant inuitati Dñs multiplex nobis cantat inuitatoriū. Matth. xj. Venite ad me oēs qui laboratis ⁊ onerati estis. in ps. Venite filij audite me. Itē. venite post me faciam vos fieri piscatores hominum. Sed post tot inuitatoria pauci inueniunt qui velint in ecclesia dei vnum responsoriū cantare. vel vnam lectionem legere. Sed beatus franciscus cum suis fratribus vocatus est et inuitatus respondit. assumus. Baruth. iij. Stelle vocate sunt ⁊ dixerūt assumus. vnde de beato francisco ⁊ eius fratribus potest exponi illud Osee. j. filij iuda et filij israel congregabunt pariter et ponent sibi caput vnum. filij iuda possunt dici simpliciores fratres peccata sua deflentes et sacerdotib⁹ confitentes. filij israel possunt dici fratres ꝓtiores in sacris scripturis deū vite querentes. isti cōgregantur pariter in loci cōmunitate et caritatis vnitate viuentes. isti sibi caput suū posuerūt q̄ beatū franciscū sibi p̄ferunt. Secundo caput habet cognitionem in actu. Job. xxix. Splēdebat lucerna eius sup caput meū. ⁊ ad lumē illius ambulabam i tenebris. caput dicit mēs hois. ps. Inebriasti in oleo caput meum. caput oleo inebriat. q̄ mens hois gratia tū carismatib⁹ implet. lucerna sup huius modi caput splendet q̄ de⁹ hominē sua sapientia replet. lucerna enim dicit sapientia scripturaꝝ. ij. Pe. j. Habem⁹ firmiorē ꝓphetic̄ sermonē cui bñfacitis attendētes tanq̄ lucerne lucēti i caliginoso loco Ad lumē ultius lucerne hō ambulat i tenebris q̄ p̄ scientiā scripturaꝝ sibi cauet a periculis. hanc scientiā habuit beat⁹ frāciscus. vñ de ipso legit. et si impetus sermone. scientia tū plen⁹ referabat dubia qui animi abscōdita ꝓduxit in lucē. Nec mirū si vir sanct⁹ poterat hoc facere cum actorē scripturaꝝ gestaret in corde ⁊ virtutem ipsaꝝ haberet in ope. Certō caput habet influentiam in motu. Ecclesiastes ix. Omni tempore vestimēta tua sint cādida et oleum de capite tuo non deficiat. oleum gratiarum in beato francisco non defecit. sed in tanta abundantia fuit q̄ sicut oleum in capite vsq̄ ad barbam aaron. i. vsq̄ ad viriles p̄dicationes ⁊ operationes fratrum suorum descēdit. Prouer. iij. Dabit capiti tuo augmenta gratiarum ⁊ corona inclita proteget te. Corona prelatoꝝ est ꝓfectus subditorum. prima Thessa. ij. Que est enim spes nostra aut gaudium aut corona glorie nōne vos ante dominū nostrū. glosa. perfectio discipulorum gaudium ⁊ corona est mgr̄oꝝ. ibi enim fructus laborum suorum edituri sunt. fructus mgr̄i est obedientia discipuli cuius bona cōuersatio corona ē magistro Iste ergo vir sanct⁹ quia in simplicitate sua ambulauit beatos post se filios in ornamētū ⁊ coronā glorie derelinquit. Prouer. xx. Justus qui ambulat in simplici-

tate sua beatos post se filios derelinquit. Quarto habet caput effluentiam in fletu. Jeremie. ix. Quis dabit capiti meo aquam et oculis meis fontem lacrimarum vt plorem die ac nocte. per noctem signatur status presentis miserie. per diem status future glorie. et ista duo cā fletus sanctis hominibus debent esse. vnde Canti. v. Caput meum plenum est rore et cincinni mei guttis noctium. in rore signatur dulcedo future glorie que differtur. in guttis noctium signat amaritudo presentis miserie que augetur. hanc abundantiam fletus habuit beatus frāciscus. vnde de ipso legitur q̄ sancti patris oculi caligauerunt non senectute sed lacrimis. ipe enim fuit de illis beatis ploratoribus de quibus dicit Jo. xvj. Plorabitis et flebitis vos. mundus aūt gaudebit. sed tristitia vestra vertetur in gaudium. et gaudium vestrum nemo tolet a vobis. hoc ē gaudium q̄ nullo tp̄ori miscebitur nulla interruptione rūpetur. nullo fine claudetur. ad quod nos perducat.

De sancto Francisco Sermo secundus

Ab infantia creuit mecum miseratio. Job. xxxj. Beatus franciscus i verbo proposito commendatur a trib⁹. Pria pie compassionis affectu. cū dr. miseratio. Secundo a sancte cōuersatōis profectu. cum dicitur. creuit. Tertio a sollicite continuatōis effectu. cum dicitur. ab infantia. Quoniam ergo a dño misericordia plus q̄ sacrificium diligit. miseratōnes enim eius super omnia opa eius. ita ut etiam iudiciū misericordia superet. iō misericors anima cōmendat. et hoc quadruplici ratione. Primo quia recōciliat reum. Secundo q̄ liberat obligatū. Tertio quia emollit cor durū. Quarto quia acquirit per meritū abundantiā spiritualium bonorum. Primo ergo misericordia reconciliat reū. Tobie. iiij. Si nō potueris ita esto misericors si multum tibi fuerit abundanter tribue. si aūt exiguū libenter illud impartiri stude. ita enī fiet vt nec auertat facies domini a te. solent homines auertere facies suas ab eo q̄ ē eis graue et tediosum. Sap. vj. Grauis ē nobis ad videndum. solent aūt conuertere facies suas ad illud quod est delectabile ad videndum. Canti. ij. Ostēde mihi faciem tuam. sonet vox tua in auribus meis. vox enim tua dulcis et facies tua decora. vnde ergo dñm a te faciem suam nō auertere non est aliud q̄ te oculis ei⁹ placere. Ecclesiastici. xxx. miserere anime tue placens deo. quasi diceret. si vis placere deo miserere anime tue. et hoc visitando eam oculo consideratōis. mulcendo solatio dulcis allocutionis. sanando medicamento sacramentor̄. ornando vestimēto virtutum. cibando pane deuotōis. potando vino cōpunctōis. Prouer. xj. Dñi facit anime sue vir misericors. aīe dicit nō corpi. ptra multos qui de aīa pace curant carnē cum magna diligentia procurant. Job. xxiiij. Pauit sterilē. i. carnem vacuā a ceptōe sanctae affectionū. et q̄ nō parit fructus. s. bonae operationum. et vidue non bñ fecit. vidue. i. aīe solatio veri spōsi p̄ peccm̄ destitute. Secōo misericordia liberat obligatū. Dani. iiij. Peccata tua elemosina redime et iniquitates tuas misericordiis pauperū. aīa obligat diabolo p̄ peccatū. huius aūt obligatōis ptractus iniciat in puersa cogitatōe. ratificat in mora p̄sensus deliberatōe p̄summat et ꝓpalat in exteriori operatōe. multū ei est fatuū cōtractū aliquē cū diabolo facere. ipse enī nobilissimā creaturā aiam. s. rationalem dei ymagine insignitam. eius similitudine decoratam. virtutum varietate ornatam. vult sibi vendicare et quasi redigere in suam possessionem propter modicam et falsam monetam. id ē.

breuem ⁊ fallacem delectationem peccati cui debemus dicere id Actuũ. viij. Pecunia tua tecum sit in perditionem. Sz debet homo elemosinis peccata sua redimere et animam ꝑpriam liberare. Prouer. xiij. Redemptio anime viri ꝑprie diuitie. non congregate. nõ coadunate. sed dispersse. sic beatus franciscus animaz suam redemit. dispersit enim dedit pauperibus iustitia eius manet in secula seculoꝝ Et ideo benedictus dominus qui hodie nomen suum ita magnificauit vt non deficiat laus eius de ore hominum per preconiũ sanctitatis. ipse enim spũaliter adimplenit id Genesis. xij. Egredere ḋ terra per contemptum omnium ꝛpalium siue terrenorum. et de cognatione tua p dimissionem amicoꝝ carnalium. vel affinitate coniunctoꝝ. de domo patris tui p dimissionem ꝑpriorum parentũ. sciẽs illud Deutro. xxiij. Qui dixerunt patri suo et matri sue nescio vos. ⁊ fratribus suis ignoro illos. et nescierunt filios suos. hi custodierunt eloquium tuum et pactum tuum seruauerunt. Tertio misericordia emollit cor durum. ij. Jacb. iiij. Cõtristatus est ozias antiochus ꝓpter necẽ onie summi sacerdotis et misericordia flexus lacrimas fudit. recordatus defuncti modestiam ⁊ sobrietatem. iste architect⁹ erat durus et obstinatus et cum lacrimas fudit misericordia flexus cor durum quod nec conteritur per aduersa. nec emollitur per ꝓspera. nec per cõminatiões tabescit. nec per ꝓmissiones liquescit. Ecclesiastici. iij. Cor durum male habebit in nouissimis. tale enim cor sic induratũ dulcedo diuine mificordie siue pietatis emollit et in lacrimas resoluit. cor enim durũ signatur per petram oreb. Numeri. xx. cũ enim murmurasset populus ꝓpter defectum aque dixit moises. Audite rebelles et incredduli nõne de petra hac poterim⁹ vobis aquam ejcere. Cunctz leuassz manum percutiẽs virga bis silicem egresse sunt aque latissime ita vt populus biberet et iumenta. quandocz enim dominus percutit cor durum in virga rigida ostensionis seuerritatis districti iudicij et non fluunt aque. Quandocz percutit virga flexibili ostensionis dulcedinis sue misericordie siue pietatis. et tunc cor durum liquescit. ⁊ sicut fluit cera a facie ignis sic pereant peccatores a facie dei. i. peccata i peccatoribus. spũs enim diuine misericordie est spiritus iudicij et spũs ardoris Isa. iiij. Qui coniunctus rubigini peccati, producit fumum compunctionis ⁊ deuotõnis vt sic ab intimo cordis tanctz ab origine fontis scaturientis per apertos meatus oculorum corporis fluat fons aque salientis. id est salire facientis in ablutionem mẽstruate et peccatoris. hoc fumo resoluti fuerunt oculi petri apostoli qui post ternam negationem conuersus ad dominum amare fleuit. Mathei vicesimosexto. Hoc fumo resoluti erãt oculi marie magdalene que stans retro sec⁹ pedes domini lacrimis rigabat pedes eius. ⁊ capillis capitis sui tersit. hoc fumo resoluti erant oculi ezechielis regis iuda qui conuersus ad parietem fletu magno fleuit et prolongationem vite sue per annos quindecim impetrauit. huius aque fontem petebat Jeremias Jeremie no, no. Quis dabit capiti meo aquaꝫ ⁊ oculis meis fontem lacrimarum vt plorem die ac nocte. interfectos filie populi mei Bonus monachus erat ille qui volebat mãdatum qualibet die ⁊ qualibet nocte. Quarto misericordia acquirit abundantiam spiritualium bonorum Prou. xxiij. Misericordia et veritas ꝓparãt bona. ⁊ in oi bono erit abundantia. misericordia ꝓparat bonũ ꝓsolando affectionẽ ne ꝓcipitet ꝑ desperationẽ. Eccli. xxxv. Speciosa ẽ dei misericordia in tempore tribulatõis q̃si nubes pluuie in tẽpore siccitatis. nubes pluuie tpe siccitatis tpat ardorem solis in refrigerium bois.

sic misericordia dei tempat vehementiã doloris ꝓuenientem ex enormitate patrati sceleris vt non corruat homo in ꝓfundum desperationis. veritas preparet intelligentiam ne in tenebris ignorãtie deuiet per errorem Johannis.iij. Qui male agit odit lucez·in infirmo signum mortis debet esse quando non potest aspicere lumen candele·sic signum mortis est in peccatoribus quando fugiunt lumen veritatis et correptionis sue Johannis·iij. Lux venit in mundum et dilexerunt homines magis tenebras ꝙ̃ lucem· Erant enim opera eorum mala. et ideo ne fideles deuient in tenebris ille qui est via veritas et vita vocat eos ad imitationẽ sui Johannis·viij·Qui sequit̃ me non ambulat in tenebris·sequitur. Et in oi opere bono erit abũdantia. nam in opere bono per modum meriti est abundantia. ꝓ modum retributõis vel premij vita eterna. Mathei.xix. Centuplum accipiet et vitam eternam possidebit. Secundo cõmendatur beatus franciscus a sancte conuersationis profectu. cum dicitur. creuit mecum. Sciendum ergo ꝙ creuit beat⁹ franciscus quadrupliciter. Primo ꝓ oĩs impedimenti amotionem. Secundo ꝓ verbi diuini predicationem. Tertio ꝓ caritatis dilatationem· Quarto per puritatem cordis affluentẽ compassionem· Primo ergo creuit per omuis impediñti amotionem. Genesis.xlj. Crescere me fecit deus in terra paupertatis mee·homines habentes pulcras plantas arborum solent eas a ramunculis ꝛ arbustis circũstantibus emundare vt possint ad debitã magnitudinem peruenire. Beatus franciscus tanꝙ̃ bonus ortulanus christi seipsum a possessione omnium temporaliũ emundauit ut ramos sue intentõnis ꝛ deuotionis libere posset extendere ad altitudinẽ celi cũ apostolo dicente Philli.iij. Conuersatio nostra in celis ẽ·sancti enim ꝛ si sint in terra per corporalem presentiam·conuersantur tamen in celo per desiderium ꝛ meditationẽ. Sic ergo beatus franciscus paupertate voluntaria seipsum emundauit. sciens quoniam paupertatum est regnum celorum. Jacobi primo. Nõne pauperes elegit deus diuit es in fide beredes regni quod repromisit deus diligẽtibus se. huius autem emundationis depauperationis exẽplum habem⁹ a christo.ij.Corin.viij. Scitis gratiam domini nostri iesu christi quoniaz diues esset ꝓpter vos egenus factus est·vt vos eius inopia diuites essetis. dicit glosa. spiritualibus bonis per eius pauptatẽ eruimus nos pannos veteris iniquitatis ·ĩduamur stola immortalitatis. quod fecit ad litteram beatus franciscus. pannos enim qui de mundo erant mundo reliqt et nudus nudum sequẽs a mundo recessit. Job.j. nudus egressus sum de vtero matris mee. nudus reuertar illuc·per electionem paupertatis voluntarie. Fin glosam.ij·Cor.viij·nemo se cõdemnat. pauper in cella. diues in conscientia. securior dormit pauper in terra ꝙ̃ auro tectus in purpura. non ergo expauescas cum tua mendicitate ad illum accedere qui induit⁹ est nostra paupertate. christ⁹ vero se depauperauit· nos ditauit. ꝛ ideo beatus franciscus nudus secutus est christum· ĩ seipso representans sue paupertatis veritatem. Secundo creuit beat⁹ franciscus per verbi diuini predicationẽ. j· Re.iij· Creuit samuel ꝛ dominus erat cum eo· et ex omnibus verbis eius non cecidit in terram·samuel interꝑtatur exaudi⁹ dei vel exaudiẽs dominum per quem signat beatus franciscus qui exaudiuit deuz reuocantem se et alios· Mathei.xj· Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis. et ego reficiam vos Laborant homines vel per peccatum. Jeremie·ix· Et iniqua agerent laborauerunt· vel per penam temporalem· Job.v· Homo nascit̃ ad laborem. sequitur·et onerati estis per

concupiscentiam rerum terrenarum·ꝑs. Disrumpamus vincula eorum et ꝓiciamus a nobis iugum ipsoꝝ. Sequit. Et ego reficiam vos.refectione diuinoꝝ eloquiorum·sic dominus beatum franciscū refecit· ipsuꝫ enim pane sapientie ꝛ intellectus cibauit. et aqua sapiētie salutaris potauit Ecclesiastici·xv. Sic ergo creuit samuel.i. beatus franciscus· ꝛ dominus erat cum eo quando misit dominus moisen ad educendū filios israbel de egipto. dixit ei. Ego ero tecum·Exo.iij·Sic dominus cum beato francisco fuit quando misit eum filios israel.i. deum videntes et recte cognoscentes de spirituali egipto. id est de mundo educere.facta enī humana per impugnationem hominū et inundationem tribulationū dissoluunt· Sed facta dubia frequenter ꝓmouentur ꝛ fortificantur.Exodi.j·Filij israel quāto magis oppimebant tanto magis crescebāt et multiplicabantur. vnde ille gamaliel legisdoctor vir honorabilis plebi.ad cuius pedes paulus apostolus se legem didicisse gloriatur·Cum apostoli christi et discipuli a scribis ꝛ phariseis ꝛ legisdoctoribus impugnarent dixit viri israelite attendite vobis super hominibus istis quid astuti sitis discite abeis.ꝛ sinite illos qm̄ sicut ex hominibus consiliū hoc autem opus dissoluetur.si vero ex deo est nō poteritis dissoluere eos·ne forte ꝛ deo repugnare videamini·non est exercitiuꝫ boni studiosi applicare ingenium dissoluendis demōstratōibꝰ que constāt ex primis veris immediatis prioribus notioribusq; causis.sed magis ociosi·sic non est exercitium homini studiosi sed potius curiosi non furiosi applicare ingeniū ad dissoluendum vera que immediate ꝓcedūt ab irradiatōne prime veritatis. tanq̄ fin demōstrationes artis inuiolabilis et infallibilis.si ex deo est consiliū hoc aut opꝰ scōm verbum gamalielis non poteritis eos dissoluere.ꝛ ideo cum se obligent ad impossibile debēt sibi ꝓbabiliter timere ne ducantur finaliter ad obligationē vel proplema insoluibile· Philolophꝰ tanq̄ vir studiosus ꝛ exercitatus in liberalibus dedit nobis artē dissoluendi palogismos et elēchos male compositos.quia sub apparentia veritatis cum defectu latentis falsitatis possunt homines ducere ad meram inopinabilis vel redargutionis . et sic de aliis· Sic nos debemus applicare studium ad dissoluendum colligationes impietatis que sub apparentia momētanee delectatōis cum defectu offense maiestatis ducunt homines ad meram eternē damnationis. Isa.lxiij·Dissolue colligatōnes impietatis·solue fasciculos deprimentes·Sequitur.Et ommibus verbis eius non cecidit in terram.quod exponit glosa.sic.verba cadunt in terra ꝓ nihilo habenda et omni contemptu calcanda.hoc dicit contra tria genera predicātium verbum dei adulterantiū . Primi predicant ꝓpter concupiscentiā questꝰ tēporalis·et sic verba eorum cadunt in terra tanq̄ vacua siue vana· Ecclesiastes.j· Vanitas vanitatum et omnia vanitas Secundi predicant ꝓpter appetitum preconij laudis.et eorum verba cadunt ī terra ꝙ pro nihilo habenda·quia illorū gloria est in ignominiam cōmutāda·Osee. x·Gloriam eorum in ignominiam commutabo. Tertij predicant propter ambitionem excellentie vel honoris·et talium verba cadunt in terra tanq̄ omni contēptu calcanda. Quanto enim ambicioſus se erigit altius tanto deiicitur vilius Job.xxx.Eleuasti me quasi super ventū ponens elisisti me valide. Ambicioſus ei similis est urso qui habet artem ascendēdi superius vsq; ad summitatem arborū et quia non habet artem descendendi frequenter precipitatur deorsum et cadit in gladios venatorum.sic ambicioſi frequēter per cautelas et caulationes suas ascēdunt superius·et subito dum nō sperant

in gladios venatoꝝ infernalium precipitant inferius. Tertio creuit beatus frāciscus in caritatis dilatatiōe Col. j. Fructificantes in opere bono et crescentes in omni virtute caritatis. Caritas enim vigor et radix est totius incrementi spiritualis virtutis. Exeg. non habet viroris ramus boni opis nisi de radice caritatis p deat. Epbe. iij. in caritate radicati et fundati glosa. firmiter plantati ad similitudinē arboris que quanto plus terre figit tanto plus humorem attrahit et crescit uberius. Sicut enim calor naturalis est fomentum totius corpis. sic caritas ē fomentum totius vite spūalis ratōe vigoris et ignee virturis et ipsa consistentis. hoc igne calefactus beatus franciscus et alij patres antiqui seipsos temporalium indumentis exuerunt. et alij ipsoꝝ imitatores effecti eoꝝ omnia relinquēre nudi nudum christum sunt secuti. Solent homines querere vñ hocē q principes et huius mundi diuites solebant ecclesias ditare et eas multis predijs dotare. sed huius responsio potest esse, vt ex parte nostra defectum accipiamus quia religiosis ꝛ clericis secularibus primit? antiqui patres religiosi et institutores ecclesiastici solebant feruere igne caritatis ad cuius ardorem homines calefacti spoliabant se vestimentis suis et p̄ciebāt eis Sed modo quoniā abundat iniquitas in clero refrigescit in populo. et qui solebat conferre p̄rium mō rapit alienū. et qui solebat dare tunicam secum tolit et pallium. Quarto creuit beatus frāciscꝰ per puritatē cordis affluentem cōpassionem. Deuter. x. Fons paruus creuit i fluuium magnum et in aquas plurimas redundauit. Beatus franciscus fuit fons paruus ante conuersionē ad statum religionis uel perfectionem. sed creuit in fluuium p̄ latam predicationē. et in aquas plurimas redundauit. per benigni cordis affluentem compassionem Ecclesiastici. xxxix. Benedictio illius quasi fluuius inundabit. ꝛ quō catbachismus omnem terram inebriauit. Catbachismus est diluuium generale. quia quatuoꝝ mundi climatibus cōmune. vnde benedictio beati francisci quasi catbachismus dicitur terram inebriare. quia benedictio sue pietatis siue dulcedinis videtur quasi ebriosa fuisse. non enim eius cōpassio vel pietas solum se extendebat ad rationalia. sed ēt ad irrationalia. obtempabant ꝛ ob. diebant vice versa. sicut legitur in eius legēda. et bec est res miranda nec ita miranda quin homini bene intelligenti possit esse p̄spicua. Genesis. j. legitur q̄ in statu nature ꝑdite primo homini oia aīalia erant subiecta. sed p̄ peccatū sunt ab eius dominio elongata. quomō ergo mirum si beato francisco ad p̄fectionem vite producto et quasi ad statum innocentie restituto sunt iterato subiecta que a peccatoribus per peccata fuerunt elōgata. Simile bene legimus in sacra scriptura Danielis. iij. legit̄ q̄ tribus pueris missis in fornacem babilonis. nō tetigit eos oino ignis. neq̄ contristauit. nec quicq̄ molestie tulit. huius ratō est quia in innocentia inuenti sunt. Dañ. vltimo legim? Danielem missum in lacum leonum. Et p̄pter eius bonitatem ꝛ innocentiam sibi versa ē crudelitas leonum in mansuetudinem. ꝛ nos similiter de similibus iudicemus. Sequitur. ab infantia. vbi commendat beatus franciscus a sollicite continuationis effectu. Unde sciendū est q̄ vita viri sancti nō debet esse impolata nec in terra simul. Sed continuata per diuturnitatē perseuerantie finalis Prouer. iij. iustoꝝ autē semita quasi lux splendens p̄cedit et crescit vsq̄ ad perfectū diem. sicut enim sol materialis sua illuminatione non deficit. sed semp̄ proficit quousq̄ diffusione radioꝝ crescat in perfectum diez. sic vita viri sancti nō debet deficere sed p̄ficere vsq̄ ad perfectum diez

valeat peruenire. j. Pe. ij. Sicut mō geniti infantes rationabiles sine dolo lac cō cupiscite vt in eo crescatis in salutem. crescere debet homo per multiplicationez bonoꝝ operū sicut terra per appositionē terre crescit in cumulum Ecclesiastici. xliij. Crescere fecit illum quasi terre cumulū. Sic ergo et nos crescamus p frequentiā bonoꝝ operum ut saluemur per exercicij et mundiciam manuū nostraꝝ. Job. xxij Saluabit innocens saluabitur aūt mūdicia manuū suarum. Quam saluē nobis do. di. qc.

De sancto Francisco Sermo Tertius.

Vestigia eius secutus ē pes meus. Job. xxiij. Beatus franciscꝰ non surdus auditor verbi diuini scripti in exodo. Inspice et fac ſm exemplar quod tibi in mōte monstratū est. Exo. xxv. In exemplar quod est christus diligēter inspexit et ſm formā et regulam illius exemplaris mores et conuersationes informauit. scōm hoc in verbo ꝓposito notātur duo. Prio enim ꝓponit sibi franciscus christū scōm rationem exemplaris. cum dicit. vestigia eius. Secundo subdit sollicitudinē mutationis cum dicit secutus est pes meus Quantum ad primum sciendum ꝙ in christo est potentia cuius consideratio debet in nobis relinquere vestigium humilitatis perfecte. In ipso est etiam sapientia. cuius cōsideratio in nobis debet relinquere vestigium cōuersationis discrete. in ipso est bonitas. cuius consideratio in nobis debet relinquere vestigium opatōnis fructuose. in ipso est imperium. cuiꝰ cōsideratio debet in nobis relinquere vestigium prompte obediētie. Primo ergo in deo est potentia. cuius consideratio debet in nobis relinquere vestigium humilitatis perfecte. j. Petri. v. Humiliamini sub potenti manu dei ut vos exaltet in tempore visitationis. humiliamini non exteriori signo sed interiꝰ in corde vel animo. Est qui nequiter se humiliat et interiora eius plena sunt dolo. Ecclesiastici. xix. Sub potenti manu dei. hec non ē manus misericordie que erigit miseros. sed est manus iustitie que punit et affligit superbos. Job. xiij. Manum tuā longe fac a me. Sequitur. vt vos eruet in tempore visitationis. Ista est natura humilitatis ꝙ quanto aliquis magis humilitate dei intendit tanto magis a salvatore saluatur. Ergo Augustinus in libro de virginitate humiliter ad humilē christum accedite. si eum amatis et nolite abeo recedere. ne cadatis. qui enī cauet abdiscedere rogat et petit nō veniat nibi pes superbie neqꝫ manus peccatoris moueat me. consideratio potentie ut dictum est debet in nobis relinquere vestigiū pfecte humilitatis. xiij. Re. xix. nubecula parua ꝙi vestigium hominis ascendebat de mari. per nubeculā que de facili resoluit et cedit impellenti signat hō ꝓgnitōm ꝓprij defectus vel būilitatis bñs. iob. xiij. hō natꝰ de muliere breui viuēs rpe repletꝰ multis miseriis. hec nubecula dicit parua rōne humilitatis. et habet vestigiū p cōformitatē opis. j. Petri. ij. Et sequamini vestigia eius. hec nubecula dicit ascendere de mari. mare mūdus ē. de hoc mari homines descendunt quando tribulationes huius mundi p christi nose ꝓpendūt. quia in tribulatōibus cōsiderant eiꝰ auxiliationem. pō. Cum ipso sum in tribulatione eripiam eum et glorificabo eum. bonus amicus est christus qui non deserit hominē in tribulatōib? Greg. in moralibus Cū quis in ꝓsperitate diligit valde difficile est cognoscere vtꝝ ꝓsperitas aut ꝓsona diligat. amissio enī ꝓsperitatis infirmat vim dilectōis. Secundo in ipso ē sapientia. j. Cor. j. predicamus verbum dei virtutem et sapientiam. hec est sapia

que est magistra nostre eruditõis. que regula nostre operatõis. que ẽ virga nostre correctõis. ps. Virga directõis virga regni tui. Prouer. xxij. Stultitia colligata est in corde pueri. sed virga discipline fugabit eã. qui hanc virgam contẽnit non habet vestigiũ sapie. sed vestigiũ peccatoris. Ecclesiastici xxj. Qui odit correptionem vestigium est peccatoris. Quõ autẽ possimus habere sapie vestigiũ p studium cõuersationis discrete oñdit apostolus Phi. ij. Sine querela et sicut simplices filij dei sine reprehẽsione in medio nationis puerse et praue inter quos lucetis sicut luminaria in mũdo verbum vite cõtinentes. vt sicut vos cõtinet medicinam sic cõtineatis sapientiam. et notabile ẽ q dicit verbum vite. et non scientie non enim multum pdest, pficere p doctrinam qui sibi nõ pficit per bonã vitã. vñ sup illud Ezeg. Ascendite in montẽ portate ligna edificate domũ. dicit glosa. semper multa bona de multis sperant et conuersatio bona videt. sed cũ tempus messis aduenerit et docendi oportunitatẽ habuit. vel pax vel nihil est adinuentũ. et succrescente paulatim negligentia id parũ qõ videbant habere pdũt. qõ iõ suis euenit. quia in pristinis domibus secuti fuerunt. et q ascenderunt in montẽ scripturarũ nec in se domũ dñi extraxerunt. Tertio est in christo bonitas cuius considerato debet in nobis relinquere vestigium operatõis fructuose. qm̃ bonus israel deus. ipse enim bonus est in affectu dulcedinis multitudine. ps. Dulcis et rect? dñs. si tm̃ gustatis qm̃ suauis est dñs. bonus ẽ in intellectu claritatis magnitudine. Jo. j. Erat lux vera que illuminat omnẽ hominẽ venientẽ in hũc mundũ. bon? ẽ in effectu operatõis rectitudie. ipse enim ẽ qui operat in nobis velle et pficere p bona volũtate. Phil. ij. Ideo dicitur Leuitici. xj. Sancti estote quia ego sanctus sum. benignitatẽ enim suã debem? imitari studio operatõnis meritorie. qõ signatur. ij. Re xiij. de absolon q a vestigio pedis vsq; ad verticem non erat in eo ulla macula. absolon interpretat pax patris. in quo signat homo bonus q debet impetrare pacem ad deũ patrẽ operibus sanctis. ita q a principio vsq; ad finem. quod signatur in vestigio. et sic cor non debe tesie aliquid qõ displiceat oculis saluatoris. Epbe. j. Sumus sancti et immaculati in conspectu eius. bñ dicit in conspectu eius. multi enim sunt qui videntur hominibus sancti. et in conspectu hominum. qui in conspectu dei sunt sordidi et immundi. Job. ix. Si lotus fuero quasi aquis niuis. et fluxerũt velut mũdissime manus mee cum sordibus intinges me. Quarto in ipso est impium Isa ix. Multiplicabitur eius imperium buic? cõsiderato debet in nobis relinquere vestigium, pmpte obedientie. vnde cum diceret Job vestigia eius secutus est pes meus. Iubiunxit. viam custodiui nõ declinaui ex ea a mandatis labiorum eius nõ recessi et in sinu meo abscondi verba oris eius. Job. xxiij. Viam dñi custodiũt homines per mandatorum executionẽ. ps. Viam mandatorum cucurri. sed declinat ab ea per mãdatorum excusationem. ps Non declines cor meum in verba malicie ad excusationes in peccatis. a mandatis labiorum domini recedunt per iudicõrum transgressionem. Danielis. ix. Peccauimus iniquitatem fecimus. impie egimus et recessimus. et declinauim? a mãdatis tuis. in sinu suo abscondunt verba domini. per diuinorum eloquiorum recordationem. Psalmista. In corde meo abscondi eloquia tua. qui sic facit promptus est ad implendum imperium domini. Exodi. xviij. Si hoc feceris implebis imperium domini. et mandata dei poteris sustentare. qui sic obedit suo superiori inuenit suum inferius obediens sibi. vñ Isiõ. de summo bono. Caro nõ erit sub-

iecta anime. nec vita rationi. si anim⁹ nō sit subiectus suo creatori· tūc eī recte nobis subijciunt oīa q̄ sub nobis sunt cum illi subijcimur a quo nobis illa sunt subiecta. Sic ergo nobis ꝓponitur christus ſm rationē exemplaris cum dicitur. vestigia eius· Sequitur. secutus ē pes me⁹ Vbi posuit beatus franciscus sollicitudinem sue imitationis· Et sciendū q̄ sicut a principio dictū fuit in christo est potentia cuius vestigium secutus est p reuerētiam et timorē. Genes. xxxij· precedat dominus meus añ seruum suū et ego paulatiz sequar vestigia ei⁹. sicut videro paruulos meos posse. hec sunt verba Jacob ad esau· Esau interpretat rubeus. in quo signatur christus qui ꝓpter nos fuit sanguine ꝓprio rubricatus· Isa. lxiij· Quare rubrum est indumentū tuum. iste iacob loquitur qui interpretat luctator· in quo signatur beatus franciscus qui de luctu quem habuit contra carnem mundum et diabolū victoriam est adeptus. iste dicit precedat dñs meus. dominus nomē est potestatis. cui debet seruus p timorem et reuerentiam humiliari. Mal. j· Si ego dñs sum vbi timor meus· Iste timor p̄cedit nos· Primo ostendendo viam ne in tenebris erremus Matth. xxviij· Precedat vos in galileam ibi eum videbitis manifeste· q̄ qui sequit me nō ambulat in tenebris Jo. viij· Secūdo p̄cedit custodiēdo nos ne in via deficiamus. Exo. xxiij· Ecce ego mittam vobis angelū meum qui p̄cedat te et custodiat in via. Tertio precedit nos congregando nos dispsos ut in vnitate spūs ambulemus. Isa. lij· Precedet vos dominus et cōgregabit vos deus israel. per peccatum enī sumus a deo diuisi· sed ipse est qui per gratiā dispersos israel congregabit. sed sicut tripliciter precedet dñs sic tripliciter sequi debemus· Debemus enim sequi precedentem dominum ad illustrandū p cognitōnem veritatis· Prouer. iiij· Oculi tui videant recta. et palpebre tue precedāt gressus tuos. Debemus etiā sequi precedentem ad custodiendū p subiectionem nostre voluntatis· vñ petro dictū est· vade satbana post me. quia noluit ponere voluntatē suā voluntati diuine· Tertio debem⁹ sequi precedentem ad congregandū per vnitatem caritatis· hec est enim q̄ discordes concordat. dispersos sociat. mortuos suscitat. Augustinus· Caritas est concordia mentiū· societas electorum· vita beatorū angelorū et animarum. nec enī anime nec angeli sine caritate viuunt. sic ergo potest dici. precedat dñs ante seruū suū Sed quid est q̄ dicit paulatim se sequi. cū velociter secutus est vestigia domini· Respōdeo. hoc dicit vel ꝓpter defectum vir tutū. ibunt enim sancti de virtute in virtutem. vel hoc dicit ꝓpter humilitatis exemplū. Mal. ij· Cum fecerint modicū de genere bonoz multa se fecisse putant· boni vero cum multa bona fecerint modica reputant. Luce. xvij· Cuz omnia bñ feceritis que precepta sunt dicite serui inutiles sumus· sequitur· sicut videro paruulos meos posse. vidit beatus franciscus paulos suos fratres suos minores posse sequi christum per dimissionem omniuz temporaliū. Non enim poterant sequi illum onerati vt exultauerunt ut gigas ad currendam viā. sciēs q̄ deus elegit pauperes in hoc mundo diuites in fide. prīo paupes vt postmodū sint diuites· ij· Corin. viij· Scitis gratiaz domini nostri iesu christi. qm̄ cum diues esset in omnibus ꝓpter vos egenus factus est. ut ei⁹ inopia diuites essetis. ibi dicit glosa. nemo condemnat pauper in cella diues in conscia securior dormit pauper i terra cū auro dives in purpura. ne ergo expauescas cuz tua mendicitate ad illum accedere qui i dutus est nostra paupertate. christus enī se pauperauit nos ditauit. Et ideo beat⁹ franciscus cum sua mēdicitate ad christū accedere non expauit. ps· Ego sum men

dicus et pauper dñs sollicitus est mihi. Secundo secutus est vestigia sapiētie p veritatis predicationē. Ecclesiastici .xlq. Dominus cognouit omnē scientiā annuncians que preterierunt et que supuēture sunt et reuelans vestigia occultoz sacramentoz qō a seculis occultum siue absconditum ē. hoc sacramentū est q verbum caro factum est. vestigia huius sacramenti deus reuelari voluit cum predicationem euangelij apostolis paupibo humilibus et beato francisco et suis successoribus dispensauit. Luce.x. Abscōdisti hec a sapientibus et prudentibus et reuelasti ea parvulis. i humilibus. humiliras enim est clauis p quam venitur ad sapiētiā. deus enim superbis resistit humilibus aūt dat gratiā. Jaco. iiij. Hanc gratiā habuit beatus franciscus. vñ potuit dicere illud Epīe. iij. Mihi omniuz sanctoz minimo data est sapiētia uel gratia hec euangelizare in gentibus inuestigabiles diuitias christi. minimū se vocat humilitate qui mioꝛes habet in successione. has diuitias gratie christi predicauit ita q eius predicatio nō fuit retrograda vt a contemptu spūalium ad amoꝛem tēpoꝛalium inclinaret. ps. Defecerunt oculi mei in eloquiū tuum. glosa. oculi non ex infirmitate. sed ex ingenti cupiditatis quasi ope lassati. non enī est ociosus qui tm verbo dei insidet. nec pluris qui extra opatur q̄ qui studium cognoscende diuinitatis exercet. ipsa enim sapientia maximū opus est vt anteferet maria que audiebat marthe que ministrabat. Tertio secutus est beatus franciscus vestigia bonitatis per vite conformitatem. Job. xj. Vestigia dei cōprehendes et vsq ad pfectū omnipotentē reperies. vestigia dei cōprehendit beatus franciscus p vite cōformitatem. et vsq ad pfectum repperit per apertam visionem. hec aūt conformitas vite in tribus consistit. Primo i passionis dominice recordatione. ipse enī q̄si signaculū posuerat passionē christi siue christū passum super coꝛ suum. quo solo sic volebat affici q nullo alio vellet gloriari. Gal. vlt. Mihi absit gloriari nisi i cruce dñi nostri iesu christi. per quē mihi mundus crucifixus est et ego mūdo. in cruce dñi est gloriandū. nam in passione christi est virtus nostra. in cruce gloriandum est in morte et in vita. Damascen. Omnibus mirabilioꝛ est crux christi preciosa. p nullum enim aliud est moꝛs euacuata. peccatum deletum. infernus depredatus. ad concernendum presentia virtus donata. ad pristinam beatitudinē regressio directa. qui scit in ista' cruce gloriari positus adhuc in terra dulcia poma sua dulces fructus de ligno vite decerpit. vñ beatus Bernā. Circūire possum celum et terram et mare et aridam et nusq̄ te iueniaz nisi tm in cruce. vbi dormis. vbi pascis. vbi cubas in meridie. crux tua ē cuius latitudo caritas. cuius longitudo lōganimitas. altitudo spes. pfundū timoꝛ. quicunq̄ inuenit te in hac cruce anima suspenditur a terra et dulcia poma de ligno vite decerpit. Sequit. Per te mihi mundus crucifixus est. glosa. vt me nō teneat. et ego mundo. glosa. vt ipsum non teneam Greg. quia apostolus non mundi querebat nec a mundi gloria. iō se mūdo et mundum sibi crucifixum eē gloriaꝰ

¶ Secundo attenditur ista cōformitas in puritatis et sanctitatis imitatōe. Roduodecimo. Nolite conformari huic seculo sed reformamini in spiritu mētis vestre. Beatus franciscus non fuit conformis huic seculo per amoꝛem terrenoꝛum nec per ambitionem honoꝛum. sed renouatus in spiritu mentis sue per abdicatōnem carnalium delideriozum. Quidaz enim sunt qui a carnalibus voluptatibo abstinent. Sed ad mundi honoꝛes anhelant. Et tales crucifigendo carnem suam cum vicijs et concupiscentijs insufficienter se christo conformant. Ere-

gorius. Carnem nostram cum concupi/ scentijs crucifigimus cum sic gulā restri/ gimus vt de mūdi gloria nihil queram? qui enim corpus macerat sed honoribus ambelat carni crucem intulit. sed mun/ do per concupiscentiam penis viuit. Ter tio attenditur ista cōformitas in stigma/ tum vel insignioꝝ dominice passionis repīratione. Gala. vltimo. Stigmata domini iesu in corpore meo porto. glosa. stigmata appellat quasi notas de persecu tionibus penarum quas patiebatur. sti/ gma enī est nota aliquo ferro facta. apo/ stolus ferebat in corpore suo insignia do/ minice passionis quasi similitudie remo ta que erant note de persecutionibus q̄s patiebatur. Sed beatus franciscus fere/ bat insignia similitudine ꝓpinqua. quia sanguis christi eius sanguine repzesen/ tabatur. Osee. quarto. Scriptum ē san/ guis sanguinē tetigit. Sed econtrario in beato Francisco sanguis sanguinem reuelauit dum ob memoriam passionis domini sanguis de eius latere profluxit. Prouerbiorum tricesimo dicitur. San/ guisuge filie sunt dicētes. affer affer. Sā guisuga est humana concupiscentia cu/ ius sunt due filie. affluentia temporalis et voluptas carnalis. Affluentia semper dicit affer affer. quia non saciatur delici/ is. et econtrario non sanguisuge sunt fi/ lie due non dicentes affer affer. Iste fue runt filie pharaonis domini sagitte potē tis acute dicuntur ad penetrandum. cuꝝ carbonibus desolatoꝝis ad mordendum Iste sagitte sic in eo militabant q̄ ipsum vsq̄ ad effusionem sanguinis in quo spi rit⁹ vitalis relidz penetrabāt. iob. vj. Sa gitte domini in me sunt quarum indignatō spiritum ebibit meum. iste filie pharao/ nis domini due sunt. Prima est memo/ ria passionis domini. Trenorum tertio Recordare paupertatis mee et transgres sionis mee absinthij et fellis. et respon/ dit homo fidelis. Memoria memor ero et tabescet in me anima mea Genesis ter tio legitur q̄ oues Jacob ex inspectione virgarum aromancarum propter fortez imaginationem fetus varios cōceperūt Quid ergo mirum si propter fortem et feruentem memoriam effusionū sangui nis christi effusus est sanguis beati fran cisci. nec hoc dico factum opere naturali. Sed christus operans potentia superna li dignus insignijs sanctum suum mira ficauit exterius qui sibi cruci confix⁹ erat interius. scōm illud apostoli ad Galla thas secundo. Christo confixus sum cru ci. Viuo autem iam non ego viuit vero in me christus. q̄ autem nunc viuo ī car/ ne. in fide viuo filij dei qui dilexit me et tradidit seipsum pro me. Secun/ da filia pharaonis est desiderium imitatio nis. Hec ē sagitta domini vulnerās san guinem. Prouerbiorum tricesimo. Qui autem fortiter premit vbera ad elicien/ dum lac exprimit butirum. et qui vehe/ menter emungit elicit sanguinem. vtra q̄ enim sagitta fuit sanguine rubricata et inebriata. Deutronomij tricesimo se cundo. Si acuero vt fulgur gladiū meū et arripuerit iudicium manus mea Red dam vltionē hostibus meis. et bis qui oderūt me retribuā. Inebriabo sagittas meas sanguine. et gladi⁹ meus deuorabit carnes. de cruore occisoꝝ et de capti uita te nudati inimicoꝝ capitis. Nec mirū si aggregatio luminis dat splendorem. si florens vinea dat odorem. si fons scaturi ens dat humorem. et quid mirum si nō tam mirandum q̄ non sit fide dignum q̄ feruens desiderium beati francisci pro duxit sanguinem. Eius enim desideriuz fuit quasi mustum absq̄ spiraculo q̄ō la gunculas corporis disrumpit vsq̄ ad ef fusionem sanguinis. In veteri testamē to scriptum est oculum pro oculo. dentez p dente. Sed brūs trāsisse⁹ posit⁹ in nouo testamēto q̄ō ꝓfirmat ꝑ sanguinē reddi dit. Q̄ q̄ difficile prelati nostri tēporis

sanguinem ꝓpium pro effusione christi repẽderent xpo. qui sanguinẽ xpi fecuere faciunt dum edificantes sion in sanguinibus. beneficia ecclesiastica que sanguine christi ꝓpata sunt cõsanguineis nõ quia boni sed qꝛ de sanguine suo ꝓcreati sunt conferunt siue distribuũt. ℣Quarto secutus est beatus franciscus vestigia impij ꝑ promptã obedientiã. Ro. iij. ℣Signuꝫ accepit abraham circũcisionis signaculũ iusticie fidei que ẽ in prepucio vt sit pater omniũ credentiũ. nõ tm̃ his qui sunt ex circũcisione sed his qui sectant eius vestigia. ℣Abrahã interpretat pater multaꝝ gentiũ. in quo signat christus qui est pater omniũ credentiũ. pater sup filiũ habet impiũ. debet filius patri obedire ꝓmptum obsequiũ exhibere. qõ beatus franciscus bene christo exhibuit. Job. xiij. vestigia pedum meoꝝ dinumerasti. et qꝛ dinumeratit eius vestigia in frigore nuditate. et fame. ideo mõ ei retribuit in superna refectione. vbi ꝑm augustinũ. lucꝫ qõ non capit locus. olet quod nõ spargit flatus. vbi sonat qõ non capit tempus. vbi sapit qõ non minuit edacitas. vbi lxret quod non diuellit anxietas. Ad quã nos ꝓducat qui sine fine viuit et regnat ℟c

De sancto Dionisio Sermo primus.

℣Dionisius ariopagitha credidit in dñm iesum christuꝫ ℣Actuũ. xvij. In verbo ꝓposito tria notant̃ a quibus beat⁹ dionisius ꝓmendat̃. ℣Primo a noĩe cum dicit̃ dionisius. ℣Secũdo a cognoiatõne cum dicit̃ ariopagitha. ℣Tertio a cõuersione. cũ dicit̃. credidit ĩ dñm iesum christũ ℣Ad nomẽ ꝑtinet discretio. dionisius enĩ interpretat̃ diiudicans. ad cognomiatione ꝑtinet deuotio. ariopagitha enĩ interpꝛ tat̃ primitie solennes. et dicit̃ ariopagitha ab ariotb qõ est mare et pagus qõ ẽ vitis maris. ad cõuersionẽ ꝑtinet religio quod notat̃ cũ dꝛ. credidit in dñm iesuꝫ christum. ℣Quantũ ad primũ sciendum est ꝙ dionisius interpretat̃ diiudicans. ℣Sciendum ergo ꝙ beatus dionisius tria iudicauit. ℣Primo supioza ꝑ contemplationẽ. ℣Secũdo iudicauit inferioza ꝑ eruditionẽ ꝛ correctionẽ. ℣Tertio iudicauit ĩ terioza sua ꝑ constantiam et fortitudinẽ. ℣Primo enĩ iudicauit supioza ꝑ contemplationẽ. ¶ Coꝛ. ij. ℣Spũalis oĩa iudicat et a nemie iudicat̃. beatus dionisius ẽ bõ spũalis appellatus. qꝛ ipse fuit spũ dei repletꝰ. Genes. xlj. ℣Nũ inuenire poterimꝰ virũ talem qui spũ dei plenus sit. beatus dionisius sicut dictũ est spiritu dei plenꝰ fuit. et ideo supioza et occulta ꝑscrutatus ẽ. ¶ Coꝛ. ij. ℣Spũs oĩa ꝑscrutat̃. etiã ꝓfunda dei. nihil ꝓfundius vltra immensum et infinitũ bonũ ℟ distantia ordinũ ierarchiaꝝ angeloꝝ. ista ꝓfunda ꝛ occulta beatus dionisius ꝑscrutatus fuit et librum de ierarchia angelica composuit ꝑ quẽ totam ecclesiã dei illuminauit. Job. xxxviij. ℣Nunquid nosti ordinẽ celi et ponꝛ rationẽ eius in terra. beatus dionisius nouit ordinẽ celi. i. ordinẽ celestiũ spirituũ ꝑ diuinam reuelationẽ. beati pauli apostoli doctoris gentium doctrinã ꝛ eruditionẽ. ꝛ rationem eius posuit in terra per ꝓdicationẽ ꝛ librorꝝ ꝓpositionẽ. ℣Ũ ipsi ꝓuenit quod dicit̃ Ecclesiastici. xliij. ℣Nõ est inuentus similis illi qui cõstrueret legem excelsi. alq̃ sancti quasi aĩalia domini cum domino in terra gradiebant̃. sed beatus dionisius quasi aquila dominica super celos eleuabatur. alq̃ sancti obseruauerunt legem excelsi per custodiã mãdatorum. sed beatus dionisius penetrat legem excelsi per scrutationem celestium secretorum. ℣Secundo iudicauit beatus dionisius inferioza per eruditionem et correctionem. ℣Sapientie tertio. Judicabunt nationes et dñabunt populis et regnabit dñs illorum ꝛ in perpetuum.

De ℭ Hācto ℣ Dionisio ℭ Sermo. I.

Beatus Dionisius iudicauit nationes peccatores arguendo. dñatus etiam fuit populis ipsos iugo fidei supponendo. et ideo cum rege regū ⁊ dño dñantiuz qui imperpetuū regnat mō regnat beatus dionisius eternam gloriam participando Sap. iij. In paucis verati in multis bene disponent. qm̄ deus tentauit illos et inuenit illos dignos se. sed quid est q dicitur in paucis verati. fuerunt ne pauce vexationes beati dionisij ⁊ sociorz eius beati rustici et eleutherij. nōne beatus dionisius fuit flagellatus. incarceratꝰ. ferro oneratus. super lectū ferreū expansis flāmis positus. ⁊ tandem finaliter decollatꝰ. Reuera vexatōes sanctorz in se ꝓsiderate magne fuerūt. sed pauce dicunt in ꝓpatōne premiorz. nā multū et paucū paruum et magnū relatiue vel in ꝓpatione dicunt ſm philosophū in p̄dicametis. vñ mōs dicit puus. miliū vero magnum. Sicut ego video q mons martirū vbi occisus fuit beatus dionisius in se est magnus. sed in ꝓpatione ad alpinos montes est mons modicus siue paruus. sic vexatōes sanctorz in se ⁊ absolute considerate fuerunt magne. sed in cōparatōe ad premiū dicunt parue. Ro. viij. Non sunt condigne passiones huius tpis ad futurā gloriam q̄ reuelabit in nobis. Sc̄ōm hanc ergo formā loquēdi ꝓpetēter dicit i paucis verati in multis bñ disponent. Sequitur. Tentauit illos deus et inuenit illos dignos se. illi qui deo digni sunt oīm bonorū magnitudinē que in deo sunt reperiunt in eterna beatitudine. Prouer. viij Decū sunt diuitie et gloria opes superbe et iustitia. Tertio beatus dionisius iudicauit interiora sua p constantiā et fortitudinē. Ecclesiastici. iij. Qui audit illā iudicabit gētes. et qui intuet illā pmanebit cōfidens. beatus dionisius diuinā sapientiam sibi loquentē ⁊ audiuit. et ideo iustitiā diligite qui iudicatis terram. ipe enim intuēs sapientiā pmansit ꝓfidens per constantiā ⁊ fortitudinē. nec mirum. qz Sap. viij. dr de sapia. Attingit a fine vsq ad finē fortiter. ut nō sit qui eius potentiā effugiat. ⁊ disponit oīa suauiter ut nō sit qui eius clementiā nō sentiat. Sic ergo beatus dionisius pmānsit confidens. Prouer. xxviij. Fugit impius nemīe p sequente. iustus aūt q̄si leo ꝓfidēs absq terrore erit. si fugit impi⁹ nō est mir. qz ñ habet fidei fundamentū. sed beat⁹ dionisius quasi leo cōfidens absq terrore fuit qz ipse habuit fidei ⁊ amoris fulcimentū Cui de ipso legit. quo amplius gentilitatis seruere cognouit errorē illis intrepidus et caloze fidei armatus accessit et parisius dño ducēte puenit nō verit⁹ incredule gentis expetere feritatē. Sic ergo primo pmēdat beat⁹ dionisius a nomīe qđ interpretat ut dictū est diiudicās. Secundo cōmendat a cognomīatōe cū dicit ariopagita. Ariopagita vt dictū ē interpretat primitie solennes. Sciendū ē ergo q sunt tria genera primitiarz. Primo enī sunt primitie fructuū terrenorū. Prouer. iij. Honora deū de tua sub stantia ⁊ de primitijs fructuū tuorz da paupe rib⁹. primitie dicunt fruct⁹ qui ꝑmo nascunt. qui magis appetunt. et magis ab hominibus diliguntꝰ. vñ dat intelligi q diuites de melioribus debēt dare pauperibus in quib⁹ ꝑsona diuina p̄tat. Mat. xxv. Quādiu vni ex istis meis minimis fecistis mihi fecistis. sed fere oēs pauperibus dāt de rebus deterioribus. qz si dāt de blado suo dāt deteriorata ⁊ corrupta. vñ q̄ res aliq̄ multū deteriorata ē dr in cōmuni puerbio. boc ē bonū ad dandū p deo. multi etiā seruiūt diabolo q̄i de vino puro siue iuuētutis. et quoniam iam defracti sunt senio intrando religionem volunt seruire deo de fecibus siue senectutis in qua non utilitati sed oneri sunt religioni De primitijs ergo. i. de bonis meliorib⁹ deo dare debemus. Numeri. xv. Sicut seperabitis primitias de areis. ita

de pulmentis dabitis primitias dño. hoc bene abel faciebat qui de primogenitis ⁊ melioribus bonis dño offerebat Genes. iiij. Abel obtulit de primogenitis gregis et de adipib⁹ eoꝝ et respexit dñs ad abel et ad munera eius. ad cain aũt ⁊ ad munera eius nõ respexit. quia non de melioribus sed deterioribus dño obtulit. Secundo sunt primitie excellentiũ doctorum Jere. ij. Sanctus israel dño primitie frugum eius. israel interpretat dñm vidẽs. per quẽ bene intelligit beatus Dionisius qui sine dei visione et cognitõe nõ potuit tãta de deo exprimere. ipse deo obtulit tam in ꝓprio corpore q̃ in ꝓprioꝝ conuersione Ipse enĩ ꝑm doctrinã apostoli seipm hostiam sanctã deo placentẽ obtulit. Ro. xij Obsecro vos p̃ misericordiã dei vt exhibeatis corpa vestra hostiam viuentẽ sanctam deo placentẽ. beatus ergo dionisius primitias excellentium doctoꝝ seipm domino obtulit qñ p̃ dño passus fuit ĩ odorem suauitatis. vnde de ipso dñs dicere potuit illud Geneſis. xxvij. Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni. cui benedixit dñs. ipse enĩ magnas primitias dño obtulit qñ totam galleaz dño acquisiuit vbi regnat feruor fidei et religionis. et p̃ eius predicationẽ gallicos dñs in filios adoptatõis suscepit. Ro. viij. Nosipsi primitias spũs habẽtes intra nos gemim⁹ adoptionem filioꝝ dei. expectãtes redemptionem corpis nostri. per adoptionẽ filiorum peruenimus ad participationẽ eternalium bonoꝝ. Ro. viij. Ipse spiritus testimonium reddit spiritui nostro. q̃ sumus filij dei q̃ si filij et heredes. heredes quidem dei coheredes autem christi. Tertio sunt primitie fidelium electorum ij. Thessa. ij. Elegit nos deus primitias in salutem in sanctificatione spiritus ⁊ fide veritatis in qua vocauit nos per euãgelium nostrũ in acquisitione glorie domini nostri iesu christi. sic ergo magnas primitias beatus dionisius obtulit quã do totam galliam per suaz predicationẽ domino genuit. j. Corin. iiij. In christo iesu per euangelium ego vos genui. Apocalipsis. xiij. Hi empti sunt ex omnibus primitie deo ⁊ agno. et in ore ipsorũ non est inuentũ mendacium. sine macula enĩ sunt ante thronum dei. Tertio commendatur beatus dionisius a cõuersione. cuz dicitur credidit in dominũ iesum. Sciẽdum ergo q̃ beatus dionisius a cõuersione commendat cum dicitur credidit in dominum iesum. Sciendum ergo q̃ beatus Dionisius tripliciter credidit. Primo credidit constanter vt apparuit ĩ miracula culorum operatione. Secundo credidit sapienter ut apparuit in populoꝝ eruditione. Tertio credidit vtiliter vt ꝓparet in premioꝝ assecutione. Primo enim credidit ꝑstanter ut appar ut in miraculoꝝ opatõe. Mat. ix. Si potes credere oĩa possibilia sunt credenti. opatio miraculoꝝ ptinet ad fidei fundamentũ Matth. xvij. Si habueritis fidẽ sicut granũ sinapis dicetis mõti huic. trãsi hinc ⁊ transibit. ⁊ nihil impossibile erit vobis. sic beat⁹ dionisius p̃ fidei ꝑstantiã assecut⁹ ẽ opatõez miraculoꝝ. vñ de ipso legit q̃ tãtas p̃ eũ dñs dignabat exercere virtutes ut rebelliũ corda gẽtiliũ nõ min⁹ miraculis q̃ ꝓdicatõibus obtineret. Secõ credidit sapienter. ut apparuit in populoꝝ eruditõe Ro. x. Corde creditur ad iustitiã ore autez ꝓfessio fit ad salutẽ. bõ corde credit ad iustitiã intellectũ suũ in obsequiũ fidei captiuãdo interi⁹. sed ore fit ꝓfessio ad salutẽ nomẽ christi ĩ articulo mortis ꝓfitẽdo et pplm eruditẽdo exteri⁹. j. Thes. ij. Exhortatõ nra nõ de errore neq̃ de immũdicia neq̃ in dolo. sed sic̃ ꝓbati sum⁹ a deo ut crederet nobis euãgeliũ. ita loq̃mur nõ q̃si hoĩbus placẽtes. sed deo q̃ ꝓbat corda Tertio credidit beatus dionisius dominum nostrũ iesum christũ vtiliter vt apparet in premioꝝ assecutione. j. Pet. j. In quem nunc quoq̃ non videntes cre-

ditis. credentes autẽ exultabitis letitia inenarrabili et glorificata reportantes finem fidei vestre salutem animaꝝ vestrarum. Ad quam nos ꝛc̃.

De sancto Dionisio Sermo secũdus.

Narrabo nomen tuum fratribꝰ meis. In medio eccl̃ie laudabo te. ps. xxi. In verbo ꝓposito duo notant̃ a quibꝰ beatus dionisius ꝓmendat̃. Primo enī cõmendatur ab edificatione et eruditõne ꝓximi. cum dicitur. Narrabo nomen tuum fratribꝰ meis. Secundo a laude et cõmendatione dei. cum dicit̃ in medio ecclesie laudabo te. Quantũ ad primũ sciendum ꝙ nomẽ dñi est potestate virtuosum. magnitudine spaciosum. vtilitate fructuosum. Primo ergo nomen domini est potestate virtuosum Mar. vltimo In nomĩe meo demonia eiciẽt. linguis loquentur nouis. serpentes tollent. et si mortiferum quid biberint nihil eis nocebit. Sic ergo nomẽ domini est in potestate virtuosum. qr̃ efficax ad subiectionez et eiectionẽ demoniorꝫ. Lu. ix. Cõuocatis xĩ. apostolis dedit illis iesus virtutez et ptãtem sup oĩa demonia. ꝛ vt languores curarẽt. Nomẽ etiã dñi valet ad inuocationẽ animorꝫ. vñ ꝛ hic dr. linguis loquẽtur nouis. linguis loqui nouis nihil aliud ẽ ꝙ ꝓdicare exclusionẽ vetustatis pctĩ et inducere ad nouitatẽ vite ꝓ renouatõnẽ mentis et nouitate virtutis. Ephe. iiij. Renouami in spũ mẽtis vr̃e. In spiritu mẽtis nr̃e renouamur qñ in nouitate sanctitatis ambulamus. Ro. vi. Quõ christ̃ surrexit a mortuis ꝓ gloriã patris ita et nos in nouitate vite ambulemus. Huius nouitatis spũsanctus indicium dedit qñ in die pẽthecostes sup aplos in linguis igneis apparuit. Act. ij. Apparuerunt illis dispdite lingue tanꝙ ignis. seditꝙ sup̃ singulos eorꝫ ꝛ ceperũt loq̃ variis linguis, put spũsanct̃ dabat eloqui Nomẽ etiã dñi tertio valet ad remotõez serpentũ tã spũaliũ ꝙ corpaliũ. vñ ꝛ hic dr. serpentes tolent. Act. xxviij. Cũ cõgregasset paulus sarmẽtorꝫ aliquantã multitudinẽ. ꝛ imposuit sup ignẽ. vipera a calore cũ ꝓcessisset invasit manũ ei⁹ et ille excutiẽs bestiã in ignẽ nihil mali passus ẽ. nomẽ etiã dñi valet ad expellẽdũ venenum ut nõ sit etiã bibenti in nocumentũ. vñ ꝛ hic dr. et si mortiferum quid biberit non eis nocebit. vñ de brõ Jo. euan. legimus ꝙ cũ ipe ad petitionẽ ariscodemi venenũ bibisset nihil mali passus fuit. imo illos qui ex veneno mortui fuerãt in nomĩe dñi suscitauit. Secũdo nomẽ dñi ẽ magnitudine spaciosum. ps. Notꝰ in iudea deus israel magnũ nomẽ ei⁹. solũ in iudea erat notꝰ deus ãs tẽpus incarnatõnis. sed in israel factũ ẽ nomẽ ei⁹ a tpe suscepte carnis. ꝓ ꝓdicationẽ enī aplorum vbicũq̃ ẽ nomẽ christi diuulgatũ ꝛ ampliatũ. ꝛ ꝙ in omnẽ terrã exiuit son⁹ eorꝫ et in fines orbis terre verba eorꝫ. Nomẽ enī christi erat intra aplorum corda sicut ignis in stupa ꝛ iõ abscõdi non poterat. Act. iiij. dixit petr⁹ nõ possumus qđ audiuim⁹ ꝛ vidimus nõ loq̃. nomẽ enī christi ẽ nomẽ dulce ꝛ desiderabile Isa. xxvj. nomẽ tuũ ꝛ memoriale tuũ in desiderio aĩe Eñ dicit Berñ. ꝙ nomẽ xp̃i ẽ mel in ore melos in aure. iubil⁹ in corde. Tertio nomẽ christi ẽ utilitate fructuosum Act. iiij. Nec enī aliud nomẽ ẽ sub celo datum hominibꝰ in q̃ oporteat nos saluos fieri. nomẽ ei⁹ xp̃i iesu ẽ nomẽ saluatoris ꝛ nr̃e salutis. iesus saluator interp̃tat̃. nomẽ etiã ipsius ẽ christ⁹ a quo nos christiani appellati sumus. vñ augu. noĩe suo vocauit me vt memoriale ei⁹ eẽt apud me. vt abiecto eẽm vinct⁹. ꝛ a christo xp̃ian⁹. istud nomẽ dñi nr̃i iesu xp̃i dionisi⁹ ꝓdicauit et brũ rustic⁹ ꝛ eleutheri⁹ ipsi⁹ socij. et hoc tripl̃r ꝓprio mãsuete ad reuocatõz pctõꝝ

Secundo discrete ad eruditionem indoctorum. Tertio ꝓfunde ad perscrutationem secretoꝝ comitante operatione miraculoꝝ. Beatus ergo dionisius nomen domini bene predicare potuit tanꝯ ille qui de diuinis nominibus libꝝ composuit. vnde de ipso et socijs Ecclesiastici. xliij. dicitur. Hi fuerunt homines in puericia sua requirentes modos musicos et narrantes carmina scripturarum. homines diuites in virtute hoc pulcritudinis studium habentes. per modos musicos qui bus aures hominum demulcent et in quibus homines delectant mansuetudo predicationis designatur. per quam homines frequenter de facili corriguntur. ps. Su peruenit mansuetudo et corripiemur. vñ in scola saluatoris Egreditur mansuetudo sex modis. Math. xj. Discite a me qꝛ mitis sum et humilis corde. isti etiam homines fuerunt narrantes carmina scripturarum. In carminibus in quibꝰ homines delectãtur diuina misericordia designatur. que tanta est ꝙ homines quantumcunꝯ peccatores qñ ꝑ penitentiã ingemiscunt benigne a dño recipiuntur. et per hoc homines ad spem venie erigunt. Sunt autem tria que boni predicatores debent populis predicare. Primo dolorẽ ꝑ cõmissione peccatoꝝ. Secundo benignitatem diuine clementie ad remissionẽ ipsorum. Tertio timorem iudicioꝝ qõ bene signatũ est. Ezechielis. ij. Et ecce manus domini missa erat ad me in qua erat inuolutus liber et expandit illum coram me. qui erat spiritus intus et foris et scripte erant in eo lamentationes carmen et ve. Lamentationes dicit per cõmissionẽ peccatoꝝ. Carmen ꝓpter spẽ remissionis ipsorum. Ve ꝓpter timorem iudicioꝝ diuinorum Ecce quomodo ꝓphꝛta sciuit ordinate inter duas virides vnam maturam ponere. quia inter dolorem ꝑ commissione culpe et timorẽ ex consideratõe iustitie diuine. posuit spem facilitatis cõsequende venie. Ipsi etiam fuerunt homines diuites in virtute. diuitie virtutũ et sapientie sunt sole vere diuitie. Ysaie. xxxiij. Diuitie salutis sapientia et sciẽtia timor domini ipse est thesaurꝰ eius. istis diuitijs fuerunt repleti isti martires gloriosi. Ecclesiastici. xliij. Homines magni virtute et prudentia prediti. Sequit Hoc pulcritudinis studium habentes. in hoc debent homines diligenter studere quomodo possint puritatem et pulcritudinem conscientie habere. hoc erat studiũ beati pauli apostoli. Actuũ. xxiij. In hoc et ipse studeo sine offendiculo conscientiam habere ad deum et homines semper. Secundo predicauit beatus dionisius nomẽ domini discrete ad eruditionẽ indoctoꝝ. Ecclesiastici xxxix. Sapientiaꝫ antiquoꝝ omnium exquiret sapiẽs. et in ꝓphetis vacabit. narrationem virorum nominatoꝝ obseruabit. in predicta autoritate sapiens nobis exprimit triplicẽ differentiam virorũ sanctoꝝ. s. ꝓphetaꝝ. patriarcharum. apostoloꝝ. istarũ patriarcharum nobis exprimit sapiens. cum dicit. sapientiam antiquoꝝ omnium exquiret sapiens. facta patriarcharum nobis ꝓponuntur in exemplar. Abrahã patriarcha nobis ꝓponitur in exẽplũ fidei. Ysaac q̃ interpretatur risus nobis ꝓponitur i exẽplum spei. Jacob qui fuit fortis luctator nobis ꝓponitur in exemplum caritatis. Sequa Can. viij. dicit. Fortis ut mors dilectio. Moises qui fuit fortissimus hominum nobis ꝓponitur in exemplũ mãsuetudinis. Job qui fuit patiens nobis ꝓponitur in exemplũ pacientie. Petrus qui post trinam negationẽ pastor ecclesie est effectus. et Paulus qui de persecutore predicator egregius ẽ factus nobis ꝓponuntur in exemplũ diuine clemẽtie et confidentie assequende venie. Secundo nobis hic exprimit sapiens statum ꝓphꝛtarum cum dicit. et in ꝓphetis vacabit. In ꝓphetis vacare nihil aliud est q̃

mentes nostras spūisancto cōcordare ·ij. Petri.j· Non enim voluntate humana allata est ꝓphetia aliqñ. sed spūsancto inspirati locuti sunt dei homines. Tertio exprimit nobis hic sapiens statū apostolor cum dicit narrationē virorū noiatorū obseruabit· viri noiati fuerūt apostoli q a dño fuerunt principes sup omnē terrā cōstituti. istam narrationē virorū noiatorum bene cōseruauit beatus dionisi⁹ qui eruditione beati pauli apostoli fuit informatus. Ecclesiastici.vj. In multitudine presbiterorū prudentiū sta· et sapiētie eorum corde cōiungere· vt omnē narrationem dei possis audire· et prouerbia laudis non effugiant a te. Tertio beatus dionisius predicauit ꝓfunde ad ꝓscrutationem secretorū comitante operatione miraculorū. ps. Narrabo mirabilia tua. bene poterat dicere narrabo mirabilia diuina. ille p quem dñs in vita et in morte opabatur mirabilia· In vita opabat dominus p beatum dionisium mirabilia· Ecclesiastici.xxxj. Fecit enī mirabilia in vita sua. In morte etiā opatus ē btūs dionisius mirabilia. Ecclesiastici·xlviij. In morte mirabilia opatus est· quid mirabilius q dñs p beatum dionisiū in morte ipsius est operatus quando ipse a loco sue decollationis usq ad locū in quo mō in honore corpus eius requiescit caput ꝓ prāū pendulis brachijs angelis gressum eius regentibus deportauit· vnde potuit dicere illud Job.xvij. Animā meam porto in manibus meis· cuius anima sit tota in qualibet parte corpis. tū principaliter dicit esse in aliquibus partib⁹ corpis Vñ dicūt quidā q ē in sanguine. sic moises dicit Leuit.xvij. Alia ois carnis i sanguine est· Alij dicunt q ē in corde. Prouer.iiij· Omni custodia serua cor tuum qm ex ipso vita ꝓcedit Alij dicunt q est in cerebro siue in capite qm caput influit corpi sensum et motum. hinc est q ꝓpter absciſionē capitis separatur aīa a corpe tā velociter q violenter. Ideo apertū miraculum fuit qñ beatus dionisi⁹ caput abscisum manibus ꝓprijs a loco passionis sue vsq ad locum sepulture deportauit. vt vere posset dicere verbum propositum Animā meā porto in manib⁹ meis· Vbi surgit admiratio ex tribus. ex conditōne dilate rei· quia animā .i. caput. p qđ anima debet portare corpus· si ei portaret aurem vel pedem abscisum nō esset ita mirandū. Secūdo consurgit admiratio ex mō deferendi. qr in manibus meis· mirabile enī erat q man⁹ mortue portabāt caput. Tertio cōsurgit etiam admiratio ex motu corpis decapitati. qđ notat cū dicitur· porto· Caput enim abscisuz nō influit corpi motū. artū caput abscisuz mouebatur. Hic ergo primo cōmendat beatus dionisius ab eruditōne ꝓmi· cū dr· narrabo nomē tuū fratrib⁹ meis. Secundo cōmendat a laude et cōmendatōe dei· cū dr· in medio ecclesie laudabo te. Sciendū ē ergo q btūs dionisi⁹ triplīciter laudauit dñm· Primo in tolerantia tormētorū. Secūdo in cognitōe certa secretorū. Tertio in assecutōe beata premiorū. Primo ergo beat⁹ dionisius et etiā socij eius laudauerunt dñm in tolerātia tormētorū Sap.xviij. Justicie legē in concordiam dispositorū· similiter bona et mala ꝓcepturos iustos· patri oīm decātantes laudes. isti glorioſi martires receperūt bona virtutū. et mala tormētorū. et p istis laudes debitas christo decantauerūt. Exemplū Dañ.iij. De tribus pueris in fornacem babilonis ꝓiectis qui in fornace laudabant nomē dñi· Isa·xlij. Cātate dño canticū nouū laus eius ab extremis terre. Canticū nouū cantatur dño qñ dñs a sanctis suis ex tolerantia aduersitatū t tormentorū laudat· vñ de btō dionisio legit q cū ipse sup lectū ferreū esset suppositis aūt flāmis nudus extēsus cantabat di. Ignitū eloquiū tuū dñe vehemēter et seruus tuus dilexit illud. Secūdo lau

dauit beatus Dionisius dominū in cognitione certa secretoꝝ. Eccī.xv. Sapie tēi astabit laus et in ore fideliū abundabit.et dñator dabit eā illi.os fidele fuit os beati dionisij.qđ fuit plenum laude tēi. Isa.xlviij. Propter nomē meū longe faciā furorē meum.et laude mea infrenabo te ne intereas.dñs videf vehemēter irasci qñ hoiem in peccatū cadere permittit ⁊ languores īmittit.sed istā irā vel istū furorē ꝓpter nomē beati dionisij dominus lōge facit qñ ad inuocationē nois sui in eccles a sancti dionisij multis donatur remissio peccatoꝝ.et curatio infirmitatū ⁊ languoꝝ.vñ de istis gloriosis martiribus in hoc loco expiunt infirmi q̄ntū istos gloriosos martires deceat honorari Ibi recipit cecitas visum.debilitas gressum.et obstructe aures recipe merenf auditū.dicit ergo ꝓpter nomē tuū longe faciā furorē meū. Sequit.et laude mea infrenabo te ne intereas.qñ equū infrenamus ad voluntatē nostrā ipsum freno circūducimus.ita et nos sic laude tēi debemus infrenari vt ipm laudātes qui maioꝛ est omi laude fin eius voluntatē bene viuēdo possemus deduci.Eccī.xliij. Bñdicētes dñm exaltare illū. Tertio laudāt isti gloriosi martires dñm in assecutione bona premioꝝ. Isa.xij. Fortitudo mea et laus mea dñs.et factus est mihi in salutem. dñs fuit istis gloriosis martiribꝰ fortitudo in corde.laus in ore.fuit etiā ipsis in salutē eternoꝝ bonoꝝ retributōne.vñ quia ipsi dñm laudauerūt.iō ab hoibus laudari meruerūt.Eccī.xliij. Laudem? viros gloriosos et parentes nostros i generatōne sua.vñ bñ dionisio specialiter cōuenit illud qđ dicit Isaie.lx. Occupabit salus muros tuos ⁊ portas tuas laudatio.ad litterā intra muros beati dionisij sunt viri religiosi qui ibi sancte viuendo saluanf.et ītra portas ecclesie ab ipis dñs honorifice laudaf.sed ista laus q̄ fit in ecclesia militante est ex parte.sed illa q̄ fit in ecclesia triumphante pfecta est de qua Isaie.lj. Gaudiū et letitia inuenief in ea.i.triumphante ecclesia. gratiarum actio et voꝛ laudis. Ad istam laudem pfectam nos pducat.

De sancto Luca euan. Sermo primus.

Disciplina me dici exaltabit caput illi? Ecclesiastici.xxxviij. In verbo ꝓposito duo notanf a quibus bīus lucas euangelista cōmendaf. Primo enī ꝓmendaf ab utilitate meriti cū dr.disciplīa me dici. Secūdo ꝓmendaf a sublimitate pmij.cū dr.exaltabit caput illius. Quantū ad primū sciendū ē q̄ utilitas meriti i duobus ꝓsistit. Primo in honestate vite.qđ notaf cum dicif.disciplina. Scđo in veritate doctrine. qđ notaf cum dicif. medici. Quantū ad primū ergo sciendū q̄ triplex ē disciplina. Primo enī est disciplina verboꝝ. Secundo ē disciplīa verberꝝ. Tertio ē disciplina bonoꝝ operū. Primo est disciplina verboꝝ. Prouer. xij. Qui diligit disciplinā diligit sciam- qui aūt odit increpatōnes insipiens est. Sciendū est q̄ sicut sera introducit filū sic disciplina introducit scīe habitū. Ñ hoies disciplinati solent esse discreti. ps. Disciplina tua ipse me docebit.vñ ad illum locū debem? libenter accedere i quo possum? disciplinā verboꝝ recipe. Eccīlj. Appropiate ad me indocti ⁊ cōgregate vos in domū discipline.sicut frigidi liben ter appropinquant ad ignē. sic indiscreti debent libenter accedere ad locū vbi possent audire diuinū sermonē. qui in se cōtinet quendā spūalē calorē. ps. Eloquia dñi eloquia casta argentū igne examinatū. Sequit. Et congregate vos in domū discipline.domus disci pline possunt dici ecclesie siue scole. Latici congreganf in ecclesijs vt ibi audiant doctrinā mādatoꝝ

diuinorum. Clerici congregantur in scolis vt ibi audiant eruditionē lectionū et disputationū. istā doctrinam verboꝝ dñi habuit beatus lucas euā qui multos doctrina verboꝝ suoꝝ erudiuit ⁊ ad fidē et dilectionē christi cōuertit. Secūdo ē disciplina verberꝝ. Prouer. iij. Disciplinā dñi fili mi nec abijcias nec deficias cū ab ea corripis. quē enī diligit dñs corripit. et q̄si pater in filio cōplacet sibi. disciplinā ergo dñi nō debemus abijcere sed libenter recipe. sed multi scabioso equo assimilant q̄ recalcitrat q̄n strigillat. sic multi sunt qui disciplinā verberū diuinoꝝ nō libenter recipiunt. sed inquantū in ipsis ē abijciunt et repellunt. Jere. v. Dñe attriuisti eos et renuerūt accipe doctrinā. Sequit. Ne deficias cū ab ea corripis. sed multi similes sunt equo debili q̄ cū calcaribus pcutit sub equitāte seipm cadere pmittit. libenter ergo disciplinaꝝ dñi recipe debemus. quia p ipsam beatitudini appropinquam⁹. Job. v. Beatus hō qui corripit a dño increpationē ergo dñi ne reprobes q⁹ ipse vulnerat ⁊ medetur. pcutit ⁊ manus ei⁹ sanabunt. disciplina ergo est iniciū sanitatis ⁊ ē indiciū diuine dilectōis siue caritatis. vñ hic sequit. quē enim diligit dñs corripit. et q̄si pater in filio cōplacz sibi. sicut ego video q̄ pater carnalis in signum amoris corripit filium ꝓpriū qui negligit corripe alienum. Tertio est disciplina opm bonoꝝ. Heb. xij. Omnis disciplina in p̄senti quidē videt non esse gaudij sed meroris postea aūt fructum pacatissimū exercitatis per eam reddet iustitie. Disciplia bonorum opm assimilatur nuci q̄ et si exterius habeat amaritudinē corticis interi⁹ habet dulcedinez nuclei. sic et nos q̄uis dñi opando in disciplina opm laborem⁹. finaliter tamen dulcedinē fructus gloriosi consequimur. bonoꝝ laborū gloriosus est fructus. et hoc ē q̄d hic subdit q̄ disciplina exercitatis p eā fructum pacatissimum reddet iustitie. disciplina bonoꝝ opm reddit fructum pacatū pacatiorem pacatissimū. pacatū. quia excludit culpā. pacatiorem. quia adducit sanctificatōez. pacatissimū quia introducit in vitā eternam. Ro. vj. Nūc autem liberati a pcto serui aūt facti deo. habetis fructuz vestꝝ in sanctificationē. ecce immissio sanctitatis vel iustitie. finem vero vitam eternā. Ecce introductio ad statū glorie. Sic ergo primo potest cōmendari beat⁹ lucas euangelista ab honestate vite. cum dicit. disciplina. Secūdo ergo cōmendatur a veritate doctrine cū dicitur medici. ad literam beatus lucas euangelista fuit medicus. pcurando sanitatem aioꝝ. vñ Colo. iiij. Salutat vos lucas medicus carissimus. Et beatus Jero. in ꝓlogo sup euangeliū beati luce. lucas syrus natōe antiocenus arte medic⁹. discipulus apostoloꝝ. paulū secutus. postea vero ad cōsummatōz eius seruiens dño fuit sine crimine. sed vt nos ad eruditionem nostraz cōuertamur de medicina spūali loq̄mur. Sciendū est ergo q̄ tripliciter medicinā recipimus p quā curari possimus. Primo p discussionē aioꝝ. Secundo per detestationē peccatoꝝ. Tertio p remissionē iniuriarū nobis illataꝝ. primo ergo recipimus medicinā p discussionē aioꝝ nostroꝝ vel conscientiarum. Eccl. xviij. Ante languorē adhibe medicinā. ⁊ ante iudicium interroga teipm et inuenies in conspectu dei ꝓpiationem. ante languorem humilia teipm et in tēpore infirmitatis ostende cōuersationē tuā. homo aū languorē id est inueterationē peccatoruz adhibere debet medicinā id est euacuatōnem peccatoꝝ. Nam solum medicina parat⁹ cum mala p longas conualuere moras. sicut dicit poeta. Homo enī curat⁹ in principio infirmitatis qui non de facili curatur post obdurationē languoꝝ. Ecclesiastici. x. languor plior grauat medicum. breuem languorez precidit medic⁹.

propter hoc dicit. Ante languorem adhibe medicinā. Sequit. Et ante iudiciū interroga teipsum. Nos añ iudiciū futurū et iustitie diuine debemus nos p discussionē conscīarū nostraz diligenter interrogare. et cognita culpa debem⁹ nosmet ipsos ab ipsa mundare. sic faciebat ps. qui dicebat exercitabar et scopebā spiritū meū. exercitabar dicit p diligentē discussionem conscīētie mee meipm interrogādo. scopebam spūm meū meipm ab immundicia culpe p confessionē mūdando quam interrogationē sequit diuine miseratōis ppiciatio. vnde et hic sequit. et in cōspectu dei inuenies ppiationē. res nō potest inueniri nisi in loco vbi exīstit. ppiciatio ergo apud dñm quezat quia ibi est et ibi inuenief. ps. Apud dñm ppiciatio est. hanc ppiationē petebat ille publicanus qui oculos ad celuz leuare nō audebat. sed pectus suum pcutiebat. dicēs. Deus ppicius esto mihi peccatori. nos ergo peccatū relinq̄ntes nosmetipsos ad dñm conuertamus. et post ipsum ppiciationem inueniem⁹. Eccī. xvij. q̄z magna misericordia dei et ppiciatio illius pquerentibus ad se. Secundo recipimus medicinā p detestationem peccatoz. Treñ. ij. Magna est velut mare contritio tua. q̄s medebit tui. Vare ōz eo q̄ sit amarū. sic corda nostra debent amaricari p confessionem et considerationē offense diuine. et cōtritionem et confessionem peccatorum Ruth. j. Vocate me mara. i. amaram. q̄z amaritudine valde repleuit me. sequit hic. quis medebitur tui. Certe nullus potest mederi vulneribus peccatoz preter dñm nostrū iesuz christū. hic est enī medicus de quo Marci. ij. Nō necesse habent sani medico. sed qui male habent. et vt scias q̄ ipse nō loquebat de medicina corpali sed spūali. statim subiungit. non enim veni vocare iustos sed peccatores. ipse enī est de quo ōz Eccī. xxxviij. Vngentarius faciet pigmenta suauitatis. et vnctiones conficiet sanitatis. ille vngentarius est christus qui cōfecit vnctōes sanitatis p restitutionē odoris bone fame. Hec est medicina de q̄ Eccī. xxxviij. Altissimus creauit de terra medicinā. altissimus est de⁹ pater. qui de terra. i. de virgine maria creauit medicinā p vnigeniti filij sui incarnationē. Isa. liij. Ipse vulneratus ē ppter iniquitates nostras. attritus est ppter scelera nostra. disciplīa pacis nostre sup eum. et liuore eius sanati sumus. Beatus lucas spūalis medicus fuit p predicationē suā multos a languoribus peccatoz curauit. vñ potuit dicere illud Isa. lxj. Spūs dñi sup me eo q̄ unxerit me. dñs ad annunciandū māsuetis misit me vt mederer cōtritis corde. Tertio recipimus disciplinā seu medicinaz p remissionem iniuriarū nobis illatarū Ecclesiastici vicesimooctauo. Hō homini seruat iram et a deo querit medicinam siue medelam. in hominem similem sibi non habet misericordiaz et de peccatis suis deprecabit. quasi diceret. oportet hominem iniurias sibi illatas remittere si vult a domino peccatoz veniam impetrare Ecclesiastici. xxviij. Relinque ppriomo tuo nocenti te et tunc deprecanti tibi peccata soluentur. post remissionem iniuriarum audacter potest peccator rogare vt sibi detur remissio peccatoz. tunc enim audacter potest dicere illud orationis dñice. dimitte nobis debita nostra sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. tūc etiam oratio habet efficaciaz virtutis ad impetrationē diuine miserationis. vñ et hic dicit. tunc deprecanti tibi peccata soluentur. quando enim homo sentit infirmitatem peccati tunc debet insistere orationi vt curetur a languore peccati. Eccī. xxxviij. Fili in tua infirmitate non despicias teipsum. sed ora dominū et ipse curabit te. Isaie. xxxviij. ōz de Ezechia rege q̄ ipe i infirmitate sua seipm nō despexit sed dominum rogauit et dominus roga

tus ipsum curauit·et vite ipsius annos quindecim addidit. Sic ergo primo cō/mendaf beatus Lucas euāgelista abuti litate meriti·cū dr·discipliā medici·Se/cundo cōmendaf a sublimitate premij. cum dicitur.exaltabit caput illius. Sciē/dum est ergo q beatus lucas fuit triplici ter exaltatus· ¶Primo per celsitudinē co gnitionis. Secundo per latitudinem ca ritatis vel dilectionis·Tertio per assecu/tionem eterne retributionis· ¶Primo er/go fuit exaltatus beatus lucas euangeli/sta per celsitudinem cognitionis. Eccle/siastici·xj. Sapiētia humiliati exaltabit caput illius ⁊ in medio magnatoꝝ cōse/dere eum faciet. Bene coniungit sapiens ista duo sapientiam et humilitatem. vt per sapientiam reddaf clarus·per humi/litatem reddatur deo carus. ¶Humilitas enim reddif deo cara et accepta. Luce.j. Respexisti humilitatē ancille. Ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes genera/tiones. ista beatus lucas euangelista pre clarus fuit.⁊ ideo dñs caput eius exalta uit·et iō in medio magnatoꝝ·i·apostolo rum ⁊ euangelistarum consedere eum fe cit Ecclesiastici.xv· Exaltabit illū apud proximos suos ⁊ in medio ecclesie appe/riet os eius.⁊ implebit illum spiritu sa/pientie et intellectus.stola glorie vestiet eum. Secundo fuit exaltatus beatus lu cas euāgelista latitudine caritatis vel di lectionis. ¶Prouerbiorum·xxj. Exaltatio oculorum est dilatatio cordis·Ex duob commendat sapiens beatum lucam euā gelistam.scilicet ex radio cognitionis. cū dicit exaltatio oculorum. Secūdo ex in cendio dilectionis·cū dicit. dilatatio cor dis. ¶Primum spectat ad splendorem ve ritatis·cum dicit.exaltatio oculorum .se cundum spectat ad latitudinem et ardo rem caritatis.cum dicitur.dilatatio cor/dis·j. Cor.vj. Os nostrū patet ad vos corinthij.cor nostrum dilatatum est.ista duo scilicet ardor caritatis ⁊ splendor ve ritatis in euangelistis commendanf qū sanctis animalibus assimilanf. Ezechiel primo· Similitudo quatuor animaliuꝝ et aspectus eorum quasi carbonum ignī ardentium.hoc spectat ad ardorem cari tatis. Sequitur. Et quasi aspectus lam/padum.hoc pertinet ad splendorem ve ritatis.splendor ignis·hoc potest specta re ad claritatem cognitionis secretorum Et de igne fulgur egrediēs hoc potest spe ctare ad virtutem operationis miraculo rum. Tertio fuit exaltatus beatus lucas euangelista p assecutionē eterne retribu tionis Ecclesiastici·xxxij· Ex ipsis bene dixit ⁊ exaltauit. ⁊ ex his sanctificauit· et ad se applicauit. Dominus beatum lucā euangelistam exaltauit per eminentiam doctrine·sanctificauit per puritatez vite. Sed ad se applicauit per retributionem felicitatis eterne· ¶Prouerbiorum.iij· Arri pe illā ⁊ exaltabit te glorificaberis ab ea cum eam fueris amplexatus·arripe dicit quia per quandam violentiam diligen tie studij acquiritur. acquirens enim eā per ipsam scientia ⁊ virtutibus exaltaf. Deo notabile est quod dicit Cum eam fueris amplexat?. Nos enim amplexādo duobus brachijs cum sapientia debem? lucrari. ¶Primo brachio diligentis inue stigationis·Secūdo cum brachio iugis memorie ⁊ recordationis.⁊ sic cum eam fueris amplexatus ab ea glorificaberis. Unde de beato luca euangelista scō sapi entie potest dici illud ps· Gloria et hono re coronauit eum dominus Ad quā glo riam nos perducat·

De sancto Luca Sermo secūdus

In memoria eterna erit iust?. ps·c·xj· In verbo ꝓposito notantur duo a quibus beatus euangelista commēda tur. ¶Primo enim commēdaf a bonitate

conscienti e cum dicitur. iustus. Secundo a celebritate fame. cum dicitur. in memoria eterna erit. Sciendū est ergo quātum ad primū q̄ ad hoc q̄ homo sit iust⁹ quatuor requiruntur. Primū est intētio recta. Secundum est constantia firma. Tertium est cognitio certa. Quartū q̄d ad ista tria consequit est retributio. Primo ergo dicitur beatus lucas iust⁹ ex intentione recta. ꝓuerbio⁹ .xx. Justus qui ambulat in simplicitate sua beatos post se filios relinquet. paz prodest bona opatio vbi deest intentionis rectitudo. recta enim intentio bonas opationes decorat. illuminat. ⁊ colorat. Matth. vj. si oculus tuus fuerit simplex totum corpus luciduz erit. oculus ibi intentio dicitur. que simplex esse ex rectitudine appellatur. Intētio enim non solum facta bona illūinat ⁊ colorat. imo etiam sibi vitā beatā vendicat. prouer. ij. Qui recti sunt habitabunt in terra. et simplices ꝑmanebunt ī ea. ibi terra appellatur terra ꝓmissionis vel glorie celestis que debet rectitudini intētionis. beatus lucas fuit ille iustus qui ambulauit in simplicitate recte intentionis et ideo beatos post se filios dereliquit fideles si quos ꝑ predicationem suaz christo domīo generauit. j. Cor. iiij. In christo iesu per euangelium ego vos genui. Secundo dicitur beatus lucas iust⁹ ex constantia firma. ꝓuerbio⁹ .xxviij. Fugiet impius nemine persequente. iust⁹ aūt quasi leo cōfidens absq̄ terrore erit. Sciendum est q̄ nequitia conscientie causa est timiditatis. bonitas autem consciētie causa securitatis. primo dico nequitia cōscientie causa est timiditatis. Sapiētie. xvij. Cum sit timida nequitia data est in oīm cōdemnationem. semp enim presumit seua perturbata consciētia. Sciendū est q̄ nequitia cōscientie quasi duob⁹ caltaribus solet animam miserā vrgere. primum est magnitudo culpe. secundum ē desperatō venie cōsequende. De istis duobus calcaribus vrgebat caym qui post interfectionē abel fratris sui dicebat dño Genesis. iiij. Ecce eicis me hodie a facie tua. et ego ero vagus ⁊ ꝓfugus super terrā. et ponit rationem ibidem. cū dicit Maior est iniquitas mea q̄ vt veniam mereat. Certe mentiebat caym. quia maior est diuina benignitas q̄ sit quantumcūq̄ magna iniquitas. sic ergo fugit impius nemine ꝑsequente. et sequitur. iust⁹ autem quasi leo confidens absq̄ terrore erit. duo sunt que hominē reddunt securum ⁊ terrorem vel formidinē repellunt scilicet detestatio iniquitatis ⁊ amor vel emulatio bonitatis. ꝓuer. xxx. Leo fortissimus bestiaruz ad nullius pauebit occursum. Ad nullius occursum pauet qui in se detestationem iniquitatis. et emulatōnem bonitatis habet. nullus enim illum potest terrere qui certus ē q̄ nihil potest ei nocere. j. ꝑetri. iij. si boni emulatores fueritis quis est qui noceat vobis. quasi diceret nullus poterit nocere vobis. Tertō dictus est beatus lucas euangelista iust⁹ ex cognitione certa. Isa. liij. In scientia sua iustificabit ipse iustus seruos meos multos. beatus lucas euangelista iustus seruus domini in scientia sua multos iustificauit quos ad dominum ꝑ predicationem euangelij sui conuertit. ipsum ei dominus quasi pbison scientia adimpleuit. Ecclesiastici. xxxix. si dom⁹ magnus voluerit spiritu intelligentie implebit illum. ⁊ ipse tanq̄ imbres mittet eloquia sapientie sue. sicut imber de celo descendens valet ad multiplicationem segetuz sic imber predicationis beati luce euangeliste valuit ad multiplicationem fideliu ad dominum conuersorum. ꝓuerbiorum. xiij. Ubi nō sunt boues presepe vacuum est. vbi apparent plurime sege tes ibi manifesta est fortitudo bouis. Ezechielis. primo. Ubi in figura quatuor aīaliu designatur status quatuor euangelistarum dicitur q̄ similitudo vultus eoz

facies hominis. ⁊ facies leonis. ⁊ facies bouis. ⁊ facies aquile volantis. Beatus mathæus euãgelista ꝺesignaꝫ per faciẽ homis. quia specialiter ait de christi humanitate et incarnatione. Beatus marcus signaꝫ per faciẽ leonis. quia specialiter ait de christi resurrectione. Beatus lucas designaꝫ per faciem bouis. quia specialiter ait de christi immolatõe siue passione. bos enim animal immolaticiũ dicit esse. Btus iohannes euangelista ꝺesignaꝫ ꝑ faciem aquile. quia specialiter ait de christi diuinitate. Quartũ quod ad ista tria cõsequitur est retributio. Sap. iij. Fulgebunt iusti et tam scintille in arũdineto discurrẽt In ista autoritate notantur quatuor dotes corporis que erunt in retributione beatorum. Prima dos est impassibilitas. que notaꝫ cũ dicit iusti. iustitia enim perpetua est ⁊ immortalis Sapie. j. Secũdo notaꝫ dos claritatis. cũ dr. fulgebũt. Tertio notatur dos subtilitatis. cum dr. scintille. scintilla enĩ est subtilis. Quarto notaꝫ dos agilitatis. cum dicit. discurrẽt Istas quatuor dotes ponit beatus augustin⁹ in libro de ciuitate dei. cũ dicit. Aberit a corpibus electorum omnis infirmitas. omnis deformitas. omnis tarditas. ois corruptio. Ois infirmitas dicit propter dotẽ subtilitatis. ois deformitas propter dotẽ claritatis. ois tarditas ꝓpter dotem agilitatis. oisq; corruptio ꝓpter dotẽ impassibilitas. et iustum erit ꝙ dñs beatum lucam euangelistã a claritate debeat decorare quẽ ad statum euangeliste ⁊ doctoris voluit sublimare. Dan. xij. Qui docti fuerint fulgebunt sicut splendor firmamẽti. et qui ad iustitiã erudiũt multos quasi stelle in ꝑpetuas eternitates. Sic ergo primo cõmendaꝫ beatus lucas euãgelista a bonitate conscientie. cũ dicit iustus. Secundo ꝓmendaꝫ a celebritate fame. cũ dr. erit in memoria eterna. Sciendum est ergo ꝙ celebritas fame beati luce euangeliste in quatuor consistit. Prio in puritate affectionis. Secũdo in claritate cognitõis. Tertio in honestate cõuersationis. Quarto in iocũditate eterne retributionis. Primo ergo cõsistit celebritas fame beati luce euangeliste in puritate affectõis. Sap. iij. q̃ pulcra casta generatio cum caritate. immortalis enĩ est memoria illius qm̃ apud deũ nota est ⁊ apud homines. bene cõiungit sapiẽs ista duo caritatem et castitatem. quia castitas reddit hominẽ purũ. caritas vero reddit hominem feruidum. Castitas vero sine caritate ẽ vana. caritas sine castitate non ẽ perfecta. sed fere nulla. vnde prudentes virgines cõmendant Math. xxv. Quia cũ lampadibus puritatis sumpserũt oleum caritatis. huius pulcre generationis ẽ memoria immortalis. et huius rationẽ subdit. qm̃ nota est apud deũ ⁊ homes. qz nota ẽ apud deum nulla oblivione delet. quia nota est apud homines de generatione in generationem ad posteros per predicationem transmittit. vñ bene cõuenit beato luce euangeliste illud qꝺ dicit Isa. xxvj. Memoriale tuũ i desiderio aie. Secũdo ꝓsistit celebritas fame beati luce euangeliste in claritate cognitõis. Sapientie. viij. Preterea habeo per hãc immortalitatẽ ⁊ memoriã eternã bis q̃ post me futuri sunt relinquaz. vbi loquitur de sapientia que ꝑpetua ẽ et immortalis. et ideo possessores suos immortales facit. Sap. viij. Cõmemorans in corde meo. qm̃ immortalis ẽ sapientia in cogitatõe et in amicicia illius delectatio bona. circũibam querens vt illam mihi assumerem. beatus lucas euangelista istam sapientiam sibi assumpsit. ⁊ ideo ꝑdicatione et doctrina sua totam ecclesiam christi illustrauit. ⁊ ꝑcipue euangelio suo qꝺ scripsit. Nam beatus Jeronimus in ꝓlogo euangelij sup̃ lucã ita dicit. qui cum iam esset vt scripta euangelia ꝑ matheũ quidem in iudea. per marcũ aũt in italia sancto instigante spiritu. sed achaye partib⁹

scripsit euangeliū hoc. et ideo sibi acquisiuit memoriā eternam et nomē ꝑpetuū. vñ sibi cōuenit illud qđ dicit Mar. xiiij. Vbicūq; ꝓdicatū fuerit euangeliū istud in vniuerso mundo et quid fecit hic narrabit in memoriā eius. Tertio cōsistit celebritas fame beati luce euā. in honestate cōuersationis. Ecclesiastici. xlix. Memoria iosie in ꝓpositione odoris facta ē. Iosias interpretat in quo est incensum vel incendium dei. ꝓpter quod et beatus euāgelista ꝑ iosiam ꝓpetenter potest designari. iō enī spūssancti repleuit. Vñ beatus Iero. in ꝓlogo euangeliī sup lucā ita dicit Mā neq; vroꝛē nunq; bōs. neq; filios septuaginta annoꝝ obiit in bithinia plenus spūsancto. memoria isti⁹ iosie facta ē in cōpositione odoris ꝓpter honestatē conuersationis. Geñ. xxvij. Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni cui benedixit dñs. Dñs bñdixit sanctis suis i vita ista benedictione gratie. sed in futura bñdixit bñdictōe glorie. Matb. xxv. Venite bñdicti patris mei ꝑcipite regnum qđ vobis paratū ē ab origine mūdi. Quarto consistit celebritas beati luce euangeliste in iocunditate eterne retributōis. ꝓpter quaꝝ debet a nobis venerari. Prouer. x. memoria iusti cū laudibus. iste glorioſus euangelista cū laudibus debet haberi i memoria. tū ꝓpter bonitatē vite. tū ꝓpter vtilitatem erudirōis. tum ꝓpter ostensionē conuersationis honeste. tum ꝓpter assecutōnem eterne glorie. Eccī. xliij. Laudemus viros glorioſos et parētes nostros in generatione sua. multā gloriā fecit dñs magnificētia sua a seculo. dñs glorioſos parētes nostros qꝛ fideles amicos inuenit magnificauit. et qꝛ sup pauca fideles fuerunt supra multa ipsos cōstituit. Matb. xxv. Serue bone et fidelis qꝛ super pauca fuisti fidelis sup multa te ꝓstituā intra i gaudiū dñi tui. Ad qđ gaudiū nos ꝑdu.

De Simone et Juda Sermo primus

Quiarguūteū laudabunt. et super eos veni et benedictio. Prouer. xxiij. Ad litterā. isti glorioſi apostoli demones mētientes de euētu cuiusdam futuri belli arguendo reprehenderūt. et ipsos de simulacris suis expulerunt. De mandato etiā istoꝝ apostoloꝝ isti demones simulacrū solis subuerterūt et totaliter cōtriuerunt. ipsi etiā hoīes infideles de infidelitate sua reprehenderūt. et ꝑ predicationē suā ipsos ad dñm conuerterunt. et iō laudari et benedici meruerunt. ꝓpter quod bene cōuenit eis verbū ꝓpositum. qui arguūt ꝛc. Sed sciendū est q; ſm q; verbū ꝓpositum valet ad informationē nostrā. In verbo ꝓpositio tria notant. a quib⁹ isti glorioſi apostoli ꝓmēdant. Primū est recōpensatio peccatoris. que notat cum dicit. qui arguunt. Secundū est ꝓmēdatio popularis. que notat cū dicit laudabunt. Tertium ē bñdictio creatoris. que notat. cum dr. et super eos veniet benedictio.

Quantū ad primū ergo sciendū q; arguitio sanctoꝝ valet ad tria. Primo enī valet ad cōdemnationē erroꝝ. Secūdo ad detestationē peccatoꝝ. Tertiō ad impetrationē dilectōis amicoꝝ. Primo ergo arguitio valet ad ꝓdēnationē erroꝝ. Job. vj. Quare detrahitis sermonibꝰ veritatis cum e vobis nullus sit qui me arguere possit. verbis veritatis detrahere nihil aliud est q; falsa ꝓ veris mendaciter approbare. Et sequit. cum ex vobis nullus sit qui possit arguere me. Error nō est redargutiua veritatis. sed veritas ē redargutiua erroris. Ephe. v. Nolite cōmunicare operibus infructuosis tenebrarū. magis aūt redarguite. oīa enī que arguunt a lumine manifestant. lumē est veritas. sicut enī ad cecitatē nō ptinet iudiciū visionis sed ad visionē ptinet iudiciū cecitatis. ic

ad errorē nō ptinet iudiciū veritatis. sed ad veritatē iudiciū erroris. Quō autem predicator veritatū debeat errores euellere ⁊ veritatē astruere ostendit apostol⁹ Thimo. j. Amplectentē eū qui ſm doctrinā est fidelē sermonē vt potens sit exhortari in doctrina sana. ⁊ eos qui cōtradicūt arguere. Scōm philosophū primo elēcor duo sunt opa sapientis que apostol⁹ hic ꝓponit. Primū opus est q̄ sapiens nō debet mētiri de quibus nouit. ⁊ q̄ntuz ad hoc dicit vt potens sit exhortari in doctrina sana. Secūdū est opus mentientē manifestare posse. et quantū ad hoc dicit et eos qui cōtradicunt arguere. Job. xx. Doctrinā qua me arguis audiā. et spūs intelligentie mee respondebit mihi. q̄ mens bōna est illustrata spū intelligentie tunc potest ad omnē q̄stionē de quolibet rīdere. Secūdo valet argutio sanctorum ad detestationē peccatorū. Job. xix. Vos cōtra me erigimini ⁊ arguitis me obprobrijs. boni cōtra malos eriguntur. q̄ ad detestatōez peccatoꝝ eoꝝ zelo iustitie adiūgunt. huius exemplū dīs iesus christus in seipso nobis oīdit. Mathei. xxj. vbi dicit. Intrauit ille in templū dei et eiiciebat omnes vēdentes de templo ⁊ mēsas nūmulariorꝝ. ⁊ cathedras vendētium columbas euertit. dicit eis. Scriptū est enim domus mea domus orationis. vos aūt fecistis eā spēluncā latronuz Totum istud fecit accinctus zelo iustitie ad detestationē peccatoꝝ. ps. Zelus dom⁹ tue comedit me. Sic ergo dicit. vos contra me erigimini sequit. ⁊ arguitis me obprobrijs. Nunc bō obprobrijs suis arguit q̄ ad correctionē suā peccata ipsius ad memoriā reuocant. ⁊ reprehendū tur sed multi sunt qui p correctionē honoruz non emendantur sed deteriorantur. ⁊ sic ignominie ⁊ obprobrio habent. Prouer. xviij. Impius cū in pfundū venerit peccatoꝝ contēnit. sed sequit eum ignominia ⁊ obprobriū. ignominia dicit cōfusionis quantū ad seipsum. obprobriū dicit quantū ad proximum. Quidā enī sunt ita facinerosi peccatores q̄ eos vituperant etiā populares. dicit ergo q̄ eos sequitur ignominia cōfusionis q̄ntū ad seipos Jere. xxxj. Postq̄ cōuertisti me egi penitentiam. ⁊ postq̄ oīdisti mihi percussi femur meū. confusus sum ⁊ erubui. sequit etiā peccatores facinerosos obprobriū vituperij quā tū ad alios. ps. Facti sum obprobriū vicinis meis valde. Tertio valet argutio sanctorū ad impetratōz dilectōis primorū Prouer. xxv. In auris aurea ⁊ margarita fulgēs. qui arguit sapientē ⁊ auremobedientē liceat sic exponere breuiter. sicut in auris aurea valet ad ornamentuz aureū. ⁊ sicut margarita valet ad delectamentū oculorū. sic argutio sapientis ⁊ auris obedientis valet ad impetrationē dilectionis primorū. in q̄ dilectiōe cōsistit dulcis delectatio aīoꝝ. Prouer. ix. Argue sapientē ⁊ diliget te. propter hoc a plus bonorabat thimotheū ad arguendū. ij. Thi. iiij. Argue. obsecra. increpa in omni pacientia ⁊ doctrina. Argue pigros. obsecra voluntarios et benignos. increpa duros vl obstinatos. in omni pacientia scilicet q̄ntum ad seipsum. et doctrina quantuz ad proximum. Homo bonus non debet solum aliorum argutōnem benigne recipere imo debet seipsum coram domino arguere. Job decimoterrio. Vias meas in cōspectu eius arguam. et ipse erit saluator me⁹. Homo debet sibimet ipsi facere argumentū ad redarguendū seipm. argumentū cōsistit ex maiore minore ⁊ cōclone. fac ergo tibi argumentū demōstratiuū in q̄ maior sit dolor de offensione dei. minor sit pudor de turpitudine pcti. cōclusio sit satisfactōis feruor ad honorē dei. Roma. vj. Sicut exhibuistis membra vestra seruire immūdicie ⁊ iniquitati ad iniquitatem. ita nūc exhibete membra vestra seruire iustitie i sanctificationē. Sic ergo pāo notat reprehensio peccatoris in istis aplis. cū

ōz. qui arguūt. Secundo notaf cōmēdatio popularis. cū dicit. laudabunt. Sciēdū ergo q tria fuerūt laudabilia in istis sanctis apostolis. Primum fuit directio gressuū suoz. Secundū fuit uersio populoz. Tertiū fuit plenitudo spūalium bonoz. Primo ergo fuit laudabilis i istis sanctis directio gressuū suoz. Prouer. xxviij. Qui cōfidit in corde suo stultus ē qui aūt gradit sapienter ipse laudabit. Iustus ē qui confidit in corde suo. bō enim nō habet sufficientiā sed solū defectū a se ipso. sufficientiā habet a solo deo. ij. Coz. iij. Nō q sufficientes simus cogitare aliq̄d a nobis quasi ex nobis. sed sufficiēcia ipsa ex deo ē. ꝓpter qđ dicit qui cōfidit in corde suo stultus est. Sequit. qui autez gradit sapienter ipse laudabit. Ille sapienter gradit qui lucerna uerbi diuini dirigit. ps. Lucerna pedibus meis uerbuz tuū. et lumē semitis meis. Vicbee. ij. nōne uerba mea bona sunt cum eo qui recte gradit. Certe uerba dñi cum eo qui recte gradit bona dicunt. qz et in se bona sunt. et ad summū bonū pducunt. Secundū quod fuit laudabile in istis sanctis aplis fuit cōuersio populoz Eccī. ix. In manu artificū opa laudabunt. Isti gl̄iosi apostoli optimi artifices fuerūt quia scoziam in puz argentū et auz mutauerūt qñ populos de tenebris infidelitatis ad lumen fidei uocauerunt. Eph̄e. v. Eratis aliq̄n tenebre nūc aūt lux in dño. ipsi erāt tenebre ꝑ tpe infidelitatis. sed fuerūt lux i domino tpe fidei et catholice religionis. isti ergo gl̄iosi apli electi artifices fuerunt. quia sicut in legenda eoz dz. ipsi plus q̄z seraginta milia hoīm exceptis puulis et mulieribus ad fidē christi conuerterunt. et ideo eos claros et laudabiles cozā deo et hominibus reddiderunt. unde dicere potuerūt ad lumen fidei de tenebris infidelitatis cōuersi id. q̄. Coz. iiij. Deꝰ qui dixit lumen de tenebris splendescere ipse illuxit in cordibus nostris ad illuminatō nem scientie claritatis dei. Tertiū quod fuit laudabile in istis gl̄iosis apostolis fuit plenitudo spiritualiū bonoz. Sbil. j. Repleti fructu iustitie. replebant fructu iustitie quando interius gratia et uirtutibus pleni. exterius in bonis operib⁹ exercebantur. et hoc in laudem et gl̄oziam dei conuertebatur. deus enim in sanctis suis laudatur et glorificatur. ps. Laudate dominum in sanctis eius. prima Petri primo. Probatio uestre fidei multo pretiosior sit auro quod per ignem probatur inueniatur in laudem et gl̄oziam et honorem in reuelatione iesu christi. Alterō notatur benedictio creatoris. cum dicitur. et super eos ueniet benedictio. Sciendū est ergo q isti gl̄iosi apostoli fuerunt a dño triplici bñdictōne benedicti. Primo ergo fuerunt benedicti benedictione sapientie per eruditionem indoctoz. Secundo benedictione gratie per deuotionē animoz. Tertio benedictione gl̄orie per assecutionem eternoz bonoz. Primo ergo fuerūt benedicti benedictione sapientie ad eruditionē indoctorum. Prouerbiorum. xj. Qui abscondit frumenta maledicetur in populis. benedictio autez super caput uendentium. frumētum uerbi diuini non debet per silentium abscondi. sed per predicationem propalari. Iñ reprobatus est ille seruus piger qui abscondit pecuniam domini sui. Matbei. uicesimoquinto. Sequitur. Benedictio autem super caput uendentium: id est fideliter exponentium. bonus contractus et utilis ē in predicatōe uerbi diuini. qz frequenter qñ a sanctis apostolis uerbū dñi ꝓponebat auditozes spūsancto replebant et domino lucrabantur. Actuum. x. Adhuc loquente petro uerba hec cecidit spūssanct⁹ sup eos q̄ audiebāt uerbū. tales egregij mercatozes diuini uerbi fuerūt isti gl̄iosi apli. et ideo meruerūt tā a deo q̄z ab hominib⁹ benedici. Ecclesia. xxxj. Splendidum in panibus benedicent la

bia multorum. isti glorioſi apoſtoli in fractione et predicatōe verbi diuini fuerunt ſplendidi. quia fuerunt a dño pane vite et intellectus cibati. et aqua ſāpientie ſalutaris potati. et ideo ab omnibus fidelibus meruerunt benedici. Eccleſiaſtici vicesimoquarto. De quolibet iſtoꝝ duorū in multitudine electorum habebit laudē et inter benedictos benedicet. Secundo fuerunt iſti glorioſi apoſtoli benedicti benedictione gratie per deuotionē animoꝝ. Geneſis. xxvij. In rore celi deſuper et in pinguedine terre erit benedictio tua. per rorem qui deſuper deſcendit ſignatur infuſio gratie deſurſum deſcendēs. a patre luminum deſcendentis. j. Coꝝ. xv. Gratia dei ſum id quod ſum. et gratia eius in me vacua non fuit. iſtum rorem petebat Iſaias ſibi deſuper infundi Iſa. xlv. Rorate ergo celi deſup. in rore ergo celi dicit eſſe benedictio noſtra quantum ad infuſionē gratie. ſed in pinguedine terre dicitur eē quantum ad deuotionē cōſcientie. quod petebat dauid prophēta cum dicebat. ſicut adipe et pinguedine repleatur anima mea. iſti ergo glorioſi apoſtoli quia bene direrunt et bene verbuꝝ dei predicauerūt impinguari pinguedine deuotionis meruerunt. Prouer. xj. Anima que benedicit impinguabit. et qui inebriat ipſe quoq; inebriabitur. iſti apoſtoli intantos populos ad porum verbi diuini ipſos quaſi inebriauerunt quia relinquentes ritꝰ paternos et ritus ſuos ydola reliquerūt et ſe et ſua pro chriſto quaſi boni ebrij contemnentes ſe totaliter domino dedicauerunt. iſta vocatio ad potum iſtum ꝓponitur Canti. v. vbi dicitur. Comedite amici bibite et inebriamini cariſſimi. et quia alios laudabili ebrietate inebriauerunt. ideo a domino ab vbertate domus ſue inebriari meruerunt. ps. Inebriabunt ab vbertate domus tue et torrente voluptatis potabis eos. Tertio iſti glorioſi apli fuerunt benedicti benedictōne glorie per aſſecutionē eternorum bonorum. j. petri. ij. In hoc vocati eſtis vt benedictionem in hereditate poſſideatis. bñdictō glorie celeſtis nō ē mobilis nec momētanea. ſz ē hereditaria et eterna. ad hanc hereditatē fuerunt a chriſto vocati iſti glorioſi apoſtoli in articulo ſue paſſionis. vnde in legenda eorum dicitur Tunc ait iudas ad ſimonē. frater ſimon. video dñm meū ieſum chriſtū vocantē nos. Simon rñdit. Similiter diu eſt q intueor aſpectū dñi mei ieſu chriſti in medio angeloꝝ. dñs ieſus chriſtꝰ añ paſſionē oñdebat ſe aſpectibus iſtorū glorioſorū apoſtoloꝝ vt patientes et gaudētes in paſſione certi eēnt q poſt paſſionē vocaret ipſos ad regnuꝫ celoꝝ. ſicut Matb. xxv. dr. Venite benedicti patris mei ꝓcipite regnum qđ vobis patū ē ab origine mūdi. Ad qđ re. rc.

De Bimone et Juda Sermo ſecūdus

Ece Bimon frater veſter ſcio q vir eſt cōſilij ipm audite ip. et ipſe erit vobis pater et iudas machabeꝰ fortis viribus a iuuentute ſua ipſe ſit nobis princeps militie. j. Machab. ij. In verbo ꝓpoſito iſti glorioſi apli cōmendant a duobꝰ Primo ab eminentia ꝓgnitōis. cū dicit ſimō frater veſter ſcio q vir cōſilij eſt rc. Secūdo a ꝓſtātia virtutis cū dr. et iudas machabeꝰ fortis viribꝰ rc. Quāuis enim iſti apli ſpecialiter loquēdo ſinguli digni ſint laudibus ſingulis. cōmittet tñ loquendo oportuꝫ in vtriſq; vtrarūq; laudibus vti. Et ſciendū q q̄tū ad primū cōmendant a q̄tuor. Primo ab humilitate deuote ſubiectōis. cū dr. ſimon. Secūdo ab affectōe fraterne dilectōis cū dr. frater veſter. Tertio a ſollicitudine diſcrete eruditōis cū dr. ſcio q vir ꝓſilij ē ipm audite ſp. Quarto ab auctoritate debite correptionis cum dr. et ipſe erit vobis pater.

Quantum ad primum ergo cõmẽdant ab humilitate deuote subiectionis. cum dr. Simon. Simõ interpretat obediẽs. et isti obedientes fuerũt. Actuũ quinto. Obedire est magis deo q̃ hominib⁹. et nos illi specialiter obedire debem⁹ a quo totum habemus et q̃ sumus ⁊ q̃d possidemus. vñ sicut spreto mandato curatoris obediendũ est mãdato imperatoris. sic spreto mãdato cuiuscunq; tiranni vel principis obediendũ est mandato legislatoris. j. Iacob. tj. Et si omnes gẽtes obediunt regi antbioco vt discedat vnusquisq; a seruitute patr̃ suor̃. Ego et filij mei et fratres mei obediemus legi patrũ nostrorum. Sciendum est ergo q̃ sunt tria genera hominuz male obedientiũ. Quidam enim obediunt male potestati. sicut hi qui obediebant regi antbioco timore recedentes a seruitute legis. quod non debet fieri. j. Iacba. tj. A verbis viri peccatoris ne timueritis q̃ gloria eius stercus et vermis est. hodie extolitur et cras non inuenief. quia conuersus est in terrã suã. vnde sicut ad locum vnde exeunt flumina illuc reuertunf. sic homo ad terraz vñ formatur. vnde contra precepta domini non debet malus homo finaliter timere. sic nec terra que pedibus calcatur. Pecũdi sunt qui obediunt auaritie vel tenacitati. Ecclesiastes. v. Pecunie obediũt oĩa magna abbatissa est dña pecunia q̃ sub obedientia sua tenet omnia. ⁊ tamen valde fatuũ est ei obedire. quia nõ relinquit aliquid solidum de preterito. Osee. xij. Effraim pascit ventum. et sequitur estũ. tota die vastitatem et vanitatem multiplicat. qui congregaret omnem vanitatẽ que est per totum mundum non inueniret solidum cumulum. Unde Ambrosius exponens illud euangelij. homĩs cuiusdam ager fructus uberes attulit. dicit sicut hi qui per insaniem mente trãslati sunt non res ipsas sed passionis sue fantasias vident. sic mẽs auari postq̃ semel laqueis cupiditatis astricta fuerit sp̃ aur̃ semper argentum videt. semper reddituf computat. aurum etiam gratius intuetur q̃ solem. Interdum etiam vsure arte nequissima ex auro nascitur aurum. Secundo auaritia non adducit gaudiuz de presenti. vnde Leo papa. Vens pecune auida nec abstinere nouit vetitis. nec gaudere nec pietatis consilium adhibere. Tertio pecunia non promittit auxilium de futuro. Sophonie primo. Argentum eorum et aurum eorum non poterit eos liberare in die ire domini. Tertij sunt qui obediunt malitie vel iniquitati. Prou. erbiorum decimoseptimo. Malus obedit lingue inique et fallax obtemperat labijs mendacibus. malus obedit lingue inique detractoris. vbi est talis professio bene debet esse talis prelatio et talis subiectio. Iniquus est qui imperat. malus est qui obtemperat. Sequitur. Et fallax obtemperat labijs mendacib⁹. scilicet adulatorum qui blandis sermonibus homines decipiunt. Ezechielis decimotertio. Ue qui consuunt puluillos sub omni cubito manus. et faciunt cerualia sub capite vniuerse etatis. ideo puluillos sub cubito et ceruicalia sub capitibus ponimus vt mollius quiescamus. Sic ab adulatoribus peccator in desiderijs anime sue laudatur. et iniquus benedicitur vt in culpa quietius teneatur. et sic seipsum fallit et ab adulatore fallitur. Tales obedientes non fuerunt isti gloriosi apostoli. Ipsi enim pecunie non obedierunt qui omnia propter deum reliquerunt. Actuum tertio. Argentum et aurũ non est mihi. quod autem habeo hoc tibi do. et quid dederunt? sanitatem corporum. quã dare non possunt thesauri regum ⁊ imperatorum. ¶ Secundo commendatur ab affectione fraterne dilectionis cum dicit. frater vester. Prouerbiorum xviij. Frater qui adiuuatur a fratre quasi ciuitas firma ⁊ iudicia q̃i vectes vrbiũ

frater nomen est caritatis. vñ frater ex caritate debet fratrē iuuare ut cōpage ligno rū ⁊ pietū structura spūalis edificq̄ possit firma consistere. ideo dñs discipulos binos misit vel in augmentū gemine caritatis vel in subsidiū mutue releuatōis Ecclesiastes .iiij. Melius est esse duos simul q̄ vnū. hñt enī emolimentū societatis siue frater ergo qui adiuuat a fratre ē quasi ciuitas firma. ciuitas ē ciuium vnitas in quo signat religio. in qua debet eē ꝓmunionis vnio. sicut in illis primis religio de quibus dicit Act. iiij. Multitudinis credentiū erat cor vnū et aīa vna i deo. vnio est vite principiū. diuisio introducit interitū. Osee .x. Diuisum ē cor eorū. nunc interibūt. Sic vita spūalis regnat in illis religiosis in quibus est vnio per concordiā. perit in illis in quibus est diuisio ꝑ discordiā. Sequit. ⁊ iudicia q̄ rectes vbium. rectibus porte firmant ne aduersarius pateat introitus. sic iudicijs examinatōis ꝓpter fragilitatis q̄si rectibus debent porte sensuū nostroꝝ firmari ne pateat introit⁹ spūalibus inimicis. Isa. xxvj. Vade populе meus intra cubicula tua. et claude hostia sup te. hoc nō faciunt hostes vagi qui nō cessant ꝑ vicos et plateas discurrere nihil aliud querentes q̄ videri et videre. Sopho. ij. Vox cātantis in fenestra. corvus in suplimmari. vox iuuēcule in fenestra panniculos cōsuentis et ibi cantantis. sed corvus .i. scolaris vagus in supliminari ipsam respiciens et auscultans. ⁊ sic aīam suā depredatōi exponēs. Treno. iij. Oculus meus depcatus ē aīam meā cūctis filiabus vrbis mee. Tertio cōmendant a sollicitudine discrete eruditōis. cum dr. scio q̄ vir cōsilij est ipm audite sp. Thobie. iiij. Consiliū semp a sapiente ꝙquire. ibi debemus tē querere vbi eā possumus inuenire. Consiliū aūt sapie inuenit in sapiēte. hoc non fecit roboam qui derelicto cōsilio senioꝝ adhesit cōsilio iunioꝝ. ⁊ ideo amisit regnū decē tribuū. fatu⁹ ē qui pōt habere vivas et scaturientes aquas quasi consilia senioꝝ qui querit aquas ꝑ dissipatas cisternas. qualia sunt consilia iuniorum. que dissipant ꝑ distractiones cogitationū variarū. ꝓpter hoc dicitur salomō .i. christ⁹ seniores elegit. sicut fuerunt apostoli qui ei semp assistebāt et eius ip sapientiā audiebant. iij. Re. x. Beati sernī tui et bī viri tui. bi (.s. simō ⁊ iudas) qui stant coram te ⁊ audiunt sapientiam tuā. Hos enim domin⁹ quasi phison sapientia implevit. pane vite et intellectus eos cibauit ⁊ aqua sapientie salutaris potauit. ipsi enim a summo fonte acceperūt quod nobis postea refuderunt. Ecclesiastes .xj. Si replete fuerint nubes imbrez sup terram effundent. nubes fuerūt apostoli isti qui aquis fontis sapientie repleti fuerunt. et postea nobis imbrem salutarem effuderunt. et ideo istos libenter debemus audire. Unde subditur. Ipsum audite semper. qui enim contemnunt magistros audire finaliter compellentur gemere cum illis de quibus dicitur Pro. uerbiorum quinto. Ne gemas in nouissimis et dicas cur detestatus sum disciplinam. et increpationibus non acquieuit cor meum. nec audiui vocem docentium me. et magistris non inclinaui aurem meam. qui enim vult haurire sapientiam humiliter debet inclinare aurem suam. si enim essem circa secanaz nunq̄ hauritem aquam nisi submitterem vel inclinarem idriam. Quarto commē dantur ab autoritate debite correctionis quod notatur cum dicitur. Ipse erit nobis pater. Epheseos. sexto. Filij obedite parentibus vestris. Hoc enim iustum est. si enim obedire tenemur parentibus carnalibus qui nos genuerunt mundo. iustum est vt obediamus parentib⁹ spiritualibus qui nos genuerunt christo. secunda Cor. quarto. In christo iesu ꝑ euangeliū ego vos genui. isti patres nobis

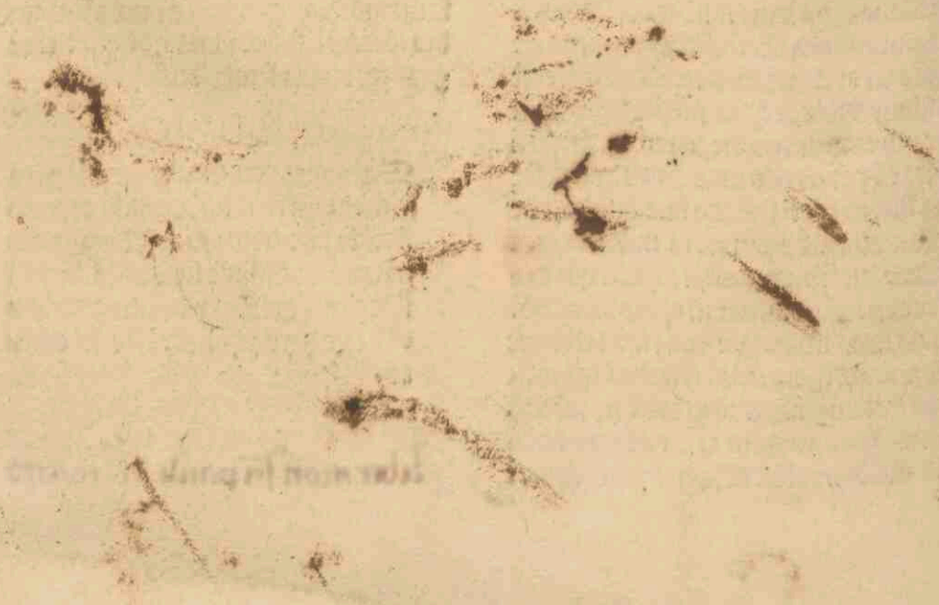
debent correctionem. nos eis debemus reuerentiã et honorẽ. Prouer. iij. Quẽ enĩ diligit dñs corripit. ⁊ q̃si pater ĩ filio suo cõplacet sibi. ibi glosa. Tãto min⁹ de flagello quo castigamur murmurare debemus q̃to certius in eo paterne dilectõis pignus tenemus. vñ aplus. j. Cor. iiij. Quid vultis in virga veniã ad vos an ĩ caritate ⁊ spũ mansuetudinis. quocunq; mõ veneris. qz si venis in virga venis ad correptionẽ. si venis in caritate venis ad consolationẽ. virga enĩ tua ⁊ baculus tuus ipsa me consolata sunt. virga corrigimur. baculo sustentamur. Jero. Rectorem subditis pietas matrẽ disciplina patrẽ exhibeat. Affectu agebat materno apostolus cũ dicebat Galla. iiij. Filioli mei quos iterũ parturio donec christ⁹ formet ĩ vobis. paterna vigebat ĩ ipso correctio cum dicebat. in promptu habẽtes vlcisci omnẽ inobedientiã. ij. Cor. x. Sic ergo cõmendant isti glorioſi apostoli ab eminentia cognitõis cũ dr. simõ frater vr ⁊c. Secundo cõmendant ab eminentia virtutis. cũ dr. et iudas machabeus ⁊c. Ibi ꝓmendant a quatuor. Primo a pura cõfessione veritatis. cum dr. iudas machabeus. Secundo a secura aggressione cuiuscunq; difficultatis cũ dicit. fortis viribus. Tertio a diuturna cõtinuatõe virtutis. cũ dr. a iuuẽtute sua. Quarto a defensione subdite plebis et expugnatione cuiuslibet cõtrarie ptãtis. cum dr. ipse sit nobis princeps militie. Quantũ ad primũ ergo cõmendant a pura ꝓfessione veritatis. cũ dicit. iudas. Judas interpꝛtat confitens. Ro. x. Corde creditur ad iustitiã ore aũt fit cõfessio ad salutẽ. fidẽ enĩ christi firmiter debemus tenere in corde. secure et liberaliter ꝓfiteri ore. vñ beat⁹ petr⁹ qui prius ad vocẽ ancille christũ negauit. postmodũ indutus virtute et alto q̃ dñs necessitatẽ cõfitendi ꝓ se ⁊ suis coapostolis dixit. nõ possumus que vidimus ⁊ audiuimus nõ loqui. ꝓpter hoc signaculuz christi nobis imprimit in fronte vbi ẽ sedes verecundie vt nõ erubescam⁹ nomẽ dñi nostri iesu christi cõfiteri. vt sic liberemur ab angelo exterminatore. Ezechie. ix. Signa thau sup frontes virorũ gemẽtiũ et dolentiũ. Et sequit. Omnẽ super quẽ videritis thau ne occidatis eũ. glo. thau est lra in antiquis hebreis libris dñs similitudinẽ crucis. hoc signaculo crucis insigniti sunt milites christi quorũ duces et principes fuerunt isti glorioſi apostoli q̃ bus dictũ ẽ Matth. vltimo. Docete oẽs gẽtes baptisantes eos in noĩe patris ⁊ filij et spũssancti. Docete oẽs gẽtes doctrinã catholice veritatis baptisantes eos ut cõsepulti christo ꝑ baptismũ nõ moriantur peccatis. ⁊ hoc in noĩe patris ⁊ filij et spũssancti. Secũdo cõmendant isti glorioſi apli a secura aggressione cuiuscunq; difficultatis cũ dr. fortis viribus. Prouer. xxx. Leo fortissimus bestiarũ ad nullius pauebit occursum. isti apli fuerũt fortes fortiores fortissimi. Fortes ꝑ patientiã i aduersis Prouer. xvi. Melior est patiẽs viro forti. Nã in pacientia vra possidebitis aias vestras. Luce. xxj. Possessio aie ponit in virtute pacientie. vñ cũ melior sit cõditio possidẽtis. argumentũ q̃ ẽ mala ꝓditio hois impatiẽtis. ponit eĩ extra possessionẽ aie sue. ⁊ oportet eũ cedere bonis Secũdo fuerũt fortiores ꝑ liberã ꝓdicationẽ noue ⁊ laudite veritatis. magna et virtus erat ꝓdicare resurrectionẽ et ascẽsionẽ iesu xpi. ꝓtradicẽtib⁹ iudeis scribis et phariseis principib⁹ ⁊ tirãnis. sed oĩa vicit soliditas veritatis. sup oĩa enĩ vicit veritas. soliditas enĩ veritatis ẽ ille calculus quẽ tulerat seraphin forcipe de altari quo tacta sunt opera istorum apostolorũ quando ad predicandum missi sunt. et dictum est eis. Ecce ego mitto vos sicut oues in medio luporum. et mirabiliter et contra consuetum modum oues lupos superauerunt. Et ad obedientiam summi pontifics eos adduxerunt.

Tertio fuerunt fortissimi p tolerantiam mortis pnēnentes mortē et genera mortis. ipsi enī ludibria ⁊ verbera expti insuper ⁊ vincula et carceres. lapidati sunt. secti sunt. tentati sunt. in occisione gladij mortui sunt p christo. Nec mirū. radicati enī erāt ⁊ fundati in caritate. de q̄ Cā. viij. Fortis vt mors dilectio. imo fortior morte. q̄ mors nō sepat nisi aīaz a carne dilectio aūt sepat ab oī terrenitate et carnalitate. tales erāt isti apostoli fortes fortiores fortissimi. Tales debent esse prelati qui sunt aplici viri. sed tales non sunt. q̄ cū impugnant in membris p scuto camere sue hostio se opiūt. ⁊ gladium spūs q̄ ē verbū dei in vaginam recludūt. Hi sunt nō leones. sed lepusculus. ples i valida q̄ in petra collocat cubile suū. q̄ enī dūs pīatus bñ ē obseratus si quis pque rat. Nam dominus Reinardus i cauea sua ē inclusus. isti nō sunt leones sed formicaleones. formicaleo est quoddā puū aīal q̄ ē formica leonibus ⁊ leo formicis Sic ipsi sunt formice leonib⁹ in suis superioribus. ptra quos non audēt caput erigere. sed sunt leones formicis. i. inferioribus quos nō cessant imisericorditer opprimere. Tertio pmendat a diuturna cōtinuatione virtutis cū dr. a iuuētute sua. Mat. x. cū instrueret dūs illū iuuenē de mādatis legis Rūdit. Hec oīa seruaui a iuuentute mea. Et sequit. q̄ intuitus est ihesus eū et dilexit eū. Nec mir. bñ ei erat dignus dilectōe q̄ fm pcepta legis multe vixerat a iuuentute. Areñ. iij. Bonū ē viro cū portauerit iugū dñi ab adolescētia sua. vñ bon⁹ scolaris sine interruptōe debet vitā suā pinuare in mūdicia et castitate. vñ sicut de scolari cōcedit qui bis fuerit parisius. negat tñ q̄ bis fuerit bō. quia in ei⁹ būanitate nulla facta est interruptio. ita q̄uis cōcedat scolari q̄ bis fuerit tentatus. negef tñ q̄ bis fuit lubricū carnis passus vt in castitate eius nulla sit discōtinuatio. Quarto pmendantur isti glorioli apostoli a defensione subdite plebis et expugnatōne cuiuslibet aduersitatis. cū dr. ipse sit nobis princeps militie. isti sunt principes sup omnē terrā cōstituti. isti sunt principes populoz cū deo abrahā congregati. isti sunt principes militie exercitus christi. q̄ Cor. x. Arma militie nostre non sunt carnalia sed potentia deo ad destructionē munitionum cōsilia destruentes. ⁊ omnē altitudinē extolentē se aduersus sciētiam dei. isti sunt milites christi nos defendentes. per arma iustitie a dextris ⁊ a sinistris. q. Cor. vj. Ipsi ei p arma iustitie a dextris nos defendunt q̄ nos docent habere modestiā in pspis p arma iustitie a sinistris nos defendunt q̄ docent nos habere pacientiā in aduersis. isti sunt principes militie christi nō solum in defensione subdite plebis. sed i expugnatōe cuiuscunq̄ contrarie. ptātis Unde in premissa autoritate dr. consilia destruentes ⁊ omnē altitudinē extolentē se aduersus scientiā dei. altitudinē hereticoz tirannorū demoniorū. In noīe enīz christi etiā demonia electa sunt. et q̄ isti apostoli sup paruū principatum bene se habuerūt. iō sup principatū magnū pstituti sunt. vñ cuilibet ipsoz potest dici id Mat. xxv. Euge serue bone et fidelis q̄ sup pauca fuisti fidelis. super multa te cōstituaz. intra in gaudiū dñi tui. quod nobis cōcedat ihesus christus qui viuit et regnat per omnia secula seculoz Amen.

Sermones perutiles de sanctis p anni circulum fratris Hugonis de prato florido ordinis sancti Dominici sermocinatoris faustissime finiunt. Impressi Heydelberge Anno dominici natalis M. cccc. lxxxv. xij. kalendas februarias.

Liber mon⁹ sā pauli in Trierto.

A 97118

Cm

colorchecker DIGITAL SG
DCSG - UBU # MX - 7181
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
x-rite
mm
0
1
2
3
4
5
6